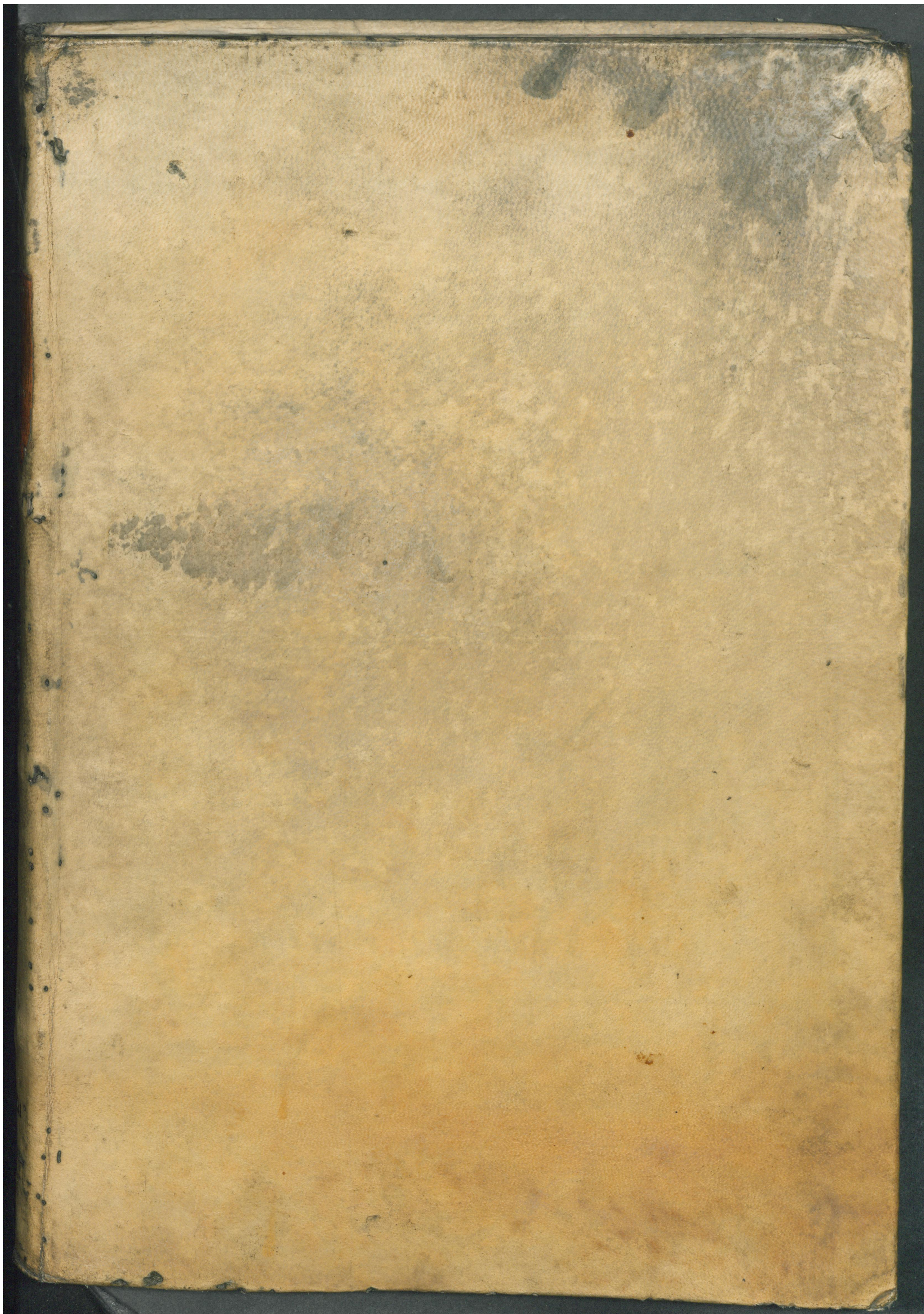
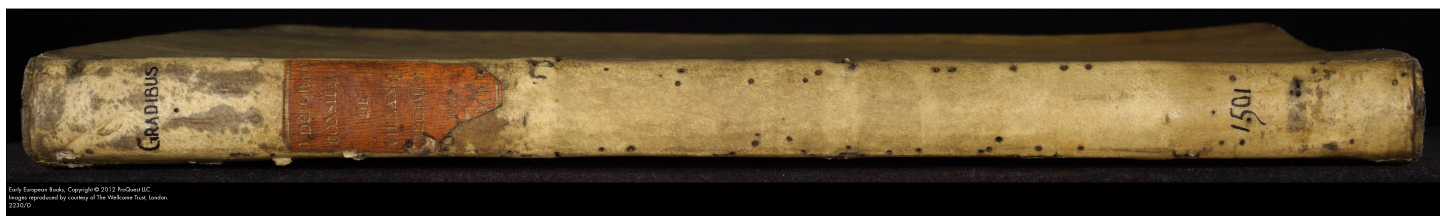
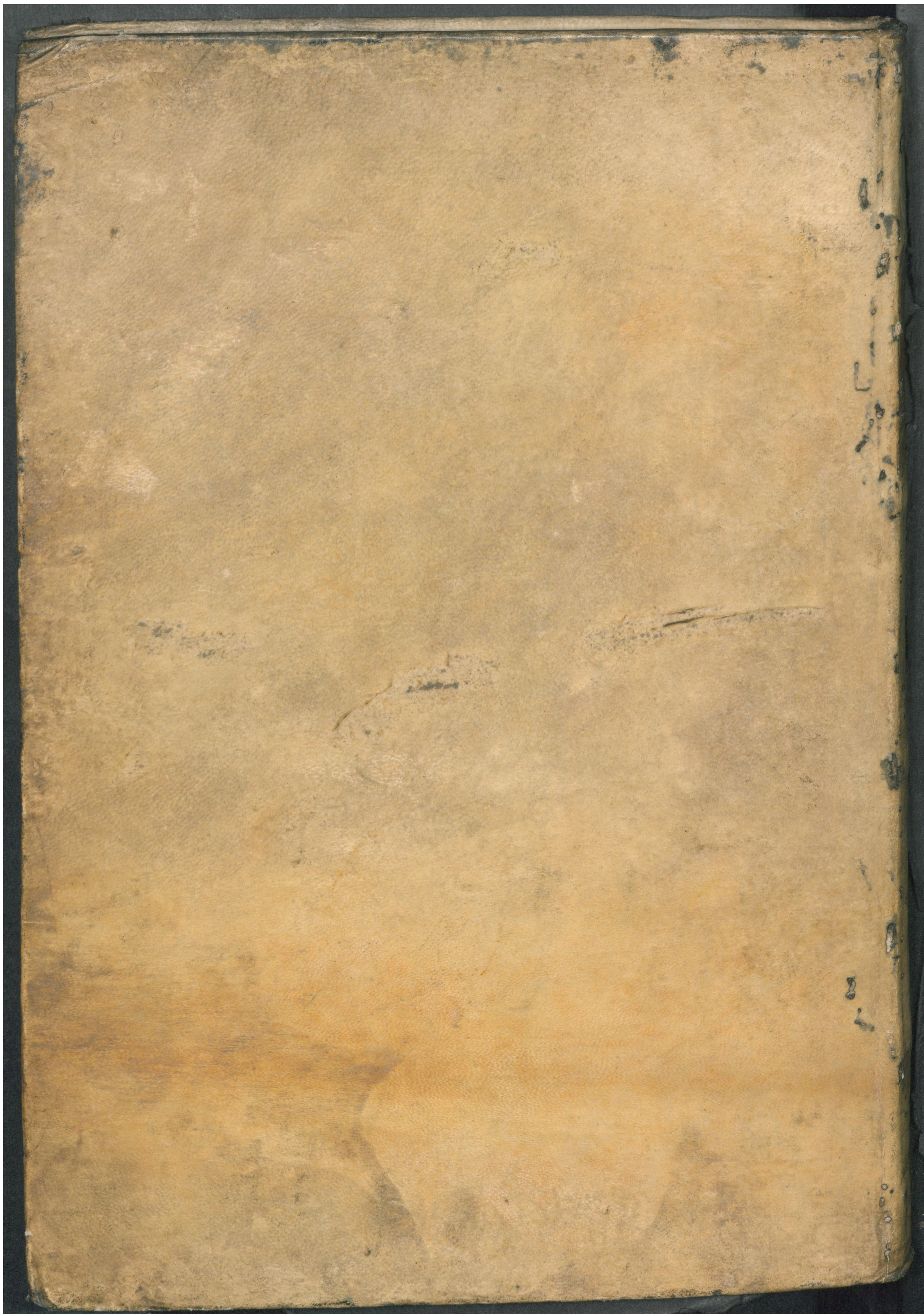

GRADIBUS
1501

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
2230/D

A XXVIII. Gra

Ferrari de Gradi

2230/D

D VIII (963)

fr. 200.—

Gradibus 101. 118

FERRARIUS DE GRADIBUS (J. M.)

963. GRADIBUS, Joannes Matthias (Ferrari). Consilia, secundum ordinem ac viam Avicennae ordinata. — *Maimonides*, Moses. De regimine sanitatis, ad Soldanum Babyloniae. — *Regimen* sanitatis *Arnoldi* de Villanova ad Aragonum regem. Black letter. 92 leaves. Folio. Vellum. Pavia, Andr. de Boscho for Bern. de Scotis, 1501. Frs. 200.—

Gradibus' consilia are a very important medical book. Maimonides was a celebrated Jewish philosopher and physician of the 12th century. His treatise on hygienics, dietetics etc. is one of the best early works of this kind. Slight stains.

Tabula Consiliorũ. D. Joãnis Mathei Gra
di Mediolanensis: secundũ ordinẽ ac viã
D. Auicene ordinata: et Papie anno.
M. ccccci. Impressa. Additis etiam
de regimine sanitatis Rabi Moysi
ad Sultanum: necnon doctis
simi Rainaldi ex villa no
ua ad Aragonũ
regẽ inclitũ.

Laus deo semper

Clariſſimo philoſoph o excellẽtiſſimoqꝫ medico pratice ordinarie. In alma ticinẽſi academia docenti Augu ſtino balbo Gabriel carlus Aſcen̄. S. D. P.

Cum nõ paruo tẽporis: curriculo elap ſo celeberrimi philoſophi ac ſacre doctoris medicine famoſiſſimi Joãnis Mathei ex ferraris de gradi diuerſas ad egritudines diua ꝑpe conſilia Impreſſa: denuo vulgo mendicarent que oliz mutilata nulloqꝫ valitudinũ malaꝝ diſcrimine digeſta fuerãt a capite ad pedes mõ gradatiz ꝯnexa: ſimul cũ antiqſſimi Rabi Moy. ac p̄ſtantiſſimi Renaldi de villa noua duobꝰ ſaluberrimis valde quoqꝫ vtilibus conſilijs: ſũptu ſuo ñ modico reuiſenda caſtigãda mox ere iteꝝ cudenda Bartholameus pgamẽſis prudentiſſime cenſuit: quo lectoribus inuẽtu tũ ſint leuia ac longe frugi. oĩa tũ vt nature optimum ac indeceptibilẽ queqꝫ ſequant ordinẽ cũ antiquoꝝ vt particulariũ ꝯponentiũ, morboꝝ medicamina ꝓpius obſeruent veſtigia. Veꝝ q̄z magno vti in exercitu ob variã hoĩz multitudinez ſi ſuos queqꝫ teneat regio mores fortunato ſapiẽtiſſimo necnõ exercitatiſſimo duce opus eſt. Ita egritudinũ diuerſitate: varijs in oris cohabitantis quãplures hoĩes īfeſtantiũ: quocũqꝫ vti terraꝝ orbe acceſſitꝰ felix tutũqꝫ faciet iter Joãnis Mathei fertile volumen: exercitato ſatis prudẽtiſſimo felici militiſcio quoqꝫ duce īdiget. Explorãti itaqꝫ mihi ac elaborãti cui nã hec tam grandis mature demãdaret expeditio. Ex hoc ticinẽſi clariſſimoꝝ ducũ ſtrenuiſſimo ordie vbi tot ſunt hũanaꝝ diuinaꝝqꝫ reꝝ vl' prudẽtia vel ſcia Carneades ⁊ Scipiones vbi tot ſunt moraliũ ceterarũqꝫ virtutũ ītellectualiũ vl' Solones ⁊ Licurgi auſpicaciſſime occurris Auguſtine Balbe pater optime: qui Papie artis phebee ſanctiſſime theoricaz publico diu ꝓfeſſus nũc ordinariã veſperi pluribus iaz exactis diebꝰ honorificẽtiſſime ita enodas recludis ⁊ aperis: ita fide mirãda gr̄a ſimul cũ vrbanitate edoces: ita demũ in aduerſarioꝝ excellenti tuorũ corona ꝑcũctaris diſputas ⁊ refellis: q̄ꝺ te Chriſippũ alteꝝ q e celo dialeticaz eduxiſſe fert. Gentilẽ cominus ꝑſcrutando vel adamuſim examinando: quid Thadeum vel Gentil. Immo ipius Arabũ ꝓncipis Auicene In te euolaſſe ſpiritũ pene autũnare auſim. nil igit mirũ ſi ad te audiendũ viroꝝ vndiqꝫ nõ ignobiliũ cõfluit copia. Sꝫ q̄z nõ in hac emẽdatõe tuo: qualiſcũqꝫ noie dedicata p meditãdaꝝ reꝝ tuaꝝ induſtriã. in efficiẽdaꝝ celeritatẽ cõſiliũ ſapiẽtiam fidem ac integritatẽ ituri ſumus minime: admirari ſaltẽ liceat raram in adoperandis medicaminibꝰ tuis fortunã: ⁊ valitudinũ oium feliciſſimos euẽtus: ſi multos lateri tuo vſqꝫ aſſiſtens viderim ipſe a morte reuocatos. Verũ iaz Mathei Joãnis tui de toto iamduduz humano genere bene meriti nominis ac patrie laudis p̄ſtantis fame nuncie te diu patronum defenſorẽqꝫ ſatis atqꝫ ſatis expoſcentis patrociniuz ſuſcipe pater optime. Nil deſperandũ Balbo duce ⁊ auſpice Balbo. Vale decus meum atqꝫ Gabrielis tui eſto cõmemor.

Tabula Consiliorum

Tabula Consiliorum

FINIS

¶ Perutilia ꝯſilia ad diuersas egritudines Celeberrimi artiuʒ ⁊ medicine doctoris p̄clari ac famosissimi. D. M. Johãnis Mathei ꝺ ferarijs ꝺ gradi Mediolanẽsis in medicinis docẽtis ordine ꝯpilata ⁊ ab eius originali copia fideliter extracta feliciter incipiunt.

¶ Pro scolaribus studere volentibus coniuncta dispositõne cõmuniter eis contingente. Consiliuʒ .i.

p Ro correctiõe huius dispõnis mãlis humide cerebralis cũ aliquali frigiditate supra debitũ etiã suũ tempamentũ cũ ẽt audit⁹ aliq̃li difficultate mãli ⁊ p̄seruatõe ẽt a dispõnib⁹ prauis ad q̃s facilr̃ adducerez nisi corrigerez. ¶ Igitur circa aerem. eligatur aer ad calidũ ⁊ siccũ ꝺclinãs ⁊ sic tp̄e extremi frigoris nõ ẽ exeundũ a domo hora nimis matutina neqʒ standũ in aere libero vltra .23^am horaʒ Vitez ẽt quilibet aer grossus nebulosus ⁊ pluuiosus quãtum possibile ẽ. Nã si pp necessitatẽ exeũdũ sit ad talẽ aerẽ teneatur in ore frustuʒ citri ꝯditi vl'. ʒʒ. siue zedoarie vel alterius aromatici ad rectificationẽ dicti aeris. Curetur ẽt vt camera sit ꝯstituta iter duo solaria ⁊ nullo mõ terrea. Cuius fenestra sit ad orientẽ vel ad meridieʒ. ¶ Somnus ñ sit diurnus nisi sit ex ꝯsuetudine ⁊ pp aliquã cãm nocte nõ sufficiẽter dormierit. ⁊ tũc dormiatur in loco obscuro ⁊ capite ⁊ pedibus bene cohoptis ⁊ quodãmõ accũbendo multũ eleuato capite. sʒ q̃nocũqʒ sit nõ ẽ dormiẽdũ nisi post duas horas ab assumpto cibo neqʒ transeat somnus nocturnus .vij. horas ad plus. ¶ Circa motuʒ ⁊ quietẽ dicaz ꝙ si exercitiũ pedes factũ moderatũ in tp̄re oportuno fiat est in casu multum ꝓfiguuz. Nõ igitur fiat nisi euacuato stomaco cibo p̄cedẽti. s. post .v. vel .vj. horas ab assumpto cibo. põt fieri in mane post lectões auditas ⁊ in sero tp̄re hyemis hora .22. vsqʒ ad 23^am ⁊ hora .21^a. tp̄re estatis ⁊ nisi essʒ nimis intẽsa caliditas in meridie possʒ celebrari. Et eadẽ regula intelligenda est circa exercitiũ studioꝝ q̃m nõ est laudabile circa speculabilia studere stãte stomaci repletõne. Conueniens igiẽ hora ẽ i matutinis tp̄e hyemis p duas vel tres horas ante diẽ. ⁊ in tp̄re estatis ab auemaria diei vsqʒ ad vnã horã diei ⁊ tunc in hyeme ⁊ estate in hora correspondẽti eundo ad scholas ⁊ post prãdiuʒ in estate ab hora .17. vel .18. studendũ est vsqʒ ad vigesimã. ⁊ hyeme a vigesimaquarta vsqʒ ad tertiã horã noctis. neqʒ amplius studeaz. Nã si studiũ fiat ꝯtinuũ a quattuor horis vsqʒ ad qnqʒ in qualibet die cõputato diurno ⁊ nocturno sufficiẽtissime est. si tñ talia exercitia fiãt expulsis supfluitatibus cõmunibus vl' nãliter vel cũ suppositorio admin⁹. ¶ Studeat q̃ztũ põt euitare accñtia animi aut tristiciã irã odiũ cogitatões multas maxie i rebus displicibilibus q² cogitare circa res delectabiles mediocriter esset vtile imo gaudiũ ⁊ letitia maxie cõueniunt. A coitu precipue imoderato cauẽdũ ẽ. ¶ Caueat r̃pl'oʒ cibi Immo comedat mediocriz. ⁊ cũ surgit a mẽsa surgat cũ appetitu. Et i sero sua sit cena leuis. Abstineat se a rebus viscosis sicut sunt caseus geladia carnes porcine carnes pingues ⁊ ẽt cibaria cum pasta vt lagana ⁊ huiusmodi. Caueat ab aceto ⁊ acetosis sicut a rancijs citris acresta ⁊ similib⁹. Euitet cibaria acria ⁊ grossi nutrimẽti sicut alea cepe sinapi carnes bouine legumia oia lʒ brodia ciceꝝ ⁊ cum ipsis modicuʒ sint cõueniẽtia. Cibaria sua sint boni nutrimẽti facilis digestiõis sicut oua sorbilia carnes pdicũ pulloꝝ gallinaꝝ fasianoꝝ vituloꝝ. Cõueniũt aues pue in nemoribus habitãtes ⁊ p villas ac ẽt siles valent q̃m aues degẽtes in paludibus nõ cõueniũt. Panis sit ex frumẽto bñ mundo nõ curiose mũdato a furfure imo satis furfuraceus cõuenit. Sit tñ bñ fermẽtatus ⁊ pinsatus cum aqua decoctionis seminũ anisi ⁊ feniculi Et si apponaz paꝝ zuchari i ꝯpositione iuuabit Sit vni⁹ diei duoꝝ vel triũ ad plus nec sit in furno multũ esicatus. Vinuʒ eius sit subtile albũ ad dulce declinans nõ multe vinositatis limphatũ cũ aqua decoctõis zuchari ⁊ si tp̄e hyemis ponaz mel. ⁊ despumando continue dictũ mel erit ꝯueniẽti⁹ Nõ sit actu frigidũ aliqꝺ qꝺ sumitur nisi in estate saltẽ sit tepidũ. Inter olera valẽt betonica precipue buglosa paꝝ cũ feniculo maiorana hysopo maluis mercuriali bletibus aliqbus dimittẽdo spinachia lactuctas folia violaꝝ portulacas acetosaʒ plantagineʒ ⁊ huiusmodi. Et qbus vti dʒ. Aliqñ fieri põt ferculũ cũ decoctiõe in brodio aliqñ ex eis cũ vitellis ouoꝝ põt fieri viuarolũ. põt ẽt interdum vti ouis sorbilibus cũ testa stuffatis ⁊ aliqñ ruptis in aqua cũ modico butiri aliqñ mixtis cũ dictis herbis supasgẽdo ꝺ pipata facta vt .j. ℞. liquiricie rase cinamomi ani. añ. ℥. ß. croci. ʒ. ij. puluerizenz ⁊ misce cũ tãtũdẽ zuchari. Cõuenit ẽt aliqñ sumere ꝺ pane cocto aliqñ ꝺ farre ꝯfecto cũ lacte amigd. dul. ⁊ zucharo ⁊ hoc est laudabile multuʒ in casu. ¶ Inter fruct⁹ laudanz in vltio prãdij vel cene amigdale dulces pinee fistici passule. Et his q̃ztũ ad dietã sum ꝯtentus.

¶ Sʒ p medicinalib⁹ laudo fieri pill'as ꝺ qb⁹ sumat vnã grossaʒ singul'. x. vl'. xv. dieb⁹ factã vt infra. ℞. pillaꝝ asayeret. p. ij. agarici trociscati. p. i. ⁊ cũ oximelle simplici fiat pasta. Laudo ẽt interduʒ sumi. ʒ. ij. in mane ꝯfectõis de diamusco dulci. Et his sum ꝯtentus maxie nõ ꝓhibente caliditate temporis.

¶ Pro itinerantibus tempore caloris. Consiliuʒ .2.

p Ro p̄seruatione a nocumento caloris iter agentiũ sint iste r'e. ¶ Pria r̃gl'a. ñ eqtez nisi ab aurora vsqʒ ad tres vel q̃ttuor horas diei. ita tñ qꝺ nihil ꝺ cibo cibali in mane sumpserit. In sero ꝟo a .xxi. hora vsqʒ ad sero si expediẽs fuerit equitare. laudareʒ tamẽ non equitare in sero. vt cena possit tẽpestiuior eẽ. ita vt mane celebrata bona digestione in nocte p̄cedenti ex longo somno ẽt tẽpestiuius sine nocumẽto i mane eqtari possit. ¶ Scꝺa regula Cibus qui sumiz in prãdio vl' cena nõ sit mlte q̃ztitatis nõ salitus nõ infl'atiuus ex speciebus nõ reꝝ acutaꝝ vt sunt cepe pori raphani ⁊ huiusmodi. sed sit cibus boni nutrimenti facilis digestionis ⁊ ad frigidũ aliqualiter declinãs ⁊ hui⁹ generis sunt carnes pulloꝝ elixate in aqua decoctõis lactucaꝝ boraginis spinachioruʒ ⁊ huiusmodi. dimittanz assata saltem ipsoꝝ ptes exteriores. ⁊ si pur appetit⁹ ꝺclinet ad saporamẽtũ cũ eis fiat cũ acresta vino g̃natoꝝ ⁊ modico zuchari dimittendo spẽs. Possent tñ aromatizari cũ modico ligniaľ. p singulari ꝓprietate quã hʒ ad ꝯfortatõeʒ stomaci. ¶ Tertia regula in sero lauenz crura cuʒ aqua tepida decoctõis folioꝝ vitis ⁊ maluaꝝ saltẽ ter i ebdemoda. ¶ Quarta regl'a Tẽpore magne sitis nõ multũ bibaz pro vice sed paulatiʒ degluttiendo ⁊ plurib⁹ vicib⁹ magis q̃ʒ i q̃ztitate ꝯtinua. ¶ Quita regula Sit vinũ subtile albuʒ pauce vinositatis mixtũ ẽt cuʒ aq̃. ¶ Sexta regl'a Tp̄e meridiei iaʒ celebrata digestiõe stomaci de prãdio. sumaz sirupus vt infra ℞. sirupi violati sirupi ꝺ granatis. añ. ℥. i. aquaꝝ portulace endiuie ⁊ buglose. añ ℥. i. misce. Si ẽt aliquãdo tederet sumere sirupũ. loco ei⁹ põt sumi ꝯfectio vt infra coclear. i. ℞. amarenate ꝺ zucharo zuchari violati zuchari roxati. añ. ℥. vj. cũ vino granatoꝝ si expedit fiat mixtura. Valet ẽt singula die in itroitu lecti ⁊ ẽ multũ ꝯueniẽs si iniungaz tota spina cũ oleo vt infra. ℞. olei violati. ℥. ij. olei rox. ℥. i. misce. ¶ Pro vnctõe renũ. ℞. olei ro. ℥. j. olei violati olei ꝺ mirt. añ. ℥. ß. lauenz in aqua acetose ⁊ aceto aliquib⁹ lotionibus. postea cũ modico cere fiat vngentum. ¶ Si ẽt aliquotiẽs in mane ãteq̃ʒ ascẽdat equũ p mediã horã adminus sumanz. ℥. vj. aque ordei cũ modico zuchari erit ꝯueniens. ¶ Sʒ ꝓpter accidẽs ꝯtingẽs ex lõga equitatõe ꝺ calefactõe ptiuʒ infra circa partes ani ⁊ generatõe iterduʒ puaꝝ pustulaꝝ. laudo fieri inunctionẽ circa illas ptes cũ vnguẽto vt infra. ℞. oleoꝝ citonioꝝ rox. ⁊ mirtilloꝝ lotoꝝ in aq̃ rox. quattuor vicibus. añ. ℥. ß. mucilaginũ draganti ex aqua rox. ʒ. ij. amidi boliarmeni gallarũ puluerizataꝝ ana. ℈. i. canfore. g̃. i. cũ modico cere albe fiat vnguẽtuʒ Et hec sufficiant q̃ztũ ad ꝓpositũ istud ptinet. ¶ Si tñ pp vsuʒ necessariũ frigidoꝝ stomacus aliqual'r lederez laudabile erit fieri inunctioneʒ stomaco cũ vnguẽto vt .j. ℞. olei spice. ℥. i. absinthij masticis añ. ʒ. iij. gariofiloꝝ cinamomi coral. rub. añ. ℈. i. ligniaľ. galliemu. añ. ℈. ß. cere parũ fiat vnguẽtũ p stomaco. Si etiã vẽter fieret stipticus fiat ꝯfectio vt .j. ℞. cassie fist. nouiter extracte dyaprunis nõ soluti. añ. ʒ. ß. cuʒ zucharo fiat bolus ⁊ dʒ sũmi p duas tertias hore ante cenã. ¶ Pro lotione ꝟo capitis fienda pp maximã humiditatẽ cerebri laudo prius fieri debere lixiuiuʒ bonuʒ satis forte ex cineribus ligni ficus vel sarmẽtis iunipi vel lauri vel saltẽ vitis albe postea facto lixiuio aliquot bulitionib⁹ bulliant intra herbe vt ifra. ℞. maiorane rorismarini saluie camomille calamẽti. añ. M. i. sticados folioꝝ lauri sauine rox. añ. M. ß. misce. Si ẽt in pecia ponan

tur spēs vt infrā ⁊ ponaꝛ pecia ad bulieñ in lixiuio cōueniet ℞.macis nucismuſ.nigelle gario.corticū citri sandaloꝝ citrinoꝝ añ.ʒ.ij.misce.Et his sum ꝯtentus.

¶ De debilitato cere⁹ sine manifesta causa ꝓ domino presidente dalphinatus. Consilium. .3.

[C]Asus huius pstātissimi doctoris ⁊ Magnifici viri diligenter examiata dispōne sua nāli ꝯ ꝯplesiōe radicali ⁊ annexis de ꝯsuetudine ⁊ officio ꝯsiderātis ēt accidētibus pter nām qbus ifirmatur ex quo i eo nec ē excellētia malitie ꝯplōis inaturalis alicuius mēbri neqꝫ alia manifesta egritudo que esse possit suoꝝ accidētiū de quib⁹ in casu scribiꝛ ꝓpria ⁊ imediata cā. Arbitroꝛ principalē dispositionē denominatā eē debilitationeꝫ cerebri.Dixit nāqꝫ Bordonius.Debilitas alicui⁹ mēbri appellaꝛ defectio ipius mēbri.cuius cā ignoraꝛ. ¶ Ponaꝛ ergo ꝙ cere^m non bene digerat suū nutrimentuꝫ.vel nō bñ ꝯuertat aut ꝙ ñ bñ discernat de spēbus aphensis ⁊ non ꝓcessit hoc ab aliqua cā pmitiua neqꝫ ex aliqua egritudine ipius cerebri vel alteri⁹ mēbri cerebro cōicantis notabiliter apparente. Tūc cerebrum diciꝛ pati debilitateꝫ vt in cāu nostro. Est qdem in eo impotētia ipius cerebri ad debitas opatiōes nāles ⁊ aiales exertēdas saltez diminute absqꝫ cā extrinseca vel itrinseca manifesta.nam ꝓpter defectuꝫ in opationib⁹ nālibus nutrimētū sibi adueniēs nō debite digerit ⁊ nō resoluit qd ad ipm ascendit ex vaporibus. Conuertunꝛ ergo supfluitates nutrimēti ⁊ cōponuntur vapores sicut conuertitur in alābico id qd ascendit ad ipum ex cucuruata.i.ex istrumēto i quo ponunꝛ subliman^a ad alambicū vt dixit dñs Auic.libro tertio.c.ꝯ catarro. Hec igiꝛ est cā quorūdā suoꝝ accidentiuꝫ.s.de fluxu māeruꝫ catarralium in mane ad pulmonē qꝛ auctis i cerebro dicꝭ māebus in nocte p viā idigestiōis vt dictū ē supra sua ḡuitate ꝯcurrēte ēt expulsiua cerebri p colatoriū deorsum fluūt in cānā pulmonis.cuius portio p screatū semel vel bis educiꝛ ⁊ alia viscositate quadā adherente cāne redit ipsius voceꝫ raucā.Et inde fit interdū aliqualis difficultas in loquella ꝓpter materiaꝫ opillantem ⁊ si nō integre mā pulmonis ex cerebro fluxa.vt i cāu diciꝛ.Et ex eadē radice fit vt per tempus māe appareat somnolentus. Nam ꝓpter p̄sentiam materie aggregate i cerebro vt supradictū est facta est opillatio in meatibus ⁊ decursibus spiritus sensibilis ⁊ motiui:⁊ si nō integra:vnde non libere transeuntibus ad organa sensuū fit somnolentia q̄daꝫ que tādeꝫ remoueꝛ in prima ⁊ in scda hora diei facta de illis māebus vel resolutione.vel ad alia loca ꝯuersione.que p vigiliam i ꝓcessu fiꝛ.Et ēt debilitas in virtute aiali apphensiua ⁊ discursiua:vt ipe fateꝛ:cū sibi videaꝛ laboriosum ad intelligeñ ⁊ ꝯcipieñ subtilia ⁊ speculatiua. Lediꝛ etiā virtus motiua cuius nō tamē est localiter mouere.sed ēt mēbra in debito situ in vigilia substentare:quoniā vt scribiꝛ:si stant pedes ⁊ ñ ambulat p̄sertiꝫ quādo loquiꝛ:expedit.interdū ipm appodiaꝛ dubitans cadere:qd non nisi ex impo^a virtutis motiue vt dictuꝫ est contingere videꝛ:que in sustentādo ꝓpter debilitatem laxaꝛ. Hec sunt oia accidentia de qbus scribitur vl' ad hec reducunꝛ.Ex his patet qd hec debilitas ē toti cerebro ⁊ oibus virtutibus eius cōis.Et hec de cāu.Et qꝛ debilitas mēbri vt dixit dñs Auic.fa primi c^o.de cāis debilitatis ē aliqñ ex cā i ꝓprio mēbro:⁊ aliqñ ex instro deseruiente mēbro vt in spiritu. arbitroꝛ cām huius debilitatis maxie pendere ex nocumento instrumenti.s.spiritus:qm̄ cōplesio eius radicalis dꝫ eē ad calidū declinans. Qd ex bonitate opationuꝫ eiusdē in p̄terito p̄cipue aialiuꝫ ⁊ caluicie ꝯtingente sibi ⁊ passibilitate ꝓpter raritatē texture vt scribiꝛ i casu satis manifestari posset. Credo tñ ꝙ humiditas ēt in cāu p̄stet laxando ⁊ ꝯñter opillando.principalis tñ cā sumiꝛ ex spiritu:ptim ꝓpter ipsius paucitatē factā in ipso resolutiōe pluria ꝓpter vehemēs studiū ⁊ vehementem cogitationem circa agibilia ⁊ ꝯñter somni paucitateꝫ. Credo ēt ꝙ in ꝯplesione spiritus sit ad humidū nō naturaliter alteratus nō clarus ⁊ lucidus:sꝫ turbulentus ex plurima secū ꝯmixtione vapoꝝ ex diuturno ocio corporali ex priuatiōe exercitij retentoꝝ qui exercitio resoluerenꝛ. Paucitas igiꝛ spirituū reqsitoꝝ ad debitas opationes virtutū nālium ⁊ aialiuꝫ cā est in casu nostro.vt ab eisdē virtutibus opatiōes i perfecte ꝓducanꝛ quecūqꝫ ⁊ nāles ⁊ aiales:ꝯcurrente etiaꝫ vt dictū est malicia ꝯplesionis ex pte humiditaꝭ ⁊ turbulentie ipoꝝ. Sic igiꝛ in oibus ꝯplesio cerebri ē ad humidū ꝯclinās:⁊ nālis ⁊ nō nālis addita sine mā etiaꝫ cū p̄ntia materie i vacuitatibus ventriculis vel meatibus cerebri flegmate p idigestionē aggregante ⁊ que in dies aggregaꝛ ꝯcurrente paucitate spirituū ⁊ turbulentia ipsorum.

¶ Pro rectificanda hac mala dispositione ⁊ p̄seruando a prauioribus dispositionibus in quas facilime icideret ⁊ timorose duplex erit principalis intentio.s.cū dieta.⁊ cū potione ⁊ reliqs.s.medicinalibus in casu nostro ꝯferentibus.

¶ Circa igitur primum eligatur aer in actiuis fere tēpatus vel paꝝ ad calidū:sed ad siccū magis inclinatus. Idcirco sit aer sue habitatōis lucidus clarus:⁊ ad siccuꝫ declinans.nō tñ excessiue nimis. Artificialiter p̄paretur siccus ne ꝓhibeaꝛ virtutis penetratio ad mēbra ꝓpter obstructionē a siccitate poroꝝ. Sit igiꝛ camera ꝯstructa inter duo solaria hñs spiraculuꝫ ad orientē si fieri pōt vel saltē ad meridieꝫ.Et euiteꝛ generaliter ois aer nebulosus grossus ⁊ humidus. Quo tpe ñ est exeunduꝫ a chamera. Imo etiā tunc rectificandus est aer camere tpe hyemis cuꝫ igne facto ex lignis iunipi rorismarini sarmentoꝝ vitis ⁊ huiusmodi aromaticoꝝ. Alio vero tpe āni saltez fiat euaporatio cuꝫ suffumigio facto i camera vt infra. ℞.thuris corticuꝫ citri.cinamomi rox.folijs lauri sandalorum citri.nucismu.gariof.añ.ʒ.iß.ligni aloes.℈.ß.ābre musci.añ.ğ.iiij.misce.cuꝫ terbentina subtili fiant formule parue i forma lupinoꝝ de quibus ponanꝛ vna vel due sup carbones ignitos camera clausa. Uiteꝛ ēt ventus borealis:p̄cipue cum sequiꝛ ad austruꝫ.Et in estate cauenduꝫ ē ne habitatio sit nimis:recēs:⁊ spāliꝛ ne steꝛ sub radijs lūe. ¶ Somn⁹ ei⁹ sit admin⁹.7. horaꝝ qm̄ vigi^a pluri^m r̄soluit ꝯ spiritu.cui⁹ necessaria ē mltiplicatio.Et si non pōt dormiꝛ saltē qescat. Nō tñ accedat ad dormieñ nisi transactis adminus duabus horis post cenam:⁊ tunc dormiatur capite conuenienter coboperto ⁊ eleuato ⁊ extremis nōbiliter calefactis cū appōne pānoꝝ calefactorū ad ignē iunipi vel alterius aromatici.qm̄ ex se remanēt frigida p tps vt dictū est in casu.talis nāqꝫ calefactio extremitatū vt voluit Aristo.plurimū ad digestionē ꝓficit.Et si nocte nō posset dormire ꝯpetēter.tūc dormiēdū esset in die:etiā tardādo p duas horas a cibo:⁊ in obscuro cū ꝯditiōibus supradictis.⁊ acūbēdo magis vt dicit Auic.in canticis. Non sit tñ somnus supfluus vltra mēsurā dataꝫ.qm̄ euacuatiōes superfluitatū retinet ⁊ corpa humectat:vt volūt sapiētes:cū tamē in casu intēdamus exicationi.Est tñ in hoc ꝯsuetudo satis attendēda vt voluit Gal.in 2° regiminis acutoꝝ.⁊ Auic.x^a tertij.c.de asmate.Et post excitatōem a somno in mane anteq̄ꝫ surgaꝛ fiāt aliquales fricatōes crurib⁹ ⁊ pedibus cuꝫ pānis aromatizatis vt supra.nā p tale viuificaꝛ caloꝛ nālis:⁊ aptis porositatibus mēbroꝝ iuuaꝛ attractatio spirituuꝫ ad membra que frigida remanēt ⁊ ad sustentāduꝫ debilia. ¶ Exercitium autē moderate factuꝫ maxie in casu ꝯuenit.qm̄ viuificaꝛ caloꝛ ⁊ supfluitates fumose dissoluunꝛ. Nō tñ fiat in mane nisi prius expulsis supfluitatibus cōibus:vel nāliter:vel cuꝫ artificio:vt suppositorio cōi de melle facto:vel cuꝫ radice bletis infusa in oleo aneti ⁊ supaspso modico salis. Uel fiat clistere vt infra. ℞.camomille melliloti furfuris frumēti.añ. M.i.sticados maiorane.añ.M.ß.mercurialis.M.iß.fiat ꝯcoctio in debita quātitate aque ꝯ qua sumaꝛ facta collatura.℥.xviij.⁊ addaꝛ cassie nouiꝛ extracte ꝯ cānis.℥.i.mell'.violati.℥.ijß.siue pulueris zuchari si nō habeaꝛ yere simplicis.ʒ.ij.olei camomille.℥.iij.salis gēme.ʒ.ij.misce. Post prādiuꝫ autē ñ fiat dictuꝫ exercitiuꝫ:nisi iaꝫ ꝯpleta stomaci digestione ⁊ ꝓ parte epatis:vt post.vi.horas ab assumpto cibo. Et tale exercitiuꝫ siue mane siue sero factuꝫ nō dꝫ esse velox ⁊ acutuꝫ.sꝫ suaue satꝭ ⁊ ꝓlixuꝫ. Neqꝫ post exerc^m subito comedenduꝫ ē.sꝫ ꝑus est qescenduꝫ vsqꝫ quo mēbra sint qetata. Qd si exerci^m non possit fieri pedes fiat eques suauiter. Et qñ nullo modo fieri posset:fiāt toti corpori fricatōes incipiēdo a cruribus descēdēdo postea ad spatulas ⁊ pectoralia ⁊ brachia ⁊ postremo etiā ad crura descēdendo:suplebit nāqꝫ vices exercitij si fiat cuꝫ ordie expulsis supfluitatibus vt.s̄. Fiat ēt spāliter exerci^m capiti facto prius exercitio pedū cū pānis calefactis ⁊ aromatizatꝭ suauiꝛ.tuꝫ fricando postea pectināndo cū pectine ex ebore facto vel cū cornucapre sinistro. ¶ Uiteꝛ ois repletio maxie serotina. Cena igiꝛ sit multo partior q̄ꝫ prandiū:supflua tam̄ inanitio in cāu nocet vl' ieiunijs. Naꝫ ieiuniū fames vehemens ⁊ eño q̄libet supflua siue nālis fuerit siue spontanea

nea ista sunt oia cā debilitatis: vt notat Aui. 2ª pmi. c. supra al-
legato. Cobitus ēt ī casu isto pcipue maximi nocumēti est: cū
ad eū sequat maxia resolutio ī spiritibus quoꝝ reassumptio ē
necessaria: vt nōt A. 2ª pmi. c. s. allegato. ¶ Gaudē āt ⁊ leta
ri plurimū iuuat: ⁊ ispectio reꝝ delectabiliuz: ⁊ vestiri vestimē
tis nouis ⁊ scarlatinis: ⁊ portare auꝝ ⁊ gēmas maxime a p-
prietate letificantes: vt sunt iacintus smeraldus ⁊ granata p-
cipue vt voluit Albertus theutonicus ī suo de mineralib⁹. Et
ex opposito irasci tristari solicitari ī occupatiōibus ⁊ de rebus
displicibilibus ꝯsiderare ⁊ timere ista omnia plerunqz nocēt.
¶ Circa cibū ⁊ potū pro regła ꝯueniunt cibi facilis digestio
nis multi ⁊ bōi sanguis generatiui: ꝯditi ēt cū aliqbus aroma
ticis vt cinamomo pcipue. Sed de cibis magis ꝯuenientibus
sunt oua sorbilia: qm̄ vt dicit Auic. ī de viribus cordis vitella
sunt tempate ꝯplesiōis qbus tria appropriant. s. vehemēter
in sanguinē trāsmutari: ⁊ paꝝ supfluitatis relinqre. ⁊ sanguinez
generare subtilē ⁊ claꝝ ꝓportionatū spiritibus. Et de eis di-
xit Auic. fo cañ. caplo qd est de ouis q tātū nutriūt qztū pō
derant. Sint tm̄ elisata tremula: ⁊ nō dura: ⁊ in principio cibi
sumant. Testiculi ēt galloꝝ: ⁊ epata pinguiū gallinaꝝ: ⁊ bro-
dia eorūdē magne decoctōis sunt ī hoc cāu singularia. Cere
bella ēt gallinaꝝ ⁊ auiū montanaꝝ a ꝓprietate maxie iuuant
ꝯfortatōnē cerebri. Sit ergo cibus quottidianus ipe carniū d
talibus carnib⁹: lz ēt carnes castrati iuuenis pcipue ī hyeme
sint ꝯueniētes. Et carnes capretoꝝ in estate ēt ꝯueniūt. Bro-
dia ēt dictaꝝ carniū: ⁊ panis ī brodio coctus. ⁊ far coctū vel
brodetū: decoquere siue decoqre facere aliq folia buglose bo
raginis ⁊ maiorane in brodio dictaꝝ carniū sunt in casu fercu
la ꝯueniētia: nō nūqz ēt in autumno sumere aliq frustra d ra-
dicibus feniculi vel d rapis prius bulitis abiecta pria deco-
ctōe. postea ꝯuenientissime decoctis in brodio pingui ⁊ super
aspsis modico cinamomi sit ꝯueniens. Idē intelligendū ē de
napis. Si ēt fiāt aliq saporamēta pro ꝯseruatōne appetitus
cū amigdalis tritis ⁊ passulis ⁊ modico medule panis infuse
in brodio cū aceto passulato ⁊ aspsione cinamomi ⁊ zucharo
erit ꝯueniēs fiat acetū passulatū sm hunc modū. ℞. passola-
ruz. ℥. iiij. aceti vini albi. ℥. vi. tepefiat. Si ēt fiat leuis ebulitio
passulaꝝ in aceto nō erit incōueniēs. In dieb⁹ autē quib⁹ nō
comedunt carnes sit dieta ex ouis sorbilib⁹ vł infusis in aqua
remota testa vel quassatis ⁊ cū modico casei de pecudib⁹ triū
aut. vi. mensiū ad plus paꝝ saliti vel infundatur panis in brō
dio cicerorum rubeorum vel aliqn̄ in brodio cauliū parum co
ctarū. Et si oia talia condiātur cū oleo amigdalaꝝ dulciū erit
cōueniētissimū. lz ēt oleuz oliuarū ⁊ butiꝝ recens parce sum
ptuz pro ꝯdimentis nō incōueniat. Crudū autē mel caseus vel
recocta in casu dicto penit⁹ dimittant. Si etiam in estate ali-
quotiēs sumant aliqui pisces petrosi pui in patella cū oleo vt
supra artificialiter parati ⁊ cū saporamēto pdicto saporizati
aliqn̄ nō incōueniūt. A reliqs autē omnib⁹ cibarijs cauen̄ est.
Non extēdo me ad pticularia a quib⁹ cauendū est numerādo
qm̄ ex electiōe horū satis euidēter ꝯcludi pōt a quib⁹ cauen̄
est. Inter fruct⁹ autez pro secūdis mēsis valēt pinee pus in-
fuse ī aqua tepida postea exiccate ⁊ tādē cū zucharo dulcora
te: valēt ēt amigdale dul. valēt ⁊ passule lz ēt in pn° cibi nō in
cōueniāt. Si aūt in hyeme sumat vna ficus sicca apud ignē
tosta valebit iuuādo ēt ad secessum. Sumere ēt vnū bolū vel
duos piri vel coctani in igne ⁊ sub cineribus debite digestoꝝ
cū modico zuchari ad prohibitōem vaporum erit conueniēs
Reliqui fructus omittantur. Uinum eius sit rubeum clarum
odoriferum medie vinositatis nō multum sustinēs de mistione
aque. Et in estate misceatur parum cuz aqua decoctionis zu-
chari precipue in vltimo potu. Nequaqz bibatur distanter a
cibo vt fieri solet pcipue tpe estatis. Et vt regim̄ ī dieta ꝯcludā
obseruet can. scriptus ab Aui. xiª. tertij versus finē cū dixit.
Et scias q virt⁹ augumentat cibo ⁊ vino subtili ꝯueniētibus
⁊ odoribus bonis ⁊ trāquillitate ⁊ gaudio ⁊ dimissione eoꝝ q̄
ꝯtristant ⁊ rixari faciūt ⁊ renouatiōe reꝝ amabiliū. ⁊ habita-
tiōe cū dilectis. Et hec de pmo pncipali.
¶ Quantū ad sm de potōe quatuor insurgūt itētiōes pncipa
les. Una ē ad mōdificationē cerebri ex quo ī eo ponim⁹ ma-
teriā habundare flegmaticā idigestā. Scda ē ad alterādū ma
lā ꝯplesionē humidā cerebri ⁊ spiritū aialē disponētē ad opa
tiōes. 3ª. est ad vniendū substantiā ipoꝝ ⁊ remouēdū laxitatē
eorūdē. 4ª. erit ad multiplicādū spiritū ⁊ ipm roboran̄.
¶ Prima qdē itētio ꝯplet cū medicinis ⁊ interius ⁊ exterius

applicandis. Laudo igit pus ꝓpter plenitudinē anteqz fiat
agitatio ī mā fieri leuē minorationē d mā cū pillulis vt ifra. ℞.
pillulaꝝ assayeret positaꝝ a. d. Auic. pma tertij. c. generali. cū
materiā euacuare voluimus declarato a gentili. ℈. ij. agarici
trocifcati. ℈. iß. cū oximelle sqlitico fiāt pillule qnqz: que sumū
tur post tres horas post cenā. Post has in mane nō sumat la
uatiuū. sz sumat prādiū hora ꝯsueta qm̄ fortasse nō ꝯplebit
opatio nisi p. xxiiij. horas. Sequētibus autē diebus qnqz su-
mat singulo mane de sir° vt ifra. ℞. oximellis sqlitici sirupi de
sticados ⁊ mell' rox. añ. ℥. i. aquaꝝ betonice maiorane ⁊ buglo
se. añ. ℥. iij. misce. clarificet ⁊ aromatizet cū modico macis p
duabus vicib⁹. Et ita ꝯtinuet vt dictū ē. v. diebus vł. vj. sumen
do in aurora ⁊ post dormiendo admin⁹ p horā. Quibus sic as
sumptis sequēti imediate die nisi fuerit ifortuniū ex pte supioꝝ
sumant pillule vt ifra. ℞. pillulaꝝ cochiaꝝ almāsoris. ℈. ij. pil
lulaꝝ lucis. ℈. i. cū oximelle sqlitico forment pillule. v. Fiat tm̄
additio in dosi vł remisso scdm facilitatē vł difficultatē solutio
nis eius. qd iudicio medici ꝓprij corrigēdū reliquo. Sumant
iste pillule p tres horas añ diē: ⁊ dormiat p horā post: deinde
in obscuro de ambulādo. iterdū: Expectet ꝯplemētuz opatio
nis per. vj. horas. Deinde sumat lauatiuū añ prādiū p horaz
vt ifra. ℞. aque decoctōis ordei ⁊ mellis ꝯueniēter dispuma
te ⁊ collate. ℥. vj. calida recipiat: ⁊ post horā sumat prādium
leue. Sequēti aūt die p tres horas añ diē sumat ꝯfectio vt. I.
℞. tyriace electe ⁊ ātiquate. ʒ. i. ꝯserue buglose. ʒ. ij. misce. Et
si nō habeat tyriaca electa. qr raro vel nūqz fit sm debitam
descriptionē sumat. Tātūdez de metridato loco illius. Istis
sic pfectis post tres dies ꝓcurandū ē si aliqua reliqa materie
remanserit vel ī dies generet: ad emōtoria ꝓpria nariū diuer
tatur. Fiat igit tractoriū p nares siue caput purgiū vt ifra. ℞.
aque mellis. ℥. iij. suci radicis bletis depurati. ℥. ij. vini al. ℥. ß.
nigelle macis cubebaꝝ. añ. ʒ. ß. subtilissime puluerizent ⁊ mi-
sceant: ⁊ de isto tepido trahat paꝝ p nares ī mane. Et si ñ suf
fecerit educendo de māebus ifundat ī eo panis porcini. ℥. ß.
⁊ erit fortis: ⁊ d isto tepido sumat circiter mediaz. ℥. p vice: ⁊
trahat p nares: ⁊ ita bis vel ter fiat in mane expulsis supflui
tatibus cōibus. Et sic ꝯtinuetur tribus vel quattuor diebus: ⁊
purgabit p nares mā. Deinde p duos dies fiet masticatoriū
⁊ mā q̄ trahit p os expuat cuius descriptio ꝯueniēs ē vt ifra
℞. masticis. ʒ. iß. piperis longi cubebaꝝ. añ. ʒ. ß. passularum
ʒ. ij. oia simul malasent ⁊ cum modico cere albe fiat pasta de
qua in ore teneat ad quātitatē fabe masticādū p quartū hore
postea expue°. Et hoc ēt obseruet duob⁹ vel trib⁹ dieb⁹. Dein
de iterato post. viij. vel. x. dies sumant tres pillule d pmis pil
lulis sine custodia. Et ita p quattuor dies fiat caputpurgium
postea masticatoriū: ⁊ ita circulariter ꝓcedat iterponēdo sem
per per. vi. aut. viij. dies inter vnum ⁊ alterum ⁊ cum his cō
plebitur prima intentio.
¶ Pro 2ª vo expediēda intētōe que ē ad adequatōnez ꝯple
siōis remittēdo humiditatē qualitatiuā ⁊ quātitatiuaz in cere
bro ⁊ spiritib⁹ ⁊ ad siccū deducēdo. Laudo singulariter fieri
saculuz capiti vel melius ad formā boneti ex sindone d grana
duplicato in cui⁹ medio ponant spēs vt ifra. ℞. maiorane sti-
cados corticuz citri. macis. añ. ʒ. ij. vernicis. ʒ. iij. thuris rox
gariofol. añ. ʒ. i. nucismuscate bachaꝝ iunipi coralloruz ru. añ.
ʒ. iß. misce fiat puluis subtil: ⁊ ponat in saculo q saculus pus
terso capite calidus facta fricatōe capitis supponat ⁊ ita te
neat sub boneto die noctuqz. Si ēt semel in ebdomada fieret
lotio capitis cū lixiulo forti aromatizato cuz silib⁹ spēbus spe
cieꝝ saculi accipiēdo spēs ⁊ ponēdo in pecia ⁊ buliant in lixi
uio tribus vel quattuor ebulitōibus. Ad hāc ēt intentiōez va
let maxie ad ꝯfortatōez virtutis motiue si fiat inunctio ad nu
chaz cū vnguēto vt ifra. ℞. olei costi. ℥. i. olei spice. ℥. ß. nigel
le bacharuz lauri. piperis longi acori. añ. ʒ. i. croci. ǧ. iij. musci
℈. ij. cum modico cere fiat vnguentum.
¶ Relique due intentiōes ꝯplent primo sumēdo in mane ⁊
sero coclear vnū de electuario vt infra p horā adminus ante
cibū cū modico vini. Cuius descriptio. ℞. nucismuscate ma-
cis cubebaꝝ roxa. rub. calami aromatici. añ. ʒ. i. margaritarū
vtrorūqz iacinthoꝝ sirici ꝯbusti vel incisi tincti in grana. añ. ʒ.
ß. maiorane semis basilici. corticū citri. añ. ʒ. iß. sandaloꝝ al.
⁊ rub. ⁊ citri. spodij. añ. ʒ. ij. camphore. ℈. i. musci ambre croci
gariof. añ. ℈. ij. cū libr. ij. zuchari albi. ⁊ aquaꝝ roxa. ⁊ maio-
rane añ. ℥. ij. vel. iij. fiat electuariū in bona forma. Ualebit ēt
ad has intentōnes maxie in hyeme si sumat olbus qndecim

dieb⁹.ʒ.i.tyriace electe vel metridati p sex horas añ prādiū.
Ualet ēt vsus aliquotiēs cōfectiōis anacardine. Confectio
ēt plirisarcoticon ē in casu nōbilis iuuamēti. Magis tū ꝯfido
in electuario: vt supra. Postremo laudo fieri pomū ad odorā
duz in casu ꝯueniēs vt infra. ℞ laudani.ʒ.ij.nigelle corticuz
citri nucismus.armoniaci gariofoli añ.ʒ.i.lignialoes galie mus
cate.añ.℈.i.ābre.℈.ß.musci.gr.iij.cū cera q̄ sufficit ad incor
porandū: fiat pomū pro odoramēto.sz eo nō vtatur nisi in ma
ne ⁊ ante cenam.⁊ non post cibum.explicit.

¶ De doloris capitis siue sode pendentis principaliter a san
guine. Consilium. .4.

In cāu doloris capitis siue sode pēdent̄ p̄ncipalr
a sanguine: ⁊ ex aggregatiōe eius i capite paula
tine: ēt ex cōitate iferioꝝ: ⁊ maxie epat̄: in iuuene
naturalr capit̄ calidi ⁊ humidi.lz hūiditas p pte
sit accidētalis ēt flegmatica pp idigestionē ibidem generatā
ex mult̄ curis ⁊ cogitationibus aialibus: stāte ēt cōitate ab in
ferioribus aliquotiēs a vaporibus sanguineis: ⁊ aliqū ab ipo
sanguine vnde fit dolor interpolatus.maxie fm ptem añriorē
paroxismaliter.tū aliquotiēs multo tpe durās que oia euidētib⁹
satis rōnibus p accidētia in eo ꝯtingētia manifestari possent.
¶ Proīde vt hec mala dispositio remoueat̄ ne apta sit ad pa
riodicandū.ponet̄ prio regimē p̄suatiuū quottidie obseruan
dū: deinde si pur affligat paroxismus ponet̄ regimē medicinale
curatiuū. Et qm̄ ea que curāt actu existentē dolorez i p̄seruan
do ēt iuuāt ab ipso futuro: simul cū r̄gimine p̄seruatiuo ad die
taz ptinēte ponet̄ ēt regimē ꝯueniēs qñ actu eēt dolor.
¶ In aere igit̄.pmū vitet̄ ois aer calidus ⁊ vaporatiuus: ⁊
ꝯsequenter odor aromatū in camera siue calidoꝝ siue frigido
ruz: qr de se inclinat ad futuꝝ dolorē: ⁊ ita i pricipio doloꝝ ēt
nociua aromatica sunt.lz in pcessu versus finē aliq̄ leuia aro
matica resoluēdo nō discōueniāt.nā dicit Gal.i ꝯmento affo.
gnte pticule. Muliebria educit ⁊c. Experimētuz aūt testatur
qd ex oibus aromatibus dolor capit̄ generat̄ pcipue tū veꝝ
ē de calidis. Nō sit ēt aer vaporosus neqz grossus: sz purus
⁊ clarus.nisi stante dolore.qm̄ tūc fit ꝯmotio in humorib⁹ pp
lumē: sz qescat tūc in aere modici luminis ⁊ ibi sit oioda qes
si possibile ē. Uñ neqz clamores neqz vociferatiōes magne
fiant. Et ita oēs motus aiales ⁊ corporales nocēt. Et de hoc
dicit. A. pmo tertij de soda tpali. Nihil ē a deo ꝯueniēs sode
tpali supra i p̄suando vel ēt stāte morbo.sicut trāquilitas ⁊ di
missio toti⁹ qd ꝯmouet: sicut coitus ⁊ cogitatiōis ⁊ reliquoruz
⁊c.qd maxie vificat̄ in dolore in pricipio augmēto ⁊ statu: qr
forte in declinatiōe aliqs motus pgressiuus suauis.⁊ nō subi
tus.nec repētinus iuuat. Leues ēt fricatiōes ⁊ suaues ad pe
des facte ⁊ ad crura ēt in pncipio doloris ꝯuertēdo vapores
in dorsuz maxime i instantia vigiliaꝝ i puocādo sōnnū iuuāt:
de quo dicit. A. Ex rebus vero fortibus in atractōe mãe sode
ad inferiora in vigilante ex soda ē fricatio pedū. Multotiēs
eniz vt dixit dormit sup ipsaz sodā: ⁊ quādoqz fit eius assidua
tio in pedibus donec resoluat̄. Et si fiat quasi ꝯtinua vel fre
quēs fricatio ē pata iuuare ꝯuertendo in deorsuz. Quo ēt i̊fu
sio extremitatū in aqua calida vl̄ supasp̄sio eius sup extrema
sensibilr̄ iuuat. Sz partes supiores nō debent ꝯmoueri neqz
agitari stāte dolore: nisi forte i declinatōe.q̄zuis tūc leuis fri
catio ⁊ pectinatio capit̄ cū pectine ebur⁹ vel facto ex dextro
cornu ariet̄: vt volūt philosophi ad trāspirationē vapoꝝ ⁊ re
solutionē sit ꝯueniēs. ¶ De sōmno aūt dicat̄ ⁊ vigilia q̄ ñ stā
te dolore somnus dz esse multū moderatus.⁊ nō sit diurnus.
⁊ elonget̄ a cibo vl̄ ad minus a cena p duas horas extremis
bñ cohoptis. Sz cū est actu dolor maxie i pcessu somnus dz
eē plixior.qd dico qr in pncipio stāte idigētia expulsiōis sup
fluitatū dz hēri parcitas i somno ne mãe retineant̄ vl̄ ꝯuertā
tur ad interiora: lz stāte instātia doloꝝ sūpta idicatiōe a dolor̄
longitudo somni iuuat ad remissionē eius: pp quietari magis
humores ⁊ motus spirituū circa caput.⁊ ppter nimiū aliqua
liter sensuz mēbroꝝ sensitiuoꝝ. ¶ Circa accidentia animi di
cat̄ vniuersalit̄ qd qm̄ passiōes tales aiales faciūt multā mo
tionē i spiritibus.⁊ maxie cū sunt fortes vt ira ⁊ furor ⁊ cogi
tatō vehemēs.maxie i cerebro.ad quā ēt seq̄t ꝯmotio hūoꝝ
v̄sus caput oēs tales nocēt maxie i cāu nr̄o stāte cā calida.
Ideo ab eis ē multū cauēdū. Et in p̄seruādo ⁊ stāte actu do
lore. Et in h̄ habeat̄ bona ꝯsideratio qm̄ stāte capite calido ta
lia ai accidētia ad dolorē multū p̄parant. ¶ Circa inanitionē
⁊ repletionē dicat̄ q̄ ois supflua replectio ē nocēs.nō tū ois
inanitio ē iuuās qr ēt supflua inanitio ducēs ad inflamationez
nocet. Sed obseruet̄ gñaliter lubricitas vētris vel lenitio ei⁹
ita vt singula die fiat assela°. Nā d̄ h̄ dicit. A. in cura sode ca
lide. Et oz vt lenitio nāe vniuersaliter p̄seueret.i.p totū pces
sum ⁊ tpe sanitatis ⁊ tpe morbi. ¶ Iā ad cibū ⁊ potū venien
do oz in cāu nr̄o cauere ab oibus cibis calefaciētibus ⁊ eua
poratiuis: quales sunt cibi p nām aromatizati cū aromatibus
cōibus: ⁊ cibi pingues vnctuosi ⁊ acrumina vt porri allea ce
pe ⁊ silia. Et amigdale inter reliqua que multū euaporāt.ma
xime si cōdiant̄ cū speciebus. Debēt igit̄ cibaria oī tēpore in
casu nostro in p̄seruādo esse tēperata in actiuis ad siccū parū
per declinātia: saluo q̄ in pn° mēse ad linitionē ventris ad hu
midū declinātia linitiua sint cōueniētia: sed in pcessu ⁊ versus
finē mēse declinēt ad siccū pp phibere euaporatōez: ⁊ si for
te parū ad frigidū declinēt magis iuuabūt: mō sint facile di
gestibilia: quod dico signanter.qr cibaria frigida sice nature ⁊
melancolice si sint ventosabilia vt sunt multa genera legumi
num propter inflamationez eorū non conueniunt.⁊ ita carnes
aialiuz grossoꝝ propter difficultatez digestionis in cōi vsu nō
cōueniunt: imo eligant̄ cibi facilis digōnis boni nutrimenti ⁊
pauce quātitatis ita vt bene digeri possint.nā cū cibi male di
gerunt̄ secūdū stomacū cōitate stomaci ad caput sepe capiti
nocumētū dolorosuz inferūt: ⁊ ita ēt oia cibaria faciliter pu
trescibi^a vt lac ⁊ fructus ⁊ maxime palmaꝝ: vt voluit Rasis
primo cōtinētis sunt a quib⁹ cauere oz. Non exn̄te tū dolore
vtenduz est carnib⁹ qualificatis vt dictū est: vt sunt carnes ca
pretoꝝ in estate ⁊ puloꝝ gallinaꝝ ⁊ p̄dictū vl̄ pdiconū ⁊ vitu
li ⁊ in hyeme carnib⁹ caponuz fasianoꝝ: ēt paꝝ castrati. Car
nes ēt cuniculi ⁊ capriolorꝝ nō discōueniūt. Oua ēt infusa in
aqua in estate aliqualiter rectificata cū vino granatoꝝ ēt mix
ta cū alijs cōibus ferculis nō discōueniūt si appetant̄. Si āt
fuerit dolor p̄ns a carnib⁹ cauendū est: ⁊ ab ouis: ⁊ reliquis
plurimū nutrimētū dātibus.imo oz vt in casu ad siccū magis
declinēt ⁊ frigidū. Et hoc exp̄sse inuit Auic. in cura sode cali
de cū dixit. Nō tū oz vt nutriat̄ eger cibis ifrigidantib⁹ gene
ratiuis sanguinis frigidi: sz ēt trahētibus ad sicitatē ⁊ grossitiē
aliquātulū ⁊ stipucitatē.⁊ hoc ne pp dolorez capitis trahant̄
materie ex cibo vaporabili ad caput. Et inde valēt lētes ⁊ mi
liū ⁊ panicū decocte: cū brodijs nisi fuerit maxia vētris stipti
citas que remouēda est p aliqua linitiua añ cibū sumpta.vl̄ p
supius.vel p clistē linitiuū.qr lini° ventris vt dictū ē semp ē ne
cessaria. Et in hoc cāu valent aliq̄ olera i quibus tū sit aliq̄ vis
stipticitat̄ vt de maluis acetosa buglosa plantagine ⁊ similia.
Ualent aliq pisces petrosi ēt si assati sint rectificati cū modico
agreste vel vini granatoꝝ. Et si pur ꝯtingat sumi aliqua ciba
ria hūida vaporabilia.laudabile erit vt post cibū sumat̄ aliqd
ꝯpressiuū stante caliditate itensa cū dolore maxie: vt sunt gra
na granatoꝝ acetosoꝝ vel mediocriū vel bolū citonij cocti vl̄
pirri cocti cū coriandris vel aliqd de dyacitoniten.⁊ i tpe esta
tis si appareāt cornalia vel aliqua pirra ñ muscatelina aliqd
sumere de eis nō discōueniet. Et stāte magna flāma pultes or
dei sunt i cāu maxie ꝯueniētes. De potu aūt dicat̄ q̄ in p̄ser
uādo a dolore vtēdū ē vino paucifero nigro ad stipticū parū
declināte. Et sit parcus ei⁹ pot⁹ semp miscēdo vinū plus ⁊ mi
nus 2^m potētiā eius cū aqua decoctōis coriādroꝝ vel cuz aq̄
extinctōis ferri. Sz stāte dolore maxie in pn° ⁊ i augmēto oz
in totū cauere a vino ⁊ loco eius exhibeat̄ aq̄ or.pus torrefa
cti: vel aqua ferrata vt dictū ē cū modico vini granatoruz vel
dulcorādo cū sirupo vel iulep roxato vel d̄ citonijs siue ribes
⁊ silibus stipticis. Et tūc post cibū sumptū ⁊ potū stet quietus
in obscuro cū oī silētio nō tū dormiēs ⁊ si ponant̄ post cibuz
pedes in aq̄ calida ⁊ ēt manus tenēdo p mediā horā ad iten
tōez diuersiōis vapoꝝ a capite multū iuuabit. Et hec q̄ztū ad
dictā sufficiāt cū q̄ spat̄ p̄suatio.⁊ qñ stat dolor ēt curatio ei⁹.
¶ Cōsequēter ad medicinalia veniēdo in pn° huius doloris
fiāt diuersiōes leues ⁊ suaues circa iferiora cū fricatōib⁹ cir
ca pedes ⁊ crura ⁊ cū positōes ēt pedū in aqua calida. Uē
tose ēt sicce si ponant̄ sub genib⁹ plurimū minuūt euaporatio
nē ad caput. Et tūc dieta sit multū tenuis. Et appēte mlta eua
poratōe ad caput cū caliditate capitis ⁊ rubore maxie iuua
bit̄ si fiat flobothomia d̄ saffenis pedum extrahēdo duas vel
tres.ʒ.vsqz ad quattuor sang. Postea in processu per diem
vel duos si non minuat̄ dolor fiat flobothoia de cephalica in
brachio

brachio dextro. ꝛ ſit minuta fl'omia ſtricti orificij euacuando
tres vl' q̄ttuoꝛ. ℥. ſang. ꝛ nō vltra. Et qn̄ iſta nō ſufficiēt ad mi
noratione̅ poſt alios duos dies reitereẜ: nā melioꝛ ē multiplica
tio numeri h̄ q̄z multiplicatio q̄ztitatẜ ꝛ i talibus flobothomijs
hētur maxia ſpes in cura. Habeaẜ etiā ſingula die ſolicitudo
cū cliſteri nō agitatiuo facto vt infra. ℞. maluaꝝ matꝝ violaꝝ
altee ꝛ acetoſe. an̄. M. i. oꝛdei. M. iſ. me. curialis. M. ſ.
buliāt in aqua debite q̄ztitatis ꝛ de decoctiōe ſumaẜ circiter.
libr̄. iſ. cui addaẜ caſſie nouiter extracte de cānis. ℥. i. dyapru
nis nō ſol. ℥. ſ. olei vil'. ℥. iij. cū modiciſſimo ſaliſgēme fiat cli-
ſtere. Et ponaẜ nō nimis calidū. Neqꝫ poſt fiat agitatio coꝛ-
poris: vt fieri ſolet. Et ſi tūc teneaẜ in oꝛe de aqua frigida fon
tis vel aque acetoſe vel plantaginis erit ꝯueniēs i ꝓhibendo
euapoꝛatōnē. Poſtea ēt ſi doloꝛ pſeueraret ꝛ fieret diuturn⁹
tūc eēt fienda ꝓuocatio ſanguinis per venas pꝛoximas. Et in
hoc pꝛouocatio ſanguinis per nares eēt multum conueniens
circūuoluēdo ſetas poꝛcoꝝ infixas in cera exiſtēte i extremita
te ligni p nares pꝛius fricato naſo cū manu ꝛ iducēdo aliqua
lez ſternutatiōez ꝯtinēdo flatuz nariū. Et ſi iſto mō pꝛouoceẜ
laudabile erit. Et qn̄ taliter nō poſſet ꝓuocari: tūc flo^a vene
frontis eſſet neceſſaria ligādo cū faciolo collū ꝛ aliqualiẜ ſtrin
gendo vt vena frontis poſſit intumeſcere ꝛ manifeſtari. Naz
de ea dicit Auic. in cura ſode calid. Ipſa nāqꝫ eſt vena cuius
felonia pluri^m egritudines capitis extirpat. Laudarē etiā ad
p̄ſeruandū vt ſemp in vere vt tpe maij fiat fl'oia de baxilica
ſiue d̄ vena cōi dextri lateris extrahendo. ℥. v. vel circiter ſangui
nis. Conſequēter ſtante doloꝛe intendēdū eſt mondificationi
partis ſeroſe in ſanguine peccāt: vn̄ fit ebuliēs ꝛ euapoꝛās: ꝛ
hoc cū digeſtiuis pꝛius p̄parādo: tandē eūando. Et in hoc vꝫ
ſirupus de iuiubis ꝛ fumoterre cū aquis appꝛopꝛiatis: vt aq^a
acetoſe poꝛtulace ꝛ lupuloꝝ ꝯtinuādo tribus vl' quattuoꝛ die
bus. Et ſi exhibeaẜ cū aqua decoctōis tamarindoꝝ ꝛ pꝛuno
rū ꝛ oꝛdei ꝛ violaꝝ erit in caſu ꝯueniēs. Poſtea fiat euacua
tio cū potōe vt ifra. ℞. mirabolanoꝝ citrinoꝝ electoꝝ. ʒ. iij. ta-
marindoꝝ. ʒ. ij. ſebeſten iuiubaꝝ an̄. ʒ. iſ. floꝝ boꝛag. ꝛ buglo-
ſe an̄. ʒ. ſ. infundanẜ oia in aquis fumiterre lupuloꝝ ꝛ aceto
ſe qd̄ ſufficit p. xij. hoꝛas poſtea facta fricatura mirabolanoꝝ
manibus. fiat collatura cui addaẜ caſſie extracte. ʒ. vi. diapru
nis ſi ſo. ℥. ſ. miſ. ꝛ fiat potio. Et ſi foꝛte placeret in foꝛma pil
lulata lꝫ nō ſic laudo exhibeanẜ. ʒ. iſ. pillulaꝝ aſayeret. Lau
do tn̄ q̄ ante has mondificatōes nō deſiſtaẜ cū ꝯfectōib⁹ re-
p̄ſſiuis ꝛ ꝓhibitiuis ebulitōis ꝛ cū localib⁹ ſilꝛ ꝯtinue aliquid
apꝛoximādo ēt factis flobothomijs de qb⁹ ſupꝛa. Cōueniet
epithima ſi fiat epati ad ifrigidandū maſſaz cōez hūoꝛalē cō
poſi^o ꝯfectōis in cāu ꝯueniētis ē vt ifra. ℞. zuchari roxati an
tiqui. ℥. iij. tamaridoꝝ. ℥. ſ. manuſxpi cuz perlis. ℥. i. tro. de ſpo
dio cū ſeie acetoſe. ʒ. iſ. trociſcoꝝ de canfoꝛa. ʒ. ſ. ſubtiliſſime
pulueriꝫatis cū folijs ſex auri ꝛ ſirupo d̄ acetoſitate citri vl' d̄
ribes qd̄ ſufficit fiat ꝯfectio de qua vtaẜ ſingula hoꝛa ad libi-
tū. Et ſumaẜ d̄ ſirupis ꝯp̄ſſiuis cū cocleari vt ē ſirupus d̄ gra-
natis d̄ ribes ꝛ ſuco acetoſe d̄ berberis ꝛ acetoſitate citri de
citonijs ꝛ ſilibus. Et tenere d̄ his in oꝛe valet ad ꝯp̄ſſionē va
poꝛū ab inferioꝛib⁹ ad ſupioꝛa. Fiāt ꝛ localia capiti epithimā
do vel embꝛocādo ab alto ſup locū doloꝛis ꝓpꝛie circa ptem
anterioꝛē cū quattuoꝛ ptib⁹ olei roxati ꝛ qnta aceti nō multuz
foꝛtis: ꝛ ſi fuerit aliqualr tepidū meli⁹ erit. Attractio ēt per na
res ex aqua roxata cū ſuco poꝛtulace clarificato erit ꝯueniēs
ꝛ magis iuuās q̄z epithimata p exterius: qm̄ ipſa exteri⁹ ap-
plicata claudēdo poꝛos ꝛ ꝓhibēdo trāſpiratōez vapoꝝ aliq̄
liter ē ſuſpecta in ꝓceſſu. Poſtea minoꝛato doloꝛe tn̄ adhuc
ipſo pſiſtente poſſent fieri aliq̄ epithimata habētia virtutē ali
qualē reſoluēdi. adēdo. ſ. cū oleo ro. aliqd olei camomelini. Et
ita in eo qd̄ trahiẜ p nares ponere aliqd decoctōis camomil-
le. Ualebit ēt ad remiſſionē doloꝛis ſi fiat aliqd̄ odoꝛabile cō
tinue ipꝫ odoꝛādo ſtomaco exn̄te inanito q̄ fiat vt ifra. ℞. ro
xaꝝ vio. floꝝ nenufaris an̄. ʒ. iſ. ſandaloꝝ citrinoꝝ. ʒ. i. cāpho
re. ℈. i. miſ. ꝛ ponātur in petia p̄us infuſa i aceto. Et in ꝓceſſu
minoꝛato doloꝛe ſꝫ pur pſeuerāte pōt addi in odoꝛamēto pa
rū nigelle toꝛrefacte au. paꝝ camomille. Si ēt in declinatiōe
ponereẜ itra aures d̄ mixtura facta ex duabus ptibus olei ro
xati ꝛ vna pte olei d̄ lilio eſſet in cāu iuuās. Et cū his deo dan
te ſpero curā obſeruato ſemp bono regimine. Et ſit omnium
factoꝛi laus.

¶ De ſoda tpali ab opillatōe meſaricarū. ꝛ ēt epatiſ. Cō. 5.

ſ Upposito ex cāu q̄ ſoda ſiue doloꝛ capitiſ ſit ꝯtpa-
lis cū opillatione ēt epatis ꝛ meſeraicaꝝ manife
ſta vt ſcribiẜ ꝛ cōitate ſtomaci. Cōcludiẜ ex pꝛima
parte cāus q̄ egritudo ſit frigida ex tex. d. A. in. c.
de cura emigranee cū dixit. Egritudo aūt cuius tēpus ꝓlonga
tur eſt frigida ſm̄ oēm diſpoſitionē ꝛc. Ex ꝯſequēti cā i cere° ē
mala ꝯpleſio frigida imaterialis vel mālis. ſꝫ ꝓbabiliter dꝫ eē
mālis pp diuturnitatē. tuꝫ qꝛ ex remedijs applicatis rōabiliẜ
ad ꝯtrium ducētibus niſi mā fuiſſet frigida fouēs fl'atica vl' me
lācolica eēt dicta mala ꝯplo remota ꝛ ſic nō fuiſſet diuturna.
ſo qm̄ ſi a pꝛicipio fuiſſet i mālis cū ex malitia ꝯplois frigide
cerebꝛi ꝛ maxie inālis ꝛ extranee plurimuꝫ debiliteẜ cerebꝛi
digō. ꝛ ꝯſequēter p idigeſtionē multe materie flematice mul-
tiplicenẜ pp ipotentiaꝫ expulſiue ēt ꝯſequentē cerebꝛi debili-
tatē rōnabiliter debuit eē multiplicata mā. ꝛ ſic moꝛbus ē ipe
mālis. maxime vt in cāu ſcribiẜ ipſius cerebꝛū ē multū debile:
qd̄ p̄cipue cognoſciẜ ex facili leſione ab omni debili cā ꝛ ꝓba
biliter cū pturbatiōe ſenſuū: ꝓpter qd̄ differt a foꝛtitudie ſen
ſus cerebꝛi: vt ē ſententia auctoꝝ medicine. ꝛ expꝛeſſe Auic.
in ſermone vl'i de ſignificatiōis oſtēdētibus ſpēs ſode. Ex ſa
pte caſus colligiẜ ꝓbabiliter q̄ ēt depēdet depēdentia nō ab
ſoluta ex cōicate ſtomaci ꝛ meſaicaꝝ: cum ſtomacus ſit leſus
quod declaraẜ ex idiſpoſitiōe idigeſtionis ad quā ſequeẜ opil
latio meſeraicaꝝ: maxime ꝓpter id qd̄ dicit Aui. de colligan-
tijs mēbꝛoꝛum. ſa p̄mi. c. vltimo ad ꝯpleñ ſermonez de diſpo
ſitionibus egritudinum.

¶ Et lꝫ nō habeaẜ qualis ſit eius diſpoſitio nālis ꝛ maxie to
tius hitudinis que cognitio ad modū neceſſaria eſt ad debite
ꝯſultandū: tn̄ ad remotionē dipoſitōis de qua dictū eſt nō ha
bita ꝯtraria intentiōe erunt quattuoꝛ pꝛicipales intentiones.
Pꝛima p dietā ꝯplebiẜ. Scda verteẜ ad mām abſcidendaꝫ.
Tertia ad diuerſionē māe ledētis ꝛ vapoꝝ. Quarta ad con-
foꝛtationē cerebꝛi ꝛ vltimatā reſolutionez māe ſi que reman-
ſiſſet: p̄ſeruando ēt a regnatione noue materie.

¶ In dieta ergo ſumarie diceẜ q̄ inclineẜ aer ad calidū: non
ad ſiccū nimis. qꝛ dubiū ē nūquid mā ad mlicū declinet. Sit
ergo ſaltiꝫ in paſſiuis tempatus. lꝫ in actiuis ad calidū dꝫ de
clinare ſit ēt in aere mediocris luminis. Et ſi aer nālis talis nō
fuerit artificialiter pꝛepareẜ cauēdo aerē nebuloſuꝫ groſſuꝫ ꝛ
frigidū auſtralē ēt ꝛ boꝛꝛealē: maxime ſi ad auſtrū ſequaẜ boꝛ
reas. Fit aūt rectificatio aeris ad qualitates intētas tpe hye
mis fcō igne ꝯmēſurato i camera ex lignis laricis vl' ſalicis:
vel facta exp̄ſſione vini albi nō nimis fumoſi p cameraꝫ: vel
facta decoctiōe in aquis bugloſe boꝛagis melliſſe. coꝛticū ci-
tri ꝛ ābꝛe an̄. paꝝ ꝛ d̄ eo fiat euapoꝛatio. ¶ Mot⁹ ſuauis fiat
maxie ſupꝛa cibū fiat tpe inanitiōis ſtomaci: ꝛ nō ſtante re-
pletiōe in toto motus longus ꝛ tardus. nō tn̄ ad laſſitudinem
ducēs. ꝛ expulſis ſupfluitatib⁹ cōibus eſt i cāu ꝯueniēs. Stā
te tn̄ actuali doloꝛ qes ꝯueniētioꝛ ē q̄z mot⁹ maxie ipſo aucto
exn̄te. ¶ Somnus ēt ſupfluus nocet. maxie diurnus. ꝛ p̄cipue
in loco humido. ꝛ capite dep̄ſſo. ꝛ maxie poſt cibū ſumptū de
recēti. Sit igiẜ vel tempantia i ſomno ꝛ vigilia vt ſi inclinareẜ
ad melancolicū. Uel inclinatio magis ad vigiliā ſtante cā fleg
matica. ¶ Habeaẜ ꝯtinua ventris lenitio ita q̄ aſſidue ſi fieri
pōt bis in die ſaltē hēat bn̄ficiū vētris. ꝛ ſi nō naturalr artifi-
cialiter ꝓpineẜ cū cliſteri lenitiuo facto vt. ſ. ℞. bletis mercu-
rialis camōile aneti. an̄. M. i. raticū altee. ℥. i. floꝝ eius. M.
ſ. buliant in quattuoꝛ bocalibus aq̄ vſqꝫ ad ꝯſumptionē ſtie
ptis ꝛ ſumaẜ dimidiū decoctionis ꝛ addaẜ caſſieẜ. ℥. iſ. yere
pigre Gal. ſi expedit. ʒ. ij. ſaliſgēme ſtante materia fl'atica et
ſalis nitri ſi fuerit melācolica. ʒ. ij. olei cōis. ℥. iij. ꝛ in pceſſu di-
geſta magis mā ꝛ in pte euacuata loco olei cōis ponaẜ olei d̄
lilio ꝛ fiat cliſtere. Qd̄ ſi nō placuerit ꝯtinuare ſaltiꝫ hēat ſup-
poſitoꝛia fcā cū yerea ſimplici. G. ſi ſuffecerint. Et ſi nō acuan
tur cū carta° ꝛ ſalegēma p̄us diſſoluta yera. Et iuuabūt talia:
nō tm̄ ad ſodā: ſꝫ etiā ad eductiōem materieꝝ facientium op-
pilationē meſeraicarum. ¶ Cauendū ē a paſſionibus multū
ꝯmouentib⁹ lꝫ paꝝ iraſci aliquotiēs nō diſcōueniat maxie nō
exiſtente poxiſmo doloꝛis. Sꝫ gaudere tempate moderate cō
uenit ſi ēt fuerit hitudo mediocris ꝛ coꝛpus p legem poſſit vti
coitu aliquotiēs ꝛ moderate factus nō diſconuenie imo eſt
aptus iuuare. ¶ In cibis ſit pꝛio pcitas i cibo ꝛ potu. ſꝫ ſpā-
liter ſunt vitanda q̄cunqꝫ groſſa ꝛ oia viſcoſa ꝛ vnctuoſa pin
guia ꝛ euapoꝛantia acuta: niſi coꝛpoꝛe mondificato. maxie ſꝫ
totū vel mēbꝛa inferioꝛa. qm̄ tūc facta mondificatiōe ad reſo

lutiõem religarum ꝛ remotionē malicie ꝯplesionis i cerebro ꝛ
retineñ meatus iã dilatatos meseraicaꝝ aptos ꝯuenit vsus ali
quoꝝ aromatū vt cinamomi cassie lignee nucismuscate acori ꝛ
huiusmõi. Si ergo cibus per nãm suaꝫ facilis digestiõis boni
nutrimēti ad calidū aliqualr̄ inclinatus. Vñ carnes capõnum ꝛ
castratoꝝ p̄cipue i hyeme ꝛ colūboꝝ iã volãre potentiuꝫ satis
ꝯueniunt. Carnes simil̄r auiū montanaꝝ maxie degētiuꝫ ꝛ nu
tritaꝝ de iunipo stante mã flegmatica ꝛ assataꝝ ꝯueniũt. Et si
fuerit melancolica magis ꝯueniũt elixate q̄ꝫ assate oua sorbi-
lia ꝯueniũt. Brodetū ꝛ ē pãnis fricatus cū ouo recenti far de
spelta brodiū ciceꝝ ru. ista satis ꝯueniũt. Int̄ olera valēt ble-
tes maiorana ꝛ ysop' saluia ꝛ balsamita anisi feni. ꝛ apij ꝛ ra
dices eoꝝ bñ cocte ꝛ napões bñ cocti abiectis p̄mis duabus
decoctõib'. Vinū sit medij coloris mediocriter vinosuꝫ. ſꝫ stã
te dolore limphet̄ aliq̃lit̄ cū aq̃ decoctõis masticis. Et ad ꝓ-
bibendū euaporatõeꝫ mēbroꝝ iferioꝝ a cap̄ valebit sumere
q̄nqꝫ vel sex grana coriãdroꝝ. p̄p̄. cū zucharo dulcoratorum.
Vsus tñ nimius ē discõueniēs pp diuersa. Et ſm h̄ hētur p^a
intētio de dieta. Nã ex hijs gnãlib' põt hõ ꝺ spãlib' mlt̃a di-
scurrē. Int̄ fruct' vue passe fat̄ ꝯueniũt ꝛ due l' tres fic' ſꝫ ca
stãee ꝛ dactili approp̄ate nocēt. ꝛ ēt ab alijs fructib' caueñ ē.

¶ Jaꝫ succedit intētio ad euãtionē. Et q̄m in cãu ē fiēda euã
tio a capite ꝛ a meseraicis ꝛ ptib' stomaci. p̄muꝫ maxie cõue
niēs adiutoriū videret̄ ad h̄ vomit'. Nã 4^a p̄mi. c. iꝫ. Vomit'
q̄dē euãt flegma ꝛ colera ꝛ mõdificat stõacū q nõ hꝫ q̄ ipm
mõdificet sicut itestina hñt colera ꝛc̄. Et addit q̄ remouet gra
uitatē que accidit capiti. Et ex h̄ q̄ dicit grauitatē inuit mãm in
capite eē frigidã. Unde in cãu vr̄ maxie laudãdus. Nõ tamē
laudo fieri cū forti vomitiuo pp nimiã agitatõeꝫ capitis ꝛ le-
sionē stomaci. Fiat igit̄ vomitiuum leue factū vt ifra. ℞. aq̃ deco-
ctõis seis anisi ꝛ modici salis. ʒ. viij. olei cõls. ʒ. ij. oximell' sim
plic̄. ʒ. iſ. totū tepidū sumat̄ ꝛ suauiter p camerã ãbulando p
duas tertias hore cū imaginatõe vomēdi: tãdē vomit' ꝓuoce
tur iponēdo digitū itra gut̄ vl' pēnã intinctã i olõ ꝛ h̄ maxime
ꝯpõne pectoris ꝛ colli ꝯsentiētib': ꝛ supposita binda cū coto
ad oculos ne vapores recipiãt. ꝛ postea q̄etata nã p duas ho
ras ꝛ accepta. ʒ. i. mine citonioꝝ aromatica p' horã cū dimi-
dia. Ultra mediã horã p' sumat̄ cib' prãdiuꝫ leue. Et illa die
q̄escat. Et si eēt ꝯtētus vno cibo tm̄ eēt meli' ꝛ vnica cibatiõe
nã ex h̄ spat̄ multū iuuamētū. q̄m ꝛ si vomit' plerunqꝫ noceat
capiti agitãdo tñ vbi fiat pp cõitatē mãe in sto°. Melior mo
doꝝ expulsiõis ei' ē vomit' vt hēt̄ in canõe p^a tertij. Jaꝫ circa
mãꝫ in capite exñte cū intētõe ēt ad mãꝫ i meseraicis ꝯtentã
fien^a ē euãtio: p̄us tñ digesta mã q̄ digerat̄ cū sirupis vt infra
℞. mellisro. ʒ. ij. sirupi ꝺ sticados. sirupi ꝺ duab' radicibus añ.
ʒ. i. aquaꝝ ysopi maiorane ꝛ absinthij. añ. ʒ. iiſ. misce p dua-
bus vicib': ꝛ ꝯtinuet̄ q̄nqꝫ dieb' in mane sumēdo vt fieri solet.
Deinde exhibeant̄ pillule vt infra. ℞. agarici trociscati. ℈. ij.
pillulaꝝ cotiaꝝ. Mesue ꝺ mēte Gal. positaꝝ i. c. de cura sode
frigide. ʒ. ſ. cū oximelle simplici fiat pasta. Qꝺ si mã fuerit at
tinens ad mlt̃icuꝫ loco istarum valent pillule inde quas ponit
Mesue ca. se. vel saltē pillule de sticados quas ponit in fine
ꝺ scotomia ꝛ vertigine ꝺ mēte Abruabã ꝛ sunt leuiores. Su-
mãtur ſm consuetudineꝫ: ꝛ post. 7. horas sumatur lauatiuum
ex aqua mellis: ꝛ nisi euacuatio fuerit completa cum paro
salis. Et si singulis duobus mēsibus vtat̄ tali medicina p̄para
ta mã spero maximū iuuamentuꝫ futuꝝ. Jn tpe aũt medio lau
do vsum oĩbus. viij. diebus pillulaꝝ vt ifra. ℞. agarici trocisca
ti. ʒ. ij. sticados epithimi añ. ʒ. ſ. masticis. ℈. i. cū oximelle fiat
pasta pro pillulis. de quibus sumant̄. ʒ. i. pro vice in itroitu le-
cti post tres horas post cenam.

¶ Jam ad diuersiõem succedit itentio. Et hec ꝯpletur si cor-
pus fuerit habitudinis, mediocris fcã leui flobothomia ꝺ vena
cõi: vt educēdo q̄ttuor. ʒ. sanguinis. Nam i frigidat̄ humorib^a
ꝛ diuersione fcã saltem vapoꝝ ꝛ facta natura mēbroꝝ auara
magis tutius applicari possunt medicine calide ꝛ attractiua
mēbroꝝ suget de materia ꝯtenta in meseraicis: ꝛ sic minuetur
fastidiū ꝛ abhominatio stomaci ꝛ minor q̄ꝫtitas vapoꝝ capiti
cõicabit̄ qui dolorē fouēt vel ꝯseruant. Perficit̄ ēt fricatõib^a
fact̄ ad crura ꝛ ligaturis tãdē ascendēdo ad coxas ꝛ ꝯñr ad
spatulas. ꝛ hec oĩ die factis euõnibus cõibus. Ad hanc iten
tionē faciũt ventose sine sacrificatiõe icidendo vt dictū ē. Sꝫ
valēt maxie si ponant̄ infra sub genu ꝛ intra coxas. Et stante
dolore in pte anter ori multū iuuat posi° ventose in posteriori
imo forte cū scarifi catõe: ꝛ maxie facta euõne de mã. Valēt

etiam ruptoria facta post aures verbigrã. ℞. cãtaridū absc
sis capitibus ꝛ allis nūero. vi. vi. vel. ʒ. ij. pulueriꝫataꝝ ferme
ti. ʒ. ſ. masselent̄ cū aqua ardēti ꝛ modicissimo aceti fortissimi
ꝛ fiat pasta: ꝛ ponat̄ ad quãtitatē auellane supra loca vacua
post aures ꝛ supliget̄ ꝛ cõseruet̄ locus aptus p multos dies
cū ficubus ꝛ melle. Et vbi corpus fuerit ad sanguineū multū
declinans sacrificatio auriū multū laudat̄. valēt ēt ad hoc ca
putpurgia ꝛ masticatoria ſm cõmunē artē facta. ¶ Circa vl-
timam vero intētionē ad resolutionē mãe ꝛ cõfortationeꝫ fiat
saculus capiti vt infra. ℞. maiorane sticados balsamite folio
rum lauri nucismuscate acori añ. ʒ. ſ. terrant̄ ꝛ ponant̄ i pan-
no raro ꝛ calefiat supra tegulã calidã aspam cū vino aroma
tico. Et si ponat̄ paꝝ aceti ad maiorē penetratõem credo ma
gis iuuabit. Et hec fiant abscisis capillis: ꝛ teneat̄ dictus sacu
lus supra caput. Et si p̄us calefieret caput cū saculo facto ex
milio vel panico ꝛ floribus aneti calefactus ſm modū dictum
magis ꝯficiet̄ intentio. Et si dolor fuerit attinēs ad ptem añ-
riorē vt ꝓbabiliter eē dꝫ in cõitate stomaci valet iunctio facta
ad frontē cum oleo de lilio ꝛ oleo de costo. Et si placet facere
embrocã ad ptem añriorem capit̄ põt fieri ad multuꝫ exicãdū
vt infra. ℞. maiorane sticados calamēti pulegij añ. M. i. sul
furis. ʒ. ij. castorei bacaꝝ lauri añ. ʒ. ſ. buliãt i vna situla aq̃ cū
vno bocali vini ad ꝯsumptionē q̄rte ptis ꝛ de eo fiat embroca
tio supra ꝯmissurã coronalem vbi ꝯiungit̄ sagittali. Põt etiã
fieri inũctio vt. J. ℞. olei de lilio. ʒ. i. mire ep. ti. costi piretri añ.
ʒ. i. euforbij castorei añ. ℈. i. ꝛ fortassis rubificabit. Valet etiã
ventose cum multo igne posite super locum ad resolutionem
reliquiarum ꝛ remotioneꝫ malicie complesiõis frigide. Et quã
do ista non sufficerent in simili laudauerunt Auenzoar ꝛ Aza
ranus cauterium actuale. in corpore etiam non multuꝫ extenua-
to. laudarem ego fieri aperturam leueꝫ vene frontis. Naꝫ ta
lis flo^a materias cronicorū doloruꝫ extirpat vt est auctorum
sententia. Ad hanc intentionē valent adoramenta resolutiua
vt cerebri confortatiua facta ex nigella torrefacta cum nuce-
muscata ꝛ modico castorei vel cū musco ꝛ erit suauis. Per in
terius aũt valēt ꝯfectiões appropriate. Ut omni ebdomada
sumere. ℈. iiij. metridati. Et alijs dieb' p duas horas añ pran-
diuꝫ. ʒ. ij. diamusci dulcis vel diãbre vel plirisarcoticon. Jmpo
nere ēt intra aures de oleo de lilio cū modico castorei vt. ǧ. iij.
vel. iiij. ꝛ modicissimo aceto sq̄litico ē p̄cipui in cãu iuuamenti.
Et his ad p̄ñs sum ꝯtentus relinquēs reliqua pticularia ordi
nanda ibi p p̄stantes dños medicos. Aꝫ tñ ea que suprascri-
pta sunt magis respiciunt dispõnem capit̄ dolorosam q̄ꝫ sto-
maci ꝛ meseraicaꝝ ꝓpter opillationē in eis quã de nocumēto
cerebri ita q̄ lesio stomaci eēt p̄ma ꝛ capit̄ p viam colligantie
vt plurimū euenire solet. scða primi doc. ſtia caplõ. ij. dicit. A.
capit̄. n. ſm plurimū suaꝝ dispõum sunt egritudines p societa
teꝫ ſꝫ id ꝯuertere ē per paꝝ tunc laudarē oĩbus decē diebus
sumi debere de yera simplici Gal. ʒ. ſ. in electuario posita ab
eodem. septio terapēti. c. iſ. ꝛ laudo fieri iunctionē stomaco sin
gula die trahēdo ēt versus regionē epatis cū vnguēto vt ifra
facta tñ p̄us fomentatõe vt ifra supra stomacū. ℞. absinthi
camomille balsamite. añ. M. ſ. cinamomi squinãti spice. añ. j
ʒ. ſ. gar̄. macis galange añ. ʒ. ij. folij lignial'. añ. ʒ. i. bulliant in
duab' ptib' aque ꝛ vna vini aromatici vsqꝫ ad tertie ptis con-
sumptõeꝫ. postea cū spongia infusa in dicta decoctiõe ꝛ exp̄s
sa calida fiat fomētatio bis vel ter. Deinde sucato loco cum
pãno fiat inunctio vt ifra. ℞. olei ꝺ spica. ʒ. i. olei ꝺ cinamomi
ʒ. ſ. cinamomi galãge piperis al. añ. ℈. i. galliemuscate. ℈. ſ.
musci. ambre añ. ǧ. ij. cū modico cere fiat vnguentum. Et hijs
ad presens sum contentus ꝛc̄.

¶ Pro vxor̄ magnifici ꝛ illustrissimi. d. Michaelis cottogno
le comitis pro soda temporali precipue per cõmunitatem ma
tricis. Consilium. .6.

c Ausus Magnifice dñe Ysabelle de attendolis vt
ex significationibus satis claris p̄cipi põt ē soda
tpalis p cõitatem p̄cipue mñicis ꝯcomitãte ēt sto-
maco. Nam lꝫ vt voluit p̄nceps Auic. ſa primi do.
ſtia ſo caplõ. Capitis ſm plurimū suaꝝ dispositionū sunt egri
tudines p societatē stomaci: q: tñ vt colligit̄ ad eodē spãlius
pria tertij. in sermone vniuersali de signis ostēdētibus species
sode ꝛ modos ei' dixit ipe qꝺ facta p cõitatē ꝯtingit ꝛ ꝺstruit̄
ꝛ fit fortis ꝛ debilitat̄ ſm qꝺ accidit mēbro cõi. i. mēbro cõicã

ti.ex dolore ⁊ destructione ⁊ fortitudine.i.aut debilitate ⁊c.
Et cū narrat eadē Magnifica dña ꝓusq₃ fiat dolor capitis
añcedere solet nocumētū in regione matricis de ꝯmotione ti
more ⁊ gurgulatiōe ⁊ plerūq₃ tpe purgatiōis talis dolor inua
lescit.⁊ facta tandē euōne qescit vel alleuiat̃. Idcirco recte
ꝯcludi pōt talē dolorē ꝓncipaliter pendentē eē ex cōitate va
porū elenatoꝝ a matrice: ꝯcurrentibus ēt aliqbus vaporib⁹
ex stomaco qui dictā dispositionē doloris ꝯseruant:vt genera
lis snia fuit.dñi Auic.vt supra visum ē:ēt qm̄ eo tpe cōpatien
te stomaco matrici fit nausea ⁊ destructio appetitus:vt eadez
narrat.Et qm̄ vt idem ꝓtestat̃ dñs Auic.pᵃ tertij in regimine
vl'i sode p cōitatē in prinᵒ capl'i.oz vt soliciteris in oib⁹ spēb⁹
sode facte pp cōitatē mēbroꝝ de illis mēbris ⁊c.i.pria inten
tio curatiua in oi soda p cōitatē ē sumēda a curatōe mēbroꝝ
a qbus depēd et vt in casu nr̄o ꝓncipal'r a matrice cōcomittāt̃
a stomacho.Quia tñ vt dixit Gal.io.terrap.cura cognitōem
⁊ ꝓnosticatōez seqtur oz intelligere ꝓus qualis sit dispō ma
tricis.vt ea cognita ꝯsequenter ad curatōez accedamus. Est
aūt matricis.sua dispō i pedimētū pēdēs ex mā f'latica i ꝯca
uitate ⁊ venis matricis exñte digestiuā ipsius matricis debili
tāte vt ex inspectōe vrinaꝝ ⁊ reliqs alijs plene ꝯstat:⁊ sic idi
gestio i matrice vētositatē multiplicat:que tandē cū vaporib⁹
sursuz ad caput mouent̃ ⁊ ad paniculū marie extrisecū ⁊ cu/
tim ptingētes extēsionē cāt ⁊ dolorē ꝯñr.⁊ aliqñ cutis eleua/
tionē vt eadē narrat. Cui ēt euaporationi adiumētuz ꝑstat ca
liditas cordis ēt cerebri: cū sit naturaliter cordis calidi:etiam
cerebri:ꝙ ex aiositate ⁊ multitudine vigillaꝝ ⁊ reliquis mul/
tis alijs declarari posset nisi in longū nimis habiret sermo no/
ster. Et hec quātū ad casum principaliter sufficiāt.

¶ Pro cura igitur erūt due ꝓncipales intētiōes attendēde.
Prima.s.ad dispōnez matricis. Scda ꝓncipalis ad ipsuz do
lorē capitis. Pria ēt intentio varijs instrumētis.s.digōe mãe
⁊ ꝑparatiōe illius ad expulsionē:ꝯñr euōne eiusdē cū medici
nis p supius ⁊ per inferi⁹:tandē cū ꝯfortātibus ⁊ vigorātibus
digestiuā illius cōplebit̃ eadē intentio. Scda vero intētio ꝓn/
cipalis duab⁹ spālibus intētionib⁹ pficiet̃.pria erit nō facto
dolore prohibere ipsius euentū.secūda erit remittere ⁊ remo
uere dolorem ipso iam facto.

¶ Pro pria igit̃ expediēda intētione que ē ad matricē est ob
seruāda regula in isto casu necessaria.s.vt stante mā digerat̃:
neq₃ ad eā attēdat̃ cū illa mā digerēda sit cū subtiliatiuis. Et
fuit singularis ⁊ ꝑciosus canon in ista mā.d.Auic.pria tertij in
ꝯmone vl'i de signis sode cū dixit.Et ml'totiēs fiūt res subtiliā
tes cāe sode ꝓpterea ꝙ aperiūt viā vapoꝝ ad cerebruz.Et si
sint ñ calide ⁊c. In hora igit̃ qetis applicet̃ remediᵃ vt infra.
Prio fiat sirupus q ꝯtinuet̃ qnq₃ vicib⁹ vt ifra.℞.sirupi ꝺ sti
cados sirupi ꝺ bisātijs sine aceto mellis roxati colati.añ.℥.ſ.
aquaꝝ bethonice matricarie ⁊ bugulose.añ.℥.i.misce duplice
tur ⁊ aromatizet̃ cū modico nucismuscate ⁊ rasure eboris ꝓ
duab⁹ vicib⁹.Sumat̃ ita mane vt dormiat̃ p horaz post eos si
fieri pōt.Post quos qnq₃ sirupos sumant̃ pillule vt.j.℞.pil
lulaꝝ aggregatiuaꝝ pillulaꝝ fetidaꝝ.añ.℈.ij.cū sirupo ꝺ stica
dos fiāt pillule.vij.Post q̄s admin⁹ dormiat̃ p horaz.Et post
vi.vl'.vij.horas scā siue ꝯpleta euātōe sumat̃ lauatiuū ex.vij.
vncijs aq̄ ꝺcoctōis ciceꝝ rubeoꝝ aliqual'r salite cuz media.℥.
zuchari ⁊ vltra mediā horā sumat̃ prādiū leue vt fieri ꝯsueuit
Sequenti vero mane sumatur confectio vt infra.℞.tyriace
ātiq₃ trifere añ.ʒ.ſ.sisileos rasure eboris.añ.℈.i.miss.⁊ paꝝ
sumatur aque arthemisie.⁊ buglose.Et tardetur prādiuz per
vj.horas.Postea quietata natura p duos aut tres dies lau/
do fieri mundificationem materierum per regionem propriaz
cum appropriatis.primo faciendo balneum in quo sedeat
vsq₃ ad vmblicū vt.j.℞.calamenti pulegij camomille mellilo
ti añ.M.i.matricarie maioris nepite añ.ʒ.ij.yreos.ʒ.iij.oia
buliant sufficienter in aqua debite quātitat̃ sumēdo qntā ptez
pro faciendo balneo vt supra bis aut semel in die ieiuno sto/
maco.Et si ꝯtingeret factā eē mondificationē menstruoꝝ p q̄t
tuor aut qnq₃ dies eēt ꝯuenientius.Quo facto balneo tribus
diebus cōtinuis laudabile erit ad vltimatā mondificatōem ⁊
conforta:ōem si in nocte duabus noctibus cōtinuis suppona
tur intra colū matricis vna pillula parua facta ex duab⁹ pti/
bus metridati ⁊ vna pte trifere maioris cooopta panno lineo
raro ātiquo ⁊ subtili.Postremo ēt laudo fieri suffumigatiōez
stomaco vacuo sedente ipsa sup cathedrā ꝑforataz apposita
vna pillula grossa ꝺ infrascriptis supra carbones intra cathe
dram quaꝝ descriptio fiet vt infra ⁊c.℞.lignial'.thuris añ.ʒ.
i.sisileos galliemus.rasure eboris radicis yreos lingue bonis
añ.℈.ij.cū terbentina fiat pasta pro pillulis cōficiēdis laudo
ēt fieri inunctionē ab vmblico infra cum vnguēto vt infra.℞.
olei de lilio.℥.i.olei yrini.ʒ.ſ.cinamomi lignial.sisileos.añ.℈.
i.galliemus.℈.ſ.cū modico cere fiat vngᵐ.Laudo ēt fieri cō
fectionē pro vsu ad cōfortationē dictaꝝ partiū vt infra.℞.sisi
leos vtriusq₃ ben.lingue bonis rasure eboris melisse.añ.ʒ.ſ.
nucismus.corticū citri coraloꝝ rub.añ.℈.i.cū zucharo dissolu
to in duabus ptibus aque buglose ⁊ matricarie ⁊ vna pte vi
ni aromatici fiat ꝯfectio in morsellis duaꝝ dragmaꝝ pro quo
libet ⁊ summat̃ vnus eoꝝ per duas horas ante cibum.Et ita
cū hijs erit cōpleta ois intentio q̄ztū ad membrū mandans.

¶ Est tñ aduertendū singulariter qꝺ i tpe magni estus ista re
media sua caliditate sunt aliqualiter timorosa:maxime cū ei⁹
ꝯplexio cordialis sit calida vt supradictū est. Idcirco cū cau
tella illo tpe calido ⁊ artificio sit istoꝝ vsus.Et sic sit ꝯpleta ꝓ/
ma intentio principalis.

¶ Quantū ad fm ꝓncipale due versant̃ intentōes.Una.s.ad
ꝑseruandū ⁊ ꝓhibendū dolorē:dū dubitat̃ de aduētu de pro
ximo:qꝺ cognoscit̃ ex ꝯmotiōe ⁊ eleuatiōe ptium vētris vt su
pradictuz ē.Sa ē minoratio doloris vel remotio ipsius postq̄₃
euenit. ¶ Prima igit̃ itentio pficit̃ prio cū diuertentib⁹ mãz ⁊
vapores ad inferius. Perficit̃ ēt cū ꝯprimentib⁹ vapores in
deorsuz si q eleuant̃ sursuz causant dolorē. Perficit̃ ergo cuz
ꝯfortātibus cerebrū ⁊ paniculos eius ne recipiant īpressiōez
dictoꝝ vapoꝝ ⁊ nocumētū.Et sic general'r ꝓhibendo q̄cūq₃
ad euaporatōem iuuamentuz ꝑstant. Primū igit̃ instrumētoꝝ
est nō stante lenitōe nature fiat clistere cōe cū.℥.ſ.būdicte ⁊
cassie.añ.⁊ decoctiōe cōi.Et vt fiat fricatio coxaꝝ ⁊ crurium
cū pāno scarlatino ieiuno stomaco.Et cum positiōe pedum in
aqua calida.Et si apparuerint vene saphenaꝝ itumescere q̄
sunt in pte domestica pedis apud talsuz.si tūc fiat leuis flobo
thomia saltē de vena dextri pedis exhendo duas vel tres vn
cias sanguinis erit multū ꝯueniēs.Et si forte saphene nō ap/
peruerint s₃ vena grossa apud policē existens intumescat.vel
nōbiliter manifestet̃.tūc illa loco saphene flobothomet̃:⁊ nō
erit minoris iuuamēti.Ligature ēt coxaꝝ ⁊ tibiaꝝ aliqualiter
dolorose si aliquotiens fiant ꝯueniunt.Est notādū singulariter
ꝙ l₃ fricatōes ⁊ diuersiones hoꝝ mēbroꝝ inferioꝝ iu ꝑseruan
do ꝯueniāt fricatōes tñ supiorum mēbroꝝ vt brachioꝝ ⁊ spa
tulaꝝ l₃ existente actu dolore ꝯueniant. In ꝑseruādo tñ ⁊ i ti/
more euētus ꝯueniunt nequaq̄₃.Et sicut dictū ē de fricatōib⁹
⁊ ligaturis. Idē intelligat̃ de ventosis sicis qꝺ posite i mēbris
inferioribus valēt:⁊ in supioribus sunt apte nocere. Perficit̃
ꝯsequēter eadē intentio cū ꝯprimētibus vapores deorsuz. vt
est masticatio granatoꝝ muzoꝝ:ꝯmestio citonioꝝ ⁊ dyacito/
niten sine spēbus. Comestio ēt coriandroꝝ ꝑp.est maximi ꝓfi
cui.Sumere ēt vnū mirabolᵐ ꝯditū isto tpe. Potus ēt vini ni/
gri debilis cū mixtiōe aque decoctiōis sumac ⁊ coriandroꝝ ē
ēt in cāu ꝯueniēs:ꝑcipue si aliqbus vicibus in ea fundat̃ fru/
strū igniti calibis. Et sic ꝯsequēter ꝓhibeant̃ q̄cunque ad eua
porationē faciunt:vt sunt aer calidus nāliter vel artificial'r:⁊
aer multi luminis:⁊ exercitiū vehemēs:l₃ leuis icessus pedes
sit ꝯueniens.Eo igitur tpe ꝯuenit statio in aere tempato vl' ad
frigidū declināte.Et in camera modici luminis l' obscura.Ui/
gilare ēt supflue nocet.l₃ ēt multus in hoc somn⁹ ⁊ in ꝓncipio
doloris ꝯuertendo mãs ad interiora nō sit iuuatiu⁹:magis tñ
officiunt supflue vigilie q̄₃ multus somnus. Passiōes quoq₃
animi maxime furor ira ꝓpterea qꝺ inflamāt marie nocēt. Ci
bi quoq₃ vehemētis caliditat̃ acuti ex aromatibus cōditi vel
al's acuti vt cepe poꝝ aleū sinapis ⁊ huiusmodi maximi sunt
nocumēti.Amara ēt ⁊ vehemēter dulcia vnctuosa ēt piguia
oia talia nocēt.A uinis ēt potētib⁹ marie cauēdū ē ⁊ genera/
liter ab albis.Sit igit̃ cibus tempatus vel parūper ad frigi/
dū iclinatus.Et si ad stipticū parūper declinet erit ꝯueniētior
ē tñ necessaria diminuissio cibarioꝝ infl'atiuoꝝ ⁊ tarde digestiōis
ꝺt leguminū ⁊ carniū grossoꝝ aialiuz.Ualent hoc tpe carnes
pulloꝝ iuuenū pdicis ⁊ turturis singl'ariter.qꝛ vltra ꝯplexonē
manifestaz ex ꝓprietate cerebrū ꝯfortant.Ualēt aues minu/
te mōtane valēt carnes capretoꝝ.Ualēt pisces petrosi.Et ge
neralit̃ sint oia elixata ⁊ nō assata.Et cauēdū ꝑcipue ab ami/
gdalis,qm̄ sua euaporatōe multū nocēt.Et ita discurrendum
est generaliter.

¶ Iam circa vltimū qꝺ est ꝯfortatio cerebri ⁊ circōstātiū mē

broꝝ ne recipiant. sꝫ plerūqꝫ ꝯpleat̄ hec itētio cū iunctōibus
circa cap̄ factis. qm̄ hec magnifica dn̄a cū caliditate cerebri
habūdat et hūiditate cui⁹ poꝛ° fertur ad mēbra neruosa. Un
de nūqꝫ icurrit tremorē vnius lateris ꝓinde vt fuit canon. d.
Aui. ꝑma fēij in regime vl̄i. In omi soda cui associat̄ reumati
simus nō declies ad infrigidādū ⁊ humectādū caput cū oleis
⁊c̄. Cōplebit̄ igit̄ hec itētio cū aliqb⁹ odoramentꝭ. Fac ḡ ad
h̄ si fiat odoramētū vt. j. ℞. floꝝ nenufaris roxaꝝ sandaloꝝ ci
trinoꝝ an̄. ʒ. ß. gariof. ℈. i. oia ifundant̄ i aceto sic puluerizata
postea exicata ponāt̄ i pecia ꝓ odoramēto. Et cū istis fiat cō
pleta ois itētio circa p̄seruationē a dolore.
¶ Circa vltimū qđ ē r̄missio doloris l̄ ei⁹ rēotio cū affuerit. pri
mū ꝓ regula obseruet̄ vt fiāt diuersiōes: n̄ tm̄ ad crura. sꝫ ad
spatulas oibus mōis qbus supra đ fricatōib⁹ ligaturis ⁊ vē
tosatōib⁹ ⁊c̄. Reliquū ēt regim̄ qđ ꝑus dictū ē i p̄seruādo. ēt
i h̄ tpe fer̄ ꝯuenit. sꝫ oportet vt sit maior paucitas comestiōis
⁊ pot⁹ ⁊ ꝓp̄e vini qꝛ i totū abstinēdū l̄ minimū ēt dādū. Som
nus ēt ē ꝓlōgādus magis maxie cū p̄cesserit dolor nōbili tpe.
Et si fuerit vigiliaꝝ istātia ꝓpter dolorē ē ꝓuocandus oi studio
somnus maxie in ꝓcessu: quo cāu laudo exhiberi i nocte. ʒ. i. fi
lonij dissolnti cū aq̄ ysopi vel. ʒ. i. dyaolibani ⁊ ē in casu singu
laris. Et si ēt ad resolutōeꝫ dictoꝝ vapoꝝ q̄ sunt cā doloris fie
ret sacul⁹ ponēdus capiti ex florib⁹ camōille aneti ⁊ sticados
dimissis fortiorib⁹ erit ꝯueniēs. Pro hac ēt itētōe adimplēda
valꝫ si itra aures iponat̄ paꝝ olei cū lana vt. j. ℞. olei camo-
mille. ℥. i. olei aneti olei đ lilio an̄. ʒ. ß. miss. Ad hoc ēt facit si in
ꝓcessu doloris fiet odoramētū vt. j. ℞. nigelle infuse in aceto
⁊ torefacte. ʒ. iß. nucismu. lignial̄. sandaloꝝ citri an̄. ʒ. ß. miss.
ponant̄ in pecia ꝓ odorāmēto vel cū laudano ⁊ modico cere
fiat pomū ad odoramētū. Pro resolutiōe ēt dictoꝝ vapoꝝ in
ꝓcessu vꝫ si fiet lenis calefactio capitis cū pāno tepido ⁊ pe
ctiatio leuis: vt dc̄m est ab antiqs philosophis si pecten fiat
ex cornu dextro arietis. Sꝫ pro corrigen° aliud accidēs inter
duꝫ ꝯtingēs de tremore laudo fieri inūctōeꝫ ad nuchaꝫ ⁊ ad
brachiū cū vnguēto vt. j. ℞. olei camomille. ℥. i. olei costi. ʒ. ß.
olei spice ⁊ de lilio an̄. ʒ. ij. acori sticados nucismu. pipis longi
an̄. ℈. i. lignial̄. ℈. ß. cuꝫ modico cere fiat vnguentum. Et hijs
sum contentus.

¶ Pro parato ad melācolicā passionē. Cōsiliuꝫ. .7.

c Asus iste ē ꝓprie vigilia i nālis: neqꝫ forte ꝓprie
dꝫ dici sara: qm̄ n̄ ē egssus i vigilia nāli egressu ml̄
to: ⁊ ꝓpri⁹ dꝫ dici vigilia inālis q̄ꝫ p̄ter nām. Et sic
n̄ ꝓp̄e sara qm̄ dixit. A. c. ꝑpo Sarra ē sup̄fluitas
i vigilia. i. ml̄t⁹ excessus ⁊c̄. Fiat āt huiusmōi egressus. a nāli vi
gilia pp excussionē fieri i somno i v̄tute sensitiua pāniculoꝝ ce
rebri ad quā excussionē passiue ꝯcurrit siccitas cerebri ⁊ pāni
culoꝝ ei⁹: ⁊ effectiue ꝓmouet̄ qdā vapor acut⁹ eleuat⁹ a mā
ml̄ica radicali ⁊ aliqual̄r adhusta i ptib⁹ cerebri existēte. vnđ
ab hoc vapoꝛ̄ eleuato acuitate p̄ticipāte iprimēte tpe somni i
paniculos cerebri siue miringas p̄terita v̄tute a nocumēto ma
le q̄litatꝭ vaporis fit excussio ad depellēdū nocumētū. ⁊ ide fit
mot⁹ spirituū ⁊ caloris ad exteriora. ⁊ sic fit euigilatio q̄ p tp̄s
ꝯseruat̄ hora debita dormitiōis pp plurimas ⁊ varias cogi-
tatōes ⁊ falsas extiatiōes q̄ ēt radicē h̄n̄t a dictꝭ vaporib⁹ a
mā illa aliqual̄r adhusta eleuatꝭ q̄ sīltudinē gerunt dicte māe
ꝑmixtiōe quoꝝ cū spiritib⁹ vari⁹ fit mot⁹ in cere° ⁊ varia diuer
soꝝ rep̄senta° in sensib⁹ iteriorib⁹. ⁊ sic varie cogitatōes. ⁊ ali
qn̄ varia somnia ad timorē vtpluri^m aliqual̄r declinātia sꝫ qđ
ydola vel sp̄es dictoꝝ vapoꝝ nālit̄ nigroꝝ rē nigrā rep̄n̄tant.
Et sic in virtute appetitiua irascibili seq̄t̄ inclina° ad fugaꝫ. Et
qm̄ nāles virtutes obediūt aīalib⁹. ⁊ illis submistrāt fit ꝯn̄ter
in virtute nāli expulsiua mot⁹ ⁊ excussio ⁊ euigilatio. Ad h̄ ēt
credo ꝯcurrere qđ forte ab illa mā eleuat̄ vētositas tempore
somni ꝯcentrato calore iterius q̄ tandē ad paniculos veniēs
⁊ eos distēdens doloreꝫ causat. ⁊ euigilat et hec de cāu.
¶ Circa igit̄ regimē ꝑmū i dieta sumatꝫ stringendo sit regl̄a
q̄ i oibus declinādū sit ad frigidū ⁊ humidū n̄ tn̄ itēse sꝫ r̄mis
se frigidū. Sit igit̄ aer nō calid⁹ neqꝫ sicc⁹ sꝫ magis aliqual̄r
grossus ⁊ vaporosus mō nō sit multū humid⁹. Nō laudo igit̄
camerā eleuatā sꝫ magis t̄renā. Ita tn̄ qđ n̄ sit nimis hūida.
Sit ēt tpe diei ⁊ đbitaꝝ vigiliaꝝ lumiosa ⁊ clara: sꝫ tpe somni
siue nocte siue die. i totū sit aer dicte camere tenebrosus nullo
mō splēdēs. Et pp eandē cām nō moret̄ ml̄to tpe. Apđ igneꝫ
tpe hyemis. ¶ Exercitiū nō sit calefaciēs ⁊ exicās sꝫ suaue ⁊
deliciosuꝫ vn̄ magis declinādū ē ad quietē q̄ꝫ ad exercitium.
¶ Studeat̄ vt sit somnus magnus q̄ztū possibile ē. stādo mul
to tpe i camera obscura sup lecto moli ⁊ suaui tenēdo oculos
clausos. ⁊ post habēdo volūtarias cogitatōnes. ēt si nō possit
dormire saltꝫ multo tpe quiescat in aere humido vt dictū est.
Et si nō possit nāliter haberi humidus humectet̄ p infusiones
⁊ rep̄ssiōes aq̄rꝝ ⁊ stramēta reꝝ infrigidātiū ⁊ humectātiuꝫ.
Fricatio ēt leuis pedū ad somnū incitat in qbusdā. ¶ Abstinē
tia ⁊ ieiuniū sunt in casu inimica. ¶ Cibi eius debēt eē humi
di actu ⁊ potētia boni ⁊ facilis nutrimēti ⁊ si aliq̄li euapora-
tōe p̄ticiparēt nō incōueniūt. Ita tn̄ q̄ non sint calidi ⁊ sicci.
vitāda sunt oia cibaria melācolica vt legumina ⁊ oē qđ inflat
Cauendū igit̄ a caseo maxie veteri. carnib⁹ quadrupedū ma
gnoꝝ corpoꝝ carnib⁹ salitis ⁊ huiusmōi. Uitet̄ vinū ml̄tū ma
gnū ēt subtile acutū inimicū ē maxie si sit potens ⁊ fumosum.
Sit igit̄ vinū medij coloris medie potētie ad dulcedinē aliq̄li
ter declinās oua elisata ⁊ nullo mō assata in casu plurimū cō
ueniūt. Carnes auiū montanaꝝ pdicum p̄cipue ⁊ fasianoꝝ si
elisent̄ maxie ꝯueniūt panis sit albus bn̄ p̄parat⁹ vni⁹ vl̄ duo
rū dieꝝ. Usus ēt brodioꝝ carniū laudabiliū maxie ꝯueniēs ē
pisces aliq petrosi ⁊ alij nō plurime viscositatis satis ꝯueniūt
Si ēt i vltio cene sumeret̄ vn⁹ bolus vel duo đ lactucta cocta
sine pane ē satis familiare somniferꝝ. ¶ In passiōib⁹ aīalibus
gaudēdū q̄ztū possibile ē ⁊ p idē cauēdū ē a cogitatōib⁹ tristi
b⁹ ⁊ humorosis. Stādū ē cū dilectis amicis. A coytu maxime
cauere dꝫ qm̄ in eo pp magnā spermatis effusiōeꝫ forte aqui
sita est in cerebro ⁊ mēbris sibi ꝯiunctis sicitas q̄ nō parua ē
nocumēti cā. ⁊ hijs suꝫ ꝯtentus q̄ztū ad regimē i dieta nō cō
memorans plura pp ipsius hois intelligētiam.
¶ Ad medicinalia igit̄ me ꝯuerto. p^a qdē ordinādo q̄ māꝫ illā
melācolicā aliqual̄r calidā respiciūt eaꝫ equādo cū sirupis p
interius. Postea p exterius cū embrocis qbusdā aliq̄lit̄ sum-
niferis. Deinde apponā q̄sdā ꝯfectōes in casu valētes ⁊ p̄ti
cularia q̄dā qbus vtēdū erit tpe somni. Nō curabo ponē me
dicinas eu̅atiuas qm̄ in illis nō ē vtilitas sꝫ in certo sirupo di
gerēte apponā q̄dā ēt approbate dictū humorē eu̅antia.
¶ Pro digestiōe igit̄ ⁊ eq̄tōne māe laudo sir^m vt. j. ℞. sirup
violati simplicis. ℥. ij. sirupi đ fumoterre sirupi đ succo pomorū
simplicis an̄. ℥. i. aq̄ꝝ lupuloꝝ buglose ⁊ endiue an̄. ℥. ij. ꝓ dua
bus vicibus ꝯtinuet̄ ad arbitriū. Et si vis facere magistralē si
rupū fac vt. j. ℞. buglore boraginis capilliue. ligue ceruine
endiuie scariole. an̄. M. i. radicū spargi brusci. an̄. ʒ. iiij. san-
daloꝝ ru. violaꝝ. an̄. ʒ. ij. pruna damascena numero. xij. poma
odorifera numero. iiij. croci. ʒ. ß. fiat sirupus cum zucharo ⁊ si
det̄ cū sero caprino l̄ aq̄ decoctōis radicū buglose erit ꝯue-
niētior. Si ēt loco ifusiōis buglose ⁊ boraginis sumeret̄ đ suc
co boraginis ⁊ buglose erit meli⁹. Si ēt tpe estatꝭ adderet̄ se.
papa. al. ⁊ semē lactuce ad ꝓuocatōem somni erit felicior ⁊
isto sir° pōt vti ml̄to ⁊ ꝯtinuato tpe. Et si voluerim⁹ aliqd sir̄ di
gerēdo eu̅are fiat sir⁹ vt. j. ℞. floꝝ boragīs buglose melise fu-
mitre ⁊ violaꝝ an̄. ʒ. ij. ligricie corticū citri passulaꝝ enucleata
rū. se. bōbacis. an̄. ℥. ß. scolopēdric scariole ⁊ cicoree endiuie
capilloue. an̄. M. i. maiorane. M. ß. anisi. ʒ. iß. sticados ara
bici sene epithimi. an̄. ℥. ß. pruna nūero. x. buliāti aq̄ ⁊ collent̄
⁊ collature addat̄ succi buglose ⁊ pomoꝝ. d. an̄. ℥. vj. ⁊ sirupi
zet̄ cū zucharo al. ⁊ aromatizet̄ cū croco ⁊ sandalis rub. ⁊ ci
tri. Si ēt ifundant̄. ʒ. ij. epithimi i sero caprio p noctē vsqꝫ ad
℥. vj. ⁊ fcā collatura sumat̄ tepidū i cāu ꝯuenit. Ad hāc inten-
tionē infdū valet si iterdū sumat̄ a. ʒ. vj. vsqꝫ ad. ℥. i. đ dyapru
nis nicolai non solutiuo. Ualebit ēt singul̄r confectio dyaca-
tholiconis si i eadē quātitate sumat̄. Et istis suꝫ ꝯtēt⁹ quātum
ad sirupos digerētes ⁊ medicias euacuantes.
¶ Iaꝫ restat ponet̄ aliq̄s ꝯfectiōes in cāu approbatas. Fiet
igit̄ h̄ ꝯfectio vt ifra. ℞. floꝝ melisse boragis buglose violaꝝ
lignial̄. an̄. ʒ. i. doronici. ʒ. ß. margaritaꝝ iacitoꝝ smeraldi. an̄.
℈. i. croci. ḡ. vj. oia subtilit̄ puluerizent̄ ⁊ cū zucharo dissoluto i
aquis buglose fumiterre q̄ sufficit fiat ꝯfectio i morsellis. Ad
hanc itētionē ēt laudarē mixturā vt. j. ℞. dyaboriginati dya
buglosati. an̄. ℥. i. zuchari violati. ℥. ij. zuchari rosati. ℥. ß. frag
mentoꝝ. Ut supra lignial. an̄. ℈. i. cū folijs. iiij. auri fiat mixtu-
ra de qua sumi pōt vnū coclear vsqꝫ ad duo i mane.
¶ Pro p̄ticularibus v̄o capiti fiēdis ēt ad eq̄tiōem dicte māe
⁊ cerebri ⁊ paniculoꝝ humectatiōem laudo fieri ēbrocatōem
capiti cū decoctiōe vt ifra. ℞. camomille melliloti lactuce si-

pitũ paupis al.añ.ℳ.i.aneti.ℳ.ʒ.ſemis paupis ⁊ lactu/
caꝝ añ.ʒ.i.violaꝝ.ℳ.ij.floꝝ nenufaris.ℳ.i.oia ſimul bu/
liant modica bullitõe ⁊ ex eis fiat ẽbrocatio capiti.Et fcã leui
ſiccatõe fiat inunctio cũ mixtura vt.ʒ.℞.olei amigdalaꝝ dul.
ʒ.ij.⁊ pinguedinis pulle olei viol'.ſpinalis medulle arietis añ
ʒ.ʒ.miſce.Si ẽt ex ea vnctõe vngaꝛ collũ ⁊ ſpina cuꝫ dorſo
erit ꝯueniẽs.¶ Jaꝫ reſtat ponẽ q̃dam localia lini mẽta fiẽda
vaſo ad ſomnũ ꝓuocãdũ ⁊ ipꝫ ꝓfundũ efficiend̃ tpe i ntroitus
ad lectũ.Sit ergo iſtd̃ cõe ⁊ domeſticũ ℞.olei d̃ nenufare.ʒ.
i.olei violati ⁊ d̃ papauere ⁊ aneti añ.ʒ.ʒ.miſce ⁊ ſi volucris
fortez facẽ fac vt.ʒ.℞.dictoꝝ oleoꝝ vt ſupra vini albi debilis
⁊ olei amigdalaꝝ dul.añ.ʒ.ʒ.opij.ʒ.ʒ.croci.ʒ.i.miſceãꝛ oia
ſil'⁊ ex iſtis diſtileꝛ paꝝ in nares.Et ſi forte ꝓfũdeꝛ nimis ſom
nus ponaꝛ ſpõgia in aceto forti ⁊ excitabit ⁊ maxie ſi cum ea
dẽtes fricaueris ⁊ nares.De pticularib⁹ reliq̃s ñ curo pp pi/
tiã patiẽt.bis igiꝛ q̃ztũ ad h̃ accidẽs ꝑncipale ſuꝫ cõtentus.
¶ Reſtat aũt vnũ tm̃.i.ꝯfortare vaſa ſpermatica ⁊ vẽtoſita/
tez que vilis ⁊ muſcul' circõſtantib⁹ multiplicaꝛ pp quã inter/
duꝫ mẽbra atenuanꝛ ⁊ fit inde ſpmatis emiſſio.Corrigẽdo ẽt
aliq̃liter ſubſtãtiã ei⁹ liq̃daꝫ exñteꝫ.Fit g° iunctio ptiũ genita/
liũ cũ vnguẽto vt ifra.℞.olei mẽte olei abſinthij ⁊ mirtiloꝝ añ
ʒ.i.oia lauenꝛ q̃ttuor lotõib⁹ in aqua plãtagis poſtea addanꝛ
pulueres vt ifra.℞.nuciſmus.nucũcipreſſi thuris.añ.ʒ.ʒ.ſe
minis agni caſti.℈.i.gallaꝝ.℈.ij.cum modi° cere fiat vnguen/
tum mole.⁊ hec dicta ſufficiant.

¶ Pro quadam notabili Juuene parmenſe exiſtente in prin°
melãcolie cuꝫ timore ad ethicam. ¶ Conſilium .8.

i Sta diſpoſitio:vt pꝫ ex accidẽtibus in ſcriptis reda
ctis probabiliter:principaliter repõi põt:vt ẽt ꝯie/
cturatũ ẽ p alios ſub rubrica d̃ melãcolia:⁊ in ſpẽ
eius mirachia:ſed ñ p cõitatẽ tantũ a mirach:ſed
ẽt p ꝓprietatẽ in cerebro:q̃ d̃claraꝛ ex eo q̃ ex curatõe cũ ap
propriatis de vnctionibus ⁊ fomẽtationibus ⁊ reliquis circa
mirach factis nõ ſequiꝛ iuuamẽtum manifeſtũ.Unde dicebat
Auic.in c° ꝓprio in ſignis melãcolie cerebralis:ẽt cũ ñ appa
ret iuuamẽtũ cũ mẽbrũ id medicaꝛ.ſ.qd̃ crediꝛ eſſe leſum per
ꝓprietatẽ vt in cãu nr̃o de mirach.ſed remanet ſup.diſpõ.vt
nõ ſint accñtia valde magna.ſup.nõ obſtãtib⁹ remedijs fact
ad mẽbrũ cõitate cui⁹ dr̃ ledi cere^m:tũc ſup.ſignaꝛ qd̃ nocumẽ
tũ nõ ẽ tm̃ depẽdẽs p viã cõitat:ſꝫ ẽt p ꝓprietatẽ ipi⁹ cerebri
Eſt ẽt ſatis rõnabile q̃ nõ tm̃ p cõitatẽ a mirach:ſꝫ ẽt ⁊ a toto
ꝓpter ſiccitatẽ toti cõem:⁊ ex añceſſiõe diurnitat morbi cõis
toti de fe.⁊ cetera facient ad iſpiſſatiõem humoꝝ ⁊ treſtrifica
tionẽ eoꝝ ⁊c̃.Et q̃ dicaꝛ eẽ ſub rubrica melãcolie declaraꝛ ex
mutatõe eſtimatiõis vl' cogitatõis a curſu nãli ad timorẽ ⁊ tri
ſticiã.Nã vt ſcribiꝛ in cãu:cũ ſola relicta fuiſſet a ſuis i camera
qd̃ p multũ abhorret iuaſi ẽt tremor ⁊c̃.Credo tñ q̃ ſit i ꝑnci
pio ei⁹ melãcolie:⁊ nõ adhuc i ſtatu vl' pfecto augmẽto:vt col
ligi põt ex ſñia Ypo.6ª.amphoriſmoꝝ ãpho°.23.in illo.ſ.Si
timor ⁊ puſilanimitas multũ tp̃s hñt ⁊c.maxie ſi ſiñ manifeſta
occaſiõe patitur vt dicit Gal.in comẽto:nam talia perficiunt
mľiam etiam ibidem Gal.dicit.Multos in hac paſſione ce/
cidiſſe vidimus pp irã odiũ triſticiaꝫ que huiuſmodi paſſionis
ſunt iniciũ:⁊ maxie hijs quorum copora parata ſunt paſſio/
nibus huiuſmodi.vt ſunt corpora macra ſica vt in caſu.Dico
etiam q̃ nõ eſt perfecta ⁊ in ſtatu eius:qm̃ vt dicit Raſis.9°
almanſoris Cũ alicui cogitatões male ſine cã acciderint ⁊ ti/
mor ⁊ triſtitia in eo ꝑualuerint melãcolie ꝑn^m in eo erit.Et de/
clarãs q̃ nõ ẽ adhuc ꝯfirmata dixit.Cũ aũt res ad hoc deue
nerit vt ẽt ea q̃ cogitare cepit ore ꝓmat v̾ba q̃ ſua atqꝫ act⁹
ꝑmiſceat tũc melãcolia pfecta ẽ.Cũ igiꝛ in ea vſqꝫ hodie nõ
ſit pueñtũ ad hoc vt ꝓmat ore falſas cogitatões vel eſtiatio/
nes neqꝫ opere ꝑmiſceat actus ſuos formales cũ opatõibus
nõ rectis ⁊ turpib⁹.qꝛ de hoc nihil ſcribiꝛ in cãu vt.ſ.vane lo/
quaꝛ ⁊ nõ recte neqꝫ qd̃ fugiat vel alios act⁹ erroneos faciat
iã ſignaꝛ q̃ nõ adhuc ẽ cõfirmata.Credo quoqꝫ q̃ vltra cõi
tatẽ a mirach ⁊ vltra cõitatẽ a toto p ſiccitatẽ totius:ſit ẽt cõi
tas a corde ꝑncipal'r:maxie pp tremorẽ ꝯtinuũ cordis.Nam
dicit.Aui.Et fortaſſe ñ aduenit magnitu°.ſ.nocumẽti in cere/
bro niſi a corde.Et adducẽs rõnez dixit.Et nõ ẽ mirũ nã ſpi/
ritus vital' ꝯtinuus ẽ ſpiritui aiali imo ẽ d̃ ſubſtantia ei⁹ exquo
generaꝛ ab eo qꝛ corrupta ei⁹ ꝯplexio melãcolica corrũpit cõ
pleſionẽ cerebri ⁊ ꝯuertit ad melãcolicã.¶ Credo igiꝛ ſũma

re d̃ cãu q̃ iſta diſpõ ſit mľia in ꝑn° ei⁹.⁊ p ꝓprietatẽ cerebri
maxie:qꝛ itelligo q̃ iſta iuuenis erat ⁊ eſt nõbilis diſcurſus ⁊
optimi igenij.Jnde dicebat Raſis ꝑmo ꝯtinẽt.Uidi q̃ vna
d̃ reb⁹ q̃ magis generãt mľias ẽ ocioſitas ⁊ ꝑmedita° pñtium
ꝑteritoꝝ ⁊ futuroꝝ.Et dicit ẽt q̃ hoies ſubtilis ingenij diſpo/
nunꝛ ad mľiaꝫ pp exercitiũ ⁊ ſtudiũ nimiũ.Et A.dixit.Ex cãis
d̃o fortiorib⁹ in gnãtõe melãcolie ẽ ſupfluitas triſticie ⁊ timo/
ris ⁊c̃.Et ꝯſeruaꝛ ẽt p d̃pẽdẽtiã ⁊ cõitatez ⁊ a toto ⁊ a corde
⁊ ex mirach.Nã añceſſit cã mãifeſta d̃ mirachia.qꝛ pp lõgũ
morbũ ꝑcedẽtẽ p idigeſtiõez a d̃bilitate digeſtiue d̃buerũt cõ
gregari ſupfluita es nutrimẽti ipſoꝝ mẽbroꝝ i ipſis mẽbris q̃
ibi retẽte multo tpe ⁊ ad ſpiſſitudinẽ ⁊ groſſitudinẽ d̃ducte cõ
uerſe ſunt ad nãm melãcolicã.Et ſic ab hmõi mãebus eleuãꝛ
vapores q ſurſuꝫ cõicati ſpiritib⁹ in cerebro reddũt eoſdẽ ſpi
ritus aiales ſilueſtres vñ timere faciũt ⁊ ſolicitãt.Et ita credo
magnã eẽ cãm hui⁹ nocumẽti aggregatiõez dictaꝝ materieꝝ
in mirach.p mirach intelligẽdo nõ tm̃ mẽbra veri mirach vt
muſculos pinguedinẽ paniculos ⁊ cutiꝫ ſꝫ ẽt miſenteriũ ⁊ me
ſeraicas diſpſas ſimul cum zirbo adipio.Nam in oibus hijs
mẽbris vel in q̃buſdã eoꝝ pñt eẽ aggregate ſupfluitates nu/
trimẽti vel nutrimẽtoꝝ pp impotẽtiaꝫ expulſiue vel reſolutiue
eoꝝ:ſiue ille mãe ſint apantes vel nõ vñ ꝯñter ab illis materie
bus eleuanꝛ vapores ⁊ vẽtoſitates q̃ retẽte in illis mẽbris pp
opillatiões in dictis mẽbris ꝯtingẽtes a mã taliꝛ retẽta faciũt
dicte ventoſitates violẽtas ipulſiões ⁊ ita mot⁹ agitatõis for
tes circa illas ptes.Credo tñ qd̃ ſi huiuſmõi mot⁹ ⁊ agitatio
nes fortiores ſunt tpe vigilie q̃ꝫ tpe ſomni vt i cãu ſcribiꝛ:hoc
nõ eſſe ex nã illaꝝ mãeꝝ vel ventoſitatũ incluſaꝝ tm̃ quaꝝ oc/
culta fiat reſolutio tpe ſomni magis quã tpe vigilie.ſꝫ ẽt ex pte
fꝛaꝝ ymaginationũ ⁊ cogitationũ q̃ hñtur tpe vigilie de timoꝛ
⁊ triſtitia magis q̃ꝫ tpe ſomni.Et pp iſtã cãm credo eẽ q̃ cõ/
iũgaꝛ tpe vigilie anhelit⁹ cũ mult iterpolat ſuſpirijs vt ſcribiꝛ
Et q̃ cã agitatõis ⁊ ꝯmotiõis illoꝝ mẽbroꝝ mirach ſit q̃ dicta
eſt de icluſiõe vapoꝝ ⁊ vẽtoſitatũ pp opillatiões.Sat ad h̃
facit illa febris ſat intẽſa q̃ ſupuenit dieb⁹ ſupiorib⁹ ꝓximis:
quo tpe remiſſa ſunt dicta accidẽtia nõbiliter pp reſolutiõem
illoꝝ vaporũ ⁊ vẽtoſitatuꝫ coadiuuatam a caliditate febrili.
Nam remota fe.receſſit motᵃ vt ſcribiꝛ.Quod aũt ſcribiꝛ de
vrinis q̃ fit in eis variatio in ſubſtãtia ⁊ i colore nõ ẽ mirãdũ
in tali diſpõne:ſicut ⁊ i ſſatica ſit d̃ mẽte Aui.pria q̃rti.Nam
pp aptõez opillatõnũ fiũt groſſiores:⁊ renouat opillatiõib⁹
reddũꝛ tenuiores ⁊ minus colorate.Sꝫ qd̃ me ad modũ du/
bitare fecit ẽ aliud ſignũ ꝯplicatũ d̃ vnctuoſitate in ſuperficie
vrine:ne ſit ſignũ ethice ſaltẽ i ꝑn°.Nã ſiccitas toti cõis mẽ/
broꝝ facit ad paſſibilitatẽ infꝛonis eorũdẽ vñ ex hac cã aliqñ
fit ethica icipiẽdo:q̃ ſi ꝯiũgereꝛ eẽt q̃ſi deſpatio ad curaꝫ pp
ꝓhibitõez reſtauratõis ⁊ reſumptõis mẽbroꝝ que ẽ pria ra
dix in cura vt oẽs volũt auctores.Nã d̃ h̃ dixit Raſis 9° al/
mãſoris.Obſeruãdũ ẽ vt ipiguenꝛ ⁊ carnoſi fiãt exquo eniꝫ
pingues ⁊ carnoſi fuerint illico ſani erũt.Ad h̃ tñ pficienduꝫ
multũ iuuat vt ſcribiꝛ i cãu q̃ ſatis ꝯpetẽter dormit.Minus
tñ vtile ẽ q̃ minus bñ ſumit de cibo q̃ꝫ ꝯſueuit.
¶ Hoc ergo ſuppoſito q̃ ſim⁹ in ꝑn° mľie oꝫ maxie laborare
ad curatõez ei⁹.Nã dicebat Raſis p° ꝯtinentis de m̃te ruffi.
Oportꝫ vt mľia cũeꝛ i pri.añq̃ꝫ ꝯfirmetur quia p⁹ ꝯfirmatio
nem erit eius cura praua ⁊ difficil'.Et ad h̃ adducit quaſdam
rões.Et iſ alexãder voluit.Naꝫ dixit cum natura cerebri an
tiquaꝛ mutaꝛ ⁊c̃.Pro cura igitur vt dc̃m eſt circa caſum to/
ta noſtra iten° ſit ad hũectañ ⁊ ipiguañ euitan° oẽs cauſas
ad ſiccitatez ducere potentes ⁊ facientes ad generationem
mľie.¶ Et in h̃circa aerem vitetur aer calidus ⁊ ſiccus ad
hurẽs ꝯuertens hũorem ad melãcolicum.Uitetur etiam a cr
frigid⁹ faciẽs ad inſpiſſatiõez.nã vt ſic ẽ cã ad mľicũ ducẽs.
Aer quoqꝫ turbid⁹ ⁊ groſſus adducit ad humorẽ mľicũ.Exer
citiũ ẽt ſiue pedes factũ ſiue p fricatões reſolutiuũ ñ ꝯuenit.
Laudo tñ bis adminus i die fieri fricatões leues ad totũ cor
pus hora trãſitus nutrimẽti ad mẽbra ⁊ ad reſolutõem aliquo
ruꝫ vapoꝝ ⁊ ventoſitatũ ⁊ ad viuificãdũ attractiuã mẽbrorũ
ad ꝯuertẽdũ nutrimẽtũ ad mẽbra ꝓ nutricatõe eoꝝ vt poſt.vj.
horas ab aſſumpto cibo.Et ſi eadẽ hora fieret balneũ cõe to
ti ad iſtã intẽtiõez reſumptiuã mẽbroꝝ cũ aq̃ tepida dulci de/
coctiõis reꝝ humectãtiũ ⁊ qualitatiue,⁊ ſubſtãtifice nõ tñ ifri/
gidãtiũ neqꝫ reſoluẽtiuꝫ vt cãomille mellloti fenugreci ⁊ de/
coctõis capitũ caſtratoꝝ ⁊ ẽt cũ butiro diſſoluto i dicto balneo
credo multũ ꝯueniet ẽt ꝓſeruãdo ab ethica de q̃ timor eſt.Si

ēt post balneū cū ponit̄ i lecto fiat iunctio ad dorsū ꝓcipue cū
oleo amigdalaꝝ dulciū ⁊ oleo violato erit i itentiōe hac multi
ꝓficui. ¶ Vigilie ēt sunt i cāu mltū nociue. ¶ Unde studēduz
est dormitōi q̄ztū pōt ⁊ maxie i nocte. ⁊ ēt i die qñ nocte suffi-
ciēter nō dormiat. Et situet̄ dormiēs nō in loco nimis obscuro
ne pp tenebras incutiat̄ timor. Nō sit ēt i loco nimis lucido ne
fiat resolu° ⁊ diuersio a somno. Et si tp̄e debito ñ dormiat sal-
tē qescat qm̄ qes ē mediꝰ somnꝰ ⁊ pluri^m^ humectat qꝺ maxie
in cāu intendit̄. In reliq° vere tēporis ꝯtinuo sibi assistant pso
ne grate quas ēt hēat in obseruanᵃ: ne ꝓfundet̄ i falsis cogi-
tatiōibꝰ ⁊ tiorosis y° inducatur ad oēm iocūditatē animi q̄ztū
possibile ē cū ꝓmissionibꝰ eoꝝ que appetere v̄r: qm̄ iocūditas
animi ē de maxie faciētibꝰ ad curā. Et semp occupet̄ in aliq°
grato. Unꝺ dicebat Auic. Et opz vt mlīam habētes i aliquo
sint occupati: qūocūqz sit: ⁊ vt eis sint p̄sentes de qbus gecun
dent̄: ⁊ occupent̄ ēt cū cātilenis ⁊ letificātibꝰ. Nā dicebat idē
Auic. in ꝺ viribꝰ cordis. Frequētia letādi p̄parat spiritū ad le
titiā ⁊ tristādi frequētia ad tristitiā ⁊ sic spiritu clarificato p io-
cūditatē ⁊ letitiā resistit corruptōi cerebri: ⁊ rectificat ipm ne
trahat̄ ad melācolicū. Proinde dicebat ēt Auic. nō tm̄ ꝺ spi
ritu. sz ēt ꝺ sanguie claro scias ꝙ sanguis cordis cuz ē tersus
subtilis clarus letificās resistit corruptōi cerebri ⁊ retificat ipz
¶ Vitet̄ reple° supflua: cuz in ea virtꝰ digestiua sit debilitata.
qm̄ vt dictū ē in cāu retētio supfluitatū nutrimēti i mēbris mi-
rach. ꝯtingēs pp ꝺbilitatē ꝟtutꝭ digestiue resolutiue ē ꝺ maxis
cāis huiꝰ nocumēti. ¶ Sz circa cibū ⁊ potū vitent̄ q̄cunqz ad
generatōez hūoris melācolici faciūt. Et i h̄ Gal. 3° ꝺ iteriori-
bꝰ c°. 8°. fecit pulchruz ꝓcessuz vt. s. vitent̄ oēs carnes aīaliuz
corpoꝝ magnoꝝ q̄drupedū. Carnes ēt oēs salite siue terre-
noꝝ aīaliū siue aq̄ticoꝝ sūt ꝺ generātibꝰ mlīaz ⁊ caro lepoꝝ ꝓ
ꝓprie sup. magis efficit mlīam q̄z alia caro. Et h̄ itelligat̄ de le
poribꝰ ꝯpletis ⁊ antiq̄tis qꝛ lepores ꝓping gnātōi sunt satꝭ tē
peramēto vicini. Caules ēt sunt maximi nocumēti ⁊ extreme
tenereitates arboꝝ ⁊ herbaꝝ cuz ꝯdiunt̄ cum aceto ⁊ sale vt
fit in isalactucijs. Unde loco allāto. Ga. expressit ēt ꝺ extre
mitatibꝰ lupuloꝝ si cū aceto ⁊ sale comedāt̄ ⁊ tñ lupuli p nām
suā ꝯriant̄ melācolie. Uñ multomagis itelligēdū ē ꝺ alijs her
bis: imo oēs herbe vident̄ ad mlīcuz declinare. Nam Auer.
posuit gnālit̄ ꝙ oīa olera p̄ter lactucā ⁊ buglosaz ad melāco-
licū declināt. ⁊ maxie si ꝯdiant̄ cū sale ⁊ aceto. Ideo dicebat
Rasis 9° almāsoris ca° de mlīa ꝙ melācolicus vitet oīa ole-
ra nisi humefaciētia. i. hūectātia hūiditate subtili vt ē buglosa
ꝺ q̄ Aui. ijᵃ. tertij i passiōibꝰ cordis dicit. Sis audax sup bu-
glosaz. Et Rabimoyses singularissime laudauit eā ⁊ radicez
eiꝰ spālius i quodā tractatu quē fecit ad regē hyspanie ad ꝓſ
uañ a mlīa. Oliue ēt ⁊ capares sūt i fine gnātōis mlīe. naz lz
capares soluāt mlīaz p ꝟtutē ⁊ ꝓprietatez: tñ ex substātia sua
p̄stāt nutri^m^ mlīcū. Caseus vetꝰ ēt ē ꝺ hijs. Et oīa legumia fa
ciūt ad h̄. Lentes sūt ēt in extremo gnātōis mlīe: ⁊ oīa ama-
ra maxie qꝛ calido fiūt dicebat Auer. 5° colliget generāt me-
lācoliā. Et ita dicāt̄ gnālit̄ ꝺ oībꝰ vel ex nā siccis vl̄ artificio fa
ctis. Uñ assata nullo mō ꝯueniūt neqz frixa pp siccitatē ⁊ ter
restreitatē. Uinū ēt grossuz ⁊ nigꝝ ⁊ opacū ⁊ oīa saporamēta
nigra faciūt ad mlīaz: ⁊ nō tm̄ ea q̄ iterius sumunt̄. imo solus
aspectꝰ rei nigre ē suspectꝰ. Uñ i camera sue hītatōis nō sint
cooperimēta nigra neqz vestes eiꝰ lz magis ad rubeū ⁊ scar
latinū declinēt. ¶ Sz spālit̄ in cibo. Cibus et ꝯueniēs sit hūe
ctatiuus boni nutrimēti facilis digestiōis aptꝰ ꝯuerti i sangui-
nē spirituosuz claꝝ: ⁊ maxie i cāu nr̄o cū hec nō sit mlīa ꝓprie
p adhustionē hūoris calidi qm̄ i isto casu Auic. seq̄ns Rasim
p° ꝯtinētꝭ dicit. Scias ꝙ nutrimētū grossuz gnātiuū flegmatis
fortassis iuuat qꝛ resistit colē nigre ⁊c̄. Sz in cāu nr̄o cā faciēs
nocumētū ē mā radicalr̄ flegmatica lz ispissata ⁊ ad nāz me-
lancolicā deducta: in quo cāu magis valēt cibaria facilꝭ dige-
stionis. Et h̄ mō pistate ꝺ carnibꝰ laudabilibꝰ sunt ꝯtinuāde vt
sunt carnes pulloꝝ domesticoꝝ ⁊ carnes ꝑdicum ⁊ phasiani.
Carnes ēt castrati ex ꝓꝑetate mirabili laudant̄. Nā dic̄ Aza
rariꝰ ꝙ a ꝓꝑetate valēt i hūore melācolico: ēt p manifestas q̄
litates valēt cū sint calide ⁊ hūide. Et ita ēt eas laudauit Ra
sis p° ꝯtinētis. Ualēt oua sorbilia ⁊ oua ifusa i brodio. Va-
lēt turtures ēt ex nāli ꝓꝑetate. Nō laudo mltū colūbos neqz
reliq̄s aues mōtanas pp siccitatē ꝯplexiōis eaꝝ. Sz vnū sin
gulare cōmemoro qꝺ dic̄ Rabimoyses in. 22ᵃ. ꝑticula āpho
rismoꝝ suoꝝ cum dicit sic. Carnes pulloꝝ ancipitris ⁊ noctue
sūt saporis boni q̄ corroborāt animā ⁊ ꝯferūt mlīe melancoli

ce ⁊ ascēdēti. i. p cōitatē ab iferioribus facte vt in cāu nr̄o. Et
addidit. Et cū hoc sunt vtiles ꝑmixtōi mentis. Et dicit Rasis
idē in suis āphorismis ꝺ istis carnibꝰ ācipitris dicit sic. Quidā
ē mihi ꝯquestus de dolore ⁊ tremore cordis sine cā manifesta
⁊ feci eū vti carnibꝰ ancipitris decoctis in suco maiorane ⁊ li
ber fuit. Et ita i cāu nr̄o ē mirabilr̄ iuuamēti. Panis eiꝰ ñ sit ni
si remisse fermētatꝰ: nec sit salitus: nullo mō furfuraceus. Uñ
sit panis ꝺ simula vl̄ ꝺ farina frumēti mltū subtili ñ sit mltū co
ctꝰ. Qꝺ si fuerit āmoueant̄ ꝑtes exteriores. Laudat̄ i isto cāu
ꝓ singlāri ferculo far cōe coctū i brodio pigui l̄ far ꝺ spelta ⁊
pꝰ fortē ꝺcoctōz fiat collatura abiecto furfure ⁊ sup eo spar-
gat̄ lac amigdalaꝝ ñ rācidaꝝ cū nōbili quātitate zuchari. Va
let ēt si fiat marzapanis cū puluer̄ pulloꝝ ⁊ cū migdalis ⁊ cuz
zucharo ⁊ modicissimo oleo amigd. ⁊ modico lignial. ꝓ mira-
bili ꝓprietate ad ꝯfortatōez naturaliū mēbroꝝ laudat. Aza-
rarius i isto cāu napos duplici decoctiōe decoctos abiectꝭ di-
ctis decoctōibus. postea coctos i brodio pingui vltimata ꝺco
ctōe. Et eodē mō valēt pastinace si tali mō decoquant̄. Et sin
gularissime eodē mō cocte valēt cortices radicū buglose nam
magis valēt q̄z folia eiꝰ. De fructibꝰ valēt amig. pinee ⁊ ficꝰ
si pce sumant̄. ¶ Circa potū exhibeat̄ vinū al. ad mēsurā li-
phatū vel ñ limphatū ſm potētiā vini ⁊ ꝯsuetudinē ⁊ appeti-
tū ad ipsuz. Et ſm determinatōem ipsoꝝ doctoꝝ patrū meoꝝ
hñtiū eā i cura. Sz si dz misceri laudo misceat̄ cū aq̄ ꝺcoctio
nis radicū buglose bñ mūdate addito zucharo i decoctōe. Et
cū istis sum ꝯtentꝰ quātū ad regimē in dieta circa quod nō est
minꝰ attēdēdū in tali cura q̄z circa medicinalia pp debilitatē
infirme ex multo tp̄e ⁊ siccitatē adiūctā i toto. Nā spero maio
rez vtilitatē futurā ex obseruātia debiti regis q̄z ex medicina
libꝰ ⁊ maxie solutiuis. Circa quā ꝑtē medicinaꝝ ñ curo mltū
me extendere: sz nōbo tm̄ aliqua pūcta circa casuz magis at-
tēdēda remittēs spāliorē determinatōez circa medicinalia ad
assistētes ibi p̄stantissimos phisicos.

¶ Circa igit̄ medicinalia cōis canon i regie medicinaliū ē ꝙ
regimē dz eē humectatiuū ⁊ sumpta idicatōe ad māz melāco
lie leuiter resoluti^m^ de quo dicit Mesue ꝙ hec itētio ꝑficit̄ cū
humectātibꝰ ⁊ ipinguātibꝰ talr̄ ꝙ nō fiat opillatio vt. s. ēt cuz
resolutōe nō exiccet. imo resoluat id quod habilitatū ē ex p̄ce
dēti regimine. s. humectatiuo. Hoc dico itētiōe habita ad māz
qꝛ si ꝯiungeret̄ ethica de qua ꝓbabilit̄ pōt dubitari eēt timor
i tempata ēt resolutōe. sz qūocūqz sit ñ pōt eē timor i hūectā°
Nā ēt sumpta idicatōe a mlīa tm̄ i cāu isto magis debēt decli
nare medicialia ad humidū q̄z ad calidū. Et i hoc i equādor
apiēdo opillatōes laudarē ego sirupū de bisantijs sine aceto:
⁊ magis itēdēdo ad melācolicū ispissatū ex flegmate possz po
ni paꝝ sirupi de epithimo. Et si timeamꝰ nimiā siccitatē eiꝰ pōt
dari paꝝ sirupi de pomis sim. ℞. sir. de bisancijs siñ aceto. ℥. i.
sirupi ꝺ epithio. ℥. ſ. sirupi ꝺ succo pomoꝝ simplici. ℥. ij. aquaꝝ
lupuloꝝ buglose ⁊ borragis. añ. ℥. i. misce ꝯtinuet̄. 8. vl̄. 10. die
bus. Postea fiat leuis resolutio exhibēdo. ℥. vj. de dyachatoli
cone cū aq̄s decoctōnis buglose. s. radicū eius ⁊ passulaꝝ ⁊
ligricie. Et i hac itētiōe euacuatōis semp laudo molificatiua
⁊ lenitiua. idest medicias potabiles. ⁊ ñ i forma pillulaꝝ neqz
pulueꝝ pp siccitatē māe. Et dimittant̄ medicie fortes. Et istam
ꝯsideratōem fecerūt auctores q̄ i melācolia nō dāt nisi i forᵃ
potabili. Sz si aliqñ ad eradicatiōem māe vtunt̄ pillulis. post
pillulas exhibeāt decoctōes ad hūectādū vt fecit Rasis i 9°
almāsoris. Et postea iterato possumus digerer̄ māz cū sirupis
aliq̄lit̄ magis icidētibꝰ ⁊ resoluētibus vt cū sirupo ꝺ pomis cō
posito. Mesue addēdo aliqd sirupi ꝺ ligricia ad humectādū
cū aq̄s buglose melisse lupuloꝝ ⁊ feniculi. Postea deuenire ad
exhibitiōez epithimi vt exhibere. ℥. i. ſ. epithimi cū. ℥. ſ. anisi
si decoquant̄ ⁊ buliāt in aq̄ lactis. Primū pōt exhiberi aq̄ ⁊
si p se sufficiat ad solutionē bñ erit. Sz si nō pōt addi paꝝ cas-
sie vl̄ diacatholicōis ad maiorē solutiōem. Nō ascēderē ego
ad medicias diagrediatas i cāu isto neqz ad collogntidaz vel
eleborū vel yeras magnas pp nimiā exiccationē totiꝰ ⁊ debi
litatē etatiuā. Et q̄zdo pur ista nō suffecerit auderē exhibē i in
fusiōe paꝝ agarici cuz epithio ⁊ passulis vt. ℞. agarici. ℥. ſ.
epithimi. ℥. i. spice. ℈. iij. anisi. ℈. ſ. passulaꝝ. ℥. i. floꝝ boraginis
⁊ buglose añ. ℈. i. ifundant̄ oīa i aqua lactꝭ caprini p diez ⁊ no
ctē postea fricent̄ oīa manibus ⁊ fiat colatura cui addat̄ dia-
catholiconis. ℥. vj. vel vsqz ad. ℥. i. Et istā ꝯputabo iter medici
nas fortes de qbꝰ voluit Auic. qꝺ oz i omi mēse euacuare cū
aliq̄ forti: ⁊ in tp̄e me° cū aliqbꝰ medicinis leuioribꝰ. i. debilio

ribus vsqȝ dū egritudo remoueatᷣ. Est ēt exteriꝰ occurrēdū cū
digestiuis ⁊ resolutiuis māe ⁊ subtiliatiuis ⁊ dilatatiuis mea
tuū cū fomētationibꝰ qbusdā ⁊ ēt cū clisteribꝰ p̄cipue. Et pōt
fieri ꝭm hanc formā clistere. ℞. bletū cauliū mꝛicarie. aū. ℳ.
ʂ. polipodij sene cartami aū. ʒ. i. epithi cuscute aū. q̄rtaȝ ptez.
ℳ. iꝰ. buliāt vsqȝ ad ↄsumptōem ꝰtie ptis i aq̄ debite q̄ztita
tis postea fcā colatura sumatᷣ de colatura libᷣ. i. ⁊ addatᷣ cassie
nouiter extracte. ℥. ʂ. vlᷣ cassiefistulati. ʒ. vj. olei cōis ꝺ lilio aū.
℥. i. ⁊ si placet addere. ʒ. ij. yere pigre ↄueniet cū. ʒ. i. salis indi
fiat clistere ⁊ utatᷣ hᵒ clisteri adminꝰ semel in ebdomada. Su-
pra vētrē fiat fomētatō vt ifra. ℞. camomille mꝛicarie abrotāi
aū. ℳ. i. fenugreci semis lini aū. ℳ. ʂ. polipodij sene epi-
thimi aū. ℥. ʂ. bulliāt i aqua ⁊ vino albo eq̄litᷣ vsqȝ ad debitaȝ
ↄsumptiōez. Postea cū spōgijs vlᷣ fūtro ifusis i dicta ꝺcoctio
ne fcā exp̄ssiōe fiat fomētatio supra vētrē vbi fuit ille motꝰ agi
tatiuꝰ bis i die stāte stomaco inanito. Et si forte ponatᷣ paꝝ ace
ti sq̄litici i dicta decoctōe credo multū iuuabit ad intētionem.
Postea fiat iunctio cū vnguēto vt. ʒ. ℞. olei de lilio. ℥. i. amig.
dulciū olei de capparibꝰ olei ruthe aū. ℥. ʂ. cinamoni nigelle
se. aneti se. caulis scolopēdrie puluerizate floꝝ genestre om-
niuȝ puluerizatoꝝ aū. ℈. i. croci. ℈. ʂ. armonia dissoluti i ace
to squilitico. ʒ. ij. cū modico cere fiat vnguētū. Et qū istꝺ ū suf
ficeret nisi timeretᷣ ꝺ exiccatōe laudauit Serap. medicinā ru
bificatiuā qꝺ vtꝝ fiēdū sit relinquo iudicio dn̄oꝝ ibi medicoꝝ.
ego magis intēderē i hūectādo q̄ȝ i exiccādo vt dictū ē supra
ꝺ balneo. nā mlᷣti vt dicᷣ Rasis pᵒ ↄtinentis sine alia medicina
curati sint ex hūectatōe cū balᵒ soluȝ. ℭ Circa vͦo cap̄ qꝺ ē
mēbꝝ pᵒ lesuȝ ē isistēdū cū hūectātibꝰ habētibꝰ viȝ aliq̄lᷣ reso
lutōis. Et i h̄ stāte mōica mā melācolica i capite vlᷣ stāte etiaȝ
maliᵃ ↄplexiōis sicce embrocaᵒ fcā ab alto cū aq̄ ꝺcoctōis ca
pitū castratoꝝ ⁊ matricarie ⁊ camōille ⁊ altee valȝ ⁊ fiat em
brocaᵒ supra ↄmissurā anteriꝰ vel ꝭȝ totū cap̄. Et i eadē itētōe
laudauit Azaranꝰ singlᷣ vētrē agni. si scindatᷣ agnꝰ p mediū ⁊
ponatᷣ supra cap̄ calidus exc̄tis viscaribꝰ. Ad h̄ facit ēt pul-
mo arietꝭ calidus suppositꝰ. Uel ifūdatᷣ i aq̄ tepida ꝺcoctōis
camomille ⁊ melliloti ⁊ supponatᷣ exp̄ssus. Fiāt ēt odoramēta
p nares aromatica cū ābra ⁊ musco ⁊ lignoal. Et si timeretᷣ ꝺ
exiccatōe humectētᷣ cū oleo amigd. dul. vel violato. Si ēt de
eisdē cū modico olei ꝺ lilio ponatᷣ itra nares faciet ad istā itē
tōez. Possunt ēt fieri circa cor epithimata ⁊ sacellatiōes ad
ↄfortādū trūcū ⁊ radicē. s. spiritū vitalē ad calidū vel frigidū
declināntia ꝭm diuersas intētōes ſȝ tn̄ ad humiduȝ semp. Un̄
pōt fieri epithima vt. ʒ. ℞. aque buglose. ℥. iij. melisse violarū
nenufaris aū. ℥. i. vtriusqȝ been scete crude doronici. aū. ℈. i.
seminis acetose coraloꝝ ru. aū. ℈. ʂ. ambre. g̃. iij. vini aroma-
tici. ℥. ʂ. misce. pȝ ꝙ ad calidū paꝝ declinat. Pn̄t fieri ↄfectō
nes cordiales ⁊ cerebrales multiplices ꝭȝ diuersas itētōnes
ſȝ nō curo ad mlᷣta discurrere. Ponā tm̄ vnā descriptiōem in
forᵃ electurarij ⁊ fiet vt. ʒ. ℞. dyabuglosati. ℥. iij. seminis melis
se vtriusqȝ ozimi zedoarie folij spice vtriusqȝ been. aū. ʒ. ʂ.
seis acetose margaritaꝝ electaꝝ fragmentoꝝ iacinthi ⁊ sme-
raldi. aū. ℈. ij. cū folijs. vj. auri ⁊ sirupo ꝺ pomis ꝙ sufficit ad-
dēdo zuchari ad medietatē totiꝰ fiat ↄfectio. Et hijs suȝ ↄtētꝰ

ℭ Pro quodā nobili ianuense patiēte passionē melācolicam
principaliter ⁊ radicaliter a mala complexione frigida ⁊ sicca
in cerebro pendente. ℭ Consilium .9.

[v]iso casu habunde ⁊ subtilissime explicato quo ad
cās ⁊ accidētia melācolice passionis cuiusdā nobi-
lis ianuēsis annoꝝ. 50. ⁊ vltra p clarissimū doctorez
artiū ⁊ medicine dn̄m magistrū Nicholaū de passāo. Intelle
ctaqȝ dicta dispōe vt ex accidētibꝰ ibiꝺ scriptis euidēter ꝺcla
rari posset ꝙ ipsa sit magis pēdēs p essentiā ⁊ ꝓpriū nocumē
tū ipsius cerebri q̄ȝ p cōitatē a pticularibꝰ mēbris inferioribꝰ
Et si nocumētū eēt ex inferioribus cōicatū cuȝ nulla lesio sit in
stoᵃ epate splente vel mirah vt scribitᷣ. Illa potissimū depēdē
tiā hȝ p cōitatē totiꝰ pp scabiē toti cōem. Sȝ verissimilius de-
pendētiā hȝ ex crure alias vlcerato multo tp̄e postea ↄsolida
to ⁊ iā rupto a qᵒ modica manat supfluitas melācolia q̄ copio
sior multo effluebat aū restrictionē eiꝰ: tn̄ ex ꝓprijs accidētibꝰ
manifestatᷣ essentiale nocumētū in capite: cū dn̄io malicie com
plexionis frigide ⁊ sicce: ē p̄cipue dominātis sicce q̄ vehemēs
siccitas ēt sine acuitate vapoꝝ mordicātiū mirigas cerebri p̄t
eē cā supfluitatis vigiliaꝝ: qm̄ siccitas ꝭm oēm modū vigilare
facit p diuersos modos itelligēti notos q̄ excellēs cerebri sicci
tas manifestatᷣ ex priuatōe humiditatis ⁊ oculoꝝ ⁊ narium si-
mul cū cōtinua solicitudine ⁊ ānexa tristitia siue furore ⁊ rixa
p̄cipue ꝙ ip̄e idē pcipit vt narrat tāgendo caput habere cere
brū sicissimū. Ex moralibꝰ quoqȝ opatōibꝰ satis declaratᷣ esse
valde timidus: ⁊ ꝓinde mala ↄplexio frigida ⁊ sicca circa ce
rebrū ēt sine mā pōt facē distēpantiā i spiritu vn̄ fiet siluestris
⁊ fugitiuꝰ ad timorē ducēs ⁊ tristitiā. Naȝ sicut ↄplexio calida
⁊ humida vt vini ē ↄueniēs ↄplexioni spiritꝰ ita frigida ⁊ sicca
i opposito ē discōueniēs vt voluit. A. ꝑma ꝰtij. c. de melācolia
Cū itaqȝ spiritꝰ sit quoddā instruȝ aie qꝺ p nām dȝ eē lumiose
substātie pp quā cām subseruiens aie cū ē ↄuenientᷣ ⁊ i positus
nāliter tenebras spirituales abhorret. i. ꝑuationē lucis. Ex ad
uerso cū ad ↄplexiōem siccā ⁊ frigidaȝ acq̄ratᷣ dispositio ↄ̄ria
luminose substātie ēt q̄ facit ad generatōez si fuerit in mēbris
vt i cerebro melācolie ↄuertēdo sanguinē ad melācolicū ⁊ ter
restrē a qua mā sic melācolica fcā fumi ēt resoluti imutāt spiri
tus i cerebro vitales cōes ⁊ ēt aiales ad nigꝝ ducēdo. Et ita
cū aia ū tm̄ terreatᷣ p tenebras spirituales imo ēt corporales
i. res opacas ⁊ denigratas actualitᷣ. Nō ē mirabile cū opatio
nes aiales pficiantᷣ i cerebro mediāte spiritu aiali cerebro ap
propriato si his ifectꝭ. s. cerebro ⁊ spiritibꝰ vaporibꝰ nigris ⁊
q̄litate ↄ̄ria debite opatiōi spirituū ↄn̄ter opatōes fiāt corru-
pte ⁊ virtutes corrupte sint lese ita. s. vt nō recte app̄hēdāt ū
recte existimēt neqȝ iudicēt. ⁊ maxie ↄuertēdo ad tristiciā ⁊ ti-
morē: qm̄ ↄuersio spiritus ad nigꝝ cuius spiritꝰ cum hūiditate
claritate ⁊ caliditate opatio ē vt extēdatᷣ ad exteriora vt debi
te subseruiat aie i opatiōibꝰ ꝭm exigētiā eius. Si igitᷣ iā ↄuer-
tatᷣ ad oppositā nām fit inde fugitiuꝰ iterius ⁊ idebite anie sub
seruiēs i suis opationibꝰ.
ℭ Sumpto igitᷣ ꝓ ↄstāti ꝙ radicalis cā huius nocumēti sit ma
la ↄplexio frigida ⁊ sicca cerebri ēt ↄtinue ↄuertēs sanguinez
ad nām melācolicā circa ip̄m. Cōuertēs ēt spiritum vitalē ad
ip̄m cerebrū veniētē ad melācolicū. vn̄ fit aialis talitᷣ melāco-
licus. qm̄ spiritꝰ aialis vt dicebat Aui. ↄtinuꝰ ē spiritui vitali ⁊
est substātia eius. lȝ vt credo aliq̄ualᷣr depēdētiā hȝ vt dictū ē
a toto ⁊ a crure alᷣs vlcerato ⁊ postea ↄstricto. Pria nostra in
tētio eē videtᷣ ad remissionez malicie ↄplexiōis frigide ⁊ sicce i
cerebro. Et alia erit i remittēdo maliciā i toto q̄ facit ad adhu
stiōȝ hūoꝝ sitᷣ ↄuertēdo māȝ alᷣs fluē ↄsuetā ad crus vlceratū
remittēdo. ēt maliciā ↄplōnis eiusdē cruris. Et oēs iste intētio-
nes pficiētur ꝑncipalᷣr i rectificatōe ↄplōnis cordis: remitten
do i eo siccitatē: qm̄ eius ↄplexio rectificata facit ad rectifica
tionē ↄplexiōis oiuȝ mēbroꝝ ⁊ p̄cipue cerebri. qm̄ dicebat. A.
Nō. n. miꝝ ē si cordis ↄplexio ꝑmo corrumpatᷣ ⁊ sequatᷣ eā ce
rebꝝ ⁊ corrūpatᷣ eiꝰ ↄplexio ⁊ sequatᷣ eā cor ⁊ corrūpatᷣ ↄplō
spiritus i corde ⁊ fiat siluestris ⁊ corrūpat ꝙ ex ip̄o penetrat
ad cerebꝝ ⁊ iuuet cerebꝝ ad se corrūpēdū. Pro hijs g̃ ꝓse-
quēdis itentiōibus nōbo q̄dam pūcta circa dietā. Deinde q̄-
dā circa medicialia dimittēdo multa ꝓlixiora que necessaria es
sent i pito medico declarari. Idcirco ꝓ sufficiētia ⁊ itegritate
magistri Nicholai ero excusatꝰ.
ℭ Circa dietā generalᷣr vitentᷣ oia que ad frigidū ⁊ siccū de-
clināt: ⁊ de quoꝝ ꝓprietate est humorez melācolicū generare
de qbꝰ exp̄ssuȝ ⁊ longū fecit ꝭmonē Gal. 3ᵒ interioꝝ caplō. 8ᵒ.
Et ↄsecutus ē Rasis ꝑmo ↄtinentis. Inter q̄ dimissis cōibꝰ vi
tupauit oēs extremitates ⁊ teneritates arboꝝ ⁊ herbaꝝ cū co
medūtur cū aceto ⁊ sale vt i insalatucijs fit: ita qꝺ ēt vitupauit
extremitates lupulloꝝ talitᷣ p̄paratas: cū tn̄ lupulli videantur
sanguinē clarificare ⁊ ex grosso subtilē reddere. hec igitᷣ ma-
gis ⁊ in reliquis intelligantur. Et dixit etiaȝ de caparibus que
cōiter in casu laudantur ꝙ sunt in fine generationis melanco
lie. Nam licet capares soluant melancoliaȝ per virtutē ⁊ ꝓ
prietatē tamen ēt ex sui substantia generat humorē melanco-
licum. Ideo in casu melius est ab eis abstinere.
ℭ Circa passiōes aiales ē p̄cipue aduertendū vt diuertatᷣ a
timore ⁊ tristi cū oibus ingenijs possibilibꝰ qm̄ ex cāis fortio-
ribus in gn̄atione melᷣice ē supfluitas timoris ⁊ tristitie. Et ex-
pientia ↄpertū ē qꝺ rectificatio facta secūdum aiaȝ aliqū sine
alio artifiᵒ curauit taliter paciētē vt ē istoria Alex. de illa mu-
liere q̄ expectabat virū ⁊ facta melᷣica inde cū accesisset ime
diate fuit curata. ℭ Circa cibū vnū ꝑnciᵐ ē cōmemorādū de
carnibꝰ ꝙ a ꝓprietate valēt carnes pulloꝝ domesticoꝝ ⁊ tur-
tures mirabili ꝓprietate. Et Rabimoyses 7ᵃ ēt pticula āpho
rismoꝝ laudās pullos accipitrū dicit sic. Carnes pulloꝝ acci

pitris ⁊ noctue sunt saporis boni ⁊ corroborāt aīam ⁊ ꝯferūt
mel'ie melancolice ⁊ ascēdēti ⁊ cū hoc sunt vtiles permixtioni
mētis. Et dicit Rabi. in suis amphorismis. Quidā est cōque/
stus de timore ⁊ tremore cordis sine cā manifesta ⁊ fecit eum
vti carne accipitris decocta i suco maiorane ⁊ liber fuit. Car
nes ēt noctue ad idē faciūt ⁊ carnes castratoꝝ ⁊ mutonis mi
rabili ꝓpetate vt dicit Azaranus. Et hec d dieta sufficiāt. Re
liq̄ dimittēdo sue prudētie spāliꝰ ordināda ſʒ ꝙ expediet.
Circa medicīª ēt q̄dā pūcta cōmemorabo. pmo circa dige
rētia ⁊ alterātia. 2° circa euacuātia ⁊ p flobothomiā ⁊ p solu/
tionē vētris. Circa vero alterātia n̄ ē intēdendū cū multis
frigidis lʒ cōplexio ipsius colerica fuerit: qm̄ vt supponimus
radicalis eā nocumēti ē ꝯplexio mala frigida ⁊ sicca cerebri.
Et forte ⁊ ita credo sanguis factus melācolicus circa cerebꝝ
nō ē talis p adhustionē ſʒ tal'factꝰ p inspissatōez a frigido ⁊
sicco. Jō lʒ timor eē nō possʒ i hūectādo sumpta indicatōe a
tali mā melācalica facta. Possʒ tn̄ eē timor i ifrigidādo vt pʒ
Ideo magis laudo vt alterātia sint tpata i actis: vl' parūp ca
lida q̄ʒ frigiª. Et ita sirupꝰ d liqritia sil' cū sir° de pomis ꝯtinuo
in cāu mihi plʒ. Neqʒ obstet sara ⁊ instātia vigiliaꝝ. qm̄ i ipso
vt arbitror magis pēdet hoc accidēs a siccitate quā ex acui/
tate vapoꝝ. Et sic siccitas ſʒ oēʒ modū vigilare fac: ita habū
dās hūiditas: nisi fuerit nitrosa facit ad somnos ⁊ remissionez
vigilie: ptiʒ igrossando vapores q sunt māliꝰ cā somni. ⁊ sic iu
uādo ad opillatōez meatuū ⁊ cursuū spiritꝰ aīalis ad exterio
ra. vnde fit impedimētū i trāsitu a cerebro ad organa sensuuʒ
⁊ ꝯñr impedimētuʒ in vigilia: facit etiaʒ humiditas ad opilla
tionem illorum meatuum mollificando latera eorum ⁊ rela/
xando vt q̄si supra se ⁊ sic opillēt vacuitatē mediā ⁊c. Et ꝓīnd
p hos duos mōs hūida eq̄būt māʒ mīcā ex vna pte. Et si fue
rit tēpata l' parūp calida ex alia pte ꝓuocabūt somnū q ē ra
dix i cura melācolicaꝝ passionū. Cōmemoro ēt hic ꝙ si in
digētia fuerit ad ꝯpositionem aliquoꝝ siruporꝝ alteratiuorū in
casu ꝯueniētiū q̄bus dʒ eē vis cordialis vt supra declaratū ē.
⁊ maxie illoꝝ cordialiū q̄ grossuʒ sanguinē subtilē ⁊ clarū red
dunt vt sicut lupulli buglosa fumusterre qm̄ sanguis cordis cū
est tersus subtilis ⁊ clarus ē letifcās ⁊ resistit corruptōi cere/
bri ⁊ rectificat ipsuʒ vt dicit Aui. tūc si possūt de eisdē simplici
bus extrahi succi eligibiliores sunt in casu q̄ʒ decoctōes eoꝝ.
Et de buglosa singulariꝰ succus radicis illius eligibilior est q̄ʒ
decoctio radicis. lʒ ēt radix ſm oē modū admistratōis eiusdē
buglose efficacior sit i cura huius dispōis q̄ʒ folia eius vt fuit
snīa Rabimoyses. Circa ēt alteratiuas medicinas ⁊ cor/
diales. laudo fieri epithīa vel saculū cordiale q̄si ꝯtinue tenē
do supra cor cū medicis cordialibꝰ p̄cipue iuuātibus i seque/
strādo turbulētū ⁊ melācolicū a spiritibus vt ē de buglosa ⁊ d
hijs q̄ abstergēdo iducūt splendorez: vt sunt margarite. ⁊ cuʒ
hijs que a ꝓprietate spāli ꝯfortāt vt ē iacitus. Et ꝓinde in cāu
isto laudo ad alteratōem ⁊ ꝯfortatōem ꝯfectōem de iacinto
ml'tū artificialē positā ab. A. 5°. cañ. Nō sic laudo letificās. s.
ꝓpter nimiā siccitatē eius. Nā ista ꝯfectio de iacito ex mō cō
positiōis ⁊ simplicibꝰ vr̄ i casu nr̄o multū ꝯuenire. Laudo ēt
circa alterātia ſm caput vt retieanꝰ q̄si ꝯtinue odoramēta aro
matica cordialia ⁊ cerebralia i actiuis temperata ⁊ i passiuis
ad humidū multū declinātia. Et ita circa caput fiāt embroca/
tiōes ⁊ fomētatōes tempate vel calide ad humidū multū de
clinātes. Et i hac malicia ꝯplexiōis sicce laudauit singl'ariter
Aza. vt scindaꝰ agnus per mediū ⁊ euiscerato eo vēter agni
supra caput ponaꝰ calidus. Et valet ad h decoctio camōille
⁊ melliloti ſm mentē Aui. Et qn̄ pur essʒ idigētia ad somnū ꝓ
uocādū a licinijs narcorticis semp ponaꝰ corrigens ne nimia
fiat infrigidatio vt ēt fuit cañ. in h caplo cū dixit. et cū volun/
tas ē vt dormiāt nō ēbrocenꝰ eoꝝ capita nisi cū aqua papa/
ueris cāomille ⁊ alcori. i. matricarie. Addit textꝰ. Somnꝰ. n.
ē ex ꝯueniētioribꝰ curis ipsoꝝ. Uerūtn̄ succurraꝰ cū eo ꝙ i tā
tā afferat salutē q̄ʒtū nocumēti papauer ei attribuit. Et h suf
ficiāt q̄ʒtū ad alterātia. Circa aūt euacuātia. Nō prio cir
ca flobothomiā dico ꝙ lʒ flobothomie facte regl'e fuerint: tn̄
nūc maxie i seq̄ndo snīaʒ. Gal. 3° d iterioribꝰ caplo. 7°. n̄ lau
darē fieri fl'olaʒ d basilica neqʒ vena cōinʒ cephalica: cū ne
qʒ sit habūdātia sāguis i toto neqʒ ſʒ caput neqʒ alia mixtio
alioꝝ hūoꝝ cū sanguie i dictis mēbris i cāu nr̄o vt supponiꝰ.
Laudarē tn̄ oi mēse fieri fl'omiā d saphēa cruris vlcerati sal
tē diuersiuā ne mā inde sursuʒ moueaꝰ vt etiaʒ ꝯuertaꝰ mā ad
crus que ꝯuerti cōsueuit. Sed circa euacuationē per medi
cinas solutiua licet scio non sit expediens tamen cōmemora
bo cañ. positos a mesue in cura sode melācolice qui sunt re
gule in omni euacuatione humoris melancolici. Primus fu
it vt non subita ⁊ fortis fiat euacuatio sed per interualla ⁊ tē/
pata vt nām euacuatiōem regulet ⁊ nō ecōuerso. Scōm fuit
vt talis euacuatio nō fiat cū multū laboriose euacuantibꝰ. Et
si pur aliqn̄ necessaria ē cū eis applicēꝰ humectātia plurimuʒ
ꝙ fuit tertiū generale. Et hoc ē vt dicit. M. quod opatiōem
beatificat. Et hoc itēdo de humectātibꝰ in poª talibꝰ ⁊ forma
liter talibus. Et ex hoc colligiꝰ ꝙ i eūone hūoris melācolici ē
ꝯuenientior eūo cū medicis potabilibꝰ q̄ʒ in substātia solidis
vt pillulis vel ꝯfectiōibus. Scōm ꝯmemorañ in h cāu ē ꝙ ex
doctrina Auic. colligiꝰ ꝙ semel in mēse fiat eūatio cū medicis
fortibꝰ ⁊ bis i ebdomada cū debilioribꝰ semel cū fortiori ⁊ se
mel cū debiliori. Naʒ dicebat textus. Ampliꝰ euacua i ꝑnci/
pio cū medicis leuibꝰ. Et ponit ibi vnā in qua recipiꝰ epithimꝰ
⁊ pulpa collogntide ⁊ scamonea paꝝ. ⁊ lʒ ibi itret collogntida
⁊ scamonea tn̄ nō ē dicēda fortꝭ qm̄ in illa ꝯpositiōe collogntī
da ⁊ scamōea ponunꝰ solū ad acuēdū ⁊ optimū ad acceleran
dū eius opatōem: qr de nocumentꝭ eius ē tarditas solutiōis.
Un̄ in textu signanꝰ dicit. Recipiaꝰ epithimū ⁊ pulpa collo/
gntida ⁊ scamonee paꝝ. Significanꝰ paꝝ. Ideo scamonea h
nō poniꝰ vt aliquo mō eūat qm̄ ibi ꝑncipal'r vt patebit ꝯside/
rāti ponit. A. curā melācolie declinātis ad frigus: postrēo post
istū textū ponit vnā decoctōem epithimi ⁊ agarici ⁊ postea si
nō ꝯferunt supple ꝯueniēter administrat yeras magnas ⁊ la/
pidē lazuli ⁊c. Postea addit. si ergo n̄ ꝯferūt. i. ꝯueniēter vel
sufficienꝰ reiterata iteꝝ ⁊ oi ebdomada vice vna cum pillulis
subtilibꝰ medijs. f. i virtute ⁊ iter spaciū. i. i ebdomada admi/
nistratifferā epithimi in ſa vice. et istū ſm ordinē seruauit Se
rapio q̄si ad vnguē i ꝓcessu suo si videbiꝰ. Et de hijs purgatio
nibꝰ leuibꝰ vt voluit. Girardus fecit i cāu simil'r nr̄o si sumatur
epithimꝰ d bigrā. ʒ. i. cū. ʒ. i . ani. ⁊ aq̄ lactꝭ. Laudat tn̄ ip̄e epi
thimi. ʒ. ij. anesi. ʒ. ij. ꝓ vice ꝯq̄ssēꝰ ⁊ buliāt cū aq̄ lactꝭ ⁊ colleꝰ
⁊ collatura exhibeaꝰ. Et dicit ꝙ p̄seruat ab oi morbo melāco
lico. Et cū hijs ⁊ reliq̄s dirigēdis p clarissimū artiū ⁊ medici/
ne doctorē dn̄m magistrū Nicholaū d pasano curabiꝰ si deꝰ
volnerit ⁊c. Quod si forte cū hijs medicinalibꝰ nō curareꝰ
essʒ recurrēdū ad spālia. Naʒ lʒ ex cōi snīa medicoꝝ ⁊ spāliꝰ
ē snīa Aui. in diuersis pūctis colligiꝰ ꝙ n̄ fit ml'ia nisi iūt eiꝰ cā
corpalis melācolia mālis vel imaterialis maxie cū dixit. et q
busdā medicoꝝ visuʒ ē ꝙ ml'ia ꝯtingat a dēonio. Sʒ nos phi
sicā docētes n̄ curamꝰ vtꝝ sit a dēonio vel n̄: ſʒ suffic dicit ipse
ꝙ pmutaꝰ spiritꝰ ad ꝯplexiōʒ melācolicā: ⁊ sit cā eiꝰ ꝓpinqua
colera nigra. Ego tn̄ cū bona pace sua ⁊ rōe ꝯfirmatꝰ ⁊ ꝯfor
miter loq̄ndo mētibꝰ illustriū quorūdā medicoꝝ antiquoꝝ cre/
do oppositū vt declaraui i quadā q̄ōne p me mota in ista mā:
maxie qr dicti melācolici sillogizāt discurrūt subtilissime circa
aliqua speculabilia: imo dicit Azarariꝰ i caplo d ml'ia q̄d ali/
qui loquūtur multa d tractatibꝰ sciētiaꝝ quaꝝ nihil vnq̄ʒ vide
runt nec intellexerūt. Et tandē addit ꝙ nō ꝓpterea fuit pmu/
tata eoruʒ complexio naturalis neqʒ ipsoꝝ cognitio ⁊ intelle/
ctus cā huius accidētis. Et ad hoc facit ꝙ multi curanꝰ tan/
tum remouēdo fantasias eoꝝ vt supra dictū ē de mēte Alexā
dri. Et ad hoc ēt ē fortissimꝰ textꝰ. Rasis prio ꝯtinentꝭ. c. iij. cū
dixit. Dico ꝙ aliqn̄ accidit ml'ia humoribꝰ exn̄tibꝰ bōis. Ecce
ꝙ dicit bonis. Et addit. Et nō indiget aliq̄ medicia suple cor/
porali. Et hoc ē vt dicit sicut qn̄ aliq̄s cū auiditate cogitat de
aliquo fcō. Et addit. Et cura huiꝰ spēi ē remouere eum ab illa
opinione. Et ibi ponit istoriā de vno sic curato. Et ita cū hijs ⁊
alijs plurimis similibꝰ per me allegatꝭ credo nō semp eē neces
sariā medicinā corporalē i talibꝰ casibus. Et ita si cū hijs n̄ cu
rabiꝰ ꝓcureꝰ cura cū alijs magis spālibꝰ. Et hijs suʒ ꝯtentus
Et sic ē finis huius gloriosi ꝯsilij flores speciosiores dicēdoruʒ
in ista mā de melācolia ꝯtinentꝭ editi p eūdē dn̄m magistrum
Jo. matheū Augusti. iʒª. die. 1497. anno. Ad laudem glorio/
sissime yhu filij gloriosissime ꝟginis mr̄isqʒ marie. Finis.

De vertigine a materia flegmatica. Consilium .io.

Casus dn̄e Theodero zoh ꝓut ex accidētibꝰ ⁊ signi
ficatōibus scriptis ⁊ intellectis ē vertigo materia/
lis a mā flegmatica tanq̄ʒ ab antecedēte causa p
essentiā i cerebro pēdēs euaporabili ⁊ vētosabili:
cui tn̄

cui tñ iniciũ ꝓstat vapoꝛ a stomaco ⁊ ẽt aliqñ a matrice eleu a
tus q ad cerebrũ ꝑueniẽs cũ spiritibꝰ primo visiuis ꝑmiscetur
saltē sensibiliter vñ fit quedã visus tenebrositas ex diuersa ⁊
inordinata ipsoꝝ spirituũ motione in organũ visus. Cõpleti
ue vero agitata iterius i cerebro mã ⁊ euapoꝛãte fit ꝯñter le
sa ymaginatiue virtutꝭ opatio. Et ex hoc manifeste seqtur ꝙ ⁊
si cã mediata sit mã flegmatica grossa: imediata tñ ⁊ ꝯiũcta ē
diuersa ꝯmotio vapoꝝ i cerebro cũ qbus vario ⁊ iordiato mõ
spiritꝰ ꝯmouent̃ vñ fit diuersa sensatoꝝ exterioꝝ ꝯꝑhensio. Et
ex his manifestari possunt cãe accidẽtiũ suoꝝ. Primũ q̃re ac
cidat q̃dã i corpore ꝯmotio. hº. n. arguit ꝙ ꝑncipiũ initiatiuũ
est ex aº mẽbro vn̄ ꝑsentit̃ formicatio i illo tã diu donec va
poꝛ resolutus ab eo petat cerebrũ ⁊ inducat vertiginẽ ⁊ sco
tomiã. Et exinde post hoc fit oculoꝝ tenebrositas vel alterius
oculi tñ ſm ꝙ magis vel minus cõicat vni oculo q̃ alteri. Et
ꝓinde apparetcã alterius accidẽtisꝰ vt qꝛ videat vnã rẽ admo
dũ circuli vniꝰ pleni reꝝ diuersaꝝ volutiaꝝ albaꝝ ⁊ hoc ex ꝑ
sentia vapoꝝ i oculo flegmaticoꝝ ptĩ eleuatoꝝ partĩ ibidē
cõmunicatoꝝ a cereº q offerunt̃ potẽtie visiue vt obiecta sẽsata
Ex hoc ẽt manifestat̃ quare incurrit desideriũ vrinãdi in ꝑnci
pio casus ⁊ vrinat vrinã multũ crudã. hoc iõ ꝯtingit qꝛ virtus
ꝯtẽtiua vesice debilitat̃ pp ascensũ vapoꝝ ⁊ spirituũ ad mẽ
bra lesa ⁊ neruos vnde aquositas in mẽbris vrine ꝯgregata
nõ in vigore expulsiue subtil̃ ⁊ male colorata extra ducit̃ sed
potiꝰ ex debilitate retẽtiue ⁊ maxie. qꝛ ñ incõueniret in tali ca
su ꝓpter nocumẽtũ cerebri istis cõicatũ huiusmõi mẽbra quo
dãmõ spasmari: qđ si fiat nõ solũ vertigo nũcupat̃ ſʒ epilenª
qꝛ h̃ potissim̃ sigº vt volũt auctores distiguit̃ ab epiª. In ꝓces
su vero post paroxim efficit̃ vrina grossa qꝛ pp magnã agitatõ
nẽ i hũoribꝰ cõicatã in vigore virtutꝭ ipsa dominãte mlt̃e mãe
cũ vrina expellunt̃. vñ facile pp mltitudinẽ mãe vrina ꝯturba
tur. Et exinde colligi põt cã vltimi accidẽtis vt qꝛ icurrat emi
graneã post tale accidẽs. hoc iõ ꝯtingere põt qꝛ pp agitatõẽ
factã i humoribꝰ ⁊ spiritibꝰ eleuatõe vapoꝝ distẽdi põt aliqs
paniculoꝝ ifra craneũ ẽt itra substãtias ipoꝝ recepti. vñ a so
lutõe ꝯtinui fiet doloꝛ. Nõ incõuenit ẽt vt ex tali vehementi
cõmotõe vapoꝝ ⁊ spirituũ fiat supcalefacº vñ mala ꝯplexio
calida paniculis cõicet̃ q̃ subito occurrẽs manifestũ cãt dolo
rẽ ⁊ p tp̃s pseuerantẽ. Quietatis tñ vaporibꝰ vel resolutꝭ illa
accidẽtalis ꝯplexio corrũpet̃. ⁊ tãdẽ doloꝛ remittet̃. Hec igit̃
dispõ mltũ ẽ verẽda sicut fere ⁊ epiª. qm̃ vt testatꝰ ẽ. d. Aui.
c. ꝓprio v̄tigio flegmatica ẽ sic̃is epilẽsie. Idẽ voluit. G. in co
mẽto ãphorismi ẽtie pticule. Quottidiane ꝯstitutiões ⁊c. dixit
v̄tigo sine dubio mala ẽ cũ apoplexie ⁊ epilẽxie sit viciª. Ipa
ergo vertigo ⁊ si eẽntial̃r aliud sit ab his. tñ saltẽ freq̃ẽs v̄ti
go nũciat apoãm vt Aui. in fine capl̃i đ cãis eiꝰ intelligat̃ non
adhibito remedio. Ad curã itaqꝫ ipsius ẽ festinãdum.
¶ In cura igit̃ huiꝰ dispõis duplex ẽ intẽtio gñalis. Una ad
hãc dispõnẽ cũ ẽ i fieri puta ad poxismũ minorãdũ. ⁊ hec vo
cat̃ curaº. Scđa eidẽ erit ad ꝓhibẽdũ ipsius euẽtũ ⁊ vocatur
ꝓuisio ad quã ꝑncipal̃r intendere opoꝛtet.
¶ Pro minoratõe igit̃ poxismi actual̃ vnũ cõe ꝑceptũ ẽ mãẽ
⁊ vapores a supioribꝰ ad iferiora diuertere ⁊ virtutẽ euigila
re. Et hoc totũ pficit̃ ꝯueniẽter cũ strictura brachioꝝ ⁊ coxaꝝ
quã tñ coxaꝝ magis laudo q̃ brachioꝝ cũ ligaturis factã ⁊
cũ ventosis siccis. Et i hoc ꝑcipue valẽt vẽtose posite sub cur
uatura genuũ. In hoc valẽt fricatões extremitatũ maxie si
fiãt cũ aq̃ calida multũ salita ꝑcipue addito modico aceti foꝛ
tis. Vel fiãt fricatões ad extremitates cũ furfure ⁊ sale mi
nutim calefactꝭ. Et si vapoꝛ pcipiat̃ a matrice eleuari ꝙ signis
assistẽtiũ distigui põt qꝛ ipa manibꝰ ventrẽ ꝯprimet ꝑcipue va
let fricaº labioꝝ vulue cũ digito ifuso i oleo đ lilio vel aliqº hu
iusmõi. Et h̃ ẽ aduertẽdũ ꝙ lʒ cõit̃ auctores medicine laudẽt
in hmõi paroximis applicatõẽ reꝝ odoꝛabiliũ ad nares ad
virtutẽ vigilãdũ vt castoreũ rutã hmõi. hãc tñ ñ laudo nisi cũ
cautella vbi. s. nõ eẽt mã ẽt i toto peccãs ⁊ a cereº ꝓ plurima
pte eũata. qꝛ eo casu alique relique materieꝝ ⁊ maxie vapo
raliũ ẽt resolui possent ⁊ sic paroxismus cito terminaret̃ ⁊ cũ
hoc virtus euigilaret̃. Sed stante repletõe totius vel cerebri
magnum iminet periculum in applicatione hoꝛum acute odo
rabilium ne forte ipsoꝛũ virtuali caliditate certa poꝛtio mate
rie in cerebro existens liquefieret que decurens ad concaui
tatẽ añrioris vẽtriculi possꝫ ẽt eẽ cã impletõis vñ ex paroxis
mo v̄tiginis deduci posset ad paroxismũ epilẽsie vl̃ apoplesie
qbus multũ vicinat̃ vt supra visũ ẽ. Ponat̃ igit̃ patiẽs i loco
obscuro ⁊ aere q̃eto vt vapores. ⁊ spiritus formalit̃ moti qui
sunt imediata cã huius accidentꝭ ad q̃etẽ deducant̃. Et ex h̃
inferri põt ꝙ caput ifirmi vel ifirme nõ ẽ agitãdũ neqꝫ ꝯmo
uendũ ne ex ꝯmotõe iteriꝰ vapores moueant̃ ⁊ sic paroxismꝰ
elonget̃. Et h̃ q̃ztũ ad curã actualis poxismi.
¶ Quãtũ vo ad intẽtionẽ ꝓuisiuã ex quo moꝛbꝰ materialis est
triplici instrumẽto pficit̃. dieta. potõe cirugia. ¶ In dieta igit̃
regula gñalis ẽ vt oẽs sex res nõ naturales ad ꝯriã declinent
dispositõẽ cã moꝛbi q̃ ẽ mã vapoꝛalis formaliter mota cũ mã
flegmatica subiecta. Declinẽt igit̃ aliqualiter ad siccũ cũ cali
ditate nõ tñ euapoꝛationẽ facilitate nec mobilitatẽ inducẽtes
Aer igit̃ vitet̃ q̃libet nebulosus ⁊ turbidꝰ ⁊ ventosus ⁊ maxie
a vẽto australi nõ stet ẽt i aere nimĩ luminis ꝑcipue sub radijs
solaribus vel lune. Cõstructa ergo sit camera sua iter duo so
laria mediocris lumis ab oriẽte. Quod si nãliter vt tpe hiemis
sit aer multũ humidꝰ artificialit̃ exicet̃ cũ igne facto ex lignis
iunipi. rorismarini ⁊ huiusmõi aromaticis. Nõ sit tñ cũ facie
directe ꝓxima respiciens flãmã ignis qꝛ ille metus flãme in
cãu multũ nocet ⁊ ita itelligat̃ de ispectõe flãme candelarum
¶ Circa motũ ⁊ q̃etã ꝯuenit exercitiũ mediocre si añ cibũ fi
at adminus p mediã hoꝛã suaue ñ repẽtinũ ⁊ pꝰ cibũ q̃escat
⁊ i hoc vitet subitos ⁊ repẽtinos motus ⁊ subitas reuolutões
de vno latere i aliud latus ⁊ subitã eleuatõem ⁊ depssionẽ ca
pitꝭ qm̃ talis subita capitꝭ reuolutio plerũqꝫ ad hoc accidẽs
pducit. Ualent ẽt fricatões maxie ptium iferioꝝ anteq̃ ex le
cto surgat. Prius tñ valet fcã euõne materieꝝ cõiũ p succes
sũ ⁊ p vrinã. qbus factis ꝯuenit ẽt capitꝭ leuis calefactio cum
pãno calido ⁊ pectinatio ⁊ foꝛtius ꝯueniret fcã mõdificatiõe
q̃ a ꝑncipio. ¶ Circa somnũ ⁊ vigiliã. vitet somnũ ꝓlixum ⁊
maxie diurnũ ⁊ ꝓprie supra cibũ ⁊ repletionẽ ⁊ nõ itret ad
doꝛmitionẽ ẽt de nocte nisi post duas hoꝛas a cibo sumpto. Et
pduret somnꝰ septẽ hoꝛis ad plus ⁊ i doꝛmiẽdo teneat caput
eleuatũ ⁊ ꝯueniẽter cohoptũ declinando sup alteꝝ lateꝝ ma
gis sinistꝝ q̃ dextrũ ⁊ doꝛmiat i loco obscuro a frigoꝛ ⁊ ventꝭ
tuto. ¶ Circa passiões anime vitet oẽm subitã animi passionẽ
siue sit tristicia siue furoꝛ siue timoꝛ vl̃ gaudiũ. ⁊ talia oia que i
spiritibꝰ ⁊ vapoꝛibus magnã faciũt ꝯmotionẽ ꝑcipue si repen
te fiant. Uitet ẽt ymaginatõem oium reꝝ velociter mouẽtiũ ⁊
ꝯsideratiõem ad oẽm rẽ cito reuolutã sicut rotaꝝ magnarũ ⁊
aquaꝝ q̃ fluũt cũ impetu ⁊ nubiũ que volare vident̃. Caueat
ẽt ab aspectu ꝓfunditatũ ⁊ foueaꝝ ⁊ ab aspectu reꝝ multum
eleuataꝝ vt motũ cacuminũ turiũ ⁊ põtiũ aut nauiũ qm̃ i tali
bus laboꝛat virtus aĩalis. magna fit i spiritibus cõmotio ⁊ ex
inde ad accidẽs ꝑncipale pducunt. A coitu ẽt cauẽdũ labo
rioso ⁊ supfluo ⁊ maxie sup repletionẽ. Moderatus tñ coi
tus i casu isto ⁊ hoꝛa ꝯueniẽti satꝭ ꝯuenit. ¶ Circa cibũ ⁊ po
tũ. Pria sit regula vt cauẽda sit oĩs repletio. Uñ pcitas in ci
bo ⁊ potu i hoc cãu maxie laudat̃. Nõ sit tñ tãta vt eã sequa
tur supinflamatio i spiritibus ⁊ ipoꝝ in oꝛdinata ꝯfusio. Unde
ieiuniũ in casu isto ẽt vitupat̃. Scđa sit regula vt abstineat ab
oibus fumosis vapoꝛosis vẽtosis cibis. De vapoꝛosis qdẽ vt
spẽbus vnctuosis acutis vt poꝛis aleis cepe sinapi aceto ⁊ hu
iusmodi. De vẽtosis qdem vt legũibꝰ herbis frigidis lactucis
poꝛtl̃acis ⁊ huiusmõi. Utat̃ cibis bñ digestibilibꝰ ⁊ generati
uis boni chimi vt ouis soꝛbilibꝰ carnibꝰ ẽt pullaꝝ ⁊ auiũ nõ in
paludibus degẽtiũ. ſʒ i aere vt pdicũ fasianoꝝ ⁊ huiusmodi.
Carnes ẽt pipionũ nõ ipinguatoꝝ artificialit̃ ⁊ exercitatoꝛũ
ſm nãm laudant̃ vitupant̃ ẽt i cãu cibaria q̃cunqꝫ flegmatica
⁊ viscosa igit̃ ⁊ si nõ sint multũ euapoꝛãtia i se ⁊ sic nõ addãt
ad cãm ꝯiunctã moꝛbi addũt tñ ad cãm añtem vt mãm fleg
maticã ⁊ sic souẽt ꝯiũctã. Propterea cauẽdũ ẽ a piscibꝰ ma
xime grassoꝝ coꝛpoꝝ ⁊ nõ squamosis. Et si aliq ꝯcedi possunt
sint ꝑui petrosi vel saltẽ grossas squamas habẽtes. Et qꝛ mã
sio huius nostre ifirme residet supra mare minus ẽt discõue
niũt pisces maritimi q̃ pisces aquaꝝ dul. ⁊ maxie coꝛporũ
ꝑuoꝝ vt dictũ ẽ. Põt tñ aliqñ stante ad eas apetitu aliqbꝰ vti
ipsis tñ ꝑparatis cũ modico vini in decoctõe ⁊ origano ⁊ feni
culo ⁊ hmõi. Inter fructꝰ laudant̃ vue passe alique amigdale
cũ pineis nõ sint tñ recẽtes ſʒ exiccate. Circa potũ dicat̃ ꝙ
ꝯueniẽtius valet vinũ albũ debile: lʒ qdã auctores dixerit ꝙ
aq̃ melioꝛ est vino: itelligat̃ đ vino vinoso ⁊ vapoꝛoso ⁊ nouo
grosso vel turbido. Uñ nõ vitupo potatõẽ vini tẽpate q̃ztita
tis albi vel aurei mediocris i substãtia. si stomacus ipꝫ magis
affectaret si mõ nõ sit vinosũ. Et si placeret maxie tpe estatis
paꝝ limphare cũ aq̃ decoctõis zuchari essꝫ laudabile. Est ẽt

ꝓ regula circa regimē cibi ꝛ pot⁹ obseruādū vt i eadē mensa
fugiat diuersitatē pluriū ciboꝝ ꝛ potuū fugiat ēt voracitatem
in masticādo: imo diligēs masticatio i hoc cāu ē multū ꝓficua
Fugiat ēt sacietatē nauseatiuā sȝ semp auida comedēdi a mē
sa surgat. Et his gnālibus sum ɔtētus q̈ztū ad regimē reꝝ nō
nāliū. ¶ De inanitiōe ꝛ repletōe in sequēti. c. medicinaliū spā
lius loquemur.
¶ Expedito ꝑmo ꝑncipali vt ẟ dieta ꝛ ordinatōe ei⁹ vidēduȝ
ē ɔñr ẟ alio instr̄o vt ẟ potōe. i. ẟ ẟbita medicinaꝝ applicatōe.
¶ Pro cui⁹ expeditōe ē aduertēdū ꝙ in morbo māli pᵃ inten
tio in executōe vertiť ad cām morbi añcedētē. que qdē itētio
ꝑficiť ꝑtiȝ cū diuersiōe ad oppositā ꝑtē. ꝑtiȝ cū ꝑparatōe mãe
ad expulsionē q̄ dr̄ digestio. ꝑtiȝ cū eūone mãe ex̄ corpus ꝛ aᵃ
tādē restabit intētio que ē mēbroꝝ ɔfortatio. De diuersiōe iaȝ
ꝓ ꝑte dictū ē in ꝑori ꝑte hui⁹. Reliquū erit dicēduȝ in ꝑncipa
li de cirugia ꝛ in mãe eūone. ¶ Intēdēdo igiť ad materie pre
paratōeȝ ꝛ ad expulsionē qꝛ talis ꝑparatio duo ꝑncipaliť di
cit. s. mãe adequatōeȝ ꝛ meatuū largitatem deducta materia
vtplurimuȝ replente ꝛ opillante. Ideo primo dicti meatus ꝑ
parētur expulsione cū aliq̄bus lenitiuis materieꝝ cōmuniū ꝛ
ꝑ inferius ꝛ per supius cū his tñ fiat que ēt materiaȝ in ɔple
xione ꝛ substātia adequēt. Fiat igiť prio clistere vt inferi⁹. ℞.
maluaꝝ mercurialis bletis añ. M. i. furfuris frumēti camo
mille. añ. M. ß. calamenti maiorane. añ. ʒᵃᵐ ꝑtem. M. bu
liāt in sufficiēti quātitate aq̄ vsqȝ ad sexte ꝑtis ɔsumptionē fa
cta collatura de ipsa sumať ad q̈ztitateȝ triū cietoꝝ cui addať
cassief. ℥. i. ß. pulueris zuchari mellis dispumati. añ. ℥. ß. olei
cōis. ℥. i. butiri veteris. ℥. i. salis. ʒ. iij. misce ꝓ clisteri. Per su
peri⁹ vero valet ɔfectio vt ifra. ℞. cassie nouiť excte. ℥. i. ß. ta
peleť ꝛ cū zucharo fiat bolus ꝛ si placet i decoctiōe pōt di
stēpari cū aqua fructuū. Et si placeret in forma pillulata pos
sēt exhiberi. ℈. ij. ß. pillulaꝝ elefanginaꝝ i qnqȝ pillulis ꝛ que
libet talis leuis medicina si sumať ꝑ horā añ cibū nō erit incō
ueniēs: sumať tñ post eā cibus leuis. Sequēti vero die sumat
sirupū vt ifra. ℞. oximellis simplicis mellis rosati sirupi de sti
cados. añ. ℥. ß. aquaꝝ maiorane saluie ꝛ mr̄icarie. añ. ℥. i. aro
matixeť cū modico nucismuscate. ꝛ fiat sirupᵒ q ɔtinueť qnqȝ
vel sex vicib⁹ ẜm modū ꝛ ordinē sirupoꝝ. Est tñ ibi aduerten
dū ꝙ si ɔiungereť pluria capiť impleᵒ ēt cū aliquali timoř i ꝑn
cipio applicarem⁹ sirupū de sticados ne sua calefactiōe ꝛ sub
tiliatōe i mā fiat nimia agitatio ꝛ euaporatio. vñ ɔsequēter ꝑ
taleȝ mãe euaparatōem ꝛ cū spiritualib⁹ motiōes induceret
accidēs pricipale. Quo cāu tuti⁹ erit a ꝑncipio mām minorař
post aliquos sumptos sirupos factos vt supra sine admistiōe
sirupi ẟ sticados. Et ɔñr facta minoratōe vt cū pillulis factis
vt. j. ℞. pillulaꝝ assayeret descriptōe Aui. pria tertij. ℈. ij. pil
lulaꝝ cochiaꝝ. ℈. i. fiāt qnqȝ deinde vti possum⁹ dicto sirupo
ẟ sticados cū applicatōe alioꝝ sirupoꝝ. Et hec cognitio cōue
niēter haberi poterit qꝛ si exhibeať sirupus ẜm primā ɔpositō
nē ꝛ inde sequať dicta cōmotio ꝛ vertigo arᵐ ē ẟ plurima re
pletōe ꝛ tūc fiat sicut dictū ē. Facta aūt digestiōe ꝑfecta ɔue
nit eūatio: ꝛ ꝓprius in forma pillulata quā in alia forma. Exhi
beāť ergo pillule vt. j. ℞. pillulaꝝ cochiaꝝ almā. ʒ. i. pillulaꝝ
fetidaꝝ. ℈. i. cū melle ros. formenť pillule. 7. Ad q̄s hēať ad
uertētia ẜȝ ɔsuetudinē medicinaꝝ solutiuaꝝ fortiū vt. s. ꝑ horā
post dormiať imediate. deinde. vi. horis cōtinuis steť in came
ra clausa in tenebris corpus mouēdo ꝛ exercēdo cū ēt aliq̄li
positōe pānoꝝ tepidoꝝ circa vētrē. Nō fiat tñ fortis fricaᵒ vt
fieri solet. qm̄ vehemēs fricaᵒ diuertit opatōneȝ medicine ad
exteriora. Tādē post medicine opatōeȝ sumatur lauatiuū vt
j. ℞. aque decoctōis ordei ꝛ cicerū ru. ℥. viij. zuchari vni⁹ co
cte tm̄. ℥. ß. ꝛ tepidū exhibeať ꝛ post horā ab assumptōe laua
tiui sumat leue prādiū cū cibis vt. s. Seq̄nti aūt die ad resolu
tōeȝ aliq̈ꝝ mēꝝ motaꝝ ꝛ ēt mēbroꝝ ɔfortatiōeȝ q̄ ex medicis
solutis laxanť ɔuenit vt sumat ɔfectōeȝ vt. j. ℞. metridati. ʒ. i.
diabuglosati. ʒ. ij. misce. Qd̄ si saporē metridati vel tyriace ab
horeret ɔuenit ɔfectio vt infra. ℞. diabuglosati. ℥. ß. specieꝝ
plirisarcoticon. ʒ. ß. misce. Hee tamen ɔfectiones semper per
sex horas sumantur ante assumptōem cibi. Et licet dictum sit
quod medicina in forma pillulata sit magis conueniens. quia
tñ ab aliq̄bus in tali forma recipi nō pōt. potest exhiberi i for
ma infusionis potabilis medicīe. Fiat g̊ vt ifra. ℞. agarici per
diē añ trociscati cū oximelle simplici. ʒ. i. ß. ℥℥. ℈. ß. infundanť
in aq̄s betonice maiorane ꝛ matricarie decoctōis acori stica
dos pasulaꝝ qd̄ sufficit ꝛ sic stet i infusiōe ꝑ octo horas adm

nus deide fcā exp̄ssiōe ɔueniēti exp̄ssiōi addať diaf. ʒ. i. ß. mel
lis ro. ℥. ij. misce ꝛ fiat potio delicata ꝛ obserueť in ip̄a regimē
sicut i supiori dictū. Et hec medicinaꝝ obseruātia fienᵃ est bis
saltē in āno. vt tp̄e veris saťi pri. qꝛ hᵒ tp̄e ꝑcipue simile acci
dēs solet ifestare ꝛ tp̄e autūni. Temporibus aūt intermedijs
laudo bis i mēse sumanť pillule vt ifra. ℞. pillulaꝝ assayeret.
℈. ij. pillulaꝝ sine q̄bus eē nolo. ℈. i. misce fiāt qnqȝ ꝛ sumanť
post q̄ttuor horas a cena. Et si duo vel tres sirupi añ has pil
lulas sumerenť nō iconueniret. Si ēt iterdū stāte capiť graui
tate ꝛ dormitatio ꝑ ebdemodā sumerenť tres de pillulis nunc
dicť nō incōueniret ẜm formā q̄ dicta ē. Et cāu quo i forma pil
lulata nō sumi posset. posset fieri puluis solutiuus vt infra. ℞.
agarici electi. ʒ. ß. specieꝝ yere simplicis cū aloe sticados. ℥℥.
betonice añ. ℈. i. fiat puluis subtilis ꝓ duab⁹ vicib⁹ q sumatur
ẜm modū q dict⁹ ē de pillulis minorib⁹. Facta āt hac mōdifi
catōe generali cōpetere possunt clisteria fortia gargarismata
masticatoria cap̄purgia sternutatoria ad cōpletissime religas
materieꝝ euacuādas quoniā multū ɔuenit nec quouismō exhi
beať añ purgatōem. Fiat ergo clistere ẜm formāᵐ vt ifra. ℞. ca
momille melliloti maiorane ruthe añ. M. i. agarici. ʒ. ij. cen
tauree croci ortēsis. añ. ʒ. i. buliāt in sufficiēti aq̄ quātitate ꝛ il
la collatura sumať ad quātitatē triū cietoꝝ cui addať cassief.
℥. i. yerepigř. ℥. ß. olei camomille. ℥. ij. olei ruthe. ℥. i. salis. ʒ. iij.
misce ꝓ clisteri. Ad hoc ēt fieri pn̄t suppositoria vt ifra. ℞. mel
lis cocti quātū sufficit yerepigre cologntide añ. paꝝ salisgēme
ꝛ euforbij. añ. minus fiāt suppositoria ꝛ lōga ꝛ grossa. Cōue
niūt ēt suppositoria ex felle bouis sapone albo cū melle. Et si
volum⁹ magis calefacere i clisterijs fiat clistere vt ifra. ℞. cē
tauree cologntide. añ. M. ß. polipodij mercuriaľ. añ. M. i.
anisi feniculi cimini. añ. ℥. ß. scene. ʒ. iij. ruthe camomile añ.
M. i. ß. ficuum siccarum numero. x. cartami epithimi. añ. ʒ. v.
fiat decoctio lenta: exceptiť thimo ꝛ epithimo i fine decoctiōis
facta collatura addāť olei ruthe. ℥. iij. agarici. turbit añ. ʒ. i. ye
repigre. ʒ. vj. salis paꝝ fiat clistere ꝛ ē saťi fortis ꝛ cū vsu hoꝝ
suppositorioꝝ ꝛ clisterioꝝ erim⁹ excusati aliqñ ab vsu pillulaꝝ
Cōuenit ēt gargarizare cū gargarismatib⁹ vt ifra. ℞. oximel
lis simplicis. ℥. ij. mirre. ʒ. i. aq̄ decoctōis acori sticados ꝛ po
lipodij qd̄ sufficit ex eodē fiat gargarisma. Cōuenit ēt caput
purgiū factū cū aq̄ maiorane decoctōis sticados ruthe. Et si
volum⁹ adere modicū vini albi erit ɔueniēs vel ē forti⁹. ℞. su
ci radicis biliťi fcā residētia ꝛ depurati. ℥. ij. aq̄ decoctōis aco
ri ꝛ nucismus. ℥. i. vini potentiť. ℥. ß. misce ꝛ de ista attrahať ꝑ
nareſ ad diuertēdū ex narib⁹ maxie ꝛ ex eo fiat caputpurgiū.
Et si i vigore hui⁹ nō fiat ɔueniēs diuersio ꝛ eūatio pōt fieri
sternutatoriuȝ qd̄ fiat vt. j. ℞. nigelle sinap̄. añ. ʒ. i. elebori al.
ʒ. ß. piperis al. ꝛ nigri ꝛ ruthe. añ. ʒ. i. misce ꝛ fiat puluis ꝛ de
illo paꝝ narib⁹ isufleť. Tādē fiat post eūoeȝ lotio nario cū mo
dico aque maiorane. Masticatoriū quoqȝ in hoc cāu conue
niēs ē vt. j. ℞. masticis pip̄is lōgi. añ. ʒ. i. stafisagrie. ʒ. ß. pas
larū. ʒ. ij. misce ꝛ ẟ eodē sumať quātuȝ duob⁹ digitis sumi pōt
ad formā pillule grosse ꝛ ꝑ q̄rtū hore masticeť semp expuenᵃ
qd̄ ẟ saliua i ore recipiť. Et istis remedijs aliqñ vno aliqñ vta
cileť ꝛ requiescat sine applicatōe aliquoꝝ medicaminū. Et h
tñ ꝑticularia ɔueniūt ꝑus fcā purgatōe vľi q̄ȝ ꝑticularib⁹ eūo
nibus. Cōueniret ēt diuersio fcā cū certis cauterijs potētiali
bus appositiť post aures. Et i h ɔuenit vt fiāt ẜm formas vt. j.
℞. cātaridaꝝ abscisis allis ꝛ capitib⁹ numero q̄ttuor cum fer
mento ꝛ aceto fortissimo fiat mixito. Et si nō sufficit addi pōt
in ɔpositōe ẟ melle anacardio. Pōt ēt fieri ꝛ erit forti⁹ cū cal
ce viua ꝛ sapone añ ꝛ cū suco affodiloꝝ incorporenť ꝛ ponā
tur in locis varijs post aures videlȝ ꝓpe aures in fine auriuȝ.
¶ Circa vero cirugiā laudať vt oēs volūt scarificatio cruriū
sub police ꝛ genu ꝛ spāliter ēt scarificatio cartilagiᵐ auriuȝ.
In hoc ēt qdā laudāt vt flobothomenť artarie que sunt post
aures. His ita incisis ẜm trāsuersuȝ vt vtreqȝ extremitates ñ
pn̄t ɔiungi. hoc tm̄ remediū forti⁹ vȝ cuȝ cā ẟtiginis sit vapor
ascendēs ab inferiorib⁹ vt ip̄amet ꝑcipiet. Et qꝛ fortasse time
reť incisio artariaꝝ ɔueniet incisio venaꝝ minutaꝝ post aures
que q̄ranť in loco vbi supradictū ē de cauterio. Multi ēt lau
dant vt ponāť vētose in pupi sine scarificatiōe. Cōueniūt etiā
aliqñ vētose supra caput posite maxie supra ɔmissurā corona
lē. ꝛ hoc ad resolutōeȝ vapoꝝ in capite ɔtentorum: in hoc est
tñ aliqualis timor. Pro qua intētiōe ēt valēt ꝛ vaporationes
sicce capiti facte ꝛ fomētatiōes humide ꝛ odoramēta ꝛ ɔfe
ctiōes

ctiões ɔfortatiue. Fiat ergo primũ euaporatio capiti vt infra
℞.camomille melliloti maiorãe saluie sticados.añ. M.i.po
naƚ in saculo ⁊ facta fricatiõe capitis p paꝝ añ supponatur
saculus capiti aliqualr̃ calefact⁹ ⁊ valebit vapores resoluẽ/
do in capite ɔtẽtos. Et si placet origanũ ⁊ calamẽtuȝ ɔueniet
Quod si fortiora intẽdam⁹ possum⁹ addere de baccis lauri iu
niperi cũ modico nucismusƚ. Pro hac ẽt intẽtõe valet lexiuiuȝ
factũ vt.ĩ. ℞.lexiuij ɔueniẽter facti cũ cinerib⁹ vitis vel iunipe
ri vel rorismarini bocalia tria vel q̃ttuor.cui addatur stieados
arabici maiorane ruthe añ. M.i.nucismuscate cinamomi ga
riof.añ.ʒ.ij.nigele.ʒ.i.misce ⁊ aliquot bulitõib⁹ trib⁹ vƚ q̃ttuor
simul buliãt.⁊ ꝺ h lixiuio fiat capiti ẽbroca° prius fcã mõdifi/
catõe a sordib⁹ ex cõi lixiuio. Post ɔñr expedit ɔfortare mẽ/
bra p ea q̃ iterius sumũtur ⁊ ex odore ⁊ medicinis. Et iter sim
plices medicinas laudauit. Rasis masticatõeȝ acori ꝺ sua ꝓ
prietate. Carpobalsamus ẽt mirabilr̃ ɔuenit lotus cũ aq̃ vel
iure ciceroꝝ ⁊ multa silia. Inter ɔposita valȝ ɔfectio vt.ĩ. ℞.
spẽꝝ plirisarcoticõ.p.i.spẽꝝ dyamusci dulcis.p.ς.cuȝ zucha
ro dissoluto i aq̃ maiorane ⁊ betonice qꝺ sufficit fiat ɔfectio in
morsellis ꝺ q̃ ɔfectõe sumat p.tres horas añ cibuȝ morsellũ
vnũ.ʒ.ij. In isto ẽt cãu valẽt ɔfectões magne ⁊ tyriacales ꝓ
hac intẽtõe vt sumẽ.ʒ.i.metridati iterdũ p.vi.horas añ pran
diũ vel ɔfectõis philosophoꝝ ⁊ taliũ cerebrũ ⁊ ꝑncipalia mẽ
bra a ꝓꝓetate ɔfortãtiũ. Pñt ẽt q̃dã a ꝓꝓetate itra aures ad
eãdẽ intẽtõeȝ poni vt oleũ ꝺ rutha vel ꝺ camomilla cũ modi/
co musci ⁊ nigelle. Circa odoramẽta vo q̃ a ꝑncipio nequaq̃ȝ
ɔueniũt: ⁊ in declinatõe maxie iuuãt: vt tradũt auctores. Cõ
uenit nigela ⁊ muscus nuxmuscata. Laudaƚ ẽt euforbiũ ⁊ ca
storeũ seducta acuitate odoris vñ nõ nimis laudo. Et si velle
mus ɔponere pomũ ad odoranduȝ fieri põt: ſȝ id relinquo tã
quã apotecarijs notũ q̃r pomũ de laudano cõiter factuȝ in h
cãu ɔueniret. Et hec sufficiãt quãtũ ad ꝑncipalẽ intẽtiõeȝ que
cerebro appropriaƚ. Et si pur appareret nocumẽtũ intendi ex
accessiõe vapoꝝ ex matrice eleuatoꝝ post eũatõeȝ ꝺ q̃ supra
que ẽt respicit mãȝ in matrice exñteȝ ɔueniret diuersio fcã cuȝ
aliq̃bus ꝓuocatiuis materierũ deorsuȝ p matriceȝ maxie cum
suppositorio fcõ vt.ĩ. ℞.mirre.ʒ.i.cassieli.cinamomi croci añ.
ʒ.ς.boracis.℈.i.cũ oleo ꝺ lilio formenƚ pessaria ⁊ supponan
tur. Et hec ꝺ pñti sufficiant ad laudem dei, amen.

De epilepsia pro vno Juuene brisiensi. Consiliũ. .ii.

Casus iste vt scribiƚ ẽ epilẽtica passio piodica: cũ in
terpolatione vni⁹ diei: eadẽ hora ɔtingẽs vt.14ᵃ.q̃
ter vƚ q̃ter inuasit a medio mẽse citra iuuenẽ etatis
xxi.ãnoꝝ: ɔplõnis melãcolice: cuȝ multa flegmatis
ꝑmixtione vt scribiƚ: cui annectiƚ fe.lenta extimata flegmatica
ɔplicatis ẽt doloribus vẽtosis in stomaco ⁊ in ꝑtibus mirach:
maxie in regiõe splenis: cũ aliquali dolore ⁊ tremore regiõis
cordis cui initiũ dedit cã ꝑmitiua vt scribiƚ sed ñ exprimiƚ q̃ il/
la fuerit. Significaƚ quoq̃ȝ ꝙ plurib⁹ supioribus ãnis passus ẽ
vnicũ poxiᵐ satis leuẽ q̃ termiauit ad stupefactõem vni⁹ bra/
chij. Et siƚ cũ toto cãu ɔiungiƚ ad pñs dolor occupãs totũ ca/
put. Sȝ vtrũ sint opatões aiales sensuũ obtuse. et vtꝝ poxis/
mus sit sceuoꝝ accñtium vel debuiũ. vt de spũa. Forti tortura
emissione supfluitatum p deorsuȝ nec ne: de hoc non scribitur.
Si ẽt post euasionẽ a poxismo remaneat liber in opatõib⁹ aia
libus vel per notabile tp̃s remaneat obtusus: nȝ hoc manife
stum ẽ ex cãu: q̃ tñ magnũ darẽt iudiciũ i cognitiõe. Utrũ mor
bus sit talis per essentiam aut per cõitatem.
Ex his igiƚ q̃ ꝓbabiliter cõcludi pñt existimãdũ ẽ morbum
talẽ pro magna pte eẽ p essentiã. nõ absolui tñ a cõitate sto/
maci. maxie ꝓpter dolores stomacales vẽtosos simul cũ tre/
more cordis q̃ ꝓbabiliter p ɔpassiõeȝ fit stomaci. lȝ ad nocu/
mẽtũ cerebri sensibile plerũq̃ȝ cõcomitteƚ nocumentũ cordi.
Neq̃ȝ hoc ẽ mirabile cũ ẽt vt voluit. A. ꝑma tertij capitulo ꝺ
melãcolia spirit⁹ aialis sit de substãtia spirit⁹ vitalis. Nã dixit
Et fortasse nõ aduenit magnitudo.s.cãe vel nocumẽti in cere/
bro nisi a corde. Et addidit. Et nõ ẽ miꝝ nã spirit⁹ vitalis ɔiũ/
nu⁹ ẽ spiritui aiali imo ẽ de substãtia eius ex quo generaƚ ab
eo. Quia tñ stat notabile nocumẽtũ in stomaco de dolorib⁹ vẽ
tosis cũ ventositate ẽt i regiõe splẽis ꝓbabile fit magis qꝺ cũ
passione stomaci fiat dictũ nocuᵐ in corde. Et si ɔiungereƚ ab
hominatio ⁊ nauseatiua sacietas p̃cipue añ iuasiõeȝ poxismi
cercior eẽt significatio ꝙ eẽt p cõitatẽ a stomaco. Et sic suppo
sito ꝙ ptim sit p essentiaȝ a mã flegmatica dominãte i cerebro
fit ẽt p cõitatẽ a stomaco mediãte ventositate sursuȝ cõicata q̃
vt plerũq̃ȝ fit cã imediata poxismi ẽt ⁊ maxie ꝓpter ɔtinuum
dolorẽ capitꝭ. ⁊ nõ tm̃ in pte añriori ſȝ ẽt i pte posteriori vt scri
biƚ. ẽt q̃m paroxismus alias fact° terminauit ad stuporẽ bra/
chij. nã hec declarãt nocuᵐ p essentiã i ipso capite ⁊ ſm sniaȝ
Aristotelis quã ẽt vƚ imitari Auic. i caplo de epilesia lȝ ip̃e vo
luerit qꝺ i ipso cerebro dicta vẽtositas genereƚ cuȝ dixit. Qm̃
cũ epilẽsia ẽ in ip̃o cerebro tũc cã ẽ i ipso mã ꝓculdubio faciẽs
vẽtositatẽ retentã i meatib⁹ sensus ⁊ motus ⁊c. Et h° cõiter de
clarãt cita iuasio poxismi cũ breui ip̃i⁹ t̃minatiõe: tũc hijs sup/
positꝭ illa leuis febris ɔiuncta fortasse ẽ i cãu iuuãs faciẽs ad
digestionẽ mãe: flegmatice ⁊ ei⁹ resolutiõem simul ⁊ ventosi/
tatꝭ. sicut ẽt mutatio ad etatẽ iuuẽtutꝭ si accedat epilẽsia i puero
facit ad curationẽ vt fuit snia Ypocra.2° amphorismoꝝ. ⁊ qn/
ta pticula. In amphorismis Epuẽticoꝝ iuuenibus. Et qb⁹ epi
lẽsie añ iuuẽtutẽ ⁊c. Tamẽ vbi succedat debilitas ꝓpter fe/
brẽ tũc febris nõ eẽt cã iuuãs q̃m faceret ad debilitatẽ dige/
stionis ⁊ cerebri ⁊ stomaci. Ideo dicebat Auic. Et ois cã epi
lẽsie cerebri compaƚ ad debilitatẽ digestionis in ipso. Et dixit
Rasis primo continenꝭ. In omni epilentico coniungitur de/
bilitas cerebri lȝ nõ ɔuertaƚ.
Et q̃m queriƚ in cãu regimẽ p̃seruatiuũ ⁊ curatiuũ duo fiẽt
in cura. Primo poniƚ regimẽ breue curatiuũ corpis existẽtis
in actu paroxismi. ſo poneƚ regimẽ qꝺ dici põt ⁊ p̃seruatiuum
⁊ curatiuũ i dicto corpe ⁊ taliter notabiliter lapso: lȝ ñ fuerit i
actu poxismi ꝑꝑ paratã ip̃ius passibilitatẽ ad lapsuȝ. Et ista in
tentio ɔplebiƚ cũ regimine i dieta sex reꝝ ñ naturaliuȝ postea
cũ medicinalib⁹ appropriatis.
In paroxismo igiƚ pro curatõe ɔuenit vti diuersiõibus mẽ
broꝝ inferioꝝ vt cũ fricatõib⁹ ⁊ ligaturis sicut ẽt ⁊ i alijs mor
bis cerebralib⁹ materialib⁹. Sȝ vbi arbitremur paroxismum
pẽdere p̃cipue a mã stomacali cõueniret inducere vomitũ in
ꝑn° poxismi: maxie in corpe parato ad vomẽdũ ⁊ ɔsuetũ vo/
mere tp̃e getis. Sȝ hoc fieri oȝ cũ vomitiuo leui vt.s. iponẽdo
pẽnã intinctaȝ in oleo de lilio intra gutur: prius tñ iposito ligno
intra dẽtes ⁊ ita agitãdo dictã pẽnã induceƚ ad vomẽdũ. Ua
let ẽt p̃cipue clistere in hac intẽtione factũ cũ aqua decoctio/
nis radicũ feniculi yreos ⁊ peonie. Exempligrã sumendo. añ.
ʒ.ij. de qualibet eaꝝ rute absinthij saluie sticados. añ. M.i.
buliãt i aq̃ debite q̃ȝtitatꝭ. postea addaƚ collature vt libr̃.i.ς.
eiusdẽ yerepigre.ʒ.vj. yerelogodion.ʒ.ij. vel.iij. ſm ꝙ placet
olei rute olei camomille. añ.ʒ.i.ς. salisgẽme.ʒ.iij. misceaƚ. In
poxismo ẽt dicit Azarari⁹ ꝙ odor asse fetide si ꝑueniat ad na
res reuiuiscit epilẽticũ. Et Alexander ponit vnũ expimentum
Apolonij dixit. Cũ ceciderit epilẽtic⁹ appone narib⁹ thimuȝ
si surrexit ab epilẽsia sanaƚ: si ãt nõ. ñ sanaƚ. Et aliq̃ accipiunt
licinia ⁊ circũuoluũt castoreo ⁊ i succo rute ⁊ imponũt narib⁹:
⁊ est forte remediũ ad excitãdũ a poxismo. Sȝ ista magis fiãt
facto clisteri ⁊ diuersionib⁹ deorsuȝ. Et cũ hijs ⁊ similib⁹ velo/
citabiƚ excitatio a poxismo si deus voluerit. Sȝ spãliter cauea
tur ⁊ in poxismo ⁊ ex̃ poxismũ ab hijs q̃ per nãm suã mouent
poxismũ: de qb° sunt suffumigatio cornu caprini ⁊ mirre gal/
bani. nã talia excitãt poxismũ lȝ aliq̃ dicãt ꝺ galbano ꝑꝑ textũ
d. A. ſo cañ. q̃ dixit ꝙ ɔfert sode ⁊ epilẽsie ⁊ ꝙ odor ip̃i⁹ reui
uiscere facit epilẽticũ. Ego alꝭ dixi ꝙ in poxismo forti potest
iuuaƚ. ſȝ i corpe pato cadẽ iduc̃ ad poxismũ vt ibidẽ ꝺclaraui.
Ueniẽdo nũc ad regimẽ i dieta. Prio circa aerẽ viteƚ aer
grossus ⁊ humid⁹ ⁊ paludosus ⁊ ꝓpinqu⁹ stagnis. Sit ḡ spã/
liter aer tempat⁹ i actiuis declinãs ad siccũ ⁊ sit lumiosus cla
rus suauis odoris nõ tñ nimis itẽsi. Nã dicebat. A. q̃ñq̃ȝ odo
res boni sup. itẽsi iducũt epilensiaȝ. Et in tp̃e frigido ⁊ hũido
rectificeƚ aer maxie nõ existẽte corpore plẽo cũ aromatib⁹ vt
storace ysopo maiorana ruta ⁊ similib⁹. Circa somnũ viteƚ
somnus ꝓlixus ⁊ meridian⁹. ⁊ tardeƚ somn⁹ ab assumptiõe ci
bi p duas horas. ⁊ dormiaƚ capite bñ eleuato ⁊ extremis bñ
cooptis ⁊ in obscuro. ⁊ nõ exciteƚ a somno repẽtine vt cũ vo/
ce forti vel sono tubaꝝ vel aliquo huiusmõi. nã q̃ñq̃ȝ talia ad/
ducũt ad poxismũ. Exerciᵐ leuiter factũ añ cibũ p horaȝ ẽ
ɔueniẽs plurimũ. si fiat pedes diuertẽdo mãs ⁊ vapores i de
orsuȝ. Sȝ exerciᵐ velox ⁊ laboriosuȝ ẽ nocẽs. ẽt velox exerciᵐ
oculoꝝ ispicien° res velociter motas. ⁊ maxie circulariƚ ⁊ ca/
cumina mõtiũ ⁊ huiusmõi i q̃bus laborãt spũit⁹ i ɔprehẽdẽ°
nocet. Exerciᵐ ẽt mẽbroꝝ supioꝝ vt frica° capitꝭ nocȝ ɔuerten°
mãs sursuȝ nisi siƚ moueanƚ. mẽbra iferiora ɔuertẽdo i deorsũ

Et ꝺ hoc posuit cañ. ꝺñs. A. ꝺices. Et studeat semꝑ paciẽs vt
sit caput suũ eleuatũ q̃ztũ possibile ẽ ⁊ caueat ne ip̃m pẽdeꝛ
faciat neqꝫ moueat plurim. q̄ꝛ multitu° mãeꝝ ad ip̃m trahere i
ducanꝛ sup. Addit. Et oꝫ vt moueanꝛ iferoꝛa cũ ip̃e mouet su
pioꝛa. Jdeo bñ caueñ ẽ in cãn isto ne fiãt fricatões capitis ⁊
lotiões ⁊ pectinatões foꝛtes nisi p̄cedẽtib᷒ fricatiõib᷒ iferioꝝ
vl' simlr' cũ illis factꝭ. Et ita ẽt cauẽdũ ẽ i poxismo ne caput mul
tũ agiteꝛ. vñ semꝑ ẽ fiẽda diuersio a supioꝛibus ad inferioꝛa.
¶ De inanitiõe ꝺicaꝛ sumati ꝙ pcitas cibi ⁊ iantio multũ cõ/
uenit. ymo videtur innuere Auice. circa hoc vt sint contentim
vno cibo tantum in ꝺie naturali. Et si non possunt aliter sub/
stinere ꝺiuidatur tota' summa cibi in tres partes que sit mi/
noꝛ ea q̃ꝫ si coꝛpus esſꝫ sanum: ⁊ ꝺe illis tribus ptibus ꝺue su/
manꝛ in prãdio ⁊ 3a in cena. ¶ Sed circa cibi oꝛꝺinatõeꝫ spã
liter ẽt ꝺicebat. A. marie in epya fꝛatica ⁊ ẽt ꝫuenit in ea que
ꝑ cõitateꝫ a stomaco ⁊ splene frigiꝺis. Et ꝺixit. Uitent oẽs ci/
bos groſſos ⁊ legumia oĩa. Uitẽt carnes groſſas ⁊ quadru/
peꝺũ marie. Et sup oĩa humiꝺa viscosa ⁊ ꝺifficilis ꝺigestiõis.
Et ꝺicebat Rasis in alamãsoꝛe. Nutrimẽtũ p̄terea eius taliꝛ
statuẽꝺuꝫ est vt paucaꝝ sit supfluitatũ vel sup. nãliter vel cum
artificio. Jnde aſſa vel frixa sup. sunt electioꝛa q̃ꝫ in casu isto
q̃ꝫ elixata: mõ ꝺigeri possint. Et ita eligantur carnes nãliter
sicce vt auiũ mõtanaꝝ. Turtures ẽt ⁊ fasiani ad st hãc itẽtio
neꝫ carnes p̄cipue. Et ꝺe carnib᷒ quaꝺrupeꝺũ singulariꝛ va/
lent carnes capoloꝝ iuuenũ ⁊ coniculoꝝ siluestriũ ⁊ leporum
iuuenũ. Cõiter ẽt lauꝺãꝛ ab auctoꝛib᷒ qbusꝺã ⁊ ẽt scribẽtib᷒
carnes eꝺine qm̃ aꝺ siccũ ꝺeclinãt: vt voluit Cõciliatoꝛ cum
paſſibilitate tñ ꝺigestiõis. Seꝺ ego nõ lauꝺo eas simplr' sicut
neqꝫ Haliabas lauꝺauit carnes capraꝝ. Nã ꝺicit Gal. ꝙ vi
tanda sunt oĩa aĩalia q̃ ꝺ se inciꝺũt in epiam. Exemplificat: vt
sũt oues pꝺices. Et epar ẽt hyrci a ꝓpetate excitat eã. Et ꝫñr
ẽt creꝺo ꝙ carnes capraꝝ cũ ꝓprietate sua nocẽt in casu. Si
cut ẽt suffumigatio ex vngulis capre: ⁊ coꝛium capre excitat
epiam. Et qm̃ ꝓpetates sequũꝛ spẽꝫ creꝺo silr' eẽ ꝺicẽꝺũ ⁊ ꝺe
capretis. Pipiones ẽt allati ⁊ exercitati abscisis capitib᷒ etiã
ꝫueniũt. Puli iuuenes gallinaꝝ nõ lauꝺanꝛ. tñ Alexander ⁊
Auẽzoar lauꝺãt galinas. Uitenꝛ oẽs carnes aquatice ⁊ oẽs
pisces. Uitenꝛ oẽs carnes pingues ⁊ oĩa multũ vnctuosa. Et
ꝺ ꝺictis carnib᷒ q̃ sunt ꝓ vsu si nõ pñt ꝫueniẽter ꝺigeri cũ ma
sticanꝛ pistenꝛ ⁊ reꝺucanꝛ aꝺ foꝛmã potabilẽ. Uitelli ouoꝛuꝫ
ꝫueniũt: broꝺia ciceꝝ: ⁊ far ⁊ rixũ cum lacte pineaꝝ p̄pataꝝ
ꝑus ꝺimittẽꝺo lac amigꝺalaꝝ pp nimiã euapoꝛatõneꝫ. Uitet
oẽs herbas frigiꝺas ⁊ humiꝺas ⁊ acetũ singulr'. De herbis
valẽt alique bletes aꝺ albuꝫ ꝺeclinãtes cũ saluia ⁊ ysopo sin
gulariter. Nã ꝺe eo ꝺicit Alexãꝺer ysopus ꝺecoct᷒. hec eniꝫ
ꝺecoctio sup. magnifice iuuare põt: ⁊ mlti hoc apoꝫimate vtẽ
ꝺo frequẽter a toti᷒ egritudis malitia sunt liberati. Jꝺẽ Sera
pio aſſerit ꝙ curat epilenticũ rosmarin᷒ ẽt cũ moꝺico fenicu/
lo plurim valet. Et iꝺẽ intelligaꝛ ꝺ alijs exiccãtib᷒ nisi habeant
plurimã euapoꝛatõeꝫ cuꝫ aliq̃li hũiꝺitate ꝫiuncta caliꝺitate.
nã talia nõ ꝫueniũt. Unꝺe A. vituperauit poꝛros alea ⁊ pa/
stinachias sinapi ẽt ẽ hui᷒ generis. Uiteꝛ oẽs q̃si fructus p̄ter
auelanas tostas fisticos ⁊ pineas cũ aliqb᷒ ficub᷒. De potu
sit vinũ moꝺicũ ꝺicit A. ãtiquũ ⁊ aꝺ põticũ aliq̃liꝛ ꝺeclinãs ⁊
marie fcã bona mõꝺificatõe. Sꝫ stãte coꝛpe iputo magis vꝫ
aq̃ mellis i hyeme ⁊ zuchari i estate cum moꝺico aque ꝺeco
ctõis ysopi vel saluie vel nucismu. vel gubebis ⁊ silibus. Et h
sufficiãt quãtũ aꝺ regimen in ꝺieta cauen° a paſſionibus aĩali
bus tribus ⁊ incensiuis.
¶ Ad meꝺicinalia veniẽꝺo supposita bina purgatõne fcã vt
scribiꝛ i tali casu oꝫ frequẽter euacuare: cũ bis tñ q̃ virtuteꝫ ñ
multum ꝺebilitãt. quoniam materia leꝺens per inꝺigestioneꝫ
aggregaꝛ. Jꝺcirco opꝫ eã paulatine euãri fm ꝙ generaꝛ nõ
cũ bis q̃ ꝺebilitãt. Et iter euõnẽ ⁊ euõnẽ ẽ semꝑ alterãꝺa mã
cũ aliqbus ꝺigestiuis. Et si creꝺaꝛ mãm peccare i stomaco cõl
cantẽ cerebro. fiat ꝑus euãtio nisi fuerit natãs ꝑ vomitũ leuẽ:
fm ꝙ ꝺictũ ẽ supra ẽt si nõ eꝺucaꝛ cũ meꝺicina seceſſiua ꝫfoꝛ
tatiua. et melioꝛ ꝺe eis ẽ yera simplex Gal. ꝺ sex reb᷒. aꝺꝺito
postea aloe aꝺ triplũ posita a Gal. 7° terrapẽtice cap°. xv. et
si reꝺucaꝛ aꝺ foꝛmã electuarij cũ melle magis placet ꝺãꝺo ꝺ
ea. ʒ. vi. in foꝛma boli cũ moꝺico zuchari pro vice. ¶ De meꝺi
cinis aũt ⁊ aꝺ ꝺigestionẽ faciẽtibus ⁊ ẽt aꝺ euõnẽ oꝫ vt eligã
tur meꝺicie appropate. i cãu cũ virtute spãli valẽtes. et ꝺ hoc
posuit cañ. ꝺñi Gal. i comẽto amphoꝛismi. 5. pticule. Quibus
epilẽsie añ iuuẽtutẽ ⁊c. ꝺicẽs ꝙ meꝺicina i epya oꝫ eẽ ꝫtraria

sup. mãe ⁊ ꝫgrua cũ ꝓprietate ꝫfoꝛtatiua cerebri ⁊ coꝛrupti
ua ipsius epilẽsie. Uñ oꝫ vt eliganꝛ meꝺicie q̃ a ꝓprietate va
lẽt ꝫtra epilẽsiaꝫ ⁊ nõ nocẽt. qm̃ ⁊ si apiũ sit caliꝺũ exicatim ꝫ
riũ materie. tñ i cãu qꝛ mouet epiam epilẽtico nõ ꝫuenit. ꝓpte
rea ꝺicebat. Me. in caplo ꝓprio res q̃s eos semꝑ opoꝛtet su
mere sunt peonia ⁊ semẽ eius piretꝝ sisileos ⁊ aristologia ro
tũꝺa. et Rasis aꝺꝺiꝛ agaricũ ⁊ scolopẽꝺriaꝫ ꝑmo ꝫtinentis
ꝺicit caplo. 5°. et iuuãtia nãliter hũc moꝛbũ ⁊ habẽtia mirabi
lẽ ꝓprietatẽ aꝺ ip̃m sunt peonia sisileos agaric᷒ ⁊ semẽ splen
ꝺeliꝺon scolopẽꝺria ⁊ raꝺices aristologie rotũ. Et Auic. aꝺꝺi
ꝺit poliũ pontanũ. Jsopus ẽ in h° mirabilis vt ꝺictũ ẽ ꝺe quo
ꝺicit Serapio. qꝺ ꝺecoctio ysopi ẽ mirabilis iuuamẽti ⁊ ei᷒ so
la ꝺecoctõe testaꝛ multos curaſſe. qꝛ nõ ꝺimittit i stõaco ⁊ pe
ctoꝛe aliqꝺ ꝺ supfluitatib᷒. Nã iciꝺit mãs viscosas ⁊ eas eꝺu
cit ꝑ vrinã vl' seceſſuꝫ. Sqlla ẽt vel aqua eius vl' ꝺecoctio eius
in cãu plurim lauꝺaꝛ. Et ꝺe ea facit longũ sermonẽ. Rasis pri
mo cõtinẽtis. Jꝺeo ꝺe his meꝺicinis tanq̃ꝫ matrib᷒ in cãu no
stro poſſunt fieri sirupi ꝺigestiui: ⁊ cũ agarico meꝺicia euãtia:
vñ poſſunt foꝛmari sirupi cuꝫ oximelle squilitico ⁊ melle roxa.
vt sumen° vtriusqꝫ añ. ℥. i. cũ q̃tuoꝛ. ℥. aq̃ ꝺecoctionis ysopi fi/
at sirupus ⁊ in mã groſſa. Seꝺ si mã flegmatica fuerit subtilis
ꝺicit Serapio valet ꝺecoctio absinthij cuꝫ sirupo vt supra ⁊
marie in cãu nr̃o stante nocumẽto stomaci. Preter sirupos va
lẽt alia ꝺigestiua in foꝛma ꝫfectionũ singulariꝛ. Ualet piretm
ꝫꝺitũ ⁊ nucismuscata si ꝫꝺita repiaꝛ. Et ꝺixit Rasis ꝺe pire/
tro pꝛio ꝫtinentꝭ si sumaꝛ puluerizatũ coclear vnũ cũ eaꝺẽ q̃ꝫ
titate mellis multũ iuuat. ¶ Pro solutiuis sumaꝛ agaric᷒ tro/
ciscat᷒ ꝓ ꝺuab᷒ ptibus cũ vna pte pillulaꝝ aureaꝝ vl' pillula
ruꝫ ꝺe yera maioꝛe. Et aliquotiẽs ꝺeueniẽꝺũ vsqꝫ aꝺ pillulas
cochias marie Mesue q̃s ponit i caplo ꝺe soꝺa. Nõ auꝺe
rẽ aꝺ alꝭ foꝛtioꝛes meꝺicias ꝓ frequẽti vsu neceſſario earum
semꝑ ẽt est ꝫuanꝺa vẽtris lenitio ⁊ ꝺiuersio ꝑ ꝺeoꝛsuꝫ cũ cliste
rijs ⁊ fricatiõibus inferioꝝ. Cõueniũt ẽt post purgatões mul
tiplicatas cũ pillulis vt fiãt purgatiões pticulares ꝑ emõto/
ria cerebri vt cũ gargarismatib᷒ ⁊ masticatoꝛijs ⁊ caputpur/
gijs ex attractis appropriatis ꝺe qbus pleni sunt libri. Po/
stremo ẽt itẽꝺẽꝺo cũ ꝫfoꝛtãtibus cerebm cũ ꝓprietate ẽt spãli
sumẽꝺo iterꝺũ aliqꝺ metriꝺati vel ꝺiamuſ. ꝺulci vel ꝺe plirisar
coticõ. Etiã põt fieri puluis approprĭatiſſimus i casu quẽ po/
suiꝛ Girarꝺus q̃ fit ꝺe oſſibus cõbustis cranei viri ⁊ cũ semine
peonie eſſentialiter ⁊ exhibeaꝛ cũ aliquo licoꝛe vt cum aqua
ysopi. Si ẽt iter nares insufleꝛ ꝺe musco ꝺe nigella ⁊ cũ mo/
ꝺico aſſe singulariter valet. Et succus rute etiã cũ mirabili iu/
uamẽto vt ꝺicit Alexãꝺer. Fit ẽt puluis aꝺ hãc itentionẽ singu
laris vt. j. ℞. galitrici. ʒ. ß. visci quercini. ʒ. i. toꝛmentille. ʒ. i. ß.
fiat puluis ⁊ exhibeaꝛ. ʒ. i. ß. vsqꝫ aꝺ. ij. ꝓ vice. Coꝛnu ẽt cer
ui i hac itẽtõe mltũ lauꝺaꝛ. Et ꝺ hijs q̃ extrisec᷒ applicãꝛ oẽs
ꝫueniũt i peonia apẽsa colo: sꝫ ꝺꝫ eẽ recẽs. Coꝛiũ ẽt frontis
asini si teneaꝛ tãgen° ẽt carnes patiẽtis versus caput ꝑ ãnuꝫ
vnũ integꝝ p̄seruat ab epia. Restat ẽt vt ponanꝛ aliq̃ ꝫfoꝛtana
stom ⁊ resolutiua vẽtositatꝭ ab eo. Fiat saculus vt. j. ℞. spice
M ß. aneti. M. i. masticis galange. añ. ʒ. ij. cimini. ʒ. i. misce
fiat saculus buliat in vino arõatico ⁊ supponaꝛ loco. Fiant ẽt
ꝫnũctões stomacales ⁊ cerota fm oꝛꝺinẽ cõeꝫ. Et h sufficiãt.

¶ Pro epilensia cerebrali per eſſentiã a materia flegmatica.
Consilium. .12.

P Robabiliter in iuuene qnꝺecim annoꝝ lauꝺo fieri
purgatõem vniuersaleꝫ bis i ãno. sumẽꝺo ꝑus mi/
noꝛam cũ pillulis. ℞. pillulaꝝ alsegeret agarici tro/
ci. añ. ꝑ. i. pillulaꝝ coctaꝝ 4an ꝑ ius cũ oximele sim
plici fiat pasta ꝓ pillulis ꝺe qua pasta sumaꝛ. ʒ. i. i pillulis tri/
bus post cenã ꝑ tres hoꝛas. Et post ꝺuos ꝺies sũat sirupos ꝺi
gestiuos. ℞. sirupi ꝺe sticaꝺos mellis rosati añ. ℥. i. oximellis
sqlitici sirupi ꝺe ysopo añ. ℥. ß. aquaꝝ betonice ⁊ ẽꝺiuie añ. ℥.
iij. misce clarificeꝛ ꝓ ꝺuab᷒ vicib᷒ cũ q̃ttuoꝛ granis peonie ⁊
gubebaꝝ añ. Et ꝫtinueꝛ qnqꝫ vicib᷒ i hoꝛis ꝺbitꝭ. Prio quos
sirupos sumat pillulas vt. j. ℞. pillulaꝝ cochiaꝝ. ʒ. i. pillularũ
agregatiuaꝝ. ℈. i. boni pon. cũ oximelle. f. foꝛmẽꝛ pillule qnqꝫ
q̃ sumaꝛ añ ꝺiẽ per hoꝛas: ⁊ tarꝺeꝛ prãꝺiñ ꝑ. vi. hoꝛas: ꝑus
tñ sumaꝛ lauatiuũ cum aq̃ ꝺcoctõis oꝛ. ⁊ zucharo ru. ⁊ sumat
prãꝺiũ leue. Sequẽti ꝺie sumat ꝫfectõeꝫ vt. j. ꝑ. ij. hoꝛas añ
ꝺiẽ. ℞. metriꝺati. ʒ. i. ꝺiabuglo sati. ʒ. ij. misce. ⁊ iste purgatões
fiãt isto tpe ⁊ in ꝑn° septẽbris. Postea lauꝺo oi ebꝺemoꝺa su
mi tres

mi tres pillulas.ʒ.i⁹.d pillulis scriptis in ꝑn°.addẽdo tria gra
na peonie ẽt p.ij.horas vel tres post cenã. Laudo sumi etiaz
de puluere bis i ebdomoda coclear.i.facto vt.j.℞.pulueris
epatis milui ꝯbusti cornu ceru vsti granoꝝ peonie añ.⁊ exhi/
beat cũ aqua melis.Laudo ẽt vt ex coagulo leporis c mo/
dico oleo cõi incorporet pasta ꝓ pillulis d q̃ pasta sumat vnã
pillulã vna die ebdomode qñ ñ sumit puluis.Laudo fieri ca/
putpurgia.℞.suci bletis dpurari suci galistrici hñtis florẽ au
reũ silr depurati.añ.℥.i.ß.nigelle puluerizate.℈.i.trahatur p
nares suauiter purgabit caput per nares.Odorare etiã pau
cedinum cum pice in casu conuenies est.

¶De epilensia per cõmunitatem a manu pro vno iuuene de
bobio. Consiliuz. .iz.

In hac dispositõe q̃ ẽ epilẽsia pẽdẽs p cõitatẽ a va
i pore male q̃litatꝭ eleuato a manu ex impssiõe medi
cine venerose in manu alꝛs fcõ cauterio ⁊ subito ni
mis curato.¶Circa dietã ꝑmo vitent q̃cunqz ad
euaporationẽ faciũt ⁊ debilitatẽ cerebri inducũt.Jdeo i aere
vitet aer q̃libet excessiue caliditatꝭ ⁊ excesiue frigiditatꝭ.Et vi
tet aer grossus humid⁹ ⁊ paludosus ⁊ ꝓpinqu⁹ stagnis.Sit
ergo spãliter aer tempatus in actiuis declinãs ad siccũ ⁊ sit lu
minosus clarus suauis odoris nõ nimis itẽsiui.Nã A.qñqz
odores boni sup.intensi iducũt epilẽsiã ⁊ i tpe frigido ⁊ hũido
rectificet aer maxie exñte corpore pleno cũ aromatib⁹ vt sto
race ysopo maiorana rutha ⁊ similib⁹.¶Circa somnũ vitet
somnus ꝓlixus.⁊ nequaq̃z dormiat i meridie.nisi forte euigi/
lauerit p totã noctẽ.tũc tardet somn⁹ ab assumptiõe cibi per
duas horas.⁊ dormiat capite bñ eleuato ⁊ extremis bñ co/
opertis ⁊ in obscuro ⁊ nullo° in aere libero.Et non excitet a
somno repentie vt cũ voce forti vt somno tubaꝝ ꝉ aliquo hu/
iusmõi.nã qñqz talia adducũt ad poxismũ.¶Exercitiuz leuit
factũ añ cibũ p horã ẽ ꝯueniẽs plurimũ si fiat pedes diuertẽ°
mãs ⁊ vapores in deorsuz.Sz exercitiũ velox ⁊ laboriosum
est nocẽs.Exercitiũ ẽt velox oculoꝝ ispiciendo res que velocit
mouent ⁊ maxie circularit ⁊ cacumina mõtiũ ⁊ huiusmõi i q
bus laborant spiritus in comprehenden° nocet plurimũ.Exer
citium etiam membrorum superioruz vt fricatio capitis nocet
ꝯuertendo mãs sursum nisi simul moueant membra inferiora
⁊ maxime tũc cũ fricat caput fricet brachiũ ⁊ manus lesa cõ
uertẽdo in deorsuz.Et de hoc posuit cañ.d.Aui.dicẽs.Et stu/
deat patiẽs vt sit caput suũ eleuatũ q̃ztũ possibile ẽ ⁊ caueat
ne ipm pẽdere faciat neqz moueat ipsum pluri^m q̃ multitudo
mãeꝝ ad ipm trahere inducat.Et hoc maxie attendẽdũ ẽ i ca
su nr̃o ⁊ i oi silri morbo facto p cõitatẽ ex euaporatiõib⁹ ab ife
riorib⁹.¶De inanitiõe dicat qd lz repletio semp sit nociua ⁊
ventris lenitio sp sit necessaria ⁊ maxie repletõ serotina sit ma
gis nocẽs.tñ nimia inanitio ⁊ ieiunia ⁊ tollerãtia famis sũt i
hoc casu multũ verẽda qm̃ prepant ad euaporatiõez.iõ vitẽ
tur ieiunia sz sit multa pcitas in cena.¶Sz circa cibi ordina/
tiõez spãliter oz vt vitent oia que difficult digerũtur ⁊ que de
se sunt euaporatiua.Et sic vitent oẽs cibi grossi ⁊ legumia oia
Uitent ẽt oẽs carnes grosse ⁊ maxie quadrupedũ ⁊ sup.oia
humida ⁊ viscosa ⁊ pinguia ⁊ difficilis digestiõis.Et quãtum
ad artifi^m dicebat Rasis in.Almansorẽ.Nutrimẽtuz p̃terea
ejus taliter statuẽdũ est vt paucaꝝ sit supfluitatũ vñ assata vꝉ
frixa sup.sunt electiora mõ digeri possint.Et ita eligant car/
nes nãlit sicce vt auiũ montanaꝝ.⁊ ita turtures ⁊ fasiani sunt
ad hãc intentiõez carnes p̃cipue.Sz pdices hic accipiunt ⁊
nõ admittunt q2 per nãz sepe incidãt in epy^am.De carnibus
q̃drupedũ singlr valẽt carnes caꝑoloꝝ iuuenũ ⁊ coniculoruz
siluestrũ ⁊ leporꝝ iuuenũ.Cõmuniter ẽt laudãtur ab auctorib⁹
quibusdã ⁊ ẽt scribẽtibus carnes edine qm̃ ad siccũ declinant
vt voluit Cõciliator cũ passibilitate in digestionis.Sz ego ñ
laudo eas simpliciter sicut neqz Aliabas laudauit carnes ca
praꝝ ⁊ q2 vitari debẽt oia q̃ inducũt ad epi^am.vt voluit Gal.
vt ẽ cornu capre ⁊ epar illius ⁊ sufumigatio vngulaꝝ eaꝝ fit
rõnabil credulitas ꝙ ẽt tota capra debeat nocere lz sensibili⁹
Jsta pticularia mẽbra ⁊ hoc a tota specie ⁊ ita p ꝓprietatez
ꝯñter cap nocẽt.Pipiones ẽt allati valẽt nisi in tpe nimis ca
lido sicut ẽt alie aues montane.sz in tpe calido vtẽdũ ẽ pulis
galinaꝝ.Uitent oẽs carnes aquatice ⁊ oẽs pisces ⁊ carnes
pingues ⁊ oia vnctuosa.Uitelli ouoꝝ ꝯueniũt.Brodia ciceꝝ
far ⁊ risuz cũ lacte pineaꝝ prepataꝝ ꝑus dimittẽdo lac amig
dalaꝝ pp nimiã euaporatiõez.Uitet ẽt oẽs herbas frigidas
⁊ humidas ⁊ acetũ singlr.De herbis valẽt alique bletes ad
albũ declinãtes cũ saluia ⁊ ysopo singlr saluia ⁊ rosmarin⁹ cũ
ꝓpetate ꝯfortãtia cerebrũ ẽt plurimũ valẽt.Uitet singlr por
ros alea pastinachas sinapim ⁊ hmõi acuta euaporatiua.vi
tent q̃si oẽs fruct⁹ p̃ter auelanas tostas fisticos ⁊ pineas cuz
aliqb⁹ ficub⁹.De potu sit vinũ modicũ antiquũ ⁊ ad ponticuz
aliqualr declinãs ⁊ maxie fcã bona mõdificatõe sit tñ aliqua
liter mixtũ cũ aqs vt.j.Sed stãte corpe ipuro magis valz aq̃
mellis in hyeme ⁊ zuchari in estate cũ modico decoctõis yso
pi saluie ⁊ nucismuscate vel cubebis ⁊ silibus ẽt cauẽduz ẽ a
passiõib⁹ aialib⁹ tristib⁹ ⁊ icẽsiuis.Laudo tñ ꝙ i cibis suis cõ
tinuo supaspergat puluis ꝯfortatiuus cerebri factus vt.j.℞.
ysopi polij granoꝝ peonie se.siseleos acori añ.ʒ.i.ß.tormẽtille
ʒ.ß.cornu cerui.℈.ij.piretri nucismus.añ.ʒ.ß.zuchari ad me/
dietatẽ põderis.ʒ.i⁹.fiat puluis.Jtẽ laudo vt oib⁹ octo dieb⁹
sumat tres pillulas.ʒ.i⁹.d pasta vt.j.℞.agarici.℥.ß.piretri.ʒ.
i.granoꝝ peonie.ʒ.ß.cũ oximele squilitico fiat pasta ꝓ pillulis
nõ vtat fortib⁹ pillulis ne virt⁹ cerebri debilitet q̃ in hoc cãu ẽ
ꝯfortãda cũ hic nõ sit mã peccãs ꝓm caput vt supponit.Lau
do ẽt ad p̃seruatõez vt ponant lapides q repiunt in vẽtrib⁹
pulloꝝ irundinũ ⁊ ligent in corio vituli ⁊ suspẽdant colo bis i
ebdomada:etiã sumere.℥.vi.decoctõis ysopi ẽ multum ꝯue
niẽs.Si ẽt fiat puluis d quo vtat bis in ebdomada fact⁹ vt.j.
erit multũ ꝯueniẽs sumẽdo coclear vnũ cũ aq̃ decoctiõis yso
pi.℞.d ossib⁹ cranei hois masculi ⁊ se.peonie equalr pulueri
zatis ⁊ tormentille q̃rtã ptẽ d toto mis.fiat puluis.Laudo ẽt
teneri coriũ frontis asini ad tangẽdũ caput sub bireto p ãnuz
vnũ integrũ ⁊ die ⁊ nocte.Et cũ istis deo dãte p̃seruabit a ca
su si deus voluerit:tenẽdo vlcus aptum adminus p mẽsez:qd
vt teneat aptũ fiat pasta q̃ supponat loco vt.j.℞.ficus siccas
numero.ij.mellis.℥.ß.satis armõiaci.ʒ.ij.totũ simul misceat.
Qd si pur sentiret euaporatõez a manu vel brachio fiat liga/
tura i adiutorio brachij supius ne vapor supius ascẽdat ⁊ ap
ponant pãni calidi ad manũ fricãdo circa extremitates eius.
Et fiat linimẽtũ ad frontẽ ⁊ ad tempora cũ vnguento vt.j.℞.
olei roxa.℥.i.olei mirtiloꝝ.℥.ß.acacie.ʒ.ij.thuris.ʒ.ß.cuz mo
dico cere fiat vnguentũ.Et hijs sum contentus.

¶De malis dispositiõib⁹ neruoꝝ editũ ꝓspectabili viro dño
Archip̃sbitero de siccis de carandio. Consilium. .i4.

Jspositio spectabilis dñi archip̃sbiteri de siccis est
d ꝑncipalit dbilitas neruoꝝ sequẽs malã ꝯplexionẽ
frigidã ptiz nãlem ptim acq̃sitã cũ qua ꝯiungit per
viã idigestiõis aliq̃ accidẽtalis humiditas.Princi
palius tñ nocẽs est frigiditas q̃z hũiditas qm̃ ẽ p se ledẽs cuz
nãlis suoꝝ mẽbroꝝ ꝯplexio sit melẽcolica.Et cuz h magis gra
dualiter labũtur dicti nerui ad frigidũ q̃z ad humidũ.ꝙ possz
plurib⁹ declarari euidẽtijs q̃s pro pñti nõ adduco.Per talez
itaqz dispositiõem iclinat ad facilẽ cãum in spasmũ stuporem
tremorẽ ⁊ ꝯsequẽter torturã ⁊ huiusmodi.maxie pp debilita/
tez instrumẽtoꝝ.Et pp hãc ẽt cãm ꝯiungunt aliud accidẽs vt
puitas vocis ⁊ locutõis vicio masculoꝝ ptiũ anelitus.lz etiaz
ad hoc videat facere aliq̃lis dislocatio ad anterius spõdilis
sexti vel septimi que dislocatio causata est ab humiditate.Et
hoc sumarie de casu.
¶Pro aliquali igit reductiõe isti⁹ dispositõis magis versus
tempamentũ.⁊ p̃seruatiõe a casu i deteriores dispõnes duo
ꝑncipaliter fient.Prio ponet ordo obseruãdus i administra/
tõe debita reꝝ corpori nr̃o occurrẽtiũ.2° ponã medicialia huic
ꝓposito ꝯferẽtia.¶Cañ.ꝑmus in electõe aeris.primo itaqz
eligat aer ad calidũ ⁊ siccũ aliq°mõ declinãs.Cauẽduz ẽ iõ
a frigore tpe hyemis ⁊ ab humiditate q̃libet tpe humido ⁊ ne
buloso ⁊ ventoso.Jdcirco maxie cauendũ tpe estatꝭ ne more
tur in sero sub radijs lune.Tempore g̊ hiemis quo aer est nã
lit frigidus ⁊ humidus ẽ prio corp⁹ bñ pãnis coopienduz ⁊
maxie pellib⁹ vulpiũ q̃ in hoc cãu maxiaz hñt ꝓprietatẽ.ẽ ẽt
aer camere rectificãdus cũ igne facto ex lignis q̃rc⁹ ⁊ lignis
iunipi lauri ⁊ similibus calidis aromaticis aliqñ iponẽdo stipi
tes saluie rorismarini ⁊c.Uel saltẽ suffumigare cameraz cum
puluere posito sup prunas vt ifra describit.℞.turis cinamo/
mi nucismuscate gariofoloꝝ macis añ.ʒ.ij.misce vel si volum⁹
põt fieri formula vna cũ his ⁊ florace liq̃da ⁊ magis valebit.
¶De cibis vo ⁊ potu dicat ꝑmo generalr de cibis ꝙ oẽs de

bēt ad calidū declinare ꝛ ad siccū min⁹ tñ q̄ȝ ad calidū ꝛ ma
gis tpe hyemis q̄ȝ estat̄. Idcirco cauēdū ē ab oib⁹ frigidis
viscosis vt caseo cibarijs de pasta pinguib⁹ viscosis piscib⁹ ꝛ
maxie recētibus squamis grossis carētibus lactucis portula/
cis fructib⁹ aqueis vt cerasis amarenis psicis ꝛ huiusmoi̅. Et
spālit̄ cauēdū ab aceto i omni mō administratōis: q2 vt oēs te
stant̄ maxie nocet. Et exinde vinū ēt nocet q2 facilit̄ idigestum
penetrās ē ad neruos ꝛ ibidē in acetū ↄuertit̄. Propter hoc
igit̄ magis abstinēdū a vinis albis ꝛ dulcib⁹ maxie in pncipio
cibi ꝛ stāte maxia siti ꝛ post forte exercitiū qm̄ tūc maxie idige
stū fert̄ ad neruos. Cauēdū tñ ē ab vsu aque frigide. Est ēt
ꝓ regula obseruandū vt minus sit comedēduȝ i sero q̄ȝ i prā
dio. Et cauēdū a brodialib⁹ ꝛ humidis in cena ꝛ h̄ generalr̄
Spāliter vo sit panis ex frumēto bñ mūdo nō antiquato. ꝛ sit
ↄpetenter fermētat⁹ cū modico furfure subtili ꝛ modico salis
magis tñ tpe hyemis q̄ȝ tēpore estat̄ sufficiēter coct⁹ sit. Nō
comedat̄ calidus neqȝ post tres dies. brodiū carniū ꝛ brodiū
cicer̄ ru. ꝛ ēt orobi laudat̄. Qua sorbilia laudant̄ ēt in viuaro
lo cū aliqbus herbis de qbus infra sine caseo tñ. Inter her/
bas ↄueniūt saluia maiorana rosmarin⁹ yua betonica ysopus
herba sancti petri ꝛ huiusmoi̅ cū blet̄ ꝛ nō cū spinachijs nisi
tpe magni estus ꝛ ēt modici. caules cū carnib⁹ vel butiro non
nimis cocti laudantur. Inter carnes quadrupedum laudan/
tur castrati ānuales maxime hyeme ꝛ vitulorum grosorum.
In estate lepores etiam conueniunt ꝛ specialiter cerebrum
eius de quo oēs doctores faciūt singulare festū in h̄ caplo ꝛ
maxie assatuȝ. tñ vt dicit auēzoar q̄uolibet valet q2 a ꝓpetate
Simil̄r ꝛ carnes vulpiuȝ ꝛ capriolor̄ siluestrum. In volatili/
b⁹ valēt tpe hyemis capones nō nimis pingues. Et colūbi iā
volare potētes valēt mirabil̄r i oī mō pter caput ꝛ collū q̄ de
bēt abscindi vt vult auēzoar: imo ita iuuāt vt ꝛ flatus eor̄ ↄfe
rat oib⁹ neruor̄ egritudinib⁹. In estate vo magis laudo pul/
los paruos iuuenes castratos pdices fasianos ꝛ talia. Bibat
vina mediocria ꝛ in ↄpetēti substātia vel colore: mixta tamen
in estate cū aq̄ modici mellis: ꝛ i hyeme cum dicta aq̄ multe
pmistionis cū melle ꝛ modico saluie vl̄ ysopi ita tñ q̄ sat̄ pus
comedat si possibile ē anteq̄ȝ bibat. Attēdēdum tñ q̄ si d̄ fcō
egrotaret aliq̄ egritudie d̄ qb⁹ supra d̄ quo deus aduertat lau
darē i totū eē abstinēdū a vino maxie i pncipijs ꝛ vten̄ ydro/
melle loco vini. Uel saltē pp etatē ꝛ ↄsuetudinem possȝ sumi
modicū d̄ vino cū multa pmixtōe ydromelis. In declinatōne
vo laudat̄ modicuȝ paruȝ vini boni puri magis tñ fit hoc via
medicine quā cibi ꝛc̄. In vltio vo cene vel prādij conueniūt
amigdale confecte bñ masticate passe pinee a ꝓpetate fistici
ꝛc̄. Et ex his stante pstratōe appetit⁹ possent fieri aliq̄ mistra
saporabilia. Et si expediret poni parū aceti sit acetū pasular̄
factū cū d̄coctōe pasular̄: vt capiēdo duas ptes aceti ꝛ vnā
ptē passular̄ ꝛ postq̄ȝ steterit i infusiōe p noctē buliant duab⁹
vel trib⁹ bulitōib⁹ ꝛ fcā exp̄ssiōe illud acetū vsui reseruet̄. Et si
sint necessarie spēs laudo cinamomū nuceȝ muscatā macē cū
modico pipis ꝛc̄. Ec hec d̄ cibo ꝛ potu. ¶ De motu ꝛ quiete
breuit̄ dicat̄ q̄ ↄtinue dȝ exercitari añ cibū vt prādiū vl̄ cenā
fcā iaȝ eductōe supfluitatū cōmuniū vel p nāȝ vel p artē cuȝ
suppositorio aliquo vel clisteri cōi d̄ qb⁹ in scda pte dicet̄. ꝛ in
hoc valet magis exercitiū factū pedes. qd̄ si nō pōt fieri fiat
eques lente tñ ꝛ facil̄r. Qd̄ si neutrū fieri possȝ fiāt fricatiōes
loco exercitij cū pano lini sat̄ aspero icipiēdo a coxis iferius
frican⁹: postea subsequēter a supiorib⁹ ad iferiora semp d̄scē
dēdo. ꝛ hoc ēt laudabili⁹ eēt fcā expulsiōe supfluitatuȝ cōium
vt añ dicebat̄. ꝛ ↄñr valet aliqualis capit̄ frica° ꝛ pectinatio
ꝛc̄. Et sicut tale exrcictiū debito tpe ꝛ mō factū ē valde cōue
niens. Ita quies oportune fcā maxie laudabat̄ vt post cibū.
Uñ bonū ē nō fortiter exercitari sȝ iaȝ trāsactis. v. vj. vel. vij.
horis a prādio vel saltē nō in pmis trib° horis qm̄ tale exerci
tiū multū nocet. ¶ De somno ꝛ vigi^a dicat̄ q̄ supfluus somn⁹
ꝛ supflua vigilia nocēt: vñ d̄ nocte dormiēdum vsqȝ ad. 7. ho
ras. plus tñ ꝛ minus aliquo mō fm ↄsuetudinē q̄ i hoc maxie
ē ↄsiderāda. Qd̄ si pur nō tm̄ dormire possit q2 ē cerebri nāl̄r
sicci saltē qestat i lecto p. 7. vel. 8. horas. vñ non oȝ vt surgat
nimis tēpestiue de mane pp ipsor̄ neruor̄ passibilitatē a frigi
do. Et idcirco q2 est modici somni in nocte non in totuȝ vitupo
aliqualem dormitioneȝ diurnaȝ maxime pp suā ↄsuetudinem.
quoniam dominus Auic. x^a. tertij caplo d̄ cura asmat̄ ↄcessit
somnū diei post cibū in ↄsuet̄. qbus nisi dormiat eis supuenit
lassitudo ꝛ caliditas. Aduertēdū tñ qd̄ oportet vt interueniat

nōbile spaciū int̄ cibū ꝛ somnū vt saltē duar̄ horar̄ ꝛ cū hoc
qd̄ nō sit nimis longus neqȝ ꝓfundus. Ideo laudat̄ qd̄ ñ cū
omni cōmoditate recipiat̄. ¶ De inanitiōe ꝛ repletiōe dicat̄
q̄ repletio i isto cāu multū nocet. Uñ melius ē declinare ad
aliqualē inanitionē q̄ȝ repletōeȝ ꝛ maxie in sero. Nō tñ lau/
do supfluā inanitiōem vt multa ieiunia ꝛ maxie in estate. Qd̄
si ↄtingat aliquo pcepto eccl̄ie fieri debere fiāt sat̄ copiose col
latiōes: nō tñ bibēdo vina potētia ꝛ maxie alba vt cōiter fit.
¶ In passionib⁹ aialibus seruet̄ ordo qd̄ oīa supflua nocent
ēt gaudiū. tristicia tñ ꝛ alie passiōes tioris magis nocēt quam
ira vl̄ gaudiū. ꝛ hec sunt q̄ dicēda erant de pmo pricipali.
¶ Ad fm vero pncipale veniēdo duo faciā prio ponā regimē
pseruatiuū p medicias. 2° ꝓpe curatiuū si sibi aliqd̄ de pceden
tibus nocumētis icurreret. ¶ Primo itaqȝ laudo omni anno
bis eē euacuandū ne mā flegmatica i cerebro ꝛ nuca ꝛ ner/
uis ꝛ mēbris neruosis multiplicet̄. s. tpe aplis vel i pncipio ma
dij ꝛ tpe septēbris. p⁹ tñ ē fiēda leuis leni° vētris cū medicia
infrascripta. ℞. cassie nouiter ex̄cte de cannis pinguis bñ. ʒ. x.
vel. ℥. i. ʃ. cū decoctiōe passular̄ ligritie capili ueneris betōice
acori añ. par̄ fiat potio. Cōsequēter sequētibus dieb⁹ ē vten
dū infrascript̄ sirupis. vj. vicibus. ℞. sirupi de sticados. mellis
rosati colati. sirupi de ligri^a añ. ℥. i. aquar̄ betonice saluie feni/
culi añ. ℥. ij. misce clarificet̄ ꝛ aromatizet̄ cū modico nucis mu
scate ꝛ cubebar̄ ꝓ duabus vicib⁹. Et si eēt tēpus calidum vl̄
ↄiungeret̄ dispositio calida posset poni loco aq̄ feniculi aqua
endiuie ꝛ nō aromatizare. Edeo ego magis laudarē istū fm
sirupū tpe autūni ꝛ pmuȝ tpe veris. Et si volum⁹ facere siru/
pū magistralē fiat vt ifra. ℞. sticados arabici passular̄ añ. ℥. i.
ligricie radicū feni. ꝛ cinamomi añ. ℥. ʃ. acori. ℥. ij. rorismarini
xilobalsami carpobalsami añ. ℥. ij. yue aromatice. M. ʃ. ca/
pilliue. calamēti añ. tertiaȝ ptē. M. i⁹ radicū endiuie ꝛ cico/
ree añ. ℥. ʃ. ponant̄ in ifusiōe p diē in aqua sufficiēti ꝛ buliant
vsqȝ ad debitaȝ ↄsumptiōem ꝛ postea cū duab° ptib⁹ puluer/
ris zuccari ꝛ vna parte mellis ro. co. clarificet̄ ꝛ fiat sirupus
de quo vti pōt nō stāte calore sumēdo. ℥. ij. cū aqua mellis su
mēdo. ℥. iij. aque ꝛ i tpe calido cū aqua zuccari. Quibus siru/
pis sic per. 8. dies cōtinuat̄ sumant̄ ifrascripte pillule p duas
horas añ diē post q̄s differat lauatiuū p. vj. horas vl̄. 7. ma/
gis laudo stari p. 7. pp a lōginqs mēbris attrahi. ℞. pillular̄
cochiar̄. ℈. ij. ʃ. pillular̄ de agarico. ʒ. ʃ. reformet̄ cū oximel
le sqlitico ꝛ fiāt pillule septē. Et post pfectā opatōem fere det̄
lauatiuū vt ifra. ℞. aque mellis. ℥. 8. sumatur bñ tepida. Post
q̄ȝ aquā tardet̄ per horā ad prādiū. ꝛ hoc magis laudo exi/
stēte tpe nō calido. Et in tpe calido dȝ sumi tāta quātitas aque
ordei cū. ℥. ʃ. pulueris zuccari ꝓ lauatiuo. Aduertēdū singu/
lariter hic qd̄ prādiū sequēs medicinā dȝ eē leue de cibis dige
stibilibus ꝛ de cibarijs factuȝ. de quibus in parte pria dictū ē
Quo facto laudo vt sequēti mane sumant̄ vt. ℨ. ℞. metridati.
℈. q̄ttuor aque decoctiōis passularuȝ sticados capilliue. acori
añ. par. misce. Et si voluerit p se sumere ↄfectōem ꝛ postea bi
bere nō eēt cura. Immo forte vtilius ē nihil sumere post. dicē
te Auic. c. ꝓprio. Et opȝ cū aliqd istor̄ in potu sumūt ñ potent
aq̄ȝ. i. liqdū. vt ꝓlonget̄ eius mora in stomaco. ꝛ loqtur i exhi
bitiōe taliū medicinar̄. Et hic nota q̄ lȝ a doctorib⁹ oibus lau
det̄ exhibitio tiriace. tñ ego ea nō vtor qm̄ fet̄ nūq̄ȝ pfecta re
pit̄. idcirco loco ei⁹ vtor metridato qd̄ fm sniaȝ. Auic. 5° cañ. ñ
minoris iuuamenti est in hoc cāu q̄ȝ tiriaca. Laudo tamen in
hoc q̄ ita sit imorandum post. vj. horas ab assumptione me/
tridati post commestionem sicut post pillulas supra. Istud ita/
que generale regimen fiat bis in anno vt dictum est. Quo fa/
cto laudo pro confortatione cerebri ꝛ nuce vt per. vj. vel. viij.
dies consequēter sumatur post quattuor horas a cena vna d̄
ifrascriptis pillulis. ℞. sticados arabici. par. ij. nucis muscate
par. ʃ. acori. p. i. ꝛ cū suco cauliū fiant formule i modū pillula
ruȝ. Et si ↄstaret q̄ ñ esset pfecta mōdifica° p medicinā supio
rem laudo vt istis pillulis addat̄ pars vna agarici cuȝ modi/
co. ʒʒ. qm̄ ipm vt vult Auic. multotiēs ꝛ alij ↄueniūt cōfortat
neruos purgan° ꝛ calefaciēdo. Laudo ēt pro cōfortatiōe di
ctar̄ ptiū vt vtat̄ ante cibū p duas horas de ↄfectiōe diacō/
ri posita a mesue circa quātitatē auellāe grosse. Ualēt ēt piea
te vl̄ acori ↄditi sine alio. Ualet ad hoc cōserua facta vt ifra
℞. folior̄ saluie folioruȝ herbe paralesis yue flor̄ rorismarini
vl̄ folior̄ añ. p. i. ꝛ cū zucharo ꝛ melle fiat ↄserua sicut ↄserua
rosar̄. Et si volum⁹ addere spēs vt i tpe frigido possum⁹ adder̄
modicuȝ. ʒʒ. nucis muscate gariofilor̄ macis añ. par̄. Et post
huiusmodi

huiuſmodi cõfectionē põt loco vini ſumi i tpe frigido ex ydro
melle de quo dictũ eſt ſupra. ⁊ iu tpe calido de aqua zuchari.
Poſſent ēt fieri alique decoctões capiti ⁊ nuce ꝯfortantes ⁊
paꝝ reſoluētes vt. j. ℞. calamēti maiorane ſaluie betonice ro
riſmarini añ. ℳ. i. bulliāt in lixiuio facto ex cinerib⁹ iunipi vel
lauri vel ficus vel vitis ⁊c. Et ſi volumus magis aromatizare
poſſumus addere i fine decoctõis ſpēs alligatas in pecia vt
infra. ℞. macis gariofiloꝝ nuciſmuſcate cubebaꝝ granoꝝ in/
nipi añ. ʒ. ſ. miſce liget i pecia lini. ⁊ de hac decoctiõe v ti põt
ſemp ſemel i ebdemoda niſi aliud ipediat. Et cum his ⁊ bono
regimine dño yeſu ꝯducēte ꝑſeruabit. ¶ Qꝺ ſi tñ pp aliquam
accidētalē cãm caderet in aliqꝺ dictoꝝ accidētiũ. maxie i ſpaſ
mũ ab aliqua cã ꝓmitiua vt frigore vel potu vini vel aceto ⁊
huiuſmodi. vel forte i paraleſim a mã aliquali humida ſubtili i
oēs ptes muſculi vel muſculoꝝ fluxa. Jdeo in cãu ꝑ memo/
ria noto qꝺ vbi a cã ꝓmitiua ꝓueniret maxie ſpaſmus. pria in
ten° oꝫ eē ad remotiõem cãe. vt ſi ab intrinſeco ſumpta ſit. ali
qua cã oꝫ ꝓuocari vomit⁹ cũ oleo vel brodio pingui ⁊ nõ cuꝫ
aliquo acetoſo. Qꝺ ſi fieri nõ poſſet def aliqua potio lenitiua
tm̃ per ſupius vt dictũ ē in pria pte. Vel fiat cliſtere lenitiuum
vt ſupra. Et poſtea addaf in ꝯfortatõe ptiũ neruoſaꝝ quo ad
medicinalia ⁊ cibaria de qbus dictũ ē ſupra. Et facien° aliq̃
lem inũctionē ad nucã ñ cũ multũ calefacti. Semp i h̓ cãu ha
bēdo mēti textũ dñi A. 2ª fen tertij ꝺ cura paleſis vbi i fine di
xit. Añqꝫ iuuãtur plures eoꝝ cũ eis q̃ infrigidant ⁊ ꝯfortãt ⁊
ꝓhibēt mãꝫ. ⁊ cũ medicãf calidis augumētaf egritudo. ⁊ illꝺ
iõ qm̃ mã ſubtilis dilataf ꝑ ea pluri^m: cũ vero mēbꝝ infrigidaf
⁊ ꝯfortaf frigore minoraf q̃ꝫtitas materiei. ⁊ ꝓuenit ad h° vt
euaneſcãt. Et nõ oꝫ vt in eoꝝ calefactõe ꝓueniaf. ſꝫ ē neceſſa
riuꝫ vt ſint medicine ꝯfortatiue cũ aliqb⁹ que ſint ſicut camo/
mila ⁊ melilotuꝫ ⁊c̃. Et ſit ēt aliqd ifrigidatõis ſicut ſucus liq/
ritie ⁊ ſemē ēdiuie ⁊c. Et lꝫ iſte tex. videaf ſolũmõ ptinere ad
paleſim tñ bñ ꝯſiderãti maxie ſeruit in oi ꝓn° egritudinũ ner/
uoꝝ vbi eſt timor de fluxu materie ⁊ vbi virtus eſt ſatis fortis
Jſtuꝫ textũ notãter poſui qm̃ medici ſepe ꝯ iſtũ textũ praticã/
tes maxie errãt ⁊c̃. Qꝺ ſi ēt accidēs duraret vel fieret paleſis
eſt aduertēdũ qꝺ ſi apparēt ſigna palſis toti⁹ vel future appo
pleſie q̃ ꝑ medicos doctos cognoſcãf. lꝫ text⁹ bis vel ter videa
tur negare medicinas fortes a ꝓn° in paſſiõib⁹ neruoꝝ. tñ in fi
ne caplī ꝺ tortura in cãu iſto laudat a ꝓn° fortes medicinas.
Vñ iminēte ꝑiculo laudarē dare pillulas vt. j. ℞. pillulaꝝ feu
daꝝ pillulaꝝ cochiaꝝ añ. ʒ. ſ. cũ oximelle ſqlitico fiãt pillule.
Vel denf i miori doſi ſi virt⁹ nõ ſit ꝯſtãs. Et ſi pp ipo^am tráſglu
tiēdi nõ poſſꝫ ſumere i forma pillulaꝝ fiat puluis dictaꝝ pillu
laꝝ ⁊ cũ ydromelle ſumaf. ⁊ ita facit. d. Auic. in. c. de appłia.
Veꝝ qꝛ iſte dñs vt ſpero erit in regimie dato obſeruãtiſſimus
iõ lꝫ ſibi ſubueniret aliq̃ ꝺ dictis accidētib⁹ nõ eēnt ꝺ ꝑxi° nũ/
cia dictoꝝ maloꝝ. iõ alꝛ ē ſubueniēdũ. Laudo g° vt i dictis ca
ſib⁹ nõ a ꝓn° ſit euacuãdũ fortif exſoluēdo. imo ꝓus eēt mã ꝓ/
parãda. Prio ergo põt fieri cliſtere lenitiuũ aliqualꝛ a ꝓpheta
te educēs vt. j. ℞. caſ. ℥. i. pulueris zuchari. ℥. ſ. yerepigre. ʒ.
ij. olei cõis olei ꝺ lilio. añ. ℥. i. ſ. cum decoctõe maluaꝝ biſmal
uaꝝ aneti camomile furfuris ⁊ modico ſale fiat cliſtere. Cõſe
quēter põt vti. v. vel. vi. dieb⁹ ſirupo vt. j. Recipe mellis roſa
ti colati. ℥. i. ſirupi ꝺ ſticados aquaꝝ ſaluie maiorane betonice
Et ſi timeaf calefactio loco hui⁹ ponaf ꝺ aq̃ endiuie ⁊ aroma
tizef cũ modico nuciſmuſcate fiat ſirup⁹. Et poſt iſtuꝫ ſirupum
ꝑt ſumē ꝺ pilłis ꝺ qb⁹. ſ. vſqꝫ ad q̃ꝫtitatē. ʒ. i. ſ. Vꝛ ſi volum⁹
põt vti pilłis vt. j. ℞. pillulaꝝ fetidaꝝ pilłaꝝ ꝺ oppoponaco.
añ. ℈. ij. reformenf cũ ydromelle ⁊ fiãt pillule. vij. Et poſt iſtã
eũonez põt ſumere. ʒ. i. metridati maxie tpe hyemis. Vel tpe
eſtatis põt ſumi ꝯfectio vt. j. ℞. zuchari roſati ãtiq. ℥. ſ. ſpēꝝ
pliriſarcoticon. ʒ. ſ. cũ melle ro. fiat ꝯfectio. Et poſt iſtas eũo
nes põt vti cliſterib⁹ fortiorib° q̃ꝫ ꝓus i qb⁹ intrēt ſolutiua for
tia vt yeralogodion. cologntida. ⁊ ſemē croci ortēſis qꝺ i hoc
cãu multũ laudaf. tñ ſua accuitate ē aliquo mõ ſuſpectũ. Po
teſt igif fieri cliſtē vt. j. ℞. vtriuſqꝫ malue mercurłaꝛ. abrotani
ſticados vtriuſqꝫ rute. añ. ℳ. i. ſuci betonice. libꝛ. ſ. agarici
ʒ. ij. colognitide interioris. ʒ. i. ſeminis ruthe ſilueſtris. ʒ. ſ. bu/
liant. omnia cuꝫ libꝛ. duabus aque ⁊ facta collatura addatur
caſſiefiſtule. ℥. i. yerepigre. ʒ. ij. yerelogodion. ʒ. i. olei de lilio
olei ruthe. añ. ℥. i. ſ. ſaliſgēme. ʒ. iij. miſce pro cliſteri. Et ſic põt
aliqñ vti ſemel vno ſemel alio ita dico de ſolutis. Semp tñ no
tãdo qꝺ dicit. d. meſue. c. ꝓprio cũ dixit. Opꝫ vt inter eũonem
⁊ eũonez interueniat tp̃s in quo opꝫ occupari regimē ꝯforta/
tiuũ. Jn quo medio tpe laudaf aſſumptio tyriace i mane vt di
xit ſerapio. Et qꝛ vtplurimũ nõ repif perfecta. loco eius ſumi
põt de metridato vt ſupradictũ ē. Cuius exhibitio ſꝫ Gal. ⁊
añ digeſtionē ⁊ poſt ꝯuenit. Et tãdē poſt datas eũones poſſũt
medici ꝯficere ꝯtinuo ſirupos fortiores ⁊ magis a ꝓpriate ⁊
ēt ſolutiua cuiuſcũqꝫ generis. Unde fiat totũ vt ifra. ℞. tur/
bit agarici electi. añ. ʒ. ij. pulpe collognitide. ʒ. i. tñ aduerte ne
ipa noceat ⁊ oꝫ poni i pãno lineo i decoctiõe ſene polipodij.
añ. ℳ. ſ. aniſi. ℳ. i. maſticis bdelij. añ. ʒ. i. fiat ſirupus cum
melle ⁊ def de 4° in 4^m cũ aqua ſaluie całe duo coclearia ⁊
plus ⁊ min⁹ 2^m ꝙ expedit. poſſet ēt ad hoc ꝓpoſitũ ſirupos in
finitos ⁊ ēt ſolutiua vel decoctões ponere iſte ſufficiant.
¶ Simplicia tñ in hoc cãu valētia ⁊ ꝯfortãtia aliq̃ adducaꝫ.
nã oppoponacũ ſm oēꝫ modũ admiſtratiõis vꝫ. Valet ēt ca/
ſtoreũ. Valet piper oimodo admiſtratõis. Valet ſiłꝛ aſſa fe
tida. Valet agaricus vt dictũ eſt ſupra. Valet colognitida ex
ſoluēdo. Confortatiua magis vt ſticados oimõ acorus yua
herba paleſis calamentũ thimũ betonica ⁊ hmõi ꝺ qb⁹ ſupra
Poſſem plura ponere ſꝫ iſta ſufficiãt. Et ex his cũ dictis ſupe
rius iu pria pte poterit exptus medicus varias medicinas cõ
ponere ⁊ alteratiuas ⁊ eductiuas ſm qꝺ ſibi placuerit ſemel
vtēdo vna. ⁊ aliqñ alia ne pp ꝺiuturnitatē natura aſſueſiat ad
vnã medicinã vt nõ patiatur poſtea ⁊c̃.
¶ Completa hac intētione ſurgat alia intētio q̃ ē ad o^m diuer
ſio. Et qm̃ talis itētio cõplef ꝑ gargariſmata caputpurgia ſter
nutatoria ⁊ ſimilia. Gargariſmata maſticatões i hoc cãu non
laudo qꝛ in iſto dño ē aliqualis debilitas ⁊ nocumētũ in mem
bris ſpiritualibus in quo cãu nõ laudãtur talia. Poſſunt ergo
fieri aliqua caputpurgia vt ifra. ℞. ſuci bletis ſuci maiorane
añ. ℥. iij. miſce ⁊ de ipſo tepido põt fieri caputpurgiũ i mane.
Põt ēt fieri ſternutatio cũ ſternutatorio vt infra. ℞. piretri pi
peris lon. nigelle ꝯdiſi añ. ʒ. ſ. nuciſmuſcate maiorãe. añ. ℈.
ij. fiat puluis ꝓ infũdēdo in nares.
¶ Stat vltio intētio medici in mēte ꝺ reſolutiõe mãe aliqualꝛ
in mēbris imbibite q̃ ꝑficif cũ fricatõib⁹ vnctionib⁹ emplaſtris
balneis ⁊c̃. Fiat ergo prio fricatio in poſtrema capitꝭ leuiter ⁊
extremitatib⁹ fortiter: ⁊. ps extrema capitis fricef cũ radice li
lij ⁊ cũ pãno ſatis aſpero ⁊ manu calida ēt ſi aliq̃ ꝓncipaliter
ſit ps laxa eleuef ⁊ deprimaf frequēter dico hoc poſt purga/
tõem. Poſtea fiat inunctio poſterioris ptis capitis cũ oleo ꝺ
lilio vel nardino vel coſtino vel laurino vel ꝺ pipib⁹ ⁊c̃. Vel vn
gaf vnguēto de bdelio. d. Meſue qꝛ multũ laudaf. Et ad h°
ēt vꝫ vnguentũ vulpinũ factũ vt ifra. ℞. olei vulpini ſecũduꝫ
arteꝫ facti. ℥. ij. olei coſti. ℥. ſ. ſeis rute folioꝝ lauri. añ. ℥. ſ. pi
peris nigri caſto rei. añ. ʒ. i. euforbij. ℈. ij. cere paruꝫ fiat vn/
guentum. Ad hoc valet martiaton agrippa: vnguentum au/
reũ ⁊ ſimilia. Et ſi volum⁹ facere euaporatões poſſumus cuꝫ
maiorana auricula muris folijs lauri melliloto ⁊ ſimilib⁹. Et ſi
volumus facere cerota poſſum⁹ vt cũ ſupraſcriptꝭ oleis ⁊ pul
uerib⁹ addēdo gumas calidas ſicut cũ galba° oppoponaco
ſerapino bdelio mirra maſtice laudão ⁊c. Notañ tñ hic ꝺ mē
te Aui. ꝙ appoſitio hoꝝ medicaminũ ſup mēbra frequēter eſt
aſpiciēda. qꝛ aliqñ vlcerãt. ⁊ nimis calefaciũt. ⁊ nõ ſentif tñ/
Sꝫ ꝑ hoc diſtinguif. ſi color ſit rubeus ⁊ caro iflata ⁊ cũ ꝯpri.
mif dealbaf bonũ ē. Si aũt cũ cõprimif nõ dealbaf ſꝫ rema/
net rubedo ſignũ ē ꝙ nimis calefacit quare talia medicamia
ſunt vitanda. Cõuenit ēt approxi°. aq̃ ardētis cuꝫ q̃ ſint diſti/
lata aliq̃ reſolutiua ꝯfortatiua dictaꝝ ptiũ. Valēt etiã in hoc
aque termaꝝ. Valēt ēt multiplicare vētoſas ſtricti orificij ſine
ſcarificatiõe ſup his ptibus ⁊c. Et hec de iſta materia.
¶ Pro vſu quoꝝ balneoꝝ ſit hec. Prima regula obſeruanda
Ante q̃ꝫ qs ſummat balneũ prius ſit vłr euacuãdus euacua
tiõibus ſi eũatus nõ fuerit. Scꝺa regula. Tēpore calido bal
nea recipiãtur hora in qua remiſſa ē caliditas. vt de mane vel
in ſero vt hora ort° ſolis vel parũ diſtãter. Tertia regula. Jn
gredíētes balneũ prius expurgētur a fecib⁹. vrina ſputo. ⁊ ſu
perfluitatib⁹ cõibus. Quarta regula. Locus vel aqua i qua
ingrediũtur ſit a tactu reꝝ inficiētiũ emũdata ita vt ſit aqua a
ſuo fonte ſcaturiēs quã leproſi ſcabioſi epidimia ifecti ⁊ ſimi/
lia igreſſi nõ fuerint. Quita regła. Jngrediētes balnea ꝑſiſtãt
in eis vſqꝫ ad debilitatē excluſiue. magis tñ i ꝓceſſu ⁊ minus
in pricipio. Sexta regula. Balneat⁹ hora balnei oio euitet ci
bũ ⁊ potũ generałr omne gen⁹ laſiuie. Septia regła. Balnea
tus ſe diligēter pãnis coopiaf vt exit balneũ ⁊ igrediaf lectũ
vbi pãnis diligenter cooptus dormiat ⁊ ſudet ſi fieri põt. 8ª

regl'a. postq̄ꝫ dormierit ⁊ leui fricatōe fricat⁹ fuerit anteq̄ꝫ co
medat aliq̄bus passib⁹ exercitet̃. qꝺ si pp m̄broꝝ idispositōeꝫ
taliter exercitari nō pōt longiori tēpore fiat frica° extremoꝝ.
Nona regula. Cōditio i cibo ⁊ potu debite q̄ꝫtitatis ⁊ quali
tatis vt ñ sit cibus nimie q̄ꝫtitatis ita vt stomacū aggrauet vl'
nausea inducat̃ potus ēt nō sit tāte quātitatis. vt ad vnguē tā
gatur. Decima regula. Qualitas cibi cōueniēs attēdat̃ pꝛio
vt cibus sit facilis digestionis. 2° qꝺ boni nutrimēti ⁊ nō super
fluitatis ⁊ facilis penetratōis ⁊ nō grossus neqꝫ opillatiuus.
Idē dicat̃ de potu. Xi^a regula. Si bis in die igrediat̃ balneū
2ª vice nō ingrediat̃ nisi distanter ab assumpto cibo p horas.
vij. vel. viij. Causa oium istoꝝ patet itelligēti. Uerꝫ q2 aliqñ se
quūtur ad balnea imoderata vigilia vehemētia sitꝭ doloꝛ capi
tis cōstipa° vētris imoderat⁹ sudoꝛ pūctio ⁊ ardoꝛ vrine. Et
fluxus reumatis a capite. ꝓstratio appetitus quibus nisi attē
datur balnea nō essent ꝓficua ad illa ergo succurrēdum ē ꝭm
regimen presentis medici.

¶ De d̄bilitate duoꝝ digitoꝝ manus pro quoddaꝫ iuuene de
cremona. Consilium. .ix.

In cāu debilitatꝭ mot⁹ volūtarij digitoꝝ duoꝝ ma-
nus ꝯtīgētis in iuuene triginta annoꝝ pluri^m ex-
ercitio suo scribentꝭ est ꝯsiderāda p̄cipua cā huius
dispōnis cū a plurib⁹ causis ꝯtingē possit. Et ē im-
possibile curare egritudinē nisi ꝑus cognouerim⁹ eā: vt Auic.
ꝑma quarti. Et qm̄ facile ē medicinis alias factꝭ ꝯp̄hendere
existimatā cām fuisse opillationeꝫ ꝓhibentē trāsitū spirit⁹ aia
lis ad membꝝ q̄ opillatio existimat̃ pendēs ex m̄ā frigida hu-
mida opillāte ⁊c. Pur cū pace dñoꝝ phisicoꝝ q̄ viderūt ⁊ in
cāu ꝯsultatiōeꝫ fecerūt arbitroꝛ ego ꝓbabil'r qꝺ cā hui⁹ acci-
dētis nō sit talis humoꝛ frigidus humidus opillās qm̄ lꝫ egri
tudines gn̄āte in nucha ⁊ neruis m̄āles p viā paulatine ꝯge-
stiōis humoris i eis sint flegmatice ex eo q̄ i eis multiplicat̃
humoꝛ flegmatic⁹ facilit̃ ex d̄fectu expulsiue ⁊ paucitate calo
ris eoꝝ cuꝫ nutriātur nutrimēto flegmatico vñ sua sup̄fluitas
sibi attestat̃ ⁊ p hāc cām sepe accidit q̄ cū nerui patiūtur ꝯie
cturant̃ cōiter medici eos pati ex hūoꝛe fl'atico. Sꝫ ista cōie-
ctura nō sp est vera. Nā reqrit ꝯformatiōeꝫ ex alijs signis p̄-
cipue cū nerui recipē possint nocumētū ex m̄ā ad eos fluēte in
quo fluxu alij humores a flegmate possunt currere vt i cāu no
stro arbitroꝛ eē. Nā significatōeꝫ accipere oꝫ vt dicebat Aui.
2ª tertij ca°. i. Significatōes in dispōnib⁹ eoꝝ. s. neruoꝝ sumū
tur ex opationib⁹ ⁊ ex tactu ⁊c. Cū igit̃ hec dispositio ꝯiūga
tur q̄busdā accidētib⁹. s. q̄ ñ est mansiua dispō imo remouet̃ ⁊
aduenit: declarat̃ q̄ nō p viā paulatine ꝯgestionis m̄āeꝝ i mē
bris neruosis sꝫ magis p viā d̄fluxus humoꝝ sit depēdēs. Nā
vt relatiōe sua habitū ē hec indispō ad motū ⁊ lesa siue dimi-
nuta actio siue corrupta actio mot⁹ volūtarij ipoꝝ digitoꝝ i scri
bēdo in mane post somnū nulla appet sꝫ post exercitiū laborio
sum manus i scribēdo. Et q̄ꝫto magis laborat tāto magis au-
getur dispō mala. Hoc igit̃ satis euidēter cōcludit cām nocu-
menti nō esse m̄ām ibidē paulatine ꝯgestā sꝫ aliūde fluentem.
Unde dicit Aui. ꝓ ista cā. ca° supra allegato in p̄n°. Motus
aūt laboriosi in faciēdo egritudines neruoꝝ introitū magnum
hn̄t supra id qꝺ i alijs ē. Ex h ēt vr̄ satis euidēter ꝯcludi q̄ nō
tm̄ cā est m̄ā ibidē paulatine ꝯgesta sꝫ nec opillatio in via me
dia: cū p motū ⁊ exercitiū mēbri nō minoret̃ nocumētū mēbri:
imo augeat̃. Videt̃ āt seq ex hoc qꝺ si qua m̄ā ē nocēs i ner-
uis ipsoꝝ digitoꝝ ipa ñ ē m̄ā frigida sed calida qm̄ p motuꝫ ⁊
exercitiū auget̃ nocumētū vbi ꝓbabiliter dēret minorari si cā
foret frigida flegmatica. Sꝫ q2 stare posset oppositū pp deflu
xum multe m̄āe frigide. ideo pro firmāda intētiōe qꝺ m̄ā sit ca
lida fluens adducit̃ q2 ad tactū ꝑcipit̃ manifesta tūc caliditas
in illis mēbris lesis ⁊ simul cuꝫ aliquali ruboꝛe. Et maxie quia
tēpoꝛe calido magis nocetur. Est igit̃ arbitrādū q̄ ad h accn̄s
causanduꝫ ꝯcurrunt quedā cāe que sese iuuāt in ledēdo. Pꝛi-
ma causa est debilitas in virtute illius mēbri. Nā sicut ꝓpter
resolutōem factā in spiritibus ex motu ⁊ exercitio toti cōmun
seq̄tur debilitas in opatione motiua. Ita similit̃ ⁊ pp motū la-
boriosuꝫ in scribēdo facta resolutōe i instrumētis vt spiritibus
sequit̃ ꝯñter istud accidēs in dictis mēbris. Nā simile ēt in stu
poꝛe dicebat Auic. q̄ in illo q passurus ē sincopiꝫ statiꝫ. aut in
ꝓpinquis moꝛti sit stupoꝛ q ē diminuta opatio in sensu pp de-
bilitatē. Ita similiter pōt fieri hoc accidēs qꝺ ē diminuta opa

tio in virtute volūtaria motiua. Alia cā ꝯcomitās ē indisposi-
tio organi ⁊ instrumenti a caliditate. vñ lꝫ talis indispositio pp
malitiā ꝯpl'onis sine m̄ā sit magis apta ledere sensuꝫ q̄ꝫ motū
tñ ēt sup̄fluēs ledit motū qm̄ dicebat Auic. i. c. de palesi. Et sci
tū ē q̄ d̄structio sensus ⁊ motus fit ⁊ supple magis diminutio
qm̄ spiritus sensibilis aut motiu⁹ aut retinet̃ a penetratiōe ad
mēbra supple. s. pp opillatōnem aut penetrat. sꝫ membra non
suscipiūt eius ipressionē pp corruptiōem ꝯpl'onis. Cōplexio
aūt corrupta aut ē frigida aut ē calida ⁊c. Et sic pꝫ q̄ pp com
plexiōeꝫ calidā ēt fluente spiritu ad mēbꝝ aliquotiēs debilite
tur vl' aufert̃ opa° motiua mēbri vñ ēt p̄ntibus spiritib⁹. sꝫ di-
stempatꝭ ⁊ mēbro ēt idisposito recipere imp̄ssionē virtutꝭ moti-
ue pp maliciā ꝯplexiōis p̄t hoc accidēs euenire maxie q2 ar
bitroꝛ ⁊ ē multū rōni ꝯsonū q̄ cā potissi^a sit mali^a ꝯplexiōis ca
lide m̄ālis ⁊ humide ex defectu sanguinis ⁊ mēbroꝝ vehemē
ter exercitatoꝝ ⁊ calefactoꝝ in scriben° vt supradictū ē. Unꝺ
si ꝓpter doloꝛē volebat. A. i. c. de stupoꝛe p id qꝺ effundit̃ vt
pluri^m de sanguine fit stupoꝛ. Ita ꝓpter motū istū effuso san-
guine ad mēbrū fit idispō ad motū. Et hec de casu sufficiant.
Istis ergo suppositꝭ ⁊ declaratꝭ ꝯcludit̃ nō eē nocumētū ꝑnci
pale i ambitu toti⁹ vel i aliquo ꝑncipali mēbro vel alio necessa
rio ad ꝯseruatōem iduidui. sꝫ tātūmō pꝛia lesio ē i manu ꝯco
mitanter tñ pp subtilitatē sanguis fluentꝭ ad ipm mēbꝝ facilit̃
per motū calefactum ⁊ exercitio stante latitudine meatuuꝫ ad
fluxuꝫ causa dispositiua.
¶ Circa igit̃ regimē pꝛia intētio dꝫ eē ad infrigidādū aliqua
liter ⁊ inspisandū sanguinē i toto: maxie cū sanguis ipsius de
beat eē colericus stāte ipsius habitudine colerica vt supponit̃
Quecūq̄ꝫ ergo faciūt ad p̄seruādū a lapsu calido ⁊ sicco vi-
dent̃ in cāu ꝯuenire. Circa igit̃ electōneꝫ aeris eligat̃ aer in
hyeme tēperatus. estate v̄o ad paucā frigiditatē ⁊ in passiuis
q̄si tempatus. Nā humiditas aeris iuuat ad nocendū maxie
passibilitatē inducēs in mēbris neruosis. Cauēdū igit̃ a vēto
boreali ⁊ ēt australi ⁊ maxie cū ad austrū seq̄t̃ boreas.
¶ Exercitiū cōe toti ē satis ꝯueniēs si moderatū fuerit ⁊ hora
ꝯueniēti factū vt in m̄āe expulsis sup̄fluitatib⁹ cōib⁹ ex egestio
ne vrina ⁊c. q̄ nisi p n̄āꝫ expellant̃ iuuet̃ eaꝝ expulsio maxime
egestionū cū suppositoꝛio vl' clisteri cōib⁹. Et si pp ꝯtingētiam
nō possꝫ moueri fiāt fricatōes loco exercitij. Exercitiū tñ pti-
culare ipsius mēbri lesi sit moderatū m'tū qm̄ sup̄fluitas exer
citij vt constat adducit ad hanc principalem lesionem.
¶ Somnus in casu isto magis ꝯueniēs ē q̄ꝫ vigilia superflua
vtraq̄ꝫ temperate offerantur: sed non fiat accubitus maxie in
estate supra culcitra molli: neq̄ꝫ sint pāni multum stricti circa
doꝛsum precipue ex pellibus in hyeme ne calefacto doꝛso ⁊
vena chilis consequēter in toto sanguis calefiat ⁊ nimis sub-
tiliet̃ cuius subtiliatio i cāu vt supra visuꝫ ē pluri^m nocet. ¶ In
nanitio ēt ꝓ q̄to facit ad iflamatōem ⁊ subtiliatōeꝫ sanguinis
nocet: ⁊ ita ieiunia nisi que sunt ꝭm legē sunt nociua. Coytus
similiter p̄cipue sup̄fluus ⁊ tpe ianitōis ē multū nociu⁹. ¶ In
cibis aūt vitent̃ q̄cūq̄ꝫ instabilia vt acuta amara salsa acruia
vt cepe alea porri sinapis ⁊ q̄cūq̄ꝫ calida virtual'r vt spēs aro
matice vina potētia ⁊ p̄cipue vina alba. Acetū ēt p̄cipue ma-
ximi ē nocumēti pp lesionē quā infert neruis ⁊ mēbris neruosis
⁊ fortit̃ acetosa. lꝫ mediocria vt vinū granatoꝝ muzoꝝ ⁊ succ⁹
arātiū dulciū nō discōueniāt. Sed sp̄āliter in eligēdo sit panis
elect⁹ de frumēto nō salit⁹ neq̄ꝫ in furno tost⁹ q̄ si tostus fue-
rit amoueant̃ cū cultelo ptes exterioꝛes. Vitent̃ brodia apiti
ua vt brodiū ciceꝝ cauliū spargoꝝ ⁊ aliaꝝ herbaꝝ apitiuaruꝫ
Inter carnes laudant̃ i estate carnes capretoꝝ p̄cipue ⁊ car
nes pulloꝝ galinaꝝ ⁊ ꝑdicū ⁊ fasianoꝛuꝫ ēt vituli. Et i hyeme
carnes castratoꝝ possunt exhiberi. sꝫ vitent̃ q̄lee ⁊ pipiones
⁊ vl'r carnes pingues vnctuose. vitent̃ oua soꝛbilia. licet vsus
ouoꝝ ñ soꝛbiliū nō sit discōueniēs pp id q̄ acq̄rere faciūt quā
dā spissitudinē in sanguine vbi ex ouis soꝛbilib⁹ generat̃ san-
guis subtilis. Pro ferculis laudant̃ far. ⁊ oꝛdeū ⁊ panicuꝫ ⁊
miliū in brodijs pinguib⁹ si decoquant̃. Pro ꝯdimētis dimit-
tat butiꝝ vtat̃ oleo ⁊ si ex oliuis imaturis eēt factū eēt ꝯueniē
tius. Dimitat ficus p̄cipue qm̄ generāt sanguinē subtilē ⁊ mo
uēt eū ad extre^a vitet ēt vuas de mōte sed vti pōt vuis passis
ad acetosuꝫ declinātib⁹. Interdū sumere aliq̄d de piris vl' co
ctanis p̄cipue coctꝭ nō ē peccatū. Vinuꝫ eius sit vinuꝫ medie
potētie coloratū ⁊ i estate nōbiliter mixtū ēt i hyeme parūper
cū aqua saltē simplici decocta ⁊ bibat̃ pce ⁊ nullo° q̄tato ci-
bo in sto° sꝫ siml' cū cibo debite ꝯmiscēdo. Et hijs suꝫ ꝯtentus

quantū ad regimen in dieta.
¶ Circa medicinalia qm̄ nō vr̄ intentio nisi ad infrigidationē
sanguinis ēt ad ꝓhibitōez multitudis ei⁹. Laudo i tp̄e veris
fieri flobotaomiā de vena basilica educēdo. ℥. v. vel. vj. sangui
nis fcā pri⁹ lenitōe ventris cū clisteri cōi. Et qm̄ ēt i estate acq
rit̄ subtilitas ⁊ acuitas i sanguine. Laudo veniēte autūno vt
ēt fiat leuis flo^a. ℥. iij. vel. iiij. ad plus sanguinis ⁊ ista sit multuz
stricti orificij de eadē vena vt supra. Laudo ēt bis i āno eisdē
tp̄ibus factis flobothomijs ꝑ q̄ttuor vel qnqꝫ dies fieri solu/
tionē ventris ad eductiōem hūoris colerici cui⁹ mixtōe cū san
guine redditur ipse sanguis fluxibilis. ꝓpus tn̄ digerat̄ mā cum
hijs q̄ aliqualr̄ inspissant sanguinē ⁊ colera ne pp ei⁹ tenuitatē
fiat ibibita i poris membroꝝ ⁊ inde fiat ꝓ̄pius difficilis eūatio.
Digerat̄ itaqꝫ mā cū sir° vt. j. ℞. sirupi rox. ℥. ij. sirupi de iuiu/
bis ⁊ fumoterre an̄. ℥. ss. aquaꝝ portulace buglose ⁊ absinthij
an̄. ℥. ij. misce ⁊ clarificet̄ ꝑ duabus vicib⁹ ⁊ ꝯtinuet̄ qnqꝫ vi/
cib⁹. Postea sumat̄. ʒ. i. aut. iiij. ℈. de pillulis vt. j. ℞. mirabo.
citri. gumosoꝝ. ℥. ss. reubarbari electi. ʒ. ij. hermodaculoꝝ aga
rici. ʒ. i. ss. diagredij masticis gariofiloꝝ. an̄. ℈. i. cōficiantur cū
succo rox. Et sumant̄ pillule hora qua ꝯsueuerūt sumi alie me
dicine tardan° assumptiōem lauatiui ꝑ. vj. horas. ⁊ sumendo
prandiū leue stādo in domo eadē die. ⁊ nullo mō manū exerci
tādo nisi remisse. Sequēti die sumat ꝯfectōem vt. j. ℞. diabu/
glosati. ʒ. iij. zuccari rof. ʒ. ij. misce. Cōsequent̄ laudo oi ebdo
mada sumi. ʒ. i. vel vsqꝫ ad. ʒ. i. ss. trifoꝛ miōris ex arte fenonis
cū modico vini medij coloris. Et hijs suz ꝯtent⁹ quātū ad me/
dicinalia vniuersalia toti.
¶ Jam circa ꝑticularia medicamina applicanda mēbro leso
sūmo mihi pro fundamēto ⁊ cardine i applicatōe medicinarū
localiū textū dn̄i Aui. ad finē capituli d̄ cura ꝑalesis q̄ imedia
te seruit ꝓposito nostro dixit sic Aui. Qn̄qꝫ vo iuuant̄ plures
eoꝝ cū eis que ifrigidāt ⁊ ꝯfortāt ⁊ ꝓhibēt mām supple fluer̄
ad mēbꝝ. Et addit ⁊ cū medicis calidis augumentat̄ egritu
do ⁊ id iō qm̄ mā subtilis dilatat̄ ꝑ ea. s. calida plurimū. Cuz
vero mēbꝝ infrigidat̄ ꝯfortat̄ mēbꝝ a frigore ⁊ minorat̄ quā
titas māei. s. fluent̄ ⁊ ꝑuenit ad hoc vt euanescat. s. fluxa. Et
addit ⁊ nō oꝫ vt in eoꝝ calefactione ꝑueniat̄ sꝫ est necessariuz
vt sint medicie ꝯfortate cū aliq̄bus q̄ sint sicut camomilla ⁊c. ⁊
ēt sit id ꝙ aliq̄d ifrigidatōis hēat sicut succus liq̄ricie ⁊c. hec
eniz cū administrant̄ iuuāt valde hec ipe. Ex hoc ḡ textu colli
lige ꝙ epithiata calida fomētatōes inunctōes ⁊ cerota si ap
plicent̄ mēbro sūt magis ad nocumētū q̄ꝫ ad iuuamētū. Lau
do igit̄ ꝓ fomētatōe fiat vt. j. ℞. camomille absinthij roxa. an̄.
M. ss. calamēti z^{am} ꝑtē. M. sandaloꝝ citri. seis acetose ⁊ en
diuie an̄. ʒ. ij. buliāt i vno bocali aq̄ ⁊ cū petia linea duplicata
infusa i dicta decoctione tepida supponat̄ loco lexo. Uel fiat
inunctio cū oleo roxato ⁊ camomelino ⁊ si plꝫ cū spēbus vt su
pra sumēdo debitā q̄ꝫtitatē eaꝝ verbigra. ʒ. i. de puluere pro
℥. i. ss. olei cū modico cere pōt fieri vnguētū ad istā intētionez.
Juuabit ēt si fiat pillula tenēda in manu lesa tractādo illā ꝑ̄ci
pue cū digitis lesis vt. j. ℞. nucū cipssi macis cora. ru. floꝝ ne
nufaris ⁊ roxa. sandaloꝝ citrinorū an̄. ʒ. i. gra. ss. laudani. ʒ. i.
cere q̄ꝫtū sufficit ad incorporādū ⁊ fiat pasta rotūda ad q̄ꝫti/
tatē arācij mediocris. Ualet ēt si fiat cerotū ⁊ teneat̄ alligatū
supra radices dictoꝝ digitoꝝ vt. j. ℞. masticis thuris an̄. ʒ. ij.
roxa. ru. coriandroꝝ. p̄p̄. coraloꝝ ru. an̄. ʒ. i. carniū citonioꝝ co
ctaꝝ in vino nigro. ʒ. ij. ss. cū modico cere ⁊ oleo absinthij si ex
pedit fiat cerotū ⁊ extēdat̄ sup corio plano ⁊ supliget̄. Pos/
sez circa h̄ mlt̄iplicare remedia: sꝫ istis vt electōib⁹ suz ꝯtēt⁹.

¶ Ad torturaz oris a paralesi pro quodam nobili placētino.
Consilum. .16.

IN casu isto qm̄ tortura faciei ꝑ̄cipue ē dependens
ab essentiali nocumēto cerebri q̄d manifestat̄ pp id
q̄d mā ꝯiungit̄ cū obiussiōe sensuū supposito debi/
to regimine in dieta de qua plenū est iformat⁹. sup/
posita eūatiōe vl̄r facta. Restat ad ꝑfectiōez cure notar̄ quas
daz medicinas magis ꝑticulares recipiētes mām actu ꝯiun/
ctaz ⁊ imediata an̄cedētez: hn̄do ēt respectū ꝑ̄cipuū ad cō/
fortatiōez cerebri cui⁹ debilitas ē radix nocumēti. ¶ Pro qui
bus expediēdis itentiōib⁹. laudo pri⁹ fieri pillulas ꝑtim eūa/
tias ⁊ ꝑtim ꝯfortatiuas. de q̄bus singulis trib⁹ dieb⁹ hora in/
troitus ad lectū. Sumant̄ tres satis grosse que sunt adminus
℈. ij. distanter tamen a cena per horas duas adminus. Qua
rum descriptio fiat vt infra. ℞. agarici electi. ʒ. i. sticados aro
matici. ʒ. ss. nucismusca. iue. an̄. ℈. . cuz sirupo d̄ sticados for
mētur pillule vt sup. Laudo ēt aliq̄n fieri clisteria saltē semel
in ebdomada vt ifra. ℞. mercurial̄ polipodij an̄. M. i. cētau
ree coloquitide an̄. M. ss. sene. ℥. iij. carthāi epithimi. an̄. ʒ. v.
ruthe ⁊ camomille. an̄. M. i. ss. fiat omniū d̄coctio lenta i de/
bita quātitate aque except̄ thimo ⁊ epithio: q̄ ponant̄ in fine
decoctiōis: postea facta collatura addat̄ debite quātitati ipsi⁹
casir̄. ⁊ yerepigre an̄. ʒ. vi. olei rute. ℥. i. salis parū fiat clistere.
Jn hoc cāu est virt⁹ distrahēs humiditates a capite ⁊ exicās.
Eligat̄ tn̄ in vsu isti⁹ hora recētior dei vt in māe ꝑ̄cipue si an̄/
cesserit pluuia. Ad intentōez ēt nr̄am valet si forte teneat̄ ꝯti°
in ore muscus. ⁊ magis. Ualet mirabolanus kebulus. Niger
etiaz valet. Conuenit etiam ad intētionez facere masticatoriū
ex ꝑuendo humiditatē saliualem. Fiat igitur vt infra. ℞. radi/
cū acori recētis. ʒ. iij. piperis longi nucismus. staphigrie an̄. ʒ.
ss. passulaꝝ. ʒ. i. oia siml̄ pisient̄: ⁊ fiāt formule in for^a lupilorū
grossoꝝ: ⁊ vnus eoꝝ teneat̄ in ore i mane masticādo per horā
mediā adminus. Ualet ēt fieri aliq̄ꝫ gargarizatōez cui⁹ d̄scri
p° ē talis vt infra. ℞. aque d̄coctiōis acori sticados nucismus.
an̄. ʒ. ij. macis maiorāe. an̄. ʒ. ss. fiat decoctio i modica q̄ꝫtita/
te aque ⁊ in. ℥. iiij. dicte decoctōis addat̄ aceti. ℥. ss. mell̄ ele/
cti. ℥. i. se. sinapis. ℈. ss. misce. fiat gargarisma. Laudo ēt fieri
caputpurgiū trahēdo ꝑ nares ad purgādas mās ꝑ eādē viā
vt ifra. ℞. suci maiorane depurati. ℥. iij. suci radicū capari. ℥.
ss. radicū bletis. ℥. i. nigelle staphisagrie an̄. ǧ. iiij. misce tepefi
at ⁊ ꝑ nares trahat̄ duabus vel trib⁹ vicib⁹ paꝝ de eo. Si ēt
ꝓuocet̄ sternutatio iponēdo intra nares de puluere vt infra n̄
paꝝ erit cōueniens. ℞. elebori albi. pāis porcini pipis nigelle
euforbij an̄. par. aq̄. fiāt ex eis forme sicut lētes cum auricula
muris ⁊ vna ex eis dissoluat̄ ⁊ intra nares isufflet̄. Laudo ēt
vt fiat stupha ad faciē cooptis oculis cuz bōbice ⁊ ligatis vt
ifra. ℞. calamēti maiorāe sticados acori rorismarini. an̄. M.
i. nucismus. macis pipis longi. an̄. ʒ. ij. buliēdo oia i aceto aliq
bus bulitionib⁹. postea igniāt̄. tres vel quattuor lapides vini.
satis grossi ⁊ postq̄ꝫ igniti fuerit ponātur in bacilo sup q̄bus
infundat̄ decoctio aceti vt supra ⁊ debite coopto capite re/
cipiatur ille fumus. ita fiat bis i ebdomada. Ludo ēt singulo
sero fieri inunctionē ad maxillā maxime° cōtorsaz cum oleo vt
infra. ℞. olei de lilio olei costini. an̄. ℥. ss. olei balsemini. ʒ. ij. mi
sce fiat̄ inunctio apposita isup lana ⁊ ligata reformādo maxil
lam ad cōtrariū illius ꝑtis i quā cadit ⁊ hoc ꝑ̄cipue vtilitatē
affert si ponat̄ post suffumigiū det̄ paulo an̄. Nō sunt ēt omit
tēde ꝯfectiōes in cāu appropriate valētes exicatōi hūiditatū
⁊ ꝯfortatiōi cerebri int̄ quas ē singularissime ꝯfectio dyacori
Mesue si de ea sumat̄ ad quātitatē nucis i mane post facta
ꝑticularia remedia d̄ q̄bus dictū ē. Tardet̄ admin⁹ ꝑ horas
ij. cib°. Et si magis placeret fieri posset i for^a ꝯfectiōis solide.
Ad easdē itētōes valet dyamusc⁹ dulcis ⁊ amar⁹. Ualet ēt
singularit̄ ꝯfectio plirisarcoticon ⁊ diābra ⁊ huiusmōi. Et his
ꝯtent⁹ sum ad pn̄s quātū ad ꝑticl̄aria medicialia. Unū tn̄ spā
le volo ꝯmemorare. ꝙ qm̄ medicie huiusmōi oēs ꝯplōnē icli
nare faciūt ad calidū ⁊ siccū si forte estas fiat i tempata nimis
sunt tales medicie cū cautela offerēde: ne forte ex estiua cali
ditate ⁊ medicinaꝝ nimio vsu calidaꝝ corp⁹ deducat̄ ad infla
mationē ⁊ febrem. Et hijs sum ꝯtentus ⁊c.

¶ De tortura oris ꝓ vno spectabili ꝑmēse. Cōsiliū. 17.

IN hac dispōne que ē feda figura ⁊ malus sit⁹ ꝑtiū
faciei pp quē labia oris nō adinuicē sibi obuiāt s̄m
ꝙ nāliter obuiare debēt. q̄ dispō a medicis tortura
appellauit ꝯsueuit. duo fiēt ꝑ̄ncipalr̄. Prio ponet̄
regimē obseruandū i dieta gn̄aliter quātū ad debitā oblatiōez
sex reꝝ a medicis nō nāliū appellataꝝ. 2° ponetur regimen ꝑ
medicinas in casu pro cura facientes. ¶ Prius tn̄ vtiliter ad
sequētia ē sciēdū q̄d lꝫ i tortura faciei aliquotiēs ꝯtingat vtrā
q̄ꝫ ꝑtē ei⁹ eē egrā vbi. s. vna sit paletica ⁊ mollificata pp muscu
los illius ꝑtis eē ab hūiditate relaxatos. ⁊ aliā ꝑtē eē spasma
taz pp musculos eidē appropriatos eē ꝯ̄ctos: ꝯtingit tn̄ sepe
vbi vna tm̄ ps sit egra ꝑ nocumētū in ea essentialr̄ existens ꝙ
tn̄ alia ps faciei a debito situ ēt moueat̄. Et ꝓinde iter illustres
antiquos modicos nō modica exorta ē difficultas vt tangitur
prio ꝯtinētis. viij. ca. a Rasis ⁊ ab Auic. 2° fen. tertij. c. pro/
prio an. s. ps apparēter torta dicat̄ eē egra. an alia ps q̄ sana

apparet:qꝺ nisi sciaꝛ non pōt scire medicus cui pti faciei sint meᵃ applicāda.ꝺbigr̄a vbi vna ps faciei esset paleticata alia pte sana exn̄te.qm̄ tn̄ ps paraleticata caderet sup aliā ⁊ obediret vt musculi ptis sane aliqualꝫ versus radicē ꝯherenꝛ cōtingeret ptē sanā ꝯbi ⁊ torq̄ri ⁊ sic egra appareret ⁊ sana apparet egra.⁊ hoc est qm̄ ptes faciei tenenꝛ:in debito situ propter naturalez tensionez musculoꝝ vtriusqꝫ ptis que lꝫ appet quies dictaruꝫ ptium est tamē opatio musculoꝝ vtriusqꝫ ptis facientium sic quiescere.stant enim naturaliter musculi vtriusqꝫ ptis tensi nō soᵐ p ꝺtutez eoꝝ q̄ siccas situatas tꝫ.sꝫ ēt p oppositiōem eoꝝ ⁊ ꝯtra opantiā eoꝝ adinuicē ita vt vna ps n̄ sit altera potētioꝛ in ꝯhendo.⁊ sic ꝯsequēter cū altera ps mollificaꝛ tūc ps sana nō habēs ꝯtra operās ipa ꝯhiꝛ ⁊ mollificata ꝺsus illā moueꝛ.Cōtingit ēt oppositum vt declarari posset. Idcirco nisi intelligaꝛ que ps sit formaliter egra non poterit cōsequenter fieri curatio.

¶ Pro intelligētia igiꝛ huius difficultat̄ ⁊ declinatiōe est prio sciēdū ꝙ tortura faciei aliq̄n pēdere pōt ab vna pte tm̄ faciei lesa vt paraleticata pte dextra tātū siue tm̄ spasmata fiet malus situs i ambabus ptib⁹ faciei vel fieri poterit qm̄ si ps fuerit paleticata sua ponderositate ⁊ grauitate decidet sup aliam ptem.⁊ sic alia ps ꝯprimeꝛ ⁊ apparenter ꝯheꝛ.vel ēt ꝯbi pōt p aliū modū ꝺ quo dictū ē supra ꝓpter.s.musculū ptis mollificate nō ꝯ opari⁹ itrahēdo ad oᵐ tractui musculi ptis opposite i ptē ꝯriā.vbi ēt vna ps spasmata ⁊ alia essentialiꝛ nō lesa:ꝯtingeret tn̄ eadē ptez nō lesaꝫ a situ sibi nāli nōbiliter remoueri. Quoniā pp ptē spasmatā fiet tractus ptis sane violēter in istā differētiā pōnis.i quā ꝯhiꝛ ps spasmata:⁊ hoc siue fiat ꝺm lineā longitudinis faciei:siue latitudinis.vel aliꝛ q̄ulibet. Contingit ēt in tortura faciei vtrāqꝫ ptem eē essentialiꝛ lesam vt.s. vbi vna ps sit paraleticata ⁊ alia spasmata.vł iequalr̄ vtraqꝫ ps eēt paraleticata.vel vtraqꝫ ps eēt spasmata. In cāu igiꝛ vbi vtraqꝫ ps sit spasmata vel vtraqꝫ ps eēt paleticata n̄ est necessaria magna iuestigatio que ps sit magis lesa vel minus lesa.qm̄ stante spasmo māli repłoali i vtraqꝫ pte eadē itentio generalis ē curatōis. Idē ēt si vna ps sit paraleticata. Ubi ēt vna pars sit paraleticata ⁊ alia spasmata spasmo māli.lꝫ aliq̄ sint diuerse itentiōes hn̄de sicut diuerso mō curāda ē palesis ⁊ spasm⁹ mālis.⁊ aliquā spālem diuersitatē exp̄ssit Rasis i diuisionib⁹ i.c.ꝓprio.tn̄ nō ē magna cura si ēt disticte nesciaꝛ q̄ ps sit paleticata vel spasmata.qm̄ q̄ vni ꝯueniūt ex toto alteri nō obsunt.vt pꝫ intelligēti. Sꝫ vbi vna ps tm̄ sit egra essentialiter ⁊ alia tm̄ p colligātiā q̄ tn̄ dr̄ sana vbi illa ps sana appareret magis feda ⁊ ꝯn̄ter egra.lꝫ nō eēt sicut ꝯtingere posset in tortura faciei cui⁹ cā ē mollificanᵒ vnius ptis ⁊ casus supra aliā ptē:tūc vt dicebaꝛ supra:ps sana supra quā cadit alia cōtraheretꝛ ⁊ magis difformis apperet q̄ꝫ alia ps mollificata lꝫ essꝫ sana ad bonū itellectū. In hoc igiꝛ casu ē nostruꝫ ꝓncipale ꝓpositū ⁊ ē necessaria certificatio q̄ ps essentialiter dicatur egra ⁊ q̄ nō vt pti egre medicina applicetꝛ ⁊ nō pti sane. –

¶ Dico igiꝛ ꝓ declaratōe cū doctrina Rasis prio ꝯtinētis loco allegato ꝙ oꝫ interrogare egrū in qua pte pcipiat nocumētuꝫ. Nā in casu vbi cā sit paralesis vnius ptis ibidez erit obtusio sensus:⁊ aliq̄lis doloꝛ grauatiuus cū tumore partis ⁊c. Et vbi cā sit spasmus erit doloꝛ i pte ꝯcta cū nocumēto ēt sensus illi⁹ ptis. Cognoscet ēt ex aᵒ facilꝫ ⁊ ē ꝙ facili⁹ reddit⁹ ptis ad sitū nālē extēsiōe vel contractōne fcā in altera parte significat partē sanā:⁊ difficilis partē egrā.qꝛ si pars sinistra sit spasmata.⁊ trahiꝛ extēdendo versus dextrā dextra reuertiꝛ ad suum sitū nālez. Si vero sinistra sit mollificata ⁊ ꝯhetur ad oppositum:tūc dextra extēdeꝛ ad sitū nālez.⁊ ipa sinistra reducta non remanebit in situ suo naturali sed iterato fluet.⁊ hoc est signū sufficiens ad declarādū q̄ pars sit sana que egra.

¶ Hoc igiꝛ intellecto veniēdū erit ad primū ⁊ ꝓncipale intentuꝫ nō habēdo ꝯsideratiōez ad torturā q̄ pēdere possit a spasmo de siccitate vł ex apostemate colli p̄focatiuo de quo videbaꝛ facere mētiōez Gal.ꝫᵒ interioꝝ.qm̄ tales rarissime fiunt ⁊ mortales sunt nō multo tpe durātes nō sicut est ista pro qua nūc fit ꝯsultatio que iā multo tpe durauit. Erit ergo tm̄ regimē nostrū in tortnra māli pendēte ex paralesi vł spasmo māli partiꝫ faciei. Et hec de casu sufficiant.

¶ Quantū igiꝛ ad regimē obserueꝛ prio regła gnālis vt sit inclinatio ad calefaciētia ⁊ exiccatiua. Magis tn̄ in ꝓcessu p⁹ 14.diē ꝯuenire pn̄t exiccātia q̄ꝫ a ꝓncipio.qm̄ a ꝓnᵒ exiccādo nimis nō eqnata mā p digestionē subtile aliq̄n ꝯsumeꝛ ⁊ grossuꝫ terreū reddeꝛ inabilib⁹ eductiōi. In ꝓcessu aūt facta eq̄tione in mā nō erit tale nocumētū in exiccādo vt pꝫ ꝯsiderāti. Et istū cān̄.inuebat tacite dn̄s Auic.scꝺa tertij.c.ꝓprio.satis ad ꝓnᵐ cure cū dixit. Et nō ꝺsicceꝛ.s.tortura a ꝓncipio. Cum exicatiōe mellis ⁊ pullis colūboꝝ ⁊c. ¶ Sit igiꝛ circa aerem electio vt declineꝛ ad calidū ⁊ siccū. Et sic camera illi⁹ sit constructa inter duo solaria habēs fenestrā ab oriente ⁊ maxime tpe hyemis ⁊ tpe quolibꝫ nebuloso ⁊ vētoso. Sit ēt modici luminis:imo obscura:vt voluit Rasis loco allegato ꝓmo cōti. cū Auic.⁊ reliq̄s. Quidaꝫ dicūt hoc fieri debere vt caueaꝛ a vēto ⁊ ab aere frigido iprimēte qm̄ lumen fluere facit humores. Sed re vera vtraqꝫ cā debilis est. Naꝫ prio non minus stāte camera clausa vndiqꝫ ⁊ luminosa euitaꝛ vētus. Pōt ēt calefieri aer cū igne ex aromatib⁹ vt māifestū est. Fluxus etiā humoꝝ ⁊ si a ꝓnᵒ sit verēdus in ꝓcessu tn̄ corpe molificato nō vr̄ multū afficē posse. Credo igiꝛ cū clarissimo gētili ꝙ qm̄ maximū eoꝝ exerciᵐ curatiᵐ ꝯsistit i ꝯtinue spuēdo masticatorijs siue gargarismatib⁹ vt videbiꝛ ⁊ indecēs foret vt ab astantib⁹ talis ꝯtinua expuitio apperet:laudabile fuit vt in aere obscuro ⁊ in camera obscura moreretꝛ. Cauēduꝫ igiꝛ a frigore tpe hyemis ⁊ ab aer̄ q̄ulibꝫ hūido ⁊ vaporoso:siue hūectatiuo Ideo tpe estatis p̄cipue cauēdū est ne moreꝛ sub radijs lune Eligaꝛ igiꝛ q̄ulibet aer calidus ⁊ exicatiu⁹. Et si nō fuerit talis nāliter in tpe hyemis fiat artificialꝫ cū ꝯtinuo igne i camera ⁊ suffumigijs factis apponēdo modicū ꝺ pasta facta vt.ꝭ. sup carbonib⁹. ℞.mire thuris nucismus.an̄.ʒ.ß.garioff.ligni aloes an̄.℈.i.cū modico terbētine fiat pasta. ¶ In cibis aūt sit regula vt euitētur oēs cibi ifrigidatiui ⁊ humectatiui. Et hᵒ mō cauendū ē a fructib⁹ aquosis ⁊ cerasis melonib⁹ prunis ⁊ hmōi. Cauēdū ēt a cibarijs viscosuꝫ ⁊ grossuꝫ dātib⁹ nutrimētū. Et sic cauēdū ē a cibis ꝺ pasta:⁊ carnib⁹ oib⁹ pinguib⁹ musculosis ⁊ neruosis:⁊ precipue agnorum ⁊ vituloruꝫ propinquoꝝ generatōi. A caseo ēt ⁊ ab aialib⁹ magni corpis.⁊ maxime antiq̄s vt bobus maxime. Tamē a piscib⁹ magni corpis ⁊ squamis carētib⁹ ē p̄cipue habēda ꝯtinētia. Ab aceto etiā singulariter cauendū ē maxie imo ex eo qꝺ vinū indigestū trahitur ad neruos ⁊ i illius mēbris frigidis acetosaꝛ ē in cāu regulariter vetitū.lꝫ pp ꝯsuetudinē obseruādā vel alia acciᵃ de dolore stomaci ⁊ inflamatōe mirach eo parce tn̄ aliquotiens vt necesse sit. Pro regula igiꝛ eliganꝛ cibaria ad calidū ⁊ siccum declinātia. Et si ab auctorib⁹ i prinᵒ.hui⁹ morbi.vsqꝫ ad 14.iterdicanꝛ exicatiua ⁊ ēt resolutiua ne subtili dissoluto grossum inspisseꝛ. In casu tn̄ nr̄o pp diuturnitatē morbi tute exhiberi pn̄t. Et sint i cāu nr̄o assata magisq̄ꝫ elisata. Sit igiꝛ panis ex frumēto mūdo aliqualiꝛ furfurat⁹ modice salit⁹ sufficienter coct⁹.n̄ tn̄ comedaꝛ calid⁹.neqꝫ post tres dies. Inter carnes laudanꝛ carnes castrati ānalis caponū fasionoꝝ pdicū turturū.similr̄ carnes auiū montanaꝝ. Carnes leporine i cāu sunt singularis iuuamēti.⁊ p̄cipue cerebꝝ eoꝝ.c.i. Itē ꝺificatū est ꝯmestionē capitū lepoꝝ q̄ꝫtū possibile ē valere tremori mēbrorū palesi perditōi sensus ⁊ motus ⁊c. Oua quoqꝫ gallinaruꝫ nō idurata siue per se siue mixta in viuarolo cū aliqb⁹ herbis de qbus ifra sine caseo nō sunt p̄cipui nocumti. In cāu herbe ꝯueniētes sunt isopus saluia maiorana betonica.rosmarin⁹. iua.singulariꝛ herba sancti petri ⁊ huiusmōi. Brodia ēt carniū laudabiliū de qbus supra cū pane i hijs cocto.vel brodiū ciceꝝ rubeoꝝ ē cibariū ꝯueniēs. Inter fructus valēt auelane assate.pinee p̄parate.s.qꝛ ifuse i aq̄ tepida remota pellicula iteriore tādē exicate ⁊ idurate cū zuccaro. Idē intelligēduꝫ ē de fisticis. Que ēt passe sunt i cāu ꝯueniētes siue an̄ cibū siue post sumanꝛ. Uitanduꝫ ēt vinū vt supra dictū ē.nisi necessitas fuerit de longa ꝯsuetudine vel nocumēto stomaci. Quo cāu bibat vina mediocria ⁊ in ꝯpetenti substātia ⁊ colore mixta tamē cū aqua mellis i hyeme ⁊ aqua zuccari i estate addēdo in decoctione paꝝ isopi vel saluie siue nucismus. Et si vt diciū ē necessitas nō fuerit in potu vini laudabilioꝛ erit loco ei⁹ pot⁹ aque mellis vt dictū ē. Et hec sufficiūt q̄ꝫtū ad regimē de cibo ⁊ potu. Sit tn̄ obseruātia i potu vini si eodē vtaꝛ.vt prius nōbiliter comedaꝛ q̄ꝫ bibaꝛ. ¶ Circa motū ⁊ qetē breuiter dicatur ꝙ singula die an̄ cibū ꝯuenit vt exerciᵐ fiat facta ꝓus tam eūone supfluitatū cōiuꝫ. Nō fiat tn̄ laboriosuꝫ vt sequaꝛ ide lapsitas. Et si nō pōt fieri pedes fiat eques. Et si forte fieri nō pōt pp aliquā cām loco huius fiat exercitiū qꝺ ē fricatio mēbroꝝ inferioꝝ pᵐ.deinde fricatio supioꝝ.vt spatularū.⁊ brachioꝝ descēdēdo ꝯsequēter ad iferiora.nō tn̄ fiat nisi stoma-

cho simplr̄ inanito vt dictũ ẽ. Est queadmodũ exercitiũ tpe de
bite quietis factũ ẽ maxie icõueniẽs qꝛ icõpetenti tpe fiat. ita
quies si opposito tpe fiat. Et exercitiũ tpe debite quietis factũ
ẽ maxie incõueniẽs vt si fiat sumpto cibo ꝺ recẽti ⁊ maxie la/
boriosuꝫ. ¶ Jn somno ⁊ vigiᵃ sit regula ꝙ vtraqꝫ magis mõ
facta ⁊ supflua nocent. moderate autem facta iuuant. Sit tñ
vigiᵃ amplioꝛ somno ita. s. si tempore sanitatis solebat dormi
re. viij. horis vel. ix. Jam sufficit vt dormiat tantum. vij. horis
Tardet tamen somnũ post cibum adminus per duas horas
⁊ dormiat cooptus pãnis capite bñ leuato. Neqꝫ ꝺ die dor/
miẽdũ ẽ nisi vl̄ lõga ꝯsuetudo: vel forte qñ ꝺ nocte dormire ñ
põt: quo casu coacte saltẽ liceret: ⁊ tũc dormiẽdũ eẽt i obscu
ro extremis ẽt nõbilr̄ cooptis vt manibꝰ pedibꝰ: ⁊ eẽt dormiẽ
dũ quodãmõ accubãdo vt fuit snia Auic. in canticis. ¶ Sin
gula ẽt die habeat vẽtris bñficiũ. qm̄ ipsius inanitio ẽ multuꝫ
in casu ꝓficua. Et si nõ põt hẽri nãliter hẽat artificialr̄ cũ sup
positorio ex melle fcõ vel radice bletis vel aliter alio stimulan
te vel incitante expulsiuã siue clisteri fcõ vt. j. ℞. bletis mercu
rialis añ. M. i. furfuris frumẽti camomille añ. M. ß. isopi
sticados añ. tertiã ptẽ. M. buliãt in vna situla aq̄ vsqꝫ ad. vi.
par. ꝯsumptõeꝫ deinde dicta decoctõe fcã ꝺ colatura sumat
libr̄. i. ß. ⁊ addat cassie extracte. ℥. i. mellis cocti ⁊ depurati. ℥.
i. ß. yerepigre si expedit ad magis stimulandũ. ℥. ß. cum oleo
cõi ⁊ ruthe paꝝ ⁊ sale qꝺ sufficit fiat clistere. ¶ Jn passiõib
ꝺo aialibꝰ tristicia ⁊ vehemẽs animi applicatio ad agẽduꝫ vl̄
speculabilia plurimũ nocẽt. Jncẽdere aũt ⁊ interduꝫ paꝝ ira
sci ẽ iuuamtũ. ⁊ hec sufficiãt q̄ꝫtũ ad regimẽ ⁊ dcã pticulariũ.
¶ Restat vt morbꝰ ẽt cito moueat ⁊ ne nimis ãtiquet qm̄ eiꝰ
diuturnitas reddit eũ difficilẽ ad euacuãdũ vt ponãt medicie
in casu ꝯferẽtes. Verũ ẽ tñ vt refert Rasis prio ꝯtinẽtis. dixit
se vidisse senes quoꝝ quosdã inuasit tortura. xx. annis ⁊ alios
xxx. ⁊ nullũ ex illis ex eo nocumẽtũ substinuerũt. Vt tñ i totũ
remoueat supposita cõi doctrina medicoꝝ. ꝓmũ fiat totiꝰ cor
poris eũatiuo p̄digerendo mãꝫ. Deinde ad pticularẽ eũoneꝫ
mãe q̄ ẽ cã ꝯiuncta nocumẽti veniẽdũ erit. ¶ Sit igit ordo ta
liter. Qꝺ si corpꝰ fuerit plethoricũ cũ dñio sanguinis i toto vl̄
mixtiõe humoꝝ cũ sanguine: tũc ꝯuenit vt a ꝓnᵒ fiat flobotho
mia: leuis tñ. de vena basilica cõi nigra hꝫ ꝙ maioꝛ vel minoꝛ
fuerit plenitudo sufficit flobotomia uene cõis. Nõ tñ fiat ali
quo mõ flobothomia nisi p̄cedẽte vẽtris inanitõe cũ clisteri ꝺ
quo supra: vl̄ medicina lienitina p supius exhibita ex mãna vl̄
cassia vl̄ alijs hmõi. q̄ tñ ad casuꝫ ꝓncipaleꝫ ñ ꝯueniũt. Cõse
quẽt veniẽdũ erit ad eũandũ mãꝫ peccãtẽ ⁊ aliq̄lr̄ ꝓus tñ eaꝫ
p̄parãdo expulsiõi cũ digestiuis. vt ifra. ℞. mel. ro. ℥. ij. sirupi
de duabus radicibus sine aceto. sirupi de sticados añ. ℥. ß. aq̄
ruꝫ betonice isopi ⁊ cicoree. añ. ℥. ij. miss. per duabus vicibus
clarificet ⁊ aromatizet cũ modico nucismus. Continuet iste si
rupus hora ꝯueniẽti sirupoꝝ sumẽdo qnqꝫ vicibus. Post su/
matur medicia vt. j. ℞. agarici electi. ℥. ij. acori sticados añ. ʒ.
ß. salisgẽme. ʒʒ. añ. ℈. ß. infundant i oximelle sqlitico ⁊ aquis
betonice isopi. añ. qꝺ sufficit ⁊ facta infusione p. x. horas fiat
collatura cui addat cassie extracte dyachatoliconis. añ. ℥. ß.
dyafeniconis. ℥. i. ß. misce ⁊ fiat potio sumat vt relique medi/
cine sumi solẽt tardãdo lauatiᵐ per. vj. horas stando i camera
obscura ⁊c. Lauatiuũ ãt fiat sumẽdo. ℥. vj. aq̄ ꝺcoctõis ciceꝝ
rub. cũ media. ℥. zuchari rub. vl̄ sumat ꝺ aq̄ mellis postea tar
det prãdium per. vi. horas vt supra de medicina dictum est.
Consequẽter ista facta mondificatione obseruetur notabilis
canon domini Rasis loco allegato: ⁊ sunt verba eius. Et est
premeditandum in dispositione tortura quia si contingat sen
sus pacientis turbari ⁊ corpus esse ponderosuꝫ ⁊ nõ agile in
suis motibꝰ dꝫ purgari supple fcã purgatõe cõi vt supra. cum
difficili purgatiõe. i. forti ⁊ laboriosa. vt. s. supple pillulis ꝺ eu/
forbio vel serapiᵒ ⁊ similibꝰ. Et addit. Sꝫ si corpꝰ ẽ ꝭm dispo/
sitionẽ nãlem. s. supple de agilitate totiꝰ ⁊ de icõcauitate sen/
suũ. Tũc ẽ sciẽdũ ꝙ passio ẽ solũ i illo mẽbro quod ẽ lesum in
ptibꝰ faciei ⁊ corpꝰ est bñ mõdificatũ. ⁊ nõ dꝫ icurrere aliqꝺ
malũ nisi illud qꝺ ꝓus habuit. Veꝝ ẽ tñ ꝙ qm̄ talis dispositio
maxie fouet ⁊ ꝯseruat ex debilitate cerebri humiditate ad di
ctas ptes catarrizãte credo laudabile foret ẽt existente corpe
sanꝰ mũdo. qꝺ cognoscit ex textu supius allegato. si fiat aliqua
pasta pillulaꝝ de qua singula ebdemoda saltẽ bis sumat vna
pillula grossa. ℈. vniꝰ ad ꝯtinuo cerebꝝ mõdificãdũ ⁊ ꝯfortã
dũ eiꝰ. Descriptio fiat vt. j. ℞. agarici electi. ʒ. ij. sticados ara
bici acori. añ. ʒ. i. nucismus. yue. añ. ʒ. ß. cuꝫ sirupo de sticados
formentꝰ pillule dosis vt supra. laudo ẽt fieri clistere vt supra
saltem semel i ebdemoda vel bis.
¶ Circa vero ptinẽtia ad cãm ꝯiunctã ⁊ si pluria infrascripta
ꝯueniãt ad pfectionẽ cure tñ dicit Mesue. c. ꝓprio ad prici.
Veꝝ gagarismata cũctis medicis p̄ponẽda sunt cum caput
purgijs cũ sint vtraqꝫ euacuatiua. Laudo ꝗ eẽ pticularia fien
da. Et fieri prio gargarissima vt. j. ℞. acori sticados yue aro/
matice rorismarini. nucismuscate añ. ʒ. ij. macis maiorane añ.
ʒ. ß. fiat decotio in debita quãtitate aque vsqꝫ ad ꝯsumptio/
nẽ qnti deinde in. ℥. iij. dicte decoctiõis addat aceti. ℥. ß. mel/
lis electi siue oximellis. ℥. i. seminis sinapis. ℈. ß. misce ⁊ fiat
inde gargarizatio i mane stomaco vacuo. factis tñ eũonibus
cõibus. Laudo ẽt fieri caputpurgiũ vt. j. ℞. succi radicis bletꝭ
depurati. ℥. ij. aque mellis. ℥. i. ß. decoctõis nucismuscate. ʒʒ.
nigelle. añ. ʒ. ß. misce ⁊ tepidũ trahat p nares expurgãdo ⁊ ꝭ
ẽt ꝯtinuet aliqbus diebꝰ aliquotiẽs tñ interpolando. Laudo
ꝯsequẽter fieri sternuatoria ex isuflatiõe elebori al. de quo di
cũt Rasis ⁊ Serapio ꝙ hꝫ mirabilẽ ꝓprietatẽ si sumant duo
grana. Sꝫ dicit Rasis spãliter ꝙ dꝫ teri subtilit et puluerizari
per pãnũ siricũ ⁊ dissolui cũ aqua. s. maiorane ⁊ itromitti in na
res p nastale. Dixit tñ ipe ꝙ aqua dꝫ eẽ illa q̄ est distilata a ci
sternis. Et addit ꝙ multi ꝯualuerũt ex hac cura facta vna vi/
ce. Põt ẽt fieri isuflatoriũ cõe ex granis piretri ⁊ piperis lon
gi añ. ʒ. ß. Valet ẽt si fiat masticatorium vt. j. ℞. piperis longi
nucismuscate acori masticis añ. ʒ. i. passulaꝝ. ʒ. ij. cum modico
cere fiat masticatoriũ. ⁊ ꝯtinue spuat qꝺ ad hos fluit. Cõue/
nit ẽt si reliquo toto tpe ⁊ nocte teneat in ore nuxmuscata siue
frustrũ eius. siue teneat mirabolanꝰ niger. siue kebulus ⁊ ad
idẽ tẽdit. Laudo ẽt fieri stuphã faciei cooptis oculis cuꝫ bõ/
bace vt. j. ℞. sticados maiorane. pulegij calamẽti. origani. ro/
rismarini. añ. M. i. acori. ℥. i. ß. nucismuscate macis pipis lon
gi. añ. ʒ. ij. buliãt oia in aceto aliqbus bulicionibꝰ. post ignant
tres vel q̄ttuor lapides viui. ⁊ sic ignitiꝰ extinguant in vase po/
stea coopto capite recipiat fumus. vl̄ fiat stupha. Et ideꝫ ẽ. ⁊
ꝯtinuet qꝛ singlr̄e ẽ. Est ẽt hñda ⁊ p̄cipua cautella vt singula
die speculet i speculo. ⁊ ꝯuertat se r̄ducẽdo faciẽ i dispõnem
nãliorẽ ligãdo ꝯsequent cũ plumazolis ꝭm sitũ ꝯueniẽtioreꝫ. ꝓ
us tñ fcã iunctiõe circa ptẽ lesaꝫ que cognoscit ex supradictꝭ.
vt. j. ℞. olei costini olei laurini. añ. ℥. ß. olei de lilio olei balsa/
mini. añ. ʒ. ij. misce ⁊ fiat iunctio. Laudatur ẽt singulr̄ a Rasi
emplastꝝ ꝙ fit si ꝺcoquant carnes siluestres. verbigr̄a caprio
li vl̄ lepoꝝ. ⁊ ꝯterant ⁊ misceant cũ oleis vt supra ⁊ apponan
tur calida sup locũ. Addit ipe ꝙ ista est melioꝛ ⁊ magis expta
via que repiat ad hũc morbũ. Et pro intẽtiõe ẽt ꝯfortatõis ce
rebri p̄cipue valet si sumat i mane ad quãtitatẽ nucis ꝯfectio
nis dyacori. Vel sumat dyacori ꝯditi vel. ʒʒ. ꝯditũ. Et ad ean
dẽ intentiõem valet plirisarcoticon dyamuscꝰ ẽt dulcis ⁊ ama
rus. ⁊ huiusmõi ẽt similes. Et tñ hñda aduertẽtia i tpe calido.
qꝛ vsus taliũ mediciaꝝ calidaꝝ dꝫ eẽ cũ cautela. ⁊ mensura.
Et ista sufficiãt in cãu p̄suppositꝭ pticularibus faciẽtibꝰ ad con
fortatiõem ⁊ ad mondificatiõem cerebri de fricatiõe capitis
pectinatione sacelatiõibus ⁊ huiusmodi.

¶ Pro yectagatiõe remouẽda. Consiliuꝫ. 18.

d
Jspositio de qua al̄s mihi dixistis optime cõpater
apud medicos ꝓprio noie vocat yectigatio. Naꝫ
ex motu vaporis vel vẽtositatꝭ clause iter ꝯcauita/
teꝫ mẽbroꝝ musculoꝝ vel saltẽ vilosoꝝ cuꝫ sensibilr̄
nãli motu partiũ exterioꝝ. nã mã vaporalis vel vẽtosa in mẽ/
bris nobilibꝰ sicut ẽ cerebꝝ nõ põt ꝯcludi vel retineri violen/
ter neqꝫ in mẽbris duris sicut sunt ossa põt facere dilatatiõeꝫ
vel extẽsionẽ ex ꝯsequẽti soluꝫ clausula in medijs mẽbris de
qbus dictũ est factũ accidẽs dictũ in partibꝰ faciei maxie cir/
ca mentũ vt al̄s mihi dixistis. Cã igit ꝓncipalis huiꝰ nocumẽ
ti est multiplicatio vẽtositatꝭ in mẽbris dictis. Et qm̄ vẽtositas
a diminuto calido nãli p̄cipue gnãtur idcirco oia calidũ nã/
le debilitãtia sunt cã huiꝰ p quẽdaꝫ gnãleꝫ modũ debilitãdi di
gestiuã. vñ nõ reddit virtꝰ sufficiẽs debite terminare huᵐ di/
gestibile neqꝫ vaporẽ in actu digestiõis eleuatũ insensibiliter
resoluere. Unde ꝓncipalis intentio ⁊ circa dietã est abstinere
ab oibus q̄ digestiõeꝫ ipediũt et vti eis q̄ ad digestionẽ faciũt
⁊ ꝭ erit fiendũ circa parteꝫ ad dietã ptinenteꝫ. ꝭo circa medi/
cinalia ponẽtur quedã resoluẽtia mãm actu ꝯtentaꝫ in mẽbro
leso: ⁊ ꝯfortãtia virtutẽ mẽbri pticularis ad ꝓhibitõeꝫ indige

ſtionis ꝛ multiplicatiõis ventoſitatis.
¶ Circa ğ ꝓmuȝ quãtũ ad dietã cauẽdũ eſt ab oibus q̃ dige/
ſtioni repugnãt. ꝛ ꝑo de eis q̃ ad caput euapoꝛare faciunt ne
cereᵐ debilitãdo ꝛ catarrizanº deoꝛᵐ ſit cã nocumẽti. Et repu
gnãtia digeſtiõi ſunt in duplici dñia: quedã eniȝ ſunt repugnã/
tia ꝛ digeſtiõeȝ corrũpentia q̃ tñ nõ ſunt difficilia ad digereñ.
ꝛ ħ aut qꝛ groſſa: aut qꝛ viſcoſa: vel qꝛ frigida: vel nõ ↄſueta
vel abõinabilia ꝛ ab hijs oibus ẽ abſtineñ. Exẽpligrã i ꝓmis
eſt euitãduȝ exerciᵐ imoderatũ: qȝ es imoderata ſomnꝰ ꝛ vigi
lia imoderata ꝛ maxie ſup repletiõeȝ: ꝛ huiꝰ generis ſũt paſ
ſiones aiales ſupflue ꝛc. ſunt ẽt diuerſitas cibarioꝝ in eadem
menſa. ꝛ mẽſe ꝓlongatio. ꝛ ciboꝝ mala maſticatio. ꝛ ferculo/
ruȝ magna iterrupº. ꝛ ipoꝝ iordinata ſumptio puta groſſoruȝ
añ ſubtilia. niſi exiſtẽte corpe multũ famelico quo cãu liceret.
ꝛ ſimilr multa potaº. ꝛ ꝑcipue iter duas cõeſtiones qñ. ſ. dige
ſtio ẽ in fieri. imoderatꝰ cobitꝰ ꝑcipue ſup repletõem ẽ de ma/
xime nocẽtibꝰ. Nõ ẽ ẽt vllo mõ imediate poſt cibũ doꝛmiẽduȝ
nec ſtudẽdũ cũ vehemẽti animi applicatione circa ſubtilia ꝛ
ſpeculabilia nõ ẽ comedẽdũ niſi ꝓoꝛ cibus ſtomacũ exierit qȝ
ſciet ex ſtomaci lenitate ꝛ vacuitate ꝛ ex egeſtiõis emiſſiõe ꝛ
vrinaꝝ coloꝛatiõe ꝛ tãdẽ ex appetitu vigẽte. hec. n. oia dige/
ſtionẽ corrũpũt ꝛ ſic ↄñter ſunt digõni repugnãtia non qꝛ diffi
cilia ad digerẽdũ. Aliqd igit prio ſit difficile ad digerendũ qꝛ
groſſuȝ ſicut carnes bouine ceruine panis azimus ꝛ hmõi. vñ
dimitti ꝺbẽt carnes oẽs ſalſe. ſilr piſceſſalſi ꝛ carnes aialiũ ſil
ueſtriũ ꝛ magnoꝝ coꝛpoꝝ ꝑcipue antiquoꝝ ꝛ ſpãlit ſalſoꝛuȝ. ꝛ
aues aquatice vel paludoſe. ꝛ ẽt oia genera leguminũ. Aliq̃
ẽt nocẽt qꝛ viſcoſa: vt carnes pingues ꝛ cartilaginoſe ꝛ poꝛci
ne ꝛ piſces nõ ſquamoſi maxie habẽtes magna coꝛpa. ꝛ pp
iſtã cãȝ ẽt vitanda ſũt fercula ꝺ paſta vt lagana turte ꝛ rabioli
ꝛ maxie ꝺ paſta azima. Et ꝓ ħ ẽ cauẽdũ a caſeo bñ pigui ꝛ vi
ſcoſo ł butiroſo ꝛ turtellis factꝭ ex frumto ꝛ lacte aialiũ. ſũt ẽt
vitãda cibaria ſua frigiditate nocẽtia: vt ſunt oia gnã fructuũ
lactuce ꝛ poꝛtulace ꝛ hmõi ꝛ ſicut acetũ limones arãcij preci
pue agreſta ꝛ ſilia niſi i modica q̃ȝtitate in ſapoꝛibꝰ aliquãdo
Sũt ẽt vitãda icõſueta maxie abbominabilia q̃ȝtũcũqȝ in ſe
bona fuerint. Eſt ẽt ꝓ regula obſeruãdũ qȝ non ↄmedat vſqȝ
ad ſaturitatẽ. vñ nõ ẽ cibꝰ ita bonꝰ qn ñ poſſit effici malus pp
ipſius magnã q̃ȝtitatẽ qꝛ ſupra eũ nõ poterit virtus hr̃e cõue
niens ad digerẽdũ dñiuȝ. vñ de neceſſitate malignabit. Et ex
his itellectis ↄꝑhẽdi ꝑt qbꝰ cibarijs vtẽduȝ ſit ꝛ q̃uo. Reſtat
tñ circa hãc ꝑtẽ vt ꝓhibeãt q̃cũqȝ ad euapoꝛatiõeȝ ad caput
faciũt ꝛ q̃ cerebꝛo ꝛ neruis ꝑcipue nocent: nã ab ipſis mẽbꝛa
neruoſa depẽdẽtiaȝ hñt. Et ſic nocẽt bꝛodialia ꝑcipue in ſero
ꝛ piguia vnctuoſa ꝛ vina potenª quecũqȝ maxie alba: lȝ vina
etiã multũ debilia ꝛ aquoſa ſint nociua ſicut acetum qȝ inimi/
cum eſt neruis ꝛ membꝛis neruoſis.
¶ Jaȝ ↄñr veniẽdũ ẽ ad mãȝ magis cũ medicinis. Et qm̃ de
bilitas vt dictũ ẽ muſculoꝝ ꝛ neruoſoꝝ depẽdẽtiã hȝ a cerebº
ꝛ nucha q̃ mẽbꝛa facilr labunt ad humidũ ꝑternãle ꝛ ſic red
dunt debilia laudo ergo fieri mõdificatõeȝ ex cerebꝛo ꝛ ner
uis ꝺ mã frigida ꝛ humida. Et qm̃ rectius ẽ mãȝ ꝓus digerere
q̃ȝ euãre: maxie nõ exñte multa repletõe ꝑuocatiua quaȝ nõ
arbitroꝛ eſſe in caſu laudo ſumi ſirupos vt. j. ℞. ſirupi ꝺ ſtica/
dos mellrox. añ. ℥. vi. aq̃ruȝ maioꝛane iſopi ꝛ bugloſe añ. ℥. i.
miſce ꝛ ↄtinuet. v. vicibꝰ. Vel poſſȝ ſumi dictus ſirupus cum
℥. iij. decoctõis vt. j. ℞. acoꝛi. ℥. ij. ſticados arabici paſſularuȝ.
añ. ℥. i. radicum feni. cinãomi añ. ℥. ß. xilobalſami carpobalſa
mi roriſmarini añ. ℥. iij. bulliãt i ſufficiẽti q̃ȝtitate aque vſqȝ ad
ↄſumptõeȝ tertie ꝑtis ꝛ ꝺ ea ſumat ſimul cuȝ ſirupo. Poſſet
ẽt cũ decoctõe iſta cũ zucharo vniꝰ cocte ꝛ vna ꝑte mellis fie/
ri iulep. Sirupis his ſumptis ſumat pillulas vt. j. ℞. pillularũ
cociaꝝ. ℈. ij. ß. fetidaꝝ. ℥. ß. ſi fuerit ↄſtãtis virtutis cũ oximel/
le ſimplici fiãt pillule. Et ſi fuerit debilioꝛis loco pillulaꝝ fetida
rũ ſumat ꝺ pillulis ſtõaticis Meſue vel ꝺ pillulis ꝺ yera ſim
plici. Et ſumant hoꝛa q̃ ſumi debẽt medicine ſolutiue. Poſtea
poſt hoꝛã ſumat lauatiuũ cũ bꝛodio cicerũ rub. ꝛ media. ℥. zu
chari rub. Seq̃nti mane ſumat p. vj. hoꝛas añ cibũ ↄfectiões
vt. j. ℞. metridati. ℈. iiij. dyabugloſati. ℥. ij. Laudo ẽt ſingulis
x. diebꝰ ſumi poſt cenã tres pillulas ꝺ infraſcriptis. ℞. agarici
trociſcati. ℥. ij. pillulaꝝ aſayeret. ℥. i. acoꝛi. ℥. ß. cũ oximelle fiat
paſta ꝓ pillulis. Et alijs diebꝰ laudo ſumi coclear. i. de mane ꝺ
cõfectõe vt. j. ℞. diacoꝛi. ℥. ij. pliriſarcoticon. ℥. i. cũ ſirupo de
ſticados fiat ↄfectio. Quibus factis laudo fieri ſternutatoꝛiũ
ad excutiendũ mãȝ ex maxillis factuȝ ex pipe lõgo piretro ꝛ
cũ modico ↄdiſſi inſufflãdo per nares cũ pẽna. Laudo ẽt in/
terdũ fieri maſticatoꝛiuȝ ex nuceſ ucata ꝛ maſtice ꝛ paſſulis
ſimul ↄtritꝭ ꝛ malaxatꝭ ꝛ in paſtã redactꝭ ꝛ ſumat ad q̃ȝtitateȝ
auellane. Jam vltio veniendũ eſt cũ localibꝰ ad ꝑtẽ leſaȝ vñ
laudo fieri ſaculos cũ rebus vt. j. ℞. floꝝ mellilotí camomille
ſticados arabici abſinthij floꝝ maioꝛane ãthos añ. M. i. ani
ſoꝝ. ℥. ij. ↄtũdant groſſo mõ ꝛ ponãt i ſaculis ꝛ buliant i vino
aromatico citrino. ꝛ ita exꝑſſi calidi ponãt ſup loco vnus poſt
alteꝝ. Et aliq̃ñ ↄueniet fieri inunctõeȝ ꝑtis illiꝰ cũ oleo vt ifra
℞. olei ſpice camomille. ꝛ laurini añ. ℥. i. miſce. Placet ẽt ad
ↄfoꝛtatõeȝ cerebꝛi fieri pomũ ad odoꝛandũ vt. j. ℞. laudani
℥. ij. gar. macis lignialr. nigelle ſtoꝛacis calamite coꝛticuȝ citri
añ. ℥. i. galiemuſcate roxa. añ. ℥. ß. calami aromatici thuris
maioꝛane añ. ℈. ij. muſci ãbꝛe. añ. ℈. ß. fiat pomũ cũ aq̃ roxa.
ꝛ optimo vino. Nõ tñ vtat hoc niſi pꝛius fcã mõdificatõe vt
ſupꝛa dictũ ẽ neqȝ poſt cibũ niſi tranſactis q̃nqȝ hoꝛis ꝛc.

¶ Pro vngula. Conſilium. 19.

p Rius facta eiꝰ inciſiõe. ℞. betõce rute edere terre
ſtris añ. põe i vio al. ꝛ quoq̃ vſqȝ ad ꝑtiaȝ p. poſtea
colla ꝛ i. vij. ℥. dicte decoctiõis põe. ℥. i. viridis eris
ꝛ buliat paꝝ. poſtea colla: ꝛ pone intꝰ vitrũ pꝛo po
nẽdo intra oculũ. Jtẽ. ℞. aloes epatici abluti in aqua infuſio/
nis ꝺraganti. ℥. iiij ß. oium mirabolanoꝝ maſticis abſinthij reu
barbari roxa. viol. ſcene agarici cuſcute añ. ğ. xv. interioꝝ co
loquintide. ℥. ß. ↄfice cũ melle bulito cũ ſucco feniculi ꝛ abſin/
thij ꝛ collato diſpumato pꝛo ſumendo per os.

¶ De debilitate ꝛ obſcuratõe viſus ↄtingentꝭ ex ſubtili pãno
i tunicis exterioꝛibꝰ oculi generato. Cõſiliũ. 20.

i N caſu debilitatꝭ ꝛ obſcuratõis viſus ↄtingẽtis ex
ſubtili pãno i tunicis exterioꝛibꝰ oculi generato ex
mã ad ipm oculũ de fluxa mẽbꝛo pp debilitatẽ pa
rato recipe influxũ ſupfluitatũ ab alijs mẽbꝛis po/
tiſſimũ ex cerebꝛo ꝓpter nocumẽtũ alꝭ ſenſibile i eodẽ mẽbꝛo
ꝓpter variolã ꝛ cicatricẽ eius ꝓpter que multo tpe fuit fcã le/
ſio in opatiõe viſiua eiuſdẽ oculi lȝ i tpe fcã curatõe reddita ſit
ꝑfecta opatio. ſȝ poſtea ꝓbabilit ex malicia regis ꝛ ↄñter mul
tiplicatꝭ i toto ꝛ ꝑcipue in capite ſupfluitatibꝰ ꝛ ꝑcedẽte debi/
litate oculi ex cãis ſupꝛadictis ꝛ in reſiſtẽdo cãis iꝑrimẽtibus
ꝛ in expellẽdo ſupfluitates tales mãe ibi expulſe q̃dã ẽt ꝑ pau
latinã ↄgeſtionẽ ibi ↄgenite tãdẽ ſunt inſpiſſate ad nãm pani/
culi qbus cãis niſi occurrat facile trãſiret ad catarrataȝ.
¶ Pro curatiõe igit duo fiẽt. pꝛio ponet vniuerſale regimẽ i
regimine reꝝ ieuitabilit nobis occurrẽtiũ. 2º ꝓncipalr ad medi
cinalia deueniẽdum erit.
¶ Circa regimẽ igit i aere vitet ois exceſſus i q̃litatibꝰ ꝓmis.
ſ. in caliditate fritate. vñ ois intenſa caliditas. ſ. ſolis i diebꝰ ca
nicularibꝰ. ẽt ſtatio apud ignẽ vel in ſtuffa. aut nimia capitꝭ co/
optura ſemp eſt nociua. Olfatio ẽt calidoꝛũ ꝛ ſi aromatica ſint
nocet. qm̃ quelȝ talis caliditas cerebꝝ calefaciẽs ꝛ oclos fa/
ciet euapoꝛatõe ad dicta mẽbꝛa q vapoꝛes ſunt cã nocumẽ
ti pp ↄuerſiõem eoꝝ ad mãm ꝛ mixtionẽ eoꝝ cũ ſpiritibus viſi
uis ſpiritũ ẽt viſibilẽ reſoluẽdo. Jntenſa quoqȝ frigiditas ſpiri
tũ ingroſſãdo ꝛ humidũ oculi iſpiſſando ẽ potiſſima cã huiꝰ no
cumẽti. Eſt ergo cauendũ ab aere ſerotino diſcoopto. ꝛ maxie
ſub radijs lune. Et ſic ẽt cauẽdũ eſt a vẽto meridionali ꝛ a boꝛ
reali. ꝛ maxie cuȝ ſequit meridionalẽ. qm̃ auſtralis capita re/
plet ꝛ boꝛrealis poſtea ↄſtringit ꝛ ad oculos fluere facit. Aer
ergo ad ſiccũ declinet ꝛ ad tempamẽtũ i caliditate: quod q̃uo
fieri debeat ſatꝭ ẽ notũ ſaltẽ p ſuffumigiũ exicatiuũ tẽperate ca
lidũ factuȝ in camera. ꝛ hec de aere. ¶ Circa euõnẽ ꝛ retẽtio
nẽ ſumarie dicat ꝙ ꝑcitas ꝛ abſtinẽtia i caſu magis iuuat quã
repletio imo vẽtris lenitio i caſu eſt maxie neceſſaria. Jdcirco
dixit Ypo. vi. ꝑticula affoꝛiſmoꝝ. Jn oculis patiẽti a diaria. i. a
fluxu humoꝛali accipi bonũ: hoc ẽ habere vẽtris fluxibilitateȝ
i omni egritudie oculoꝝ mãli ↄuenit diuertẽdo mãs ad oppᵐ.
Et ita in caſu nr̃o ↄuenit vẽtris molities. Non fiat tñ ſupflua
euõ. qm̃ minoꝛat ꝓinde mẽſura ſpirituũ quoꝝ maxia q̃ȝtitas
neceſſaria ẽ ꝓ opatiõe viſiua. ¶ De ſomno ꝛ vigilia bꝛeuiter
dicat ꝙ lȝ vigilare multũ oculos debilitet nihilominꝰ ſomnus
ſupfluꝰ ẽt nocet ſi ſupꝛa replõem ſtomaci ꝛ inteſtinoꝝ fiat. Sit
igit ſomnꝰ ſeptẽ hoꝛaꝝ in nocte ad plus. Et de die nulloꝰ doꝛ/
miatur

miat. nisi necessitas fuerit. qñ. s. ꝓpter aliquã necessariã ꝯtingẽ
tiã in nocte sufficient nõ dormisset. i quo cãu dormire in mane
meli⁹ ẽ. ⁊ si nõ post prãdiũ p duas horas. ⁊ tũc dormiat in ca
mera clausa sine lumie q̃si accũbẽdo capite eleuato. ⁊ extre/
mis decenter cooptis ⁊ p vnã vel duas horas ad plus. ¶ De
exerci° ⁊ qete sit regl'a q̃ exerci^m cõi toti pedes factum i cãu
pluri^m iuuat diuerten° mãs ad iferiora. Nõ sit tñ laboriosum
ita vt nõ pluri^m resoluat. Nõ ẽt fiat supra replõnez stomaci.
sz euãto stomaco magis añ horã prãdij p horã cũ dimidia vel
circit. Jdẽ dico añ cenã si fieri põt q̃ si fieri nõ possit saltez lo
co eius añ cibũ p paꝝ fiant fricatões pedib⁹. Lotiones ẽt fre
quẽtes ⁊ pedũ ⁊ mãuuz aliq̃liter vices supplẽt in cãu nr̃o. Fri
catio ẽt ⁊ pectina° expulsis supfluitatib⁹ cõibus ꝑus. vt iquit
Aristo. in epl'a ad Alexandrũ i hoc cãu pluri^m ꝓficit. Exerci^m
quoqz oculoꝝ ⁊ ispicere loca spaciosa ⁊ amẽa ⁊ viridia ẽ val
de ꝯueniẽs. Uidere ẽt colorẽ viridẽ vel ad nigꝝ declinãtez. lit
teras ẽt bñ formatas mediocres nõ minutas ẽ ꝯueniens. Ex
opposito ispectio coloris albi ⁊ rubei ⁊ reꝝ difficiliũ ⁊ subtiliũ
i ꝯpõe vt lraꝝ minutaꝝ admodũ nocet. Ex oppo° fumus aer
caliginosus ⁊ puluerulẽtus maxie nocet. ¶ Circa passiones
aiales dicat q̃ð ira furor ⁊ iracõdia ⁊ relique passiones aia/
les excessiue facte lz iuuẽt exiccãdo tñ nocẽt debilitan° ꝟtutez
mẽbri. Gaudiũ aũt moderatũ valde iuuat dico moderatũ q̃m
habũdans rixus ꝓ q̃zto lacrias ꝓducit nocet si exhuberãtes
fiant q̃m paucitas lacriaꝝ aliquo° iuuat mõdificãdo materias
ipoꝝ oculoꝝ. ¶ Circa cibũ ⁊ potũ. Pria regula. Jn ordie ci
barioꝝ obseruet ordo vt lubrica ⁊ molia ꝑponant stipticis. ni
si iter ea sit mag^a diuersitas q̃m si eẽt multa diuersitas i lubrici
tate ⁊ stipticitate illa lubrica nõ imediate ꝑponi deberẽt. sed p
tp̃s vt p q̃rtũ vnius hore vel circiter. q̃m si eẽt brodiũ pigue vl'
lac vel pruna bñ matura ⁊ huiusmõi cũ talia sumunt nõ dz i
mediate suscipi cibus. sz p tẽpus post vt dictũ ẽ. Scða regl'a.
Jn q̃ztitate cibi sit pcitas in cibo vt supra dictũ ẽ. vñ nunq̃z co
medat vsqz ad saturitatẽ stãte mediocri ⁊ cõi appetitu. Ter
tia circa q̃litatẽ cibarioꝝ. Uitent oia cibaria q̃ digestiuã retar
dant ⁊ difficulter digerunt q̃lia sunt cibaria cruda vt fructus
⁊ isalatucia maxie ex lactucis q̃ ẽt sua ꝓprietate visuz minuũt
⁊ debilitãt vt cõiter tradũt auctores. Acetũ ⁊ agresta rancia
quoqz ⁊ limones ⁊ q̃cunqz sunt nõbilis frigiditatꝭ sunt vitãda.
nisi tpe maximi caumatꝭ. qꝛ tũc ipoꝝ vsus i modica quantitate
nõ nocebit. Uitent ẽt cibaria grossa ⁊ melãcolica fumos tur/
bulẽtos generan^a. ⁊ sic carnes bouine ceruine ⁊ grossoꝝ aia/
liũ sunt vitãde. Uiscosa ẽt sunt nociua. vt carnes pingues car
nes musculose ⁊ carnes porcoꝝ. Aues ẽt aq̃tice vitãde sunt.
Uitãda sunt ẽt oia vaporãtia. vt cepe porri sinapis alea. vi/
na poten^a vina grossa dulcia spẽs acute piper cinamo^m ⁊ hu/
iusmõi. vñ si aliqñ sunt necessarie spẽs magis valẽt gar. ⁊ ma
cis cũ modico coriandroꝝ. His igit itellectꝭ tãq̃z notꝭ a q̃bus ẽ
abstinẽdũ scim⁹ ꝯñter q̃bus ẽ vtẽdũ nec oz hic multa narrar.
Sz breuit sit panis elect⁹ debite coct⁹ vni⁹ duoꝝ vl' triũ dieꝝ.
Carnes laudabiles sunt vt carnes galinaꝝ perdicũ turturis
edi caprioli annalis agni ⁊ carnes auiũ montanaꝝ. Pisces ẽt
i modica quãtitate debẽt sumi. Eligibiliores tñ sunt squamosi
nõ nimis magni nec nimis pui mobiles dur carnis. Uinum sit
subtile mediocre i vigore. Et si aliqualr ad stipticũ declinet erit
ꝯuenientius. Aliqualr tñ misceat cũ aqua cocta decoctionis
zuchari plus ⁊ minus ꝭm ꝯsuetudinẽ ⁊ tẽporis q̃litatẽ. Jnter
cetera circa regimẽ i cibo ⁊ potu laudo post cibũ ⁊ potuz vlti
mũ sumat paꝝ ð dyacitonitẽ sine spẽb⁹ vel aliq̃ coriãdra: non
tñ in multa q̃ztitate: q̃m ipsoꝝ nimius vsus obtenebrat sensus
vt volũt auctores. Et hec sufficiãt q̃ztũ ad regimẽ diete.
¶ Circa medicinalia occurrũt tres ꝑncipales itẽtões. Pria
ẽ supposita euõne cõi vt in cãu factuz ẽ euõ ꝓpria respiciens
mãz ꝓpriaz q̃ indies multiplicaret nisi euaret. Scðo intentio
ẽ diuersio mãe ad oppositũ ⁊ repcussio ei⁹ fluẽtis. Tertia intẽ
tio erit cũ medicinis localib⁹ ad abstergẽdũ ⁊ subtiliãdũ dictã
tellã vel maculam cuz ocularibus medicinis appropriatis cõ
fortantibus etiam virtutem visiuam.
¶ Circa ꝑmũ expediẽdũ lz pillule ordinate sint i cãu ꝯueniẽ
tes: qꝛ tñ ẽ necessari⁹ freq̃ns satis vsus mõdificãtiũ exñte in/
fir° in etate tenera laudant ꝑdcã debilius soluẽtia ⁊ minu⁹ vir
tutẽ ledẽtia: q̃m in pillulis lucis itrãt satis fortia soluẽtia. Lau
dant igit in cãu singulariter mirabol'. ꝯditi si sumant vnus vel
duo singula ebdemoda in mane. Põt ẽt fieri descriptio pillu
laꝝ satis leuiũ q̃ fient vt. j. ℞. aloes epati abluti, i aqua infu

siõis dragagãti. ʒ. iiij ς. oiuz mirabo. masticis absinthij reubar
bari rox. viola. sene agarici cuscute. añ. ℈. xv. iterioris cologn
tide. ʒ. ς. ꝯfice cũ melle bulito cũ succo feni. ⁊ absinthij colla/
to ⁊ dispũato. Et reseruet ꝓ vsu: sumẽdo vnã vel duas in sero
cũ itur dormitũ p duas horas p⁹ cenã. Et leuiores sũt pillule
q̃s fac Mesue i ca° ð soda q̃ vocant pillule ð mastice q̃ sunt
ẽt securiores. Sz si in dictis pillulis loco turbit ingrediẽtis po
neret tantũdẽ agarici eẽt in cãu magis ꝯueniẽs. Ualẽt ẽt pil
lule asayeret: ⁊ sunt ẽt leuiores. Et pillule elefangie. Si ẽt sin
gula ebdomada sumat coclear vnũ trisere mioris p tres ho/
ras añ cibũ ad istã intẽtionẽ vz ⁊ sic sit cõpleta ꝑma intentio.
¶ Scða intẽtio ꝑficit cũ diuertẽtib⁹ ad o^m. Ut singula ebdo/
mada facto clisteri cõi cũ modico yere simplicis ⁊ decoctioni
bus rerũ ocularium vt betonice ⁊ feni. ⁊ huiusmõi. Fiãt frica/
tiones ad crura ⁊ vẽtosatões sicce ⁊ lotões cũ decoctõe reꝝ
ocularium vt feniculi rute maiorane ⁊ betonice ⁊ huiusmõi. Et
qñ ista ñ sufficiũt expedit deuenire ad ruptoria post aures q̃ð
fiat ꝭm formã vt infra. ℞. cantaridũ abscisis capitib⁹ ⁊ allis in
fusaꝝ in aceto fortissimo p diẽ naturalẽ numero. vi. fermẽti. ʒ.
ς. cuz melle anacardino q̃ð sufficit fiat pasta: ponat in forma
sexini sup vacuitatib⁹ post aures: ⁊ supliget: ẽt teneant vlcera
apta p tp̃s supponen° ficus ⁊ mel mallasatas. Et si ñ suffece/
rit istud diuersiuũ oportebit ðuenire ad ponẽdũ sectanũ i cor
dulã i collo posteri⁹ vt fieri solet. nã istud ẽ efficacissimũ i cura.
¶ Succedit postremo alia intẽtio eiusdẽ ꝑncipalis intẽtionis
q̃ ẽ repcussio. Et ista ꝯplet accipiẽdo lanã succidã ⁊ ꝯburendo
⁊ ex cinere illi⁹ distẽpato cũ albumine oui q̃ð sufficit fiat mixtu
ra ⁊ extẽdat sup pecia ⁊ supponat allis oculoꝝ saltez nocte.
Ad eãdẽ itentõez valet si fumat ð thure ⁊ spica puluerizatis
⁊ cũ albumie oui fcã mixtura extẽdat vt supra. Nã in virtute
hoꝝ ꝓhibet fluxus mãe ad oculũ. ¶ Occurrit postremo alia
intẽtio q̃ ẽ cũ ꝑticularib⁹ medicinis attẽdẽ ad abstersiõez mãe
ispissate ⁊ ad ꝯfortatõez oculi. sp cõmemorãdo vnũ canonẽ
q̃ añq̃z abstersiua ⁊ exicca^a offerãt regl'r dz ꝑcedẽ humectatio
ad habilitãdũ mãz ad dissolutõez ⁊ resolutõez. vnde ꝑus fiat
stuffa vel receptio vaporosa ad oculũ cũ aq̃ tepida decoctio
nis vt. j. ℞. floꝝ altee ⁊ maluaꝝ añ. ʒ. ij. camomille. ʒ. i. fenu/
greci. ℥. ς. paleaꝝ auene incisaꝝ. M. ς. bulliãt leuib⁹ bullitõi
b⁹ trib⁹ vel q̃ttuor i aq̃ fontis ⁊ ex ea tepida fiat effumatio ca
pite coopto cũ pãno lineo. Si ẽt ifundat pecia linea dupla in
dicta ðcoctõe ⁊ tepida supponat oculo iuuabit quo sic facto
bis stomaco vacuo possum⁹ accedẽ ad medicinas. Et prio ad
leuiores ⁊ mitiores. deinde ad fortiores accedendo. Fiat igit
p° collirium Alexãdri vt. j. ℞. suci feniculi depurati decocti ⁊
collati ꝑtem. i. mel' collati. fellis agni. añ. p. ς. misce. Uel fiat
aliud. ℞. suci feni ⁊ rute depuratoꝝ vt. s. añ. ℥. i. ς. mell' colla
ti. ℥. i. sil' buliãt i vase eneo duab⁹ vel trib⁹ bulitõib⁹ postea cuz
eis dissoluant tria folia auri ⁊ reseruẽt ꝓ vsu. Postea ad for
tiora deuenire possum⁹. Et i hoc valet si insufflet puluis subti
lissime trit⁹ ⁊ cribellat⁹ itra oculũ fact⁹ vt. j. qꝛ ẽt substãtia pul
ueris i casu iuuat. ℞. zuchari cãdij zucharij taberzet. añ. ʒ. i.
℥℥. ℈. i. misce ⁊ fiat puluis. Et fortior eo erit puluis vt. j. ℞. pu
nicis subtilissime puluerizati. ʒ. i. zuchai cãdij. ʒ. ς. misce. ⁊ si cũ
eis addat modicum balsami q̃ mirabilem in casu habet pro/
prietatem factis trociscis cum eis ⁊ postea exiccatis erit mi/
rabilis iuuamenti. Aliqui componunt fortiorem medicinaz vt
infra. ℞. ceruse lote ꝑtes. ij. floris eris. par. i. terrantur con/
tritõe vltima ⁊ ponant in vase eneo polito cũ vino albo ⁊ suc
co rute ⁊ succo celidonie depuratꝭ ⁊ dimittat sic p diez nãlem.
deinde collent ⁊ collatura ponat i vase vitreo ⁊ distillet ex ea
in oculũ mane ⁊ sero ponen° duas vel tres guttas itra oc'lm
Aliud fortius ordinat Gulielm⁹ placẽtin⁹ vt. j. ℞. floris eris.
ʒ. i. tucie ꝑparate. ʒ. ij. vitrioli viridis de eo ð quo fit encaustꝝ.
ʒ. i. spume maris. ʒ. i. ς. celidonie rute ros. ru. acori. añ. ʒ. xij. ista
vlti^a celidonia ruta ros. ⁊ acoris pistent ⁊ buliãt i libr. i. vini al
bi nõ dulcis tãdiu q̃ medietas sit ꝯsumpta. postea collet ⁊ in
collatura mittat puluis aliaꝝ reꝝ ⁊ sicent i vmbra ⁊ post exic
catõem terrant iteꝝ sup marmore ⁊ iterato misceant cũ dicta
decoctiõe. postea siccent ⁊ terrant ⁊ sic fiat q̃ter. in fine optie
terrãtur sicut alchohol ⁊ cribellent. postea ponat paꝝ eius in
tra oculũ. Fortiores multo medicinas plures rep.re possumus
ab auctorib⁹ hincinde positas ⁊ a Mesue ꝑcipue. Sz ego ñ
trascẽderẽ ad fortiores pp tiorez exicatiõis humoꝝ nãliũ ocu
li ⁊ tunicaꝝ eius. Jmmo de ordinatꝭ mihi magis placent leuio
res q̃m cũ bono regimie ⁊ cũ alijs medicinalibus suprascriptꝭ

nō ambigo futurā salutē ipsius oculi. Unū tñ volo ꝯmemora
re ꝙ ē maxie obseruañ ⁊ ē descriptio vni⁹ pulueris ī forma pi
pate quo supaspgant cibaria sua qm̄ eo mediāte nutrimētum
veniēs ad oculū ꝓhibet generatōem ⁊ inspissatōem illꝰ telle.
imo facit ad dissolutōem iā facte cui⁹ descriptio talis ē. ℞. eu
fragie. M. ʒ. maiorane acori. añ. ʒ. ij. spice. ʒ. ʒ. cinamomi. el
lecti sene. añ. ʒ. ij. ʒ. anisi carui pipis longi. gar. galāge mirabo
lis. kebuloꝝ añ. ʒ. i. ʒ. croci. ℈. i. terrant ⁊ cribellent ⁊ cū tāta
quatitate zuccari albi fiat puluis pro piperata. Et hijs ad
presens sum contētus.

¶ Pro magnifico dño Sillano de nigris ꝑ ꝯfortanda ⁊ vigo
randa virtute visiua. Consilium. .21.

P Ro ꝯfortanda ⁊ vigorāda ꝟtute visiua vt in opatio
nē suā possit exire ꝯueniēter. s. in ꝯprehēdēdo me-
diocria visibilia ⁊ mediocrit distātia ⁊ minutissima
in ꝓpinqua distātia ⁊ grossa ⁊ magna de longiquo
⁊ hec oia clare ⁊ distincte vt virtuti visiue ꝯuenit. duo faciā. ꝓ
mo q̄dā circa regimē obseruandū in dieta ponā 2° ad medici
nalia magis accedam.
¶ Prio igit i aere vitet ois excessus in q̄litatib⁹ ꝓmis. s. in ca
liditate ⁊ frigiditate. vñ ois itēsa caliditas. s. solis i dieb⁹ cani
cularib⁹. ēt statio apud ignē vel in stupha. aut nimia capit co
optura semp est nociua. Olphatio ēt calidoꝝ ⁊ si aromatica
sint nocet. qm̄ q̄libet talis calitas cerebꝝ calefaciēs. ⁊ oculos
facit euaporatiōem ad dicta mēbra q vapores sunt cā nocu
mēti pp mistionē eoꝝ cū spiritibus visiuis ipm ēt visibilez resol
uēdo. Intensa quoqꝫ frigiditas spm igrossando ⁊ huidū ocu
li inspissando ē potissima cā debilitatꝭ visus. Est ergo cauēduz
ab aere serotino discoopto ⁊ maxie sub radijs lune. Et sic ēt
cauenduz ē a vento meridionali ⁊ a boreali. ⁊ maxie cū sequi
tur meridionalē qm̄ australis capita replet ⁊ borrealis postea
ꝯstringit ⁊ ad oculos fluere facit. Aer igit ad siccū declinet ⁊
ad tpamētū in caliditate. qđ quō fieri dēat satis ē notū. saltez
ꝑ suffūigiū exicatiuū tpate calidū factū i camera. ⁊ hec đ aer.
¶ Circa eūatōem ⁊ retētionē sumarie dicat ꝙ pcitas ⁊ absti
nētia i cāu magis iuuat q̄ꝫ replo. Immo vētris lenitio i casu ē
maxime necessaria. Idcirco dixit Ypo. vi. pticula afforismorū
In ocul patiēti a diaria. i. a fluxu humorali accipi bonuz: hoc
ē habere vētris fluxibilitatē in oi egritudine oculoꝝ materiali
ꝯuenit diuerten° mās ad oppoᵐ. Et ita in cāu nr̄o cōuenit ven
tris molicies. Nō fiat tñ supflua eūatio qm̄ minorat perinde
mēsura spirituū quoꝝ maxia quātitas necessaria ē ꝓ opatiōe
visiua. Idcirco multus vsus flobothomie ⁊ scarificationuz vt
oēs tardūt pluriᵐ addit ad debilitatē visus. Ubi tñ eēt longa
ꝯsuetudo ad flobothomiā fiēdā. restrictio ꝯsuete flobothomie
nocꝫ: vt voluit Gal. in li° đ ꝯferentibus ⁊ nocētib⁹ oculis. Fiat
igit remissio gradata: ⁊ nō subita ꝯsuetudinis si fuerit. ¶ De
somno ⁊ vigiᵃ breuiter dicat ꝙ lꝫ vigilia multū oculos maxie
debilitet resoluen°: nihilominus somnus supfluus ēt nocet ma
xie si supra repletōez stōaci ⁊ intestinoꝝ fiat. Sit igit somnus
vij. horaꝝ in nocte ad plus. Et de die nullo mō dormiat nisi. s.
necessitas fuerit qñ. s. pp aliq̄ꝫ necessiariā ꝯtingentiā in nocte
sufficiēter nō dormisset: quo cāu dormire in mane meli⁹ est: ⁊ si
nō ante prādiū p duas horas post: ⁊ tūc dormiat in camera
clausa sine lumine q̄si accūbendo capite: ⁊ extremis decēter
cooptis ⁊ p vnam vel duas horas ad plus. ¶ De exerci° ⁊
quiete sit regula ꝙ exercitiū cōe toti pedes factū in casu plu
rimū iuuat diuertēdo mās ad inferiora non sit tñ laboriosum.
Ita vt nō plurimū resoluat. Nō ēt fiat supra repletōnez sto-
maci sꝫ eūato stomaco magis añ horā prādij p horā cū dimi
dia vel circiter. Idē dico añ cenā si fieri pōt sꝫ qm̄ dominatio
sua pp necessarias occupatōes in ꝯsilio forte hoc efficere nō
pōt: saltē loco ei⁹ añ cibū p paꝝ fiāt fricatōes: ⁊ pedib⁹ lotio-
nes ēt frequētes ⁊ pedū ⁊ manuū aliqualꝛ vices supplent in
casu nr̄o. Fricatio ēt capitis ⁊ pectina° expulsis supfluitatib⁹
cōib⁹ anteq̄ꝫ ex domo recedat plurimū ꝓficit. Exercitiū quo-
qꝫ oculoꝝ vt ispicere loca spaciosa ⁊ amena vt viridia supra
aliud ē multū ꝯueniēs videre ēt colorē viridē vel ad nigrū de
clinātē lr̄as ēt bñ formatas mediocres nō minutas ē ꝯueniēs
ex opposito inspec° coloris al. ⁊ rube. ⁊ reꝝ dissimiliū ⁊ subti-
liū i ꝯplexiōe vt lr̄aꝝ minutaꝝ admodū nocet. Tenere etiam
oculos aptos infusos in aq̄ clara in casu nr̄o multū ꝓdest. ad
ꝯseruatōez. Ex opposito fumus ⁊ aer caliginosus puluerulē
tus maxie nocet. ¶ Circa passiōes aiales dicat qđ ira furor
⁊ iracōdia maxie nocēt. Supflua ēt tristiᵃ ⁊ furiositas vitent.
gaudiū aūt moderatū valde iuuat dico moderatū qm̄ habun
dās risus ꝑ q̄ꝫto lacrimas ꝓducit nocꝫ. De ānero vō vt coitu
supfluus maxie nocet đbilitādo: maxie fact⁹ ēt sup repletōez
ꝑ hoc ꝙ euaporare facit. Si tñ fiat ex iteruallo tm̄ ꝑcipue in
ꝯsuetis ⁊ post. vi. vel. vij. horas ab assūpto cibo incitāte nā ⁊
ita fiat ꝙ corpus inde meli⁹ dormiat ⁊ leuius reddat cōuenit
¶ Circa cibū ⁊ potū sit pria regula. In ordine cibariorū ob-
seruet ordo vt lubrica ⁊ mollia ꝑponātur stipticis: nisi inter ea
sit magna diuersitas. qm̄ si esset multa diuersitas in lubricitate
⁊ stipticitate illa lubrica nō imediate ꝑponi deberēt: sed p tps
vt ꝑ q̄rtū vnius hore vel circiter: vt si eēt brodiū pingue vt lac
vel pruna bñ matura ⁊ huiusmodi. qm̄ cū talia sumunt nō dꝫ
imediate suscipi cibus. sꝫ ꝑ tēpus post vt dictū ē. Scđa regl̄a
i quātitate cibi. Sit pcitas i cibo. vt supra dictū ē. vñ nūq̄ꝫ co
medat vsqꝫ ad saturitatē stāte mediocri ⁊ cōi appetitu. Ter-
tia regl̄a circa q̄litatē cibarioꝝ. Uitentur oia cibaria que dige
stiuā retardāt ⁊ difficilit digerūtur. q̄lia sunt cibaria cruda vt
fructus ⁊ isalatucia maxie ex lactucis. q̄ ēt sua ꝓprietate vi-
suꝫ minuūt ⁊ debilitāt. vt cōit tradūt auctores. Acetū ⁊ agre-
sta. rancia quoqꝫ ⁊ limones ⁊ quecūqꝫ sint nōbilis frigiditatꝭ
sunt vitāda: nisi tpe maximi caumatis. qꝛ tūc ipsoꝝ vsus in mo-
dica quantitate nō nocebit. Uitent ēt cibaria grossa ⁊ multa
fumos turbulētos generātia. Et sic carnes bouine ceruine ⁊
grossoꝝ aialiuz sunt vitande. Uiscosa ēt sunt nociua vt carnes
pingues carnes musculose carnes porcoꝝ. aues ēt aq̄tice vi-
tāde sunt. Uitāda ēt sunt oia vaporātia vt cepe pori alea sina
pis. Uina potētia vina grossa dulcia spēs acute pip cinamoᵐ
⁊ huiusmōi. vnde si aliqñ sunt necessarie spēs magis valent
gariofili ⁊ macis cū modico coriandroꝝ. His igit intellectꝭ tā-
quā notꝭ a qbus ē abstinēdū. scies ꝯñter qbus est vtendū. nec
oꝫ hic multa numerare. Sꝫ breuit sit panis elect⁹ debite co-
ctus vni⁹ duoꝝ vl triū dieꝝ. Carnes laudabiles sint vt carnes
galinaꝝ pdicū turtures edi capoli ānalis agni ⁊ carnes auiū
montanaꝝ. Pisces ēt in modica quātitate debēt sumi. Electio
res tñ sunt squamosi nō nimis magni nec nimis pui mobiles
dur carnis. Uinū sit subtile mediocre ī vigore ⁊ si aliqualr ad
stipticū declinet erit ꝯueniēs. Aliqualr tñ misceat cū aqua co
cta decoctōes zuccari plus ⁊ minus ꝺm ꝯsuetudinē ⁊ tpis q̄li
tatē. Inter cetera circa regimē in cibo ⁊ potu laudo post cibū
⁊ potū vltiᵐ sumat paꝝ de dyacitoniten sine spēbus vel aliq̄
coriandra. nō tñ in multa quātitate qm̄ ipoꝝ nimi⁹ vsus obte-
nebrat sensus vt volunt auctores. Et h̄ sufficiant q̄ꝫtum ad
regimen diete.
¶ Circa medicinalia dimissis vlibus đ purgatōib⁹ fiendis ⁊
flobothomijs. in temporib⁹ veris ⁊ autūni qm̄ istas variare oꝫ
ꝺm varietatē circūstātiaꝝ q̄ ꝓ tūc cōiungunt q̄ ꝯditōnes ꝯue
niētius a pn̄ti medico ꝯcipi pn̄t tm̄ q̄dā medicinalia i cāu ꝯfe
rētia pticularia ad quottidianū fere vsuꝫ adducā: taꝫ ex pte
medicinaꝝ interius sumēdaꝝ organa visiua depurātiuꝫ: q̄ꝫ ex
pte medicinaꝝ ēt ꝯfortātiū iteri⁹ ⁊ exteri⁹ applicādoꝝ. Lau-
do igit singula ebdemoda sumi tres pillulas đ ifrascriptꝭ. ℞.
pillulaꝝ alseyeret. ℈. ij. pillulaꝝ lucis ⁊ elefanginaꝝ. añ. ℈. i.
cū suco feniculi forment pillule que sumātur corpe excitato a
prio somno p. v. vel. vj. horas a cena. Ad hanc itētiōez valet
si semel i ebdomoda sumat coclear vnū trifere minoris p. iij.
horas ante cibum. Ualet etiam si sumātur mirabolani conditi
duo pro vice eadem hora vt supra loco illius electuarij. Ad
confortationem autem fiat puluis supasgendus fercul. vt. ȝ.
℞. radicum spargorum acori maiorane. añ. par. ʒ. eufragie
par. ij. zuchari ad pondus omnium misce. Si etiam sumatur
de hoc coclear vuum i mane cū modica aq̄ feniculi erit ꝯue-
niēs. Ad eādez ēt itentionē pōt fieri puluis magis delicat⁹ vt
ȝ. ℞. acori maiorane. añ. ʒ. iij. ciamomi electi. ʒ. ij. anesi gario-
foloꝝ añ. ʒ. iʒ. zuchari al. ℥. ij. misce. fiat puluis refuetur ꝓ vsu
vt supra. ¶ Circa locaᵃ extrinsec⁹ laudo maxie hyeme isilla
tiōez aq̄ fēiculi itra⁹ oculos nā vt testat. d. Aui. mirabilr iuuat
vl fiat collirīū vt. ȝ. ℞. suci feniculi ⁊ rute añ. ℥. iʒ. mell collati.
℥. i. sil buliāt i captia enea duab⁹ aut trib⁹ bullitiōib⁹ postea cū
eis dissoluāt folia tria auri et refuet ꝓ vsu iponēdo duas gut-
tas i mane i quolibꝫ oculoꝝ. Aliud ēt excellēti⁹ collirīū in cāu
nr̄o est si fiat vt. ȝ. ℞. celidōie serpilij scarleti siue centrigali eu
fragie rute rosaꝝ berbene herbe albe añ. distillent in elambi
co: ⁊ aqua exiñ exiens ponat i ampula optime opturata ⁊ ex
ponatur

ponat soli p.xxxx.dies.deindecũ illa aqua lauent oculi bis in
ebdõoda.possez multiplicare remedia sz ista in pñti sufficiant
qm̃ ⁊ si ista breuia sint tñ in cãu sunt electa ⁊c.

¶ De debilitate visus. Consilium. .22.

p Uluis pro ponendo intra oculos ĩ debilitate visus
cũ mã catarrizãte ⁊ q̃si catarrata ꝓ vno sene.75.
ãnoꝝ ⁊ ꝯualuit sz ꝑus sumpsit pillulas postea fecit
ruptoriũ post aures ⁊ vtebat clisterijs ⁊ pipata q̃
oĩa p ordinẽ habent in quodã ꝯsilio p̃cedẽte de patiẽte ꝯplete
catarratã in vno oculo cũ catarrata nõ ꝯfirmata in alio oculo
ad illũ locũ recurret.Et post ista vtebat puluere.vt.j.℞.tutie
p̃pate ani.feni.zuccari cãdi.añ.ʒ.ʃ.ℨℨ.℈.ʃ.croci.g̃.v.misce
fiat puluis ꝓ ponẽdo intra oculos.
¶ Ordinauit magister Johãnes mathe⁹ pillulas vt.j.ad si/
gnũ sat firmũ opillãs ⁊ ꝓhibens visionẽ ⁊ secuta ẽ salus inte
gra per vsuz dictaꝝ pillulaꝝ ⁊ colirij p sex mẽses ꝯtinuãdo sin
gulis octo vel decẽ dieb⁹ sumen° tres pillulas post cenã.⁊ po
nẽdo in oculo de collirio vt infra.omni die descriptio.pillulaꝝ.
℞.aloes epatici obluti in aq̃ ĩfusionis dragagãti.ʒ.iiij.ʃ.oiuz
mirabolanoꝝ masticis absinthij reubarbari ros.viol.scene aga
rici cuscute.añ.g̃.xv.iterioris collogntide.ʒ.ʃ.ꝯfice cuz melle
bulito cũ succo feniculi ⁊ absinthij.⁊ collato dispũato ⁊ reser/
uet ꝓ vsu.Descriptio collirij.℞.betonice rute edre terrestris.
añ.pone in vino albo ⁊ coque vsq3 ad tertiã ptem postea col/
la ⁊ postea in.ℨ.vij.p̃dicte decoctõis pone.ʒ.i.viridis eris ⁊
buliat paꝝ postea colla ⁊ pone intus vitrum.

¶ Pro Magnifico.d.cicho de calabria ⁊c.cui varia appa/ rebãt añ oculos.tantũ in lumine candelle.⁊ nõ in die. Et erat in.c.de imaginibus. Consilium. .23.

c Asus iste ẽ appari° quorũdã diuersoꝝ coloꝝ ante
oculos ad formã ⁊ figurã ꝯtinent declinãtiũ.Et h̃
apparitio fit tm̃ in lumĩe candelle ⁊ nõ ĩ lumĩe diei.
Est ẽt talis apparẽtia ꝯtinua lz diuersa.qm̃ aliquo/
tiẽs magis apparet aliq̃n min⁹.⁊ ẽ antiq̃ta p ãnũ ⁊ vlt^a.Huic
ẽt dispõi ꝯiungit ꝙ multociẽs in nocte occurrũt q̃daz diuerse
cogitatões vel imaginatões somnuz plerũq3 impedientes.
Coniungit ẽt aliud accñs.s.qð tpe dormitiõis multiplicat cir
ca oculos q̃daz humiditas viscosa palpebris adherẽs ⁊c. Et
ẽ ẽt cũ h̃ debilitas digestiue stomaci cã doloris.interdũ in eo.
¶ Iste casus vt intelligẽti recte ⁊ subtilr ꝯtemplãti patet põt.
ꝓprie q̃ztũ ad primã ptem circa quã fit p̃ncipalis ꝯsideratio
cũ sit alijs ambigua magis ẽ sub rubrica capituli de imagina
tõibus collocanda qm̃ vt dixit dñs A.tertia tertij tractatu 4°
in p̃ncipio capituli ð imaginatõib⁹.Imaginatões sũt colores
supple vel corpa colorata q sentiunt coram visu ac si ipsi sint
mixti in aere.Et cã i eis ẽ statio rei nõ puie iter glatialẽ ⁊ iter
ea q̃ vident.s.obiecta extrĩseca vt i cãu nr̃o ꝓprie ꝯtingit:qm̃
vident illi colores diuersi medij ĩterdictũ glatialẽ qui ẽ humor
q̃daz ⁊ pars principalis vel ipsius oculi q ẽ organũ potẽtie vi
siue vel tanq̃z subiectũ ĩ quo subiectiue fũdat visio vl' s3 alios
saltẽ est tanq̃z instr̃m necessariũ ad formãdũ debitã visiõez in
cruciatõe neruoꝝ obticoꝝ.Dicti tñ colores q vident ñ sũt ali
q̃d vel aliq̃ ex oculũ ĩ aere exñtia:sz tm̃ sunt in ipso oculo vel
oculis hmõi colores:iuxta sñiaz cõem doctoꝝ:vel se tenẽt ex
pte tunicaꝝ ipsius oculi ⁊ maxie cornee pp.s.aliqð vestigium
occultũ ⁊ minutũ qð ĩ eadem tunica remãserat ex variola vel
alijs vlcerib⁹.Et istã cãz nõ arbitror eẽ cãz hui⁹ nocumẽti qm̃
tal' apitio fere semp eẽt vniformis ⁊ ĩ q̃ztitate ⁊ ĩ his reliquis
circõstãtijs.Qð ĩ cãu nr̃o ñ repit.Aut s̃o ꝯtigẽ p̃t ex aliq̃ hũi
ditate ad albugineũ hũorẽ trãseũte.vñ ñ exñte illa hũiditate
dyafana ⁊ clara sicut ẽ albuginens reddet ip3 albugineũ s̃m
aliq̃z partem nõ simplicit diafanuz:sicut sibi ꝯuenit ad hoc vt
sit mediũ transit⁹ sp̃eruz visibiliũ ad cristalo idez de qua supra
dicebat.⁊ sic s̃m aliqualẽ obscuritatẽ ⁊ oppacitatẽ illius ptis
albuginei ⁊ varietatẽ dicte oppacitat apparebũt varie ima/
ginatões s̃m qð illa ps albuginei erit vario mõ colorata ⁊ di/
uersa ⁊ varia admistione dicte humiditat cũ dicta pte albugi
nei.Et ex omni mali^a ꝯplexionis põt vario mõ colorari s̃m ꝙ
ꝓprietas ⁊ colorificatio determinatũ modũ ꝯplõnis ⁊ ꝯmistio
nis sequũtur vt apud philosophos h3 videri.Põt ẽt ꝯtingere
talis apparẽtia ⁊ imaginatio ex q̃busdaz vaporibus nõ sim/
pliciter puris ⁊ in oculo a ꝓprijs hũitatibus eleuat vl' ẽt ab ĩ
ferorib⁹ mẽbris cõicat maxie a stomaco. Et has vltimas du
as cãs credo eẽ p̃cipuas ĩ cãu nr̃o pẽdẽtes maxie a mala cõ
plexiõe hũida mãli ⁊ cerebri ⁊ ipoꝝ oculoꝝ ꝯiũcta aliq̃li cali
ditate oculoꝝ siue naturali siue accidẽtali causata potissimũ ex
longa vigi^a ⁊ exercitio laborioso oculoꝝ litteras scriben° ⁊ le
gen°.Et ad hoc suadẽdũ facit illa pinguis ⁊ vnctuosa hũidi/
tas que circa oculos tpe somni multiplicat.Faciũt ẽt reliq̃ ac
cidẽtia ex vrinis ꝯprehẽsa ⁊ reliq̃s ad q̃ oĩa si discurrere vellẽ
ĩ longũ nimis abiret sermo noster.¶ Pro spãliori tñ intelligẽ
tia huius accidẽtis.s.qð nõ appareant huiusmõi visiões nisi
ad lumẽ candele ⁊ nõ in lumine diei.est sciendũ hoc iõ ꝓuenir
posse ꝓpter id.s.ꝙ dicta ps albuginei vl' humiditat ad albu/
gineũ fluent.vel dicti vapores de q̃bus dictũ ẽ nõ sint simplr
corpora dyaffana ⁊ trãsparẽtia sicut est humor albugine⁹ de/
bito mõ dispositus q in remisso ẽt lumĩe puius ẽ ⁊ transparẽs
neq3 ĩ dispõne ꝓpria pmanẽs põt se obijcere vt ĩ obiectũ v̾tu
tis uisiue:dicta tñ cor^a sunt tal' disposita.qð ⁊ si ab itẽso lumi
ne vt diei sint aliqual' peruia ⁊ aliquo mõ trãsparẽtia.Ita vt
lumine diei ñ pñt obici ꝓ obiectis uisiuis v̾tuti uisiue tñ ĩ remis
so lumĩe ut ĩ lumĩe cãdele dicta corpa minus puia ⁊ trãsparẽ
tia pmanebũt ⁊ sic aliqual' obscura ⁊ oppaca ⁊ ꝓ tãto pote/
rũt a sensu uisiuo ĩ dicto remisso lumĩe videri vbi in lumĩe diei
ꝯphẽdi nõ poterãt:vt p3 bñ ꝯsiderãti ⁊ itelligẽti s3 tñ q̃ztita/
tẽ ⁊ figurã dictoꝝ humoꝝ ul' uapoꝝ ⁊ coloris ipsoꝝ uarietatẽ
dicte imagines ĩ q̃ztitate colore ⁊ figura ꝯphendent.Stante
igit vnius ꝯformitate figure ĩ dictis hũorib⁹ ul' uaporib⁹.⁊ p/
manẽtia in situ in ptib⁹ eorũdẽ fiat pceptio silis figure ⁊ imagi
nis ut in cãu nr̃o yridis ⁊c.Et ex hoc ꝯñr p3 ꝙ talis cãus ima
ginis corã oculis appellari debẽt pẽdẽtes p̃ncipal' ab altera
tõe aliq̃li fcã ĩ albugineo ĩ certa pte ei⁹ ⁊ a uaporib⁹ in oculo
eleuatis ⁊ a stomaco:qð manifestant q̃ ex nocumẽto stomaci
hoc accidẽs manifeste intẽdit.Et sic p3 ꝙ nõ ð̃bẽt reduci ad
vertiginẽ ul' scotomiã.Cũ uertigo dicat eẽ pa° itrinseca cere
bro exquo ẽ corrup° imaginatiue v̾tutis cuz qua.s.apparet ut
habẽti ipsaz res super ipsuz voluant ⁊c.Cui ꝯiũgit plerũq3
tenebrositas oculoꝝ in actu poxĩmi que est scotomia.Nec est
scotomia proprie apparitio muscaꝝ q̃ sit pa° principal' ipsius
oculi nisi pro quãto cõcomittant ad ipsaz v̾tiginẽ.Sed ꝓpri⁹
dici d3 quedam tenebra oculoꝝ que uertigini cõiungitur vnde
isodorus quarto ethy .vij.c.Scotomia ab accidenti nomen
sumpsit quam repentinas tenebras ingerat oculus cum ver
tigine ⁊c.Ex hijs p3 ꝙ talis pa° nõ ẽ sic timorosa quod sit si/
gnũ ꝓnosticũ epilensie vel approplexie sicut de vertigine dicũt
doc.Deterior aũt disposi° supra quã posset p hãc passionẽ si/
gnificari ẽ descẽsus aque vel cataracte.sz qm̃ ẽ antiquata ⁊
transiuit terminũ.vj.mensiuz iã ẽ siñ illo piculo qm̃ vt dic text⁹
Auic.loco ꝓprio ĩ fine capituli.Et qñ ꝯtinuat sanitas ocl'i ⁊ ĩ
columitas eius q h3 imagines.vj.mensibus ẽ 2^m pluri^m ĩ se/
curitate.Et addit.Et imaginatões que sunt añcedẽtes aquaz
nõ cessant gradari ĩ ꝯturbatõe visus vsq3 quo descẽdit cũ eis
aq̃ subito ⁊c.Et raro ptransit.vj.mẽses h° de prima pte cãus.
¶ Causa secũde ptis sumit potissime ex varia diuersoꝝ ima/
ginatõe ⁊ cogitatõe tpe diei facta ꝓpter ꝙ diuersoꝝ spẽs vel
ydola in fantasia nocte reseruant.vñ tpe noct nõ facta a lumi
ne ab extrinsecis diuersiõe dicte spẽs multoꝝ mouẽt imagina
tiuã que ꝯñter cũ varia ⁊ diuersa imaginant ad illũ actuz mo
uent multi spiritus in cerebro existẽtes q moti p vẽtriculos ce
rebri ꝓhibent fieri debitã opillatiõem in cursib⁹ spirituũ p̃ben
tiũ sensuz ⁊ motũ ad organa sensuũ exterioꝝ q̃ tñ determiata
opilla° in v̾o somno ẽ necessaria vt tradũt philosophi cũ medi
cis rõis.Et pp hoc cũ tales occurrũt imaginatões tpe noctis
cũ rõne ⁊ volũtate diuertẽdũ ẽ a dict imaginationib⁹ ⁊ ĩ eisdẽ
nõ velle ꝯmorari ad hoc tñ p̃cipue vtilit seruiret ingrossare ⁊
imobilitare spirit⁹ ĩ cerebro existentes cũ aliq̃b⁹ iteri⁹ sumpt.
⁊ exteri⁹ frigidis applicatis.Sz qm̃ ista ĩ p̃ncipali cãu nostro
nocerẽt.talia uequaq̃z laudo.sz tñ dicto accidẽti occurrẽduz
ẽ sicut dictũ ẽ cũ rõne diuertẽdo ab imaginatõe ⁊ ab aduer/
tẽtia imaginatõis sese ꝯuertẽdo.Et hec sufficiãt q̃ztũ ad ea q̃
ad casuz istũ ptinẽt.ð scða pte.¶ Causa tertij accidẽtis dicta
ẽ supra qm̃ ĩ cerebro ⁊ oculis dñat hũiditas cũ aliq̃li remissa
caliditate.vñ fluens tpe noctis vnctuosa existens circa palpe
bras iuiscat ⁊c.¶ Causa vltimi accidẽtis potissima ẽ maria
ꝯsideratio ð reb⁹ difficilib⁹.Vñ virt⁹ toti⁹ regitiua ꝯuertit nõbi
lẽ q̃ztitatẽ spirituũ circa opatões aĩales ĩtellectuales ex ꝯse/

quētī minorat̄ illa mēsura que necessaria ē ad debitā stomaci
digestionē. Et sic pp calidītatē digestiuā d̄bilitat ꝛ p idigestio
nē aliq̄ ps cibi vel humiditatī indigeste in vētositatē ꝯuertitur
Et ex ꝯsequēti pp extēsionē quā in stomaco causat dolorē effi
cit ꝛc. Ad hoc ēt pōt ꝯcurrere indebita° ordinatio in dieta p̄ci
pue in cibo ꝛ potu. vt ifra dicet̄. Et ista sufficit q̄ztū ad ea que
ad casum pertinent.
¶ Jam ad curā veniēdo pono sub ꝯpēdio regimē in sex reb⁹
qbus ineuitabil̄r occurrimus anotādo p̄cipue ea a qb⁹ cauē
duz est ꝛ ex opposito sumarie habebit̄ noti^a illoꝝ qb⁹ vti opor
teat. ¶ Est tñ p̄sciendū ꝙ regimē de quo erit ſmo potissimum
ꝯueniret ad p̄ncipalē dispositōez. s. ad imaginatiōes ꝯueniet
ēt ꝛ accidēti inuiscatōis palpebraꝝ ꝛ nocumēto stomaci. Ad
cogitatōes v̄o nocturnas aliud cōueniētius regimē adaptari
posset. s̄z qm̄ illud minus principali cōueniret dispositioni. Jd
circo illud accidēs corrigēdū cum ratione magis ꝛ voluntate
vt dictū ē supra. Et hoc ṗmo expedito circa regimē ponā: de/
inde quedā electiora medicialia sub breuitate qm̄ plura enar
rare ad indeterminationē electionis ꝛ confusionem adducit.
¶ Pro expeditōe itaqꝫ primi circa aerē primo sciēdū ꝙ ex/
cessus i qualitatib⁹ ṗmis. s. i. caliditate ꝛ frigiditate ē nociuus
Vñ intensa caliditas. s. solis i dieb⁹ canicularib⁹: ēt statio ap̄d
ignē aut nimia capitis cooptura semp ē nociua: ēt olfacio cali
doꝝ: ēt si aromatica sunt: nocēt. qm̄ talis caliditas cerebrū ca/
lefaciēs ꝛ oculos facit vaporationē in cōsequētia: q vapores
sunt cā nocumēti vt supra visuz ē. spiritū ēt visibilē resoluendo
visuz debilitat. intēsa quoqꝫ frigiditas sp̄ūm ingrossando ꝛ hu
miduz inspissan° efficere pōt aliquod qd̄ de se subtile existens
essꝫ puiū fieret aliqualiter opacū: ꝛ sic erit cā imaginationis
vt supra uisuz ē. Cauendū igit̄ a forti aeris frigiditate uel ex
se uel ex capitis cooptura uel ex quocūqꝫ alio supinfrigidāte.
Ab aere ēt humido notabilit̄ cauēdū ē qm̄ cere^m ei oculos hu
miditatib⁹ replet q̄ sunt cā p̄cipui nocumēti. ꝛ maxie illi⁹ inui/
scationis palpebraꝝ. ꝛ sic maxie cauēdū ē ne moret̄ i aere se
roti° capite discoopto: ꝛ maxie sub radijs lune. Et sic cauendū
ē a vento meridionali ꝛ a boreali: ꝛ maxie cū seqtur australez
siue meridionalē: qm̄ australis capita replet ꝛ borrealis po/
stea ꝯstringit. ꝛ ad oculos fluere facit. Aer igit̄ aliqualiter ad
siccū d̄clinet ꝛ tepamētū i caliditate qd̄ q̄uō fieri d̄eat satis in
telligēti notū ē ꝛc̄. ¶ Circa cibū ꝛ potū hēat̄ aduertētia p̄nci
paliter circa tria. s. circa q̄ztitatē. circa q̄litatē. ꝛ circa ordinez
Circa q̄ztitatē qñ nunq̄ꝫ sumat̄ cibus ad magnā saturitatez:
qm̄ cibus q̄ztūcūqꝫ bonus pp eius nimiā q̄ztitatē potissime iu
sto°. debilis digestiue. fit malus: ꝛ humoꝝ indigestoꝝ multipli
catiuus. nō sit ēt nimis modic⁹ qm̄ pp ei⁹ paucitatē fit aliqñ ꝙ
adhurat̄ ꝛ euaporet. Est ēt p̄spicien^a eius qualitas in multis.
ṗmo. s. vt nō sit cibus corruptibilis vt lac. 2° ꝙ nō sit cibus de
se euaporbilis. ꝛ sic oīa cibaria salsa ꝛ acria vt cepe alea ꝛ
huiusmōi sunt dimittēda. spēs acute ꝛ mordicatie sunt dimit/
tēde ꝛ vina poten^a. tertio nō sint cibaria que i se merito substā
tie sint nociua pp ip̄a difficile eē digestibilia. ꝛ hoc mō oīa vi/
scosa ꝛ grossi nutrimēti vt carnes grosse pisces cibaria de pa/
sta. vina ēt turbida grossa. aues aq̄tice intestia aialiuz oīa ta/
lia ꝛ legumia sunt nociua. Est 3° ordo spectādus qm̄ si p̄ponā
tur stiptica liq̄dis vl' lubricis qꝛ de sensuz alioꝝ phibēt ꝛ sic cō
seq̄ēter effumāt multū nocēt. Vinū sit subtile aureū paꝝ cum
aq̄ cocta zuccari mixtū p̄cipue in vlti° pastus. Et tūc ēt ꝯuenit
d̄yacitonitez ꝛc. Vel ēt sumere aliqua coriandra. dico p̄cipue
aliqua qm̄ multus vsus eoꝝ in cāu nr̄o nō ē ꝯueniēs qm̄ vt di/
xit dn̄s Aui. in. c. pprio postq̄ꝫ laudauit vsuz eoꝝ vt qd̄ ꝯferāt
vertigini facte a vapore ꝛ qd̄ eius pprietas ē phibere vapo
rez a capite. Addidit qd̄ multitudo ei⁹ humidi ꝛ sicci pmiscet
sensuz. Jnter carnes laudo p̄cipue duas in cāu volatiles vt
carnes colūboꝝ iā volare potētiū nō comedēdo colū neqꝫ ca
put vt dixit Auēzoar ꝛ Rasis i afforismis. Alie sūt singl'ares
in cāu ꝛ sunt turtures q̄ vt dixit A. 2ª cañ. c. de carne caro tur/
turis i cerebro ꝛ i itellectu augumētū efficit ꝛc. ¶ De exerci/
tio aūt. qm̄ exercitiū ē duplex. s. vniuersale toti⁹. ꝛ pticulare vt
in cāu nr̄o oculoꝝ ispectio. breuit̄ p currēdo. Laudo vt supfluū
exerci^m in totū dimittat̄. qm̄ ppter ip̄m corpus iflamat̄ ꝛ hūo
res in toto ad euaporatiōem deducunt̄. ꝛ sic caput ꝛ oculos
replent vaporib⁹. Exerci^m ēt pticulare oculi supfluū nocet. qm̄
oculi inflamant̄ ꝛ spirituū visibiliū substantia dissoluit̄. Jdē di
co de exercitio v̄tutū interioꝝ qm̄ vt supra tactū ē in cāis secū
di accidētis. Cōti^a siue nimia cogitatio ēt caput vaporibus re
plet q tādē misti cū spiritib⁹ aialibus in cerebro sunt cā ꝯfusio
nis visus mediate ꝛ impedimēti somni ſm modū dictū supra.
Nō ē ppterea ociose viuendum qm̄ nimia qes. virtutes oēs
ebetat. ꝛ corpus totū frigescere facit. vñ ꝯñter multe supflui/
tates fl'atice retinent̄ q̄ postea addūt ad imaginatiōes vt su/
pradictū est. cū in cerebro ꝛ oculis multiplicant̄ ꝛ exinde hu
miditas illa palpebraꝝ inuiscatiua tpe somni vel qetī multipli
cat̄ ꝛc. Est igit̄ aliquale fiēdū exerci^m. ꝛ p̄cipue pedes. quo/
niā motus mēbrorum inferiorum deorsum materias attrahit
ꝛ sic a cereb° ꝛ oculis materias diuertit vaporales. Fiat ta/
men non inflamans. sed suaue longum magisq̄ꝫ intensum.
Fiat etiam expulsis superfluitatibus ṗme ꝛ secunde digestio
nis stomaco ēt ianito. Valet etiā i casu maxie exerci^m ptic'lare
capitis. s. frica° capitis ꝛ ei⁹ pectina° semp pectinan° i poste
rius trahen°. Estqꝫ post vtrunqꝫ exerci^m qetañ p tp̄s anteq̄ꝫ
cibus sumat̄ pro prādio vel cena. Jnspicere ēt aquā clarā vel
colores virides vt herbaꝝ virētiū: siue in speculo speculari: si
ue litteras pulchras mediocres iuuabit ad oculoꝝ cōfortatio
nem: ꝛ erit eis cōueniēs exerci^m. Et hec de exerci° sufficiant.
¶ Circa inanitionē siue repletionē pro regula obseruet̄ ꝙ le
nitio vētris in cāu ē necessaria. qm̄ neutris stipticitas ē multuz
nociua. Nā stāte stiptico vētre supfluitates tā fecales q̄ꝫ hūo
rales ad supiora effumāt. et sic oēs operationes aiales ledūt.
Lenitio igit̄ ē maxie necessaria. ꝛ ppterea dixit ypo. vi^a. affo.
in oculis patiēti a diaria accipi vnū. s. fluxus hūoralis iuuat in
patiente nocumētū in oculis. Si igitur nō sit vēter naturaliter
lubricus cū artificio p̄paret̄ vt cū suppositorio vel clisteri cōi.
vel sumēdo coclearia duo de ꝯfectōe q̄ ad istud ppositū ifra
ordinabit̄ in scd̄a pte hui⁹. ¶ Circa somnū ꝛ vigiliaz breuiter
dicat̄ ꝙ vtriusqꝫ imoderātia nocet: vnū exiccādo vt vigi^a ꝛ in
flamādo: aliud caput humiditatib⁹ replendo. Sit igit̄ somnus
vij. horaꝝ in nocte. Et si nō sufficiēter dormiat̄ nocte cōtinuet̄
somnus in mane. Si ēt nō tūc dormire possit eo casu non ultu
pero somnū diurnū post prādium p duas horas qm̄. d. Auic.
decima tertij i. c. d̄ asmate. ubi ē maxie aptus nocere somnus
diurnus ur̄ laudare si modicus fiat post cibū nōbil̄r distando.
Jn casu non dormiēdo seq̄ret̄ inflamatio ꝛ caliditas ꝛ lassitu
do. Nō igit̄ in totū vitupo si nocte nō sufficienter dormiat̄: ꝛ
maxime si adsit dormiendi consuetudo. Si dormiat̄ in die fiat
tñ in obscuro capite decent̄ coopto ꝛ velut accūbendo vt dic̄
Aui. scd̄a parte sue cañ. ¶ Accidētia aūt aie oīa preter gau
dium sunt nociua nō tñ nimis ridendum. Coitus autem si mo
derate fiet qñ. s. membra gnātōnis ex se ad actū mouent̄ non
concurrente primo imaginatione illius neqꝫ tactibus libidino
sis p̄ueniētib⁹. Et qm̄ ad ip̄ius vsuz cū tali vl' tali tp̄is interual
lo seq̄tur vt corp⁹ fiat meli⁹ dormiēs ꝛ leue in motib⁹ corpo/
reis. dico tūc qd̄ in cāu est ꝯferēs huitates accñtales excican
do. ꝛ spirit⁹ visiuos a vaporib⁹ deputādo. Ubi tñ supfluus fo
ret dico ꝙ in cāu est maxie nociu⁹ ꝛ vitādus. qm̄ virtutes oēs
maxie ibecilles reddit: ꝛ pro tanto fit causa multorū y° infini
toruz quodāmodo nocumentoruz ꝛc̄.
¶ Circa medicinalia veniēdo. Licet vere ꝛ autūno corpus
mōdificare i cāu nr̄o sit ꝯueniēs: tñ iuxta sniaz Hippo. vi^a fa/
forismoꝝ. quibuscunqꝫ fl'oia aut farmacia confert hijs in vere
fl'omare aut farmaciā dare ꝯuenit. Jdcirco p̄cipue tpe veris
est circa corpus hoc medicinal̄r laborañ. Primo itaqꝫ i ordi
ne anteq̄ꝫ ad imediatā cām morbi deueniamus. s. cām ꝯiūctā
morbi vel ppriaz añcedētez vt ad cām in cerebro vel oculis
existentē p° ex cōi medicoꝝ snia oportebit mās cōes vl' i inte
stinis exñtes eūare cum medicina lenitiua vel saltē nō a lon/
ginqs mēbris: neqꝫ laboriose exsoluēte: vel admin⁹ cū clisteri
lenitiuo. Postea deueniēdū erit ad mām ppriaz magis mor/
bi. s. ꝯiunctā in cerebro vel oculis ꝛ añcedētē in eis digerēdo
ꝛ eūando. De hic deueniēdū erit ad diuersionē dicte mãe ad
diuersuz. Postremo ad ꝯfortatiōem eorūdē mēbroꝝ ꝛ vltia/
tā resolutōem materie si qua repiat̄ nō eūata ꝛ pulsiōez ne ta
lis mãe de nouo reaggregari possit. ꝛ hoc cū medicinis iteri⁹
ꝛ exterius applicādis. Et in hijs erit tota inten° nostra ꝯpleta.
¶ Pro ṗmo igit̄ expediēdo pōt fieri ꝯfectio in bolo vt. j. ℞.
cassie nouit̄ extracte. ʒ. vj. dyacatoliconis. ʒ. ij. cū zuccaro al. ꝙ
sufficit fiat ꝯfectio. Et sumat̄ in mane in aurora. Et nō dormia
tur post ip̄az. Sꝫ post. vj. horas sumat̄ prādiū leue sine p̄cedē
ti lauatiuo. Tamē illo mane nō ē se exponendū aeri libero. y°
neqꝫ tāta die multū exercitādū. Et si plꝫ in forma pillulata fi/
at vt. j. ℞. pillulaꝝ elefangiaꝝ pillulaꝝ de iera. s. añ. ϶. ij. cum
melle rosato

melle rosato fiant pillule.v.sumant̃ añ cenā ꝑ duas ꝑtias hoꝛ.
Et cena sit leuis.qꝛ i mane sequēti verisimilr̃ ꝯplebit̃ eaꝝ opa
tio.Pōt ēt si placet ad lenitionē ventris fieri clistere vt.℞.
cassie nouiter extracte.℥.i.pulueris zuccari mellrox.añ.ʒ.vj.
cū duob⁹ vitellis ouoꝝ ⁊.℥.iij.olei cōis ⁊ decoctiōe maluaruꝫ
mercurialis bleꝫ ordei ⁊ cāomille ꝙ sufficit fiat clistere cuꝫ.ʒ.
iij.salis cōis ⁊ cū his stat prima intentio.
¶Pro scda aūt itētōe ꝑmo fiat digestio māe ꝓprie cū sirupo
vt.℞.sirupi de sticados mellrox.añ.ʒ.vi.aquaꝝ feniculi celi
donie maioꝛane ⁊ endiuie.añ.℥.i.misſ.clarificet̃.Et tal'sumat̃
v.vel.vi.vicib⁹in aurora.Et post ip̄ꝫ dormiat̃ ꝑ horā vel duas
Ad hāc ēt intētōeꝫ valet sirupus magistralis ⁊ magis appro
priate factus vt ifra ⁊ ē.Gulielmi d̃ brixia.℞.corticū radicū
feniculi.acori.añ.℥.ij.eufragie sansuci.añ.M.i.ſ.thimi me-
lisse.betonice.añ.M.i.endiuie buglose ⁊ cū radice.añ.M.
ſ.folliculoꝝ sene.sticados arabici kebuloꝝ.añ.℥.ij.seis anisi
carui.añ.℥.i.floꝝ cāomille āthos rox.añ.ʒ.ij.ligricie mūde.℥.
i.pollipodij.q̃rcini passulaꝝ enucleataꝝ añ.℥.iiij.q̃ssanͣ q̃sent̃
⁊ ifundant̃ ꝑ diē ⁊ noctē in aq̃ calefacta i vase eneo.In quo
ferrū ignitū pl'ries sit extictū.deide fiat d̃coctio i eodē vase ⁊
cū suci feniculi suci sāsuci.añ.℥.iiij.suci calidonie suci pomoꝝ
redolētiū.añ.℥.ij.mell'rox.zuchari al.añ.libr̃.i.suci granatoꝝ
acetosoꝝ vel muzoꝝ.ʒ.ſ.fiat sirupus circa libr̃.iij.aromatize
tur cū nucemu.gariof.lignoal.añ.ʒ.ij.vtat̃ isto sirupo sicut de
alio dictū ē ⁊ sit q̃ztitas ei⁹.℥.ij.cū aqua feniculi sumēdo ipsi⁹
℥.iij.iste sirupus i casu ē multe efficacie ꝯtinuet̃ qnqꝫ vicibus.
Post istū sirupū sumat̃ solutiuū in forma pillulata vt.℞.pil
lulaꝝ cotiaꝝ.℈.ij.pill'aꝝ aureaꝝ nicolai ⁊ pill'aꝝ lucis.añ.℈.i.
cū melle rox.collato fiāt pillule qnqꝫ.Et si videant̃ nimis gros
se reducant̃ i septē.Melius ē tñ vt sint tm̄ qnqꝫ ⁊ grossiores
sumātur ad mediā noctē ēt aliqd stāte d̃ cibo cene i stomaco.
⁊ postea dormiat̃ ꝑ.ij.horas vel tres.postea surgat̃ ⁊ stet̃ in
camera clausa cū modico lumie vsqꝫ ad.iiij.vel.v.horas diei
postea sumat̃ lauatiuū vt.℞.aque decoctōis ordei ⁊ ciceꝝ
ru.añ.℥.vij.zuchari vnius cocte.℥.ſ.misce.⁊ totū sumat̃ cali
dū.Postq̃ꝫ tardet̃ fere ꝑ horā.⁊ sumat̃ prādiuꝫ leue.Et tota
die quiescat.Et si sero sumeret̃ clistere lauatiuū factū.vt.est
cōueniēs.℞.mell'roxa.℥.ij.pulueris zuchari.℥.i.cum vitellis
duob⁹ouoꝝ ⁊ aqua decoctōnis oꝛ.⁊ furfuris sine sale ⁊ oleo
fiat clistere.Pōt tenere vna vel duab⁹horis ante cenam:po
stea nisi nā ipsuꝫ remiserit solicitet̃ vt remittat̃:saltē cū suppo
sitorio:ne reseruet̃ in nocte.qm̄ forte opoꝛteret i nocte postea
surgere qđ nō laudo.qꝛ expedit ꝑ somnū nāꝫ ex farmaco aliq̃
liter laxaꝫ reficere.Seq̃nti mane sumat̃ ꝑ tres horas añ diē
ꝯfectio vt.℞.metridati.ʒ.i.auree alexādrine.ʒ.ſ.misce.ste
tur adminus.vi.horis post sumptōeꝫ prādij.Facta ista purga
tōe si videat̃ sufficiēter purgatus venire possumus ad magis
ꝑticulares euacuatōes.Sꝫ si nō videat̃ sufficiēter purgatus
qm̄ stomacus vel caput ēt aliqual'r aggrauati videant̃ p⁹ qn-
qꝫ vel sex dies pōt sumi ꝯfectio vt.℞.yere.gal'.q̃ scribitur
7°.terapē.ca.iſ.ʒ.vi.cum zucharo fiat bolus.Et sumat̃ añ ce
naꝫ ꝑ horā vel i mane nō ē magna vis:qm̄ forte tardabit inte
graꝫ opatōeꝫ ꝑ diē:neqꝫ expediet post ipsam vti lauatiuo qꝛ
educit ꝯfortādo.Et si forte i forma ꝯfectōis non placeret vel
ꝑꝑ amaritudinē pōt sumi pillulata medicina vt.℞.pillulaꝝ
elefanginaꝝ.℈.ij.pillulaꝝ asayeret.ʒ.ſ.fiāt pillule.iij.⁊ suma
tur in itroitu lecti.Et si tales nō eēnt sufficiētes ad soluēdum
tūc pñt fieri pillule vt.℞.pillulaꝝ asayeret.℈.ij.pillularum
lucis.℈.i.fiāt tres.Et iste pillule ēt toto āno ꝯueniēt qñ stoma
cus vel caput aliqual'r aggrauaret̃ si vna earum sumeret̃ ⁊c.
Aduertēdum tñ ꝙ si apparēt signa inflationis ex sanguine ⁊
tinctura vrinaꝝ vel tensione vel rubedine venaꝝ maxie circa
oculos existentiū:tūc laudarē fiēdā eē flobothomiaꝫ siue ante
purgatōeꝫ siue post:secūdū qđ maioꝛ apparebit indigētia flo
bothomie vl' farmacie sumēdo mediocrē sanguis q̃ztitatē ex
vena media i brachio q̃ colligantiā hꝫ vt cephalica capitis ⁊
basilica epatis qm̄ epar in casu isto ad calidū satis ē declinās
Nō fiat tñ copiosa nimis sanguinis eductio.qm̄ ipsi⁹ euātio
siue ꝑ flobothomiā siue ꝑ vētosas vt voluit Aui.in casu isto in
fine capituli ē multū cauēda.imo postponēda quātū possibile
ē nisi te necessitas cogat.Et ista sufficiāt ꝓ hac itētōe euātōis
¶Restat nūc alia intentio q̃ ē diuersio ad ꝑtem diuersaꝫ.Et
ista ꝯplet̃ cū clisterijs bis in ebdemoda addēdo in clisteri su-
pradicto nō exñte tꝑe calido.ʒ.vj.yere ſ.⁊.ʒ.ij.yeralogodion.
Et ē vnū genus diuersiōis ⁊ laudabile nisi ip̄m heat̃ in tedio.

Scđo laudo bis i ebdomada lauari pedes āte cenā ꝑ mediā
horā cū aq̃ decoctiōis vt.℞.camomille mellilotí sticados
maioꝛane feniculi ⁊ rosaꝝ añ.M.i.ſ.buliāt in duabus situl'
aque aliquot modicis bulitiōibus ⁊ ex ea tepefacta lauentur
crura ⁊ pedes ⁊ ē deliciosuꝫ ⁊ suaue diuersiuū.Ad hanc ēt i
tentionē nō ē omittēda frica° capitꝫ in mane cū pānis calidis
⁊ pectinatio trahēdo versus occipitiū.Notādū tñ qđ ista fri-
catio nō fiat nisi ꝓus expulsis sup̄fluitatib⁹ cōib⁹ ex vētre nāli
ter vel cū artificio cū suppositoꝛio vel alio ingenio.Nō etiam
fiat qñ sumpsit pillulas vel pillulā nocte p̄cedēti.qm̄ tūc forte
magis noceret ꝓpter cās itelligēti notas q̃ꝫ iuuaret.Ad hāc
intentiōem faciūt gargarismata ⁊ caputpurgia ſm aliquos.
Ego tñ nō laudo caputpurgia qm̄ attrahere ꝑ vias nariū est
trahere ꝑ viā nimis ꝓpinquā mēbris lesis.s.oculis cum tñ di-
uersio dēat eē ad diuersuꝫ.Gargarizatio ēt in cāu cum appro
priatꝫ ē aliq̃lit̃ tediosa.neqꝫ tñ ē pluris iuuamēti q̃ꝫ mastica-
tio q̃ tediosa non ē eam laudo.Fiat igit̃ in mane ñ tñ omni ma
ne ne natuͣ tali p̄paratōi assuefiat.sꝫ fiat aliqñ duob⁹ diebus
ꝯtinuis.Aliquādo iterpositis duob⁹ vel tribus dieb⁹.⁊ p̄cipue
valebit die sequēti post assumptiōem alicuius pillule de supra
dictꝫ.Fiat igit̃ suppositoͫ vt.℞.masticis ꝑ.i.nucismus.pire-
tri añ.ꝑ.ſ.passulaꝝ.ꝑ.ſ.cū modico cere incoꝛpoꝛent̃ ad mo-
dū auellane.⁊ vna illaꝝ masticet̃ ꝑ duas tertias hoꝛe.i⁹.Ad
hāc ēt intentiōem si pur eēt necessitas ꝙ deus auertat.⁊ quaꝫ
nequaq̃ꝫ spero futurā eē maxime valēt si loca vacua infra ⁊
post aures cū medicina vesicatoꝛia rumperent̃ ⁊ sic rupta per
temp⁹ ꝯseruaret̃ qꝛ ꝯtinuo ex his emanaret humiditas.Et es
set forte ⁊ optimū diuersiuū in mā nr̃a posset aūt sic fieri.℞.cā
taridū abscisis capitib⁹ ⁊ allis numero.vj.ficcuū siccaꝝ nume
ro.ij.fermēti paꝝ sil' pistent̃ ⁊ icoꝛpoꝛent̃ ⁊ ad quantitatē auel
lane vel duaꝝ auellanaꝝ.ponant̃ in dictꝫ locis vacuis in ma-
ne.⁊ nō nocte.ne ipediat̃ somn⁹.⁊ in sero erit fcā vesicatio q̃
vesice incidant̃ cū foꝛpicib⁹.⁊ sup illis locis ponat̃ pecia no-
ua linea alba.⁊ postea sequētib⁹ diebus ponant̃ folia caul' ru
bea ⁊ acuta cū modico butiri linita.⁊ sic ꝯtinuent̃ qm̄ ꝯti° fa-
ciet mām fluere.Ad hāc ēt itentionē ⁊ postremo ꝓ foꝛtioꝛi va
let apponere i collo posteri⁹ setanū ibidē lateral'r ꝑfoꝛando ⁊
setanū imponēdo.singula quoqꝫ die dictū setanū ad alteram
ꝑtiū trahēdo vt mā ad locū attrahat̃.Ista remedia spero vt
dixi nō erūt necessaria.nō tñ sunt doloꝛosa vel timorosa vt pͣ
fronte apperet.Et ego in necessitate ista magis laudarē q̃ꝫ mi
neralia balnea.Et hec sufficiāt quātū ad hāc intentionem.
¶Restat vlti° notare q̃sdā medicias mēbroꝝ lesoꝝ ꝯfoꝛtati-
uas ⁊ reliqaꝝ materie si q̃ poꝛtio māsit resolutiua p̄seruatiuas
quoqꝫ ne multiplicet̃.Pro prio igit̃ laudo quātū ad ea que i
teri° sumunt̃ vt singula ebdemoda sumant̃ i mane duo mira-
bolani ꝯditi.si ēt haberet̃ nuxmuscata ꝯdita esset ꝯueniēs.Si
ēt tꝑe hyemis sumeret̃ de acoꝛo ꝯdito i casu ꝓficiet.Trisera
quoqꝫ minoꝛ eēt ēt ꝯueniēs si de ea sumat̃ coclear.i.ꝑ tres ho
ras añ cibū.Ad ꝯfoꝛtatōem p̄cipue ocl'oꝝ ⁊ clarificationē spi
rituū ⁊ exicationē humiditatū cerebri ⁊ ꝯfoꝛtatiōem stomaci
valet si fiat puluis in foꝛma pipate ꝓ supaspergendo ferculis
suis.Fiat igit̃ vt.℞.eufragie.M.ſ.sansuci acori añ.ʒ.ij.
spice.ʒ.ſ.ciamomi electi.sene.añ.ʒ.ij.semis anisi carui pipis
longi.gar̃.galāge kebuloꝝ añ.ʒ.i.ſ.terrant̃ ⁊ cribellētur ⁊ fi
at puluis.Cui addant̃.℥.ij.zuccari albi electi ⁊ reseruet̃ pro
vsu.Pōt ēt fieri electuariū in cāu cōueniēs ad intentiōeꝫ pre
cedentꝫ pulueris vt.℞.eufragie.℥.i.semis feniculi.℥.ſ.coꝛi
andri ꝑꝑ.cinamomi pipis longi nucismus.gario.ℨℨ.añ.ʒ.ij.li
gnial'.macis.añ.ʒ.i.spice.ʒ.ſ.kebuloꝝ subtil'r tritoꝝ ⁊ infuso
ruꝫ in oleo amig.dul.℥.ij.folioꝝ auri nūero.xxx.suci eufragie
⁊ feniculi.añ.℥.iij.mell' roxati.libr̃.i.zuchari albi libr̃.i.ſ.fiat
electuariū ⁊ de eo vtat̃ sumendo coclar.i.pro vice.
¶Iā restat ponere aliqua exteri⁹applicāda ⁊ stomaco ⁊ ocu
lis per modū colirij.primo igit̃ pro stomaco fiat vnguētum vt
infra.℞.olei spice absinthij ⁊ masticis ⁊ citonioꝛuꝫ.añ.℥.ſ.co
raloꝛum rub.rox.rub.spice celtice squināti gario.añ.ʒ.ſ.galie
mus.Mesue.℈.i.cere paꝝ fiat vnguētū pro vnctiōe stomaci
cū ledit̃ digestiua vel aliqualit̃ vꝫ ⁊c.Circa oculos fiat coliri-
um vt infra.℞.suci feniculi ꝑ.i.suci rute.ꝑ.ſ.mellis.ꝑ.iij.suci
depurent̃.postea cuꝫ melle dispumato decoquant̃ sepe dispu
mando i vase eneo.postea secū misceātur aliqua folia auri pu
ri bñ ꝯmixta ⁊ agitata.postea iterato leuiter decoquātur ⁊ po
stea collent̃ oia ⁊ in ampula vitrea soli exponat̃ ꝑ.xxxx.dies.
Deinde in vase aureo vel eneo ꝯseruet̃ ad vsuꝫ istud ē vtile i

cāu nostro nō aptū aliquo mō nocere. Dimitto fortiora reliq̄ colliria quoniam in eis vsus est aliqualiter timorosus. Et hoc solo sum contentus.

¶ Pro patiente catarratā completā vnius oculi cū aqua descendente ad alium oculum. Consiliū. 24.

i

NIsto cāu q̄ ē catarrata ꝯpleta vniꝰ oculi cū aqua descendēte ad aliū oculū ſ3 n̄ ꝯpleta catarrata. ⁊ ē de albis siue cinericijs cuʒ dispōne capitꝭ humida. vltra regimia alꝭs habita. breuiꝭ hic ꝯmemorat̃ qḋ obseruandū ē p̄cipue regimē in dieta ꝯueniēti ſm ꝙ p alios iā edoctꝰ ē. Nā cū bonitate regiminis ⁊ vsu aliq̄liū leniū purgationū ēt aliquotiēs sine vsu aliaꝝ medicinaꝝ curatꝰ ē homo a catarrata ēt ꝯplete etatis vt dicit Auic. in p̄ncipio de cura catarrate. Et dicit sic. Et ego qdē iaʒ vidi hominē ꝺ hijs q ad cōplexionē redeūt ⁊ intelligētiaʒ. i. pfecte etatꝭ cui aq̄ iā acciderat. i. catarrata q curauit se ipm cū eūonibꝰ sup. cōibus ⁊ abstinētia ⁊ minoratiōe cibi ⁊ alienatiōe iuriū ⁊ humectantiū ⁊ fuit ꝯtentus assatis ⁊ frixis ⁊c.

¶ Sunt aūt vitāda oia multiplicatiua humiditatū declinando ad sicca ſm oēm modū i oibus rebus n̄ nālibus dimittēdo euaporatiua. ⁊ p̄cipue vinū multe q̄ʒtitatis ſm alꝭs ordinata. Specialius tn̄ descēdēdo ſm ꝯsultatōem habitaʒ cuʒ famosissimo doctore dn̄o magistro Jo. de marliano ꝯpatre amātissimo cōcludiꝭ ꝙ ab oculo i qua ē manifesta catarrata fiat ꝺpositio catarrate p manū expti ⁊ docti in arte. facta tn̄ p̄us mondificatiōe ⁊ totiꝰ ⁊ capitꝭ spāliter cū pillulis de qbus vt infra. Et facta opatiōe caueat̃ p aliquot dies vt patiēs neqʒ tussiat neqʒ clamet ⁊ iaceat p dies in loco obscuro supius cuʒ tenui dieta. Et si opatio recte facta fuerit sperat̃ de optima visione illius oculi. Sʒ ad p̄uisionē alteriꝰ oculi ne inspisset̃ magis aq̄. imo minuat̃ p̄mo fiant pillule de qbus sumat oibus tribus diebus sel̃. ℈. ij. p vice i tribus pillulis eūdo dormitū vt. ʒ. ℞. pillulaꝝ aseyeret. ʒ. i. ß. pillulaꝝ sine qbus eē nolo. ʒ. i. agarici trociscati. ʒ. ß. cū succo feniculi fiat pasta pro pillulis. Postea p diuersione pricipali vt mā fluēs ad oculos ꝯuertat̃ ad alꝭs regiōes vltra fricatōes tibiaꝝ ⁊ suaue exercitiū hora debita fiāt singl'a ebdomada. i diebꝰ sequētibꝰ ad pillulas clisteria appropriata vt. ʒ. ℞. camōille melliloti furfuris. an̄. M. i. rorismarini eufragie herbe feni. sticados. an̄. M. ß. fiat decoctio cuʒ aqua debite q̄ʒtitatꝭ de qua sumat̃ libr̃. i. ß. fcā collatura ⁊ addat̃ cassie extracte. ℥. i. pulueris zuccari yere pigr̃. an̄. ℥. ß. olei cōis olei de lilio. an̄. ℥. i. salisgēme. ʒ. ij. misc. p clisteri. Jtē ad eandē intentionē singularissime valet setanū factū posterius vt fieri solet. Et teneat̃ aptū p sex mēses cū corda nodata. Uel fiat cauteriū post aures i loco vacuo apponenᵒ ad quātitatē vniꝰ sextenꝭ ſm descriptiōem vt. ʒ. ℞. cantarides abscisis allis ⁊ capitibus infusis in aceto fortissimo p diē numero. vi. fermenti. ʒ. ß. cū melle anacardoꝝ ꝙ sufficit fiat pasta ⁊ facta vesicatione ⁊ abscisa vt remaneat vlcus aptū apponat̃ supra locū de pasta facta ex ficubus incorporatis cū melle. Deinde ad ꝯfortationem capitis ⁊ oculi ⁊ resolutionē vapoꝝ ne in aquā cōuertantur ⁊ p̄hibitionē generatōis eoꝝ simul cū intētiōe subtiliationis māe aliqualiter spissate fiat ellectuariū de quo vtat̃ sumēdo. ʒ. i. i māe diebꝰ qbus nō sumūtur pillule factū vt. ʒ. ℞. eufragie betonice an̄. ℥. i. seminis feniculi. ʒ. ij. cubebaꝝ macis cinamomi gar. an̄. ʒ. i. margaritaꝝ. ʒ. ß. pulverizētur ⁊ cribelentur suci rute cocti ⁊ depurati. ʒ. vij. mellis depurati. libr̃. i. coquat̃ sucus cū melle vsqʒ ad pfectionē ⁊ postea addant̃ species ⁊ fiat ellectuariū de quo vtat̃ vt dictū ē. Jtē pōt fieri pipata superaspgēda ferculis vt. ʒ. ℞. eufragie. M. ß. maiorane acori. an. ʒ. ij. spice. ʒ. ß. cinamomi electi sene. an̄. ʒ. ijß. anisi carui pipis longi gariof. galāge mirabolanoꝝ kebuloꝝ. an̄. ʒ. ß. terrantur ⁊ cribellentur ⁊ cum tanta q̄ʒtitate zuchari fiat puluis pro pipata.

¶ Restat nūc venire ad extractionē ⁊ abstersionē aque iā inspissate ⁊ h̄ fit cū colirijs ad hāc intētionē approbatis. Et ad hoc vʒ pᵒ coliriū domesticū factū vt ifra. ℞. suci feniculi depurati p residentiā eiꝰ ⁊ facilē coctionē eius i vase eneo. p vnā verbi grā. ℥. q̄ttuor folia auri puri nūero. ix. diuidant̃ minuti i dicto succo postea addat̃ mellis puri ⁊ clari 3ᵃᵐ ptē vniꝰ. s. ℥. i. ⁊. ʒ. ij. ß. buliāt iteꝝ bulitiōe vna postea collet̃ ⁊ ponat̃ in ampula vitrea ⁊ suspendat̃ in sole i tpe estatꝭ p. 30. dies pmutādo oibꝰ tribꝰ vel q̄ttuor diebus ꝺ vase i alio vase abijciēdo semp ypostasim eius postea destillet̃ de eo in oculo paꝝ. Ualet etiaʒ ad hāc intentionē si destillet̃ mel ⁊ aqua distilatōis eius ponat̃ in oculū ⁊ ē leue. pōt ēt cuʒ p̄prietate fieri collirium siue puluis ponēdus in oculo ex capitibꝰ irūdinuʒ assatis ⁊ cū melle icorporatꝭ ⁊ trociscatꝭ tandē fiat puluis subtilissimus ⁊ ponat̃ isufflādo cū pēna intra oculū. Et si addat̃ paꝝ punicis erit fortiꝰ. Si ēt addaret̃ paꝝ. ℥ʒ. redderet̃ puluis magis abstersiuꝰ. Ad istā ēt itentiōem valet ⁊ ē fortius vt fiat colliriū vt. ʒ. ℞. fellis perdicis aut galli mellis crudi. an̄. ptes eq̄les suci. feni. depurati ptes duas misce. Hic posset multiplicari remedia ⁊ mltō fortiora q̄ʒ ista. Sʒ qm̄ timor ē i fortioribꝰ ꝺ extractiōe substātie oculi iō laudo standū in mitioribꝰ. Sʒ cū est indigētia vsus colirij mordicātis bonū est si p̄us fiat stuffa cū humectātibꝰ vt recipiēdo euaporatōeʒ aq̄ decoctōis fenugreci ⁊ passulaꝝ ⁊ althee. Etiā obseruet̃ ꝙ talia coliria acuta paulatiʒ ponant̃ ⁊ semp ponant̃ repcussiua circa oculū ⁊ si pur fiat dolor acutus mitiget̃ cū lacte nouiter mulso ꝺ māilla itra oculū deinde post duos dies reiterentur coliria vt supra. Et his sum ꝯtentus.

¶ Pro dn̄o gaspare ꝺ vicecomitibꝰ patiēte priuatōneʒ visus in vno oculo ex opillatōe nerui obtici. Cōsiliū. 25.

ſ

Upposito ꝺbito regimie i dieta ꝺ q̄ ē diligētissime isformatꝰ ponā medicinalia ad cāuʒ ꝯferenᵃ: prius tn̄ ānotatꝭ qbusdā punctis circa dietaʒ nullo modo omittendis.

¶ Ut ꝙ ꝺ aere cōi sue habitatōis vitet̃ qlibet aer grossus lacunalis siue vaporosus non clari lumis. Et ita aer ēt p̄prie camere sit dispositꝰ vt nō sit terrenus sʒ in alto ꝯstitutꝰ. nō tn̄ ventis expositus ⁊ fugiat aerē nocturnū imo ⁊ serotinū post occasuʒ solis. Et caueat oio ne irradiet̃ radijs lune. Uitet ēt exercitiū post replōnē stomaci ⁊ maxime laboriosuʒ: tn̄ exercitium hora debita factū p̄cipue pedes ē in cāu multū cōueniens vt ante futurū cibuʒ p duas vel tres horas. Tardet tn̄ cibū per horā post exercitiū ⁊ ei ꝯuenit magis exercitiū longum quam velox ⁊ inflamatiuuʒ. Uitet superfluitateʒ somni. Sit contentus somno septē horaꝝ. ⁊ oio caueat̃ a somno diurno nisi qn̄ pro cā incidēti quasi tota nocte vigilasset. ⁊ tunc dormiat in obscuro mēbris debite cooptis. Et q̄nocūqʒ sit nō acceptet somnuʒ nec post prādium nec post cenā nisi transactꝭ adminꝰ duabus horis post cibuʒ ⁊ tunc dormiat nō supra faciē sʒ capite debite leuato supra spinā vel aliquotiēs supra ptē sanaʒ. Uitet oēm repletionē cibi ⁊ potus maxie potus vini. abstinētia. n. ⁊ ieiuniū maxie in cāu ꝯueniūt. lʒ nimia inanitio aliquotiēs noceat p̄cipue ianitio sequēs coytū ⁊ flomias ⁊ vētosas cū scarificatiōe. Singula tn̄ die hēat bn̄ficiū ventris. Gaudeat ⁊ letet̃ moderate. ⁊ vitet furiā ⁊ iracūdiā vehemētē lʒ moderata ira nōnūqʒ sit ꝯueniēs. Uitet cibaria flegmatica vt fructus humidos ⁊ carnes pigues. p̄cipue vituloꝝ p̄pinquoꝝ generationi ⁊ carnes porcinas ⁊ pisces nisi paruos petrosos ⁊ caseuʒ ⁊ reliqua lacticinia. vitet oia cibaria de pasta. Uitet oēs carnes auiū degētiū in aqs vitet olera oia frigida. p̄cipue lactucas. Uitet tn̄ cū hoc agrumia vt porros alea cepe ⁊ huiusmōi. Uitet acetū ⁊ acria. sʒ i estate vti pōt succo ranciorum dulciū siue vino granatoꝝ dulciū p isalatucijs. Uitet vina potētia oia ⁊ dulcia. Bibat vinū medij coloris vel albū medie vinositatꝭ nōbiliter mixtū maxie in vltio potu. Et vtat̃ magis assatis q̄ʒ brodialibꝰ ⁊ semp post cibū sumat aliqd de dyacitonitē sine spēbus siue aliquos coriādros cū zuccaro non in multo numero.

¶ Jstis igiꝭ sic suppositꝭ ⁊ obseruatꝭ laudo alternatꝭ diebꝰ fieri lotionē ad crura fricando deorsuʒ an̄ cenā p horā adminus cū decoctōe vt. ʒ. ℞. camomille melliloti eupatorij. an̄. M. i. maiorane sticados absinthij. an̄. M. ß. buliant i vna situla aq̄ cū dimidia vsqʒ ad ꝯsumptiōem qnte ptis ⁊ de ea fiat lotio. Jtē laudo semel i ebdemoda nō obseruato p̄cise numero dieruʒ sumi pillulas vt. ʒ. ℞. agarici trociscati pillulaꝝ sine qbus eē nolo. an̄. ʒ. ß. granoꝝ peonie acori an̄. ǥ. v. cū oximelle simplici fiāt pillule p vna dosi. Jtē laudo sequēti die sumi ꝯfectionē vt. ʒ. ℞. metridati. ʒ. i. dyabuglosati. ʒ. ij. misce. Subsequēti autē die faciat masticatoriū sumēdo ad quātitatē fabe ꝺ pasta vt infra. ℞. masticis pipis longi cubebaꝝ corticū exterioꝝ fisticoꝝ supra testas existentiū an̄. ʒ. ß. cere paꝝ mascelent̃ oia simul ⁊ fiat pasta. Sequēti vero die sumat coclear vnū de ellectuario adminꝰ p duas horas an̄ cibū facto vt. ʒ. ℞. eufragie

betonice

betonice añ. ℥.i.semis feniculi.ʒ.ij.cubebaꝝ macis cinamomi
gal.añ.ʒ.i.margaritaꝝ.ʒ.ß. pulueriʒent.⁊ cribellent succi ru
te cocti ⁊ depurati.ʒ.vj.mellis dispumati.libr.i.coquat suc⁹ cũ
melle vsqꝫ ad ꝑfectionẽ ⁊ postea addant spẽs ⁊ fiat electua
riũ in bona forᵃ. Sequẽti ꝟo die sumat mirabolanũ vnũ de ke
bulis ꝯditũ vel vnã radicẽ acori ꝯditi. Et si haberet nux muſ.
ꝯdita eẽt efficacis iuuamẽti. Et ita ſm circulũ ꝓcedat incipien
do a pillulis vt supra.⁊ postea ꝑ ordinẽ descendẽdo ⁊ aliqñ
ꝯtinuãdo de electuario duob⁹ vel trib⁹ dieb⁹ ꝯtinuis ſm ꝙ plꝫ
vt nõ obseruet dies ꝑcisus in assumptõe pillulaꝝ. Et hoc ob/
seruet ẽt per totũ tempus ꝟis qꝛ in estate oporteret minus de
istis medicis sumere. Et ita ꝑ totũ temp⁹ ꝟis teneat setanuꝫ ⁊
orisiᵐ aptum factũ in colo ſm artem vt scis. Et si forte singulis
duobus mẽsibus sumeret purgatiõem magis fortẽ ꝑcedenti/
bus aliqbus digestiuis vt sumẽdo tres vel quattuor sirupos ꝺ
ĩfrascripꝰ ⁊ postea pillulas succedẽtes credo ꝯuenire. Siru/
pus fiat vt.j. ℞.mellis rosati collati. ℥.i.oximellis simplicis si
rupi ꝺ sticados añ. ℥.ß.aquaꝝ eufragie feni.⁊ buglose añ. ℥.
i.duplicet ⁊ aromatiʒet cũ granis cubebaꝝ ruptꝰ ꝓ duab⁹ vi
cibus. Pillule autẽ fiant vt infra. ℞.pillulaꝝ lucis.pillꝰaꝝ sine
quibus eẽ nolo añ. ℈.ij.succi feniculi.g.iiij.misce ⁊ fiãt pillule.
Nollo obmittere puluerẽ qui supponẽdus ẽ ꝯtinue sup fercu
lis qui fiat vt.j. ℞.acori isopi sicce añ. ℈.ij. nucismuscate cas/
sie lignee. ℥ʒ.añ.ʒ.i.pipis lon.seis feni añ.ʒ.ß.croci. ℈.i.zuc/
cari ad pondus oium misce ⁊ fiat pipata.
¶ Jam circa localia veniẽdo vbi ẽ ĩtentio aliqlit subtiliãdi hu
morẽ ĩ radice oculi existẽtẽ ⁊ ꝯclusum in neruo obtico. Est ẽt ĩ
tentio spiritũ illustrãdi ⁊ ꝯuertẽdi spiritũ visiuũ ⁊ spirit⁹ nãles
cũ nutrimẽto appropriato oculo ad ipm oculũ vt magnificet
oculus ⁊ ꝯfortet vt eo ꝯfortato reddat potẽtior ad resoluẽdũ
mãm in neruo ꝯtentaꝫ. Et hec intentio ꝯplet cũ duob⁹ ꝑcipue
ingenijs.s.cũ stuffa fienda oculo alternatꝰ dieb⁹.⁊ cũ puluere
ẽt imponẽdo intra oculũ alijs dieb⁹ qbus nõ fit stuffa. Et ne ꝓ
pter stuffam ⁊ vapores resolutos ab ea calidos attrahat mã
ꝑ vias frontꝰ ad oculos apta nocere.laudo añqꝫ fiat stuffa vt
supra cerebꝝ ponat vnũ repcussiuuꝫ factuꝫ vt.j. ℞.cineris la
ne ꝯbuste.ʒ.i.ß.thuris rosʒ.ß.cũ albumine oui fiat mixtura
⁊ extendat sup petia ⁊ supponat. Postea fiat stuffa vt.j. ℞.
paleaꝝ auene vel ordei tenuiter incisaꝝ. M.i.melliloti fenu
greci añ. M.ß.pilloꝝ ʒafrãi.ʒ.ß.oia simul buliãt modicis bu
litionib⁹ in aqua debite quãtitatꝰ ⁊ ex ea vltra tepidũ paꝝ fiat
stuffa. Si tñ haberet frustꝝ epatis yrci vel capre ⁊ ꝓus buli
ret in aqua aliquib⁹ bulitionib⁹ anteqꝫ reliqua ponerent esset
efficatior stuffa ad intentiõem nostrã. Puluis aũt ponẽdus in
oculũ fiat vt.j. ℞.de epate yrci siue capre ꝓus infrustra inciso
⁊ inter frustra supaspso pipe longo pulueriʒato postea in veru
cocto deinde in furno exiccato simul cũ hũido qđ distillauit ex
eo.⁊ pulueriʒato tandẽ subtilissime.ʒ.ij.tucie ꝑpate ʒuccari cã
di.añ.ʒ.i.margaritaꝝ electaꝝ. ℈.ß.misce fiat puluis subtilis
simus ⁊ insufflet modo ĩ oculũ. Et nisi cũ hijs ꝯualuerit. laudo
vt ad mediũ madij fiat leuis flobothomia de vena cephalica
ad ꝯmotiõem hũorum capitꝰ. Postea recipiat balneuꝫ sulfu
reũ ⁊ eneũ cũ nitro vel a luie stilatis supra ꝯmissurã añriorem
ſm ordines balneoꝝ. Et cum his spero salutẽ si deus voluerit
semꝑ tenẽdo sectañ apertũ etiã vltra per aliquot ebdõadas.

¶ Pro magnifico domino Matheo de coradis de diminu/
tione auditus. Consiliuꝫ 26.

Casus talis ẽ diminutio audit⁹ ⁊ ꝓxia surditas vni
us auris cũ nocumẽto sentiẽdi ẽt mediocria sensibi
lia sꝫ magis excellẽtia sensibilia alteri⁹ auris vt pꝫ
relatu dñi infirmi. Ex quo cõcludo ñ solũ attẽdẽdũ
esse ad curationẽ vnius auris ⁊ vsqꝫ hodie ꝑ alios factũ esse
medicos sꝫ ad curationẽ vtriusque. Nõ ei cũ diminuta sensa/
tione auditus vel fere surditate ꝯiungi põt nocumẽtũ qđ ẽ ni/
mis ledi ex mediocriter sensibilib⁹ ex pte eiusdẽ auris. Relin/
quit ꝗ ꝙ hoc ẽ ex pte alterius auris vt nõ surde nimis intense
sentientis: huius aũt vtriusqꝫ accidẽtis existimo esse generalẽ
cãm ꝺbilitatẽ virtutis auditiue maxie pp passibilitatẽ a rarita
te ꝯtingentẽ. Nõ incõgruit.n.vt cũ debilitate virtutis cõiũga
tur nimia intẽsa sensatio ⁊ dolorosa: vt pꝫ in corpib⁹ ꝺbilitatis
⁊ debilibus q multũ patiũtur a caliditate ⁊ frigiditate ⁊ subi/
to rigẽt. Credo tñ cũ hoc qđ in aure surda cõiungatur aliqua
humiditas accidẽtalis ꝑ viã indigestiõis mẽbri q̃ vẽtosat ⁊ in/
de sonitus vel tinit⁹ causat. Manifestat aũt hoc vtrũqꝫ acci
dens potissimũ sequi raritatẽ texture mẽbri ex quo facilime vt
ideꝫ testatur ⁊ a calidis ⁊ frigidis ledit. Et credo ꝙ hec rari/
tas magis cũ caliditate cerebri cõiungat q̃ꝫ cũ frigiditate ipi
us cerebri qđ plurib⁹ posseꝫ euidẽtijs declarare: sꝫ nõ ẽ ꝑsen
tis ꝓpositi. Et ex hoc tanqꝫ ex radice male intellecta fortassis
cũ remedijs multũ calidis semꝑ ꝓcedendo tardata ẽ multum
hec cura. Et hec de cãu in gnãli. ¶ Pro curatiõe ergo due in
surgũt ꝓncipales itentiões. Una tñ alia ꝓncipalior ẽ vt q̃ re/
spicit cãm ꝓncipalissimã.s.virtutis debilitatẽ. Alia ẽ minus ꝓn
cipalis q̃ ẽ ad corrigendũ accñs remouendo cãm ĩmediatã ⁊
ista diuersa ⁊ quodãmodo cõtraria existit ſm ꝙ cã ẽ ĩmediata
vtriusqꝫ accidẽtis vt diminute auditiõis vnius auris ⁊ nimis
intẽse alterius quodãmodo ꝯtraria existit. ¶ Pro prio igitur
expediẽdo pro regula obseruet ꝙ in.vi.rebus nõ naturalib⁹
s.aere cibo ⁊ potu ⁊c.vitẽtur oẽs excellẽtie vt vitet aer nimis
calidus nimis frigidus nimis hũidus nimis siccus nebulosus
vẽtosus.melius ẽ tñ declinare ad calidũ ⁊ frigidũ paꝝ q̃ꝫ ad
alias qualitates.⁊ si aer ñ fuerit sic nãlit artificialit ꝑparetur.
maxie aer camẽ cũ igne fcõ ex lignis vitꝰ q̃rc⁹ ⁊c.pl⁹ ⁊ mius
ſm maiorẽ vł minorẽ necessitatẽ. Jta dicat ꝺ exercitio somno
⁊ vigilia. Pro regula tñ obseruãdũ ꝙ exercitiũ vel somn⁹ nõ
ꝯgruit post cibi repletiõeꝫ vel sumptiõeꝫ nisi trãsactꝰ admin⁹
duab⁹ horis ⁊ tũc exercitari poterit moderate cũ exercitio ñ
ꝑducẽte ad lassitudinẽ. Somn⁹ ẽt ꝯuenit nõ trãscendẽs.7.vł
8.horas.nocturn⁹.⁊ nõ diurn⁹ ⁊ capite bñ copto nisi pp neces
sitatẽ male dormitiõis nocturne vel pp ꝯsuetudinẽ qb⁹ casib⁹
essꝫ de die dormiẽdũ nõ tñ multũ ⁊ hoc in loco obscuro ⁊ ca/
pite bñ coopto vt supra. ¶ De inanitõe ⁊ repletõe dico ⁊ ꝯsu
lo ẽ bñ memorie tenẽdũ qđ ẽ habẽdũ maxie solicitudo ĩ euõ
ne ⁊ maxie cũ medicinis a ꝓprietate ⁊ laboriose soluẽtib⁹ ne
cũ eis fiat qñ ad vsuꝫ taliũ medicinaꝝ seqt virtutis debilitas
que ẽ cã ꝓncipalis hui⁹ nocumẽti. Laudo tñ aliqñ fieri mondi
ficatõem cerebri saltẽ bis ĩ ãno cũ medicinis appropriatis vt
ĩfra dicet ẽt sunt cõuenieter facte vt dictuꝫ ẽ ꝑ medicos nr̃os
priores. ¶ De cibis ꝟo ⁊ potib⁹ ⁊ regimine quoꝝ maxie stat
radix cure maxie cauendũ ẽ a cibis grossis multaꝝ supfluita/
tũ tarde digestibilib⁹ ⁊ vaporosis ⁊ vẽtosis.quales sunt cibi ꝺ
pasta caseus legumina pisces maxie grossi nõ squamosi ptes
neruose aialiuꝫ ⁊ pingues ⁊ acuta vt porri aleũ ⁊ acetum ⁊
huiusmodi spẽs vina potentia ⁊ silia. Utendũ ẽ ouis sorbilib⁹
carnib⁹ vitellinis pullinis fasianis ꝑdicib⁹ turturib⁹ auib⁹ mon
tanis ⁊ in cerebellis pulloꝝ ⁊ leporis ẽ ꝓprietas mirabilis in
hoc cãu. Vinũ sit medij saporis ⁊ medijs coloris iter albuꝫ ⁊
nigrũ ad dulcedinẽ aliqualeꝫ magis declinãs q̃ꝫ ad ponticita
tẽ paꝝ tñ mixtũ cũ aqua decoctõis ʒuchari.
¶ Ad ſm veniẽdũ vt ad medicinalia magis laudo bis in ãno
vt ẽt ab alijs dictũ est. Fiat primũ digestiuũ vt.j. ℞.mellis ro.
collati. ℥.i.ß.oximellis.s.sirupi de sticados ⁊ sirupi violati añ.
℥.ß.aquaꝝ betonice saluie ⁊ endiuie añ. ℥.ij.misce clarificet
⁊ arromatiʒet cũ modico nucismuscate ꝓ duab⁹ vicib⁹.⁊ isto
vtat.vi.dieb⁹ ꝯtinuis ſm artẽ ꝺ qua ĩ supiorib⁹ ꝯsilijs scriptum
ẽ: post quos sirupos sumat ĩ seq̃nti die ꝑ duas horas añ diem
pillulas vt.j. ℞.pillulaꝝ sine qbus nicolay. ℈.iij.ß.fiãt pillule
vij.post q̃s pillulas dormiat ꝑ horã cũ dimidia postea surgat
⁊ ãbulet ꝑ camerã: ⁊ aliqñ quiescat ĩ loco obscuro p.ß.horas
expectãdo opatõeꝫ medicine. Postea sumat lauatiuuꝫ: vt.j.
℞.aq̃ ordei cal'e. ℥.viij.ʒuchari vnius cocte. ℥.ß. Et post me
diã horã sumat prãdiũ leue cũ aliquo ꝺ cibis supius dictꝰ. Se
quẽti mane sumat ꝯfectõeꝫ vt.j. ℞.dyabuglosati.ʒ.iij.specie
rũ ꝯfectõis diamusci dulcis.ʒ.ß.cũ sirupo ꝺ sticados formet
ꝯfectio. Postea laudo fiãt pillule qbus vtẽduꝫ ẽ semel ĩ oib⁹
ß.dieb⁹ sumẽdo.ß.ꝓ vice post cenã ꝑ quatuor horas. ℞.pillu
laꝝ assayeret auic.par.ij.pillulaꝝ elefanginaꝝ p.i.cũ melle ro
sato collato forment pillule. Pro localib⁹ ꝟo remedijs laudo
fomẽtatões inunctões euaporatões ad aurẽ surdã cũ rebus
scriptis ꝑ alios medicos semꝑ tñ eligẽdo de illis minus cal'is
Unũ tñ ꝑcipuũ ⁊ leue in casu ego laudo ꝙ sumat fcã purga
tione ꝺ recẽti ꝺ feculẽtia vel amurca olei oliuaꝝ bñ maturarũ
⁊ antiquati ⁊ supponat igni in scutella obturata ⁊ cũ canula
ĩtro missa fiat embotũ in aurẽ vel sic. ℞.gariofoloꝝ ⁊ seminuꝫ
pori añ.ʒ.ß.misceant cũ aqua ruthe vel cuꝫ oleo amigdalaꝝ
dul.⁊ instillet in aurẽ.⁊ his duob⁹ sum ꝯtentus. ¶ Quantum
ad aurẽ aliã vnicũ laudo vt hẽat cottũ infusuꝫ in oleo ros. ⁊ i/

ponat in aur̄ ⁊ si nō suffecerit pōt addi fortius infrigidās ad debilitādū sensitiuā ipsius auris vt modicū elebori ꝺ papauere. ⁊ cū istis deo dāte ⁊ bono regimīe ⁊ ꝯueniēter est ꝓuisum.

¶ Pro illustrissimo principe dn̄o Marchione mātue ꝓ dolor̄ auris cum apostemate ⁊ vlcere. Consiliū. .27.

c Asus Illustrissimi pricipis dn̄i Marchiōis mātue ē dolor auris sepe īterpollate ipm̄ affligēs a ventositate extensiua primū vēdēs. deinde pp dolorē attracta mā ⁊ p viam indigestionis supfluitatē multiplicādo ē cā vt aposteᵃ puum ibidē generet. vtplurimū tn̄ de mā frigida que cū ad putredinē ꝯuertit caliditatē acqrēdo accidētalē. ⁊ ꝯn̄ter ebuliēdo ⁊ euaporādo ⁊ qualitate acuta materie ipmēte in mirigas ⁊ paniculos organi audit⁹ ēt euaporatiōe extēdēte. vehemens valde ⁊ acutus inducit dolor. Et qm̄ vt voluit. d. Auic. iȝᵃ. tertij tractatu. 5°. c. i. ad pnᵐ. ventositas potissimū generat pp caliditatē digestiuā cū est debilis. ⁊ debilitas qlibet. aut ē nālis. aut accidentalis. q̄ tn̄ accidētalis aliqn̄ ꝓpter diurnitatē tpis fit velut nālis ex ꝯsequēti ab omni cā ipmēte facilit mēbꝝ fit inde passibile vt dicit Gal. 2° tegni de signis distēpantiaꝝ nāliū cerebri. Quia ēt cāe apostematū vt dicit. d. A. 4ᵃ. pmi caᵒ. 25°. aut sunt an̄cedētes. aut pmitiue qm̄ relatu dominationis sue cū pmū ⁊ ēt varijs vicib⁹ hec mala valitudo dn̄atiōem suā afflixerit maxie post ipressionē aeris frigidi vel vēti in loco frigido sit manifesta. Cōcludēdū ē qꝺ pncipalis cā hui⁹ doloris ſm ordinē fuit tal. quia a frigiditate aeris ipmētis debilitata ē virt⁹ nālis digestiue auris ꝓ cuius debilitatē generata vētositate vn̄ fit sibilus ⁊ extēdēte ⁊ dolorē ipmēte ꝯn̄r attracta aliūde mā. ⁊ maxie a cerebro ipsius excellēter humido. Cui⁹ excellēs humiditas maxie depēdēs fuit ab excessu in dieta multū humida vt comestione multoꝝ fructuū ⁊c. ⁊ potatōe multe aque ipsius qꝺ tn̄ pp ei⁹ vigorem vt trāsmittēdo ad mēbꝝū iaȝ debilitatū iuuat. pp ēt sitū qꝛ auris ē mēbꝝū ꝓpinqssimū emōtorio cerebri: pp ēt ipotētiā membri indebite digerēdo ⁊ supfluitates expellendo mae ibidem trāsmittūtur ⁊ coaceruūtur que aposteᵃ faciētes dolorē inducūt vt ē dictū supra. vn̄ psepe ad hūc dolorē viā defluxus materie ad maxillā dicte auri colligatā stāte mae acuta fit corrosio. ⁊ ꝯn̄r dolor q dolor q̄ȝto mēbro pncipali ē ꝓpinquior tāto suspectior ē ⁊ timēdus magis. Et hec de casu.

¶ Huic itaqȝ male ⁊ timorose dispōni oibus possibilib⁹ remedijs occurrēdū. Quia igit dn̄atio sua ⁊ si nō semp actu erga se tn̄ vr̄ in eo aptitudo facilis ad casum in dictā dispōneȝ duplex apponet regimē. vnū pseruatiuū ⁊ aliud curatiuū. Preſuatiuū qdē ꝯuenit vt voluit Gal. 3° thegni textu cōmēti. 94. cū nō erit sub actuali egritudine. Reductiuū aūt vl curatiuū si forte qꝺ deus auertat ⁊ nō credit cū actu egrotaret.

¶ Pro prio expediēdo. pmo ponet regimē i debita obseruatōe. vj. reꝝ ineuitabilꝫ corpori nr̄o occurrētium vt in regimine aeris ⁊ aliaꝝ. ¶ Et q̄ȝtū ad aereȝ sit h̄ pria regula i electione ei⁹ eligat aer ad calidū ⁊ siccū aliqualꝫ declinans ⁊ ꝯn̄r vitet aer frigidus ⁊ humidus. Et ꝑinde aer nebulosus ⁊ pluuiosus ē ꝯrius, ab aere etiā vētoso q̄uolibet ēt cauendū ē ⁊ potissime a vēto australi ⁊ boreali. qm̄ vt dicit Mesue i suo ꝺ approbatis in cura ꝺ catarro. Auster. n. raꝝ facit ⁊ replet capita. borreas vero ꝯstringit. Et ex h̄ seqtur ꝙ maxie vereri debem⁹ cū ad austrū seqt borreas qm̄ dilatatis meatib⁹ a caliditate australis venti cū subsequit borreas sua frigiditate ꝯstringēdo cerebꝝū exprimit humiditates aqueas que deorsuȝ fluentes maxie in aure recipiunt ipsa debili exn̄te nocet etiā qꝛ sua frigiditate occurrens ledit debilitanᵒ ⁊ sua qualitate obuiādo ⁊ ꝓpter istā cām maxie cauēdū ē tpe estat n̄ morent sub radijs lune. Et p idē post vehemēs exerciᵐ introeundū loca multum frigida. Ubi igit nō sit vehemēs necessitas in tali tempoꝝ constitutōe standū est in camera clausa. cuius situs sit inter duo solaria ⁊ aspectus p fenestras ad oriēs vel meridiē. Ubi ēt aer fuerit multū pluuiosus ⁊ nebulosus rectificet aer camere cuȝ igne fcō ex lignis iunipi lauri ⁊ similib⁹ vl cū stiptib⁹ saluie rorismarini ⁊c. vel cū euaporatōe fcā ex thure sandaraca ligno aloes ⁊ modico galiemuscate, oibus his cū modico picis ad formā lupinoꝝ redact vel cū storace ligda ⁊ prunis calidis suppositio fumabili. Ad hāc ēt intentionē maxie ꝯueniret euaporatio facta ex pte masse eiusdē arromatice quā nobis ꝓ clemētia sua h̄ mane cū ad. d. suā visitandā accessim⁹ ōndere dignatus ē. Quod si necessitate ꝟrgēte fuerit expediēs eandē. d. suā aeri intempato se exponere adhibēda ē ꝑcipua cautela in regimine capit ⁊ auris. pus tn̄ i aurē misso aliquātulū olei amigdalaꝝ amaraꝝ cū lana succida vel aliquo de linimētis de quibus īfra fiet sermo ⁊ sic clauso meatu auris vel ambaꝝ auriuȝ ⁊ melius supponat capuciū duplū ad tutelā ⁊ defensionē pri⁹ ēt aromatizato capite vt dictū ē. Et in hoc ē habēda ꝑcipua ⁊ diligēs obseruantia qm̄ ex hoc plus iuuamēti ad ꝑseruationē ꝯsequit sua dominatio quā ex debito regimīe quoꝝcūqȝ īfra ponēdoꝝ qꝛ aer vt voluit Gal. 3°. teg. textu ꝯmenti. 28. plus i mutat corpora nr̄a q̄ȝ q̄cunqȝ alia res nobis occurrēs. qꝺ ēt manifestat iuasio paroxismoꝝ huiusmōi doloris semp facta a ꝑcipua aeris imutatōe. Et, hec quātū ad regimē p aerē dicta sufficiāt. ¶ De cibo ⁊ potu breuiter dicat ꝓ regula qꝺ i ꝑuisione ab hac mala dispositione debēt oēs cibi ad calidū declinar ⁊ ad siccū ⁊ magis tpe hyemis quā estat. Quia tn̄ ꝯsuetudo sue d n̄ationis fuit in dieta ad humidū ⁊ frigidū declinare ⁊ vt voluit damascenus in amphorismis. Mutare ꝯsuetudinē nociuū ⁊ molestū est. ⁊ maxime veterē. quā etiā sn̄iam voluit. d. Hippo. 2° regis acu. textu ꝯmēti. xx. vbi expsse dixit. Mala nāqȝ dieta cibi vel potus q̄ ſm simile ꝯsuetudini fit securior ē i omni tpe tueri sanitatē q̄ȝ ea que melior ē si in eam subito fiat mutatio. tn̄ qꝛ vt expsse. d. Auic. voluit, 3ᵃ pmi ꝺ regimine eius qꝺ co. ⁊ bibit. Ille vero in quo mala digerunt nutrimēta ob h̄ nō decipiat. qm̄ post dies i ipo mali generabunt hūores egritudines faciētes ⁊ per necātes. Ideo laudam⁹ a dicta dieta f̄rida ⁊ hūida paulatine ⁊ cū ordine eē declinādū minorādo de hūido ⁊ formaliter ⁊ potētialiter tali ⁊ declinando ad siccū formalit ⁊ potētialit tale. Idē dico ꝺ frigido ad calidū. Neqȝ fiat argumētū. In hᵒ dn̄o nr̄o multiplicat ⁊ humor acutus ad tibias ⁊ crura p assumptioneȝ caloꝝ ergo in toto vel in totius ambitu est excessus collere super flegmᵃ. quoniā vt expresse voluit Gal. scdo regiminis acu. cōmento. 29° vidit ipse sacerdotem q̄ȝuis vincens sup formā eius corporis esset fleugᵃ. verūtn̄ collera rubea ⁊ clara natabat in stomaco. ita ꝙ ei necesse erat uomere in prinᵒ dei quantitatem paruam ⁊c. hec sunt ꝟba sua. Cōcludēdū igit magis declinādū esse ad dietaȝ calidā ⁊ siccā aliqualꝫ q̄ȝ ad frigidā ⁊ calidā cū mēsura tn̄ ⁊ ordine vt dictū ē. Spāliter igit descēdēdo cauendū est ab oib⁹ frigidis ⁊ viscosis vt caseo cibarijs ꝺ pasta pinguib⁹ viscosis: vt ptib⁹ aialiū lacertosis neruosis ⁊ piscib⁹ ēt maxie recentib⁹ corpoꝝ grossoꝝ. ⁊ maxie modicas squamas habētiuȝ ⁊ hic ꝑcipue vituperant anguile ⁊ alia hmōi. Olera ēt frigida ⁊ humida vt sunt lactu spinachia ⁊ reliqua frigidoꝝ ⁊ humidoꝝ debēt cuȝ mēsura exhiberi ⁊ ab eis paulatine diuerti. Quod si pp appetitū ⁊ ꝯsuetudinē offerant in ferculo. s. vel ꝓ insalatucio rectificet maliᵃ ꝯplōnis frigide ⁊ humide cū aliqb⁹ oleꝝ calefacientiū exiccantiuȝ ⁊ cerebrum ꝯfortātiuȝ: velut saluia roremariᵒ isopo ⁊ huiusmōi modico mente. cichoria ēt in cāu nō incōuenit. Attēdēdū tn̄ ꝙ in casu acetū est maxie nociuū: Aꝺ si pur ipsius sit necessaria admistratio: sit acetuȝ nō nimis aer neqȝ albuȝ. Quod si in eodē decoquātur passule ⁊ consequēter expresso dicto aceto a passulis pro vsu reseruetur in hoc maxie remouebit ipi⁹ nocumētū. Uinū quoqȝ eius sit vinum mediocris substantie mediocris coloris mediocris vinositatis. quia tamen consuetudo sue. d. fuit ad vsum aque vinate ⁊ nō ad vsum vini aquati eligant primum per tempus vina aquosa magis. deinde paulatine in tpe accedēdo ad vina qualifica disposita ſm ꝙ dictū ē. Aꝺ si pur dn̄atio sua aliqn̄ vellet vti mixtione vini cū aqua pp n̄ sibi offerri neqȝ posse bibere vina de qbus ē intenᵒ nr̄a. eo cāu sit aqua cocta simplicis decoctionis qꝛ ipius decocᵒ vt dixit. d. Auic. 2ᵃ pmi caᵒ 1° de dispositionibus aquaꝝ decoctio rectificat aquas. Aqua enim cocta sicut testificati fuerūt sapiētes minoris ē inflatiōis ⁊ velocioris descēsiōis. Idcirco ē cauēdū a potatiōe aque frigide p se ⁊ ēt a mixtiōe nouiter fcē in vino qm̄ vt dicit conciliator dn̄a. 77ᵃ. si talis pmixtio fiat p tp̄s vt tp̄e vindimiaꝝ erit ꝯueniēti⁹. Uel si n̄ fiat eo mō saltē fiat p tp̄s. vi. horaꝝ an̄ ipi⁹ assumptionē vt dixit Haliebas pmo pratice. qm̄ si fiat illa hora qua bibitur vt ēt voluit Gal. 2° regiminis auctoꝝ ꝯmēto. 34°. i fine mollificat stomacū ⁊ debilitat ⁊ i itestis vētositatē generat. Est ēt in casu ꝓ rl̄a obꝟuādū vt min⁹ sit comedēdū i sero q̄ȝ i prādio ⁊ cauēdū a brodialibus ⁊ hūidis in cena idcirco elixata minᵒ ꝯueniūt sed assata magis. Sȝ spāliter ēt magis descēdēdo sit pāis eius factus ex frumēto bn̄ mūdo n̄ antiquo ⁊ ꝯpetenter

fermētatus cuꝫ modico furfure subtili ⁊ modico salis: magis
tñ tpe hyemis q̄ꝫ tpe estatis sufficiēter coctꝰ. Nō cōcedaꝛ ca
lidꝰ neqꝫ post tres dies: vt dixit Auēzoar. Oua sorbilia ⁊ etiā
leuiter cocta i vinarolo posita vel alio mō p̄pationis i h̄ satis
ꝯueniūt. Brodiū quoqꝫ ciceꝝ rub. brodiū carniū brodetum
⁊ huiusmōi laudanꝛ. Sit tñ modus vsus casei vt dictū ē supra
⁊ ip̄e sit caseus pecudū. vi. mēsiū mediocriter salitꝰ. Inter car
nes aūt quadrupedū primo laudātur castrati ānuales maxime
tpe hyemis ⁊ vituloꝝ. In estate lepores ēt cōueniūt ⁊ maxie
cerebrū eaꝝ ꝓprietatē hn̄t singularē in ꝯfortatōe cerebri vbi
reliqua fere cerebra oīuꝫ quadrupedū nocēt. Carnes quoqꝫ
caproꝝ i estate ñ maxie ꝓpiquoꝝ gn̄atōi p̄cipue sunt. In hola
āt valēt tpe hyēis capōes ñ nimis tñ pigues. Colūbi ēt iā po
tes volare ꝯueniūt. yꝰ cerebꝝ ꝯfortant vt dixit Auēzoar p̄ter
tñ caput ⁊ collū ipoꝝ q̄ abscindi debēt vt ibideꝫ refert. Aues
ēt montane ⁊ maxie de iunipo nutrite q̄s dresias appellamꝰ.
Perdices ēt vl' fasiani ꝓprie ꝯueniūt sꝫ gn̄aliter omnes aues
p̄ue mōtane i rubis viuētes p̄ter sturnū q excipiꝛ ab Aueroy
ꝯ° collꝫ. sunt laudabiles. Aues aūt aq̄tice vt anates ⁊ aues
huiusmōi sunt in totū dimittēde. Inter fructꝰ ꝯueniūt vue pas
se pinee a ꝓprietate ⁊ fistici. ēt tpe videmiaꝝ si sumaꝛ vua q̄
fuerit appēsa in sole ꝑ q̄ttuor vel. vj. horas nō erit multū noci
ua. Pruā ēt bene matura. ⁊ amarene bn̄ mature cū q̄busdaꝫ
p̄sicis bn̄ maturis si aū cibū per paꝝ sumanꝛ ñ nocebūt. Idē
dico de melone bn̄ maturo ⁊ aliq̄bus ceresis. Nā huiusmōi si
parce sumanꝛ ⁊ tpe vehemētis caliditatis cū vehemēti deside
rio ⁊ añ cibū paꝝ ꝑ tēpus q̄rti hore stomaco vacuo exn̄te non
nocebūt. Si vero p̄sica essent nō bn̄ matura sꝫ dura aliqualr̄ ñ
añ cibū sꝫ post offerri debēt. Idē intelligaꝛ de prunis ⁊ cocta
nis vel citonijs q̄ꝛ talia oīa post cibū sumi debēt. Sꝫ. hic aduer
tēdū q̄ꝺ istoꝝ quātitas exhibendoꝝ post cibū dꝫ eē multo mi
nor q̄ꝫ quātitas fructuū de q̄bus supra añ cibum sumendoꝝ.
q̄m tales fructus stiptici existentes post aliū cibū sumpti iuuāt
ꝯprimēdo cibū ad fūdū stomaci ⁊ os stomaci vniēdo ⁊ aggre
gādo si in modica sumanꝛ q̄ꝫtitate ex ꝯsequēti ꝓhibēdo eua
porationē cibi ad caput. Si aūt sumerenꝛ in magna quātitate
ꝯprimūt cibū deorsuꝫ ⁊ ita ꝯprimūt vt eū p̄cipitare faciāt añ
digestiōem ex̄ stomacū ⁊ sic plurimū nocēt. cū ergo sumunꝛ in
modica quātitate sumanꝛ. ⁊ hec sufficiāt de regimie cibi ⁊ po
tus. ¶ Circa motū ⁊ q̄etē in hoc sit regula ꝙ exercitiū debito
mō factū. ⁊ maxie exercitiū ꝓgressiuū in hoc cāu eēt multum
ꝯueniēs. Et ex opposito q̄es nociua. nā ꝑ huiusmōi exercitium
viuificato calido nāli dissoluūtur māe supflue ex digōe mēbro
ruꝫ decise q̄ nisi dissoluanꝛ tādē multiplicate virtutē aggrauāt
⁊ corpꝰ ad opatiōes ihabile reddūt. Iuuat ēt q̄ꝛ ꝑ huiusmōi
exercitiū ꝓgressiuū diuertunꝛ māe que ad caput euaporāt de
orsuꝫ ꝙ est maxie i cāu isto elligēdū. Cōdicionaꝛ aūt exerciͫ
vt sit ꝯueniēs q̄ñ. s. iā ꝯpleta est digestio stomaci. ⁊ ꝓ pte etiaꝫ
illa que est epatis. ⁊ hec est hora vt pluriͫ añcedēs prādiū vel
cenā per duas horas. Et tale exercitiū in dispōne huiusmodi
ꝛ̄ratica dꝫ esse nō velox ⁊ acutū sꝫ suaue satis ⁊ ꝓlixuꝫ. Est tam̄
aduertendū ꝙ post tale exerciͫ nō imediate est comedēduꝫ.
sꝫ per tp̄s q̄escendū vsqꝫ dū membra sint q̄etata. Et hoc sit re
gulare post quodlibꝫ exerciͫ. siue sit factū meꝛ libere. siue alio
mō violēter. Fiat ēt p̄us facta eductōe supfluitatū ꝯmunium.
vel ꝑ nām. vel ꝑ artem cum aliquo suppositorio ⁊ huiusmodi.
Quod si fieri nō possit pedes fiat eques facilis ⁊ suauiter. Si
tñ neutrū fieri posset loco exercitij fiant fricatōes cū pāno lini
satis aspo incipiēdo a coxis iferius fricādo. postea ꝯsequēter
a supiorib' ad inferiora semp descēdēdo. Et ad hāc itentōeꝫ
valet exerciͫ ꝙ ē fricatio capitis ⁊ pectinatio q̄ ēt ꝯueniēter fi
ēt post expulsionē superfluitatuꝫ vt supra. ¶ De somno aūt ⁊
vigiͣ dicaꝛ ꝙ supfluꝰ somnꝰ ⁊ supflua vigiͣ nocēt minꝰ tñ ma
lū ē in casu nr̄o ad supfluā declinaꝛ vigiliā q̄ꝫ ad supfluuꝫ som
nū q̄ꝛ somnus euōnē supfluitatū retinet ⁊ corpora humectat.
vt volūt sapiētes. vigilia aūt exsicat ⁊ resoluit. Cōis tñ mensu
ra dormitiōis nocturne ē spaciū. vj. horaꝝ vel. vij. d̄ nocte. In
hoc tñ multū spectanͣ ē ꝯsuetudo q̄ꝛ ēt minus tp̄s q̄busdā cor
porib' ē sufficiens. Q̄ꝺ si ꝯueniēter tpe ꝯsueto nō dormiat no
cte. ⁊ si sit ꝯsuetudo ad dormiendū de die laudabile ē aliq̄ñ in
die aliqualr̄ dormire. yꝰ ēt si sit ꝯsuetudo illa satis attendēda ē.
Et huic ꝯsentit Gal. in 2° regiminis acutoꝝ ⁊ Auic. xͣ. tertij i. c.
de asmate. Est tñ attēdenduꝫ q̄ꝺ nō ē intrandū ad lectum nisi
post duas horas sumpto cibo ⁊ est dormiendū capite multuꝫ
eleuato ⁊ bn̄ coopto vt dicit Auic. 2° cāti. ⁊ Auer. i cōmento

⁊c. ¶ De ianitione ⁊ repletōe breuiꝛ dicaꝛ q̄ꝺ repletio in casu
isto multū nocet. ⁊ p̄cipue serotina. Unde melius ē ad aliqua
lē declinare ianitionē q̄ꝫ repletiōem. Nō tñ supfluā laudamꝰ
ianitionē vt multa ieiunia ⁊ maxie in estate. Quod si cōtingat
aliquo p̄cepto eccl'ie. fieri dēre vel deuotiōe fiant copiose satis
collationes nō tñ bibēdo vina potētia ⁊ alba vt cōiꝛ fit. Quia
ēt cohitꝰ ē de genere ianientiuꝫ dicaꝛ ꝓ regula q̄ꝺ vsus talis
si tempate fiat salubris ē quoniā. s. fit vt dixit Gal. tertio tegni.
textu ꝯmēti. 45. s. ex iterualis tātis vt corpꝰ dissolutōem ⁊ de
bilitatē nō sentiat imo leuiꝰ corpꝰ reddaꝛ ⁊ meliꝰ dormiēs. Tē
pus vero vsus ē fcā iā p̄rla 2ͣ. ⁊ ꝑ pte digōne. 3ͣ. Et est cōiter
tēpus ꝑ octo horas ab assumpto cibo. Cibus tñ añcedēs dꝫ
eē leuis satis. Fiat ēt corpe nō multū calefacto nec infrigida
to nec repleto nec ianito vt dictū ē. ¶ De accidentib' aūt aie
breuiter obseruet ordo. q̄ꝛ oēs animi passiōes supflue sunt no
ciue gauͫ tñ aliqualr̄ excedēs mediocritateꝫ ēt ira aliqualis
in casu dissoluēdo resoluēdo aliqualiter iuuāt. Et hec sufficiant
quātū ad regimē sex reꝝ nō naturalium.

¶ Expedito ꝓ parte regie p̄seruatiuo ex debito vsu. vj. reꝝ ñ
naturaliū. Restat ꝑ medicinas hanc vltimate ꝯplere intētio
nē que ꝑficiꝛ p̄cipaliꝛ in ꝯfortatōe virtutis auris ⁊ aliq̄li reso
lutiōe vētositatis ꝑficietur. Et s̄o in seruando ip̄m totuꝫ corpus
mōdificatū ⁊ precipue ipsuꝫ cerebꝝ ⁊ aurē ne superfluitates
in his multiplicentur.

¶ Pro p̄rio igiꝛ expediēdo p̄ter vsuꝫ eoꝝ que dicta sunt in ꝓ
hibēdo cās aurē debilitantes laudaꝛ distillatio olei de amig
dalis amaris omni ebdemoda semel. Et si cū debilitate ꝯiun
gaꝛ sibillus addaꝛ oleo de amigdalis 3ͣ ps olei anetini. Est
tñ pro regula obseruādū vt id q̄ꝺ distillaꝛ in aurē nō sit vehe
mētis caliditatis nec frigiditatis sꝫ ad tepiduꝫ aliqualr̄ decli
net. Ad eandē intentionē valet si fiat leuis vaporatio cū sacu
lo fcō ex florib' camomille ⁊ d̄ folijs lauri ⁊ modico fēugreci.
¶ Scd̄am intentōem p̄mo perficient mōdificatōes ordinarie
que fiūt bis in āno vt tpe veris ⁊ autūmni exhibitis primū dige
stiuis vt. j. ℞. mellis rosati. ℥. iij. sirupi de sticados. ℥. i. aquaꝝ
maiorane. ℥. iij. feniculi ⁊ cicoree. añ. ℥. i. ß. misce clarificeꝛ ⁊
aromatizeꝛ cū modico nucismuscate pro duab' vicibꝰ. Et con
tinuetur. vj. diebus sumendo in aurora ⁊ post dormiendo si
possibile est. post quos sirupos sumantur pillule vt infra. ℞.
pillularum cochiaruꝫ. ʒ. i. pillularum lucis. ʒ. ß. cum sirupo de
sticados formentur pillule. vij. Et si ad quinqꝫ possent reduci
melius operarentur. Post quas dormiatur vel saltem quie
tetur in lecto per horam: ⁊ obseruetur regimē q̄ꝺ in medicinis
solutiuis seruari ꝯsueuit. De hic post. vj. horas ꝑfecta iā opa
tione medicine sumaꝛ lauatiuū vt infra. ℞. aque simplicis de
coctionis ciceꝝ rub. ℥. viij. zuchari viniꝰ cocte. ℥. ß. totū tepidū
simul sumaꝛ. Quod si ñ placeret sumaꝛ tātūdē de brodio pulli
macri cū zuccaro. De hinc post horā vel adminus dimidiam
sumaꝛ prādiū leue. ⁊ illa die ñ exeat domū nec laboret passio
nibus aialibus. Sequēti māe sumaꝛ. ʒ. i. vel esdre vl' metrida
ti per duas horas añ diē. Et tardeꝛ prādiū vsqꝫ ad. iiij. horas
diei. Preter tñ has euōes gn̄ales cōuenit vt singula ebdemo
da sumātur tres pillule. ʒ. jꝰ. de massa vt. j. ℞. pillulaꝝ. elefan
ginaꝝ. ꝑ. ij. pillulaꝝ sine q̄bus esse nolo ꝑ. i. cū sirupo de stica
dos formenꝛ pillule. Ad eandē itētionē valēt pillule lucis ma
iores si ipaꝝ sumanꝛ. ℈. ij. in tribus pillulis. Pillule quoqꝫ sto
matice mesue p̄rie descriptōis in hꝰ sunt magni iuuamēti. Est
tñ obseruāduꝫ ꝙ tales pillule ad hanc intentionem date dn̄t
exhiberi eūdo dormitū post cenā s̄m sn̄iam damasceni i āpho
rismis vbi dixit. Cū q̄s voluerit purgare caput aut cerebꝝ aut
instra sensuū pillulis maioribus. Et post cenā eūdo dormitum
satisfaciēdū ē. Obserueꝛ ēt q̄ꝺ si pillule fuerūt veteres ⁊ exsi
cate p̄usq̄ꝫ denꝛ hūectāde sunt ꝑ noctē vt idē refert. Ad eā
dē intentiōem. s. mōdificādo valet si interdūꝫ fiāt caputpurgia
vt. j. ℞. succi bletis depurati. ʒ. ij. aque maiorane. ℥. iij. nucismus
cate puluerizate. ʒ. ß. misce. trahaꝛ suauiꝛ per nares aliqualr̄
tepidū vt tādeꝫ nares purgenꝛ. ⁊ postea cū vino aromatico la
uenꝛ. Et fortiꝰ erit si sumaꝛ modicū succi yreos cū aq̄ maiora
ne. Ad eandē intentiōem valet masticatio si fiat vt. j. ℞. ma
cis pipis longi cubebaꝝ. añ. ʒ. ß. passulaꝝ. ʒ. ij. mellis paꝝ ad
incorporādū misce. fiat massa de qua sumaꝛ ad quātitatē auel
lane. ⁊ masticeꝛ sup saluiā ex̄ mittēdo. Ad hanc intentionē va
lebit si fiat caputpurgiū ⁊ erit fortiꝰ ex aq̄s vtriusqꝫ anacalis
ꝓuocat q̄dē flegma plr̄imū ex capite ⁊ sedat dolorē mole qui
sepe ꝯiungiꝛ in cāu s̄m sn̄iam Auic. s̄o cañ. caplo ꝓprio. Ad

ꝯfortatōez ēt cerebri ⁊ auriū singularissime valz ꝯfectio esdre Nicolai si sumat̄ ad quantitatez auellane post fermentatōez eius per annum maxime in tempore non multum calo. Ita tamē sumatur qđ post.vj.horas non comedatur. Et valebit si ue per se sumatur siue cū modico vini siue cum aqua maiorane. Ad eandem intētionem valet metridatū salgeᵃ ⁊ tyriaca debite fermētata. Pōt ēt fieri ꝯfectio in forᵃ solida vt ifra. ℞. spēꝝ plirisarcoticon.ʒ.ij.spēꝝ ꝯfectiōis de musco dulci.ʒ.i.cuz ℥.vj.zuchari dissoluti i aquis maiorane rute qđ sufficit fiat confectio in morsell' đ q̃ vtat̄ stomacho ieiuno p tres horas añ cibuz sumēdo morsellū duaꝝ vl' triū dragmaꝝ. Et hec sufficiant quātū ad regimē ꝑseruatiuū cū quo deo dāte ꝑseruabitur dominatio sua a cāu in dictā dispositiōem.

¶ Quod si pur icurreret dictū dolorez ex āpate qđ deus auertat. tūc pria regula que occurrit est regula que sumit̄ de mente Haly in ꝯmēto eiusdez in quo ponunt̄ q̈ttuor ꝓncipales itētiones. Pria.s. vt si ꝯiūgat̄ cū apostemate plectoria vl' rpletio totius. pmo fiat toti⁹ euacuatio. Scđo fiat tract⁹ vel diuersio ad ptē oppoᵃᵐ. 3° fiat; rpcussio āpat̄. Quarto rmanēt̄ fiat rsolutō Quod si cū dolore nō ꝯiungat̄ corporis plectoria sicut verisimile ē pp purgatōes facta s: tūc dicit plusq̈z ꝯmētator in cōmēto illius ptis. Nō oz incipere ab euacuatōe toti⁹: sed ꝑter hoc tenere ordinē qui dict⁹ ē: prima igit̄ inten° stante plectoria ē euō: que cōueniēter prio perficit̄ cū fl'oia de vena cōi facta que cū hoc qđ erit euatiua erit similiter aliqualiter diuersiua. Sz vbi dubitaremus magis de āpate frigido ⁊ plectoria flatica magis ꝯuenīret purgatio cū appropriatis đ quib⁹ dictuz ē. Sed qm̄ nō est verisimile in hoc. I. dño plectoriaz aggregari obseruato regimie debito dicto superius pria intentio in executiōe ē diuersio ad ptem oppositam. hec aūt diuersio cōplet̄ ⁊ ꝯueniēter facta flobothomia de cephalica manus ƀm cōem modū opantiū. lz ƀm varietatez vt colligi pōt ex dictis Auic. 4ᵃ primi.c. de flobothomia. ⁊ expresse de mente gētilis tertia tertij illa vena posita iter policē ⁊ idicē non ē verus ramus cephalice sz magis basilice. Iō ꝯueniēs fiet diuersio magis fcā flobothomia i cephalica magna brachij eiusdē lateris. Et ne fiat euatia talis flobathomia sz diuersiua tm̄ sit pua ⁊ modici sanguis extractiua. Conueniūt ēt ventosatōes hūide primuz posite in natibus deinde in spatulis. Conueniūt fricatōes mēbroꝝ inferioꝝ ⁊ in hoc tpe ꝯuenit mioratio cibi ⁊ potus ⁊ potissimū vini. ¶ Qua sic ꝯpleta diuersiōe lz vt dictū ē ordinarie in pricipio i apostematib⁹ deberēt applicari repcussiua vt colligit̄ de mēte oium auctoꝝ verūtamē vt dicit. d. Auic. q̈rta tertij. ca°. de apostematib⁹ auris in pricipio. Hec aposteᵃ sunt de genere apostematū accidētiū in carnib⁹ molibus ⁊ carnib⁹ glandosis. Quasi inuat qđ repcussiua nisi stāte vehemēti necessitate. vt vehemētissimo dolore sunt timorosa sicut ēt ⁊ i emōtorijs Est igit̄ cū cantella opandū apponēdo. s. a pricipio stāte dolore acuto aliqua frigida ad humiditatē declināntia. Et maximi iuuamēti i hoc ē lac nouiter emulsuz ex vbere mulieris. Et eodē mō ē ꝯueniēs decoctio semis malue ⁊ lini. Sz si dolor non minuat̄ applicari dz oleū rosatū in quo sit infusum acetuz postq̈z tm̄ bulierit ꝙ acetū sit ꝯsumptū si ēt in oleo rosato bulierit vermes terrestres vel scarabei ⁊ ex eo tepido fiat distillatio i aurē erit ꝯueniēs. oleū violatuz eiusdē ꝑparationis ꝯuenit. Et si nō sufficiat oleū de nenufare ē ꝯueniēs. Sz qñ ista remedia non ꝯtulerint ⁊ dolor adeo molestet vt sit timor de cāu i sincopi ⁊ ad mortē. cōuenit ad narcotica ⁊ stupefaciētia descēdere. fiat tñ cū timore ⁊ cautella. Et i hoc casu valet primū si sumat̄ suc⁹ folioꝝ extremitatuz papaueris ⁊ tepidus iponat̄. Ad hanc intentiōem facit si paꝝ philoni dissoluat̄ in oleo ro. ⁊ tepidū iponat̄. Et valet si philoniū cū lacte misceat̄. Trocisci ēt stelle cū dcō lacte si misceant̄ ꝯueniūt. Sief ēt mēite cū modico opio si terrant̄ ⁊ misceant̄ cū lacte vel oleo roxato ⁊ distillent̄ cōueniūt. Aduerte tñ qđ nisi timeat̄ sincopis pp dolorem hoꝝ applica° ē valde tiorosa. Ideo si accidat ex dcis medicis nocumētum ex stupore. s. opationū aialiū ⁊ somno ꝓfundo tūc sumat̄ paꝝ euforbij ⁊ castorei ⁊ buliāt in oleo amigda. dul. ⁊ tādem imponatur. Et hec sufficiant ad ea que in principio applicanda sunt stante apostemate calido. Quod si aposteᵃ foret frigidū a principio sufficeret oleum roxatum cum modico olei camomille. Et si non sufficit fiat mixtura huiusmodi. ℞. olei camomille. ℥.i. pinguedinis vituli vel capre. ⁊ est melius. ʒ.ß. alkitran.ʒ.ij. omnia simul liquescāt ⁊ totū in aurē tepidū imponatur. Ad hāc intētionē ⁊ ēt in apostemate calido ad curationē vz si sumat̄ cepe: ⁊ pforato cepe infundat̄ olz amigda. dul. ⁊ sup prunas calidas imponat̄: ⁊ postq̈z p tps bulierit aliqđ de eo imponat̄. Ad resolutionez vero vl' saniationē ꝑparabit. Ad idem valet dyaquilon dissolutū in oleo amigdalaꝝ dulciū Ad idē facit si fiat cōpositio vt ifra. ℞. pinguedinis galie pinguedinis anseris butiri vacini antiq olei đ lilio ⁊ amigda. dul. añ. p.i. olei camomille p.ij. misce. Ad eandē intētiōz ⁊ fortius resolutiuū facit si addat̄ oleū de rutha ⁊ oleuz đ keiri. Si ēt in cōcaua radice affodiloꝝ ponant̄ dicta olea ⁊ bulierint ⁊ cōsequēter de dictis oleis ponat̄ in aurē. Domesticū tñ remediuz ē si de feculētia vel amurca olei oliuaꝝ bñ maturaꝝ ⁊ antiquati fiat embotū supposita ipsa i scutela cū igne 2ᵐ modū cōem. Ad eandē intētionē valerēt fomētationes vel embrocationes facte. s. ex appropriatis humectātib⁹ vel exiccātibus ⁊ magis vel minus calefaciētib⁹ vel sacellatiōibus factis. s. ex fenugreco semine lini ruta abrotano calamēto sticados ⁊ huiusmodi. Et hec sufficiāt vel q̈ztū ad suporationem apostematis vel resolutionē. ¶ Quod si rūpat̄ āpa ⁊ ad saniez adducat̄ duplex surgit intētio. pria. s. mōdificatio ⁊ abstersio. 2ᵃ ꝯsolida°. Est tñ hic aduertēdū qđ exeūte sanie semp dormiendū ē sup partez lesaz. Primā tñ intētionē pficit applica° aque mellis vel vini cū melle vel imposito cotto in extremitate stili ⁊ fiat abstersio. Aliqui ēt ingeniātur vt infundāt dictū abstersiuū cū instro dicto schitarollo: ⁊ ē instrumētū cū quo pueri eiciūt aquā infundēdo de dicto abstersiuo in aurē deinde extrahat̄. Qđ si dolor dicat̄ esse vehemēs nō incōueniet cū oleo roxato ⁊ succo depurato folioꝝ oliuaꝝ si addat̄ đ scief memite: ⁊ totū simul imponat̄: ⁊ tandē mondificet̄. Facta aūt mōdificatōe ad cōsolidationem vz medicamē vt infra. Recipe spume maris sarcacolle mirre thuris scief memithe añ. par. equales puluerizent̄ ⁊ sup licinium inuolutū sup stillū infusuz in melle ponat̄ in aurē. Ex fortibus tñ medicinis i hoc caplo ē scoria eris cū melle. Aut erugo ferri frixa ⁊ cōtrita sicut puluis post frequētē frixionē multociēs factā cū aceto vini donec fiat sicut mel ⁊ distillet̄ in aurem. possemus multa reliqua ad hāc intētionē adhibere. sz iste ad pfectionē deo duce facient. Et eedē medicine valebūt i casu vlceris maxille si pur ꝯtingeret qđ deus auertat. Hoc tamē semp nota qđ fortiora exiccātia ad ꝯsolidatiouē ⁊ sigillationē conueniunt in vlcere maxille q̈z auriū ꝑpter maxillā esse magis humidam. Et sit hic finis.

¶ Pro catarro acuto fluxibili ꝑfocatiuo ꝓ spectabili doctore dño Stephano de comitib⁹ pedemontano. Cōsiliū .28.

T favore diuino mediāte occurrere possiz piculoso fortassis materie catarralis motui ꝑfocatiuo ad ptes pectoris in quez nisi ꝓuideret̄ forte incideret. Spectabilis doctor dominus Stephanus de comitibus: sicut ⁊ ipe hactenus dubitauit tres pro cura ⁊ reparatione insurgūt ꝓncipales intentiōes. Prima. s. ad cās ipi⁹ catarri. Secūda ad ipam mām. Tertia erit ad motū ipsi⁹ ⁊ fluxum. Et vt p accidētia cōprehēdere potui cāe huius catarri, ⁊ mā in qualitatib⁹ nō cōicāt imo ꝯriant̄ cū mā sit frigida ⁊ cause sint calide qđ vtrūq̈z multis signis declarari posset. Nec h incōueniēs reputet̄ qm̄ de facto ē sepe ꝯtingēs vt a caliditate solis vel balnei calidi vel odoramentis calidis liquescat aliqñ mā frigida. Et sicut hoc ē possibile i causis primitiuis ⁊ mā idē apud intelligētē nō reputabit̄ in cōueniens in cāis corporeis vt. s. stante caliditate mēbroꝝ ⁊ ēt capitis tñ mā cataralis multiplicet̄ frigida nō intēse frigiditatis vt in cāu huius spectabilis doctoris ꝯtingit cū mā sit frigida ⁊ fluxibilis sapore ꝓuata vel ad dulcē aliqualiter declinās cū totius habitudine capitis calida qđ sic posset multis đclarari euidētijs. Quia tñ huic nostro ꝓposito id magis curiosuz q̈z vtile foret illis omissis ad vtilia ꝯtātū descendā. Et qñ vt dictū ē tria sunt circa q̄ principalit̄ vertit̄ intētio. s. cā. mā. ⁊ motus. Ad cās igit̄ cū ꝓuisione occurrendo ordināda ē dieta ⁊ regimē in vita obseruañ. 2° ad mām ponēda erūt que ip am adequāt ⁊ abscindāt ⁊ diminuāt. 3° ad motū māe vel fluxū erunt ordināda q̄ mām ad partē ñ timorosam diuertāt. Ponēda ēt erunt que fluxum minuāt vel sistant. ¶ Circa igitur primum vitetur aer excessiue caliditatis ⁊ excessiue frigiditatis. Et proinde non occurrat aeri tempore estiuo sub radijs solaribus capite discoperto. nec quomodolibet nisi instante necessitate. Ita intelligatur de aere quomodolibet excessiue caliditatis vt de aere stuphe vel balnei. Statio

ēt sub radijs lune maxime nocet ꝓpter frigiditatē ꝛ maxie cū
intrant per locū angustū vt per fenestrā. Solēt eniꝫ p angustū
intrantes magis iprimere. Et ex hac radice fugiēdū ē a vēto
australi meridionali calefaciēte vel boreali ifrigidāte. ꝛ p̄cipue
cum ad austᵐ sequit̄ boreas. qm̄ vt dixit Auic. 5ᵃ tertij ꝛ Me
sue i capitulis ꝓprijs. Auster rarefacit ꝛ iplet capita ꝛ septē
trion vel borreas restringit ꝛ exprimit. Uitent̄ ēt aer q̄liscūqꝫ
nebulosus humidus siue frigidus siue calidus. Et ꝓ inde stan
tibus hijs stationibꝰ tempoꝝ n̄ ē exeundū ad aerē libeꝝ si pos
sibile ē. sꝫ stādū ē in aere camere situate iter duo solaria habē
tis fenestrā ad oriēs si possibile ē vel aliqualr̄ ad meridieꝫ de/
clinet. vn̄ generalr̄ aer ꝯueniēs sibi sit aer tempatus i actiuis
ad siccū tn̄ aliqualr̄ declinās ꝛ si forte ad frigidū remissuꝫ aliq̄
liter declinaret nō eēt incōueniēs. Et ē hoc singulariter obser
uādū qꝛ stante peccato vel lapsu equali in qualitatibus aeris
plus sequit̄ nocumētū q̄ꝫ ex equali lapsu in multis de alijs re
bus nō naturalibꝰ. vt fuit snia Ga. tertio tegni textu comenti.
18. Ubi igit̄ aer fuerit excessiue frigidus ꝛ humidus rectificet̄
aer camere cū igne ex fermētis calidis ꝛ siccis vt iunipi roris/
marini lignoꝝ ficuū q̄rcus ꝛ huiusmōi. Uel fiat suffumigatio
ex thure ꝛ sandaracha mirra ligno aloes storace calamita oī
bus in vnū. reductis cū modico glutinisalbotin ꝛ factis formu
lis planis in forma lupinorū ꝛ suppositis carbonibꝰ. Ita ex ꝓ
posito stāte excessiua caliditate rectificet̄ aer ad frigiduꝫ cū ir
roratiōe aque ꝛ aceti p camerā vel irroratiōe aque rosate cū
aspsiōe ꝛ folioꝝ vitis ꝛ salicū. ꝛ cū floribus violaꝝ vel rosaruꝫ
vel nenufaris. Uel fiat suffumigatio suppositis corticibus po
moꝝ redolētiū super prunas. Uel ponat̄ vna de formulis fa
ctis vt. ℥. ℞. sandaloꝝ citri. ꝛ alboꝝ. coralloꝝ ru. semis acetose
an̄. ʒ. ſ. sandarache. ℈. ij. camphore. ʒ. ſ. cū mucilagine dragā
ti fiant formule. Est tn̄ pro regl'a notādū qd̄ stante repletione
capitis. ista odoramēta augēt repletionē. vt voluit Mesue in
cura sode. Et iō in isto cāu stāte dubietate fluxus magis laudo
alterari aerē cū calefacientibus vel infrigidātibꝰ tm̄ q̄ꝫ cū aro
maticis huiusmōi. Et hec de aere sufficiāt. ¶ Circa somnū ꝛ
vigiliā sit pro. Pria regl'a ꝙ somnꝰ cuꝫ ꝓlōgat̄ replet caput
humoribus vt tradūt auctores: ꝛ iō declinandū ē ad paucita
tē somni. Scd̄a regula sit. somnus nocturnus ꝛ nullo mō diur
nus. qm̄ talis vt dixit Aui. ꝑma tertij ad reumatismos p̄parat.
Et si factus maxie distanter a cibo per duas horas. Fiat etiā
capite nōbiliter cooperto ꝛ sup puluinar eleuato. mēbris ēt
nōbiliter coopertis ꝛ calefactis. qm̄ ipoꝝ frigiditas vt fuit sen
tentia Aristotilis 2ᵃ ꝓblematū ꝓblemate. 26. maximū cōicat
nocumentū cerebro. Et iō ibidē iubet tales ptes extremas vt
pedes maxie cooptas eē in somno. nō fiat tāta tn̄ ex pānis co
opertura vt mēbroꝝ suoꝝ ꝑncipaliū fiat supinflamatio. qm̄ il/
lud in ipō addit multū in cām ipsius catarri. Sꝫ si ꝓpter neces
sitatē eēt diurnus somnus necessarius fiat sedēdo capite nōbi
lit̄ coopto. vt voluit. A. i ꝓa pte sue canonice. Fiat ēt somnꝰ sup
alt̄o lateꝝ maxie sup dextꝝ ad digestionē stōaci vigorandā. Et
nullo mō supinꝰ iaceat. qm̄ p talē sitū calefacta vena chilis p
spinā trāseuntē fit vapoꝝ pluris q̄ꝫtitatis eleuatio ad cerebꝝ.
¶ De inanitōe ꝛ repletōe breuiter dicat̄ ꝙ repletio est in hoc
cāu multū nociua ꝛ ex opposito inanitō iuuatiua. Sit tn̄ maior
vac uitas ꝛ sobrietas in sero quā in mane. Sit quoqꝫ in potu ꝛ
in h zodialibꝰ oibus maior pcitas q̄ꝫ in cibo. Et vniuersaliter
ieiuniū nisi pducat ad iflamationē mēbroꝝ que vitāda ē i hoc
corpore maxie iuuat. Et ꝓinde dixit Aui. c. ꝓprio. Sitiat ꝛ fa
mē patiat̄ ꝛ vigilet q̄ꝫtū pōt. i. infra manifesta nocumenta qm̄
sunt iniciū cure. De inanitione aūt p artē fiēda dicetur in 2ᵒ ꝑn
cipali. ¶ De exercitio ꝛ quiete dicat̄ qd̄ exercitiū mēbrorum
inferiorū maxime ꝯfert. Nō fiat tn̄ sup repletionē imo fiat iaꝫ
euacuatis supfluitatibꝰ prime ꝛ secūde digestionis in mane.
Et si fiat i sero fiat distāter a prandio p. v. vel. vi. horas loquor
de exercitio laborioso. Nūq̄ꝫ tn̄ fiat adeo laboriosuꝫ ꝙ mem
bra intēse multū calefiāt. qm̄ vt sepe dictū ē. hec caliditas mē/
brorum inferioꝝ ē maxime radix in generatiōe huius catarri.
De exercitio mēbroꝝ supiorū vt de fricatōe capitis ꝛ aliorum
membroꝝ ꝓprius determinabit̄ cū tractabit̄ de diuersiōe mãe
inferius fluētis. Sꝫ generaliter dicat̄ pro regula qd̄ fricaᵒ la/
boriosa capitis ꝛ superiorū in hoc cāu n̄ placet qm̄ verisimilr̄
stāte tali mēbroꝝ dispōne sicut supponit̄ maior fiet materieruꝫ
ad caput attracᵒ q̄ꝫ ꝯ materia cōiuncta resolutio vel diuersio.
Coitus ēt cū exercitiū sit aliquale nōnūq̄ꝫ in hac habitudine
ꝯfert. sit tn̄ moderatꝰ ꝛ nō supfluus ꝛ fiat celebrata iam scd̄a

digestiōe i epate ꝛ ꝓ pte tertia. ¶ De passiōibꝰ aialibꝰ suma/
tim dicat̄ qd̄ letari gaudere ꝯueniunt. Irasci aūt ꝛ tristari no
cēt. ¶ Circa cibū ꝛ potuꝫ sit regula vt supra quodāmō dictū
ē qd̄ cibi diminutio ꝛ potus ē ꝯueniēs ꝛ maxie potus. Spālit̄
tn̄ descēdēdo cauendū ē ab oibus cibis inflamabilibꝰ ꝛ vapo
rabilibus ꝛ ꝓinde oēs spēs calide sunt vitāde. quecūqꝫ etiaꝫ
multū dulcia pinguia ꝛ vnctuosa. multū etiaꝫ frigida vitent̄ ꝛ
maxie cū q̄bus iungit̄ maxia humiditas vt sūt oīa genera fru
ctuū bletes ꝛ spinachia lactuce ꝛ hmōi nisi tpe estatis ꝛ infla
matōis ꝛ post exercitiū in q̄bus casibꝰ ꝓp dispōnē nālē mem
broꝝ suoꝝ aliq̄d de talibꝰ sumere nō incōueniret imo iuuaret.
Uitent̄ ēt quecūqꝫ amara ꝛ salsa acria ēt ꝛ acetosa viscosa
ēt ꝛ cartilaginosa sūt hmōi generis. ꝛ sic caseus pisces ꝛ oīa
lacticinia sunt euitāda. Pisces tn̄ parui ꝛ arenosi maxie esta
te nō incōueniūt. Grana quoqꝫ leguminū sunt ꝓhibita sua fa
cili vētositate ꝛ ꝯnr̄ euaporatōe. vitet̄ panis recens calidus.
Inter cibaria ꝯueniūt panis duoꝝ vel triū dieꝝ p̄paratꝰ cōue
niēter far ordei far ꝯ spelta plurimuꝫ valꝫ. Que ēt i aq̄ cocta
ꝛ aliqualr̄ alterata ꝯueniūt. carnes quoqꝫ nō sint nimis ꝓpin
que generatōi: ꝛ sint in hyeme carnes castrati ꝛ in estate car
nes vituli carnes ēt puaꝝ auiū montanaꝝ vt pdicū ꝛ similiū.
Laudant̄ carnes pulloꝝ ꝛ turtuꝝ sꝫ turtures i h p̄cipuā hn̄t
vtilitatē. Uitent̄ pipiones. Inter olera cū blitibus ponere ali
qua folia maiorane ꝛ saluie ꝯueniēs ē. Nō sint tn̄ nimis i fre/
quēti vsu. qd̄ dico notāt̄ qꝛ ꝛ si huiusmōi herbe sint celebrales
tn̄ sua virtuali caliditate ad euaporatiōem iuuamētū p̄stant q̄
euaporatio in casu nr̄o est maxima radix nocumēti. Et hoc mē
ti tenen̄ ē. qꝛ multa ꝯuenirēt sumpta indicatiōe a mā que tamē
sumpta indicatōe a cā nocēt. Inter fructus ꝯueniūt q̄dā pas/
sule ꝛ aliq̄n amigdale ꝛ pinee tpe hyemis ꝯcedi possunt n̄ tn̄
in frequēti vsu ꝓpter cām dictā euaporatōis. Pira ēt ꝛ cocta
na si parce sumant̄ ꝛ post pastū p̄cipue si cocta fuerint sunt nō
bilis iuuamēti. De vino dicat̄ qd̄ quodlibet vinū potēs ē dimit
tēdū vt oēs testant̄ auctores. vinū ēt mediocre caput replet.
Sit igit̄ absolute pcitas in potu vini. ꝛ sit ipm̄ vinū in colore ꝛ
substātia mediocre vel albū remisse vinositatis. Magis tamē
placet mediū in colore vt cisolū. ꝛ sit aliqualr̄ mixtū plus ꝛ mi
nus ꝯm diuersitatē vini ꝛ tēporis ꝯsuetudinis ꝛ nullo mō biba
tur postq̄ꝫ inceperit digestio ita qd̄ distanter post cibū p horaꝫ
vel mediā nō bibat̄. sꝫ simul cū aᵒ cibo ad pmixtionē sumat̄ di
uidēdo potū in multis vicibus. ꝛ hec de regimine in dieta ob/
seruāda sufficiāt ꝛ ꝯsequēter de p̄missiōe ad cāꝫ.
¶ Quantuꝫ ad ꝯm. s. ad mām sit ista pria regula. In tali ca/
su euacuatio materie miorativa ē necessaria ēt si mā nō fuerit
pfecte digesta. Ista regl'a patet p h qm̄ si nō fieret paulatina
eūo ꝛ ipsa in tpe aggregaret̄ existēte p nām fluxibili dubiū eēt
ne ipā multiplicata ꝛ nā grauata subito i multa quātitate flue
ret ad mēbra hanelitus ꝛ sic forte timor de p̄focatiōe. Ad eui
tandū igit̄ piculū suffocatiōis ꝯueniēs ē ipsaꝫ ꝯtinuo minorat̄
Uerificat̄ ēt regl'a ex aᵒ qm̄ ad euacuationē talis materie ēt
si nō sit pfecte digesta: cū nō sit multū resistēs euacuatiōi nō se
quit̄ in virtute labor vel angustia que sequerent̄ vbi eēt vel gros
sa vel viscosa vel calida multū subtilis ꝛ ibibita. Scd̄a regula
In adequatiōe huius materie que ꝛ si frigida sit nō tamē cō
petūt ad digestionē subtiliātia ꝛ diuidētia. Et sic regl'a quā cōi
ter ponūt auctores in hac mā p̄cipue mesue nō ē vlr̄ itelligen
da. Declarat̄ sic regl'a. nā ex quo mā ē satis liq̄da. si vlterius
intendat̄ subtiliatio ꝛ diuisio fiet ꝯsequēter fluxibilior. ꝛ sic ma
gis piculosa. In hac ergo ꝯueniūt ꝓ digestione q̄ aliqualiter
calefaciunt. tamen inspissando. ꝛ hoc non inconuenit reperi/
ri i medicina. puta si fuerit remisse caliditatis ꝛ aliqualiter sti
ptica: nam stipicitatē medicine adunātis adinuicē mā reddit̄
ipā cōstantior ꝛ minus fluxibilis ꝛ tn̄ obediētior erit virtuti ex
pulsiue ad expellēdū qꝛ fiet obm̄ expulsiue magis ꝓportiona
tum. Tertia regula sit. In euacuatione magis cōplectiua nō
ꝯueniunt in cāu laboriose multū exsoluētia. Regula declarat̄
tū quia mā de se nō est multū resistens euacuationi tū qꝛ talia
exsoluentia ad iflamationē deducūt maxime corpora inflama
tiōi pata q̄le ē huiusmōi. Ex his tribus rel'is tāq̄ꝫ ex ꝑncipali
bꝰ fundamētis declarat̄ p̄sens intētio q̄ ē ad mām. Prima igi
tur regula ꝯpletur in opatione exhibendo singula ebdemoda.
ʒ. ſ. vel. ℈. ij. pillulaꝝ assayeret positaꝝ ab Auic. pria tertij. c.
generali ꝛ aureo. Cū materiā eūare volumus. que si nō suffi/
cerēt in hac dosi exhibeat̄ vsqꝫ ad. ʒ. i. ordo eaꝝ ē si fuerit. ʒ. i.
fiant tres pillule grosse tātū. Et si fuerit dimidia fiat tm̄ vna pil

lula grossa. ꝛ sumat post cenā post q̄ttuoꝛ hoꝛas. Est tñ obser uādū ꝙ sequēti mãe nisi stāte necessitate nō exeat domū. istaꝝ tñ opatio forte tardabit vsqꝫ ad sero. Scd̄a reg'la ē de digō ē materie ꝛ equatiōe eius ꝯplet cū infrascriptis sirupis. ℞. mel lis rosa. co. ℥. ij. sirupi de duab' radicib' sine aceto. ℥. i. aquaro acetose buglose ꝛ maioꝛane. añ. ℥. ij. ꝛ b tpe medioc̄ri tpe estū tis loco aque buglose ponat aque ēdiuie ꝛ tpe hyemis. loca eiusdē ponat aqua saluie. clarificet iste sirupus tpe frio cū mo dico macis vel nucisme. tpe calido vel mediocri cū. iiij. granis coꝛiandroꝝ. Et ꝯtinuet iste sirupus. v. vel. vj. vicibus. ꝛ sumat in auroꝛa postqꝫ doꝛmiatur per hoꝛam. Et cum his comple tur intentio secunde regule que est adequatio materie. Pro adimplenda tertia regula laudo exhibeantur pillule vt infra. ℞. pillulaꝝ de agarico pillulaꝝ assayeret. añ. ℈. ij. misce fiant pill'e cū melle ro. Et sumant p duas hoꝛas añ diē in die nō su specta. qꝛ nō in ꝯiunctiōe luminariū vel oppōne. Et doꝛmiat per hoꝛā post. Exercitet per camerā in aere obscuro interdum gctādo interdū pannos tepidos ventri supponēdo ꝛ expecte tur ꝯpleta operatio per. vj. hoꝛas a p̄ncipio assumptionis po stea sumat lauatiuū cū aqua decoctionis oꝛdei sumēdo. ℥. vj. vel. vij. cū. ℥. ʃ. zuchari albi ꝛ sit vltra tepidū paꝝ calefactu m. Et post p mediā hoꝛā sumat prādiū leue ex cibis facilis ꝛ bo ni nutrimēti ꝛ illa die nō exeat domū. Et si forte ista medicina pp debilitatē nō ꝯuenienter opata fuerit alio tpe ꝯuenēti lo co pillulaꝝ de agarico ponant pillule cochie almāsoꝛis i eadē dosi cū pill'is asseyeret vt supra. Primus tñ modus magis mi hi plꝫ pp cām positā in regula. Sequēti mãe post purgationē sumat ꝯfectō vt. ℥. ℞. metridati. ℈. ij. dyabuglosati. ℥. ij. misce. Tardet ēt prādiū post asumptōeꝫ p hoꝛas sex. ꝛ ista purga tio fiat bis in anno oꝛdinarie vt veniēte vere in p̄ncipio marcij ꝛ in fine septēbris. Et post purgatōes sumat octo diebus con tinuis ad confoꝛtationē capitis ꝛ membꝛoꝛum naturalium de ꝯfectiōe vt infra sumēdo moꝛsellū vnū pro vice duaꝝ. ℥. in ma ne. ℞. specieꝝ diaradonabbatis speꝝ plirisarcoticon añ. ℥. i. ʃ. cū aquis cicoꝛee endiuie ꝛ maioꝛane qd̄ sufficit fiat confectio sol ida. nā in vigoꝛe eius ꝯfectionis ꝯfoꝛtatis mēbꝛis si aliquid re māserit de mã post purgatōem a ꝟtute resoluet. Et ex his ē cōpleta cōsequēter secūda intentio p̄ncipalis q̄ erat ad mām euacuādā ꝛ equādam.

¶ Iam restat vltima intētio que ē ad motū mãe ꝛ ad fluxum que pficit cū diuertentib' ad partē diuersaꝝ nō timoꝛosaꝫ cō pletur ēt cū minuentibus fluxū vel sistentibus. Pro primo igi tur expediēdo laudo in cāu nostro stāte timoꝛe fluxus ꝛ foꝛma liter fluxu fiat diuersio cū flobothomia cephalice bꝛachij eua cuando tres vel quattuoꝛ. ℥. sanguinis. Si ēt ad ꝑulsionē. Et i pꝛimo pꝛincipali tpe veris fiat leuis flobothomia de basilica dextri bꝛachij euacuando. v. vel. vj. ℥. sanguinis. credo ꝯuenī ret marie singulis duob' annis vsqꝫ ad. xlm. annū. Cōplet ēt hec nostra intētio cūvētosis positis sup spatulis ꝛ sup nates ꝛ coxas. Et si repleant sanguine marie ventose spatulaꝝ ñ erit incōueniens vt ipsius fiat eductio. Ligature ēt adiutoꝛioꝛum bꝛachioꝝ ꝛ coxaꝝ doloꝛose valēt in casu. Ad hanc similiter i tenti onē valēt leuis fricatio capitis ꝛ calefactio. leuis marime supra cōmissurā coꝛonalē. Si ēt fiat sacul' ex milio sale ꝛ san daracha ꝛ calefiat ē ꝯueniēs. Gargarismata ēt in hoc cāu ab auctoꝛibus multū laudant que cū stipticis fiunt. Verūtamen qꝛ materia solet ad pectus declinare. ꝛ in gargarismatib' ne cessario sequit motus illaꝝ ptium nō in totū mihi placet. qm̄ vt dicit mesue. Suspectū ē ꝛ ē timoꝛ cū ē suspitō catarri ad pect' Caputpurgia tñ ꝛ suffumigatiōes ꝛ odoꝛamēta i hoc cāu cō neniūt. Fiat igit caputpurgiū vt. ℥. ℞. succi bletis depurati. ℥. ij. aque betonice. ℥. iij. vini albi. ℥. i. nucismuscate cubebaꝝ. añ. ℥. ʃ. misce ꝛ trahat p nares tepidū duab' vel tribus vicibus euacuādo superfluitates p nares. Postea facta purgatione la uent nares cuꝫ vini albi duab' ptibus ꝛ aqua rosate ptes. ij. Fiat ēt odoꝛamētū vt. ℥. ℞. sandaloꝛuꝫ al. ꝛ ru. añ. per. ʃ. costi nigelle toꝛrefacte añ. p. i. ponant oia in pecia lini ꝛ teneat pe cia ad nares. Ad hāc ēt intentionē vꝫ si sandaracha ꝯburat ꝛ infundat in aceto ꝛ cū modico thuris supaspergat carboni bus. ꝛ erīde fiat suffumigatio. Potest ēt fieri pomū ad odoꝛā dū in hūc modū. ℞. olibani masticis costi spice. añ. p. i. boliar. meni. p. ʃ. camphoꝛe q̄rtā ptem cū mucillagine dragagāti ꝛ te re fiat pomū. Pro hac ēt intentiōe ꝛ foꝛtius valet que p iteri' sumunt ꝛ retēta in oꝛe. Et pro hoc facit si teneat vna pillula ad oēs moꝛbos catarri d̄ d̄scriptōe posita a mesue i distīctōe

d̄ pillulis pōt ēt fieri pillula plana vt ifra. ℞. mirre. p. iij. thuris masculi. p. ij. ꝛ mediā insgami ꝛ croci añ. p. ʃ. ꝯfice cū mucila gine dragāti ꝛ teneant in oꝛe ꝛ expuat saliua ꝛ nihil deglutia tur. Ad hāc intentiōꝫ ꝛ est foꝛti' sumat. ℥. i. diaolib ni ꝛ. ℈. ʃ. de dialecur. Metridatū ēt in hoc cāu ꝯuenit marime si fuer it recēs. Est tñ aduertēdū qd̄ ista opiata cū suspitiōe sumuntur neqꝫ stante repletiōe debēt sumi qūolibet neqꝫ ēt alr nisi iml nēte foꝛti necessitate. Domesticuꝫ aūt ꝛ familiare ꝓhibitiuuꝫ fluxus ē vt sumant boliarmeni. ℈. ij. ꝛ i introitu lecti cū vno co cleari sirupi de papauere recipiat. Et cū illis ꝯpleta erit vltia intentio. Potuissem multiplicare remedia sꝫ ista electioꝛa in ꝑ sentiaꝝ sufficiant. Ad laudem dei amen.

¶ De catarro ꝛ sputo sanguinis. pro quodā notabili Ianuē se domino benedicto saluagio. Consilium. 29.

Casu s iste vt ex accidētibus scriptis ꝯiectura veri simili cōiecturari pōt est mã catarralis. sꝫ nō subtil' in substātia neqꝫ in liqditate: tñ ad acuitatē nōbileꝫ ē declināx: qd̄ declarat. Nam si subtilis ꝛ liquida foꝛet ad pectus vel pulmonē discēdens subito: difficultateꝫ in hanelitu cāret: ꝛ magis tpe calido stāte plenitudine copis qꝫ veniēte tpe frigido cuius oppositū scribit in casu. Nā i estate bene se hꝫ: ꝛ veniēte hyeme incipit hanelitus difficultari. Est tñ ipa ꝑticipās: qd̄ acuitate d̄clarabit ex pūctōe ꝑcepta circa ptes gutturis d̄scēdēte tali mã adgut ꝛ assūptōe reꝝ q̄ztūcū qꝫ modice acuitatis sit talis mã catarralis acutioꝛ ꝛ q̄li illaꝝ p tium excoꝛiatiua: ēt qꝛ tūc iuuat a frigidis si in oꝛe teneātur: ꝛ ex calidis nocet ꝑcipue cū plerūqꝫ icidat i febꝛē vel siml' cū dicto fluxu febꝛis cōplicet. Et ad hoc ēt adiuuat ꝙ in hyeme ꝑterita vt scribit cū iam catarrus descēderet siue ꝓ nōbili pte descēdisset successit in gutture quoddā ipedimētū ꝛ cū rasca tōe ꝛ quadaꝫ tussicula emisit sanguinē p sputus ad q̄ztitatem quasi tertie ptis vnius ciati rubicūdi vt asserit. vñ rōnabil' ta lis exitus sanguis fuit depēdēs ex rasura ꝛ solutōne scā d̄ ve nis substātie trachee artarie pulmonar: ꝛ nō nisi pp acuitateꝫ ꝛ punctōeꝫ dicte mãe catarralis q̄ si fuisset liqda ꝛ subtil' sub stātie ꝓbabiliter debuisset descēdisse ad ꝓfundū pectoꝛis vel pulmonis ꝛ ibidē lesionē causasse. qd̄ nō fecit ꝓpterea ꝙ tal sanguinis emissio ex ꝓfundo nō fuisset facta cū rascatione ꝛ tussicula vt scribit. sꝫ cū vehemēti tussi vt ē oiuꝫ medicoꝝ clara snia. ēt h d̄clarat ipedimētū ꝑceptū i ptib' gutturis añ emissiōeꝫ dc̄i sāguis ñ ꝑcepto nocumēto circa ptes doꝛsum pectoꝛis vel pulmonis. Et declarat ꝙ ex canna euenerit talis sanguis pp facilē ei' factā ꝯsolidatōeꝫ ꝛ curatōeꝫ mēbꝛi illi' a quo ema nauit dictus sanguis. qm̄ vulnera cāne facili' curant qꝫ aliaꝝ ptiū pulmonis vt ēt oēs sentiūt. Est igit mã talis catarrizans mã flegmatica satis spissa acuta tñ ꝛ nitrosa. Vñ ꝓbabil' pōt dici flegma salsuꝫ ex mixtiōe colere cū flegmate factuꝫ ex va poꝛatōe vapoꝝ colericoꝝ ad cerebꝛū qd̄ i spē cerebꝛoꝝ d̄bet eē frigidū. Sꝫ crasis sine cōpto mēbꝛoꝝ inferioꝝ dꝫ eē cali da colica: qd̄ ēt declarat ex macie nāli totius coꝛpis cōiuncta viuacitate in opatōibus qbusdam aialibus discursiuis ꝛ moti uis. Vñ arbitroꝛ ipꝫ hēre epar coꝛ ꝛ renes calida quoꝝ calidi tate multiplicata mã colerica ꝛ sanguie colerico facto i ipo hu mido mēbꝛoꝝ dissolubili simul cū caliditate influēte fit macre factio toti' habitudinis ꝛ ab eadē mã eleuatis vapoꝛib' acu tis igneis simul cū mã flegmatica cerebꝛali mixtis p naturā fri gida ꝛ cerebꝛi frigiditate ꝛ sic facta spissa aliqual' dicta mã ad sursuꝫ inclinat. vñ fit moꝛdax ꝛ acuta: ꝛ ita descēdēs deoꝛ suꝫ ꝑcipue ad mēbꝛa pectoꝛis vel cānaꝫ eius causant accidē tia de qbus scriptū ē in casu que sigillatim ex his q̄ scripta sūt pōt clarus itellectus verificare. Et hec de casu dicta sufficiāt ¶ Vbi sit hnda intētio ptim ad catarrū talem satis spissuꝫ. sꝫ qualitatiue acutum ꝛ caliditate pticipantē ptiꝫ ad tussiculā ꝛ difficultatē hanel'tus in que acci̇ incurrere solet veniēte hye me: no omittēdo ēt intētōeꝫ ad ꝑulsionē solutōis cāne ꝛ emis siōis sanguis ab ea vt alias factū ē: ꝛ si foꝛte qd̄ deus aduer tat icideret i sputū taliter sanguineū ē ponēda cura. Veꝝ qm̄ q̄cūqꝫ sanat pñtes egritudies hec ꝛ ãteqꝫ fiāt ꝓhibēt ꝯsistet vt voluit Gal. ideo ad oēs tales dispōnes. pꝛimo vertatur in tentio ꝑseruatiua a casu in eas deide de curatiua si pur occur reret. Duplex aūt ē ipaꝝ generale remediū. ꝓmū erit circa re gimē in dieta. s̄m erit circa medicinalia. ¶ Circa igit aerē eli gat aer i actiuis tempatus sꝫ ad siccū ēt foꝛmaliter ꝛ virtual' inclinatus

inclinat⁹. Nā excessiua caliditas liq̃faciēdo nocet. ⁊ frigiditas
ↄprimēdo. Vñ dicebat Auic. q̄nta tertij. auster ⁊ supple q̄libz
aer calid⁹ rarificat ⁊ iplet capita ⁊ septētrionalis vl̄ borreas
ↄstrigit ⁊ exprimit. Vitet ergo aer nebulosus humid⁹ grossus
⁊ frigidus quo tpe standū est in camera ↄstituta iter duo sola/
ria hñte fenestraz ad orientez nō tñ. Sit lectus in loco i illo su
per quē cadit aer fenestre indirrectū. Ideo i illo tpe rectificet
aer ↄrius. Nō tñ fiat cū suffūigijs vt fieri solet. qm̄ fumus in
cāu est pluri^m nocens. Melius igit erit rectificare aerez tenē
do notabilē q̄ztitatē aromatū in camera vt corticū citri lignuz
aloes ambrā ⁊ huiusmōi cū modico musci. Et hoc nō stāte ca
pitis plenitudine. Et si vellet videre ignē sit ignis clar⁹ maxime
ex iunipo factus ⁊ lignis lauri ⁊ arboris emittētis terbētinaz.
Nā ad siccū aliqualr̄ alterāt ⁊ ex ꝓprietate mēbra pectoris
ↄfortāt. Sz ipse difficultatis hanelitus ⁊ tussis ñ calefiat aer.
sz sit'tpatus tm̄. Nā pp'oppillatiōz i vijs pulmonis stātu neces
sitate refrigerij nō nisi magna quantitas aeris sufficit ad refri
geriū stante aere calido. Expediret ergo hanelitū magnificar
⁊ frequētare. Tempore aūt estatis rectificet aer ad frigidum
cū aspsione reꝝ frigidaꝝ nō tñ stupticaꝝ vt cū florib⁹ violarū
nenufaris ⁊ folijs salicū vitis ⁊ similiū vel irroratiōe p came/
rā cū aq̄ sublimatiōis suprascriptoꝝ. ¶ Circa motū ⁊ q̄etem
ꝓ regula obseruet q̄ tpe tussis ē vitādus motus ⁊ ois agita/
tio fortis. possunt tñ leues fieri fricatōes ad crura. sed tpe q̄e
tis omni die expulsis supfluitatib⁹ cōibus nāliter vel cū artifi/
cio. Laudo leue exerci^m pedes factū. nō tñ supiflamās. ⁊ po
stea q̄escat circit horā añq̄z sumat prādiū in loco tempato nō
frigido ⁊ idē intelligat añ cenā fieri dēre digestiōe stomaci cō
pleta. Et sicut tale exercitiū toti cōe est maxie ↄueniēs. ita ēt ⁊
quorūdā mēbroꝝ exerci^m pticulariter maxie ↄuenit p̄cipue vt
capitis ⁊ pectoris. qm̄ leuis fricatio capitis ⁊ pectinatio por/
ros rarefaciēdo ⁊ sic ad vapoꝝ resolutiōem p̄parādo ⁊ calo
rē nālem ↄfortādo sequēs exercitiū cōe de quo supra multuz
i casu iuuat ñ tñ fiat laboriosuz neq̄z cū fricatōe pānoꝝ multū
calidoꝝ ne caliditate attrahant māe de mēbris ad supiora ⁊
caput repleāt vel'ne māe ibi actu ↄtente liq̄fiāt deorsuz. Exer/
citiū aūt pectoris fiat locutionib⁹ placidis ⁊ suauib⁹ ac voce
satis alta. ¶ Circa somnū ⁊ vigiliā sit regl'a vt tardet somn⁹
post cibū adminus duab⁹ horis. Et nō dormiat de die nisi ad
hoc antiq̄ta ↄsuetudo pduxerit vt qñ de nocte pp aliq̄d acci/
dēs dormire nō potuisset. Et dormiat semp in obscuro capite
nōbiliter eleuato ⁊ corpore cū extremis decenter cooperto ñ
supinus vel supra ceruicē. sz sup altero lateꝝ dextro vel sini/
stro ſm suā ↄsuetudinē. Sz q̄uocūq̄z sit ñ sit somn⁹ ꝓlix⁹ neq̄z
ↄtinuus p multas horas. imo ñ trāseat ad plus spatiū septez
horaꝝ. Et si in tpe medio per naturam aliquotiens excitaretur
expurgentur superfluitates rascando ⁊ per nares educeñ es/
set in casu multum cōueniens. Nam longus somnus est i cāu
maximi nocumēti. ¶ Circa cibū ⁊ potū repletionē ⁊ innanitio
nem simul sit regula generalis vt in sero sit maior pc̄itas puta
in cena q̄z in prādio. Et nō sint cibaria actualiter humida i se/
ro saltē aquea hūiditate si stomacus mediocria in substātia di
gerere pōt. Dimittant oia euaporātia calida acuta p̄cipue si
hūida fuerint. Et ꝓinde vinū potēs est maximi nocumēti. Vi/
tentur ēt oia viscosa ⁊ pinguia ⁊ vnctuosa. Et sic a carnib⁹ por
cinis vitulis ⁊ ouinis multū ꝓpinquis generatiōi cauendū est
Et inherendū ē carnib⁹ castratoꝝ in hyeme vni⁹ anni ⁊ capto
rum in estate: lz ēt partes hoꝝ aialiū musculose neruose ⁊ mul
tum pingues vituperent. Et de volatilib⁹ valēt carnes pulloꝝ
gallinaꝝ in estate ⁊ caponū in hyeme. Carnes ēt in mōtibus
degentes q̄r sunt rariores q̄z carnes alie terestres. Sz palu/
dose ⁊ aquatice sunt in totū abijciēde. De carnib⁹ aūt quadru
peduz in nemoribus degentiū que ibi in patria repiunt me re
mitto ad iudiciū dñoꝝ medicoꝝ ibi astātiū. Oia cibaria de pa
sta dimittant. Et pisces nisi forte in estate ⁊ tūc rarissime tñ p̄t
vti aliquibus piscib⁹ petrosis minutis cuz multo oleo assatis ⁊
cū suco rāci dulcis ⁊ amigdolato p̄paratī pro ↄseruādo appe
titu oua sunt in cāu p̄cipui iuuamēti cocta cū testa ⁊ tenera vel
elissata p infusionē in brodio vel aqua decoctiōis cū butiro re
cēti ēt cōtusa in brodio nō discōueniūt. Nā sunt plurimi ⁊ op
timi iuuamēti vt voluit Aueroís ſo cāticoꝝ. Inter olera valēt
maxime tpe hyemis alique bletes cū modico ysopi ⁊ betoni
ce cū buglosa nō multū laudo feniculū vel petrosiliuz ne dilla
tando meat⁹ ex cerebro ⁊ materiā subtiliādo ad fluxum nimis
disponerent. In estate aūt magis laudarent borago cuz aliq
b⁹ lactucis reliqua fercula omitto ordināda p dños medicos
ibi existētes. Inter fructus caueant oēs fruct⁹ acres ⁊ limo/
nes arācia acria agresta ⁊ huiusmōi. Fructus ēt plurime hūi
ditatis vt ceresa psica melones nisi moderatissime in estate ra
bida sumi dñt fructus ēt stiptici vt pira nespila ⁊ similia nocēt.
Amigdale aūt ⁊ ficus vue pase sine granis cuz pineis ⁊ fisti/
cis sunt in 2ª mensa precipui iuuamēti. Nō ē tñ in sero multis
amigdalis vtēdū qm̄ sua euaporatōe multū caput replēt ma
xime pp vnctuositatē eis inatā. Pro magna aūt parte remo/
uetur si amigdale prius depillate infuudant in aqua tepida d̄
coctionis zuchari p tres horas. deinde agitētur cū virga ⁊ tā
dez exsiccent cū pāno lineo calefacto ⁊ de istis vtat. Idē intel
ligatur ⁊ de pineis. Potus ēt sit vinū medij coloris medie vi/
nositatis mixtū cū aqua zuchari: copiosius tñ in sero q̄z in prā
dio in estate. sed in hyeme cū aqua mellis. In hoc tñ attēden
dum ē satis cōsuetudini ⁊ tēpori in qualitatibus ↄsistētie. Nā
in estate maior mixtio fienda ē q̄z in hyeme. Et si ñ tederet cō
uenietior eēt decoctio facta cū ligricia rasa ⁊ modico capilue.
cū zucharo ⁊ hoc q̄ztū ad cibū ⁊ potū pertinet. ¶ In aialib⁹
aūt passionibus cauēdū ē'ab intēperātia omniū aie passionuz
qm̄ extermināt ab ea q̄ ſm nām cōsistētia vt voluit Gal. 3° the
gni. sed inherendum est gaudio ⁊ leticie moderate quoniaz vt
dixit Auic. in de viribus cordis propter frequentiam letandi
non imprimunt tristitiam nisi fortia sint debilia tamen lectificā
tia imprimunt ⁊c̄. Et sic calor confortatur ⁊ multiplicatur.
Exinde ꝓhibet a casu in tremorē cordis vt ex verbis Auic. de
clarari ibidē posset. Et hec de hijs q̄ ad regimē in oibns reb⁹
non naturalibus sufficiant. De coitu se tēperatissime regat.

¶ Ad medicinalia venien°. p° sunt memorāda q̄daz vtilia ad
vtrāq̄z dispōem. s. pectoralē ⁊ cerebralē cū totius habitudie
valētia. deinde ad mēbꝝ mandans erit spālis sermo ↄuerten
do mām fluentez ad aliā regionē q̄z fluere cōsuescat sistendo
ēt fluxū eius in loco suspecto. deinde in ↄfortādo cerebꝝ ⁊ ꝓ
hibendo a multitudine supfluitatuz in ipso. Postremo ad mē
bra hanelitus euacuan° mām ex pectore ⁊ ea ↄfortando ⁊ si
sanguis sputū accideret est ponenda eius curatio.

¶ Circa igit primū expedienduz laudo singulis tribus mensi
bus fieri leuē mōdificationez de toto pticularez tñ educendo
ex cere° mām ipam semp digerēdo ⁊ expulsioni p̄parādo. Sz
in hac equatōe māe ē notādū q̄d lz mā sit grossa satis: subtilia
tiua tñ intēsa nō ↄueniūt. qm̄ stāte cerebri repletōe ⁊ fortiter
subtiliata mā dubiū foret ne p̄cipitaret in multa q̄ztitate simul
ad pectus ⁊ iduceret timorē p̄ focationis: tū q̄r ēt tales subti
liātes medicine vtplurimum caliditate acuta pticipāt ⁊ sic ad
māz nitrosaz in acuitate adherent ēt. 3° existētib⁹ mēbris nāli
bus ad caliditatē nāliter excedētib⁹ adderet malitia ↄplexio
nis que essz cā maioris euaporatōis ⁊ nocumēti. Laudo igit
ꝓ digerēdo māz sumi sirupū vt. ℥. q̄nq̄z vicib⁹. ℞. sirupi de liq
ricia mell'roxati collati añ. ℥. i. sirupi violati sirupi de sticados.
añ. ℥. ß. aquaꝝ buglose maiorane ⁊ endiuie decoctiōis liquiri
cie ⁊ capillorū ueneris. añ. q̄d sufficit fiat sirupus ꝓ duab⁹ vici
bus. lz in hyeme posset dimitti sirupus violatus ⁊ sumat in au
rora ⁊ dormiat p horā post eū. Deinde exhibeatur medicina
soluēs in die nō infelici pp aspectū malū luminarium vt. ℥. ℞.
agarici electi. ʒ. i. ß. spice. ℈. añ. ℈. ß. incidant subtiliter ⁊ in/
fundant ia oximelle simplici aquis betonice ⁊ buglose. deco
ctōis passulaꝝ. añ q̄ztū sufficit. Itē reubarbari electi. ʒ. ij. spi
ce. ℈. i. infundant i aq̄s endiuie ⁊ cicoree. añ. q̄ztū sufficit cuz
modico vini albi ⁊ post. x. horas factis ambabus exp̄ssiōib⁹
addat collature dyacatoliconis. ℥. i. diafeniconis dyaprunis
solutiui añ. ʒ. i. misce ⁊ fiat potio ⁊ exhibeat p duas horas añ
diē: dormiēdo p horā post eaz si ē possibile: q̄d si nō saltē quie
scat in lecto ⁊ in obscuro: postea surgat p camerā ambulādo
cū remississimo lumie cū attētōe ⁊ imaginatōe ad 'ascelandū.
Tandez post sex horas cōpleta euōne vel quasi exhibeat ꝓ
lauatiuo d̄ brodio macrioli pulli. ℥. vj. cū. ℥. ß. pul. zuchari vl̄
melius in tpe frigido de aqua ordei cū zucharo. Et post medi
cinā vel circiter horā sumat prādiū leue ⁊ tota die quiescat. ⁊
sequēti die ēt p duas horas añ diē sumat ↄfectio vt. ℥. ℞. me
tridati adminus duoꝝ ānoꝝ. ʒ. i. ß. zuchari violati. ʒ. i. specieꝝ
ↄfectōis de gēmis. ℈. i. misce ⁊ tardet cib⁹ ēt. p. vj. horas. Si
tñ tederet sumere medicinā i forma potabili posset exhiberi in
forma pillulaꝝ cū pillulis vt. ℥. ℞. agarici trociscati pillulaꝝ d̄
agarico ⁊ agregatiuaꝝ añ. ℈. i. cū oxielle simplici fiāt pill'e. v.
vl'ad ampli⁹. vij. ⁊ sumat cū eo ordie quo dictū ē d̄ medicina

potabili. Si tñ medici sui habuissent ex expientia aliquã pticu
larez medicinã siue potabilez siue pillulatã siue in pulueribus
habentez intentionez ad oia membra vt supra cũ qua ɔueniẽ
ter sine lesione ɔsueuit solui illã ego magis laudarẽ. qm̃ vt est
nĩa dñi Auic. ioª tertij. Inter medicias ⁊ corpora sunt ꝓpor
tiões que nõ ɔprehendunƚ nisi cũ expimẽto. Cum ergo expe
rieris ɔsequeris qδ magis iuuatiuũ sit. Et corpori iest proprie
tas sic pati ab vna qδ nõ ab altera. Quarta primi ⁊c. Idẽ in
telligẽdo δ dosi mediciaꝝ obseruãdũ eẽ ƒm ꝙ a medicis suis
cognituz est faciliter vel difficulter solui.

¶ Quia ꝓpter debilitatẽ mẽbroꝝ maxie cerebri ɔtinue multi
plicaƚ mã illa catarralis p indegistionẽ. Idcirco laudo vltra
dictas eũones singula ebdomada nõ tñ eundẽ ordinẽ seruan
do aliquas sumi pillulas ad minorãdũ mãm ne multipliceƚ. Et
in hoc incipiem⁹ 2ᵃᵐ intentionẽ que erit ad mẽbrũ mãdãs licz
ẽt simul sit habẽd⁹ oculus apert⁹ ad aliqd euãdũ ex pectoř.
fiet ergo ɔueniẽter sumẽdo pillulas vt. ℞. agarici trociscati
pillulaꝝ aseyeret dñi Auic. pria tertij. añ. ℈. i. cũ oximelle sim
plici fiant pillule. v. vel tres ⁊ erit meli⁹. Et sumanƚ post cenaz
per tres horas vel q̃ttuor hore i introitu lecti nisi stomac⁹ ab
horreat illa hora. Deinde veniẽdũ ẽ ad diuertẽdum mãm ad
alĩs regiões ⁊ hec ɔpleƚ ɔueniẽtissime educẽdo p nares tãq̃z
p propriũ emũctoriũ. Fiat aũt ɔueniẽs eductio ad attrahẽdũ
p nares caputpurgiũ in mane expulsis supfluitatibus factum
vt. ℞. succi radicũ bletĩ depurati succi maiorane similiƚ p̃pa
rati. añ. ℥. i. ß. aque mellis. ℥. ij. cubebaꝝ nucismuscate nigelle
puluerizatoꝝ. añ. ʒ. ß. misce. ⁊ trahaƚ ipĩ⁹ ps tepida p nares.
Et si voluerimus aliqualr̃ magis fortificare possumus adderẽ
vini albi aromatici. ℥. i. Nõ auderẽ ad fortiorẽ pp nobilitatem
⁊ passibilitatẽ ɔplexiõis eius. Si ẽt ponerenƚ interdũ ventose
sicce in spatulis ad eandẽ intentionẽ valerẽt. Lotiones ẽt tibia
rũ admin⁹ selƚ in ebdomoda cũ aqua decoctõis saluie maiora
ne isopi calamẽti camomille sticados eẽt ɔueniens. Non lau
do masticatoria vt fieri solet ad ɔuertẽduz p palatũ. imo sunt
in totũ abijcienda. Nã si gargarismata ẽt stiptica vitupauit. d.
Mesue in cura catarri vbi ẽ timor ⁊ suspitio catarri ad pect⁹
⁊ pulmonez fluere ɔsueti. multomagis est ꝓhibendũ mastica
toriũ attractiuũ ꝓpter suspitionem fluxus ad dictas partes.
Põt etiã fieri diuersio ad cutiz resoluendo isensibiliƚ. ⁊ cuz h
fiat simul ɔfortatio cerebri ad ꝓhibitõez ipsi⁹ generatõis ma
terie catarralis faciendo biretũ ex sindõe de grana duplicato
in quo ponanƚ spẽs vt. ℞. maiorane calamenti rorismarini
corticũ citri. añ. ʒ. i. vernicis. ʒ. ij. rosƚ. ʒ. ij. ß. macis gare. nucis-
muscate. añ. ℈. ij. misce. ⁊ fiat puluis ꝓ saculo. Et hoc maxime
tpe frigido qm̃ in estate nõ laudo. Et singula die ponaƚ sup ca
put facta ꝑus pectinatiõe ⁊ fricatõe leui vt supradictũ est.

¶ Iam succedit alia intentio de ꝓhibitiõe fluxus icipiẽdo tñ
semꝑ a debilibus ɔueniẽs ergo ẽ repcussiuũ factũ vt. ℞. bo
liarmeni electi. ʒ. ß. spice. ℈. ß. sirupi viol. paꝝ misce. exbibea
tur i itroitu lecti. Nã bolus armen⁹ ẽ in hoc mirabilis medic
na. nam vltra hoc ꝙ sistit mãm fluentẽ ad pectus ẽt in difficul-
tate hanelitus laudaƚ. Unde dicit Serapio caplõ ꝓprio de
simplicibus. Et q nõ iuuaƚ hac medicina nũq̃z iuuabitur alia.
Possunt ẽt fieri pillule bichichie tenende sub lingua ƒm cõem
modũ vt. ℞. thuris masculi spicenardi dragagãti gũiarabi
ci succi liqricie añ. ℈. i. ⁊ cũ mucilagine seminis citonioꝝ fiant
formule parue. Ad eandẽ intentionẽ valet vbi illa nõ sufficiãt
si i introitu lecti sumaƚ. ʒ. i. auree alexandrine cuz modico vini
vel aqua mellis vel tantundẽ de metridato recenti post sex mẽ
ses sz ipm metridatuz antiquuz vltra duos ãnos admin⁹ ẽ ma
ximi ꝓficui in resolutiõe ⁊ exiccatõe supfluitatuz cerebri ⁊ cõ
fortatiõe eius. iõ si semel i ebdomada sumaƚ. ʒ. i. eius in nocte
multuz ꝓficiet. Nõ multuz laudo ad exiccatõem ⁊ diuersionẽ
remedia fortiora q̃ sunt cũ ruptorijs diuertendo post aures ⁊
aliqñ in sincipite capitis vel cum cauterio actuali vt sepe fieri
solet ꝓpter delicatã ɔplexionẽ eius ⁊ suspitõem eius ⁊ suspi
tionẽ opationis taliũ instrumẽtoꝝ. Nõ laudo balnea minera
lia. de pitriolo neq̃z δ laporeta ꝓpter siccitatẽ habitudinis sue
⁊ acuitatẽ catarri. sz si reperireƚ minera balnei sulfurei ⁊ fer
rei cũ modico ere ⁊ posset sine icomoditate ire ad ea ñ vitupa
rẽ. Et si nõ haberenƚ nãliter possent fieri artificialr̃ cum appro
priatis distilãdo ab alto. Põt ẽt fieri ɔfortatio cerebri cũ odo
ramẽtis vt tenẽdo petiã lini vel serici cũ spẽb⁹ itus ligatis vt i
fra ⁊ sepe odorãdo sz nõ post cibũ. ℞. nigelle ꝑus in aceto isu
se ⁊ tore facte. ʒ. i. macis cubebaꝝ nucismuscate gaƚ. sandalo
ruz citrinoꝝ añ. ʒ. ß. misce. Et ex similibus põt fieri pomũ cum
nõbili pte laudaui ⁊ cera ⁊ si addaƚ in ɔpositiõe eius parũ li
gni aloes ambre ⁊ musci vel galiemuscate. Mesue erit ma-
gis excelens. Si ẽt intra aures interdũ ponaƚ aliqd de oleo δ
lilio ⁊ spice ad ɔfortatiõem cerebri iuuabit.

¶ His expeditis postremo p° veniẽdũ ẽ ad ea que materiaz
ex pectore eductioni habilitãt ⁊ mẽbra hanelit⁹ habilia ad dil
lationẽ faciũt. Prio igiƚ laudo stante mã in pectore vt expur
geƚ p sputũ fiat loch vt. ℞. loch. δ pino loch δ pulmone vul
pis añ. ℥. i. Et si esƚz mã ingrossata multũ addaƚ loch δ squilla
ʒ. i. zuchari violati. ℥. ß. pp mẽbra calida cũ sirupo δ liquiricia
fiat loch. Et si mã foret nimis resistens addaƚ sirupus δ isopo
nã est abstersor bon⁹ ɔgregati grossi vt dicebat Aui. põt etiaz
fieri loch domesticũ vt. ℞. passulaꝝ absq̃z ossib⁹. ℥. ij. fenu-
greci loti in aqua calida. ℥. ß. ⁊ paꝝ croci ⁊ sirupo δ liquiricia
fiat loch. Pro hac intẽtõe ẽ faciet si fiet decoctio ad lãbẽduz
vel paulatine deglutiendũ vt. ℞. liquiricie rase ⁊ mundate
radieñ feni. añ. ℥. ß. cinamomi. ʒ. i. fenugreci. ʒ. ij. capilorũue.
℥. i. ß. isopi sice violaꝝ. añ. M. ß. buliãt in debita q̃ztitate aq̃
prio radices postea flores ⁊ folia cũ capillorũue. deinde fcã
colatura i dicta decoctõe ponaƚ mellis ⁊ zuchari. añ. quãtuz
sufficit ad dulcorãdũ ⁊ iterato buliãt dispumãdo vsq̃z ad pfe
ctã decoctõez ⁊ ꝓ vsu reserueƚ. Põt ẽt interduz vti ⁊ erit do
mesticũ ⁊ familiare lãbendo δ sirupo δ liqricie cũ modico siru
pi δ isopi ƒz itẽtõz vt supra. Dyapenidion ẽt ⁊ dyairis aliquo
tiẽs ƒz varias intẽtões exhiberi pñt. ¶ Ad eãdẽ ẽt itẽtõez ⁊
ɔfortatõez ẽt pulmonis laudarẽ pl̃uerẽ supaspgẽdũ suis fer
culƚ ɔtinue vt. ℞. liqricie rase capillue. ñ musidoꝝ añ. ʒ. i. ß.
cinamomi ani. añ. ʒ. i. pulmonis vl̃pis. ʒ. ij. croci. ℈. i. zuchari
al. ad dimidium ponderis misƚ. ⁊ fiat puluis. Postremo ex-
terius fiat inunctio ad pectus cum vnguento vt infra. ℞. muci
laginum fenugreci ⁊ altee añ. ʒ. iij. olei de lilio pinguedinis
galline. añ. ℥. ß. olei de yreos. ʒ. ij. croci. ℈. i. ⁊ cere parum fiat
vnguentum. Sed aduertatur ne fiat inunctio sup regionem
cordis pp nocumẽtũ notũ intelligẽti. Et singulis duob⁹ diebus
cũ pãno lineo leniter calefacto fiat abstersio ipsius pectoris ⁊
postea inũctio. Nõ incõueniret ẽt aliquotiẽs vbi inunctio esƚz
ad tediũ vt infundaƚ filtrũ vel pãnus grossus in decoctõne su
pra facta calida ⁊ exprimaƚ ⁊ supra pectus ponaƚ ⁊ suplebit
loco vnctionis. ¶ Ultio si pur accideret qδ deus auertat spu-
tũ sanguinis pp cãs supradictas. Primũ fiendum ẽ vt fiat fle
bothomia leuis triũ vel quattuor. ℥. sanguinis de vena basili-
ca vl̃ cõi dextri brachij eligen° illã que manifestior erit. Post
exibeaƚ post quattuor horas. ʒ. i. filonij psici dissoluti cuz aqua
plãtaginis ⁊ portulace. Deinde inducaƚ regimẽ cõueniens vt
stet in aere frigido ⁊ in loco i quo recipiƚ aer frigidus: ⁊ dimit
tatƚ locutiones ⁊ passiões aiales maxie. Et vtaƚ dieta glutiati
ua p duos vel tres dies adminus vt pultib⁹ ordei pro duab⁹
ptibus ⁊ siliginis pro vna pte ⁊ pultib⁹ amidi semꝑ apponen°
de dyadragãto ad dulcorãdũ ⁊ dimittat vinũ. Et si pur ẽ neces
sitas ad ipm sit vinũ grossum pticipãs de dulcedine mixtũ cuz
notabili quantitate aqua extinctiõis ferri ⁊ in ea aqua deco-
quanƚ sebesten ⁊ iuiube ⁊ xilocharacte ⁊ vtaƚ ẽt aliquali ge-
latina facta sine aceto ex vino nigro ⁊ aqua ferrata decoctio-
nis vt supra cũ pedibus vituli in eadẽ decoctõe vltima deco-
ctione δcocta ⁊ aromatizata ⁊ colorificata cũ coralis rubeis
Postea in medicinalibus vz si ɔtinuo quasi lambẽdo aliqd su
matur de aqua ferrata decoctõis vt supra: nõ calida. sed frigi
da imo omue totũ qδ exhibeƚ sit frigidũ. Et tpe q° haberi pñt
portulace recẽtes masticatio eaꝝ deglutiẽdo saliuaz ẽ maximi
ꝓficui. Ualet ẽt singulariter ɔfectio facta vt. ℞. zuchari ro
xati antiqui dyadraganti frigidi añ. ℥. i. boliarmeni gũiarabici
suci liquiricie añ. ʒ. i. ß. cũ sirupo de mirtis fiat cõfec°. Et si non
sufficiat addanƚ trocisci de karabe nã in virtute opij sunt pluri
mi iuuamẽti. Inter sirupos p̃cipue vz sirup⁹ de mirtis cũ siru-
po de iuiubis cũ aqua decoctõis vt supra vel cũ aquis portu
lace ⁊ bursepastoris ⁊ ita cũ similib⁹ cõtinuãdo diuersiões cũ
lotionibus pedũ ⁊ fricatiõibus tibiaꝝ ⁊ vẽtositatõibus supra
nares ⁊ sub curuaturis genuũ cessabiƚ sanguinis emanatõ. Et
postq̃z per tres dies nihil aparuerit de sanguine puro tũc mi-
nuẽda sunt illa glutiatiua stiptica. Et cũ pte hoꝝ sunt admiscẽ
da lenitiua ⁊ faciliter abstersiua vt diapenidion inter ɔfectio-
nes ⁊ sirupus de liquiricia iter sirupos cũ aqua zuccari ⁊ pas
sulaꝝ ⁊ ita ꝓcedendo vsq̃z ad pfectam mondificationẽ minuẽ
do stiptica ⁊ addẽdo abstersiua. Potuissem multiplicare reme
dia sed

dia sꝫ ista excellētiora ⁊ inter reliqua vtiliora hic ānotaui ⁊c. Et his sum cōtentus ad pn̄s.

¶ De catarro ꝓ correctiōe quorūdā positoꝝ i ꝯsilio p̄cedenti pro dn̄o benedicto saluagio Januense. Consiliū. .30.

l Jcet al's dederiꝫ ꝯsilium in cāu spectabilis dn̄i bn̄dicti saluagij circa fluxuꝫ catarralē in cāna ⁊ i pectus ſm significata in scriptis missa iudicio meo satisfaciēs. Tamē qm̄ certior arbiter ē occultū quod dā. vidi p̄sentialr̄ duo que aliqualr̄ sunt diuersa ānotatis in dicto ꝯsilio. sꝫ vnū eoꝝ ē p̄cipuū. Nā ibi notatū ē illū catarrū eē spissuꝫ aliqualiter lꝫ calidū quod per q̄sdā euidētias d̄claraui ex qualitatib' transmissis in cāu tm̄ iā cōcepi ꝙ catarrus ē liq dus ⁊ ꝙ cerebꝝ eius ē quasi tempatuꝫ in actiuis lꝫ humidū ⁊ ꝓinde oportet q̄dā modificare de hijs que dicta sunt in dicto ꝯsilio. Jlla ergo tm̄ ꝯmemorabo que digna correctiōe videbūtur. Et ex hijs intelligeť ꝙ reliq̄ scripta in cāu sunt obseruāda. Scd̄m punctū p̄ncipale qd̄ in eo pn̄tialr̄ cognoui ē qd̄ ē virtutis multū dissolubilis siue resolubilis. ⁊ qd̄ hꝫ naturā siue ventrē multū obediētē ⁊ sic medicinas difficile tollerātē ēt de his medicinis loquēdo que dicunť bn̄dicte. Pro hoc igiť oportebit ēt quedā moderare descriptōes in consilio.

¶ Ut ergo deť ordo discurrēdo ꝑ dietā enumerabo puncta in q̄bus ē addēdū vel diminuendū. Circa igiť aerē vbi dicebať ꝙ dꝫ eē tēperatus in calido lꝫ ad siccū declinās: dico ꝙ si forte paꝝ ad frigidū declinet erit ꝯueniētior oī tp̄e: ⁊ ita dꝫ vitari ēt hyeme statio apud ignē. ⁊ maxie post cibū cōuersa facie ad ignē. Et in eo qd̄ dixi ꝙ dꝫ calefieri camera cuꝫ aromatib' calidis hyeme. Laudo cum eis cōmisceri rox. sandalos citrinos flores nenufaris ad eādem q̄ꝫtitatē sicut sunt aromatica calida. Reliq̄ illius capl'i d̄ are sunt obseruāda ſm ꝙ iacent. ¶ Circa caplꝫ mot' ⁊ exercitij vbi ꝓ regl'a poniť ꝙ tp̄e tussis ē vitādus motus ⁊c. Jntelliganť nō tm̄ tp̄e tussis. sꝫ ēt tēpore cū incipit fluere mā ⁊ cū incipiunt apparere punctiōes circa nasuꝫ vel guttur. nā tūc maxie dꝫ euitari oīs agitatio ⁊ aer calidus imo ēt ⁊ tēpatus qm̄ tūc ē melius aerē inclinari ad frigidū parūꝑ nō humidū sꝫ siccū. Reliq̄ in illo capl'o posita sūt obseruāda. ¶ Capl'm d̄ somno ⁊ vigilia in totū dꝫ obseruari. ¶ Circa ca^m cibi ⁊ potus in tp̄e nō fluētis māe oīa sunt obſuāda vt iacēt. Sꝫ in p̄n° fluxus māe multa sunt corrigenda vt ꝙ in sero dimittanť carnes in totū ēt oua saltē in sero ⁊ amigdalate p̄cipue dimittanť. sꝫ sit ꝯtētus pultib' ordei cū dyadraganto dissoluto in modū zuchari ⁊ ita ēt ꝓ hoc tp̄e dimittātur ficus ⁊ vue ēt passe ⁊ phistici ⁊ pinee. Et circa potū dimittanť vina. sꝫ bibať aq̄ or. excorticati cū zucharo saltē ꝑ vnā dieꝫ. ⁊ tunc sit oīo ꝑcitas i cibo ⁊ potu. postea accedať ad vinuꝫ vue nigre cū maiori mixtiōe aque cocte i p̄mis duob' dieb' ⁊ postea poterit minus de aqua in ꝓcessu. Jn aialibus passionib' obseruanduꝫ est in toto vt in capitulo est scriptum.

¶ Circa medicinalia laudo singulis trib' mēsibus vt ēt scribiť in ꝯsilio vt sumanť sirupi scripti ibidē ēt semꝑ ponēdo sirupuꝫ violatū hyeme cū reliq̄s ⁊ hoc intelligať nisi sit mā in fluxu et ꝑcipianť ille pūctiōes qm̄ tūc nō laudarē ēt illos sirupos. sed in cāu tūc ꝯueniret sirup' vt infra. ℞. sirupi de iuiubis. ℥. i. sirupi roxati ⁊ mellis roxati an̄. ʒ. ß. aque decoctiōis mirtilloꝝ masticis ⁊ cubebaꝝ. ℥. iij. misce. Et nō exn̄te fluxu māe. p' sirupos scriptos i ꝯsilio laudarē medicinā n̄ i ꝯsilio positā qm̄ lꝫ illa eēt in corpore mediocris facilitatis in soluēdo ꝯueniēs. tn̄ ꝓpter suā maximā facilitatē eēt fortior. vn̄ laudarē medicinā illam sicut iacet remotis solutiuis vt diafenicone diaprunis solutiuo. Sꝫ vbi eēt fluxus materie tūc exhibeanť tres pillule aseieret. ʒ. i. post cenā. Et similes pillule vel aliquaꝝ eaꝝ possent sumi d̄ xv. dieb' in. xv. dies addēdo duo vl' tria grana agarici trociscati si eēt aliquale nocumētuꝫ de opillatione in cā alias in cāna vel difficultate in hanelitu icorporādo cum modico oximellis simplicis ⁊ sumēdo post cenā ꝑ duas horas ſm ꝯsuetudinem suaꝫ. ¶ Circa aūt diuersiuū per nares laudo ip̄m positum in ꝯsilio. sꝫ loco aque mellis ponať aqua zuccari in qua ēt decoquanť viole. postea trahať paꝝ de eo tepido ꝑ nares. Nō auderē ad fortiora fluēte ēt materia ⁊ in pricipio fluxus ⁊ in processu laudo alia genera diuersionū posita in ꝯsilio de ventosis de lotione tibiaꝝ. sꝫ in decoctōe addanť reliq̄s malue ⁊ rose. Nō laudo gargarismata neq̄ꝫ masticatoria vt ibidē ēt diciť. ¶ Ad ꝯfortatiōem capitis ⁊ aliqualē resolutōeꝫ laudo biretū factū ex sindone de grana siue saculuꝫ capiti supponēdū vt i ꝯsilio scriptū ē sꝫ addať. ʒ. i. ß. sandaloꝝ citrinoꝝ. Laudo etiaꝫ ad tenēdū in ore repercussiuū scriptū ibidē ēt ⁊ pillulas bichichias ibidē scriptas. laudo reliqua oīa ibi scripta. Sꝫ si exhibeať metridatū addať paꝝ d̄ zuccaro roxato. Jn odoramēto aūt laudo cū sandalis citrinis addať. ʒ. ß. roxaꝝ ⁊ hec oīa ad intētionē materiei fluētis. ¶ Jn intentione v̄o materie fluxe si ꝯtingeret hanelitū difficultari. laudo electuariū siue loch ibidē factū sꝫ simul cū reliquis addať. ʒ. iij. zuccari roxati. Et ill'd p̄mū loch siue electuariū sufficiet dimittēdo 2^m ⁊ decoctioneꝫ sequētē. Et reliqua sequētia placēt i ista itentiōe vsq̄ꝫ ad vng^m pectoris in quo addanť. ʒ. ij. olei viola. ¶ Circa intentiōeꝫ v̄o sputi sanguinis si ꝯtingat laudo flobothomiā ꝑ quā euacuetur sanguis notabilis quātitatis postea post. x. horas circiter laudo tm̄. ʒ. ß. philonij ꝑsici dissoluti vt ibidē. Et laudo regimē ibidē positū ⁊ ēt que sequūť de sirupis ⁊ electuarijs qn̄ sanguis iterato flueret mondifican° ſm ibidē scripta vtiliter ad istū casum. Et sic sit finis.

¶ Pro quodā patiēte fluxuꝫ catarralē deorsum pro maxima ꝑte ad musculos pectoris cum debilitate splenis ⁊ cum macie ⁊ aptitudine casus in febres. Consiliuꝫ .31.

c Asus huius nobilis circūspecti viri Lazari de caxali maiori. vt ex pn̄tia sue ꝓprie habitudinis siml' cū significatōibus sumpt̄ ex lesiōe opationuꝫ ⁊ ex casib' maxie pulsu ⁊ vrinis ē p̄ncipalr̄. accidentaliter tn̄ fluxus catarralis materie satis spisse nō tam̄ extremaliter talis dulcis vel insipide pro maxima ꝑte deorsuꝫ fluentis p̄ncipaliter ad musculos. ⁊ non ad pulmonē. neq̄ꝫ ad paniculos intrinsecos. qm̄ oīo tusitaret. stāte tn̄ difficultate motus mēbroꝝ pectoris cū grauitate eorūdē. imo dolore circa illas ꝑtes ad tactū quasi ꝑcepto. vbi nō sit negandū qn̄ ēt aliq̄ portio deorsuꝫ fluat in mēbra ꝯtenta in pectore que tn̄ nō est acuta neq̄ꝫ male qualitatis ⁊ ita nō reddiť vlceratiua. Et ꝓinde quātū ad hanc radicē de catarro nō credo nisi aliter varietur dispositio catarralis eē iminēs ꝑiculū de ptisi futura. Concomitať ēt huic accidēti debilitas splenis idebite mondificando massam sangnineaꝫ ab humore melācolico ꝓpter idispositionē attractiue illius. ⁊ inde infrigidatur epar ex nimia pn̄tia mel'ie circa ip̄m. ⁊ ita ēt ex sanguine grosso ad mēbra trāsmisso fit opillatio i mēbris naturalibus que opillatio maxie ex vrinis manifestať simul cū debilitate in motu ꝓgressiuo ⁊ ex mēbroꝝ macie. cū hoc ꝙ in eo ē resolutiua in toto fortis ex caliditate ⁊ siccitate cordis supra totū in fluxis q̄ ꝯplexio cordis ex pulsu satis veloci ⁊ frequēti simul cū aiositate ad opatiōes ēt ex natura difficilis declarať. vn̄ ⁊ ex ꝑte dispōis cordis ⁊ opillationū sequētiū radicaliter ex mala dispōne ⁊ debilitate splenis nō tm̄ in attrahēdo sꝫ ēt in resoluendo reddiť tale corpus patū incidere in febres oīs generis effimeras. s. hūorales vel ethicas. Jdcirco ad p̄seruanduꝫ a lapsu ⁊ a nocumētis pectoris ⁊ a ꝓbabili casu i febrē ad quē casuꝫ ēt disponit defluxus materie ad musculos pectoris. Nā difficultatē motuū mēbrorū pectoris sequiť difficilis attractio aeris ad refrigerium cordis ⁊ difficilis expiratō vapoꝝ capinosorum ꝑ anhelitū. ⁊ iō p̄pať ad casum in febrē. Et hec de casu sufficiant.

¶ Ad p̄uisionē ergo a lapsu in nocumēta apta sequi ex catarro ⁊ ēt ad nocumēta apta sequi ad opillationē mēbroꝝ nāliū insurgūt due p̄ncipales intentōes. Una. s. ad catarrū ⁊ fluētē ⁊ ēt fluxū. Alia intētio ad rectificationē plenis ⁊ hec vtraq̄ꝫ itētio ꝯpleť dieta cōuenienti ⁊ medicinalib'.

¶ Sꝫ dieta pōt ad vnū ordinē reduci vt vtriq̄ꝫ ꝯueniat dispositioni in euitatōe p̄ncipaliteꝛ frigidoꝝ ⁊ opillātiū. Et in h° p° d̄ aere viteť aer q̄libet nebulosus turbidus ⁊ vētosus ⁊ maxime a vēto australi. Et caueat a statione sub radijs lunarib' ⁊ solaribus. Et sit camera sua ꝯstructa inter duo solaria hn̄s respiraculum ad oriētē: qd̄ si nāliter vt tp̄e hyemis sit aer multū frigidus ⁊ hūidus rectificeť artificialiter cū igne facto ex lignis rorismarini ⁊ iunipi ⁊ alijs aromatibus. ¶ Circa motū ⁊ q̄etē ꝯuenit exerci^m mediocre si ante cibū fiat adminus ꝑ mediam horā suaue nō repentinū ⁊ post cibū quiescat. valēt ēt fricationes maxie ꝑtiū inferiorū anteq̄ꝫ ex lecto surgat prius tn̄ facta euōe materieꝝ cōiuꝫ ꝑ secessuꝫ ⁊ ꝑ vrinā quib' factis cōuenit ēt capitis leuis fricatio cum pāne calido ⁊ pectina°. ¶ Circa somnū ⁊ vigiliā vitet somnū ꝓlixū ⁊ maxie diurnū ⁊ maxie su

pra cibū ⁊ repletionē ⁊ nō intret ad dormitionē ēt ꝺ nocte nisi
post duas horas a cibo sumpto. Et ꝑduret somnꝰ septē horis
ad plus ⁊ in dormiēdo teneat caput eleuatū ⁊ ꝯueniēter co-
optuꝫ declinando sup alteꝝ lateꝝ magis sinistrū q̄ꝫ dextrū ⁊
i loco obscuro a frigore tuto. ¶ Circa passiōes animi. vitꝫ oēꝫ
subitā animi passioneꝫ siue sit tristitia siue furor siue timor siue
gaudium maxie supra repletionē. Sꝫ gaudiū tēpatū multū
ē conueniens. a coitu ēt abstineat q̄ꝫtū pōt ⁊ maxie laborio-
so ⁊ supfluo ⁊ supra repletiōem. ¶ Circa cibū ⁊ potū. primo
sit regl'a ꝙ cauēda sit oīs repletio vn̄ ꝑcitas i cibo ⁊ potu mul
tū in hoc cāu laudaṫ. nō tn̄ sit tāta vt eā sequaṫ iflamatio ⁊ ex
tenuatio. vn̄ ieiuniū ēt in casu vitupaṫ. Et vtaṫ cibis bn̄ digesti
bilibus ⁊ generatiuis boni chimi vt ouis sorbilibus ⁊ carnibꝰ
pulloꝝ ⁊ auiū nō in paludibus degentiū. sꝫ in aere vt ꝑdicum
faxianoꝝ ⁊ huiusmōi. Carnes ēt pipionū ipiguatoꝝ artificia
liter ⁊ exercitatoꝝ ꝭm nām laudanṫ. vitupanṫ ēt in cāu cibaria
quecunqꝫ ꝟlatica ⁊ viscosa. Et iō cauēdū est a piscibus maxie
grossoꝝ corpoꝝ ⁊ nō squamosis. ⁊ si aliq̄ cōcedi possunt sint
pui petrosi vel saltē grossas squamas nō hn̄tes. Inter fructꝰ
laudanṫ vue passe alique amigdale cū pineis. Nō sint tn̄ recē
tes sꝫ exicate. De potu dicaṫ qꝺ ꝯueniētius ē vinū albū debi
le vel medij coloris ⁊ nō vinosuꝫ grossuꝫ ⁊ vaporosuꝫ neqꝫ sit
nouū neqꝫ turbidū. sꝫ mediocris substātie ⁊ sumaṫ in tēpata
quātitate. Et hec de dieta sufficiant.

¶ Circa medicinalia q̄ꝫtū ad catarrū fluentē ⁊ ēt fluxū stant
due intētiones ꝑncipales. Una ē ad mām que fluit. Alia ē ad
habilitādū expulsionē materie fluxe cū rascatione. ¶ Prima
igiṫ intētio ꝑficiṫ tribus ingenijs. primo. s. euacuādo mām a ce
rebro cū leuiter educētibus. 2° cū diuertētibus mām ad aliam
regionē nō suspectā. 3°. cū sistentibus fluxū māe ad locū pecto
ris. ¶ Intētio vero principalis ꝯpleṫ cū lenietibus cānaꝫ pul
monis ⁊ partes pectoris iuuātibus in expulsiōe ⁊ ꝯfortātibꝰ
hec mēbra. Primū pñie intētiōis de euacuatōe cōpleṫ sumē
do. ℈. ij. in tribꝰ pillulis grossis eūdo dormitū post duas horas
post cenā factas vt. ȷ. ℞. agarici trociscati ꝑtes duas pillulaꝝ
asayeret ꝑtem vnā granoꝝ peonie quartā partē vnius cū o xi
melle simplici fiat pasta pro pillulis. Scōm prime intētionis ꝺ
diuisione materie q̄ succedere dꝫ regulariter ad euacuationeꝫ
ꝯpleṫ ꝯueniēter attrahēdo per nares mām in mane facta ex-
pulsione supfluitatū cōium cū caputpurgijs vt infra. ℞. aque
mellis decocte ꝭm artē. ʒ. quattuor aque maiorane aque viol.
suci radicū bletis ꝺpurati an̄. ℥. i. nigele puluerizate nucismus
cate sil'r puluerizate. an̄. ʒ. ß. misce ⁊ de eo tepido paꝝ posito
sup vola manus trahaṫ ꝑ nares ter vel q̄ter. Et hoc fiat tribꝰ
diebꝰ ꝯtinuis i mane expulsis supfluitatibꝰ cōibꝰ postq̄ꝫ sūpte
sunt pillule supradicte iterposita vna die q̄ pillule sumanṫ ter
in mense p̄cipue tꝑe hyemis ⁊ veris. s. singulis. x. vel. xij. diebꝰ
nō ꝭuato tn̄ ordine dieꝝ imo ēt aliquotiēs pn̄t sumi ifra noueꝫ
dies ꝭm ꝙ grauitas capitis vel alia nocumenta citius manife
stabunṫ. Fluēte ēt mā p̄ter diuersionē ꝑ nares cōueniūt diuer
siōes facte cū fricatōibꝰ mēbroꝝ extremoꝝ maxie pedū. Va
lent ēt clisteria que fiāt secūdū formā vt. ȷ. ℞. furfuris. M. i.
camomille melliloti mercurial' folioꝝ sicle. an̄. M. ß. bulianṫ
in quattuor libr̄. aque vsqꝫ ad ꝯsumptōeꝫ q̄rte ꝑtis. postea ꝺ
collatura sumaṫ libr̄. i. ß. cui addaṫ cassie fist. yere pigre simpli
cis Gal'i. an̄. ℥. ß. mellis cocti. ℥. i. olei cōis. ℥. ij. olei camomil
le. ℥. i. ⁊ cū modico salis fiat clistere. ⁊ sumaṫ bis i ebdomada
Nā iuuabit plurimū in vtraqꝫ dispōne. s. ⁊ catarro fluente: ⁊
opillatōibus mēbroꝝ nāliū. Cōuenit ēt ad ꝯfortatiōem dige
stiue cerebri ⁊ ꝯsequēter ꝓhibitōeꝫ eūonis māe catarralis sil'
cū aliquali resolutōe ⁊ exiccatōe māe genite vt fiat biretuꝫ ꝺ
sindone ꝺ grana ad figurā sui capitis in quo iponanṫ spēs vt
ȷ. Et ita disponanṫ vt nō possint ꝺ ꝑte in ꝑtē fluere cuꝫ suturis
⁊ teneaṫ ꝯtinue ifra ad biretū saltē hyeme ista tota futura fiat
vt infra. ℞. maiorane sticados rof. sandaloꝝ citrinoꝝ. an̄. ʒ. ij.
macis. ʒ. i. gar. ʒ. ß. ꝺnicis. ℥. ß. nuſ. fiat pl'uis ⁊ dupliceṫ si ex-
pedit ꝭm proportiōeꝫ simplicium.

¶ Circa 3ᵐ punctū huiꝰ ꝑme ꝑtis. s. de sistēdo mām catarralē
laudo vt singula nocte in ore teneaṫ vna de pillulis planis fa
ctis vt ifra. ℞. spice thuris albi masticis an̄. ʒ. ß. bolliarmeni.
℈. i. cū sirupo de papauere formēṫ pillule grosse plane in for-
ma lupinoꝝ. Et si oibus. x. diebꝰ sumatur. ʒ. i. dyaolibani in in-
troitu lecti erit efficax remedium.

¶ Quātuꝫ vo ad aliā intētiōeꝫ de mā fluxa ꝯtēta in pectore ⁊
ad habilitādū ad excreatiōeꝫ materie si q̄ fluxa esſꝫ in pulmo
nē ꝑmo laudo vt sumaṫ in mane de ꝯfectiōe vt ifra lambēdo
℞. penid oꝝ. ℥. i. ß. suci liqricie. ʒ. i. loch de pio. ℥. ß. pulmonis
vulpis. ℈. ij. croci. ℈. ß. cū sirupo de liqricia fiat loch. Exterius
autē laudo pro iunctiōe mēbroꝝ pectoris vt fiat inūctio circa
ipm nō tangēdo regionē cordis vt infra. ℞. mucilagis altee
fenugreci factaꝝ ex aqua capillorūue. an̄. ʒ. iij. isopi humide
olei viola. ⁊ amigdalaꝝ dulc. an̄. ʒ. ß. olei de yreos. ʒ. ij. croci
paꝝ ⁊ cere paꝝ fiat vngᵐ. Si ēt bis in ebdomada sumat ante
prādiuꝫ coclear vnū de puluere vt ifra cū modico brodij erit
ꝯueniens. ℞. pulmonis vulpis. ʒ. ij. anisi capilloꝝ ueneris. an̄.
℈. i. croci. ℈. ß. misce fiat puluis. Nā hoc ē multū efficax ad
ꝑseuerādū a lapsu in dispsiotioneꝫ sibi suspectam.

¶ Iaꝫ vltio ꝑncipaliṫ circa scd̄aꝫ dispōeꝫ ꝑncipalē vt opilla-
tionē mēbroꝝ nāliuꝫ habentē radicem a debilitate splenis vt
supra dictū ē. laudarē bis in āno vt in vere ⁊ autūno in princi
pio eorum fieri eūoneꝫ materie melācolice simul ⁊ flegmatice
ex splene prius eūando. Et hec predigesta materia cum quat
tuor vel quinqꝫ sirupis vt infra. ℞. mellis rosati sirupi de dua
bus radicibus cum aceto sirupi de epithimo an̄. ℥. i. aque de
coctionis radicum feniculi scolopendrie ⁊ passularum. ℥. vj.
misce ⁊ clarificeṫ ꝑ duabus vicibꝰ ⁊ ꝯtinueṫ vt supra postea
sumaṫ potio vt. ȷ. ℞. polipodij quercini radicū feniculi ⁊ petro
silij an̄. ʒ. ij. ß. folliculoꝝ scene epithimi an̄. ʒ. i. passulaꝝ. ʒ. iij. flo
rū sticados boraginis ⁊ melisse an̄. ʒ. ß. buliāt oia ꝭm artē ꝑus
decoquēdo radices. 2° flores in debita quātitate aque postea
fcā collatura in. ℥. vj. dicte collature infundanṫ agarici. ʒ. ij. ℥ʒ.
℈. ij. ⁊ stēt in ifusiōe p. xv. horas deinde fiat expssio ⁊ collatu-
ra eius ⁊ collature addaṫ diacatoliconis. ʒ. vj. hyere simpli-
cis i electuario. ʒ. i. ß. misce fiat potio ⁊ sumaṫ ꝭm ordinē me
dicinaꝝ solutiuaꝝ. Et post sex horas sumaṫ lauatiuū de brodio
ciceꝝ rubeoꝝ ⁊ modico zuccari rubei. Sequēti die sumaṫ con
fectio vt. ȷ. ℞. metridati. ʒ. i. diabuglosati. ʒ. ij. ⁊ tardeṫ cibus
ēt p. vj. horas post. Et si infra duos vel tres dies apparerent
vrine grosse ⁊ aliqual'r ticte vt ē rōnabile laudarē fieri leuē ap
turā vene splenis brachij dextri educēdo quattuor vl'. v. ℥. san
guinis sꝫ fiat aptura lata. Et fiat ꝟlomia circa vespas post prā
diū per. vii. vel. viij. horas ⁊ p̄cedat prandiū leue. Deinde lau
do vt fiat inūctio circa splenē de vnguēto vt. ȷ. ℞. armoniaci
⁊ bdelij an̄. ʒ. ij. dissoluanṫ i aceto vini albi olei amigda. dulciū
ʒ. iij. olei de cap aribꝰ ⁊ olei de ruta an̄. ℥. ß. scolopēdrie tama
risci nigelle seis portulace puluerizatoꝝ an̄. ʒ. ß. croci. ℈. i. mis
ce fiat vnguētū lene ꝑ vnctione semel adminus i die ꝑ aliquot
dies ꝯtinuando. Nā in hoc fortificaṫ virtus naturalis splenis
in attrahēdo sanguinē melancolicū ab epate ⁊ sic sanguinem
mōdificando ⁊ resoluēdo qꝺ ad ipm venit. Et qm̄ postremo ex
cordis sui dispositōe ⁊ reliq̄s adiunctis stat paratus ad casuꝫ
in febres vt dictū est supra. laudo ad p̄uisionē vt tꝑe estatꝭ sibi
caueat a cāis calefaciētibus ⁊ ꝯtinuo secū afferat saculuꝫ su-
pra cor factū vt. ȷ. ℞. rosa. viol. floꝝ nenufaris. buglose ⁊ bo-
raginis an̄. 3ᵃᵐ ꝑtē vniꝰ. M. sandaloꝝ citrinoꝝ coraloꝝ rubeo
ruꝫ vtriusqꝫ been. an̄. ʒ. ß. spodij sete crude ossis de corde cer
ui margaritaꝝ albaꝝ ⁊ iacintoꝝ. an̄. ℈. vnū ambre croci. an̄.
℈. ß. camphore granas duas misce. ⁊ erit saculus ꝯfortatiuꝰ
⁊ remissiuus a casu in lapsuꝫ calidū. Itē laudo i estate maxie
i meridie iā inanito stomaco vt sumat coclear vnū magᵐ ꝺ cō
fectione vt. ȷ. ℞. diabuglosati diaboriginati an̄. ℥. ij. zuccari
violati ⁊ rosati an̄. ℥. ß. spērum diarodon abbatis. ʒ. i. spērum
trociscoꝝ de camphora. ʒ. ß. cū sirupo de acetositate citri paꝝ
fiat ꝯfectio. Et si post eā sumāṫ. ℥. q̄ttuor. vel. v. aq̄ ordei in cāu
ꝯueniēs ē. Sꝫ hijs vtaṫ tꝑe maximi caloris. Et his sum ꝯten
tus. xix. decēbris anno. 1497. cum laude yesu ⁊ virginis ma
tris Marie.

¶ Pro quodā mercatore de sauona patiēte multitudinē sputi
aquose humiditatis siue flegmatis aquei. Consiliū .32.

I n hac molestissima ⁊ tediosa multū passione q̄ est
fere cōtinua expuitio ꝺ nocte hora vigilie hūidita-
tis aquose siue flegmatis aq̄i dimissis oibꝰ illis q̄ hic
theorice dici possent: de essentia morbi inuestigādo: ⁊ de cau-
sis eiusdē ꝑꝑ breuitatē ad vtilia tm̄ ⁊ ad curā deuenio. ¶ Pri
mum igiṫ pro regula nō laudo exhibitōeꝫ medicinarū fortiuꝫ
sed magis frequētē vsuꝫ aliquarū debiliū maxime ꝑꝑ passibi-
litatē ⁊ moliciē stomaci. Cōueniēs tn̄ ē vt bis in anno medici
na vtatur debili in satis tn̄ nōbili dosi vt tꝑe maij ⁊ tꝑe septem
bris

bris:⁊ añ eā nō incōuenit vsus ꝑ aliquot dies aliquoꝝ sirupo
rum digestiuoꝝ. Et qm̄ hec dispō radicē hꝫ ꝓncipaliter a cere/
bro lꝫ pp stomaci nocumētū in stōaco manifestet̄:dimissis etiā
his que ad regimē sex rerum nō naturaliū attinēt q̄ꝛ in illis pp
diuturnitatē morbi ꝯsilio multoꝝ medicoꝝ factus ē doctior ad
medicinalia tm̄ accedo. Laudo igit̄ primū pro digestione ma
terie vt sumat sirᵐ vt ifra quattuor vel qnqꝫ vicibus. ℞. mellis
ro. saltē post. vj. mēses facti. ℥. i. miue citonioꝝ cū specieb⁹ siru
pi de radicibus sine aceto. añ. ʒ. ij. aquaꝝ betonice absinthij ⁊
buglose. añ. ℥. i. duplicet̄, ⁊ clarificet̄ aromatizādo cuꝫ modico
ligni aloes. Et sic cōtinuet̄ in mane vt dictū ē. Post quos siru/
pos sumat pullulas vt infra. ℞. pillulaꝝ asseyeret. p. ij. vt gr̄a
exempli. ℈. quattuor pillulaꝝ elefanginarum. p. ʃ. vt. ℈. ij. ab
sinthij sticados. añ quartaꝫ ptem vt. g̃. xv. cū melle rosato fiāt
pillule pro vna dosi que ⁊ si sint multe numero nō ē cura. Post
quas tardetur comestio per horas. viij. Nec post hanc me/
dicinam laudo lauatiuum nisi forte prauam materiam eduxe/
rit a te gratia cuius lauatiuum exhiberi posset. Sequenti ve/
ro mane sumat cōfectionem vt ifra. ℞. zuccari rosati. ʒ. ij. spē
rum diagalāge ⁊ plirisarcoticō. añ. ℈. i. cū mellerosato fiat cō
fectio. Et de istis pillulis laudo bis in ebdemoda sumant̄ tres
distāter a cena. p. v. vel. vj. horas. Cōuenit ēt post purgatōeꝫ
factā cōem vt bis in ebde moda sequēti fiat masticatoriū vt in
fra. ℞. masticis. p. i. passulaꝝ mōdataꝝ. p. ʃ. cubebaꝝ ⁊ pipis
lon. añ. quartā ptē. ⁊ de hoc toto sumat circiter. ʒ. ʃ. i mane ad
masticādū ⁊ expuēdū. Laudo cū hoc vt fiat lotio capiti. post/
q̃ꝫ tñ vēter lapsus fuerit cuꝫ lisiuio forti facto ex cinerib⁹ vitis
albe lauri iuniperi ⁊ stipitū rorismarini. qđ ēt lixiuiū aromatize
tur cū spēbus positis in pecia q̄ paꝝ buliāt in dicto lixiuio vt i
fra. ℞. maiorāe sticados yue rorismarini añ. M. ʃ. sauine. ʒ.
ij. rosaꝝ nucismuscate corticū citri gariofiloꝝ ⁊ cubebaꝝ añ. ʒ.
ij. ꝯtundant̄ grosso mō. ⁊ in dicta pecia ponant̄:diuertere etiaꝫ
mām ꝑ nares eēt ꝯueniēs cū cōibus medicis. Si ēt fortassis
apponeret̄ leue ruptoriū post aures eēt cōueniens. q̄ fiat fm
hunc modū. ℞. cantaridū abscisis alis ⁊ capitibus infusaꝝ in
aceto fortissimo p. i. fermēti. p. ʃ. ⁊ cū melle anacardino. fiat
mistio ⁊ paꝝ decoopiat̄ vsqꝫ dū locus rumpat̄. tandē cū buti
ro purget̄ supponēdo ēt modicū de folio caulis rubei fluente
etiā habūdāter mā ꝺ nocte. Laudo vt sumat̄ ad q̃ztitateꝫ. ℈.
ij. auree alexādrine cū modico vini hora somni. Cōuenit etiā
magis ad stomacū rectificādū vt semel vel bis in ebdemoda
sumat̄ ꝺ trifera minore descriptōe cognita fm integrā totā de
scriptionē ad quātitatē. ʒ. i. ʃ. in mane. Laudo ēt vt tpe hye/
mis ꝓ ꝯfectōe sumat electuariū vt. j. ad q̃ztitatē medie nucis
℞. piperis al. ⁊ lon. gar̄. ʒʒ. añ. ʒ. x. cinamomi al' cimini rosaꝝ
ru. añ. ʒ. q̃tuor sandaloꝝ citri. spodij. añ. ʒ. iij. zuchari taberzet
ʒ. x. seminis feniculi anisi. añ. ʒ. ij. cardamomi minoris cubebe
macis añ. ʒ. i. cipi seminis mirtiloꝝ sicoꝝ cimini. añ. aureum. i.
cāphore. ℈. i. musci. g̃. viij. galliemuscate. g̃. xv. Deinde sumat̄
mellis ad pondus oiuꝫ ⁊ tandē aque ꝺ duob⁹ granatis ⁊ aq̄ ꝺ
citonijs ⁊ sup lentuꝫ ignē coquātur donec ispisent̄ ⁊ cū eo ele
ctuariū ꝯficiat̄ ⁊ in olla pollita reponat̄ dosis ē ad q̃ztitatem
auellane. Pōt tñ minorari hec descriptio fꝫ ꝓportōꝫ minorā
do simplicia. Laudat̄ etiā vt ante cibum ⁊ post cibū lauet̄ os
cū aqua calida decoctōis masticis. Cōuenit ēt fricatio gingi
uaꝝ ad ꝓhibēdū descensuꝫ a capite cū puluere facto vt ifra
℞. cornu cerui adhusti. semis tamarisci ciperi rosarum spice
añ. ʒ. i. salisgēme q̃rtaꝫ ptē terrant̄ ⁊ cribelent̄. Ladauit etiā
Azararius in hoc cāu stomaco ieiunto aliqñ sumere tortellas
vel paneꝫ exicatū ad ignē cū aliquo salsamento. Rectificare
quoqꝫ stomacū exterius ne recipiat ⁊ ꝯfortare vesicaꝫ in hoc
casu plurimū ꝯuenit. Unde fieri pōt cerotū qđ extēdat̄ super
coriū i formā scuti vt. j. ℞. cubebaꝝ calamēti cardamomi ma
cis ciperi añ. ʒ. ij. rosaꝝ rub. nucismus. añ. ʒ. iij. folioꝝ mirti sico
rū sansuci. añ. ʒ. i. ʃ. terant̄ ⁊ cribelent̄ ⁊ cum oleo absinthij. ⁊
modica aqua citonioꝝ addeñ ꝺ mastice q̃ztū sufficit fm arteꝫ
fiat cerotū. Omitto multa alia ⁊ medicinalia que fieri possent
cerebro q̄ꝛ illa oia referri pñt que iuuarēt in catarro flegmat̄
subtili ꝑ viaꝫ indigestionis cerebri:⁊ ēt dietā q̄ꝛ multum vsus
est ⁊ in mediocrum p̄sentia ⁊ sufficiētia ꝯfido. Cōuenit etiaꝫ
aliqñ stomaco vacuo sumere tria grana pipis albi cuꝫ. vi. pas
sul' ⁊ vno folio plātaginis ⁊ diligenter masticare ⁊c.

¶ De mala dispositiōe opilatiua circa epiglotim ⁊ partes su/
periores ex materia catarrali deorsum fluxa pro Reuerendis
simo cardinali Senense. Consilium. .33.

N casu reuerendissimi dñi dñi cardinalis senensis
vt accepi a Reuerendissimo dño Stephano de ro
bijs archidiachono papiēsi ē quedā mala dispositō
opilatia circa epiglotiꝫ ⁊ ptes supiores cāne ex mā
catarrali deorsuꝫ fluxa fluida nō acuta sꝫ viscositate pticipāte
ꝓpter quā ibideꝫ fit adherens ⁊ inspissat̄ a caliditate cordis
⁊ pulmonis. vñ necessaria fit rascatio q̃dam mane quasi cōtiª
vsqꝫ dū a virtute expellat̄ dicta materia catarralis inspissata
alba facta obediens obm̄ virtuti expulsiue ꝑ inspissationeꝫ. vñ
antea cū fluebat liq̄ditate substantie eius reddebat̄ ihabilis
expulsioni. que oia per signa vl' accidētia habita vel intellecta
a supradicto dño Stēphano possent euidentissimis rōibus de
clarari sed sufficiat ad pñs ita sumatiꝫ casuꝫ expressisse.
¶ Expediūt ergo due intentiōes ꝓncipales. Una ad mām q̄
fluit. Alia ad habilitādū eius expulsiōem dū fluxa est ne labo
riose rascando educat̄. Pria, ergo itentio ꝑficit̄ trib⁹ igenijs.
s. euacuando mām a cerebro cū leuiter educentibus. 2° cū di
uertētibus materiā ad aliaꝫ regioneꝫ non suspectam. 3° cum
cōsistentibus fluxū materie ad locum.
¶ Prima intentio ꝓncipalis ꝯpletur cū remittentib⁹ calidita
tē inspissanteꝫ ⁊ aliqualr̄ incidentib⁹ eā inspissatā ⁊ lenietibus
cānā ⁊ ptes gutturis ⁊ cū h̄ ex pte substātie dictaꝝ medicinaꝝ
per sensibile tempus in dictis ptibus cōmorantibus ⁊ mēbra
dicta ꝯfortantib⁹ ea iuuātia in expulsiōe. Primū prime inten
tionis de eūone ꝯplet̄ sumēdo. ℈. ij. i tribus pillulis grossis eū
do dormitū post duas horas post cenā factis vt. j. ℞. agarici
trociscati. p. ij. pillulaꝝ assayeret ptem vnā granoꝝ peōie q̃rtā
ptem vnius cū oximelle simplici fiat pasta pro pillis. ¶ Scōm
punctuꝫ prime intentiōis de diuersiōe materie que succedere
dꝫ regularit̄ ad euacuationē cōpletur ꝯueniēter attrahēdo ꝑ
nares i mane facta expulsione supfluitatū cōiuꝫ cū caputpur
gio vt infra. ℞. aque mellis decocte fm artē. ℥. iiij. aque maio
rane aque violaꝝ succi radicū bletis depurati añ. ℥. i. nigelle
puluerizate nucismuscate silr̄ añ. ʒ. ʃ. misce ⁊ ꝺ eo tepido paꝝ
poito sup vola manus trahat̄ per nares ter vel q̃ter. Postea
mōdificata materia lauent̄ nares cū aqua zuccari. Aliud ige
niū tertiū prie intentiōis de sisten° materiā fluentē ꝯplet̄ vt su
mat̄ in itroitu lecti. qñ nō sumunt̄ pillule alie soluētes vna pil
lula de factis vt. j. ℞. thuris al. masticis boliarmeni. añ. ʒ. ʃ.
spice. ℈. i. cū sirupo ꝺ papauere forment̄ pillule grosse ⁊ suma
tur vna vt supra. Et aliqñ ad hanc intentionem si materia ptici
paret aliquali acuitate loco pill'e vt i introitu lecti sumātur tria
coclearia de dyacodion. ¶ Scđam intentionē ꝓncipalē ꝯplet
si sumatur in aurora. ʒ. i. de ꝯfectione vt infra. que i ore multo
tpe teneat̄ ⁊ tādē paulatine descēdēdo lambat̄. ℞. penidioꝝ.
℥. i. ʃ. succi liq̄ricie passulaꝝ enucleataꝝ. an. ʒ. ij. sebestē recētiū
ʒ. i. capilue. gui arabici. añ. ʒ. ʃ. pulmonis vulpis. ℈. ij. croci.
℈. i. oia simul ꝯmisceātur i mortario ⁊ cū sir° de liquiricia redu
cant̄ ad formā loch. Et de istis ad pñs sum cōtentus dimissis
multis ꝑ p̄stātissimos curiales, phiscos reliq̄s cōmemorandis
de regie in dieta ⁊ obseruatōe ei⁹ que in cāu necessariissiª ē ⁊
multis alijs ad cāuꝫ ēt vtiliter ptinētibus. Ista tñ breuia sꝫ vti
lia iudicio meo medicinalia vt satisfacerem reqsitiōi facte ꝑ
Reuerēdissimū dñm Stephanū archidiaconū vt supra pat⁹
vbi expediat ad latius ꝯsultādū ⁊c̄.

¶ Pro illustrissima dña nostra dña ducissa Blanca que erat
aliqualiter asmatica. Consilium .34.

Iligenter pēsatis ⁊ examinatis exquisitissime acci/
d dentibus in casu ꝯtingētibus sup quo querit̄ cōsul
tatio iudicat̄ dispositionē istam piodice ꝯtingētem
sine tñ ordine piodi:⁊ si nō sit verū asma ⁊ ꝓprijssi/
me sumptū:tñ large dici debere asmaticā passionē a medicis.
Qm̄ vt dicit Gali. tractatu septimo libri. x. tractatuū. Eos qui
absqꝫ q̄ febricitant respirāt frequēter sicut q currūt cito ꝯsue
uerunt nominare medici asmaticos. Que dispō cū sit hanelit⁹
pa° ⁊ ipossibile sit hanelitū pati nisi aliqđ instrumētoꝝ eius pa
tiat̄ aut per se aut ꝑ colligantiā vt voluit Gali. quarto interio/
rum. c. quarto ad ꝓn. Et q̄ꝛ instrumēta hāelit⁹ sunt multa. ⁊ hñt
secū mēbra cōcomitātia nō pauca numero ex quoꝝ diuersoꝝ

lesiõe induci possꝫ tale accidẽs. Tũc arbitramur tale accidẽs
pẽdere ꝓncipaliter pp tres cãs. vnaꝫ tñ ꝓncipalissimã. ⁊ duas
ꝯcomitãtes vt pluriᵐ. Prima ⁊ principalissima ẽ aliqualꝛ opi/
latio facta ĩ mẽbris spiritꝰ pp mãm catarralẽ aqueã subtilem
ex cerebro descẽdentẽ ad ipm pulmonẽ ⁊ sic receptã in porosi
tatibus eiusdẽ pulmonis pti: ⁊ partim in cõcauitate pectoris.
Cuius significatio sumiꝛ potissiᵐ. qm̃ hoc accidẽs subito adue
nit cũ quadã põderositate pectoris. versus fundũ eiꝰ. Et vt di
xit Rasis. 4. cõtinẽ. ad princiᵐ. Si fuerit angustia hanelitꝰ su
bito cũ ponderositate pectoris statiꝫ discursa sunt ex capite ad
pectus multa reumata aut ex locis eis attinẽtibꝰ. Idem sentit
d. Auic. xᵃ. tertij ꝺ signis hanelitus magni ⁊ parui ĩ fine capi
tuli cũ dixit. Cũ ꝗ aduenit cõstrictio stertilis subito. tunc currit
ad pl̃monẽ mã ex catarro aut cucurrit ad pulmoneꝫ prius ⁊c.
Et hoc suadet qm̃ tale accñs post grauitatẽ capitis ⁊ oppilla
tionẽ añcedẽtẽ in naso subito post talia nocumẽta secutũ ẽ. ne
qꝫ ab hijs mẽbris vr̃ deriuatã eẽ aliũde materiaꝫ ad pectꝰ vel
pulmonẽ cũ reliqua mẽbra sana repianꝛ. Declaraꝛ aũt mãm
esse aquosaꝫ subtilẽ ꝑ hoc ꝙ eius defluxus nõ ẽ sensibilis ma
nifeste: neqꝫ sequiꝛ ad eũ tussis. ⁊ si ꝑcipiꝛ descẽsus materie si
ne sapore ꝑcipiꝛ. Unde si mã foret grossa eiꝰ descẽsus manife
stior foret vt colligebaꝛ de mẽte Aui. fen. ioᵃ. tractatu tertio. c.
ꝓmo. Cum dixit. Si aũt mã fuerit essusa ⁊ supiorib⁹: tũc dum
ipa remanet discurrẽs sup cãnam: sicut discurrit aliqd sup pa/
rieteꝫ nõ excitaꝛ pluriᵐ tussis. Facit ẽt pro hoc. s. ꝙ mã sit sub
tilis. qm̃ cõplˢo cerebri cõiungiꝛ notabiliter hũidati cũ tempan
tia quasi in actiuis. vt ex multis euidẽtijs ꝯcludi posset: ꝺbilita
ta tñ eius cerebri naturali caliditate pp longã morã aliqñ stã/
do sub radijs solis capite discopto. qꝛ vt dixit Auer. 2° colliget
c. de accidẽtibus supueniẽtibꝰ virtutibus ĩterioribus cerebri.
Calor extraneus ꝓpterea ꝙ facit calorẽ intrinsecũ exhalare
ipm debilitat ⁊c. Probabiliter ꝯcludiꝛ ꝙ illa mã sit ad frigidũ
declinãs. Et ad hãc debilitatẽ ẽt facit contiᵃ fere opatio virtu/
tum interitoꝝ in audiẽtijs ⁊ varijs cogitatõibꝰ circa magnã cõ
sideratione diᵃ. Huic aũt cãe ꝓncipales due alie annectuntur
cãe vt plurimũ ꝯcomitãtes. Una ẽ mľtitudo vaporum sursuꝫ
eleuatoꝝ ad pectꝰ ⁊ pl̃monẽ coartatoꝝ ĩ pectoris ꝯcauitate.
Alia ẽ ventositas aliquotiẽs in pectore ꝯclusa: ⁊ aliquotiẽs in
stomacho q̃ ꝑtrãsiens terminũ sepat qñꝫ inter velamẽ ⁊ dilla/
tationẽ vt Aui. dicit eadẽ fen. c. supraallegato de hanelitu ma
gno ⁊ paruo. Et qꝺ hec sint cãe cõcomitãtes manifestari põt
ex mõ ꝑcipue terminatiõis ꝑoxismi. qm̃ plerũqꝫ terminaꝛ sine
sensibili expulsiõe mãe. sed sola eructua° ⁊ aliqnotiẽs expira
tio grossi vaporis facit ad sensibilẽ resolutionẽ paroxismi. Ad
hoc facit ꝙ nõ ẽ notabilis grauitas circa partes pectoris in
actu paroxismi. Suadet ẽt ꝙ ꝑcipiꝛ extẽsio in partibꝰ pectoris
⁊ formaliter motꝰ de loco ad locũ in ipo pectore: ⁊ ꝙ post ci/
baria ventosa tale accidẽs aliqñ superuenit. facit etiã ad cãm
vaporalẽ habitudo totiꝰ corporis q̃ multũ humida ẽ coniũcta
tamen cum aliquali caliditate cordis qm̃ vt dicit Rasis de mẽ
te casij. 4°. conti. c. allegato. Sanguis cuꝫ calefit. generat plu
res vapores ex qbꝰ ꝯstrigũtur instra hanelitꝰ. qꝺ ñ ex sanguie
tm̃ fieri possꝫ sꝫ ex aᵃ ẽt hũorali materia. Nõ ẽ tñ longinquuꝫ
qn ad hoc accidẽs ꝯcurrat indispõ acqsita in musculis subser
uiẽtibus motui pectoris ꝓpter defluxuꝫ materie subtilis catar
rizantis ad eos. qm̃ cũ casu cõiungiꝛ titilla° q̃dam vel formica
tio aliqualis circa partes spatľaꝝ que qdem ex ꝓportionali
cã pendere videꝛ. Et si forte ad hoc adducereꝛ qꝺ cũ ea est q̃
dam ĩnata debilitas mẽbroꝝ spiritualiũ ad facile patienᵐ acq
sita ex pricipijs generationis ex parẽte. Non esset irrõale. Et
hoc ẽ qꝺ de casu iudicaꝛ.

Pro debita igiꝛ ꝯsultatiõe circa casum habende due sunt
ꝓncipales ꝯsideratiões. Una erit circa regimẽ p̃seruatiuuꝫ a
casu in paroxismũ. Alia intentio erit circa regimẽ in ꝑoxismo
obseruandũ. Et lꝫ dixerit Gal. 4° de regimine sa. Similis ẽ cu
stodia futuroꝝ lapsoꝝ ⁊ correctio iã factoꝝ. Et alibi. Quecũqꝫ
sanant passiones iã fientes hec ⁊ añqꝫ fiant ꝓhibent ꝯsistere
Tamẽ vt dixit Mesue ẽm Gal. Cũ peruentuꝫ ad accessionẽ
fuerit tũc potius blandiẽdũ ẽ quã curandũ ⁊c. Perueniꝛ eniꝫ
interdũ ad p̃focatiõem ĩ exhibitiõe medicaminũ. s. in hora pa
roxismi de quo timore nõ ẽ suspiᵒ nõ existẽte tꝑe paroxismi. Et
iõ ꝯuenientius factũ erit si tꝑe nõ ꝑoxismi intendaꝛ cũ regimi
ne ad cãm futuri nocumẽti. ⁊ alio regimine vtamur intentione
sumpta ad morbũ in tꝑe paroxismi. Circa primũ ẽt duo fi
ent pricipaľr. Nã prio declarabiꝛ regimẽ obseruãdũ in dieta
circa res ĩeuitabiliter nobis occurrẽtes q̃ a medicis appellan
tur res nõ naturales ⁊ eis ãnexe. Scꝺo poneꝛ regimẽ magis
per medicinas respectũ hñtes ad cãs dicti accidẽtis ꝺ qbus
supra ⁊ ibi declarabiꝛ si vsus balneoꝝ mineraliũ sit ad ꝑfectio
nẽ necessarius vel ne. Et si necessariꝰ sit eoꝝ vsus que balnea
magis in casu ꝯueniant.

Prius tñ q̃ꝫ ad regimẽ accedamus. pono ĩ hoc cãu lauda
bile ꝓnosticũ positũ a Mesue. c. ꝓprio cũ dixit satis ad ꝓnciᵐ
Mulieribus qdem nõ sepe accidit. ⁊ citius sanaꝛ eis quam
masculis ⁊c.

Circa igiꝛ ꝓmũ ĩ electiõe aeris eligaꝛ aer in actiuis ñ mul
tũ decliuis vt in calido vel frigido ad siccũ tñ nõbiliter inclineꝛ
ꝯueniẽtius tñ est ad caľm declinare q̃ꝫ ad frigidũ. Ideo pro
regula euiteꝛ aer excessiue caliditatꝭ ⁊ frigiditatis. Et ꝓinde tẽ
pore hyemis nõ ẽ laudabile ꝙ aer nimis sit calidus p̃cipue fa
ctus artificiaľr talis cũ igne ⁊ multaꝝ ꝑsonaꝝ p̃ñtia cũ omni
moda clausione fenestraꝝ. qm̃ talis caliditas multũ nocet pri
mo ꝑ caliditatẽ intensam põt liqueꝛfieri humiditas cerebralis
que discurrẽs deorsuꝫ ẽ cã nocumẽti. 2° qꝛ aucta claritate. cir
ca ptes pectoris ⁊ cordis fit necessaria multa aeris attractio.
⁊ ex cõsequẽti cũ nõ possit cõueniẽter ꝑ solã hanelitꝰ magni/
tudinẽ satisfieri caľitati acquisite oportebit cõsequẽter veloci/
tare ⁊ hanelitũ frequẽtare. vñ sic disponiꝛ ad accidẽs: maxie
ẽt nocet qm̃ cũ tali aere camere clause ꝯiungiꝛ interdũ fumus
⁊ ex multitudine ꝑsonaꝝ multi grossi vapores ꝯcluduꝛ q at/
tracti ꝑ hanelitũ cũ aere sunt cã precipu nocumẽti. Unde in
casu isto multũ laudabile ẽ vt aer camere oibꝰ duobꝰ diebus
possit rectificari cũ receptõe puri aeris ⁊ expulsiõe grossi ⁊ fu
mosi ⁊ h̃ fiet si ĩ fenestra camẽ fiet vnus fenestrolus aptus ad
aperiẽdũ ⁊c. Et ĩ hoc habeaꝛ diligẽs ꝯsideratio qm̃ talis ma
lus aer est ꝯtinuo alterans ⁊ imediate trahatur ad membra
nocumẽti. Et in tali cãu maxie põt verificari dictũ Gal. tertio
tegni textu ꝯmenti. 28. vbi voluit qꝺ stante lapsu a debita qua
litate aeris plus seqniꝛ nocumẽtũ q̃ꝫ ex equali lapsu ĩ multis
alijs rebus nõ naturalibus simul. Nocet ẽt ⁊ per aliũ moduꝫ
caliditas intensa aeris camere tꝑe hyemis: qm̃ qñ postea ex
poniꝛ libero aeri frigido sequiꝛ illud nocumẽtuꝫ qꝺ seqtur de
succedẽte borrea ad austrũ. De q̃ spãliter dixit Auic. qnta ter
tij ⁊ Mesue ĩ. c. ꝺ catarro. Auster rare facit ⁊ implet capita
⁊ septentrio vel borreas ꝯstringit ⁊ exprimit. Uñ rarefactis
ptibꝰ capitis a caliditate camere reddiꝛ cerebrũ passibilꝰ ab
aere frigido cui postea occurriꝛ. Et tũc ꝯstrictio cerebro frigi
ditate exprimiꝛ humidũ cerebrale deorsum ad mẽbra pecto/
ris. Ideo studeat dominatio sua nõ pati maxie secũdũ caput
itẽsaꝫ caliditatẽ. Et si mẽbra aliq̃ alia frigeãt calefiãt cũ alijs
ingenijs. Et ꝓinde plumazolus siue cussinus non dꝫ eẽ ex plu
ma. Proinde intelligaꝛ ꝙ in tꝑe estatis nõ steꝛ sub radijs so/
lis: neqꝫ eqtãdo multo tꝑe. Qꝺ si pur ꝯtingat pp necessitateꝫ
corpus calefieri excellenter in estate ẽ magno studio cauẽdũ
ne subito ꝑmuteꝛ ad locũ frigidũ sꝫ paulatiꝫ ꝯuertaꝛ ad aerẽ
tẽperatũ: ⁊ postea aliqualꝛ ad frigidũ pp nocumẽtũ qꝺ dictũ
ẽ supra. Euiteꝛ ẽt aer q̃liscũqꝫ hũidus ⁊ nebulosus siue frigi
dus siue calidus fuerit. Et ꝓinde stãtibus hijs stationibꝰ nõ ẽ
exeũdũ ad aerẽ libeꝝ si possibile ẽ. sꝫ stãdũ ẽ ĩ aere camẽ ꝺbi
te disposito. Qꝺ si fuerit tꝑus frigidũ spero laudabilꝰ erit si re
ctificeꝛ aer camẽ ad calidũ cũ qbusdã aromatibꝰ cal dis: non
dico suffumigãdo: qm̃ fumus ĩ casu nocet: sꝫ habẽdo nõbilem
q̃ꝫtitatẽ aromatuꝫ calidoꝝ in camera vt cinamomuꝫ lignũ aľ.
ambram cortices citri ⁊ ranci ⁊ huiusmodi. Et hoc dico non
existente dolore capitis. qm̃ in illo casu nõ ꝯuenirẽt aromata.
Et si eẽ appetitus ad vidẽdũ ⁊ habẽdũ igneꝫ fiat ignis lucidꝰ
⁊ clarus ex roremarino lignis iunipi ⁊ lignis lauri. ⁊ lignis la/
rizi emitentis terbẽtinaꝫ. nam talis ignis ex ꝓprietate ẽt recti/
ficat mẽbra pectoris alterãdo tñ ad calidũ. Et vbi in estate ꝓ
pter nimiã caliditatẽ intendamus rectificatiõĩ ꝓprie camẽ ad
frigidũ fiat aspsio folioꝝ vitis floꝝ violaꝝ. ⁊ floꝝ etiã nenufa/
ris ⁊ huiusmõi. vel fiat aspsio cũ aquis hoꝝ dictoꝝ per came
rã dimittẽdo irroratiõem aque ros. ⁊ aceti quoniã in casu non
sic ꝯueniũt ⁊ hec dicta sufficienter sint de aere. Circa motũ
ad q̃etẽ dicaꝛ. Obserueꝛ ꝙ singula die hora ꝯueniẽti. s. mane
expulsis supfluitatibus cõibus vel nãliter vel cũ artificio fiat
exerciᵐ totius corporis deambulãdo. incipiẽdo tamẽ a leui de
ambulatione. ⁊ paulatie attendenᵒ ꝓcedaꝛ. Diciꝛ spãliter nõ
incipienᵒ ab exercitio forti ⁊ frequẽti. qm̃ talis deambulaᵒ a
ꝓnᵒ frequẽs ⁊ intensa fcã p̃parat ad accñs vt difficultatẽ ha/
nelitus

nelitus. Continuetur aũt exercĩ[m] vsqz dum mẽbra calefieri inci
piũt. Unde nõ est in cãu pducẽdum ad nimiã τ intensaz cale
factionẽ.qm̃ acqsita intensa caliditate fiet ex humido corpora
lis euaporatio circa ptes pectoris que ẽ vna de causis ↄcomit
tãtibus vtplurimũ hoc accñs vt supra declaratũ ẽ. Sit aũt añ
cenaz iaz celebrata stomaci digestione τ epatis τ pro pte ve
naꝝ cũ iam nutrimentuz de prandio p̃cedenti ẽ in via transit᷒
ad mẽbra tale ẽt exercĩ[m] est ↄueniẽs. Nõ est tñ imediate post
exercitiũ cibus sumẽdus.sz qetanda sunt mẽbra per tp̃s post
exercitiũ vt p horã vel circa.vt fiat sufficiẽs expulsio supfluita
tũ q̃ꝛ expulsio intẽdit p exercitiũ.Et queãdmodũ h̃ exercitiũ
cõe oib᷒mẽbris ẽ i cãu plurimũ iuuatiuũ. Ita τ exercitiuz pti
culariũ mẽbroꝝ quorũdã vt capitis τ pectoris ẽ maxie cõue
niẽs.vñ fcõ p̃mo exercitio i mane si postea fiat aliq̃lis fricatõ
capitis τ pectinatio iuuabit ad resolutiõz supfluitatũ τ vapo
ruz:q si nõ resoluant trãseunt in mãz illã aqueã subtilẽ q̃ ẽ cã
p̃cipui nocumẽti. Nõ tñ laudãda ẽ fortis τ vehemens frica[o]
capitis ne fiat ex mẽbris inferiorib᷒ad caput vapoꝝ eleuatio
Cõuenit ẽt si cõmode fieri possz vt ptiuz pectoris τ spatulaꝝ
fieret ↄñter leuis fricatio τ calefactio cũ pãno lineo.qm̃ dixit
Gal.v.d̃ regimie sa. Mẽbra debilia tp̃ibus quietis.i.tpe sa/
nitatis sunt fricãda fricatõe sicca τc. Iuuabit quoqz ad exer/
citiũ pectoris si eodẽ tpe stãte inanitõe stomaci fiat ↄfabula[o]
de reb᷒placidis cũ voce satis alta τ eleuata.naz talis locutio
ↄfortat mẽbra pectoris τ hanelit᷒:vt ẽ auctoꝝ medicine au
ctoritas:non tñ aliquo mõ fiat talis fortis locutio stomaco re
pleto.qm̃ vt dicit Aristo.ij[a].pbleumatum pbleumate.iz[o].vox
tũc facta citissime iterrũpit.τ sic ad dispõnez p̃ncipalẽ p̃para
ret. ¶ Circa somnũ τ vigiliã sit pria regula. Somnus non dz
multũ plõgari.ita vt nõ trãscẽdat spaciũ.vj.vl̃.vij. horaꝝ:qm̃
cũ plongat replet caput vaporib᷒.vt ẽ cõis oiuz medicorum
snia:qui tãdẽ sunt cã vt in mãz catarralẽ ↄuertant.fit ẽt pluri
moꝝ vapoꝝ retẽtio circa ptes pectoris. Qd̃ ẽ vna de causis
cõcomitãtib᷒ad nocumẽtũ. Si ẽt possz sine manifesto nocumẽ
to interdũ pensare vigilañ.ita vt somnus nõ sit ↄtinuus erit in
cãu laudabile:maxie cũ est timor paroxismi. Uñ dixit Rasis
4[o].ↄti.Ex longo somno accidit asma i sanis psonis q̃ztoma/
gis i isfirmis. Nõ sit ẽt qũolibet diurnus si fieri p̃t qm̃ p̃cipue
talis ad reumatismos p̃parat vt z[a] p̃mi. Ubi tñ pp necessita/
tẽ τ ↄsuetudinẽ obseruãdã p̃cipue in estate fieret sit adminus
distãs a cibo p duas horas. Fiat ẽt capite nõbilr coopto τ in
obscuro:extremis ẽt nõbilr cooptis.qm̃ vt fuit snia Aristo.se/
cũda pblematũ pblemate.26. Frigiditas extremitatũ in som
no maximũ cõicat nocumẽtũ cerebro.Et iõ ibidẽ iubet tales
ptes extremas vt pedes maxie cooptos esse in somno. Non
fiat tñ tãta cũ pãnis cooptura vt mẽbroꝝ p̃ncipaliũ fiat super
inflamatio pp cãz supius dictã. Obseruet ẽt in hoc snia posi/
ta ab Aui.in z[a] pte sue cãtice.vt fiat accubẽdo.i.quasi seden
do. Nocturnus aũt fiat extẽso corpore capite nõbilit eleuato
sup pulmazolo.Et fiat sup altero laterũ maxie sup sinistruz la
tus ẽm maximũ tp̃s somni vt oẽs medici sentiunt:τ vt ẽ clara
snia dñi Aui.iz[a].tertij ca.de cura debilitatis digestiue. Nã per
talẽ accubitũ iuuat digestiua stomaci per modũ claꝝ medicis
Et nullo mõ supine ẽ iacendũ pp multas cãs ex tali accubitu
aptas nocẽ.prio qm̃ p̃parat ad d̃fluxũ catarroꝝ p cannã pul
monis.z[o] pp talẽ sitũ calefacta vena chilis q̃ ẽ trãsiẽs p spinã
fit vapoꝝ plurime quãtitatis eleuatio ad cerebruz.z[o] qꝛ talis
accubitus vt ẽ oium medicorũ snia p̃cipue Auic.io[a].tertij in
sermone vniuersali de malicia hanelitus multũ nocet. qm̃ vt
ip̃e dicit.Et ois qdem malicia hanelitus aut ipsi᷒ ↄstrictio aut
difficultas eius ppter nãm addit apud resupinationẽ. Et ad
didit.Et est media apud dormitionẽ super latus τ alleuiat cuz
super vẽtrẽ iacet aliquis.Et ex hoc textu colligit qd̃ stãte actu
paroxismi vel grãdi hanelitus difficultate.neqz ẽt dormiẽdum
est super latus.qm̃ partes cadũt sup se.sz magis ↄuertẽdũ est
super vẽtrẽ. Quod ergo supra dicebat de dormiẽdo sup lat᷒
intelligit nõ tpe paroxismi.vt dictũ ẽ supra.Et hec d̃ somno τ
vigilia dicta sufficiẽter sunt τc. ¶ In regimine cibi τ pot᷒ sup
posita maiori parcitate in sero q̃z in prãdio.τ brodialium ma
gis q̃z masticabiliũ vt dictũ ẽ. Prio pro regula obseruetur q̄
oia excessiue calida τ multũ euaporare facietia sunt euitãda
oia ẽt intense frigida.τ stipticitate pticipantia sunt in casu no/
ciua.Et generaliter qcũqz tarde digerunt sunt dimittenda.Et
talia sunt qnecũqz sunt dura per nãm in substantia τ sicca aut
viscosa aut multe vnctuositatis aut multe supfluitatis aut abbo

minabilis saporis aut abbomiabilis naturali ↄplexioni τ si ap
parenter alijs nõ sit abbominabilis. vt voluit Galienus in li
bello suo de virtutibus cibarioꝝ. Spãliter aũt descẽdẽdo eli
gat panis mũdus ex frumẽto electo bñ pinsatus cum debita
quãtitate fermẽti.Et si in aqua decoquat paꝝ radicũ liquiricie
τ anesi ex qua dz pinsari panis erit electior.Et sit bñ coctus.
Et nõ comedat calidus.Et nõ transeat duos dies. Inter car
nes eligant carnes ad siccũ aliqualr declinãtes nãliter passi
bilis tñ substantie vt sunt aues mõtane pdices fasiani τ huius
modi.Et inter carnes aialium valet caro leporina ceruia iuue
nis tñ τ dayuia caprioloꝝ τ gazelloꝝ. In carne vulpina oẽs
ↄueniũt medici τ maxie pulmo ei᷒. Carnes ẽt capretoꝝ sunt
laudabiles. Nõ sunt tñ vitupande carnes pulloꝝ gallinaꝝ in
estate τ caponũ in hyeme. A reliqs carnibus generaliter est
abstinẽdũ saltẽ vt nõ sint in cõi vsu.vt carnes auiũ degentium
in paludibus τ aquis.Et carnes vituloꝝ maxie ppinquoꝝ ge
nerationi.τ agnoꝝ p̃cipue.nam tales oẽs viscositate nimia pti
cipãt.pipiones τ qualie nõ sic ↄueniũt. A piscibus quoqz ca
uendũ ẽ.maxie grossi corporis τ squãmis carentib᷒. Et si pur
appetitus inclinet ad pisces sint pisces petrosi. De piscib᷒ tñ
qui p naturã sunt magni corporis nõ eligant parui corporis.
Sz p̃cipue euitent anguille τ lamprede.qm̃ dixit Gal.in libel
lo de ↄferẽtibus τ nocẽtibus.tales alijs duri᷒ digerunt. Pi/
sces tñ maritimi electiores sunt q̃z aque dulcis.maxie si repiã
tur distãtes a mari vt sepe ↄtingit in aqs dulcibus repiri. Nã
hos tale maxie laudauit Auer.5[o].colliget.c.pprio. Et singu
lariter laudauit piscẽ qui appellat scorpe[a] quẽ intelligo facile
repiri posse. Sz de piscibus aque dulcis laudant temeri τ lu
cij τ q̃dam turtelle ↄtinue per saxa τ rupes ↄtra aquã icceden
tes. De quibus loquebat Auer.p[o] can.c.de cibo ↄmẽto.5[o].
laudãdo. Laudabilius tñ ẽ qñ carnes per legẽ nõ comedunt
vt loco pisciũ eligant oua que inter cibaria fere oia si sint mo
lia.sunt τ facilie digõis τ modicaꝝ supfluitatũ.τ sanguis ind̃
genitus maxie ẽ pportionatus generationi spirituũ vt voluit
Auic.in li.d̃ viribus cordis.Et laudãs ea Auer.z[o] can.dixit.
Et ẽ opinio q̄ tm̃ pondus ex eis generat q̃ztuz ipsa sunt.s.de
nutrimẽto. Istis ergo vtendũ est si sint cocta cũ testa ẽm bonaz
p̃parationẽ cõiter notã.ẽt si fuerint infusa in aqua facta prius
decoctiõe aque debita cũ modico butiri.nã butirũ coctũ ẽ in
casu ↄueniens.lz oleũ bñ maturaꝝ oliuaꝝ ñ discõueniat. Di/
mittat caseus omnis qm̃ est ↄrius. Sz si appetitus pur iclinet
eligat sic caseus.vj.mensiũ.pecudin᷒ mediocriter salitus pce
tñ sit vsus eius. Circa fercula valet tpe quo carnes nõ come/
dunt.brodiũ ciceꝝ singulariter.sz substantia dimittat.nam licz
sit cibus pulmoni vt Auic.c.pprio.tñ qꝛ substãtia vẽtosabilis
ẽ. Idcirco in casu nõ ↄuenit.Et ita generalr intelligat de oib᷒
leguib᷒.Et far ordei cũ lacte amig.τ zuccaro. Et si huiusmõi
cõdiat cũ oleo amig.dul.recẽter facto ↄueniẽtius erit. Pul/
tes ẽt si fiãt ex farina or.τ fabaꝝ.vel cũ farina cicerum τ cum
amigdalato zucharo aspso bñ ↄueniet. Dimittant cibaria de
pasta τ ↄposita in qbus intrat caseus. Facere tñ viuarolũ cũ
modicissimo caseo de quo supra nõ incõueniet. Brodiuz quo
qz cauliũ nõ multũ coctoꝝ ẽ satis in casu ↄueniẽs. Sucus ẽt
cauliũ sic coctoꝝ exp̃ssa substãtia nõ discõuenit. Non discõue
niũt ẽt alique bletes cũ modico isopi τ maiorane i hyeme.sz
in estate caueant magis. Pro saporamẽto aũt põt fieri cum
aliqbus amigdalis τ cum aceto decoctõis passulaꝝ apposito
modico cinamomi τ croci. Si ẽt apponat paꝝ suci rãcij mõ ñ
sit nimis acetosũz non discõueniet. Inter fruct᷒ pñt exhiberi
pinee infuse ẽz artẽ τ amigdale dulces τ fistici τ passule sine
armilis τ q̃dã granata dulcia τ rãcia dulcia tpe estatis a reli
quis cauẽdũ ẽ p̃cipue a pomis:qm̃ dixit Auer.5[o].colliget de
eis qd̃ generãt grossaz vẽtositatẽ in tertia τ q̃rta digestione τ
qd̃ vẽtositas q̃ ex eis generat hz malã pprietatez ad artarias
pulmonis. Sit tñ p regula in cibis in eadez mẽsa nõ ẽ plurib᷒
ferculis vtẽdũ.sz sufficiãt duo aut ad plus tria nõ diuerse tñ
multũ nãe nõ ẽt diuerse p̃paratõis qꝛ.s.vel sit assata vel elisa
ta. Elisata tñ magis ↄueniũt mane τ assata sero. Pro regula
tñ in potu obseruet vt sit ptiẽdus potus τ nõ multa fiat vnica
vice bibitio:imo debite misceat cũ cibo paucũ p vice sz freq̃n
ter magis potãdo. Scd̃a regula q̄ nõ bibat post cenã vl̃ prã
diũ trãsacta vna hora vel duabus:vt aliq̃ñ fieri solet. Tertia
regula in potu vt nõ bibat actu multũ frigidũ p̃cipue in estate
tpe magni caumatis τ magne sitis.Et iõ nõ dz infrigidari in
aqua vt aliq̃ñ fit.nã p talẽ infrigidatõez aliq̃ñ imobilitant in

firmmēta motus pectoris p̄cipue existente auara nā ad attra/
hēdū. Si aūt q̄ bibit vinū mediocre i vinositate sint tñ odori/
fera antiq̄ subtilia. s. medij coloris vel alba ad paruz duce ali
qualiter inclinata ⁊ in tpe estatis mixta cū aqua decoctōis zu
chari plus ⁊ minus ſm vini potētiaz ⁊ ꝯsuetudinē que in hoc
maxie est obseruāda. Et si aliquotiēs nō fuerit bona vt ē snia
Gal. in 2° regiminis acu. textu cōmenti 20. Cum dixit. Mala
namq̄z dieta cibi vł potus que ſm simile consuetudini fit secu
rior est in omni tempore tueri sanitatem q̄z ea que melior est si
in eā subito fiat muta°. Et i totū dimittat potus soli⁹ aque cru
de ēt cocte. dico ⁊ hoc in tp̄e sanitatis q2 in tpe paroxismi vi/
num in totū ē dimittendū. ¶ Circa passiōes aiales maxio stu
dio studēdū ē. vt cū rōe caueat ⁊ virtuosa cōsideratōe ab in/
tempantia passionū taliū aialiū vt ire furoris tristitie ⁊ solicitu
dinis. Nā medicina ad correctionē horū accidētiū modicum
pficit neq̄z cōtemplat in illud neq̄z mēsurat id vt dicebat Ha
ly. 3° thegni cōmēto. 34° ⁊ tñ huiusmōi multū ledunt. imo ex
terminos nāles ꝺducūt. Vñ dicebat Gal. textu cōmēti allega
ti. Exterminant eniz hec ⁊ mutāt corpora ab ea q̄ ſm naturam
consistētia. Et nō tm̄ est ab eis abstinēdū. sz ēt ex pposito pcu
randū vt lete ⁊ iocūde viuat: qm̄ ex frequēti inducta leti^a ēt ñ
occurrēte cā. sed ex pposito rōis disponit compl̄o ad lete viuē
dum. Unde dicebat Auic. in de virib⁹ cordis. c. vj. letādi fre/
quētia disponit spiritū ad leticiā ⁊ tristādi ad dissolutionē ⁊ tri
sticiā. qꝺ declarat q2 letādi frequētiā duo ꝯsequūtur. primū ē
fortificatio nālis virtutis. ſm ē rarifica° spiritus quaz in leticia
dilatatōez acqrit. Confortatōem vero naturalis virtutis tria
cōsequūtur quoꝝ quodlibet ē cā leticie. primū. s. tēperamentū
spiritus. 2^m multiplicatio generatōis supra id qꝺ dissoluit. terti
um cōseruatio ei⁹ a dissolutōe. Ad rarificatōez aūt sequit fa/
cilitas mot⁹ spiritus ad singłas corpis ptes ⁊c. Ex aduerso ex
cāis ꝯrijs vt ex cāis tristicie p̄parat corpus ad tristitiā. Et tādē
fit vt ip̄e concludit in fine capłi q̄ in dispositis ad leticiā pp. s.
frequentiā letandi nō ip̄rimit tristitia nisi fortia sint lectificātia
tñ debilia ip̄rimunt. Et ex opposito ex frequētia tristādi acqrit
dispō ſz quā debili cā tristādi corpus multū tristat. Et nō pōt
letari nisi cā iocūditatis ⁊ letitie fuerit multū fortis. Summo g
studio pcuret. Illustrissima. d. sua ex pposito gaudere ⁊ letari
⁊ nō nimis intēdere cogitatōibus ⁊ audiētijs de rebus ñ gra
tis. Et pinde dixit Rabimoyses particula. viij. Cogitare ala
cria. ⁊ ea inspicere dillatat aiam ⁊ iocūdat ⁊ dillatat calorem
naturalē. Et silr cogitare tristia ⁊ ea inspicere aiaz ⁊ calorem
nālez cohartat. Et hec sufficiāt circa cōsiliū in regimine. vj. reꝝ
nō naturaliū. Circa qꝺ sua Illu. d. dz maxie attēdere qm̄ ob
seruātia ꝺbiti regimis aliquotiēs in diuturnis morbis facit ad
reductionē. Vñ alibi eadē pticula dixit Rabi. Qui diuturnis
egritudinib⁹. affligunt subtili idigēt ꝯsilio. ⁊ eoꝝ multis sufficit
ad liberationē tm̄ ñ tm̄ tñ est instādū solū cū ea: sed ēt coadiu/
uāda est nā in debitis tēporib⁹ cū leuib⁹ quibusdā medicis de
qbus in pcessu paulo post fiet mētio.
¶ Circa igit ſm p̄ncipale qꝺ versat circa remotionē causarū
dicte dispōnis supposito qꝺ supradictū ē hanc dispōnez p̄nci
paliter pendere ex ꝯfluētia humiditatis aquee ex ptib⁹ capitis
ad ipsuz pectus ⁊ pulmonē ꝯcurrētib⁹ vtplurimū alijs duab⁹
causis ꝺ vētositate ⁊ vaporib⁹ cohartātib⁹ ⁊c. Oportet p̄muz
fundare intētōez curatiuā circa ipsuz mēbruz mandans tripli
citer diuisaz. Primo quidez in habēdo ꝯsideratōem ad ipsuz
fluxum māe. ⁊ hec intentio pficitur in diuertēdo materiam ad
oppositum: ⁊ sistēdo materiā si aliter fieri nequit ēt cū fortib⁹
vsq̄z ad stupefaciētia correcta tamē veniēdo. Scꝺo ad ipsaz
materiā in mēbro mandante existentez minorādo eā ne multi/
plicet ⁊ eā digerēdo vel equādo. ⁊ finaliter euacuādo. Tertio
ꝯfortando ipsuz mēbrū mandans qm̄ ex tali fortificatione se
quūtur iuuamēta q̄dam. qm̄ sic fortificato mēbro vt cerebro p
ꝯueniētes meatus a natura deputatos expulsioni extra corp⁹
superflua expellet: ⁊ nō ad intra corpus neq̄z ad mēbꝝ debile
recipiēs vel forsitan per occultos meatus fiet ipsius materie
expulsio. vbi nō forte existens tales euacuatōes nō efficit sed
virtute debilitata ⁊ expulsiua a grauitate māe stimulata mām
expellet in ptem in quaz mā sua grauitate facilius mouebitur.
⁊ sic per colatoriū descēdēs in pectus ⁊ pulmonē ſm magnaz
eius ptem ppellet. Debet ⁊ 2° aliā principalē habere intētio
nē. s. circa ip̄m mēbꝝ recipiēs ipsuz ꝯfortādo ne qꝺ influit mā
dans recipiat ⁊ receptū nō noceat ⁊ ipsuz receptū expellatur
sensibiliter vel insensibiliter a mēbro. alit eni vt ē cōis snia me
dicoꝝ nō induceret ipsuz mēb: ū recipiēs ad suā nālem disposi
tionē. ⁊ cū hijs intentionibus plebit totuz regimē circa p̄maz
cām p̄ncipalissimā nocumēti. ¶ Circa alias duas cās isurgūt
due intentiōes. Una ad vigorādā stomaci digestiuā. q2 p iper
fectionē ei⁹ maxie multiplicat genera° ventositatis vt. 13^a. ter
tij tractatu. 3° ⁊ q̄nto. c. primis. Alia ad resolutōem vapoꝝ ⁊
ventositatis iam generatoꝝ ⁊ coartantium ⁊c.
¶ Circa igit primū ad diuertendū mām fluentez valet. Sin
gula die si fiant fricatōes pedū ⁊ cruriū. Si ēt bis i ebdoma
da fierent lotiones pedū cū aqua decoctiōis camomille stica
dos rorismarini ⁊ buglose eēt ꝯueniens. Ualerēt ventosatio
nes sicce interdū spatulis qñ alia nō sufficerent leuiora ad di
uertendū. Et amplius valeret qꝺ in casu arbitrat ꝯueniētissi^m
peccāte materia subtili ⁊ liq̄da fluxibili dimissis ruptorijs post
aures in casu solitis fieri ⁊ similibus vt eligat qꝺ ēt laudauit
Mesue de cura doloris dentiū de mente Gal. vt. s. fiat rupto
riū i manu. s. tenēdo aleū ⁊ ponēdo in radice palme in pte do
mestica eius dextre. s. vel sinistre ſm q̄ minus eēt abhominabi
le. qm̄ in hoc diuersiuo sperarē ego i hoc cāu magnā vtilitatē.
Et si illud nō eēt sufficiēs vesicatoriū posset accipi de pede mi
lui ꝯquassato ⁊ supponi palme manus vt supra. qꝺ si nō suffi
ceret accipiant cantarides abscisis capitibus ⁊ alis ⁊ cuz fer
mēto infuso i aceto fortissimo bñ malassatis. tādē reducat cum
melle anacardio in mām aptā debite extensiōi. ⁊ sic ponat vt
supra. Sistere aūt materiā nō ē tutū nisi in timore p̄focationis
cū fortib⁹. imo neq̄z simpliciter sistere ē regulat. Cōtra quos
d. Mesue facit exclamationē cū dixit in. c. de catarro. Et sunt
ex stolidis supple medicis q ⁊ digestionē ipsius ⁊ mōdificatio
nē administrāt huiusmōi ⁊c. Et ē qñq̄z cā. s. phibitio fluxus ſ
mō ꝯsistentie multiplicationis ⁊ cumulationis ipius. s. māe ca
tarralis. ⁊ deinde disruptionis vehementis. i. fluxus maioris.
Sit ergo studiū addit ipse erga hoc post corporis mondifica
tionē. ⁊ post sedationē agitatiōis vt abscindat residuū fluxus
eius. Et iō cū in casu nō sit timor de p̄focatiōe. ⁊ maxie cū nō
sumus in paroxismo dimittā ista ponēda ifra loco suo. Cōple
tur aūt intentio de minorando mām que in hoc casu ē ꝯueniēs
etiā si materia non fuerit pfecte digesta. qm̄ si nō fiat paulatia
eūo. ⁊ ipsa in tpe aggregaret tandē natura grauata stāte ipsa
mā fluxibili liq̄da du^m eēt ne i multa quātitate flueret ⁊ ad mē
bra hanelitus. Ad euitandū igit hoc futuꝝ pbabile nocumen
tū ꝯueniēs est ip̄am sepe minorare. nisi forte ex bonitate regi
minis phiberet ipius generatio. Minus ēt incōueniret talez
māz eūare indigestā q̄z aliaz alteri⁹ dispōnis: vt q̄z si essz gros
sa vel viscosa aut calida subtilis ibibita: cū ipsa talis pmanēs
nō sit multū eūoni resistens. Unde nō tot neq̄z talia sūt apta
seq nocumēta ad eūonez hui⁹ māe indigeste sicut alteri⁹ māe.
Perficit aūt hec eūo minoratiua si semel i ebdomoda sumāt
℈. ij. pillulaꝝ vt. ʒ. ℞. pillulaꝝ asayeret positaꝝ ab Auic. pria
tertij. c. gnāli cum māz eūare volumus ptes duas pillulaꝝ ele
fanginaꝝ agarici trociscati. añ. ptē mediā cū melle rosato fiat
pasta. Laudo tñ vt fiant illic duo. ℈. ⁊ recipiant in duab⁹ pil/
lulis grossis post cenā p duas horas vel tres ante somnū: qm̄
hoc mō fiet melior euacuatio ex mēbris. Unde dixit Rasis
in suis affori smis. Cū a capite ⁊ cerebro ⁊ extremitatib⁹ pur
gare volueris pillulas in quātitate magnas in forma post ce/
nam: ⁊ ante somnū ministra. Eandez posuit sniam etiam Da
mascenus in suis affo. ⁊c.
¶ Circa intentionē que ē equatio materie ponitur regula. In
adequatiōe huiusmōi materie. ⁊ si sit frigida nō tñ ꝯpetūt ad
digestionē subtiliantia. Nā ex quo materia est subtilis ⁊ liq̄da
si vlterius intēdat subtiliatio ⁊ diuisio fiet ꝯsequēter fluxibilior
⁊ sic magis apta nocere. Pro digestione ergo huius materie
ꝯueniūt que equalr calefaciāt. q2 remisse ⁊ inspissent qꝺ fieri
pōt per medicinā remisse caliditatis ⁊ stipticā. nā per stipticita
tē medicine adunatis adinuicē ptibus materie reddet ip̄a con
stantior ⁊ minus fluxibilis. ⁊ tñ obediētior erit virtuti expulsiue
ad expellēdū q2 fiet obiectū expulsiue melius pportionatum.
¶ Est tñ hic ꝯsiderandū qꝺ lz hec intentio pficiat cū dictis oz
tñ attendere ne per medicinā stipticā ledant instra pectoris.
Erit igit ꝯueniēs sirupus vt. ʒ. ℞. mellis rosati. ʒ. ij. sirupi viola
ti sirupi de duabus radicibus. añ. ʒ. i. aquaruz buglose saluie
ysopi ⁊ acetose añ. ʒ. i. ß. misce clarificet ⁊ aromatizet cuz cu/
bebis ⁊ nucemuscata añ. paꝝ pro duabus vicib⁹. Et si vtatur
aliqñ vno aliqñ altero ad eandē intētōez magis valebit. Qm̄
inter medicinas ⁊ corpa vt dixit Aui. 10^a. tertij. habēde sunt p

poꝛtões ꝗ nõ ꝯprehẽdunt nisi ex experimẽto.cũ ergo expiue
ris.s.plures ꝯsequeris.i.eliges qđ magis iuuatiuũ.Et idẽ sen
tiebat ꝗrta ꝑmi.c.ꝓprio vbi voluit nõ eẽ standũ sup vnã medici
nã cũ dixit.Et cũ hoc nõ ſm vnã medicatõez cũ vna tibi stan
dum ẽ medicina:imo in vna medicatõe medicias ꝑmuta.qm̃
qđ ab ipso ꝙ ꝯsuetũ est nõ fit passio.⁊ vnicuiqꝫ coꝛpoꝛi ⁊c.Et
addebat Rasis.4°.cõti.aliam cãm.qm̃ varie medicine ẽt ad
eãdẽ intẽtionẽ sunt diuerse in gradũ:vñ foꝛte aliqua ꝑs ipsaꝝ
erit laudabilioꝛ altera.Et iste cañ.obseruet̃ ñ solũ in alteratis
⁊ digestis:sꝫ ẽt in euãtinis ⁊ cõfoꝛtatis.Cũ his ğ sirupis su-
prascriptis ꝯueniẽter erit digesta mã.
¶Succedit aũt alia intẽtio que erit ad euõnem mãe digeste.
Pꝛo qua euõne pono vnã regulã.In tali euõne nõ cõueniũt
laboꝛiose multũ exsoluẽtia.tũ qꝛ mã de se nõ ẽ multum resistẽs
euõni.tum qꝛ talia soluẽtia ad inflamationẽ deducũt que infla-
ma° vt supꝛadictũ ẽ in casu isto ẽ multũ veren^a.Ualet ergo si
exhibeat̃ medicina.vt.j.℞.agarici trociscati.ʒ.i.ß.infundat̃ i
oximelle simplici ⁊ aquis betonice ⁊ buglose.añ.qđ sufficit ⁊
facta expꝛessione post.x.hoꝛas addatur dyacatholiconis.ʒ.i.
diafe.ʒ.i.ß.vl̃.ij.mis.⁊ fiat potio.Põt tñ foꝛtificari solutiuũ
⁊ diminui a famosissimis doctoꝛibus patribus meis phisicis.
Illustrissime sue dominatioõis ꝗ facilitatẽ ⁊ difficultatẽ maio-
rem vel minoꝛẽ solutõis nature longa expientia cognouerunt.
Si ẽt placeret i foꝛma pillulata ⁊ foꝛte magis cõueniret exhi
beant̃ pillule vt ifra.℞.pillulaꝝ đ agarico.℈.ijß.pillulaꝝ assa
yeret.ʒ.ß.fiãt.vij.Et si videant̃ debiles in soluẽdo loco pillu-
laꝝ assayeret põt poni equalis dosis pillulaꝝ de yere magna
Et recipiant̃ cũ aq̃ mellis qm̃ recipe medicinas solutiuas la-
boꝛiose soluẽtes cũ vino fuit du^m ſm quosdaꝫ antiquos vt re
fert Raby.qm̃ vinũ virtute sua mouet ad coꝛ.Uñ si medicia
ꝑticipet venenositate trahet̃ virt⁹ medicine versus coꝛ.⁊ sic af
fert nocumẽtũ.⁊ exhibeat̃ hoꝛa cõueniẽti.Et obseruent̃ ꝗ ob
seruari debẽt in medicinis solutiuis.Pꝛo lauatiuo hoꝛa ꝯue-
niẽti laudabilissimũ ẽ lauatiuũ ex aq̃ oꝛ.cum modico zuchari
vnius cocte ꝑꝑ maioꝛẽ abstersionẽ.Exhibeat̃ pꝛãdiũ leue ⁊
obseruent̃ ꝗ obſuãda sunt i hijs vt.s.illa die nõ exeat ad aerẽ
multũ libeꝝ neqꝫ occupet̃ i audiẽtijs ⁊c.Sequẽti nocte suma
tur cõfectio.vt.j.℞.metridati.℈.iiij.dyabuglosati.ʒ.ij.misce
sumat̃ p.vj.hoꝛas añ pꝛãdiũ futurũ.Et si añ pꝛãdiũ ꝑ hoꝛam
sumeret̃ clistere lauatiuũ vt ifra essꝫ ꝯueniẽs.℞.mellrosa.ʒ.
ij.pulueris zuchari.ʒ.i.cũ duob⁹ vitell̃ ouoꝝ ⁊ aqua decoctio
nis furfuris ⁊ oꝛdei ⁊ camomille paꝝ ⁊ modico salis misce.⁊
fiat clistere.Et istã vel similem purgatõez laudo fieri adminus
bis in ãno.s.i fine februarij ⁊ i fine augusti vt ꝑueniat̃ ad tꝑs
quo accidens pꝛobabiliter natum est euenire.Et sic completa
est intentio euõnis materie ex cerebꝛo.
¶Jam ergo ꝯñr inherẽdo sñie Mesue supꝛaallegate cum
dixit.Sit ergo studiũ circa ꝓhibitõez fluxus post coꝛpis mon
dificatõez vt abscindat̃ residuũ fluxus ei⁹ ⁊c.Jam succedit in
tẽtio ad sistẽdũ ipsuꝫ fluxuꝫ.ꝗ tñ intẽtio vbi essꝫ timoꝛ vt dictũ
ẽ ꝑus ne mã fluẽs raperet̃ ad ꝓfundũ pectoꝛis:aut ꝑ eaꝫ sic
fluẽtẽ fieret nobiliũ ⁊ necessariaꝝ opationũ destructio essꝫ ea-
dẽ itẽtio a ꝑn° ẽt ñ euãta mã hñda in applicatõe ꝓhibẽtium.
vt idẽ sensit Mesue loco ꝓpꝛio.¶Circa tñ applicatiõꝫ ho
rũ repcutiẽtiũ ẽ hñd⁹ oꝛdo.s.vt icipiam⁹ ꝑus a debilib⁹ deinde
ad foꝛtioꝛa ſm gradum accedamus.Ualet ergo si i itroitu le
cti sumat̃.ʒ.i.boliarmeni electi.ẽ.n.in hoc mirabile vt oẽs sen
tiũt auctoꝛes ꝑcipue Serapio đ simplicib⁹.c.ꝓpꝛio đ lutoar-
meno.Nã nõ tm̃ ꝯfert sistẽdo vt qđ ex capite descẽdit ad pe
ctus:sꝫ ẽt maxie laudat in cohartatõe hanelitus:ita vt dixerit
Et ꝗ nõ iuuãtur hac medicina nũqꝫ iuuant̃ aliq̃ alia.Et exhi
bet ipe cũ vino subtilissimo paꝝ limphato.Aliq tñ timẽtes ei⁹
siccitatẽ exhibẽt cũ sirupo violato.Ad hãc itẽtõnez aliq exhi
bent gargarismata stiptica ꝗ in casu nõ laudo qm̃ Mesue in
cura catarri.in casib⁹ qbusdam dixit suspectuꝫ eẽ admistrare
gargarismata quoꝝ ꝑmus est.Timoꝛ ⁊ suspitio catarri ad pe
ctus ⁊ pulmonẽ fluere ꝯsueti.Et idẽ visus ẽ sentire dñs Aui.
ꝓpꝛia tertij.c.đ canonib⁹ vl̃ib⁹ curatõis.lꝫ Gẽtilis quodam suo
mõ visus sit glosare textuꝫ magis ad ꝑtẽ aliã.Perficit̃ ẽt hec
itẽtio si teneant̃ i oꝛe pillule vt.j.℞.acacie suci ypoquistidos
añ.ʒ.ß.mirre suci liquiricie añ.℈.ij.dragagãti.℈.i.misce cum
mucilagine psilij fiãt foꝛmule i foꝛma lupinoꝝ valꝫ ad hanc in
tẽtõez dyacodion.⁊ ẽ foꝛti⁹ sꝫ nõ fiat cũ melle vt voluit Gal.
in.7°.io.tractatuũ.sꝫ cũ vino cocto nã cuꝫ melle subtiliat mãꝫ
Nã dixit Gal.Scimus eni qđ subtiliatiue virtutis ẽ mel.Ca-
uere igit̃ opoꝛtet id tunc.Nam incendit subtiles catarros ⁊c.
Jdẽ sensit Mesue in distinctiõe.5^a in ꝯfectiõe diaiecur.⁊ est
diacodion.ſm Gal.⁊ foꝛtius eo ẽ ad eandẽ intentõem si suma
tur pillula pillulaꝝ ad oẽs moꝛbos catarri ꝗs ponit Mesue
i distinctiõe ꝓpꝛia.Similiter operat̃ si exhibeat̃.ʒ.i.dyaolibãi
⁊ ꝑstat ad hoc singulare iuuamẽtũ qꝛ ẽ nõbiliter rectificatum.
Per ea ẽt que offerunt̃ exterius põt ẽt hec intentio perfici vt
exẽpligrã.℞.sandaloꝝ alboꝝ ⁊ rubeoꝝ añ.ʒ.ß.costi nigelle
toꝛre facte infuse in aceto foꝛtissimo añ.ʒ.i.ponant̃ oia i pecia
lini.⁊ teneat̃ pecia ad nares hanc eãdẽ intentionẽ ꝑficit si san
daracha ꝯburat̃ ⁊ ponatur in aceto cũ modico thuris aspgat̃
carbonibus ⁊ fiat inde suffumigatio.Possent multa alia h̃ po
ni ad hanc intentõem.Sꝫ ista vt electioꝛa ad pñs sufficiant.
¶Qua cõpleta intẽtione ⁊ factis euacuationib⁹ ex vijs cõi-
bus.Jam succedit intentio de euacuatiõe materie que reman
sit in cerebꝛo ꝑ emõtoꝛia ꝓpꝛia.maxie ꝑ nares que euacuatio
ẽt erit ꝗdam diuersio defluxus a vijs pectoꝛis.Perficit̃ auteꝫ
hec intentio cũ tractoꝛio trahẽdo per nares vt.j.℞.aq̃ mell̃.
ʒ.ij.vini albi.ʒ.i.aque violaꝝ ⁊ maioꝛane añ.ʒ.i.ß.misce.Uel
fiat aliud ⁊ ẽ foꝛtius.℞.succi folioꝝ blitis ⁊ radicũ eius depu
rati facta residẽtia.ʒ.ij.aque maioꝛane ⁊ violaꝝ añ.ʒ.i.misce.
Et si daret̃.ʒ.ß.nigelle eẽt foꝛtius.Et si adderet̃.ʒ.ß.radicis
ciclaminis in infusiõe dicti succi erit magis efficax.sꝫ multum
stimulat ⁊ hec sufficiant.
¶Succedit ergo iã euacuata mã ꝓ magna ꝑte videt̃ si ad re
solutionẽ exicatõem ⁊ ꝯfoꝛtatiõem cerebꝛi sit necessari⁹ vsus
balneoꝝ mineraliũ que terme dicunt̃ vel balnea sacra vt colli
git̃ ab Aristo.24^a.ꝓblematũ ꝓblemate vltimo que sacra di-
cunt̃ qꝛ per occulta ⁊ nõ manifesta sensui ꝑncipia opant̃ ⁊ si
ꝯueniũt que ex eis magis ꝯueniũt.¶Pꝛo declaratiõe igitur
difficultatis noto ꝑmo ꝙ in casu huiusmõi nõ repio ab aliqb⁹
illustriũ auctoꝝ distincte ⁊ exq̃site poni balnea talia pꝛo istru-
mẽtis iuuãtis.Auic.tñ ꝑmo can.fen.ſa doc.2^a.c.18.dixit ꝗdaꝫ
verba qbus colligi põt ꝙ balnea mineralia in casu ꝓficiunt ⁊
spãliter dixit.Et nitrose qdẽ ⁊ salse capitib⁹ ⁊ pectoꝛi auxi^m ꝑ
bẽt que mãs recipere solent ⁊c.Uidebat̃ ẽt iuuere ꝙ eree ⁊
ferree ⁊ salse iuuãt in egritudinibus que sunt ex frigiditate hu
miditate ⁊ doloꝛibus articuloꝝ ⁊ podagre ⁊ asmati ⁊c.de sul
fureis nullã mentionẽ faciendo.¶Nota ꝯsequẽter quod ta-
lia balnea que sunt actu calida sunt taliter calida ꝑticipatione
minere sulfuree.hoc notatũ ẽ de mẽte Aristo.in libello de pꝛo
pꝛietatib⁹ elemẽtoꝝ.vbi inuestigans cãm caliditatis taliũ aq̃-
rum dixit ꝯtra democritũ ⁊ alios antiquos ꝙ cã ẽ que dicta est
qm̃ sulfur ẽ iflamabile ⁊c.⁊ ibi ponit ꝑl̃ra egregia.Et eandeꝫ
sñiaꝫ voluit Bilucidatoꝛ.24.ꝓbleumatũ ꝓbleumate.18.ad fi
nẽ.¶Suppono ꝯsequenter ꝙ oẽs materie minerales fiunt
ſm sñiam alchimistaꝝ ex duobus ꝑcipijs.vno effectiue ⁊ tã
ꝗꝫ patre vt ex sulfure ⁊ alio ꝑcipio passiuo tãqꝫ ex matre vt
ex argẽto viuo.vt ẽt declarauit Billucidatoꝛ.ii^a.ꝓbleumatum
ꝓbleumate.8°.⁊.2^m variã mixtionẽ eoꝝ ⁊ variã digõem ma-
gis ⁊ minus ꝑfectã fit diuersoꝝ metalloꝝ genera° ꝑfectoꝝ ma
gis ⁊ minus ꝑfectoꝝ.Et ꝓinde dicebat Albertus alaman⁹ in
suo singulari tractatu de mineralibus qđ general̃r veꝝ ẽ de oi
metallo qđ ꝓpter sulfureã substantiã quã hꝫ aliqd habet acui
tatis.quod sapoꝛ eius declarat.nã licet hoc minime videat̃ in
stagno ⁊ plũbo.tñ in hijs ꝓbat̃ idẽ eẽ.qꝛ aqua que diu currit.
vel stat in fistulis ferreis vel stagneis efficit̃ intestioꝝ siue visce
rũ excoꝛiatiua.Ex hoc ẽt ꝙ odoꝛes eoꝝ aliquid hñt acuitatis.
¶Suppono vlterius vt colligit̃ de mẽte Mesue.c.ꝓpꝛio de
asmate ẽt cõiter alioꝝ auctoꝝ ꝙ ꝗ operant̃ metalica ⁊ mine-
ralia.⁊ qui vtunt̃ odoꝛe sulfuris disponunt̃ ad casum in hanc
dispositiõem.⁊ nõ ꝓpter aliud nisi ꝑꝑ eleuationẽ vapoꝝ a di
ctis metalicis qui vel ꝓpꝛietate quadaꝫ vel manifesta ꝗlitate
vt siccitate ad mẽbꝛa hanelitus attracti nocẽt dictis membꝛis.
¶Ex hijs ita suppositis ad ꝓpositũ nostꝝ retoꝛquẽdo dico qđ
ꝯiuncta hac dispõne de difficultate hanelitus cũ dicta cã flu-
xus materie catarralis nõ tm̃ vsuꝫ dictoꝝ balneoꝝ eẽ necessa-
riũ imo neqꝫ est ꝯueniẽs.Pꝛo qdem qm̃ quodcũqꝫ tale per
euapoꝛationẽ ⁊ odoꝛẽ metalicoꝝ ⁊ sulfuris i quolibet tali bal
neo duplicitõe existẽtis vt supꝛa ꝓbatuꝫ ẽ.est aptũ nocere mẽ
bꝛis hanelitus.Scđo qꝛ si aliqđ eẽt ꝯueniens maxie eẽt ꝑtici
pãs minera salsa ⁊ enea vt dictũ ẽ.⁊ sic tale balneũ eẽt cale-
factiue nature occurrẽs cerebꝛo satis tẽpato i actiuis ⁊ mul
tũ passibili ꝓpter raritatẽ texture vt dictũ ẽ supꝛa natũ eẽt ꝓ-
ducere ad nocumẽta de qbus dictũ est supꝛa de aere calido.

Tertio qm̄ iste casus cū alijs leuib' remedijs pōt remoueri vl'
p̄seruari. Etiā accedē ad huiusmōi balnea n̄ sine magno sit
discrimine nature maxime in corporib' delicatis ⁊ ꝯsuetis vti
ordinato mō regimis. vn̄ pp incōsuetudinē ad aerē regionis
⁊ mutationē maxie in potibus ⁊ lectis ⁊ reliqs occurrētibus
varijs ⁊ diuersis itineribus ꝓbabiliter sequeref ide magis in
virtute alteratio q̄ȝ inde iuuamētū pciperef. Istud tn̄ sit ꝓba
bile motiuū sȝ magis efficax ē qđ dictū ē qm̄ noceret sua cali-
ditate virtuali dissolutiua ⁊ a vaporibus vt supra. Et ex hoc sol
ui pōt ad texᵐ. Auer. 7°. colliget. c. ij. cuȝ dixit. Et qn̄ indiges
calefactiōe cerebri calefac ipm̄ sine timore. Intelligaf si fue
rit lapsus multū ad frigidū cū ꝯditionibus vt supra. Et si aliqn̄
visuȝ ē balnea huiusmōi laudari. Dico hoc verificari debere i
catarris grossis cū lapsu ꝯplexiōis cerebri multū ad frigiduȝ
⁊ in corporibus nō sic rare texture. Et nō sic delicatis. ⁊ in qui
bus nō ꝯiungif dispositio difficultatis hanelitus. Et ipa expiē
tia cōpertū ē. Et ego duos vidi scholares h° āno q ad eādē in
tentionē occurrerunt balneis cū circūstantijs ēt minus discon-
uenientibus vsui balneoꝝ. ⁊ tn̄ nullū ē inde secutū iuuamētū.
Postremo si aliqn̄ indicaref de recipiēda stillatōe aque potē-
tialiter calide sup caput. Dico cū dn̄o Auic. c. allegato. cū de
balneis loquif q̄ hoc fieri possȝ artificialr̄ ⁊ magis vtilr̄. qm̄
equale vr̄ esse si fuerit nā aut igenio. s. in hoc aliqd hoꝝ appo
naf aut in eis ponaf: sicut stafisagria: aut sicut bace lauri ⁊c.
Sicut ipse dicit. Et in hoc possent iponi quedaȝ in qb' nō esset
virtus sulfuris nō minus in casu valētia. Et hec q̄ȝtuȝ ad hāc
intētōeȝ sufficiāt. Nā declarato q̄ nō ꝯueniāt non oȝ labora
re ad que de huiusmodi balneis sit accedendum.

¶ Succedit alia intētio đ ꝯfortatōe cerebri pro qua adimplē
da prio laudo fieri saculū supra cōmissurā coronalē ⁊ sagita
leȝ capiti apponēdo cū reb' aromaticis parū ad calidū ⁊ ali
qualiter magis ad siccū declinantib'. Vn̄ pōt fieri saculus vt
℥. ℞. vernicis. ʒ. ij. gariofi. macis an̄. ʒ. ij. coraloꝝ r . sandaloꝝ
citrinoꝝ ⁊ rosa. an̄. ʒ. ß. pulnerizenf subtilr̄ ⁊ miss. pro saculo.
Ad intētōeȝ valet si fiat odoramētū faciēdo pomū cereū te-
nēdo in manu vt. ℥. olibani masticis costi gariof. an̄. ʒ. i. rosarū
sandaloꝝ citri. semis florum nenufaris. an̄. ʒ. ß. laudani. ℈. ij.
Ambre. ℈. ß. musci. ḡ. i. cū cera qđ sufficit fiat pomuȝ. Valet
ēt ad ꝯfortatōeȝ ⁊ aliqualē exiccatōeȝ ⁊ ad habilitādū reso
lutōeȝ vapoꝝ si singula ebdomada fiat lotio capitis cū lixiuio
mediocriter forti: n̄ tn̄ refracto cū aqua: ponēdo. spēs i pecia
ad buliendū trib' vel quattuor bulitōib' in eodē lixiuio đ silib'
q̄ posita sunt in sacculo. Ad hāc itētiōeȝ valȝ. si ponanf ad in
tra aures modicū lane infuse i oleo tepido camomille in quo
fuerit infusa ambre. ℈. i. in duab' vncijs olī. Et hec sufficiāt ad
hāc intētōem ex hijs sunt complete intētiones omnes videlȝ
circa membrum mandans ⁊c.

¶ Cōsequēter restat intētio circa mēbrū recipiēs q̄ ēt bipar
tita ē. Nā alia sumif a mā si q̄ ē i membro recepta. Et alia ad
psuȝ mēbrū ꝯfortādo ne mā ledaf ⁊ māȝ nō recipiat. ¶ Pri
ima ergo intētio pficif stāte aliquali grauitate pectoris sumen
do sirupū vt. ℥. ℞. sirupi đ iuiubis. sirupi đ liquiricia ⁊ mellro.
an̄. ℥. ß. aquaꝝ capilue. ℥. ij. buglose. ℥. i. ⁊ si exbiberef cuȝ aq̄
zuchari nō discōueniret. Et si plȝ pōt fieri sirupus magr̄alis.
vt. ℥. ℞. pulpe sebesten. ℥. i. liquiritie mundate capilorūue. an̄.
ʒ. i. ß. draga gāti seis malue. an̄. ʒ. i. infundanf i aqua pluuiali
calida qđ sufficit dimittaf die ac nocte. deide buliāt lento igne
vsqȝ ad ꝯsumptōneȝ medietatis. Deinde fcā collatura adde
ex penidijs ⁊ zucharo vni' cocte qđ sufficit ⁊ fiat sirupus de-
bite substātie ⁊ sumaf cū aq̄ capillorūue. Pro eūoe aūt hui'
māe qn̄ p sputū non sufficiēter educeref valȝ si fiant pillule vt
℥. ℞. agarici trociscati ⁊ epithimi an̄. ⁊ ex eis cū oximelle fiāt
pillule. has singlr̄ laudauit Serapio. c. ꝓ̄po. Et đ eisdem dixit
Rasis. 4°. ꝯti. c. ꝓprio. Quod dādū ē đ eis bis ant ter in mē
se ⁊ vidit plures patiētes ꝯualescere. Facit ad eādē intētiōeȝ
si fiat loch ex cōmassatōe passulaꝝ absqȝ ossibus ⁊ fenugreci
loti ⁊ cū melle colato sufficiēter bulliāt ad debitā decoctōeȝ.
Et istis credo erit sufficiēter satisfactū dimittēdo fortiora que
in cāu nō sunt necessaria. Si ēt fieret inunctio sup pectus ex
duab' ptibus olei amigdalaꝝ dul. ⁊ vna pte olei đ lilio ⁊ vna
pte olei camomelini cū croco mixto erit ꝯueniēs ⁊ nō tediosuȝ
remediū. Vel si nō plȝ inunctio pōt fieri đcoctio aliquaꝝ reꝝ
subtiliātiū ⁊ calefacientiū leuiter vt camomile fenugreci cum
modico maiorane ⁊ cū pānis ifusis in decoctione calidis. Et
fiat fomētatio pectori ⁊ iuuat ad resolutōeȝ vapoꝝ ⁊ ventosi
tatū nocentiū. Et cū eisdē remedijs satisfiet ꝯueniēter illi titilla
tioni percepte in spatulis. Et si addatur inunctione paruȝ olei
de spica supra spatulas fortius operabitur. ¶ Circa aliam
itētionē de ꝯfortatōe valȝ singlr̄ si fiat puluis in forma pipate
de q° vtaf sup cibarijs suis vt. ℥. ℞. liqricie rase capiliue. n̄ mu
fidi. an̄. ʒ. ij. cinamomi anesi. an̄. ʒ. i. croci. ℈. i. pulmonis vul-
pis diligenter exsicati ⁊ prius loti ⁊ infusi in aqua scabiose
⁊ capil'ue. ʒ. i. ß. zuchari ad pondus omnium misce. Si etiam
de puluere pulmonis vulpis sumeref mane bis in ebdomada
circiter coclear. i. cū vno grano croci ⁊ modico capil'ue. ⁊ liq-
ricie qm̄ liquiricia vt dixit Auenzoar in. c. de apate pulmonis
ē ꝓprie medicina pulmonis erit singulare remediū. Et ista suf
ficiāt. Pro his intentionibus habēdis nō existēte actu parox°
pro ꝯplemēto si prius ponaf iunctio fienda stomaco vel ad re
ctificationē digestiue illius ⁊ ꝓhibitioneȝ generationis vētosi
tatis fiat vt. ℥. ℞. olei spice olei masticis olei laurini. an̄. ʒ. ß. ga
riofiloꝝ macis galāge squinātini. an̄. ℈. i. rosaꝝ coraloꝝ an̄. ℈.
ß. lignial. ℈. i. gallemuscate Mesue. gra. v. cū modico cere fi
at vnguētū pro vnctiōe stomaci an̄ cibū. Instāte ēt vētositate
pn̄t sumi ꝯfectōes cū aromatico rosa. diagalanᵃ ⁊ huiusmōi.

¶ Expeditis ergo cū dei laude qbuscūqȝ ptinentib' ad dispo
sitionē nō existēte actu poxismo. p ꝯplemētu restat ponere or
dinē obseruandū in poxi° si forte eueniret quod deus auertat
ꝯmemorādo qđ dictū ē pri'. s. in poxismo sit blādiēdū. Primo
ergo dȝ p̄parari vt corpus stet cū meliori situ quo facilior fiat
hanelitus inspira° ⁊ expiratio. Et talis modus ē vt appodiet
cupitos sup genua vel sup disco cū pulmazol' medijs. Et si vo
luerit magis errecta stare. stet tn̄ cū eleuatiōe capitis nōbilif
ad anterius. Et tūc si habeanf crocule. i. illa ligᵃ que portanf
sub assellis ꝓficiēt. Et generalr̄ ita disponaf corpus vt dillate
tur pectus in iferiori pte eius. Alia regula q̄ tūc aer sit remisse
claritatis. ꝓpter cām supradictā. sit tn̄ luminosus saltez medio
criter. Et in casu ēt fricationes leues pedū ⁊ manuū satꝭ con-
ueniūt. Nō laudo fortes ligaturas neqȝ ventosatiōes ne agi
tatio fiat in mā ⁊ in euaporationē addaf. Neqȝ tunc ē aliquo
mō loquēdū neqȝ alijs occupationib' insistendū. sȝ oīo blādiē
dū ē nature oībus ingenijs. Pacificef cibus imo stante seui
tate accn̄tiū subtilissiᵃ ē necessaria dieta. Et in toᵐ caueaf a vi-
no nisi forte in declinatiōe. Dare tn̄ aliqua lenitiua pectoris ⁊
aliqualr̄ dilla tātia nō tn̄ inflamātia nō ē vituperādū. vt exem
pligr̄a si exhiberef aqua decoctiōis or. excorticati ⁊ liquiricie
paꝝ cū mimo croci. ⁊ sit tepida ⁊ pauce quātitatis. Et si paro
xismus ꝓlongef stante indigētia restaurationis exhibeaf đ bro
dio pulli vel melius aqua carnis eius. ⁊ ē brodiū ꝯsumpᵐ cum
modico zuccari semp addēdo paꝝ croci. qm̄ dicebat Aui. ioᵃ.
ter tij in. c. de medicinis pectoris simplicibus. Et crocus ꝯfor-
tat instrumēta hanelitus. ⁊ facilē facit sputū valde. vel si placȝ
pn̄t fieri pultes ordei. cū modico amigdalato ⁊ zuccaro. Si ēt
eodē tpe paxismi pp necessitatē euentandi fieret iflamaº i hūo
ribus ⁊ in sanguine. qđ manifestaref p̄cipue ex rubore faciei
⁊ rubedie venaꝝ apparētiū i albis oculoꝝ. tūc leuis fcā flobo
thomia de vena basilica vel cōi brachij dextri accipienº illam
que manifestior videf erit in casu nostro p̄cipui iuuamēti. qm̄ p
hunc modū fit aliqualis sanguis infrigidatio. ⁊ sic minoratio
euaporatiōis que ē vna de causis nocumēti vt supradictū est.
Et si foret apparētibus dictis signis ēt ante poxismū tpe maxi-
me veris fieret leuis flomia vt supra credo q̄ eēt adiuuatiᵐ.
Vbi ēt tolleraret nā in poxismo leueȝ fieri fricationē cū pāno li
neo circa ptes pectoris iuuat ad resolutiōem vapoꝝ ⁊ vento
sitatis. Nō laudo aliqua simplicia fortia que cōiter in cāu lau
danf pp ea que supra dicta sunt. Sȝ si pur eēt magnus timor
de quo tn̄ nō dubitaf in casu nr̄o tūc exhibere. ʒ. i. atanasie cuȝ
aqua zuccari. eēt ꝯueniens. nā per eā vt volunt doctores p̄ser
uaf a piculo. Et hijs sum ꝯtentus ad p̄sens.

¶ Pro quodam clarissimo ⁊ magnifico Iuriscōsulto. de bur
gundia patiente asma cū ꝯtinuo fere poxismo ex defluxu māe
catarralis grosse. Consilium. 35.

i Ntellecto casu scripto p p̄stantissimum medicine ꝓ
fessoreȝ de quodā clarissimo ac magnifico Illustrissi
mi ducis burgūdie ꝯsiliatio posito sub ꝑica asmatꝭ
pendentis ex defluxu māe catarralis in pect' ⁊ via
eius ⁊ pulmonis. stāte dispōe mēbroꝝ inferioꝝ calida. maxie
epatis ⁊ renū. nō tn̄ declarato de ꝯplexione catarri illius. vtᵐ

sit calidꝰ vł frigidꝰ vł grossus vł subtilis. cuꝰ tñ disticta notia. ē
necessaria ad pfectā curatõez vł saltē ꝓuisionē ꝯueniētē. Tñ
ex ꝓbabilibus signis in casu positis ꝯiecturandū videt̃ ꝙ non
sit subtilis aqueus. quoniam per ipm̄ discurrendo fit tussis
vehemens. Et vbi esset aqueus discurrens per membra siue
supficies eoꝝ nõ sic tussiꝫ causaret dicēte. d. Aui. 4a. tertij. tra
ctatu. 3o. c. i. Si aũt mã fuerit effusa a supioribus tũc dum ipsa
remanet discurrēs sup cãnã sicut discurrit aliqd sup parietē ñ
excitat̃ plurim tussis. Hoc ēt suadet qm̃ mã expuit̃ satis facilit̃
⁊ habũdanter satis vt in casu scribit̃. vbi si esset subtilis ⁊ aqa
nõ existēs obiectũ expulsiue ꝓportionatũ nõ posset cõuenien-
ter colligi a virtute vt expelleret̃. Cũ hoc tñ credēdũ ē etiam
ꝓbabiliter qꝺ dicta mã catarralis ad aliqualē caliditatē cum
acuitate ⁊ mordicatõe declinet. tũ qꝛ vt in casu scribit̃ ex va-
poratione mēbroꝝ inferioꝝ talis mã catarralis potissim depen
det qui cũ eleuētur a mēbris calidis ⁊ sicis vł mãebꝰ ꝓportio-
nalibus in eis. ⁊ cũ vapores colerici amari existētes mixti cuꝫ
flegmate de se naturaliter isipido faciãt ad generationē salse-
dinis vt declarat̃ 2o methauroꝝ de cãis salsedinis aquaruꝫ ⁊
ab Aui. pa. ꝑ. cao de hũoribus. Idcirco talis catarrus dꝫ ali-
quali nitrositate ⁊ salsedine pticipare. Et ad h̄ facit argm satis
efficax qꝺ illa tussis ē multũ molesta qꝺ apparet ex sudore cõ
tingente circa faciē ⁊ tremorē cordis tpe expuitionis. Et cum
hoc ñ fiat merito modi substãtie subtilis nimis, neqꝫ viscose ni
mis que dicũtur esse cãe maxie difficultatis expuitionis in tussi
vt hꝫ colligi de mēte auctoꝝ medicine p̄cipue Rasis in quar-
to cõtinētis. Sequit̃ igit̃ ꝙ pp qualitatē ⁊ acuitateꝫ mãe hec
difficultas tussis maxie ꝯtingat pcepto maxio nocumēto a sen
sitiua mēbroꝝ pectoris ⁊ pulmonis a qualitate mãe mordican
tis agitatione facta i ea ⁊ diuerso mõ occurrēte dictis mēbris
propter tussim.

¶ Sub his ergo ē fundãda ꝑncipalis intētio nr̃a. s. ad difficul-
tatem hanelitus ⁊ tussiꝫ minuēdã. Et qm̃ hoꝝ nocumētoꝝ licet
mēbra imediate lesa sint pectus ⁊ pulmo qꝛ tñ depēdenter se
habēt ex defluxu mãe catarralis vt supra dictũ ē idcirco alia
intenꝰ erit hñda ad mēbrũ mãdans tanq̃ꝫ ad cãm qꝺ ē cere-
brũ naturaliter hum ex generatõe ⁊ ex accidēti ēt factũ pp cõ
tinuas cogitatiões ⁊ circa speculabilia ꝯsideratiões i studijs
⁊ cõsultatõibus ⁊ huiusmõi. Et alia erit hñda intētio ad ipsa
mēbra lesa pp mãm in eis cõtentã. Quia ēt asmatica pao est
paroxismalis morbꝰ vt volũt auctores q̃ztũcũqꝫ dixerit Gal.
in libro heresuꝫ. Quecũqꝫ eniꝫ sanãt passiones iã fientes hec
⁊ anteq̃ꝫ fiãt ꝓhibēt cõsistere. Et eandē sniaꝫ voluit Gal. q̃r-
to de regimine sanitatis sub alijs verbis. tñ in hoc cãu aliud ē
necessariũ regimē tpe poxismi asmatis ⁊ aliud nõ existēte po-
xismo. qꝛ tpe quietis medicinalia p interiꝰ offerri pñt ⁊ ēt exte
rius. q̃ si tpe poxismi offererent̃ inducerēt piculũ suffocationis
Unde dicebat Mesue in cao. ꝓprio de mēte Gal. Cũ puen
tum ad accessionē fuerit tũc potiꝰ ē blãdiendũ q̃ꝫ curandum.
Peruenit̃ interdũ eniꝫ ad pfocationē in excitatõe medicinaꝝ
s. tpe poxismi. quare remedia distinguēda sunt vt dixit. qm̃ tpe
qetis magis possumus attēdere poxio ⁊ ad ipm̄ morbum.

¶ In regimine igit̃ quãtũ ad dietã in. vj. rebꝰ nõ naturalibus
sumatiꝫ pstringã ponēdo quedã puncta ꝑncipalia. ⁊ nõ ad sin
gula discurrēdo pp astantes ibi medicos ⁊ medicinalia specia
lius discurremus. ¶ Circa igit̃ aerē elligat̃ aer in actiuis tem
patus. s. ad calidũ ⁊ ad siccũ ēt formaliter ⁊ virtualiter inclina
tus. nã excessiua caliditas liquefacienꝰ nocet ⁊ frigiditas cõ-
primēdo. Uñ dicebat Auic. 3a tertij auster ⁊ supple qlibet aer
calidus rarefacit ⁊ implet capita ⁊ septētrio siue borreas con
stringit ⁊ exprimit. Uitet̃ ergo aer nebulosus humidus ⁊ gros
sus ⁊ frigidus. Quo tp̄estandũ ē in camera ꝯstituta inter duo
solaria hñte fenestrã ad oriētem. Nõ tñ sit lectꝰ in loco supra
quē cadat aer fenestre indirectũ. Iõ in illo tpe rectificet̃ aer
ad cõtrariũ nõ tñ fiat cũ suffumigijs vt fieri solet qm̃ fumus i
casu ē plurimũ nocēs. Melius igit̃ erit rectificare aerē tenē
do notabilē q̃ztitatē aromatũ i camera vt cortinces citri ligm
aloes ambrã ⁊ huiusmõi cũ modico musci. Et si vellet videre
ignē sit ignis clarus maxie ex iunipo factꝰ ex lignis lauri ⁊ ar-
boris emittētis terbētinã. nã ad calidũ aliqualiter alterãt: ⁊ ex
ꝓprietate mēbra pectoris cõfortãt. Sꝫ tpe poxismi ñ calefiat
aer. sꝫ sit tēperatus tm̃. nã stãte necessitate refrigerij nõ nisi ma
gna q̃ztitas aeris sufficit ad refrigeriuꝫ stante aere calido. Ex
pediret ꝙ hanelitum magnificare ⁊ frequētare qꝺ i cãu diffici
limũ ē. Tpe aũt estatis rectificet̃ aer cũ fuerit calidꝰ cũ aspsio

ne frigidaꝝ ñ tñ stipticaꝝ vt cũ floribꝰ violaꝝ nenufaꝝ ⁊ folijs
salicũ vitis ⁊ similiũ vel irroratõe p camerã cũ aqua sublima
tiõis. suprascriptoꝝ. ¶ Circa motũ ⁊ quietē ꝓ regula obser
uet̃ qꝺ tpe paroxismi ē vitãdus motꝰ ⁊ ois agitatio ⁊ inde fri
catiões laboriose que fieri solēt circa spatulas ⁊ crura a me
vitu pant̃. Pñt tñ leues fieri fricatiões ad cura. Sꝫ tpe qetis
oi die expulsis supfluitatibꝰ cõibꝰ nãliter vel cũ artifia. laudo
leue exercim pedes factũ: ñ tñ supinflamãs: ⁊ postea qescat
circi t̃ horã añq̃ꝫ sumat prãdiũ in loco tēpato ñ frigido. Et idē
itelligat̃ añ cenã fieri debere digestõe stõaci ꝯpletat̃ ⁊ sic tale
exercim toti cõe ē maxime ꝯueniens. Ita ēt ad quorũdã mem
broꝝ exercitiũ pticulariter maxime ꝯuenit. p̄cipue vt capitis ⁊
pectoris. qm̃ leuis fricatio capitis ⁊ pectinatio poros rarefaci
endo ⁊ sic ad vapoꝝ resolutionē p̄paranꝰ ⁊ calorē nãlem ꝯfor
tãdo sequēs exercim cõe ꝺ quo supra multũ in cãu iuuat. Nõ
fiat laboriosum. neqꝫ cũ fricatiõe pãnoꝝ multũ calidoꝝ ne cali
ditate attrahant̃ mãe de mēbris ad supiora ⁊ caput repleant
vel mãe ibi actu ꝯtēte liquefiãt. Exercitiũ aũt pectoris fiat lo-
cutionibꝰ placidis ⁊ suauibus ⁊ voce satis alta. ¶ Circa som
nũ ⁊ vigiliã sit regula. Tardet̃ somnus post cibũ adminꝰ dua
bus horis. Et nõ dormiat de die. nisi ad hoc antiquata ꝯsue-
tudo ꝓduxerit. vel qñ de nocte pp aliqꝺ accidēs dormire non
potuisset. Et dormiat semp in obscuro capite nõbiliter eleuato
⁊ corpore cũ extremis decēter coopto nõ suppinus vel supra
ceruicē. sꝫ supra altero lateꝝ dextro vł sinistro ꝺm suã ꝯsuetudi
nē. Et hoc totũ intelligat̃ nõ in tpe paroxismi opꝫ cũ aliquo lu
mine qescere ⁊ inclinato capite ad anterius magis q̃ꝫ ad po-
sterius tenēdo brachia appodiata sup plumazolos eleuatos.
qm̃ ꝺm illã figurã ⁊ modũ situatiõis mēbra pectoris maxime
diafragma magis vident̃ dilatari. Sꝫ q̃uocũqꝫ fit ñ sit somnꝰ
ꝓlixus. neqꝫ ꝯtinuus p multas horas. imo nõ trãseat ad plus
spam. vij. horaꝝ. Et si tpe meꝰ p naturã aliquotiens excitaret̃
expurgãdo supfluitates rascãdo ⁊ per nares educēdo eēt in
cãu multũ ꝯueniēs. Nã longus somnus est maximi nocumenti
in casu qm̃ dixit Rasis 4o ꝯtinentis. Ex longo somno accidit
asma in sanis psonis q̃zto magis i ifirmis. ¶ Circa cibũ ⁊ po
tum repłoem ⁊ ianitionē sił sit regła generalis. In sero sit ma
ior pcitas puta in cena quã in prãdio. Et uõ sint cibaria actua
lit̃ humida in sero. saltē aquea humiditate. si stomacus medio
cria in substantia digerere põt. Dimittant̃ oia vaporantia ca-
lida acuta. p̄cipue si humida fuerint. Et p inde vinũ potens est
maximi nocumēti. Uitentur ēt oia viscosa piguia ⁊ vnctuosa.
⁊ sic a carnibus porcinis vitulinis ⁊ ouinis multũ ꝓpinqs ge
nerationi cauendũ ē. Et iherendũ ē carnibꝰ castratoꝝ i hieme
vnius ãni. ⁊ capretoꝝ in estate. lꝫ ēt ptes hoꝝ aialium muscu-
lose neruose ⁊ multũ pingues vitupent̃. Et ꝺ volatilibꝰ carnes
pulloꝝ gallinaꝝ i estate ⁊ caponũ in hieme. Carnes ēt i mon
tibus degentes sunt eligibiliores qꝛ rariores q̃ꝫ carnes alie
terrestres. Sꝫ paludose ⁊ aquatice sunt in totũ abiciēde. De
carnibus autē quadrupedũ in nemoribꝰ degētiũ que ibi in pa
tria repiunt̃ me remitto ad iudiciũ dñoꝝ medicoꝝ ibi astantiũ.
Omnia cibaria de pasta dimittant̃ ⁊ pisces. nisi forte in estate
rarissime tñ aliqbus piscibus petrosis minutis cum multo oleo
assatis. ⁊ cũ succo arancij dulcis ⁊ amigdolato p̄paratis ꝓ cõ
seruãdo appetitu vti põt. Qua sunt in casu p̄cipui iuuamenti
cocta cũ testa. ⁊ tenera. vel elixata p infusionē i brodio vel aq̃
decoctiõis cũ butiro recēti. ēt ꝯtusa i brodio nõ discõueniunt
nã sunt plurimi ⁊ optimi iuuamēti vt voluit Auer. 2o ca. Inter
olera valēt maxie tpe hyemis alique bletes cuꝫ modico isopi
⁊ betonice cũ buglosa. Nõ multũ laudo feniculũ vel petrosi-
liũ ne dillatando meatus ex cerebro ⁊ mãs subtiliando ad flu
xuꝫ nimis disponerēt. In estate aũt magis laudarent̃ borago
cũ aliqbꝰ lactucis. Reliqua fercula omitto ordinãda p dños
medicos ibi existentes. Inter fructus caueant̃ omnes fructꝰ
acres. vt limones arancia agresta ⁊ huiusmõi. Fructus etiam
plurime humiditatis vt cerasa psica melones. nisi violētissime
i estate rabida. Fructus ēt stiptici vt pira nespila ⁊ similia no-
cēt. Amigdale aũt ficus vue passe sine granis cũ pineis ⁊ fisti
cis sunt in ꝺa mensa p̄cipui iuuamēti. Nõ est tñ in sero multis
amigdalis vtēdũ qm̃ sua vaporatione multum caput replent.
maxime ꝓpter vnctuositatē eis inatã. Pro magna aũt parte
remouet̃. si amigdale ꝑus depillate infundant̃ in aqua tepida
decoctõis zuccari per tres horas deinde agitent̃ cũ virga ⁊
tãdē exiccent̃ cũ pãno lineo calefacto ⁊ ꝺ istis vtat̃. Potus ēt
sit vinũ medij coloris, medie vinositatis, mixtũ cuꝫ aqua zucca

ri:copiosius tñ in sero q̃z in prandio. In h tñ attendēda ē sat̃ ꝯsuetudo ⁊ tēpoꝝ in q̃litatib' ꝯsistētia: nā in estate maioꝛ mistio fiēda ē q̃z in hyeme. Et si nō tederet ꝯueniētioꝛ essꝫ decoctio fcã cũ liquiricia rasa ⁊ modico capilue. cum zucharo. Et hec q̃ztũ ad cibũ ⁊ potũ ptinent. ¶ In aialibus aũt passiōib' cauendũ ab intēpantia omniũ aīe passionum. q̃m exterminãt ab ea que fm nãꝫ ꝯsistētia vt voluit Gal. tertio tegni. Sꝫ inherē dũ gaudio ⁊ letitie moderatẽ. q̃m vt dixit A. in ꝺ virib' cordis pp frequentiã letãdi nō iprimũt tristia vbi fortia sint debilia tñ letificantia iprimũt ⁊c. Et sic caloꝛ ꝯfortat̃ ⁊ multiplicat̃ ⁊ exinde ꝓhibet̃ a casu in tremore cordis vt ex ꝺbis Aui. declarari ibidē possꝫ. Et hec ꝺ his q̃ztũ ad regimē i oibus rebus non naturalibus sufficiant.

¶ Ad medicinalia veniēdo. Prio sũt memorãda q̃dã vtiliter ad vtrãq̃z dispōnē. s. pectoralē ⁊ cerebralē cũ toti' habitudie valētia. Dehinc ad mēbrũ mãdãs erit spãlis fmo ꝯuertendo mãꝫ fluentē ad aliã regionē q̃re fluere cōsuescat. sistēdo etiaꝫ fluxuꝫ ei' in loco suspecta. deinde ꝯfortãdo cerebrũ. ⁊ ꝓhibēdo a multiplicatōe supfluitatũ in ipso. Postremo ad membra hanelitus euacuãdo mãꝫ ex pectore.

¶ Circa igit̃ primũ expediēdũ laudo singul'r trib' mēsib' fieri leuē mōdificatōeꝫ de toto: pticularē tñ educendo ex cerebro ⁊ pectore mãꝫ in casu peccãtē. prius tñ ipsaꝫ semp digerēdo ⁊ expulsiōi ꝑparãdo. Sꝫ in hac equatōe mãe. lꝫ mã sit grossa satis expelle^a ab hijs mēbris lesis. subtiliãtia tñ intēsa nō ꝯueniũt. tũ q2 stãte cerebri repletōne ⁊ fortiter subtiliata mã du^m foret ne ꝑcipitaret in multa quãtitate simul ad pect' ⁊ iducet̃ timorē ꝑfocatōis: tũ ēt q2 tales subtiliãtes medicine vtpluri^m caliditate acuta pticipãt. ⁊ sic ad mãꝫ nitrosam in acuitate adherēt. ēt tertio exñtibus mēbris nãlib' ad caliditatē nãliter excedētib' adderet̃ mali^a ꝯplexionis que essꝫ cã maioris euaporatōis ⁊ nocumēti. Laudo igit̃ ꝓ digerēdo mãꝫ sumi sirupum q̇nq̃z vicibus vt. ℥. ℞. sirupi de ligricia mellis rosati collati añ ℥. i. sirupi violati sirupi ꝺ sticados añ. ℥. ß. aquaꝝ buglose maiorane ⁊ endiuie decoctōis liquiricie ⁊ capillorũue. añ. quod sufficit fiat sirupus ꝓ q̇nq̃z vicib'. Et sumat̃ in aurora. Et dormiat̃ p horã post eũ. Deinde exhibeat̃ medicina soluēs i die nō infelici pp aspectũ malũ luminariuꝫ vt. ℥. ℞. agarici electi ʒ. i. ß. spice. ℈. añ. ℈. ß. incidant̃ subtil'r ⁊ infundant̃ i oximelle simplici aq̃s betonice ⁊ buglose decoctōis passulaꝝ añ. q̃ꝺ sufficit. Itē reubarbari electi. ʒ. ij. spice. ℈. i. infundant̃ in aq̃s endiuie ⁊ cicoree añ. q̃ꝺ sufficit cuꝫ modico vini albi ⁊ post. x. horas factis ãbabus exꝑssionib' addat̃ collature dyacatoliconis. ℥. i. diaffeniconis ⁊ dyaprunis solutiui añ. ʒ. i. misce ⁊ fiat potio. Et exhibeat̃ p duas horas ante dieꝫ: dormiēdo per horã post eã si possibile ē. Qꝺ si nō saltē q̇escat i lecto ⁊ in obscuro: postea surgat p camerã ãbulãdo cũ remisso lumie. ⁊ cũ attētōe ⁊ imaginatōe ad assellãdũ. Tandē post. vj. horas cōpleta euōne vel quasi exhibeat̃ ꝓ lauatiuo ꝺ brodio. pulli macriori. ℥. vj. cũ. ℥. ß. pulueris zuchari: vel melius in tpe frigido de aqua ordei mellita ⁊ dispumata: ⁊ in tpe calido de aq̃ or. cũ zucharo. Et post mediã vel circiter horã sumat̃ prãdiuꝫ leue ⁊ tota die quiescat. Et seq̇nti die ēt p duas horas añ diē sumat̃ ꝯfectio vt. ℥. ℞. metridati duoꝝ adminus ãnoꝝ. ʒ. i. spēꝝ ꝯfectōnis de gēmis. ℈. i. misce ⁊ tardet̃ cibus ēt p. vj. horas. Si tñ tederet sumere vnã medicinã i forma potabili possꝫ exhiberi in forma pill'aꝝ cũ pillulis vt. ℥. ℞. agarici trociscati pillulaꝝ de agarico ⁊ aggregatiuaꝝ añ. ℈. i. cũ oximelle simplici fiant pillule. v. vel ad ãplius. vij. ⁊ sumant̃ cum eo ordine quo dictũ ē de medicina potabili. Si tñ medici sui habuissent ex experientia aliqua pticularē medicinã siue potabilē siue pillulataꝫ siue in plurib' habētē intētōeꝫ ad oia mēbra vt supra cum aq̃ cōueniēter sine lesiōe solui. illã ego magis laudarē. q̃m vt dixit. d. Aui. x^a. tertij iter medicinas ⁊ corpa sunt ꝓportōes que nō ꝯprehendunt̃ nisi cũ expimēto: cũ expieris ꝯsequeris q̃ꝺ magis iuuatiuũ sit. Et corpori inest ꝓprietas sic pati ab vna ꝙ nō ab altera ⁊c. Itē itelligo ꝺ dosi medicinaꝝ obseruãdũ esse fm ꝙ a medicis suis cognituꝫ est faciliter vel difficulter solui.

¶ Quia tñ pp debilitatē mēbroꝝ maxie cerebri ꝯtinuo multiplicat̃ mã illa catarralis ꝑ indigestioneꝫ. Idcirco laudo vltra dictas euacuatōes singula ebdomada: nō tñ eũdē fuãdo diē aliq̃s sumi pillulas ad minorãdũ mãꝫ ne mltiplicet̃. Et i h ici piem' fꝫ itētōeꝫ q̃ erit ad mēbrũ mãdãs: lꝫ ēt simul sit habēd^o oculus aptus ad aliquid euacuandũ ex pectore. Fiet ergo cōueniētia sumēdo pillulas vt infra. ℞. agarici trociscati pillularũ assayeret. d. Aui. pria tertij pill'aꝝ ꝺ agarico añ. ℈. i. cũ oximelle simplici fiãt q̇nq̃z vel tres ⁊ erit meli'. Et sumat̃ p' cenã per tres vel quattuoꝛ horas in introitu lecti. nisi stomacus abhorreret illa hora. Dehinc veniēdũ ē ad diuertēdũ mãm ad al's regiones. ⁊ hoc ꝯplent ꝯueniētissime educēdo per nares tãq̃z p ꝓpriuꝫ emontoriũ. Fit aũt ꝯueniens educ^o ad attrahēdũ per nares caputpurgiũ in mane expulsis supfluitatib' factũ vt. ℥. ℞. succi radicũ bletis depurati succi maiorane sil'r ꝑparati añ. ℥. i. ß. aque mell'. ℥. ij. cubebaꝝ nucismu. nigelle pulnerizatoꝝ añ. ʒ. ß. misſ. ⁊ trahat̃ ipsius tepida per nares. Et si voluerimus aliqual'r magis fortificare possemus addere vini al. aromatici. ℥. i. Nō auderē ad fortiora pp nobilitatē ⁊ passibiliteꝫ ꝯplexiōis eius. Si ēt ponerent̃ interdũ ventose sicce in spatulis ad eandē intentiōem valerent. Lotiōes ēt tibiaꝝ ad minus semel in ebdomada cũ aqua decoctiōis sauine maiorane isopi calamēti camomille sticados eēt ꝯueniēs. Nō laudo masticatoria vt fieri solet ad ꝯuertēduꝫ per palatũ. imo sũt in totũ abitien^a. Nã si gargarismata ēt stiptica vituperauit. d. Mesue in cura catarri in cãu vbi ē timoꝛ ⁊ suspi^o catarri ad pectus ⁊ pulmonē fluere ꝯsueti. multo magis ē ꝓhibēduꝫ masticatoriũ attractiuũ ꝓpter suspitiōem fluxus ad dictas ptes. Pōt ēt fieri diuersio ad cuti resoluendo isensibiliter. ⁊ cũ hoc simul fiat ꝯfortatio cerebri ad ꝓhibitiōem generatiōis ipsius mãe catarralis faciēdo biretũ ex sindone de grana duplicato in quo ponant̃ spēs vt. ℥. ℞. maiorane rorismarini calamenti corticũ citri. añ. ʒ. i. ß. vernicis. ʒ. ij. rosſ. ʒ. ij. ß. macis gar̃. nucis muscate añ. ʒ. i. musci. g̃. ij. misce fiat puluis pro saculo. Et singula die ponat̃ super caput facta prius pectinatiōe ⁊ fricatione leui vt supra dictum est.

¶ Iam succedit alia intentio de ꝓhibitiōe fluxus q̃ nequaq̃z obmittēda ē stãte repletiōe vt sensit Mesue loco ꝓprio icipiēdo tñ semp a debilib'. Cōueniēs ergo ē repcussiuũ factũ vt ℥. ℞. boliarmeni electi. ʒ. ß. spice. ℈. ß. sirupi violati paꝝ misſ. exhibeat̃ in itroitu lecti. Nã bolusarmenus ē in hoc mirabilis medicina. Nã vltra hoc quod sistit mãm fluentē ad pectus. ēt in difficultate hanelitus laudat̃. Vñ dicit Serapio. c. ꝓprio ꝺ simplicibus. Et qui non iuuat̃ hac medicina nũq̃z iuuat̃ alia. Possunt ēt fieri pillule bichichie tenēde sub lingua fm cōem modũ vt. ℥. ℞. thuris masculi spicenardi dragagãti gumi arabici. succi ligricie añ. ℈. i. cũ mucilagine semis citonioꝝ fiãt formule due. Ad eandē intentiōem valet vbi ista nō sufficiãt si in introitu lecti sumat̃. ʒ. i. auree alexãdrie cũ modico vini v'l aq̃ mellis vel tãtũdē de metridato recēti post. vj. menses. Sꝫ ipm metridatũ antiquũ vltra duos annos adminus ē maximi ꝓficui in resolutione ⁊ exicatione supfluitatuꝫ cerebri ⁊ confortatione eius. Ideo si semel in ebdomada sumatur. ʒ. i. eius in nocte multum proficiet. Non multum laudo ad exiccationem ⁊ diuersionem remedia fortia que fiunt cum ruptorijs diuertendo post aures ⁊ aliquando in sincipite capitis vel cuꝫ cauterio actuali vt sepe fieri solet. propter delicatam complexionē illius. ⁊ suspitioneꝫ opationis taliũ instrumentoꝝ. Nō vituparem balnea mineralia accipiendo stillationem aque balnei supra comissurã capitis in loco vbi ꝯiungit̃ coronalis cũ sagitali. q̃n ꝯmode acceptare posset balneo participante minera sulphuris a prednio ⁊ nitri cũ aliquali tñ participatōe eris ⁊ ferri. Et si nō haberent̃ naturaliter possent fieri artificial'r cũ appropriatis distillãdo ab alto vt supra dictũ ē. Pōt ēt fieri confortatio cerebri cũ odoramētis vt tenēdo peciã lini vel sirici cũ spēbus intra ligatis vt ifra ⁊ sepe odorando. sꝫ nō post cibũ. ℞. nigelle prius in aceto infuse ⁊ torrefacte. ʒ. i. macis cubebaꝝ nucismuſ. gar. sandaloꝝ citri. añ. ʒ. ß. misſ. Et ex simlib' potest fieri pomũ cũ notabili parte laudãi ⁊ cera. Et si addat̃ in ꝯpōne eius paꝝ lignial. ambre ⁊ musci vel galliemuſ. Mesue erit magis excellēs. Si ēt intra aures interdũ ponat̃ aliq̃d de lilio ⁊ de oleo spice ad ꝯfortationē cerebri iuuabit.

¶ Hijs expeditis postremo veniēdũ ad ea que mãm ex pectore eductioni habilitãt ⁊ membra hanelitus habilia ad dillationē faciũt. Pro prio igit̃ laudo stante mã in pectore vt expurget̃ per sputũ fiat loch vt. ℥. ℞. loch de pino loch de pulmone vulpis añ. ℥. i. loch de squilla. ʒ. i. zuchari violati. ℥. ß. propter mēbra calida cũ sirupo de ligricia fiat loch. Et si mã foret nimis resistens addat̃ sirupus de isopo. Nã est abstersoꝛ bonus ꝯgregati grossi vt dicebat Auic. pōt ēt fieri loch domesticũ vt ℥. ℞. passulaꝝ absq̃z ossibus. ℥. ij. fenugreci loti i aqua tepida. ℥. ß. ⁊ cũ paꝝ croci ⁊ sirupo de ligricia fiat loch. Pro hac itētione

tione ēt faciet ſi fiat decoctio ad lambēdū vel paulatine deglu
tiēdū vt .℥. ℞.liqricie raſe ⁊ mūdate radicū feni. an̄. ℥.ſ.cina/
momi.ʒ.i.fenugreci.ʒ.ij.capilloꝝ vn̄e.ʒ.i.ſ.iſopi ſice violarum
an̄. .ſ.buliāt in d̄bita q̄ztitate.ꝓmo radices poſtea flores
⁊ folia.cū capilue.deinde fcā collatura in dicta decoctiōe po
nanť mellꝭ ⁊ zuchari an̄.qđ ſufficit ad dulcorādum:⁊ iterato
buliāt diſpumādo vſqꝫ ad pfectā diſpumatōez:⁊ ꝓ vſu reſer
neť. Pōt ēt iterdū vti ⁊ erit domeſticū ⁊ familiare lambendo
đ ſirupo liquiricie cū modico ſirupi đ iſopo ſꝫ itētōez vt ſupra
Dyapenidion ēt ⁊ dyairis aliquotiēs ſꝫ varias itētiōes exhi
beri pn̄t. Ad eandē ēt intētōez ⁊ ꝯfortatōez ēt pulmonis lau
darē puluerē ſupaſpgēdū ſuis fercuľ ꝯtinuo vt.℥. ℞.liqricie
raſe capilue.ñ muſidoꝝ an̄.ʒ.i.cinamomi aniſi.an̄.ʒ.i.pulmo/
nis vulpis.ʒ.ij.croci.℈.i.zuchari albi ad dimidium ponderis
miſſ.⁊ fiat puluis. Poſtremo exteri⁹ fiat inunctio ad pect⁹ cū
vnguēto vt.℥. ℞.mucilaginū fenugreci ⁊ altee.an̄.ʒ.iij.olei đ
lilio pinguedinis galine an̄.℥.ſ.olei de yreos.ʒ.ij.croci.℈.i.⁊
cere paꝝ fiat vnguētū. Sꝫ aduertatꝭ ne fiat inunctio ſupra re
gionē cordis pp nocumētū notū itelligēti. Et ſingulis duobus
dieb⁹ cū pāno lineo leuiter calefacto fiat abſterſio ipſi⁹ pecto
ris ⁊ poſtea inunctio. Nō incōueniret ēt aliquotiens vbi inun
ctio eēt ad tediū vt infundať filtrū vel pānus groſſus in deco
ctōe ſupra facta calida ⁊ exprimať ⁊ ſupra pectus ponať ⁊
ſupplebit loco vnctōnis. Potuiſſez multiplicare remedia.ſed
iſta excellentiora.⁊ inter reliqua vtiliora hic ānotaui. Et ſic fi/
nis ad laudem dei Amen.

¶ Pro quodam notabili ſcolare legum Januenſe aſmatico
fere a generatione. Conſilium. 36.

c Aſus huius notabilis ſcolaris ē formaliter aſmati
ca pa°.cuius due ſunt ꝑncipaliſſime ⁊ ꝓxime cāe.ſ.
mala ꝯpoſitio ⁊ ſtrictura pecoris.altera mā ſľati/
ca ſubtilis deorſum a cere° in pulmonē catarrixās:
lꝫ ipaꝝ altera fortius cōcurrat ad hūc effectū cauſandū.⁊ h
ē illa mala ꝯpoſitio pectoris q̄ plus nocet.qm̄ ē velut naturaľ
neqꝫ apta bn̄ corrigi:verū per ſe ſola nō eſſet cā totalis hui⁹
nocumēti niſi illa mā catarrizās cāret aliqualem opilationē in
vijs ſpiritus vel hanelit⁹:qđ manifeſtať ex eo qm̄ manēte eađ
ſtrictura pectoris aliqn̄ tūc vt ipe refert nullo mō lediť in hāe/
litu ⁊ ſic nō eſt p ſe totalis cā huius nocumenti:pluri^m tn̄ ad h
ꝯcurrit qm̄ ex oi facili cā ex mā deorſuꝫ catarrizāte manifeſte
⁊ notabiliter lediť.ita ꝙ ex illis duabus cāis fit vna totalis cā
egra.lꝫ altera ipaꝝ plus ꝯcurrat vt dictū ē. Cuꝫ ex his ēt cau
ſis magis imediate aſſociať caliditas epatis nālis que tn̄ con
ſeruatur a corde p accn̄s ēt ſup calefacto.ſ.ex nō debita euē
tatione pp hāc malā ꝯpoſitōez pectoris cāta. Cōiungiť etiaꝫ
hūiditas cerebri nālis cū aliquali ēt lapſu ad frigidū que oīa
poſſent pp accia ꝓpria declarari. Sed qm̄ illud magis curio/
ſum eſſet q̄z vtile accedā illis obmiſſis ad magis neceſſa^a.
¶ Ex h° igitur cāu colligiť p^a corrolarie ꝙ principalis intētio
in regimine reductiuo ſiue ꝑſeruatiuo dꝫ eſſe cū habilitātibus
inſtra motus pectoris ad motū hāelandi q̄ inten° ꝑncipaliter
efficitur cū habilitātibus ⁊ calefaciētibus dilatātib⁹. Quia tn̄
humectātia aliqualiter pp cerebri ꝯpľonē ſunt in cām ſecūdā
ꝑncipalē vt in illam mām flegmaticā deſcendentez addentia.
Jdcirco cū menſura ⁊ cautella applican^a erūt. Quia ēt cali/
da ⁊ ſi ex pte qua dilatāt cōferāt ex parte tn̄ huius ꝙ ad infla
mationē addūt.⁊ ſic cōſequēter ad maiorē neceſſariā euenta
tionem ꝓmoueť cui nō pōt pp ſtricturā pectoris cum magno
hanelitu ſatiſfieri neceſſe ē cōſequēter hāelitū magis frequen
tare iō ipoꝝ exhibitio calidoꝝ ē in cāu nr̄o multū menſuranda:
qm̄ niſi diligens cōſidera° adhibeať facile exiſtimātes iuuare
lederemus. Ne igiť errare cōtingat ſpecialiter referā regimē
primo obſeruandū in electiōe reꝝ nobis ineuitabiliter occurrē
tiū deinde ad medicinalia cōdeſcēdā.
¶ Pro expeditōe igiť circa aeris electionē ſit aer ei⁹ camere
parūper ad calidū declinās ⁊ in hūido tempat⁹:qm̄ nimia ſic
citas ledit. Et ꝓinde puluis ⁊ fumus i cāu maxie nocēt. Viteť
oīs aer vētoſus:⁊ maxie auſtralis ⁊ borealis ⁊ ſpeciali⁹ cum
ad auſtrū ſeqtur boreas.qm̄ boreas cerebꝝ ꝯſtringit ipo ꝑus
p auſtrū repleto.⁊ ſic multa hūiditas cerebralis in pect⁹ reci
piť que ē cā plurimi nocumēti. Viteť ēt aer nebuloſus ⁊ aquo
ſus. Quod ſi talis fuerit p naturā rectificeť aer camere.nō cū
ſuffumigijs vt fieri ſolet.qm̄ tales formales fumatiōes nocēt.

ſed i camera iponanť q̄dā aromata ad ſuaue calidū declinan
tia vt cinamomū crocus lignumaľ.⁊ ambra cortex ēt citri ⁊ rā
cij in cāu cōuenit p̄cipue tn̄ in cāu. Jnter oia facit crocus niſi
caput ſit nimis repletū qꝛ ſtāte capitis repletōe talia aromati
ca nō cōueniūt vt ē vulgat⁹ textus.d. Meſue in.c.de ſoda.
Aer ēt exceſſiuē frigiditatis ⁊ exceſſiue caliditatis plurimū no
cet. Jdcirco tpe hyemali ⁊ tpe eſtiuo ē a dictis diſtempantijs
aeris elongandum quantum poſſibile eſt. Et hec ſingulariter
menti teneantur quoniam exceſſus a debita electione aeris
plus nocet q̄z exceſſus in omnibus alijs rebus non naturali/
bus ſimul ſumptis vt eſt ſentētia Gaľ.3° tegni. ¶ Exercitium
eius mēbroꝝ inferioꝝ ꝯuenientiſſimū ē qm̄ mās ad iferiora di
uertit.nō tn̄ fiat ſup repletionē imo fiat euacuatis ſupfluitati/
bus prie ⁊ ſcđe digōis. Jn mane ⁊ in ſero fiat ēt diſtāter a ci
bo per .vj.horas. Nūq̄z tn̄ fiat laborioſum ⁊ iflamatiuū. ne
mēbra pricipalia calefiāt.qm̄ ipoꝝ intenſa caliditas eſt cā p̄ci
pua huius nocumēti. ¶ Circa ſomnuꝫ ⁊ vigiliā breuiter dicať
qđ qꝛ ſomnus cū ꝓlongať replet caput vt tradūt auctores nō
ſit ꝓlixior.vij.horaꝝ ad plus. Et ſit nocturnus nō diurnus. niſi
ꝓpter neceſſitatē tpe noctis nō dormierit.quo cāu ꝯueniētior
hora ſomni diurni ē de mane vſqꝫ ad tertias. Et ſi nō ſufficiat
fiat poſt prādiū p duas horas ab aſſumpto cibo. Fiat tn̄ ſemp
capite decēter cooperto nō tn̄ nimis calefacto.extremis ēt vt
pedibus ⁊ manibus coopertis in camera vndiqꝫ clauſa. pedi
bus diſcalciatis ⁊ ſuper lecto moli qm̄ iacere ſuper rē duram
vt vult Auenzoar p̄parat ad rupturā vene in pectore. ¶ De i
anitiōe ⁊ repletiōe ſit ꝓ regula qđ ois repletio nocet. Et vide
tur melius in cāu ad ſubtiliores dietas a mediocri ⁊ cōi dieta
declinare quā ad groſſas ſemp in h obſeruādo qđ vētris leni
tio ſingula die neceſſaria ē que niſi nāliter habeať ꝓcureť cum
ſuppoſitorio vel cliſteri cōi de quo in poſterius diceť. Coitus
ēt in hoc cāu fortificata ꝑus virtute vbi licite fieri poſſit ſi cum
menſura ⁊ ordine fiat nō ē iutilis. Sit tn̄ in eo pcitas ⁊ mode
rātia. ¶ Circa paſſiones aiales ſumatim dicať qđ gaudere
⁊ letari in caſu plurimū iuuat. Jraſci vero ⁊ triſtari plurimum
nocet. ¶ De cibo ⁊ potu ſumatiꝫ dicať. Cauēdū eē ab oibus
cibis euaporabilibus ⁊ inflāmabilib⁹. Et ꝓinde oēs ſpēs cali
de i frequēti vſu. Vitāde ſunt quecūqꝫ ēt multū dulcia ⁊ ama
ra ⁊ ſalſa ſunt nociua.lꝫ ſuauia dulcia ꝯueniant. Pinguia ēt
⁊ vnctuoſa nocēt. Multū ēt frigida maxime ſi cū eis ꝯiunga
tur humiditas excellēs. Vitan^a ſunt qualia ſunt oia cōia ge/
nera fructuū ſpiachia lactuce ⁊ huiuſmōi niſi tpe magni eſtus
quoniā pcitas in eis tūc ē ꝯueniens. Acetū ēt in cāu ē nociuuꝫ
niſi aliqn̄ ꝓpter ſapores ꝯficiēdos.⁊ tūc ſit acetū paſſulatum.
Reliqua ēt acria nocēt vt agreſta vinū granatoꝝ muzoꝝ ⁊ rā
cioꝝ acriū.lꝫ interdū aliqua granata dulcia ⁊ ſuccus eoꝝ ſatꝭ
ſit ꝯueniēs. Jdem dico de rancijs dulcibus. Panis ſit elect⁹
de quo in ꝯſilio verbo ſibi dixi. Carnes ēt eligant de qbus in
fra diceť dimittendo ptes viſcoſas ⁊ muſculoſas.⁊ interiora
aialium quadrupedū niſi ſint pulmones vulp̄.⁊ ericij qui ſingu
lariter valent. Jam circa potū laudo maxie in prandio aliqd
vini exhiberi poſſe qđ ſit paucifeꝝ albū ⁊ aquoſuꝫ miſtū cū aq̄
mellis ſꝫm artē facta vel aqua zuchari tpe eſtatis.lꝫ i ſero me
lius ē abſtinere a vino ⁊ vti pro potu aqua mellis vel zuchari.
Jnter reliqua tn̄ p̄cipue plꝫ vſus de pultib⁹ factis ex duabus
ptibus farine or.⁊ vna pte farine ciceꝝ cū brodio pulli maxie
tpe cene ⁊ ſemp hn̄da ē regula ꝙ maior pcitas ſit in ſero quā
in prādio. Spāles igiť carnes ſint auiū montanaꝝ vt faſianoꝝ
perdicū turturū colūbaꝝ iā volare potētiū niſi in tpe multū ca
lido. Carnes ēt pulloꝝ iuuenū mediocriter pinguiū cōueniūt.
Carnes quoqꝫ caſtrati ānalis ēt capoꝝ in eſtate ſunt ꝯueniē
tes oua quoqꝫ ſorbilia ſiue etiā infuſa in aqua vel i brodeto vľ
in viuarolo ſine caſeo ꝯueniūt. Brodiū ciceꝝ ſatis ꝯuenit etiā
cicer in modica quātitate ſi ſumať.bn̄ coctus ē ꝓpri⁹ cib⁹ pul
monis.vt ſcđo caū:viteť oēs carnes pingues ⁊ viſcoſe maxi
me porcine ⁊ generalꝛ oium aialium groſſoꝝ.ſaluo quā capo
loꝝ ⁊ ſibi ſimiliū. Viteť aues aquatice. Cauen̄ a caſeo tāq̄z
ab inimico interficiēte. Viteť cibaria de paſta lagane turte ⁊
huiuſmōi. A piſcibus ēt cauen̄ eſt. Et ſi aliquibus ſit vten̄ ⁊ h
tpe eſtatis ſint ſquamoſi.nō nimis magni nec nimis pui mobi
les dure carnis.vt voluit Gal.in libro de ꝯferentibus ⁊ nocen
tibus. Et ſi in decoctōe eoꝝ ponať paꝝ vini ⁊ modicū cinamo
mi magis ꝯueniet. Eligibilius tn̄ eſt eos dimittere. Et ſit gene
ralis regula ꝙ elixata in carnibus ⁊ reliqs i caſu meliora ſunt
aſſatis. Jnter olera valēt cū aliqbus bletibus betonica ⁊ iſo/

e

pus p̄cipue feniculus ⁊ paꝝ maiorane. a petrosilio ⁊ apio ma
xime cauen̄ ē. Inter fructus valēt alique amigdale dulces si
stici ēt a passule pingues sine armilis aliq̄n nō inconueniunt.
Idē ē intelligen̄ de duabus ficubus bn̄ maturis recentib⁹ si p
tempus ante cibū sumant. Ficus aūt sicce ꝓpter mordacem
caliditatē minus valent. nisi in tpe frigido. De p̄ineis intelliga
tur qḋ valēt sicut amigdale. ⁊ maxie si pellis interior amouea
tur. facta ipoꝝ infusiōe in aqua tepida ⁊ exicatōe ſm artē. Et
hec sufficiant quātuȝ ad regimē in dieta obseruādum.

¶ Ad medicinalia veniēdo. Prio laudo haberi bn̄fi^m vētris
singula die qḋ nisi nāliter hēat artificialr ꝓcuretur qꝛ ventris
stipticitas i cāu est multū nociua. Ubi igit̄ expediat fiat cliste
re vt infra. ℞. malnaꝝ bletis mercurialis furfuris frumēti. an̄.
M. i. fiat istoꝝ decoctio leuis in aqua debite quātitatis ⁊ de
collatura sumant. libr̄. iß. cui addat̄ olei cōis. ℥. iij. cassie pin
guis extracte. ℥. iß. pulueris zuchari. ℥. ß. salis. ʒ. iij. misce ⁊
plusq̄ȝ tepidū clisterizet̄. Sed vbi tederet sumere clistere saltē
fiat suppositoriū vel cōe de melle cū sale vel cum sapone siue
cū radice bletis ⁊ huiusmōi. Cōsequēter pro regula medici
nali laudo vt saltē semel in mense fiat eūatio minoratiua ex ce
rebro ⁊ ex pulmone ne nimia mā aggregaret̄ q̄ pp multitudi
nem si flueret i pectus possȝ timorē iducē. Et qꝛ mā nō ē gros
sa ēt si euacuet̄ idigesta nō ppea seq̄t̄ nocumētuȝ nōbile qꝛ n̄
ē mltū resistēs eūatōi. vn̄ n̄ seq̄t̄ angustia vl̄ labor i v̄tute. Fiat
igit̄ eūatio sumēdo q̄nq̄ȝ ꝺ pillulis vt ifra post q̄nq̄ȝ horas a ce
na. ℞. pillˀaꝝ ꝺ agarico p. ij. pillˀaꝝ assayeret p. i. mis̄ fiāt pille
q̄nq̄ȝ p. ʒ. i. laudo ꝯn̄r vt saltē bis vl̄ ter i āno fiat fortior eūa
tio prius digesta mā vt i p̄ncipio veris ⁊ i scḋa pte autūni. Sȝ
ꝓ digestione māe sit ista regula: q̄ ⁊ si mā sit frigida nō tn̄ ꝯpe
tūt ad digestionē subtiliātia diuidētia. Et sic regula quā cōiter
ponūt auctores i hac mā ⁊ p̄cipue Mesue nō ē vl̄r itelligē
da. Nā exquo mā ē satis liq̄da si vlterius intēdat̄ subtiliatio ⁊
diuisio reddet̄ fluxibilior ⁊ sic magis piculosa. Sit igitur digē
sti uū ꝯueniēs vt. ʒ. ℞. mellˀro. collati. ℥. ij. sirupi ꝺ duab⁹ radici
bus sine aceto sirupi de liquiricia. an̄. ℥. ß. aquaꝝ capillue. ℥.
iij. betonice ⁊ buglose. an̄. ℥. i. ß. misce ꝓ duab⁹ vicib⁹. Postea
exhibeat̄ medicina vt. ʒ. ℞. agarici electi. ʒ. ij. ʒʒ. spice. an̄. ℈.
ß. infundant̄ i oximelle simplici ⁊ aq̄s betonice ⁊ capilue. an̄.
qḋ sufficit. Et postq̄ȝ steterint in ifusione p. x. horas collature
addat̄ diacatholiconis. ℥. i. electuarij indi. ʒ. i. ß. misce. ⁊ fiat
potio. Et si sit tarde ⁊ dure solutōis addat̄. ʒ. ß. solutiui eiusdē
sumat̄ hora cōuenienti medicinaꝝ ſm ordines ꝯsuetos. Et pfe
cta opatōe farmaci post. vj. vl̄. vij. horas ab assumptōe suma
tur lauatiuū ex aq̄ mellis. vl̄ ex brodio pulli cum. ʒ. ß. zuchari
rubei. Et post mediū hore sumat̄ prādiū leue nō se exponēdo
aeri libero illa die. Sequēti nocte p duas horas an̄ diē sumat̄
ʒ. i. ß. metridati. Et si post quatuor horas diei sumeret̄ clistere
lauatiuū an̄ prādiū ex melle ro. ⁊ vitellˀ ouoꝝ cuȝ aq̄ or. ⁊ fur
furis erit ꝯueniēs. Qḋ si forte potio liq̄da nō placeret ad pur
gatōneȝ loco illius sumant̄ pillule vt. ʒ. ℞. pillulaꝝ cociaꝝ pil
lulaꝝ ꝺ agarico. an̄. ℈. ij. misce fiant. vij. q̄ sumant̄ cum ordine
⁊ mō de q̄bus dictū ē de medicina superiore.

¶ Iaȝ restat ad quedā localia deuenire. p̄mo. s. intētiōe habi
ta ad māȝ fluentē. scḋo ad ipsuȝ pectus vel pulmoneȝ p̄ncipa
lius attēdēdo. Prio igit̄ circa māȝ fluentē duplex isurgit intē
tio. vna. s. ad ꝓhibendū eiˀ generatōeȝ ⁊ ēt resoluēdo si aliq̄d
ꝺ ea supflue generet̄. Et hoc totū pficit̄ cuȝ sacello supposito
capiti aromatice facto vt. ʒ. obseruato regie vt supra. ℞. cor
ticū citri maiorane sticados. an̄. ʒ. ij. calamīti. ʒ. i. sandarace. ʒ.
i. ß. sandal̄. citri gariof. nucismuscate. an̄. ʒ. i. thuris. ʒ. ß. misce
ꝓ saculo q̄ p̄us scā fricatōe capitis ⁊ pectinatōe calidus sup
ponat̄ pti anteriori. Alia intētio q̄ sumit̄ ad māȝ discurrētē est
duplex. vna ē ad diuertēdū eā a via pectoris. alia ē in ꝓhiben
do vel sistēdo fluxū maxie tp̄e noctis. Pria istaꝝ intētionū cō
plet̄ cū diuertētib⁹ p nares facto cap̄purgio trahēdo p nares
vt. ʒ. ℞. aque betonice. aq̄ maiorane aq̄ mell̄. an̄. ℥. ij. nucismu
scate. nigelle puluerizatoꝝ an̄. ʒ. ß. misce ⁊ tepidū trahat̄ per
nares. Uel pōt fieri cū suco radicū bletū vl̄ folioꝝ eiˀ depura
to vel cū aq̄ maiorane mixte vt cōiter fieri solet. Alia intentio
de sistendo catarrū ꝯplet̄ tenēdo in nocte in ore vnā ꝺ pillulis
vt. ʒ. ℞. spice thuris boliarmeni mucilaginis seis citonioꝝ su
ci ligricie an̄. misce fiant formule plane teneat̄ vna tpe noctis
Ad hanc intētōeȝ valet fortius ⁊ iuuabit in ꝓuocādo somnū
si sumat̄ vna pillula cōis q̄ȝtitatis de pillulis de arnoglo^a scri
ptis a Mesue distinctiōe propria pillulaꝝ quas appellat pil
lulas ad omnes morbos catarri. Ualet etiaȝ si sumat̄ ad ean
deȝ intentioneȝ semel vel bis in ebdomada. ʒ. i. diaolibani vl̄
diaiecur hora dormitōis. Ego tamē plus laudo vsuȝ primaꝝ
pillˀaꝝ qꝛ in vsu eaꝝ nō ē timor. ¶ Consequēter vltio restāt q̄
dam localia pectori ꝯueniētia ordinare habilitātia materiaȝ i
pectore ꝯtentā vt expellat̄ ēt ꝯfortādo pect⁹ ⁊ pulmonē. sem
per habēdo mēti que dicta sunt in p̄ncipio de n̄ nimis calefa
ciendo. Et hec intentio ꝯplet̄ ⁊ per interius applicata ⁊ p ex
terius. Prio igit̄ fiat puluis supaspgendus ferculis. ℞. ligri
cie rase capillorum veneris. an̄. ʒ. ij. isopi. ʒ. i. pulmonis vulpis
ʒ. i. ß. anesi. ʒ. ij. zuchari ad pondus oium misce valet ēt si fiat
loch pro lāben° vt. ʒ. ℞. loch. de pino. ʒ. ij. zuchari violati pe
nidioꝝ. an̄. ʒ. ß. cū sirupo de liq̄ricia fiat loch. Ualet ēt si suma
tur aliquotiēs de aq̄ua mellis imposito. in. ℥. iiij. eiusdē de pul
uere electuarij qḋ facit Mesue in antidotario distinctione p̄
ma ⁊ est electuariū quo vtunt̄ reges ⁊ p̄lati. Et si nō possit re
duci in puluerē sumat̄ de eo in electuario. Ultio laudo fieri in
unctionē ad pectus. habita tn̄ cautella p̄us q̄ nō iungat̄ regio
cordis cū vnguēto scō vt. ʒ. ℞. isopi humide pinguedis gallie
mucillagis altee. an̄. ℥. ß. radicū yreos capillorūuene. subtilis
sime puluerizatoꝝ an̄. ʒ. ß. croci. g̃. iiij. cere quantū sufficit fiat
vnguētum mole ꝓ pectore. Et hijs sum ꝯtentus. Unguētū
ad facilitandū partum.

¶ Unguētū ad facilitādū ptū. ℞. mucilagis fenugreci. ⁊ se
minis lini an̄. ℥. ß. mucilaginis altee. ʒ. ij. olei de lilio pinguedis
galline. an̄. ʒ. iij. croci paꝝ cere qḋ sufficit fiat vnguētū i for^a n̄
nimis dura. ¶ Puluis ipius ad idē. ℞. ciamomi doronici cor
ticū cassief. cassiel. an̄. ʒ. ß. croci. ℈. i. dent̄ cū aqua rute ⁊ beto
nice optimū ē. ¶ Cerotū eiusdē ad ꝓhibenduȝ aborsuȝ. ℞.
masticis. ℥. ß. laudani. ℥. iij. cere citrine. ʒ. ij. bistorte nucūcipssi
ipoq̄stidos acacie sanguis dracōis terre sigillate rosaꝝ ru. bo
liarmeni. an̄. ʒ. i. ß. fiat cerotū sic q̄ extēdi possit addēdo parū
olei mirtiloꝝ vl̄ terbētine vbi se tenere nō posset. Nastale eius
dē i p̄focatione matricis. ℞. mirre aristologie rotūde. sauine.
an̄. ℈. i. musci. g̃. i. cū melle fiat narā. ¶ Sternutatoriū eiusdē
ad idē. ℞. elebori albi. ʒʒ. an̄. ʒ. ß. fiat sternutatio. ¶ Nastale
ad exhendū secūdinā eiusdē. ℞. mirre sauine storacis liquide
bauracis cassieli. an̄. ʒ. ß. croci. ℈. i. castorei. ℈. ß. cuȝ sirupo de
radicibus fiat narā. ¶ Puluis eiusdē ad idē. ℞. ciamomi. cas
siel̄. an̄. ℈. ij. croci. g̃. ij. misce fiat puluis det̄ cum aqua rute ⁊
matricarie. ¶ Prouocatiuū lactis eiusdē. ℞. feniculi i herba
⁊ apij. an̄. M. ß. seis anisi. ℥. ß. croci paꝝ. butiri recētis. ℥. i. ß.
cū sufficiēti quātitate aque fiat embrocatio. ¶ Puluis eiusdē
ad idē. ℞. seis anisi. sisileos. an̄. ʒ. ß. cristali. ℈. i. zuchari ad pō
dus oium det̄ cū vino al. pro duabus vicibus. ¶ Unguentum
eiusdē ꝓ ragadijs mamillaꝝ. ℞. corticū iteriōris albi sābuci.
ʒ. ij. pinguedis galline cere virginis. an̄. ℥. ß. fiat vng^m. ¶ Na
stale eiusdē ad p̄cipitatiōem matricis sumat̄ fasiculus crespu
le ⁊ cum oleo linose irroret̄ ⁊ supponat̄ exptum est.

¶ De raucedine vocis. Consiliuȝ. .37.

In casu isto qui est raucedo vocis cuȝ aliquali aspi
tate a mā flegmatica catarrali pēdens. laudo p̄us
fieri purgationeȝ vt ifra. ℞. mellis rosati. ℥. ij. sirupi
de ligricia sirupi de sticados. an̄. ℥. ß. cū aqua deco
ctiōis capillorūueneris. passularuȝ ligricie ⁊ zuchari fiat siru
pus pro duabus vicibus. ⁊ ꝯtinuet̄ q̄nq̄ȝ vel sex vicib⁹. in ma
ne. Post sumatur medicina vt. ʒ. ℞. agarici electi. ʒ. ij. spice.
ʒʒ. an̄. ℈. ß. salisgēme. g̃. ij. infundant̄ oia in pte vna oximellis
simplicis ⁊ duabus ptibus aquaꝝ maiorane ⁊ capillorūuene
ris vel betonice ⁊ facta exp̄ssione post. x. horas collature ad
dat̄ dyacatholiconis cassie excte nouiter. an̄. ℥. ß. electuarij i
di. ʒ. i. dyafeniconis. ʒ. ß. sirupi violati. ℥. i. misce ⁊ fiat potio. Et
sumat̄ lauatiuū post. vj. horas cū aqua decoctōis ciceroruȝ ⁊
mellis. Sequēti vero mane sumat̄ ꝯfectio vt. ʒ. ℞. metridati.
℈. i. loch sani ⁊ expti. ℈. i. misce sumat̄ per tres horas an̄ dieȝ
⁊ post tres dies q̄etata natura fiat caputpurgiū cerebro tra
hēs per nares vt infra. ℞. succi bletis. ℥. ij. aque maiorane
℥. iij. vini albi. ʒ. i. pl̄ueris nucismuscate nigelle. an̄. ℈. ß. misce.
Et de eo tepido trahat̄ p nares scā prius tn̄ mondificatōe vē
tris in mane. Et si aliq̄n ꝓuocet̄ sternutatio cū puluere stafisa
grie cubebaꝝ ⁊. ʒʒ. erit ꝯueniens. Fiat ēt singulo die fricatio
cū pāno calido ⁊ pectinatio. Laudo ēt fieri saculū capiti cum
speciebus

spēbus vt.ʒ.i. ℞.calamēti maiorane rosaꝝ aā.M.i. corticum citri macis cinamomi gariofoloꝝ nucismuscate cubebaꝝ aā.ʒ.ij.sandaloꝝ citri.⁊ rub.aā.ʒ.i.ς.aluminis.ʒ.ij.misce calidū supponat̄ capiti hora vacuitat̄ stōaci ⁊ sustineat̄ vsqꝫ dū cibꝰ sumet̄ iuuabit qdē ꝯsumēdo mā̄ꝫ ⁊ cerebrū ꝯfortādo. Ad intētōꝫ āt̄ fluxus māe dorsuꝫ cū ꝯfortatōe ēt pectoris ⁊ dilatōe hanelitus laudo fieri pillulas vt.ʒ.i.d qbꝰ sumat̄ vna in itroitu ad somnū. ℞.boliarmeni partes tres capillorūueneris mirre aā.ptē mediā cū sirupo violato forment̄ pillule. Laudo etiā istis factis ad clarificandū vocē. Interduꝫ sumat̄ d sirupo vt īfra cū aqua mellis. ℞.capilliueneris endiuie radicuꝫ spargi radicū brusci passulaꝝ liquiricie mōde epithimi amigdalarū aā.M.i.semis feniculi anisi isopi sice.aā.ʒ.ij.medule dactiloꝝ.ʒ.iij.semis malue ⁊ altee.aā.ʒ.i.ς.coquātur oīa ī duabꝰ libr̄.aque vsqꝫ ad libr̄.i.⁊ addat̄ zuchari ⁊ mellis dispumati q̄ꝫtū sufficit fiat sirupus. Ad hāc ēt intētōeꝫ valet gargarizatio fcā cū oximelle squilitico modicoqꝫ mellis. Et post factam gargarizatōeꝫ si aliqd deglutiat̄ bonū erit. Comestio ēt ciceroꝝ hic laudat̄.loc ēt factū cū modico auripigmēti ⁊ consolide iuuat. Et his suꝫ ꝯtentus obseruando regimē in dieta sicut al̄ dictuꝫ ē sumēdo ēt interdū de pillulis quas sumē ꝯsueuit.

¶ Pro quadam spectabili iuuene. Ianuense patiente sputuꝫ sanguinis ⁊ dolorem capitis continuum cum duplici quartana coniunctum.

Consilium. 38.

e

x scriptis particularit̄ p ꝓstātissimos ⁊ clarissimos doctores dños magistrū Antoniū marēgū ⁊ magistrum Paulū papiēsem in casu huius spectabilis iuuenis sub ꝯpēdio colligo ꝙ dispō sua ꝑncipalis ē quartana dupla ex mā melācolica adhusta colerica mixta sanguini pēdēs tanq̄ꝫ ex cā ꝓpria: cui ꝯiungit̄ mā flegmatica adhusta viscosa vt cōis mā ⁊ n̄ ꝓpria: siue eiꝰ ꝯplexio nālis sanguinea fuerit siue flegmatica ꝑncipaliter. Et huic principali dispōni annectunt̄ duo accidētia. vnū ē dolor capitis cōtinuus satis intensus grauatiuus ⁊ pulsatiuus cū rubedine ēt oculoꝝ ⁊ aliquādo nō pōt apperire oculos neqꝫ aspicere lumē: q dolor tñ piodice remittit̄ vt a quarta hora noctis versus mane. S̄m accidēs est sputū sanguinis lꝫ vt ex accidētibus colligi pōt vomitus sit magis nūcupādus ex quo ex stōaco educit̄ tanq̄ꝫ per viā vt fuit sentena Aui.10a.tertij in.c.de sputo sanguinis ⁊ 4°.colliget.c.36.satis ad prin.c.⁊ Rasis.4° cōti.c.ij.⁊ alibi in multis locis. Et ē sanguis clarus satis rubei coloris.⁊ si aliqñ nigri ⁊ coagulati nō accidit saporis sꝫ salsi: ꝯcurrente cū h ēt dolore stomaci ꝯtinue intēsiore tñ ante exitū sanguinis ⁊ pꝰ emissionē remittit̄. Cuius cā vt arbitror ē retentio mēstruoruꝫ vel ꝓhibitio eius debite eūonis. Hoꝝ igit̄ accidentiū ⁊ circonstantiaꝝ arbitror vt ēt p alios iudicatū ē quātū ad hoc ꝙ prima radix ē dicti sanguinis mestrualis retena q subtilitate ⁊ adhustione ꝑticipās qd ex salsedine manifestat̄.⁊ ex reliqs accidētibus se ꝯcomitātibus adhustionī attinētibus vt siti ⁊c. sursum mouet̄ a virtute: ⁊ s̄m partē recipit̄ in venis stomaci ⁊ sic extendēdo dolorē in eo causat.⁊ partꝫ mouet̄ sursuꝫ ad cerebrum.⁊ tandē per vias sensui imanifestas recipit̄ in stomacū vt satis ē possibile ⁊ fuit snīa dñi Auic.i 3a.tertij de vomitu sanguinis satis ad prinm capituli ⁊ consequēter pro pte p poros venaꝝ stomaci vl̄ leuē scisurā eaꝝ egrediēs ⁊ pro pte recepꝰ a capite p viā horis emittit̄. Et stāte hoc fundamēto pꝫ intelligenti.prio quare nō debilitat̄ ex eūone sanguinis. Patet s̄o quare fit dolor capitis grauatiuus cū aliquali pulsatōe ꝯiuncta rubedine oculoꝝ cū alijs de qbꝰ supra. Patꝫ ꝯñter.vñ fit dolor stomaci.⁊ vñ per eūonē fit ipsius doloris remissio ⁊ n̄ sic sensibilis fit remissio doloris capitis ad eūonem sanguinis sicut stomaci.qm̄ dolor capitis n̄ tm̄ ex tali pēdet sanguine.imo s̄m minus ab eo.sꝫ magis ex multitudine vapoꝝ sursuꝫ ad caput eleuatoꝝ: ꝯcurrēte ēt aliqua mā flatica innāli retēta i cerebro. Patet ēt quare talis sanguis educit̄ per viaꝫ oris sine rascatōe ⁊ tussi: imo cū facili inclinatōe capitis ⁊ modica motione gutturis ⁊ oris: ⁊ si ex stomaco pendeat.qm̄ nō semp i vomitu ē necessaria distentio ptiū mēbroꝝ qbus euomit̄ vt voluit Gal̄.in libello d motibꝰ liquidis.imo q̄dā sunt ita corpa disposita vt ad vomenduꝫ. Nō oporteat caput ꝯquinare vt loco allegato.fit tñ cū ꝑcedēte nausea aliquali. Patet ēt q̄re ipsius sanguis aliq̄ ps ē discoagulata ⁊ rubea.vt ea.s.que resudat p porros venaꝝ stomaci vel forte per earū aliqualē leuem scisurā. Illa aūt que fluit ex capite cuꝫ ꝓbabiliter pluri tpe extra venā remaneat cū extra stomacū expellat̄ quā alia a stomaco vel venis eius educta apparebit illa ps sanguis coagulata ⁊ aliqualiter denigrata. Et patēt ꝟificata accidentia in cau ꝯiungentia ex pte hoꝝ duoꝝ principaliū accidētiū pro quoꝝ remotione ē principalis nr̄a ꝯsiliatio fienda.

¶ Pro quoꝝ igit̄ accidētiū remotōe supposita radice de retētione sanguis mestrui ⁊ motu eiꝰ p naturā ad supiora ,nota ꝑncipal̄r quātū ad sanguinis emanationē ⁊ si vt colligit̄.5a.tertij ⁊ 7°.memur a Galie°.talis sanguis ꝯstrictio fieri debeat cum stipticis ꝯglutinatiuis ⁊c.tñ in hoc casu pp duo nō laudo tale īgeniū curatiuū. Prio qdem qꝛ intentio in quartanis.ē humectatio ⁊ hec pria ē hñda ꝯsideratio vt pa q̄rti.c.i.⁊ ab alijs oibus scribētibus in ista materia. Ne ergo sequat̄ nocumētum i dispōis ad resolutiōem māe quartanam faciētis talia sicca stipticitatē inducētia in ꝓposito nō laudo.2° dicta stiptica ēt i totū ꝓhibentia exitū sanguis ex corpore vt q̄ per interius sumunt̄ sunt in casu multū verēda ex quo talis euacuatio fit a nā cū nō sequat̄ ide debilitas ēt vt voluit hipo.5°.affo.affo°.34. Mulieri mēstruis deficiētibus sanguinē ex naribus fluere bonuꝫ ē. Dicit Comētator Gal.in pricipio comēti. Hoc certuꝫ signuꝫ ē ꝙ sanguinē in menstruis stringi noceat.sꝫ si ea.s.menstrua deficiant ⁊ aliunde sanguis effluat iuuat. Innuit ḡ suspectū eē talē sanguinē restringere maxie qꝛ talis retentiōis menstrui cā est mā flegmatica grossa oppillās vt supponit̄.hoc etiā expresse sensit.Gal.vj.iterioꝝ penultio.c. Nā cū posuerat nocumēta solita euenire ad retentiōem mēstruoꝝ.dixit. Si auteꝫ ex alio corporis loco sanguis purget̄ ⁊c.⁊ hec purgatio fuerit ꝯueniens nihil hoꝝ accidētiū scias habere eas ⁊c. Et ita ēt ex opposito subtiliantia mā quartanaꝝ qbus vteñ ē ad mām dirigerēdā non laudo.qm̄ talia habilitāt ad motū sanguis adhusti in sursuꝫ. Et sic curatio quartanā s̄m istā viā vr̄ ꝓhibitiua curationis accidentiū talis de expultiōe sanguis vt sati pꝫ. Non minus ēt ē talis subtiliatio māe ꝓhibitia curatiōis doloris capitis.imo idipm facere videt̄.qm̄ vt dixit. A.pria tertij in sermōe vniuersali de signis oñdentibus spēs sode ad fīnē.c. Et multociēs fiunt res subtiliantes cā sode ꝓpterea ꝙ apiunt viā vapoꝝ ad cerebꝝ ⁊ si sint nō calide ⁊c. Et hec bñ habeantur mēti pro introductione totius cure.

¶ Pro remissione aūt hoꝝ accidētiū ⁊ ꝑscruatōe ab illo vomitu sanguis si cessauerit ꝓpter dubiū redditꝰ piodi i quē vt supra incidit sūmarie ē ordinādā dieta ex qua tñ non sequat̄ nocumētū ad curatiōem quartane ⁊ dimissis multis pticularibꝰ ad que nō discurrā ꝓpter ipām infirmā eē regulatā regie ꝓbatissimoꝝ doctoꝝ. Laudo primū vt ꝓhibeant̄ quecūqꝫ ad euaporationē faciunt vt sunt aer nōbiliter calidus nāliter vel̄ artificialiter ⁊ aer multi lumis ac odoramētū aromatū calidoruꝫ.

¶ Exercim aūt diuersiuū mēbroꝝ inferioꝝ ⁊ si in ꝑseruādo ꝯueniat. Et vbi nō possit fieri ambulādo tūc fricatōes ⁊ aliquales ligature hoꝝ membroꝝ inferioꝝ vices supplebūt exercitij.tñ nō fiat laboriose ⁊ dolorose.ita vt ad inflamationē perducat. Fricatio aūt mēbroꝝ supioꝝ vt brachioꝝ ⁊ spatulaꝝ ⁊ si stāte vehemētia doloris capitis ꝯueniat.i ꝑseruādo tñ ⁊ in timore euentꝰ nequaq̄ꝫ ꝯueniūt maxie pp timorē ꝯuersiōis sanguis ad superiora. Et qd dictū ē de fricationibus ⁊ ligaturis intelligat̄ idē de ventosis siccis vt ꝙ posite in inferioribus ptibus cōueniūt ⁊ in supioribus sunt apte nocere. ¶ Vigilat̄ ēt supflue in casu maxie nocet qm̄ ad vigiliā supfluā sequit̄ iflamatio spirituū ⁊ sanguis ⁊ notabilis ipoꝝ ad mēbra cōuersio supiora. Nō ē tñ semp somnus acceptandus.vt in principio vel augumēto paroxismoꝝ febriū vel vbi eēt grauitas capitis ⁊ dolor ponderosus magis quā acutus. ¶ A passionibus animi maxime cauēdū ꝑcipue ab ira solicitudine rixa ⁊ huiusmōi. Ex aduerso mediocriter gaudere ꝯuenit. Nō fiat tñ supfluus risus neqꝫ artificial̄r machinet̄ ꝑcipue post cibū ex cā nota medicis ¶ A cibis aūt acutis inflamabilibus ē ēt maxie caueñ ⁊ huiusmōi generis sunt oīa acuta salsa ⁊ amara ⁊ vehemēter dulcia ⁊ vnctuosa ⁊ que sunt cū aromatibus ꝯdita ⁊ cū aceto ꝑcipue a sinapi ēt eruca ⁊ huiusmōi cauendū ē. Nō ē tñ vtēdum humectautibꝰ aquosis nimis nā ⁊ si ad mām febris ꝑcipue cōuenire videant̄ qꝛ tñ liqditate subē porri reddunt̄ liberiores ad receptōem ⁊ dilatatiōem passiue saltē hilitari vr̄ ad sāguinis emanatiōem. ¶ Circa potū laudarē vinuꝫ medij coloris medie vinositatis ⁊ istante fluxu sanguis si grossioris eēt subē magis ꝯueniret.sꝫ q̄ñocūqꝫ sit n̄ ꝑtermittat̄ qn nōbilit̄ miscea

tur cũ aqua pluuiali decocta cum zucharo albo.⁊ postea bis
vel ter callibeata qm̃ exbibitio vini mł'tipł'r i cãu nocet. Nã in
dolore capitis ẽ p̃cipui nocumẽti vt ẽ snĩa Hipo.tertio regimi
nis acu.textu cõmẽti.42.cũ dixit. Si dolorem capitis timeas
mẽtisqz pcussiõez ab vsu vini sũmope tibi cauẽdũ ẽ.Et i h oẽs
ꝯueniũt. Nocet ẽt subtiliando sanguinẽ ⁊ ad euaporationez
p̃parando. Unde dicebat Aui.5ª tertij i cura fluxus sanguis
nariũ versus finez.⁊ ẽ cõis i casu nostro. Uinũ autem cõfert
inquãtũ ꝯfortet ⁊ nocet inquãtũ excitet sanguinẽ. Cum ergo
idiges ipso inq̃ztũ ꝯfortat cõmisce ipsuz parũper. Et cũ non
ẽ necessariũ nec fluxus sanguis facit casuz virtutꝭ ꝓximũ.tũc
nõ des ipsuz in potu. Nõ ẽt in casu idicatõe sumpta a mã se.
multũ ꝯuenit exquo eã ponimus adbustã. Et sic q̃ calefaciunt
nõ ꝯueniũt. Uinũ igiꝭ ⁊ si humectet tñ calefacit vt pria quar
ti d cura etice satis ad pnm. Ubi tñ sit necessariꝰ ipsius vsus fz
modũ dictũ.laudo singł'r pꝰ cibũ ⁊ potũ eiꝰ sumi coclear vnũ
d granis granatoꝝ nõ mł'tũ dulciũ.nã in hijs ẽ virtꝰ ꝯpressiua
deorsuz ad putrefactõez cibi in stomaco.⁊ exinde ꝓhibetur
euaporatio.qm̃ vt dixit Auer.vij.colliget d curatõe malorum
accidẽtiũ supueniẽtiũ egritudinibꝰ. In granis.granatoꝝ pro-
prieta s repiꝭ eẽ resistẽdi putrefactiõi ⁊ vt cibi in fumositatibꝰ
malis minime ꝯuerti possint. Placet ẽt aliqñ sumi paꝝ d dya
citonien. Et hec q̃ztũ ad dietã sufficiãt qm̃ habitis a qbus ca
uendũ ẽ ꝯñter elici pñt ea qbus vti possumꝰ. Unuz tñ p̃cipue
ẽ cõmemorãdũ ꝙ stãte necessitate cibatõis si actu coniungaꝭ
dolor vehemens capitis vel sit timor d ꝓpinqua emanatione
sanguis isto casu post cibatõez poni pedes in aqua calida ad
intẽtõez medicoꝝ notã.qm̃ vt dicebat Auic.pria tertij. Et for
tasse augmẽtaꝭ soda i se ipa pp vehemẽtiã doloris sui.⁊ attra
hit vehemẽtia doloris eius augmẽtũ in ipo.iuuabit ergo ad di
uersionẽ precipue si infundãtur pedes i aqua calida.

¶ Circa medicinalia pro cura laudo nõ esse instãdũ ad curã
quartanaꝝ cũ appropriatis medicinis ad curationẽ ipaꝝ.tuz
qꝛ vt plerũqz medicine ad curã illaꝝ faciẽtes sunt curationem
⁊ erradicationẽ dictoꝝ accidẽtiũ impediẽtes yº dicta acciden-
tia sunt aliqualiter cõseruãtes vt aliqualiter fuit supra decla-
ratum.⁊ ẽ intelligẽtibꝰ satis manifestũ.tũ qꝛ talia acciª sunt in
se magis timorosa ⁊ curã ad se magis trahẽtia quam faciant
quartane que a toto genere sunt salubres vt colligiꝭ de mente
Gal.in epistola ad glauconem.ca.de febre effimera i fi.⁊ ab
Auic.c.ꝓprio ẽ ̃m plurim egritudo salua. Laudo tñ ñ in totũ
p̃termitti curationẽ quartanaꝝ.qm̃ pp longã diurnitatẽ earuz
aliquotiẽs educunt ad ap̃ata splenis:⁊ qñqz ad ydropẽ con-
sequẽter ⁊ aliqñ ad ethicã. Laudo igiꝭ dimissis digestiuis ap
propriatis singulis.viij.vł'.x.diebus exhiberi.ʒ.vi.vel.ʒ.i.dya
catholiconis sine diagredio.qm̃ i virtute sua educit mãs tales
melancolicas adbustas nõ laboriose.⁊ in virtute eiꝰ fit aliqua
lis cõfortatio mẽbroꝝ supioꝝ ⁊ cõpressio ad iferius ex eo p̃ci
pue qd participat virtute mirabolanoꝝ ⁊ reubarbari.⁊ dissol-
uatur cũ aqua casei felicitabiꝭ opatio. Nõ ꝓhibeo ẽt vsuz cõ
fectionum cordialiũ maxie dyabuglosati si ẽt addaꝭ parũ zu-
chari roxati pp acciª nõ incõueniet. ¶ Redenndo igiꝭ ad cu
ram p̃ncipaliũ accidẽtiuz qm̃ prima radix vt supponit ẽt reten
tio fluxus mẽstrui.pª intẽtio curatiua sumeꝭ ad ꝓuocationem
menstrui ꝑ regionẽ ꝯnenientẽ. Et qm̃ vt dicebat Auic.2iª.ter-
tij hec intẽtio ꝑficiꝭ maxie cũ eis que mouẽt sanguinẽ ad ma-
tricem.⁊ faciunt poros apertos.non intẽdo hanc intentionez
perfici cum medicinis per interius sumptis.qm̃ tales calide ⁊
acute existẽtes essent causa vtrorũqz nocumẽtoꝝ vt manifestũ
est intelligenti. Erit ergo perficienda intentio cum extrinsecus
applicatis. Et in hoc quedã sunt q̃ ꝯuertũt sanguinẽ ad matri
cem vt ẽ flobothomia mẽbroꝝ inferiorũ vel vẽtosatões ⁊ liga
ture eorũdez mẽbroꝝ:quedã ẽt dillatãdo meatus ⁊ poros ve
narum mr̃icis exteriꝰ applicata vt quedaz sessiones ⁊ balnea
ꝯueniẽter hic possunt applicari. ¶ Circa igitur ꝯuersionẽ san
guinis ad matricẽ constãte virtute laudarẽ fieri iteratã leuem
flobothomiã.lz fł'oia saphenaꝝ in casu ab auctoribꝰ sit cõiter
laudata.qꝛ tñ.d.Aui.c.ꝓprio dicit ꝙ flobothomia vene genu
⁊ curuatiue eiꝰ ẽ fortior illa. Gal'.ẽt in libello de fł'oia.di.i.c.vl
tius visus ẽ inuere in cãu fiẽdã esse fł'oiaz circa venas ꝓximio
res femori circa coxas vel crura:cũ dixit. Eas.n.q̃ ex detẽtiõe
mensturoꝝ a cruribus oio eũabis siue venẽ oz apire siue scari
ficare. Sed vbi eẽt intẽtio ad diuersionẽ a capite ⁊ a mẽbris
supioribꝰ flobothomia sapheãrũ ꝯueniẽtior esset. Et ad illã in-
tentionẽ vt dicebat Raby.12ª.particula nõ oporteret multum

eũare vna vice sz partire i pluribꝰ vicibꝰ cũ dixit. Et cum ꝓpo
nis ipm supple sanguinẽ attrahere ad ꝯ̃riã partẽ attractionem
ipsam noli ꝯplere primo die sed eã reitera.2º.⁊.3º die. Uñ for
te ad istã intentionẽ sufficeret vna.ʒ.sanguis vel due ad plus
vt ibi cõuertatur ad mr̃icẽ erit necessaria fortior.pro vna vice
eũatio de vena ꝓximioꝛ:hoc tñ semp itelligaꝭ ꝯstante virtute.
Nã vt dicit Gal'.li.allegato de fł'oia eodẽ.c.versus pnm ma-
gis.prime ⁊ principalissime intẽtiones fł'omie sunt magnitudo
egritudinis ⁊ robur laborantꝭ. Ubi igiꝭ nõ tolleret flobothomi
am fiãt ventosatões sine scarificatõe sursũz versus coxas.⁊
ligature aliquales ⁊ fricatiões cũ pãno scarlatino.ex hijs ꝑfi
cieꝭ intentio attractiõis sanguis ad matricẽ.que intentio ⁊ si
sit pma via intentionis dz tñ eẽ posterior in ordie ad aliã q̃ dice
tur.quoniã opz pmo poros venaꝝ mr̃icis habilitari rarefieri
⁊ dillatari anteq̃z mã ad eos cõuertaꝭ. Complebiꝭ ergo hec
intentio cũ balneis ⁊ sessiõibꝰ ad hoc iuuantibꝰ. Sz hic ẽ vnũ
cõmemorãdũ qꝛ talia sunt calida ⁊ arromatica in cãu nr̃o non
possumus eis vti tute pp duo. pmo dubitãtes ne caliditate sua
mãe subtilitate magis sursuz moueren̄ꝭ.scdo qm̃ tales aroma
tice medicine dolorem capitis inducunt vt dicebat comẽtator
Gal.5ª afforismoꝝ in comẽto afforismi in fine. Muliebria edu
cit ex aromaticis calefactio ⁊c. Cum dixit expimẽtuz aũt testa
tur qꝛ ex oibus aromatibꝰ dolor capitꝭ generaꝭ. Et declarat h
ꝓpter caliditatẽ eoꝝ.ex calore eniz suo nimio necesse ẽ capitꝭ
grauedo sequaꝭ. Sunt en iz in casu nr̃o p̃termittẽda vehemen
ter calida maxie ad siccũ declinãtia saltez nõ sint nimia. Pos-
sunt ergo poni q̃dam p̃ter qualitatẽ manifestã ẽt a ꝓprietate
magis hoc efficiũt. Fiat ergo vt.ʒ. ℞.maluaꝝ ⁊ radicis earuz
⁊ maluauisci fenugreci semis lini.añ.M.i.melisse matricarie
mercurialis.añ.M.5.sauine quartaz ptem.M.i.buliãt suf
ficiẽter in aqua ⁊ in dicta decoctiõe vltra tepidũ sedeat vsqz
ad vmblicũ ⁊ ita ꝯtinueꝭ tribus diebus. Postea sumaꝭ serpi-
liũ ⁊ melissa equał'r ⁊ buliant in vino al.⁊ aqua equał'r ⁊ sic el i
xata supponaꝭ mẽbris genitalibus calida qm̃ de serpilio vt di
xit Dya.ꝙ iperat mẽstruis.ẽ tñ cauendũ ne cũ fit stuffa vł' bal
neũ aliqd effumet ad mẽbra supiora.vñ circũtegaꝭ pãnis con
ueniẽter ⁊c. Quod si cũ istis ⁊ similibꝰ ꝓuocabiꝭ bñ erit. Non
laudo fortiora qꝛ si nõ suffecerit laudarẽ ꝓuocari sanguinem
emoroydalẽ.cũ fomẽtationibꝰ appropriatꝭ semp obseruando
cañ.añdictos qm̃ per curatiõem emoroidaꝝ hereꝭ ois intẽtio
⁊ de remotiõe quartanaꝝ ⁊ accidẽtiũ vt ꝑa quarti. Et fluxꝰ q
dẽ emoroidoꝝ ẽ ꝯueniẽs crisis plurimaꝝ egritudinũ ⁊c. Et.17.
tertij.c.ij. Nã queadmodũ fluxus sanguis nariũ remouet emo
roidas currentes. Ita ex opposito emoroide currentes remo
uebũt fluxm sanguis a supioribꝰ. Tollerabilius ẽt erit aliqua
liter acuta ꝓuocantia vt aloẽ mirrã ⁊ hmõi circa emoroidas
quã circa matricez vt satis manifestũ est. Et si forte porri vena
rum nõ apiaꝭ sz solũ vene intumescãt. Laudo isto cãu tume-
factis venis apponi sanguisugas electas ̃m artẽ. Et qñ ista
nõ sufficerẽt laudarẽ apponi vesicatoriũ ⁊ eius virtute cõstã
tia. Quod si nõ sufficeret auderẽ ẽt ad ruptoriũ supra genu ꝑ
tres digitos.qd facile fieri posset ẽt sine notabili dolore.qm̃ ta
lia igenia ⁊ si nõ iuuẽt ad ꝓuocatiõem mẽstrui p̃icipaliꝭ saltẽ
ꝯuertunt sanguinez solituz ad supiora educi ad inferiꝰ ⁊ i hoc
spero notabilẽ vtilitatez futuraz qñ reliqua nõ ꝯtulerint. quia
ex multo tpe habituata iã videꝭ nã ad sursum sanguinẽ trãsmit
tende. Et ista sufficiãt quãtuz ad p̃icipalez dispõem de emis-
siõe sanguinis per superius.

¶ Restant q̃dam dicenda breuiter circa.2m.s.de remissione
doloris capitis. Ultra igiꝭ diuersiões de quibus supra dictuz
est succedit intentio de ꝯfortatiõe cerebri ⁊ circũstãtiũ mẽbro
ruz ne recipiãt que intentio pluribus ꝑficiꝭ.s.cũ embrocationi
bus capitis factis raso priꝰ capite. Uñ põt fieri decoctio vt.ʒ.
℞.rosa.ru.M.i.5.floꝝ nenufaris violaꝝ añ.M.5.camo-
mille.M.i.fiat ide decoctio ⁊ ex ea embrocatio ex alto maxi
me pcutiẽdo sup ptem ꝯmissure coronalis ⁊ sagitalis. Istd tñ
nõ appliceꝭ nisi stante modicissimo dolore qꝛ magis valet in p̃
seruãdo quã in curãdo qm̃ existẽte dolore ⁊ p̃ñtia multoꝝ va-
poꝝ cũ intentiõe ad resolutiõem posset dari paꝝ maiorane ⁊
sticados. Põt ẽt iũgi caput vel ẽt melꝰ embrocari ad vtrãqz
intentionẽ resolutõis ⁊ ꝯfortatõis ex duabꝰ ptibus olei rosa.
⁊ vna pte camomille addita.viij.pte aceti. Sz hoc nõ fiat vbi
cerebrũ reumãtizaret notabiliter.qm̃ vt dixit.A.pª tertij in re
gimine vniuersali sode. In omni soda cui associaꝭ reumatissi-
mus nõ declines ad infrigidandũ ⁊ humectandũ caput cum
oleis

oleis ⁊c. Ad intẽtionẽ ẽt ꝯfortatõis ⁊ rep̄ssionis vapoꝝ exñte
modico dolore põt fieri odoramẽtũ vt. ℥. ℞. floꝝ nenufaris ro
sarũ. sandaloꝝ citri añ. ʒ. i. gariof. ℈. i. infundanꝭ oia in aceto
fortissimo ꝑus puluerizata post exicata ponanꝭ i pecia ꝓ odo
ramẽto ⁊ hec quo ad istã intentionẽ sufficiãt. Sꝫ pro remissiõe
doloris vbi fuerit vehemẽs multũ ita vt fuerit vigiliaꝝ instãtia
ꝓpter dolorez. ẽ. n. ꝓuocandus somnus qm̃ vehemens dolor
attrahit. ⁊ sic se ꝯseruat. quo casu vbi reliqua nõ suffecerit de
qbus supra laudo exhiberi. ʒ. i. philonij. qm̃ i oi dispõne iuua
bit. Idez opareꝭ. ʒ. i. diaolibani si exhibeaꝭ cuz modico aque
buglose. Sed vbi eẽt dolor nõ intẽsus nimis tũc ad resolutio
nẽ vapoꝝ si fieret saculus ponẽdus capiti ex florib⁹ camomil
le ꝓ duab⁹ ꝑtib⁹ ⁊ vna ꝑte sticados aneti ro. nõ ponẽdo fortio
ra. Añ aũt pur instaret dolor pulsatiuus neqꝫ ista sufficerẽt q̃
dicta sunt laudarẽ ꝓ extremo remedio vt fiat fl̓oia vene fron
tis leuis ⁊ ad p̄seruatõez ne mãe sursuz traherẽꝭ. Ita vt san
guis sursuz nõ ꝯuertaꝭ de cui⁹ ascẽsu ẽ suspitio: tunc tpe fl̓oie
frõtis ponãtur pedes i aqua calida ⁊ ita p tp̄s aliquale ꝯser
uenꝭ post flobothomiã. Vel fiãt ligature aliquales ⁊ diuersio
nes crurib⁹ ad eãdez intẽtõez. Et ista sufficiãt ad regimẽ ⁊ cu/
raz accidẽtiũ de qbus supra querebaꝭ ꝯsultatio ⁊c.

¶ Pro quadã spectabili dña Januẽse patiente dolorem late
ris a materia catarrali cũ febre. Cõsiliũ .39.

c Asus ad me missus ꝺ quadam spectabili dña Ja/
nuẽse sup quo vt afferaz ꝯsiliuz talis ẽ. Ista nõbil̓
iuuenis ãnoꝝ. xx. aut paulo plus ẽ ꝯpl̓ois sanguie
nee p̄dominãtis cũ nõbili mistõe colere. lꝫ cerebꝝ hẽat hũidũ
⁊ catarrizãs. sunt duo mẽses qbus febrit febre ꝯtinua q̃ ince
pit die imediate seq̃nte ꝑtuz puelle. In quo plusquam debite
mẽstruata fuit: que febris iudicata fuit a ꝑncipio vsqꝫ p mẽsez
de putredine sanguis cũ dñio coll̓e. ⁊ a mẽse citra premissis
euãtionibus debite ⁊ flobothomia visa ẽ magis ad latus fleg
matis declinare cũ paucitate sitis sine inquietudine dolore ca
pitis ariditate lingue. veꝝ est tñ ꝙ a pria die vsqꝫ in p̄ñtez fe
bris fuit semp intẽsa. ⁊ p mensez valde intẽsa cũ qua fe. ꝯiun
cti fuerũt dolores a furcula sinistra supiori vsqꝫ ad extremita
tez costaꝝ aliqñ magni aliqñ pui. sꝫ nũq̃z absoluta fuit q dolo
res ꝑcipiebanꝭ ad tactuz. ⁊ similiter apud attractiõez haneli
tus. Ex qbus arguebaꝭ cũ alijs adesse mãz cũ ventositate in
musculis ⁊ paniculo tegẽte costas ⁊ sil̓r ad intra: cũ opinione
semp q̃ꝺ adesset descẽsus nõbilis catarri a capite. Ult͡a dcã
de febre ⁊ dolorib⁹ supuenit ab aliqbus dieb⁹ citra tussis vali
da cũ excreatõe mãe flegmatice viscose ⁊ mucilaginose cum
aliq̃li mixtiõe catarri minuti ⁊ globosi ⁊ putrefacti. Pulsus ẽ
velox ⁊ frequẽs cũ debita virtutis ꝯstãtia. Et in opatiõib⁹ aia
libus se debite regit nec minus circa digestiõez ⁊ secũ expul
siõez cũ pauco auxilio. Urie fuerũt citrie: postea rubee grosse
⁊ aliqñ clare ⁊ subtiles sine ypostasi. Et datis aliqbus digesti
uis trãsiuerũt ad grossas subalbidas cũ ypostasi. Et ad obl̓o
nes satis bñ se hꝫ lꝫ tristeꝭ mente. ¶ Re vera mihi hic casus
ex signis satis itricat⁹ est certã nõ afferẽs notitiam ꝺ specie fe
briuz. qꝛ in oi mãli febre habente cãm antecedẽtẽ. ꝑma intẽtio
indicatõis a cã est vel eẽ dꝫ vt dicit Gal. x. terapẽtice. c. ꝑmo.
Licet vt scribit ad nãz flegmaticã hec febris declinare videa
tur. Accidẽtia tñ hoc nõ euidẽter ꝯcludũt cũ ponaꝭ in ea pul
suz eẽ velocẽ cũ virtutis ꝺbita ꝯstãtia: ⁊ in flegmatica vt sepe
ꝯiungaꝭ pulsus debilis. In flegmatica quoqꝫ cõiungiꝭ nau/
seatiua sacietas cũ casu appetitus ⁊ debilitate oris stomaci:
vt prima quarti ꝺ signis fl̓ace i fine capituli. Et tñ vt scribitur
ad oblatões satis bñ se hꝫ. Neqꝫ fuit ar͡m ꝯcludens sup hãc
febrem ꝓpter nõ cõiungi cũ ea sitim. neqꝫ dolorez capitis vl̓
lingue arriditatez. qm̃ ista oia etiaz absolui possent a febre co
lerica stante cerebro humido deorsum catarrizãte in casu nr̃o.
¶ Cuz reuerẽtia igitur istius instruentis casuz nõ erant omit
tẽda signa circuituũ ⁊ incremẽtoꝝ. qm̃ ⁊ si febris fuerit ꝯtinua
pp tñ eius diuturnitatez concludenduz est eam nõ fuisse con/
clusam sed in ea apparere debere remissiones ⁊ excrescẽtias
que scꝺz sniam Gal. afo. ꝑmo comẽto. xij. magnã afferunt co
gnitionez de specie egritudinis. Non etiam omittendus erat
sudor vel eius priuatio pro signo. quoniã vt dicit Auic. prima
quarti. loco allegato. Et de proprioribus significationib⁹ eius
s. fl̓atice febris est paruitas sudoris ⁊ priuatio eius. Argu/
mẽtum etiam de vrina nõ ẽ efficax vt clare intelligenti patet.

Immo cũ tali dispõe vrinaꝝ ⁊ añcessiõe febris sanguinee cũ
mixtiõe colere vt dictũ ẽ ꝓbabile satis videꝭ hanc febrẽ eẽ de
genere colericaꝝ vel tertianaꝝ notaꝝ. Et si ꝯti͡a existat. verũtñ
siue sit fl̓atica siue colerica a colera mixta nota eodem quodã
mõ saltẽ in cõi q̃ztũ ad cãm sumitur indi͡o curatiua vt volebat
snia textus. A. de cura tertiane nõ pure i ꝑn͡o. cũ dixit. Res q
bus diuersificaꝭ cura tertiane nõ pure sunt res quib⁹ cõicant
febres frigide de licentia Ga. i. de intentiõe habita ad cãm ⁊c.
qꝛ ẽt in hac dña ꝯiungiꝭ dolor lateris sinistri pectoris a mate
ria flegmatica grossa cũ tussi ⁊ screatu eiusdẽ mãe q̃ ẽt dispõ ñ
modicã ad se trahit curã imo eius ꝑmanentia facit ad conser
uatiõem febris.
¶ Erit igiꝭ ꝓpositi mei in hoc cãu pricipal̓r attẽdere ad curaz
dispõis nõ obmittẽdo intentiõem que sumiꝭ a febre vt flegma
tica ẽ a flegmate tñ magis salso depẽdens intra vt est ꝓbabile
venas excrescẽte. nã si in to͡m intentio ad hãc mucilaginosam
verteretꝭ mãm in pectore existentez ꝯsequẽter mali͡a cãe febris
aliqual̓r augeretꝭ. Pro hac igiꝭ adimplenda intentione curati
ua duo principal̓r faciã. Prio qdẽ poneꝭ regimẽ in debita ad
ministratõe eaꝝ reꝝ que nobis ieuitabil̓r occurrũt. Dehic ad
medicinalia deueniemus.
¶ Pro expeditiõe igiꝭ prio pro electiõe aeris. Sit aer eius
camere parũper ad calidũ ⁊ magis ad siccũ declinãs. hoc tñ
de aere nõ intelligaꝭ nisi febris sit valida. ⁊ nisi sit intensa cali
ditas tũc deberet aer ad frigidũ paꝝ declinare. Sit igiꝭ came
ra ꝯstructa inter duo solaria cuius fenestra sit ad oriẽs. Et tpe
seu vẽtoso nebuloso vel pluuioso sit optime clausa. Si ẽt illo tẽ
pore rectificeꝭ aer facto igne in camera ex lignis iunipi sermẽ
tis vitis rorismarini erit ꝯueniens. hoc tñ obseruato semp ꝙ
fumus p camerã nõ diffundaꝭ. ita ꝙ ad nares egre ñ ꝑueniãt.
qm̃ pectori nocet. ⁊ pp similẽ cãm nõ multo laudo ad rectifica
tionẽ aeris p suffumigatiões que ex aromatibus i pastã redu
ctis ⁊ sup igne positis fieri solẽt. sꝫ magis in cãu laudarẽ in ca
mera p̄ñtiaz reꝝ quarũdã aromaticaꝝ absqꝫ alia euaporatio
ne euaporãtiũ vt p̄ñtiaz cinamomi cassielignee ambre. Et si ñ
displiceat cũ modico musci. Cortices ẽt citri vel rancioꝝ i hoc
casu ꝯueniũt. Eliganꝭ tñ hec magis q̃z illa ſꝫ ꝙ egro pro odo
rãdo magis erũt placibilia. Cõserueꝭ ẽt i hoc ꝙ singula die p
apturã aliquã fenestre vel hostij camere aer dicte camere per
tempus euẽteꝭ. qm̃ vapores que expirãt a mã in pectore ꝯten
ta aerẽ inficiũt qui nisi rectificeꝭ sua mala qualitate ⁊ i firmã ⁊
astãtes lederet. Et in hac aeris obseruãtia ẽ maxia adhibẽda
cautella ⁊ diligẽtia qm̃ distempantia eius tm̃ ꝺ se alterat ꝑmu
tãdo quãtũ reliqueres oẽs ñ naturales si equal̓r laberenꝭ ad
ꝯriũ ꝑmutarẽt vt fuit snia Gal. ʒ͡o tegni textu ꝯmẽti. xxviij. ⁊ h̓
ꝺ aere sufficiãt. ¶ Circa cibũ ⁊ potũ obserueꝭ regl̓a ꝺbite die
tãdi in febribus materialibus. s. cibus exhibeaꝭ i declinatione
ꝑiodi. Et si ad illã horã deueniñ nõ possit min⁹ malũ ẽ i augmẽ
to cibare quã in principio minus ẽt malũ ẽ in febrib⁹ huiusmõi
in statu q̃z in pricipio cibaret. Hec tñ regula obserueꝭ ñ exñte
multa iudicatõe ad oppositũ vt grãdi debilitate virtutis vl̓ ma
gna oris stomaci sensibilitate. quos cãus excepit. d. Auic. pria
quarti in capl̓o generali de cibatiõe febricitantiũ illo. §. Et de
corporibus sunt corpora colerica ⁊c. Que snia colligebaꝭ a
dño Gal. x͡o. terapẽtice. c. ij. Spãliter aũt descẽdẽdo sit cibus
facilis digõis boni nutrimẽti modicarũ supfluitatũ quãtũ pos/
sibile ẽ ad calidũ aliqual̓r declinãs ⁊ ad siccuz. Sit igiꝭ panis
eius ex frumẽto medio iter nouũ ⁊ vetus bñ mũdo aliqual̓r sa
litus. Et si in eo ponaꝭ aliqd zuchari ru. erit ꝯuenienti⁹ ⁊ semi
na aliqualia feni. ⁊ ani. vel in decoctiõe radicũ feni. in aqua ex
qua ꝯfici dꝫ. Ex quo pane fiat brodetũ vel panis coctus i aq̃
decoctionis pulloꝝ vel aliaꝝ carniũ ꝯueniẽtiũ de qbus erit ser
mo. Inter reliqua genera granoꝝ ꝯueniunt far cõe far ordei
ex qbus possent fieri fercula cũ decoctõe carniũ vt supra. Nõ
iconueniet ẽt ex siml̓a fieri huiusmõi fercula licet de ea dicat.
Auic. p͡o. cañ. in. c. de cibo ⁊ potu ꝯmẽto. ij. ꝙ ẽ tarde egressio
nis ⁊ descensus a stomaco. lꝫ ẽt p expientiã in me ipso cognoui
ꝙ sit tarde digõis cuius tñ oppositũ ipse sensit loco allegato.
In dubio igiꝭ ẽ de ea modicũ sumẽdũ. ⁊ cũ sumiꝭ optime de/
coquaꝭ. Ex farina ẽt ordei possunt fieri pultes ⁊ similia. q̃ meri
to modi substãtie in casu ꝓpter tussiz melius ꝯueniunt. Si tam̃
dulcorenꝭ cũ zucharo ⁊ farina ordei nõ incõuenit ⁊ kist ordei
maxie si dissoluaꝭ in brodio pigui in quo vel sit decoctio radi/
cis feniculi vel aliquoꝝ seminũ anisi. s. ⁊ feniculi. Si ẽt aliqñ cũ
farina ordei cõmisceaꝭ farina ciceꝝ ꝓ pultibus ꝯficiendis nõ

incõuenit: qm̃ dicit Aui. 2° can̄. c. ꝓprio ꝙ nutrit pulmonē melius q̄ꝫ res aliq̄. Et pp hoc fiūt ex eo sorbitiões. s. ex farina cicerū. Hee tn̄ varient sorbitiões ſm varietatē dispõnis īfirme qm̃ in tpe in quo cor ē in dispõne calidiori stãte varietate cibi magis conuenit kist. ex farina ordei. hora vero quietiori magis cõueniūt pultes ex simula vel farina ciceꝝ ſm aliã ⁊ aliã intētõez. Inter carnes ɓo ꝓ pistatis ꝯficiēdis vel ꝑ se sumendis ꝯueniūt carnes auiculaꝝ montanaꝝ perdicū fasianorum sterne gallinaꝝ ēt iuuenū: nõ nūquã ēt carnes quadrupedum ꝯueniūt carnes capretoꝝ nõ multū ꝓpinquoꝝ gnãtõi: maxie ꝯstitutõe calida exñte. Carnes ɓo caprioloꝝ vulpiuꝫ ⁊ ericij in cãu pp lesionē in pectore vel pulmone ꝓprietatē hñt. Idez dico ꝺ leporibꝰ ⁊ pulmones eaꝝ spãlez hñt ꝯueniētiã. ⁊ precipue pulmo vulpis. tn̄ carnes vulpiū ⁊ ericioꝝ ad viscosuꝫ declinãt ⁊ oĩa viscera habita itētõe ad mãꝫ febris ⁊ tussis ⁊ ad magnã que in his fe. ꝯiūgit maxie nocēt. Ideo rectificari debēt istoꝝ carnes cum aliq̄bus subtiliatiuis ⁊ incisiuis vt cū sale ⁊ cinamomo ⁊ radice feniculi ⁊ hmõi decoquēdo cuꝫ dictis carnibꝰ. Et hic obserua ꝙ sicut carnes dictoꝝ aĩalium a ꝓprietate valēt ita vbi sit idigētia vti aliquo acuto nõ incõueniret, sumi aliq̄d ꝺ aceto passulato scðꝫ artē facto: qꝺ sit ãnale in casu nõ incõueniūt ⁊ maxie si cū his nã sua familiaritatem habuerit. qm̃ vt dicit Gal. vj. ꝺ regimine sanitatū. Familiaritas que ſm totã substãtiã ē solo expimēto cognoscit. ⁊ maximã hꝫ virtutē in digestiõe eoꝝ que comedunt ⁊ bibunt. Oua ēt sorbilia vel in aqua cocta aliq̄n nõ incõueniūt. Neqꝫ te terreat vsus eoꝝ pp febrē qm̃ G. ad glauconē i tertianis ꝯcessit. Fiãt ēt ex hijs alia fercula ſꝫ vsuꝫ dñaꝝ ⁊ regionis. Et vbi sit timor ꝺ iflamatõe alterent cū aq̄ decoctõis ordei vel radicū endiuie ⁊ hmõi. A. reliq̄s cibarijs fere oĩbus cauēdū ē. Et cū istis cibis pane carnibꝰ ⁊ silibus ꝯponēda sunt eiꝰ cibaria. Nam in casu oĩa viscosa vt sunt cibaria de pasta caseus pisces ⁊ silia taliū nociua sunt. Oĩa ēt frigida ⁊ humida vt sūt fructꝰ. genera oleꝝ cõiuꝫ vt lactucaꝝ spinachioꝝ bletuꝫ ēt sunt aspnenᵃ. Sꝫ si ꝓ cõdimēto vel saporatõibꝰ q̄busdã cõficiēdis esſꝫ aliquoꝝ oleꝝ necessitas. Isto cãu ꝯuenirent isopꝰ maiorana feniculꝰ. Si ēt ad saporationē eēt necessariū ꝓ appetitu ꝓuocãdo vti aliquo acuto nõ incõueniret sumi aliq̄d de aceto passulato ſᵐ artē facto. In quo scꝫ fiat pᵒ infusio passulaꝝ. ꝺhinc aliqualis decoctio ⁊ expssio, qm̃ lꝫ oĩa acetosa acuta ⁊ mõdicatiua videant eē pectori inimica nihilominus modicus vsus aceti sic passulati nõ ē incõueniēs. Iuuabit quidē appetitū ꝓuocando materiam febris ⁊ in pectore ꝯtētã incidēdo ⁊ subtiliando: excitãdo ēt virtutē expulsiuã in expellen̄. Et i vsu eius fuit ausus d. Aui. xᵃ. tertij in curatõne de sputo sanguinis ⁊ alibi: lꝫ huic ꝯriet Auer. Uitent ⁊ oĩa salsa ⁊ amara nimis. Inter fructus aūt ꝯueniūt satis amigdale dulces ⁊ amare pinee fistici ⁊ aliq̄ passule. Et ex his poterūt multa ſᵐ cõsuetudinē regis delicata cõponere fercula. Ego tn̄ hic vnū adducã cõdimentuꝫ in casu cõueniēs. ℞. passulaꝝ enucleataꝝ. ℥. ij. infundantur in aceto passulato in quo prius steterint ꝑ duas horas amigdalaꝝ dul. ℥. iiij. pistent in mortario ferreo vel lapideo oĩa simul. deinde collent ita qꝺ cortices passulaꝝ abiciant. ⁊ tūc in brodio carniū p̄dictaꝝ ponant ⁊ lēto igne coquant ⁊ cuꝫ modico zuchari ⁊ cinamomi aromatizētur ⁊ erit sapor satis suauis ⁊ ꝯueniēs. Potus aūt eiꝰ cõueniētissimus ē aqua mellis ſꝫ artem facta vel aqua zuchari rubei si ēt in ea ponat radix feniculi ad decoctionē satis cõueniet. Ubi tn̄ pp ꝯsuetudinem vel virtutis debilitatē ⁊ appetitū eēt vinū exhibēdū sit ipꝫ vinū albū paucifeꝝ aliqualiter ad dulce declinãs: plus tn̄ ⁊ minus ꝺ eo offerat ⁊ magis vel minus mixtum ſm ꝙ offert in diuersis tpibꝰ morbi: qm̃ i declinatõe solꝰ magis ꝯueniret: imo plerūqꝫ resoluit reliquias materieꝝ de febre que remãserūt vt dicit. d. Auic. in cura tertiane pure. Est ēt eius exhibitio magis suspecta in sero quã in mane. Un̄ hic pro regula notandū ꝙ nisi febris indicet ad oppositū qꝺ in hoc casu pp tussim in sero magis attenuãda ē dieta quã in mane. ⁊ hec sufficiãt quãtuꝫ ad regimē cibi ⁊ potus. ¶ Somnus vero eius sit remotus a cibo cū capite bñ leuato. ita ꝙ quodãmodo sedere potius q̄ꝫ iacere videat. Caput sit ēt decent cooptū. sit ēt somnus breuis horarū. vi. vel. vij. ad plus. In hoc tn̄ attēdat cõsuetudo. Et si in cãu ꝯiungat difficultas hanelitus i somno fiat somnus itercẽptus vt iterdū excreãdo fiat expulsio supfluitatū. Dormiat ēt sup alteꝝ laterū magis q̄ꝫ supra ceruicē qꝛ talis dormitio i casu vt oēs volūt sapiētes multū suspecta ē. Nec dormiat ꝺ die nisi cogēte necessitate: vꝰ nisi fuerit ãtiq̄ ꝯsuetudo ⁊ tūc dormiat accūbēdo ſm sniam. A. in ſo canti. hec tn̄ oĩa intelligant nisi i virtute sequat resolutio ⁊ debilitas multa. Est ēt in hoc hñda regula ꝙ eligat somnus nõ in hora ꝑncipij vꝰ augmēti febris si fieri põt. sꝫ magis accedēte declinatõe. hoc cãu ēt diurnꝰ in declinatiõe magis iuuabit q̄ꝫ nocturnus in ꝑncipio vel augmēto febris. Et in hoc ē hñda p̄cipua ꝯsiderãᵒ. cum ēt dormit sint extreᵃ bñ coopta ⁊ ħ de somno. ¶ Exerciᵐ eius aliquale si fieri posset fiat pedes. Nã diuertēdo mãs ad inferiora esset ꝯueniēs. Sit tn̄ tūc gradatiꝫ factū de remisso ad intensius. ita tn̄ nõ multū intendat vt hanelitus fiat difficultas. Eius autem exercitiū sit iocunduꝫ ⁊ magis ad longitudinē ⁊ extensiõez declinãs q̄ꝫ ad intēsiõem. Eleuatio ēt in nocte gradatiꝫ fcã i cãu iuuatiua ē. Qꝺ si exercitiū fieri nõ possit pedes loco eius suppleãt fricatiões totius corporis que fiant ſm ordinē posituꝫ a dño Auer. 7° colliget. c. ixᵒ. hñdo. s. gausapia aliqualr grossa ⁊ vetusta. ⁊ tunc incipere debes a supiori cruriū descēdēdo inferius ad pedes. postea a supiori coxaꝝ ad gēua trahēdo. ⁊ postea incipies fricatõem ab hūeris vel spatulis descendenᵒ ꝑ brachia ad manū. deinde fricabis dorsuꝫ incipienᵒ a supiori pte descendenᵒ ⁊ ꝑ ptem auriū ꝯñr ad corpꝰ ⁊ crura vsqꝫ ad pedes. Est tn̄ in ħ hñda regula ꝙ tale exerciᵐ siue fricaᵒ nullo mõ fiat nisi expulsis supfluitatibus cõibus ꝑ seceᵐ. s. ⁊ vrinã que vbi nãliter nõ habeant artificialr icitent cū suppositorio vel clisteri leui de quo infra erit sermo. Fiant ēt huiusmodi fricatões accedēte magis declinatõe febris. ⁊ nõ sit in principio. ⁊ augmēto. lꝫ ēt in hijs tp̄ibus ꝯueniret. ħ dicit intentione habita ad mãm febris ⁊ ad febrē. qm̃ intentiõe habita ad materiã catarralē in pectore ꝯtentaꝫ aliqualr alit foret dicendū. Sed hoc relinquo estiatiue medicoꝝ astantiū. Cõmemorãdo tn̄ in dicto casu post fricatõem totius corporis fiendã eē aliq̄lem capitis fricatõem ⁊ pectinationē cū pãnis tepidis nõ liq̄facientibus. magis tn̄ ⁊ minus ſm qꝺ dispõ circūstãtiaꝝ variat in debilitate ⁊ fortitudine virtutis in grossitudine ⁊ subtilitate catarri. In ꝯpõne vt soliditate ⁊ raritate capitꝫ ⁊ silium ⁊ hec de exercitio. ¶ De repletiõe aūt ⁊ ianitiõe dico qꝺ nõ est replēda multo cibo. imo fames ⁊ abstinētia in hac febre ⁊ in catarro ꝯmendant. Sit tn̄ cautus vt talis fiat regimis exhibitio ſm quã virtus possit sustētari. Et attēde ꝙ ē ptiēda dieta maxime in tali morbo cronico cū virtus sit ɓisimiliter resoluta. Et qꝛ in talibꝰ corporibꝰ alij humores cū difficultate maxia ad sanguinē ꝯuertunt. Ideo nõ debemus talia corpora diu dimitter absqꝫ cibo. Sit cibus vt supra dictū ē pauce quãtitatis ⁊ bõe qualitatis semp attēdēdo ad ꝯditiones de q̄bus supra dictuꝫ ē. Coitus in isto cãu dimittat lꝫ cū ad ꝯualescentiã venerit in casu moderatus iuuabit. ¶ De accidētibus ɓo aĩe dicat ꝙ tristicia ⁊ melãcolia nullo mõ ꝯueniūt cū diminuãt caliditatē nãlem ex ꝯsequēti ꝓhibeãt opationē caliditatis circa mãm. Gaudiū moderatū ꝯueniēs est qm̃ calorē auget nãlem ⁊ vigorat. Nõ sit tn̄ supfluū qꝛ resoluendo diminueret. Ira ēt aliqualis tpe q̄etis parūper calefaciēdo in casu iuuaret nullo tn̄ mõ sit superexcedēs qm̃ ad febris intensiõem p̄parat ⁊ virtutis dissolutionē ⁊ hec sufficiãt.

¶ Ad medicinalia veniēdo due pꝛicipales habēde sunt intentiones. Una. s. ad febrē ⁊ cãm eius. Alia ad tussim catarralē. Et hec tria habebit membra ſm tres itentiões. Prima q̄dem erit ad mãm fluentē. ⁊ sic ad catarrū cuius mãm supponimꝰ frigidã ⁊ viscosaꝫ. Scða erit ad mãm fluxam i pectore ꝯtētã. Tertia erit ad accidēs ꝑncipale vt ad tussiꝫ mitigãdã vꝰ remouendã lꝫ huiusmõi accidētis remissio ad primas consequatur rei intentiones.

¶ Circa igit primū sunt attēdēdi q̄dã can̄. generales q̄ cões sunt in casu fe. putride de lenitõe ventris ꝓuocatõe sudoris ⁊ vrine flobothomia ⁊ eũone solutiua minoratiua. s. ⁊ eradicatiua de flobothomia a me hic nõ fiet sermo. cū iam flobothomata sit. ⁊ ex ꝯsideratiõe venaꝝ de quibus in casu fit mētio nulla ãplius ad eas vꝛ eē necessitas. Catarꝛꝰ ēt ⁊ tussis cū cã eiꝰ hãc ꝓhibēt. De eũone ãt minoratiua i ꝑncipijs morboꝝ aliq̄n fiēda ħ si fit sermo cū iã multociēs sit miorata ⁊ eũata. De ꝓuocatõe ēt sudoris ⁊ vrine forti vꝰ debili in cãu a me dubitãdū ē. cū ꝑ casuꝫ scire ñ possuꝫ vtꝝ febris ad augmētū tm̄ vꝰ statū siue declinatõem ꝑuenerit. qm̃ ſm varia tpa morbi circa hec variat multipliciter itentio. ¶ Est ergo pꝛicipaliter a nobis cõsideranda ventris lenitio. ⁊ ēt ꝓprie materie digestio. ⁊ cū farmaco eũatio. ꝓuocantia tn̄ nõ omittēdo qm̃ taliū cronicorum morboꝝ

morboꝝ mãe p crisim sudoris vel vrine vtplurimū terminãt. vt
colligit 2ᵃ quarti. c°. p°. Stãte igit stipticitate vētris que in toto
vitanda ē leniendus ē venter cū clisteri vt infra. ℞. mercuria-
lis bletis malue ordei camomille. añ. M. i. furfuris. M. ß.
bulliant oīa in aqua sufficiētis quãtitatis vsqȝ ad ꝯsumptõem
tertie partis. ⁊ fiat collatura ex qua sumat q̃ztitas sufficiēs p
clisteri cui addat zuchari rubei. ʒ. i. Cassiefist. nouiter extracte
ʒ. vj. mellis viol. si hētur alr rosati. ℥. i. ß. cū vitelr duobꝰ ouoꝝ ⁊
℥. iiij. olei cōis. ⁊ salis. ʒ. iij. fiat clistere. Fiet ēt magis delicatū
⁊ aliqualr restauratiuū si fiat clistere tale. s. q loco decoctiõis
p̃dictaꝝ reꝝ tãtūdē sumat d brodio pulli. ⁊ addant reliq̃ sicut
in supiori. Et si in dicto brodio decoquantur q̃ dicta sunt supra
cū reliqs in clisteri posit̃ erit ꝯuenietius. Et obseruet i h regu
la q adminus semel singulr diebꝰ nisi stet vētris multa lenitas
tale clistere ē maxie ꝯueniēs. Qd si forte p iferius n̄ placeret
vētris lenitiuū p supius fiet exhibēdo leniti^m vt. j. ℞. mãne ele
cte. ℥. i. ß. cassie nouiter extracte. ℥. ß. capilue. sebesten anisi ⁊
zuchari fiat potio. ⁊ mane exhibeat. Supra quã medicinã n̄
est dormiēdū nisi leuiter. Et post qnqȝ horas ab assumptione
eiꝰ sumat prãdiū. Nec post hãc medicinã ex nã ei° ē necessa-
riū lauatiuū. Uel si nõ plȝ in forma potabili põt fieri i forma
boli vt. j. ℞. dyacatholiconis damaseni si hēatur. vel nycolai
sine dyagre°. ʒ. vj. cassie nouiter extracte tapellate. ʒ. iij. cū zu
charo fiat bolus ⁊ exhibeat vt supra ⁊ obseruetur ordo vt su
pra. Facta aūt vētris lenitõe iaȝ trãseūdū ē ad digerēduȝ ēt
mãȝ q̃ remãsit q̃ iaȝ verisilr grossa ē ⁊ multū incinerata. Cuiꝰ
digestiuū ꝯueniēs erit vt. j. ℞. sirupi acetosi ꝯpositi d qnqȝ ra
dicibꝰ. ℥. i. melr rosati. ℥. ß. vel. ʒ. vj. aquaruȝ eupatorij feniculi
qd sufficit fiat sirupus. Et si plȝ clarificare duplicet totū ⁊ cla
rificet arromatizãdo cū modico cinamomi. Nec te terreat ex
hibitio sirupi acetosi pp acetū ad nocumētum pectoris qm̃ vt
dictū ē plus ē eiꝰ iuuamētū ad mãȝ q̃ȝ nocumētū. Et si volumꝰ
facē sirupū mgr̃alez ꝯueniētē ēt mãe in pectore ꝯtēte ⁊ ꝯfor-
tatõi cerebri fiat vt. j. ℞. corticum radicis feniculi apij yreos
altee liqricie mūde. añ. ℥. ij. buglose scabiose cū radicibꝰ suis
añ. ℈. i. isopi melisse capilue. recentiū. scolopēdrie añ. ℈. i. vio
laꝝ floꝝ nenufaris floꝝ camomille añ. ℥. i. sticados arabici fo
liculoꝝ senel añ. ℥. ij. passulaꝝ enucleataꝝ. libr. ß. ꝯquassanda
ꝯquassent. ⁊ infundant p diē in aq̃ calida i q̃ prius p diē infu
sa fuerint cicera fiat sirupus. De quo vti põt ⁊ in casu mltuȝ
ꝯueniet. Quo sirupo vel p̃cedēti postq̃ȝ vsa fuerit. vj. vel. vij.
diebꝰ apparēte digestione i vrina fieri põt solutiuū i cãu ꝯue
niēs oēȝ mãȝ ⁊ febris ⁊ catarri respiciēs vt. j. ℞. turbit agari
ci añ. ℈. ij. masticis spice añ. ℈. ß. ⁊ grosso mõ cõtundant ⁊ in
fundant in. ℥. iiij. aque mellis vlr aque zucharate cū zucharo
rub. Et stante mã multū viscosa i pectore si infundant adden
do aque melr. ʒ. i. oximelr squili. felicitabit opatio eiꝰ. tãdē ma-
neãt in ifusiõe p. xij. horas ⁊ post fiat collatura ⁊ fortis exp̃s-
sio cui addatur cassie nouiter extracte. ʒ. vj. vel mãne electe vt
reddat magis delicata. ʒ. vj. Et exhibeat in aurora ꝫ moduȝ
medicinaꝝ solutiuaꝝ. Et si forte appareret astãtibꝰ medicis q
cognoscūt solubilitatē egrote solutiuū tale nõ sufficere eo cãu
addi põt. ʒ. ß. vlr. i. ß. electuarij indi maioris. ⁊ ꝯueniet. Et ob
seruet modus i exhibēdo lauatiuū q obseruari solet i medici
nis solutiuis. Lauatiuū tñ ꝯueniēs erit tale. ℞. aq̃ decoctõis
ciceꝝ rub. ℥. vj. vel. vij. zuchari rub. ℥. ß. misce ⁊ calidum exhi
beat. Et si forte in forma potatiõis sumere recuset redigi põt
ad formã pillulaꝝ vt. j. ℞. turbit electi. ʒ. i. ß. agarici. ʒ. ij. salis
gēme masticis spice añ. ℈. ß. ℥ȝ. ⁊ quaruȝ dosis est a. ʒ. i. vsqȝ
ad. ʒ. ij. scđȝ habilitatē solutõis eius. Et si nõ placuerit in forᵃ
pillularuȝ exhiberi põt in forma pulueris vt. j. ℞. turbit electi
ʒ. x. masticis ℥ȝ. añ. ʒ. i. zuchari al. ad põdus oīuȝ fiat puluis
Et eiꝰ q̃ztitas põt exhiberi. ℥. ij. cuȝ aq̃ mellis vel zuchari. Et
ex his potes ꝯficere ꝯfectõem si plȝ. Ad hãc ēt intētionez va
lebūt dyarob. vel dyacitoniten nicholai in dosi sufficiēti. Mi
hi tamē magis placet medicina illa potabilis de qua supra.
Sequēti vo die post medicinã sumat p duas horas añ diē cõ
fectionē vt ifra. ℞. metridati. ℈. iiij. dyabuglosati. ʒ. ij. misce tar
detur p. vj. horas anteq̃ȝ sumat cibū. quibꝰ sic factis cõuenit
sibi qescere a sirupis p. vj. vel. viij. dies vt nã aliqualiter qetet
Diebus tñ istis medijs vti põt sumēdo singulo mane morsellū
ꝯfectõis vt ifra. ℞. spēꝝ aromatici rosa. descriptõe Gabrielr
spēꝝ aromatici nardini. añ. ʒ. i. ß. cū zucharo dissoluto i aqs be
tonice feniculi ⁊ scabiose qd sufficit: fiat ꝯfectio in forᵃ solida.
Ad hãc ēt itētionē ⁊ restauratõȝ aliq̃lē fac ꝯfectio electuarij

Mesue distinctõe pria ⁊ est electuariū vt ipse dicit quo vtunt
reges ⁊ p̃lati. ⁊ valet p̃cipue ad ꝯfortatõem pectoris ⁊ cere-
bri ipsius sumi p̃nt i mane coclearia duo. ⁊ ita vicissȝ variat ne
natura medicamibus nimis assuefiat vt dicit. d. A. x. tertij d cu
ra asmatis. Et iteꝝ vt ideȝ ipē refert. Inter medicias ⁊ corpa
sunt pportiones q̃ nõ ꝯprehendunt nisi cū expimēto. cū ergo
expertus fueris cognosces qd magis iuuatiuū sit. Tãdē post
aliquos dies põt reiterari digestiuū respiciēdo ēt cere^m ⁊ pe-
ctus vt. j. ℞. oximellis cõpositi sirupi de sticados sirupi de liq
ricia añ. ℥. ß. aquaꝝ feniculi maiorane ⁊ isopi añ. ℥. i. ⁊ si placȝ
clarificare clarificet ⁊ arromatizet cū radicibꝰ yreos. Et post
hos. vj. vlr. vij. sirupos p̃nt sumi pillule vt. j. ℞. pillulaꝝ cochia
rū pillulaꝝ de agarico. ℈. ij. cū oximelle simplici fiãt pillule. Et
si nõ suffecerit addat dosis pillulaꝝ earūdē. Et sequēti die su-
mat d metridato vel tiriacha put supra post hec qetet p dies
⁊ sic circulariter pcedat. Qd si natura videat puocare sudo
reȝ vel vrinã intendat medicus cū appropriat̃ sudorē puocã
do vel vrinã. Et cū istis erit ꝯpleta intentio ad febrē ⁊ cãm eiꝰ
semp aduertēdo ad reliq̃s duas dispões vt itelligenti patet.
C Jam veniēdū ē ad dispõem mãe catarralis fluent̃. Et huic
debet intētio aliqualis euãtiua. ⁊ ad oppo^m diuersiua. ⁊ cere
bri ꝯfortatiua. C Juuat igit prio euãndo aliqualr ⁊ ꝯfortan
do si in introitu lecti alio nõ obstãte sumat vna pillula grossa d
ifrascript̃. ℞. agarici electi. ʒ. i. salgē. sticados añ. ℈. i. capilue
liqricie rase ⁊ epithimi añ. ℈. ß. cū succo caulium fiant pillule.
Et adiuuabūt ēt ad sputū facilitãdū. Ad ꝯfortationem ēt cere
bri ⁊ solutionē materie laudo ēt vt in ebdomoda semel sumat
in introitu lecti. ʒ. ß. metridati sp intelligat nisi reliqua ex pte
febris ꝯdicūt. C Ad diuersiõem vero fiant caputpurgia naso
ex aq̃ maiorane vel ex succo bletis vel radicis eius. Succus
ēt anagalis fortius ē. ⁊ est in casu multū ꝯueniens vt dicit. A.
in. 2° cañ. c. pprio. Sup gargarismatibꝰ ãt ⁊ masticatorijs in
casu isto nõ sum audax ppter cañ. positum a. d. Mesue. c. de
catarro. vbi ponit casuȝ exceptatū. Et ē suspitio catarri ad pe
ctus ⁊ pulmonē fluere ꝯsueti. Fluxuȝ vo abscindenᵃ ipsius ca
tarri que iã tute post purgatiõeȝ exhiberi p̃nt mirra ⁊ olibanū
cū mellerosl. in forᵃ pillulaꝝ redacta. si vna eaꝝ in ore teneat iu
uat. Spica ēt nardi iter dentes retēta ē sublimis iuuamenti.
Si ēt ex hijs oibus vna pillula fiet erit ꝯueniēs. Odoramenta
ēt in cãu facta ex storace olibano xiloaloes ⁊ sandaraca ꝯue
niūt Nigella ēt per se sola in pecia ligata prius infusa in ace-
to ⁊ aliqualr vsta ꝯuenit. Et vbi catarrus eēt in to^m ineptꝰ ne
sisteret p aliqd huiusmõi. tunc p̃sumenduȝ erit ad narcotica vt
sumēdo pillulã. i. ad oēs morbos catarri quas ponit Mesue
in descriptiõe pillulaꝝ de eisdē sumat vna ⁊ saliua ꝯtinuo edu
cat. Uel fiant pillule vt. j. ⁊ sunt eiusdē Mesue. ℞. mirre cro
ci. spice storacis. añ. p. ß. opij ptis vnius tertiã. fiant ex eis for
me plane in forᵃ lupinoꝝ ⁊ ex eis vna teneat in ore preter qd
deglutiat saliua eiꝰ. Si ēt fiat pomū p ꝯfortatõe cerebri odo
rãdo ē ꝯueniēs ⁊ fiat sub hac forma. ℞. lignial. electi gallie-
muscate Mesue. p. i. ambre musci añ. p. ß. ⁊ cū gluti° dragã
tifiat pomū puuȝ p odoramēto. Et in hijs completur intentio
habenda ad cere^m.
C Jam restat attēdere ad mãm in pectore ꝯtētaȝ. ⁊ ad tussis
remissionē p facilitate cuius vt expuat p̃mo laudo vt fiat pul
uis quo vtat supaspgen° ferculis suis vt. j. ℞. liqricie rase. ci-
namomi anisi. añ. ℥. ß. croci pulmonis vulpis. añ. ʒ. ij. zuchari
albi ad pondus oium fiat puluis. Ad hãc intentiõem valet si
in ore teneant pillule vt. j. ℞. mirre croci granoꝝ pini. g̃noruȝ
coti. ex corticatoꝝ feniculi anisi amigdalaꝝ dul. succi liquiricie
añ. ꝯfice cū succo feniculi. humidi. Ad hanc intentiõem valet
loch vt. j. ℞. loch sani ⁊ expti. ℥. i. loch de sqlla. loch de pulmo
ne vulp̃. añ. ℥. ß. cū sirupo de liqricia fiat loch. Uel alr. ℞. fi-
cus numero. iiij. dactiloꝝ numero. ij. liquiricie capilue. añ. ʒ. ß.
isopi. ℈. i. pulmonis vulpis. ʒ. i. croci. g̃. iiij. optie silr terrant ⁊
cū sir° de liqricia in formã loch redigant. ⁊ de istis lãbēdo su-
mat. Si ēt in ore teneant pillule huiusmõi ⁊ sunt azararij i. c.
de tussi multū valēt. ℞. succi liqricie. mirre. cardamõi amigda
laꝝ amar. añ. ʒ. i. asse. ʒ. ß. terrant ⁊ totū pmisceat cū aq̃ mel
lis ⁊ fiant pillule. Ad remissionez vero doloris spatule sinistre
fiat iunctio cū vnguēto vt. j. ℞. olei de lilio ⁊ ami. dul. añ. ℥. ß.
mucilaginū fenugreci ⁊ altee añ. ʒ. iiij. isopi humidi. ʒ. ij. croci.
ʒ. ß. cū modico cere fiat vnguētū. Uel fiat emplastrū sub hac
forma. ⁊ est azararij in antidotario. ℞. fenugreci mellilotī floꝝ
camomille baccaꝝ lauri altee bdelij. añ. ʒ. iiij. absinthij rõa. ʒ.

mirre rubee. armōiaci. añ. ʒ. ij. caricaꝝ pinguiũ nũero. x. ficus in aqua decoquanť ⁊ bdelliũ ⁊ armoniacũ in vino forti infundanť ⁊ oia misceanť ⁊ incorporenť ⁊ paꝝ butiri vnctōi addatur. Et ex his fiat emplastrũ ⁊ loco supponať possem multiplicare remedia. ſꝫ ista cũ dei laude sufficiant.

¶ Unũ tm̄ restat attēdere qđ ē ꝯfortatōi digestiue virtutꝭ stomaci qm̄ vt dicit Aui. q̄rto cañ. fen. 7ª. c. đ tardātibus canicīē Bona digeꝰ radix ē in oi opatōe nāe loqť de digestiōe stomaci qm̄ addit. Et cũ corrũpiť digestio corrũpiť ēt sanguis ⁊ propterea. xiij. tertij. c. đ đbilitate stomaci. Idem dixit ꝙ đbilitas stomaci fortasse ē cā oiuꝫ egritudinũ corpis. Hoc dico notanter qꝛ ad febrē huiꝰ dñe nr̄e ifirme vt supradictũ ē cōcomitať vtplurimũ đbilitas stomaci. Ideo ad huiꝰ stomaci ꝯfortatōeꝫ singlꝛ̄ ē attēdēdũ. Fiat igiť inũctio ad ipsius stomacũ añ cibũ cũ vnguēto vt. ℥. ℞. olei spice olei masticis ⁊ absinthij. añ. ʒ. ς. gariofiloꝝ macis cinamomi squināti galāge corraloꝝ ru. añ. ℈. ς. cũ modico cere fiat vnguētũ. Est tñ hñda cautella in vnctione vt nullo mō ptingat ad ptes pectoris qm̄ dispōni pnci pali eſſꝫ inimica. Et cũ his laudās ad pn̄s ꝯtentꝰ suꝫ ꝓ ista dispōne ⁊c.

¶ Uerꝫ qꝛ supius sepe i diuersis ꝯsilijs ꝓ mā catarrali apposui q̄ magis secure vtilꝛ̄ pn̄t exhiberi nullā faciēs đ canterijs vel alijs ruptorijs vesicatorijs vel causticis mētōeꝫ qbꝰ tamē multi medicoꝝ italicoꝝ p̄cipue florētini audent. Integritate igiť doctrine i curādis catarris vt curiosus medicus đ quibuſlibet ad hũc actũ ptinētibꝰ noticiaꝫ hr̄e possit. Disposui ēt hic ea q̄ vltimate ꝓ cura catarroꝝ applicari pn̄t. Et postq̄ꝫ iā oia nō ꝯtulerũt ⁊ res ꝓposita ē velut i desꝑatiōe apponē. Primo igiť i fortibꝰ remedijs laudo icipiendo i eis ēt a debiliorībꝰ vt vesicatoria supra collũ. posteriꝰ apponanť i vacuitatibꝰ qbuſdā a nucha. Postea fiāt capiti saculi fortes ⁊ fricatōnes aut vesicatōes. Postea si nō possint hr̄i balnea termaꝝ exicantiũ vt ē balneũ petrioli qđ maxie i cāu isto valet: vel aliud simile fiat distillatio capiti i forma balnei cũ lexiuio i hoc appropriato. Ultiate veniamus ad actuale cauteriũ supra ꝯmissurā factũ. Pro regula tñ maxie obseruāda ē p̄cipue attēdēdũ ꝙ si talia remedia fortia semp sint aliqualꝛ̄ timorosa maximi tamē fiũt piculi nisi corpe optie mōdificato fiant. Fiat igiť prio oimoda ⁊ exquisita in pluribus vicibꝰ corpis mōdificatio in ea.

¶ Pro preseruatione a casu in pleuresim. Consilium. 40.

q Uoniam spectatus ⁊ clarissimus doctor dñs Raphael de buseto terdonēsis ducaliũ intrataꝝ extra ordinariũ magister ⁊ regulator dignissimus a non nullis annis citª ꝯsueuit fere singulo anno incidere post initiũ febris acute p duos vel tres dies in pleuresim vniꝰ ⁊ eiusdē lateris cũ maxima accidētiũ seuitate. Petiť vbi possibile sit regimē p̄seruatiᵐ a cāu in dictā dispōnē p̄cipue ab aduentu pleuresis q̄ inter morbos acutos absolute magni extat piculi p̄cipue pp in obseruātiā rectissimā regis. Ut igiť satisfiat q̄ꝫtũ in me ē requisitiōi facte prio declarāda sunt principia euētus talis morbi ⁊ recidiuatōis. vt cōsequēter amotis cāis ꝓhibeať ipsoꝝ effectus.

¶ Dico igiť ꝙ qꝛ eiꝰ dispositio nālis ẜm cōplexioneꝫ corporis ⁊ epatis maxie inclinat ad ꝯplōeꝫ calidā ⁊ ẜꝫ cor sicā ⁊ epar hũidaꝫ. vñ eius epar vr̄ ad sanguinē đclinare lꝫ ex ifluxu cordis ad calidũ ⁊ siccũ i loco dictꝰ sanguis genitꝰ ꝯuertať ad colericũ ꝯiuncta ēt boª cōpōe cerebri cũ ꝯplōne aliqualiter vetente versus calidũ. ē eniꝫ in opationibꝰ aialibus multũ viuar cũ cōtinuo fere exercitio i ipsis opationibus q̄ oia prinª p̄parant ad inflamationē humoꝝ supcalefactionē, ⁊ ebulitionē eorundē cōsequēter in facilē casuꝫ in febrē siue sanguineā salteꝫ absolute acutā. Exinde facta ebulitione i humoribꝰ ⁊ debilitata precipue particula pleure vel alioꝝ mēbroꝝ in quibꝰ pleuresis euenire solet. ex primo morbo pleuretico graui ⁊ difficili facta ē ipsa parata particula recipere in fluxũ ex mēbris fortioribus de mā ebullīēte in vasis ⁊ tādē fluēte ad dictũ locũ cōcurrēte fortitudine mittētiũ ⁊ debilitate recipiētis cũ mobilitate ipsiꝰ māe. Quibus sic suppositis duplex insurgit pricipalis intētio ad ꝓuisionē. Una. ſ. ad ꝓhibitionē inflātionis ⁊ ebulitionis humoꝝ. Alia ad ꝯfortationē pticule iaꝫ debilitate. ne si aliqñ ēt fiat ebulitio in humoribꝰ ipsa forticata ⁊ facta potenter resistat trāsmissioni mēbroꝝ alioꝝ. Primā aũt intētionē cōplēt aliqualiter infrigidātia ⁊ humectātia tā ex pte regis rerũ nō naturaliũ q̄ꝫ ex pte medicinaliũ. Aliā autem intentionē cōplent ea q̄ qualitatiue ⁊ manifeste ad inspissationē faciũt substantie paniculi vt fortior reddať i resistendo ne mā fluxus subingrediať. Cũ his ēt ⁊ 2º ꝯpleť que a ꝓprietate ⁊ virtute dictum paniculũ ⁊ alia mēbra pectoris ꝯfortant.

¶ Pro expediēda igiť pria intentiōe cauēdũ ē ab oibus que febrem inducunt vel conseruant sua calefactione. quia similis est vt dicebat Gal. 4º de regimine sanitatis ad principium. custodia futurorum morborum ⁊ correctio iam factorum. Uitetur ergo aer excessiue caliditatis siue naturaliter vt in estate siue artificialiter vt aer stuffarum siue mora diurna apud igneꝫ magnum. Et ad hanc radiceꝫ trahitur qđ odoramenta calida sunt nociua. viteť vigiª supflua. Motus ēt supfluus ⁊ corporis ⁊ aīis ⁊ a multo studio ⁊ iquisitiōe diligēti ⁊ maxie in speculabilibus ⁊ arduis. viteť ieiuniũ ⁊ ois ianitio vehemēs. Ab ira ēt rixa ⁊ furore maxie cauendũ. Sunt ēt vitanda cibaria q̄cũq̄ꝫ iflamabilia vt sunt carnes pipionũ anatũ dressie qualee ⁊ huiusmōi. Ab aromatibus ⁊ a saporamētis aromaticis maxime cauēdũ A salsis quoq̄ꝫ ⁊ acutis ⁊ a leguminibus a sinapi p̄cipue aleis porīs cepe raffanis ⁊ huiusmōi cauenduꝫ est Nōminus ēt vitandũ ē vinũ potens. Et hijs sic collectis sumatiꝫ facile ꝯiecturari potest qbus ē vtendũ. Sꝫ p̄cipue in cibis laudo pro ẜa pricipali intentiōe qꝛ erũt cibi medicinales. etiā ad pmā intentionē vsuꝫ ranaꝝ debite p̄pataruꝫ ⁊ carniũ ericij ⁊ maxie pulmonis eius ⁊ limaciaꝝ. Sint tñ rane electe vt arboree ⁊ in pratis degētes nō nigre nec rubee excoriate abscisis capite ⁊ cruribus vsq̄ꝫ ad mediũ ⁊ ipsis euisceratis cũ modico sale supaspsis ⁊ postea lotis tandē ẜm artifiᵐ magis gratũ coctis. Nam in istis ex virtus ifrigidatiua ex manifesta qualitate. Est ēt i hijs virtus ꝓhibitiua putrefactiōis cum neq̄ꝫ ⁊ ipse putrescāt quātũcũq̄ꝫ mortue sint vel fuerit. ⁊ sic ꝓhibēt a casu in febres putridas. Quia ēt viscositate aliquali inspissant paniculũ vñ fortior reddiť ad resistēdũ. Idē intelligať đ limacijs si debite p̄parate fuerint. Pro ẜa tñ intentiōe ex ꝓprietate maxie valēt pulmones vulpis ⁊ ericij in omni mō administratiōis. Si ēt eligať paniculis intrincatus coopiens costas pectoris pulmonis ⁊ laueť cũ aqua portulace ⁊ capilue. ⁊ sumatur de puluere in sirupo de quo infra interdũ. Spero erit singularis iuuamēti. Nā vltra manifestaꝫ q̄litatē iuuāt a ꝓprietate in ꝯfortatōe pleure. nō tm̄ ex eo ꝙ omne mēbꝝ ꝯfortat sibi simile in specie vt dicit Auer. ſꝫ ēt qꝛ hoꝝ aialium dicta mēbra ad mēbra silīa in homie. vt p antiquos longa expientia est ꝯprobatũ maiorē hn̄t ꝓprietatē ⁊ ꝯueniētiā q̄ꝫ maioꝝ aialiũ ⁊ hec quātũ ad dietam ptinet.

¶ In medicinalibus laudo vt in pncipio vis ⁊ autũni qñ has passiones incurrere solet nisi nā per aliquā regioneꝫ vt nariuꝫ vel emoroidaꝝ faciat aliqualē sanguinis euōneꝫ ꝙ fiat leuis flobª. vel đ vena basilica si fuerit aliqualis ebulitio i hũoribꝰ ꝙ ex vrinis ꝯstabit. vel flobª fiat diuersiua đ saphenis pedũ. ⁊ si nā ꝯsueuerit mandare sanguinē p emoroidas. ⁊ tũc ñ euacuet laudo ꝓuocarī emoroidas illis tēporibꝰ vt saltē intumescant vene. ⁊ postea apponanť sanguisuge ad exctōem trium vel quattuor. ʒ. sanguis. Intuēscēt aũt vene si superponať ad anũ ventosa sicca. vel supponať in forma licinij frustꝝ aloes vł suppositoriũ ex ꝓpēbus yere cũ mirra. In medicinalibus ꝓ interius. laudo vt illis diebus fiat sirupus de quo sumat pluribus diebus cōtinuis omni mane. ℥. i. ς. cuꝫ aqua zuchari fiat vt ifra. ℞. endiuie epatice. añ. M. i. capillorumue. arnoglose añ. M. ς. ligricie ordei excorticati. añ. ʒ. ij. semis papaueris albi. ℥. ς. zuchari albi. lib. i. fiat sirupus. Et si bis i ebdomoda ponať. ʒ. i. pulueris de quo supra felicitabiť. Laudo ēt de. xº. in. xᵐ. sumať ista leuis potio. ℞. cassie nouiter extracte dyacatholiconis añ. ʒ. v. reubarbari. ʒ. ς. cũ zucharo fiat bolus. Uł si placet in forma potōis addať sirupi violati. ℥. i. ⁊ cũ zucharo fiat potio. Si ēt nocte teneat i ore vł die pillulas bichichiaſ factas vt. ℥. erit ꝯueniens. ℞. seis citonioꝝ seis rof. guiarabici dragaganti succi ligricie boliar. añ. ʒ. ς. pulmonis ⁊ paniculi itrisecí pectoris vulpis. añ. ℈. ij. oia terranť p se ⁊ cũ sirº de ligricia fiant formule plane. Et cũ hijs deo dante p̄seruabiť a cāu in dictos morbos si in obseruantia regiminis non peccauerit. Et hijs sum contentus ⁊c.

¶ Pro dolore lateris post pleuresim non veram cum reumatica passione pro spectabili domina quadam de spinolis Januense. Consilium. 41.

q Uoniaꝫ ab egritudine quã ſupioribus hĳs diebus
paſſa ẽ Spectabilis dña Mariola de ſpinolis de
relictus ẽ qdam doloꝛ lateris ſiniſtri ſm ptem añrio
reꝫ occupãs ẽt ꝓ parte muſculũ domeſticũ bꝛachĳ
eiuſdẽ lateris q potiſſime pẽdet.ex certa reliq mãe flegmati/
ce ꝛ ventoſitatis que remanſerunt in muſculis thoꝛacis ex/
trinſecis ꝛ conſeruatur a defluxu ꝓpoꝛtionalis mãe a capite.
Et quoniam membꝛa eius pꝛincipalia maxime coꝛ ꝛ epar.vi
dentur ad calidum ſatis declinare.cerebꝛum etiam ꝛ ſi humi
dum ſit ad calidum tamẽ.magis quã ad frigidũ per pꝛopꝛia
accidẽtia nãliter lapſuꝫ vr̃.ꝛ ꝓ hoc inde ab his oib⁹ mã dicta
catarralis ſalſedine ꝛ acuitate quadã pticipat.

¶ In hoc igiẗ caſu due occurrunt intẽtiones.Una.ſ.ad remo
uendum mãm que derelicta ẽ in muſculis dictis ꝛ ad ꝯfoꝛta/
tioneꝫ dictoꝝ mẽbꝛoꝝ.Scða intẽtio ẽ ad ꝑuiſionẽ ne mã catar
ralis deoꝛſuꝫ fluẽs genereẗ.Et ſi pur aliqua poꝛtio generareẗ
ad alias ptes nõ timoꝛoſas diuertaẗ.Ueruꝫ qꝛ vt dixit Gal.
4° de regimie ſani.Similis ẽ cuſtodia futuroꝝ laboꝝ.ꝛ coꝛre
ctio iam factoꝝ ꝛ alibi.Quecũqꝫ ſanãt paſſiões iã fiẽtes hec
ꝛ anteq̃ꝫ fiant ꝓhibẽt ꝯſiſtere.idcirco in cãu ad coꝛrectioneꝫ
pꝛimo poneẗ ea q̃ ꝓhibẽt generationẽ dicti catarri vt p hec
ẽt actualis catarrus ꝛ mã iã fluxa amoueaẗ. ¶ Eſt igiẗ pꝛo re
gula pꝛimo notãdũ qð ꝛ ſi hic catarrus nõ ſit valde calidus ꝛ
acutus ipius tñ cã maxie ꝓmotiua eſt notabilis caliditas mẽ/
bꝛoꝛum ipi⁹ inferioꝝ vt epatis ꝛ coꝛdis. ¶ Pꝛo regie igiẗ ſpã
li aer exceſſiue caliditatis vitãdus ẽ qꝛ ad euapoꝛationẽ facit
ꝛ ex hoc obſerueẗ qð tpe eſtatis nõ eſt moꝛandum ſub radĳs
ſolis imo fugiẽda ſunt loca calida.Et ꝓinde poſt lotionẽ capi/
tis ſiccare caput ſub ſole timoꝛoſuꝫ ẽ.viteẗ ẽt aer exceſſiue fri/
giditatis.Idcirco cauendũ ẽ a vẽto auſtrali ꝛ boꝛeali p̃cipue
cũ boꝛeas ad auſtrũ ſequiẗ.Aer ẽt nebuloſus ꝛ pluuioſus in
cãu eſt diſcõueniens:vbi igiẗ tales ſint tpis cõſtitutões rectifi
candus ẽ aer camere cũ mõ de quo ẽt in ꝓpꝛio ꝯſilio fecit mẽ
tionẽ magiſter Johãnes martinus.Et ego i ꝯſilio magno.Et
hec de aere. ¶ Exercitiũ eius mẽbꝛoꝝ inferioꝝ ꝯueniẽtiſſimuꝫ
ẽ qm̃ mãs ad inferioꝛa diuertit ſi tñ fiat ſup repletõeꝫ.imo fiat
euãatis ſupfluitatib⁹ pꝛime ꝛ ſcðe digeſtionis in mane ꝛ in ſero
fiat diſtanter a cibo ꝑ.vj.hoꝛas.nunq̃ꝫ tñ fiat laboꝛioſuꝫ ꝛ in/
flamatiuũ ne mẽbꝛa ꝑncipalia calefiãt qm̃ ipſoꝝ intẽſa calidi/
tas ẽ cã p̃cipua huius nocumẽti. ¶ Circa ſomnũ ꝛ vigiliã di/
catur bꝛeuiter ꝙ qꝛ ſomnus cuꝫ ꝓlongaẗ replet caput vt tra/
dunt auctoꝛes nõ ſit ꝓlixioꝛ.vĳ.hoꝛaꝝ ad plus ꝛ ſit nocturnus
nõ diurnus niſi pp neceſſitatẽ tpe noctis nõ doꝛmiẽtis q° caſu
ꝯueniẽtioꝛ hoꝛa ſomni diurni ẽ de mane vſqꝫ ad tertias.Et ſi
nõ ſufficiat fiat poſt pꝛãdiũ ꝑ duas hoꝛas ab aſſumpto cibo fi
at tñ capite ſemp decẽter coopto nõ tñ nimis calefacto extre/
mis ẽt vt pedibus ꝛ manibus cooptis in camera vndiqꝫ clau
ſa pedibus diſcalciatis ꝛ ſup lecto moli qm̃ iacere ſup rẽ du/
ram vt vult Auenzoar ꝑparat ad rupturã vene in pectoꝛe.

¶ De inanitiõe ꝛ repletõe ſit pꝛo regula qð oĩs repletio noceꝫ
ꝛ melius vr̃ i cãu ad ſubtilioꝛes dietas a mediocri ꝛ cõi dieta
declinare q̃ꝫ ad groſſas ſemp in hoc obſeruãdo qð ventris le
ni° ſingula die neceſſaria ẽ q̃ niſi nãliẗ habeaẗ ꝓcureẗ cuꝫ ſup
poſitoꝛio vel cliſteri cõi ð quo i ꝯſilio magno fit mẽtio. Coitus
ẽt in hoc cãu foꝛtificata ꝑi⁹ virtute ſi cũ mẽſura ꝛ oꝛdie fiat ñ
ẽ inutilis.ſit tñ i eo ꝑcitas ꝛ moderãtia. ¶ Circa paſſiões aĩa
les ſummatiꝫ dicaẗ ꝙ gaudere ꝛ letari in caſu plurimuꝫ iuuat
Iraſci vero ꝛ triſtari plurimum nocet. ¶ De cibo vero ꝛ potu
ſummatiꝫ dicatur cauẽdum eẽ ab oĩbus cibis euapoꝛabilib⁹ ꝛ
iflamabilibus.Et ꝓinde oẽs ſpẽs calide i frequẽti vſu vitãde
ſunt quecũqꝫ ẽt multũ dulcia ꝛ amara ꝛ ſalſa ſunt nociua liceꝫ
ſuauia dulcia cõueniãt.Pinguia ẽt ꝛ vnctuoſa nocẽt multũ ẽt
frigida maxie ſi cũ eis ꝯiũgaẗ humiditas excellẽs vitãda ſunt
qualia ſunt cõia genera fructuuꝫ ſpinachia ꝛ lactuce ꝛ huiuſ
modi niſi tpe magni eſtus qm̃ tũc parcitas in eis ẽ cõueniẽs.
Acetũ ẽt in caſu nociuũ niſi aliqñ pp ſapoꝛes ꝯficiẽdos ꝛ tũc
ſit acetũ paſſulatũ.Reliqua ẽt acria nocẽt vt agreſta vinũ gra
natoꝝ muſoꝝ ꝛ rancioꝝ acriũ lꝫ interdũ aliq̃ granata dulcia ꝛ
ſuccus eoꝝ ſatis ſit ꝯueniẽs.Idẽ dico de rãcĳs dulcib⁹.Pa
nis ſit electus de quo in ꝯſilio magno.Carnes ẽt eligaẗ que
ibidem dimittendo partes viſcoſas ꝛ muſculoſas.ꝛ interioꝛa
animalium quadrupedum niſi ſint pulmones vulpis ꝛ ericĳ q
ſingulariſſime valent.Jam circa potum maxime in pꝛandio ali
quid vini exhiberi potes ꝙ ſit pauciferum ꝛ aquoſum.Mix
tũ ẽt cũ aqua mellis ſm artẽ facta vel aqua zuchari tpe eſtati
De reliqs vo cibarĳs recurraẗ ad ea q̃ ſcripta ſunt i ꝯſi° mag°
frigidioꝛes tñ de ipis de qbus fit mẽtio eligẽdo q̃ꝫ calidioꝛes
Inter reliqua tñ pꝛecipue placet vſus de pultibus factis ex
duabus ꝑtibus farine oꝛdei ꝛ vna pte farine ciceꝝ cuꝫ bꝛodio
pulli maxie tpe cene.Eſt ſemp habenda regula ꝙ maioꝛ par
citas ſit in ſero.ſ.in cena quã in pꝛandio. Et hec de regimine
ꝯuenientis diete.

¶ Ad medicinalia vero veniẽdo vbi duplex eſt intentio.ſ.ad
actualẽ doloꝛẽ cũ mã cõiuncta ꝛ ad ꝑuiſioneꝫ a fluxu materie
catarralis.Pꝛimo pꝛo radicatõe materie que remanſit in pe/
ctoꝛe laudo puluerẽ ſupponendũ ferculis ſuis fiendũ vt.j.℞.
ligricie raſe.ʒ.ĳ.capilloꝝ ve.ʒ.i.aniſi.ʒ.ß.pulmonis vulpis.ʒ.
i.ß.mirtiloꝝ.ʒ.i.croci.ǵ.iiĳ.zuchari ad pondus oĩum miſ.ꝛ fi/
at puluis ſubtilis.Ad hãc ẽt intentiõem laudo interdũ ſumi i
mane.℥.iiĳ.aque mellis tepide cũ.ʒ.ß.pulueris ꝯfectõis quã
facit Meſue in antidotario diſtinctõe pꝛia ꝛ eſt electuarium
quo vtuntur reges ꝛ p̃lati.Et ſi non põt redigi in foꝛmã pulueris
ſumaẗ de eo electuario ad quãtitatẽ.ʒ.i.nõ tñ ꝯtinueẗ.ſꝫ iter/
duꝫ ſumaẗ ſtãte aere recenti ꝛ frigido.Pꝛo hac intentiõe va/
let aliqñ lambẽdo loch de pino cũ modico zuchari vio.Et pꝛo
hac intẽtione ſi volumus foꝛtioꝛa abſtergentia mondificantia
recurrẽdũ ẽ ad ꝯſiliũ mag^m in quo ad hanc intentiõem multa
poñunẗ.Pꝛo ſicatione vero dicte mãe ꝛ ꝯfoꝛtatõe mẽbꝛi lau
do in meridie ſumere.ʒ.ĳ.zuchari roſ.cũ.ʒ.ß.boliar.nõ tñ ex/
hibeaẗ niſi ſtomaco vacuo.ſ.poſt pꝛãdiũ hoꝛa.vj.vel.vĳ.Ad
reſolutiões aũt ꝑ inũctões.ꝑmo laudo cerotũ factũ cuius de
ſcrptionẽ hꝫ apothecarius.Et ſi nõ ſuffecerit laudo emplaſtꝝ
vt.j.℞.caricaꝝ pinguiũ numero.x.bachaꝝ lauri altee.añ.ʒ.
iiĳ.camomille.ʒ.ĳ.butiri vacini paꝝ ꝛ croci paꝝ oĩa ſimul icoꝛ
poꝛeẗ.Ualet ẽt iunctio fcã vt.j.℞.iſopi humide pinguedis
galline mucilaginis altee.añ.ʒ.ß.radic̃ yreos baccaruꝫ lauri
ſubtiliſſime puluerizataꝝ.añ.ʒ.ß.croci ꝛ cere paꝝ fiat vnguen
tum mole.Ad hanc intẽtionẽ valet emplaſtꝝ ſingulare azara
rĳ poſitũ ẽt in ꝯſilio mag° quod ſic fit.℞.fenugreci melliloti flo
ruꝫ camomille baccaꝝ lauri altee bdelĳ.añ.ʒ.ß.abſinthĳ.ro/
mani.ʒ.iĳ.mirr̃ rubee armoniaci añ.ʒ.ĳ.caricaꝝ piguiũ nũero
x.ficus in aqua decoquũtur ꝛ bdeliũ ꝛ armoniacũ infundanẗ
in vino foꝛti ꝛ oĩa miſceanẗ ꝛ bñ incoꝛpoꝛenẗ cũ modico buti/
ri vacini.Et ex his fiat emplaſtrum. Et hec de pꝛima intentio
ne huius partis.

¶ Ad ꝑuiſionem futuri fluxus laudo interduꝫ vt quibuſlibet.
xv.diebus vel.x.ſm maioꝛẽ ꝛ minoꝛẽ grauitatẽ capitis ſumaẗ
in introitu lecti in ſero poſt cenã ꝑ tres hoꝛas vna pillula groſ
ſa.ʒ.ß.de pillulis aſſeyeret Aui.factis vt.j.℞.ſpecieꝝ yere
cũ aloe.ʒ.ii.mirabolanoꝝ citrinoꝝ.ʒ.ß.maſticis.℈.ß.cũ ſucco
caulũ fiant pillule.Et ſi non ſuffecerit vna iſtaꝝ pñt exhiberi
due eiuſdẽ quãtitatis.Iſte pillule in caſu multũ mihi placẽt qꝛ
cũ h̄ ꝙ euacuant ꝓhibent fluxuꝫ materie deoꝛſuꝫ ꝛ iſlamatio
nẽ mẽbꝛoꝝ calidoꝝ a qua in hoc caſu cauendũ eſt maxie.Et ſi
pur appareret talẽ pillulã in ſolutõe nõ ſufficere ꝓpter debilẽ
virtutẽ põt addi doſis vſqꝫ ad.ʒ.i.ꝯponẽdo duas pillulas.Et
vbi ẽt nõ ſufficiat addaẗ agarici.ʒ.ß.ꝛ tunc minoꝛ qñtitas ſu
maẗ.Poſt hoc laudo ad diuerſiõem fieri caputpurgiũ narib⁹
attrahẽdo per nares in mane expulſis tñ ſupfluitatibus cõib⁹
cũ domeſtico qð fit cũ aqua ſublimatiõis maioꝛane cuꝫ modi
co vini albi.Et ſi nõ ſufficiat ſumaẗ de ſucco radicũ bletũ ðpu
ratũ cũ aqua dicte maioꝛane.Et foꝛtioꝛa eis colligi poſſunt in
ꝯſilio magno. ¶ Ad ſiſtenð vero catarrũ tpe noctis laudo ſin
gulariter boliarmenũ cũ modico aque mellis vel aque oꝛdei.
Ualẽt ẽt pillule de quibus feci mentiõem in ꝯſilio magno iter
quas ſunt gradus in foꝛtitudine ꝛ debilitate.A debilioꝛib⁹ vo
incipiendũ ẽ ꝛ ſi nõ ſuffecerint ad foꝛtioꝛa.Idẽ dico de odoꝛa
mentis.Sꝫ nõ omittẽdũ lixiniũ de quo fienda ẽ lotio capitũ ꝙ
fiat vt.j.℞.liſiuĳ facti ex cinere ſtipitũ iunipi ꝛ roꝛiſmarini q̃ꝫ
titatẽ quaꝫ volueris ꝛ in dicto lixiuio fcã collatura ifundaẗ pe
cia in qua ligenẗ ſpẽs vt infra ꝛ buliant aliquibus bulitiõibus
℞.macis nuciſmuſcate cubebaꝝ garioſoloꝝ añ.ʒ.i.ſandaloꝝ
citrinoꝛum coꝛaloꝛum rub.añ.5.ß.miſce.Et hĳs ſum conten/
tus ad pꝛeſens ꝛc.

¶ De ꝑſeruatõe a cãu i ethicã ꝛ vlceratõe pulmõis ſine can
ne eius fluente mã catarrali ſalſa. Conſilium. 42.

Abita informatiōe ī scriptꝭ per p̄stantē artiū ⁊ me
b dicine doctorē Magistꝝ Petrū de viuolo genuē
sez: ⁊ ex his q̄ sensu ꝯp̄hēdi pn̄t: vt ex toti⁹ ꝯpōe ⁊
q̄litate tāgibili ⁊ vrinis ⁊ reliq̄s accidētib⁹ ⁊ signi-
ficatiōib⁹ habitis ab īfirmo: mihi indicādū vr̄ qꝺ preter timo
rez defluxus mãe catarralis acute ad pect⁹ salse cū dolore in
directo cāne pulmonis ⁊ aliquali tussi. vn̄ hesitat̄ ꝺ vlceratōe
cāne vel pulmonis: ēt dubitādū ē ne in ethicaz sit casurus nō
ꝯsequēte ethica ad vlcus pulmonis vel ptiū eius hic discret⁹
iuuenis. Sebestianus de cassali maiori. qm̄ adhuc non exn̄te
in eo sensibili difficultate hanelādi neqꝫ valida tussi ē tn̄ in eo
ex multo iaz tpe addito in arefactōe ⁊ extenuatōe mēbrorū
supra id qꝺ ex nã sensibilis lesiōis de catarro cōtingere debe
ret. Immo vt plerūqꝫ pcepi eū satis nōbilr̄ calefactū ꝑm dif
ferētias pulsus ⁊ maxie ēt ad tactū ptiū artarie ipso calidita
tē nō pcipiēte ibi: lꝫ in p̄n⁰ dū tangit̄ nō multuz iprimat calidi
tas. in ꝓcessu tn̄ magis manifestat̄ ⁊ maxie i artarijs. Et hanc
intētōez nō an̄cedit tipus ab eo sensibilr̄ pceptus. In vrinis
quoqꝫ vt sepe a pparuit aliq̄lis leuis liquefactio. vn̄ ꝯiuncta
caliditate mēbroꝝ radicaliū cordis ⁊ epatis q̄ ad calidū in eo
naturaliter a tempamēto notabiliter declinat vt ex clarissimis
euidētijs posset manifestari. Est pluri^m dubitādū de casu in di-
ctam dispōnē: nisi ad eū occurrat̄ cū medicinalibus. Nō cre-
do tn̄ qꝺ vsqꝫ hodie sit in cap⁰ ethice. Et si fuerit ē in p̄n⁰ eius
cuius difficilis ē cognitio ⁊ si facilis sit curatio: cap⁰ ꝓprio pri
ma quarti ab Auic.
¶ Erit igit̄ in ꝯsultatione: nō tm̄ ad p̄uisionē vlceratiōis occur
rēdū ne mēbra sp̄ualia ex descēdēte catarro vlcerent̄: sꝫ ēt p̄n
cipalissime ad ꝓhibendū extenuatōez ⁊ exiccatōez mēbroꝝ a
cā calida vel fiente vel iaz habituali ⁊ facta sed in principio.
¶ Pro expeditōe igit̄ attēdēdo vtriqꝫ dispōni. Primū circa
regimē ī ordie reꝝ nō nāliū. eligat̄ aer nō ad calidū declinās:
sꝫ ad tēperamētū i actiuis: vel parūꝑ ad frigidū ꝯcurrente ca
tarro salso ⁊ ꝯplexiōe calida vt supra. Declinet ēt ad tēpera
mētū in passiuis. qm̄ lꝫ intētōne habita a catarro videat̄ eē in
tētio vt ad siccū aer inclinet̄: pp tn̄ arefactōez cui cōiungit̄ eli
gibilior tn̄ ē aer parūꝑ ad humiduz declinās. Nō sit tn̄ humi
dū grossuz vaporosuz. Et sic aer nebulosus grossus ⁊ aer la-
cunal̄ ⁊ locoꝝ terrenoꝝ est in cāu nociuus. Aer ēt excessiue fri
giditat̄ ē maxie nocēs ⁊ q2 pectori frigidū inimicū: ⁊ q2 ꝯstri
gēs cerebrū ad exp̄ssionē facit mãe catarralis i deorsuz. Aer
ēt fumosus ⁊ pulueruletus siue ipse fumus ⁊ puluis ꝑ hoc ꝙ
inducūt ad tussiz maxie nocet. Sit igit̄ aer camere sue lumino
sus hyeme spiraculū hn̄s in oriētē ⁊ in estate ad septētrionez.
Et si ē necessaria caliditas i hyeme calefiat camera cū lignis
nō mltū exiccatiuis sꝫ dulcib⁹ magis. Calefactio tn̄ cū pānis
vel cuz vesicis vel vasis in qb⁹ iponat̄ aq̄ calida ⁊ postea po
nant̄ circa extrema magis ꝯueniet quā appropiquatio apud
ignē. Si ēt tpe estat̄ sit necessaria ifrigidatio ⁊ humectatio ca
mere fiat exp̄sio ꝑ camerā ꝺ folijs salicū ⁊ vitis ⁊ floꝝ violaꝝ
⁊ nenufaris ⁊ similiuz frigidoꝝ ⁊ humidoꝝ. Uel fiat asp̄sio ꝑ
camerā cū aqua decoctōis dictoꝝ: vel cuz asp̄ione aquaꝝ en
diuie violaꝝ nenufaris ⁊ hmōi. Uel teneant̄ i camera ad fri
gidū ꝺclinātia ꝺ fructib⁹ pruna bn̄ matura poma siluestria aro
matica. Uel fiat suffumigatio posita q̄si faba vna de pasta su
pra carbones vt. ℥. ℞. sandaloꝝ citri. seminū papaueris albi
⁊ portulace. an̄. ʒ. i. spodij coralo. rub. floꝝ nenufaris an̄. ʒ. ß.
ambre. ℈. i. gumiarabici. ℥. ß. dissoluat̄ i aqua ro. ⁊ violaꝝ ipꝫ
gumi vsqꝫ ad molificatōez. Postea cuz eo misceant̄ sp̄es su
pra dictoꝝ ⁊ fiat pasta. Et circa hoc hēat̄ optia diligētia: qm̄
rectificatio aeris ē i cāu maximi iuuamēti: sicut excessiua cali
ditas ē maxie nocēs. Et sic nō ē trāseūdū sub radijs solis tpe
estatis. Neqꝫ exeunduz hora excessiue caliditat̄ ad loca cali
da. Et hec ꝺ aere sufficiāt. ¶ De somno aūt ⁊ vigilia nō ꝓlon
get̄ nimis somnus. qm̄ lꝫ ad humectatōez sit necessaria inten
tio: tn̄ cū multū ꝓlongat̄ replet̄ caput ⁊ ꝯn̄r p̄parat̄ ad catar
rū ēt acutū ex euaporatōe mãeruz acutaꝝ ex mēbris iferiori
bus. Uitet̄ ēt somnus diurnus q̄ztū possibile ē: maxie i hye-
me. q2 in estate ipsuz laudo pp humectatōnez aliq̄lē ne cadat
in dispōnē ⁊c. Fiat tn̄ distāter a cibo ꝑ duas horas: ⁊ i obscu
ro: in camera clausa: ⁊ q̄si accūbendo suꝑ alteꝝ lateꝝ: ⁊ extre
mis nōbilr̄ cooptis: ⁊ nullo mō supin⁹ iacet. qm̄ tal̄ decubit⁹
ad catarrū p̄parat: ⁊ hoc neqꝫ die neqꝫ i nocte. ¶ Exercitiuz
aūt mēbroꝝ iferioꝝ maxie ꝯfert. Nō tn̄ fiat suꝑ repletiōez sꝫ
eūatis iam suꝑfluitatib⁹ cōib⁹ ēt scꝺe digōnis in mane. In se

ro aūt fiat distanter a cibo vt a prandio per quinqꝫ vel sex ho
ras. loquor de exercitio laborioso. quoniaz suaue ⁊ delitiosuz
posset etiaz citius fieri. Nūquā tamē fiat ita laboriosuz vt mē
bra calefiant velociter: tuz q2 resoluendo ad desicationez du
cit: tū q2 euaporādo a mēbris inferiorib⁹ ad catarrū acutū p̄-
parat. Un̄ absolute magis dꝫ eē quies q̄z suꝑfluitas exercitij
Laudabile tn̄ ē vt fiat pticulare exercitiuz ⁊ capiti ⁊ pectori
capiti faciēdo fricatiōes suaues cū pāno aliqualr̄ calido post
expulsiōes suꝑfluitatū ⁊ pectinatiōe. Et pro pectore loquēdo
satis alte. nō stante replōe stomaci. ēt aliqualr̄ fricando cū pā
no lineo aliqualr̄ calefacto pectus ad transpirationez vapoꝝ
⁊ ꝯuersionē materieꝝ ab interioribus ad exteriora ⁊ fortifica
tionē ꝯn̄r dictoꝝ membroꝝ ne lesionē recipiant. ¶ Circa iani-
tionez ⁊ replōez dicat̄ ꝙ suꝑflua repletio i omni cāu nocꝫ ma
terias multiplicādo suꝑfluas ⁊c. Nimia tn̄ ianitō ⁊ ieiuniū plu
rimuz nocēt. ꝓpter exsicationē ⁊ extenuationē. Unde circa h̄
ꝯria seruet̄ equalitas maxie cuz ieiuniū deducat ad iflamatio
nē mēbroꝝ suoꝝ que pata sunt iflamationi. ⁊ ꝯn̄r ad euapora
tionē ad caput. ¶ Circa passiones aiales in epilogo dicat̄ ꝙ
sicut irasci ⁊ tristari ⁊ multuz occupari circa agibilia in vtraqꝫ
dispōe maxie nocēt. Ita ex aduerso iocūdari gaudere. habi-
tare cū dilectis audire placidos sermones ⁊ fabulas gratas
⁊ suaues sonos ⁊ cant⁹ ē in casu nr̄o maxie ꝯueniens. Et tran
sire per loca amena: ⁊ inouare vestes placidas ⁊ huiusmodi
aiam iocūdātia oia talia iuuāt. p̄ter coytū: q ⁊ si forte i hac eta
te ⁊ in ꝯplexiōe satis calida si parce fiat ⁊ ex interuallis tātis
qꝺ corpus dissolutiōem nō patiat̄ celebrata 2^a digōe ⁊ ꝑ pte
tertia vt post. vij. horas a cena cū vxore ꝓpria credo ꝯueniret.
alr̄ si suꝑfluat ē in cāu tāq̄ꝫ inimicus ad mortē ferēs. ¶ Circa
cibū ⁊ potū p̄mo ponent̄ q̄dam generalia a q̄bus abstineū est
vt his intellectis quodāmō sibi notū sit q̄bus vteū. ꝑo sp̄aliter
q̄dam afferent̄ ꝺ cibarijs magis ad casuz ꝯuenietib⁹. Est ergo
caueū ab oibus cibis iflamabilib⁹ ⁊ vaporabilibus. Et ꝓinde
oēs sp̄es calide sunt vitāde. quecunqꝫ ēt multū dulcia pinguia
⁊ vnctuosa: multū ēt frigida vitent̄. ⁊ maxie cuz q̄bus ꝯiungit̄
multa humiditas: vt sunt oia genera fructuū bletes ēt spina-
chia lactuce ⁊ huiusmōi: nisi tpe estatis ⁊ iflamatiōis ⁊ post
exerci^m in q̄bus cāibus ꝓpter dispōem nālez mēbroꝝ suoꝝ ali
qd de talib⁹ sumere nō icōueniret imo iuuaret. Uitent̄ ēt que
cunqꝫ amara ⁊ salsa acria ēt ⁊ acetosa multū: maxie dico mul
tuz. i. fortis acetositatis qm̄ remisse acetosa ꝯiūcta dulcedie ali
quali i tussi sunt iuuātia ad expurgaū mām tussiz faciētez. sicut
ē acetū passulatū factuz ex infusiōe passulis dul. in dupla quā
titate aceti ⁊ facta ꝯn̄r decoctiōe ⁊ collatura. q̄dam ēt grana
ta dulcia vel muza cū modico zuchari asp̄sa passule ēt aceto-
se. Ista vident̄ iuuare ad alteratiōem malicie ꝯplexiōis ⁊ pe
ctori nō discōuenire: fortia tn̄ acria nocerēt. viscosa ēt ⁊ carti
laginosa sunt huiusmōi generis. Et sic caseus pisces ⁊ oia la-
cticinia sunt euitāda. Pisces tn̄ pui ⁊ arenosi maxie estate nō
inconueniunt. Grana quoqꝫ leguminū sunt ꝓhibita sua facili
vētositate ⁊ ꝯsequēter euaporatiōe. vitet̄ panis recēs calid⁹
Inter cibaria ꝯuenit panis duoꝝ vel triū dieꝝ p̄paratus ꝯue
niēter. far. or. far. de spelta multū valet. Qua ēt in aqua cocta
⁊ aliqualr̄ alterata ad frigidū vt positis vitelis in aqua violaꝝ
⁊ similiū ꝯueniūt. Carnes quoqꝫ nō sint nimis ꝓpinque gene
rationi ⁊ sint in hyeme carnes castrati carnes vituli i estate car
nes capretoꝝ singlr̄ ⁊ carnes ēt puaꝝ auiū montanaꝝ vt pdi-
cū ⁊ similiū laudant̄. Carnes pulloꝝ gallinaꝝ ⁊ turturū. sꝫ tur
tures in hoc p̄cipuā habēt vtilitatē. Uitent̄ pipiones ⁊ qualie
p̄cipue tn̄ in cāu nr̄o. Inter carnes laudabilissime sunt carnes
limatiaꝝ ⁊ carnes ranaꝝ electaꝝ circa arbores ⁊ i nemorib⁹
reptaꝝ viridiū. s. ⁊ sub ventre albaꝝ q̄ maxie repiunt̄ tpe plu-
uiaꝝ p̄parataꝝ decēter abscissis collo ⁊ crurib⁹ vsqꝫ ad coxas
⁊ euiserat̄ ⁊ lotis ⁊c. qm̄ tales carnes sua frigiditate alterant
ꝯplexionē cuius alteratio q̄rit̄. ꝑo q2 viscositate quadam cū nu
trimētū eaꝝ occurrerit cāne pulmonis si alique ptes ipsius so
lute fuerint. de quo dubitat̄ ꝓpter dolorē q̄si ꝯtinuuz illas con
glutinabūt. ⁊ si solute non fuerint robustiores ⁊ solidores red
dent̄. ⁊ ita reliquie ptes totius corporis. ⁊ sic ꝓhibēt arefactio
nē ⁊ exicationē totius ⁊ restaurationē augmētant. Singularis
sime ēt inter carnes quadā mirabili ꝓprietate valēt pulmones
vulpis ita vt pulmonē ⁊ ptes eius. maxie ꝯfortēt vt ēt in medi
cinalibus ponet̄. Inter olera cū bletib⁹ ponere aliq̄ folia ma
iorane ⁊ saluie ꝯueniēs est. Nō sint tn̄ nimis in frequenti vsu.
qꝺ dico notāter. q2 ⁊ si huiusmōi herbe sint cerebrales. tn̄ sua

virtuali caliditate ad euaporationē iuuamentuꝫ pſtat que eua
poratio in cāu nr̄o eſt maxia radix nocumēti ēt parant ad caſū
in accn̄s de quo dubitaꝭ. Et hoc menti tenendū ē qꝛ multa con
uenirent ſumpta indicatiōe a mā que tn̄ ſumpta iudicatione a
cā nocēt. Inꝭ fructus ꝯueniūt quedā paſſule. ꝛ aliqn̄ amigda
le. ꝛ pinee tpe hyemis ꝯcedi poſſunt. nō tn̄ in frequēti vſu. pro
pter cām dictā euaporatōis. pirra ēt ꝛ coctana ſi parce ſumā
tur ꝛ poſt paſtuꝫ p̄cipue ſi cocta fuerint cum modico zuchari
ſunt nōbilꝭ iuuamēti. De vino dicaꝭ ꝙ quodlibet vinuꝫ potēs
eſt dimittēdū vt oēs teſtāꝭ auctores. Uinū ēt mediocre caput
replet. Sit igiꝭ abſolute pcitas in potu vini. ꝛ ſit ipſuꝫ vinū in
colore ꝛ ſubſtātia mediocre vꝭ albū: remiſſe vinoſitatis. Ma
gis tn̄ plꝫ mediū in colore vt ciſiolū: ꝛ ſit aliqualꝭ mixtū plus
ꝛ minus ſm̄ diuerſitatē vini ꝛ temporis ꝛ ꝯſuetudis. Et nullo
mō bibaꝭ poſtq̄ꝫ iceperit digeſtio ita ꝙ diſtāter poſt cibū per
horam vel mediaꝫ nō bibaꝭ. ſed ſimul cū alio cibo ad pmiſtio
nem ſumaꝭ diuidendo potuꝫ in multis vicibus. Et h̄ de regimi
ne in dieta obſeruando ſufficiāt.

¶ Circa medicinalia deſcēden⁹. Primuꝫ p regula obſerueꝭ
ꝙ vitāde ſunt oēs medicine calefactiue notabiliter: ſiue fue-
rint digeſtiue: ſiue ſolutiue. tum qꝛ nō eſt multa neceſſitas cale
faciendi que ſumatur a materia cuꝫ ſit de genere calidaꝝ vel
ſaltem acutaꝝ flegmaticaꝝ. ſcd̄o qꝛ talia calida preparant ad
calidū in diſpōne ꝺ qua ſupra. vn̄ occurrēdum eſt q̄ꝫtuꝫ poſſi
bile ē cū aliqualiter infrigidātibus ꝛ humectātib⁹ ne in diſpo-
ſitionē dictā incidat. ¶ Iō ad vtrāqꝫ ſimul diſpōeꝫ attendēdo
In medicinis digeſtiuis laudo ſinglr̄ ſirupū vio. ꝛ ſirupū de iu
iubis dulcoratis addēdo aliquid mellis ro. ſi expediat cōiun-
cta malitia māli frigida ſtōaci: vel ēt pp ipſius cerebri hūidita
tem cū aqua decoctiōis capillue. liquiricie. paſſulaꝝ. ſebeſten
ꝛ violaꝝ: vel cū aquis ſublimatōis violaꝝ furfure farfare ꝛ ca
pillue. ¶ Pro ſolutiuis aūt laudo caſſiā. ꝛ manā. dyaprunis
nō ſolutiuū. ꝛ dyacatholiconē: dimittēdo medicinas dyagre-
diatas ēt aloeticas: ſed vtēdo his tn̄ que leniēdo ꝛ debiliter
ſoluendo euāant: pp periculū notū medicis in cāu dādo dictas
ꝯfectiones nō laborioſas vel cū zucharo in forma boli vel cū
decoctiōe ſirupoꝝ vt ſupra vel cū aquis vt ſupra: vel vbi ſit in
tentio ad maiorē hūectationē cū brodio pulli: vel cū aqua or.
excorticati ꝛ zuchari. Et ſi fiat ꝯtinuatio iſtaꝝ medicinaꝝ octo
diebus ſirupoꝝ ꝛ poſtea p diē vnū de medicia lenitiua poſtea
interpollādo p. xv. dies poſt quos iterato reuertaꝭ ad dictos ſi
rupos ꝛ medicinas per totā iſtā eſtatē futurā credo erit cōue-
niens ꝛ plurimū vtile. Ubi tn̄ eſſet intētio ſtāte grauitate capi
tis ꝛ fluente mā catarrali deorſuꝫ ad euacuādū mām catarra
lem ex capite tūc pn̄t fieri pillule quaꝝ compoſitio vt ifra. ℞.
pillulaꝝ aſſayeret. ʒ. ij. agarici. ℈. ij. gumiarabici ſuci liquiricie
an̄. ℈. ſ. cū ſirupo de iuiubis formenꝭ pillule. ʒ. i. pro vice i tri-
bus pillulis q̄ ſumanꝭ poſt cenā per duas horas. facta tn̄ ce-
na leui que oi tpe dꝫ eſſe lenior prādio in iſto cāu. Et nō trāſcē
dere dꝫ ad fortiores pillulas pp timorē vt ſupra. ¶ Diuerſio-
nes aūt māe catarralis ad ptē n̄ timoroſaꝫ ſunt neceſſarie plu
rimum. Et in hoc valēt fricatiōes mēbroꝝ inferioꝝ ꝛ exercitiū
pedes factū cū moderamine vt ſupra. Iuuāt ēt ſinglr̄ ſicut cli
ſteria ad diuertēdū ꝛ ēt retinēdū ventrē lenē cuius lenitio ē ad
modū neceſſaria. qm̄ inteſtinoꝝ repletio facit ad repletionē ca
pitis. hec tn̄ cliſteria nō ſint fortia ſed lenitiua ꝛ ſubſtātie hūe
ctatiua extenuatōeꝫ phibētia ꝛ reſtauratiōeꝫ augumētantia.
Et in hoc valēt cliſteria fcā ex brodio pulli vꝭ decoctōis capi
tuꝫ arietis capreti vel agni debite q̄ꝫtitatꝭ ꝛ cum. ℥. i. zuchari
vnius cocte ꝛ. ℥. ſ. caſſie extracte ꝺ cānis cū. ℥. iij. olei violati
ꝛ modico ſalis fiat cliſtere. Et ſi ſilibus vtaꝭ ſemel vel bis in
ebdomoda erit ꝯueniēs. Si ēt ſit intētio ad maioreꝫ alteratio
nē in dicto brodio poſſunt decoqui malue ꝛ matres violarū ꝛ
ſpinachia ꝛ hmōi. Ad diuerſiōeꝫ ēt facit ſingulꝭ caputpurgi
um ꝯuertēdo māꝫ catarralē ad nares factū vt. ꝫ. ℞. aq̄ melꝭ.
ꝛ or. ℥. iiij. ſuci bletis depurati ꝛ radicis ei⁹ aque maiorane ꝛ
aque violarū. an. ℥. i. pulueris macis ꝛ nuciſmuſcate an̄. ʒ. ſ.
miſſ. ꝛ ꝺ hoc trahaꝭ p nares tepido: hn̄do os plenū aqua de
coctōis zuchari tepida. Et ſi hoc fiat bis i ebdomoda maxie
poſt modificatōeꝫ cerebri cū pillulis vt ſupra ſpero multum
iuuabit. Maſticatoria in iſto cāu nō laudo ad attrahendum
qm̄ cōuerteret mās ad locū ſuſpectū ꝛ ptem timoroſaꝫ qꝺ ē
phibitum a dn̄o Meſue i caplꝰ ꝺ catarro. Pectinatiōes ēt
de qbus ſupra ꝯuertūt māꝫ ad cutiꝫ. Sꝫ p ꝯfortatōe cerebri
ne aggreget māꝫ dictā catarraleꝫ laudo fieri puluereꝫ ſuper

aſpergendū ſupra partem anteriorem capitis facta tonſura
capilloꝝ vel aſpgendo ſupra ſtupā carminatā ad quātitatem
palme poſtea ſupponaꝭ dicte parti anteriori capitis. vt. ꝫ. ℞.
corticū citri macis gaꝭ. ſticados. an̄. ʒ. i. ſandarace. ʒ. iij. ſanda.
citri. cora. ru. coriādroꝝ p̄parato. an̄. ℈. ij. roſaꝝ. ʒ. ſ. miſce fiat
puluis cū grano vno muſci ꝛ maſticis. ʒ. ſ. ¶ Ad ꝯfortatōem
ēt eiuſdē cerebri valet ſi ponaꝭ intra aures eūdo dormitū mo
dicū lane infuſe in oleo camomellino ꝛ lilij. Ualet ēt ad eādeꝫ
intentionē ſi fiat odoramētū ex pomo tenēdo in manibus ꝛ ſe-
pe odorādo. vt. ꝫ. ℞. laudani. ℥. ſ. ſandaloꝝ. citrino. floꝝ lābru
ſce nenufar. roſ. an̄. ʒ. ſ. corticū citri. nigelle macis gaꝭ. an̄. ℈.
ij. ambre. g̃. v. gumiara. ʒ. i. cū cera qꝺ ſufficit fiat pomū p odo
ramento. Et ſi tpe eſtatis videreꝭ nimis calefaciēdo euapora-
re dimittaꝭ. ſꝫ vtaꝭ odoramēto aque roſate cū modico vini aro
matici ꝛ duobus granis gaꝭ. Et iſta ſufficiāt quātū ad intentio
nē catarri i cerebro exiſtētis apti fluere. nō ꝯmemorādo alia i
genia fortia de cauterijs fiendis in collo poſteri⁹ vel in ꝯmiſſu
ra coronali ꝛ alijs ſimilibus fortibus ppter timorē iflamatiōis
Ubi tn̄ ſit in fluxu poſſent fieri aliqua repcuſſiua cū aliqb⁹ leui
bus gargariſmatibus vt cū aqua or. ꝛ modico vini granatoꝝ
cū modico dyadragāti diſſoluti in eo. Ualēt ēt pillule ſi tenean
tur in ore ad hāc intentiōem vt. ꝫ. ℞. gumi arabici dragaganti
ſucci liqr. ſe. citonioꝝ excorticatoꝝ bolliar. an̄. ʒ. ſ. thuris nucū
cipreſſi. an̄. ℈. ij. cū ſirupo de mēta formeꝭ paſta pro pillulis. ex
qua fiant pillule in for^a lupinoꝝ. ¶ Quantuꝫ vero ad iuuāduꝫ
mām que ad pect⁹ fluit vt expurgeꝭ faciliter laudo fieri loch.
vt infra. ℞. zuchari violati pendioꝝ an̄. ℥. i. loch de pino. ʒ. vj.
loch. de pulmone vulpis. ℥. ſ. cū ſirupo de liquiricia fiat loch.
Ad eandeꝫ intentōem valēt ſi teneanꝭ i ore pillule vt ifra. ℞.
capillue. liqricie raſe an̄. ʒ. ſ. ſe. coti excorticati ſe. altee gumi
arabici. an̄. ℈. ij. penidioꝝ. ʒ. i. cū ſirupo ꝺ liqricia fiat paſta pro
pillulis planis ꝛ teneaꭗ in ore vna eaꝝ ꝛ paulatie humiditas
deglutiaꝭ. Et ſi ponaꝭ paꝝ pulmonis vulpis magis valebit ad
ꝯfortatōeꝫ ꝛ phibitionē nocumēti pulmonis. Pōt ēt fieri pul
uis ſupaſpergendus ferculis ad ꝯfortatōem ꝛ linitionē ac ab
ſterſionē aliqualē vt. ꝫ. ℞. liquiricie raſe puluerizate capillue.
an̄. ʒ. ſ. iſopi ſicce gūiarabici. an̄. ℈. i. croci. g̃. v. zuchari pēdio
ruꝫ. ℥. ſ. pulmōis vulpis. ʒ. i. miſce fiat puluis. ¶ Ad habilitā
dū aūt ſcreatuꝫ p exteri⁹ valet iunctio vt. ꝫ. ℞. olei violati olei
amig. dul. mucilaginis ſeminis altee an̄. ℥. ſ. croci. ℈. ſ. cū mo
dico cere albe fiat vnguētuꝫ lene. Et ſi apparet aliquotiens in
tpe ꝙ nō ſperaꭗ aliqualis raſura ſanguinea in dicto puluerꭗ ꝛ
pillulis vt ſupra pxime ponanꝭ aliqua grana mirtiloꝝ cū mo-
dico boliarmeni. ¶ Supeſt poſtremo ad diſpōem toti cōeꝫ p̄-
ſeruandā ne labaꝭ in diſpōem de qua ſupra. Et in hoc valent
circa medicinalia maxie in eſtate vt fiat balneuꝫ aque dulcis
vel ſaltē ſemicupiū non tenēdo ptes pectoris in balneo ꝙ bal
neū ſit tepidū qꝺ paulatine infrigidabiꝭ ꝛ ibi moreꝭ ad ꝯpla-
cētiaꝫ p quartā pteꝫ hore vel circa ꝛ hoc horā. xviij. vel. xviiij.
Si ēt imponanꝭ in balneo herbe infrigidātie de lactucis ſpia
chijs maluis matrib⁹ violaꝝ cū modico camomille. erit ꝯueni
ens. Et ad maioreꝫ reſtaurationem poni pn̄t q̄dam capita ca
ſtratoꝝ in decoctiōe dicti balnei. poſtea ponaꝭ ad lectū ipſo le
uiꭗ exſucato. Et deinde fiat iunctio maxie ad ſpinā cū duabus
ptibus olei violati ꝛ olei amigdalaꝝ dul. ꝛ roſati an̄. p. ſ. ꝛ ita
in lecto qeſcat p horā vel duas horas. poſtea fiat leuis reſtau
ratio cū aliquo electuario reſtauratio cordiali ꝛ epatico ſumē
do coclearia duo. Et pt̄ fieri vt. ꝫ. ℞. zuchari violati. dyabu-
gloſa. an̄. ℥. i. ſ. zuchari roſ. ℥. i. ſpecieꝝ ꝯfectiōis de gēmis ꝛ
ſpēruꝫ trociſcoꝝ de canfora ꝛ dyarodon abbatis an̄. ʒ. ſ. cuꝫ
ſirupo violato fiat ꝯfectio. Pōt ēt fieri aliud reſtauratiuū vt. ꝫ.
℞. pulpaꝝ caponis iuuenis ꝛ maxie in pectoralibus exn̄tium
℥. iij. prius elixataꝝ ſeium cōium maioꝝ frigidoꝝ. ℥. ſ. ꝯtundā
tur in mortario ſubtiliter poſtea ponanꭗ ad molēdū ſub mola
cū modico aque capillue. violaꝝ ꝛ buglo. ꝛ accipiaꝭ ſeorſum
qꝺ fluet de mola. deinde. ℞. amigdal. dul. depilataꝝ ꝛ pineaꝝ
mondataꝝ. an̄. ʒ. v. infundanꝭ in aqua calida ꝛ ꝯcutianꝭ cū vir
gula bis renouādo aquā. deinde infundanꝭ in aqua zuchari ꝛ
ſtent in infuſiōe p duas horas. Et poſtea exſicenꝭ leniter deinꝺ
ponanꝭ ſub mola ꝛ fiat ſiliter vt ſupra dicebaꝭ de carnibus. de
inde. ℞. liqricie puluerizate ſeis coti excorticati gumiara. dra
ganti. an̄. ʒ. i. ſandal. al. ꝛ citri. coralꝭ. al. ꝛ rub. an̄. ʒ. ſ. cinamo-
ni electi. ℈. ij. oia ſubtiliſſime ꝯterranꭗ ꝛ cū. ʒ. ſ. pulmōis vul
pis ꝛ libꭗ. i. zuchari fiat electuariū. Et ſi placet in forma morſe
loꝝ vel rotulaꝝ reduci pōt facilꭗ ſm̄ artificiū piti apothecarij

¶ Laud[o ẽ]t ad infrigidatõez totiꝰ circa hoc ꝑncipiuz estatis
ꝯstante v[irt]ute vt ꝯstat fieri leuẽ flobothomiã euẽtatiuã ꝺ veᵃ
basilic[a] ducenᵒ tres. ℥. sanguis. qm̃ plurimũ iuuabit ad īfrigi
datõez ⁊ ꝓhibitõz lapsus. Põt ẽt fieri ⁊ ꝺz epithimari circa
epar ad rectificatõez eiꝰ ⁊ ꝓhibitõez multiplicatõis colere q̃
ẽ vna de causis gñatõis flegmatis salsi catarralis fiat igit̃ vt
j. ℞. aquaꝝ endiuie. ℥. iij. aq̃ solatri ⁊ absinthij. añ. ℥. i. spodij
spice sanda. citri. añ. ʒ. ß. aceti vini al. ʒ. ij. misc. fiat epithia ꝓ
epate ⁊ supponat̃ tepidũ ⁊ nõ frigidũ. ⁊ istud saltẽ in tẽpore
caumatis obseruet̃. Nõ sic laudo epithimatõez cordis neqz
saculos cordiales frigidos ne aliq̃lis mã in torace ꝯtẽta ꝓhi
beat̃ a resolutõe ⁊ excreatõe que in cãu ẽ necessaria fluente
mã ad ipz pectus sicut suppositũ ẽ a prinᵒ. Et cum istis spero
ꝯcedẽte altissimo tanq̃z electioribꝰ ⁊ in casu cõueniẽtissimis vt
mihi apparet ꝓseruabit̃ hic noster Sebastianꝰ ab omni timo
re ⁊ periculo. ideo his sum contentus.

¶ Pro quodã iuuene ꝺ sauona patiente empima a materia.
catarrali. Consilium. 43.

Asus principalis ẽ aliquale empima a mã catarra
c li: satis grossa tñ acuta aliqualiter ⁊ salsa cũ cõple
xione notabiliter epatis colerica.
¶ Pro cuiꝰ reductõe ī diete regimine. Primo cir
ca aerẽ caueat ab aere frigido ⁊ humido ⁊ nebuloso a vento
ẽt boreali ⁊ australi: imo potius declinet ad caliditatẽ paruaz
cũ siccitate ⁊ si nõ totaliter saltẽ artificialiter ꝓparet̃ in came
ra sue habitationis. Studeat igit̃ vt dicta camera sit situata in
solario ⁊ nullo mõ sit terrena cuius fenestra sit ad oriẽs si pos
sibile ẽ. ¶ Somnus eius nõ sit diurnus nisi ex grãdi cõsuetudi
ne si essz assuefactus. ⁊ tũc tardet̃ ẽt post prãdiũ per duas ho
ras ⁊ dormiat accũbendo capiti ⁊ reliq̃s mẽbris bñ cooptis.
dormiat ergo de nocte tardãdo introitũ lecti post cenãvt supra
neqz dormiat vltra. vi. vel. vii. horas. ⁊ si ꝯtingat eum excitari
conet̃ rascare ⁊ expuere. Cũq̃z dormit dormiat capite bñ ele
uato. Laudo vt ante cibũ se exerceat ꝑ horã vnã leui ⁊ suaui
exercitio: emissis tñ prius supfluitatibus nãliter vel cũ supposi
torio aut clisteri. ¶ Studeatq̃z quantũ põt euitare accidentia
animi vt tristitiã irã odiũ cogitatões multas maxime in rebꝰ
displicibilibus qꝛ cogitare circa res delectabiles mediocriter
esset vtile imo gaudiũ ⁊ leticia maxime ꝯueniunt. A coitu ꝑci
pue imoderato maxie cauẽdũ ẽ. ¶ Caueat repletõz cibi imo
comedat mediocriter ⁊ cũ surgit a mẽsa surgat cũ apetitu ⁊ in
sero sit cena sua leuis. Abstineat se a rebus viscosis: sicut sunt
caseus zeladia carnes porcine carnes pingues: ⁊ ẽt cibaria
cũ pasta vt lagana pisces ẽt qꝛ humidi viscosi sunt vitãdi. Ca
ueat ab aceto vt acetosis sicut arãtijs citris agresta ⁊ similibꝰ.
Euitet ẽt cibaria aliqua grossi nutrimẽti: sicut alea cepe sinapi
carnes bouinas salsas ⁊ similia. Euitet legumina vt fabas fa
seolos ⁊ similia: lz brodia cicerũ ẽt cõ ipsis modicũ sint ꝯueniẽ
tia. Cibaria aũt sua sint boni nutrimẽti facilis digestiõis: sicut
oua sorbilia carnes perdicũ pulloꝝ gallinaꝝ fasianoꝝ vituloꝝ
Et ẽt ꝯueniũt aues pue ī nemoribꝰ habitãtes ⁊ ꝑ vilas. ac. n.
trãseũtes ⁊ siľes valẽt. qm̃ aues degẽtes in paludibꝰ ñ cõue
niũt. ipse tñ sint elixe ⁊ nullo mõ asse. qꝛ assata oĩa in casu isto
nocẽt. In h cãu valẽt carnes vulpiũ ⁊ ꝑcipue pulmones eo
rũdẽ ⁊ ꝑcipue ẽt carnes yricioꝝ. Ualent ostracha ẽt vt lima
cie ꝓparate vt absterse cũ furfure a viscositate ꝓpria sua pro
prietate nitrositate q̃dã exicãte ⁊ abstergẽte in eo casu valẽt
Panis sit ex furmẽto bñ mondo nõ curiose mõdato a furfure
imo satis furfuraceus ꝯuenit: sit tñ bene fermẽtatus ⁊ pinsa
tus cũ aqua decoctõis seminum feniculi anesi ⁊ ligricie. Et si
apponat̃ paꝝ croci in ꝯpositõe iuuabit. Sitq̃z vnius diei duo
rũ vel triũ ad plus nec ī furno sit multũ exicatꝰ. Uinũ eius sit
subtile albũ ad dulce declinãs: nõ mlte vinositatis: limphatũ
cũ aqua ꝺcoctõis zuchari ⁊ capilliue. ⁊ in tꝑe frigido loco zu
chari ponat̃ mel ⁊ dispumãdo ꝯtinue mel erit ꝯueniẽtiꝰ. Non
sit actu frigidũ aliq̃d qꝺ sumit̃: saltiz sit tepidũ. inter olera ꝯue
nit betonica scabiosa ꝑcipue buglosa parũ cũ feniculo maiora
na isopo maluis mercuriali blitibꝰ aliq̃bus: dimittẽdo spina
chia lactucas folia violarũ portulacas acetosaz plãtaginez ⁊
huiusmodi ⁊ q̃bꝰ vti ꝺz. Aliq̃n fieri põt ferculũ tm̃ in decoctio
ne in brodio. Et aliq̃n ex eis cũ vitellis ouoꝝ põt fieri viuarolũ
vt hic vulgo ꝺr. Et maxie cõuenit tꝑe quadragesime qꝛ vt di
ctũ ẽ ñ laudo vsuz pisciũ nec aliaꝝ vtplurimũ reꝝ quadragesi

maliũ. Põt ẽt iterdũ vti ouis sorbilibꝰ cũ testa stuffatis: ⁊ aliq̃n
ruptis ī aqua cũ modico butiri. ⁊ aliq̃n mistis cũ dictis herbis
supaspergendo de piperata fcã vt. j. ℞. liquiritie rase cinamo
mi anesi. añ. ℥. ß. croci. ʒ. ij. pulueriżent̃ ⁊ cũ modico pulmonis
vulpis misce cũ tãtũdez zuchari. Conuenit ẽt aliq̃n sumere ꝺ
pane cocto. aliq̃n de farre bñ ꝯfecto cũ lacte amigdalaꝝ dul
ciũ ⁊ zucharo. ⁊ hoc ẽ laudabile multũ in casu. Conueniũt ẽt
pultes maximẽ in sero facte ex farinis ordei electi ciceroꝝ. ⁊
fabaꝝ equaliter cũ amigdalato ⁊ multo zuchari. Inter fructꝰ
vero laudant̃ in vltio prãdij vel cene amigdale dulces pinee fi
stici passule pingues. Nõ inconuenit ẽt a pricipio cibi sumere
vnã vel duas ficus bñ maturas albas paꝝ ad ignẽ assatas. si
militer vnũ vel duos dactilos bñ masticãdo. Et si cũ dictis fi
cubus apponat̃ paꝝ pulueris isopi exicati multũ iuuat ī expuẽ
do. Et si loco īsalatucij vellet aliq̃d sumere ꝺ herbis suprascri
ptis cũ betonica scabiosa feniculo isopo cũ modico aceti deco
ctiõis passulaꝝ ⁊ vino cocto ⁊ zucharo interdũ nõ incõueni
ret. Ualeret ẽt ad saporẽ ꝯficiẽdũ sumere amigdalas. x. cum
duabꝰ. ʒ. passulaꝝ ⁊ medio dactilo ⁊ debite ꝯterrant̃ cũ modi
co aceti passulati ⁊ cũ zucharo mlto ⁊ modico croci fiat sapor
⁊ salsa. Et ita gñaliter intelligat̃ de oĩbus que pectus leuiter
humectãt. ⁊ parũ ꝑcalefaciũt. Prohibẽdo oĩa stiptica exicati
ua ⁊ multũ calefaciẽtia qꝛ sua caliditate ꝓhibent screatũ ma
terie sicitatẽ in materia ⁊ aspitatẽ in cãna inducẽdo. Et h quã
tũ ad ea que de regimine diete debẽt obseruari.
¶ Quantũ ad medicinalia primo laudo lenitionẽ vẽtris. qꝛ re
pletio mẽbroꝝ naturaliũ nocet multipliciter in hoc casu maxie
qꝛ euaporando ad caput ad catarriżanduz ꝓparat qꝛ. n. vici
nitate spiritualiũ cũ nãlibus spiritualia ꝯprimunt̃ vñ hanelitꝰ
angustat̃ ⁊ sic mã in pectore ꝯtẽta exicat̃ ⁊ difficilius expuit̃.
Singula ebdomoda laudo ventris lenitionẽ sumẽdo potionez
vt. j. ℞. cassie pinguis nouiter extcte dyacatoliconis ñ solutiui
añ. ℥. ß. cũ decoctõe liq̃ricie passulaꝝ capilisueneris seium al
tee ⁊ coti qꝺ sufficit fiat potio. Et si nõ placet in forma potabili
sumat̃ dicta cassia cũ dyacatolicone in maiori quãtitate ⁊ ta
pellet̃ ⁊ fiat bolus cũ zucharo. Sumat̃ in mane postq̃z getet̃
ꝑ horaz nõ dormiẽdo. Et post q̃nq̃z horas ab assumptiõe ẽt si
nõ ꝯpleta sit opatio qꝛ tarde solutõis existit sumat̃ prandiũ le
ue sine lauatiuo. Et si tederet singula ebdomoda sumere saltez
sumat clistere cõmune cũ cassia fist. pulueriżata ⁊ oleo cõi ⁊ ꝺ
coctiõe vt. j. ℞. matrũ violaꝝ maluaꝝ mercurialis añ. M. i.
ordei furfuris frumẽti añ. M. v. betonice isopi. añ. M. ß. mi
sce cũ decoctiõe ⁊ cũ sale fiat clistere debite quantitatis. Sed
vbi sentiret nocumẽtuz in capite vt grauitatẽ ⁊ ponderositatẽ
ẽt in pectore ⁊ difficiliter expueret pp fortasse multitudinẽ ma
terie aggregate laudarẽ post digõem dicte mãe sumerent̃ ali
que pillule vt infra. ꝓus tñ sumeret̃ sirupꝰ vt. j. ℞. melisro. ℥.
ij. sirupi de liqui. ℥. i. sirupi ꝺ prassio sirupi violati simplicis añ.
℥. ß. aque decoctõis ordei excorticati passulaꝝ capilloꝝũe. li
quiricie q̃ꝫ sufficit fiat sirupus ꝓ duabus vicibus. qui ꝯtinuet̃.
v. vel. vj. vicibus. Post sumat pillulas vt. j. ℞. pillulaꝝ ꝺ aga
rico. ʒ. i. pillulaꝝ cochiaꝝ. ʒ. ß. pulueris pulmonis vulpis ⁊ liq
ricie añ. g̃. ij. cũ oximelle simplici forment̃ pillule septẽ q̃ sumã
tur ꝑ duas horas añ diez ƙm ordinẽ medicinaꝝ fortiũ. Sũpto
lauatiuo post. vj. horas cũ aqua decoctõis ciceꝝ ru. post vnaz
horã vľ dimidiã sumat prandiũ. Sequẽti mane sumat ꝯfectio
nẽ vt. j. per. ij. horas ante diẽ. ℞. metridati. ʒ. i. dyabugulosa.
ʒ. ij. misce. tardet prãdiũ ꝑ. vj. horas. Põt ẽt aliq̃n ipso nõ fa
ciliter expuẽte vti q̃busdã pillulis sine custodia vt. j. ℞. capil
loꝝũe. ʒ. ß. liquiricie rase epithimi añ. ℈. i. agarici. ʒ. i. salisgẽ
me sticados. añ. ℈. i. cũ succo cauliũ fiant pillule ex quibus su
mat tres pro vice ꝑ q̃ttuor horas post cenaz.
¶ Ad facilitandũ ẽt magis sputũ. laudo vt vtat̃ loch ad lãbẽ
dũ die noctuq̃z cũ voluerit vt. j. ℞. loch sani. ℥. i. loch de sq̃la
loch de pulmone vulp. añ. ℥. ß. zuchari violati. ℥. i. cũ sirupo ꝺ
liquiritia fiat loch. Uel sic. ℞. ficus numero q̃ttuor dactiloꝝ
numero. ij. liquiritie capilloꝝũe. añ. ʒ. ß. isopi. ℈. i. pulmonis
vulp. ʒ. i. croci. g̃. q̃ttuor optie simul terrant̃ cũ sirupo ꝺ liq̃ritia
in formaz loch redigant̃. Ad istã intentionẽ valẽt si de aqua ꝺ
coctiõis sirupoꝝ vt supra cũ modico croci tepida sumat̃ ad lã
bẽdũ. Laudo ẽt pro vnctõe pectoris ad leniẽdum fiat vnctio
cũ vnguẽto vt. j. ℞. olei de lilio amigdaꝝ dul. añ. ℥. ß. olei vio
lati mucilaginis fenugreci ⁊ altee. añ. ʒ. ij. croci paꝝ isopi hu
mide ⁊ cere añ. paꝝ fiat vnguẽtũ mole pro pectore. Ad h va
let emplastꝝ filij zacharie mesue. Laudo ẽt ad mãm catarra
lez vt

lez vt fluente deorsuz mā si descensus pciperet vt in itroitu le/
cti sumat vnā ex pillulis vt. ℥. ℞. mirre thuris gumi arabici su
ci ligricie an̄. ʒ. ß. cū sirupo d̄ papauere fiant pillule plane. Et
si plz plus calefacē ꝯuenit addere d̄ spicanardi. Et si mā esset
magis calida ꝛ subtil' ꝯueniet addere d̄ boloar° ꝛ cū modico
sirupi d̄ papauere. Cōuenit ēt ꝓ regula vt fiat in mane frica
tio capitis factis tn̄ ꝑus eūationib' vt supradictum ē. Postea
supponat' sacul' fact' cū sandaraca milio ꝛ sale ꝛ rosis. Con
uenit ēt purgatōez māeꝝ ꝓuocare p nares attrahēdo caput
purgiū vt. ℥. ℞. aq̄ d̄coctōis maiorane. ℥. iij. suci blitis depu/
rati. ℥. i. ß. nucismu. ʒ. ß. misce tepidū attrahat' p nares. Et si n̄
sufficit hoc ad attrahēdū ponat' d̄ suco radicis blithis. Et si n̄
sufficiet addat' modicū vini albi potentis. Et cum his deo dan
te curabitur.

¶ Pro dolore stomaci a ventositate ꝛc. Cōsiliū. 44.

P Er ea que in scriptis de casu hui' spectabil' viri ac/
cipi pn̄t ꝯcludēdū vr̄ dolorē talē stomaticuz potissi
mū pēdere ex vētositate: nō tm̄ i cōcauitate mani/
festa ꝯclusa pp dolorē vehemētu^m eē ꝛ maxie ab
eo vexari. vn̄ ꝯiecturādū ē talē māz vētosaz intra tunicas exi
stētē ꝯclusaz ꝛ sic excedentē quā tn̄ māz fouet flegmatica mā
q̄ ex exeūtibus manifestat' ꝓ magna ēt pte in meatib' ꝛ poro
sitatib' ipsius stomaci ꝯclu^a: vn̄ difficulter ad vomitū ꝓuocat'.
Nā exquo vehemēs dolor nō nisi ex āpate vl' vētositate vl' a
q̄litate māe acuta mordaci vl' a vermib' pēdere videat' vt vr̄
auctoꝝ medicine snia i diuersis locis. Cū hic non ponat' āpa
ex eo qd̄ nō ē fe. neqz mā videat' acuta: cum non cōcomitent'
acci^a eius d̄ sapore acuto i ore pcepto neqz tal' māe eūone id
appareat vomitu vel secessu qd̄ plerūqz in tali mā euenire so
let. Nō ēt a vermib' cū acci^a eoꝝ in casu nō scribantur nisi de
mordicatōe' vel dolore iuterius. Restat ꝯn̄ter q̄ sit pēdens
ex vētositate: maxie cū fiat inflamatio vētris ꝛ ex inordinatōe
cibi ꝛ potus i quā sepe incidē ꝯsueuit ꝛ paucitate exercitij cū
hec cā doloris puta vētositas excellēs plurimum ex hijs ꝯtin
gat. Nā cū vētositas vt d̄ mēte Auic. colligit'. iz^a. tertij tracta
tu gnto nō accidat nisi ex cibo vel potu p nāz vētosabil' vel pp
debilitatē caliditatis n̄alis in digerēdo que euaporare facit ꝛ
nō sufficiēter digerat. Dixit eniz: mā nāqz q̄ in substātia sua nō
ē ventositatis plurime nō facit in vētrib' euenire inflationem:
nisi sit caliditas minorata ꝛ moueat' supple mā ꝛ n̄ digerat' su.
ꝯueniēter sicut si priuat' caliditas oio nō associat' ei inflatio. ꝛ
si sit ex inflatiuts. Et ex hoc tanq̄z ex fundamēto pōt declara/
ri accidēs qd̄ i cāu ponit' qd̄ ante pastū fiūt dolores acutiores
ꝛ cū ē ieiunus. Nā tpe seu hora ieiunij occupat' n̄alis calidi/
tas agēdo in materiā fl'aticā. vn̄ subtiliare pōt ꝛ in vaporē cō
uertere nō impedita a cibo. sed tpe sumpti cibi naturali existen
te caliditate debili a cibo oppressa n̄ reddit' potēs supra mām
in vaporē ꝯuertēdā. Et h̄ ē qd̄ dicebat idē. d. A. Et qn̄qz sunt
infla° ꝛ rugit' pp vacuitatē vētris cuz hūiditate cruda in sto°.
ipsa eniz cū occupat' caliditas n̄alis ab ea. s. mā cū cibis ē ge/
ta. ꝛ qn̄ caliditas expedita puenit ad eā resoluit' in vētositatē.
Facit ēt ad hāc euidētiā qd̄ scribit' in casu q̄ facte sunt purga
tiones vniuersales ꝛ pticulares ēt cū appropriatis: ꝛ tn̄ mili/
tat egritudo. vn̄ magis arguēdū ē sup caloris n̄alis debilitatē
q̄z supra mām aliūde acutā ad sto^m īfluxā: neqz ēt in stomaco
genitā cū acuta qualitate n̄ existēte caliditate extranea i eodē
neqz oblatis cibarijs ad dictā qualitatē vel corruptionē incli/
nātibus ex debita obseruatōe medicoꝝ in dieta. Sed si cū his
cōplicaret' eructua° ꝛ rugit' ꝛ extēsio in ypocōdrijs certissima
essz significatio. ꝛ hec de casu.
¶ Sup hoc ergo fundamēto circa māz ponā intētōes. Prio
circa regimē in dieta ꝓ regula obseruādo vt ꝑncipal'r sint of/
ferēda oia q̄ caliditatem n̄alez totius ꝛ stomaci ꝑncipal'r ꝯfor
tēt ꝛ ab oibus abstinēdū q̄ ipsaz minuāt d̄bilitēt vel corrūpāt.
Idcirco in aere ē eligēdus aer ad calidū declinās: moderatū
tn̄ ꝛ nō excessiuū. cū talis excessiue caliditati ad dissolutionem
faciat. Aer tn̄ frigidus magis ē inimicus q̄ ꝯ̄ria q̄litate cor/
rūpit caliditatē n̄alez. Et ex hac regula pōt mediocriter doct'
medicus ad multa correlaria vtiliter d̄ aere discurrere. Tem
pore igit' frigido stet i camera sua cum igne fcō ex lignis aro
maticis vt roremarino, iunipo lauro ꝛ silib'. Et fiat aspsio p er
camerā cū d̄coctōe fcā i vino aromatico ꝛ aq̄ ex maiorana ro
remarino absinthio mēta ēt cū modico cinamomi galāga gar.

Uel si plz fieri euaporatōz siccā fiat faciēdo pastā ꝛ ponēdo
sr̄ carbones ad q̄ztitatē auellane vt. ℥. ℞. thuris. ʒ. i. gar. corti
cum citri cinamomi. an̄. ʒ. i. lignial. ʒ. ß. ambre musci. an̄. g̃. iiij.
oia simul pistent'. ꝛ cū terbētina paꝝ fiat pasta. Et ita intelligat'
qd̄ tpe estatis in rabido calore stet in camera ꝓpria rectifican
do ēt aerē ad frigidū si expedit. ēt cū irroratōe floꝝ vt aq̄ ros.
aqua decoctōis floꝝ nenufaris violaꝝ ꝛ buglose cum modico
aceti. vel facto suffumigio cū ros. sandalis citrinis viol' modico
camphore ꝛ similibus. ¶ Circa somnū attendat' quātū possi/
bile ē ad somnū. Nā per ipm sup cibū ꝓportionatū, post horā
factū. multū ꝯfortat' in ꝓcessu calor naturalis. qm̄ quātū nā iu
uet' somno. i. virtus n̄alis bo^m ē ppēdere. vt dicebat Gali. Nō
tn̄ supra ianitionē fiat. qm̄ tūc humidū aiatuz dissoluit ꝛ tūc vi
nus debilitat'. Fiat tn̄ semp decēter capite eleuato ꝛ membris
oibus maxie extremis decēter cooptis ꝛ in obscuro sup latus
sinistrū corpore situato. Nā talia oia ad digestionē p̄parant vt
mediocriter docto ex snia philosophi ꝛ medicoꝝ plane ꝯstat.
¶ Uitet' supflua repletio. qm̄ n̄alem caliditatē suffocat ꝛ exti
guit. Unde paucitas cibi cū digerit' debilē virtutē digestiuā cō
fortat. ecōuerso multitudo cibi virtutē opprimit. ¶ Quies etiā
post cibū sumptū. ē ēt oio necessaria. Et motus ēt post ipm oio
discōueniēs maxie in virtute debili lz educto cibo extra stoma
cū exerci^m suaue maxie ꝯueniat. Nā per ipz ꝯfortat' calor na
turalis ꝛ supfluitates dissoluūtur. sz fiat ꝯmēsurate ꝛ in locis
amenis ꝛ cū psonis gratis ꝛ de rebus placidis ꝛ fabulosis lo
cutionibus. Nā in hoc cāu singularissime gaudiū valet. Sicut
ex aduerso tristitia ira furor ꝛ huiusmōi maximi sunt nocumen
ti. ¶ Jam circa cibū ꝛ potū ponā quasdā regulas ad māz ꝑti
nentes. Et prio ponent' que nocētia sunt vt euitent'. deide q̄ po
sitiue sunt obseruāda. Primū igit' ꝛ ē ptinēs ad acci^a aie. Nō
sit imaginatio in cibis q̄ sint vomitiui vel adhominabiles vl' ma
li odoris vel saporis. neqz aliq̄uo pn̄tet' ea que sunt abhomia
bilia de se. In cibis ēt obseruet' vt nō p̄sentent' cibi multe quā
titatis pro vice. neqz ꝯtinuet' cibus eiusdē p̄paratiōis. sz va/
rio mō fiat in cibis ꝛ artifi° p̄parato ipoꝝ. nō pn̄tet' cib' calid'
euaporans nā qn̄qz ex omni euaporatiōe cibi terret' aia sed
p tēpus euaporauerit. Nā cū stomacus cibaria cū aliquali de
siderio amplectit'. circa cibū melius ꝯuertit' ꝛ ꝯplexus cib' ab
eodē retinet' plusq̄z quilibet alius qui si sit abhoiabilis fugit
suple stomacus. vnde vomitus fastidiū infla° rugitus generan
tur. Hec verba fuerūt Gali. 2ª affoꝛismoꝝ comēto. 38. Sz ma
gis spālíter descēdēdo vitent' general'r oia vnctuosa ꝛ piguia
multū. Quedā ēt genera carniū n̄aliter inducūt abhominatio
nē vt intestina ꝛ cauda aialium ꝛ caro anseꝝ ꝛ anatū ꝛ q̄cūqz
habētia collū longū. Nō sint ēt cibaria isipida sz parūper sali
ta. Et general'r omne qd̄ mouet subuersiōem animi ꝛ si lauda
bile videat' dimittat' ꝛ ad aliud ꝯuertat'. Nā dicebat Aui. qn̄
qz abhorēt odorē panis qdam eoꝝ. ꝛ qn̄qz delectant'. Et i h̄
obseruet' regula qd̄ si aliqd sit q̄ appetitui nō noceat. ꝛ ad eū
incline̅t' ēt si laudabile nō videat' in casu tn̄ bonuz ē offerri vt
ē snia hippocratis illo affo°. Paꝝ deterior cib'. Et generalit'
dimittant' cibaria nisi aliqual'r odorifera fuerit. qm̄ odorifera
caliditatē n̄alem ꝯfortant cuius ꝯfortatio ēt ē radix cure n̄re.
vt pz itelligēti que sunt supradicta. Dicebat nāqz Gal. 8. li. x.
pticulaꝝ. Sic vniuersa fetida subuertere stomacū nata sunt.
ita oia odorifera ꝯfortant. Uitent' qz oia ꝛ actual'r ꝛ potētiali
ter frigida. qz ꝓpter eoꝝ ꝯ̄rietatē ad calidū naturale difficul'r
digerunt'. ꝛ sic ventositatē generāt ꝛ dolorē ꝯseruāt. Et ꝓinde
fructus maxime acetosi ꝛ suci eoꝝ ꝛ arancij limonū agresta ꝛ
huiusmōi sunt in cāu maximi nocumēti. Et p eandē regulā ace
tū ꝛ vina debilia aquosa ꝛ reliqui fruct' frigidi vt cerasa pru
na ꝛ discurrēdo per reliqua sunt p̄cipui nocumēti. Et ex eodez
fundamēto pisces ois generis ciba^a de pasta ꝛ carnes lacūa
les oēs sunt vitande. Et ex hac radice pōt medicus discurrer'
que vitāda sunt que nō sigillatiz adduco ꝯfisus in pn̄tia medi
coꝝ visitantiū. Et cognito a quib' ē cauendū facile ꝯcludi pōt
quibus vtēdū ē. Nā sit general'r cibus eius modice quātitati
ꝛ facilis digōis ex pte manifeste qualitatis ꝛ modi substantie
ꝛ ꝯueniētie occulte. ita. s. qd̄ ad calidū declinet ꝛ ad tempamē
tuz in humido vel saltē paꝝ ad siccū in substantia subtilis vl' ra
rus a virtute passibilis. Et inde aues montane vel carnes eaꝝ
eligibiliores sunt carnibus quadrupedū. Et ex h° sequit' q̄ ēt
alia cibaria ꝛ si [illegible]e fuerint substantie per naturā laudabile ē
stante dolore ꝛ virtute debili digestiua q̄ cibaria per artificiū
ad tenuitatē substantie magis reducant'. Unde carnes pistate

in hoc cāu essent cōuenientiores. Et si fuerint carnes auium
montanarū erūt eligibiliores. Est ēt attēdēda familiaritas cū
virtute. qm̄ ⁊ si cib⁹ videret ex nā bone q̄litatꝭ ⁊ bone substātie
⁊ tñ nō essꝫ proprietas neqꝫ cōueniētia specifica. imo magis
discōueniētia qꝺ ex abhominatōe perciperet essꝫ talis cibus
reiciēdus pp cāꝫ supra notatā. Spāliter ergo īter cibaria va
lēt oua sorbilia p̄cipuo iuuamēto: sunt eqdē cū modica q̄ztita
te multi nutrīmēti: facilime digestiōis ⁊ modicaꝝ supfluitatuꝫ
⁊ in sanguinē ꝯuertunt ꝓportionatissim ꝯuersiōi spiritus vt vo
luit. d. Aui. in libello aureo ꝺ virib⁹ cordis. Et qñ cū hoc artifi
cio nō placerēt elixent i brodijs carniuꝫ electaꝝ vt capo num
perdicuꝫ fasianoruꝫ ⁊ huiusmodi. vel in forma brodeti vt dici
mus semper aromatizando cum modico cinamomi vel cū pi
parata de qua infra erit sermo in secūda parte. Est tamē ali-
quotiens diuertenduꝫ ad alia cibaria vltra pistatas carnium
⁊ oua vt ad far collatū cū zucharo. ad brodium cicerum rub.
cum pane bulito in eodem superasperso zucharo ⁊ cinamo-
mo ⁊ ad alia huius generis nota medicinis semper obseruā-
do. vt sit in cibo parcitas. nā in cāu melius ē minuere cibi quāti
tatem ⁊ addere numeꝝ cibarioꝝ q̄ꝫ ecōtra. Uinū sit vinosum
nō tñ acutū nimis claꝝ albū nisi cōsuetudo sit ad oppom ad vi
na nigra. que cōsuetudo ⁊ si semp multū sit spectantia maxime
tñ in regīe cibi ⁊ potus. vinū eligat tūc de vinis nigris vinum
ꝙ sit in substātia tenue ⁊ claꝝ ⁊ parce bibat ita vt cibus in sto°
nō fluctuet. precipue si cibus q sumit sit substātie molis. nā ta-
lis fluctuatio maxīe ad generationē vētositatis p̄parat. Et hec
quātū ad dietā pertinēt sufficiāt confisus in prudentia medico
rum ibi astantium.

⁋ Ad medicinalia iam me ꝯuertēdo: primo ponā quedā gene
ralia in mā: deinde specialiter ꝯdescēdā. ⁋ Pro regula igitur
obseruet ñ esse vtēdū i cāu medicinis solutiuis laboriose edu
cētibus: ⁊ a reliqs mēbris q̄ꝫ a stomaco ⁊ intestinis. Nā lꝫ di
xerit Gal. in 3° de inge°. Ordinē curatōis mutauit ⁊ subuertit
q corpus infirm. i. aliqꝺ mēbꝝ curat corpore nō mōdificato. Et
Mesue dixerit pn̄m curatiōis ex pte non sublata multitudine
corporis toti⁹ facit materiā ⁊ agitatōeꝫ in loco doloris. Istud
tñ totū dꝫ intelligi nisi pticularis euacuatio ꝓhibeat vniuersa
lem. Sicut ⁊ añ flobothomiā p̄mittimus eūonē a fecibus cuꝫ
lenitiuo vel cū clisteri pa q̄rti. c. de cura. fe. pu. ⁊ inducimus vo
mitū mā collerica mota ad os stōaci nō precedēte alia eūatio
ne. Ita in ꝓposito stāte lesione in stomaco si exhibeant medici
ne fortes cū sua mala qualitate occurrūt stomaco pm ⁊ sic le-
dunt debilitādo calorē eius naturalē. Materie ēt vi farmaci
ad stom ⁊ intestia attrahunt que ēt per eūdeꝫ modū sua mala
qualitate ledūt. Et ꝓinde dicebat Aui. 13a tertij tractatu p° in
c. de curatōe cū modis oībus. Oportet vt administrarent in
mondificatōe stomaci. ⁊ ei⁹ qꝺ agregat in vacuitate ei⁹ aut ad
heret aut imbibit. medicine nō ptrāseuntes stomacum ⁊ vias
ꝓprimas stomaco absqꝫ venis longinqs ab eo. Si non vꝫ vice
vna iteret. Id eniꝫ melius ē ⁊c. Eādē sniam posuit. 19a tertij i
casu curatiōis colice tractatu quarto satis ad pn̄m. Et pp eādē
cām laudās Gal 7°. terapētice. c. 18. yerā simplicē stāte mā cō
tēta in stōaco ⁊ tunicis ei⁹ dixit. Reliquū igit vtiqꝫ ē qualiter
vtiqꝫ qs sanat cacocimias q̄ in mētris tunicis sunt aut apta na
ta ad tales dispōes farmaca digerē qdē ex his q̄ purgāt vt ñ
ꝓcedat virt⁹ eoꝝ vlterius q̄ꝫ regiōes q̄ 2m vētrē. i. stomacū ⁊
q̄ 2m intestia ⁊c. Et paulo post posuit ꝺscriptionē yere. Et eādē
sentētiā voluit Rasis 5°. cōtinētis. laudās ipaꝫ yerā in hac di
spositione. Et idē Gal. in. 8. x. tractatuū vbi eādē verificat de-
scriptionē yera inter cetera laudauit eā: qm̄ nō ē purgatiua to
tius corporis. sꝫ stōaci solius ⁊ ptiū circūstātiū. Et istū cañ. sic
volui declarasse pp multos ꝯtingētes in simili cāu errores. nā
similis ē obseruādus i oī morbo stomati° ⁊ intestiali. ⁋ Sit 2a
regula in mā tali ꝙ singula die habeat vētris lenitia: vel nā: vl
cū artificio. qm̄ pp retētionē fecis aliqñ auget vētositas circa
stom quā ponimus eē cām doloris imediatā solutiōis i ꝯtinuo
cāndo exinde extensiōeꝫ. Proinde dicebat. d. A. 13a. tertij tra
ctatu. p°. c. vlti°. Et scias ꝙ prohibitio fecis ⁊ vētositatis. s. ad
egrediendū ē mixti nocumēti. qñqꝫ. n. ascēdit pp id fex ex reuo
lutione ad reuolutionē ad supiora donec reddit ad stom. ⁊ ipe
dit nocumēto maxīo ⁊ cōmouet ex eo q̄ sunt sic yleos ⁊c. Po
stea addit. Et ventositas qñꝫ ascēdit ad stom ⁊c. Ubi igit nā p
se nō sufficeret ad eūationē iuuet cū clisteri vt ifra. ℞. radicū
feniculi ⁊ radicū bletis. añ. ℥. ii. camomille aneti. añ. M. i. se.
anisi feniculi añ. ℥. ß. misc. pro decoctōe de qua sumat circiter
lib. iß. vsqꝫ. ad. ij. ⁊ addat cassie nouit excte ñ dico cassiefis. ℥.
i. mell. collati. ℥. ij. olei camōile ⁊ olei ꝺ lilio sine spēb⁹ añ. ℥. iß.
salis. ʒ. ß. misce fiat clistere. Iuuabit qdē ꝯuertēdo mās i doꝛ
suꝫ: ⁊ fe͡ca educēdo ⁊ vētositatē dissoluēdo. Sed si esset natura
restricta ꝓpter duriciē fecū laudarē pri⁹ fieri clistere lenitium
⁊ humectatiuū ex hūidis ⁊ pinguibus ꝭm sniam Gal. 3° tegni
textu comēti. c. 32. Que vero ex stercore duro. vt ex decoctiōe
fenugreci seīs lini ⁊ folioꝝ cauliū addita boa quantitate butiri
veteris ⁊ cū cassia nouiter extracta ⁊ sale. Et si natura nō eēt
obediēs ad primū clistere pōt addi ad solutionē. ℥. ß. yerepi-
gre. vsqꝫ ad. ℥. i. Et in virtute obtusa magis addere. ʒ. ij. de ye-
ralogodion. vel ꝺ diafe. ꝭm exigentiaꝫ. Et hoc ad eūandū fe͡ca
⁊ mās viscosas al' mucosas que in simili casu ꝯiungi sepe so-
lent. Sꝫ vbi eēt intentio ad dissolutionē ventositatis magis de
berem⁹ dimittendo solutiua addere. ℥. ß. vsqꝫ ad. ℥. i. ꝯfectio
nis de bacis lauri ⁊ facere magis decoctōem carminatiuā ad
ditis in decoctōe ruta calamento pulegio cū seibus carui cimi
ni ameos ⁊ huiusmōi ⁊ addere de oleis rute ⁊ laurio ⁊ simili-
bus dissolutis. Et aliqñ si tederet clistere nō obediente natura
pōt vt suppositorijs ad intentionem appropriatis vel ad fe͡ca
educēdū factis ex aloe colloqntida salgema dissolutis cū mel
le. Uel fiant eductiua ⁊ dissolutiua ventositatis dissoluta ruta
⁊ seīe ani. ⁊ cimi cū melle vel acceptis spēbus elfarij ꝺ bacis
lauri vel dyacimi cū melle fiant supositoa ꝯueniūt. Et maxime
huiusmōi iuuabunt si prius fcā eūone cū clisteri vel cū suppo-
sitorio attractio ꝯñter apponat aliqꝺ ꝺ suppositorijs dicte vē
tositatis dissolutiuis. ⁋ Tertia regla obseruāda i cāu ē vt vo
mitus ꝓuocet post factā ventris eūonē. Nā vomitus mōdifi-
cat p̄ncipal͡r stomacū. nō habēs aliud qꝺ ipꝫ mōdet. sicut hn̄t
intestia collerā. vt dixit Auic. 4a primi. c. 13°. Et i isto cāu credo
p̄cipue valere debere. Nā postq̄ꝫ reliqua nō ꝯtulerūt. vt i ca
su scribit. ⁊ mā ꝯcludat in tunicis stōaci vt deductū ē sup. rō-
nabiliter fcō motu vehemēti in ptibus stomaci qui motus ne
cessarius ē indifficulter euomētibus ꝓbabiliter mā ibi inclusa
excutiet ex poris ⁊ ocultis meatibus stomaci in ipsam stōaci
vacuitatē ⁊ tādē expellet. Et in hoc spero singulare iuuamētū
futuꝝ. Tamē ē p̄cipue notandū qꝺ lꝫ Auic. ca. allegato ⁊ cōit
oēs medici ꝯueniāt ꝙ vomitus nō sit exhibēdus nisi post reple
tionē. s. stomaci cū cibo. hoc nō ē intelligēdū nisi cuꝫ vomitiuū
leue intendimus exhibere. Nam tūc agitato cibo a vomitiuo
exñte cibo acute qualitatis. qꝛ talis ē exhibendus ꝺ poris ale
is cepe raffanis ⁊ huiusmōi. Stimulata multū sensitiua stōaci
irritat ad expellēduꝫ ⁊ sic vomitus ꝓuocat. Sꝫ vbi exhibere
tur vomitiuū fore nō eēt p̄ponendus cibus qm̄ sola qualitas
⁊ acuitas vomitiui de se sufficit stimulare virtutē ad vomēduꝫ.
vbi tñ ē p̄exhibendus cibus vt in leui vomitiuo offerēdo obser
uet in hoc egregia snia. Ruffi cuꝫ dixit. Opꝫ vomere volētes
vt nō sint cibarijs repleti. ventre. n. i. stomaco multis cibarijs
fulcito difficile vomitus ꝓuocat sicut vesica fonditus repleta
vrina nequit egredi. Est ergo mediocriter cibus accipiēd⁹. acu
te qualitatis vt dictuꝫ ē. ⁊ nō vt multi stolidoꝝ faciunt vsqꝫ ad
sumā repletionē ⁊ fastidiosaꝫ abhominationē. Cūqꝫ comede
rēt de dictis cibarijs de piscibus salitis ⁊ huiusmōi caueant a
potatione aque vel alterius huiusmōi. vsqꝫ dū cibus ad fūdū
stomaci descenderit. ⁊ caueāt ne stomacus digerere incipiat.
sꝫ intra horā exhibeat notabilis quātitas. verbigra. 8. vel. 10.
℥. aque in qua decocte fuerint radices aneti ⁊ modicū sinapis
⁊ per tp̄s post paꝝ incipiant diuerso motu moueri ⁊ tandē post
mediaꝫ horā vel duas tertias. tūc cū intentiōe vomēdi iponāt
sibi ipis digitū in gutture vel penā intinctā in oleo amigd. dul.
sine cōi. Et ita cū imaginatōe vomēdi solicitet eūoem vsqꝫ ad
pfectioneꝫ. Deinde cū cognitū fuerit de sufficiēti mondificatio
ne lauet eoꝝ facies ⁊ os cū aqua ⁊ aceto vt dixit Aui. Iuuat
qdem talis lotio occulos ⁊ caput. Bom. ē tñ ligat occulos ap
posito bōbice intra orbitas occuloꝝ cuꝫ binda in tp̄e actualis
eūonis cū vomitu. Postea qescat p horā ⁊ ꝯfortet stomacus
cū aliquo de inferius scribendis. Et postea sumat leue prādiū
ꝭm ordinationē medicoꝝ. Non ꝯmemoro hic fortia vomitiua
qꝛ in casu nō laudo ne mās aliunde ad stomacū attraherēt. ꝙ
in cāu ē plurimi nocumēti. sicut supra in solutiuis dictū ē.

⁋ Sꝫ iam spālius veniēdo ad casuꝫ. Primo ponaꝫ q̄dā spā
lia remedia stante vt actuali dolore ad doloris mitigationem.
Scdo ponā quedam iuuātia ad ꝯfortationē ipsius stomaci ⁊ ꝓ
hibitionē generationis cāe doloreꝫ. facientis. ⁋ Primo ḡ lau
do fiat fomentatio supra stomacū cū filtro infuso in oleis cali
dis

dis vt.ꝫ.℞.olei ꝺ lilio.℥.iij.olei laurini.olei camomille ꝛ aneti.
añ.ʒ.ij.ꝛ sic calidũ supponat̃.Si ẽt dicta olea ponant̃ in vesi
ca semiplena ꝛ calefiat vesica in aqua calida ꝛ supponat̃ mul
tũ iuuabit.Quidã ꝛ est domesticũ accipiunt panẽ calidũ extra
ctũ de furno magnũ diuisuz per mediũ ꝛ mel liquefactũ exten
dat̃ ꝛ sup eo supaspgat̃ puluis ex cimio aneto galãga ꝛ masti
ce paꝝ.Põt ẽt fieri fomẽtatio cuz spõgijs vt.ꝫ.℞.floꝝ aneti
camomille rute calamẽti añ.M.i.spice squinãti añ.ʒ.ss.cina
momi galãge gar.añ.ʒ.ij.castorei.ʒ.i.buliãt i duabꝰ ptibꝰ vini
maluatici ꝛ vna pte aq̃ vsqꝫ ad ꝯsumptõeꝫ.ꝛ inde fiat fomẽ
tatio.¶Vltio ad hãc itẽtõeꝫ ꝛ ẽ Auic.domesticũ ẽ vt ponat̃
supra vmblicũ vẽtosa magni orificij cũ igne ꝛ.ꝫ.horam remo
uet dolorẽ.¶Postremo veniẽdo ad stomacũ ꝯfortantia ꝛ ꝓ
hibẽtia aggregari mãꝫ flatícã a q̃ fouet vẽtositas cãtiua do
loris laudo singul̃.8.vl̃.io.diebꝰ sumi de yera simplici Gal̃.de
scripta.7°.terapẽtice loco supra allegato fcã ex.vi.rebꝰ ꝛ cuz
aloe ad triplũ fere speꝝ cũ melle debite ꝓportõis.soleo exhi
bere.ʒ.vi.ꝛ cũ zucharo fiat bolus.Educit qdẽ sine nocumẽto
imo stomacũ ꝯfortãdo sꝫ qñqꝫ tardat opatõeꝫ itegrã p.24.
horas.sꝫ post.7.horas sumat̃ prãdiũ leue:nullo mõ sumpto
lauatiuo.Et si fortassis pp amaritudinẽ tederet loco ꝯfectõis
q̃ tñ singularissima ẽ vteret̃ qnqꝫ pillulis.ʒ.i.factis ex yera di
cta Ga.vel pillulis elefangis.Nõ transcederẽ ad fortiores
medicinas pp cãs suprascriptas.Et fcã ꝺ recẽti mõdificatõe
põt exhiberi medicina fortiter exicatiua ꝛ resolutiua.Naꝫ ta
les aliquotiẽs addũt i vẽtositateꝫ ꝛ dolorẽ.qm̃ dicebat Auic.
tractatu qnto.iꝫ.tertij.Et si fuerit frigidus ex mã grossa nõ da
bimus in potu istas medicinas.s.fortes dissolutiuas.qñqꝫ.n.
ipse addũt i cõmotõeꝫ vẽtositatũ.imo opꝫ vt purgemus mãꝫ
in ꝑmis deide demus eas i potu ꝛc.Fiat igit̃ puluis vt.ꝫ.℞.
zedoarie galange aristologie lõge añ.ʒ.ss.croci.℈.i.zuchari
ʒ.i.misce ꝓ duabꝰ vicibꝰ.Põt ẽt fieri electuariũ ad eãdẽ inten
tõeꝫ factũ vt.ꝫ.℞.masticis spice galãge.xiloaloes.zedoarie
nucismus.semis apij nigelle gar̃.pipis al.rute sice añ.ꝯfice cũ
melle dosis ẽ.ʒ.ij.vel.iij.cũ vino al.ꝛ exhibeat̃ p duas horas
ante cibũ.Sꝫ nõ omittaꝫ puluerẽ quo vti dꝫ sup ferculis suis
Fiat vt.ꝫ.℞.galange macis.℥ꝫ.añ.ʒ.ss.cinamomi electi.ʒ.ss.
gar̃.ʒ.ij.cardamomi nucismus.añ.℈.i.pelliculaꝝ stomacorum
gallinaꝝ infusaꝝ i vino maluatico exicataꝝ.ʒ.i.zuchari ad põ
dus oĩuꝫ mis.Exteriꝰ aũt ad ꝯfortatõeꝫ ꝛ resolutõeꝫ fiat inun
ctio ad stomacũ cũ oleo vt.ꝫ.℞.granoꝝ lauri nigelle rute añ.
ʒ.ij.coquãt̃ in vino aromatico vehemẽter ꝛ collet̃.deinde co/
quat̃ cũ oleo cõi medietas illiꝰ vini ad ꝯsumptõneꝫ vini rema
nẽte solo oleo ꝛ ex eo fiat inũctio.Stãte ẽt dolore si tũc i dcõ
oleo buliãt.℈.i.castorei erit singulať.Põt ẽt fieri cerotum ad
istã itẽtõeꝫ factũ vt.ꝫ.℞.bdelij armoniaci añ.ʒ.iij.cere rasine
laudãi.añ.℥.ss.gar̃.squinanti apij beccaꝝ lauri leuistici carda
momi añ.ʒ.i.incorporent̃ ꝯueniẽter ad formã ceroti ꝛ extẽda
tur sup corio in forma scuti.ꝛ supponatur.Et hijs ad presens
sum contentus.

¶De prostractõe appetitus. Consiliuz 45.

Ntellexi casuz spectabil̃ dñe dorothee parmẽsis
i ſm informatõeꝫ i scriptis habitã p clarissimũ doc.
M.philippuz ꝺ parma eẽ catarruz salsum prius.
postea amaꝝ factũ defluẽtẽ ad os stomaci:vñ seqt̃
appetitꝰ i totũ ꝓstratio:cõiũcta ẽt istãtia vigiliaꝝ.Et lꝫ tal̃ de/
fluxus mãe videat̃ ꝑncipal̃ dispõ a q̃ sit depẽdẽs vt effectus
ꝛ accidẽs appetitꝰ ꝓstraº.qꝛ tñ ad talẽ deiectõeꝫ appetitꝰ eẽn
tialiter vr̃ seq maius nocumẽtũ ꝺ virtutꝭ ꝺbilitate vt virtualiter
colligit̃ ſa ampho.comẽto.38.ꝛ ad virtutꝭ debilitate ꝯseruatõ
nẽ ẽ pria habẽda ꝯsideratio.Naꝫ sapiẽtes vt dicit Haliabas
in hoc vno totũ dederũt ꝯsensuꝫ virtutis custodiã excellẽtiorẽ
eẽ q̃ꝫ morbi repulsionẽ:cũ sit in morbi medella intẽtio virtuteꝫ
ꝯseruare pria igit̃ ꝯsideratio nr̃a erit ꝺ remotõe huiꝰ accidentꝭ
s.ꝓstratõis appetitus qm̃ vt idẽ dixit Haliabas.8.pratice.cũ
in morbido corpe accidẽs qd ꝯtingerit validũ sicut ꝙ virtuteꝫ
dissoluat hmõi oportebit ꝯtriare mal̃ magis q̃ꝫ morbis ꝛ si mõ
bi augeãt cãꝫ ꝛc.Quia tñ tal̃ ꝓstratio appetitꝰ ẽ pendẽs se ha
bẽs ꝯtinue a ꝺfluxu tal̃ mãe salse ꝛ amare vt multiplicit̃ statiꝫ
declarabit̃.Idcirco ad talẽ fluxuꝫ erit spãlis habẽda intentio.
¶Huius igit̃ ꝓstratõis appetitꝰ ꝑñtia flegmatis salsi ꝛ amari
diuersis medijs põt eẽ cã.Nã vt voluit Gal̃.q̃rto ꝺ accidenti
caplõ.7°.desideriũ siue appetitus imediatiꝰ ꝯseqt̃ duas cãs:
nãlẽ.s.actõeꝫ vt attractiuã:ꝛ aialeꝫ.s.sensitiuaꝫ oris stomaci.
flegma aũt salsuꝫ ꝛ amarũ vt corplẽtũ cũ quodã replet ꝛ re
molit substantiã oris stomaci ex ꝯseq̃nti ꝓhibet corrugationeꝫ
ꝑtiũ eiꝰ ꝛ sic idisponit quoqꝫ villũ lõgitudinalẽ ad attrahẽduꝫ
ẽ ẽt nocẽs cũ ois qdẽ mã i stomaco exñs siue natãs siue adhe
rẽs siue ibibita q̃ sua q̃ꝫtitate nocꝫ mouet nãꝫ stõaci ad expel
lẽdũ ꝛ sic ñ ad attrahẽdũ vt dic̃ A.ẽ cã deiectiõis appetitꝰ.
Nocꝫ ẽt ex alio l̃ nocẽ põt cũ sua nitrositate ꝛ amaritudie cõ
iũctꝭ i cã calida ꝓmoueat ad appetẽdũ frigidũ ꝛ humidũ ꝛ sic
ad sitiꝫ ꝓhibet ꝯñter appetitũ ad cibũ.Nocet ẽt qm̃ talis mã
ẽ caliditate ꝑticipans cũ talis reddit̃.s.salsa vel amara pp mi
stionẽ colere.vt ꝑma primi de humoribꝰ minuat frigiditatẽ vel
corrumpat cõmensuratã faciẽteꝫ ad appetendũ.iꝫª.tertij.c.ꝓ
prio colligit̃.Potest ẽt eẽ cã in disponẽdi spiritũ in ore stomaci
existẽtẽ a debita sensatiõe et sic tollet̃ vna potissima cã famis
que est sensatio.Põt ẽt per aliũ modũ deijcere appetitũ.nam
qualificato ore stomaci sapore amaro ꝛ salso discõueniẽtibus
terret̃ virtus aĩalis in appetẽdo cibũ ad extra ne eodeꝫ modo
sit qualificatus.põt ẽt ledere paucificanº spiritũ ne sit debita
mensura ad sentiẽdũ per viã resolutiõis.ꝛ alijs ẽt pluribꝰ mo
dis sedere posset discurrẽdo p cãs destructõis appetitꝰ colle/
ctas ab Auic.iꝫª.tertij.c.ꝓprio.ꝛ a Rasi 5° ꝯtinẽtis ꝛ ab alijs
medicine doctoribus locis ꝓprijs.
¶Vt igit̃ id paꝝ cõsultatõis afferã pro remotõe huius mali
accidentis quod mihi oportuniꝰ ꝛ salubrius videbit̃.ꝑmo po/
naꝫ regimẽ in dieta ꝛ obseruatõem reꝝ quas medici nõ nãles
appellant sumati tñ ꝛ sub epilogo remittẽs discursuꝫ ad ꝑticu
laria ad ꝑstanttissimũ doc.M.philippuꝫ ibi ꝑñteꝫ.2° medici
nalia quedã subnectaꝫ.que in cãu excelẽtiora videbunt̃.
¶Prio igit̃ circa aerẽ eligat̃ aer nõ excedẽs tempamẽtũ in
aliqua qualitatũ maxie in humido.Et lꝫ ad calidũ declinar̃ vi
deat̃ nocere ex quibusdã medijs supradictis.tñ cũ ſperata ae
ris ꝯstitutiõe hyemali ꝛ etate cũ virtutꝭ debilitate puto ꝯueniẽ
tius esse declinãdũ a temperamẽto paꝝ ad calidũ q̃ꝫ ad frigi
dũ.Et ex hac radice ꝯcludat̃ qꝺ vitandus est ois aer nebulo/
sus grossus oppacus.aer etiã liber flante vento australi ꝛ ma
xime deijciens appetitũ ꝛ replens capita vt ẽ oĩuꝫ sñia medi/
coꝝ.ꝛ maxie erit nocẽs fluxui ꝛ catarro qñ ad ipm sequeretur
horreas vt dixerũt Auic.ꝛ Mesue capitulis ꝓprijs ꝺ catar
ro.vñ si ꝯtingat talẽ eẽ temporis ꝯstitutionẽ moret̃ in camera
clausa cõstituta inter duo solaria habẽte fenestrã ad orienteꝫ.
Et vbi virtus nõ fuerit multũ resoluta melius erit si fuerit nõbi
liter illuminata ꝛ nũquã obscura.Si ẽt stãte tpe pluuioso re/
ctificaret̃ aer camere irrorãdo cũ decoctõe vt ifra erit lauda/
bile.℞.absinthij mente ros.añ.M.i.cinamomi gar̃.galange.
añ.ʒ.ss.macis.ʒ.ij.lignial.ʒ.i.ꝯtundant̃ grosso mõ ꝛ bulliãt ñ
multis ebulitiõibꝰ in duobus bochalibus vini aromatici ꝛ vna
libr̃.aque rosate ꝛ aspergat̃ ꝺ ista decoctõe maxie circa lectũ
infirme ꝛ ita facere singulis duobus aut tribꝰ diebꝰ in hũido
tpe erit ꝯueniẽs.¶Exercitari aliqualit̃ pedibꝰ si fieri posset erit
cõueniẽs tñ cũ tranqlitate ꝛ in locis amenis.Qꝺ si pp debili/
tatẽ id fieri nõ posset fiat exercim leue cũ fricatiõibꝰ mẽbroruꝫ
añ tps cibatõis p horã incipiẽdo a coxis ꝛ deorsuꝫ trahẽdo le
uiter tñ postea a spatulis ꝛ ad pectus descẽdẽdo p dorsum ꝛ
vẽtrẽ vsqꝫ ad crura.deinde tẽdẽdo ad brachia ꝛ postremo ẽt
ad crura ꝺueniẽdũ ẽ ꝛ vsqꝫ ad pedes.Nã ex tali fricatõe ca/
lefiunt mẽbra extrinseca ꝛ resoluuntur supfluitates ꝛ attrahit̃
nutrimẽtũ ad mẽbra.quoꝝ mẽbroꝝ attractio ẽ cã suctiõis ve
naꝝ ab ore stomaci ꝛ sic appetitũ ꝓmonendi.Quo facto lau/
dabile ẽ fieri aliqualẽ leuẽ fricatiõem capiti cũ pãno aliqual̃r
calido ꝛ pectinationẽ amotis capillis.Nã iuuabit ad transpi/
rationẽ ꝛ resolutõem vapoꝝ qui retenti sunt cã mãlis catarri.
Nõ fiat tñ aliqꝺ de huiusmõi exercitijs nisi priꝰ stãte vẽtris le
nitiõe que singularit̃ ꝓuocãda ẽ vel natura vel arte.nã eũo vẽ
tris inferioris facit ad excitationẽ expulsiue stomaci ꝛ ianitio
nẽ eius ꝛ ꝯñter ad appetitũ.Vnde nã nõ faciente coadiuuet̃
cũ suppositorio vel penidioꝝ vel ex radice bletis facto vl̃ mel
le.Vel tãdẽ si nõ sufficiãt cũ sapone.Vel si nõ tedeat ꝛ ẽ ma/
gis nature dslectũ fiat clistere cũ brodio pigui imponẽdo aliqd
mellis collati vel zuchari rub.vel paꝝ cassie nouiter extracte
ſm tollerãtiã virtutꝭ ꝛ ꝯsuetudinẽ siue habilitatẽ ad faciendũ.
¶Vigilare ẽt ꝯmẽsurate.imo aliqual̃r a mediocritate declina
re ꝯstante virtute vr̃ in cãu plus iuuare quã supfluus somnꝰ ꝓ
pterea ꝙ ad eã sequit̃ motꝰ mẽbroꝝ ꝛ tãdẽ resolutio supfluita
tũ ꝛ attractio humiditatũ ad mẽbra ꝛ sic appetere faciunt.Et

tñ pro tūc imorandū cū amicis ⁊ de rebus gratis colloquēdū
⁊ de cibis ⁊ potibus delicatis. ⁊ de hijs qui solēt bñ ⁊ lauda/
biliter comedere. ⁊ si in pñtia occurrāt comedēdo cū desiderio
appetitiua ēt ad appetēdū incitari videt. ¶ Somnꝰ igit sit. 7.
horaꝝ ⁊ nō vltra ⁊ fiat distāter a cibo ꝑ duas horas ⁊ capite
bñ eleuato ⁊ decēter coopto extremis ēt nōbiliter calefactis
⁊ si iterdū excitet ad expurgādas supfluitates ꝑ os ⁊ nasum
erit ꝯueniēs. ¶ In passiōibꝰ aialibꝰ breuit gaudere letari et
bñ sperare ꝺ salute plurimū ad curā ꝓficit in oī egritudine sed
in hac potissimū cū ad has passiōes sequat nālis motꝰ in spiri
tu ad mēbra exteriora cū quo simul ꝯuertit sanguis cū calore
nāli ad mēbra vt fuit snia Haly. 3° thegni cōmentis. 34. ⁊. 17.
vñ fortificant mēbra ad attrahēdū ⁊ sic ad appetitū multum
iuuat. Ex aduerso tristari ⁊ timere est plurimi nocumenti.
¶ Iaꝫ circa cibū ⁊ potū ponā q̄sdā regulas ad māꝫ ptinētes
⁊ in casu multū obseruāde q̄ nō minus iuuabūt q̄ꝫ medicina/
lia oblate. Et prio ponēt q̄ nocētia sūt vt euitent: deinde q̄ po
sitiue sūt obsuāda. ¶ Primū igit ⁊ ēꝑtinēs ad accīa aīe. Nō
sit imaginatio in cibis q sint vomitiui vł abhominabiles vł ma
li odoris vł saporis: neqꝫ aliquo mō p̄sentent ea q̄ ꝺ se abho
minabilia sūt siue ex pte sibi siue astantiū: imo astātes sint mū
di politi vestibꝰ ⁊ grati ifirme: qꝺ si nō sint grati non admittant
sꝫ alij. In cibis aūt obseruet vt nō p̄sentent cibi multe q̄ztitatꝭ
ꝓ vice. neqꝫ ꝯtinuet cibꝰ eiusdē p̄paratōis. sꝫ variatio fiat in
cibis ⁊ artificio ipsoꝝ mō sint q̄litatis ꝺ q̄ ifra. Nō p̄sentet ēt
calidus euaporās. nā q̄nqꝫ ex oī vaporatōe cibi terret aīa. sꝫ
sit q̄ ꝑ tp̄s euaporauerit ⁊ si ab odore q̄uolibet ciboꝝ tristetur
laudabile erit anteq̄ꝫ cibus sumat vt opturent nares cū toto
infuso i vino aromatico parū mixto cū aq̄ rosata. Sed magis
spāliter descēdēdo vitent gnālia oīa vnctuosa ⁊ pinguia mul/
tū. Nā talia ꝓsternūt apetitū pꝰ hoc qꝺ molificant ⁊ relaxant
ptes oris stomaci. Ideo medule olea butirū ⁊ huiusmodi sūt
ad nocumentum. Vitentur etiaꝫ multum dulcia. nam dicebat
Auic. 16. tertij ca. de cura colirice passionis. Dulcedo eniꝫ qñ
q̄ꝫ fit cā ad abhorendūꝫ ⁊ lenitatis ⁊ fluxus. s. ꝓpter relaxari
ꝯtentiuā stomaci ⁊ fieri molificatōeꝫ in eo. q̄dā ēt genera car/
nium nāliter inducūt abhominationē vt intestina ⁊ cauda aīali
um. vt oculi ⁊ caro anserū ⁊ anatū ⁊ quorūcūqꝫ habētiū col/
lum longū. Crocus ēt per naturā deicit appetitū: vñ in ꝯdimē
tis cauēdū ē ab vsu eiꝰ. Nō sint ēt cibaria insipida. sꝫ parūper
salita. Nā ēt ad cibaria salsa ⁊ nō multū cū descēdit Auic. in
cura fluxus vētris absolute ꝑꝑ ꝯseruationē appetitus lꝫ fluxui
vt sic videant discōuenire. Et gnāliter omne qꝺ mouet subuer
sionē animi ⁊ si laudabile videat dimittat ⁊ ad aliud ꝯuertat.
Nā dicebat Auice. q̄nqꝫ abhorrēt odorē panis quidā eoꝝ: ⁊
q̄nqꝫ delectant. Et in hoc obseruet generaliter pro regula q̄
si aliquid sit qꝺ appetitū moueat ⁊ ad eū inclinet ēt si laudabi
le ñ videat i cāu tñ bonū ē offerri vt ē snia hippocratꝭ illo affo
rismo. Paꝝ deterior cibꝰ ⁊ potꝰ ⁊c. ⁊ comētator in comento.
Sꝫ si bonus fuerit ad libitū offerat. Et si malus fuerit dicebat
Haliab. 8°. pratice. Oportet aūt cū egri appetitꝰ ad cibū de/
clinauerit nō oportunū vt modicū qd de eo sumat ⁊ multū illi
ꝑmittas marie q̄ꝛ si infirmātis virtꝰ ceciderit ⁊c. Et paulo post
addit. nihil ⁊ eniꝫ ciboꝝ q malū generāt humorē nocet si pau/
lulū sumit ⁊c. Vñ si pur nōbilē q̄ztitatē eiusdem voluerit ⁊ fre
quēter eo vti erit ingeniandū in rectificatōe eiꝰ cū disponētibꝰ
ad ꝯtrīuꝫ sui nocumēti. Vñ dicebat Damascenus i amphoris/
mis. Ab ifirmitatibꝰ surgētibꝰ cibaria sibi nociua petētibꝰ dene
gāda nō sunt. sꝫ ingeniādū in q̄litatē sibi vtilē mutando. Et ad
hanc sniam firmādā dixit Auer. in scđa pte cañ. in tractatu de
cibo ⁊ potu cōmēto. v. Interdū repiunt q̄dā ꝯplexiōes illauda
biles ⁊ inequales q̄bus cibi mali ⁊ illaudabiles ⁊ inequales
cōgruūt. Unde in textu sequēti dicebat Aui. Nec sunt appe/
titus nec delectatio cibi obmittēdi. Et maxime verificat regu/
la. vbi ad tale cibatio fuerit alias ꝯsuetudo. qm̄ addit cōmen
tator ibideꝫ q̄ talis ꝯsuetudo necessario sit obseruanda q̄zuis
esset parua ⁊ illaudabilis. i. de cibo ꝑuo apparēter ⁊ illauda/
bili. Et eandē sniaꝫ ꝯfirmauit Hippo. scđo regiminis acutorū
textu comēti. 20. cuꝫ dixit. Mala nāqꝫ dieta cibi vel potus q̄
ꝭm simile ꝯsuetudini fit securior est in omni tēpore tueri sanita
teꝫ q̄ꝫ ea que melior ē ⁊c. Nō sint ēt cibaria tepida qm̄ talia
ad abhominatōeꝫ faciūt. Inter cibaria tamē valent que sint
tēperata in actiuis vel parum ad calidūꝫ declinantia: ⁊ in sub
stantia magis potabili quā masticabili stāte virtutis debilitate.
Et si offerant masticabilia nō sint frixa sꝫ elixata vel assata ꝭm

qꝺ appetitus inclinat. Sint ēt aromatizata ⁊ singularit cū cina
momo ⁊ lignoal. ⁊ modico gariof. qm̄ vt dixit Gal. 8°. 10. tracta
tuū. Sicut eniꝫ vniuersa fetida subuertere stomacuꝫ nata sunt
ita oīa odorifera ꝯfortāt. Et si timeamꝰ calefactionē ꝓpter sal
sedinē vel amaritudinē materie catarralis ledētis pōt appo/
ni aliqd aceti ⁊ adiuuabit ad incisiōem māe que ꝓbabiliter est
viscosa ⁊ disrūpit appetitū. Si ēt apponeret aliqd de coralis
in puluere. ad hāc intentionē erit iuuatiūm. Est ēt obseruandū q̄
anteq̄ꝫ cibus sumat laudabile erit. collutio oris cum vino aro
matico ⁊ manꝰ ⁊ faciei. vel cū alio vino magis grato vł cū mo
dico sirupi acetosi dissoluti cū aqua ꝭm q̄ magis placuerit. Ha
bilitare ēt ad appetēdū cū oblatōe caparoꝝ i prin° cibi p̄para
toꝝ siue oliuaꝝ imaturaꝝ p̄parataꝝ siue cū aliquo salsamento
vt cū igluuijs vt mihi cōtingit āno supiore i Illustrissima. d. ꝑn
cipissa ducissa calabrie que cū eēt deiecti in toᵐ appetitꝰ iuita
ta a me si potuisset gustare de igioua. i. quodā pisce ꝑuo salito
tādē cū temptauit sumere cepit gustare ⁊ restitutꝰ ē appetitus.
Vel fiant alia saporamēta cū mēta ꝯtrita ⁊ cū passulis ⁊ ace/
to paꝝ ⁊ cū spēbus de q̄bus supra. Valebit ēt puluis sup asp
gendus ferculis ad hanc intentionē vt. j. ℞. cinamomi electi.
ʒ. ß. galange macis. ℨℨ. añ. ʒ. ß. cardamomi nucismuscate añ.
℈. i. gar. ʒ. ij. zuchari ad quātitatē oium fiat puluis. Artificiale
quoqꝫ eēt qñ ad nullū cibū inclinaret vt p̄paret sibi cibꝰ queꝫ
nouerit domestici domꝰ eē sibi ꝯsuetū ⁊ magis gratū vt cuꝫ p̄
sentat asistāt amici grati q̄dā collaudātes talē cibū ⁊ de eodē
auide comedētes vel simili. Et si fuerint alique ꝑsone venera/
biles inducētes ad comedēduꝫ erit laudabilissimuꝫ. Nō dis/
curro ad ꝑticularia cibaria q̄bus vti ꝯueniat me remittens ad
phisicuꝫ ibi pñtem. Sꝫ de potu tātuꝫ breuit dicat. Eligat vinū
medie vinositatꝭ nō ad dulce declinās. sꝫ ad aliqualr stipticuꝫ
medij coloris. ⁊ si paꝝ misceat maxie stante cōsuetudine cum
aqua decoctōis paꝝ masticis erit ꝯueniēs. Et hijs suꝫ ꝯtētus
quātū ad ea que ad regimē in dieta ꝑtinent.
¶ Ad medicinalia igit veniēdo. Primo noto ꝓ introductione
quod lꝫ in regimie diete ꝑncipalr fuerit intētio ad ꝓstrationem
appetitus tñ in medicinalibꝰ ꝓ ꝯpleta curatōe vr̄ i executione
priᵐˢ circa mām catarralē a qua dispō iesse ꝯseruat eē laborā
dū q̄ꝛ sepe ꝯtingit q̄ id qꝺ ꝭm primā intentionē fuit ꝑmū expe
dit in opere eē vltimū. vt insinuebat Gali. ꝑmo thegni textu cō
tinēti. 15. Naꝫ cōe p̄ceptū ē 3° thegni. In morbis fientibꝰ vnā
quāqꝫ cām prius abscindere deinde venire ad eā que facta ē
egritudinē. Et tñ aliqñ ab effectu incipe debemꝰ vt loco allega
so ⁊ q̄rta primi in fine. Cū hijs tñ fiēdū ē que ēt stōaci dispōi
auxiliū afferāt. Et q̄ꝛ dicebat Gali. ad diuersos morbos iposſi
bile repiri posse vnū farmacū optimū sꝫ qui volūt habere vnū
farmacū ad multas dispōes cōpositio vtilis ē. Ita in ꝓposito
fiet. Ad vtrāqꝫ igit dispōem cū intentionibus dictis occurren
do occurrūt alique intētiones cōes. s. de digōne ⁊ euatiōe ma
terie peccātis. occurrūt. ⁊ alique ꝓprie de diuersiōe māe a ca
pite per aliā viā quā vt defluāt ad stomacū. ēt aliquotiēs de si
stēdo mām fluentē. ⁊ tādem de ꝯfortatōe cerebri. ⁊ ēt ꝯforta/
tione ꝑticulari stomaci. ¶ Circa igit digōem q̄ māe ꝺbet fleg
matice attinenti cuidā acuitati ex salsedie ⁊ amaritudine lau/
darē digestiuū vt. j. ℞. mellis rosa. ʒ. i. oximellis simplicis. ℨ. ß.
aquaꝝ betonice absinthij ⁊ cicoree añ. ℨ. i. misce clarificet cū
nucemuscata ⁊ duplicet. ¶ Sꝫ pro euōne q̄ꝛ nō apparet ꝑꝑ
multa cū fortibus eē intendēdū laudarem sumi tñ medicinas
paulatine mās euantes ꝓhibentes materiei agregatōem. viꝫ
ēt ꝯfortatōis hñtes. Et ad hanc itentionē valēt pillule vt ifra.
℞. pillulaꝝ asseyeret Auic. ꝑma tertij p. ij. vt. ℈. ij. pillulaꝝ ele
fanginaꝝ. ℈. i. fiāt pillule tres. Et exhibeant post cenā per du/
as horas. si intentio maior sit ad mām existentē i cerebro euan
dā. Sꝫ ecōtra vbi intentio maior sit ad mām in stomaco euacu
andā ꝯuenietius foret sumi añ cenā per horā vnā. Et istis pos
set vti singulis. 8. vel. 10. diebus sine timore. Potest ēt aliqñ vti
mirabolanis kebulis ꝯditis ad vtrāqꝫ intentiōem. Et si nō te/
deret sumere res amaras singularit laudarē exhiberi in forᵃ
ꝯfectionis in bolo. ʒ. vj. yere. s. Gal. de. vj. rebus cū aloe ad tri
plū. vel circiter electuario quē posuit. 7. teerrapētice. c. 15. ⁊
ēt. 8. 10. tractatuū. Nā est maximi ꝓficui in casu nr̄o ad oēm in
tentionē. Nō auderē ergo trāsire ad fortiores medicias ⁊ ma
xime scamoneatas ⁊ ꝓpter stomaci dispōem malā ⁊ diuturni
tatē morbi ⁊ etatē. sꝫ altera istaꝝ per circulū poterit vti sine no
cumēto. ¶ Circa diuersionē aūt materie laudo ex capite singu
lariter caputpurgia. leuia tñ. cū aqua mellis tepida aromatiza
ta cum

ta cuꝫ nucemuſcata vel ex ſuco radicuꝫ bletis depurato cum
modico decoctōis aque maiorane aromatizato ēt cū modico
nuciſmuſ. vel nigella. Et ſi ɔfortare voluerimus addamꝰ modi
cū vini potentꝫ ad fortiora ego ñ trāſcēderē. Ad iſtā itētōꝫ fiat
ēt ſaculꝰ reſolutiuꝰ ꝑ poros cutis capitꝫ ⁊ ad ɔfortatōꝫ vt īfra
℞. camomille ſticados maiorane añ. tertiam p. M. i. ma/
cis garioſ. cubebaꝝ ⁊ coraloꝝ ru. añ. ʒ. i. vernicis. ℥. ſ. cōtūdā
tur ⁊ fiat ſaculus de ſindone grane ⁊ calefactus añrioꝛi pti ca
pitis ſupponaꝛ. Nō laudo in cāu maſticatoria ne mā ɔuertaꝛ
ad fluēdū circa mēbra interioꝛa ⁊ maxie ſtōacū ad quē deflue
re ſolet. A ſtoº aūt fiat diuerſio cū cliſterijs de qbus ſupra vel
aliqualiter accubēdo cū modico hyere ƀꝫ ꝙ pñ ī medico vide
biꝛ. ¶ Ad ſiſtēdū aūt ne mā deorſuꝫ fluat ſingulariſſime placꝫ
retētio ſpice in ore tpe ſomni. Valet ēt ſi teneaꝛ pillula plana
ītra dentes vt. ſ. ℞. thuris maſculi ſpicenardi añ. ʒ. ſ. boliar.
℈. i. zuchari cādi. ʒ. ſ. cū mucilagine ſemis citonioꝝ fiāt formu
le plane. Et vbi nō ſufficiat ad magis ſiſtendū valebit ſi ſumāꝛ
duo coclearia de diacodion in introitu lecti. Hoc valebit ēt ad
intētionē vigiliaꝝ. Sꝫ fiat ñ cū melle ſꝫ cū rob vt voluit Gal. ſe
ptimo decē tractatuū ⁊ eū imitatus ē Meſue 4. diſtinctiōe
de cōditꝫ. Et qñ ēt nō ſufficeret ad ſiſtēdū valebit ad ꝑfectōeꝫ
ſi ī itroitu lecti exhibeaꝛ. ʒ. i. dyaolibani: ſꝫ nō frequenteꝛ eius
vſus. ¶ Ad ɔfortatōeꝫ aūt cerebri laudo fieri pomū aromati
cuꝫ cōe ꝺ laudaº vel ſumāꝛ. ʒ. ij. nigelle torrefacte ⁊ extincte ī
aceto nuciſmuſcate macis gaꝛ. añ. ʒ. ſ. ambre. ℈. ſ. muſci ſi ñ
diſplicet. ℥. i. miſce ponanꝛ in ſindone de grana ⁊ ex eo ɔtinue
odoreꝛ. ¶ Jam circa ſtomacū magis accedēdo ad ɔfortatio
nē ⁊ appetitus ꝓuocationē poſuit Gali. ī libello de facile acq
ſibilibꝰ ɔpoſitionē vt. j. ℞. abſinthiū coque ī aqua debite quā
titatis vſqꝫ ad tertiaꝫ ptem ⁊ de ea decoctiōe cū q̄rta pte ſuc
ci citonioꝝ iterato bulitis ſumanꝛ. ʒ. ij. pro vice. Valet ēt ſi ex
hibeaꝛ ſirupº vt īfra. ℞. ſuci citonioꝝ depurati. ℥. ij. aque deco
ctionis abſinthij. ℥. iiij. ſimul buliāt ⁊ addaꝛ cinamōi electi. ℥.
ſ. gaꝛ. ʒ. ij. ℥℥. galāge ⁊ macis añ. ʒ. ſ. ⁊ cum zucharo ⁊ melle
equaliꝛ debite q̄ztitatis fiat ſirupus. Valet ēt ſirupꝰ de menta
ad hāc intētiōeꝫ. Meſue. Valēt electuaria ex appropriatis
facta verbigrā vt īfra. ℞. ſpērū diagalāge. ſpecieꝝ aromatici
roſa. deſcriptōe Gabrielis añ. ʒ. i. ſpecieꝝ diagarioſilati ⁊ dia
rodon abbatis añ. ʒ. ſ. pulueris ſtomacoꝝ galinaꝝ ꝑpatorum
ʒ. i. cū miua ſimplici citonioꝝ fiat electuariū. Valꝫ ēt miua aro
matica ſi añ cibū ſumaꝛ paꝝ cū cocleari. Si ēt ſumanꝛ abſin/
thij ſici. par. ij. paſſulaꝝ enucleataꝝ par. i. ⁊ cuꝫ q̄rta pte gario
filoꝝ ⁊. vj. lignialꝛ. fiāt pillule ꝺ qbus ſumanꝛ due erit ɔueniēs.
Exterius aūt laudaꝛ emplaſtruꝫ mirabile factū vt. j. ℞. maſti
cis lignialꝛ. zedoarie galāge gariofiloꝝ aneſi galiemuſcate añ.
ʒ. ij. roſaꝝ rub. ʒ. i. pulueriꝫenꝛ ⁊ miſce cū folijs abſinthij ⁊ mē
te. ⁊ cum micha panis albi intincta in vino virmilio aromatico
fiat empᵐ ⁊ ſupponaꝛ vel fiat vt. j. ℞. olei ſpice. ℥. ij. maſticis
℥. i. pulueriꝫeꝛ maſtix ⁊ ī corpeꝛ cū oleo ī mortario cū carne ci
tonioꝝ coctoꝝ in vino nigro. ℥. ſ. deinde fundanꝛ ad ignē leuē
⁊ ꝓiciaꝛ ſup ipſa puluis qui ſic fit. ℞. cinamoni nuciſmuſca.
galange añ. ʒ. i. galiemuſcate lignialꝛ. añ. ʒ. ſ. calami aromati/
ci. ʒ. ij. miſce debito mō ſup corio extēdanꝛ. Poſſem hic multi
plicare remedia ad iſtā itētōeꝫ ⁊ cū fomētatōibꝰ ⁊ vnguētis ⁊
epithimatibꝰ. ſꝫ qm̄ vt a ꝓn. dixi pp ꝑſentiā ꝑſtātiſſimoꝝ docto/
rū volui tm̄ ꝺ multis q̄ mihi excellētiora viſa ſunt ſumatim col
ligere. Et ex ſimplicibus hic enumeratis circa emplaſtra ⁊ re
liqua ſtomachalia pōt facile artificioſus medicus ad fomēta
tōes ⁊ reliqua cū appropriatis diſcurrere. Et ita q̄ztū ad ea
que ad caſuꝫ primū attinēt his breuibus ſum ɔtentus.
¶ Sꝫ qm̄ poſt primū caſuꝫ ⁊ ꝓ magna pte expedito ɔſilio ƀꝫ
intentōem iſtiꝰ primi caſus. Datus eſt poſtea mihi alius cāus
qui aliqualiter a priori differre videꝛ ſed nō multū. Et ſecūdū
iſtuꝫ poſterioreꝫ caſuꝫ fortioribus calidis ſine timore vti poſſu
mus q̄ꝫ in prio caſu. Unde ſicut in prio intēdebā ꝓpter ſalſe/
dinem flegmatis decurrentis a cerebro aliqualiter epithima
te epar cū remiſſe infrigidātibus vt minoraretꝛ coꝛe gnāº ex cu
ius mixtiōe cū flegmate inſipido ſit flegma ſalſuꝫ iaꝫ intellecto
ꝙ ad pñs nō amplius afficiꝛ tali flegmate ſalſo ſicut priꝰ ſed
ꝑcipit quaſi q̄ꝫdā acredinē. ⁊ acetoſitatē añ cibi aſſumptioneꝫ
in ore cōicatā a ſtomaco ⁊ cām exiſtimāt eſſe vt ꝓbabiliter dici
pōt ꝓpter longū fuiſſe morbū mām mꝛicā ī maiori mēſura pro
fluere a ſplene ad os ſtomaci q̄ꝫ pro ꝺbito appetitu cauſando
ſit ɔueniēs vt ſepe euenire ſolꝫ ī diuturnis morbis. Jdcirco ñ
laudo epithimatōꝫ epatꝫ ſꝫ magis fomētatōꝫ fieri circa ſplen

ad ɔfortatōꝫ ipſiꝰ diſſolutiue ſplēis ⁊ reſolutōeꝫ māe mꝛice in
ſplene habūdātis quā laudo fieri vt. j. ℞. corticū radicū capa
roꝝ tamariſci. ſcolopēdrie floꝝ geneſtre. añ. ℥. i. ſ. ſqnāti ſpice
cinamōi ſeis agnicaſti. añ. ʒ. ij. rute. ʒ. i. ſ. buliāt ī duobꝰ bocali
bus vini albi aromatici ⁊ vno bocali aque ⁊. ℥. iiij. aceti boni
vſqꝫ ad ɔſumptōeꝫ tertie ptis priº bulliēdo difficiliores ad de
coctionē ⁊ in ꝓceſſu addēdo leniores ⁊ aromata. Et ex ea de
coctiōe calida cū filtro vel ſpōgia fiat fomētatio ter vel q̄ter
añ cibū ⁊ poſtea exſucato loco fiat iunctō circa ſplenē cū oleiſ
vt. j. ℞. olei amig. amaraꝝ olei de caparibꝰ olei de lilio ⁊ ſpice
añ. ℥. i. aceti cū dictis oleis ɔquaſſati. ℥. ſ. croci. ʒ. ſ. miſce. Et
ſi ponaꝛ petia linea in dicto oleo duplicata erit ɔueniens. Ad
eandē intētionē valet ⁊ ē ɔueniēs ꝓ delicatis vt dixit Azara/
rius. ℞. olei pſicoꝝ. ℥. iij. vini al. optimi. ℥. i. buliāt in duplici va/
ſe ad feruorē aque donec vinū ɔſumaꝛ. deinde. ℞. cere. virgi
nee albe libꝛ. ſ. ſtoraciſ calamite. ℥. i. ſticados citrini floꝝ tama
riſci. añ. ʒ. ij. Et ſi nō habeanꝛ flores tamariſci ſumanꝛ. ℥. ſ. de
ſticados lignial. ʒ. ij. ſ. ſpice. ʒ. i. ſ. oīa cū dicto oleo diu mala/
xentur. poſtea extendaꝛ ſup pāno ſcarlatino ⁊ ſup ſplenē cali/
dū ponaꝛ. Poſſem circa ƀ multiplicare remeᴬ. ſꝫ iſta ſufficiāt.
Laudarē tñ ſtāte nōbili nocumēto ſplenis vt poneretꝛ aliqd ꝺ
ſpeciebus trociſcoꝝ de caparibus ī ɔfectionibꝰ ſuis vt electua
rijs ⁊ reliquis de quibus ſupra. Et his ſum cōtentus.

¶ De debilitate digeſtiue ſtomaci ⁊ tarditate eius cū reuma
tica cerebrali paſſione ɔiuncta cū ƀ caliditate ⁊ ſiccitate epatꝫ
ſupflua ⁊ multiplicatōe colere pro dño nicholao ꝺ lucca viro
integerrimo. Conſilium. .47.

p Reſuppoſitis in caſu iſto qbuſdā mēbroꝝ diſpōibꝰ
⁊ accidētibus que ſi intenderenꝛ faciliter ɔtingeret
in diſpōeꝫ cadere egritudinalē. Pro ɔſeruatōe ſa
nitatis ponā prio q̄dam circa dietā a qbus abſtinē
dū vt tādē elici poſſit qbus ɔueniat vti. de hinc ponam aliq̄ le
uia medicinalia ēt in cāu ꝑcipue valētia. Primū ergo ſuppoſi
to ꝙ pricipale accidēs in hoc cāu ſit debilitas digeſtiue ſtoma
ci ⁊ tarditas ipſius ponā ea que ſunt digeſtioni repugnantia.
Et qꝛ ſcđa principalis diſpō ē reumatica cerebralis breuiter
notabo que ſunt reumata augumētantia. Et qꝛ tertia ꝑncipalꝛ
ē ſanguinis ſupiflamatio ⁊ colere multiplicatio ⁊ maxime tpe
eſtatis vñ diſpſa ⁊ multiplicata ꝑ mēbra exterioꝛa mā coleri/
ca reddiꝛ cutis ſubcitria. notabo ea que ad ſupinflamationeꝫ
faciūt ⁊ colere multiplicatōem ⁊ tādē ab iſtis oibus ſit declinā
dū ⁊ ɔtraria ſint eligenda.
¶ Pro primi expeditiōe notādū ꝙ repugnātia digeſtioni ſunt
in duplici differentia. quedā eniꝫ ſunt repugnātia ⁊ digeſtionē
corrumpentia que tñ nō ſunt difficilia ad digerēdū. ⁊ q̄dā ſunt
ī ſe difficilia ad digerēdū ⁊ hoc aut qꝛ groſſa aut qꝛ viſcoſa vꝛ
qꝛ frigida vel nō ɔſueta vel abbomiabilia. ab his oibus ē ab
ſtinēdū. De his aūt que ſunt repugnātia digeſtioni ⁊ non in ſe
difficilia ſunt. Exēpligrā in ꝑmis ē vitādū exercitiū īmoderatū
quies īmoderata ſomnus ⁊ vigilia īmoderata ⁊ maxie ſup re
pletionē ⁊ huius generis ſunt paſſiones aiales ſupflue vt ira
triſticia ⁊ huiuſmōi. Sunt ēt diuerſitas cibarioꝝ in eadē mēſa
⁊ menſe ꝓlongatio. ⁊ cibarioꝝ mala maſticatio. ⁊ ferculoꝝ ma
gna iterruptio. ⁊ ipoꝝ iordinata ſumptio. puta groſſoꝝ añ ſub
tilia niſi exiſtēte ipſius corpore multū famelico quo cāu licerēt
⁊ ſimiliter multa potatio ⁊ ꝑcipue inter duas comeſtiones qñ
ſ. digeſtio ē in fieri. Jmmoderatꝰ ēt cohitus potiſſimū ſup re/
pletionē ē de maxie nocētibus. Nō ē ēt vllo mō imediate poſt
cibū dormiēdū. Nec ſtudendū cū vehemēti animi applicatōe
maxie circa ſubtilia ⁊ ſpeculabilia. Nō ē quoqꝫ comedēduꝫ
niſi ꝑor cibus ſtomacū exierit qđ ſcieꝛ ex ſtomaci leuitate ⁊ va
cuitate egeſtionis emiſſione ⁊ ex vrinaꝝ coloratiōe. ⁊ tādē ex
appetitu vigēte. hec eniꝫ oīa digeſtionē corrumpūt. ⁊ ſic ɔſe/
quēter ſunt digōni repugnātia. nō qꝛ ſint in ſe difficilia ad di/
gerendū. Aliqd igiꝛ prio fit ī ſe difficile ad digerendū. qꝛ groſ
ſum ſicut carnes bouine ceruie panis azimus ⁊ huiuſmōi. vñ
ex hoc dimitti debent carnes oēs ſalſe. Similiter piſces ſalſi ⁊
carnes aialiuꝫ ſilueſtriū magnoꝝ corpoꝝ ꝑcipue antiquorū ⁊
ſpāliter ſalſoꝝ ⁊ aues aquatice vel paludoſe: ⁊ ēt oīa genera
leguminū. Aliqua ēt nocēt qꝛ viſcoſa vt carnes pingues ⁊ car
tilaginoſe ⁊ carnes porcine ⁊ piſces ñ ſquamoſi ⁊ maxie ma
gna habētes corpora. Et pp iſtā cām ēt vitanᴬ ſunt fercula de
paſta vt lagana rapioli turte ⁊ alia oīa maxie de paſta azima

Et p hoc caueñ. ēt a caseo maxie bñ pingui τ viscoso vľ ēt bu
tiroso τ turtellis factis ex frumēto τ lacte aīaliū. Sūt ēt vitan
da cibaria sua frigiditate nocentia. vt fere omnia genera fru/
ctuum τ lactuce portulace τ huiusmodi. τ sicut acetuz p̄cipue
agresta τ talia nisi i modica quātitate in saporib⁹ aliqñ. Sunt
ēt vitanda incōsueta τ maxime abhominabilia quātūcūqz i se
bona fuerint. Et ēt pro regula obseruādū ꝙ nō ē comedēdum
vsqz ad saturitatē. Vñ nō est cibus ita bonus q nō possit effici
malus pp ipius magnā quātitatē. qꝛ supra cū nō poterit virt⁹
habere cōueniēs ad digerēdū oñium vñ de necessitate mali/
gnabitur τc. Et ex his intellectis ꝯprehēdi pōt qbus cibarijs
vtendū sit τ qño. Et hec de primo sufficiant.
¶ Circa secūdā spālez dispōnē que ē reumatica modica sūt
dicēda qꝛ obseruatio p̄teritoꝝ plurimū in cāu isto ꝯferret: sicut
ex opposito ea q nō debite digerūtur facile ad reuma p̄parāt.
Sz spāliter cauēdū ē a multū humectātib⁹ τ euaporatiuis in
se τ vaporare ad caput faciētib⁹. Et ꝓinde cauēduz ē brodia
libus τ maxie in sero. Et ēt a forti cōmestione vľ potatione se/
rotiª. Et ex hoc ēt sunt vitāda vina oia multuz potētia maxime
in sero. τ post cibū sumptuz ēt imoderate. vñ si pur gr̄a necessi
tatꝭ stomaci opz aliqd vel satis in ꝓn° comestionis maxie tpe
hyemis. In hoc ēt maxie nocet somnus diurnus τ ēt somnus
qlibet imediate post cibuz factus τ maxie pedib⁹ calciatis et
capite depresso τ nō bñ coopto. Et i hoc ēt vitāda sunt oia ge
nera acrium vt alia cepe pori eruca sinapis raffanus τ hmōi
nuces τ ēt vsus croci τ silr̄ coriādroꝝ in nōbili q̄ztitate nocet.
Nocet ēt in locio capitis post cibū imediate ēt qñcūqz fit nisi
fiat cū bono lesiuio τ aromatizato aliqualr̄. τ cuz hijs d qbus
isra ponā descriptōez. Et silr̄ balneū illo tpe multum noceret.
Sit ēt aer ꝓprie habitatōis τ maxie camere nō humidus ne
qz vaporosus: τ ab illo ē cauēdū gnāliter τ vētoso. Vñ abso
lute ē obseruāduz caput ne aere ledaꝛ siue excessiue calido siue
frigido τ humido siue ventoso. Nam impressio aeris in h̄ est
multum vehemens.
¶ Restat ēt tertiū ꝓuidere hoc ē inflamatōez sanguis in toto
τ colore multiplicatōe maxie tpe estatis τ in hoc ē necessaria
nōbilꝭ cautela qꝛ nō oia q̄ ad hoc iuuāt sunt hic offerēda qꝛ plu
rima hoꝝ sunt frigida τ grossa q̄ plurimū sunt digestionē impe
diētia τ reuma augumētātia. Sunt ergo ponēda ea q̄ nocent.
Neqz tñ eligēda sunt oia ꝯ̄ria. Sz cauēdū ē ab oib⁹ de qbus
supra dictū. Et qm̄ eoꝝ q̄ sanguinē τ spiritū inflamāt: q̄daz cor
pori nr̄o ab ex̄ occurrāt: q̄dā ab ītra idcirco ex oppositōe si cū
tēperata dieta vel ad frigidū declināte ēt aliqualr̄ nō sufficiat
ad ꝓhibitōez talis inflamatōis p iterius sumpta adiuuari po
terit cū eis q̄ exterius approximata ad ꝯ̄rium alterare possint
cū medicinis ēt qbusdā que in casu nr̄o iuuare poterūt τ ñ ob
esse. ¶ Quo igiꝛ ad ea q̄ extrinsecus ad supcalefactiōz dispo
nūt sciendū ē ꝙ quā possibile ē cauēdum cauēda est caliditas
aeris ꝯtinētis siue sit nālis aeri τ tpe estatis siue accidētalꝭ vt
sicut p ignē vel suffumigia calida. Vñ vitāde sunt māsiōes q̄ꝝ
spectacula sūt ad meridiē declinātia τ eligēda sunt loca septē
trionalia. Euitāde sunt vestes nimis calide τ maxie pellib⁹ ful
te: neqz sint dorso cū cingulo stricte. Et pp eādē cām nō est dor
miēdū sup lecto d pulma maxie molli. Neqz exercitādū labo
riosio exercitō maxie hora caumatis diei. Et ex hoc ēt vitāda
sunt balnea calida siue formalr̄ siue virtualr̄ calida. Balneuz
aūt cū balneis aque dulcis frigide nō tñ excessiue frigide lau
dauit Auer. vij. collz iuuenibus maxie in tpe calido fiat tñ cuz
ordie. nā fcā digestiōe τ ita vt mēbra capitis nō tanganꝛ. Ca
uēdū ēt ab ira curiositate rissa τ hmōi inflatōe. Circa autē ea
q̄ iterius sumunꝛ cauēdū ab oib⁹ inflababilib⁹ τ i colerā facile
ꝯuertibilib⁹ q̄lia sunt oia fere amara τ vehementer dulcia τ
vnctuosa τ intense aromatica τ a vinis multū potētib⁹. Ideo
cauēdū a salsimētis τ saporib⁹ q̄ cōiter fiūt τ a ꝯfectōibus d
melle τ de zucharo τ a brodijs caponū pinguium τ butirosis
vel multū oleagineis. Ab oib⁹ ēt euaporare potētib⁹ d qbus
dictum est supra.
¶ Iā vltio veniēdū ē ad q̄dā medicinalia. Et qm̄ iste dispōes
nō equalr̄ intēduntur oi tpe. sz tpe hyemis aliquale magis vt
passio reumatica τ tēpore estatis magis inflātio totius cū ap
petitus ꝓstratōe ponaz aliquas medicinas prio respicientes
primas duas. scđo alias magis respiciētes tertiā. Prio ergo
laudo vt singula ebdomoda sumat tres pillulas d ifrascriptis
ita ꝙ si magis noceatur circa caput sumat eas post quattuor
horas a cena. Si autem magis ledatur circa stomachum su
mat eas añ cenam p horā. ℞. spēruz pillulaꝝ asseyeret Auic.
ꝓma tertij. c. generali de canonibus curatiuis. cū mām euacua
re volum⁹ p. ij. spēruz pillulaꝝ elefanginaꝝ. p. ʒ. cū melle ro. fi
ant pillule cōis quātitatis. Laudo ēt vt semel i ebdomoda di
stāter a pillulis sumat i mane leue masticatoriū factū vt. j. ℞.
masticis. p. i. passulaꝝ mundataꝝ cubebaꝝ añ. p. ʒ. τ misce su
maꝛ de hoc toto. ʒ. ʒ. τ masticeꝛ p quartā ptem hore. Laudo
ēt pro lotione capitꝭ vt ponanꝛ in lesiuio bono in fine decoctio/
nis spēs vt. j. ℞. rorismarini sticados maiorane yue. añ. M.
ʒ. sauine. ʒ. ij. rosa. macis gariofoloꝝ nucismuscate sandalorū
citri. añ. ʒ. i. misce ponanꝛ in pecia rara τ buliāt vt supra. Lau
do ēt vt fiat ꝯfectio de qua sumaꝛ ꝓ vtrisqz itentionib⁹ i mor/
sellis vt ifra ante cibū per duas horas. ℞. spērū dyagalāge.
ʒ. i. ʒ. spēꝝ plirisarcoticon. ʒ. ʒ. rosaꝝ spodij. añ. ℈. i. ʒ. cum zu
charo dissoluto in aquis absinthij τ maiorane fiat confectio in
morsellis τ fiāt. ʒ. duaꝝ ꝓ quolibet. Pōt ēt fieri ꝯfectio in ele
ctuario vt infra τ vltra has intētiōes reddit cor hylare τ aiaz
letificat τ tristitiā aufert de mente Azarini. Et si eius vsus ius
maxie tpe frigido. ℞. piperis al. τ longi gaꝛ. ℥. añ. ʒ. x. cimini
canelle croci ciperi añ. ʒ. v. corticū citri. ʒ. ij. cribellenꝛ τ cū mel
le dispumato ꝯficianꝛ dosis. ʒ. ij. τ sumaꝛ añ cibū p duas ho/
ras Laudo ēt vt tpe hyemis emplastreꝛ stomacus vt. j. ℞. sto
racis spice squinātī absinthij calami aromatici añ. cum vino ni
gro veteri τ modica aqua citonioꝝ extendaꝛ sup petiam. Vel
fieri pōt vnguētū vt. j. ℞. cubebaꝝ calami aromatici macis ci
peri añ. aureos duos ro. ru. nucismuscate añ. auri. iij. foliorum
mirte siccoꝝ sansuci. añ. auri. ij. teranꝛ τ tapelenꝛ τ cū oleo ab
sinthij τ oleo cōi. τ cera fiat vnguētū. Et si plz redigeꝛ i formā
ceroti fieri pōt addēdo paꝝ masticis τ rasine s̄m artē τ exten
daꝛ sup corio in forma scuti. τ stomaco supponaꝛ. Et hoc pro
duabus dispositionibus.
¶ Circa tertiā laudo vt tpe estatis sumaꝛ singula ebdomoda
de ꝯfectione vt. j. circiter. ℥. ʒ. ꝓ vice in mane. ℞. dyaprunis
nō solutiui nicholai. ℥. ij. dyacatholiconis damasceni aꝛ nicho
lai. ʒ. ʒ. cū sirupo de succo endiuie fiat ꝯfectio. Pro hoc ēt va
let ꝯfectio fcā vt. j. ℞. prunoꝝ numero. C. tamarindoꝝ. ʒ. x.
coquanꝛ in quattuor libris aque fontis coquanꝛ donec ad ter
tiā reddeūt τ collenꝛ. deinde sumaꝛ citonioꝝ mūdatoꝝ libꝛ. ʒ.
coquanꝛ in aqua rosata q̄ztū sufficit deinde i mortario terranꝛ
donec vnū corpus fiat τ cū p̄dicta collatura tamarindorum τ
prunoꝝ misceanꝛ τ addaꝛ libꝛ. ʒ. vini gnatoꝝ muzoꝝ τ misce
τ semp lentū ignē coquanꝛ donec catie adhereāt. deide suma
tur rosaꝝ ru. spodij. añ. ʒ. x. sandaloꝝ citri τ berberis seis por
tulace añ. ʒ. v. cardamomi masticis. añ. ʒ. ij. ex omnib⁹ fiat pul
uis τ cū pāno sericino cribelenꝛ. τ postea cum zucharo debite
quātitatis simul misceanꝛ τ fiat ꝯfectio τ ē singularis i cāu no
stro. In isto cāu valet in meridie sumere. ℥. i. ʒ. de sirupo d por
tulaca vel de ribes vel de limonibus vel de acetositate citri vľ
de succo acetose vel succo endiuie vel de endiuia cum aquis
ēdiuie τ lupuloꝝ τc. Pro hoc ēt vt ꝯfec° triasandalorum vel
rose nouelle τ huiusmōi p horaz ante cibum finis.

¶ Pro vno domino Burgundo incurrēte faciliter vomituz ꝓ
pter difficultatem digestiue. Consilium. .48.

In casu isto qui ē vomitus vel eius aptitudo d cibo
a mā flegmatica pendēs. ꝯiuncta debilitati τ tardi
tati digestiue stomaci. Sūmarie dimissis alterationi
bus τ ꝓuisione vt dictū accidens ꝯtingat. Ponam
prio q̄daz circa dietaz a quibus abstineñ ē vt tandē elici possit
qbus vti ꝯueniat. dinde q̄dam leuia medicinalia adiungaz q̄
nō tm̄ ad ꝓuisionem iuuabūt. Sz vbi dictū accidēs ifestaret es
set ꝯuenienter correctiua τ eūatiua.
¶ Pro primi expeditiōe sit regl̄a ꝙ vitanda sunt oia digōi re
pugnātia q̄ ꝓncipalr̄ in duplici differētia existunt. Quedaz eni
sunt repugnātia digōi τ digōem corrūpentia. nō qꝛ sint ad di
gerēduz difficilia sz ꝓpter alias cās. Quedā aūt iō sunt cor/
rumpētia qꝛ sunt difficilia ad digereñ τ hoc iō qꝛ aut sunt gros
sa. i. grossi nutrimēti generatiua. vt sunt carnes grossorū aialiū
vt bouū ceruoꝝ τ huiusmōi. sicut ēt est substantia leguminum
quorūcūqz. τ sicut caules multe decoctiōis. τ eruca τ napi τ
multa huiusmōi oleꝝ τ radicū a quibus oibus abstinendū est.
Quedā aūt sunt taliter difficilia qꝛ viscosa cuiusmōi sunt car/
nes porcoꝝ. Carnes oēs pingue aialiuz τ carnes musculose
τ cerebra τ intestina aialiuz. Cibaria ēt de pasta oia. Case⁹
quoqz

quoqꝫ p̄cipue recens. Pisces ēt magni corporis anguile precipue ⁊ teche. Quedā etiā nocēt qꝛ frigida virtualiter maxie si ꝯiungatur cū eis penetraᵒ vt in aceto. Agresta quoqꝫ rācij limones sunt huiusmodi generis. Ab aqua maxime quoqꝫ frīa caueñ ē. Et eadē rōne a vinis aquosis. Quedam etiam sunt q̄ ⁊ si non difficulter transmutenꝛ ꝓpter tñ facilitatē substantie ⁊ passibilitatem corruptionis indebili stomaco facile corrumpuntur ⁊ huiusmodi generis est lac. Et fructus multi vt cerasa precipue ⁊ persica multum matura ⁊ pruna ⁊ huiusmodi. Cauendum etiam a cibarijs inconsuetis ⁊ si bona sint. quoniam propter incōsuetudinē ab eis natura magis leditur. precipue si fuerit de genere compositorum. Abhominabilia ēt ꝑticulari stomaco ⁊ si i se bona sint a tota specie sunt a quibus maxime cauendū ē. Si igiꝛ ab his ē abstinēdū oībus ex opposito ē vtēdum cibarijs ꝯsuetis ⁊ gratis stomaco subtilis substātie ⁊ nutrimēti nō viscosis ad calidū aliqualiter declinātibus. cuiusmodi sunt oua sorbilia brodiū ⁊ carnes auiū electaꝝ vt in nemoribus degētiū ⁊ montanaꝝ ⁊ nō paludosaꝝ cuiusmodi sunt ꝑdices fasiani ⁊ auicule parue fere oīs speciei p̄ter sturnelū. Capones ēt galline mediocris pinguedinis cū carnibꝰ castrati ⁊ captoꝝ p̄cipue tp̄e estatis ꝯueniūt. Fercula vero fiāt i brodijs dictaꝝ carniū ⁊ comedanꝛ cū aliqbus saporibus gratis stomaco. Precipue factꝭ cū amigdalis passulis ⁊ zucharo cū modico gariof. ⁊ cinamomi ⁊ si fuerit expediēs aliqd addere aceto sum ponaꝛ aliqd aceti passulati. Uinū ēt sit medie substātie ad nigrū aliqualiter declinās. Et si potens nimis fuerit vel cōsuetudo fuerit ad mixtionē misceaꝛ aliqualr̄ cū aqua extinctionis calidis vel ferri depurati. Et si natura nō abhorreat p̄cipue valebit si in decoctiōe aque ponaꝛ parū masticis. Quedā ēt sunt vt a principio dicebaꝛ que aliter digestionē impediūt ⁊ ad nauseā ⁊ vomitū ꝑparāt a qbus ēt cauēdū ē. Et huiusmōi generis sunt si multa cibaria in eadē mēsa sumātur p̄cipue si iter ea cadat magᵃ diuersitas. Et in mō substātie ipoꝝ ⁊ in qualitatibus ⁊ in ordine. p̄cipue cū cibus grossus multum ⁊ multe q̄ztitatis p̄poniꝛ cibo subtili ⁊ faciliter digestibili. Mala ēt masticatio pulurīᵐ nocet. ⁊ ferculoꝝ magna interpositio. Similiter multa potaᵒ respectu cibi sumpti. p̄cipue ēt nocet si inter duas digestiones fiat qñ. s. stomacus ē in digerēdo. Nō ē quoqꝫ comedendū nisi prius cibus stomacū exiuerit qꝺ scieꝛ ex stomaci lenitate ⁊ vacuitate ⁊ ex aliquali appetitu vrgente ⁊ egestionis emissione ⁊ vrinaꝝ celebratione. Nō ē ēt comedēdū repente post fatigationē ⁊ exerciᵐ supfluū: sed getanda sunt p priꝰ mēbra certo tp̄e. ¶ Nō ēt post cibū imediate ē dormiēdum neqꝫ studendū neqꝫ scribēdū neqꝫ cū vehemēti animi applicatiōe circa speculabilia ⁊ subtilia imorādū. ¶ Nō ēt mouēdū ē forti motu maxime sup repletionē. Nā tale imoderatū exerciᵐ super repletionē. maxie nocet. Idē ēt efficit coitus p̄cipue imoderatus quilibet tñ sup repletionē ē maximi nocumēti. ¶ Passiones quoqꝫ aīales singulariter ira ⁊ timor maxie nocēt. lꝫ ēt ⁊ tristitia p̄cipue ⁊ diuturna infrigidādo plurimi ē nocumenti. Ab alijs igiꝛ omnibus cauendū ē. Nā talia oīa ⁊ si digōi non subijcianꝛ tñ sunt digōez ipediētia ⁊ plerūqꝫ corrūpētia. Et ex ꝯsequēti ad dolores stōaticos ⁊ ad nauseā ⁊ tādē ad vomitū sunt perducentia. Et circa primum sufficiant.

¶ Circa medicinalia pᵒ laudo exñte aliquali grauitate stōaci vt sumaꝛ ꝯfectio vt infra. ℞. iere galieni de septē rebꝰ ꝯputatis aloe i electuario. ʒ. vj. vel vsqꝫ ad. ℥. i. ⁊ cū zucharo fiat bolus. Ista cōfectio sumi pōt in mane p horas. ij. añ diē vt fieri solet. Pōt ēt summi ꝯueniēter añ cibū p horas. ij. ⁊ maxie i tp̄e hiemis. Lꝫ exhibeaꝛ lauatiᵐ pꝰ. vj. vel. vij. horas vt fieri solet. Imo sumaꝛ prādiū lꝫ cena hora ꝯsueta. Qm̄ iterdū tardat ꝯplēdo suā opatōez per horas. xxiiij. Et si forte singulis. x. diebꝰ vsqꝫ dū saltē sit rectificata bōa ꝯplexio stōaci iterato sumereꝛ de eadē ꝯfectiōe credo cōueniret. Et si forte pp amaritudinē ꝯfectiōis difficulꝛ sumereꝛ loco eiꝰ ꝯfectōis sumaꝛ. ʒ. i. pillꝛaꝝ elefanginaꝝ. Et si i puluerē redigaꝛ magis placebit exbibeaꝛ cū modico vini medij. Ad hāc ēt itētionē vꝫ si sumatur mirabolanus vnus kebulus cōditꝰ vel coclear vnū vel duo ꝺ sirupo ipsoꝝ ꝯditoꝝ: ⁊ h̄ fieri pōt frequētiꝰ. Laudo ꝯnter fcā mōdificatiōe vt supra fiat cerotū stomaco vt ifra. ℞. masticis rosaꝝ galgāge. gaꝛ. macis añ. ʒ. ς. corīādroꝝ p̄paratoꝝ coraloꝝ rubeoꝝ añ. ℈. i. lignial. ℈. ς. galie musꝛ. g̃. vj. laudāi. ʒ. ij. olei masticis ⁊ spice añ. paꝝ. cū modico cere ⁊ picis si expedit fiat cerotū i bona forma. Ad hāc itētōz si ñ plꝫ cerotū fiat vnguētū vt ifra. ℞. olei masticis. ℥. i. olei spice. ℥. ς. olei citonioꝝ. ʒ. ij. cuꝫ modico cere ⁊ fiat vnguentum. Pro vnctione stomaci ⁊ si ante inunctionez fiat fomentatio cū spongia infusa in decoctione vt infra erit ꝯueniens. ℞. absinthi sqnanti. añ. M. i. ciperi ciamomi corticū citri macis. añ. ʒ. i. ς. rosaꝝ rubeaꝝ nucismuſ. coriandroꝝ p̄paratoꝝ. añ. ʒ. i. oīa buliant in vino vermilio. ⁊ deinde fiat fomētatio. Placet ēt interdū ꝯtinuari de ꝯfectiōe vt infra per horā vnā adminus ante diē vel ante cibū ⁊ erit ꝯuenientius. ℞. doronaci. ℥ꝫ. gariof. ciamomi masticis añ. ʒ. ς. coraloꝝ rub. ℈. i. pelliculaꝝ stomacoꝝ interioꝝ gallinaꝝ priꝰ infusaꝝ in aqua absinthij ⁊ vino aromatico pariter in aqs mente ⁊ absinthij ꝙ sufficit fiat ꝯfectio i morselis. Si ēt de p̄dicto puluere nō reducto in ꝯfectiōe addēdo ad quantitatē tantūdē zuchari albi fiat mistura ꝓ supaspergendo ferculis loco pipate credo plurimū ꝓficiet. Et hijs ad pn̄s suꝫ ꝯtentꝰ ad laudē altissimi ⁊ totius curie celestis triumphantis.

¶ In mala complexione calida ⁊ sicca epatis in regimine per dietam. Consilium. .49.

N dispōne ista que est mala complexio calida ⁊ sicca p̄ncipaliter epatis, ex qua tanq̄ꝫ ex radice fiūt accidētia varia. ¶ Pro p̄seruatiōe igiꝛ a cāu in nocumēta apta ꝯsequi ad hauc radicē laudo p̄mo i obseruatōe aeris vt caueat ab aere calido ⁊ sicco. Et iō tp̄e estatis caueñ ab exercitio corporeo ēt aīali maxie laborioso. Qꝺ si pur necessitas ꝓmoueret eligaꝛ hora tpatior vt in mane ⁊ sero. Et ex hoc cōcludiꝛ ꝙ tp̄e noctis ēt in tp̄e nō intēsi caloris nō stet nimis coopertꝰ pānis circa dorsuꝫ. Nec ēt dormiat super lecto nimis calido vt ꝺ pluma nimis subtili. ¶ Talis ordo in cibo ⁊ potu obseruēꝛ. Prio caueñ ē ab oībus cibis multuꝫ inflamabilibꝰ vt ꝯfectiōibus de melle auibus paruis montanis sallimētis factis cū multis speciebus maxime pipe ciamomo ⁊ similibus. Cauēdū a lacte ouis sorbilibus poris aleis cepe sinapi eruca maiorana ⁊ similibus herbis calidis. Inter carnes p̄cipue ꝯueniunt carnes edi vituli ēt pullaꝝ iuuenū ꝑdicū turtuꝝ ⁊ tp̄e hyemis nō incōuenit aliqñ comedere de castrato. Sꝫ carnes agni ꝯueniunt ⁊ carnes limatiaꝝ ⁊ ericij q̀ vltra qualitates manifestas a ꝓprietate cōueniunt. Inꝛ carnes pisciū valent ⁊ habēt p̄cipuū iuuamentū. Pisces petrosi pul aque dulcis ⁊ gera cōchiliū ⁊ aliqui cācri bñ cocti ⁊ optime masticati non obsunt ⁊ generalꝛ in hoc casu elisata magis placent quā assata. Inter herbas ꝯueniūt lactuce ēdiuia p̄cipue boragines terascon. i. cicorea spinachia portulace cū aliquibus bletibus. Prio alijs ferculis laudaꝛ panicū miliū similia cōfracta ⁊ bñ cocta furmētū ēt abiecta pria elixatura. Far ēt aliqñ nō obest. Et qñ nō comeduꝛ carnes ꝯueniūt viuaroluꝫ cū ouis ⁊ herbis suprascriptꝭ ⁊ modico caseo iuuenili modicissimi salis qꝛ sal in isto casu multū vituperaꝛ. Uinū ꝺo sit subtile medij coloris vel albū paucifeꝝ ⁊ ēt nōbiliter mistū ⁊ plꝰ in estate ⁊ minus in hyeme ⁊ nō bibaꝛ pro vice multū maxime stante magna inflamatiōe ⁊ siti. Et si pur necessitas ꝓmoueret vt in mane vel in meridie tp̄e estatis tūc maxie ꝯuenit sumere vnū vitrū aq̄ or. cū modico zuchari si plꝫ. ¶ De motu ⁊ qete breuiter dicaꝛ qꝺ laboriosuꝫ exercitiū corporeū maxie nocꝫ ⁊ p̄cipue si fiat post repletiōem. Cōuenit ergo moderate exercitari post. vj. vel. vij. horas post prādiū vel in mane priꝰ tñ expulsis supfluitatibus cōibus ⁊ nō aliter. Nō sit tñ exercitium perducens ad lasitudinē imo in isto cāu melius ē declinare ad qetē quā ad imoderatū exercitiū. ¶ Circa somnū ⁊ vigiliam breuiter dicaꝛ qꝺ lꝫ vtraqꝫ modū excedētia sunt nociua. tñ i h̄ melius ē plus ad somnū declinare quā ad vigiliaꝫ. Nō tamē laudo de die dormiēdū eē nisi magna fuerit necessitas ꝓpter vigilias noctis quo cāu dormiēdū ē in obscuro capite bñ coopto. ¶ De ianitiōe ⁊ repletōe laudo qꝺ in casu nō comedatur vsqꝫ ad saturitatē imo surgaꝛ a mensa reliqs famis adhuc existentibus. Ieiuniū tñ in h̄ cāu nō ꝯuenit qꝛ ꝑducit ad iflamationez ⁊ maxie in h̄ cāu vituperaꝛ a cohitus imo caueñ ab eo tanq̄ꝫ ab inimico iterficiēte. ¶ De passionibus aīalibus dicaꝛ breuiter qꝺ maxie cauēdū ab ira tristitia solicitudine ⁊ ab oībꝰ inflamare ⁊ exicare potētibus. Gaudiū tñ moderatū ꝯuenit sꝫ nō imediate post cibū frequēter. Et h̄ scripta sunt ad p̄seruādum medicinalia. relinquens.

¶ De ydrope asclite pro Magnifico domino Dominico moro veneto viro patricio. Capitaneo brīxie Cōsiliuꝫ. 50.

Asus hu[9] magnifici dn̄i Dn̄ici moro viri patricij
c veneti ⁊ dignissimi nūc Brissie capitanei ē idropisis
asclites: cui[9] nālis ꝯplexio radicalis ꝭm epar princi
paliter fuit ad calidū declinās q₂ sanguinee ꝯplexio
nis ꝭm totū ⁊ cū tēperamento q̄si actiuaꝝ ⁊ passiuaꝝ ꝭm cor ⁊
ꝭm cerebrū paꝝ ad calidū declinat: nō existēte nunc ēt nōbili
apsu ad calidū vel frigidū ꝫ epar. lꝫ ad humidum declinet.
Que oīa ꝑ accidentia in eo apentia satis manifeste declarari
possent. lꝫ ꝙ hoc magis esset ad apentiā q̄ꝫ ad vtilitatē: neqꝫ
in hoc ē discrepātia dn̄oꝝ suoꝝ phisicoꝝ. Jdcirco hoc suppo
sito māꝫ ꝯiunctā in tali dispōe ēt ꝭm maximā ptē esse ꝯtentam
in vacuitatib[9] mirach ⁊ mēbroꝝ sibi vicinoꝝ vt in misinterio ⁊
in alijs masculis siue paniculis eiusdē mirach: lꝫ aliqualis por
tio sit ēt in cōcauitate ⁊ spaciositate manifesta iter siphac ⁊ in
testina: qꝺ totū declarari pōt ex eo ꝙ vēter ꝭm ptē extrinsecā
ē nōbilꝛ tumidus imo cū nōbili eminētia vmblici siue stans fue
rit siue supra dorsū iacēs: nō ꝯiuncta tn̄ difficultate hanelit[9]
neqꝫ tussi neqꝫ ad cōmotōeꝫ sui ipsius in alteꝝ lateꝝ ꝑcipitur
sonus aque mote q̄ ꝯtingere nō possent si mā tota vel ꝫ maio
rē ptem esset clausa in spaciositate illa media vt patere pōt di
scurrēti cū bona aduertētia. Cōiungit̄ ēt in eo ꝯueniens satis
appetitus ad cibū: ⁊ bona tollerātie stomaci ad ipm trāsmutā
dum q₂ ē sine grauitate sine extēsiōe ei[9] post cibū. Coniungit̄
quoqꝫ cū eo eūatio quasi moderata in q̄ꝫtitate de mā vrinali
respectu eius hūidi qꝺ sumit̄ de cibo vel potu. Coniūgit̄ ēt cū
eo obediētia nature in emittēdo mās grossas fecales ⁊ satis
digestas ꝺclinan[o] magis ad siccitatē q̄ꝫ ad lenitatē cū obediē
tia ēt nature ad solutionē cū medicinis satis facilib[9] ⁊ ꝑ cliste
ria. Ex qbus oībus cōcludit̄ eū nō esse despatū: imo cū obser
uantia boni regis vt obediētissimus ē nō tm̄ ēt dieta. sed i me-
dicinalibus de qbus infra ex quo stat mihi bona spes salutis
cū sit radicaliter bone cōplexionis ⁊ mā situaliter locata vt nō
regrat ꝑ euacuationē frequētē vsū medicinaꝝ solutiuaꝝ ꝑ os
cū materie circa mirach existētes cōuenietius minorabunt̄ vl̄
extenuabunt̄ vel resoluētur ꝑ medicinas locales stufas vel sa
cellationes vel inūctiōes ⁊ reliqua q̄ꝫ ꝑ medicinas solutiuas
ebibitas vt pꝫ ꝯsiderāti. Et si ē necessaria aliquotiēs euacua-
tio ꝑ solutiua naturaliter ē boni mirach ⁊ grossi iuuātis ad tol
lerandū impressionē dictaꝝ medicinaꝝ: obediēs ēt natura ad
cibū cū priuatione nocumētoꝝ post eū sumptū declarat satis
stomacū de se bene ꝑparare vel posse chillū ad sanguificādū
eū circa epar ꝯiūcta ēt nā sicca circa mās fecales moderate
tn̄ denotat n̄ habūdare mām plurimā in spaciositate magna vē
tris. Unde. A. volēs inuestigare de signis ad bonū vel ad ma
lum ꝯhendo ad vētris lenitōeꝫ vel stipticitatē dixit. Et oꝫ vt sit
nā in lenitate ⁊ siccitate cognita. Nā eniꝫ sicca vt addit melior
ē q̄ꝫ cū ipa ē lēis ⁊c. Quādo tn̄ est indigētia solutionis ⁊ eua-
cuationis māe cōtente in spaciositate magna illi cōuenienter
educi poterit ꝑ clisteria stāte nā obediēte vt dictū ē que de se i
hoc cāu sunt parata multū iuuare magis q̄ꝫ ebibita ⁊ sumpta
ꝑ os: ex consequēti minor sequet̄ in v̄tute lesio vt pꝫ pp dictas
medicinas nō ꝑuenire ad sto[m] ⁊ ad itra epar sicut faciunt me
dicine date desuꝑ. Et hanc sniam posuit. d. A. in caplo ꝓprio
in cura asclitis cū dixit loquēs de regimine ꝑ medicinas eua-
cuātes aquositatē supple ꝯtētaꝫ i spaciositate dicta. Regimē
aūt euacuās aquositatē ē cū solutiuis ebibitis ⁊ clisterib[9] pro-
prie signāter dixit ꝓprie vt iuuat ꝙ ꝑ clisteria ꝯuenientior fiat
euacuatio. Et h̄ ꝺclarās addit. Jpsa eniꝫ suꝑ. clisteria sūt ꝓpi
quiora ⁊ leuiora suꝑ nās ⁊ remotiora a liq̄ factiōe suꝑ. q̄ꝫ ebi
bita. Et hec sufficiāt de cāu cā declaratiōis nō tm̄ possibilita-
tis cure: imo ⁊ spei curationis.
¶ Pro qua ꝑficiēda duo faciā. Prio ponā regim̄ in dieta cō-
ueniēti circa res n̄ nāles. Scdo ponā regim̄ medicialiū enume
ran[o] quib[9] vteñ est ⁊ modū ⁊ ordinē applicatiōis eaꝝ ⁊ ꝺ his
oībus ꝑus habita pticipatiōe ⁊ ꝯsultatiōe cū clarissimis phisi
cis suis. ¶ Pro p[o]. igit̄ expediēdo circa dietā. Eligat̄ aer aliq̄
liter ad siccū declinās: ⁊ ēt parūꝑ ad calidū cū mā ꝯiuncta sit
frigida ēt in cā sit debilitas caliditatꝭ inate. Jdeo aer frigidus
est multū discōueniēs ⁊ pp cām añcedentē ⁊ cām ꝯiūctā. Jō
nō tm̄ vitādus est aer frigidus imo ēt qlibet aer grossus nebu
losus paludosus ⁊ vētosus ꝓinde nunq̄ꝫ habitañ est in locis
terrenis ⁊ humidis ēt estate sꝫ in locis altis depuratꝭ a vapo
rib[9] grossis excessiua tn̄ caliditas dissolutiua virtutꝭ resoluendo
spiritū est ēt apta ad nocendū. Jdeo habitatio in stufis nō est
simpliciter ꝯueniēs ēt yeme. ꝑcipue cū aer taliter calefactus i
mediate trahat̄ ad mēbra spiritualia ⁊ ad cor a qbus mēbris
resolutio necessaria nō ē. Sit ergo aer camere ꝭm ꝙ dictum ē
supra ad siccū declinās ⁊ paꝝ tn̄ ad calidū. Et si aromatizet̄
camera hyeme cū suffumigio aromatico ad calidū ꝺclināte vt
ponēdo paꝝ de pasta vt ifra supra carbones erit ꝯueniēs. ℞.
cinamomi gar. spice añ. ʒ. i. ϛ. storacis. ʒ. ϛ. cū terbētina misce
ant̄ ⁊ fiat pasta ⁊ ponat̄ ad quātitatē lupini supra carbones.
Jn estate aūt cū supradictis pōt addi paꝝ floꝝ nenufaris ⁊
sandaloꝝ citrinoꝝ ⁊ hec de aere dicta sufficiāt. ¶ De exerci[o]
aūt dicat̄ ꝙ dixit Serapio ipm ꝯuenit in ydrope plus q̄ꝫ oīs
res ⁊ ita nō tm̄ laudat ipm qn̄ infirmus pōt ambulare qꝺ ē ei
maxie ꝯueniēs tūc ⁊ sit longū ⁊ laboriosū taliter vt ducat ad
sudorē si possibile ē. sꝫ ēt qn̄ sic fieri nō possit ꝓpter debilitateꝫ
⁊ grauitatē mēbroꝝ ⁊ vt ferant̄ in curru vel portent̄ sedentes
super cathedra sine labore deinde ambulēt aliqualꝛ gradien
tes super terrā. Et si fiat sudor cū exerci[o] abstergat̄ ⁊ exsicet̄
cū pānis lineis. Et qn̄ aliter fieri nō possit saltē fiant fricatōes
ꝑmo ad crura descendēdo deinde ad dorsū ⁊ brachia frican
do in deorsum ⁊ postremo venire ad vētrē suauiter fricādo. ⁊
cū pānis nō nimis calidis a pricipio. sꝫ in ꝓcessu calidioribus.
⁊ ꝯtinuādo ꝑ quartū hore adminus dictas fricatiōes ventris
nā in his sperat̄ maxi[m] iuuamentū qm̄ humiditates grosse que
ibidē retinent̄ subtiliant̄ ⁊ resoluūtur. hee tn̄ spēs exercitioꝝ
sunt mensurande ꝭm tolerātiā virtutis. Neqꝫ semꝑ debēt esse
equales i longitudine. nā si ex eis ꝑcipiat̄ laxitas ⁊ resolutio i
virtute ē desistēdū ab eis ⁊ sic aliqn̄ longiori tꝑe fiant ⁊ aliqn̄
breuiori. Nō ēt fiant nisi mōdificato sto[o] a cibo ꝯtēto in eo ⁊ ꝑ
pte mondificato epate ēt eūatis supfluitatibus grossis ⁊ cōib[9]
si fieri pōt. Proinde dixit Serapio necesse ē in hoc medicanti
prudēti vt mensuret quātitatē motuū ⁊ qualitatē eoꝝ ꝭm quan
titatē virtutis ⁊ fortitudinis ⁊ hec semꝑ fiant in aere sibi ꝯue-
niēti in loco clauso. Et hec hora cōiter ꝯueniēs ē post ꝑteritum
cibū per. 7. vel. 8. horas añ futuꝝ cibū per horā admin[9] cum
dimidia. qm̄ admin[9] ꝑ horā oꝫ tardari futuꝝ cibum vt fuit snia
Aristo. vt mēbra qetent̄. ⁊ hec de exercitio. ¶ De somno aūt
dicat̄ ꝙ in cāu stante itentiōe resolutōis somnus offerendus ē
multū moderatus ad refocilationē tm̄ virtutis ⁊ ꝯseruationeꝫ
eius. Nā in vigilia plurime supfluitates dissoluūtur ⁊ ꝑ screat[9]
sensibiles ⁊ ēt insensibiliter vbi tꝑe somni multe tales retinent̄.
⁊ ꝓpterea somnus diurnus in cāu in totū vituperat̄. nisi forte
ꝓpter necessitatē dictā vt qn̄. s. ꝓpter aliqꝺ accidēs nō potuis
set sufficiēter dormire in nocte. Somnus igit̄ nocturnus nō sit
supflu[9]. sꝫ. 7. tantū horaꝝ vel circa. Neqꝫ ē ꝑncipiādus somn[9]
nisi adminus sumpto cibo post duas horas vel circiter. ⁊ si no
cte euigilauerit ꝯuenit vt fiāt mondificatōes ⁊ expurgationes
vrinaꝝ ⁊ ēt ventositatū n̄ tn̄ irritādo nimis virtutē. Et ē ꝑcipue
attēdēdū in somno in hoc cāu vt nō voluat̄ supra ptem dextrā
nisi mōdificato iā stomaco vel cibo ꝓbabiliter digesto: qm̄ fcā
ꝯuersiōe supra dextrā cibo nō exn̄te digesto ꝯprimit̄ cibus ex
stomacū ⁊ sub ingredit̄ epar ēt indigestus ⁊ sic ille situs facit
ad oppilationē q̄ huius male ꝯplexionis ē de ꝑcipuis causis.
sꝫ transactis septē horis ab assumpto cibo cū talis accubitus
ē ꝯueniēs ꝓpter id qꝺ dictū ē. ¶ Jn passionibus aūt aialibus
pro regula dicat̄ ꝙ oēs ille passiones que ad infrigidationem
ducūt ⁊ ꝯstrictionē ad interius. vt ē tristitia timor ⁊ vehemens
animi applicatio circa aliqꝺ difficile ⁊ maxie triste ē i cāu mul
tū nocēs. qm̄ taliter ꝓhibent̄ māe resoluēde a resolutiōe con-
uersis māeb[9] ad interiora cū calido nāli. vn̄ ptes exteriores i
frigidant̄ ⁊ ispissant̄ ⁊ ita pori ꝯstringuntur ꝓhibētes dissolu-
tionē māeꝝ. Ecōtrario aūt aiales passiōes lectificātes ⁊ v̄tu-
tē ꝯfortātes vt ē gaudere bn̄ sperare ꝯuertētes spiritū ad ex
terius cū māebus faciūt singularissimā vtilitatē in cāu nr̄o ⁊ ita
letari ⁊ gaudere cū dilectis ⁊ induere vestes scarlatinas ⁊ de
sirico ⁊ deferre annulos gēmatos ⁊ loqui de rebus placibilib[9]
⁊ audire sonos ⁊ cantus delectabiles ⁊ gratos ⁊ speculari in
pulchris formis hec oīa multū in casu iuuāt. Coitus aūt vt
ānexus aialibus passionibus ad ꝑsens vsqꝫ dū virtus sit ma-
gis fortificata ⁊ minorata sit scdm magnā ptem mā nullo mō
ē admittēdus. sꝫ succedēte dispōe ad ꝓximiorē salutē cū forti
tudine virtutis tūc moderatus ⁊ i tꝑe debito factus vt post. 7.
vel. 8. horas a cena versus mane nō disconueniret. imo credo
iuuaret. Et manifestatio iuuamēti declarabit̄ qn̄. s. post eū cele
bratū corpus leue factū sit ⁊ melius dormiēs cū bonitate me-
liori cogitationū aialiū ⁊ extimationū. ¶ Circa inanitionē aūt
⁊ repletionē sumarie dicat̄ ꝙ in h̄ morbo subtilia[9] regiminis ē
quoqꝫ

necessaria de quo dicit Haliabas in hoc cāu. Expedit patiētē
ciboꝝ arcere copiā. ꝛ adducit rōnē qm̄ cibus sua multitudine
stomacū aggrauat ꝛ a digōe ꝓhibet corporis qꝫ auget hūidi
tatē ꝛ calorē extinguit nālem cū in huiusmōi morbo debilitas
insit illi vt dixit. Et alibi in eodē ca° dixit landabiliter āt in huius
cemodi dīso fame vtimur ꝛ aque paucitate potus. Et A. dixit
vna de melioribus intētionibꝰ curatiuis ē subtiliaᵒ regiminis ñ
intelligaꝛ vt sit subtilitas regiminis sicut in morbis acutis. qm̄
cum tā subtili dieta nō posset virtus ꝯstare vsqꝫ ad statū mor/
bi. ꝛ sic notabiliter posset succedere dclinatio. Sꝫ intelligatur
vt subtilieꝛ regimē q̄ztū nā ꝯseruari possit. verbigratia eligēdo
de tota dieta grossa q̄ cōuenit in morbis longis partē subtilio
rem declinātē ad dietā morboꝝ acutoꝝ vel saltē versus dietaꝫ
tēperatā. Fiat ēt inanitio ex pte mōdificationis nāe ita. s. vt sit
nā lenis vt oī die habeaꝛ vētris lenitio. Et qñ a natura vel spō
te ñ fiat tūc clisteria in h casu sunt multū ꝯueniētia vt p ea edu
cantur māe nō tm̄ cōes fecales q̄ si retineātur in casu multum
nocēt stomaco ꝛ epati vicinitate eaꝝ: sed ēt euacuenꝛ flegma
ta mucilaginosa ꝛ aliqd de mā ꝯtenta paulatine tñ ꝛ suauiꝛ vt
infra latius diceꝛ ꝛ cū his q̄ inferius dicenꝛ. nā per eūonē ha
rum mucilaginū saltē deopillanꝛ meatus vñ facilius mā p po
ros intestinoꝝ ad intra intestina ab illis educi pōt. ¶ De cibo
āt ꝛ potu pᵐ oꝫ p̄supponere ꝙ cū hec dispositio hēat maximā
radicē ex oppillatōe p̄cipue poroꝝ substātie epatis ꝛ nō sic ve
naꝝ disseminataꝝ p substātiā eius vt ꝓbabiliter p rōem dedu
ci posset sed h declarare i h loco nō ē de intētōe nr̄a. Et qm̄ hu
ius opilatōnis due videnꝛ eē p̄cipue cāe gnāles vna. s. ex pte
māe. ꝛ alia ex pte cāe effectiue. ꝛ mā q̄ generat talē opilatōeꝫ
dicebat Aui. aut ē humor aut sanguis opillās pp suā grossiciē
aut suā viscositatē aut pp suā multitudinē sup. si ēt mā vl' hūor
essꝫ i substātia eq̄lis lꝫ ad hāc opilatōeꝫ ēt vt arbitror ꝯcurrat
vētositas grossa ꝯiuncta hūiditati fouēti eaꝫ ꝛ de cā efficiente
stat p̄ncipal'r debilitas in expulsiua epatis ꝛ mēbroꝝ sibi ꝯuiē
tiū cū debilitate digōis ꝭm ptē ꝛ ꝭꝫ ptē corrupte digōis ꝛ de
bilitas maxie ꝯseruaꝛ a cā frigida nō excessiua gradualiꝛ sꝫ a
diminuta caliditate vt nāli ꝛ posset ēt deduci p euidētias satis
manifestas collectas ex accñtibus ꝛ p̄teritis ꝛ p̄ntibꝰ in mali
tia sua. Idcirco h supposito oꝫ circa dietā in cibo ꝛ potu vita
re quecūqꝫ grossa ꝛ quecūqꝫ viscosa: ꝛ quecūqꝫ stiptica con/
stringētia: ꝛ quecūqꝫ intēse frigida minuētia caliditatē inataꝫ.
De nocētibꝰ tñ grossis q̄daꝫ sūt q̄ sūt magis pata nocere vt in
qbus cū grossitie ꝯiungiꝛ caliditas. nā pp caliditatē citius tra
hunꝛ indigesta ꝛ cuꝫ grossitie sua fiūt pata magis opillare. Et
hoc mō oēs carnes grossoꝝ aialiū ꝛ maxie salite ꝛ caseus sal
sus ꝛ maxie antiquus ꝛ pisces saliti oēs tales plurimū nocent
opilando cū sua grossitie ꝯiuncta caliditati accñtaliter acq̄site
p salsedinem. Ista tñ ēt nō salita ꝛ sibi sīl'ia grosse substātie vt
sunt fere oīa genera leguminum sunt in casu nociua. Et ēt car
nes nāliter grosse cū caliditate ꝯiūcte vt sunt carnes anatuꝫ ꝛ
anseꝝ. Et ita cū hac regula discurrere possumus ad oīa substā
tie grosse q̄ in casu vitāde sunt. Et lꝫ talia grossa oīa noceant.
ex hoc tñ ñ oꝫ ꝯcludi ꝙ oīa subtilis substātie sint ꝯueniētia. nā
ea subtilia i qbus ē acuitas ꝛ mordicaᵒ vt ē acetum ꝛ acetosa
vehemēter sunt in cāu nociua. nā sua mordicatiōe ledūt epar.
ꝛ in hoc dño p̄cipue sunt apta ledere pp passibilitatē iuncture
spatule ꝛ nocumētū neruoꝝ in ea. Per hoc ēt ꝙ viscosa sunt
pata facere opilatōeꝫ idcirco ab oībus illis cauēdū ē. Et si cū
viscosis ēt ꝯiungaꝛ frigiditas tūc ēt illa magis nocēt. Et h mō
pisces recētes grossi modicaꝝ squamaꝝ vt sunt anguille tēche
ꝛ cibaria de pasta ꝛ tri. ꝛ lagana ꝛ pastilli ꝛ oēs carnes mltū
ꝓpinque generatōi maxime agnoꝝ ꝛ ptes neruose aialiuꝫ. ꝛ
ptes pingues ꝛ interiora ꝛ pedes aialiuꝫ sunt ꝺ maxie nocen
tibus in casu. Si ēt cū grossitie vl' viscositate ꝯiungaꝛ dulcedo
talia plus nocēt. qm̄ pp dulcedinē ēt audiꝰ a virtute mēbrorū
attrahunꝛ ante ipsoꝝ digestionē. Et hoc mō vinū dulce grosse
substātie ꝛ mel ꝛ ꝯfectōes mellite sunt in casu plurimū nocēs
Et ex hoc pꝫ ꝙ frixelle qbus cōiter vtunꝛ isti magnifici dñi ve
neti sunt ad nocenduꝫ multuꝫ parate: tuꝫ qꝛ ex materia visco
sa fiunt: tum qꝛ dulcoranꝛ cum zucharo multo: etiam cum cali
dis aromatizantur. ꝛ sic ex caliditate ꝛ dulcedine cum sua vi
scositate trahuntur ad epar ꝛ sunt cā nocumenti. Et quoniam
vt dictū ē de mente Aui. humor fit opilās nō tm̄ ꝓpter grossi/
tiē vel viscositatē. sꝫ ēt ꝓpter multitudinē lꝫ fuerit substātie me
diocris. idcirco ēt de cibarijs eligendis de quibus infra dice/
tur oꝫ vt dictū ē eis cū pcitate multa vti. nā multitudo ēt nutri/
mēti in venis post epar facit ad opilationē epatis ꝓpterea ꝙ
mā in epate exñs nō pōt ad mēbra vel venas post epar trans
mitti ꝛ ita ibi retēta in epate facit opilatiōes. Et qꝛ multitudo
materie nutribilis grauat virtutē digestiuā ꝛ expulsiuā ꝛ ꝯñr
debilitanꝛ in opationibus eaꝝ que sunt de primis cāis opilatio
nis ex pte cause effectiue magis ēt debilitātur si cibaria ad fri
gidū declinēt. ꝛ ita ab his oībus caueñ ē. Sꝫ qm̄ nō sufficit sci
re a qbus sit cauendū nisi intelligaꝛ spāliter qbus vti ꝯueniat
idcirco hic apponenꝛ. p̄mo general'r qbus vteñ sit scđo spāliꝛ
discurremus ad oēs spēs cibarioꝝ in cōi vsu existentiū decla/
rādo electos eoꝝ. ¶ Primo igiꝛ p regula cōi in cibis obserueꝛ
qꝺ dixit Haliabas de exhibitōe eoꝝ. dixit loquēs in casu nr̄o.
Cibos demus illi calefaciētes suple moderate ꝛ exicātes su
ple moderate subtiliātesqꝫ ꝛ digōe faciles ꝛ adde tu amicabi
les nature cū bona ꝯueniētia ꝛ ꝓprietate cadēte iter infirmuꝫ
ꝛ cibū desideratū a stomaco infirmi vel saltē eidē minus repu
gnāteꝫ ꝛ h ex natura cibarioꝝ ꝛ ex mō p̄parationis eoꝝ. Et di
xit Haliabas ꝙ tales cibi debēt exhiberi post balneum vel su
ple post exercitiū vel fricationē hora plena. i. hora pfecta vel
ꝯpleta dꝫ interponi iter exerciᵐ ꝛ cibū ꝛ h est bñ obseruandū
ne cibus sequaꝛ exerciᵐ vel balneū incōtinēti imo trāseat ho
ra plena ꝛ pfecta in qete anteq̄ꝫ sumaꝛ cibus. Sꝫ iaꝫ spāliter
magis discurrenᵒ supposito vt dcm est ꝙ cibi debēt eē subtiles
boni chimi facilis digōnis ꝛ nutrimēti penetratiui tēpate cale
faciētes ꝛ exicātes cū ꝓprietate currēte ꝯueniēter eū cibanᵒ
Descēdenᵒ pᵒ ad panē dimisso frumēto ꝙ ē glutinosuꝫ ꝛ visco
suꝫ grosse substātie ꝛ inimicū epati fiat panis de farina spelte
ꝛ piseꝛ cū aq̄ decoctiōis radicū cicoree ꝛ feniculi cū modico
anisoꝝ ꝛ sit debite fermētatꝰ. Et si pur placeret vti frumēto su
maꝛ farina nō exquisitissime attaminata. sꝫ cū ea aliqua pars
furfuris dimittaꝛ ꝛ pinseꝛ cū aqua decoctōis vt supra ꝛ parū
amplius fermenteꝛ ꝛ parū saliaꝛ ꝛ sufficienter decoquaꝛ. qꝺ
si nimis fuerit tostus i clibano amoueanꝛ ptes extrinsece toste
ꝛ ps intrinseca comedaꝛ. sed sp parcitas sit in eo siue fuerit ex
frumēto siue ex spelta qm̄ epar qꝛ maxie paratū ē opil. nō di
ligit panē. De carnibus aūt dixit Alexander in cāu nr̄o de vo
latilibus pull' vti oꝫ ꝛ auibus tā agrestibus quā domesticis q̄/
les sunt merule ꝛ durdi ꝛ frāguelini ꝛ aues minute p̄ter illas q̄
saginate sunt multū pingues. nā tales ꝓpter pinguedinē non
ꝯueniunt. ꝛ hic includunꝛ pdices fasiani cū pullis gallinaꝝ ꝛ
caponū ꝛ dressaꝝ auiū. s. que nutriunꝛ ex iunipo que multū va
lēt ꝓpter nutrimētū eaꝝ. Et de quadrupedibꝰ dixit carnes ꝺo
oꝫ mediocriter accipere qñ nō sunt pingues ꝛ maxie agrestes
quales sunt capna supple iuuenis ꝛ capriolina lepores ēt iu
uenes nō sunt ꝓhibēdi. Si trāsit voluntas ad pisces laudanꝛ
ēt ab auctoribus carnes puoꝝ pisciū subtiliantiū ꝛ icisiuoꝝ in
virtute salis taliꝛ alteratoꝝ vt salitoꝝ in modico vsu. ꝛ ita Gor
donius dixit in hoc caᵒ vtaꝛ patiēs sardenis supple salitis. nā
recētes nō ꝯueniūt. De carnibus ēt sunt q̄dam que in cāu a ꝓ
prietate velent de qbus singulariter sunt carnes limatiaꝝ p̄pa
rate ipsis primū euisceratꝭ. postea fricatis diligenter manibus
cū furfur ꝛ sale ad expurgatōeꝫ viscositatis eaꝝ ꝛ lotis ꝯñter
bñ agitādo prius cū aqua tepida. deinde decoctis lōga deco
ctiōe vt per duas hor. adminus leuiter bulienᵒ cū brodio pigui
carniū vl' cū oleo amig. parūp ama. cum isopo ꝛ sale postea
pisteñ cū carnibus electis de qbus fiunt pistate ꝛ ita cū modi
co cinamomi vsus erit ꝯueniēs cū ꝓprietate spāli ad epar va
lent ꝛ hic cū ꝓprietate epata gallinaꝝ non indurata. ꝛ epata
anatū de qbus ꝓpter p̄mā ꝯuenientiā cū epate dixit Azarariꝰ
26. pticula ꝙ curāt fluxū lotiuū epaticū. Valent ēt cū singula
ri ꝓprietate epata lupi ꝛ vulpis si decoquanꝛ elisata vt nō du
rescat cū brodio illaꝝ carniū ꝛ spāliter in quibꝰ decoqūtur ra
dices cicoree ꝛ apij cū modico isopi. si ēt assenꝛ sup graticula
tempate ꝯueniunt. Et cū his semp cum decoquunꝛ apponaꝛ
aliqꝺ aromaticū. ꝛ maxie cinamoᵐ in cāu ē ꝯueniēs. De p̄pa
ratis tñ habita intentiōe ad ꝯiunctā mām assata ꝯueniētiora
sunt quā elissata. Nā de h dixit Alexander assata suauius re/
cipiunꝛ ꝛ meliꝰ iuuāt. Intelligaꝛ cū pñt sufficiēter digeri a stoᵒ
ꝛ qñ ad ea inclinat apetitꝰ. qꝺ si apetitus iclinaret ad elissata
illis eēt vtēdū. lꝫ nō cū brodijs ꝛ iuribus i notabili quantitate.
nā a dictis iuribus caueñ est vel saltē eis pce vtēdū ad vētris
aliqualeꝫ lenitionem. vnde. A. in hoc capitulo asclitis a causa
calida dixit. Et nō concessi ei vt vteretur iure omnino nisi in die
in quo in potu medicina m ei tribuere volui. Et ita si in cā cali/
da ꝓhibuit multo magis ēt ꝓhibuisset i frigida vl' gradualiter

ꝑata. Oua gallinaꝝ aliquotiēs ad ꝟtutꝭ restaurationeꝫ ꝯcedi pñt si fuerint elissata tremētia: lꝫ q̄dā viscositate epati nō ꝯueniāt: ꝑꝑ quā cām. d. Aui. i cura fluxus vētris absolute dixit ꝙ ouuꝫ nō ē ꝯueniēs epatico. sꝫ tot sunt reliqua eiꝰ iuuamēta ex facilitate digōnis eiꝰ ⁊ paucitate supfluitatū cū ꝯuersione eiꝰ in sanguinē ꝓportionatissimū vt voluit Aui. inde viribꝰ cordis. Ego in hoc cāu non auderē ꝓhibere vsuꝫ eoꝝ si pce sumanť ⁊ añ reliq̄ cibaria. De lacte aūt ꝑꝑ diuersas sñias hincinde illustriuꝫ auctoꝝ possent multa dici d̄ exhibitōe eiꝰ in hac dispōne Sꝫ breuiter ꝯcludēdo dico vt ēt declaraui in caplo isto quod ꝑter lac camelaꝝ ⁊ capraꝝ depascētiū in regiōe i qua repiuntur camelle vel ēt capraꝝ q̄ depascunť ex herbis i cāu nr̄o cōferētibꝰ i mōtibꝰ ꝓcipue vt cū thimo calamēto isopo ⁊ silibus ꝙ nullū aliud lac ē ꝯueniēs via cibi: ꝑꝑ id ꝙ ē nā frigidū ⁊ humidū: lꝫ hēat bonā ꝯueniētiā cū epate cū ꝓprietate maxie caprinū: lꝫ forte via medicinaꝝ lac caprarū ⁊ aqua eiꝰ possit esse mater infusionū ⁊ decoctionū multū ꝯueniens ꝑꝑ ipsius subtileꝫ penetratōeꝫ ⁊ appropriatā ꝯueniētiā ad epar ⁊ q̄cquid de h̄ dicit Gordonius cū eius pace suā sñiaꝫ hic nō approbo. De ferculis aūt ꝯueniētibus in casu in q̄bus ꝯditi pñt reliqua sunt brodia ciceꝝ ⁊ decoctōes herbaꝝ appropriataꝝ qualia sunt caulis feniculus ⁊ radices eius ⁊ folia apij ⁊ radices eiꝰ ⁊ isopus ⁊ endiuia ⁊ cicorea cū radicibꝰ eaꝝ ⁊ calamētum ⁊ cressones ⁊ spargi. radices ēt rapaꝝ ⁊ maxie naponū ⁊ hiringoꝝ ⁊ karobaꝝ faciūt decoctōes ꝯueniētes cū carnibꝰ cōuenietibus i q̄bus fieri pñt fercula ꝯueniētia vt panata ⁊ far cū cortice suo ⁊ panicū ⁊ cū ouis diuerso mō ꝯponēdo ēt cū eis d̄ passulis ⁊ d̄ pineis ꝑpatis ꝑus. s. infusis in aqua calida ⁊ agitatis ⁊ exicatis ⁊ fisticis talꝭ ꝑpatis incisis i pauca q̄ntitate fm ꝙ magnifica dñā sua ꝯponere solet. Et si placerēt aliq̄ radices porroꝝ vel cepaꝝ nō discōuenirent. Pñt ēt fieri salsamēta q̄dā cū appropriatꝭ cū epatibꝰ galinaꝝ vel anatū vł cū micha panis sui ⁊ cū pineis vel amigdalis ꝯtritis ⁊ passulis sine arillis cōmistis cū aceto passulato vel cū modico vini granatoꝝ muzoꝝ ⁊ modico zucharo aromatizādo cū spēbus ꝯueniētibꝰ in casu talia saporamenta ⁊ reliq̄ cibaria factis vt ℞. cinamomi. ℥ ʒ. galange. añ. ʒ. ß. spice calami aromatici. añ. ʒ. iij. anisi feniculi. añ. ʒ. ij. sandal. al. ʒ. i. ß. spodij. ʒ. i. epatis adib. ʒ. ij. zuchari ad 4ᵐ totiꝰ fiat puluis. Et si aliq̄d itraret q̄d essꝫ appetitui discōueniēs extrahať vt res saporosa reddať. ⁊ ita in estate pñt fieri saporamēta cū suco scariole ⁊ endiuie ⁊ acetose parum cum modico cinamomi et aceti passulati et hoc infestante siti ꝑ ꝯdimētis ferculoꝝ. De oleis valet oleuꝫ amigd. amar. oleū ꝓprie ēt fisticoꝝ multū in cāu comēdať ⁊ ita de pineis ⁊ cissamo. De fructibꝰ aūt cōiter laudanť auelane. sꝫ i totū mihi nō placēt. Sꝫ i fisticis stat nōbile iuuamētum in modico vsu. sꝫ i amig. ⁊ vuis passis sine iteriorib' oēs ꝯueniūt maxie si passe ñ fuerit nimis duces. a reliq̄s fructibꝰ. ⁊ maxie recētibꝰ oio cauēdū ē. Granatis tñ aliquotiēs ad dulce d̄clinātibꝰ maxie ad extictōꝫ sitꝭ vti ꝯuēit. Oibꝰ tñ fructibꝰ ēt laudabilibꝰ dictꝭ pce vteñ ē. nā amigda. ⁊ auelane sūt suspecte ꝑꝑ difficultatē digōis. ⁊ fistici suspecti ꝑꝑ excessiuā caliditatē ⁊ passe dulces cū granatis dulcibꝰ ꝑꝑ dulce: vñ eis vti opꝫ hora furtiua vt dixit. A. de dactilis. i. raro. Circa potū ē bene aduerteñ q̄m ex textu. d. A. ⁊ ēt quorūdā alioꝝ vř colligi posse in ordinādo potū ꝙ nō dꝫ eū sumere ieiunus neq̄ꝫ sup cibum imo post horā ⁊ Serapio voluit ꝙ expectēt post comestionē spaº lōgo deinde bibāt parū vna vice. ex q̄bꝰ sentētijs auctoꝝ multi praticātiū colligunt ꝙ infirmus ñ dꝫ sumere potū tpe comestionis sed post cibū ⁊ comestione ꝑ duas vel tres horas: q̄ sñia ē multum erronea: tū q2 potus necessarius ē ad cibū subtiliañ vt cōuenienter eliquato cibo deduci possit ꝑ venas ad epar ⁊ transire ꝑ ipm epar vt cōueniēter digeri possit ⁊ sanguificari: ⁊ item si exhibereť post duas vel tres horas ab assumpto cibo sequeretur nocumētū q̄d maxie vitañ ē de corruptiōe digōis cibi in stoº ⁊ penetratōe ipius ad epar añ ipsiꝰ digestionē. Cum igiť dixerūt auctores potū esse tardandū post cibū ꝑ horā vel spatio longo nō dꝫ intelligi de potu comiscēdo cū cibo ad debitaꝫ ipius equationē: sꝫ de potu delatiuo iā digesto cibo fm stomacum ⁊ cū iaꝫ transiuit ad epar imo ⁊ ꝓ maxia pte ē in epate digestus. Et hanc sñiaꝫ ꝓ pte insinuauit. Auic. nā cū dixisset post horā dꝫ sumi. addit imediate. Et cū scit sup. infirmus d̄scēsionem cibi a stomaco suple factā esse. i. ꝙ stomacus iā sit inanitus ⁊ sup. penetrauit ad epar ⁊ ꝓ maxia pte ē digestus in epate. nā tunc subtiliata mā ꝑ potū succedētē q̄ remanserat in epate de massa sanguinea in virtute illius vini succedentis fit penetrās dicta mā ad membra ad nutricatōem ⁊ inde virtus refociliať ⁊ mā q̄ cū vrina expelli debēt cōueniētius cū eadeꝫ expelluntť. ⁊ tūc cū talis potus exhibeť nō sumit eū patiēs ieiunus simpliciť q̄m mēbra nō sunt ianita. ⁊ vbi essent ianita nō ꝯueniret talis potus vt pꝫ. Et illā sñiam clarificauit Serapio in verbis suis. nā cū dixerat ꝙ bibāt paꝝ vice vna spaº longo post comestionē addit ponēdo tūc vtilitatē in ꝓpotu q2 huiusmodi vinū ꝓuocat vrinā ⁊ ꝯseruat virtutē ⁊ augumētat caliditatē inatā ⁊ abscindit sitiꝫ. ꝑ h̄ ergo ꝙ dixit ꝓuocat vrinā ⁊ releuat virtutē declarať ꝙ intellexerit de potu qui offerť gr̄a penetrationis cibi ad mēbra. ⁊ nō de potu qui ꝯmiscendꝰ ē cuꝫ cibo ad equatōem istius. Et dictus potus delatiuus ē offerendꝰ spaº longo post cibū vt post septē hor. vel vltra añ futurū cibū per duas horas vel circiter. nā tunc sequūtur iuuamēta q̄ dcā sunt. Ideo cū dixit Auic. post horā nō itellexit horaꝫ vnā numeraleꝫ vt pꝫ ex verbis sequentibus supra allegatis. sꝫ itellexit ꝑ horā spaᵐ tempale q̄ñ iā transiuit cibus a stoº vt dictū ē. Et tunc ꝯuenit exhiberi potū vini antiqui subtilis penetratiui i quantitate duaꝝ vel triū. ℥. ad dictaꝫ intentionē. ⁊ post tardeť ad futuꝝ cibū tanto tpe vt dictū vinū post ipsius digestionē in stomaco transiuerit ad epar q̄d erit tempus duaꝝ horaꝝ vł circiter. Vel pōt intelligi dictū Auic. vt nō bibat ieiunus neq̄ꝫ super cibū. s. post eū subito. sꝫ post horā q̄ñ scit descensiōem eius a stomaco. nā cū sciuerit hoc tunc post horā. s. cum transiuit ad epar exhibeatur parum vini ad fines dictos. Et ad idē venit. Et nō hoc totū bñ. Quale aūt vinū ꝯueniat in quottidiana mēsa nō pōt dari regula determinata. q2 tpe quo ꝯiungereť aliq̄lis ex̄nea caliditas cū vehemētia sitis dēret eē vinuꝫ multo debilius. sꝫ vniuersaliť dꝫ eē subtile claꝝ ⁊ mihi plꝫ de vua rubea lꝫ modicissimi coloris ⁊ multis vicibus ꝑmisceať potꝰ cū cibo. Et hec de dieta sufficiant.

¶ Ad medicinalia igiť veniēdo pº ē ꝯmemorandus cañ. positus a. d̄. A. in sermone vniuersali de curis epatis ⁊ in calefaciendo ⁊ infrigidādo ⁊ humectando ⁊ exicādo siue cum medicinis interius sumptis siue ꝑ exterius localibus cū dixit. Et nō opꝫ vt ad sumū deueniať in ifrigidatōe epatis q̄ꝫ tū possibile ē ⁊ ꝑducat sup. ꝑ infrigidatiōem ad ydropisiꝫ. s. sup. ꝑꝑ minutionē calidi nālis. neq̄ꝫ in calefactiōe eius sup. ꝑueniať ⁊ ꝑducat ad arefactiōem. s. ꝑꝑ caliditateꝫ excessiuā resoluētē substantiaꝫ epatꝭ. neq̄ꝫ sup. ꝑueniať ad humectatōeꝫ supfluā relaxātē ⁊ remolliēteꝫ substantiaꝫ eius. neq̄ꝫ ad exicationē supfluā exicantē ⁊ extenuātē substantiaꝫ ipius ⁊ ꝯñter inducētē opillationē attenuatoriā. q̄m ipm facilime ꝓpter mollitiē substantie eius exicať ⁊ ꝯstringiť in poris ꝓprijs vel in venis disseminatis ꝑ eū. Nā dicebat ibidē Auic. i caplo cuř apostematis sanguinei. O. quā velociter rñdet duriciei suple epar siue ꝑ calefactionē supfluā siue per exiccationē. Et i caplo apostematuꝫ duroꝝ in fine dixit. Et scias ꝙ epar velociter opillať ⁊ ꝯuertiť in lapideitatē. ⁊ iō multū cauendū ē ab excessiue infrigidantibꝰ ⁊ calefacientibus ⁊ exiccantibus ne sequanť nocumēta que dicta sunt ꝓpterea cū ē necessaria alteratio calefaciēdo vel exiccando fiat cū mensura. Et cū reductū fuerit epar ad eius ꝯplexionē nālem gradualē nō oportebit vlterius ꝓcedēdo alterare calefaciēdo vł exiccādo. Ideo recte addit hic. A. ad textū supius allegatū in sermone vniuersali d̄ curis epatis. Et ꝑꝑ hoc oꝫ vt scias quātitatē. i. graduꝫ ꝯplexionis nālis epatis q̄d curas ita vt cū reduxeris ipm ad eā suple quātitatē stes. s. nō vlterius calefaciendo vel exiccādo q̄d suple intende ꝯfortādo cū appropriatis nō eleuatis in gradu respectu complexionis nālis eius. ¶ Hoc itaq̄ꝫ supposito pro cura medicinaliū stant due principales intētiōes. Una ꝯsistit ad mām ipam ledenteꝫ ⁊ actu ꝯiunctā euāndo multipliciť. s. sensibiliter ꝑ clisteria vel ꝑ medicinas datas desup. lꝫ clisteria in hoc cāu coniuncta qualitate corporis ⁊ delicata eius nā cū situ mãe ꝓ pte mihi magis placeant quā ꝑ supius oblata vt supra dictū ē. fit ēt sensibilis aliquotiēs euacuatio de mā ꝯtenta in mirach lꝫ ēt fieri possit euātio sensibilis ꝑ intestina cuꝫ medicis localibꝰ appositis supra vētrē que ēt si correcte offeranť ⁊ in ꝯueniēti dosi magis placent quā per supius oblate fieri ēt pōt euātio isensibilis ꝑ iunctōes extrinsecus applicatas ⁊ sacellatis ⁊ fomentatis stuffas vnguēta ⁊ cerota ⁊ huiusmōi ad ventrē occurrentia. Scd̄a intentio ꝓncipalis ꝯsistit in ꝯfortādo virtutes nāles stomaci ⁊ epatis ⁊ alioꝝ mēbroꝝ lesoꝝ que omni tpe ⁊ i toto ꝓcessu cure est obseruanda ⁊ hoc fieri pōt cū sirupo ⁊ cū ꝯfectꝭ

⁊ pulueribus subtilissime tritis ⁊ exhibitis.
¶ Circa igitur primuꝫ expediendum quoniam euacuatio fien
da per ventrem cum materia ꝑpter existẽ in sitibus in qbꝰ iclu
ditur difficulter sit educibilis siue per medicinas siue p clisteria
vel alia applicata exterius laboriose soluẽtia nisi prepareť ad
adductõnẽ saltẽ cũ apientibꝰ meatꝰ ⁊ poros p quos educenᵈ
ẽ ⁊ cõfortãdo ꝟtutẽ epatis ꝑncipalr vt expulsiua vigorata for
tior reddať in expellẽdo idcirco mã prius ẽ aliqualiter digerẽ/
da ad itellectũ datũ. postea per ordinẽ ẽ euãnda. Et qm̃ talia
digestiua ꝯueniẽtia sunt subtiliatiua aperitiua ⁊ stante mã pec
cante in intestinis vel in stomaco cõi de fecibus vel reliquijs ci
bi vel flegmatibꝰ nisi prius educať exhibitio dictoꝝ digestiuoꝝ
esset ad noceñ. idcirco cõueniẽs ẽ prius euacuare mãs cões
cum clisteri cõi nõ appropriato postea deuenire ad digestiã ⁊
ꝯñr ad euacuãtia approꝑata. ¶ Primo igiť fiat clistere vt. j.
℞. bletis. mercurialis floruꝫ camomille meliloti eupatorij añ.
M. i. pitarie. M. ß. fiat de his decoctio in ꝺbita q̃ztitate aq̃
deinde facta collatura de eadẽ sumať libř. i. ß. ⁊ addať cassie
extracte nouiter. ʒ. vj. yerepigre puluis zuchari añ. ℥. ß. olei ꝺ
lilio olei camomille ⁊ ami. dl̾. añ. ℥. i. ⁊ cũ. ʒ. iij. salis fiat clistere
Et est notañ ꝙ h̾ clisteri vti põt tute stante vẽtris stipticitate ⁊
alternatis diebꝰ vbi de clisteribus infra dicẽdis appropriatis
ad mãm euãndã nõ erit vteudũ nisi interpositis adminus tri/
bus vel quatuor diebꝰ. Facto igiť clisteri eductiuo mãeꝝ cõiũ
ad ꝑparañ mãs vt educãtur cum appropriatis fiat sirupus vt
infra. ℞. sirupi de duabus radicibꝰ. s. feni. ⁊ apij. ℥. ij. sirupi de
bisanthijs ⁊ sirupi de absinthio añ. ℥. j. aquaꝝ cicoree eupato
rij. ⁊ endiuie añ. ℥. ij. misce clarificeť pro duabꝰ vicibꝰ cũ modi
co cinamõi. ⁊ istos duos sirupos accipiat semp anteq̃ꝫ sumať
medicina eductiua vel p clistere appropriatũ vel aliter. Sꝫ cũ
erit facta nã obediẽs ad euõnẽ de mã ꝯiũcta qꝛ appeat edu/
ctio de mã manifesta ⁊ facilior fiat euãtio cũ medicinis appro
priatis de eadẽ mã tũc cũ dictis sirupis loco aque endiuie ap
poni põt de aqua cuscute ⁊ aromatizari cũ modico spice. Et si
displiceret continue vti sirupis digestiuis quos tñ sirupos pos/
sumus in ꝑcessu fortificare facta sensibili euõne de mã exiben
do sirupos de prassio ⁊ de isopo cũ aquis apij feniculi ⁊ cus/
cute. Possumus ẽt facere ꝯfectiones ad hãc intẽtionẽ fm for
mam vt infra. ℞. diacurcume i qua ẽ spes ad oẽm idropisiꝫ. ℥.
ß. specieꝝ diarodon abbatis. ʒ. i. epatis adib. ʒ. iß. misce cũ si/
rupo de eupatorio fiat ꝯfectio de qua põt sumi coclear vnum
in mane loco sirupi. lꝫ ẽt h̾ valebit in fa intẽtione ꝑncipali ꝺ cõ
fortatione mẽbroꝝ. Tandẽ facta ꝑparatiõe ad soluẽdã mãm
singula ebdõada fiat vt ifra. ℞. folioꝝ cauliũ mercurialis ble
tis añ. M. i. cuscute calamẽti eupatorij meliloti ⁊ cãomil. añ.
M. ß. cartami. ʒ. ij. buliãt in aqua debite q̃ztitatis ⁊ facta col
latura sumãtur. ℥. xv. in qbꝰ buliãt tribus ebulitionibꝰ. ʒ. iij. sol/
danelle ⁊ facta exꝑssiõe ⁊ collatura addanť. ℥. ij. vrine capre
⁊. ℥. ß. yerepigre ⁊ cũ. ʒ. ij. salisgẽme fiat clistere ⁊ spero ꝙ illꝺ
sufficiet ad debitã solutionẽ faciẽdã. Et qñ nõ sufficeret posset
addi. ʒ. i. vsq̃ꝫ ad. ʒ. ij. trociscorũ de reubarbaro vel. ʒ. ij. solda
nelle puluerizate in dicto clisteri. Et qñ esset intẽtio ẽt magis sol
uendi extracta vrina capre vel trociscis de reubarbaro posset
addi. ʒ. i. vsq̃ꝫ ad. ij. de electuario facto ⁊ in cãu multũ apto iu
uare ⁊ notabiliter rectificato ⁊ ꝑparato cuius descriptio est vt
j. ℞. masticis spice rosarum reubarbari lace. añ. ʒ. ij. laureole
prepate. s. priꝰ infuse p duos dies nãles i suco citonioꝝ ⁊ ace
to. ʒ. iiij. agarici turbit. añ. ʒ. i. misceanť ⁊ distẽperenť cũ carne
citonioꝝ coctoꝝ ⁊ melle ⁊ paꝝ aceti ⁊ fiat i forma electuarij.
Et si pur nõ sufficiẽter educeret põt addi ⁊ in dosi eiꝰ vsq̃ꝫ ad
ʒ. iij. Et spero ꝙ si ẽt poneret. ℥. ß. eius supra vmblicũ ẽt iuua
ret in cãu educẽdo mãs p ventrẽ ⁊ nõ laboriose. Si ẽt appone
renť. ʒ. ij. colloquintide ꝑus iuncte cũ oleo amig. dul. ⁊ citonio/
rum spero ꝙ solueret ẽt per vẽtrẽ ⁊ eẽt fortiꝰ. Per supius aũt
si aliqñ fiẽda ẽ euõ cũ medicinis ebibitis ñ trãsirẽ ad fortiores
q̃ꝫ ad trociscos de reubarbaro dãdo ex eis. ʒ. iß. vsq̃ꝫ ad. ij. si
expedit. vel ẽt vsq̃ꝫ ad. ʒ. i. ℈. i. soldanelle cũ aqua lactis capri
ni ad fortiora nõ trãscendetẽ. Sꝫ si cũ clisteribꝰ possumus ad/
implere intẽtionẽ nostrã magis plꝫ. Sꝫ si virtꝰ multũ fortifica/
reť ⁊ esset inclinatio ad pillulas possent ẽt sine timore exhiberi
pillule Rasis 7º. cõtinẽtis dãdo. ʒ. i. vsq̃ꝫ ad. ʒ. iß. vt infra. ℞.
yerepigre. ʒ. iij. turbit electi. ʒ. iiij. lace lote. ʒ. ij. rauedseni salis
indi. añ. ʒ. iß. suci pollicarie seu eupatorij. ʒ. iij. anisi se. apij ra/
dicũ squinanti añ. ʒ. i. mirabola. citri. ʒ. iij. terranť ⁊ distempen/
cũ suco solatri ⁊ fiãt pillule. Laudo ẽt fieri suppositoriũ iterdũ

ad educẽdũ ẽt mãm appropriatã ⁊ marie vẽtositatẽ factã vt
j. ℞. folioꝝ rute seminis vrtice cimini añ. ʒ. i. salis paꝝ cũ mel/
le loto i aqua camomille fiãt suppositoria longa. ẽt i hoc sunt
partiẽde semper euõnes. Et in tp̃e medio cõfortãda ẽ nã oibꝰ
ingenijs de quibus infra semp in hoc obseruãdo vnũ can. posi
tũ ab Auic. in cura cacesie qui ẽt est cõis ad als spẽs cũ dixit.
Et oꝫ subtile sit studiũ in soluẽdo eos ⁊ seperes i eis id qꝺ i po
tu sumũt. i. diuide solutiua vt nõ tota mã simul euacueť. sꝫ pau
latine ne fiat labor in nã. De hoc etiã dicebat ideꝫ Auic. in cu
ra asclitis loquẽs de euacuatõe per solutiua. Et oꝫ vt nõ sit su
bito imo scđm vices. nã ꝙ subito ẽ mortale ẽ ⁊ puũ nocumẽtũ
debilitat epar vt dixit ẽt Rasis 7º ꝯtinẽtis scribiť oꝫ vt idropi
cus laxeť cũ eo ꝙ educit aquã moderate ⁊ paulatiꝫ qm̃ nõ ẽ
laxãda aqᵃ subito vt dicit ⁊ istud semp ẽ bene menti tenenduꝫ
in euãtionibus fiẽdis. Per alia ẽt ingenia fit euacuatio sensi/
biliter de mã aliquotiẽs idrope vt per flobothomiã vomitũ vel
ꝓuocatiõem vrine. Sꝫ flobothomia in casu nostro nõ hꝫ itro
itũ. ẽt vomitus ⁊ ꝓuocatio vrine nõ nisi cũ maxima difficultate
⁊ laboriose euõne possunt educere mãm dictã idcirco de illis
ẽt nõ factõ mentõnẽ. sꝫ veniemus ad illud ingeniũ euõnis sen
sibilis vt per sudorẽ ꝓuocandũ ꝑcipue cũ stufa. Laudo igitur
alternatis diebus ⁊ dimissa die euõnis spãlis cũ clisteri soluti/
uo vel alio mõ qm̃ in eo nõ ꝯpetit stufa. sꝫ sequẽti die ⁊ postea
scđm ordinẽ interpolãdo diẽ fiat stufa post expulsiões supflui
tatũ cõium in mane vel in scđo digesto cibo fꝫ totũ in stomaco
situato corpore supra discũ pforatũ fm ventrem fiat aũt deco
ctio p stufa vt infra. ℞. radicũ ebuli corticũ radicũ interiorum
vlmi radicũ feniculi radicũ cicoree ⁊ ẽdiuie ⁊ radicũ apij. añ.
℥. ij. aristol. rotũde radicũ acori añ. ℥. i. ß. cipi. ℥. i. mellilotí ca/
momille eupatorij pitarie sticados. añ. M. i. ß. calamẽti pule
gij rute maiorane cuscute. añ. M. i. seminũ anisi cimini carui
ameos. añ. ʒ. i. salis cõis ⁊ salis nitri añ. libř. i. sulfuris. ℥. vj.
ferruginis ferri. libř. ij. boliãt oĩa in brenta vna aque cũ situlis.
ij. vini albi prius buliẽdo radices ⁊ mineralia ꝑter sulfur. dein
de ponẽdo semina postea flores ⁊ herbas cuꝫ sulfure versus
finẽ decoctõis ⁊ fiat in totũ ꝯsumptio tertie ptis ⁊ reserueť ꝓ
vsu recipiẽdo fumũ calidũ per quartũ hore vel vsq̃ꝫ ad mediã
horã nõ expectãdo laxationẽ virtutis. quo facto ponať sup le
ctulo ⁊ exicceť cũ pãnis deinde fiant sacelatões cũ saculis ca
lefactis factis cũ medicinis resoluẽtibus ⁊ exiccantibus vt. j.
℞. camomille floꝝ aneti. añ. M. ij. rute calamẽti. añ. M. i. ß.
milij. M. ij. cimini carui cẽtauree. añ. ʒ. i. baccaꝝ lauri. ℥. ij. sa
lis cõis. ℥. iß. fiant saculi tres. Et si nõ sufficiunt simplicia addã
tur fm ꝑportionẽ ⁊ possunt calefieri bis vel fiant sex saculi ⁊
ponanť tres vna vice postea alij tres succedãt semp cauendo
ne ponanť supra regionẽ epatis ꝯñter ne mã nimis exicceť ⁊
mẽbra ꝯstringanť ꝑpter exiccationẽ fortẽ. Et post sacelatiões
fiat inũctio cũ oleis resolutiuis ⁊ humectatiuis vt. j. ℞. olei de
lilio. ℥. ij. pinguedis galline. ⁊ anatꝭ ⁊ olei amig. dul. añ. ℥. i. cro
ci. ʒ. ß. misce. Circa tñ regionẽ epatis fiat iunctio ad ꝓhibitio
nẽ calefactionis nimie ⁊ dissolutõis epatis cũ aliqualiter refri
gerantibus ⁊ ꝯfortantibus vt. j. ℞. vnguẽti sandalini. ℥. ij. olei
ros. olei absinthij. añ. ʒ. ß. spice spodij se. endiuie puluerizatoꝝ
añ. ʒ. ß. misce cũ modicissimo aceti. postea qescat per horaꝫ ⁊
sumať cibus sibi ꝯueniẽs. Sequẽti aũt die ad exiccationẽ ⁊ re
solutõem humidi ratũ circa crura fluxaꝝ in tinello ꝓuo ponan
tur due ptes arene subtilis ⁊ vna ps terre mineralis ferree ⁊
calefiat. ⁊ in eo teneanť crura per tempus. Fiãt ẽt saculi ex ea
mã calefacta ⁊ ponanť ad coxas fortiť adherenᵒ. deinde cum
steterit p tẽpus ꝯuenit vt fiat inũctio ad crura cũ oleis vt. j. ℞.
olei spice yrini ⁊ camomille añ. ℥. i. misce. Ad hanc ẽt intentio
nẽ valẽt si supligenť cruribus ⁊ pedibus spongie noue cũ fas/
sia ⁊ teneanť ita nocte vel saltẽ die. Et si prius spõgie dicte fue
rint infuse tribus vel q̃ttuor vicibus in aqua cinere. postea ex/
presse ⁊ exiccate ad ignẽ paulatine qñ nõ pñt exiccari ad solẽ
erit maioris efficatie in cãu nr̃o. Cõuenit ẽt in die stufe recepta
stufa loco sacelatõuꝫ vt sepeliať fꝫ vẽtrẽ in minera terrea fer
rea calefacta sufficienter. ⁊ postq̃ꝫ sic steterit quasi p horã me
diã vel circiter fiat iunctio per modũ dictũ supra cũ humectan
tibꝰ. In diebus aũt in qbus nõ fit stufa põt fieri inunctio cum
oleis magis calefactiuis ⁊ exiccatiuis in mane ⁊ sero vt. j. ℞.
oleoꝝ de lilio ⁊ de spica. añ. ℥. i. ß. olei laurini ⁊ olei de yreos
añ. ℥. ß. misce. Posset ẽt fieri emplastrũ supra ventrẽ loco in/
unctionũ factũ ex stercore aĩalis. Et qm̃ stercora cõia bonum
sunt ꝯferenda laudauit Rasis stercus caprioloꝝ. nã dixit ꝙ ñ

eſt fetēs:imo ꝙ hꝫ bonū odorē.⁊ ſi pur ꝑticipet aliquo malo/ odore poſſent miſceri q̄daꝫ a romata vt ſpica thus cipi ⁊ ſilia. ꝯcule ē̄t marine ꝯtrite cū carnibꝰ eaꝝ ⁊ emplaſtrate ſup vētrē ſūt ꝯueniētes miſcēdo cū eis ꝺ ſpica puluerizata ⁊ cipis. Emplaſtruꝫ quoqꝫ ꝺ baccis lauri in h̄ cāu comēdat̄ ſemp memorie tenēdo ne talia calefaciētia ⁊ exiccātia mltuꝫ attingant ad regioneꝫ epatis.

¶ Cōſequēter ſuccedit alia itētio gn̄alis de ꝯfortatōe mēbroruꝫ nālīū. Et hec ꝯplet̄ cuꝫ exhibitis ꝑ os ſingl̄r in forma pulueris ſubtiliſſimi in diebꝰ q̄bus nō ſumūtur medicine alie ſolutiue. Si etiā illis diebꝰ ſumerent̄ nō eēt incōueniēs. Fiat ergo deſcriptio pulueris vt. ℈. ℞. radicū endiuie ſilueſtris radicū cicoree exiccataꝝ an̄. ʒ. iij. cinamomi. ℥. ſ. caſſie lignee. ʒ. ij. epatꝫ adib. ℥. ij. miſce ⁊ fiat puluis ꝺ quo ſumat coclear vnū magnū cū. ℥. iiij. aquaꝝ vt. ℈. ℞. aquaꝝ cicoree eupatorij abſinthij endiuie cuſcute an̄. ℥. iiij. miſce ꝓ q̄tuor vicibꝰ. Pro ꝯfortatōe ē̄t haꝝ ſpēꝝ vti pōt ſirupis ꝺ q̄bꝰ dictū ē ſupra ⁊ ꝯfectiōe ibidē poſita. Pōt ē̄t ad hāc itētōeꝫ fieri ꝯfectio ꝯfortās nō tantum epar ſꝫ ē̄t ſtomacū in forma morſeloꝝ vt. ℈. ℞. ſtōacoꝝ gallinarū. ʒ. i. epatis lupi. ʒ. i. ſ. calami aromatici cinamomi ſandal. citri. ſpice an̄. ʒ. ſ. cū zucharo diſſoluto in aquis eupatorij abſinthij ⁊ endiuie an̄. ꝙ ſufficit fiat confectio in morſellis. Et iſtis ꝯfortatiuis vel altero eoꝝ ſemp vti oꝫ q̄m hoc ꝑcipit itētio i curatōe vt voluit Raſis. 7°. ꝯtinētis maxie in aſclite. Naꝫ dixit Stude i aſclite ꝓprie ad ꝯfortādū epar:⁊ i timpanite ad ꝯfortandū ſtomacū. Et q̄m cū aſclite ꝯiūgit̄ aliq̄d vētoſitatꝫ idcirco laudabile ē ſemp ꝯfortare ſtomacū ⁊ epar ⁊ ꝓncipalius epar i hac intētōe. Et ita ſit expeditaintentio ꝯfortationis.

¶ Reſtat ſolū vt ponat̄ ordo i his exhibēdis ne ꝯtigat error Singula igit̄ die accipiat̄ in mane aliq̄d de ꝯfortatiuis dictis. ſꝫ ſi intēdamus ſoluere vētreꝫ ⁊ educē māꝫ q̄d ē fiendū ſemel in ebdomoda cū aliquo ſoluēte ꝺ q̄bꝰ dictū ē ꝑus ꝑ duos dies an̄ ſumat̄ ſirupꝰ q ſimul ē digeſtiuus ⁊ ꝯfortatiuus. In alijs ā̄t diebꝰ. i. imediate ſeq̄nti ſolōnē exhibeat̄. ʒ. i. ſ. ꝺ electuario facto ꝯfortatiuo ⁊ i alijs diebꝰ ſumant̄ vl̄ pulueres cū aq̄s ſuis vel ꝯfectio fcā in morſellis ē̄t cū dictis aq̄s ſumēdo vnū morſellū adminus triū. ʒ. ꝓ vice. Poſtea fiāt fricatōes poſt duas horas. Deinde ſurgat ad ſellā. ⁊ ſi nō habuerit ſufficiētē aſſelatōeꝫ recipiat cliſtere cōe factū. Poſtea fiāt inunctōes poſt vnā eūatōeꝫ ſupradicta cū oleis reſolutiuis ⁊ exiccatiuis dictꝫ faciēdo ē̄t ſacellatōes ſi placebit. Et ita alternatis diebꝰ fiat ꝺ cliſteri cōi. In ſcd̄o aūt celebrata ſtomaci digōne ꝯplete fiat ē̄t ſtufa alternatim. ⁊ ꝯn̄r ſequētur ea q̄ dicta ſunt ſc̄m ordineꝫ Et altera die fiant ſacellatōes ⁊ inunctōes vel emplaſtra ſc̄m ꝙ dictū ē. In die medicine ſolutiue tardet̄ cibꝰ q̄zdiu fieri poſſit ꝑcipue ſi ſumat̄ ꝑ os ⁊ tūc ſumat̄ lauatiuū pꝰ ſeptē horas ſiue cū brodio macro ſiue cum aqua ciceꝝ rubeoꝝ ⁊ modico zuchari. Et his ſum ꝯtentus ad laudem dei.

¶ De ydrope yposarca cāta a fluxu ſanguinis emoroidali ꝓ ſpectabili dn̄o Jacobo ꝺ beaquis ciue mediolani. Cō. ſi.

Iſpō huiꝰ nōbil̄ viri. d. Jacobi ꝺ beaq̄s gn̄āli noie ꝺ appellari pōt ydrops. que q̄dē i tres ſpēs a doctoribus diuiſa ē. tympanitē. ſ. aſclitem. ⁊ yposarcam. Quid ſit q̄lꝫ iſtaꝝ breuiter explicabo nō enūeranꝰ cās cuiuſcūqꝫ:ſꝫ tm̄ illiꝰ q̄ ad ꝓpoſitū nr̄ꝫ ꝑtinet:vt habitꝫ certꝫ cāis elicē poſſumꝰ ꝑ ꝓpria ſigna a q̄ cāꝝ pēdet hec egritudo: vt ex ꝯn̄ti ad ipſius curā ꝑfecte veniamus q2 ſine cognitiōe ꝓpriaꝝ cārū alicuius effectus nō deuenire poſſimus in certā noticiā ipſius. Timpanites itaqꝫ ē egritudo imediate dependēs ex plurima ventoſitate humiditatē excedēte contenta ad itra paniculos ipius ventris nō extēſa ꝑ totū corpus. vn̄ ſi ad ventrē pulſet̄ ſonat in modū timpani. Inde dicta eſt timpanites.

¶ Aſclites vero ē egritudo pendēs imediate ex excelēti humiditate ⁊ dn̄io ipſius ſupra ventoſitate ꝯtenta ē̄t i ipſius vētris paniculis appellatis ſiphac ⁊ mirach. ſiue ē̄t inter paniculum cohopientē iteſtina ⁊ ipſa iteſtina. Et inde ſi corpus ab vno latere in aliud latus moueat̄ ſentit̄ ſonus ac ſi eēt alicuiꝰ vaſis moti ſemipleni aqua. Poſſemus tn̄ ſi placeret iſtas ſpēs deſcribere i recto:⁊ dicer̄ Timpanites ē illa actualis ventoſitas ⁊c. ¶ Iposarca vero ē egritudo dependens imediate ex ſanguine quodā aquoſo male digeſto ab epate ad oia mēbra trāſmiſſo mēbra nutrituro ex cuius ꝑſentia omnia mēbra apparēt impiguata ⁊ tumefacta dealbata. Hec itaqꝫ ſpēs ab alijs differt ꝓpterea ꝙ hec ē generalis oia mēbra ꝯplectēs alie vero ſpāles magis maxie iexiſtentes circa mēbra nutritiua vt ipm vētrē ⁊c. Et hec de qua ē nr̄a ꝓncipalis cōſideratio vt patebit bn̄ ꝯſideranti diſpoſitionē ⁊ qualificationē totius corporis ꝑſati domini Jacobi.

¶ Huius ergo intendo cās magis v̄iſimiles aſſignare. Cauſaꝝ itaqꝫ alia ꝯiuncta:alia an̄cedēs. Cauſa ꝯiuncta vt quodā modo dictū ē ſtatio flegmatici humoris ſemicocti ⁊ eiuſdē nō adherētia cū carne ꝑ totū corpus diſparſa. Cauſa vero an̄cedens eſt debilitas virtutis digeſtiue ⁊ in epate ⁊ alijs mēbris: dicēte. Ga. ſc̄o ꝓnoſticoꝝ comēto p̄io. Et vniuerſaliter quideꝫ oēs ſpēs ydropiſis ꝓueniūt a nocumēto an̄cedēte i virtute generatiua ſanguinis q̄n̄ deficit eius opatio ⁊ deeſt ei ꝯplemētū eius. Iſte tn̄ tex. vt apparet intelligēti maxie ꝯtrahit̄ ad hanc ſpeciē appellatā yposarcā. Huiuſmōi aūt virtutis debilitas: aut epi debet̄ ꝑ ꝓprietatē:aut per ꝯperationē in cōitate alioꝝ membroꝝ. verbigrā per cōitatē ſi cor eēt frigidū refrigerās caliditatē iataꝫ ipſius epatis aut vbi ſtomacus eſt frigidus non potens bn̄ ꝯuertere maſſaꝫ cibalē in bonā ſubſtantiā chiloſaꝫ ⁊ ex ꝯſequēti nō bn̄ ꝑpararet digeſtiue epatis ⁊ tūc epar non poſſet bn̄ digerere nec ſequeſtrare humidū aquoſuꝫ ab humido ſanguineo nutribili ⁊ exinde ꝑmanꝫ ꝑmixio humidi ſanguinei cū aquoſitate aut ꝓpter aliquā opillationeꝫ exiſtentē circa gibbū epatis aut debilē attractiuā renū vn̄ nō poſſꝫ tranſmitti humiditas vrinalis ꝑ vias a natura deputatas ſꝫ ibi cū ſanguine ꝑmiſta remaneret ⁊ ꝯn̄ter ad mēbra tranſmitteret̄. Si aūt ꝑ ꝓprietatē inſitā epati ē debilitas digeſtiue:aut hoc ē ꝑ viam reſolutōis:aut per viā inate complexiōis:aut ſolute cōtinuitatis. Per viam cōplexiōis:vt puta ſi epar eēt excelēter calidū tūc per viā ꝯſumptionis ſpirituū deſtrueret̄ opatio digeſtiua. nā virtutis digeſtiue ſpiritus ſunt inſtrumēta. aut ſi epatis complexio eēt maxie frigida:tūc digeſtio foret impfecta q̄m digeſtio calido vigorat̄ ⁊ impficit̄ frigido vt quarto methauroꝝ ab Ariſto. ⁊ Auic. libro p̄io doctrina de virtutibus. Si v̄o ꝑ viaꝫ ſolute cōtinuitatꝫ vt ſi i epate eēt aliq̄d apoſtema aut alia egritudo fcā a cauſa ꝓmitiua tunc impficeret̄ digeſtio vt pꝫ ꝯſideranti. Aut q̄n̄qꝫ per viā reſolutiōis:aut ꝓpter fe. acutā:aut nimiū dolorē:aut eūonem ſanguinis per viā narium:aut ꝑ viam emoroidaꝝ:aut per viā ſeceſſus. Nā cū huiuſmōi oibus euacuant̄ ſpiritus qui ſunt inſtrumēta virtutis digeſtiue. Iſte videre meo ſunt cāe veriſimiliter an̄cedētes ad hanc paſſioneꝫ appellatam yposarca.

¶ Sed nūc ꝑſcrutari intendo que ſit cā ꝓpria i iſto notabili viro. Prio hoc nō videt̄ eē ꝓpter nimiaꝫ cordis frigiditatē q̄m iſte ſatis iracūdus ē ſatis audax ſatis piloſus que oia atteſtātur ſupra caliditatē cordis ē ē̄t ſatis bone virtutis vitalis vt in pulſu ꝑcipit̄. Non ē̄t hec diſpoſitio accidē videt̄ ꝓpter opillationē iam dictā ⁊ renū debilitatem ꝓpterea q2 ſibi multiplicat̄ vrina ⁊ cū hoc bn̄ a ſanguine ſequeſtrat̄ quod n̄ eēt vbi renes debiles eſſent. Nō ē̄t hoc euenire vr̄ ꝓpter ſolutionem cōtinuitatis neqꝫ ꝓpter apoſtema. neqꝫ ꝓpter rē extrinſecus applicatā ꝓpterea q2 circa regioneꝫ epatis nō laborat. Nō ē̄t h̄ accidit ꝓpter ꝯplexioneꝫ calidā iatā excellentē ex quo vrina n̄ eſt tincta imo penitus diſcolorata nec adeſt ſitis nec alia que caliditati epatis atteſtant̄. Hoc ergo euenit a nimia epatis frigiditate. ⁊ nō ab inata. ex quo tpe etatis frigidioris vt puericie nō fuit ex hac paſſionatus. q̄d tn̄ eē debuiſſet ſi ex iata ꝯplexione frigida eueniſſet. Cōcludo itaqꝫ hoc acceſſiſſe ꝑ viam reſolutionis ⁊ nō ꝑ euētū acute egritudis neqꝫ eūoeꝫ ſanguis ꝑ viā nariū neqꝫ per viā ſeceſſus neqꝫ alia via reſolutiōis vt nimio cohitu nimio labore nimia vigilia nimio exercitio ira ⁊ huiuſmodi. Cōcluden̄. ergo vt dixi hoc euenire debuiſſe ꝑ viā reſolutiōis facte ꝑ eūationē ſanguinis ꝑ emoroidas ex quo vt aſſerit ſepe hac paſſiōe infirmat̄ coadiuuāte tn̄ frigiditate ſtomaci q̄d vt dictū ē male epati ſubminiſtrat. Et hec de cāis. ¶ Verū q2 cā ⁊ accn̄s quidē indicāt de ꝯ̄trijs remedijs nā yposarcha q̄ ē accidēs ipiꝰ fluxus emoroidaꝝ indicat de calefactiuis ⁊ apitiuis. ipe autē fluxus ꝯſtrictꝰ n̄ vt teſtat̄ Aui. 4ª. ꝓ. in fine. Qn̄ cā ⁊ accidēs ꝯiungūtur indicantia de ꝯ̄trijs remedijs. ad id eſt magis attendēdū ꝺ quo maior exiſtit ſuſpitio. reliqua tn̄ nō penitus negligēdo idcirco ad ipaꝫ yposarcā ꝓncipaliter inſiſtā ⁊ ad eius accidentia. ¶ Primo ergo q̄ztū ad regimē ſex reꝝ n̄ naturaliū ſit primo aer calidus ⁊ exicatiuus ex quo infert̄ ꝙ n̄ dormiat in loco baſſo ſꝫ in ſolario:ē̄t vbi aer eſſet nebuloſus vl̄ pluuioſus rectificet̄ cū hac ſuffumigatiōe. ℞. thuris maſticis

ligni aloes

lignialoes olibani oiuz.an̄.ʒ.ſ.miſce ⁊ puluerizenẜ ſubtiliſſi-
me ⁊ ex iſto puluere diſpō ſup carbonib⁹ fiat ſuffumigatio ca
mere. ¶ Quātū vero ad cibū ⁊ potū abſtineat ſe ab omni cibo
⁊ potu fri⁹ groſſo ⁊ viſcoſo dulci ⁊ dimittat legumia piſces car
nes bouinas porcinas ceruoꝝ: ⁊ huiuſmodi. Sit panis ei⁹ fer
mētatus cū ſale coctus aniſo feniculo ⁊ huiuſmōi calidis api
tis. vtaẜ carnib⁹ pulinis vitulinis colūbinis nō pinguib⁹ perdi
cibus. Porcinas dimittat pp ipſaꝝ pinguedinē ⁊ viſcoſitatez.
Et generaliter cibi eius ſint boni chimi nutribiles n̄ viſcoſi nō
groſſi facilis digōis abſtineat, tn̄ ſe a cibo ſupfluo: imo n̄ come
dat niſi vrgēte fame: ēt ſe leuet a mēſa ſtāte appetitu. Potus
eius ſit vinū odoriferū clarū ſubtile antiquū ſine miſtione aque
frigide. Et ſi vult vti aqua miſcēdo vinū ⁊ ē laudabile paruz
miſcēdo ſit aqua decoctōis radicū feniculi, petroſilij ſeminum
aniſi feniculi ⁊ ciceꝝ an paꝝ ſuſtineat ſtatiz q̄ztum pōt. ¶ De
motu vero ⁊ quiete dicaẜ ꝙ motus ē maxime iuuatiuus in hu
iuſmōi paſſionib⁹ dūmō fiat an̄ paſtū ſaltē p tres horas. Fiat
ḡ mot⁹ ⁊ exercitiū an̄ paſtū eques vel pedes ſm tenorē virtu
tis ⁊ poſſibilitatis ꝯueniētius ē facere pedes q̄z eques ppea
qꝛ virtutes magis cōfortātur. pori cutis magis apperiūtur ⁊
exinde ſupfluitates vberius euacuātur. Ad hoc ēt iuuāt frica
tōes facte cū pānis lineis aſpis calidis p totū corpus anteq̄z
ſurgat de mane ⁊ ēt ante cenā poſt factū exercitiū ⁊ ſi ex frica
tionibus talib⁹ ſudor ꝓuoceẜ reiterenẜ fricatōes ne ſudor op
pillet poros cutis. ¶ De ſomno vero ⁊ vigilia dicatur quod
ſomnus ſit breuis ⁊ vigilia longa: ⁊ nullo pacto de die dor-
miat: neq̄z poſt cenam niſi per duas horas. quoniam per no-
ctē vapores ad itra ꝯtinenẜ ⁊ i hūiditates ꝯuertunẜ. p vigiliā
ꝟo plures ſupfluitates a corpe reſoluunẜ. ¶ De inanitōe ⁊ re
pletōe. fugiaẜ ois repletio. qm̄ p repletōez exn̄te digeſtiua de
bili ſtomaci ⁊ epatꝭ vt ſupponiẜ nō potēte bn̄ digerere plurime
aggreganẜ ſupfluitates aquee q̄ ad mēbra cū ſanguie trāſeū
tes faciūt hoc accidēs appellatū yposarca vt ſupradictū eſt
vn̄ laudabili⁹ eē dico ꝙ vēter ſit tenuis ⁊ lubricus. Nam hoc
maxie adiuuat ad hāc paſſionē exquo plurime expellunẜ ſup-
fluitates ⁊ reliq̄ mēbra nutritiua reddunẜ fortiora p⁹ viam exo
neratōis. Maxie ēt ꝓdeſt ad cāz vt ad aptionē emoroidaruz
ne exn̄te ſtiptica nā fiat ꝯpſſio ⁊ ex ꝯſeq̄nti illaꝝ venaꝝ aptio.
Idcirco niſi nā ſit leuis nāliter fiat p artē lubrica cuz cliſterib⁹
vt. J. ℞. folioꝝ maluaꝝ violarū mercurialꝭ. an̄. M. i. furfuris.
M. i. ſ. ſeminū aniſi feniculi aneti. an̄. ʒ. ſ. polipodij. ʒ. ſ. co-
quanẜ i ſufficiēti q̄ztitate aq̄ debita fcā ꝯſumptōne in libris. i.
dicte addatur caſſieẜ. ʒ. i. pulueris zuchari. ʒ. ſ. dyafeniconis
yeralogodion. an̄. ʒ. i. olei cōis olei aneti. an̄. ʒ. i. ſ. ſalis cōis
ʒ. ij. fiat cliſtere ⁊ hoc ſilꝭ cliſtere reitereẜ ſm neceſſitatem.
¶ De paſſiōib⁹ animi dicaẜ breuiter ꝙ paſſiōes animi vt gau
diū letitia ⁊ q̄nq̄z ira iuuāt. qm̄ ex iſtis inflamanẜ ſpirit⁹ q ꝯn̄r
reſoluūt humiditates ⁊ hoc quātuz ad res non naturales.
¶ Ad medicinalia ꝟo veniēdo. Prio niſi lōgo tpe ſit fcā eua-
cuatio ꝯueniēs ē eūare illā māz peccātē ꝑus tn̄ fcā digeſtione
vt. ℞. ſirupi ꝺ abſinthio. ʒ. iij. ſirupi ꝯpoſiti ſine aceto. ʒ. i. ſ. aq̄
rū abſinthij betonice melliſſe. an̄. ʒ. iij. clarificeẜ ⁊ aromatizeẜ
cū cinamomo ſpica an̄. paꝝ p trib⁹ vicib⁹. Seq̄nti māe p⁹ digō
nē p⁹ iſtos ſirupos nō inſtāte alio ipedimēto vt ꝺ ꝯiunctōe vel
oppōne lune ⁊ hmōi recipiat ifraſcriptas pillulas. ℞. pillula
rū ꝺ agarico pillulaꝝ fetidaꝝ an̄. ℈. i. ſ. reformenẜ cū aq̄ beto
nice ⁊ addaẜ diadragāti. ḡ. iiij. ⁊ fiat numero. vij. ⁊ poſt horas
vj. fcā eūone pillulaꝝ recipiat lauatiuū ⁊ poſtea prandiū. Se
quēti ꝟo mane recipiat ꝯfectōz vt. j. ℞. tyriace antique metri
dati an̄. ℈. ij. miſce. Laudo ꝯn̄r ꝙ oi die recipiat an̄ paſtuz p
duas horas ꝺ hac ꝯfectōe ad quātitatē medie caſtanee cum
modico vini al. boni. ℞. dyalace. ʒ. i. dyacalamēti. ʒ. ſ. miſce
Si tn̄ ꝯtingeret apiri venas emoroydaꝝ fiat ſuffumigatio de
hac decoctōe calida fumāte vt. j. ℞. roſaꝝ balauſtiaꝝ corticū
granatoꝝ copulaꝝ glandiū. an̄. M. i. ypoquiſtidos acacie ber
beris. an̄. paꝝ buliāt i ſufficiēti quātitate vini ⁊ aceti. an̄. facta
ꝯſumptōe nōbili infundaẜ i dicta aq̄ calibs ignita pluribus vi
cibus ⁊ ex hac ꝺcoctōe ſic effumāte fiat ſuffumigatio. Et hoc
quātum ad preſens ſum contentus.

¶ De ydropiſi timpanite cū fe. a cā cāla epatꝭ. Cō. 52.

f Vpposito ꝑ ꝯſtāti vt ſcribiẜ ꝙ hec diſpō ſit ſpēs ꝓ-
prie ydropiſis dicta timpanites cū aliq̄li ꝑticipatōe
aquoſitatꝭ lꝫ nūq̄z videaẜ abſolui qn i timpanite ali
qd aq̄ ꝯiūgaẜ: vt viſus ē ſentire Raẜ i diuiſiōib⁹ ad ꝑn^m. c. ꝓ-
prio. Suppoſito ēt ꝙ ei⁹ cā effectiua mediata ſit ex malitia cō
plōnis calide ꝯiūcta fe. nō tn̄ multū itenſa cū rubedine vrine
Colligiẜ ꝙ ē hn̄da modica fiducia ꝺ ſanitate vt habeẜ 3° al-
māſ. ēt p rōnē ſatꝭ manifeſtā notā medicis quā adducit Sera
pio 4° briarij ꝙ ē qꝛ res ifrigidātes nocēt ydropiſi. ⁊ calefaci
ētes ꝯfortāt febrē ⁊ addūt ſitiz ⁊ addūt i nutrimtū igneitatꝭ ⁊c.
¶ Nihilominus notabo quedā puncta ad memoriā lꝫ expedi
ens nō videaẜ. qm̄ res viſa ē mihi a ſcribētibus recte itellecta
⁊ egregie vt fieri dꝫ ꝯſulata. Primū ꝯmemoro ꝙ fundamē ē ū
cure dꝫ eē in rectificatōe ꝯplexionis paulatine alterādo ad fri
gidū cū rebus remiſſe frigiditatis qm̄ infrigidādo timor ē ꝺ de
bilitate mēbri ⁊ extinctōe calidi naturalis. Et applicenẜ ēt res
cū frigidis ꝯfortatiue ad calidū iclinate aromaticitate ꝑticipā
tes vt lignialꝭ. vel cinamomi vel abſinthij paꝝ. Nā qn̄ ſedaẜ fe
bris ⁊ fit caliditas nālis equalis tūc fit fortis virtus imutatiua
ſanguinis. ⁊ nō generat tūc ventoſitatē calore nō dominante
agēte in humores. Unde ipoſſibile eſt vt dicebat Gal. quarto
amphoriſmoꝝ in fine ꝯmēti. xi. Sine calore. ſ. dominātē ⁊ innā
li in groſſum aerē mutari illos humores ⁊c. Scdꝫ ꝑcipuū ē vt
talia a dn̄io frigida ſint apitiua ēt cuz ꝯfortatiōe. qm̄ cā ē debi
litas mēbri ſequēs maliciā ꝯplexiōis vt dictū ē cui coniungiẜ
opillatio ex cā nota medicis ⁊ colligiẜ. i4. tertij. c. ꝓprio. Sup
hijs ergo duobus dꝫ fundari ꝑncipalis intentio curatiua. Naz
hec de directo ſumiẜ ab eſſentia morbi cū cā eius. ſ. a malicia
ꝯplexionis calide cui opponiẜ infrigidatio. ⁊ a debilitate mem
bri cui opponiẜ ꝯfortatio. ⁊ ab opillatiōe cui opponiẜ aptio ⁊
ꝓuocatio. Et ſi alia intentio remanet de reſolutiōe ventoſitatis
cū extremis applicatis illa ē minus regularis. cū illa nō ꝯplea
tur niſi per calida formalꝭ vel virtualiter que ſunẜ nata addeẜ
in cām pricipalē. Sup his ergo diſcurrat medicus in applica
tione remedioꝝ. Cōmemoro tn̄ ſpāliter qꝺ eius camera ſit in
ſolario luminoſa clara. 2° ꝙ panis quo vtiẜ nō ſit ex farina fru
mēti ſolū ſꝫ cū notabili mixtura farine ordei vel cū farina ſpel-
te: ⁊ pinſeẜ cū aqua decoctōis radicū endiuie ⁊ apij. ⁊ ſi non
placeret cū dictis farinis ſaltē ſit panis nō delicatus ſꝫ furfu-
raceus cū modico ſalis pinſatus cuz aqua decoctionis ſupra-
ſcripta. Et de hoc feci ſingularē memoriā qꝛ dꝫ maxie obſer-
uari ꝓpterea ꝙ ē cibus ꝯtinuus. Uinū eius ſit al. pauciſeꝝ. vꝭ
ſaltē remiſſi coloris nullo modo vinoſum. ⁊ pce bibaẜ. ⁊ non a
pricipio cibi ſꝫ poſt cibū i nōbili quātitate aſſumptū ⁊ reliqua
ꝯuenienter ad dietā pertinētia obſeruētur que relinquo obſer
uanda medicis aſtantibus.
¶ Circa medicinalia ſingulariter laudo ſirupū ꝺ endiuia ⁊ p
vna parte ſirupū de abſinthio ex quo nō eſt vehemēs fe. cum
aquis endiuie cicoree ⁊ ſolatri. Et ſi dubiteẜ de nimia infrigida
tiōe ponaẜ loco eius aqua abſinthij ⁊ ꝯtinueẜ. viij. vꝭ. x. dieb⁹.
¶ Pro ſolutiuo leui nō tranſcederē ſpēs hiere ſimplicis ⁊ me
diā ptem reubarbari cū 4^a pte mirabolanoꝝ citri. ⁊ cū ſemine
endiuie paꝝ. ¶ Pro ꝯfortāduz exhiberē aliquib⁹ dieb⁹. ſ. viii.
vel. x. tres pillulas de infraſcriptis in mane p tres horas ante
cibū. ℞. trociſcoꝝ dyarodon abbatis. ʒ. i. trociſcoꝝ ꝺ campho
ra. ʒ. ſ. abſintij. ʒ. i. lignialꝭ. ℈. ſ. epatis adib. ℈ ii. cū ſirupo de
endi. fiat paſta. ⁊ ſumaẜ. ʒ. i. pro tribus pillulis, ⁊ bibaẜ paruz
poſt de aquis endiuie ⁊ cicoree. Poſtea fiat redditus ad ſiru-
pos ⁊ eoſdē vel ſibi ſilꝭes i virtute. Deide ad ſolutiuū. Poſtea
ad ꝯfortatiua per ordinē ⁊ ita p circulū ꝯtinuādo. Licet ego
laudē aliqn̄ interpollari ⁊ nām qetari p dies ſemp cū obſeruā
tia debiti regiminis in dieta. ¶ Circa localia exterius applicā
da laudo facta purgatōe ſequētibus duobus diebus inungi
circa regionē epatis cū vnguēto ſandalino addito modico ab
ſinthij puluerizati vel modico lignialꝭ. Laudo circa mediū vē
tris apponi ventoſas ſiccas orificij magni. Fieri etiā ſaculū ex
panico calefacto ⁊ modico camomille. Ad extionē ēt ventoſi
tatis deorſuz habita prius lenitiōe ventris nāliter vel cū cliſte
ri cū appropriatis laudauit Raſis. 7° ꝯtinentis fiāt ſuppoſito
ria cū ſemine rute ⁊ aneti. ⁊ cū melle ⁊ hijs ſum ꝯtentuſ.

¶ De fluxu dyarico cretico flꝭatico ⁊ malācolico. Cōſiliū. 53.

c Aſus. ℞. d. archidiaconi yſpanenſis radicaliter ē
fluxus diaricus cretic⁹ ꝑtim flegmaticus ꝑtiz mlꝭic⁹
de mlꝭia adhuſta ꝯiunctus debilitati ſplenis in at-
trahēdo ⁊ expellēdo mlꝭicum humorē. vn̄ ſepe ag-
gregaẜ in ipſo ſplene ⁊ intumeſcit. qn̄ epar in virtute ſua ex-

pellit ad ipm splenē de mlia vel sanguine melācolico adbusto
vt nāle ē sibi expellere. ꝯiungit ēt ꝯplexioni aliqualit ad calidū
declināti in epate ꝛ corde plus tn̄ ad siccū lapso epe q̄ȝ ad ca
lidū. vn̄ ex simboleitate dominantis siccitatis ad ipam mliam
nō dominātē tn̄ multū caliditate. imo ēt si tpata foret in epate
fit generatio sanguinis mlici per adbustionē vt ex radicib⁹ nā
lib⁹ ex 2° de gnātione habitis declarari posset. cōiungit quoqȝ
cū cerebro i actiuis equaliter vel ad calidū paꝝ declināte sed
ad hūidū nōbiliter lapso accidētaliter vt puto magis q̄ȝ nāliter
pp longas occupatōes in studijs ꝛ speculatōibus ꝛ cogitatio
nibus cū sua dn̄atio sit cogitabūda multum cū corde ad siccū
declināte. stomacus tn̄ sensibiliter ē hūidus ꝛ nō calidus ēt in
ꝓpria specie nāliter. Et ex his adduci pōt cā ꝓbabilis dci flu
xus cretici. qm̄ gnāto sanguine ad melācolicū declināte cū nō
sufficiēter deputat̄ ab hūore melācolico debili splene existente
portio melācolie n̄ ꝯuenīētis nutricatōi mēbroꝝ trāsmittit̄ cum
sanguine ad mēbra ad venas vn̄ factus discōuenlēs sanguis
nutricatōi ꝟm partes nō cōuertit̄ in mēbra sȝ in poris ipoꝝ re
tinet̄ ꝓ tpe vel in venis vn̄ tāta aggregata q̄ȝtitate virtutē op
primēte isurgit expulsiua ad expellēdū ꝛ sic regurgitando per
easdē vias ad epar ꝛ meseraicas ꝓpellit̄ ad itestia vn̄ ē cā ta
lis fluxus melācolici. Et hoc ē q̄ sentiebat Aui. 14. tertij tracta
tu q̄rto caplo prio cū dixit. Et multotiēs qdē ē solutio ventris
epatica qm̄ corpus n̄ recipit nutrimētū ꝛ reddit pp opillatiōȝ
vel pp aliud ꝛc. q2 tn̄ tpe retentōis dictaꝝ materieꝝ in vijs de
bilitat̄ ēt atractiua mēbroꝝ in attrahēdo ꝛ ꝯsequēter epatis a
stomaco fit exinde qꝺ materie etiam kilose ꝓ pte etiam retinē
tur in stomaco q̄ inducūt naturā flegmatis pp ꝓpinquitatē kili
ad fl'a: ꝛ sic pro pte educta ad intestia fl'atica mā fit dictus flu
xus ptim flegmaticus. Ad qꝺ ꝯcurrit ēt fluxus humiditatuȝ a
cerebro flegmaticaꝝ p indigestionē cerebri in eodē multiplica
taꝝ ad stomacū ad itestia. Propter qꝺ ēt aliqn̄ grossa ventosi
tas generat̄ q̄ aliquotiēs i aliqbus vacuitatibus membroꝝ co
artata cū subtiliat̄ dilatat̄ ꝛ extēdit̄ ꝛ causat dolorē vehemētē
ita vt sit aliquotiēs p medicos ēt doctos extimatū qꝺ fuerit do
lor renalis. i. lapidosus ex renib⁹ ꝛ tn̄ nō fuit sicut etiaȝ ꝯtingit
Gal. ꝑncipi medicoꝝ in seipso q fuit deceptus credēs dolorez
fuisse a lapide clauso i additu vrine ꝛ tn̄ nō fuit ex lapide do
lor. sȝ magis ex vētositate ex flegmate grosso gnāta vt scꝺo in
terioꝝ q̄nto caplo ē pulchra istoria. Flegmate ergo descēdēte
apparet fluxus flegmaticus q̄ȝ mlicus ꝯcurrentib⁹ magis ad
fluxū ꝺ māeb⁹ stomaticis vel cerebralib⁹ q̄ȝ ad mēbruȝ a toto
demādātis: ꝛ aliquotiēs ecōuerso: ꝛ aliquotiēs q̄si equal'r ꝟȝ
paritatē cāꝝ. Et ꝓinde tal' fluxus diuersoꝝ coloꝝ apparet ali
quotiēs ad melēcolicū magis ꝺclinās: ꝛ aliquotiēs ad flegma
ticū. fcā tn̄ cretica expulsiōe de mēbris i toto ꝛ a cerebro ꝛ a
toto stomaco ꝛ aliqual'r fortificato splene p⁹ euōnē dicte māe
p tp̄s cōuenientius sanguis ab hūore melencolico depurat̄ ꝛ
ita mēbra cōueniēter nutriunt̄ ꝛ fit i toto restauratio ꝛ in oib⁹
opationib⁹ ꝛ nālib⁹ ꝛ aīalib⁹ vr̄ fortificari. sȝ i ꝓcessu ex radica
li dispōne dictoꝝ mēbroꝝ ēt accidētali habituata cuȝ ad mali
tiā ꝯplexiōis sequat̄ ꝺbilitas tādē debilitatū opatōib⁹ nālibus
vt supra dictū fuit. Fiet aggregatio materieꝝ vt supra ꝛ exin
de fit creticus motus expulsiuus. Pro tāto expedit ad pfectō
nē cure: nō tm̄ remouere accn̄s de fluxu cuȝ cōiungit̄: sȝ oȝ al
terare ꝯplexionis mēbroꝝ ad tempamentū magis vt fiat p̄ser
uatio a futuro casu. Et hec de casu sufficiant.

¶ Expedito sic cāu ꝛ declarato: due prio insurgūt intētiōes ge
nerales. vna. s. curatiua ab actuali fluxu existēte. alia p̄seruati
ua a futuro fluxu. In his tn̄ fere saltiȝ in regīe quo ad dietam
equaliter ꝓcedēdū vr̄. qm̄ vt dicebat Gal'. in libro de heresib⁹
c. i. q̄cūqȝ eniȝ sanāt passiōes iam fiētes hec ꝛ anteq̄ȝ fiāt ꝓhi
bent cōsistere. qm̄ p̄seruādo vt ibidē voluit Gal. indiget medi
cus curatiuis auxilijs ad an̄cipādū ꝛ p̄soluēdū debentē ꝯsiste
re egritudinē que ꝟba ꝛ si videant̄ i medicinalib⁹ adaptari pos
se tn̄ maxie verificant̄ in regīe quo ad dietā. Prio ergo erit ex
pedienda ista intētio de dieta q̄ ē vtriqȝ cōis dispōi. s. actu fien
te ꝛ future fieri. Secūda intētio ad correctionē fluxus vt flux⁹
est. Postrema intētio erit ad factā dispōēȝ ps curatiua: q̄ ma
xime versabit̄ circa 2°. ꝓrimū circa euōnē māe cōiuncte. ꝟo ad
correctionē fluxus vt flux⁹ ē. Postrema intētio erit ad p̄seruā
dū cū alterātib⁹ ꝯplexionē mēbroꝝ lapsoꝝ ꝟsus tempamētuȝ
magis: ꝛ cū cōfortātib⁹ ꝟm determinatas ꝟtutes medicinaruȝ
dicta mēbra vt ipoꝝ opatiōes icolūes fiāt quoꝝ defectu ꝛ la
psu aggregātur māe q̄ postea cāe sunt flux⁹ vt supra visum ē

¶ Regimē ergo in reb⁹ nō nālib⁹ in hijs obseruet̄. Prio qdē
aer vitet̄ ois grossus nebulosus ꝛ vētosus opacus ꝛ obscur⁹:
nisi tpe somni. nō sit tn̄ ad aliquā q̄litatuȝ a medio nōbil'r exce
dēs. sȝ ad tēpamentū iclinet̄ ꝛ actiuis ꝛ passiuis: Nā pp dif
formitatē sanitatū mēbroꝝ diuersoꝝ vbi hēret̄ ad aliq̄ȝ extremi
tatū nōbil'r ꝛ ad vnā mēbri dispōnē aptā ēt iuuare alteri ꝯrie
dispōni posset officere. qm̄ si ad caliditatē declinauerit ꝯiūcta
sicitate i corde ꝛ epate vt dictum ē preparat ad adbustionem
hūoꝝ. ꝛ sic ad melancolie generationē p adbustionē. qꝺ si fue
rit ad frigidū declinās ipm cerebrum. ꝛ stomacus in digerēdo
ledent̄ ꝛ in malicia augebunt̄. Idē si ad siccū ꝛ ad humidū vt
pȝ intuenti. Laudo tn̄ vbi sit a tpamento recedēdū saltē i pas
siuis magis vertendū eē ꝟsus humidū q̄ȝ siccū. cū cor ꝛ epar
ad siccū declinēt quoꝝ influxu magis disponit̄ hitudo ꝯplonis
totius corporis sup h̄. Ergo tanq̄ȝ ex radice iferat̄ q̄ tpe esta
tis nō est sub sole. neqȝ in locis calidis habitādū. neqȝ tpe hye
mis multū apud ignē standū. neqȝ in stufis. qꝺ vbi fuerit i esta
te necessaria rectifica° aeris ad frigidū ꝓpter itemperiē cali
ditatis fiant irroratōes i camera sue habitatōis cū aqua ros.
ꝛ viola. nenufaris ꝛ similiū frigidoꝝ. vel effundāt̄ folia salicum
ꝛ vitis infusa prius in aqua fontis p cameraȝ vel flores rosa.
violaꝝ nenufaris ꝛ hoꝝ huiusmōi aspgant̄ p camerā neqȝ exe
undū a domo in estate nisi horis recentibus vt mane in princi
pio diei an̄ tertiā ꝛ in sero vltra. xxij. horā. Sit ēt aer sue camer̄
in tali aeris ꝯstitutiōe ex septētrione. ita qꝺ fenestra sit hn̄s spi
raculū versus septētrionē. In hyeme aūt sit camera in alto cō
stituta inter duo solaria cuius fenestra verta ad oriēs vel meri
diē. Et vbi sit indigentia rectificationis aeris ad ca^m fiat ignis
ꝯmensuratus ex lignis salicū alberaꝝ oniciaꝝ ꝛ laricū dimittē
do ligna acuta fortia vt q̄rcus lauri iunipi ꝛ huiusmōi. Et ma
gis valebit aromatizare domū cū aliquo suffumigio calefaciē
te nō multū exiccāte. vt acceptis thurre sandaraca ꝛ corticib⁹
pomoꝝ redolētiū oibus simul positis sup carbones i camera.
Fumigatio ēt ex terbētina in hoc cāu nō discōuenit. Et hoc est
bn̄ obseruandū de regimine aeris qm̄ solus tm̄ imutat q̄ȝtum
relique res nō nāles vt visa ē sn̄ia Gal. ꝛ scribentiū cōiter ter
tio thegni. ¶ Vitet̄ exercitiū vehemēs ꝛ intensiue ꝛ extensiue
ꝓpter cām notā. Fiat ergo suaue ad extensionez magis decli
nās quā ad intensionē pedes vel eques. Sed exercitiū pedes
magis laudet̄ per duas tertias hore vel circiter p loca aliqua
liter inequalia. nisi an̄ illud tēpus icurreret lassitudinē naȝ ꝑus
cessandū ē. tpe tn̄ fluxus actualis tale exercitiū ē discōueniēs
imo qeti opposite huic exercitio ē inherēdū. Qꝺ dictū ē notan
dū q2 ēt exerci^m vt fricatio membroꝝ supioꝝ brachioꝝ vel spa
tulaꝝ. s. ēt tpe fluxus ē in casu laudatuȝ. Sed vbi ad pseueran
dū fiat exerci^m nō fiat nisi expulsis supfluitatibus cōibus ꝺ vri
na ꝛ egestionibus postea quietet̄ nā per tp̄s an̄q̄ȝ cibus suma
tur nō laudo tpe fluxus fricationē mēbroꝝ iferioꝝ qm̄ materie
deorsuȝ ꝯuertunt̄. ¶ Somnus sit moderat⁹. vt. 7. vel. 8. horaꝝ
nocte factus. sȝ nō vltra ꝓlonget̄ ꝓpter cerebri ꝛ stōaci dispō
nē. Et vbi tāto spacio dormire nō posset saltē lecto qescat ad ꝓ
hibendū siccitatem. Nō sit diurnus nisi forte in estate post du
as horas ab assumpto cibo. vel qn̄ ex longa ꝯsuetudine ꝯsue
uisset ēt alijs tpibus die dormire. Sed nō transcendat horā vl'
horā cū dimidia. Et dormiat in loco clauso obscuro ꝛ quasi ac
cūbendo ꝛ extremis ēt nōbiliter cooptis. maxie in hyeme ne a
frigore tangant̄. Nō intret ēt ad lectū post cenā nisi adminus
duabus horis transactis ꝛ iaceat capite nōbiliter eleuato. ꝛ n̄
supra ceruicē vel dorsuȝ. Immo ex cōi doctrina ꝑmum ponat
se supra latus dextrū ꝛ modico sic psistat tpe vt p horā vel ho
rā cū dimidia maxime si nō steterit post cenā adminus duab⁹
horis ad introitū lecti. deide voluat se supra sinistrū ꝛ ita pdu
ret vsqȝ mane si sibi facile sit istud obseruare. ¶ Singula die n̄
existēte fluxu hēat bn̄fi^m vētris. vel nā. vel artificio. Unde si n̄
fuerit nā obediēs vel secessuȝ fiat suppo^m cōe de melle. vel ex
radice bletis mondata ꝛ oleo iuncta. cū modico sale supaspsa
ꝛ supponat̄. Aliqn̄ valebit si fiat clistere ex brodio cōi carniuȝ
mediocriter salitaꝝ cū. ℥. i. ʒ. mellis cocti ꝛ dispumati. Et si nō
sufficiat addat̄. ℥. i. cassie nouiter extracte. vel alio ingenio tali
vel simili ꝓcuret̄ oio bn̄ficiū ventris. Continere ēt semel i eb
domoda a cena ē ꝯueniēs. nisi fiat nimia famis tollerātia. nam
talis nocet. ¶ Vitent̄ passiones aīales ad tristiciā ꝛ solicitudi
nē ducētes. nā tales plurimū sunt apte nocere lȝ ēt ira ꝛ timor
noceant. Sit ergo gaudēs sperās ꝛ de mediocribus ēt ꝛ mini
mis iocūdet̄ quāto possibile ē. ¶ Circa regimē in cibo sint iste
regule

regule. Pria regula. Obseruañ φ varietas ciboꝝ ⁊ i natura
sua ⁊ in artifitio ē in casu multū nociua. Unde in cibatiōe ad/
hereat vni vel duobus cibarijs in ꝯplōe sua. ⁊ mō substantie
⁊ artifi° nō multū differentibus. Et in casu laudo'oi tpe magis
elixata q̄z assata. nisi qñ fluxus multū supflueret. qm̄ tūc assata
magis ꝯueniret. Scđa regula. Paucitas in cibo ē multū ne/
cessaria qm̄ mēbra ꝯuenientius digerere pñt ⁊ ianita vł auara
facta magis attrahūt. ⁊ sic ꝓhibet multiplicatio materieꝝ de
qb' supra. Unde semper surgēdū ē a mēsa religiis famis ad
huc remanentibus. Fiat ēt longa ⁊ diligens mastica° eoꝝ que
masticant. Uitent oia grossi nutrimenti vt legumina oia gene/
ralit. caseus p̄cipue antiquus. ⁊ carnes grossoꝝ aialium maxi
me bouū ircoꝝ pecudū antiquaꝝ ceruoꝝ. Et'dicebat Gal. 3° i
terioꝝ. c. 7. qđ maxie caro captoꝝ ⁊ thauroꝝ melancoliā gnāt
Idē dixit đ carne vulpina leporina ⁊ porcina siluestri. ſ3 lepo
rina iuuenis credo ꝯueniat. Et dixit gnāliter φ oia salsa đ car
ne animaliū siue terrestria siue aquosa fuerint sunt nociua. Ui
tent oia viscosa vt pisces squamis carentes maxie tenche ⁊
anguille. Carnes pingues ⁊ muscose quorūqz aialiū ⁊ maxie
gnātōi ꝓpinquoꝝ sūt hui' generis ⁊ cerebella aialiū ⁊ iterio
ra eoꝝ ⁊ pedes ipsoꝝ. Carnes ēt auiū aquaticaꝝ sunt nociue
Cibaria đ pasta maxie azima vitāda st. Sūt eligēda cibaria
q̄ sint facił digōnis boni nutrimēti a tēpamēto i q̄litatib' mani
festis nō multuz recedētia nāe sue familiaria ⁊ amica: p̄cipue
si ex multo tpe fuerint ꝯsueta tā ex nā quā ex artifitio. Uñ iter
carnes volatiles sūt pfectiores q̄z quadrupedū ⁊ ptiuz ante
rioꝝ magis q̄z posterioꝝ. Uñ oi tpe pdices cōueniunt sterne
frācolini ⁊ in hyeme carnes caponū ⁊ fasianoꝝ ⁊ auiū mōta
naꝝ i rubis degētiū: ſ3 tales aues pp siccitatē eligibiliores sūt
elixate q̄z assate. In estate aūt pulaꝝ iuuenū albaꝝ vel ad ru
beuz declinātiuz sunt eligibiliores. Inter quadrupedia i esta
te p̄cipue valet caro capretoruz. nam est singularis iuuamēti
si fuerint pingues. Carnes etiam agnoruz trium mensium ad
minus in estate nō discōueniūt carnes caprioloꝝ danioꝝ ⁊ cu
niculoꝝ laudant. ⁊ i hyeme castratoꝝ saltē vnius āni ⁊ vitulo
rū qnqz mēsiū. Quedā tñ sunt genera carnium q̄ ex ꝓprietate
magis valēt ꝯfortādo epar ⁊ remittēdo acuitatē humoris ad
busti: vt sunt carnes limaciaꝝ ⁊ testudinum qm̄ tales in oi mō
admistratōis sua ꝓprietate vident valē: vt Auic. 14ª. tertij: si
pmū fuerit supflua q̄dā viscosa humiditate expurgate. Ipsis
ex testā pmuz habitꝭ ⁊ euisceratꝭ ⁊ diligēter fricatis cū furfure
⁊ sale ⁊ postea coquant ponēdo carnes i aqua tepida nō bu
liente neqz frigida ⁊ cū radice buglose ⁊ cicoree in decoctiōe
felicitat opatio eaꝝ ⁊ decoquant vsqz ad pfectā decoctiōem
⁊ comedant cuz modico cinamomo. Et si plz pñt fieri pastillia
ex carnib' ꝯtussis cū passulis ⁊ modico aceto ⁊ cinamomo pa
rū. Et pñt ēt fieri inde ꝯfectōes ⁊ electuaria. Nā in comestio
ne eaꝝ sperat młtū iuuamēti qm̄ remittūt adhustionez ꝓhibēt
venenositatē hūoris adhusti ⁊ ꝯfortāt ṽtutē epatꝭ ex ꝓpetate
Rane ēt ad hūc itētū laudant. Qñ tñ essz idigētia ꝯstrictiōis
⁊ ad nutrimētū magis offererent oporteret carnes hmōi duo
bus. pmū decoq decoctōib' ⁊ ab eis abiectis p tertiā đcoctio
nez buliāt vsqz'ad pfectam decoctōez qm̄ i talib' ē viri' q̄daz
nitrosa ⁊ baurachia vētris solutiua vt 3ª đ alimētis ⁊ 2° đ sim
plici medicina colligit ⁊ A. 2° cañ. capło đ rana q dicit φ cuz
decoquit cū sale ⁊ oleo ē bezar lepre. Inter pisces petrosi st
laudabiliores. Nā trute minute p aq̄s ascēdētes ⁊ p saxa lau
dant. Temeri ēt ⁊ maxie pisces psici dimisso pingui sūt eligi/
biles. Petrosi ēt minuti i estate magis laudant: ⁊ maxie si cō
diant cū saporib' ex amigdalis factis cū zucharo cū modico
suci rancij vł modico aceto passulato qđ sic fiat. ℞. passularuz
mūdataꝝ. ℥. ij. aceti. ℥. iiij. stent i infusiōe p. x. horas postea bu
liāt trib' vel q̄tuor bulitōib' i dicto aceto ⁊ deinde aliqualr̄ cō
tundant cū pistello dicte passule fcā collatura aceti: ⁊ φ inde
exhibit đ hūido fcā ꝯpssiōe cū pecia rara sił misceat cum reli
quo ⁊ totū vsui reseruet. Pro ferculis valet panis infusus in
brodio carniū suprascriptaꝝ. brodetū' ēt. i. panis trit' in dicto
brodio ⁊ bulit' ⁊ cū vitello oui i estate rectificato in aq̄ rosata
vel saltē aq̄ fontis ⁊ ꝯquassato cū dicto pane ⁊ vna bulitione
bulitio cū dicto pane ⁊ modico cinamomi supaspersо: hyeme
far ēt collatū ⁊ ñ collatū i brodijs ē ꝯueniēs: ēt panicū ruptū
si decoctū fuerit i brodio bñ pingui ē laudabile: maxie si rectifi
cet cū lacte amigdalaꝝ ⁊ modico zuchari nō existēte actuali
fluxu tale panicū vel miliū coctum in brodio non pingui ⁊ sine
amigdał ⁊ meli' in p̄seruādo ēt brodiū ciceruz valz ſ3 tēpore

fluxus maxie exhuberātis euitet. Ualēt oua ifusa i aq̄ non tñ
in nimio vsu. Inter olera valēt nō exñte fluxu borago singlr̄ ⁊
buglosa bletꝭ cū modico melisse ⁊ saluie paꝝ ⁊ in hyeme cum
modico maiorane. ſ3 in estate rectificent cuz lactucis. Ubi tñ
fuerit fluxus ⁊ maxie exuberās cuz acuitate ⁊ pūctione ligna
arietiū vł plātago cū radicib' ei' magis ꝯuenit. Int fruct' va/
lēt ñ exñte fluxū. vue passe sine armilis. pinee p̄pate ifuse bis
vł ter i aq̄ tepida ⁊ i ea młtū agitate. postea exicate paulatine
dulcorate cū zucaro ⁊ auelane paꝝ assate ⁊ fistici. ma: ie: ñ ta
lia in hyeme. nā in estate ptius oz vti eis. Sz stante fluxu pasce
cū armillis diligēter masticate magis ꝯueniūt ñ multū dulces
Grana ēt muza. i. media inter acetosa ⁊ dulcia in estate interđ
ꝯueniūt. Citonia ēt cocta si pce sumant vt bolū vnū sumendo
vel duos post cibū nō disconueniūt. In saporamentis quoqz
in hyeme cū amigdalis ⁊ pineis ⁊ cum epate galline pinguis
paꝝ cocto ⁊ mazinato ⁊ aliquibus passulis cū modica cinamo
mi ⁊ zucari ⁊ aceto passulato de quo supra fiat saporamentuz
satis delicatū. In estate aūt valebit succus rancij cū zucharo
⁊ ad remissionē frigiditatis pōt poni aliqd de puluere macis ⁊
modico cinamomi. Et si ꝯiungat fluxus vinū granatoꝝ de quo
supra rectificatū vt paulo añ dicebat ē ꝯueniens. Panis sit
vnius vel duoꝝ dieꝝ ad plus mediocriter fermētatus. paꝝ sali
tus in hyeme. ſ3'in'estate nullo mō assatus ⁊ si fuerit assat' de/
crustet. Et si pinset cū aqua decoctiōis radicū endiuie in esta
te ⁊ scolopēdrie in hyeme magis ꝯueniret. Sit tñ pcitas i pa
ne neqz sit multū a furfure depuratus ⁊ maxie in hyeme. nisi
exñte aliquali fluxu. nā tūc dz eē magis a furfure mōdat'. Ui
nū sit meᵐ in substantia ⁊ colore ⁊ vinositate debilius tñ i esta/
te q̄z hyeme. Et laudabile ē semp vt aliqualr̄ misceat saltē cū
aqua calibeata zuchari ita ponēdo plus ⁊ minus de zucharo
nā membra nālia multū ꝯfortat ſm dispōem actualē. nā stante
fluxu minus zuchari ꝯuenit. Sit ēt in potu ordo vt nō fiat mul
tiplicatis magis quā duabus vicibus vel tribus ad plus. Su/
mat ergo paꝝ pro vice neqz bibat getato cibo in stomaco ita
φ sumpto cibo per horā nō sit collationañ. Et pro tāto maxie
abstineat i estate a collationibus q̄ in sero fieri solēt vñ talis in
ordinatio multipliciter in cāu nostro ē cā maximi nocumēti. Et
h̄ quātū ad regimē sufficiant.

¶ Expedita pª itentiōe vt regimine in dieta cōi ⁊ curatiue ⁊ p̄
seruatiue ptiz. Iaz descēdēdo ad curatiuā magis ibi stāt due
intentōes. p° expediem' pªᵐ q̄ versat circa eūationē materie
añcedētis vel ꝯiuncte. ¶ Prio qdem regulariter ꝯueniret vo
mitus pp mām in stomaco ꝯtentā. ſ3 iā dictū ē aliqd. iō in dispō
ne succedit de flobothomia. Prio igit tpe veris ⁊ autūni i tali
habitudine ꝯcurrēte multo ocio corporis ⁊ copiosa dieta non
vituparet fieri minutionē. saltiz quinqz. ℥. sanguis de vena ba/
silica. Et si magis foret dominās mā melancolica eligerē eā fie
ri de brachio sinistro. Unde ꝓbabiliter in vere de dextro ⁊ in
autūno de sinistro fienda vr̄ eūatio. Nā ⁊ si h̄ flobothomia nō
videat ad intentionē nr̄az pncipalr̄ vt euacuans iuuare. iuuat
tñ vel iuuare pōt infrigidan° aliqualr̄ epar ⁊ sic ab ascensione
ꝓhibendo. iuuat ēt vigoranᵒ attractiuā mēbroꝝ ad sugeñ māz
stantē in medijs regionibus ⁊ opillantē ēt vt qdam dicūt. quia
ad flobothomiaz sequit ꝯmotio i humorib' fiet mā mobilior ⁊
sic eūoem p artificiū aptior. p h̄ ḡ media iuuare pōt. Laudo
ho vt habilius mā añs eūetur ipaz p̄digeri. alteranº ēt ꝯplōez
mēbroꝝ ꝯfortan° cū appropriatis. Unde valebit sirupus vt
℥. ℞. sirupi de fūotre mellisros. añ. ℥. i. aquaꝝ buglo. absinthij
⁊ scolopen. añ. ℥. i. ʃ. misce fiat sirupus. Et si ꝯiūgeret nimia flu
xibilitas posset addi. ℥. ʃ. sirupi rosa. ad aliqualē magis ꝯforta
tōez. Et ꝯtinuet dictus sirupus. v. vicibus postea fiat eūatio đ
mā peccāte flegmatica ⁊ melancolica cū medicina. Domināte
tñ flegmate vt fit cōiter in pricipijs huius flux'. ℞. hyere. sim
plicis Gal. ʒ. vj. reubarbari electi. ℈. i. epithimi. ℈. ʃ. cū zucha
ro fiat bolus ⁊ exhibeat per tres horas añ diē ⁊ tardet cib'
per. vij. horas. que sumat nullo sumpto lauatiuo. qm̄ fortasse
ꝯplebit opatio in sequēti die. Et ha die sequēti sumat ꝯfectio
vt. ℥. ℞. dyabuglos. ʒ. iij. dyamusci dyarodonabbatis. an. ʒ. i.
mis. ⁊ fiat ꝯfectio cū. ℈. i. epatis adip. sumat p tres horas añ
cibū adminus. Et si nō suffecerit ad mondificationē ter vł qua
ter pōt reiterari sirupus digestiu' facto vt. ℥. ⁊ erit efficatior p̄/
cedenti ⁊ ēt magis melācolica respiceret que ēt tardius ⁊ dif/
ficilius educit. ℞. radicū cicoree endiuie liquericie spgoꝝ añ.
℥. ʃ. buglos. capilłue. lupuloꝝ ros. añ. M. i. seiuz ani. portula
ce endiuie ⁊ plantaginis añ. ʒ. ij. epithimi. ʒ. i. buliant in debita

aqua vltimate ponen° epithimū ⁊ cū zucharo albo fiat sirup⁹
ex dicta decoctōe ad bonā formā d quo sumant.ʒ.ij.⁊ cū aqs
absinthij cicoree ⁊ scolopendrie.añ.℥.i.ß.fiat sirupus.qui cō
tinuet.8.diebus ꝯtinuis. Post sumat potio vt.j.℞.sticados
epbitimi.añ.ʒ.i.ß.passular.ʒ.iij.flor boraginis ⁊ buglose añ.
ʒ.ß.sene.℈.ij.infundant hec oia per diez ⁊ noctez in aqua te
pida ⁊ postea facta collatura in dicta infusiōe addat mirab.i
dor.ʒ.ij.citrinor.ʒ.i.ꝯtusor ⁊ stent in dicta īfusiōe p horas.x.
Postea facta collatura ⁊ expssiōe addat collature diacatholi
conis.℥.ß.reubarbari puluerizati.a.℈.ij.spice.g.iij.⁊ musci.
g.i.misc.⁊ erit potio delicata.et sumat vt pcedēs ꝯfectio nō su
mendo lauatiuū vt supra stan° i domo ⁊ in camera clausa illa
die.Et sequēti die sumat cōfectio vt ifra.℞.metridati.℈.iiij.
zuchari rosati.ʒ.ij.dyabug.ʒ.i.misce.⁊ sumatur per.7.horas
ante cibum.

¶ Hac expedita intētōe succedit alia i cura q̄ vsat circa ipm
fluxū. In qua primū laudo singulariter diuersiōes de qbus di
ctum ē fiēdas ad spatulas ⁊ brachia in sursuz cōuertendo.nā
in vtute har attrahit nutrimētū ad mēbra ⁊ conuertit mām ad
oppo^m fluxus. Ad hāc itētionē valēt ēt vētose cū igne posite su
pra vmblicū ⁊ supra splenē vigorādo attractiuā ei⁹:⁊ hoc bis
i die. Nō ē tñ omittēdū vt stāte mordicatōe i itestinis pp acui
tatē ⁊ nitrositatē mãe ꝯponant clisteria alteratiua ⁊ remissiua
acuitatis ablutiua q̄ tñ ñ absoluātur ab aliq̄li ꝯfortatione vbi
gra facto vt.j.℞.ordei.M.i.furfuris.M.ß.folior plātagis
rox.añ.3^{am} ptē.M.i.absinthij q̄rtā ptē.M.buliāt i aq̄ debi
te q̄ztitati ⁊ de eadē decoctōe sumāt fcā collatura.℥.xv.⁊ cuz
duob⁹ vitellis ouorū ⁊.℥.i.zuchari rubei vel mellis rosati fiat
clistere. Et medicus exptus pt facere clisteria ⁊ magis abster
gētia ⁊ minus ꝯfortatiua sm varias intētōes ⁊ variādo simpli
cia decoctōis ⁊ ēt apponēdo i corpe clisteris de melle ñ rosa
to sz collato ad abstergēdū magis ⁊ d zucharo rosato vbi ex
pediat ad ꝯfortādū magis:⁊ in decoctōe addēdo de sumac q̄
multū stringit ita vt dixerit Aui.fo cañ.ꝙ di.ꝙ ēt appēsuz stri
git vētrē ⁊ similib⁹. Nō tñ multū laudo ꝯstringētia.qm̄ i cāu ta
li cretico ē error vt ē oiuz snia auctor ⁊ maxie Auic.16^a.tertij
ca° d fluxu cretico ⁊.14^a.tertij tractatu.4°.ca° prio:nisi ppter
exuberatiā fluxus virtus debilitaret.nā aliqñ tāta fit laxitas i
mēbris qd ēt remota opillatōe pp passibilitatē mēbrorūz reci
piētiū multiplicat fluxus. Et tūc vētosa posita supra vētrē cuz
igne vt volebat Aui.sistit. Itē inūctio supra vētrē facta vbi ad
diuersionem intendamus conuenienter fiet cū oleo de aneto a
dñio ⁊ camomelino ⁊ absinthij añ.par. Sz vbi sit inten° ad cō
stringeñ vz emplastr factū ex citonijs in furno assatis ⁊ malas
satis:addendo masticis rosa.ipoquistidos añ.ʒ.i.exēpligra.⁊
gar.ʒ.ß. In eadē intētione vz si fiāt epbitimata supra vētrē cū
sucis plātaginis ⁊ portulace depuratis ⁊ bulitis cū oleis ab/
sinthij mirtilor citonior mēte:cū dñio calidor vel frigidor sm
dispōez mãe fluētis. Psñt ēt fieri fomētatōes ex decoctōe rer
stipticar frigidar ⁊ calidar in vino aceto ⁊ aqua ferrata.sz di
uersas intētōes. Ponēdo de calidis absinthiū mētā nucēmu/
scatā gar.macē ⁊ huiusmōi. Et de frigidis folia piror ⁊ sorba
rum rox.plātaginis seminū sumach mirtilor coralor coriādro/
rum pparator acacie ypoqstidos ⁊ similiū. Ponēdo species
in fine decoctōis calidas vel frigidas vel mixtas sz varias in
tētiones. Thus ēt ⁊ mastix calefaciēdo in cāu multū ꝯueniūt.
Et ita ad particularia multa posset discurrere ⁊ suppositoria ⁊
suffuigia. Sz vnū tātū referā qd ē singulare ēt stāte tenasmōe
suffumigiū. Fiat ergo vt.j.℞.corticū pinear dimissis nucleis
℥.i.sumergātur i colofōia liqfacta:⁊ postea extrahātur:⁊ po/
nant supra prunas sub cathedra:recipiat inde fumus p po/
steriora.nā strīgit ⁊ ꝯfortat dicta mēbra. Nō auderē ad stipti
candū multum pp cām tactā.tñ coagulū leporis vsqz ad.ʒ.ß.
posset exiberi sine timore. Et si det cū suco plātaginis magis va
lebit ⁊ tuti⁹ exhiberi pōt. Nō trāsirē ad opiata fortia. Et si pur
ē necessitas opiator auderez dare.ʒ.i.vsqz ad.ʒ.i.ß.atanasie
magne fermētate. Nā satis ē domesticū. Apparēte tñ mā mr
tū adhusta puluis margaritar ⁊ cristali dādo.ʒ.ß.p quolz mr
tum laudat.nā ē snia diuersor ꝙ cristalus ponit vt frenū cole
re adhuste ⁊ psine ⁊ exibeat cū aqua plātaginis vel bursepa
storis. Et cū his sit cōpleta hec intentio.

¶ Succedit postremo vltima itētio ad pseruationē magis que
ꝯplēda ē cū alterātib⁹ ⁊ ꝯuertētib⁹ ꝯploē mēbror lapsor ver
sus tpamētū:⁊ ꝯfortātib⁹ dicta mēbra nāliter frigida cū cale
faciētib⁹:⁊ calida cū infrigidātib⁹ iuuātib⁹ ēt per duas opatio
nes subtiliādo apien° ⁊ p tertiū vt a pprietate pticularia mē/
bra ꝯfortādo. Placebit igit tpe sanitatis vel neutralitatis fie
ri ꝯfectiōez hñtē re^m ad epar splenē stomacū ⁊ cerebr princi
paliter lapsa q̄ fiat vt.j.℞.spērū dyarodon.d.cōi.ʒ.iß.spērū
ꝯfectōis d gēmis spērū diamusci.añ.℈.ij.stōacor iterior ga
linar pparatar in aquis absinthij ⁊ cicoree cū modicissimo vi
ni albi ⁊ paulatine exicatar epatis adip.añ.ʒ.i.scolopendrie
℈.i.tamarisci.℈.ß.cū zucharo debite q̄ztitatis dissoluto i aqs
absinthij endiuie in estate ⁊ buglose qd sufficit fiat cōfectio in
morsellis. Et in hyeme addat aque isopi vel betonice parū ⁊
ꝯtinuet sumen° morsellū vnū tm̄ per tres horas ante prandiū
Et si plz aliquid sumere p potu sumat de aquis vt supra intrā
tib⁹ dictā ꝯfectionez In his rectificabit multū ꝯplexio dictor
mēbror lapsor. ¶ Per exterius aūt apponen^a sunt p^m circa
splenē que mām in splene exñtē resoluēt ⁊ eius attractiuā vi/
gorēt. Nā cū splen nō possit ad se trahere sanguinē melanco
licū cacochimia i vniuerso corpe aduenit vt dicebat Gal.i.viij.
memir. Subtiliatiuis ergo indiget farmatijs absq ne calidita/
te nōbili vt nō ingrosset forte qui ē incineratus i ipso grosso hu
more vt dicebat idē loco allegato. pmiscere tñ opz his auste/
ror quale ⁊ genus stipticor.scilicet ad ꝯfortationē vt ibidem.
Valebit ergo si fiat fomentatio cū spongia ex decoctiōe vt in/
fra.℞.camomille melliloti sticados añ.M.i.aneti flor gene/
stre scolopendrie.añ.M.ß.frassani incisi minutiz.℥.ij.cinamo
mi seis agni casti añ.ʒ.ij.buliāt in vino albo aromatico aque ⁊
aceto equaliter vsqz ad ꝯsumptionē medietatis. Et d dicta de
coctiōe cū spongia fiat fomētatio bis vel ter. Et postea fcā ex
succatōe fiat inūctio cū vnguēto vt.j.℞.olei de caparib⁹ olei d
lilio.añ.℥.ß.olei rute.ʒ.iij.olei amigdalar dul.ʒ.ij.armoniaci
⁊ bdelij dissoluti in aceto añ.ʒ.i.scolopēdrie stercoris capreto/
tor.añ.ʒ.ß.seis portulace.℈.ij.croci.℈.i.aceti par ⁊ cere pa
rū fiat vnguētū pro ipso splene. Circa stomacū valet iunctio
vt.j.℞.olei spice.℥.i.olei absinthij olei masticis añ.ʒ.ij. galan
ge gar.macis cinamomi añ.ʒ.ß.galie elefangine.℈.ij.musci.
g.iij.cere par fiat vnguētū pro stomaco. Circa epar laudo vn
ctōez vt.j.℞.olei rosa.℥.i.olei violati.ʒ.ij.olei spice.ʒ.vj.olei
camomille.ʒ.iij.sgnāti spice spodij.añ.℈.i.cū modicissimo ace
ti ⁊ par cere fiat vnguētū. Sed sit vsus rarus vt semel tm̄ vel
bis i ebdomoda.qꝛ faciliter epar ab extrinsecis alterantibus
ad maliciā ꝯplexiōis ꝯuertit.⁊ sepe in opillationē icidit. Ca/
piti aūt laudo saculū fieri vt.j.℞.maiorane isopi sauine añ.ʒ.
ij.sticados saluie.añ.ʒ.i.corticū citri.macis gar.nucismus.rosa
rū.añ.ʒ.ß.vernicis.℥.ß.misce pro saculo qui calefact⁹ ⁊ suffu
migatus cū modico thuris ⁊ gallie muscate supponat pti an
riori capitis. Quia tñ aliquotiēs ꝯiungit accedens de dolore
ex cā ventosa in ventre vt dictū ē ad ipm vbi occurrit attendat
cū anodinis ⁊ rarefacientibus cutiz ⁊ subtiliantibus aliqualr
nō fortibus.vt sacelationibus ⁊ suffumigijs factis cū pitaria
artemissia camomilla melliloto ⁊ par aneti.vel cū emplastris
ex fenugreco ⁊ semie lini cū floribus camomile ⁊ aneti ⁊ oleo
amig.dul.⁊ camomelio.vel cū dialtea.vel cū iunctōe facta ex
oleo de amig.dul.⁊ de lilio.addēdo si non sufficit de oleo spi/
ce ⁊ anetino vel de ruta. Et cum hijs remouebit si deus volue
rit. Et hijs sum ꝯtentus.

¶ De retentione fecum induratar siue squibalar ⁊ tandem
cum exitu ear cuz fecibus liquidis simul cum tensiōe dolorosa
ventris ⁊ eructuatiōe ⁊ abbominatione pro magnifico locūte
nente in Ast.

Consilium. .54.

I N casu magnifici ⁊ potentis viri dñi gubernatoris
astensis qui vt scribit p pstantē doctorē Magistrū
Johānez antoniū de ferrarijs ē interdū stiptīcitas
ventris cōtingēs ex duricie fecū reductar ad for/
mā squiballar minutar.qbus tñ ꝯiungit nō nunq̄z in exitu ea
rū reliqua egestio ad humidū declinās.⁊ ꝯsequenter fit tota
egestio iequalis ⁊ in ꝯtinua ⁊ ꝯsequenter nō laudabilis.vt est
snia Gal.prio de crisi caplo.xi.cui materiei cū retinet sepe suc
cedit extensio dolorosa ventris ⁊ eructuatio stomaci simul cuz
abbominatione ⁊ nausea.

¶ In quo casu reqsitis vt afferā cām huius dispōis ⁊ exinde
iudiciū meū in cura vt satisfaciā pro viribus reqsitiōi facte suc
cinte ⁊ stricte adducā cām huius dispōis. Deinde ppter assi/
stentiā clarissimi doctoris astantis.M.Jo. Antonij vt supra
ꝯfisus de eius integritate circa regimē in dieta ptinens.f.in re
bus

bus nobis ineuitabiliter occurrētibꝰ q̄s medici non nāles res
appellāt dimittā regulas illi pti cōueniētes. Sꝫ circa ptē cura
tiuā de medicinalibꝰ tm̄ conabor afferre q̄daꝫ medicamina iu
dicio meo ad casum conuenientia.
¶ Circa igiꝛ primū expediēduꝫ de eētia dispōnis ⁊ cā eius
breuiter dicaꝛ ꝯformiter loq̄ndo mētibꝰ auctoꝝ nr̄oꝝ precipue
Gal. loco supra allegato prio ꝺ crisi. c. xi. Et eiusdē ēt 2ª āpho
rismoꝝ comēto. xx. Et Aui. fcda p̄mi ꝺ signis egestionū. Et Ra
bymoises 9ª pticula āphorismoꝝ suoꝝ ⁊ alibi in alijs locis ab
auctoribꝰ. Cā huiꝰ siccitatꝭ fecū taliter ad formā reductaꝝ est
diuturna mora māeꝝ fecaliū i fascijs siue reuolutōibꝰ itestino
rū p̄cipue graciliū: vn̄ ex diuturnitate more i eis tādē fit exic-
catio ⁊ iduratio pp resolutōeꝫ paulatine i eis ꝯtingētē q̄ exic
catio sepatōeꝫ facit ⁊ diuisionē i dicta mā fecali ⁊ ex motu cō
sequēter difficili ⁊ q̄si violēto tales māe dimisse per itestina ad
exitū rotūdanꝛ. ⁊ ita fit similis squibalis capraꝝ. Cā aūt talis
more diuturne ē p̄ntia flegmatis aggregati i itestinis ex ocio
⁊ quiete i etate iaꝫ senescēte pp debilitatē digestiue mēbroꝝ
⁊ debilitatē expulsiue itestinoꝝ lꝫ vt scribiꝛ sit hitudo alꝛ sana
tn̄ corpa senū numeranꝛ a medicis corpa neutra: qm̄ pp debi
litatē q̄ icrescit i virtutibꝰ nālibꝰ etatiue fiūt parata talia corpa
cadere i egritudies. Talis igiꝛ mā flegmatica facit ad morā
māe fecalis dupliciꝛ ledēdo. vno mō ebetādo sensitiuam itesti
noꝝ ne pcipiāt lesionē a māebꝰ fecalibꝰ: vn̄ nō pcepto nocum
to a fecibꝰ pigritat expulsiua i expellēdo: ēt viscositate eiꝰ māe
reddiꝛ mā fecalis difficulter mobilis p intestina ⁊ sic tardatur
eiꝰ mora in eis. Facit ēt ad morā in intestinis dicta mā flegma
tica supra supficiē intrinsecā itestinoꝝ obturātur pori venaruꝫ
meseraicaꝝ termiataꝝ ad itestina p quos poros mādaꝛ cole-
ra p nāꝫ ad itestina ad stimulādū expulsiuā ꝓ expulsiōe māeꝝ
fecaliū ⁊ ita pp opillatōeꝫ ex mā subtracto in fluxu colere ad
itestina ꝓlōgaꝛ mora fecis in itestinis. Et si obijciaꝛ de colorifi
catōe qm̄ feces dicunꝛ tincte. Dicaꝛ rn̄dēdo ꝙ qm̄ ad oia in
testina vsqꝫ ad vltimū intestinū rectū pueniunt meseraice: stat
possibile satꝭ qꝺ p meseraicas termiatas ad vltia intestina de
fluat portio colere tingētis feces cū sunt ibidē recepte ⁊ tn̄ in
itestinis supioribꝰ ēt i colon possent eē opillatōes ex dicta mā
ꝓhibētes colerā ad illa loca fluere ⁊ ita māꝫ fecalē ibi multo
tpe teneri. Et ꝑinde dicūt auctores marie Aui. 16. tertij ⁊ etiā
fcda p̄mi loco allꝛato. Cū multo tpe retinenꝛ feces i itestinis ē
signū colice p̄cedēs. pp. s. talē cām. ⁊ inde manifestū ē ꝙ etiā
significat colicā. i. dolorosaꝫ passionē itestinoꝝ qm̄ opillatione
fcā i itestinis p modū dictū ⁊ feces talꝛ idurate i ipsis ⁊ a fleg
mate multe vētositates q̄ deorsuꝫ debēt pelli p nāꝫ ⁊ alie māe
q̄ p anū educi debēt retinenꝛ pp ꝓhibitū incessum p itestina a
dictꝭ māebꝰ opillātibꝰ. Et ex h̄ seqꝛ cā manifesta alteriꝰ accn̄tis
ꝯtingētis in isto dn̄o. s. ꝙ in eo multiplicanꝛ eructuatiōes ⁊ ab
hominatōes pp mās ꝯuerti sursuꝫ ad stom q̄ ab expulsiua non
ipedita p deorsuꝫ expellerenꝛ. Et ex hijs pꝫ cā alteriꝰ accn̄tis
qꝺ vꝛ satis dubiū accn̄s vt q̄re sit ꝙ cuꝫ dictis squibalꝛ duris ⁊
sicis exn̄tibꝰ cōcomittanꝛ iterduꝫ feces liq̄de. Causa sumiꝛ ex
eo ꝙ ꝯuersis māebꝰ sursuꝫ ad stom cum nō pn̄t deorsuꝫ trāsire
tūc ipficiꝛ digestiua stōaci qꝺ declarāt eructuatōes. ⁊ ad hāc
indigestionē seqꝛ fluxibilitas aliquaꝝ māeꝝ. vn̄ digōnis cōco
mittaꝛ lubricitas: vt ē snia auctoꝝ locis allꝛatis: ⁊ ita simul po
tuerūt virtute medicinaliū euāri māe fecales ⁊ sica squiballa
ta ⁊ ēt humida. ⁊ sic videnꝛ clarificata oia accn̄tia in cāu scri
pta. Et ita hec ꝺ casu sufficiant.
¶ Circa curā aūt pria ⁊ p̄ncipalissima intentio versaꝛ circa ꝓ
hibitōeꝫ aggregatōis māe flegmatice i itestinis: ⁊ circa euigi
latōeꝫ sensitiue itestinoꝝ vt pꝫ ꝯsiderātilꝫ stantibꝰ fecibꝰ duris
⁊ nā restricta stet alia itētio ꝺ molificādo ⁊ humectādo. Nam
pria intētio vꝛ magis ad p̄seruādū: ⁊ alia ad curandū. Ideo
dimissis reliq̄s q̄ꝫtū ad regimē in dieta vt supra dixi: vnū tātuꝫ
cōmemoro vt esꝫ ꝯueniēs aliq̄n vti dieta alexādrina i p̄ncipio
mēse marie prādij. vt. s. sumere vnū vel duos bolos ꝺ cepe vꝛ
ꝺ porris parūp salitis. Si tn̄ p p̄us steterint in infusiōe p horā
in aqua decoctōnis mellꝛ vel zuchari vnius cocte magis iuua
būt ad nostrā itētōeꝫ. Sꝫ hic ē notādū ꝙ n̄ imediate post hu-
iusmodi debēt seq cibaria sꝫ adminus tardari debēt vltra me
diū hor. Ad eādē ēt itētōeꝫ valꝫ brodiū cauliū debiliter coctū
nōbilꝛ salitū in p̄seruādo. Ubi aūt sit indigētia curatōis vt fa
cta retētōe fecū ⁊ iaꝫ succedētibꝰ tortionibꝰ vētris tūc ꝯueniet
vt cū dicto brodio cauliū sumēdo. v. vel. vi. ℥. eiꝰ addaꝛ. ℥. i. ß.
olei amig. d. r̄cētiū cū modico zuchari. Et ad eādē itētōꝫ vale

bit brodiū galine pinguis nōbiliter salituꝫ in quo decoquatur
paꝝ aneti ⁊ isopi. Et fortius erit si sumaꝛ brodiū galli veteris
rubei deducti ad inflamationē an̄ decolationē eius ipm̄ verbe
rari faciēdo cū virgis ⁊ depilando ipso viuo existēte vt acqui
raꝛ maior nitrositas in decoctōe ⁊ in corpore eius ponanꝛ sa
lis ⁊ cartami an̄. ʒ. ij. isopi ⁊ aneti an̄. ʒ. i. ⁊ decoquanꝛ vsqꝫ ad
sepationē carniū. Et ad hanc intentionē vtor ego electuario in
casu multū ꝯueniente facto vt. j. ℞. terbētine electe. ℥. i. ficus
pingues numero. vj. cartami. ℥. ß. oia simul pistenꝛ ⁊ cū. ℥. i. ß.
zuchari penidioꝝ fiat dactilus ꝓ duabus vicibus ⁊ qn̄ nō eēt
sufficiēs ad soluēdū posset addi. ʒ. i. agarici cū. ℈. i. ꝫꝫ. Nō an
derē ego exhibere medicinas fortes i casu isto qꝛ corpꝰ aliter
sanū dꝛ ⁊ ē snia amphoristica. Sanas cānes hn̄tibꝰ farmacie
sunt difficiles. Stante igiꝛ necessitate laudabile erit per exteriꝰ
magis iuuare nām q̄ꝫ cū medicinis solutiuis p interius. Et inꝺ
laudo ꝙ fcā retentione iā induratis fecibus. prio fiat clistere
lenitiuū ⁊ aliqualꝛ stimulatiuū factū vt. j. ℞. sumitatū caulium
maluaꝝ altee bletꝭ an̄. M. i. mercurialis. M. i. ß. fenugreci
se. lini. an̄. M. i. ß. ficus pingues numero. x. fiat decoctio ꝯue
niēs ex eis ⁊. ℥. xviij. dicte decoctiōis addanꝛ cassie nouiꝛ ex-
cte de cānis. ℥. i. ß. isopi humide olei amig. dul. an̄. ℥. i. butiri ve
teris. ℥. ij. ⁊ salꝛ. ʒ. iij. fiat clistere. Sed p̄usq̄ꝫ fiat clistere laudo
vt fiat emplastrū supra ventrē vt. j. ℞. herbas seia ⁊ totā fecē
decoctōis clisteris vt supra ⁊ tapelenꝛ ⁊ massellenꝛ ⁊ cū. ℥. ij.
butiri veteris ⁊. ℥. i. pinguedinis galline ⁊. ℈. i. croci fiat ēpla-
strū ⁊ supponaꝛ ⁊ postea per horā cū dimidia posset fieri cli-
stere. Deinde supra ventrē āmoto emplastro dicto fiat iunctio
marie circa vmblicū cū mixtura vt infra. ℞. succi. radicū ebu
li ⁊ fellis bouis an̄. ʒ. ß. aloes. ʒ. ij. salisgēme vtriusqꝫ elebori.
an̄. ʒ. ß. mis. ex eo fiat linitio. ⁊ supponaꝛ pānus calidus. nā in
fra horā cū dimidia iuuabit ad assellandū p̄parata mā vt supra
dictū ē. Et ad istā eandē intentionē valet si fiat iunctio ex arta
nita Nicholai supra eandē ptem ventris ⁊ si supponaꝛ cū la-
na vmblico ⁊ supligeꝛ citiꝰ opabiꝛ. Et qn̄ nō sufficiunt ista si ad
daꝛ in eis. ℈. i. scamonee erit fortius. Laudauit ēt. R. in suis
secretis ad solutōeꝫ vētris ꝓ corporibus q̄bus nō debenꝛ me
dicine per interius vt fiant duo poma siue due pille que teneā
tur in vtraqꝫ manu sepe ad inuicē ꝯmouēdo vt motu calefiant
⁊ aer fortius imuteꝛ. ⁊ ꝯn̄ter aer attraheꝛ. dicit ꝙ fortiter laxa
biꝛ venter fiat vt. j. ℞. scamonee aloes mirre nigre. an̄. ʒ. i. ß.
puluerizenꝛ ⁊ cribelenꝛ p pānū spissum ⁊ ꝯficianꝛ cū suco cor
riandri viridis ⁊ ita formenꝛ due pille. Et ita si cū hijs extrinse
cus applicatis possit cōpleri intentio nostra erit salubrius q̄ꝫ
exhibere medicinas per iterius. qꝺ si pur eēt necessaª medicia
per interius nō laudarē fortiorē quā puluerē vt. j. ℞. turbit. ʒ.
i. agarici sene an̄. ʒ. ß. ꝫꝫ. ℈. i. ß. cimini. ℈. ß. sumaꝛ cū modico
brodij. ¶ Hijs sic completis restat vt si dolor marie infestaret
cū eēt timor dissolutōis ⁊ sincopis qꝺ deus auertat vt ꝯmemo
rē exhibitionē ꝯfectionis de filonio que simul cū hoc ꝙ ē remis
siua doloris ē ēt solutiua ⁊ ē descriptio posita a Rasi. 9º almā
soris in caplo ꝺ colica cuiꝰ descriptio talis ē. ℞. pipis ameos
folioꝝ rute mentastri castorei baccaꝝ lauri cimini an̄. ℥. i. opij
mandragore iusq̄ami oium an̄. ʒ. ß. cōficianꝛ cū melle eiusdeꝫ
quantitatis cui addaꝛ scamonee tertia ps. ℥. vniꝰ daꝛ ex eo pō
deris. ʒ. i. paꝝ plus. Et hijs sum ꝯtentus sperās cū hijs ⁊ alijs
ordinandis p p̄fatū. M. Jo. Antoniū dominatiōeꝫ suaꝫ p̄ser
uari a dicta dispositiōe. ⁊ si eam inciderit ꝙ deus auertat con
uenienter curari.

¶ Pro. d. Antonio de grassis paciente stipticitateꝫ ventris ⁊
inde dolorem. Consilium. .55.

In casu nostro postq̄ꝫ ꝯsideraui cām nocumenti ⁊
doloris vobis eueniētis eē retētionē fecū ⁊ vētris
stipticitateꝫ. Primū ingeniū curatiuū ē ꝓhibere sti
pticitatē eius. Scōm ē si pur acciderit ipsaꝫ remo
uere an̄quā dictus dolor supueniat.
¶ Prio igiꝛ habeaꝛ regula quod an̄ prandiū vel cenā p q̄rtā
ptem hore saltē bis in ebdomoda sumaꝛ brodiuꝫ pulli medio
criter pinguis cū. ℥. ß. zuchari vnius cocte. Et aliq̄n ad hanc i
tentionē valet si sumerēꝛ tres ficus pingues. Et si cū eis pona
tur paꝝ cartami supasꝑgendo erit ꝯueniēs. Ualet ēt brodiuꝫ
cauliuꝫ debiliter coctoꝝ cum oleo cōi vel amigdalaꝝ dul. ⁊ zu
charo modico. Ad eandē intentionē ⁊ est singulare fiat pasta
de qua sumaꝛ hora vt supra ad quātitatē nucis vel duaꝝ vt. j.

℞.terbẽtie electe.℥.i.ficus pigues numero.vj.chartani.℥.ß.
oia ſiŀ piſtenꝛ ⁊ cũ zucharo fiat bolus.Sꝫ ſi vẽter pur ꝯſtrin/
gereꝛ laudarẽ p̄ter iſta cõia cliſteria in qbꝰ ponaꝛ tñ aliq̃ ꝯtus
agarici qꝛ credo ꝙ cã opillatõis ſit fl'a qꝺ multiplicaꝛ in iteſti
nis apponaꝛ ſup vmblicũ mixtura q̃ paulo poſt ſcribeꝛ:q̃ ꝑus
anteq̃ꝫ ponaꝛ laudo poni ẽplaſtrũ ſup totũ vẽtreꝫ mollitiuum
mãeꝝ fecaliũ ſi que indurate eſſent:⁊ ẽt ꝯtentiue muſculorum
vẽtris ⁊ inteſtinoꝝ ẽt laxatiuũ factũ vt ifra.℞.maluaꝝ biſmal
ue añ.M.iß.fenugreci ſe.lini.añ.M.i.radicũ althee.℥.ij.fi
cuũ pinguiũ numero.x.oia ſimul buliãt ꝑus:tñ per tp̄s bullien
do radices poſtea herbas cũ reliq̃s apponẽdo dehinc oia fa
cta collatura piſtenꝛ ⁊ malaſenꝛ ⁊ cũ.℥.ij.butiri veteris ⁊.℥.ij.
pinguedinis galline ⁊.℈.i.croci Incorporẽtur ⁊ ſic tepidũ ſu
perponaꝛ.Et ſic cõtinueꝛ tribus vel quattuor horis.poſtea ſu
per vmblicũ ponaꝛ dicta mixtura ⁊ ſupligeꝛ q̃ deſcriptio talis
eſt.℞.aloes.ʒ.ij.elebori vtriuſqꝫ.añ.ʒ.ß.fuci radicuꝫ ebuli ⁊
fellis bouis vel thauri q̃ꝫtũ ſufficit ad incorpandũ fiat mixtu/
ra que cũ lana ſupponaꝛ vmblico ⁊ ſupligeꝛ.Et ſi nõ ſuffece/
rit addaꝛ.℈.i.ſcamonee ⁊ erit fortiꝰ.Sed vbi expediẽs ſit ali/
quid fortiꝰ ſumere ꝑ ſupius laudo fiat puluis q totꝰ ptitus ſu/
matur ⁊ fiat vt.j.℞.turbit reubarbari añ.ʒ.i.℈℈.ʒ.ß.ſene.ʒ.i.
agarici.ʒ.ß.miſce.pro duabꝰ vicibꝰ.Et ſi nõ ſuffecerit ſumaꝛ
maior q̃ꝫtitas eiꝰ ſumaꝛ cũ modico brodij.Remedia iſta ñ ſo
lum ꝓficiẽt in iſto accidẽti ſꝫ ẽt ꝑncipali vr̄e diſpõi q̃ ẽ aſmati/
ca paᵒ his breuibus ſum contentus.

¶ Pro vermibus ⁊ preſeruatione eorum pro quodam domi/
no Alamano. Conſilium. 56.

p Ro p̄ſeruatõe a vermibꝰ dimittãꝛ oia gñãtia fleg
ma:⁊ dulcia:⁊ oia faciliter putreſibilia:⁊ euitenꝛ
oẽs res nõ nãles ex qbus poſſet chili i ſtomaco fie
ri corruptio.¶ Itẽ fiat puluis de quo patiẽs vtatur
ſup cibis.℞.cinamomi.℥.ß.gariofiloꝝ macis granoꝝ.padiſi
añ.ʒ.i.℈℈.electi.ʒ.vj.ſeis aniſi ⁊ feniculi.añ.ʒ.ß.pipis.ʒ.ij.mi
ſce fiat puluis ꝺ quo vtaꝛ vt ſupra.Itẽ ſingula ebdomoda añ
cenaꝫ ſumãtur tres pillule de infraſcriptis.℞.mirre.ʒ.i.aloes
ʒ.ß.abſinthij croci añ.℈.i.cũ ſuco enule fiant pillule cõuenien
ter vel cõis quãtitatis dẽtur vt ſupra.
¶ In cura vero vermiũ notãtur due cautele.Prima ẽ vt lar/
giter comedat.Secũda ẽ vt vbi ſeua ſunt multũ accidẽtia vta
tur rebus vermibꝰ placibilibꝰ dulcibꝰ ⁊ vnctuoſis ne vermes
nimiũ fameſcẽtes reddanꝛ moleſtiores.Sꝫ vbi nõ nimis mo
leſtẽt cauẽdũ ẽ ab hmõi dulcibꝰ ⁊ vnctuoſis.Niſi cũ volumus
eos p̄parare ad ſumẽdũ medicinas eoꝝ iterfectiuas.qꝛ eo ca
ſu ꝑ paꝝ añ offerẽdũ eſt aliqd lactis vel aque zuchari vel aq̃
mellis.Et poſtea exhibeaꝛ puluis ad q̃ꝫtitẽ dimidij coclearis
vt.j.℞.corticũ radicuꝫ caparoꝝ abſinthij nigelle añ.ʒ.ß.corti
cũ.citri ſemis apij cornu cerui vſti.ſemis cauliũ.añ.℈.i.croci
℈.ß.aloes.ʒ.i.diptami tormẽtile.añ.ʒ.i.ß.pu luis cordialis.ʒ.
ij.miſce deꝛ dimidiũ coclear nõ exñte fe.Sꝫ ſi ſit febris detur
pulu is vt.j.℞.tormẽtile.ʒ.i.terreſigillate coriandroꝝ p̄pato/
rũ ſumac cornu cerui vſti.añ.ʒ.ß.aloes.ʒ.i.ß.miſce fiat puluis
⁊ exhibeaꝛ cũ aqua ꝺcoctõis tormẽtile.Unguẽtũ ꝓ ſtomaco
℞.olei abſinthij amigdalaꝝ amararuꝫ olei rute.añ.℥.ß.fellis
thauri.ʒ.i.farine lupioꝝ nigelle coriãdroꝝ.p̄p̄.añ.℈.i.aceti al
bi fortiſſimi.ʒ.ij.cũ cera fiat vnguẽtũ.Ualꝫ ẽt fomẽtatio facta
cũ ſucco enule cepe ⁊ modico felis thauri ⁊ aceti.Cerotũ ꝓ
ſtomaco.℞.metridati.℥.i.mirre aloes croci.añ.ʒ.i.cuꝫ cera ⁊
pice ⁊ oleo amigdalaꝝ amaraꝝ qꝺ ſufficit fiat cerotũ.Explicit

¶ De emoroidibus pro Rege Francie. Conſilium. 57.

q Uoniam regie maieſtati nõ nunq̃ꝫ accidit nocumẽ
tum emoroidale de emoroidibꝰ ani vt extat mihi ſi/
gnificatũ ꝑ ſpectabilẽ Manuelẽ de Iacop relatu
ſacre maieſtatis francoꝝ.Poſtea mihi iniũctuꝫ ab
illuſtriſſimo ꝑncipe duce Mediolani dño meo ſingulariſſimo
vt q̃dã afferã i ſcriptis q̃ ſint pata iuuare i dicta diſpõe.Quia
tñ nocumẽta emoroidalia ſunt diuerſa ⁊ diuerſe eorũ ſpecies.
Nã aliquotiẽs ſunt ſurde nõ emanãtes ſanguinẽ.ſꝫ ibidẽ opi
lantes tumide facte.Et ꝺ talibꝰ q̃dã ſunt vehemẽter doloroſe
imo maximi doloris.Et quedã ſunt fluentes ſupflue vñ ſicut in
primis ẽ neceſſaria ꝓuocatio ſanguinis ꝑ eas ⁊ remiſſio vł mi
tigatio doloris p̄cipue.i alijs aũt ẽ neceſſaria reſtrictio ſangui
nea cũ ſupfluit ne mẽbra regalia maxie epar infrigidata debi
litenꝛ.Et qꝛ ignarus ſuꝫ de altero iſtoꝝ ſpãli nocumẽto dimiſſis
hic multis ſubtilibus que theorice de cãis eaꝝ ⁊ de iuuamenti
ſi tpate fluãt ⁊ in doloroſe ⁊ de nocumentis ad que adducere
poſſent cũ ſanguis ab eis ſupfluit dici poſſent dimiſſa ẽt ordia
tiõe i debita dieta.In diuerſis diſpõibus eaꝝ qm̃ iſta oia reli
quo vt nõ neceſſaria multũ.ſꝫ magis declaranda a clariſſimis
doctoribus regie maieſtatis phiſicis.tm̃ hic afferã quedã me
dicinalia ſm diuerſas intentiões que i diuerſis eaꝝ ſpẽbus vti
litatẽ afferre pñt.enumerãdo tm̃ ea medicamina ⁊ magis do
meſtica ⁊ que a me plerũqꝫ expta ſunt ad caſuꝫ facientia.
¶ Prio igiꝛ ſi tales emoroides fuerint nõ emanantes ⁊ plu
rimũ doloroſe vt ſepe ꝯtingit ſtat pricipalr̄ duplex itentio.vna
eſt mitigatio doloris.Alia ẽ ꝓuocatio ſanguinis vel eductio.
Prio igiꝛ in mitigatiõe doloris fiant ſeſſiões in decoctiõe reꝝ
vt.j.℞.ſemis lini.M.i.folioꝝ altee fenugreci.añ.M.ß.li/
maciarũ que reperiunꝛ ſine teſta in locis humidis.℥.iij.floꝝ ⁊
folioꝝ taſſibarbaſi duas ptes.M.vnius buliant oia in duabꝰ
ſitulis aque vſqꝫ ad ꝯſumptiõem ſexte ptis.poſtea in illa de/
coctiõe tepida poſita in vaſe cõcauo apto ad ſeſſionẽ fiat ſeſ/
ſio ſtando in dicta decoctõe ꝑ quartũ hore.Et cũ exit a balneo
fiat inũctio ſupra dictas ptes molificãdo ⁊ ſenſum minuendo
cũ vnguẽto vt.j.℞.olei de ſe.lini olei de criſomillis añ.℥.i.cũ
vitello vnius oui ⁊ cũ.ʒ.ß.pulueris nenufaris exicati ⁊ modi
ca cera fiat vnguentuꝫ.Et ſupra vnguẽtuꝫ ponaꝛ emplaſtrum
vt.j.℞.limaciaꝝ de qbus dictũ ẽ.℥.ij.folioꝝ maluaꝝ altee ⁊
melliloti añ.M.i.floꝝ nenufaris.M.ß.ſemis lini.M.i.ß.
oia ſimul buliãt ⁊ tapellenꝛ ⁊ cũ oleo violato ⁊ medula cruris
vituli incorporeꝛ emplaſtꝝ cũ modico croci ⁊ ſupponaꝛ.Si tñ
fuerit ibi caliditas multũ intenſa cũ dolore ad ꝓhibenduꝫ at/
tractõeꝫ mãeꝝ ad locũ erit neceſſaria diuerſio cũ fl'oia fienda
prius de vena baſilica dextri lateris.Poſtea infra ſex vel octo
horas fiat flobothomia de ſaluatela ſiniſtri lateris educenᵈ de
qualibet eaꝝ circiter.℥.ij.ſanguis.Et qñ cũ iſtis ẽt non mitiga
reꝛ dolor poſſet in vnguẽto ſupradicto ad mõtificatõeꝫ ſenſus
addi opij.ʒ.ß.croci.℈.ß.⁊ fiet multũ mitigatiuũ doloris.Quo
mitigato dolore ſi nõ per ſe rumpanꝛ tũc ad ꝓuocañ valꝫ poſt
diẽ vt flobothomeꝛ ſaphena dextri pedis ⁊ ſi manifeſtior fue
rit in ſiniſtro fiat in ſiniſtro educẽdo modicã ſanguinis q̃ꝫtitatẽ
vt.℥.i.ß.ad amplius.Et qñ nec ẽ ingenio ñ educaꝛ ẽt ſanguis
per eas emoroides ẽt ſi tales fuerint extra pendẽtes ad edu
ctõem ſanguis ibidẽ ꝯtenti magis ſecurũ ingeniũ ẽ apponere
vnã ſanguiſugã vel duas vt fiant adherẽtes ad dictas venas
eligẽdo de ſanguiſugis nõ venenoſis.Fient aũt debite adhe/
rentes ſi ponaꝛ ſanguiſuga ad itra canulã ⁊ tangaꝛ locꝰ vene
cũ modico ſanguis pulli.poſtea applicet canula in qua ẽ ſan/
guiſuga ad illũ locũ imediate ⁊ imediate adherebit fugendo
ſanguinẽ ex vena poſtea amoueaꝛ canula ſanguiſuga pẽdẽte
⁊ cũ erit plena ſanguie ſup eã aſpgaꝛ paꝝ ſalis ⁊ ſub ponaꝛ
bacile ⁊ decidet ⁊ totũ ſanguinẽ attractũ euomet i bacili.Qꝺ
ſi locus videbiꝛ detumefactus bñ erit.Et ſi ñ apponaꝛ ſꝫa ſan/
guiſuga ſm modũ vt ſupra.quo facto ponaꝛ pecia ſup locũ in
qua extendaꝛ vngᵐ factuꝫ ex vitello oui ⁊ oleo roſato ⁊ modi
ciſſimo croci.Et iſta ſufficerẽt qñ extrinſecus apparentes eẽnt.
Et ſi interius ſint latentes tũc oꝫ eas aperiri ⁊ ſanguinẽ ꝓuo/
cari cuꝫ licinijs impoſitis i ano habentibus vi dillatãdi porroſ
venaꝝ ⁊ ſubtiliandi ſanguinẽ ⁊ ꝯmouẽdi ad tp̄s medicamẽ.
de quibus ẽ ſi ſumaꝛ liciniũ ſiue ſuppoſitoriũ factũ vt j.℞.ſpe
cieꝝ hyere ſimplicis detracto maſtice ptes duas mirr̄ ptẽ vnã
cũ melle qꝺ ſufficit fiãt ſuppoſitoria mediocriter longa ⁊ ſatis
groſſa.Et ſi fiat ſuppoſitoriũ ex radice yreos ⁊ iuoluaꝛ in lana
deſup ligãdo cũ fillo poſtea iuoluaꝛ in mixtura fcã ex dictis ſpẽ
bus mixtis cũ oleo de lilio vel de ruta vel de ſcorpionibus erit
fortioris efficatie.Et fortiora hijs ſũt ſuppoſitoria fcã vt.j.℞.
amigdalaꝝ amaraꝝ.ʒ.ij.folioꝝ rute pulpe coloqntide añ.ʒ.i.
muſci.croci añ.ʒ.ß.cũ medula cerui diſſoluti ⁊ modico bdelij
diſſoluti in vino albo fiãt ſuppſitoria longa ⁊ ſupponanꝛ i ano.
⁊ ꝑmutenꝛ omni hora vſqꝫ ad qnqꝫ horas ꝯtinuas.Qꝺ ſi for
taſſis pp acuitatẽ haꝝ medicinaꝝ cãreꝛ dolor nunc ꝯuenit ad
mitigatiõem doloris vt fiat ſuppoſitoriũ imponeñ cũ mitigati
uis doloris nõ tñ ꝓhibentibus ſanguis emanationẽ ⁊ hoc di
co cũ ẽ intentio ad extractiõem ſanguis per illas venas.vt qñ
ꝑiodice cõſueuit defluere cũ tumore ꝑus illarũ venaꝝ ⁊ iam i
tpe pariodi cõſueti ſtãte tumore ⁊ cũ tumore nõ effluit.Et de
eis eſt ſi fiat ſuppoſitoriũ ſumẽdo radicẽ caulis vel bletis ⁊ for
tius

tius ē si sumaꝛ radix raffani ⁊ supligeꝛ vndiqꝫ cottū postea in
fundaꝛ in oleo rosato dissoluto cū modico vitelli oui ⁊ cū oleo
violato ē melius. Et in ꝓuocādo mediocriter sine vehementia
doloris emoroidas surdas latētes ē. Si fiat suppositoriū cum
altera de radicibꝰ dictis ⁊ supligata lana infundaꝛ in olō de
psicis vel de crisomillis ⁊ multū appropriaꝛ ad hāc intētionē.
De his aūt surdis fit aliquotiēs cura cū incisiōe ipaꝝ ⁊ adbu
stione p diuersa ingenia. Et aliquotiens fit ligatꝰ earum. Sed
cum ista omnia nisi cum sūmo artificio sint timorosa nō auderē
laudare huiusmodi offerri in tanta maiestate. nam sepe in his
operationibus vidi periculum. Sed si emoroides sint appa-
rentes tales surde ⁊ sit intētio ad exiccatiōeꝫ ⁊ extenuatōeꝫ
tūc sine timore pōt offerri medicamē vt ifra qđ ē apponēduꝫ
sup tribꝰ vel q̄tuor ex eis vna saltē remanēte fiat vt. j. ℞. anti
monij. ʒ. i. ß. cornu cerui vsti coraloꝝ lapidis ematites thuris
aā. ℈. i. incorporenꝛ cū oleo mirtilloꝝ ⁊ ex mixtura supponitur
dictis venis cū petia ⁊ ifra modicissimos dies erūt extenuate
Qđ si intēderemus remotōi eaꝝ in totū ꝙ fieri posset nisi fue
rint antiquate ꝯsuete piodice fluere sꝫ tm̄mō piodice tumefiāt
⁊ dolorē causent: tūc pōt poni đ eodē linimēto sup oēs eas fa
ciēdo leuē diuersiōe p flo^{am} basilice ⁊ dādo p sursuꝫ medicinā
ad hoc appropriatā đ quo dicit Auic. 17. tertij in caplo đ liqui
dis sup. medicis q̄ ponunꝛ sup eas versus fineꝫ dixit sic. Et ex
eis q̄ electa sunt ⁊ expta ē vt in potu sumaꝛ galbani sici sup. ⁊
pulverizati pōdus. ʒ. ij. i aqua sup. faciēti ad hāc intētōeꝫ vt i
aq̄ sup. absinthij vl plantaginis. Addit nā sup. ipsuꝫ galbanū
talr exhibitū remouet eas sup. dictas emoroidas. Addit ⁊ si
in potu sumaꝛ tribꝰ vicibꝰ nō redibūt. Ego tn̄ nō auderē i maie
state regia exhibere. ʒ. ij. ꝓ vice sꝫ inciperē a. ℈. ij. tēdendo ad
ʒ. i. magis ꝯtinuādo numeꝝ exhibitionū q̄ꝫ facere augumētū
in q̄ꝫtitate ꝯtinua. Et hec sufficiāt q̄ꝫtū ad intētōeꝫ emoroida
rū surdaꝝ ⁊ non fluentium.

¶ Stāte aūt superflua euone sanguis p eas vñ sumaꝛ intentio
restrictōis primū ex pte diete q̄ maxie hic ē necessaria cauen
dū ē ab oibus inflamare potētibꝰ ⁊ motibꝰ corpalibꝰ ⁊ aialibꝰ
⁊ ab oibus cibis ⁊ potibꝰ ēt medicinalibꝰ subtiliatiuis ⁊ apiti
uis. Nō tn̄ simplr intendēdū cum stipticis maxie cibalibꝰ. imo
expedit vt cibi declinēt ad lenitiuū vt venter ꝯseruez molis ne
si forte feces idurarenꝛ suo incessu facerēt ad magnā lesioneꝫ
Quibꝰ sic obseruatis. Pria itētio i cura stat diuersio ad oppo
situꝫ cū leui flobothomia basilice: cū ventosis ēt positis supra
epar vel plenē: ꝓuocādo ēt sanguinē p nares. Deinde stante
sanguine acuto ⁊ subtili ex admixtōe colere vt sepe euenit. fiat
eiꝰ digestio vt infrigidatio ⁊ ispissatio cū sirupis ⁊ aquis ⁊ ꝯfe
ctōibus ad hoc faciētibꝰ ⁊ euatio ꝯñr cū medicinis approba
tis đ mā acuta. Si ēt fuerit aquositas i sanguie q̄ sit cā nocum
ti fiat exiccatio cū appropriatis q̄s oēs medicinas itactas re
linquo: sꝫ ordinādas p p̄stātissimos phisicos sue sacre dñatio
nis. ¶ Hic tm̄ cōmemorabo q̄sdā medicinas iteriꝰ sumēdas
⁊ q̄sdā exterius q̄ imediate faciūt ad ꝯstrictiōeꝫ ꝯstringendo
poros venaꝝ ⁊ sanguinē inspissando. Et đ his sumēdis p su-
perius sunt mirabolani ꝯditi ⁊ citrini ⁊ kebuli ⁊ ꝯfectio đ sco
ria ferri Rasis. Naꝫ si bis in ebdomoda sumaꝛ. ʒ. i. ß. ꝓ vice
cū aqua plātaginis vel aq̄ calibeata ē multum iuuās. Appro
priata medicina ēt ad h singlr ē triffera ex arte fenonis Me
sue si silr sumaꝛ. Et qñ cum fluxu ꝯiungereꝛ difficultas exitus
fecū tūc cū hac intentōe simul. ʒ. i. pillulaꝝ de bdelio vsqꝫ ad
duas ē maxie excellētis iuuamēti. Exterius aūt ad ꝯstrictōeꝫ
venaꝝ pōt fieri vnguētū appropriatū supponēdū factū vt. j.
℞. ossiuꝫ dactilloꝝ nucis cipssi cōbuste coraloꝝ rubeoꝝ emati
tis p̄parati. aā. ʒ. i. acacie terresigillate thuris sandaloꝝ albo
rū glādiū corticū granatoꝝ se. portulace ⁊ plantaginis. aā. ʒ.
ß. cū suco mēte ⁊ basilico. fiat mixtura ad liniendūꝫ eas. Et si
ꝯiungereꝛ dolor simul cū fluxu. domesticū remediū ē vt querā
tur vermes cētuꝫ pedū dicti porceliones. reperiunꝛ i locis hu
midis vt in penu vl sumanꝛ scarabei. ⁊ pure ꝯtundanꝛ isti ver
mes vl scarabei. deinde buliant in oleo đ se. lini debite q̄ꝫtita
tis longa bulitōe postea đ dicto oleo fiat linitio super eas. Ad
mitigatōeꝫ ēt doloris simul cū ꝯstrictōe facit sessio i balꝰ deco
ctōis. vt. j. ℞. plātaginis floꝝ ⁊ folioꝝ tassibarbati aā. M. i.
se. lini. M. ß. corticuꝫ granatoꝝ balaustiaꝝ. gallaꝝ nenufaris
aā. M. ß. oia siꝛ buliāt i aq̄ calibeata ⁊ in vino nigro stiptico
vsqꝫ ad ꝯsumptōeꝫ medietatꝭ ⁊ đ ea fiat balneū. Et đ hijs sū
ꝯtenus q̄ꝫtū ad hāc intētōem paratus ēt ad latius ⁊ copio-
sius scribendum in materia si expedierit.

¶ Ad frigiditatē renū inducendā vnguentū. Consiliū. .58.

Expedito consilio magnifice domine gubernatricis.
c Pro magnifico dño gubernatore ad infrigidationē
renū vñ videꝛ multū ledi in caliditate eoꝝ pōt fieri
iunctio cū vnguēto vt. j. ℞. olei violati olei ros. aā. ℥.
i. ß. olei de nenufa. ʒ. ß. lauenꝛ cū succo plantagis postea ad-
danꝛ berberoꝝ sandaloꝝ citrinoꝝ seium aceto. gūi arabici co-
raloꝝ ru. aā. ℈. i. aceti paꝝ. ⁊ cere paꝝ fiat iunctio. Et si nō vi-
dereꝛ sufficienter frigida ista descriptio addanꝛ duo grana cā
phore. Et si nimis frigida ponaꝛ paꝝ spice. Et ita articuleꝛ fm
iudiciū magistri Jo. Antonij. Portare ēt supra renes lamias
plūbeas multiplicitr pforatas ꝑus infusas in succo plātaginis
vel sempuiue ē efficacissimū ad hoc remediū.

¶ Pro quodā qui passus fuerat debilitatē digestiue ⁊ seque
stratiue renū ꝯiuncta dilatatione meatuū. Consiliū. .59.

Asus Magnifici ⁊ strenui militis dñi Antonij de
c martinēgo Patricij ordinis venetoꝝ. vt in scriptis
videre potui. ⁊ ego ipe oculis ⁊ sensibus palpaui.
supposita etatiua ꝯplexione ⁊ nāli sicca. cū sit ānoꝝ
circiter. 64. colerice ꝯplexiōis ē ꝙ passus ē debilitatē digesti-
ue renū ⁊ sequestratiue ꝯiuncta dilatatōe meatuū ꝓbabiliter
vt porroꝝ ipoꝝ renū ⁊ orificiorū venaꝝ minutarū terminataꝝ
ad substantiaꝫ renū. cū p̄cesserint vrine grosse sanguinolēte cū
materiebus grossis. ⁊ ēt añcedēte cā primitiua incessiōe. s. ⁊ p̄
cipue pedibus superflua ⁊ violenta ad lassitudinem ducēte. imo
vsqꝫ ad sudoreꝫ vt ipse idē retulit a qua debilitate digestiue vl
sequestratiue bñficiꝰ medicoꝝ ⁊ sua obediētia de gete ⁊ de reli-
qs curatus ē. cū iā nō emittanꝛ vrine sanguinolēte. imo colaꝛ
per verā digestiuā ⁊ sequestratiuā ꝯueniēter sanguineitas ab
aquositate vrinali. cū iā emittanꝛ vrine ⁊ si grosse ⁊ turbulente
hora mictus. tn̄ ad albū declināt ⁊ ñ ad rubeū. lꝫ aliquotiens
sꝫ raro emittaꝛ aliqd modicū sanguinolentū ad quātitatē gra-
ni frumēti nō colorificās vrinā ad rubeū. imo seorsum separa
tū residens facta sequestratiōe vrine cū mā feculēta pticularē
sitū in ea obtinēs. vñ declaraꝛ sanguinē veꝛ seq̄strari ab aquo
sitate ⁊ nutrire ꝯuenienter renes ⁊ per sequestrationē que fit
ꝯuenienter de mā grossa a substantia vrine satis manifestaꝛ in
columitatē esse ⁊ in venis epatis ⁊ alijs supra renes. ⁊ lꝫ sint
fortificate virtutes digestiua ⁊ sepatiua ipoꝝ renū nō in totuꝫ
tn̄ fortificata ē expulsiua ipoꝝ in resistēdo materiebꝰ humorali
bus flegmaticis que ad ipos renes a reliquis supioribꝰ men-
bris transmittunꝛ ꝓpter debilitatē eoꝝ ⁊ ꝯsuetudinē i recipiē
do. ꝯiungiꝛ ēt cū cāu dolor circa dorsuꝫ ⁊ in ptibus supra rgio
nē renū ⁊ circa regionē eoꝝ ⁊ ēt aliqualr infra q̄ dolor iacēdo
paꝝ manifestaꝛ sed ambulanꝰ ⁊ sedendo magis ledit. ꝯiungiꝛ
ēt cū cāu humiditas stomaci saltē accidentalis ēt cum cerebro
catarroso credo ēt accidentalr ex qbus mēbris vt arbitror de
superfluitatibus ibidē generatis flaticis ⁊ mucilaginosis maxi
ma portio transmittiꝛ ad renes ⁊ sic illaꝝ materieꝝ flaticaruꝫ
mixtaꝝ cū vrina ⁊ tādē residentiū. Pro mediata cā sunt stōa
cus ⁊ cerebꝝ. Et magis ꝓxima ē ꝯsuetudo nature ad trasmit
tēdū dictas mās ad renes. cū als essent multū debilitati. stāte
ēt debilitate aliquali in expulsiōe rēuꝫ i resistēdo. lꝫ cāe iterdū
illius mictus modici sanguis de quo dictū ē ꝓbabiliter ⁊ rōna
biliter sunt ꝙ emittiꝛ dictꝰ sanguis ex incisiōe facta in aliq̄ vēa
minuta ipsoꝝ renū vel alteriꝰ eoꝝ multiplicato sanguie vltª q̄ꝫ
ꝯuenit illi vene. ēt aliqualr acuto existēte cū siccitate ⁊ duricie
substātie ipius vene discopte nō ꝓfundate in substātia reuū q̄
siccitas ⁊ duricies pti etatiue ⁊ ex nāli ꝯplexiōe eiꝰ sicca ⁊ ex
applicatꝭ stipticis ꝓ curōe p̄cedentꝭ egritudinis fuit acq̄sita. q̄
tres sunt spāles cāe fluxus sanguis colligunꝛ ab Auer. 3º. col
liget. c. xix. lꝫ pp p̄cedentē curam bñ ēt renes debeant eē ali
qualr extenuati ⁊ exiccati cū venis eoꝝ. lꝫ ēt frigus materierū
applicataꝝ ꝯstringēs ⁊ ꝯprimēs ꝓhibens extensiōem dcē ve
ne dispositiue p̄paret ad incisionē dicte vene pue. p̄cipue aug-
mentato influenti nutrimēto ad dictā venā. ⁊ sic ipsa nō obedi
ente extensioni ꝓpter cās dictas fit incisio ipius. Et per simileꝫ
modū fit aliqñ mictus sanguis a thetano ⁊ spasmo fortibus vt
voluit Aui. qñ nō pñt dillatari vie. vñ rumpunꝛ ⁊ apiunꝛ porri
p̄ter nāliter. Scisionē aūt dicte vene suadēt que dcā sūt supra
Sꝫ multitudinē māe nutrimētalis extendentē vltra q̄ꝫ extēsio
ni vene ꝯueniat declarāt modi pariodicādi. tpales in quibus

pariodice multiplicatu r sanguis. Sed acuitatem aliqualez in
sanguine declarant redditus talis apparentie sanguine post
exercitia cuz aliquali punctione tunc in exitu vrine. qđ accñs
licet difficile videat tñ nõ ē in eo timor habēdus ēt si in eo fiat
redditus. Et de hoc posuit expsse Auic. sniaz in caᵒ proprio ð
mictu sanguinis ⁊ saniei in fi. de mēte hipo. cū dixit. Et ē casus
noster. Inquit hipo. cū mingit sanguis sine dolore sup. notabi
li. Et ē paucus i horis qbusdā. i. piodice vt in cāu nr̄o. nõ ē ma
luz i eo. Cause vō inhabilitatis motus ,pgressiui ⁊ doloris dor
salis nõ tm̄ in regimie renū sed supra ⁊ infra sumunt ex indis/
pōe musculoꝝ alligatoꝝ mēbris iuncturalibꝰ necessarijs ad di
ctum motū. cū dicti musculi nõ possint debite ⁊ libere extēdi ⁊
ꝯtrahi zᵐ necessitatē motus mēbroꝝ dictoꝝ iunctualiū: ⁊ ñ tm̄
fit in his mēbris nocumētū ad motū. imo ēt ad diuersuz situm
eoꝝ qm̄ diuerso mõ extendunt. ⁊ ꝯtrahūt dicti musculi ihobe
dientes facti ad diuersaz dispōez ⁊ sitū variū dictoꝝ mēbrorū
iūcturaliū: vñ nõ tm̄ in motu ,pgressiuo imo ēt ⁊ in sedēdo fit in
habilitas ⁊ cōsequēter in musculis dorsi. Sed cāe dicte inha/
bilitatis in musculis dictis ptim sumunt ex longa qete. vñ acq/
sita ē in eis quedā dispō ad motū ad dillationē ⁊ cōtractionē.
sicut ex opposito ex motu ꝯueniēti acquiritur vna nālis potētia
ad facile mouēdū ⁊ habilitas q̄ insequit virtutē dirrigētē men
suram cōuenietē spirituū facietiū ad motū que mēsura cōicat
tpe motus pficiēdi. vbi tpe qetis talis mēsura spirituū nõ dirri
gitur ad dicta mēbra: ⁊ ita minorata mēsura calidi nālis ⁊ i il/
lis mēbris ad operatōez motiuā debita fiūt inepta. Cōcurrit
ēt vt cā spālis applicatio medicinaꝝ infrigidātiū ⁊ exsiccātiuz
que facta ē tpe p̄cedēti pro cura mictꝰ sanguinei circa partes
dorsales. ēt infrigidatio ⁊ stipticitas inducta p medicinas inte
rius oblatas pro alterādis. rēibꝰ que ēt dictis mēbris cōicata
est intrinsecis musculosis ⁊ ita ipsis infrigidatis ⁊ exsiccatis ⁊
priuatiue per quietē ⁊ positiue p medicinas interius ⁊ exteriꝰ
applicatas acqsita ē talis inhabilitas i dictis mēbris i extēsio
ne ⁊ extractōe ⁊ itidē fit labor in motu ⁊ in diuersa dispositiōe
⁊ situ dictoꝝ membroꝝ ⁊ ꝯñter dolor. Et hec de cāu sufficiant.
¶ Pro p̄seruatōe igit a redditu in similē dispōez p̄cedenti: ⁊
curatōe dispōnū actualiter assistētiū: ⁊ de dolore dorsi i motu
vt dictū ē: ⁊ de nocumēto qđ remāsit in renibus vñ manifestat
vrina grossa turbida cū mingit ⁊ interdū cū apparenᵃ illiꝰ mo
dici sanguinis in vrina duo fiēt p̄ncipaliter. Prio ponet regi/
men in dieta cōuenieti in p̄seruādo ⁊ i curādo hūdo respectū
ad cās mediatas vt stomacū ⁊ cerebruz humida flegmatica.
2ᵒ ponet regimē in medicinalibꝰ. ¶ Circa p̄mū igit expedien
do ð aere dicat q̄ aer ꝯueniēs nõ dz eē excessiuus neqz i ca
liditate neqz in frigiditate: sz quasi tēperatus i dictis q̄litatibꝰ
⁊ forte parūper ð clinās ad calidū: habita idicatiōe ad dispo
sitōez p̄ncipalꝫ ledentē dorsi ē ꝯueniētior. In hūido ēt ⁊ sicco
nõ sit vehemēs excessus: sz vel sit tēperatus aer in hijs passi/
uis q̄litatibꝰ vel ēt parūper ad humidū declinans habita indi
catōe ad lesionē dorsi ⁊ ad mictū aliquotiēs modici sanguis.
Et ita vitet aer stufe. Neqz multū appropinquet igni maxime
cuz dorso. Et ita nõ apponant pāni multū calidi vel pelles mlꝫ
tuz calide ad dorsuz. Neqz teneat cingulū nimis strictum ad
dorsuz. Et ita tp̄e estatis cauēdū a statione i locis calidis ma/
xime sub radijs solis. Et ita tp̄e hyemis cauēdum a locis frigi
dis ⁊ a vento boreali p̄cipue aer grossus nebulosus ⁊ multuz
humidus ē in casu inimicus ⁊ maxie ꝯsiderādo cās medietas
vt stomacū ⁊ cerebrū. Et ita nõ sit sibi habitaᵒ in rure in locis
altis mōtanis discooptis circa ptē septētrionalē. Nõ ēt sit ha
bitatio i locis ,ppings paludibꝰ. Sz sit eiꝰ habitaᵒ media inter
aerē multū eleuatū ⁊ multū depressuz: ēt in ciuitate eligendo
camerā talꝫ situataz ⁊ habentē si ē possibile fenestrā vel spira
culū ad oriētē. Et si ꝯtingat suā magnificētiā recipi tp̄re estatis
in rure in locis calidis dz rectificari aer cuz suffumigijs ad fri
gidū ⁊ humidū aliqualꝫ declinātibꝰ ⁊ irrorādo camerā cū aq̄
decoctionis floꝝ violaꝝ rosaꝝ floꝝ nenufaris ⁊ folioꝝ vitis ⁊
salicū cū modicissimo aceti ifuso i aq̄ dicte decoctōis. Uel p̄t
fieri irroratio p camerā cū aqs sublimatꝭ violaꝝ nenufaris ro
saꝝ. Et pōt fieri suffumigiū in camera ponendo supra prunas
de corticibꝰ pomoꝝ macianoꝝ vel pōt fieri pasta ⁊ formule ð
qbus ponant due sup carbones facte vt. j. ℞. floꝝ neuufaris
violꝫ. añ. ʒ. i. sandalꝫ. citrinoꝝ. ʒ. ς. cū mucilagine seis citoniorū
⁊. ℈. i. thuris fiat pasta ,p suffumigio. In tp̄re vō hyemis vbi
essꝫ intētio calefaciēdi ⁊ aliqualꝫ exiccādi vt stante aere nebu
loso grosso ⁊ frigido dz rectificari aer. p̄mo cū igne facto i ca
mera ,ppria ex lignis iunipi ⁊ lauri ⁊ sermētis rorismarini ⁊ si
milibus aromaticis: ligᵃ ēt quercus ad hoc valent. Pōt ēt fie
ri aspersio p camerā cū aqua decoctōnis maiorane isopi cala
mēti pulegij mēte apponēdo ēt aliqd cinamōi ⁊ gar. i vltio de
coctōis lꝫ aspgat aliqd ð vino aromatico. Ulꝫ si plz suffumigat
pōt fieri pasta de qua ponat ad quantitatē castanee vt. j. ℞.
gariof. macis. añ. ʒ. i. thuris laudani. añ. ʒ. ς. cū modico stora/
cis calamite ⁊ modico cere fiat pasta de qua ponat vt supra.
nõ tñ ,pcuret aliquoᵒ caliditas excessiua camere ,pprie pp id
quod subtiliat sanguinē ⁊ ip̄m acutum reddit ⁊ hoc de aere.
¶ De motu aūt ⁊ qete dicat qm̄ nobis. stat itentio i p̄seruatio
ne a cān in debilitatē renū similē ei q̄ p̄cessit ex dillatatōe mea
tuū cū caliditate ꝯiuncta ē ēt intentio ad remouēdū debilitatē
ꝯsequētē exiccatiōem vel extenuationē ipsoꝝ renū ⁊ siccitatez
inductā in musculis dorsi seruientibus ad motū. iō i hijs circon
stantijs magis adherendū ē qeti quā motui. Ideo motus si su
perfluit. Est in cāu multū nociuus adducēs ad exiccationē ex
vna pte. ⁊ dillatationē meatuū ex alia pte. Uñ Auic. intēdēs
in hoc cāu ,phibitionē cārū dillatatōis dixit. Et ,phibitio qdez
cāꝝ dillatātiū ē dimissio motꝰ ⁊ coitus ⁊ declinare ⁊ ad qetez
⁊ tranqlitatē. Nā per qetē moderatā fit restauratio substātifi/
ca mēbroꝝ exiccatoꝝ. Dico tñ qetē eē moderatā. nā aliqñ con
uenit parūp exerciᵐ ad vigorandū caliditatē mēbroꝝ q̄ sunt i
strumēta motus vt masculoꝝ dorsi quoꝝ vigoratio pficit p mo
tū moderatū nõ laboriosuz sz equalē. ⁊ ad eas ptes p motum
talez ꝯuertūt de spiritu ⁊ sanguine iuuātes ad opationē moti
uā. Et qm̄ multo satis tpe fuit in qete corporea quasi ꝯtinua. ⁊
oīs repentina mutatō ē fallax ⁊ nature inimica idcirco ad inco
andū motū ēt ꝯtinuandū oz fieri gradatū ,pcessuz icipiēdo a
remissiori i velocitate ⁊ breuiori in spacio ptranseūdo ,pcedē
do ad intensiorē ⁊ longiorē paulatine ita q̄ i 3ᵃ die fiat lōgior
⁊ velocior aliqualꝫr q̄z in pᵃ ⁊ 2ᵃ. ⁊ ita ,pcedēdo deinceps ad
magis intensuz in velocitate ⁊ longiorez. sz nullo mõ fiat vsqz
ad laxitudinē neqz ad manifestā supcalefactiōz. Fiat ēt i hora
ꝯueniēti qz nõ post cibū imo transacta i totū stomaci digestiōe
⁊ ,p pte epatꝭ vt post sex vel septē horas assumpto cibo. ⁊ tūc
fiat tale exerciᵐ moderatū in aere tēperato apodiādo se ad so
ciū ⁊ suauiter incedēdo f̄m ordinē datū pauloante. Nam tunc
tale exercitiuz est conueniens ⁊ multū ꝯfortatiuū mēbroꝝ vt
declarat Gal. 6ᵒ interioꝝ. ēt dicente Auic. in caplo de cura vl
ceꝝ vesice ⁊ trahit ēt ad casuz nostrū cū dixit. Et exercitiū qui
dē nostrū nocet eidē ,ppterea qđ acuit ⁊ ,supinflamat. si aūt nõ
facit idest iuuatiuū ,ppterea q̄ ꝯfortat mēbrū. Et si pur noceat
exerciᵐ pedes factū fiat in primis eques ⁊ suauiter. semp itel
ligat celebrata digōe. qm̄ stante cibo indigesto in stōaco mul/
tū discōuenit. ⁊ nõ tm̄ exercitiū pedes factū. iō ⁊ reuolutioꝰ in
lecto de latere ad latus fit ēt nociua p̄cipue qz mouet vria pti
cipās acuitate ⁊ sic incitat ad frequēter vrinādū. Et qz tale ex
erciᵐ in p̄mis dz eē paruū ⁊ suaue. iō in supplemētū completi
exercitij fiant fricatōes mēbroꝝ superioꝝ fricādo spatulas ð/
sus brachia ⁊ brachia ēt in deorsuz satis fortiter hora dcā. de
inde fiant leues ⁊ suaues fricatiōes ad dorsuz ad viuificādū
caliditatē nālem illoꝝ mēbroꝝ ꝯuertēdo sanguinē ⁊ spiritum
ad illa mēbra extriseca quasi stupida fcā. ⁊ post tale exercicīū
getent mēbra ⁊ totū añq̄z sumat cibus adminus p horā. Et si
cut dictū ē q̄ quies in cāu magis ꝯuenit. ita ēt de somno dicat
q̄ somnus in hac dispōe ē magis ꝯueniēs ad humectādū ⁊ ,p
hibēdū iflamationē quā vigilie. Uñ oz vt fiat pcitas in vigilā
do qm̄ nimie vigilie inflamādo nocēt. Uñ melius est declinare
ad supfluitatē in somno quā in vigilia. Nõ intret tñ ad somnuz
nisi per horas duas adminꝰ post cibū. ⁊ coopiat pānis ꝯueni
ēter f̄m extrema vt manus ⁊ pedes ita vt ille ptes ꝯtinue sint
calide ⁊ nõ infrigident. ⁊ nõ dormiat supra dorsuz saltiz nōbi
li tpe. neqz supra ptem dextrā. sz supra sinistrā vel supra vētrez
nisi sequat dolor in dorso. ⁊ nõ sit lectus de pluma nimis mol/
lis. neqz sup linteamē supius imediate supponat coopertoriū
de pellibus. sz supra culcidrā lineaz ⁊ de coto ponat ita q̄ me
diet dicta culcidra inter linteamē supius ⁊ cooptoriū ð pellibꝰ
ad ,phibendū iflamatiōem mēbroꝝ. ⁊ ita dico i passionibꝰ aīa
libus eē vitandas oēs illas que ducūt ad iflamationē ⁊ exic/
cationē sicut ē ira furor nimia solicitudo ⁊ curiositas de agen/
dis. Passiones ēt que ifrigidāt ⁊ ꝯuertūt mās ad interiꝰ etiaz
nocēt vt ē timor ⁊ tristitia. ,pinde in isto cāu magis ꝯuenit leta
ri gaudere cū dilectis ⁊ caris amicis ⁊ audire sonos ⁊ cātus
delectabiles ⁊ loqui de rebus gratis ⁊ placibilibus ⁊ bñ spa

te. Nā talia oīa maxie iuuāt sicut ex opposito sibi ꝯria maxie
nocēt. ¶ Circa inanitionē ⁊ repletionē sumatiꝫ dicaꝛ φ inani
tio oīo cū supflūit siue pp ieiuniū siue p euātia qñolibꝫ ē ma/
xime nocēs. tñ qꝛ ducit ad exiccatōeꝫ ⁊ extenuatōnē que exte
nuētie renū ⁊ musculoꝝ dorsi ē q̄si ꝑncipalꝛ egritudo in cāu nr̄o
iō ieiunare ē plurīm nocēs: ⁊ similiꝛ oēs medicie solutie siue da
te ꝺsup siue exhibite dorsuꝫ sunt i h cāu ad maximū nocumētū
⁊ pp istā cām ēt a flobothomijs in totū cauēdū ē. Et de hoc di
xit Ras. in isto cāu ꝺ mictu sanguinis pp debilitatē renum vel
epatis. dico φ hec ē spēs quedā ꝺ mictu sanguinis sup. ex de
bilitate. vñ suscipe significatōeꝫ ꝺ cute ⁊ calore eiꝰ. vnde sup.
si fuerit citrinus vt in hoc magnifico viro addit cautꝰ sis i mi/
nutione sanguinis i hoc vel in minutōis equalis in hoc ⁊c. Et si
cut dico de flobothomia ita intelligaꝛ de scarificatōibꝰ ⁊ de oī
bus minuētibus ꝺ hūido mēbroꝝ. Repletio tñ oīs cibalis pp
debilitatē digestiue stomaci que ēt ꝯsecuta ē longitudinis moꝛ
bi ꝑter euōnē sanguineā cū vrinis ē multū nociua. Et iō melius
ē partiri cibū sumēdo tribus vicibꝰ in die nāli si stomacus susti/
neat q̄ꝫ semel tm̄ vel bis in die dicta. Repletio ēt māerū feca
lium i intestinis ē apta multū nocere vicinitate intestinoꝝ ad re
nes. iō saltē singulis duobꝰ diebꝰ habeaꝛ vētris bñficiū. sꝫ oī
die ꝓcurāda ē lenitio vētris: natura p se nō obediēte cū cliste/
rijs de qbus infra erit sermo: cū mollificatiuis ⁊ humectatiuis
nō cū acutis calefaciētibꝰ ⁊ exiccātibꝰ: ꝓpter id qꝺ dictum ē
nā pp dicta clisteria ⁊ vētris lenitionē multe māe ꝯuertētur ad
intestina q̄ nisi cōuerterenꝛ ex cōsuetudine nature trāsirēt ad re
nes quaꝝ ꝑñtia debilitarētur renes ⁊ vrine redderētur turbi/
de ⁊ ꝓinde in hoc maxie adhibēda ē cōsideratio de lenitione
vētris. ¶ Circa cibū ⁊ potū primo breuiter dicaꝛ esse cauēdū
ab oībus cibis ⁊ potibꝰ calefaciētibꝰ acute ⁊ exiccātibus. Et
iō ab oībus salsis abstinēdū nisi ad sustētationē appetitꝰ. Nā
pro appetitu cōseruādo nō incōuenit vti modicissimo sale i fer
culis suis: sꝫ si aliqualiter sal fiat tostū erit cōuenientius. Et ita
abstinēdum cōsequāter ab oībus acutis speciebꝰ que cū i oꝛe
sumūtur imprimūt mordicationē in lingua. Ita similiter ab ace
to ⁊ a fortiter acetosis: dico signāter fortiter acetosis qm̄ remis
se acetosa vt granatoꝝ muzoꝝ vel berberoꝝ vel acetose her/
be pro salsamētis vt infra dicetꝛ ad cōseruādū appetitū ⁊ ma
xime in estate nō debēt vitupari simpliciter ꝑcipue remittēdo
acuitatē acetositatis dulcorādo cū zucharo taberzet. Et cauē
dum ēt a melle ⁊ ꝯfectionibus oībus mellitis ⁊ ab oībus acri
bus: que tñ vt scio multa horū nō sunt in vsu apud magnificē
tiam suā vt sunt alea cepe pori ruta senatōes sinapis ⁊ huius
modi. Cauēdū ēt ab oībꝰ ꝓuocātibꝰ vrinā ⁊ cōuertētibꝰ māmm
ad vias vrine. Nā in hoc cāu dicet Auic. oꝫ abhorrere diureti
ca. nam ipa in isto cāu sunt maximi nocumēti quecūqꝫ sunt ista
ꝓpterea φ laborare faciunt renes debiles existētes ppea qꝺ
loquendo de vere diureticis exacuūt vrinā ⁊ extenuāt ⁊ exic
cant. Et ita cauēdū a naponibus ⁊ cariotis ⁊ a spargis ⁊ lupu
lis in supfluo vsu ⁊ caparibus ⁊ reliqs similibꝰ vt sunt semina
feni. ⁊ herba eius ⁊ se petrosilij ⁊ herba ⁊ apij ⁊ similia ꝓuo/
catiua ēt de fructibꝰ vt sunt amigdale amare ⁊ ficus ⁊ vue al/
be ꝑcipue sine armillis ⁊ oēs vue potētis vini siue albe siue ni
gre ēt si passe fuerint ⁊ fistici pp eoꝝ caliditatē in cāu ñ admit
tūtur. Melones ⁊ angurie ⁊ cucurbite ⁊ maxie vētres ⁊ inte
riora eoꝝ cū seminibꝰ ⁊ si sint de genere ifrigidātiū ⁊ humectā
tium pp tñ iclinatōeꝫ motus humiditatū eoꝝ ad renes in hoc
cāu nō admittanꝛ: nisi in hora furtiua. Ab his igiꝛ cōibus de
quibus dictū ē ⁊ a vinis potētibus ꝑcipue albis cauendū est.
¶ Iam restat vt ponanꝛ ea qbus vti cōuenit. Supposito igiꝛ
qꝺ a ꝑnº dicebaꝛ vt φ hic ꝯiūgaꝛ aliqualis caliditas i sangui
ne cū subtilitate aliquali ⁊ sicitate venaꝝ renū imo extenuatio
ne ipoꝝ cū cōplexioue sicca ⁊ frigida musculoꝝ dorsi oꝫ vt to/
tum regimē inclineꝛ parū p ad hūidū nō quidē aquosuꝫ ⁊ sub/
tile sꝫ aliqualr̄ ꝯstās ⁊ nutrimentū eligendo tempantiā hñs in
actiuis q̄litatibꝰ. Iō pm̄ de pane dicaꝛ. si fieret panis de spel/
ta eēt electioꝛ q̄ꝫ de frumēto. Et si pur de furmēto fiat. sit frum
tū nō antiquū plusq̄ꝫ vnius āni electū. ⁊ sit farina eius bñ ata
miuata sine furfure. ⁊ si pinseꝛ cū aqua decoctiōis liqricie rase
⁊ ponaꝛ vnū modicū fermēti pur φ sufficiat ad leuādū ⁊ sine
sale erit electioꝛ. Si decoquaꝛ in clibano ꝯuenieter ⁊ nō sup/
flueñ ēt āmoueanꝛ ptes extrinsece credo magis iuuabit ⁊ nō
cōmendaꝛ adminus nisi post extractionē eiꝰ a clibano p. xij. ho
ras ⁊ neqꝫ trāseat secūdū diē. De carnibꝰ aūt sibi ꝯueniētibꝰ
ꝑcipue sunt carnes pulloꝝ i estate. ⁊ caponū i hyeme siue ga
linaꝝ iuuenū. carnes ēt pdicū ⁊ fasianoꝝ. ⁊ turturū maxie eli
sataꝝ i cāu ꝯueniūt. Nō laudo pipiones neqꝫ q̄leas neqꝫ ali
as aues excessiue pigues. neqꝫ aues q̄ nutriūtur ex iunipo q̄s
dressas appellāt neqꝫ passeres neqꝫ irūdines. sꝫ reliq̄s cōes
aues ꝺgētes i rubis ⁊ i mōtāis ꝑter stornellū. ꝑcipue si elisenꝛ
multū laudo ipinguanº brodiuꝫ eaꝝ si nō fuerint pingues cuꝫ
pinguedine pulloꝝ gallinaꝝ dimittanꝛ carnes oium auiū aqua
ticaꝝ carnes capreti. De carnibus quadrupeduꝫ laudanꝛ oī
tpe si carnes capretoꝝ hēri pñt. nā renes eoꝝ cū spāli ꝓprie/
tate iuuāt. imo si de renibus eoꝝ semp ꝯponereꝛ cū reliqs suis
cibarijs eēt multū adiuuādū in cāu. Et de h dixit. A. i cura de
debilitate renū in fine. Et comedere renes cū reliqs cibis ⁊ ꝑ/
miscere cū eis ꝓhibentia sup. difficultatē digōis eoꝝ ē multi iu
uamēti. Naꝫ renes ex dēsitate substātie carnes eoꝝ difficulter
digerunꝛ iō si ꝑparenꝛ vt digerātur vt pistando substātiā eorū
ponēdo in pistatis cū reliqs carnibus laudabilibꝰ ⁊ in sapora
mentis de qbus diceꝛ. I. ⁊ maxie renes capretoꝝ cuꝫ ꝓprietate
spāli ad renes humanos spero inde maximū futuꝝ iuuamētū.
¶ De carnibus ēt quadrupedū domesticoꝝ sunt carnes vitu
le triū mensiū ꝑcipue in estate ⁊ castratoꝝ in hyeme. De qua/
drupedibus siluestribꝰ ēt ꝯueniētibus sunt carnes capriolorū
⁊ lepoꝝ iuuenū duoꝝ vel triū mensiuꝫ. ⁊ dannaloꝝ. Et carnes
ericij siluestris laudanꝛ cū ꝓprietate spāli. Et istoꝝ oium ptes
añriores eligibiliores sunt posterioribus. Et mihi magis pla/
cet in hoc casu elisatio quā assatura. Et si ꝓpter appetitum ali
quotiēs sumanꝛ assate amoueanꝛ ptes extrinsece toste ⁊ sumā
tur pulpe tm̄. Et de piscibus nō vitupo pisces petrosos ⁊ pis/
ces squamosos aliquotiēs ēt moderate vt temeros ⁊ psicos
tortellas rapiētes p saxa in ocursuꝫ aquaꝝ cadētiū. Et si pisces
petrosi debeāt assari in patella cōdianꝛ cū multo oleo oliuarū
pingui. Dimittanꝛ oēs pisces saliti ⁊ magni corporis ⁊ bestia/
les ⁊ oēs pisces repti in aquis lacunalibus. De his que ꝑue
niūt ab aialibꝰ laudanꝛ oua sorbilia maxie si p. xij. horas stete
rint infusa cōtesta i aqua ⁊ aceto. ⁊ postea ꝑparenꝛ vt fieri so
let stufando in aqua ꝯtesta vt reddanꝛ tremula vel paꝝ ascen
dentia a tremulis. vel rumpanꝛ cadentia in brodio vel i aqua
impingnata cū oleo oliuaꝝ imaturaꝝ vel cū butiro loto bis vꝛ
ter in aqua. Pro ferculis valet pulmētū factū ex pane trito ⁊
ouis. Et si sumanꝛ aliquotiēs alique extremitates spinachioꝝ
⁊ acetose vel buglose ⁊ lactucaꝝ in estate ⁊ portulace paꝝ ⁊
teranꝛ ⁊ buliant aliquibus bulitionibus postea cū aliquibꝰ pas
sulis ad acetosuꝫ declinantibus ꝯmixtis cū ouis ꝯquassatis ⁊
depositis in dictis herbis taliter elissatis in brodio carniū lau/
dabiliū vel in aqua inpinguata cū oleo oliuaꝝ vel amig. dul. vꝛ
cū butiro loto vt ꝑus fiet ꝯueniēs ⁊ suaue ferculū. De fercuꝛ
ēt valet far de spelta i brodio pingui. ita panicū ⁊ miliū pistata
⁊ cocta in brodio pingui carniū laudabiliū. Et similiꝛ risuꝫ sed
sit paꝝ ꝑus tostū ad remouēdū eius inflamatiōem si debite co
quaꝛ in brodijs erit ꝯueniens. Similiꝛ valet amidū coctū i di/
ctis brodijs ēt simula si longo tpe coquaꝛ ē ꝯueniēs i dictꝭ bro
dijs vel si ꝯdiaꝛ cū oleo amigdalaꝝ dulciū ⁊ si dulcorenꝛ cum
zucharo albo fiet magis gratū. Azararius ēt laudauit in isto
caplo amidū decoctū ⁊ farinā fabaꝝ cū lacte decocto siue sit
ouinū siue vacaꝝ. Sꝫ ego dubitās ꝓpter iconsuetudinē ⁊ de
bilitatē ipius stomaci de corruptione lactis nō simpliciꝛ laudo.
Laudo tñ tpe estatis ꝓ collatiōe in meridie digesto priꝰ cibo i
prandio sumpto ⁊ post. vj. vel. vij. horas sumaꝛ q̄ttuoꝛ vꝛ. v. ℥.
vicibus de lacte capraꝝ cū modico zuchari. Et lꝫ ouinū videa
tur habere in hoc maiorē ꝓprietatē tñ qꝛ magis iflamabile in
estate mihi magis placebit caprinuꝫ ⁊ qescaꝛ p q̄ttuoꝛ horas
nō dormiēdo tñ post ipm. Iam pro salsamentis ad appetitus
ꝯseruationē valꝫ si sumanꝛ alique amigdale depillate vt ptes
duas eaꝝ exēpligra. ℥. i. ⁊ pineaꝝ exc̄to cortice grosso postea i
fusaꝝ in aqua calida ⁊ agitataꝝ vsqꝫ dū remoueaꝛ cortex inte
terioꝛ albus adherēs nucleo postea sufficienter exiccataꝝ. ℥.
ʕ. epata duo gallinaꝝ nō supflue cocta in decoctiōe que ꝯte
ranꝛ simul cū pineis ⁊ amigdalis dictis masinando ⁊ iponenº
aliqd brodij carniū dictaꝝ tpe hyemis vsqꝫ dū educatur tota
substātia in formā lactis inspissati postea cū zucharo ⁊ cū spē
bus suis appropriatis de qbus ifra ⁊ cū modico aceti passula
ti fiat saporamētū sibi gratū plus ⁊ minꝰ ponēdo de zucharo
⁊ dicto aceto ⁊ spēbus ꝭm φ magis placebit. Et in estate vbi
queraꝛ acetositas maioꝛ pōt apponi aliqd de succo rancij vel
limonū nō nimis salitoꝝ vel de vīo granatoꝝ muzoꝝ ⁊ ita pōt
plus ⁊ minus addi de zucharo ⁊ spēbus ꝭꝫ diuersas itētōes.

Pōt ēt alterari saporamētū īfundēdo panē ī brodio⁊ postea
cū eq̄li q̄ztitate passulaꝝ paruaꝝ aliqualꝫ acetosaꝝ ⁊ cū aliq
bus amigdalis oīa malassent ſm modū dictū supra postea cū
zucharo ⁊ spēbꝰ ⁊ vino granatoꝝ pōt fieri saporamētū. Uel
aliter sumat vitellus oui induratꝰ p decoctiōe vel duo idurati
⁊ massinent vel cū epatibꝰ galinaꝝ vel cū carne renū captoꝝ
si hr̄i pōt decoctoꝝ ⁊ cū passulis ⁊ brodio vel aceto incorpatꝫ
cū spēbus suis fiat saporamētū dulcorādo cū zucharo semp
ītelligēdū d̄ albo ad libitū. Et ego laudo ꝙ oī ingenio ꝯseruēt
carnes renū captoꝝ p totū ānū exiccādo eisdē post decoctiōꝫ
vt in puluerē reduci possint. apponendo in eis aliqd d̄ puluere
gariof. ⁊ coraloꝝ rubeoꝝ cū modico salis vt melius ꝯseruēt: ⁊
semp vti in dictis saporamētis suis dictis carnibꝰ. qm̄ cū pro/
prietate ꝯfortādo renes semp iuuabunt. Et si plꝫ ī estate facē
saporamētū viride pōt fieri ex suco acetose cū modico suci mē
te ⁊ plātaginis. postea cū vino granatoꝝ muzoꝝ ⁊ zucharo ⁊
spēbus suis fiat saporamētuꝫ. Spēs aūt q̄bus vti dꝫ fiant vt
j. ℞. nucis mus. calami aromatici macis cardamomi gariofil.
aā. ʒ. i. ß. rosaꝝ costi coraloꝝ rub. coriādroꝝ p̄paratoꝝ ⁊ mēte
sice mirtiloꝝ aā. ʒ. i. spodij sumac liquiricie aā. ʒ. ß. croci. ℈. i.
stomacoꝝ galinaꝝ p̄paratoꝝ qꝛ ꝑus infusoꝝ in aqua absinthij
⁊ cū modico vini aromatici ⁊ exiccatoꝝ. ʒ. ij. gallie muscate. ʒ.
ß. zuchari ad medietatē ponderis mis. fiat puluis pro pipata.
Inter fructus aūt q̄ pn̄t ꝯcedi in estate sunt aliq̄ue amarene ⁊
ceresa quedā ⁊ pruna bn̄ matura damascena. sꝫ sumant ante
reliq̄ cibaria adminus p quartuꝫ hore, ⁊ parce. Et si psica fue
rint bn̄ mature ēt sumere duos vł tres bolos aā reliq̄ cibaria
nō discōuenit. Sed si fuerint dura debēt sumi post in secundis
mēsis sicut pira ⁊ coctana q̄ in secūdis mēsis assant sub cine/
re. ⁊ postea si sumant duo vł tres bolli aromatici ros. cū spēbꝰ
suis vel cū zucharo tm̄ ⁊ cū puluere coriādroꝝ p̄patoꝝ nō vi/
tupo. ideꝫ ītelligo d̄ pomis electis vt parisiensibꝰ ⁊ silibus. ⁊ a
reliq̄s cauendū ē vt dictū ē supra. sꝫ granatis muzis vti pt vł
rācijs ad dulce declinātibus aliquotiēs in estate. Potus autē
sibi ꝯueniēs ē vinū vermilium nō simplꝫ bruscuꝫ sꝫ magis ad
dulce declinās paucifeꝝ tn̄ mistū paꝝ tpe estatis cum aqua ex
tinctōis ferri ⁊ si nō displiceret decoqui in ea parum draganti
in estate placeret. in hyeme aūt decoquat liquiricia si nō displi
ceret. Et hec quātum ad dietam sufficiant.

¶ Jam veniēdo ad medicinalia supposito de ꝯualescentia ex
morbo diuturno ⁊ incōualescēte oꝫ alienari eūones: ⁊ p̄cipue
coituꝫ vt dicit Aui. ꝓma q̄rti d̄ regimie ꝯualescētū ⁊ maxie cū
in corpe huiꝰ magnifici viri sit coniuncta exiccatio ⁊ extenuatō
renū ⁊ ī musculis dorsi cū frigiditate ī eis positiue ⁊ priuatiue
vt dictuꝫ est circa casum minime in his dispōnibꝰ cōuenit eua/
cuari. imo intendēdum ē in medicinalibus ꝓncipalibus maxie
humectatiuis ⁊ ꝯfortatiuis viuificātibus inataꝫ caliditateꝫ: sꝫ
aliquotiens habita indicatione ad māꝫ flegmaticaꝫ peccantē
secundum cerebrum ⁊ stomacuꝫ etiaꝫ vt diuertantur materie
multe que consueuerūt fluere ad renes versus itestina. lauda
bile ē ꝯiuncta stipticitate ⁊ duricie secessus in eo vt adminus se
mel in ebdomoda p̄ter clisteria lenitiua ⁊ ipinguatiua q̄ neces/
saria sunt alternatis diebꝰ vt aliqd per supius offerat de lenit
mōdificātibus ⁊ p ventrē soluētibꝰ. Ideo in his medicinalibꝰ
obseruādo ordinē. ꝓmo ponā q̄dā clisteria faciētia ad lenitōeꝫ
vētris: ⁊ ad educēdū mās grossas fecales: ⁊ ad aliqualit con
uertēdū ad intestina. 2° ponā quasdā medicinas leues exhibē
das p supius ad intētōes dictas. 3° ordinabo quedā faciētia
ad cōfortationē virtutū mēbroꝝ regaliū sine nocumēto disposi
tionū cōiunctaꝝ: deinde p̄ticularius veniā ad localia ordinan
do quedā clisteria cōfortatiua renū ⁊ musculoꝝ dorsi lesoꝝ cū
applicatione ēt medicinaꝝ exterius: postremo ponentur que
dam confortatiua cerebri resolutiua ⁊ consumptiua materie
flegmatice in eodem.

¶ Circa ergo primū expediēdū fiat clistere lenitiuū ſꝫ formā
vt infra. ℞. floꝝ maluaꝝ althee ⁊ bletis. aā. M. i. mercurial
furfuris. aā. M. ß. camomile tertiā p̄tē manipuli buliāt oīa in
aqua debite quātitatis aliq̄bus bulitionibꝰ postea de collatura
eius sumat libr. i. ß. ⁊ addātur pulpe cassie nouiter extracte. ʒ.
vj. mellis violati. ℥. i. ß. cū duobꝰ vitellis ouoꝝ ⁊. ℥. iij. olei oliua
rū pinguiū cū modico salis fiat clistere ad hāc itentōeꝫ ⁊ istud
offerat saltiꝫ alternatꝭ diebꝰ ne māe fecales retineant in mane
vel in sero ante cenā per horaꝫ cuꝫ dimidia adminus scđꝫ qđ
magis placebit. sꝫ potest alterari in estate ponēdo d̄ oleo vio/
lato loco olei cōis ⁊ minus ponere in estate.

¶ Pro scđo laudo iterdū sumi. ℈. ij. pillulaꝝ vt. j. ℞. mirabo
lanorum kebulorum ⁊ citrinorum aā. ʒ. i. aloes sucotrini loti
cum aqua endiuie infusionis dragaganti. ʒ. ij. masticis stica/
dos reubarbari electi aā. ʒ. ß. cum mucilagine se. maluarum
fiat pasta pro pillulis ⁊ si non sufficiant duo. ℈. sumatur. ʒ. i. p
vice ⁊ vsqꝫ ad. ℈. iiij. si expediet. Istis laudo vti debere om/
nibus octo vel decem diebus non seruato p̄cise numero dieꝝ.
Et vbi intendamus magis euacuare a stomaco vt cū ꝯiungit
nauseatiua aut diminutio ꝯsueti appetitus ad eandē quantita
tē forment pillule plures ⁊ exhibeant p horam aā cenā. qđ si
pur velimus a cerebro magis educere apparētibꝰ signis ma
gnis de necessaria eūone a cerebro de eadē pasta fiant pillu
le due vel tres grosse ⁊ exhibeant in itroitu lecti post cenā per
duas horas: ⁊ vbi stet intentio magis ad lenitionē materieꝝ ī
stomaco exn̄tiū ⁊ māeꝝ grossaꝝ ⁊ eductōi per secessuꝫ pōt fie
ri lenitiuū exhibendū per supius vt. j. ℞. pulpe cassie nouiter
ex̄cte. ℥. ß. pulpe sebesten ⁊ carniū passulaꝝ. aā. ʒ. ij. penidioꝝ
ʒ. i. ß. granoꝝ berberoꝝ puluerizatoꝝ. ℈. vj. cū zucharo duarū
coctaꝝ fiat bolꝰ erit ꝯfectio delicata ad itentionē dictā valēs.
Et si placebit magis ꝯfortar̄ stōacū cū eductōe māe flegmati
ce per secessuꝫ via ꝯplexiōis maxie valebit si sumat mirabola
nus grossus vel. ij. d̄ kebulis ꝯditis per tres horas ī mane aā
prādiū. ⁊ ita cū his medicinalibus alterāda ꝓhibebit aggre/
gatio māeꝝ flegmaticaꝝ ſm cerebꝝ vel stomacū diuertēdo ēt
mās ꝯsuetas currere ad renes versus itestina.

¶ Succedit tertio pōere q̄dam ad ꝯfortatiōem ꝓncipaliū mē
broꝝ cū v̄tute viuificatia ⁊ restauratiua in toto ⁊ p̄cipue renū.
Et in hoc valebit multū si fiat electuariū vt. j. ℞. pulpaꝝ pdi/
cū assataꝝ paꝝ ⁊ priꝰ elisataꝝ. ℥. i. ß. carniū renū captoꝝ silr p̄
parataꝝ. ℥. i. pineaꝝ p̄parataꝝ vt supra. ℥. ß. nucis mus. macis
cubebaꝝ rosaꝝ rubeaꝝ calami aromatici. aā. ʒ. i. margaritaꝝ
vtrarūqꝫ iacintoꝝ sete ꝯbuste vel melius incise itincte ī grana
aā. ʒ. ß. corticū citri semis basiliconis. aā. ℈. ij. sandaloꝝ oium
spodij aā. ʒ. i. musci. ambre aā. ℈. v. cū libr. ij. ⁊. ß. vł. iij. zucha
ri al. dissolnti in aqua buglose ⁊ modico aque ros. fiat electua
riū in bona forma. De h̄ pōt sumi colear. i. in mane aā cibū p
horā cū dimidia vel. ij. cū modico vini ⁊ magis valebit ī hye/
me. In estate aūt pōt fieri electnariū vt. j. ℞. pulpaꝝ carniuꝫ
vt supra. aā. ℥. i. seminū altee maluaꝝ ⁊ cotti excorticatoꝝ aā.
ʒ. ij. oīa ꝯtundant in mortario subtiliter postea ponant ad mo/
lendinū sub molla cū modico aque capilloꝝ veneris violaꝝ ⁊
buglose ⁊ accipiat seorsuꝫ qđ fluet de molla. deīde. ℞. amig
dalaꝝ dulciū ⁊ pineaꝝ mondataꝝ aā. ʒ. iij. infundant in aqua
calida ⁊ ꝯcutiant cū virgula bis r̄mouēdo aquā deīn̄ īfūdāt
ī aq̄ zuchari p duas horas ⁊ postea exiccēt lenit vt fuit supra
dictū deinde ponant sub molla ⁊ fiat vt dicebat de carnibus.
postea. ℞. liq̄ricie puluerizate gumi arabici aā. ʒ. i. sandaloꝝ
alboꝝ ⁊ citrinoꝝ coraloꝝ alboꝝ ⁊ rubeoꝝ ligniał. macis aā. ʒ.
ß. cū zucharo electo qđ sufficit dissoluto in aq̄s vt ī alio electua
rio ⁊ cū. ʒ. i. fragmētoꝝ ⁊ folijs. vj. auri ⁊ argēti pōt fieri electu
ariū in bōa forᵃ vel in forma morseloruꝫ vel rotulaꝝ scđm arti
ficium predicti apotecarij.

¶ Veniēdo nūc q̄rto magis ad p̄ticularia vt ad lesionē dorsi.
Prio laudo stante siccitate in dictis mēbris singulariter vtēdū
eē clisteribus humectantibꝰ de q̄bus dixit iudeus ⁊ scribit de/
cimo ꝯtinentꝫ ibi debilitas visus ⁊c. Unde addit ꝙ tūc clistere
fiat cū oleo sup. cōi oliuaꝝ pinguiū. vel suple alio humectante.
qm̄ vt dixit hꝫ ꝓprietatē faciēdi sup. tale clistere illud qđ nō fa
cit aliud q̄ztū ipm̄ in ipinguādo renes ⁊ suple dorsum. Et qm̄
circa dorsuꝫ stat ꝯplexio frigida ānexa in musculis vt dictum ē
simul cū tali clisteri humectāte ⁊ restaurāte dn̄t iponi aliqua le
uiter calefaciētia ⁊ ꝯfortantia mēbra neruosa. Pōt igit fieri
clister vt. j. ℞. renū capti cū piguedie eoꝝ numero. iiij. ⁊ si hr̄i
non possint sumant renes castrati cū piguedie buliāt ī q̄ttuor
bocalibꝰ aque vsqꝫ ad ꝯsumptiōem medietatis postea ex̄cta
carne addat in dicta decoctōe olei amigdalaꝝ dul. ⁊ olei cōis
aā. ℥. iij. absinthij ligati in pecia. M. i. sq̄nanti spice masticis.
aā. ʒ. ij. oīa simul buliāt tribus bulitionibꝰ nō vltra in dicta de/
coctōe. postea fcā collatura d̄ eo qđ remāsit pn̄t fieri duo cliste
ria sine sale pro duobus diebꝰ. que clisteria retineant ipo iacē
te supra dorsuꝫ per horā vel per horā cū dimidia si fieri pōt. sꝫ
nullū horū ponat nisi ꝑus recepit aliud clistere lenitiuū educti
uū māeꝝ cōiuꝫ grossaꝝ de itestis ⁊ istis vtēdo saltē ter in ebdo
moda. Spero inde maximū futuꝝ iuuamētū. Laudo ēt ad vi
uificatōem caliditatis musculoꝝ cū aliquali substātifica humi
ditate

ditate acgrēda in eis musculoꝝ dorsi vt fiat iunctio circa dor/
suz.sz nō indirecto circa renes cū oleis vt.℥.℞.olei de lilio siñ
spēbus pinguedis galline añ.℥.i.olei camomil.⁊ absinthij añ.
℥.ß.mis.Jndirecto aūt renū fiat iunctio cū oleo vt.℥.℞.olei
ro.℥.i.olei vio.⁊ masticis.añ.℥.ß.misſ.⁊ oibus singulis tribus
dieb⁹ abstergatur iniunctio facta supra renes cum pecia infu
sa cū modico vini rubei.

❡Ueniēdo ad vltimū de ꝯfortātibus cerebrū simul cuz reso
lutōe mãe.laudo fieri saculū capiti vł meli⁹ad formaz boneti
ex sindone ꝺ grana duplicato i cui⁹medio ponanꝫ spēs vt ifra
℞.maiorane sticados corticuz citri macis.añ.ʒ.iij.vernicis.ʒ.
iiij.thuris rosaꝝ gariof.añ.ʒ.ij.nucismuſ.bacaꝝ iunipi coralo
rū rub.añ.ʒ.i.ß.fiat puluis subtił⁊ ponaꝫ i saculo q saculus
ꝑus tonso capite calidus fcā fricatione capitꝭ supponaꝫ.⁊ ita
teneaꝫ sub boneto die noctuqz.Si ēt semel i ebdomoda fieret
lotio capitis cū lisiuio forti aromatizato cū siłibus spēb⁹ spēꝝ
saculi accipiēdo spēs ponēdo in petia ⁊ buliāt in lesiuio trib⁹
vel quattuor bulitōib⁹.ad hāc itentōez ꝯueniret.Ultimo pōt
fieri pomū ꝯfortatiuū ad odoramētū factū vt.℥.℞.nigelle cor
ticū citri nucismuscate.gariof.añ.ʒ.i.ß.rosaꝝ rub.sandaloruz
citrinoꝝ.añ.ʒ.i.ligni aloes gallie muscate.añ.ʒ.ß.ambre.℈.
ß.musci.g̃.ij.laudani.ʒ.ijß.cū cera qꝺ sufficit ad incorpanduz
fiat pomū ꝓ odoramēto.Sz nō ē vtendū eo nisi in mane ⁊ añ
cenā ⁊ nō post cibū aliquo mō.qm̄ tūc essꝫ ad nocumētuz con
uertēdo mās ad caput.Quia ēt vt supra dictū ē.in hoc magni
fico viro stat nocumētū in apetitiua ⁊ digestiua stōaci ꝯueniēs
erit si fiat inunctio stomaco añ cibū cū vngnēto vt.℥.olei absin
thij.℥.i.olei spice ⁊ citonioꝝ añ.℥.ß.cinamomi galāge gariofi
loꝝ sumitatū squināti coraloꝝ rubeoꝝ ⁊ rosaruz añ.℈.i.gallie
elefangine.ʒ.v.cū modico cere fiat vnguentū.Et his sum con
tentus cum dei laude.

❡Pro vlcē renū cū aliquali vlcere pori vritidis ꝓ illustri dño
⁊ milite dño Johāne ꝺ pessano frācigena. Cōsiliū. 60.

Casus huius illustris dñi ⁊ militis dñi Johānis de
pessano vt manifestis accidētib⁹⁊ p̄cedētib⁹causis
est vlcus in vno renū vt dextro. Et nō absoluiꝫ etiā
ab aliq̄li vlcere pori vritidis dextri idest vie ꝑ quaz
deferꝫ aquositas vrinalis a dextro rene in vesicaz.Quod pōt
primū declarari ꝑ id qꝺ exit in vrina de sanie quasi ꝯtinue cuz
residētia eius i fundo.Nā dixit hippocras.4ᵃ.amphorismoꝝ
Si sanguinē aut pus mixerit renū aut vesice vlceratiōez signi
ficat.Sz declarāt ꝙ sit ex rene vel renib⁹⁊ non a vesica.prio
multitudo illi⁹saniei cū resolutōe materie rubee sepe cū mã sa
niosa.qm̄ ꝺ mēbris paniculosis vt vesica vł porris educuntur
resolutōes albe ⁊ nō rubee.Manifestaꝫ ēt ex eo ꝙ dolor ꝓ
ꝑus ē circa renes ⁊ dorsuz ⁊ versus anchas.vbi si vlcus esset
in vesica vt ꝯcordāt oēs auctores medicine vt Gał.6ᵒ.iterio
rū ⁊ Auic.18.tertij caplo.ꝓprio de vlcere renū ⁊ Serapio 4ᵒ
breuiarij caplo.14.⁊ Rasis.10.ꝯtinētis ⁊ reliq illustres medi
ci oēs ꝯsentiūt ꝙ vlcus i vesica declaraꝫ ab vlcere renū ꝑ hoc
ꝙ dolor ē versus duo emontoria ⁊ sentiꝫ anteri⁹ versus pecti
nē:qꝺ nō ē in hoc dño:imo dolor vel ē in ꝑte posteriori vł i via
media accedēdo ad añrius.ita vt ꝺclareꝫ ēt nocumētū i poro
vel in via de qua dictum est.Naz dicit Auic.ꝙ locus doloris
diuersificatur ex vlceribus meatuum ꝑ hoc ꝙ fit in medio.i.in
tra dorsum ⁊ vesicā.Et idē voluit Serapio vbi expresse dixit.
Et si ē in vijs vrine.i.in poris medijs vel suple in altero eorum
tunc dolor ē i medio.Declarat ēt modus emittēdi vrinā ꝙ no
cumentū ē in renibus ⁊ nō in vesica.⁊ ex eo q̄r descēsus vrine
nō fit cū difficultate:sz quasi ꝭm equalitatē vbi si eēt in vesica
fieret cū maxia difficultate ēt q̄r nō ē dolor multū vehemens
in exitu vrine vbi si esset in vesica dolor esset multo acutior ⁊ in
tensior.Nā vesica vt dicit Serap.vesica sentit sensu forti ⁊ re
nes sentiūt sensu ꝺbiliori paꝝ:⁊ vie vrine sensu medio.Decla
ratur ēt ex mō exitus.qm̄ sanies exit simul cū vrina vbi si in ve
sica aliquotiēs exiret sanies p̄cedēdo vrinā.Nam de hoc dicit
Rasis.10.ꝯtinētis.Si sanies fuerit cū vehemēti mixtione cuz
vrina illa erit aut de eo qꝺ ē supra renes aut de renibus.Sz
distinguiꝫ inter hec qm̄ si venit ꝺ mēbris supra renes remanet
ꝑmixta sanies cū vrina ⁊ si de renib⁹ seperaꝫ ab vrina ⁊ tēdit
ad fundū vrinalis vt in casu nr̄o.Postea addit sz si transmittiꝫ
sanies absqz vrina aut añ mictū vrine erit vlcus in loco ꝓpin/
quo vt de veretro vel vesica.Manifestaꝫ ēt ꝙ sit ex renibus
qm̄ sanies ⁊ resolutōes nō multū fetēt:vbi tm̄ resoluiꝫ sanies
a vesica cū resolutionib⁹ tūc vrina ē multū fetēs q̄r resolutōes
putride de mēbris panicularib⁹q̄r quasi semꝑ fiūt a fortiori cā
q̄r de mēbris carniformib⁹ sunt acutioris ⁊ prauioris odoris.
Quasi ēt certificat ꝙ sit ex renib⁹ cā p̄cedēs iā ex multo tp̄e de
lapide q violēter q̄si sugēdo cū ore mulieris educt⁹ ē p̄cedēte
dolore circa renes ⁊ cū cōitate exit⁹młti sanguis.qm̄ vt voluit
Auenzoar lapis renū nō generaꝫ i ꝯcauitate renū sicut lapis
q generaꝫ i vesica qui generaꝫ in ei⁹ ꝯcauitate imo generaꝫ i
substantia ipoꝝ renū sicut lapis qui generaꝫ sub carne lingue.
iō cū generaꝫ in renib⁹ sentiꝫ dolor qui nō sentiꝫ in lapide ve
sice in ꝑncipio sue generatōis ꝑꝑ sepationē ꝯtinuitatꝭ renuz q̄
nō seqtur in vesica.nā talis excoriatio fcā ex lapide fuit cā vl/
ceratōis tādē facte in rene ⁊ porro per que descendebat.qm̄
vt voluit Auer.3ᵒ colliget.c.23ᵒ.Et maior ꝑs accidētiū q̄ ad/
ueniūt duobus mēbris vt renibus ⁊ vesice terminanꝫ vltio ad
vlcerationē.Quia tm̄ vnus lapis de renalibus nō nisi i vno re
ne generaꝫ ⁊ per porrū ei colligatū ad vesicā trāsit.Jnde ē ꝙ
solutio ꝯtinuitatis fcā est tm̄ suo incessu i vno rene ⁊ vnico por
ro.Et qm̄ magis dolet circa dextrū q̄z circa sinistrū latus.idcir
co ꝯcludeñ ē ꝙ vlcus dicaꝫ eē in rene dextro lz ꝑ cōitatem ⁊
colligantiā ad sinistrū ēt doleat in rene sinistro vel i dorso circa
sinistrū.Et ita ꝯcludiꝫ ex p̄cedentib⁹ ⁊ alijs q̄ adduci possēt ꝙ
pricipalis casus ē vlcus factū in rene dextro ⁊ nō absoluiꝫ ēt
ab vlcere porri dextri.Et huius cā fuit solutio ꝯtinui fcā ex lapi
de in rene generato.Cui cām dedit ꝙ eius mr̄ dū eēt puer vt
mihi Johāni Matheo ex ferrarijs de gradi mediolanēsi nar
rauit idē infirmus cū vellet eū balneare iungebat dorsuz illius
fricādo q̄si omni die ⁊ cū oleis declinātib⁹ ad calidū.vñ nō est
mirabile si acqsita ē i renib⁹ caliditas excessiua ⁊ multe sint cō
uerse mãe ad renes ⁊ ita fcā sit generatio lapidis.Et ex his se
quiꝫ ꝙ talis sanies ex ulcere pendēs ē minoris timoris cū pen
det ex vlcere renū q̄z si penderet ex vlcere vesice. Nā vt dicit
Serapio.Oportet vt scias ꝙ vlcera que sunt i vesica sunt dif
ficilioris curatōis ⁊ illa que sunt i renibus sunt facilioris cura
tiōis quod ē q̄r substātia renū ē vt fiat sanatio vlceris qm̄ ē car
nosa ⁊ substantia corporis vesice ē neruosa ⁊ vlcus in mēbris
neruosis ē difficilis curatōis valde q̄r difficile generaꝫ caro.in
eis.supple ꝓpter debilitatē restauratie eoꝝ respectu renū que
sunt mēbra carnosa i q̄bus virtus faciēs restaurationē fortior
ē.Nō ēt mãe que ad renes fluūt sunt tāte acuitatis ⁊ punctio
nis sicut ē vrina que ad vesicā fluit que ē acuta salsa semꝑ ipe
diēs ꝯsolidationē.Huic ēt principali dispōni ꝯiungiꝫ febris q̄
quasi ꝯtinue affligit ꝯiuncta macie toti⁹ corporis.vñ dubitañ
ē ne transeat in febrē habitualē.nisi occurraꝫ.lz ista febris hu
moralis nō sit ordinē seruās nec ita ꝯtinuo affligēs sicut si esset
formaliter aposteᵃ nō vlceratū.q̄r mã saniosa in vlcerib⁹ ē ma
gis euētabilis quā si in apostemate ꝯtinereꝫ ꝯculcata ⁊ clausa
⁊ ita nō tm̄ euaporat de mãebus putridis ad cor ab vlcere si/
cut ab apostemate saniato ⁊ nō rupto ceteris ꝑib⁹.Et qm̄ vt di
xit Auer.4ᵒ colliget de signis egritudinū renū in maiori ꝑte in
apostematib⁹ eoꝝ fiunt febres errātes aut lēte.nō ē ergo mirā
dū si ēt in vlcere febris sit de errantib⁹ ⁊ lēta ⁊ quasi ipercepti
bilis ab eo.vñ lz ñ videaꝫ seuoꝝ accidētiū.tm̄ timeñ ē vt dictuz
ē supra qꝺ nisi ꝓuideaꝫ transeat in aliud genus febris ⁊ ꝺ mã
li fiat imaterialis.Et hec de casu sufficiant.

❡Ad que duo ꝑncipalr̄ occurrēdo duo fient.ꝑmo poneꝫ regi
mē in dieta.deinde ponem⁹ quedā medicinalia ad casuz valē
tia.❡Circa igiꝫ ꝑmū ex ꝑte aeris oꝫ vt viteꝫ aer calid⁹ ⁊ qli/
bet aer nebulosus ⁊ grossus ⁊ vētosus ⁊ p̄cipue borrealis qm̄
ē p̄cipui nocumēti.⁊ ita statio apud ignē ⁊ i stufis ē nociua.qm̄
aer calidus ē faciēs ad colꝫe multiplicatōem ⁊ acuitatē.vñ fa
ctis humorib⁹ acutis transeuntibus per renes addiꝫ ad vlce
ratōem ⁊ corrosionē.Opz igiꝫ vt paciēs loceꝫ in aere tempa/
to aut ad leuē declinātē frigiditate.dico leuē qm̄ frigidū acutū
ē mordicatiuū vlceꝝ.Situeꝫ tm̄ in loco sicco ⁊ nō terreno vł hu
mido qm̄ ꝑma intētio i curatiōe vlceꝝ ē exiccatio vt oēs tradūt
medici.Jdeo cauēdū ē similiꝫ a statiōe sub sole ⁊ a portatiōe
pānoꝝ ⁊ pelliū calefaciētiū p̄cipue ad dorsuz ⁊ ita pelles vul
pine ēt hyeme ꝑus sunt vitāde.Et si ex statiōe tēporis ãni aer
sit calidus vt tp̄e estatis opz rectificare aerē ꝯuertēdo ad fri/
gidū ponēdo in camera ꝓprie habitatōis rosas flores nenufa
ris vel aspgēdo camerā cū aqua rosata vel aqua fontꝭ cū ace
to.Et hoc dico itentōe habita ad pricipalē dispōem.s.ad vlc⁹
qm̄ sumēdo indicationē ab accidēti vt a febre dꝫ inclinari aer

ad frigidū ⁊ humidū ⁊ ita viole recētes ⁊ lactuca ⁊ portulaca
⁊ decoctio paupis aspersa per camerā eēt efficacis iuuamēti.
In electiōe igit̄ nūqd aer dēat ad humidū vel siccū declinare
exigit̄ bona prudētia ⁊ extimatiua medici asistentis. ⁊ ē quasi
pma radix i cura vl̄ pseruatōe. ¶ Circa motū ⁊ qetē dicebat
Auic. dans regulā in cura. Et opꝫ vt qeti adhereāt ⁊ nō labo
rēt quātū eis ē possibile. imo opꝫ vt sint contenti de exercitio vt
fricatōe extremitatū ⁊ pro euōne quā facit exercitium. i. ⁊ pro
iuuamēto euōnis ꝙ qrimus p exercitiū suple sint ɔtēti vapora
tione sicca ita vt nō ɔcedas eis incessionē suple pedes. ⁊ alia
suple ñ ɔcedas alios modos exercitioꝝ. s. equitādo vel in cur
ru vehēdo ⁊ hoc intelligat̄ facta mōdificatōe de sanie cū que
ritur ɔsolidatio qm̄ ad ɔsolidationē necessaria ē quies. Sꝫ qñ
est indigētia mōdificatōis ⁊ purgatiōis saniei nō nocet leuis
incessus vel suauis eqtatio facta digōe fm epar. ⁊ postq̄ꝫ cib⁹
trāsiuit ad mēbra ⁊ ē in semita recūdendi. Etiā cū fit ɔsolidatio
⁊ esset in via sanatōis quā deus cōcedere dignet̄. tūc dicebat
Auic. gradatiꝫ exercitio vtat̄ leui vsqꝫ quo reddeat ad ɔsuetu
dinem i motu suo. Qm̄ igit̄ qūolibet exercim̄ debet eē leue re/
missum ⁊ breue obseruet̄ regula paꝝ añ dicta vt fiāt fricatōes
extremitatū ⁊ euaporatōes maxime ad membra supiora vt a
spatulis ɔuertēdo versus brachia. Nā per istū modū fit tran/
spiratio vapoꝝ ⁊ resolutio sicca ɔuertēdo mās in ptē oppoām
mēbro leso vbi fricatōes membroꝝ inferioꝝ vt cruriū prepant
quasi ɔuertēdo mās ad locū: qūocūqꝫ tñ nō fiāt fricatōes nisi
expulsis supfluitatib⁹ grossis prime digōis ⁊ alijs supfluitati/
bus cōibus. sed fiāt in tpe qđ ē supra ēt deābulatōe vel eqta/
tione vt exēpligra per vnā horā vel duas añ assumptōeꝫ futu
ri cibi ⁊ post exercitiū ɔpletū vel fricatōes qescat adminus p
horā anteq̄ꝫ sumat cibū. Et h̄ de exercitio. ¶ Quātū ad som/
num ⁊ vigiliā ꝑlixitas in vigilijs ē multū nocēs qꝛ ad inflatiōꝫ
⁊ exiccationē ducit. Superfluitas ēt somni ē ad nocēdum qm̄
facit retētionē multaꝝ supfluitatū q̄ acentrant̄ versus loca le/
sa. vñ sufficit somn⁹ septē horaꝝ ⁊ fiat post cibuꝫ ad minus trā
sacta hora cū dimidia ⁊ oi tpe estate. s. ⁊ hyeme: ⁊ fiat i obscu
ro: ⁊ extremis decēter cooptis: ⁊ non dormiat sup culcitra ca
lida sup plumā sed sup mataratiū mole tñ factū de coto ne re
nes supcalefiāt ⁊ ad eos trahātur supfluitates ⁊ pp istā cām
ēt acubitus sup renes ē nocēs vñ studeat iacere supra alterū
lateꝝ cū quo minus dolet. ¶ Circa inanitionē ⁊ replōnē bre/
uiter dicat̄ qđ lenitio vētris ē multū in casu ɔueniēs qm̄ stante
vētris lenitōne multe mãe ɔuertunt̄ ad intestina q̄ trāsirent ad
renes q̄ stāte vētre stiptico trāsirēt ad vias vrine. Et h̄ itelligat̄
ñ stāte ventre leni p nām. Naꝫ stante ventre leni p nāꝫ nō eēt
aliter per medicinas leniendus ne materie conuertantur in
deorsuꝫ qm̄ vt infra videbit̄ vomit⁹ ē in cāu magis ɔueniēs q̄ꝫ
vētris solu⁹. Uitāda ē ēt repletio cibi ⁊ pot⁹ qm̄ per eā aggre
gant̄ supfluitates q̄ facile mādant̄ ad mēbrū lesuꝫ qꝛ debi'e ⁊
ad qđ cōsueta ē nā demādare. ¶ De passionibus aūt aialib⁹
breuiter dicat̄ ꝙ oꝫ vt euitētur oēs passiōes inflamātes vt ira
iracūdia furor ⁊ solicitudo. Tristitia tñ ⁊ timor ēt nocēt pp retē
tionē ⁊ ɔuersionē vapoꝝ ad iteriora. gaudiū aūt tēpatū ⁊ bo
na spes ꝺ salute ē multū in casu iuuās. Coytus aūt in casu est
blassemādus ꝺ quo dicit Aui. Coytus nāqꝫ nociuus est istis
valde pp multitudinē mot⁹ ⁊ exercitiū sup. dorsi in eo ēt in cāu
maxie discōuenit pp debilitatē ⁊ maciē ⁊ siccitatē corpis ipsi⁹
Nā ad ipꝫ maxie cū frequentat̄ seqt̄ maxia debilitas. ꝺ quo
dicit Rabimoyses ꝑticula. 7ª. āphorismoꝝ āphorismo. 62°.
nō ē mirū ꝙ si hij q frequētāt coytū debilitant̄ qꝛ totū corpus
euacuat̄ i euone ipsa cū euacuent̄ p eū spirit⁹ ⁊ humores ⁊ ei
addita ē delectatio q̄ sola pncipalr̄ extinguit spālēꝫ virtuteꝫ ⁊
debilitat eā. Et addit. Nā fuerūt qdā qbus supuenit fortis de
lectatio ⁊ mortui sunt ob hoc. ¶ Iaꝫ veniēdū est ad regimen
in cibo ⁊ potu i quo regimine sit regula quā posuit Aui. in fine
capituli vlceꝝ renū cū dixit. Et oꝫ vt deuitet oē acetosuꝫ fortis
acetositat̄ ⁊ oē acutū ⁊ oē salsuꝫ ⁊ oē qđ ē vehementis dulce
dinis qm̄ vehemēter dulcia facilr̄ ɔuertunt̄ ad colerā. Nā ta
lia oia faciūt ad acuitatē humoꝝ ⁊ bauracitatē eoꝝ. vñ ꝑ pte
trāseūtes ad renes addūt ad vlceratōeꝫ: cū tñ primū qđ ne/
cessario est vtendū i curatōe vlcerū renū ⁊ vesice vt dicit Aui.
in principio vlceruꝫ renū ē equatio humoruꝫ ⁊ declinatio eoꝝ
ab amaritudine ⁊ bauracitate ad dulcedinem. sup. remissam.
vel sup. insipiditateꝫ vt nō faciant peruenire vulnus post vul/
nus. Et ideo ibidem laudat dimissionē omnis acuti ⁊ amari ⁊
salsi ⁊ acetosi. Ideo dicebat Serapio i. c. ꝑprio. Ex cibis aūt
oportet vt demus illos q sunt tēperati extinguētes. i. remitten
tes acuitatē humoꝝ. Et stāte intētione ad abstersioneꝫ saniei ñ
oportet vt exhibeant̄ cibaria stiptica ne mā ɔpinguat̄ saniosa
in mēbro ⁊ ꝑfundet̄ corrosio. Et hoc insinuat expsse idē. Auic.
19ª tertij caº de mictu sanguis ⁊ saniei i cura cū dixit. Et ñ appro
ximes stiptica sicut ē cibus factus cū sūach nisi postq̄ꝫ vria si/
gnificat mōdificationē. i. qñ nō apparet sanies in vria ⁊ addu
cit rōem dicēs. Stiptica eniꝫ ɔgelāt qđ inuiscatū ē sup. de sa/
nie ⁊ ɔstringūt sup. itra mēbrū ⁊ vltra corrosionē quā addunt
faciunt opilationeꝫ ꝑhibendo exitū vrine. q̄re qñq̄ꝫ reuertit̄
aquositas ad posteriora ⁊ ē i eo timor magn⁹ vt dicit. A. Pro
pterea stāte intentiōe mondificatōis tūc canon obseruand⁹ ē
qui ponit̄ ab Aui. in cura dyabetice passionis ad hāc intentio/
nē. Nā tunc melior res dispōis ciboꝝ quos sumere pcipiunt̄ ē
vt sint tales quaten⁹ ɔcomittent̄ eos lenitas nature ⁊ ɔfractō
sitis vt ē in aqua ordei ⁊ in pultibus eī⁹. nā hec abstergētia oꝫ
vt nō absoluant̄ ab aliquali exiccatiōe ne mēbꝝ fiat magis pa
tū ad recipiēdū aliunde supfluitates. Propterea dicit. A. i cu
ra scabiei vesice in pncipio. Et ē similiter in casu nr̄o. oꝫ vt ad/
ministrent̄ abstersiua mondificatiua que sint de exiccatiuis abs
q̄ꝫ mordicatiōe qꝛ nō debēt eē amara vel aliter acuta vt di/
ctū ē. Facta tñ mondificatōe qđ cognoscet̄ ex purgatiōe vrine
a sanie cū emissiōe alicuius sanguinolēti tūc oꝫ ista abstersiua
remitti ⁊ moderari. Immo debēt poni q̄dā glutinationē facien
tia ⁊ exiccatiua ⁊ incarnatiua. ꝑpterea dicit Serapio. Et post
mondificatōem saniei ⁊ purificatōeꝫ vlceris bonā oꝫ vt admi
nistrem⁹ res ɔferētes que icarnāt ⁊ glutināt vlcera. Quia ista
difficulter transeunt ad mēbra longinqua ⁊ si in mēbris sanis
remanerēt, adducerēt ad nocumētū. iō tūc cū eis misceri debet
aliqua medicia penetrationē faciēs ⁊ ad renes ducēs vt ē fe
niculus vel apiū vel semia eoꝝ. Et hanc ēt sniam posuit Sera
pio paulo post sniaꝫ allegatā dicēs. Et oꝫ vt misceat̄ cū eis ēt
vna ex medicis acutis velocis penetratiōis ⁊ pueniat ad loca
lesa cū facilitate sup. cibus icarnatiu⁹ vel medicia talis vt nō
ledant̄ cū eis. s. medicis ɔglitunatiuis mēbra in qb⁹ penetrāt.
s. sana ⁊ sup. pueniāt dicte medicie cū ꝟtute sua ad loca egra.
Sꝫ nō ꝙ signant̄ dicit misceat̄ cū eis vna ex medicis acuti ad
insinuādū ꝙ in itentōe ɔsolidatōis nō oꝫ nisi paꝝ de ꝑuocāti/
bus cū alijs medicinis offerre. qm̄ ꝑuocatiua sunt in cāu mul/
tū suspecta pp timorē ne ɔuertant̄ mãe ad renes. Proinde di/
cebat Auic. ⁊ minoraº potus aque sup. ē necessaria i cura vl/
ceris renū. Adducit rōem vt minoret̄ necessitas migēdi ⁊ mi/
noret̄ mot⁹ renū ab eo qđ puenit ad eos sup. de humoribus ⁊
eoꝝ rasio perit. Si ḡ ꝑhibuit potū multi humidi ne habundet
humidū ad renes multomagis iniuebat cauēdū eē a ꝑuocati
uis qbuscūq̄ꝫ. Et istū cañ. bñ attēde ꝑpter multos qui i passio
nib⁹ renū ⁊ vesice indifferēter audēt ad exhibitionē prouocati
uoꝝ. Cōtra quos als posui euidētes textus i ɔsilio meo de ar
dore vrine. Et vltra alios fuit text⁹ Auic. 19ª. tertij in curatione
ventositatis in vesica i fine primi tractatus dicit. Et recordare
eius qđ dictū ē tibi in caplo renū. ꝙ renes ⁊ vesica qñ sunt do
lorosi aut egri nō appropinquent pillulis de semibus. s. ꝑuoca
tiuis vel sup. alijs ꝑuocatiuis. Et adducit rōem addēs ⁊. i. vt
augmentent̄ i renibus ⁊ vesica dolor cū attractōe sup. ꝑpter
tales medicias vel cibos ad renes vel vesicā ɔuertētes. volui
libēter ista cōia ꝑponere qꝛ vtilit̄ seruiūt. Et in debito regie ci/
boꝝ ⁊ in debita ēt oblatiōe medicinaꝝ ⁊ medicialiū. qb⁹ bñ i
tellectis nō poterit medic⁹ directus hijs canonib⁹ ɔmittere er
rorē in exhibitōe ciboꝝ siue potuū siue medicinaꝝ que opꝫ va
riari fm varias intentōes in abstergēdo vl̄ ɔsolidando. Quia
tñ vr̄ vlcus eē multū putrefactiuū maior vr̄ eē intentio ad mon
dificationē. Sit igit̄ pº panis eius factus ex farina frumēti nō
in totū munda a furfure sꝫ sit sine sale factus ⁊ modicissimo fer
mēto pinsatus cū aqua decoctōis ordei ⁊ liqricie. Neqꝫ sit co
ctus excessiue. Et qūocūq̄ꝫ sit āmoueant̄ ptes exteriores ⁊ su
mat̄ ps tm̄ iterior duoꝝ aut triū dieꝝ ad plus. Et si i estate po/
neret̄ 4ª ps farine ordei cū trib⁹ ptibus farie frumēti ad ɔpo
sitionē panis eēt electior valēt ēt pro ferculis panata ꝺ illo pa
ne fcā in brodijs carniū de qbus ifra Offe ēt facte ex eodeꝫ
pane nō discōueniūt. Pōt ēt fieri ferculū de farina ordei dis/
soluta in brodio faciēdo pultes inꝺ ⁊ supaspgendo ꝺ amigda
lis masinatis cū zucharo vel de lacte eaꝝ. Ualet ēt far spelte
cū amigdalato vt supra. Et vbi intendam⁹ ad aliqualē ɔforta
tionē posset fieri ferculū de pisto milij vel panico decoquenº i
brodiū carniū de qb⁹ ifra. Et possent ēt fieri epule ex oleribus
ɔueniētibus

ꝯueniētibus i cāu de q̄bus sunt olera tempata. sic sunt malue
spinachia lactuca portl'aca i estate ⁊ ex hijs cū modico fēiculi
recētis possunt fieri fercula ꝯueniētia. Si ēt apponātur bletes
cū his hyeme ⁊ lupuli in vere vel in estate n̄ discōueniūt i mo
dica q̄ztitate. Et vbi sit itētio ad cōfortationē vꝫ plātago ⁊ ace
tosa. Inter carnes cōueniētes eligant carnes captoꝝ qn̄ ha
beri possunt qm̄ cū frigiditate ꝑticipāt stipticitate quadā remis
sa ēt speciali ꝓprietate ⁊ maxie renes ⁊ vesice eoꝝ. Post has
carnes valēt carnes pulloꝝ iuuenū simil' carnes vituloꝝ lactā
tium dimittēdo ꝑtes pigues eligēdo ꝑtes neruosas. Pedes
ēt si fuerit optime cocti i brodio vsqꝫ ad sepationē sunt in casu
cōueniētes qm̄ multū remittūt acuitatē humoꝝ dādo nutrimē-
tū frigidū ⁊ humidū ⁊ tn̄ faciliter digerit vt expsse voluit Aui.
fo can̄. capitulo de pedib⁹. laudātur ēt ꝑdiconi ⁊ sterne ⁊ alie
aues mōtane p̄ter stornelos ⁊ qualeas q̄ nō admittūtur. Va
lent ēt de quadrupedibus carnes caprioloꝝ ⁊ daneoꝝ iuuenū
⁊ similiter carnes lepoꝝ iuuenū. Et regulariter de carnib⁹ ꝯue
nientior prepatio ē vt elixent cū ē intētio mōdificatiōis ⁊ pur-
gatōis vbi cū ē intētio cōsolidatōis meliores essent assate. Di
mittant colūbe ꝑꝑ suā vehemētē caliditatē similiter ⁊ carnes
anatū ⁊ anseris. Inter pisces eligāt pisces petrosi ⁊ squamo
si vt lucij temeri fauoni ⁊ sil'es elixati tn̄ in aqua cuꝫ modico vi
no vermilio ⁊ nō assati in patella sil' cōueniūt cancri sine ace
to ⁊ modicissimo sale. Et ita valēt ꝑtes posteriores ranaꝝ ab-
scisis cruribus reptaꝝ in locis sicis siue in pratis vel aquis cla
ris nō lacunosis valēt ēt sil' limacie nemorales non aquatice
p̄parate ſm modū alias sibi datū. Oua sorbilia ēt non discon
ueniūt suffata in aqua cū testa. dico sorbilia non dura. ⁊ si ꝑus
ponant in aceto ꝑ duas horas anteq̄ꝫ ponant in aqua ad de
coquendū erūt longinquiora ab inflamatōe ⁊ adhustione. Ex
his ēt ouis ruptis ⁊ agitatis cōmiscēdo paruꝫ casei recētis mo
dicissimi salis pn̄t fieri fercula diuersoꝝ generū. Pro ꝯdimen
tis magis valet oleū oliuaꝝ q̄ꝫ butirū ꝑꝑ minorē iflātionē. Et
si oleū fieret ex oliuis imaturis essꝫ magis ꝯueniēs. Pro sapo
ramētis pōt fieri saporamētū accipiendo renes capreti deco
ctos ⁊ bn̄ malassando vel in puluerē redigēdo postea cū vino
granatoꝝ dulciū vel cū suco rancij dulcis ⁊ cū modico zucha
ri ⁊ cū modico coraloꝝ rubeoꝝ pōt fieri saporamentū. Et loco
ēt hoꝝ sucoꝝ pōt sumi sucus acetose sꝫ remittat ei⁹ acetositas
cū zucharo. In casu ēt multū laudat ab auctorib⁹ lac sꝫ ipsuꝫ
nō dꝫ sumi cū alijs cibis ꝑꝑ ei⁹ facilē corruptiōem: sꝫ dꝫ sumi
loco colatōis maxie in estate trāsacto prādio ꝑ sex vel septeꝫ
horas ⁊ tūc sumantur quinqꝫ vel. vi. ℥. ipsius cuꝫ modico zu-
chari ⁊ eligatur hora qua debꝫ sumi ex animali ita vt tepiduꝫ
sumatur de caliditate propria. Et quādo est intētio ad mondi-
ficanduꝫ ⁊ abstergendū q̄ magis cōuenit est lac asininuꝫ: po
stea capnū. Et quando esset intentio cōsolidationis ⁊ conforta
tionis magis cōueniēs essꝫ lac ouinū ⁊ post ipsuꝫ vacinum. Et
debēt aialia ista depasci cū herbis d̄ q̄bus dictū ē. Lac tn̄ hu
manū de spāli ꝓprietate si mulgeatur ab vbere mulieris sane
essꝫ oibus magis ꝯueniēs. In intētōe ꝯsolidatōis bonuꝫ esset
misceri. ʒ. ß. dragagāti puluerizati cū. ℈. ij. boliarmeni. De fru
ctib⁹ aūt stāte intētione mōdificatōis valēt ceresa ⁊ amarene
dulces ⁊ pruna bn̄ matura ⁊ ꝑsica bn̄ matura ⁊ q̄dam poma
aromatica n̄ agresta sed dulcia mora etiā bn̄ matura. Sꝫ oia
ista debent sumi parce in modica quantitate ⁊ per quartum
hore an̄ alium cibum: vt fuit sententia Gal. i libro alimentoꝝ
caplo d̄ prunis. Et ista ꝑus valēt in estate non cōiuncta febre
putrida. Que si cōiungat magis valēt arātia ⁊ granata dul-
cia vel muza. Melones ēt cucurbite cōit laudant: sꝫ ego nō
audeo ad frequētē vsuꝫ eoꝝ ꝑꝑ ipsoꝝ ꝓuocatōeꝫ vrine. q2 ꝓ-
uocatiua nocēt vt supra dictū ē. Ideo cauēdū ē a fructib⁹ ꝓ-
uocatiuis ⁊ brodijs ꝓuocatiuis vt cicerū rubeoꝝ ⁊ cauliuꝫ ⁊
similiū. Etiā ab isalatucijs vt eruce ⁊ senationū ⁊ caparib⁹ nā
talia oia nocēt. Parce tn̄ vtēdo d̄ melonib⁹ vl' āgurijs vl' citru
lis tp̄e magni estus nō ē ad nocumētū cū itēdim⁹ ad abstersio
nē. De fructib⁹ aūt hyemalib⁹ valēt pinee ⁊ amigdale. Et di-
mittant phistici auellane nuces ꝑꝑ ipsoꝝ caliditatē ⁊ vue pas
se ⁊ ficus p̄cipue qm̄ i ficub⁹: vt dicit Aui. stat lacticiniū quod
dā occultū faciēs ad corrosionē. sꝫ cū ē intētio ꝯsolidatiōis va
lēt pira ⁊ coctana ⁊ forte castanea nō discōuenirēt. De potu
breuiter dicat q̄ potus sit modice q̄ztitatis q̄cūqꝫ siue sit d̄ bro
dijs siue d̄ aq̄s siue d̄ vino vt fuit supra dictū. Sꝫ ordinari⁹ po
tus sit vinū pauciferū medij coloris n̄ acetosuꝫ sꝫ paꝝ ad dul
ce declinās mixtū cū aq̄ decoctōis ligricie ⁊ seminuꝫ maluaꝝ
si plꝫ vel saltē misceat cū aqua zuchari ⁊ hoc stante intētione
lenitionis. Sed vbi esset intentio ꝯsolidatōis ⁊ ꝯfortatōis de
beret esse vinuꝫ magis grossuꝫ ⁊ nigrū ⁊ ad ponticū declinās
Et hec de regimine in dieta sufficiant.
¶ Quātū vero ad medicialia stant duo ꝓncipal'r ꝯsiderāda.
ꝓmū ē circa mām in toto existēteꝫ simul cū p̄seruatōe ne fiat ca
sus i ethicā. scd̄ꝫ erit ad ipꝫ vlcus. Pria ēt intentio diuersifica
tur. q2 ꝓma ꝯsistit in equatiōe humoꝝ. Scd̄a in eūoe diuersiua
¶ Prima ergo intentio ꝯplet cū sirupo vt infra in quo simul ē
remissio acuitatis humorum ⁊ leuis abstersio. ℞. sirupi violati
simplicis sirupi de portulaca Mesue ⁊ de ligricia an̄. ℥. ß. aq̄
rū endiuie fumiterre ⁊ acetose an̄. ℥. i. misce. Et in itentiōe ma
ioris abstersiōis vbi timeremus de corrosiōe bonuꝫ erit vt ad
dat de aqua capillorūueneris. qm̄ vt dicit Auic. In malo qui
dē ⁊ maligno. sup. vlcere renū oꝫ p̄parare ad mondificādū cū
hijs que sunt sicut capillusueneris lꝫ sit tempat⁹. Valeret ēt si
rupus magistralis fact⁹ vt. j. ℞. lactuce epatice maluaꝝ ordei
mondi floꝝ fumiterre an̄. M. i. iuiubaꝝ seis papaueris albi.
an̄. ℥. i. violaꝝ floꝝ cucurbite an̄. ʒ. ij. succi ligricie seis altee an̄.
℥. ß. tamarindoꝝ. ℥. i. ß. pruna numero. x. ⁊ fcā decoctōe colle
tur ⁊ cū zucharo sirupizet. Equant ēt hūores vt dic̄. A. flo^a si
fuerit necessaria ⁊ solutio subtil' ⁊ tenuis sine labor̄ penit⁹. ⁊ h
sol. cū leuibus facta ē multum in cāu necessaria. vnde singulis
septē vel octo diebus ē fienda. Nā p̄ter equatiōem humorum
euacuādo acutū ⁊ serosum de humorib⁹ ēt ꝯuertit hūores ad
ꝑtem oppositā vie renū puta ad itestina ⁊ sic fit eūatio diuersi
ua ꝯueniēs de qua loquēs. A. dixit. Hec. n. expellit a corpore
expulsionē subtilē cū inclinatōe ad ꝑteꝫ q̄ alia ē a ꝑte renū. Et
hec bn̄ notent. qm̄ eūatio cū fortibus est in cāu suspecta. Fiat
igit eūatio tantū cū lenitiuis vt cū cassia tamaridis sebestē mā
na prunis viol' ⁊ similib⁹. Et qm̄ potus mouet ad renes. laudo
h lene solutiuū vt ꝯuertat ad intestina magis exhiberi i forma
boli q̄ꝫ in forma potionis. Quia ēt iste dn̄s ē multū passibilis
in solutōe oꝫ q̄ talis medicia sit debilis. debilis. i. debilis ex in
trantibus. ⁊ debilis in dosi. Et lō ꝯpositio ꝯueniens in cāu qua
ēt vsus ē fiat vt ifra. ℞. cassie pinguis nouiter excte de cānis.
℥. ß. sebesten pinguiū. ʒ. ij. grana berberoꝝ numero q̄nqꝫ seis
malue. ʒ. ß. oia simul malassent ⁊ cū zucharo fiat bolus. Et su-
mat ꝑ q̄nqꝫ horas an̄ cibū vel per horā tm̄ ⁊ nō exhibeat la
uatiuū post ip̄m flobothomia aūt in hoc cāu nō videt mihi ne
cessaria neqꝫ ad eā ꝯsentit habitudo totius nisi forte minuta.
℥. ij. ad ifrigidationē vel qn̄ appareret mict⁹ sanguis. In eūa
tionē aūt diuersiua singularit valet vomitus in cāu qm̄ diuertit
⁊ euacuat saltē an̄cedētes mās de quo dicit Serapio postq̄ꝫ
laudauit vsuꝫ illius. Et ego nō narro laudē vomit⁹ ꝓpter eūo
neꝫ repletiōis visceꝝ tm̄. imo puto vt dixit q̄ qn̄ homo vtit eo
assidue sanat ex vlceribus que fiunt in renib⁹ velociter sanatio
ne ꝯpleta: quā eand̄ sniam accipit. Aui. quasi in ꝓprijs v̄bis.
Quia tn̄ iste dn̄s nō ē paratus ad vomēdū ex ꝯpositiōe neqꝫ
vnq̄ꝫ euomuit. ⁊ si temptauerit. nō laudo vomitū in eo. lꝫ vomi
tus vt dicit Aui. sit melius sup. medicamē quo vlcera renū me
dicant ⁊ q̄ ē sufficiēs ad id excusans ab alio. Est igit stand̄ in
lenitiuo dicto supra. ¶ Intētio aūt ad vlcus ꝑficit iterius cuꝫ
abstersiuis leuibus qn̄ vlcus ē saniosuꝫ vt cū aqua lactis vl' cū
aqua decoctōis ordei ligricie ⁊ capillorūueneris ⁊ hoc stante
sanie acuta ⁊ tenui. Nā si sanies eēt grossa ⁊ difficilis exitus
nō oporteret exhibere ea que ifrigidāt ⁊ modice abstergunt.
imo oporteret ꝓcedere cū fortibus abstersiuis nō infrigidāti
vt cū decoctiōe fenugreci ⁊ fursuris ⁊ forte lupiorum ⁊ forte
oporteret ꝯmiscere aliq̄d de melle rosato in dicta decoctione.
Si aūt vlcus eēt mondificatū. tūc ad ꝯsolidationeꝫ valeret q̄
dictū ē supra lac ouiuꝫ cū bolloarmeno ⁊ spodio vel sufficerēt
pillule facte ex amillo ⁊ dragaganto ⁊ bolloarmeno si sumant
cū sirupo violato ⁊ rosato ⁊ aqua plantaginis. De extrinsecis
aūt applicādis nō existente vlcere maligno corrosiuo valet su
pra renes iunctio fcā cū vnguēto cōi Gal. vel pōt fieri ēplastꝝ
ex farina ordei cū oleo rosato vel violato. Et si timem⁹ vlcera
tiōem ⁊ dillatatiōem vlceꝝ addat paꝝ olei masticini cū pulūe
thuris maxie mondificata sanie ꝓ magna ꝑte ⁊ apparēte san
guine ⁊ corrosiōe manifesta dꝫ fieri clistere expulsis fecib⁹ cuꝫ
lacte ouino ⁊ modico pulueris bolliarmeni ⁊ sanguinis draco
nis ⁊ iaceat supra dorsuꝫ. Et tūc fiat emplastruꝫ supra renes
magis ꝯfortatiuū ⁊ ꝯstrictiuū vt. j. ℞. farine ordei farine oro-
bi. an̄. ℥. i. ypoq̄stidos. ℥. ß. bulliant in vino stiptico ⁊ fiat empla
strum cum modico olei masticini ⁊ citonioꝝ. Et hec quātum ad

principalē dispositionez sufficiant.

¶ Jam ad p̄seruādū a casu in dispōez de qua dictū ē ↄtinue seruet saculū cordialē sibi ordinatū ⁊ cōtinuo fiat inūctio sup spinā cum oleo humectatiuo infrigidatiuo sibi ordinato ⁊ sepe vtatur diadragāto frigido cū zucharo rosato nouo. Reliq̄ remitto ordināda per clarissimos doctores gallicos phisicos. Et his sum contentus ad presens.

¶ De calculo ⁊ lapide renum. Consilium. 61.

Uia calculi generatio i renib⁹ ex duobus imediate pendere vr̄: ex mā̄. s. flegmatica viscosa ⁊ i partib⁹ tenacitatē hn̄te tanq̄z ex vna cā vt mālī: ⁊ ex caliditate renū nāli vl' accidētali itēsa adhurēte tanq̄z ex efficiente. Pro p̄seruatōe itaq̄z sunt duo vel tria principalia fienda. Unū est ꝓhibere quecūq̄z in mām gnātioni lapidis proportionatā faciliter cōuerti pn̄t. Secūdū ē p̄uidere ⁊ si vt quodāmodo necessario fit i stomaco vel epate generet̄ ad renes n̄ trahat̄. Est ēt habēda intētio vt non intendatur caliditas in renibus. sed potius remittatur.

¶ Primū ergo in regimine cibi ⁊ potus talis ordo seruet̄. Sit pcitas in cibo ⁊ potu ⁊ nō bibat̄ maxie post cibuz ēt imediate notabilis vini q̄ztitas maxie potentis ⁊ maxie albi. sed sumat̄ post cibū modica vini q̄ztitas mediocris in substātia ⁊ potētia Specialiter tn̄ descēdēdo cauendum ē ab oibus cibis grossis maxime flegmaticis vt a carnib⁹ pinguib⁹ maxie porcoꝝ bouū vacaꝝ. A ptibus ēt aialiū flegmaticis vt ab intestinis aialium cerebro ⁊ huiusmodi. Sz sint carnes cōueniētes nō hūide nimis vt carnes vituloꝝ nō nimis ꝓpinquoꝝ generatōi vel captorum ⁊ carnes gallinaꝝ caponū fasianoꝝ perdicum turturū. Aues aūt oēs montane in hoc cāu cōueniūt sicut ex opposito omnes aues in paludib⁹ vel aquis degētes nocēt vt anseres anates ⁊ huiusmōi. Cauendū ē ēt a caseo lacte cibarijs d' pasta ⁊ pane male fermētato vel azimo vel a laganis ⁊ huiusmode. Uitētur etiaz pisces grossi viscosi ⁊ squamis carentes. Cauindū ēt ab oleribus frigidis ⁊ hūidis vt lactucis portulacis spinachijs ⁊ huiusmōi. In hoc casu valēt bletes cuz modico feniculi ⁊ petrosilij boraginis saluia ⁊ huiusmōi. Inter fruct⁹ vero nocēt poma ceresa persica pirra nespila ⁊ talia humida. Stiptica valēt interdū precipue an̄ pastū amigdale bn̄ masticate nō nimis recētes ⁊ vue passe bn̄ masticate. fistici ⁊ alique auelane ficus ēt recētes nō nunq̄z cōueniūt i parua tn̄ q̄ztitate vinum sit subtile nō albū tn̄ nisi aliqn̄ via medicine p horam an̄ cibū lz sumere duas vl' tres. ℥. post tres aut quattuor amigdalas dulces vel duas amaras ⁊ maxime vbi staret mā̄ in renibus que esset expellēda qd cognosceret̄ ex grauitate ⁊ quodam dolore renū ⁊ partiū circonstantiū. Nō laudo vsūz vini albi diuretici simul cū cibo vt faciūt multi pratici qm̄ cū eodem pars cibi indigesti trahit̄ ad epar. ⁊ tādē ad renes ⁊ subicit̄ vt mā̄ gnātionis lapidis. Est tn̄ vnū singulare aduertenn̄ vt n̄ sumatur cibus nisi stomaco pfecte mūdato ⁊ cū iā incipit̄ fames nālis surgat̄ ēt a mēsa reliquijs famis adhuc existentib⁹. Nec exercitandū nisi post quattuor vel q̄nq̄z horas a cibo exercitō laborioso. qm̄ ex hoc sequūtur duo extrema in hoc cāu nocumta. Primū ē q̄ cibus cōfundit̄ ⁊ ad mēbra indigest⁹ trahitur. Secūdū ē q̄ renes tūc maxie supcalefiūt: q̄ ē vna de cāis generationis lapidis. Jdcirco regulare sit non vti forti exercitio maxie pedes vn̄ ptes dorsi intense calefiūt. Pro hoc ēt cauēdū ē ne panni ⁊ tegmēta vt vestes maxie ex vulpib⁹ fulte dorso applicent̄ ne ipoꝝ renū caliditas intendat̄. Jdcirco habenda ē cautela ne i lecto dormiat̄ suppine ⁊ maxie in lecto molli Exinde cauēdū ē ab oib⁹ q̄ renes inflamāt vt a spēb⁹ vinis potētib⁹ porris ⁊ aleis ⁊ huiusmōi. Ab ira ēt nimia sollicitudine coitu maxie p⁹ repletōez. Et sz obseruatōez hoꝝ nō habūdabit vt existio mā̄ pro lapidis gnātōe ꝓportionata. ¶ Uerū q̄ n̄ semp adūguē pp plurimas ↄtigētias hec obseruari pn̄t ponēdū ē regimē spāli⁹ p̄seruatiuū quo mediante si ēt gnāret̄ mā̄ pro lapide ꝓportionata i corpe i lapidē n̄ ↄuertet̄. Et hec itētio duob⁹ pficit̄ medijs. Uno vt dicta mā̄ ad diuersum trahat̄ ⁊ p intestina educat̄. Scd̄o vt si q̄ mā̄ fuerit i renib⁹ recepta cū lenib⁹ eā ide euacuare ne multo tpe ibidē ↄseruet̄ ⁊ putrefiat postea ↄfortētur renes ne recipiāt ⁊ ipoꝝ ↄplo alteret̄ ad ↄriū

¶ Pro prio pficiēdo laudo singl'a ebdoᵃ sūat̄ potio vt. ℈. ℞. cassie i pinguis noui⁹ extracte. ʒ. x. cū decoctōe reruz cōiū ⁊ seiuz cō ū frigidoꝝ fiat potio. Et si fortassis i hac forma n̄ plz fiat bolus ex. ℥. i. cassiesi. tapelate cū zucharo ⁊ sumat̄ an̄ cibū vt an̄ cenā p horā. Cōuenit i hac intētōe ēt cū mōdificatōe renū ēt aliqn̄ loco dictoꝝ sumere i aurora sex. ℥. de ydromelle calido. Uel de aqua decoctionis ciceꝝ rubeoꝝ sumēdo. ℥. vj. cum zucharo. Uel sumendo. ʒ. iij. vsq̄z ad. ℥. ʃ. d' terbentina clara an̄ cibum per quattuor horas. Sed q̄ ex vsu haꝝ medicinarum leniēdo euacuantiū plerūq̄z virtus stomaci debilitat̄ ⁊ retentiua potissime relaxat̄ ad diuertēdas huiusmōi mās p secessum ↄuenit aliqua applicatio eoꝝ que iferius supponunt̄ vt aliqn̄ suppositō suppositorij cōis vel suppositorij facti cū spēbus bn̄dicte ⁊ mele. Ualet ēt clistere cōe in quo ponunt̄ aliqua ēt humectantia ⁊ pinguia ⁊ vias renū dillatātia. maxie cū timemus quod aliqua iā mā̄ fluxerit ad renes vel ad vias ꝓximas acuato ēt clisteri cū hyera vel bn̄dicta que a ꝓprietate ptes illas respiciūt s̄m modū vt. ℈. ℞. malue bismalue mercurialis. radicū altee feni. capil'ue. eupatorij furfuris an̄. paꝝ seis lini fenugreci. an̄. maratri an̄. ℥. ʃ. facta decoctiōe in sufficiēti quātitate aque ⁊ colata addat̄ debite quātitati colature cassiesi. ℥. i. mellis ro. vel violati ⁊ ē melius bn̄dicte. s. an̄. ʒ. ʃ. pinguedinis galline ⁊ olei camomille an̄. ℥. i. ʃ. ⁊ cū modico salis fiat clistere. Hec ēt suppositoria ⁊ clisteria ↄuenirēt iam existēte actuali morbo ⁊ dolore ⁊ lapide. Sz in h' habēda ē cautella qd in pura p̄uisiōe nō exn̄te morbo vel dolore magis ↄferunt clisteria quā suppositoria ⁊ ēt clisteria eē pn̄t nōbilis quātitat̄ ascēdentia vsq̄z ad quātitatē duaꝝ libraꝝ cū dimidia. vbi ecōuerso stāte dolore ex pn̄tia lapidis magis ↄueniūt suppositoria q̄z clisteria. Et si clisteria approximent̄ debēt approximari in parua quātitate nō ascendētia librā vnā ⁊ hoc ne sua multitudine replēdo intestina cohartēt vias vel meatus p quas dz trāsire lapis ad vesicam. Ualent ēt ad diuertēdū mām ad oppositū. ⁊ p̄cipue vsus vomit⁹ cū leui mouitiuo tn̄ maxie stāte p̄sentia doloris. q̄ stāte trāsitu lapidis in vijs medijs iter renes ⁊ vesicā. nā si exhiberet̄ vomituz forte inde sequeret̄ fortis cōmotio ⁊ ↄpressio mēbroꝝ in sursuz vn̄ aliqn̄ traheret̄ lapis de iferi⁹ ad superius cuius oppoᵐ intēdit medicus. Fiāt ergo vomitiua leuia ⁊ in pura p̄uisiōe ⁊ ēt in curatōe s̄m modū vt. ℈. ℞. oximellis simplicis. ℥. i. oximellis sqlitici. ℥. ʃ. aque raffani. ℥. iiij. ⁊ misce vel cū aqua decoctōis semis aneti: ⁊ magis valet in via p̄seruatiua. Ualet ēt aliqn̄ comedere tres vel q̄ttuor bolos raffani masticatos grosso mō in pricipio cibi. ⁊ p̄cipue si raffanus pforatus fuerit ⁊ steterit p tres vl' q̄ttuor horas i oximelle simplici vel sqlitico. quo sumpto post mediā horā cū impositiōe digiti in gulaz vel ipositione pēne oleo infuso in gulla cū ymaginatiōe vomēdi vomitus ꝓuocet̄. Et ista sufficiant ne mā̄ ad renes fluat vtēdo altero dictoꝝ saltez semel i ebdomoda. Et si timeret̄ de mā̄ iā in pte fluxa ad renes exhibeant̄. ʒ. ij. pulueris vt. ℈. ℞. ligricie rase. ℥. i. anexi. ʒ. iij. seminis feni. ʒ. ij. fiat pulis ⁊ exhibeat̄ cū vino albo stāte stomaco vacuo ⁊ facta ab eis mōdificatōe cū dicto puluere bis vel ter sumpto. Debēt ēt vt dictū est supius renes ↄfortari ne materiā recipiāt verbigr̄a. cū vnctōe vt. ℈. ℞. olei rosati. ℥. i. olei violati. ℥. ʃ. lauent̄ i aq̄ acetose tribus vel q̄ttuor vicibus. ⁊ tūc ex dictis oleis fiat iunctio. Ualet ēt ad hoc vnguētū galieni. Ualet ēt vnguētū sandalinū. Magis tn̄ laudo vnctionē ex prio oleo i patis ad huiusmōi dispōnes. qm̄ in reliq̄s iunctionib⁹ ē vis nōbilis stipticitatis. Unde si ↄtingeret se repiri mām in renibus ↄtentam ibidē figeret̄ ⁊ indisponeret̄ ne a virtute expelli posset. ⁊ sic fieret vt posset lapis ↄuenientius generari. Nō ergo est vtendū his vnctionibus maxie cū pcipit̄ grauitas in renibus ⁊ hoc quantum ad partem p̄seruatiuaz.

¶ Sz si pur qd deus aduertat lapis in renibus generaret̄. ⁊ tādē natura temptāte exitū ⁊ expulsiōem eiusdē fieret ind' dolor acutissimus calculosus vt aliqn̄ fit maxie cū ptransit lapis per porros virides fienda sunt remedia quedā ⁊ p interius ⁊ p exterius. habēdo tn̄ mēti quod in hoc tpe quātū regimē cibi dz cibus subtiliari. Et in hoc casu valēt oua sorbilia duo i prādio ⁊ duo in cena ⁊ eis sit ↄtentus. Pōt tn̄ post. vj. horas ab assumptōe ⁊ per quattuor horas an̄ alterius cibi assumptionē ↄuenienter sumi de brodio pingui cū modico cinamomi vt circiter. ℥. vi. ⁊ ē simul cibus. ⁊ medicina. In hac ēt valet sumere de brodio ciceroꝝ ad tātā quātitatē. Ualet ēt hidromel cuz decoctōe spice ⁊ granoꝝ triū vel quattuor iunipi. sz hoc ē magis medicina ⁊ minus cibus. Laudo cū hoc q̄ an̄ cibū p horā vel dimidiā sumat̄ ⁊ ē vsuale. ℥. ʃ. anixoꝝ ↄfectoꝝ. Ualet ad hoc ētsumere morsellū ↄfectōis dianisi vel ↄfectionem fa

ctam

ctã vt.℥.℞.spẽꝝ dianisi.p.i.spẽꝝ dialace.p.ß.semis portulace
⁊ altee añ.paꝝ cuꝫ zucharo dissoluto in aqua raffani ⁊ saxifra
gie fiat ꝯfectio i morsellis. Laudo ẽt vt añq̃ꝫ sumanť fortia
diuretica sumať vna leuis potio ex cassia tñ cuꝫ brodio pingui
vel cassia tapellata miscẽdo.℥.ß.olei ð amigdalis dul.⁊ cum
zucharo fiat i forma electuarij ⁊ sumať cũ coclear i vsqꝫ ad.℥
i.ß.⁊ ẽ mirabile. Laudauit ẽt Aui.in hac intẽtiõe habundãtẽ
potũ ⁊ frequentẽ decoctõeꝫ vt.℥.℞.decoctõis malue campe
stris vel altee.℥.viij.butiri.ʒ.i.mellis collati.ʒ.i.ß.misce.dixit
ꝙ frangit lapidẽ ⁊ ꝓuocat vrinã ⁊ lenit iter eius.exit.n.cũ fa
cilitate.Hoc laudo nõ instãte tñ multuꝫ dolore vt sumanť aliq̃
ꝑ supius ꝓuocãtia leuiť digestiua pᵒcũ sirupis vt.℥.℞.oximel
lis simplicis.ʒ.i.sirupi ꝯpositi.ʒ.ß.cũ aq̃ betonice decoctiõis
spice liquiricie granoꝝ iuniperi ⁊ milijsolis fiat sirupus. In h̃
ẽt valet sirupus ꝯpositus de radicibꝰ⁊ sirupus ð eupatorio cũ
cautella tñ admiscẽdo aliqd ð sirupo violato vel ð sirupo ð liq
ritia ad remittẽdũ illoꝝ virtualẽ siccitatẽ ne mã lapidea magis
idurareť.Est.n.hic vnũ singulare aduertẽduꝫ ne cõmittať er/
ror q sepe cõmitti ꝯsueuit qꝛ ð more cõiter ẽ vt post sumptõeꝫ
siruporꝝ exhibeať medicina vẽtris laboriose secessiua ex cuiꝰ
exhibitõe sequũtur nocumẽta nõbilia:tũ qꝛ mãe in ambitu to
tius exñtes trahũtur ad itestina ⁊ sic sua mľtitudine cohartãt
vias renibus adiacẽtes ⁊ hãc sniaꝫ expressit.d. Aui.i.c.ꝓpo
cũ dixit.Qð nõ ẽ semita ad dãdũ catarticũ desup.Aliud no/
cumẽtuꝫ ẽ qꝛ stante mã in vijs vrine nõ dꝫ diuerti opatio natu
re ad vias itestinoꝝ.⁊ hoc sepe tãgit.i4.tertij. Sũt ergo siru/
pi ꝯtinuãdi vt ꝓuocatiui ⁊ dilatatiui viaꝝ ⁊ subtiliatiui ⁊ icisiui
mãe.⁊ eiusdẽ lapidis cõminutiui. Cõsequẽter cũ his debent
clisteria singula die in modica quãtitate exhiberi in qbꝰ sit ꝑnci
palis virtus humectãdi molificãdi ⁊ dilatãdi ex ðcoctõe.s.ca/
momile melliloti fenugreci seminis lini capilliue.⁊ modico saxi
fragie cũ nõbili q̃ꝫtitate butiri vel pinguedinis galine vel olei
amigdalaꝝ dul.vľ ẽt amaraꝝ cũ cassiať. Et si vẽtositas cũ hoc
retinereť vt multotiẽs euenire solet bonũ ẽ addere ð oleo ane
thiᵒ:ẽt intẽtõe habita ad lapidẽ:modicũ ð oleo scorpionuꝫ ex
quo vie renũ imediatã hñt cũ intestinis colligantiã.Exteriꝰ ꝟo
bonũ ẽ facere inunctões cũ habẽtibꝰ intẽtõeꝫ vt paulo añ di
ctũ ẽ de clisteri.Fiat ergo inunctio vt.℥.℞.olei amigdalaꝝ dul.
pinguedinis galine olei ð amig.amaris ⁊ scorpionuꝫ añ.ʒ.ß.
Ualet inunctio ex butiro solo.Ualet ẽt ex isopo humida.⁊ ge
neraľ ex oibus humectãtibꝰ vnctuosis ad calidũ declinãtibꝰ:
addẽdo tñ ð oleis incisiuis ⁊ a ꝓprietate lapidẽ frãgẽtibꝰ vt ð
oleo scorpionũ ⁊ amigdalaꝝ amaraꝝ.Hoc ẽt cãu fieri pñt va
poratões cũ filtro ex aq̃ decoctõis paritarie senationuꝫ fenu
greci semis lini camomile ⁊ hmõi.Ex his oibus ẽt fieri potest
⁊ cõueniẽter fieri dꝫ maxie qñ supius scripta ñ ꝯtulerint bal
neũ i quo sedeat egrotãs vsqꝫ ad vmblicũ.Nõ fiat tñ balneũ
nisi postq̃ꝫ cibus iaꝫ exiuit stomacũ ⁊ ꝓ maxia pte epar. Nõ
tñ stet infirmus supra quartũ hore vel mediaꝫ horã in balneo
post cuiꝰexituꝫ a balneo fiat inunctio cũ supradictis vt dictuꝫ
ẽ.Balneũ ⁊ emplastrum fiãt vt.℥.℞.pitarie.M.ij.senatõuꝫ
M.i.⁊ est crasõn:buliant aliquot bulitionibꝰ in vino al.sub.⁊
potẽti ⁊ facta exꝑssiõe tapeleňť dicte herbe cũ qbus incorpo
renť olea ð qbus dictũ ẽ ⁊ sic tepiduꝫ ⁊ in forma emplři suppo
nať.Cõueniret ẽt cũ dictis herbis malassare tres vel q̃ttuor
ficus sicas ⁊ incorpare.Posset ẽt fieri emplastrum ex farinis
fenugreci seminis liniᵒcũ decoctõe camomile altee ⁊ reliquoꝝ
appropriatoꝝ de qbus supra:addẽdo de oleis appropriatꝭ vt
supra.In hoc ergo cãu maxie cauẽdum a saculis exiccatiuis
qbus cõiter vtunť pratici vt ex milio ⁊ sale ⁊ hmõi. In hoc ẽt
casu valet appositio vẽtosaꝝ ita tñ vt non semp loco doloris
ponanť sꝫ anterius ꝯtinuo versus vesicã ꝓcedẽdo nã in virtu
te eaꝝ sepe trahiť lapis ad vesicã.His itaqꝫ applicatꝭ mã iaꝫ
molificata ⁊ vijs dilatatꝭ tute applicari possũt remedia.fortia
diuretica.In quo casu valet exhibere.ʒ.ij.dialace.valet ⁊ est
fortius.ʒ.i.ß.liptontripon.Ualet ẽt ⁊ fortissime accipe tãtũdẽ
de electuario iustiᵒ:que oia sumanť in mãe vacuo stomaco cũ
℥.ij.vel.iij.vini al.calefacti vľ cũ aq̃ raffani ⁊ saxifragie simul
vel cũ aq̃ apij vel melliloti decoctõis granoꝝ iunipi vel miliso
lis.⁊ ẽ forte ⁊ si exhibeať i balneo meliꝰ. In his ẽt electuarijs
ꝯpleňť ꝯueniẽter itentões a medico in hac pte intẽte ꝑ diuer
sas medicinas in ipsis itrãtes.Una ẽ icidẽ ⁊ cõminuere lapi/
dẽ ꝑ medicinas hoc faciẽtes.Et qꝛ hoc ꝑfici ñ possꝫ nisi tales
medicine ad renes ducanť iõ i eis itrãt diuretica.veꝝ si ẽt me
dicine tales ñ ꝑmanerẽt nõbili tpe qꝛ actio ñ fit nisi i tpe.itrant

ẽt q̃dã medicine q̃ faciũt ꝑmãneť medicinas certo tpe i renibꝰ
Idcirco eliciť ꝙ male operanť qui tãtũmõ approximãt medi
cinas lapidis frangitiuas vt lapidẽ iudaicũ vel lapidẽ spõgie
vel sanguinẽ yrci ⁊ talia similia.Sꝫ si pur nõ placeret vsus ele
ctuarioꝝ sꝫ pulueꝝ magis p̃ter alios pulueres mihi singularis
sime placet puluis positus a.d.A.in hoc ꝓposito ꝓpter cuius
excellẽtiã ipsius hic ponã descriptõnẽ.Fiat ergo vt.℥.℞.cine/
ris nitri cineris scorpionũ ⁊ cineris radicũ cauliũ ⁊ cineris le
poris.lapides spongie ⁊ sanguis yrci exicati ꝯtriti ⁊ cineris
corticũ oui de quo pullus egressus ẽ ⁊ lapidis iudaici ⁊ gumi
nucis ⁊ acori ptes equales petroselini dauci ⁊ pulegij gumi
arabici.seis altee ⁊ pipis oium.añ.p.i.ß.misce.Pro hoc etiã
valet ⁊ ẽ exptũ ꝑ p̃stantes doc.in se ipis puluis vt.℥.℞.aristo/
logie lon.alkikigi.radicis saxifragie añ.℈.i.misce.Et si volu/
mus possumus cũ melle ꝯficere ⁊ vsui reseruare. Et erit dosis
cũ melle vsqꝫ ad.ʒ.ij.in puluere vero.ʒ.i.vel circa cũ aliquo vi
no albo ⁊c.Posseꝫ plurimos alios ꝯponere pulueres ad hoc
appropriatos.sꝫ nõ curo remeᵃ multiplicare.qm̃ supior quãto
magis ꝯsidero tãto mihi p̃stantior apparet. Sꝫ si fortassis te/
deret accipe pulueres vel electuarios põt fieri sirupus lõgus
qui in hoc cãu ad lapidẽ subtiliãdũ minuẽdũ ⁊ ad exducen̄ cõ
ueniẽtissime administrari põt.Fiat itaqꝫ ꝺm hũc modũ.℞.sa/
xifragie enule campane radicuꝫ raffani pitarie feniculi petro/
silij lilij.añ.M.ß.artenissie pẽtafilon scolopendrie isopi cala
mẽti diptami.añ.M.i.anisi maratri.carui.milijsolis nucleorũ
cerasoꝝ.añ.ʒ.i.cinamomi cassielignee añ.ʒ.ij.sqnãti spicenar
di celtice.añ.ʒ.i.vuaꝝ passaꝝ mũdataꝝ seis malue ⁊ melonuꝫ
añ.℥.i.ß.liqricie.ʒ.ij.mellis ⁊ zuchari añ.libř.ß.vini al.subti/
lis ⁊ potẽtis.libř.i.fiat sirupus ꝺm artẽ cũ aqua decoctõis su/
prascriptoꝝ.Et exhibeať stomaco mũdificato ⁊ vacuo exñte.
¶Quia tñ talis disposiᵒ maxie sequiť debilitatẽ digestiue sto/
maci.nã dicebat Serapio de ꝓprietate satietatis ⁊ malicie di
gestionis ꝓculduᵒ ẽ attrahere hãc egritudinẽ iõ laudo multuꝫ
ꝯuenire i casu vt ꝯforteť digestiua stomaci cũ vnctõe vt.℥.℞.
olei spice olei absinthij ⁊ mente.añ.ʒ.ß.gariofoloꝝ macis ci/
namomi cardamomi galãge añ.℈.i.rosaꝝ coraloꝝ galiemus/
cate añ.℈.i.cũ modico cere fiat vnguentũ.Explicit.Et his ad
pñs sum ꝯtentus credẽdo ꝓ auxilio dei ꝙ a calculo p̃seruabi
tur cũ eis q̃ ꝑmo scripsi.Et si occasionaľr i talẽ icideret disposi
tiõeꝫ cũ alijs postmodũ scriptꝭ r̃medijs curabiť si deꝰ voluerit.

¶De vlcere vesice pro nominatissimo mercatore dño Ale/
xandro bomromeo. Consilium. .62.

Uia in tali casu principalis radix cure est diuertere
q mãs a vijs vrine ad viã secessus.laudo si nõ habea
tur copiosa ventris lenitio singula die fiat clistere cũ
brodio decoctiõis capitis castrati decocti vsqꝫ ad
sepationẽ carniũ sine sale vel modico sale qð si nõ sufficit ad/
dãť.ʒ.ij.mellis rosati.Et qm̃ in eo ꝓpter mẽbroꝝ nãliuꝫ debili
tatẽ sepe ventositas multiplicať q̃ est cã tortiõis vẽtris ⁊ ꝑ viã
ꝯpressionis ⁊ cohartatõis nocet in vijs vrine idcirco si cũ ven
tris stipticitate ventositas ꝯiungať.laudo vt cũ suprascripta ð
coctõe carniũ bulliant quattuor vel.vj.bulitionibꝰ camomille
⁊ melliloti.añ.M.i.Quod si nõ suffecerit addať seis anisi ⁊
feniculi.añ.℥.ß.Et si ẽt appuit istã nõ sufficere qꝛ timor ẽ i cale
faciẽdo intrinsecus stãte tñ necessitate ex dolore ventoso addi
põt suprascripto clisteri.℥.i.pulpe cassie nouiter extracte olei
camomille.℥.ij.nõ ascendẽdo ad fortiora nisi vbi eẽt sũma ne
cessitas quo casu magis laudarẽ aliqua narcotica dissolui cum
clisteri vt.ʒ.i.ß.filonij vel egetee quã trãsire ad calidiora neqꝫ
ad hyerã Ga.vel bñdictã.Exteriꝰ ꝟo approximari possent stã
te dolore ventoso fomẽtatões aliqualr carminatiue mollitiue
⁊ meatuũ dillatatiue cũ spongijs vel filtro decoctõis vt.℥.℞.
camomille melliloti floꝝ aneti ⁊ fenugreci radicũ altee ⁊ seiuꝫ
eius seminis lini ⁊ fenugreci.añ.M.ß.pitarie.M.ß.semis
anisi.⁊ feniculi.añ.℥.ß.misce pro decoctõe de qua fiat fomen
tatio vt supra.Et post facta fomẽtatione.iij.vel.iiij.vicibꝰ fieri
põt iunctio vt.℥.℞.olei camomille.℥.i.olei amigdalaꝝ dul.olei
aneti.añ.℥.ß.misce semp aduertẽdo ne cũ fomentatõe vel vn
ctiõe attingať sup regionẽ epatis quã possibile ẽ. Laudo ẽt ꝓ
pter ꝑncipalẽ dispõem ⁊ multiplicatõem ventositatis vt singu
la ebdomoda sumať bolus vnus ꝯfectõis de cassia.Et nõ pla
cet in forma potabili ne aliqd eius moueať ad vias vrine ⁊ cõ
sequẽter ne mãe ꝑueniť ad illas vias. Fiat ergo in bollo vt

moueant ad vias secessus vt.j.℞.pulpe cassie bn̄ piguis.℥.i.
pulpe sebesten bene ab ossibus depurate.ʒ.ij.granoꝝ berbe
roꝝ ad correctionem inflamationis cassie secundum Rabi/
moysem numero quattuor bene omnia pistentur sine armilis
cassie ⁊ cū zucharo al.qd̄ sufficit fiat bolus. Uel si voluerim⁹
aliqualiter mondificare materiā calidam fiat vt ifra.℞.dia/
prunis nō solutiui.ʒ.vj.pulpe sebestē vt supra.ʒ.iij.⁊ cū zucha
ro fiat bolus.Et si volumus mām magis grossā ⁊ salsā eua/
cuare fiat vt infra.℞.diacatboliconis.℥.ß.pulpe cassie nouit
ex̄cte tapelate.ʒ.vj.cū zucharo fiat bol⁹.Ad h̄ ētvz ꝯfectio vt
j.℞.pulpe sebestē.℥.iß.passulaꝝ nigꝝ.ʒ.ß.pistētur ⁊ cū peni
dijs qd̄ suffic̄ fiat bol⁹.De istis sumat aliq̄ illaꝝ p⁹ horas.8.a
cena ⁊ n̄ dormiat post sed stet quatuor horis ⁊ n̄ sumat laua
tiuum aliqd̄ sed prādeat satis leuiter cū cibis cōuenietibus.⁊
sic cōpleta ē intentio prima que est ventris lenitio.
¶ Ultra hāc aūt intētionē insurgūt alie multe intētiōes.Una
ē⁊ prima in ordine remissio accuitatis vrine.q̄ tn̄ aliqn̄ ē diuer/
sa fm qd̄ aliqn̄ maior ē intētio mōdificandi ⁊ abstergēdi.⁊ ali
qn̄ magis incarnādi ⁊ cōglutinādi facta mōdificatōe ꝯuenien
ti.⁊ aliqn̄ equalis stat intētio.vbi tn̄ maior ē intētio ad lauādū
⁊ mondificādū.Pro 2ª noto ꝙ in hoc cāu nō debent multum
ꝓuocatiua sꝫ debilia ⁊ modica:semp tn̄ ponēdo aliqua mēbro
rum cōfortatiua vt al' prolixius declaraui in cōsilio meo de ar/
dore vrine sine vlcere ⁊ in qōne spāli vbi tractaui istā materiā.
Hec ergo intētio ꝯuenieter ꝯplet cū sirupo vt infra.℞.sirupi
violati simplicis vel iuleb violati.℥.iß.sirupi d̄ portulaca Me
sue.℥.ß.cū aquis endiuie ⁊ lactuce decoctiōis granoꝝ alki/
kingi formet sirupus.Uel aliter ad idē ⁊ erit maior intentio al
terādi.℞.sirupi violati.℥.iß.emulsiōis seis papaueris al.⁊ la
ctuce aā.ʒ.ij.facte cū aqua decoctōis.seis altee portulace ⁊
liqritie fiat sirupus.Et si fortasse ꝯiungat dolor vētosus vt sepe
fit in eo fiat vt infra.℞.mellis rosati.℥.i.sirupi violati.℥.ß.cum
aqua camomille decoctionis seminis maluaꝝ ⁊ seminis anisi.
paꝝ torrefacti fiat sirupus.Uerū qꝛ aliqn̄ tedet tot sirupos su
mere ⁊ regulariter ē ꝯueniēs pmutare ad diuersas medicias
similes in virtute pōt aliqn̄ loco siruporꝝ stāte hac intentōe vti
ꝯfectōe vt infra sumendo coclear vnū hora sirupi.℞.zuchari
violati.℥.i.dragagāti frigidi.℥.ß.Et si,volumus plus alterare
⁊ dolorē remittere addat dyapapaueris al.℥.ß.vel.℥.ij.secū
dum maiorē vel minorē necessitatē.Et pro rel'a obseruādū qd̄
vbi sit fortis indica° ad abstergēdū post duas horas sumptio/
nis sirupi vel cōfectiōis sumi pōt.℥.v.vel circa aque decoctio
nis.or.Et si plꝫ addere aliqua grana alkikingi etiā iuuat.Ad
hāc ēt intētionē loco siruporꝝ vel ꝯfectiōis lꝫ sumere.℥.iiij.vsqꝫ
ad.vi.de lacte caprino vel asinino de pastis a'lib⁹ cū lactucis
maluis portulacis ⁊ huiusmōi apponēdo.ʒ.ij.zuchari ⁊ hoc
vbi nō sit timor inflatōis.Est tn̄ hn̄da bona cautela vt qd̄ post
ipi⁹ sumptionē neqꝫ ambulet neqꝫ dormiat post quattuor ho/
ras.Et quēadmodū dictū ē de medicinis p supius.ita dicen̄.
de eis q̄ inferius siringātur qd̄ in hac intētōe vꝫ lac capre vel
asine cū zucharo vel ad maiorē infrigidationē emulsio seis pa
paueris al.vel portulace lactuce nenufaris facta ex decoctio
ne ordei excorticati ⁊ radicū nenufaris.Ubi tn̄ maior sit inten
tio ad cōglutinādū ⁊ sigilādū q̄ꝫ ad abstergēdū vꝫ sirupus vt
infra.℞.semis maluaꝝ altee ⁊ citonioꝝ.aā.℥.ij.diadragāti.ʒ.
iß.infundātur in aqua tepida decoctōis altee seminis papa/
ueris al.⁊ granoꝝ allzilzingi.aā.qd̄ sufficit deiā fiāt exp̄ssiōes
dictoꝝ seminū ⁊ dragagāti de quoꝝ mucilaginib⁹ cōficiat siru
pus vt infra.℞.dictaꝝ mucilaginū.℥.iß.decoctiōis suprascri
pte.℥.iij.zuchari electi.ʒ.ij.misce.Et si volumus facere magis
incarnatiuū addi pōt.ʒ.ij.boliarmeni.Uel aliter vt infra.℞.si
rupi violati.℥.i.mucilaginis altee ⁊ maluarū ana.ʒ.ß.cū aqs
endiuie ⁊ portulace d̄coctōis papaueris albi granoꝝ trocisco
rum allzilzingi Rasis in antidotario sine opio vl' cū opio stante
maiori necessitate.ʒ.ß.vel.ʒ.i.misce.Et qꝛ descriptio trocisoꝝ
vtilis ē hic ponit.℞.seminis citruli.ʒ.x.gumi arabici boliarme
ni thuris sanguinis draconis seminis papaueris albi amigda
laꝝ excorticataꝝ succi ligricie ⁊ dragagāti ⁊ amili oium aā.ʒ.
x.seminis apij.ʒ.ij.granoꝝ allzilzingi.ʒ.iii.opij.ʒ.i.fiant trocisci
⁊ si n̄ placet vsus siruporꝝ pōt fieri cōfectio vt ifra.℞.dyapa
paueris.al.℥.i.zuchari violati.℥.iß.trocisoꝝ suprascriptorū
ʒ.i.ß.bolarmeni.ʒ.ß.⁊ cū iulep violato fiat ꝯfectio de qua vta
tur vt supra dictum est de alia.Et ex his colligi pōt qūo operā
dum est quādo equalis ē necessitas cōsolidādi ⁊ mōdificandi
vt componendo medicinas de quibus supra.Et quēadmodū
dictū ē d̄e medicinis p supius.ita intelligat de medicinis ponē
dis per inferius:qꝛ facta ablutiōe ⁊ abstersiōe cū medicis su
prascriptis ꝯsequēter cū lacte ouino vel vacino vel humano fi
at iniectio p siringā addēdo de bolo armēo dragagāto thure ⁊
huiusmōi subtilissime pulverizatis.Sꝫ qꝛ stāte iā mondificato
vlcere puluis quātūcūqꝫ subtilis attingēs ad dictas ptes mul
tū acute iprimit,iō mihi ꝯueniēs vr̄ vt fiat sief scd̄m modū vt
j.℞.trociscoꝝ suprascriptoꝝ.ʒ.ij.infundant in lacte ouino vel
muliebri p diē ⁊ tādē ex eis fiāt trocisci qui bn̄ exicati fricentur
cū lacte sup cote ⁊ per siringā iniciat.Possunt ēt fieri alij sief i
hoc ꝓposito ⁊ multū placēt.℞.sarcocolle q̄ttuor dieb⁹ nutri
te in lacte cōi q̄ter in die lac remouēdo.ʒ.vj.ceruse ānuli plūbi
vsti tutie bn̄ p̄parate.aā.ʒ.i.floꝝ nenufaꝝ violaꝝ seis lactuce.
aā.ʒ.i.ß.opij.iusqami al.aā.ʒ.ß.croci.℈.i.fiant sief cū emulsio
ne.p̄p̄.al.⁊ ex eis fricet cū lacte vt supra sumēdo tres vl' q̄t
tuor de dictis sief.Et ex virtutibus intrātiū p̄mis ⁊ secūdis cō
p̄hendi pōt iuuamētū huius ꝯpositi singulare in cāu nr̄o.Et fꝫ
hoc laudo singula die bis in mane siringare.prio cū abstersi/
uo.⁊ fo cū isto.⁊ ita fiat in sero.Quare ēt ad doloris remissio/
nē fiat fomentatio cū filtro infuso in decoctōe vt.j.℞.maluaꝝ
radicū altee.aā.M.i.radicū nenufaꝝ ⁊ seium eius aā.℥.iij.
melliloti camomille.aā.M.ß.granoꝝ alkilzingi.℥.ß.calami
aromatici.ʒ.ij.bulliāt in aqua cōi aliquot bulitionib⁹ ⁊ ex dicta
decoctōe cū filtro,fiat fomētatio.Deinde inungant dicte ptes
cū vnguēto vt.j.℞.olei amigdolaꝝ dul.℥.i.olei violati mucila
ginū altee fenugreci citonioꝝ.aā.℥.ß.semis nenufaris seminis
allzilzingi subtilissime pulverizatoꝝ aā.ʒ.i.croci.℈.ß.cū cera fi
at vnguētū mole.Pōt ēt fieri maraꝫ de quo liniat licinīū sub/
tile longū ⁊ iuuabit in ꝓposito vt.j.℞.amili thuris thucie.p̄p̄.
margaritaruꝫ ana.ʒ.ß.⁊ subtilissime pulverizent ⁊ cribellētur
⁊ cū vitello oui misceant ⁊c.Possem infinita alia adducere ad
hoc ꝓpositū valētia.sꝫ hijs ad pn̄s sum ꝯtentus.nihil ꝯmemo
rans de regimie vite ⁊ vsu sex reꝝ nō nālium remittēs me ad
ea que per me suprascripta sunt in ꝯsilio de ardore vrine siue d̄
vlcere.Laudo ēt pro ꝯfortādo digōem stomaci ⁊ ꝯsequēter ꝓ
remittenda generatōe ventositatis fiat stomaco fomētatio aā
cibū,cū decoctōe vt.j.℞.absinthij.M.i.rosaꝝ mente spice
celtice spicenardi sq̄nāti aā.M.ß.folij tertiā.M.vni⁹ gario
filoꝝ macis cinamomi granoꝝ paradisi.aā.ʒ.i.buliāt in tribus
bocalibus aque ⁊ totidē vini nigri boni odoriferi vsqꝫ ad con
sumptionē q̄nti.Si supflueret sanguis emoroydalis fluxus in
ungat pecia circūquaqꝫ ex vnguēto comitisse ⁊ imponatur in
anū leuiter cū stillo vel sumat albumē oui cū thure mastice ga
riofilis boloarmeno sanguine draconis ⁊ antimonio oib⁹ pul/
uerizatis ⁊ similis mistis aā.ʒ.ß.⁊ fcō licinio in dicta mixtione
intincto ponat in anuꝫ.⁊ hec sufficiant.

¶ Pro dn̄o Xp̄oforo filio dn̄i Alberici de maletis patiēte pū
ctiōeꝫ vrine cū pn̄tia arenulaꝝ. Consilium. .63.

f Upposito debito regimie in dieta qd̄ potissimū ē ex
pte cibi ⁊ potus.ponat ista regula vt cauēdū sit ab
oibus que manifeste saporē habent acutum.Et sic
amara salsa acuta ⁊ reliqua huiusmōi vitāda sunt.
Et sic eligenda sunt oia vel insipida vel ad paꝝ dulce declinan
tia.¶ Quo supposito circa medicinalia qꝛ illud accidēs depē
dētiaꝫ hꝫ ꝓ pte ab incessu arenulaꝝ p vias vrinales.ptiꝫ a mā
humorali calida ⁊ a mala ꝯplexiōe epatis calida ⁊ renū.Jō
pro alterāda vel minuēda malicia ꝯplexionis laudarē apiēdā
eē venā epatis educēdo.℥.iiij.sanguinis.⁊ si forte oibus.xv.
diebus stāte aere calido fieret leuis euētatio de vena ad refri
gerandū spero multū ꝯueniret.¶ Ad aliā aūt intētionē vt are
nulaꝝ ⁊ materie humoralis acute.laudo duo pricipaliter.vnū
est ꝯuertere mām ad diuersionē.fm ē equare ꝯplexiōeꝫ humo
ris ⁊ membra debilia vrinalia rectificare.¶ Ad diuersionē iu
uat dupliciter.Prio nisi in stomaco eius sit laboriosus vomit⁹
singulariter valeret scilicet vomitus cū leuib⁹ factus oibus de
cē diebus.Ualet,ēt vt exhibeat bolus vt.j.℞.cassie nouit ex̄
cte ⁊ tapellate.℥.ij.sebesten.ʒ.ij.granoꝝ berberoꝝ.q̄.vj.seium
malue pulverizatoꝝ.℈.i.cū zucharo fiat bolus Juuabit qdeꝫ
⁊ ad oppositū ꝯuertēdo hūores.⁊ equādo ēt malam ꝯplexio
nē membroꝝ rectificādo.Pro ꝯfortatōe aūt membroꝝ lesoꝝ
p interius valet vsus ligricie ⁊ p̄cipue in decoctōe ita ꝙ aqua
decoctiōis eius pmistione vini est in cāu p̄cipui iuuamenti.Si
ēt sumant de ea.ʒ.vi.semel in ebdomoda simul cū decoctione
seminū

seminū altee ⁊ maluaꝝ erit electuariū mōdificatiuū arenula/
rū ⁊ rectificatiuū mēbroꝝ. Cōuenit ēt ad pfectōez vt inducat
ad tutellā mēbroꝝ debiliū supra supficiē dictoꝝ mēbroꝝ aliqd
viscosuz p stomacū mediās inter vrinā incidētez ⁊ ipsa mēbra
ne eisdē lesio cōicet. Et ꝯplebit hoc cū sirupo vt. ℥. ℞. semis
maluaꝝ ⁊ citonioꝝ excorticatoꝝ. añ. ʒ. i. dragagāti. ℥. ʃ. infun/
dant in aqua tepida ꝺcoctiōis radicū altee ⁊ seis papaueris
albi ⁊ granoꝝ alkikingi añ. q̃ztū sufficit deinde fiāt exp̄ssiōes
post tres horas dictoꝝ seminū ⁊ dragagāti ꝺ quoꝝ mucilagini
b⁹ fiat sirupus vt. ℥. ℞. dictaꝝ mucilaginū. ℥. i. ʃ. si haberi pos
sunt ⁊ si non addatur in seminibus dragagantū ita vt hēri pos
sit. ℥. i. ʃ. dictaꝝ mucilaginū ꝺcoctiōis suprascripte. ʒ. ij. zucha
ri albi misce ⁊ fiat sirupus q sirupus sumat post ablutōz factā
⁊ mondificatōez cū aqua decoctiōis ligricie supra dicta trib⁹
dieb⁹ ꝯtinuis in mane vt fieri solet. Ualebit ēt p rectificatione
loco colatōis in meridie sumere duo coclearia de ꝯfectiōe vt
℥. ℞. zuchari ro. ātiq. ℥. iij. diadragāti frigidi nicholai. ℥. ij. gra
noꝝ alkikingi seminū citonioꝝ excorticatoꝝ seminū maluaꝝ ⁊
althee añ. ʒ. ʃ. coraloꝝ rubeoꝝ. ℈. ij. seminis papaueris ⁊ seis
mirtilloꝝ aliqualr̄ torrefacti añ. ℈. i. oia puluerizāda pulueri/
zent subtilr̄ ⁊ cum sirupo ꝺ portulaca Mesue fiat ꝯfectio.
Sirupus ēt ad idē de portulaca ē singularis iuuamēti si ꝺ eo
sumat solo. Exterius aūt interdū fiat epithima epati maxime
tpe caloris ⁊ est aq̄ endiuie ⁊ modico rosarū ⁊ modico aceti.
Itē inunctio renū cū vnguēto cōi. i. vnguēto gal. Fiat ēt singu
la die inunctio bis in loco iter anū ⁊ testiculos cuz vnguēto vt
℥. ℞. mucilaginis seis citonioꝝ ⁊ althee ⁊ draganti factarū ex
aqua portulace añ. ʒ. iij. olei mirtiloꝝ olei violati ⁊ amigdalaꝝ
dulciū añ. ℥. ʃ. cū cera alba fiat vnguentū ⁊c̃.

¶ Pro quodā mercatore theutonico ꝯ ardorez vrine ⁊ ipin/
guatōez ꝯplicataz. Consiliuz. .64.

Casus iste pncipalr̄ est Conradus mesuez mercator
c ꝯstātinēsis patit ardorē vrine cū punctōe necessi/
tante ad frequētē mictū depēdētē p̄cipue pp māz
flegmaticā salsaz ⁊ baurachiā mixtā cū vria. Cui
ꝯiungit dispō naturalis de dispōe sanguinea admixta flr̄atice
saltē ꝭm quedā mēbra cū magna valde plectoria ⁊ maxia pin
guedine q̄ dispō velut nālis forte nō minus verēda est q̄z illa
dispō p̄ter naturā de ardore vrine. qm̄ vt dicit Auic. vij. quar:
ti de macul pinguedinis. Supflua pinguedo ē cohartans ve/
nas cohartatōe ꝯstringēte eas: qr̄ oppillat spirituū vias q̃zob
rē extinguit multotiēs ⁊c. Et addit ⁊ ē in timore ꝙ expellatur
sanguis eoꝝ iteꝝ ad locū ꝯstrictū. qr̄ fortasse subito scindit ve/
na ⁊c̃. cū reliquis timorosis q̄ eodē. c. hn̄tur. ⁊ in cōmento. In
exercitātib⁹ ad suᵐ. ⁊c̃. Et lʒ dispōes nāles videātur indicare ꝺ
sui ꝯseruatiōe vt prima affoꝛismoꝝ textu ⁊ cōmento. 16°. ⁊. 8.
terapentice vltio. c. tn̄ vt colligit ab Aristo. xᵃ. pticula pblema
tum pblemāte. lx. Qn̄ distēperātie nāles grādes fuerint ⁊ pro
pique ad cām in egritudine tales nō debēt cū similib⁹ ꝯserua/
ri sed cū ꝯrijs regi ⁊c. Idcirco qꝛ aliqua sunt q̄ indicatōe sum
pta a remissione acuitatis vrine certo mō debēt offerri. verbi/
grā de dn̄anti somno sumpta tn̄ indicatōe a plenitudine oppo
sita sumit indicatio de modico dormiēdo. Idcirco praticādus
ē ad hoc tex. d. Aui. q̄rta primi. c. pmo ad finē cū dicit. Ex re/
bus quoqz in quaꝝ medicatōe subtile ē adhibēdū studiū ē cū
in vna ꝯiungunt egritudine duo q̄ fieri debēt ꝯtraria ⁊c. Idcir
co dicebat Gal. viij. terap. c. vt supra. Omnibus. n. similibus
existētibus vnā speciē certissimā diete ꝯstituemus ipinguātib⁹
vero se qm̄ fortes ⁊ plures eligemus. vt vobis dn̄et quiꝺ ex
eis dicte species nō tn̄ despiciat ꝯtrariū. Erit ergo ppositi no
stri in cāu ponere regimē ꝯueniēs. ⁊ circa dietam ⁊ q̃ztum ad
medicinas ad remissionem ardoris vrine: cum aperta tamen
⁊ certa indicatione ne plectoria ⁊ pinguedo augeantur. Ad/
uertendo quod. l. est annorum hic mercator.
¶ Circa regimē igit in dieta eligat p⁹ aer tēpamto vicin⁹ ad
frigidū ⁊ humidū aliqualr̄ inclinatus. Et si tunc nāliter nō ha/
beat artificialr̄ p̄paret vt tpe estatis irrorādo camerā cū aqua
frigida ⁊ aceto vel sternēdo cū ramis florib⁹ ⁊ herbis vt sunt
rose viole endiuia folia salicis ⁊ vitis flores nenufaris ⁊ hu/
iu smodi. Euitet aer extēsiue frigidus ⁊ calor itēsus ēt tpe hye
m ali vt stuffaꝝ ⁊ si frigescāt extrema calefiāt cuz pānis calefa
cts. Euitet vētus p̄cipue borrealr̄ ppꝛie cū ad austrū sequitur.
¶ Nō dormiat sup lecto calido ꝺ pluma. Et caueat a strictu/
ra vestis circa dorsuz cū cigulo siue strictura maxie ex pellib⁹
vulpis ēt tpe frigido. Tpe āt calido idirecto renū hēat diploi
dez scisaz. Caueat ēt vaporatōes aromatū calidoꝝ vt musci
ambre vini potentis ⁊c̃. ¶ De motu ⁊ quiete dicatur ꝙ exer/
citium pedes factum ⁊ stando nocet principali dispōi. Quia
tn̄ quies ad impinguationē p̄parat. nisi extrema fuerit: per qe
tē plurimā aliquotiēs sperat virtus attractiua. ⁊ ppꝛie qn̄ est
post exercitia quoꝝ nā ꝯsueuit attrahere cibū. ⁊ sic ē cā macre
factiōis vt colligit qnta q̄rti in pricipio qꝺ in hoc mercator cō
tingeret. Ego tn̄ nō laudo extremā ⁊ vltimā qetē ppter alia q̄
sequi possunt nocumēta. neqz exerciᵐ laboriosuz vt supra pe/
des maxie factū. Ideo si ꝯtingat longe ire eqtet sup sellā lenē
portantē. Sʒ obmittere melius eēt eqtatiōem ⁊ loco exercitij
fiant fricatiōes fortes ⁊ aspe mēbris supioribus vt dorso spa
tulis ⁊ brachijs. Mēbris āt inferioribus fiant leues: nō tamē
fiant aliqua istaꝝ nisi expulsis supfluitatib⁹ cōibus nā vel arte
cū suppositorio vel clisteri de quib⁹ paulo post dicet. ¶ De in
anitiōe igit ⁊ repletiōe pcuret omni die adminus semel hēre
bn̄ fiᵐ vētris. Si nō nāliter tn̄ cū clisteri facto ex decoctōe mal
uaꝝ oꝛ. floꝝ camomille altee violaꝝ ⁊ bletaꝝ addēdo. ℥. i. cas/
sie ⁊ mellis ro. ℥. ʃ. vel. ℥. i. ℥. iij. olei violati cū modico salis. Et
tpe estatis pōt addi. ℥. ij. sirupi violati de infusiōe cū aqua de/
coctōis reꝝ supradictaꝝ. Aut bibat in mane tres cietos seri la
ctis caprini cū zucharo. Aut pōt comedere de cassia fi. añ ci
bū per duas tertias hore ex̄cte de cānis. Aut supponere sup
positoriū ex zucharo candido vel melle sine sale. Uitet ēt oēm
repletionē p̄cipue vini. Nimia tn̄ sobrietas ⁊ ieiuniū in cāu no
cēt. Utraqz inspecta dispōne melius tn̄ esset in casu isto ad te
nuiores declinare dietas q̃z ad grossiores. s. quā sibi ꝯueniret.
ipso existente in mediocri habitudine ⁊ sano. Uitet ⁊ sitim ve
hemētez. ¶ De cibo ⁊ potu prio pro regula obseruet vt viten
tur oia amara salsa acetosa pontica vnctuosa multum ēt vehe
mētis dulcedinis. qm̄ multa taliū ad colerā facile ꝯuertuntur.
Cuius mixtiōe cū flegmate fit flegma salsuz vt volunt medici
ꝙ ē in casu nostro p̄cipua cā nocumēti. Spāliter aūt descēden
do eligat panis ex flore farine frumēti ⁊ si apponat vna ps fa
rine oꝛ. erit ꝯueniētioꝛ vel spelte adminus. Sit modice fermen
tatus sine sale nō in furno tostus. Et si multū coctus fuerit ab
scindant ptes exteriores nec sit calid⁹. Carnes ꝯueniētes sūt
carnes capretoꝝ tpe estatis vel carnes leporine vel caprioli.
carnes ēt vituli ⁊ in hieme auiū minutaꝝ exceptis passeribus.
Dimittant pulli gallinaꝝ capones fasiani pdices ne ppter ni
miā restaurationē addat in plectoriā. Itē dimittant colūbe ⁊
carnes castratoꝝ pp caliditatē ⁊ aquatice ⁊ porcoꝝ ēt pp cali
ditatē ⁊ viscositatē. Comedant ēt elixe ⁊ nō assate neqz ēt in
frixorio prepate. Et si ꝯtingat de assatis comedeꝛ dimittat ptē
exteriorē vstā. Diebus aūt qbus n̄ comedunt carnes pōt vti
piscibus puis petrosis elixis nō assatis vt sunt temali pui ⁊ lu/
cij pui vl barbi siue oēs ⁊ similes. Euitet ēt pisces grossos ⁊ vis
cosos vt trutas anguillas murenas ⁊ huiusmōi. Limacie in
mā adhusta cōiter laudant. sʒ nō p̄parent in frixorio. Uitētur
oua ppter magnā eoꝝ restaurationē. Lacte interdum vti pōt
maxie capraꝝ cū modico zuchari. ēt cū modico caseo recenti.
Dimittat butiꝝ. ⁊ vtat oleo oliuaruz vel amig. dul. pro ꝯdito.
Pro ferculis vti pōt pane cocto trito vel integro. Et si pus la
uet duabus lotionibus in aqua ⁊ postea ponat in brodio erit
ꝯueniēs. Far ēt miliū ⁊ panicū sunt bōi iuuamēti pōt ēt inter/
dū vti rizo ⁊ ciceribus fractis coctis absqz cortice ⁊ n̄ itegris.
Inter herbas laudat lactuca portulaca attriplices spinachia
blete abiecta tn̄ pma aqua ebulitiōis de bletis. borago ⁊ bu/
glosa ēt ꝯferunt. Et ex aliqbus eaꝝ pōt fieri isalata p sapora
mēto dimittēdo tam̄ acetū qm̄ in cāu ē inimicū ⁊ sal. Sed loco
eius pōt poni de vino granatoꝝ vel berberoꝝ aut agresta. Et
si acetū nō eēt acutū in modica quātitate bullitū cum passulis
piguibus ⁊ exp̄ssum nō ex toto iconuenit sic p̄paratū. Pro re/
gula euitent oia puocantia ⁊ vrinā multiplicantia. qm̄ māz de
riuāt ad vias vrine quas intendimus ad oppositum ꝯuertere.
Ad hoc declarādū fundādo intentionē istaz multis auctorita
tibus ad hoc facientibus quas ad pn̄s reducere non ꝯuenit.
Illud vt alias fuit pbatū pro regula hic supponat. Euitet igi
tur napones caules cicera ru. faseolos lentes. Et generalr̄ ex
herbis radicibus seminib⁹ oia calida. Quare dimittat rutam
marubiū absinthiū feniculū apiū rosmarinū saluiaz erucā ser/
pilliū spargos cressones lupullos capares raffanū aleū cepe
porrū anisuz cimiᵐ piper. ʒʒ. cinamoᵐ ⁊ silia aromata. Euitet

tā ficus recētes q̄ꝫ siccas ⁊ vuas ⁊ nuces. Interdum vti pōt granatis ⁊ pomis arancijs, ad dulce declinātibꝰ. Cerasis maturis prunis pineis ꝓus in aqua p̄paratis ⁊ aliq̄bꝰ amigdalis dulcibꝰ piris ēt ⁊ pomis coctanis maxie coctis istis i secunda mēsa. Et alijs lubricis ꝑ 4^m hore ante prandiū mellonibꝰ etiā aliq̄bus ⁊ angurijs i tp̄e suo parce tn̄ potus eius sit vinū medij coloris vt granate pauciserū: ad bruscū ↄ̄clinās boni odoris ⁊ suauis: qꝺ tn̄ limphet cū aq̄ ↄ̄coctiōis liq̄ricie. Plus tn̄ ⁊ minus ſꝫ varias circōstātias tēporis in caliditate ⁊ vini potētia ⁊ ꝯsuetudine sua. Euitet vina potentia dulcia turbida ⁊ antiqua ⁊ acetosa. Interueniat spaciū octo horaꝝ inter finez prandij ⁊ principiū cene. ¶ De somno ⁊ vigilia lꝫ ꝓ p̄ria intētōe somnus deberet eē ꝓlixus vt. viij. horaꝝ in die nālī: ne tn̄ ꝑ somnū fortificatis nālibus virtutibꝰ ⁊ opatōibꝰ eaꝝ cū retentōe ēt māeꝝ que in vrina resoluūt addat in plectoriā ⁊ repletōem laudo somnū eiꝰ nō excedere. vi. vel. vij. horas. Et talis sit somnus noctis ⁊ nullo mō diei: nisi ex antiq̄ ꝯsuetudine solitus eēt ↄ̄ die dormire: vel qn̄ ꝑꝑ aliqꝺ accidēs nō potuissꝫ dormire in nocte quo casu melius ē i mane vsqꝫ ad tertias dormire. q̄ꝫ post prādiū. Quocūqꝫ tn̄ nō moueat ad somnū nisi trāsactis duabꝰ horis a cibo adminꝰ: ⁊ tūc dormiat capite eleuato: ⁊ decēter coopto: ⁊ nudus nō vestitus ⁊ i obscuro sup cultcitra dura vt supra dictū est. ⁊ sup sinistro magis latere. Non dormiat supinus aliquo mō neqꝫ sup vacuitatē ⁊ famē. Si ēt in tp̄e calido iter lectū ⁊ linteamē poneret pellꝭ castrati desubtus ꝯfecta nō vnctuosa siue vituli erit cōueniēs. ¶ Postremo de accidētibꝰ aīe dicat ab oībꝰ excessiuis abstinēdū eē: p̄cipue ab ira furore multa cogitatōe. Nā ista ad inflamatōez ꝑducūt. Et forte melius ē ad modicā tristitiā in hoc casu inclinari q̄ꝫ tp̄ato vti gaudio. Insuper a venerijs abstineat quantum potest ⁊ hec quantum ad dietam.

¶ Circa regimē medicinale quattuor isurgūt ꝓncipales intētōes. Una est cōis māeꝝ euātio. Scḋa diuersio māeꝝ a vijs vrine ad oppositā regionē. Tertia ē equatio māeꝝ peccātium ⁊ euātio. Quarta ē alteratio membroꝝ ⁊ ꝓhibitio gn̄atōis dictaꝝ māeꝝ. Posset addi q̄nta ⁊ ē remissio accidētiū. s. acuitatis ⁊ punctionis vrine.

¶ Circa primum exhibeat cōe linitiuū vt. j. ℞. cassie nouiter extracte ⁊ tapellate. ℥. i. pulpe sebesten ⁊ tamaridoꝝ. an̄. ʒ. ij. granoꝝ berberoꝝ numero. vi. cū zucharo fiat bolus. Et si plꝫ in forma potabili distempet cū aq̄ decoctōis liq̄ricie ⁊ maluarū. Laudo ꝯn̄ter iterpolata vna die vt fiat leuis flobothomia de vena epatis extrahendo. ℥. v. sanguis tm̄. qm̄ flobothomia eoꝝ multū ē difficilꝭ vt. 7^a. q̄rti exp̄sse colligi pōt ⁊ scḋa afforis. in comēto Crassi valde ſm nām.

¶ Scḋa intētio q̄ ē diuersio ꝯplet singularissime ꝑ vomituz vt colligi p̄t. 18. tertij. ⁊ a Serapione q̄rto breuiarij. vbi ponit singularē textū ↄ̄ vomitu i dispōne renum ⁊ suple viaꝝ vrine. Et dixit ꝙ qn̄ homo vtit eo assidue sanat velociter sanatiōe integra. Fiat ergo vomitiuū ſm hāc formā vt. j. Comedat i hora sui prādij ex carnibꝰ pinguibꝰ descriptis i bona q̄ꝫtitate grosso mō masticādo vꝫ deglutiēdo: ⁊ comedat ferculū ↄ̄ spinachijs vel bletis. ⁊ bibat vinū dulce: ⁊ postq̄ꝫ comederit ꝑ horam. j. iterato bibat aquā dictoꝝ seminum atriplicis vel aneti circiter ℥. vi. ⁊. ℥. ij. olei oliuaꝝ ⁊ sit tepidū ⁊ nō calidū neqꝫ frigidum: postea se inuoluat i lecto inordinato: ⁊ sibi imponat pēnā oleo intinctā in gꝉa taliter cōmouendo vt ad vomitū ꝓmoueat. Tn̄ anteq̄ꝫ vomitū hoc mō inducat supliget oculis bindā cū cotone ledant oculi ꝑꝑ vomitū. Et qn̄ vomitū suū ꝯpleuerit abluat faciē suā cuꝫ aq̄ frigida ⁊ aceto ⁊ colluat os suū. Silꝛ postea nō sumat cibū nisi duꝫ famescet tardando adminus duabꝰ horis ⁊ sit cibus lenis. Et sequēti die silꝛ comedat ⁊ vomat ⁊ faciat vt ꝓus hoc tn̄ itelligit si difficulter vomat. Ubi igit facilꝛ ꝓuocet. laudo vt fiat semel in mēse duobꝰ diebꝰ ꝯtinuis vt dc̄ꝫ ē. Sꝫ nō obseruet dies: imo iterdū fiat i medio mēsis aliquotiens in fine. Ad hāc ēt itētōez valet si fiat clistere bis saltē in ebdomoda ꝙ est scriptū in ꝓncipio huiꝰ ꝑtis medicinaliuz.

¶ Circa tertiā intētōem laudo fieri sirupū vt. j. ℞. sirupi violati ↄ̄ infusiōe violaꝝ. ℥. i. ſ. mellꝭ ro. sirupi ↄ̄ liq̄ricia. an̄. ʒ. ij. aq̄ decoctōis seiuꝫ alkikingi altee ⁊ maluaꝝ. ℥. iij. misce. Continuet. vi. diebꝰ post quos exhibeat medicina hec. ℞. prunoruꝫ nūero. x. sebestē iuiubaꝝ. an̄. nūero. viij. tamarindoꝝ. ℥. ſ. capillꝭ ue. vio. seis fumiterre foliculoꝝ sene. an̄. ʒ. i. aq̄. ℥. x. buliāt ad ꝯsumptōez medietatꝭ. Sꝫ vio. i fine ponant deinde exꝓmātur ⁊ fricent ⁊ collent cū q̄ collatura distēpet cassie nouit extracte. ℥. i. ꝯfectōis hamec. ʒ. i. ſ. sirupi violati. ℥. i. misce fiat potō sup q̄ꝫ dormiat media hora. Lauatiuū. ℞. aq̄ ↄ̄coctiōis or. ℥. viij. totū calidū sumat post mediā horā sūat prādiū leue de cibis supra. Et sequenti mane sūmat sirupus. ℞. sirupi ro. ↄ̄ infusiōe. ʒ. i. ſ. Aque decoctiōis ordei. ⁊ liq̄ricie an̄. ʒ. iij. misce. Et post duas horas sumat clistere lauatiuū factuz vt. j. ℞. pulueris zuchari. ℥. i. ſ. cū duobus vitellis ouoꝝ ⁊. ℥. xviij. aqua or. fiat clistere sine sale. Et hoc ē bn̄ notandū ꝙ si medicia nō fuerit sufficientes soluēs nō ē aliquo mō augēda. qm̄ nō ē augen̄ in medicinis solutiuis violētis. ſꝫ tm̄ in cassia vel māna vel alijs bn̄dictis medicis. qm̄ vsus solutiuoꝝ fortiū ē in vtraqꝫ dispōe nociuus vt oēs ꝯcordāt sapiētes maxie violente. Ideo si i totū ab eis caueat erit ꝯueniētius.

¶ Pro intentione alteratiuoꝝ expediēda laudo per iterius sumi hanc ꝯfectionē. ℞. spēꝝ diadragagāti frigidi. ℥. ſ. spērum tria sandaloꝝ. ʒ. i. zuchari albi dissoluti in aqua alkikingi ⁊ seminis maluaꝝ fiat ꝯfectio i morsellis. ʒ. iiij. ꝓ morsello. Et eius ꝯfectōis sumat vnū morsellū per horas duas. Per exterius aūt maxime tp̄e estatis laudo fieri epithia epati tale. ℞. aq̄rū endiuie. ℥. iij. nenufaris solatri an̄. ℥. i. ſ. rosa. ℥. i. aceti. ℥. ſ. sādaloꝝ citri. spodij. an̄. ʒ. ſ. lignialoes. ℈. i. misce in quo infundatur pecia lini dupla ad extensionē manus ⁊ exp̄ssa ponat in directo epatis post horas. vj. ab assumpto cibo. Laudo ēt pro renibꝰ fieri vnguētū hoc. ℞. olei de nenufare olei ros. olei vio. an̄. ℥. ſ. lauent duabꝰ lotionibus in aqua acetose succi citrangulorꝫ siue ranci. succi lactuce ⁊ solatri an̄. ʒ. iij. buliāt oīa quo vsqꝫ acq̄rant spissitudinē. postea adde cere paꝝ ⁊ camphore. ℈. ſ. aceti parū fiat vnguentū quo vngant renes. Quia tn̄ ex vsu frigidoꝝ posset noceri stomacus qui ꝑatus ē ad generationē flatis ꝯuenit. si inungat stomacus an̄ cibū cū vnguēto vt infra. ℞. olei absinthij olei masticis rosa. ⁊ spice an̄. ℥. ſ. gar. macis galāge cardamomi coralo. rub. an̄. ℈. i. galie muscate. ℈. ſ. aceti paꝝ ꝓpter spissitudinē mirach ⁊ cere paꝝ fiat vnguētuꝫ.

¶ Pro vltia intentiōe accidentiū ꝯplen^a fiat mitigatiuū ardoris per supius sumēdū vt. ℞. saminū lactuce portulace. an̄. ʒ. i. zuchari optimi. ʒ. ij. lactis capre. ℥. iiij. sumat tepidū i aurora qn̄ aliud nō sumit. puluerizatis seminibꝰ ⁊ ꝯtinuet tribꝰ matutinis. Fiat ēt vnguētū quo vngat circa testiculos ⁊ anū. vt ℞. mucilagis diadragagāti psilij ⁊ altee an̄. ʒ. iij. olei viola. ⁊ mirtiloꝝ an̄. ʒ. ſ. cū mōico cer al. fiat vng^m mole. ⁊ fiat iunctio vt supra. Ad eandē intentiōem valet si sumet de lacte mulieris puellā lactātis ⁊ cū albuie oui ꝯquassatū poneret pecia i fusa in dicto liquore sup ꝑtes dictas. Stante ēt dolore i extremitate virge ꝓpter punctiōem ꝯueniētius ē vt infundant mēbrū in scutella plena lacte vel accipiat pecia linea ⁊ infundat lacti vel ꝑ se. aut cū aqua ro. vel in aqua decoctōis alkikingi ⁊ seminū maluarū ⁊ supliget mēbro ⁊ ꝑtibus circūstantibꝰ. ⁊ cū istis deo dāte dolor mittigabit. ¶ Debes scire ꝙ in cāu n̄ laudo balnea ad exteriora qꝛ si essent calida vt sulfuris ⁊c. ⁊ rōne resolutōis ꝯ̄ pinguedinē valerēt tn̄ ne noceāt ardori ⁊ ne humores huiusmōi plectorici corporis ad fluxū vel motuꝫ disponāt ip̄os dissoluēdo ex quo motu maxie posset icurrere periculū obmittant. vel si essent frigida vt ferrea ꝑ interiora sumi possent. ſꝫ non debēt in exteriorbꝰ applicari eo qꝺ nimiū māꝫ ꝯcetrare faciūt qꝺ ꝯtra intentiōes cure esset vt vides.

¶ Pro ardore vrine pro Magnifico. d. Antonio de Gentilibus ducali consiliario. Consilium. 65.

1 N dispōe ardoris vrine pēdētis a mala ꝯplexiōe calida acq̄sita in epate ⁊ renibꝰ ⁊c. a mā colerica secū mixta talis ordo obseruet. pᵒ tractabit breuiter regimē sex reꝝ n̄ naturaliū. 2ᵒ ad medicinas magis veniēdo ponā aliquas medicinas huic proposito ꝯuenientes.

¶ Quātū ad primū incohabo ab aere ⁊ sibi annexis. quar talis ordo seruet. ¶ Cauēdū ē a mora in sole ⁊ in aere calido ⁊ sicco qualitercūqꝫ sit imo ꝓcurādū ē de aere sibi ꝯ̄rio. Cauen̄ est ab aere vētoso ⁊ vbi sit multitudo fumi ⁊ ab eo in quo sunt redolētia calida. De annexis aeri vt de coopimētis sui corpis tā de die q̄ꝫ de nocte dico ꝙ dū dormit n̄ hēat q̄ꝫtitatē drapoꝝum circa dorsum ne inflamet epar ip̄m ⁊ renes. Nō ḡ sint illi drapi multū stricti imo lati circa ꝑsonā. similiter cauēdū ē ne lectus sup quo dormiat sit nimis molis de pluma qꝛ tūc multuꝫ inflamat ⁊ maxie tp̄e estatis. Un̄ gn̄aliter meliꝰ est declinare ꝑum ad frigidū ⁊ hūidū q̄ꝫ ad calidū ⁊ siccuꝫ. ⁊ hec de aere.

¶ De

¶De scdo ꝟo vt de cibo ⁊ potu notādū gnāliter ꝗ cauēdū ē
ab omni salso acuto ⁊ ab oi eo ꝗ cū comedit̄ imprimit acuita
tem i ore. Et ēt vitāda sunt oia fortiter dulcia ꝓpea qꝛ faciliter
in colerā ꝯuertūtur vt sepe ꝓtestat̄. d. Auic. ⁊ maxie circa pn/
cipiū capituli de cura vlcerū vesice. Cauēdū ēt gnāliter ab oi
ꝓuocatiuo vrine. Nā ⁊ si aliqua repiant̄ q̄ per qualitates pri
mas puta frigiditatē ⁊ humiditatē iuuarēt tm̄ ꝑ hoc ꝗ mouēt
mām ad vias vrine magis nocēt multiplicādo in vijs illis cole/
ram q̄z remittēdo qualitatiuā acuitatē ꝑ qualitatē manifestam
nec in hac ꝑte obstat aliqualiter tex. d. Aui. in. c. de cura ardo
ris vrine dū dicit. Et si nō fuerit vlcera neqꝫ sanies tūc melior
cura ē exuberatio vrine dicat̄ qđ ipe intelligit de ardore ꝓce/
dentia a qualitate tm̄ sine mā ⁊ in corpe ꝯueniētissime purga/
to ⁊ in quo illa mēbra vrine n̄ sint debilia que oia rarissime i pa
tiente talē dispōem reperiūtur vt pꝫ. Laudātur itaqꝫ in ꝓposi
to cibaria insipida hūida ad frigidū declinātia vel tēperata dā
tia aliq° mō nutrimētū grossuꝫ glutinosuꝫ ⁊ adherēs. Specia/
liter ergo descēdēdo sibi cauēdū ē ab aniso feniculo apio ⁊ hu
iusmōi herbis. ⁊ a brodio ciceꝝ n̄ excorticatoꝝ maxie ⁊ faxeo
lorū ⁊ spēbus oibus ab aceto aleis ⁊ huiusmōi. ⁊ a ficubꝰ ma
xime qm̄ vt testat̄ Auic. in fine capituli de cura vlceris renum.
In ipsis ē lactici^m occultū. Euitētur vue cuiuscūqꝫ conditiōis.
Item euitet petrosiliū spargos lupulos ⁊ talia ⁊ oia vina po
tentia ⁊ maxie al. ⁊ subtilia. Utat̄ ergo vino vermilio paucife/
ro mixto ⁊c. ⁊ maxie tꝑe estatis cū aqua decoctiōis ordei per
duas horas infusi in aqua ⁊ ēt modico dragagāti. Nō sit di/
ctum vinū a cre sꝫ medio mō se habēs inter dulce ⁊ bruscum.
Sitqꝫ panis nō ꝑticipās multo furfure imo sit multū depuratꝰ
ab eo ⁊ sit sine sale. nō sit ēt multū fermētatus imo parū neqꝫ
totus excessiue. Et in cāu quo eēt talis modi dimittat̄ ꝑs exteri
or ⁊ accipiat̄ de medula eius interiore duoꝝ vel triuꝫ dieꝝ ad
plus. De carnibꝰ ꝟo habeat̄ hic ordo comedat̄ de capretis
q̄zdiu haberi possint qꝛ maxie i h̄ ꝓposito ꝯueniūt ⁊ capita et
cerebella eoꝝ notabilē hn̄t ꝓprietatē in hoc. Similiter valent
carnes vituloꝝ lactātiū ⁊ maxie ꝑtes neruee. ⁊ singularit̄ pe/
des eoꝝ. Nam ipi bn̄ cocti dant nutrimētū frigidū ⁊ humiduꝫ
⁊ faciliter digerunt̄ vt exp̄sse voluit princeps 2° cañ. c. de pedi/
bus. Valēt ēt pulli ⁊ maxime pullastre iuuenes. Et laudantur
ꝑdiconi qm̄ dant nutrimētū frigidū ⁊ siccū vt voluit Auer. 5°.
collꝫ. De quadrupedibꝰ siluestribꝰ valent caprioli iuuenes qꝛ
antiqui nō laudātur in hoc casu. In diebus vero in qbus n̄ co
medunt̄ carnes mirabiliter ad hoc cōueniūt oua sorbilia ēt nō
cocta nisi corpꝰ eēt supcalefactū qm̄ i tali casu forsitan nō ꝯue
nirent ꝑꝑ eoꝝ facilē corruptionē. h̄ ergo nō existēte oua sic cru
da ꝯueniūt ⁊ laudant̄ cocta leuiter cōtesta in aq̄ ⁊ agresta sin̄
sale tm̄ ꝑparari pn̄t in aqua solū cocta vel i viuarolo cū caseo
pingui facto sine sale. De piscibꝰ vero fere dicat̄ gnāliter qđ
oēs ꝯueniūt. sꝫ specialiter pisces petrosi ⁊ squamosi vt luci te'i
fauōi elixati tm̄ in aqua ⁊ nō assati in patella. ⁊ ita ꝯueniūt can
cri sine sale ⁊ aceto vt dictū ē superiꝰ. De ferculis sic ꝓcedat̄.
vtēdū ē oleribus vt spinachijs boragine bleta portulaca mal
uis folijs violaꝝ lactucis ⁊ talibus frigidis. nā in istis ꝯplet̄ in
tentio quā q̄rit dn̄s Auice. in ca. de cura diabetis vltra mediū
vbi sic dicit. Nā melior res dispōis ciboꝝ quos sumere ꝑcipiū
tur ē vt sint tales quatenus comitet̄ eos lenitas nature ⁊ con
fractio sitis ⁊ loqtur in hoc cāu. Similiter vtēdū ē de brodio re
rum superius dictaꝝ ⁊ de pane cocto i brodio ⁊ de riso faro ⁊
furmēto rupto ⁊ pisto millij ⁊ panici ēt de lacte caprino vel va
cino imo eoꝝ nutrimētū retificat vt vult ysaac i dietis ꝑticulari
bus. Comedat̄ ēt lac caprinū maxie loco colatōis tꝑe estatis
cū modico zuchari tm̄ nihil comedat̄ post quatuor horas neqꝫ
exercitet̄ neqꝫ dormiat̄ vt iubet Auic. ꝟo can. ca. de lacte. ⁊ lo
co insalate pōt sumi de portulacis ⁊ lactucis maxie paꝝ coct̄
cū agresta qm̄ per decoctionē frigidiores reddunt̄ caplo pro
prio ⁊ si libet cū agresta vini nigri nō pongēte. ¶De fructibꝰ
vero valēt amarene pruna damascena poma cocta cruda ⁊
dulcia ⁊ pira ⁊ similia ꝑter nuces ⁊ auelanas ficus vuas vt
dictū ē superiꝰ. ⁊ h̄ de regimie cibi ⁊ potꝰ. ¶Quātū ad somni
⁊ vigiliaꝝ mensurā ordo seruet̄. Prio quātū ad tꝑs icohandi
somnū. incipiat̄ somnꝰ pꝰ duas horas cibi assumpti vt illo tꝑe
cibꝰ sit in fūdo stōaci. Scdo quo ad ipsius somni ꝑseuerantiā
absolute plus dormiendum ē quā tēpore sanitatis ⁊ precipue
de nocte ⁊ de mane quia vigilie inflamando vrinam exacuunt
que est causa plus mordicandi. De forma etiam dormiendi
cauenduꝫ ē ne dormiat̄ sup dorso qꝛ māe ꝓpter iflamationē re
nuꝫ inflamant̄ vrine. nō ēt dormiat̄ sup latere dextro ne supin
flamet̄ epar ꝗ supcalefactum plus de colera generat. Jacen
dum est ergo super latere sinistro ⁊ modicum se reuoluat in
lecto ne habeat causam mingendi. ⁊ hec de somno ⁊ vigilia.
¶De motu ⁊ qete obseruet̄ talis ordo. minꝰ moueat̄ solito sꝫ
qescat plus. sꝫ tm̄ in totū nō negligat exercitiū nā ipm exercitiū
iflamat moderatū tm̄ fortificat mēbra vrine que in hoc cāu sūt
laxa vt exp̄sse apparet ꝑ Ga. sexto de interioribus. caplo aū
pe. dicēte ēt Aui. ca. de cura vlceꝝ vesice. Exercitiū qdē nocet
eis ꝓpter ea qđ acuit ⁊ supinflamat. Si aūt nō facit idest iuua
tiuū. ꝓpterea ꝗ ꝯfortat mēbꝝ. expiat̄ ipm ergo paulatiꝫ. Fiat
tm̄ exercitiū iā celebrata digestiōe vt aū cibū ⁊ prandiuꝫ ⁊ ce/
nā qꝛ alr ipso facto ꝑcipitant̄ māe ad renes ⁊ vesicam sꝫ leuit̄
eqtetur. In sua ergo sint exercitia leuia ⁊ hoc in tali cāu ē ma
xime obseruādū. ¶De ianitiōe ⁊ repletione dicat̄ breuiter ꝗ
nō ē vsqꝫ ad crapulā comedēdū vel bibēdū nō ē tm̄ abstinēdū
a cibo ⁊ potu qm̄ fames ⁊ sitis inflamāt ⁊ exacuunt. Est ergo
tempate comedēdū ⁊ bibēdū. Est tm̄ solicitāda ianitio qua su/
ꝑfluitates ciboꝝ expellant̄ ⁊ si uā nō sufficit tūc iuuet̄ cuꝫ sup/
positorio vel clisteri de qbus posterius fiet spālis mētio qm̄ ni/
hil magis in hoc ꝓposito faciendū quā vētris lenitio vt oēs fa
tent̄. Est tm̄ alia spālis ianitio a qua oportet multū abstinerē tā/
quā ab inimico mortē intēdēte ⁊ istud ē coitus qꝛ coitus le/
dit vt ꝯstat. ¶De vltio vero vt de accidētibus anime talis ob
seruet̄ ordo. Cauēdū ab ira furia solicitudine ⁊ tristicia. nāqꝫ
talia oia ledūt. ꝓcurānduꝫ est moderate gaudere ⁊ sic cū ami
cis ꝯuiuare nōbiliter iuuat. ⁊ hoc de prio principali.

¶Quantū vero ad sm ad medicinalia magis veniēdo tria vt̄
quattuor per ordinē factā. Prio ē intendēdū ad digerendū ⁊
euāandū mām colericā que fuerit in ambitu totius ⁊ maxie cir
ca epar renes ⁊ in ꝑtibus eisdē adiacentibus ⁊ cū medicinis
cū qbus nullū nocumētū dictis vijs afferat̄. Scdo ē intenden
dū cū medicinis diuertētibꝰ illā mām ad viā oppositā si qualis
mā colerica remanserit in ambitu totius vel dictis vijs. Ter/
tio intendēdū ad alterationē membroꝝ ne sua qualitate impri
māt in vrinā caliditatē ita vt in vesica ipressiua reddat̄ ⁊ ēt ne
ipsuꝫ epar sit multe colere generatiuū. Quarto qꝛ pur n̄ appa
ret qđ stāte tempamēto ipius epatis qn aliqd generet̄ de cole
ra cuius ēt ꝑs miscet̄ cū vrina cuius gr̄a reddit̄ acuta. ponam
aliquas medicias que ad vrinā pertingētes ipam alterabunt
ne sit multū imp̄ssiua ⁊ ēt ꝑtingētes ad vesicā talit̄ ipsaꝫ dispo
nēt vt nō nōbiliter patiat̄ ab ipa vrina.

¶Quantū ad primū talis ordo seruet̄ pmo digerat̄ mā cū si
rupo violato simplici dicto iuleb violaꝝ a Mesue: hoc dico no
tanter qꝛ cū medici scribunt sirupū violatū intelligit̄ ab aroma
tarijs sirupus violatus ꝯpositus factus cū aqua cucurbite q̄ i
hoc cāu paꝝ mihi plꝫ ꝓpter ipius aptionē. Pōt ergo sic forma
ri sirupus. ℞. sirupi violati simplici. ℥. i. ß. aque endiuie. ℥. ij.
portulace. ℥. i. misce pro vna vice. de quo vtat̄. v. vel. vj. vicibꝰ.
Ubi tm̄ eēt colera peccās multū subtilis ⁊ inflata ꝯueniret si/
rupus nūc infra scribendꝰ ad maiorē infrigidatiorē. ℞. sirupi
de portulaca Mesue. ℥. i. sirupi de acetositate citri. ℥. ß. aque
vt supra vel cū aqua decoctōis maluaꝝ folioꝝ violaꝝ ⁊ semē
eaꝝ ⁊ ordei quātū sufficit de quo vtatur vnū pro vice sex vel
viij. vicibus. Ad hoc ēt valet sirupus rosatus de infusiōe ros.
vꝫ ēt sirupus de succo acetose. ⁊ in maxia flama sirupus ꝺ pa
pauere cū aqs appropriatis. ¶Deinde facta digestiōe pōt
fieri purgatio cū medicina faciliter euacuāte vnde maxie ca/
uendū ē a medicis cōpositis solutiuis qꝛ in pluribꝰ intrat aloes
ꝗ nocet epati supcalefacto vt dicit Mesue. c. ꝓprio ⁊ ēt. d.
Auic. 14. tertij. c. de cura asclit̄. vbi vr̄ velle qđ absolute nocet
epati. qꝛ opꝫ qđ elonget̄ ab eo nisi ꝓpter necessitatē aut cū in/
genio rectificatōis. Est ergo vtēdū medicis bn̄dictis vt cassia
māna ⁊ huiusmōi vt. ʒ. ℞. cassie nouiter excte. ℥. ij. cū aqua en/
diuie plantaginis acetose ꝗ sufficit fiat potio. Vel aliter fieri
pōt vt. ʒ. ℞. aque decoctōis violaꝝ boraginis seis maluaruꝫ.
aū. p. i. semis papaueris albi. p. iij. vniꝰ in qua ifundant̄ mane
pure electe. ʒ. iij. ⁊ fiat potio. Et si apparet qđ nulla istaꝝ suffi
ciat pōt reiterari q̄libet eaꝝ vsqꝫ dū sufficiēter eduxerit. Et in
casu quo nulla earum sufficienter eduxerit posset fieri medi/
cina ex reubarbero vt infra cum mirabolanis. ℞. mirabola/
norum citrinoruꝫ electoꝝ gumosoꝝ ⁊ ꝯtusoꝝ. ʒ. ij. infundant̄ i
aqua endiuie portulace acetose decoctōis modicū passularuꝫ
⁊ facta exp̄ssiōe addat̄. Reubarabri electi. ʒ. i. ß. cassie excte.
ʒ. iij. Sirupi rosati de infusiōe rosaꝝ. ʒ. i. misce. fiat medicina.

Uel si volumus possumus dare reubarbarꝝ i substātia sua solū
vt.ȷ.℞.reubarbari electi.ʒ.ij.subtiliter pulueriꝫeť ⁊ sumať cū
aqua endiuie vľ alijs aqs ad h̄ ꝓpositū ꝯuenientib⁹.Et iste mo
dus multū mihi plꝫ.Nec mihi plꝫ dare ipꝫ in infusiōe qꝛ i tali
tpe nō intēdo aptōi sꝫ eūoni ⁊ sigillatōi ⁊ hoc meli⁹ pficiť ipꝫ
exhibēdo in substātia quā in ifusiōe vt voluit Mesue ⁊ sic ge
neraliter oēs sentiūt.Nō ē mirādū si nō apposui spicaꝫ vt cōi
ter fit qꝛ nihil opať nisi qꝛ adiuuās ipsius opationem vt voluit
Mesue nec ipsuꝫ reubarbarū indiget correctiuo.nā vt elegā
ter dixit Auer.5°.collꝫ caplō.ꝓprio.postq̄ꝫ dixit ꝙ ē purga/
tiuū addit.⁊ ē mirabilior i medicinis purgatiuis qꝛ frenū suū ē
cū eo qꝛ nulla medicinarꝝ purgatiuarꝝ ē sine freno i aliq̄ parte
sui excepta ista:qꝛ quāuis purget ꝯfortat oia mēbra.Et ppea
possumus dādo purgatiuū refrenare alias medicinas p ipm.
Et ex ꝯsequēti post nullā talē medicinā ē dādū lauatiuū facta
purgatōe dicta intētōe habita ad medicinā.Nā fortasse vir/
tute medicine eēt educta aliq̄ mā multū acuta q̄ ei⁹ subtilitate
penetraret in orificia mēbroꝝ que nisi abluať fortasse reduce/
ret aliquā malā dispōnē.Et tūc in hoc casu non hito respectu
ad maliciā medicine sꝫ ad māꝫ cōuenit lauatiuū ex aq̄ ordei
sine zucharo.Nā vt dicit.d.A.c.ꝺ malicia ꝯplexionis calide
epatis in p̄ncipio capit.Est in ipsa virtus infrigidatiua abster
siua ⁊ stipticitas ꝯfortatiua nō supflua que oia intēdimus in ꝓ
posito vt pꝫ ⁊ hec de p̄io:zucharꝝ ēt non poniť ne eius dulce
dine cōuertať in colerā in hoc sic dispositum.

¶ Intētio aūt secūda q̄ ē diuersio ad aliā regioneꝫ illi⁹ mãe q̄
vadit cū vrina pficiť p̄ncipaľr cū trib⁹:vt cū fricatōe extremo
rū vomitu:⁊ lenitōe vētris.Primo ergo cōueniūt fricatiōes ⁊
maxie ptium supioꝝ q̄ fieri pn̄t in mane anteq̄ꝫ surgat a lecto
leues tn̄ fiāt.Et si cū hac leui fricatōe a calido tempato sudor
ꝓuocareť eēt mľtū laudabile qꝛ p sudorē euacuať aquositas
serosa ⁊ diuertiť ad ꝯriuꝫ.Nō laudo tn̄ ipm ꝓuocari cū medi
cinis iterius sumptis qm̄ tales aptiue sunt que in hoc casu mi
hi nō placēt.Laudať ēt in ꝓposito vomitus leuis.Nā vt dic
Aui.in.c.ꝺ mā lapidis renū.Ipse.n.vomit⁹ expellit supflui/
tates p viaꝫ ꝯriā vie cuius motus ē ad renes ⁊ facit lat⁹ renū
vacuū mundū.Hāc eādē sniaꝫ dixit de cura vlcerū renū ⁊ ve
sice.Nō laudo tn̄ ꝓuocari vomitū violēter qꝛ talia fortia ꝓuo
cātia plerūq̄ꝫ nocēt vijs vrine.Prouoceť ergo cū aliquo vn/
ctuoso vt oleo cōi ⁊ siīibus ⁊ hoc in his q apti sunt ad vomitū
Lenitio ēt vētris eādē hꝫ intētōeꝫ cū vomitu ⁊ ē instrm apti⁹
ad hoc ꝓpositū.Pōt ergo fieri lenitio vētris p iferi⁹ p clisteria
⁊ p supius.Fiāt ergo clisteria vt.ȷ.℞.cassiefistule.ʒ.i.pulueris
zuchari.ʒ.ς.olei cōis olei violati.an̄.ʒ.i.ς.cū decoctiōe mal/
uarꝝ bletis mercurialis matrū violarꝝ.or.an̄.parꝝ fiat clistē cō
mune ⁊ sine sale.Uel pōt fieri ex brodio carniū pinguiū mo/
dicū salito ⁊ pte aque or.vel aliter.℞.lactis acetosi extracto
butiro.ʒ.vi.suci malue ⁊ mercurialis.an̄.ʒ.iij.olei violati.ʒ.ij.
misce p clisteri.Et h⁰ ꝯueniēter fieret vbi eēt magna caliditas
Et infinita siīia possumus sꝫ extimatiuā facere clisteria magis
⁊ minus leniētia frigidiora ēt ⁊ minus frigida sm necessitatē.
Pōt ēt interdū fieri suppositoriuꝫ leue vt.ȷ.℞.mellis violati
ʒ.ς.fiāt suppoª duo ľtria ⁊ inūgať oleo vio.salito modicū ľn̄
salito si p se sufficiēs sit.Ualet ad h̄ radix bletis in forma sup/
positorij.Ualet zucharꝝ candi in forma ꝓpria ⁊ his siīia.Ca
uendū tn̄ ē ne exhibeanť hmōi nisi postq̄ꝫ cibus exierit stōacū
Per supius ꝺo mirabiľr laudať cassia nouiter extracta ex can
nis.Pōt ergo sumi ꝺ cassia i cānis a duab⁹.ʒ.cū media vsq̄ꝫ
ad tres cū dimidia sm bonitatē ipsius ⁊ ab ipso ifirmo extrahi
de cānis ⁊ sic sumi ꝺ mane vel ante cenā.Uel pōt extrahi ab
apothecarijs ⁊ tapellari in formā bolli cuꝫ modico zuchari ⁊
huiusmōi rei vsus bis vel ter in ebdomoda ē multū ꝯueniens.
Si ꝺo de quātitate abhoreret pōt sic formari ꝯpositio.℞.cas
sie nouiter extracte.ʒ.ς.diaprunis nō solutiui.ʒ.ij.vel cuꝫ zu/
charo taberzet ⁊ fiat bolus.nā in h̄ modico fortasse ē tāta vir
tus lenitiua q̄ꝫta ē in.ʒ.x.cassie tm̄ ⁊ sine nocumēto.Pōt etiā
loco diaprunis addi de diacatolicon damasceni vel nicolai cū
aceto.Et de eis posset dici qꝺ dixit A.ad p̄ncipiū satis ca.de
cura vlcerū renū.Huius.n.expellit a corpe expulsionē subtilē
cū declinatōe ad ptē que alia ē a pte renū.Ualēt ēt an̄ pastū
aliqn̄ brodia satis pinguia cum modico zuchari tepida:aliqn̄
pruna aliqn̄ bn̄ matura:vel psicuꝫ bn̄ maturū ⁊ sic de siīibus.
⁊ in his impletur secunda intentio.

¶ Tertia itētio ē alterare mēbra lapsa ad calidū maxie epar
⁊ renes.Et hec intentio pficiť cū epithiatibus fomētatiōibus
vnguētis p exterius.⁊ ꝯfectionibus p interius.Primo igiť pōt
fieri tale epithima epati vt.ȷ.℞.aquarꝝ sublimatiōis endiuie.
ʒ.iij.lactuce portulace an̄.ʒ.i.ς.rosarꝝ.ʒ.i.aceti.ʒ.i.pulueris
sandaloꝝ alboꝝ ⁊ ru.coraloꝝ vtriusq̄ꝫ.se.ro.⁊ acetose an̄.ʒ.i.
canfore.ʒ.i.ς.misce pro epithimate epatis.Ad hoc ēt valet
talis fomentatio.℞.malue plantaginis rosarꝝ portulace ana.
Manipulū vnū.semis eoꝝ oium an̄.ʒ.duas granoꝝ pipis al
bi.ʒ.i.ς.ponanť ad bulienduꝫ in aqua endiuie vsq̄ꝫ ad quarti
ꝯsumptiōem ⁊ petie madefacte applicenť cum actuali calore
mō sup epar mō sup renes.Et sic fiat ter vel quater nō stante
repletiōe taliū mēbroꝝ.Et de hac decoctōe pōt ꝯtinuari.Po
test ēt vngi regio epatis cū oleo ro.vel nenufario stante maxia
flāma loto in aqua endiuie vel solatri vel sempuiue sm maiorē
vel minorē necessitatē.Et postea fcā vnctōne supaspergať de
puluere sandaloꝝ al.⁊ ru.Et hoc aduertēdū ē pro regula ꝙ
nō dꝫ oleū infrigidatiuū ad infrigidādū aliqꝺ mēbꝝ apponi ni
si p̄us laueť.qm̄ per viscositatē olei forsitā plus calefaceret re
ducēdo interius vapores ⁊c.q̄ꝫ iuuaret ifrigidan⁰ depse.Sꝫ
de oleis calefacientib⁹ nō ē cura.Uel possunt pāni linei imer
gi in succo solatri vel sempuiue cū modico aceti si expedit.Po
test ēt fieri saculus de rosis endiuia sandalis sumitatib⁹ vitis
⁊ imergi in aqua ro.vel nenufaris vel succo solatri ⁊ tepidus
pōt apponi epati ⁊c.⁊ frequēter remoueať ne actualis frigi/
ditas ad q̄ꝫ se reducit opilet.Cōueniēs tn̄ ad hoc ꝓpoᵐ est
vnctio cū vnguēto sandalino Mesue ⁊ isto cōiter vtunť.Et si
volumus isto inungere renes rectificať vt ifra.℞.vnguēti san
dalini.ʒ.ς.vnguēti Ga.ʒ.i.rectificeť si expedit cū oleo citonio
ruꝫ vel rosarꝝ.Unuꝫ tn̄ generaľr attendēdū ē i vnctiōe epatis
cauēdū eē ne cū talibus frigidis attingať ad ipm diafragma
qm̄ possent sua frigiditate ipm imobilitare.⁊ ex illo sequeretur
maximū nocumētuꝫ vt patet astanti.Et si forte errore astantis
sequereť hoc nocumentū pp indebitā approximationē talium
frigidoruꝫ in tali casu oio ē abstinēdū a talibus frigidis.Et es/
sent fiēde fomentatōes cū calidis anodinis p⁰:que si nō suffi/
cerēt addanť calidiora de eis que glibet p se ipam ꝯstituere
pōt.Post quā ꝺo remotū fuerit nocumētū si adhuc remēserit
mala ꝯplexio calida in ipo epate ⁊ renib⁹ attendať vt p̄us.In
caliditate igiť renū cōiter laudanť lamie plūbee ipsis renibus
de qbus Cōciliator duplicē dat canō.Primo ꝙ sint plurimū p
forate.qꝛ nisi sic sint magis calefaciūt interi⁹ reuerberādo va/
pores q̄ꝫ ifrigidēt.Secūdus canon ē ꝙ i vnctōe sup regionē
renū ponanť aliqua frigida ꝯfortātia de qbus dictū ē.postea
supponanť dicte lamine.nō teneanť tn̄ nimis stricte pp cāꝫ di
ctā.Supius ꝺo sumen⁰ ꝯuenit medicinaľr zucharꝝ ros.cū sub/
stantia:ꝯuenit diaboriginatū:ꝯuenit ēt ꝯfectio i morsellis fcā
vt.ȷ.℞.spēꝝ trociscoꝝ de camphora.ʒ.ς.cū.ʒ.viij.zuchari ta
berzet dissoluti in aqua decoctōis seminū portulace lactuce ⁊
malue fiat ꝯfectio in morsellis.ʒ.ij.ꝓ morselo de qua ꝯfectiōe
sumať morselus vnus ꝓ vice stomaco ⁊ epate ianitis.Et illa
oia scripta supius in hoc cāu sunt nōbiliter ꝯueniētia qꝛ i nulla
suprascriptarꝝ mediciarꝝ ē sūma ifrigidatio ⁊ extinctio nō hu/
mectatio q̄ vetať.14ª.tertij i plurib⁹ can̄.sꝫ ifrigidatio cū stipti
citate ⁊ ꝯfortatione qꝺ laudať a dn̄o Auic.ibidē ⁊ ab Auer.
septio colliget ⁊ hoc de tertio p̄ncipali.

¶ Ad quartū ꝺo veniēdo vbi ē itētio ponere aliq̄s medicinas
q̄ remittūt acuitatē vrine ex pte ipsius vrine mordicantis.Duo
igiť faciā.Primo ponā medicias p supi⁹ sumēdas.Scōo illas
ponā q̄ p inferius administrari debēt exterius ⁊ iterius p sirin/
gā.Primo ergo ponā medicias p supius i hoc cāu valētes.Sꝫ
opꝫ memorari tex.d.Auic.ca⁰ ꝓprio de cura ardoris vrine di
centis sic.Et ꝺ illis que ꝯferunt supra mirabiliť ē potus mucila/
ginuꝫ ⁊ iunctio earꝝ.Nā per mucilagines vrina reddiť ipressi
ua min⁹ sm se ⁊c.ꝓueniētes ad substātiā vesice ponūt sup ipsā
quādā viscositatē sup quā vrina transeūte ⁊c.acuta nō tn̄ sen
sibiliter ipmit in ipaꝫ.Et ista ē canon q sup oēs singularissime
placꝫ quo nō cōiter vtunť medici:sꝫ p̄ncipaliter itendentes in
cura cū diureticis frigidis ⁊c.cū tn̄ oᵐ sonēt snie doctorum vt
Auic.satis ad p̄ncipiū ꝺ cura diabetis vbi sic dic.Et ꝺ illis q̄ oꝫ
ipsum dimittere est labor dorsi ⁊ assūptio diureticoꝝ.Qui tex/
tus ⁊ si nō videatur esse ad ꝓpositū nostrū tn̄ bene cōsideran
ti est imediatus proposito nostro quoniaꝫ ibi diabetes vt dicit
textus in fine capituli accidit ex caliditate ignea etcetera.vt in
proposito nostro.Et hoc idē sub alijs ꝺbis expsse sentit Auer.
7°.collꝫ.c°.19°.Et si nō in hac forma tn̄ imediate trahiť super
hoc ⁊ illū modicū praticauit Ras.i diuisiōib⁹.Et hoc idē expſ

se sentit Gal.iz°.terapētice scđa distinctōe.c.3°.ꝛ distinctione
3ª.c.4°.hoc idē exp̄ssius voluit.d.Auic.19.tertij in fine primi
tractatus.ꝛ sunt vltia v̄ba cū dixit.Et recordare ei⁹ qđ dictuꝫ
ē in.c.renū.ꝙ renes ꝛ vesica qñ sunt dolorosi aut egri nō ap/
propinquāt pillulis de seminib⁹ ꝛ.i.vt augumētenť in renibus
ꝛ vesica dolor cū attractōe ꝛc.ergo sup hoc tanq̄ꝫ sup radice
dꝫ medicus initi in hac cura scā purgatōe.Fiat ergo sirup⁹ ta
lis vt infra.℞.semis altee malue ꝛ citonioꝝ.añ.ʒ.i.dragagā/
ti.ʒ.iij.infundanť in aqua tepida decoctōis radicū altee semi
nis papaueris al.ꝛ granoꝝ alkikingi añ.q̄ꝫtū sufficit.Deinde
fiant exp̄ssiones dictoꝝ seminū ꝛ dragagāti de quoꝝ mucilagi/
nibus ꝯficiať sirupus vt i fra.℞.dictaꝝ mucilaginū.ʒ.iſ.deco
ctionis supradicte.ʒ.iij.zuchari albi electi.ʒ.ij.misce pro vna
vice.Et de hac ꝯpositōe sirupi sumať.8.vel.x.dieb⁹ ꝯtinuo q̄ꝛ
in hoc ꝓposito ē mirabilis.Et si in totū nō sufficeret pōt addi đ
mucilagine psilij tātūdē sicut de aliqua aliaꝝ.Si tñ possumus
sine hac p̄ supius tuti⁹ ē qñ mucilago.psilij ponit̄ inter stupefa
ctiua:ꝛ notať ꝓprio ca°.in fi.ꝛ clari⁹ appet.iꝫ.tertij đ cura sin
gultus ad primā ptē capituli:ꝛ sexta quarti ponit̄ inter stupe/
factiua eo.ergo tuti⁹ eē p̄ siringā inferius vtēdū vt diceť.Ad
hoc ēt ꝓpositū vꝫ lac ouinū acetosuꝫ factū de quo extractum
sit butirū ꝛ similia glutinosa:vt dictuꝫ ē in prima pte huius.per
inferius v̄o siringādo primo gn̄aliter vꝫ quodlibet lac tepidum
iniectū.Valet ēt hec ꝯpositio scā vt infra notabiliter.℞.psilij
ʒ.i.coquať in aqua ꝛ colligať mucilago ꝛ misceať cū oleo vio
lato ꝛ lacte mulieris puellā lactātis.Pōt sumi.ʒ.ij.đ quolibꝫ
istoꝝ duoꝝ ꝛ ponať p̄ siringā tedidū.Pōt ēt in isto liquore cō/
posito misceri.ʒ.ſ.cāphore i maxio ardore vel de oleo nenu/
farino.Pōt ēt in hoc ꝓposito fieri decoctio plātaginis violaꝝ
maluaꝝ bursepastoris i aqua cōi ꝛ postea accipe.p.ij.ꝛ.p.i.
olei violati ꝛ facere siringatōeꝫ.Et īfinita talia possumus ima
ginari.Tñ in hoc ꝓposito plꝫ siringatio ex lacte muliebri solo:
ꝛ quolꝫ alio iuuat ēt imponere v̄gā in scutella vel i vase vitreo
pleno lacte tepido q̄ꝛ multido ēt humiditatis:ꝛ ꝯueniētia eius
q̄ fit in ptibus ibi glādosis remittit acuitatē vrine qđ ibi Aui.te
statur.Pro iunctione laudabile ē vt fiat inūctio illaꝝ partium
infra testiculos cū aliquo vnguēto hoc faciēte vt infra.℞.olei
amigdalaꝝ dulciū olei violati añ.ʒ.ſ.mucilaginis fenugreci ꝛ
dragāti añ.ʒ.ij.lactis mulieris.ʒ.i.cū modico cere fiat vnguen
tum molle i hoc.n.ē intētio p̄dicta vt pꝫ.Posset ēt istāte necessi
tate fieri balneū in quo tepido sedeat hō vsq̄ꝫ ad vmbilicū vt
infra.℞.malue blitis radicū graminee.añ.M.ij.seis altee.
seminis lini optime depurati fenugreci añ.ʒ.ij.camomille mel
liloti.añ.M.ij.mis.ebuliāt in scitula vna cū dimidia aque i tā
tū ꝙ facta ebulitione aqua videať mucilaginosa.ꝛ sedeat i di
cta decoctōe tepida vt dictū ē vsq̄ꝫ ꝙ dolor mitigeť.ꝛ nō erit
malū ēt siringare cū aliquo đ remedijs dictis supius stāte ipso
ēt in balneo.Laus deo.

De ardore vrine cū sanie multe q̄ꝫtitatꝭ. Cōsiliū 66.

Tex cāu colligiť essentialiter hec dispositio poni dꝫ
v sub ℞ica ardoris vrine ꝯtingētis ex nitrositate vri/
ne:pp mixtnionē māiei saniose cū ea:q̄ quidē sani/
es ꝓbabiliter ex scriptis ex vlcere magis pēdet re/
num q̄ꝫ aliaꝝ viaꝝ vrine qđ ex duobus manifestať:p̄cipue q̄ꝛ
ē multe q̄ꝫtitatis nā ex vesica vel poris medijs tāta q̄ꝫtitas de
cidi nō posset:ēt q̄ꝛ educiť mixta cū substātia vrine.ꝛ post lon/
gū tp̄s fit ipsi⁹ seq̄stratio ꝛ separatio ꝛ descēsus ad fundū i vri
nali:vbi si ex vesica vel vijs ꝓximis decideret nō talis eēt com
mixtio cū substātia vrine:imo cito post mictū fieret ei⁹ seq̄stra/
tio ꝛ descēsus vt ē sn̄ia cōis oiuꝫ auctoꝝ medicine.Credo ēt
cū his lꝫ ex cāu ñ colligať q̄ꝛ ē satis casus imp̄fectus ꝙ dolor
sit circa renes lꝫ nō vehemēs.ꝛ illa sanies nō dꝫ eē plurimuꝫ
fetēs sicut si esset vesice.neq̄ꝫ dꝫ eē simplr̄ alba ſꝫ ad rub.ali/
qualiter attinēs.Ex quo ex mēbris carniformib⁹ ꝛ ad rub.de/
clinātib⁹ decidiť vt supponiť.Licet g° videať pri^m intēdēdum
ad remissionē acuitatis ꝛ pūctōis vrine ꝛ talis vrine indisposi
tio ex p̄ñtia saniei ꝯtingit ꝛ ip̄a ex vlcere renū depēdet.opor/
tebit nostrā intētionē curatiuā ꝯuertere ad curationē vlceꝝ re/
nū tanq̄ꝫ ad radicē ꝛ cām p̄ncipalis dispōnis.deinde ad acci
dēs ꝛ remissionē pūctōis ꝛ acuitatis vrine veniēduꝫ.

Primo igiť circa dietā i aere viteť itempantia ois ꝛ maxie
i caliditate ꝛ sicitate qm̄ ad acuitatē humoꝝ p̄parat.frigiditas
ēt extrinseca vehemēs per hoc qđ facit ad obstructionē poro/
rū ꝛ euentatōis ꝓhibitōem ꝛ vapores acutos ꝛ māe calidas
aptas euaporare iterius ꝯuertit vt sic nocet.eligibiliter tñ me/
lius ē ad paꝝ frigidū q̄ꝫ ad calidū declinare.Vnđ mora i stu
fa ē discōueniēs.Vbi ergo sit indigentia ꝓpter aeris frigidita
tē ꝛ ex regiōe ꝛ ꝯstitutōe āni sunt pāni calefaciēdi ꝛ extrema
cū hijs calefiāt ꝛ nequaq̄ꝫ dorsuꝫ.Et in estate viteť statio sub
sole ꝛ in locis calidis.Et si camera eēt taliter disposita vt esset
calida in estate rectificeť aer ad frigidū cū asp̄siōe folioꝝ fri/
gidoꝝ vt salicū violaꝝ nenufaris rosaꝝ ꝛ floribus eorundē vl
cū aqua ꝛ aceto asp̄sis per camerā.Et ita caueatur ne supra
dorsuꝫ appodienť pāni multū calidi nec vestis sit fulta ex pelli
bus vulpiū.ſꝫ tm̄ tp̄e necessitatis ex pellibus arietū vel castra
toꝝ alboꝝ ēt nō multū stringať cū corrigia vl cigulo.Et idē ob
serueť qđ ñ dormiat sup lecto nimis moli nec extremalr̄ coopi
ať pānis.Somnus sit ꝓlixior quā i tp̄e sanitatꝭ.ſꝫ tardeť som
nus per duas horas post cibum ꝛ nō dormiať đ die nisi neces
sitatis cā tp̄e estatis vel ex longa ꝯsuetudie ita ꝯsuetus ꝛ nul/
lo mō dormiat sup ventrē lꝫ ēt supine dormire non conueniat.
Dormiēdū ē sup alio lateꝝ min⁹ tñ sup dextꝝ ne epar iflameť
q̄uocūq̄ꝫ tñ eligať situs ille ſm quē min⁹ dolet. Quies ēt est
eligeuda sup motū.imo dicebat Auic.ꝙ oꝫ ꝙ adhereant tran
quilitati ꝛ quieti ꝛ nō laborent quātuꝫ possibile est.imo oportꝫ
vt sint cōtenti exercitio ꝛ fricatōe extremitatum.quoniam non
est in rebus magis vlceribus nociuum quorum necessaria est
consolidatio quaꝫ motus.Quando tamen necessaria est mon
dificatio non sic nocet motus vt apparente multa sanie ſꝫ cuꝫ
iaꝫ ē mondificata ꝓ magna pte tūc oio viteť ꝛ sufficiat fricatio
brachioꝝ ꝛ spatulaꝝ.frica° ēt leuis cruriū ꝛ pedū nō icōuenit
fiant tñ hee fricationes expulsis sup̄fluitatibus cōibus maxie
p̄rie digestionis.Et quēadmodū dictū ē đ motibus corporeis.
ita intelligať de motib⁹ aialib⁹.Nā solicitudo ira furor ꝛ huius
mōi iflaman° multū nocēt lꝫ ēt tristitia ꝛ timor calidū ad intra
ꝯuerten° sint ad nocumētū.ꝛ sic de istis dictū ē.Ita de coitu i
telligať nā in cāu ē maxie nociuus ꝓpter augeri caliditateꝫ in
mēbris illis maxie ꝓpter motū illaꝝ ptium. Jam circa cibū
ꝛ potū breuiter ꝛ sumarie dicať.Opꝫ vitare omne acetosum
fortis acetositatis ꝛ omne acutū ꝛ amaꝝ vel salsuꝫ vitari dēre
ꝛ ēt omne vehemētis dulcedis p̄ hoc qđ ad colerā facile con
uertiť nocet.nā talia oia pungūt ꝛ excitāt vlcera ꝛ dilatant ea
ꝛ acuitatē addētia in vrina reddunt eā magis pungēteꝫ ꝛ do
lorificatiuā.Sit ergo cibaria isipida ꝛ ad paꝝ dulce declinan
tia.Et sic panis nō sit salitus.Et saporamenta ex aceto ꝛ aro/
matibus ꝯdita in totū viteňť.Idē dico de porris cepe aleis ꝛ
huiusmōi.Valent panis lotus i brodio carniū laudabiliū far
ordei ꝛ spelte in brodio cū modica emulsiōe lactꝭ ꝛ modico zu
charo.Inter herbas valent lactuca spinachia malue singula
riter ꝛ borago.Si ēt apparēte multa sanie ponať aliq̄d de fe/
niculo nō est iconueniēs.Aliter ꝓuocantia ꝛ ꝯuertētia ad vi/
as vrine sunt in cāu nociua.Immo ēt vsus multoꝝ humidoruꝫ
actualr̄ ꝛ brodialiū p̄ hoc ꝙ ſm magnā ptem ꝯuertunť ad re/
nes.vñ oꝫ eos laborare in sequestrādo ꝛ sic nocēt.Inter ciba
ria medicialia valet in estate p̄cipue hora collatōis si sumanť.
ʒ.v.lactis capni vel asinini cū modico zuchari ad lauanduꝫ ꝛ
abstergēdū ꝛ remittēdū acuitatē.Sꝫ scā mondificatōe vbi es
set intentio ꝯfortatiōis ꝛ ꝯsolidatōis magis valeret lac ouinū
vt ē oium sn̄ia medicoꝝ.Sꝫ ꝓ regula obserueť vt cū sumiť lac
nequaq̄ꝫ aliud cibariū sumať secū neq̄ꝫ dormiať post q̄ttuor
horas.Inter fructus laudanť amigdale recētes pinee infuse
in aqua calida granata dulcia q̄dam cerasa dulcia ꝛ huiusmo
di.viteňť nuces ꝛ ficcus p̄cipue.Nā i eis latet lacticiniū quod
dā occultū qđ ē vlceris maliciatiuū.Carnes capretoruꝫ sunt
singulares ꝛ pulloꝝ reliq̄ carnes nō sic sunt eligibiles castrati
tñ in hyeme nō discōueniūt.Vinū magis valēs ē rubeū satis
grossuꝫ ꝛ paruper ad dulce đclinās.Sit tñ mixtū ſm ei⁹ po^{am}
ex aqua simplici cocta extinctōis calibis.ꝛ hec sufficiāt quan
tum ad regimē in dieta.

Jam circa medicialia tres insurgūt pricipales intentiones
curatiue.pria ē circa equationē humoꝝ in toto vt eoꝝ acuitas
remittať.2ª circa diuersionē māe a vijs vrine.3ª erit circa prici
palē dispōem ad mondificatōem vlceris ꝛ ip̄ius ēt vlceris cō
solidatōem ꝛ remissioneꝫ doloris. Primā ergo intentionem
ꝯplet flobothomia si virtus ꝛ etas ꝯsentiant.facta tñ p̄us vē/
tris lenitiōe de qua paulopost diceť.Et illa flobothomia fiat đ
basilica educēdo sanguis.ʒ.v.Lenitiuū aūt ꝯueniens fiat vt
ʒ.℞.cassie nouiter excte ꝛ tapellate.ʒ.i.penidioꝝ pulpe sebe

sten.añ.ʒ.ij. tamarindoꝝ.ʒ.i.cũ zucharo si expedit fiat bolus ⁊ post istã nõ dormiat neqȝ sumat lauatiuũ.sed post.v.horas sumat prãdiũ leue. Deinde valebit digerere mãm acutã nitrosam i toto cũ digestiuo.vt.j. ℞.sirupi violati simplicis.℥.i.sirupi de portulaca Mesue.℥.ʃ.aquaꝝ fumiterre.℥.ij.lupulorũ ℥.i.misce ⁊ cõtinuet trib' vicib'. Postea sumat medicinã vt infra. ℞.mirabolanoꝝ citri.ʒ.iijʃ.indoꝝ.ʒ.iʃ.cõtundãtur ⁊ ifundant in.℥.iʃ.sirupi violati ⁊ aqs fumiterre ⁊ lupuloꝝ añ.℥.ij. ⁊ facta expssiõe post.x.horas addat collature cassie pinguis dyaprunis ñ solutiui añ.ʒ.v.misce fiat potio ⁊ sumat sicut por.

¶ Circa intẽtionẽ diuersionis.nã i casu p̃cipue vomit' sȝ fiat cũ leuib' ⁊ nõ cũ fortib'. Nõ est res melior vt voluit Auic.cũ Serapione qua vlcera renũ curant. Ad eandẽ intẽtõeȝ vȝ cõuertere mãs ad viã secessus. Et hec ꝯplet sumẽdo lenitiuũ de quo supra semel i ebdomoda. ¶ Jã circa vltimã intẽtionẽ q̃ ẽ circa principalẽ dispositionẽ ad mõdificatõeȝ vlceris ⁊ purgationẽ saniei vȝ sirupus vt ifra. ℞.sirupi violati simplicis.℥.i.sirupi de ligricia.℥.ʃ.aque decoctõis seminũ maluaꝝ altee ⁊ lini ⁊ papaueris al. ⁊ alkikingi.℥.iij.fiat sirupus ⁊ cõtinuet sumendo post eũ p duas horas.℥.iiij.aque decoctionis ordei ⁊ zuchari vsqȝ dũ videat minorari sanies ⁊ vlcus mundificari. Si ẽt de eodẽ sirupo cũ illa decoctõe imponat p siringã i vesicam ad eãdẽ intẽtionẽ erit cõueniẽs vbi aũt itẽdamus ad cõsolidationẽ fiat vt ifra. ℞.sirupi de portulaca.℥.iʃ.aque decoctionis thuris.seis plãtaginis ⁊ papaueris vsti ⁊ mirtilloꝝ.℥.iij.trociscoꝝ alchichingi rasis in antidotario siue opio:si ñ fuerit vehemẽs dolor vel cũ opio stante forti dolore.ʒ.i.misce.

¶ Et est hic obseruãda regula quã ponit hic Alexãder in mũdificatiõe vlceris.nã inspiciẽda ẽ sanies. Et si fuerit tenuis pũgens ⁊ facilis egressionis:ꝓcedat cũ eis que infrigidãt ⁊ abstergũt modice. Et si fuerit grossa nõ oportet aliqd multũ infrigidatiᵐ dare sed ad parũper magis calida ⁊ ꝓuocãtia veniẽdum. ¶ Ad vtrãqȝ autẽ intẽtionẽ mũdificatõis ⁊ ꝯsolidatõis ⁊ remissionis doloris vȝ electuariũ vt ifra. ℞.q̃ttuor seiuȝ cõiuȝ frigidoꝝ maioꝝ mũdatoꝝ seis papaueris al.malue ⁊ portulace granoꝝ mirti dragãti gumiarabici pineaꝝ mũdataꝝ iuiubarũ amig.dul.chãdi ligricie mucilaginis psilij.añ.℥.i.boliar. sanguinio draconis spodij ro.mirre.añ.ʒ.ij.zuchari q̃ȝtũ sufficit misce. Et ex hoc posset ẽt dissolui in aqua mellis vel zuchari ⁊ p siringã inicere ad easdẽ intẽtiões. Exterius aũt supra renes ⁊ vesicã maxie fcã mõdificatõe vȝ emplastrũ vt infra. ℞.farine or.ʒ.iiij.farine orobi.ʒ.iij.thuris.seminis alchibigi dragãti ⁊ semis papaueris torrefacti.añ.ʒ.ij.cũ vino dulci nigro ⁊ aqua fiat emplastrum. Possent fieri fomentationes ⁊ alia cum hmõi appropriat.sȝ ista reliquo vestris p̃itis medicis ⁊c̃.

¶ Pro domino Julino paciente mictuȝ sanguineũ cũ dolore ⁊ cum p̃ñtia arenularum. Consilium. 67.

l Jcet vir spectatissime huius vestri accidẽtis cã potuerit esse multiplex sp̃ãlis.ego eniȝ ex accidẽtib' vestris:ptim ex narratione vr̃a intellectis:partiȝ ex ipsaꝝ vrinaꝝ ĩspectõe ⁊ reliqs cãm esse arbitror relaxationẽ ⁊ dilatationẽ meatuũ renũ cũ aliquali etiã essentiali ⁊ ꝓpria ipoꝝ debilitate.vnde ipsi renes deficiũt in collanº aquositatem ab ipso sanguine q ei associat vsque ad renes. Huius tamẽ relaxatõis ⁊ debilitatis p̃cipua cã fuit incessus lapidei hũoris per ipos renes simul cũ aliquali nitrositate ⁊ acuitate humoribus cõiuncta ab extrinseco acuitate ex parte potus vini potentis ⁊ sumptiõe aliquarũ medicinaꝝ siue cõfectionum notabiliter calidaꝝ. Ad hoc ẽt iuuat ꝺbilitas sequẽs naturalẽ satis intensaȝ ipsoꝝ renũ ꝯplexionẽ calidã.

¶ Pro reductione igit p̃supposito debito regimine in cibo ⁊ potu ⁊ in reliquis rebus nõ naturalibus maxime de exercitio ⁊ statione pedes ⁊ cobitu q̃ singularissime vitãda sunt. Restãt due ꝑncipales intẽtiones curatiue:ꝑma in ꝓhibitõe illius mãe lapidee ⁊ nitrose ne p ipos trãseat renes. Scđa est cõfortatio ipoꝝ renũ debilitatoꝝ ⁊ ꝓpter maliciam compositionis vt relaxatõis ⁊ dilatatõis meatuũ ipsoꝝ ⁊ ꝓpter maliciã cõplõis calide ipsorum.

¶ Primã intentionẽ singulariter ꝯplet diuersio materie ad oppositũ vt cũ vomitu leui semel in ebdomoda facto si faciliter fiat stomaco nõ cibo pleno cuȝ impositiõe penne oleo cõi itincte intra gulã.vt dicit.d. Auic.19.tertij.in cura vlceꝝ renũ. Et si ñ sumus in causis vlceꝝ p simile tñ trahit ad casuȝ nostrũ. Vomitus.n.est melius quo renũ vlcera curant ꝓpterea ꝙ mondificat ⁊ euãt:⁊ ꝓpterea ꝙ attrahit humores a ꝯrio ptis renum. Quod si nõ fiat nisi laboriose.tũc dimittat vomitus.sȝ diuertatur mã per secessum cũ leniter educẽte nõ agitante:imo remittẽte acuitatẽ humoris sumẽdo singula ebdomoda boluȝ vt.j. ℞.cassie pinguis nouiter ex̃cte ⁊ tapellate.ʒ.vj.pulpe sebestẽ.ʒ.iij.penidioꝝ.ʒ.i.ʃ.granoꝝ berberoꝝ qui ex ꝓprietate remittũt iflamationeȝ cassie numero.vj.pulueriȝent ⁊ fiat bolus. Et si expedit ad formã bonã addat paꝝ zuchari albi. Nõ placet ad hanc intentionẽ misceri aliqd ligricie qm̃ illa sua ꝓprietate mouet ad renes. Et ab illis ẽ intentio diuertẽdi. Jn casu tñ ad istã intentionẽ nõ minus.imo magis plȝ vt fiat clistere leue q̃ȝ bolus exhibeat.qm̃ vt ẽt sentit. Auic.eadẽ fen.supra allegata in cura a͞patuȝ renũ. Clisteria eniȝ magis sunt perueniẽtia ad ipsos scilicet renes cũ fixiõe virtutis sue.scilicet quã sumpta p supius. Et addit. Et cũ hoc ipsa nõ faciũt descendere aliqd de sup sicut descẽdere faciũt ea que bibunt.s.ad renes. Et hoc est qꝺ intendimus in hac intentione. Juuãt ẽt ꝓpterea qꝛ non sic stomacuȝ deiciunt.sicut ea que sumunt p supius. Placeret igitur si bis in ebdomoda fiat clistẽ vt.j. ℞.ordei.M.i.ʃ.maluaꝝ bletis sulfuris añ.M.ʃ.buliãt in debita quantitate aque aliqbus bulitionib' postea sumat de colatura circiter.℥.xv.vł xviij.⁊ nõ vltra cassie nouiter ex̃cte.⁊ ñ cassiet.ʒ.x.pulpe sebesten.ʒ.ʃ.mellis violati.ʒ.iij.olei violati.℥.iij.sine sale vel modicissimo salis fiat clistere cui si apponat vn' vitellus oui recentis nõ erit incõueniẽs. Ad intentionẽ ẽt diuersiõis saltẽ sanguinis in qno laborat virtus renũ in sequestrando.qm̃ nã plus de eo transmittit ad ipsos quã si sani forent valet fl̃bia leuis duaꝝ vel triũ vnciarũ sanguis fcã ex basilica singulis.x.vel.xij.diebus.qm̃ vltra istã vtilitatẽ valet p̃cipue equando ꝯplexionem humorum ⁊ ipsorum nitrositatem remittendo. Et cum hijs sit ꝯpleta ꝑma intentio.

¶ Scđa intentio ꝯplet cũ eis que per iterius sumunt ⁊ exterius. ¶ Per interius cũ manifesta qualitate ⁊ ꝓprietate medicinaliũ.⁊ cũ cibis a ꝓprietate ꝯfortantib'. Medicine autẽ ad intentionẽ ꝯferentes debẽt eẽ aliqualr̃ ifrigidatiue ad r̃missiõem acuitatis mãe ⁊ male ꝯplexionis calide ipsoꝝ renũ. Debẽt ẽt eẽ glutinatiue.⁊ pro pte stiptice cuȝ aliquo leui.deriuatiue ad illas vias ⁊ aliquo faciẽte medicinas.dictas in dictis locis debito morari tpe pro quo actio medicinaꝝ ꝯpleri possit. Veꝝ qm̃ iã ex multo tpe nã ꝯsueuit mãs ad dicta loca deriuar dubiũ foret fluentibus aliqbus mãebus ad dicta loca nisi mondificarent ne cũ dictis medicinis clauderent in renib' ⁊ tãdẽ inspissate ⁊ indurate a calore mẽbroꝝ in lapides ꝯuertent.⁊ sic essent cã ꝑncipalis nocumẽti. Jdeo laudo vt interpollatim singulis tribus diebus sumat vnus sirupus lauatiuus dictarũ mãeꝝ ex renibus.si alique ibidẽ essent ꝯtente.nõ tñ talis dȝ eẽ ꝓuocatiuus ꝑncipalr̃ sȝ lauatiuº.vt dictũ ẽ. Fiat igit vt.j. ℞.ordei de grossis corticibus purgati.℥.ʃ.ligricie rase nõ rancide.ʒ.ij.capillorũue.ʒ.i.decoquant i tribus libris aque addenᵒ capillorũue.in fine decoctõis vsqȝ ad quarti cõsumptõeȝ.postea facta collatura addant eidẽ.℥.iiij.zuchari al.⁊ sirupiȝet sirupus longus ꝑ qnqȝ vicibus. Sȝ si forte ꝓter caliditatẽ tẽporis nõ posset p nõbile tp̃s sic ꝯseruari addat tm̃ zuchari vt fiat sirupus in bona forma postea sumat de eo.ʒ.ij.cum aqua decoctiõe eiusdẽ.ʒ.iij.pro sirupo. Alijs aũt diebus fiant trocisci.ʒ.i.vt infra. ℞.seminis altee citruli dragaganti seminis papaueris albi acacie boliar. karabe gumi arabici.añ.p.i. fiant trocisci cum mucilagine psilij facta ex aqua portulace q̃bus exiccatis pulueriȝetur subtiliter vnus eorum ⁊ sumatnr. eum.℥.ij.aque decoctionis pentafilon ⁊.ʒ.i.ʃ.aque portulace.⁊ ita continuetur. Sit tamen aqua ipsarum tepida. Et post tres dies sumatur sirupus vt supra lauatiuus postea reddeatur ad dc̃os p̃lueres cũ ꝺcis aqs p tres dies ꝯtinuos.⁊ sic p circulũ ꝯtinuet vt dictũ ẽ. Et si iste p̃luis ñ sufficiat cũ isto ordine ad hãc eanꝺ intẽtõeȝ valebit si sumat loco istius pulueris alius sirup' factus ⁊ magis valebit acuitati vt.j. ℞.semis maluarũ ⁊ citonioꝝ ex corti.añ.ʒ.i.dragagãti.ʒ.ʃ.ifundant in aq̃ tepida decoctõis radicũ altee.⁊ se.papaueris al.⁊ granoruȝ alchichingi.añ.q̃ȝtuȝ sufficit.deinde fiãt expssiões p' tres horas dictoꝝ seminũ ⁊ dragagãti ꝺ quoꝝ mucilaginib' fiat sirupus vt ifra. ℞.dictaꝝ mucilaginũ.ʒ.i.ʃ.si hẽri p̃ñt si ñ addat lin seminib' dragagantũ ita vt haberi possit.℥.i.ʃ.dictaꝝ mucilaginũ decoctiõis supradicte.ʒ.iij.zuchari al.ʒ.ij.misce fiat sirupus.ꝯtinuet vt supra aliqñ iterponẽdo de alio sirupo laua-

tiuo sicut dicebat̃ ꝺ puluerib⁹. Et si aliq̃n vtat̃ de puluerib⁹ f̃m
modū dictū ⁊ aliq̃n isto sirupo ad minus tediuꝫ nāe ñ erit incō
ueniēs. Ad istā ēt intētōeꝫ si i meridie hora collatōis sumant̃
℥.iiij.vel.v.lactis ouini nouiter mulsi cuꝫ.ʒ.ʃ.boliarment.⁊.ʒ.
i.zuchari albi esset ꝯueniēs. Sꝫ tūc nō ē aliquo pacto exerci
tādū neqꝫ comedēdū nisi post tres horas. Lac ēt caprinū ad
lauādū ⁊ alterādū magis isto mō sumptū ē ꝯueniēs vel asini
nū. Proficit ēt si fiat post lenitōeꝫ vētris cum clisteri vt supra
fiat ēt clistere ex.℥.viij.lactis vacini.⁊ ēt stet̃ supra dorsuꝫ ipo
recepto p mediā horā. Cōplet̃ ēt itētio ista ꝯfortatōis come/
dēdo ꝺ renib⁹ capretoꝝ.p̃cipue si ēt puluerizent̃.⁊ cuꝫ media
pte granoꝝ.alkichingi ⁊ quarta pte zuchari sumat̃ coclear.i.
cū lacte erit ꝯueniēs. Pro ꝯfectōe ēt interdū fiat electuariuꝫ
vt.j.de quo pōt sumi coclear vnū in meridie aliq̃n tpe calido
loco lactis. ℞.zuchari ro.℥.i.ʃ.dragagāti frigidi nicholai.℥.i.
cū sirupo ꝺ portulaca fiat ꝯfectio. Et si adderet̃ aliqd ꝺ pulue
re suprascripto erit ꝯueniēs. Verꝫ qm̃ hmōi medicine ꝺ se ali
qualiter sunt lesiue stomaci ē necessariū hr̃e magnū studiuꝫ in
ꝯfortatōe stomaci inunguēdo ante cibū cum vnguēto vt.j. ℞.
olei spice.℥.i.olei masticis ⁊ absinthij añ.ʒ.ij.gariof.macis sq
nanti coraloꝝ ru.galange.añ.℈.i.galiemuscate lignial̃.añ.℈.
ʃ.cere paꝝ fiat vnguētū. ¶ Jam vltimate circa extrinseca al
teratiua laudo p̄mo fieri vnguētū ꝓ vngēdis renib⁹ bis in die
mane ⁊ sero vt.j. ℞.olei citonioꝝ olei ro.añ.℈.vi.olei masti/
cis.ʒ.iij.lauent̃ oia qnqꝫ lotionib⁹ i aqs plātaginis portulace
⁊ absinthij añ.postea addat̃ coraloruꝫ ru.coriandroꝝ.p̄p̄.bo
liarmeni mumie añ.℈.i.thuris.℈.ʃ.camphore ğ.i.cere parū
fiat vnguētū. Sꝫ ꝓ regula ē obseruādū qꝺ oib⁹ duob⁹ dieb⁹ in
sero habeat̃ paꝝ aceti calefacti ⁊ cū pāno lineo i eodē aceto
infuso abstergant̃ ⁊ mondificent̃ partes inuncte ne viscositate
olei ⁊ cere fiat clausio poroꝝ cutis ⁊ sic interius vapores clau
dēdo dictū vnguētū magis p accidēs forte calefacēt q̃ꝫ infri
gidaret. Jō obseruet̃ ista regula singlr̃. Placet ēt ꝓ rectifica
tōe humiditat̃ glādulaꝝ in radicib⁹ testiculoꝝ exñtiuꝫ q̃ ꝓpter
acuitatē ⁊ nitrositatē hūoris ad dcā loca sepe fluētis exicāda
fiat inunctio ⁊ bis in die circa genitalia iter anum ⁊ testiculos
cū vnguēto vt.j. ℞.mucilaginis dragaganti seis altee ⁊ cito/
nioꝝ fcā infusiōe i aq̃ plātaginis añ.ʒ.iij.olei amigdalaꝝ dul.
ʒ.ij.cū cera fiat vnguētū mole. Postremo qꝛ dictū ē singlr̃ ꝙ
exercitiū factū pedes ⁊ statio dorsi maxie nocet cuꝫ tñ itentio
magis sit diuertere māꝫ ab iteriorib⁹ ad exteriora ꝓ singulari
remedio obſuañ ē.vt saltē sel̃ in mane expulsis supfluitatibus
cōibus fiat nōbil̃ fricatio i supplemētū exercitij mēbroꝝ exte
rioꝝ p̃cipue supioꝝ vt brachioruꝫ pectoris ⁊ dorsi. Fricatio ēt
mēbroꝝ iferioꝝ iuuat lꝫ nō tāta fieri debeat sicut in supiorib⁹
Et his sum ꝯtentus ⁊c.

¶ Pro quodā hebreo de mictu sanguinis cū residētia grossa
sanguinea ⁊c. Cōsiliuꝫ .68.

Asus eēntialiter hui⁹ dñi Aaron hebrei septuage
c narij declarādo p accīª ꝺ exeūtibus p vrinā ē inter
dū mict⁹ sanguine⁹ cū residētia grossa sanguinea
facta supra apparēte vrina ñ sanguinea.nō tamē
recte clara.⁊ aliq̃n ꝯiungebat̃ difficultas mictus vrine pp trū
bositates in vesica inspissatas siue ꝯglobatas.aliq̃n tñ vt hoc
tpe p̄nti in exitu vrinaꝝ nō apparet verus sanguis nec mixtu
ra sanguinea vrinalis.sꝫ interdū apparet vrina satis clara.tñ
aliqualr̃ ad liuidū declinās.⁊ interdū trāseunte nutrimēto ad
mēbra apparet in vrina fundus qdā grossus feculētus cū re/
liqua pte vrine satis clara:⁊ cū hoc accidēti ꝯiungunt̃ valide
opatōes p̄ncipales cerebri ⁊ cordis ⁊ stomaci vt ex narratio
ne ⁊ ꝓcessu diligētissime facto ⁊ acuratissime p subtilissimū ar
tiuꝫ ⁊ medicine doctorē.d. Magistrū Jeronimū de glusiano
in scriptis ordinato plane dep̄hēdere potui:cōcomitāte inter
dū aliquali remissa caliditate circa renes:quo tpe vt scribit̃ ⁊
est rōni ꝯsonū tūc vrine magis tingunt̃ ⁊ ꝯfundunt̃ cui⁹ effect⁹
cām imediatā arbitrat̃ esse debilitatē p̃cipuā ꝯtentiue renuꝫ ⁊
sequestratiue eorūdē cū relaxatōe q̃dā ⁊ dilatatōne colatorij
q̃ opatio qm̃ renibus maxie appropriat̃ cū debilitat̃ ad rubri
caꝫ de debilitate renū maxie ascribit̃:cōcurrēte cū hoc etiam
fortitudine attractiue ipsoꝝ renū:⁊ nō in totū ēt ablata aliq̃li
debilitate essentiali in virtute digestiua ipsius epatis cum sibi
subseruiētib⁹ virtutib⁹:⁊ p euidentias ꝓmanifestissimas deduci
pōt:⁊ ēt clarissime deductuꝫ per clarissimum doctorem vt su
pra. Et hec de casu sufficiant.

¶ His igit̃ suppositis p̄mū circa regimē in aere euitet̃ aer ex
cessiue caliditatis faciētis humores fluere ⁊ vias nimis dilla/
tare.lꝫ ēt aer frigidus excessiue noceat.tū qꝛ virtutib⁹ naturali
bus ē ꝯ̃rius.tū qm̃ impingit materias ad ꝓfundū ⁊ sic ad vias
vrine quaꝝ ꝯuersio ad exteriora ē ꝯueniēs. Est igit̃ aer ei gen
dus tempatus in vtraqꝫ ꝯ̃rietate vel paꝝ ad frigidū ⁊ siccū de
clinās maxie ꝓpter ꝯfortatōem virtutis retentiue ⁊ latitudiuē
viaꝝ aliqualr̃ ꝯstringendaꝝ. Et circa hoc habeat̃ diligēs ꝯsi/
deratio qm̃ aeris imutatio plus facit ad nocēdū ⁊ iuuādū quā
alie res naturales. Et ꝓinde tpe hiemis caueat̃ ab aere stu/
phe nōbiliter calide ⁊c. Et ēt camera sue hitatiōis nō sit terre
na ⁊ humida sꝫ inter duo solaria ꝯstituta hñs i hieme fenestrā
ad oriētē ⁊ i estate ad septētrionē si fieri pōt. Somnus eius el
ligat̃ longus.7.vel.8.horaꝝ adminus in die naturali ad qeteꝫ
humoꝝ ⁊ remissionē acuitat̃ eoꝝ ⁊ magis i estate q̃ꝫ i hieme.
Tardet̃ tñ somnus adminus per duas horas si facile fiat dor
miēs.qꝺ si ꝓpter nitrositatē humoꝝ vt in senibus ꝯtingit diffi/
culter dormiat.tūc nō expedit tardare tm̃ a cibo.sꝫ sufficiat ho
ra vel dimidia vt somnus faciliter inducat̃. Et sit somn⁹ factus
supra ptē sinistrā magis q̃ꝫ supra dextrā.lꝫ in p̄ncipio accubit⁹
p̃cipue cū inducit̃ somn⁹ repēte post cibū qescere supra dextꝝ
per horā vel circa sit ꝯueniēs. Sꝫ nullo° dormiat supra dorsuꝫ
maxie sup culcitra moli.ne calefacta vena chilis ⁊ emulgētib⁹
⁊ calefactis renibus vigoret̃ nimis attractiua i attrahēdo ma
terias ad renes:ne ēt caliditate relaxat̃ venulis ꝯtexentib⁹ ret
te collatoriū p̄mū fiāt renes passibiles ad recipiēdū supfluita/
tes aliūde.ne ēt aliquale grossū qꝺ dꝫ retineri circa renes edu
cat̃ simul cū vrina. Nā vitio talis colatorij ⁊ retentiue renuꝫ ⁊
fortitudine attractiue renū ipsoꝝ vt supra visuꝫ ē maxie pēdet
dispositio ista vrinaꝝ. Circa hoc igit̃ ē habēda maxia cautella
Et sic̃ dictū ē de calefactiōe illaꝝ ptiū p istū modū accubit⁹ ita
intelligat̃ de multa statiōe in pedes:⁊ de tenēdo pānos cū cin
gulo multū strictos circa dorsū.maxie lato cigulo:⁊ p̃cipue ex
pellibus vulpinis vel alijs calidis.nā ad ista sequunt̃ eadē no
cumēta q̃ dicta sunt de accubitu supra dorsuꝫ. ¶ Et ex eadē ra
dice sequit̃ circa motū qꝺ ois mot⁹ laboriosus ꝓgressiu⁹ ⁊ ma
xime velox ē in casu multū nociu°. Vñ declinādū est magis ad
getē q̃ꝫ ad motū. Nō ē tñ in totū negligēdū exercīm.imo eius
vsus moderat⁹ ē multū ꝯueniēs ꝯfortādo virtutes naturales
mēbroꝝ extremoꝝ vt ⁊ nutrimēta ⁊ hūores ad ea ꝯuertant̃.
⁊ ita nō p̃cipitēt ad interiora ⁊ ad renes. Sit tñ moderatū.⁊
factū in mane post vnā horā diei expulsis supfluitatib⁹ cōibus
de egestōibus vrina ⁊ sputo ⁊ huiusmōi. Neqꝫ adducat vsqꝫ
ad laxitudinē imo cum incipiunt membra aliqualit̃ extrema ca
lere in tpe tempato tūc sistēdū ē. Et incipiat̃ a re minori paula
tine intēdēdo.⁊ ita cū ē intentio vt in tom̃ auferat̃ paulatine re
mittat̃. Et qñ pp impotētia virtutis vel alias malā valitudineꝫ
nō posset vti exercitio ꝓgressiuo loco illius fiāt fricatōes satis
suaues. Et fortiores ⁊ longiores fiāt in mēbris supiorib⁹ i sur
suꝫ ꝯuertēdo ⁊ ad brachia quā ad inferiora. Et post exercitiū
qualecunqꝫ factū getent̃ mēbra per horaꝫ vel circa anteq̃ꝫ su
mat̃ cibus. ¶ Et qm̃ passiones aīales ꝯuertēdo spirit⁹ interi⁹
vel exterius magnū faciūt motū in humoribus. Jdcirco ēt cir
ca passiōes aīales ponat̃ regula ꝙ oēs tales passiōes fortes
nocēt vt ira furor ⁊ tristicia ⁊ timor gaudere aūt ⁊ letari ē in ca
su multū ꝯueniēs ⁊ bñ sperare. ¶ De inanitōe aūt ⁊ repletio
ne sumarie dicat̃ ꝙ lꝫ nimia ianitio ⁊ ieiuniū iflamādo hūores
⁊ ꝯmouēdo colerā ⁊ ꝯsequent̃ habilitādo fluxū sit ad nocumē
tū.tñ magis nocet repletio p̃cipue nocendo digestie epatis ⁊
reliqs ꝟtutibus.vñ hec passio dependētiaꝫ hēre dicit̃ vt supra
visuꝫ ē. Jnanitio aūt moderata iuuat ꝓ quāto mēbra extriseca
reddunt̃ auara ad attrahēdū sibi nutrimētū ⁊ ꝯsequenter mi
nus de sanguine ad renes mouet̃. Et ꝓinde magis laudo pci
tatē ⁊ sobrietatē quā repletionē. Et ꝓinde si nō fuerit vētris le
nitio nālis laudo singula die ꝓuocet̃ vel cū clisteri vel cum bro
dio añ cibū sumpto qꝺ sumat̃ ad quātitatē.vj.℥.p duas tertias
hore añ cibū cū.ʒ.ʃ.zuchari vni⁹ cocte. Compō aūt clisteris
fiat vt infra. ℞.cassifist.nouiter excte de cānis.℥.i.mellis vio/
lati colati.ʒ.ʃ.cū vitellis duobus ouoꝝ ⁊ brodio carniuꝫ pin/
gui ⁊ modicissimo salis fiat clistere. ¶ Circa cibum ⁊ potum
vltimate veniendo. Primo vitentur quecunque sunt in casu
nociua. Et ex hijs precipue sunt omnia acuitatem facientia in
humoribus.vt sunt omnia acuta vel acrumina.vt alea porri
cepe sinapis caules diminute decocti. Vitanda etiam sunt

salsa ⁊ amara ⁊ quecūqꝫ acutum sunt saporē inducētia. Acetosa ēt vehemēter sunt nociua nā oīa talia generāt mordaces hūores incitātes naturā ad expulsionē ⁊ stimulātes expulsiuā ⁊ cōsequēter impediētes ꝯtentiuā a debita opatōe. Dico notāter vehemēter acetosa vt ē acetum vini. qm̄ remisse acetosa ad ponticū aliquale declināntia vt ē vinū granatoꝝ nō acetosorum sꝫ muzoꝝ siue dulciū ēt modicū agreste nō multū acetose ⁊ dulchorate cū zucharo triū coctaꝝ iuuāt ad aliqualē acuitatis hūoꝝ remissionē. Uitāda ēt sunt q̄cūqꝫ dilatāt multū meatus ⁊ ꝓuocāt multum vrinā. Et hoc mō brodia ciceꝝ capares petrosiliū feniculū ⁊ huiusmōi sunt nociua. Et vniuersalit̄ q̄cūqꝫ imprimūt vehemēter in naturā calefaciēdo ⁊ hūectādo debent euitari: ⁊ sic spēs ⁊ aromata ⁊ fruct⁹ hūidi pluriª hūiditate vt melones ⁊ psica multū matura ⁊ vue recētes sunt i casu nociua. Eligātur igit̄ ex cibis de cibarijs ad insipidū declināntia vel ad paꝝ dulce. qm̄ vehemēter dulcia p hoc ꝙ facile ad colerā cōuertunt̄ sunt verēda vt ē mel ⁊ zuchaꝝ vni⁹ cocte vel ēt electū multe q̄ꝫtitatis. Spēaliter igit̄ descēdēdo eligat̄ panis ex flore farine frumēti. Et si apponat̄ vna ps farine ordei aut spelte ⁊ pinset̄ cū aqua decoctiōis liquiricie ⁊ ponat̄ modicū fermēti. sed magis in tpe longo leuet̄ quā ex acuitate fermenti sit sine sale ñ in furno tostus. Et si multū coctus fuerit abscindant̄ ptes exteriores nec sit actu sꝫ p vnā diē fact⁹. Inter carnes quadrupedū cōueniūt carnes capretoꝝ tp̄e estatis ⁊ carnes leporine ⁊ capriolоꝝ iuuenū ⁊ ēt vituli in hieme aliquorum mōtonū castratoꝝ vnius anni. Et de pullis valēt pulli galinaꝝ maxie femelle: ēt galine mediocris carnositatis ⁊ capones ⁊ faxiani ⁊ de pdices dimittātur colūbe ⁊ qualee ⁊ aues aquatice ⁊ in p̄paratiōe elixate magis cōueniūt q̄ꝫ assate. Et si in cena assate exhiberi possunt debēt prius elixari ⁊ post assari. De his tn̄ nō comedātur ptes exteriores huste. Et dieb⁹ quibus carnes nō comedunt̄ pōt vti piscib⁹ puis petrosis elixis magis q̄ꝫ assatis vt sunt temeri ⁊ lutij ⁊ psici dimissa pinguedine ipsoꝝ. Euitent̄ pisces grossi corporis ⁊ oēs viscosi nō squamosi vt sunt tenche anguille ⁊ hmōi. Limacie in isto cāu cōuenietissime sunt. nā sua ꝓprietate remouēt nitrositatē hūoꝝ: proprietate ēt ꝯfortāt mirabilr̄ epar ⁊ virtutes ei⁹ si debite p̄parētur elixate magis q̄ꝫ assate. Ualēt ēt rane in nemorib⁹ apparētes abscissis crurib⁹ ⁊ capite ⁊ euisceratꝭ postea elixatꝭ. Dimittat p ꝯdimēto butirū. sꝫ vtat̄ magis oleo oliuaꝝ ⁊ si factū fuerit ex oliuis imaturis ē magis cōueniēs. Caseus antiquus est vetitus: sꝫ caseus recēs parce salit⁹ duoꝝ vel triū mēsiū ⁊ pecudinus si sumat̄ moderate nō discōuenit: imo quadā moderata viscositate plurimū ꝯfortat colatoriū remittēdo ēt hūoꝝ acuitatē. Etiā lac pecudinū ē multū ꝯueniēs si sumat̄ solū sine mixtōe alteri⁹ vbigr̄a. sumēdo. ʒ.v. cū modico zuchari.

¶ Et sit tepidū sꝫ post ipsuꝫ nō dormiat̄ nec aliquo mō exercitet̄. nā tm̄ in cāu ꝯuenit vt dixit Auic. qꝺ lacti ouino nō ē aliqd ꝯpar in debilitate renū. Pro fercul̄ valet panis coct⁹ trit⁹ vel integer si ꝑus lauet̄ vna lotōe i aq̄ postea ponat̄ i brodio. Far ēt ⁊ miliū ⁊ panicū si decoquāt̄ i brodio carniū ⁊ bn̄ coquant̄ satis ꝯueniūt silr̄ ⁊ rizuꝫ sꝫ dꝫ torrefieri. postea lauet̄ ⁊ decoq̄tur in brodio. Oua ēt sorbilia galinaꝝ sine sale vl̄ modicissimo salis ꝯueniūt si in prin° prādij sumant̄: ēt si ꝯcutiant̄ cū modico casei ꝺ quo supra. ⁊ fiat viuarolū vocabulo nr̄o ꝯueniūt. Int̄ herbas laudat̄ lactuca portulaca atriplex spiachia ⁊ bletes abiecta ꝑma aq̄ ebulitōis. borago ēt ⁊ buglosa ꝯferūt. Uinū sit medij coloris medie potētie vitando oīa vina potētia. Et si parūper ad dulce declinet ⁊ nullo mō ad acetosuꝫ ē nōbiliter ꝯueniēs ⁊ maxie mixtū aliq̄liter cū aq̄ decoctionis liqricie ⁊ aliquoꝝ g̃noꝝ berberoꝝ. Et h̄ q̄ꝫtū ad regimē i dieta sufficiāt.

¶ Sequit̄ regimē medicinaliū i quo erūt tres ꝑncipales intētōes. Pria ē diuersio p⁹ euōnē q̄ fcā ē p alios p̄cedētes mãerūꝫ a vijs vrine ad oppoᵐ. Scđa ē eq̄tio mãeꝝ ⁊ remissio acuitatꝭ eaꝝ. Ultia ē alteratio mēbroꝝ ⁊ ꝯfortatio eoꝝ ꝓhibendo generatōem acuitatis in dictis mēbris.

¶ Pria igit̄ intētio que ē diuersio stāte facilitate ad vomitum ꝯplet̄ singularissime ꝓuocādo vomitū singulis octo vel. x. diebus. qm̄ p eū maxie iuuant̄ egritudines renum: vt fuit sn̄ia. d. A. xviij. tertij ⁊ Serapionis q̄rto breuiarij. dicit̄ ꝙ qn̄ vtit̄ eo hō assidue sanat̄ velocit̄ sanatōe integra. Fiat ergo vomitiuum comedēdo diuersa cibaria maxie ex carnib⁹ pinguib⁹ ⁊ grosso mō masticatꝭ: ⁊ bibat vinum dulce. ⁊ postq̄ꝫ sic stetit per horā quasi iterato bibat aqnā dictarum carnium pinguiū decoctionis seminis atriplicis ⁊ aneti sumendo ꝺ ea circiter. ʒ.vi. ⁊ cū ʒ.ij. olei oliuarum. ⁊ sic tepidum sumat non calidum. deinde voluat se per lectum inordinate cōsequēter post duas tertias hore posita bombice ad oculos ⁊ ligatis oculis cū intentione vomēdi imponat sibi pēnā intictā in oleo in guttur ꝓuocādo vomitū ⁊ ita educat. Et cū ꝯpleuerit abluat faciē suā cū aqua rosata ⁊ aceto ⁊ coluat os suū ex hijs simil̄r. Postea non sumat cibū nisi dū famescet vel saltē tardādo duab⁹ vel trib⁹ horis. Et tūc sumat cibū leuē. nō tn̄ oua sorbilia. neqꝫ lac ꝓpter facilē corruptionē eoꝝ. sꝫ pistatū vel aliqd similiter facile. Sequēti ēt die si staret volūtas ad vomēdū iterato euomat ⁊ faciat vt prius. Hoc totū intelligit̄ si difficulter fiat vomitus. vbi aūt facile fieret. Laudo vt fiat semel in mense ꝓuocādo cū pēna itincta in oleo duobus dieb⁹ ꝯtinuis vt dictū ē. Hec eadē intentio de diuersiōe ꝯplet̄ exhibēdo singulis. vj. diebus bolū ꝯfectionis vt. j. ℞. cassie nouiter ex̄cte. ʒ. vj. pulpaꝝ sebesten pinguiū. ʒ. ij. granoꝝ berberoꝝ puluerizatoꝝ numero. vj. cū zucharo fiat bolus. sumat̄ in aurora p. vj. horas an̄ cibū. Si ēt sumeret̄ ante cibū per duas tertias hore nō eēt incōueniēs. Nā istud diuertit mās ad vias itestinoꝝ remittēdo ēt acuitatē eaꝝ ⁊ conuertēdo a vijs vrine. Si ēt bis in ebdomoda qn̄ nō fit vomitiuū vel nō dat̄ cassia imo ⁊ in die an̄cedenti quo dꝫ fieri vomitiuū. exhibeat̄ clistere ꝭm formam positam vt supra. Cum hijs tribus ⁊ altero eorum complebitur conueniēter pria intentio que est diuersio.

¶ Circa aliā intentionē que ē equatio mãe ⁊ alteratio valet si interdū sumat̄ sirupus vt. j. ℞. sirupi vio. ʒ. i. sir. de fumoterre. ʒ. ʃ. sirupi de portulaca Mesue. ʒ. ij. aque decoctionis seium maluaꝝ althee or. excorticati ⁊ alchichigi an̄. ʒ. iij. fiat sirup⁹ aromatizatus cū modico sandaloꝝ citri. ⁊ spodij ꝓpter rectificationē epatis. Et cū isto pōt ꝯtinuare tribus vel quattuor diebus. Et si appareret multiplicari sanguis vel vrina fieri magis tincta q̄ in primo sirupo ē virtus mondificatiua renū posset dari sirupus vt. j. ℞. sirupi rosati de ifusiōe. ʒ. i. ʃ. aque decoctionio liquiritie ⁊ coriādroꝝ. p̄p̄. fiat sirupus. ⁊ cū remittit̄ tictura dimittat̄ iste sirupus. Ad eandē intentionē valet si interdū apparēte tinctura vrine fiat leuis flobothomia de vena basilica dextri brachij euacuando duas. ʒ. sanguinis ñ vltra. nā per eā remittit̄ inflatio humoꝝ ⁊ diuertit̄ mā ad oppositū. Ualent ēt ad hanc intentionē ꝯfectiones p̄cipue ꝯfectio facta vt. j. ℞. spēꝝ dyarodon abbatis. ʒ. i. ʃ. specieꝝ trociscoꝝ de spodio cuꝫ semie acetose. ʒ. ʃ. seminū altee ⁊ maluaꝝ ⁊ berberoꝝ an̄. ℈. i. cū zucharo dissoluto in aquis absinthij portulace ⁊ fumiterre qꝺ sufficit fiat ꝯfectio in morsellis. de qua ꝯfectiōe loco siruporuꝫ vti pōt sumēdo morselū vnū triuꝫ. ʒ. pro vice per duas horas ante cibū. Et si plꝫ potest post ꝯfectiōem sumere duas vel tres. ʒ. aque decoctōis sandal. citri. liqricie ⁊ berberoꝝ.

¶ Postremo insurgit vltia intentio que ē ꝯfortatio renū ⁊ epatis. Et hec ꝯplet̄ cū hijs que intrinsecus ⁊ extrinsecus offerūtur maxie a ꝓprietate quadā occulta valentib⁹. ⁊ ēt a manifesta qualitate pria vel ꝭa. Ualet igit̄ pro ꝯfortatōe renuꝫ singulariter per inferius si expulsis supfluitatibus cōibus natura vl̄ clisteri de quo supra fiat ꝯsequēter impositio quattuor vel. v. ʒ. vsqꝫ ad. vij. de lacte ouino tepido cū. ʒ. ʃ. zuchari vnius cocte. ⁊ tūc iaceat supinus per horā vel horā cuꝫ dimidia. Ualebit similit̄ si fiat decoctio de renibus capraꝝ vel capretoꝝ p̄cipue si ptes pingues ille fuerit ⁊ imponēdo per clister̄ vt supra dictū ē. ¶ Per interius ēt valet ad ꝯfortatōem illoꝝ mēbrorū si aliquotiēs maxie in hyeme sumeret̄. ʒ. i. trifere minoris ex arte fenonis. Et si cū ea ꝯmisceret̄. ʒ. ʃ. epatis adib. erit magis appropriata ꝯfectio. Ualebit ēt excellēti⁹ ad ꝯfortādū si fiat puluis vt. j. de quo sumat̄ coclear vnū ante cibū cum modico brodij. ⁊ habebit intentionē nō ad epar tm̄. sꝫ ad renes ⁊ vesicā cuius descriptio talis ē. ℞. epatis adib. renū ⁊ vesicaruꝫ capraꝝ vel capretoꝝ lotoꝝ prius in aqua decoctōis alchichingi ⁊ liqricie. postea positoꝝ in olla que debite cooperta posita in furno moderate calido exsicent̄ dicte carnes donec puluerizari possint de quo puluere sumant̄. par. iij. sandaloꝝ liqritie spodij an̄. par. ʃ. zuchari albissimi ad medietatē totius miss. ¶ Exterius aūt ꝓpter ꝯfortationē virtutū nāliuꝫ epatis valet si fiat saculus supra epar vt. j. ℞. floꝝ camomille rosa. sumitatū absinthij ⁊ sq̄nāti an̄. M. i. siue. ʃ. sandal. citri. spodij spice an̄. ʒ. i. ꝯtundant̄ grosso mō ⁊ sup calefiat saculus leuiter ⁊ supponat̄ regioni epatis mane ⁊ sero an̄ cibū per horā. Circa fines opꝫ bn̄ intendere ne fiat restrictio mãeꝝ feculentaꝝ in ipsis renibus qm̄ a caliditate ipsoꝝ faciliter ad lapideitatē ꝯuerteretur.

Jdcirco fiat inunctio leuis stipticitatis ad frigidū aliqualr declinās nō nimis ne virtus ipsoꝝ debilitet̄ ⁊ extinguat̄. Fiat igit̄ vnguētū vt. J. ℞. olei ro. olei violati olei absinthij. an̄. ℥. ß. lauētur duab' lotōib' in aq̄ plātaginis ⁊ tertia pte aq̄ absinthij postea cū modica cera ⁊ modicissimo aceto. ⁊. ℈. i. mumie fiat vnguētū. Sꝫ attendat̄ q̄ singulis duob' dieb' vel trib' adminus abstergant̄ ptes vncte cū duab' ptib' vini vermilij ⁊ vna aceti simul mistis parum calefactis.

¶ Supest postremo pp accidens qđ aliqn̄ euenit a quo deus auertat in futuꝝ si adueniret apponat̄ remediū sufficiēs vt est trūbositas sanguis ⁊ ꝯgloba° eius i vesica faciēs opillatōem ⁊ ꝓhibitōeꝫ exitus vrine. Quo cāu veniēte accipiatur zirbus adipinus vituli vel castrati bn̄ pinguis ⁊ sic calidus euiserato aiali ponat̄ supra pectinē vel si nō ꝯseruet̄ caliditas fiat decoctio in aq̄ calida infundant̄ dictus zirbus vt. J. ℞. camomille paritarie senationum siue cresoni. an̄. ℳ. i. floꝝ aneti. ℳ. ß. misc. ex his fiat fomētatio mediante dicto zirbo bina vel trina. Et si nō possit hr̄i zirbus habeat̄ filtrū loco ei' vel pānus grossus ⁊ infundat̄ i dicta decoctōe ⁊ supponat̄. Deinde fiat inūctio qn̄ hoc n̄ sufficiat cū oleo amigd. amaraꝝ ⁊ oleo đ lilio ⁊ scorpionū. Et qn̄ ad ista nō obediret liq̄factio pp fortē coagulatōem ipsius sanguinis possꝫ distilari đ dictis oleis intra vesicaꝫ cū siringa ⁊ possꝫ dissolui ⁊ ē forte remediuꝫ. ʒ. i. coaguli leporis cum oleo scorpionis ⁊ fiat inunctio ex eo supra pectinē. Et postremo si ista nō suffecerint exhibeant̄ de dicto coagulo ℈. ijß. vsqꝫ ad. ʒ. i. cū. ℥. i. oximellis. s. ⁊ aq̄ camomille ⁊ raffani. an̄. ℥. i. ß. Et his sum contentus.

¶ Pro quodā qui nō pōt erigere membrū sed emittit sperma antequā erigat̄. Consilium. 69.

P Ro regula cauendū ē ab oībus exicātib' siue cum eo ꝯiungat̄ intēsa caliditas siue intēsa frigiditas. Et ideo cauēdū a cibarijs aromaticis cum pipere ⁊ a multū infrigidātib' vt ē potio aque frigide ⁊ coriandroꝝ multoꝝ: ⁊ in hoc nocēt lentes ⁊ miliū ⁊ acetosa de rancijs limonib' agresta ⁊ huiusmodi. Vitent̄ ēt quecūqꝫ sua caliditate ⁊ sicitate mām minorāt spermaticā: sicut sunt rutha ciminū maiorana semen agnicasti ⁊ huiusmōi. Laudant̄ in cāu quecūqꝫ ad aliqualē calefactionē cū humectatōe declinēt ita vt ex eis generet̄ sanguis calidus ⁊ humidus ad grossuꝫ tn̄ aliqualiter declinās. Et si cū eis ꝯiungat̄ inflatio ⁊ vētositas aliqua sunt in casu plurimū iuuamēti. Inter spēs p̄cipue vꝫ zinziber cū modico cinamomi ⁊ croci. Sit tn̄ pcus vsus eoꝝ cū ferculis. Valēt in casu cicera cocta in brodio pingui. Faseoli etiā sunt huiusmodi nature. Butirū ēt si moderate sumat̄ cū modico salis multū ꝯuenit. Idē intelligat̄ de caseo pingui recēti cū modicissimo salis. Ad hoc valēt carnes castrati ⁊ brodia eius ⁊ oua ēt sorbilia aliqualiter inspisata. Amigdale ēt pure precipue cū zucharo sunt vehemētis iuuamēti. Idē ēt efficiūt castanee cocte si cū zucharo comedant̄. Est tn̄ vitāda oīs supflua repletio ⁊ nauseatiua sacietas. vinū ꝯueniēs sit nigrū grossuꝫ ad dulce aliqualiter declinās nō nimis potēs. Exercitiū laboriosum ⁊ qes supflua nocēt. Equitatio iuuat qm̄ genitalia ⁊ alia mēbra circūiacētia calefacit tempate ⁊ humiditatē cuꝫ spiritu ⁊ vētositatē ad ea trahit ⁊ sic ea mēbra cōfortat ⁊ n̄ lassat. Est tn̄ cauēdū a nimia frigiditate pedū. qm̄ i casu ē multū nociua.

¶ Circa medicinalia fiat cōfectio. ℞. pineaꝝ fisticoꝝ auellanaꝝ. an̄. ℥. iß. granoꝝ coti excorticatoꝝ caudaꝝ struci cerebrorum passeꝝ masculoꝝ. an̄. ʒ. iij. radicū satiriōis recētiū sub cineribus coctaꝝ ⁊ mūdataꝝ. ʒ. iij. penidioꝝ butiri recētis. an̄. ℥. iij. testiculoꝝ veris vel arietis assatoꝝ numero. ij. oīa terrant̄ sigillatim in mortario postea i butiro incorporētur deinde ꝓhiciat̄ desup ea zuchari al. libr̄. iß. q̄ zuchaꝝ dissoluat̄ in brodio pingui pipio^{m}. ⁊ ebuliat ad debitā decoctiōeꝫ pro electuario. Et si addat̄. ℥. ß. ℨℨ. in ꝯpōne electuarij erit ꝯueniēs. Pōt ēt fieri iunctio ad mēbra genitalia ad iuuādū errectionē si expediat Sumant̄ formice marie ad citrinū declinātes si hēri possint cū ouis eaꝝ. ℳ. i. buliāt in. ℥. vj. olei cōis i vase vitreato in fur°. deinde ponat̄ pulueris seis cepe ⁊ rute. an̄. ʒ. ß. cū cera quod sufficit fiat vng^{m}. Aliđ ad erigēdū. ℞. semis eruce. ℥. xvj. cimini. ℥. viij. pipis. ℥. iiij. semis portulace. ℥. ij. cere qđ sufficit ⁊ ꝯfice cum melle fiat quarta pars. ⁊ detur mane ⁊ sero est incomparabile. Aliud. ℞. saturegiam ⁊ pulueriza ⁊ misce cum melle. ⁊ bibe cuꝫ vino ⁊ statim prouocabis ad coytum. Aliud. ℞. seminis ceparum al. testiculorum vlp. cerebrorum passerum. floꝝ palme thuris masculi. an̄. ʒ. ij. forment̄ pillule cū aqua calida ⁊ dent̄. v. aut. vj. ⁊ nō plures q꞉ mulier sub viro desiceret. Vel si vis ponere loco palmaꝝ semen eruce siluestris. Ad hoc valet si sumat̄. ʒ. ß. seminis pastinace cū. ℥. ij. decoctōis cicerū rub. ⁊. ℥. i. vini dulcis grossi. Itē. ʒ. i. asse cū melle multū ad hoc operat̄. Itē testes vituli exicati triti. Itē oua colūbaruꝫ ⁊ pdicis. Itē seminis eruce. ℥. ß. cimini. ʒ. ij. pipis. ʒ. i. semis portulace. ʒ. ß. oīa terre ⁊ ꝯfice cū melle. Itē pineaꝝ petrosilij pudenis ceruini terbētine. an̄. p. . pipis. p. ß. ⁊ cū melle fiat electuariū. Itē cū succo berbene fiat inunctio anteq̄ꝫ cohbeat ⁊c.

¶ De inaturali exitu seminis. Consilium. .70.

V Idi in casu inaturalis exitus semis ⁊ polutōes maxime nocturne. ꝯcurrente tn̄ đsiderio ad pficien̄ coytuꝫ siue vero siue ymaginario ⁊ in dispōe que satis ꝓprie vt per accidētia in casu scripta ꝯstat appellari pōt satiriasis. qm̄ neqꝫ simplr̄ priapismus appellat̄ neqꝫ etiā gomorea vt ex descriptōibus positis a. G. 6°. interioꝝ caplō penul. ꝯprehēdi pōt insinuātis in effectu. vt ēt dixit pasionari' q̄ priapismus ē pudendoꝝ tensio nimia multo tpe pseuerās absqꝫ desiderio coeundi. Ubi gomorea vt tenet gal. loco allegato ē inoluntaria spmatis purgatio absqꝫ veteri tensiōe. Per hoc q̄ in casu nostro stet vehemēs tēsio distinguit̄ a gomorea. q꞉ tn̄ stat cū desiderio coeūdi distinguit̄ a priapismo vt ēt voluit Rasis. xi°. ꝯtinentis q declarās priapismū dixit priapismus est erectio virge absqꝫ appetitu ⁊ absqꝫ caliditate comprehensa sicut accidit qn̄ aliquis iacet super dorso. In hoc ergo differt priapismus a satiriasi q꞉ in priapismo nō stat desideriū ⁊ appetit' coeundi ⁊ in satiriasi sic. Sꝫ cōicant intensiōe: vn̄ similiter i satiriasi vsus coytus ꝯfert ⁊ sedat ipm. ꝯpleta eni venere virga mollificat̄. vbi in priapismo non sedat̄. erectio ēt p coytū. Dico igit̄ vidi cāum hūc cuꝫ accidētib' suis in scriptīs sup hoc mirifice declaratū ⁊ habūde ⁊ luculēter cū causis extensiōis ⁊ cuꝫ causis coytus naturalis exp̄ssum nec nō cū sentētijs Auic. ad multitudinē spmatis ⁊ vehemētiā desiderij facientibus singulari declaratōe refertū. Deinde colligendo cās spāles huius nocumēti ⁊ eisdē postremo regimē ⁊ curā adaptādo. Sed qm̄ vt dicit Rabimoyses in suo tractatu de regimine sanitat̄. Ars medicine facilis ē intelligere apud bn̄ intelligētes sꝫ ē difficilis opari. Idcirco ē hn̄da oīmoda inq̄sitio vt in ea recte opari possimus qđ fieri nō pōt nisi p̄cognita đe dispōe supra quā ē afferenda cura°. vt sunt sn̄ie clare plurime auctoꝝ q̄s pp breuitatē hic nō referā. Et qm̄ ex accidentib' in scriptis datis multa remanēt indiscussa ad rectā intelligētiā cāus. Idcirco dicā cuꝫ alexandro archimedico in. c. de effusione semis. Interrogare aūt opꝫ de colore ipsius semis ⁊ vtꝝ spissum aut tenue est qđ egredit̄ ⁊ que p̄cesserunt ēt vl' qualis an̄ fuit vita ⁊ q̄bus cibis vsus est aut si plus ꝯsuetudine veneris vsus est actibus. Naꝫ si plenitudo ē necesse est vt effūdāt̄. Si aūt nihil tale fuerit ⁊c. supple nō opꝫ vt effundat̄. Et eandeꝫ sn̄iaꝫ videbat̄ insinuare dn̄s Aui. 20. tertij. i capitulo de multitudine desiderij cuꝫ dixit Qn̄ est cū fortitudine corporis ⁊ sanguineitate ⁊ sanitate cōplexionis ⁊ adoloscentia etatis ⁊ potentia sup coytum absqꝫ successiōe debilitatis nō ē necessariū vt occupatio sit in regimine eius ⁊ fractōe ipsius. frac° nāqꝫ eius aduertit ꝯplexionē ⁊ destruit virtutē ⁊c. Et paulop' addidit. In pria aūt cuius cā ē aut acuitas spmatis aut multitudo eius cū debilitate corporis ꝓpter fortitudinē vasoꝝ spmatis ⁊c. supple opꝫ qđ sit occupatio in regimine eius ⁊ fractōe ipsius. Fuit ergo necessariuꝫ ad recte intelligen̄ que dicat̄ p̄ncipalis cā huius nocumēti vt ponerent̄ quedā reliqua accidētia de fortitudine corporis ⁊ sanguineitate ⁊ sanitate ꝯplexiōis cū extensiōe venaꝝ vl' sine. qm̄ lꝫ vt ex discursu facto p p̄stantissimū doctorē qui ordinauit. dictū ꝯsiliū colligant̄. sūmarie tres principales cāe istarum pollutionū quaꝝ vna est multitudo spmatis ⁊ alia fortitudo ymaginatiōis de actu venereo. ⁊ 3^{a} debilitas ꝯtentiue vasoꝝ spermatis. Et in prima cā videt̄ cōcordare cū Aui. ita diiudicantī. s. q̄ multitudo spmatis sit vna đ potissimis causis. Ad hāc aūt cām de multitudine spmatis fuit necessaria spālis inuestigatio vt nūquid hec multitudo spmatis fuerit talis ex habundantia humidi sanguinei in toto. cū ipsum spma sit supfluitas vltimi alimēti distributi per membra ⁊c. q̄ cognosceret̄ facta inuestigatione ex plenitudine ⁊ plectoria totius ⁊ corporis tumore

⁊ inflatione venarum. ⁊ quod fuerit melius dormiens post
expeditionem actus virtute inde non debilitata vt volebat
Gal. tertio tegni primo capitulo. Venereorum vero vsus ⁊c.
qm̄ si talis eēt spermatis multitudo vt supra dictuꝫ est nō esset
multa itentio ad abscisionē eius. Sꝫ si passio tediosa foret ad
debilitatē tm̄ nō adducēs ꝯueniēter deberet regimen ꝺ quo in
ꝯsilio. Cauēdo ab oibus q̄ multuꝫ nutriūt ⁊c. siue sint cibi siue
cibi medicinales siue medicine cibales: vt scribit. lꝫ scdꝫ veri/
tatē tm̄ ex ꝓprietate terminoꝝ neqꝫ cibi medicinales ⁊ mlto mi
nus medicine cibales pn̄t eē ex eis q̄ multum nutriūt. Sꝫ vbi
eēt multitudo spermatꝭ in casu multitudinis desiderij ⁊ polutō
nis nō cū multitudine humidi i toto. ita ꝙ exuberātia nutrimē
ti toti⁹ nō sit cā multe supfluitatꝭ decidēde spermatice sꝫ ꝓpter
caliditatē ⁊ fortitudinē mēbroꝝ genitaliū nālē fieret attractio
plurime humiditatꝭ spermatice ad vasa seminaria: ⁊ tūc gra/
uata virtute nitit ipsa ad exoneratōeꝫ ⁊ expulsiōeꝫ ⁊ ꝯn̄r mē
bra itumescūt ex ordine nāe ad actū pficiendū ꝯcurrentib⁹ sit
vaporib⁹ ⁊ vētositate simul cū hūido attractis ad dictas ptes
⁊ sic implentib⁹ vacuitates ⁊ dilatātib⁹ ⁊ extēdētib⁹ qꝺ ē satis
possibile: stāte in toto debilitate ⁊ idigētia nutrimēti: vt ego exi
stimo in casu nr̄o qm̄ si essꝫ ex habūdātia māe in toto nō seqre
tur ex eūone debilitas vt volū auctores vlr. Et A. ꝓcipue de
signis exuberatōis spmatis in pn. cū dixit. Illa in qua ē spma
tis multitudo nō sentit debilitas. diminutio. s. in opatiōib⁹ cum
multitudine coytus. In cāu aūt nr̄o vt ex accidētib⁹ colligitur
in 5° accidēti post polutōeꝫ sentit ꝺbilitatē nōbilē ac si balneū
exiuisset ⁊ i brachijs ⁊ in manib⁹ ac si fortiter laborasset lꝫ mi/
norē sentiat in ꝯiunctōne cū muliere q̄ꝫ in somnis: cui⁹ ꝛō pōt
sumi ptim qm̄ in somnijs stat forte imaginatio ꝺ muliere multū
speciosa multū delectabili vbi vxoreꝫ forte non tm̄ diligit. nec
ita gratā hꝫ ad coeun̄. Et ita ꝟtutes nāles parate obedire aia
libus plus ꝺ mā spmatica ꝯuertūt ad mēbra gnātōis ⁊ ipsius
spmatis maior fit eūatio in somnijs q̄ꝫ tūc i vigilia. Vel sumi
tur ex mēte Aristo. 4ª ꝓbleumatū ꝓbleumate. 5° qꝛ corpus ꝙ
dꝫ coyre oꝫ intrinsecus eē calidū ⁊ humidū. tale aūt ē in som
nijs magis q̄ꝫ in vigilādo ⁊ sic plus ꝺ seie emittit. ⁊ ꝯn̄r maior
debilitas seqt. Itē dixit post polutōes intestina ifra vmblicuꝫ
murmurāt ⁊c. ꝙ n̄ pp aliud euenit nisi qꝛ debilitāte calore nāli
p ꝓus erat potēs resoluere māꝫ insensibilr fit. tūc sufficiēs ad
resoluēdū insensibilr. sꝫ tm̄ pp debilitatē sufficit māꝫ in vaporē
⁊ vētū ꝯuertere ⁊ nō resoluere ⁊ sic fit rugitus vt. 13ª. tertij tra
ctatu qnto ad ꝓncipiū. Et si sic ē vt credo tūc in h̄ casu non essꝫ
necessaria dieta cū infrigidātib⁹ ⁊ humectātib⁹ vel cū exicātib⁹
⁊ extenuātib⁹ que necessaria ē i prio casu p eā ꝓduceret cor/
pus ad matiē ⁊ extenuatōeꝫ ⁊ marasmonē vt pꝫ ꝯsideranti.
Et in hoc eēt maximus error. imo tūc restaurandū ē cū restau
ratiuis ⁊ viuificantib⁹ virtutē. Neqꝫ hoc mirabile videat. s. ꝙ
q̄dā mēbra sint fortia humectata plurimo nutrimēto pp virtu/
teꝫ fortē attractiuā eoꝝ reliqs debilib⁹ exn̄tib⁹. Et hunc casum
expssit. d. A. in textu in caplo ꝺ multitudine desiderij cuꝫ dixit.
In illa aūt cui⁹ cā ē acuitas spmatis aut mltitudo ei⁹. s. spma
tis cū debilitate corpis. Ecce qūo cū multitudinē spmatis stat
debilitas corpis. Dixit ꝯtinuādo pp fortitudinē vasoꝝ spmatꝭ
fit supple tal' multitudo ⁊ declarat dicēs. Et qꝛ attrahūt māꝫ
spmatis ad se q̄ꝫuis sit in corpe indigentia virtutꝭ sicut accidit
vt creent q̄dā mēbra fortiora alijs. Et idē voluit dicē ēt i capi
tulo signoꝝ ꝓxio cū dixit. Et signū multitudinis spmatꝭ soli⁹. s.
nō cōiuncta multitudine in toto ꝺ mā ē vt nō sit in corpe ꝺ di/
spositōib⁹ virtutꝭ ⁊ mltitudinis sanguis aliqd ꝺ quo sit curādū.
Et fortasse addit ē cū ea debilitas. verūtn̄ spma multiplicat ⁊
pollu° frequēs fit. Et qꝺ egredit ē plurimū ⁊ ꝺbilitat corpus.
Et istā cām puto eē vnā fortem cāꝫ dispōnis istius. s. fortitudo
mēbroꝝ gnātōis: ⁊ nō ꝯiuncta i toto mltitudine sanguinea qꝛ
ad eūoneꝫ vt dictū ē seqtur ꝺbilitas: ēt pp ista mēbra faciliter
intumescere imo quasi ꝯtinuo ⁊ vigilādo ⁊ dormiendo vt dici
tur in scꝺo accidēti. virga erigit ⁊ p aliqꝺ tps sic erecta manet
Et postq̄ꝫ mollificat semp aliquid q̄ꝫuis modicū exit de sper
mate. imo additur i accidēti vltimo virga etiā parata ē valde
ad erectōem ⁊ sic hoc totū videt declarare caliditatē ⁊ forti/
tudineꝫ istaruꝫ ptium nālem in attrahēdo. Ad h̄ etiaꝫ suadet
ꝯplexionē testiculoꝝ esse calidaꝫ qm̄ in actu venereo vt scribit
in penultimo accidēti dū cognoscit mulierē nō facit longā mo
raꝫ ad emissioneꝫ spermatis imo statim expeditus est vbi cō/
plexio frigida testiculoꝝ declarat ꝺ tardo exitu feminis ⁊ pau
citate eius ꝺ mēte Rasis ⁊ Auic. in capitulis ꝓprijs de signis

ꝯplexionis testiculoꝝ. Declarat ēt ex vehementi desiderio ad
coeundū vt veloci ⁊ ꝙ eius erectio ē fortis vbi signa ꝯplexio/
nis frigide sunt ꝯria. Neqꝫ ad oppm ꝯcludat p vnū motiuum
ꝙ adducit qm̄ pcipiunt testiculi frigidi ⁊ virga multuꝫ calida.
Dicat ꝙ caliditas testiculoꝝ ēt calidoꝝ in spē ꝓpria ꝯparata
caliditati virge tpe iflamatōis ⁊ tumescētie eius ē remissa cuꝫ
fit intumescētia pp celebran̄ coytum. ⁊ cū possibilitate ei⁹ ⁊ cō
sequēter pcipiunt frigidi respectu. s. pceptiōis caliditatis ipi/
us virge. qm̄ caro testiculoꝝ ē glandosa in specie carniū frigi/
da ⁊ sic respectu virge ē frigida tpe inflatiōis virge ad coytū
qm̄ virga vt dicit. A. 20. tertij caplo p° ē ꝯposita ex plurib⁹ ar
terijs supra h° ꝙ ꝯuenit quātitati huius mēbri ⁊ sic iste arterie
hn̄dant sanguine ⁊ spiritu ⁊ in hora erectōis. repletis ēt vacui
tatibus dicti mēbri ex vaporibus ⁊ spiritibus calidis redditur
membꝝ calidū magis quā sint testiculi calidi. Et ꝓcipue qꝛ arm
ab opationibus ē efficax multū ad declaran̄ supra ꝯplexioneꝫ
mēbroꝝ. Hanc igit existio eē vnā ꝓcipuā cām accidentiū scrip
toꝝ. scꝺam cām existimo eē vehementeꝫ cogitatū ad rē vene/
reā vt ēt existimat ab alijs. ⁊ nō minus existimo cām coadiuuā
tē esse frequentē actū in ipso actu venero vel tpe vigilie vl' tpe
somni. Nam dicebat. A. 20. tertij caplo scꝺo. Et vsus coytus
ꝯfortat hoc mēbꝝ ⁊ facit ipm lacertosuꝫ ⁊ vigorat ipꝫ ⁊ dimis
so eius liquefacit ipm ⁊ rarefacit. Operatio nāqꝫ quēadmo/
dū dixit Hipo. ingrossat ⁊ dimissio opationis liquefacit. Et hec
cā facit cām primā eē validiorē de qua dictū ē supra. Naꝫ fre
quēs coytus ⁊ motus istaꝝ ptium vltra attractionē facit natu
raꝫ vigilantē ad multū transmittēdū de mā spmatica ad iª mē
bra ⁊ si sit indigentia in toto. Sicut in simili ē de lacte qꝺ habū
dat in mamillis facta succiōe ab infante vel aliter expssiōe. vbi
nō facta succiōe minuit lac. Nā intātū facit talis attractio vt
ēt molificatis ⁊ atratatis mamillis viri emittat lac ab eis. Et si
mili dixit. A. 4° de animalibus caplo de diuersitate sanguinis
iter aialia ꝙ capra pua antiqua impinguet ꝯstringant ei⁹ ma
mille ⁊ post exit sāguis ⁊ postea quasi sanies ⁊ postea exit lac
qꝺ ē aquosuꝫ dulce. sicut illud qꝺ exit post ptuꝫ ⁊ nō ꝓus. ⁊ ha
bebūt conū in mamillis sicut ille que peperūt. Et addit ēt iam
ꝯtingit i quadā ciuitate quā dicebāt hyma ꝙ caper ꝓpe virgā
quedā hēbat addita menta ad similitudinē mamillaꝝ ⁊ cū fri/
cabant. Et exiuit tm̄ de lacte ꝙ factus ē caseus inde ⁊c. Ita
ad ꝓpositū retorquēdo vehemēs vsus coytus fecit ad multi
tudinē semis circa mēbra generatōis. lꝫ ēt eēt i toto indigētia.
Et istas existimo cās hoꝝ accidētiū ꝓpterea qꝛ dcā sūt supra.
Neqꝫ credo debilitatē ꝯtentiue vasoꝝ eē in cā huius nocumē
ti. qm̄ cū debilitate ꝯtentiue rara fit erectio. neqꝫ materia mul
tiplicat. imo paulatine educit ad om modū scribit i accidētib⁹
Et ideo rōnabiliter magis credendū ē fortitudineꝫ virtutis ex
pulsiue eē in cā quā debilitatē ꝯtentiue ꝓcipue cū actus vene
reus subito pficiat vt dictū est.

Sup hijs ergo tanq̄ꝫ sup causis hoꝝ accidētiū restat funda
re intentionē curatiuā que intentio cōplet duob⁹ ingenijs. s. die
ta ⁊ alijs medicinalibus.

Circa dietā qm̄ de habitudine totius nō sum p signa certifi
catus. Idcirco nō possuꝫ bn̄ dare regulā in electōe aeris. Sꝫ
quātū est ex pte membroꝝ generatōis dꝫ eē aer frigidus ad
siccū declinās vel stante habitudine ad colericū declinante vt
credit nō incōuenit si paꝝ aer ad humidū declinet. Et si nō ha
beat nāliter talis in estate rectificet i fundēdo herbas frigidas
vt lactucas endiuiā portulacā herbā coriandri iusqami floruꝫ
nenufaris ⁊ folia eius rosas arnoglosaꝫ ⁊ huiusmōi. Et fiant
odoramēta frigida ⁊ maxie de floribus nenufaris qm̄ tāta vis
ē ipsius nenufaris ꝙ nō tm̄ radix ⁊ semē eius ebibita absindūt
fluxū semis sꝫ ēt odor floris eius. vn̄ dicebat Rabimoyses ꝙ
nenufar. hꝫ ꝓprietatē in destruēdo semē ⁊ sic ē ei ꝯriū ꝙ odor
eius destruit coytū ꝙ ē ei ꝓprium in tractatu de coytu. cāphο
ra ēt ad hoc est ꝓcipui iuuamēti. Circa cibū ⁊ potū nisi eēt
debilitas in toto hita tm̄ idicatōe ab exuberātia seis ⁊ frequē
tia pollutōis cū tensiōe ⁊c. eēt exhibēda dieta frigida ⁊ sicca
medicinalis magis quā cibalis. i. pm alteratiua ⁊ modici nutri
mēti. Sꝫ qm̄ vt supponit in casu stat in toto indigentia nutrimē
ti. oꝫ in hoc tempare regulā vt illa dimittant que p nām suam
multitudinē coytus faciunt vt sunt ea que cū plurio nutrimēto
⁊ cū caliditate ꝓuocatiua sunt ventosabilia. Sꝫ eligēda sunt
que quasi sunt tempata ⁊ que vel nāliter vel artificio nō sint fa
ciliter fluxibilia ⁊ tādē sunt apponēda cū eis q̄dam que p pro
prietateꝫ coytū minuūt. Et ꝫm hoc vitent inter carnes ouie pul
line

line ⁊ colũbine ⁊ cerebella q̄cũqꝫ ⁊ maxie colũboꝝ ⁊ passerũ q̄ valde ad coitũ faciũt ⁊ similiter medulle ossiũ. ⁊ oua colũbo rũ ⁊ passerum ⁊ lac recenter mulctuꝫ. Et ex radicibus vitentur cepe rassani rape napones nam talia omnia plurimum ad coitum faciunt. Et inter herbas feniculus ⁊ spargi ⁊ menta in cã nostra scilꝫ in cã fluxus spmatis ex debilitate cõtẽtiue vel liquiditate substãtie ab auctoribus comẽdaꝛ. Nã dicebat. A. d̄ cura exuberationis spermatis ad finẽ. Et mẽta quidẽ ẽ farmacũ nõbile in ingrossando sperma ⁊ ꝯfortando vasa eiꝰ ad retinendum ipm̃. Et inter semina vel grana ad coitũ faciẽtia q̄ sunt in casu dimittẽda pp inflamationẽ quã addũt ⁊ extẽsionẽ vsqꝫ in 3ª digõe ⁊ cõsequẽter aduenerẽ multũ faciũt sunt fabe ⁊ cicera ⁊ faseoli. Et inter fructus q̄ nocẽt in cãu sunt ficus pingues ⁊ recẽtes ⁊ sice sꝫ magis sice. Nã in eis ẽ lacticiniũ quodam acutũ vt dicebat Auic. 18. tertij plurimũ faciẽs ad expulsionẽꝫ fisiici ẽt plurimũ inducũt ad venerẽ ⁊ vue ⁊ amigdale ⁊ pinee magne. Nã ab oibus his cauẽdũ ẽ. Et inter potꝰ nocet aqua mellis sꝫ magis nocet vinũ maxie albũ ⁊ potẽs ⁊ acutuꝫ: imo dicit Rabi. ꝙ ipm̃ sua ꝓprietate q̄ est in ipo ꝯiuncta ẽ excitãs coitũ ⁊ implet venas vaporibꝰ bonis quapp operatio eiꝰ ad coitũ p̄cedit operationẽ cuiuscũqꝫ rei alterius. Hec igiꝛ oia dimittenda sunt ⁊ eligẽda ea q̄ ad hoc inclinationeꝫ nõ habent. Et in hoc fiat panis ex frumẽto mũdo cũ aliquali tñ̄ furfure. ñ sit salitus neqꝫ nimis coctꝰ in furno ꝙ si fuerit amoueãtur partes sicce. Et si apponereꝛ. 3ª vel. 4ª ps farine ordei cuꝫ farina frumẽti ⁊ pinsareꝛ panis cũ aqua decoctõis radicuꝫ nenufaris esset in cãu nr̃o magis iuuans. De carnibꝰ eligãtur carnes capretoꝝ que oi tpe comedi pñt vel carnes vitule: ⁊ eligãtur de eis ptes musculose cũ modica pinguedine. Et si decoquaꝛ in eis aliqd de portulacis vel de plantagine ad casuꝫ erunt cõuenientiores. Si ẽt ex eis fiãt galatine simul cũ decoctiõe pedum vituli vel capretoꝝ sine aceto sed cũ modico vino granatoꝝ loco eiꝰ dimittẽdo spẽs maxie cinamomũ. ʒʒ. ⁊ crocũ sꝫ loco eoꝝ põt poni ad colorificãdũ de puluere coraloꝝ ru. cũ modico karabe ⁊ ad saporañ melius appõi põt aliquid de puluere coriãdroꝝ p̄paratoꝝ magis faciẽt ad ꝓpositũ nostrũ. Interdũ ẽt diebꝰ qbꝰ nõ comeduꝛ carnes p legẽ possunt offerri oua gallinaꝝ p̄cipue albarũ nõ in multo numero sꝫ duo vel tria ad plus pro vice q̄ anteq̄ꝫ decoquãtur stent infusa i aceto cuꝫ testa p quatuor vel. vj. horas demũ elixenꝛ vel rũpanꝛ ſm arbitriũ. Sed si elixenꝛ cũ testa nõ sint nimis mollia sed ad spissitudinẽ aliqualiter inclinata. Usus tñ̄ casei pecudini siue vace recẽtis modicissimi salis ñ ẽ discõueniẽs. Ualẽt ẽt aliq pisces maxie petrosi pui. Et iter semina ⁊ grana valẽt miliũ ⁊ panicũ si multũ d̄coquãtur. Itẽ lac acetosuꝫ factũ nõ ẽ discõueniẽs. Itẽ ad impiguãdũ cibaria ꝯuenit singulariter oleũ onfancinũ dimisso oleo magis pingue. Laudauit ẽt Albuchasis i. 26. particula Azaranij ꝙ si vtaꝛ longo tp̄e pane cũ oleo solũ supple ñ exi stẽte abhominatione ad hoc ẽ de desicãtibus sperma ⁊ auferẽtibus pollutionẽ. Inter fructꝰ laudanꝛ psica pira poma ⁊ reliqua genera frigidoꝝ humidoꝝ vl' siccoꝝ. Et inter ꝯfectões vitenꝛ ꝯfectiones mellite ⁊ facte ex zucharo vniꝰ cocte. ⁊ eligãtur ꝯfectiones de zucharo alb. dissoluto zucharo cum aqua portulace vel plãtaginis ⁊ absinthij vel aqua decoctiõis citonioꝝ. Et si plꝫ vt aliqd addaꝛ vini granatoruꝫ nõ discõueniet. Potus eiꝰ si vinũ austeꝝ nigrũ mixtũ cũ aqua decoctõis coriandroꝝ prepatoꝝ vel se. nenufaris vl' portulace vel aliquo huiusmodi. Et si nõ plꝫ aliqd hoꝝ misceaꝛ. cũ aqua ferrata plus tñ̄ vel minus ſm vini potentiã. Et si imponaꝛ panis assus de recẽti in vino iuuabit ad intẽtõeꝫ. ¶ Circa motũ ⁊ qetẽ dicaꝛ cũ d. Auic. ꝙ motꝰ mẽbroꝝ inferioꝝ ẽ nociuus qm̃ ꝯuertit mãs ad inferiora. Sꝫ fiat exercitiũ cũ mẽbris supiorib: ⁊ sic ludus ad pilã vt videꝛ inuere. A. ꝓhibẽdo ad parietẽ corpe aliqualiter getato ẽ in casu ꝯueniẽs. Et loco eius valẽt fricatões mẽbrorum supioꝝ. Et sicut ãbulatio ẽ ad nocumentũ pp cãm dictã ita statio pedes ẽ nociua. qm̃ statio: vt voluit Auer. 6º. colliget est exercitiũ dorsi ⁊ p eũ mẽbra renibꝰ vicina multũ calefiũt ⁊ laxanꝛ ⁊ sic in cãm dispõis multũ adherẽt. ¶ De inanitione ⁊ repletione dicaꝛ ꝙ lꝫ repletio sumpta indicatiõe ab exuberãtia mãe circa illa mẽbra videaꝛ eẽ nociua ⁊ vt sic inanitio ẽ iuuatiua: tñ̄ attenta debilitate q̄ sequiꝛ ad coitũ q̄ manifestat indigẽtiã in toto saltẽ moderãtia cibi ⁊ potus ẽ magis ꝯueniẽs q̄ꝫ inanitio pro restauratõe humidi restaurandi. Licet ẽt inani[illegible] alio capite possit nocẽ qꝛ ad eã seqtur iflatio spirituũ ⁊ hu[illegible] ⁊ sic dci hũores põgitiui fci quoꝝ ps d̄fluit ad vasa spmatica

iducit pruritũ ⁊ titillatõꝫ i dicꝭ mẽbris ⁊ sic icitaꝛ expulsiua ad expelᵐ ⁊ ꝯñr ad actũ polutiõis ꝓmouet. Et igiꝛ magis iducẽda tempantia quã repletio vl' abstinentia ⁊ ꝓinde a ieiunis abstinẽdũ est mediocriter. ¶ In passionibus aialibus caueaꝛ ab ira ⁊ furore ⁊ nimia solicitudine. Aliqualis tristicia vel saltem moderatũ gaudiuꝫ nõ disconuenit. Sed meditatio de coitu ⁊ speculatio de muliere speciosa ⁊ maxie si nuda fuerit vt dicebat Azaranus ẽ de rebus coadiuuantibꝰ ad coitũ ⁊ auditus vel somnus factus d̄ venereis sunt i cãu p̄cipui nocumẽti. Immo dicebat Raby. in negotio ꝯseruãde sanitatis absolute. Dico ꝙ qcunqꝫ cupit sanitatis ꝯseruatõem. nõ assumat coituꝫ in mente sua neqꝫ recordetur eius quãtuꝫ poterit. Ex hoc tñ̄ nõ intelligaꝛ ꝙ nullo mõ vtaꝛ coitu qꝛ ex ꝯsuetudine ad eũ est iclinatus. Et si forte in totũ abstineret incideret in nocumẽta. vnd̄ dicebat Aui. in cura priapismi. sꝫ vtiliter hic adduciꝛ. Et dimittaꝛ coitus nisi ꝓpter necessitatem eius ne eueniat nocumẽtum aliqd ex nocumentis dimissionis ipsius. Est igiꝛ in hoc maxime aduertendũ qꝛ ꝓpter ꝯsuetudinẽ illius actus quã puto eẽ vnã cãm principaleꝫ ad hunc effectũ difficile erit declinare a cogitatiõe ⁊ meditatõe coitus ⁊ ãcedentiũ ad euꝫ nisi mẽs ⁊ rõ ad optimũ deducãt. Naꝫ in hoc magis valebit moralis ꝯsideratio quã medicinalis ꝯuertendo opatões aiales huiusmõi factas ad ꝯrias ⁊ diuersas. vt ad speculatiões ⁊ ad ꝯsideratione eoꝝ que tristiciã inducunt. ꝯmemorando de iudicio altissimi futuro ⁊ de futura morte necessaria ⁊ de eterº supplitio nisi aia sit bñ̄ moribus ornata ⁊ nõ vicijs coinqnata. Et si pur ꝯtingat ꝓpter malã assuefactionẽ qm̃ vsus sunt res extra naturã vt dixit Auic. oportebit cũ rõe discurrere q̄uõ iste actus dicit ad infirmitatẽ. ⁊ postremo ad mortẽ. ⁊ q̄uõ matrix siue materies circa quã opaꝛ homo ẽ inter mẽbra vilissimũ mẽbrũ ad qd̄ tanq̄ꝫ ad sentinam defluũt humiditates a toto. Ex istis aiaduersionibus ⁊ similibus saltẽ ex parte rectificabiꝛ aia a frequẽti meditatõe circa coitũ. ¶ De somno ⁊ vigilia dicaꝛ cũ. d. Hipo. qd̄ vtraqꝫ magis mõ facta nocent. maxie somnꝰ qm̃ ⁊ ratio ⁊ expimẽtũ declarãt vt supra visuꝫ ẽ ꝙ tpe somni plures fiũt polutuões ⁊ diuturna magis mẽbri erecº. Et iõ a ꝓlixitate ⁊ maxime ꝯtinuitate somni cauendũ ẽ. Neqꝫ aliquo mõ supra dorsuꝫ dormiẽdũ ẽ. qm̃ pp talẽ accubitũ p̄paraꝛ ad actũ [illegible] cansis notis medicis. Iaceat igiꝛ sup latus dextꝝ. qm̃ sic iuuat vt voluit Serapio. 5º. breuiarij in caplo de gomorea. Immo iacere super sinistrũ p̄parat ad pollutiões. Et dicit azaranꝰ ⁊ ẽ cõiter allegatus ⁊ sunt vltima verba capituli de effusiõe seis in somno. qd̄ antem iuuat sua ꝓprietate. ⁊ ego pluries sum exptus vt dicit. est ꝙ taliter dispositus tangat cum sinistro pede virgã suam ter cuꝫ voluerit dormire. ⁊ nũquã polueꝛ i somno.

¶ Circa medicinalia vertiꝛ intentio duplex. Una ad habitudinẽ totius. Alia ad mẽbra gẽitalia. Et de habitudine totiꝰ q̄dã respiciũt euãtionẽ quedã alteratiõem. sꝫ de alteratiõe qm̃ nõ cognosco excessuꝫ ꝯplonalẽ numerabo quedã a ꝓprietate alterãtia in casu valentia dimittẽdo alterãtia a manifesta qualitate. ¶ Circa ergo intentionẽ euõnis dicebat Serapio capitulo supra allegato. Et opꝫ vt ꝓhibeanꝛ ad euõne per solutionẽ nature. Nã euõ p solutõem attrahit ad mẽbꝝ mãm per vicinitatẽ. Et laudauit ex opposito euãtionẽ per vomitũ qm̃ ꝯuertit mãm ad oᵐ. sꝫ vomitus sit facile factus singulis decẽ vl'. xv. diebus in corpore parato ad vomeñ. qd̄ si fuerit per nãm idispositũ dimittaꝛ. Modus aũt ꝓuocationis vomitus ⁊ ipsuꝫ vomitiᵐ relinquo tanq̄ꝫ satis notũ ordinatiõi p̄stantissimoꝝ ibidẽ phisicoꝝ. Laudauit ẽt Serap. flobothomiã. sed hoc intellexit stante plenitudie ⁊ exhuberãtia in toto. In casu tñ̄ nisi corpus sit nimis debile. laudo leuẽ fieri flobothomiã de vena epatꝭ singulo mense euãndo. ij. vel. iij. ʒ. sanguinis ꝓ vice. Nã per eaꝫ diuerteꝛ mã ne ꝯuertaꝛ ad mẽbra generatõis. Et istã p̄cipuam sniam colligit. d. A. i cura ꝑapismi sub hijs verbis. Cañ vero curatõis ꝑapismi ẽ euõtio cũ vomitu ⁊ flobothomia absqꝫ vẽtris solutõe oio ꝓpterea ꝙ timeꝛ ꝙ ventris solutio descendere faciat mãs deorsuꝫ. ¶ Circa igiꝛ alterãda a ꝓprietate dicunt quedã ꝙ modicũ berbene datũ in potu nõ sinit. vij. diebus virgã erigi cuius signũ ẽ ꝙ si deꝛ gallo nõ ascẽdet supra gallinã. Dicunt ẽt ꝙ si iungaꝛ virga cũ gumi iunipi a ꝓprietate ꝓhibet ipam erigi. Iacintus ẽt citrinus ⁊ electus in hoc hꝫ ꝓprietatẽ si ponaꝛ in anulo in digito retẽtus. lꝫ Rasis in. io. ꝯtinẽtis dixerit ꝙ retentus in vestimẽtis ꝓhibet fluxuꝫ spmatis i somno. ¶ Circa vero localia oꝫ vt intenº principalis sit ad dispositioneꝫ malã genitaliũ calidã alterãdã ⁊ ad largitatẽ ⁊ amplitudi

nē viaꝝ ꝯstringēduz ⁊ corrigēdū. Pria qdē itētio q̄ simul cum 2ª pfici pōt circa testiculos ⁊ virgaz ꝯplet. pmo ordinādo ꝙ in nocte virga nō stet iter coxas ne calefiat. deinde coxe ⁊ testiculi ⁊ ille ptes inferiores infrigident ⁊ remittant i fortitudine attractōis cū epithimatibꝰ factis ex sucis approprīat vt cum suco coriandri humidi cū suco arnoglose portulace lactuce ⁊ sīlibus. Et semē iusquiami in hoc singularē hꝫ ꝓprietatē ⁊ balaustie ⁊ grana granatoꝝ ⁊ rosaꝝ ⁊ sīlia marie de semine nenufaris vt supra dictū ē ex eis sicis ⁊ puluerizat cū dictis sucis vel aqua decoctōis dictoꝝ pñt fieri emplastra. Et qdā fortificāt hmōi cū duobꝰ granis cāfore. Et qdā audēt vsqꝫ ad applicatōeꝫ opij. Sꝫ in hoc bñ aduertat. qm̄ ex vsu taliter stupefaciētis tāta inducit dormitatio in mēbro vt sit difficile eā post sanare. Aliqñ ēt talia frigida inspissant māꝫ taliter i illis meatibus vt remaneat tensio sine tñ desiderio ⁊ fiat priapismus: ⁊ tūc expedit dimittere talia frigida ⁊ occurrere cū aliqbus temꝑate calidis faciētibꝰ ad leuē subtiliatōeꝫ ⁊ resolutiōeꝫ vētositat: ⁊ nō cū fortibꝰ calefaciētibꝰ faciētibꝰ ad attractiōem māe ad locū. Et istū cañ. insinuauit nobis A. versus finem capituli in cura priapismi. Et in hoc valebit aq̄ decoctōis camomille ⁊ mellilotī vt fiat fomētatio cū vino mediocri. Et postea si iterato facta detumescētia ⁊ mollificatōe virge fiat ēt tēsio cū desiderio ⁊c. erit redeūdū ad sīlia dicta. Et vt habeat vna forma vnguēti infrigidātis ⁊ aliqualr̄ exiccātis vias ꝯstringētis fiat vnguētū vt. j. ℞. olei mirtini olei ro. añ. ℥. i. olei ꝯ nenufare. ℥. ʃ. mucilaginis psilij ⁊ seīs citonioꝝ facte cū aqua ferrata añ. ʒ. ij. sandaloꝝ al. ⁊ rub. terre sigillate cupullaꝝ glandiū lapidis ematitis. añ. ʒ. ʃ. cāphore. ℈. v. cere parū fiat vnguētum. Et si plꝫ addere parū aceti iuuabit ad penetrādū. Ex hoc vnguēto inungi pñt coxe versus radicē virge cum testiculis ⁊ virga. Et stāte caliditate renū vt ē rōnale vel saltē laxitudine meatuum pñt fieri epithimata vt dictū ē supra vel pōt fieri inunctio ad ipsos renes cū vnguēto vt supra. Uel ponat lamia plumbea in qua oēs ꝯueniūt auctores sup renes ⁊ multū extinguit vētreꝫ. Sꝫ ꝯ ea dicebat Cōciliator oꝫ vt pforet multis foraminibus vt p ea resolui possint vapores q ex corpore resoluūtur aliter si reflectant iterius fiūt cā calefactōis ⁊ sic dicta lamia p accidēs noceret. Si anteq̄z iponat dicta lamina infundant in aliquo sucoꝝ ꝯ p̄dictis vel plantaginis vel acetose erit magis efficax ad hoc. Ultimū remediū in hoc casu qꝺ est magis expimētate q̄z rōnale tanq̄z medicinale dr̄ ꝙ cū qdā essꝫ passus pollutōeꝫ p mēses aliquot frequēter nō ꝯferente ei cura medicorum quidā alligauit ei ad collam cordulā que tēdebat vsqꝫ ad virgā eius ⁊ ante somnū cuꝫ ea satis stricte virgam ligauit ⁊ cū moueret virga a vētositate i somno ad pollutōeꝫ ⁊ extēderet. extrahat pp dolorē virge vñ nō seqbat pollutio ⁊ cū ꝓcessisset per mēseꝫ cessauit ab eo ois motus spermatis in somno. Et his sum ꝯtentus.

¶ De satyriasi qꝺ ē dispositio siue vehemēs desideriū coheūdi cū actu coitus ⁊ p̄cedēte mēbri tēsione cū imaginatiōe etiā ad actū pro quodā iuuene cremonēsi. Consilium. 71.

c Asus iste pncipalr̄ ex accidētibus ꝓpria relatōe infirmi pceptis ē passio apud medicos satiriasis appellata. Nā in eo fit vehemēs desideriū ⁊ appetitꝰ coheūdi nocte cū actu coitus ⁊ p̄cedēte mēbri tensione cū imaginatōe ēt ad actū ⁊ hoc frequēter ꝯtingit ⁊ ita neqꝫ ꝓprie papismus noīat neqꝫ ēt gomorea vt ex descriptionibus positis a Gal. 2ᵒ. interioꝝ caᵒ vltimo cōprehēdi pōt insinuātis in effectu. Etiā dixit passionariꝰ ꝙ priapismꝰ ē pudēdorum tēsio nimia multo tpe pseuerās absqꝫ desiderio coheundi. Ubi gomorea vt vlt Gal. loco allegato ē inuolūtaria spmatis purgaᵒ absqꝫ veretri tēsione. Jō pro hoc qꝺ i cāu nr̄o stat vehemēs tēsio distinguit a gomorea. qꝛ tñ stat cū desiderio coheundi distiguit a papismo: vt ēt voluit Ras. xiᵒ. ꝯtinētis q declarās papismū dixit. Priapismꝰ ē errectio ꝟge absqꝫ appetitu ⁊ absqꝫ caliditate ꝯprehēsa sicut accidit qñ aliqs iacet sup dorsum. Jn hoc ergo differt papismus a satiriasi. qꝛ in papismo ñ stat desideriū coheūdi ⁊ in satiriasi sic. sꝫ cōicant in tēsione. vñ si est in satiriasi vsus coitus confert et sedat ipsam completa eniꝫ venere virga mollificatur vbi in priapismo non sedatur erectio ēt per coituꝫ. ¶ Et lꝫ huius dispōis generalis vt exitꝰ seminis in somno cāe possent eē multiplices tñ marie cōes reducunt vel ad exuberātiā sanguinis i toto ⁊ habūdātiā supflui eius i quāto circa mēbra qꝺ attractū vel transmissuꝫ a virtute ad testiculos recipiens ibi nouā formā in virtute ēt spirituū pncipaliū membroꝝ fit ibi spma qꝺ per nām dꝫ eē ꝓlificū ⁊ sit sibi habundās grauās virtutē ⁊ in virtute spirituū inclusoꝝ titilationē faciēs cū repletiōe venaꝝ ⁊ ptiuꝫ laterosaꝝ a vaporibꝰ inde leuatis fit tensio ⁊ ꝯsequēter exitus semis cū pruritu titilatiuo delectatiōem inferēte. Et hanc cām inter maxias exp̄ssit. Auic. 20. tertij caplo de multitudine desiderij coitus. Et hec ñ est cā in ꝓposito nr̄o. qm̄ ad hanc nō sequit debilitas mēbroꝝ vt in cāu nr̄o ꝯtingat. Jmmo in cāu post emissionē vnā vel duabus vicibus. postea sequētibus noctibus magis frequētatur eūatio similis. qꝺ nō fieret si fieret ex multitudine ⁊ habūdātia in toto. qm̄ eūata ꝓ pte mā ⁊ aleuiata natura nō postea superfluit eūatio. imo per se nā retinet. Et tūc nō ē necessariuꝫ. vt dic Auic. loco allegato vt occupatio sit in regimine eius. Fractio nāqꝫ eius vt ibidē auertit ꝯplexionē ⁊ destruit virtutē ⁊c. Aut 2ᵒ cā illius exitus ē fortitudo imaginatōis de actu venereo i p̄cedenti tpe vigilie. Nā tūc i nocte reseruat ydolis ꝯ ispectione excelēti mulieris speciose virtutes aiales mouēt naturales que sunt pate obedire aialibus. vt colligit de mēte Auic. i multis locis. ⁊ p̄cipue pma tertij caplo de ylisci ⁊ ita pficit actus. Et lꝫ hec fuerit aliqualis cā non est tñ pncipalis qꝛ sepe nulla p̄cedēte tali imaginatione vt dicit deuenit ad actū. Alia cā ēt exitus seis in somnis ē liqditas vel subtilitas ⁊ aliquotiēs acuitas māe ⁊ cū liquiditate ⁊ subtilitate sepe ꝯiungit debilitas cōtentiue vasoꝝ spmatis. Et hoc ēt nō ē in cāu qm̄ ad eā non sequtur sensatio seu pceptio vel delectatio que in casu nostro ꝯiungunt. Neqꝫ cā ē acuitas māe qꝛ ad eā sequit punctio dolorosa in exitu qꝺ nō est ēt i cāu nr̄o. Restat igit vt huius accidētis cā sit fortitudo vasoꝝ spmatis ⁊ caliditas mēbroꝝ generatōis cū fortitudine eorūdē mēbroꝝ i attrahēdo māꝫ seialē ad dicta mēbra. vñ ꝯsequēter multiplicata mā circa dicta mēbra vt dicebat supra fit exitꝰ māe spmatice cū tensiōe mēbri ⁊ delectatiōe. lꝫ in toto nō sit supfluitas habūdās. Neqꝫ hoc mirabile videat. s. qꝺ quedā mēbra sit fortia habundantia plurio nutrimēto ꝓpter ꝟtutē fortē attractiuā eoꝝ reliqs ꝺbilibꝰ existētibꝰ. imo hūc casuꝫ exp̄ssit Auic. in. c. de multitudie desiderij coitus cū dixit. Jn illa aūt cuius cā ē acuitas spmatis aut multitudo eius. s. spmatis cū debilitate corporis ꝓpter fortitudinē vasoꝝ spmatis stat debilitas corporis. Et declarās ꝙ talis exuberantia spmatis nō sit exuberātia nutrimēti in toto sꝫ ꝓpter fortitudinē vasoꝝ i attrahēdo dixit ꝯtinuādo. Et qꝛ attrahūt māꝫ spmatis ad se q̄zuis sit in corpore idigētia virtutis. Sicut accidit vt creētur quedā mēbra fortiora alijs. Et idē voluit ibidē clar in caplo ꝓrimo signoꝝ cū dixit. Et signū multitudis spmatis solius. s. nō ꝯiuncta multitudine in toto de mā ē vt nō sit in corpe de dispōibus virtutis ⁊ multitudinis sanguis aliqd de quo sit curañ. i. ꝙ habūdent imo addit. Et fortasse ē cum eo debilitas supple in toto. Uerūtñ spma multiplicat ⁊ polutio frequēs fit ⁊ qꝺ egredit ē plurimū ⁊ debilitat corpus. Et istā credo eē pncipalissimā cām huius sui accidētis ⁊ fortitudinē istoꝝ mēbrorū. Et credo ptim eē nālem ꝯiuncta caliditate nāli testiculoꝝ. ēt ꝓ magna pte acqsitā ex tpe ex frequētia coitus acqsita tpe sue pme iuuentutis. qm̄ vt dicebat. A. 20. tertij. c. ij. Et vsus coitus ꝯfortat hoc mēbꝝ ⁊ facit ipsum lacertosum ⁊ vigorat ipm. Et dimissio eius liquefacit. ipm ⁊ rarefacit. Operatio nāqꝫ queādmodū dicit Hipocras igrossat ⁊ dimissio liquefacit.

¶ Super hac ergo cā spāli fundando itentionē curatiuā erunt due pncipales expediēde intentiōes. vna circa regimē in dieta altera circa medicinalia.

¶ Circa regimē vero in dieta qm̄ ē habitudinis calide p nām iō ex pte illius ēt ex pte mēbroꝝ generatiōis dꝫ eē aer frigidꝰ ad siccū declinās. Et si nō hēat nāliter talis in estate rectificet infundendo herbas frigidas vt lactucas endiuiā portulacam herbā coriādri iusqami flores nenufaris vl folia eius ⁊ rosas arnoglosaꝫ ⁊ huiusmōi. Et fiant odoramenta frigida ⁊ marie de floribus nenufaris. qm̄ tāta ē vis ipius nenufaris. ꝙ nō tm̄ ipius radix ⁊ semen eius ebibita abscindit fluxū semis. sꝫ etiā odor floris eius. vt dicebat Rabi. ꝙ nenufar hꝫ ꝓprietatē i destruēdo semē. ⁊ sic ē ei ꝯriuꝫ ꝙ odor eius destruit coitū ꝙ est ei ꝓprium in tractatu de coitu. Camphora ēt ad hoc est precipui iuuamenti. ¶ Circa motuꝫ ⁊ qetem dicatur cum domino. Auic. ꝙ motus mēbroꝝ iferioꝝ ē nociuus qm̄ ꝯuertit mās ad inferiora. sꝫ fiat exercitiū cū mēbris supiorībꝰ. Et sic ludus ad pillā vt vr̄ iuuere Aui. ꝓhiciēdo ad parietē corpe aliqualr̄ qe

tato est in casu cõueniēs. Et loco eiꝰ valēt fricatões mēbrorū supioꝝ. ⁊ sicut ābulatio ē ad nocumētū pp cām dictā ita statio pedes ē nociua. qm̄ statio vt voluit Auer. 6°. colliget est exercitiū dorsi ⁊ p eū mēbra renibꝰ vicina calefiūt multū ⁊ laxant ⁊ sic in cām dispõnis multū addūt. ¶ De inanitõe ⁊ repletione dicat q̄ lʒ repletio sumpta indicatõe ab exhuberātia māe circa illa mēbra videat eē nociua ⁊ vt sic inanitio iuuatiua tn̄ attenta debilitate q̄ seqtur ad coituʒ q̄ manifestat indigētiaʒ in toto saltē moderātia cibi ⁊ potus ē magis cõueniēs q̄ʒ inanitio p restauratõe humidi restaurādi. lʒ etiā inanitio ex alio capite possit nocere qꝛ ad eā seqt inflamatio spirituū ⁊ humoꝝ ⁊ sic dicti humores pungitiui facti quoꝝ ps d̄fluit ad vasa spmatica inducit pruritū ⁊ titillatõneʒ in dictis mēbris. ⁊ sic incitat expulsiua ad expellendū ⁊ ꝯn̄r ad actū polutõis puouet. Est igit magis inducēda tēpantia q̄ʒ repletio vel abstinētia. Et p inde a ieiunijs abstinēdū ē medicinalr. ¶ In passiõibꝰ aialibꝰ caueat ab ira ⁊ furore ⁊ nimia solicitudine. aliq̄lis tristitia vel saltē moderatū gaudiū nõ discõuenit. Sed meditatio de coitu ⁊ speculatio d̄ muliere speciosa ⁊ maxie si nuda fuerit vt dicebat Azararius ē d̄ rebꝰ coadiuuātibꝰ ad coitū. Et auditꝰ vel sonus factꝰ de venereis sunt i cāu p̄cipui nocumēti imo dicebat Rabi. in negocio ꝯseruāde sanitat̄ absolute. dico q̄ quicūqʒ cupit sanitat̄ ꝯseruatõeʒ nõ assumat coitū in mente sua neqʒ recordet eiꝰ q̄ʒtū poterit. Et hoc tn̄ nõ intelligat q̄ nullo mõ vtat coitu. qꝛ ex ꝯsuetudine ad eū ē inclinatus. Et si forte in totuʒ abstineret icideret i nocumēta. Un̄ dicebat Auic. in cura ꝑapismi sʒ vtiliter hic adducit. Et dimittat coitus nisi pp necessitatē eiꝰ ne eueniat nocumētū aliqd̄ ex nocumētis dimissionis ipsius. Et laudo vt semel in ebdomoda cuʒ ꝓposito vtat coitu cū vxore sua. Est ergo i hoc maxie aduertēdū qꝛ pp ꝯsuetudinē illius actus quā puto eē vnā d̄ causis ad hūc effectū difficile erit declinare a cogitatõe ⁊ meditatõe coitus ⁊ aῆcedētiū ad eū nisi mēs ⁊ rõ ad oppositū deducāt. Naʒ in hoc magis valebit moralis ꝯsideratio q̄ʒ medicinalis ꝯuertēdo opatiões aiales hmõi factas ad ꝯ̄rias ⁊ diuersas vt ad speculatões ⁊ ad ꝯsideratõeʒ eoꝝ q̄ tristitiā inducūt cõmemorādo d̄ iudicio altissimi futuro ⁊ d̄ futura morte necessaria ⁊ d̄ eterno supplicio nisi aia sit bn̄ moribꝰ ornata ⁊ non vicijs coinquinata. Et si pur ꝯtingat pp malā assuefactõeʒ quoniā vsus fuit res extra naturaʒ vt dicit Auic. oportebit cū ratione discurrere q̄uõ ille actus ducit ad infirmitateʒ ⁊ postremo ad mortē ⁊ quomodo matrix siue materies circa quaʒ operatur homo est inter mēbra vilissimuʒ membruʒ ad qd̄ tanq̄ʒ ad sentinaʒ defluunt humiditates a toto. Et ex istis aie diuersionibꝰ ⁊ similibꝰ salteʒ ex pte rectificabit aia a frequenti meditatione circa coitū. ¶ De somno ⁊ vigilia dicat cū dn̄o Hipocra. q̄ vtraqʒ magis mõ facta nocēt maxie somnus. qm̄ ⁊ rõ ⁊ experimētū declarāt vt supra visum ē qd̄ tpe somni plures fiūt polutiões ⁊ diuturna magis mēbri erectio. Et iõ a ꝓlixitate ⁊ maxia cõtinuitate somni cauēdū ē. Neqʒ aliquo mõ supra dorsuʒ dormiēdū est qm̄ pp talē acubitū preparat ad actū ex causis notis medicis. Iaceat igit supra latus dextrum. qm̄ sic iuuat vt voluit Serapio. 5°. sui breuiarij in caº de gomorea imo iacere supra sinistrū preparat ad polutiões. Et dicit Azararius ⁊ ē cõiter allegatꝰ ⁊ sunt vltia verba capituli de effusione seminis in somno q̄ aūt iuuat sua ꝓprietate ⁊ ego pluries sum exptus vt dicit ē q̄ taliter dispositus tāgat cū sinistro pede virgā suā ter cū voluerit dormire ⁊ nunq̄ʒ poluet in somno. ¶ De cibo ⁊ potu nisi eēt debilitas in toto habita tn̄ indicatõe ab exuberātia seminis ⁊ freq̄ntia polutiõis cū tēsione ⁊c̄. eēt exhibēda dieta frigida ⁊ sicca medicinalis magis q̄ʒ cibalis. i. plurimuʒ alteratiua ⁊ modici nutrimēti. Sed qm̄ vt supponit in cāu stat in toto indigētia nutrimēti oʒ in hoc tempare regulā qꝛ alias pduceret corpꝰ ad maciē ⁊ extenuationē ⁊ marasmõeʒ vt pʒ ꝯsideranti ⁊ in hoc esset maximus error. imo tūc restaurādus ē cū restauratiuis ⁊ viuificātibus virtutē. Et dimittant illa q̄ p nāʒ suā multitudinē coitus faciūt vt sunt ea q̄ cū plurimo nutrimēto ⁊ cū caliditate ꝓuocatiua sunt vētosabilia. sʒ eligēda sunt q̄ q̄si sunt tēpata ⁊ q̄ vel nāliter vel artificio nõ sunt facilr̄ fluxibilia ⁊ tādē sunt apponēda cū eis q̄ p ꝓprietatē coitū minuūt. Et scd̄ʒ h̄ vitentur iter carnes ouine pulline ⁊ collūbine ⁊ cerebelle q̄cūqʒ ⁊ maxie colūboꝝ ⁊ passeꝝ q̄ valde ad coitū faciūt. ⁊ similiter medule oꝰiuʒ ⁊ oua colūboꝝ ⁊ passeꝝ ⁊ lac recēter mulctum. Et ex radicibꝰ vitent cepe raffani rape napones. Nam talia oia plurimū ad coitū faciūt. Et iter herbas fenículꝰ ⁊ spargi ⁊ mēta in cā nr̄a. lʒ in cā fluxus spmatis ex debilitate ꝯtētiue vl̄ liqditate substātie ab auctoribus cõmēdat. Nam dicebat Auic. de cura exhuberatõis spmatis ad finē. Et mēta qdem ē farmacū nobile in ingrossando sperma ⁊ ꝯfortando vasa eius ad retinen̄ ipm. Et inter semina vel grana ad coitū faciētia que sunt dimittēda in casu maxie ꝓpter inflamationē quā addunt ⁊ extensionē vsqʒ in tertia digõe ⁊ ꝯn̄r ad venerē multū faciūt sunt fabe ⁊ cicera ⁊ faseoli. Et inter fructus que nocēt in casu sunt ficus pingues ⁊ recentes ⁊ sicce. sʒ magis sicce. Nā in eis est lacticiniū quoddā acutū vt dicebat A. 18. tertij plurimū faciēs ad expulsiõeʒ. fistici ēt plurimū iducūt ad venerē ⁊ vue ⁊ amigdale ⁊ pinee magne. Naʒ ab oibus hijs cauen̄ ē. Et iter potus nocet aqua mellis sʒ magis nocʒ vinū maxie albū ⁊ potēs ⁊ acutū. imo dicit Raby. q̄ ipm sua ꝓprietate que ē in ipso cõiuncta est excitans coitū ⁊ implet venas vaporibus bonis qua ꝓpter opatio eius ad coitū p̄cedit opationē cuiuscūqʒ rei alterius hec igit dimittēda sunt ⁊ eligēda ea que ad hec inclinationē nõ hn̄t. Et in h̄ fiat pāis ex frumēto mūdo cū aliquali tn̄ furfure nõ sit salitus neqʒ nimis coctus in furno q̄ si fuerit āmoueant ptes sicce. ⁊ si apponerent 3ᵃ vel 4ᵃ ps farine ordei cū farina frumēti ⁊ pinsaret panis cū aqua decoctõis radicū nenufaris eēt in cāu nr̄o magis ꝯueniēs. De carnibus eligant carnes capretoꝝ que in omni tpe comedi pn̄t. vel carnes vituline ⁊ eligant de eis ptes musculose cū modica piguedine. Et si decoquat in eis aliqd de portulaca vel de plantagine ad casum erūt ꝯueniētiores. Si ēt ex eis fiāt gelatine simul cū decoctõe pedū vituli ⁊ capretoꝝ sine aceto ⁊ cū modico vini granatorū loco eius dimittēdo spēs maxie pip cinamomū. ʒʒ. ⁊ crocū sʒ loco eoꝝ põt poni ad colorificandū de puluere coraloꝝ rubeoruʒ cū modico karabe. Et ad saporādū melius põt apponi aliquid de puluere coriandroꝝ p̄paratoꝝ magis faciēt ad ꝓpositū nostrū. Interdū ēt diebus qbus nõ comedunt carnes p legē pn̄t offerri. Oua gallinaꝝ p̄cipue albaꝝ nõ i multo numero. sʒ duo vel tria ad plus pro vice q̄ anteq̄ʒ decoquant stent infusa in aceto cū testa p q̄ttuor vel sex horas. deinde elixent vl̄ rūpant f̄m arbitriū. Sʒ si elixent cū testa nõ sint nimis molia sed ad spissitudinē aliqualr̄ iclinata. vsus tn̄ casei pecudini siue vace recētis modicissimi salis n̄ ē discõueniēs. valēt ēt aliq pisces maxie petrosi pui. Et inter semia ⁊ grana valēt miliū ⁊ panicū si multū decoquātur. Itē lac acetosuʒ factū nõ ē discõueniēs. Itē ad impinguādū cibaria ꝯuenit singulariter oleū vnfācinū dimisso oleo magis pingui. laudauit ēt Albucasis in 26. pticula Azararij q̄ si vtat longo tpe pane cū oleo solū. s. vnfancino sup. nõ exn̄te abhominatõe ad hoc ē de desicantibꝰ sperma ⁊ auferentibus polutõem. Inter fructus laudant psica pira poma ⁊ reliqua grana frigidoꝝ humidoꝝ vel sicco. Et inter confectões vitent ꝯfectões mellite ⁊ facte ex zucharo viniꝰ cocte ⁊ eligant ꝯfectiões de zucharo albo dissoluto zucharo cū aq̄ portulace vel plantaginis ⁊ absqʒ vel aqua decoctõis citoniorū. Et si plʒ vt aliqd addat vini granatoꝝ nõ discõueniet. Potus eius sit vinū austeꝝ nigꝝ mixtū cū aqua decoctõis coriandroꝝ p̄paratoꝝ vel seis nenufaris vel portulace vel aliquo huiusmõi. Et si nõ plʒ aliqd hoꝝ misceat cū aqua ferrata plus tn̄ vel minus f̄m potentiā vini. Et si imponat pāis assus de recēti in vino iuuabit ad intentionem.

¶ Circa medicinalia vertit intentio duplex. Una ad habitudinē totiꝰ. Alia ad mēbra genitalia. Et d̄ hitudie totiꝰ. q̄dā respiciūt eūonē. q̄dā alteratõnē. ¶ Circa ergo itentionē eūonis dicebat Serapio caplo supra allegato. Et oʒ vt ꝓhibeant ad eūone p solutionē nāe. nā euacuatio p solutionem attrahit ad mēbꝝ mām per vicinitatem. Et laudauit ex opposito eūoneʒ p vomitū qm̄ ꝯuertit mām ad oppositū. sʒ vomitus sit facile inductus singulis decē diebꝰ vel q̄ndeciʒ in corpe parato ad vomēduʒ. Qd̄ si fuerit p nām indispositū vt est in cāu nr̄o vt ipse met refert dimittat. In casu tn̄ nostro laudo fieri leuē flobothomiā de vena epatis singulo mense eūando. ij. vel. iij. ℥. sanguinis ꝓ vice ⁊ p̄cipue in hoc tpe calido. Naʒ per eā diuertet mā ne cõuertat ad mēbra generatõis. Et istā p̄cipuā sn̄iam colligit dn̄s Auic. in cura priapismi sub hijs verbis. Canon vero curatõis ꝑapismi ē eūatio cū vomitu ⁊ flobothomia absqʒ vētris solõne oio ꝓpterea q̄ timet q̄ ventris solutio descēdere faciat mās deorsuʒ. ¶ Circa vero alterātia a ꝓprietate dicūt q̄dā q̄ modicū herbene datū in potu nõ sinit in septē diebꝰ virgā erigi. cuius signuʒ ē si det gallo nõ ascendet supra gallinā. Dicunt etiā si inūgat virga cū gumi iunipi a ꝓprietate ꝓhibet virgā erigi.

Jacintus ēt citrinus ⁊ elect⁹ in hoc hꝫ ꝓprietatē si ponatur in
anulo i digito retentus. lꝫ Rasis. io. ꝯtinētis dixerit ꝙ retētus
in vestimētis ꝓhibet fluxū ſpmatis i ſomno. ¶ Circa vero lo-
calia oportet vt intētio ꝑncipaliter sit ad dispositionē malam
genitaliū calidā alterādā ⁊ ad largitatē ⁊ amplitudinē viaruꝫ
ꝯstringēdū ⁊ corrugandū. ¶ Prima quidē intētio q̄ simul cuꝫ
ħa pfici pōt circa testiculos ⁊ virgā ꝯplet primo ordinādo ꝙ
in nocte virga n̄ stet inter coxas ne calefiat. Deinde coxe ⁊ te
sticuli ⁊ ille ptes inferiores infrigidētur ⁊ remittātur in fortitu-
dine attractionis cū epithimatib⁹ factis ex sucis appropriatis
⁊ cū suco coriādri hūidi cū suco arnoglose portulace lactuce
⁊ siliibus. Et semē iusquiami in hoc hꝫ singularē ꝓprietatem ⁊
balaustie ⁊ grana granatoꝝ ⁊ ros. ⁊ silia maxie ꝺ semie nenu
faris vt supra dictū ē ex eis siccis ⁊ puluerizatis cū dictis sucis
vel aq̄ decoctōis dictoꝝ possent fieri emplastra. Et qdā forti-
ficāt hmōi cū duob⁹ granis camphore. Et qdā audēt vsqꝫ ad
applicatōeꝫ opij. Sꝫ in h bn̄ aduertat qm̄ ex vsu talꝫ stupefa
cientiū tāta inducit dormitatio i mēbro vt sit difficile eaꝫ posse
sanare. Aliqn̄ ēt talia frigida inspissant māꝫ talꝫ in illis meati
bus vt remaneat tensio sine tn̄ desiderio ⁊ fiat priapismus. ⁊
tūc expedit dimittē talia frigida ⁊ succurrere cū aliqbus tēpa
te calidis faciētib⁹ ad leuē subtiliatōeꝫ ⁊ resolutōeꝫ vētositatis
⁊ nō cū fortib⁹ calefaciētib⁹ faciētibus ad attractiōeꝫ māe ad
locū. Et istū canonē isinuauit dn̄s Aui. versus finē capituli in
cura ꝑapismi. Et in hoc valebit aqua decoctiōis camomille ⁊
melliloti vt fiat fomētatio cuꝫ vino mediocri: ⁊ postea si iterato
fcā detumescētia ⁊ mollificatōe virge fiat ēt tensio cum deside
rio ⁊ sic erit redeundū ad silia dicta. Et vt habeat vna forma
vnguēti infrigidātis ⁊ aliqualꝫ exiccātis vias ꝯstringentis fiat
vnguētū vt. ꝗ. ℞. olei mirtini olei rosati an̄. ℥. i. olei ꝺ nenufare
℥. ß. mucilaginis psilij ⁊ seminis citonioꝝ facte cuꝫ aq̄ ferrata
an̄. ʒ. ij. sandaloꝝ alboꝝ ⁊ rubeoꝝ terresigillate copularꝫ glan-
diū lapidis ematitis an̄. ʒ. ß. camphore. g̃. v. cere parū fiat vn
guētū. Et si placꝫ addere parꝫ aceti iuuabit ad penetran̄. Ex h
vnguēto vngi pn̄t coxe versus radicē virge cū testiculis ⁊ vir
ga. Et stāte caliditate renū cū laxitudine meatuū vt in cāu nr̄o
possent fieri epithimata vt dictū ē supra vel pōt fieri inūctio
ad ipsos renes cū vnguēto vt supra. Vel ponat lamina plū-
bea in qua oēs ꝯueniūt auctores supra renes ⁊ multū extin-
guūt venerē. Sꝫ ꝺ ea dicebat ꝯciliator, oꝫ vt pforet multis fo
raminib⁹ vt p ea resolui possint vapores q ex corpe resoluunt
aliter si reflectant interius fiūt cā calefactiōis. Et sic dicta la-
mina plūbea p accidēs noceret. Si ēt anteq̄ꝫ iponat dicta la
mina plūbea infundat i aliquo sucoꝝ de p̄dictis vl' plātaginis
vel acetose erit magis efficax ad hoc. Laudo ēt p ꝯfortatōne
renū vt ꝑus fcā eūone supfluitatū cōiuꝫ: vel nāliter: vel cū cli
steri supponat clistere ex lacte pecudino recenter mulcto quo
recepto maneat iacens supra dorsuꝫ. Qꝺ si tale lac nō hēat
decoquant renes castrati i aq̄ forti bulitōe ⁊ ꝺ illo brodio fiat
clistere ad modū iaꝫ dictū. Et si in decoctōe adderet parꝫ seis
iusquiami erit forti⁹. Ultimū remediū in hoc casu qꝺ ē magis
expimētū rōnale q̄ꝫ medicinale. Dicit ꝙ cū qdaꝫ essꝫ passus
pollutōes p aliquot mēses frequēter nō ꝯferēte ei cura medi
coꝝ. qdā alligauit ei ad colū cordulā que descēdebat vsqꝫ ad
virgā eius ⁊ an̄ somnū cū ea satis stricte virgā ligauit ⁊ cum
moueret virga a vētositate in somno ad polutōeꝫ ⁊ extēdere
tur excitabat pp dolorē virge. vn̄ nō sequebat polutio. Et cuꝫ
ꝓcessisset p mēseꝫ cessauit ab eo ois motus spermatis in som
no. Et his sum contentus.

¶ Iteꝫ post predictū ꝯsiliū p eūdē pp diuersas intētōes fiāt
descriptōes vt ifra maxie ad lenitionē ventris. primum. ℞. se
besten. ℥. ß. diaprunis nō solutiui. ℥. i. ß. penidioꝝ. ℥. i. passulaꝝ
pinguium. ℥. ß. oia simul misceant ⁊ misce ꝓ electuario. Item
℞. sirupi ro ℥. i. mellis ro. ℥. ß. aquarū absinthij ⁊ plantaginis
an̄. ℥. i. ß. misce. Itē ℞. sirupi ro. ℥. i. ß. aque decoctōis iniuba
rū ⁊ sebesten. ℥. iij. misce. Itē ℞. puluis zuchari. ℥. i. ß. cuꝫ aq̄
ꝺcoctōis ordei ⁊ sulfuris fiat clistere. Itē. ℞. reubarbari pul
uerizati. ℈. ij. mirabolanoꝝ citrinoꝝ ⁊ kebuloꝝ puluerizatorū
an̄. ℈. i. diacatoliconis. ℥. ß. cū decoctōe passulaꝝ floꝝ boragi
nis ⁊ buglose. Item ℞. olei rosati suci citonioruꝫ an̄. ℥. i. suci
sempuiue. ʒ. ij ß. iusquiami gallaruꝫ an̄. ℈. i. seminis nenufaris
℈. ß. masticis. ℈. i. cuꝫ modicissimo aceti ⁊ modico cere fiat vn
guentuꝫ. Item ℞. lactis ouini. ℥. vi. in quo decoquatur iusquia
mi. M. i. ⁊ fiat clistere post expulsionem materierum gros-
sarum.

¶ Pro difficultate impregnationis remouenda pro vna mar-
chionisa. Consilium. .72.

Quia accidens difficultatis ipregnationis siue steri
litatis dn̄e katerinete marchiōesse malespine sequi
tur egritudineꝫ mālem humidā mr̄icis. nō tn̄ cū ex-
cessu in actis. Et h dico in causis manifestis cui cōi
cat ꝯple⁹ hūida cerebri ⁊ stomaci. stante tn̄ epate satis colico.
Sꝫ vt dictū accidēs cū egritudine a qua pēdet remoueat. ⁊
ꝯria inducat matricis dispō ad fecunditatē ⁊ facilitatē impre
gnatiōis mr̄icis duplex erit itentio. pria ad equādaꝫ ipsaꝫ ma
lā ꝯplexionē māleꝫ vt ē magis mēbꝝ ꝯsimile. scōa p̄ter hāc itē
tionē erit inducere pticulareꝫ dispositionē faciētē ad collectio
nē seis ꝓlifici ⁊ eiusdē ꝯseruationē debitaꝫ vt ex eo fieri possit
ꝯceptio embrionis ꝓ quāto ipa ē membrū organicū ⁊ officia
le ad hūc finē principaliter deputatum. Pro prima intentiōe
expedienda. primo ponetur regimē circa dietam. scōo circa
magis medicinas.

¶ Circa igit dietā in administratōe. vj. reꝝ nō nāliu sumatiꝫ
ē fugiēdus aer humidus pticularis cōis vn̄ aer sue habitatio
nis aliqualr ad siccū declinet. Camera sit iter duo solaria hn̄s
spiraculū ad septētrionē vel oriētē ⁊ fiat ignis ex lignis q̄rcus
iunipi ⁊c. ¶ De cibo ⁊ potu sit cibus facilis digōis boni nutri
mēti modicaꝝ supfluitatū quātū possibile ē ad calidū aliqualr
declinās ⁊ ad siccū sit panis de frumēto bn̄ mūdo aliqualr sa
litus pinsatus cū aniso torrefacto ⁊ rasura eboris. Carnes
pulloꝝ pdicū auiū montanaꝝ ⁊ castrati vtat lacte amig. dul. i
terdū cū farre panico ⁊ rizo. ouis sorbilib⁹ brodio ciceꝝ ⁊ ole
ribus minutis vt feniculo isopo. ⁊ i tpe hyemis cū modico ori
gani ⁊ calamēti. Dimittat oia viscosa vt cibaria de pasta lac
caseum pisces ptes viscosas ⁊ musculosas siue neruosas aia
liū. Acetū agresta oia acria ⁊ acerria vina alba ⁊ nigra grossa
Vinū sit medie viositatis. ⁊ medij coloris stipticū sed in estate
misceat ꝓpter epatis caliditatē cū aqua decoctiōis zuchari i
qua extinguat ferrū ignitū. ¶ Utat exercitio moderato ⁊ hoc
itelligat circa ꝑmā intentiōem. qm̄ in itentiōe ꝯseruatiōis sper
matis i mr̄ice qn̄ coierit ad intentionē ꝯcipiēdi tūc oꝫ qescere
in lecto per duos vel tres dies si nouit se māꝫ spmaticā retinuis
se. ēt cū mouebit oꝫ paulatine gradatim moueri. ⁊ illo tpe fri
catio dorsi ⁊ brachioꝝ ē satis ꝯueniēs loco exercitij ⁊ n̄ cruriū
neqꝫ pedū qm̄ fricatiōes iferioꝝ ⁊ ablutiōes tibiaꝝ habilitāt
ad p̄cipitādū semen siue embrionē ad ex. fricatio moderata ca
pitis ⁊ pectinatio omni tpe ē ꝯueniēs. ¶ Somn⁹ eius sit. vij. vl'
viij. horaꝝ ad plus ⁊ magis in estate quā i hyeme. nō dormiat
de die. dormiat capite bn̄ eleuato ⁊ extremis cooptis nisi i ca
su quo coierit pro ꝯceptiōe. qm̄ tūc pro retinēdo semine oꝫ ia
cere capite aliqualr depsso ⁊ coxis ⁊ anchis aliqualr eleuatis.
¶ De inanitōe ⁊ repletōe hēat singula die bn̄ficiū ventris. ⁊
pcitas in cibo ⁊ potu ē magis ꝯueniens quā habundātia. imo
spero ꝙ ieiuniū semel in ebdomoda erit maximū iuuamētū sal
tē i hyeme. ¶ Caueat ab ira rixa pudore timore tristicia ad-
hereat gaudio ⁊ iocunditati quātū fieri pōt. Et in ꝑmis dieb⁹
spate ꝯceptōis abstineat a tussi ⁊ ab alta locutōe. ⁊ nō frequē
tet actū coeūdi p aliquos dies. ⁊ qn̄ haberet ille act⁹ pro cā
necessitatis viri qescat ipsa magis ⁊ i ludo moueat vir. Et hec
quantum ad dietam.

¶ Jam restat pro ꝯplenda ꝑma intentiōe ponere medicinas
mām adequātes euacuādo quod supfluū ē de mā humida in
capite stomaco ⁊ matrice ꝯtenta que vt sine nocumēto notabi
li euacuari possit prius ē ꝯueniēter digerēda cū appropriatis
Et postq̄ꝫ taliter eūata fuerit expediet ꝯn̄ter de pticulari mē
bro ꝓprius eūare. sꝫ istud magis ad intentiōem secūdā ptine
bit. ⁊ sic de ea in scōa pte fiet mentio. ¶ Pro digerēda igit mā
laudo fieri sir^m cōem vt. ꝗ. ℞. mellis rosa. sirupi de sticados ⁊
de duabus radicibus an̄. ℥. i. aquarum arthemisse feni ⁊ isopi
an̄. ℥. ij. misce. pro duabus vicib⁹ clarificet ⁊ aromatizet cum
gario. ⁊ mace ⁊ ꝯtinuet. v. vicibus. Et si plꝫ pōt fieri sirup⁹ ma
gistralis vt. ꝗ. ℞. radicū acori feni. enule cipi yringoruꝫ ⁊ assari
an̄. ʒ. ij. seminū anesi sisileos baucie amōi passulaꝝ ligricie ru-
beetinctoꝝ an̄. ʒ. i. betonice melisse pulegij artēisse calamenti ⁊
maiorane an̄. M. i. fiat decoctio sufficiēs ⁊ sirupizetur cū zu
charo vel melle ꝺm qualitatē tpis ⁊ aromatizet cum mace ⁊ li
gnoalꝫ. ⁊ exhibeat de ipso. ʒ. i. ß. cum aquis sirupi suprascripti.
Deinde euacuet mā cū medicina vt. ꝗ. ℞. agar. ʒ. ij. ℥ꝫ. ℈. ij. i
fundantur in aquis betonice artemisse ⁊ buglose ꝙ sufficit ⁊
facta

facta expꝛessione post.x.horas addat᷑ collature bñdicte simpli/
cis.ʒ.ij.ß.electuarij.indi.ʒ.ß.mel'rosa.℥.i.ß.rasure eboꝛis.ʒ.
ß.misce fiat potio. Postea exhibeat᷑ ⁊c̄.lauatiuuꝫ. ℞.aq̄ de/
coctōis ciceꝝ rub.℥.viij.zuchari vnius cocte.℥.ß.misce. Con
fectio ꝑ mane seq̄nti. ℞. metridati.℈.iiij.diabuglosati.ʒ.ij.sile
ris mōtani rasure eboꝛis aā.℈.ß.Et si solutiuū nō placeret in
foꝛma potabili fiat cū pillulis fetidis ⁊ cū bñdicta.Semꝑ ca/
uendo ꝙ stomacus ⁊ cerebrū in opationibus suis ꝯfoꝛtentur
⁊ maxime stomacus cuius lesione multiplicat᷑ mā humida in
matrice. Vñ laudo vnctōeꝫ ꝑ stomaco vt.j. ℞.olei spice olei
laurini olei absinthij.aā.℥.ß.gar.macis cinamōi galāge sq̄nā
ti coꝛaloꝝ ru.aā.℈.i.musci.ğ.ij.cū modico cere fiat vnguētū.
¶ Jam succedit alia intētio q̄ debet᷑ mr̄ici vt ē mēbrū tale.Et
in oꝛdine ꝑus ē fiēda euacuatio ꝑticularis ⁊ sensibiliter ⁊ īsen
sibiliter ꝑ interi' ⁊ ꝑ exterius. Primū ergo laudo suppoᵐ vt in
fra. Fiat nastale cū mercuriali ꝯtrita ⁊ ligata cū fillo ⁊ suppo/
nat᷑ ꝑ duos vł tres dies. Ad eādē intētionē vꝫ si liget᷑ in pecia
rara metridati.ʒ.i.masticis.℈.ß.⁊ supponat᷑ cū fillo. Quibus
factis laudo fieri balneū in qua sedeat vsq̄ꝫ ad vmblicū factū
vt.j. ℞.absinthij mr̄icarie oꝛigani calamēti aā.M.i.ß.sulfuꝝ
℥.iiij.buliāt in tribus situlis aq̄ in qua pꝛius extinguat᷑ ter aut
quater ferrū ⁊ ꝯtinuet᷑ quattuoꝛ dieb' semel in die. Istis factis
ꝑ exterius ad eūonē reliq̄aꝝ māerum ꝑ viā resolutiōis.laudo
fieri vnctionē ab vmblico īfra cum oleo vt infra. ℞.olei de lilio
olei spice adipis anserini:aā.ʒ.i.ß.misce.⁊ si addant᷑ quattuoꝛ
ğ.castoꝛei ⁊.ij.croci erit efficatius.
¶ Nūc ꝯñr veniendū ē ad ea q̄ disponūt ad impꝛ̄gnationeꝫ ⁊
pꝛiusq̄ꝫ scribātur remedia positiue iuuātia sunt abiciēda q̄dā q̄
de nā sua ꝓhibēt ꝯceptionē. Primū nō poꝛtet secuꝫ mulier vt
aliquādo accidit in saculis coꝛdialib' os de coꝛde cerui neq̄ꝫ
matricē capꝛe neq̄ꝫ lapidē in digitis appellatū gagates. Ca
ueat a comestiōe granoꝝ eder᷑ nigre. Itē radix pinpinelle mul
tum nocet poꝛtare smeraldū ⁊ saphirū in digito ipedit ꝭm au
ctoꝛes debitū actū coeūdi. Itē postq̄ꝫ mulier crediderit se cō
cepisse nō bibat coagulū lepoꝛis. Itē scolopēdria in camera
suspēsa nocet. Coꝛiū ēt mulle multū nocet. Limatura quoq̄ꝫ
ferri q̄ aliq̄ñ ponit᷑ i pulueꝛib' vel ꝯfectōib' ē ꝑcipui nocumēti
Multa reliq̄ ab auctoꝛib' enumerant᷑ ipediētia ꝯceptōeꝫ.vt
supponere sibi sanguinē mēstruū vel succū mēte vel comede/
re matricē mulle. Sꝫ q̄m hec ⁊ silr̄ia nō verisil̄r applicant᷑ mu/
lieri sufficiēter dictū vr̄ de his q̄ ꝓbabil̄r pn̄t esse in vsu. ¶ Cō
sequēter circa ea q̄ positiue iuuāt ⁊ habilitāt veniēdū ē. Et ta
liuꝫ quedā debēt offerri ante actū coheundi q̄dā circa actum
sunt obseruāda ⁊ q̄dā post. Ante actū post tres dies ꝯtinuan
do in mane expulsis suꝑfluitatib' fieri pēsariū retinēdū ꝑ tres
horas vt.j. ℞.nuciscipssi stoꝛacis liq̄de masticis olibani.aā.ʒ.
ij.rasure eboꝛis.ʒ.i.ambr̄.ʒ.ß.ꝯficiant᷑ cū vino odoꝛifero vel
terbētina ⁊ supponat᷑. In sero fiat suffumigiū. ℞.turis masti/
cis laudani mirre nuciscipssi ⁊ folioꝝ eius lignial'.blacebisan
tie folij copulaꝝ glandiū zedoarie rasure eboꝛis.aā.ʒ.ß.cum
assungia anseris fiat pasta i pillulis planis.⁊ due eaꝝ ponan
tur sub cathedra suꝑ carbōes ⁊c. Sumat᷑ d̄ mane electuariū
vt.j. ℞.cinamomi gariof.cardamomi.aā.ʒ.ß.ℨℨ.galāge ma/
cis cipi nucismus.liq̄ricie.rasure eboꝛis silileos.aā.℈.i.cassiel
li.ābꝛe musci aā.ğ.iiij.zuchari q̄ꝺ sufficit dosis sit.ʒ.ij. Itē su/
mat᷑ pulueris hui' coclear.j.⁊ ē arnaldi d̄ villanoua. ℞.vtrius
q̄ꝫ testiculi vulpis.ʒ.i.ß.testiculi vō dextri si q̄rat᷑ masculus vł
sinistri si querat᷑ femella desicet᷑ in vmbꝛa.limature eboꝛis si/
seleos matricis lepoꝛis exiccate ⁊ coaguli ei' aā.ʒ.ij.zuchari
ad dimidiū totius fiat puluis ⁊ ē cōis ⁊ ꝑcipui iuuamenti. Ad
istā intentōeꝫ valet si illis dieb' fiat leuis aptura safenaꝝ ēt in
muliere nō multū sanguinea:q̄m ⁊ si nō sit indigētia euacuatō
nis sanguis.iuuat tñ ꝯuertēdo aliqual'r matricem i deoꝛsuꝫ ⁊
sic vr̄ habilitare ad ꝯceptōeꝫ. Et hic ꝑ ꝯplemēto hui' ꝑtis sūt
duo ꝑcipue notāda. Primū ē ꝙ q̄m iste ꝯfectōes aliqual'r ad
calidū declināt ⁊ in muliere ē ꝯplexio epatis calida. Idcirco
in tꝑe maxie calido cū ista remedia fiūt epithimet᷑ epar cum
aqua endiuie ⁊ modico aceti:vel vnguat᷑ cū vnguēto sandali
no:2ᵐ est ꝙ ista remedia fiant mulieri in fine menstruoꝝ.i.post
mondificatōem eoꝝ q̄ꝛ hoc erit tēpus maxime cōueniens.
¶ Succedit ꝯñr alia itētio ꝯplēda tꝑe actus:vbi ꝑmū opoꝛ/
tebit ꝙ vir si fuerit accedēs a temꝑamento in aliqua ꝯplexio/
nū simplici vel ꝯposita etiaꝫ per aliquot dies alteret᷑ ad oppo
sitū. scđo req̄rit᷑ in vtroq̄ꝫ hoꝝ vt ꝓlonget᷑ dimissio coitus tāto
tēpoꝛe quo ꝓbabiliter semē in vtroq̄ꝫ possit eē digestū ⁊ ꝓlifi/
cuꝫ.nō tñ tantū tardet᷑ vt coꝛrūpat᷑ ad frigidū ⁊ ad venenum
ꝯuertat᷑ sꝫ tēpoꝛalis hec mēsura ꝑcise nō potest determinari.
Nā in diuersis ē diuersa.Et in hoc ē obseruanda regula Gal'.
3° tegni.vt ex interualis tantis fiat coitus vt neq̄ꝫ dimissionem
sentiat coꝛpus ⁊ melius doꝛmiēs fiat. Opꝫ ēt vt actus celebꝛe
tur ꝯpleta iam digōe pꝛia ⁊ pꝛo ꝑte scđa vt distāter a cena ꝑ.
vij.horas vel circa.Et cū hoc requirit᷑ ꝙ in vtroq̄ꝫ hoꝝ ꝑus fi
at expulsio suꝑfluitatū egestiōis.s.⁊ vrine.Et tūc incipiāt d̄bis
delectabilibus ⁊ gratis ⁊ tactibus mamillaꝝ ⁊ ꝑtiū inferioꝛuꝫ
vt vterq̄ꝫ eoꝝ ita disponat᷑ vt si possibile sit fiat eadē hoꝛa ꝯcur
sus seis vtriusq̄ꝫ.Et vt clarius intelligat᷑ fiat adhesio cū mulier᷑
vsq̄ꝫ dū videat᷑ eē desiderās.q̄ꝺ cognoscet᷑ ex imutatōe colo/
ris oculoꝝ ad rubedinē ⁊ locutōe quasi videat᷑ balbutir᷑ ⁊ ha
nelitus nōbiliter eleuet᷑.semꝑ ꝑtractādo ꝑtē maxie que iacet i
ter annū ⁊ vuluā.nā locus ille ē delectabilis locus. Et cū iā co
gnouit desideriū eius tūc ascendat suꝑ mulierē.⁊ exerceāt ad
ꝯplemētū.Et postq̄ꝫ ꝯpleuerit adhuc adhereat vir mulieri ꝑ
tꝑs iteꝝ.⁊ tādē amoueat᷑ q̄ete ab ea ip̄a semꝑ tenente coxas
eleuatas ⁊ strictas ꝑ hoꝛas duas. Nō tñ descēdat nisi ꝑus ꝑ/
ceperit coꝛrugatiōem matricis circa mēbꝝ viri ⁊ succionē q̄si
seis. Quo actu ꝯpleto q̄escat mulier in lecto ꝑ tres dies cauē
do a tussi ꝑcipue.Et dicebat Aui.viiij.de aīalibus auctoꝛitate
Aristo.ꝙ pꝛo vltia intentōe ꝯplenda post ꝑnᵐ impꝛegnatiōis
dꝫ inūgi vulua cū pice liq̄da aut oliba" dissolutis i oleo. Et ad
dit.Et ego dico ꝙ hoc ē foꝛte q̄ꝛ nā picis ꝯr̄ia est matrici in suo
odoꝛe.⁊ cū venit eius virtus ad matricē fugit ip̄a matrix in sur
suꝫ ⁊ claudit suū oꝛifiᵐ ⁊ nō pōt tūc exire sp̄ma. Et virt' alte/
rius medicine suā siccitate facit claudere oꝛifiᵐ mr̄icis. Et ad/
dit ꝯtinuādo.Et ista debēt fieri aliquātulū post tēpus ipꝛegna
tiōis q̄ꝛ exēpligr̄a ꝑ pꝛimū vel ꝭm diē.q̄ꝛ si statiꝫ fierent dānifi
carēt sp̄ma. Addit postremo. Et sp̄ma postq̄ꝫ nō exiuit.ꝑ.vij.
dies bñ retentū ē.Ex q̄bus dictis infero in mā duo coꝛrelaria.
Primū ꝙ odoꝛifera illo tꝑe ꝑ suꝑius ꝯueniūt ⁊ per inferi' no
cēt vt matrix in sursuꝫ eleuet᷑. Infero scđo ꝙ saltē per septem
dies ꝯtinuos dꝫ mulier q̄etari coꝛpoꝛe ⁊ aīo ēt cū mouetur ad
sellā moderatissime id faciat ⁊ ita cū obseruantia hoꝝ ⁊ reglis
supꝛadicti nisi cā fuerit occl'ta ⁊ ꝓpꝛietas ꝯr̄ia inter viꝝ ⁊ mu
lierē que aliq̄ñ cadit ꝓbabiliter fecūdabit vel nisi ēt fuerit ꝑti
cularis īfluxus suꝑ ꝑticularia loca ad ꝓhibitionē generatōis.
vñ laudabile ē ꝙ si cū obseruātia eoꝝ que dicta sunt mulier nō
impꝛegnet᷑ mutēt se ad alia loca.q̄ꝛ expiētia declarat ꝙ q̄dam
ciuitates sunt generatiue ⁊ quedaꝫ non ⁊c.

¶ Pꝛo fetu ꝯseruādo vsq̄ꝫ ad tꝑs debitū. Consiliū. .73.

D ꝯseruandū fetū i vtero vsq̄ꝫ ad tꝑs debitū ꝑtus.
a hec sunt obseruanda.
¶ Caueat᷑ a laboꝛioso exercitio.⁊ maxie ascendē
do. Ab eleuatōe ēt bꝛachioꝝ multa. Ab aere exces
siue caliditatis ⁊ excessiue frigiditatis. A nimia vigiª. A nimio
ieiunio. Uniuersal'r ab oībus īflamare potētibus.vt ab ira licꝫ
tristitia ⁊ timoꝛ plurimū noceant. Freq̄uēs ēt coitus plurimum
nocet. In cibis ēt vitanda sunt oīa acuta moꝛdicātia vt alea ce
pe poꝛri ⁊ huiusmōi.sinapis.acetū.sal.sp̄ēs.maxie pip.⁊ cro
cus.⁊ cinamomū.Et si indigentia sit sp̄ēꝝ sint sicut gariofili nus
muscata ⁊ macis secū semꝑ miscēdo ꝑtem coꝛiādroꝝ vel coꝛa
loꝝ. Dimittant᷑ vina potētia ꝑcipue alba ⁊ subtilia. A bꝛodia
libus etiam multis cauendum est ⁊ ab omnibus medicinis sol
uentibus ⁊ lenientibus.
¶ Pꝛo ꝯfectiōe laudo tꝑe ꝑ̄gnatiōis ꝯfectionē vt.j. ℞.sp̄ēꝝ
dyamargariton.℥.i.zuchari ros.℥.i.diabuglosati.℥.ß.cū siru/
po rosato fiat ꝯfectio de qua sumat᷑ coclear vnū in mane bis i
ebdomoda. Placet ēt si fiat cerotū ponēdū supꝛa renes.cū ē
ꝑ̄gnās vt.j. ℞.masticis.ʒ.ij.rose coꝛiandroꝝ.ꝑ̄ꝑ̄.balaustiaruꝫ
bistoꝛte.coꝛticū granatoꝝ.aā.M.ß.nucū cipssi.℥.i.ß.olei ma
sticis ⁊ citonioꝝ lotoꝝ in aqua acetose ⁊ plātaginis.aā paruꝫ
cum modico picis fiat cerotū.Et si ꝯtingeret post ꝑtum habeꝛ̄
doloꝛē circa doꝛsuꝫ vt dicit᷑ fiat fomentatio cum spongijs infu
sis in decoctōe vt.j. ℞.camomille melliloti aā.M.i.absinthij
abrotani.aā.M.ß.arthemisse.M.i.ß. cinamomi nucismus
cate.aā.ʒ.ij.bullant aliq̄bus bulitiōibus in aqua.⁊ ex illa fiat
fomentatio.Et si nō sufficit fiat iunctio vt.j. ℞.olei spice olei d̄
lilio aā.℥.i.ß.nucismuscate pulueꝛizate.ʒ.i.misce ⁊ de eo vnga
tur locus doloꝛis.Et hec sufficiant.

¶ Consiliũ pro quadã magnifica dña germana oĩ anno fecũdante ptu naturali cũ difficultate vrinãdi cũ mictu sanguineo ⁊ interdum sanioso. Consilium. 74.

Asus iste difficilis ⁊ intricat⁹ põt ꝓncipaliter poni sub rubrica fm. A. de difficultate vrine ⁊ retẽtione eius. Cuius cã ꝓncipalissima fuit ardor ⁊ pũctio vrine pẽdens ex mixtiõe colere cũ vrina. qđ declarat ex habitudine ei⁹ colerica macra: neqʒ suberat a pꝛio sanies vel lapis vel rasura i mẽbris vrinalib⁹: ⁊ post ardorem a dicta mã colerica pẽdentẽ successit excoriatio i dictis vijs renũ vł vesice: qđ manifestauit mictus sanguineus succedẽs. lʒ ꝯiũgeret cũ hoc in ꝓcessu debilitas ꝯtẽtiue ⁊ seqstratiue renũ. qm̃ addebatur nocumẽtũ hora mot⁹ sanguinis ad mẽbra. qꝛ añ tres vł quattuor horas diei. Nã ex snia Auic. in ca° mict⁹ sanguinis i signis ex debilitate renum talis sanguis multiplicat illa hora. Nã dixit. Signa ṽo mictus sanguis ex debilitate renũ absolute: ẽt qꝛ vrina añ digestionẽ sup. tertiã q̃ fit i venis ⁊ ad ventuʒ sup. nutrimẽti ad venas fm plurimũ ẽ aquosa. Addit cũ aũt cibus. i. sanguis ꝑuenit ad venas sup. vt inde nutriãtur membra tũc fm plurimũ fit exitus sanguinis ⁊ hũiditatũ grossaꝝ cũ vrina. ⁊ ẽ plurimũ vrina ei⁹ sicut lotura carnis grosse ⁊c. Et dans rationẽ ad hoc dixit. qm̃ ipe sup. remittat cũ eo qđ ad ipm currit de sanguine: ⁊ nõ discernet grossuʒ a subtili sup. pp debilitateʒ ipsoꝝ renũ vt supponit. Successit ꝯueniẽter post mictũ sanguinis mict⁹ saniei vt scribit i casu ⁊ multe q̃ztitatis. bñ declarat post excoriationẽ factã de vlcerib⁹ q̃ successerũt ⁊ maxime renũ pp exuberantiã saniei q̃ educit: ẽt qꝛ apparebãt vt ponit in cãu fragmẽta quedã rubea vt colligit ex snia amphorismi ⁊ comẽtatoris. Si sanguinẽ aut pus mingãt ⁊ squãmas ⁊c̃. Licet ẽt credat excoriationẽ ẽt factã supra vesicã ⁊ collũ eius pp vehemẽtiã doloris i exitu talis mãe: vñ aliquotiẽs videat atrocissime lamẽtari: qđ nõ sic fuisset si vlcus fuisset tãtũmõ in renibus pp vesicã esse mẽbrũ maxie neruosum. Vñ dicebat Aui. in ca° vlceꝝ renũ. Et vlcera qdẽ renũ minoris sunt malicie q̃ʒ vlcera vesice. Et infra dixit. Et qñqʒ associat dolor i vlceribus vesice cui ẽ cõmotio oĩ hora sicut pturiẽtis. Declarat ẽt nocumentũ ex vesica. ex eo ꝙ videbat in vrina mã mucissa: sicut gelatina vt scribit. nã talis mã rationabiliter nõ ẽ nisi de ea q̃ demãdatur a nã ad tutellã vesice: vt sic iacẽs media iter vesicã ⁊ vrinã ne acuitate vrine ledat vesica. Et ex dicta mã grossa ⁊ viscosa simul cũ sanie ⁊ forte sanguine coagulato in vesica. Interdũ fiebãt opillationes circa collũ vesice: vñ in totũ retinebatur vrina vel subtilissima distilabat: vt ẽt scribit in casu. Cuʒ ea tñ dispõne stat icolumitas matricis. Qđ declarat p̃gnatio multis vicib⁹ facta: cũ partu nãli: lʒ in postremis mẽsibus p̃gnationis magis grauaret in accidẽtib⁹ dictis: pp alligatõeʒ ⁊ cõitatem matricis cũ renib⁹ ⁊ vesica. nã embrione maiori facto cõprimebãtur renes dorsuʒ ⁊ vesica supius cũ matrix iaceat media inter vesicã ⁊ intestinũ rectũ. Et lʒ aliquotiẽs vt scribit i casu videret sana per notabile tp̃s qꝛ neqʒ sanguis neqʒ sanies emittebat. ex hoc nõ ẽ ꝯcludendũ vlcera nõ prefuisse. qm̃ aliquotiẽs in vlceribus nõ tm̃ renũ ⁊ vesice. sʒ ẽt in pulmone bñficio nature vel arte generant cruste vł escare supra ptes vlceratas. ⁊ pro eo tp̃e cũ pmanẽt taliter sigillata vlcera p escarã nihil sensibile de sanie vel sanguine emittit. Et cũ hoc toto cãu stante qđ ẽt scribit ꝙ in dicta muliere aliquotiẽs successit deiectio appetit⁹ cũ maxia virtutis ꝓstratione lipothomia ⁊ sincopi ⁊ nocumẽto fm cerebrũ: ⁊ hoc pp vehemẽtissimos dolores quos passa ẽ ex incessu vrine vel sanguinis vel saniei acutoruʒ per mẽbra lesa. Potuit ẽt euaporatio mãe saniose ad stomacũ ⁊ cor plurimũ coadiuuasse ad lipothomiã ⁊ sincopiʒ pp maliciã effumatõis. Et cũ his sit expeditus casus cũ verificatiõe accidẽtiũ positoꝝ in eo pꝛicipaliũ.

¶ Circa quã dispõnẽ vt minuat i malicia accidẽtiũ ponẽtur. pꝛio q̃ ad regimẽ i dieta magis ptinebũt. 2° ponent medicinalia magis i cãu valẽtia.

¶ Circa pꝛimũ lʒ ꝓma radix nocumẽti fuerit acuitas vrine ex cã colerica dicta. tñ ꝯueniẽter põt poni vna snia q̃ vʒ nõ tm̃ in dieta: sʒ ẽt i medicinalib⁹. Et ẽ dñi Aui. i cura vlceꝝ renũ i ꝓn° cũ dixit. Pꝛimũ qđ necessario ẽ i itẽdẽdũ i curatõe vlceꝝ renũ ⁊ vesice ⁊ sup. ardoris vrine adducẽtis ad dictas dispões ẽ equatio humoꝝ ⁊ declinatio eoꝝ. i. vt declinẽt ab amaritudine ⁊ bauracitate ad dulcedinẽ sup. moderatã vel insipiditateʒ vt ñ faciãt sup. dicti humores cũ sua acuitate ꝓuenire. vulnus post vulnus vel sup. excoriatõeʒ ⁊ post eã vlcus vt in cãu nr̃o ꝯtingit. Vñ addit ꝙ sup. ñ tm̃ equatio humoꝝ ꝯpositiue remittẽtibus acuitatẽ humoꝝ. sʒ ẽt dimissio oĩs acuti ⁊ amari ⁊ salsi ⁊ acetosi sup. est necessaria.

¶ Specialius ergo veniẽdo circa dietã in aere lʒ nõ possit dari regula determinata in regimine diete. sicut nec ẽt in medicialibus pp diuersitatẽ acñtiuʒ. tñ qm̃ plur^a nocumentoꝝ sumunt ex caliditate ⁊ acuitate. Ideo dʒ aer inclinari ad frigidũ. maxime stante macie cũ caliditate satis intensa naturali in ea. Et ita statio ad ignẽ ⁊ in locis calidis vt in stufis est multũ nociua. Ex hoc tñ nõ eligt aer intense frigiditatis. qm̃ per aerẽ frigidũ mẽbra vesice ⁊ circõstantia mẽbra plurimum ledunt. vt fuit snia Hipocratis in qnta amphorismoꝝ ⁊ comentatoris Galeni i illo amphorismo. Calidũ saniez faciẽs. Ubi dixit ad finẽ text⁹ ano pudẽdo vesice matrici. calidũ qdẽ amicum ⁊ determinãs sup. passiones istoꝝ membroꝝ. Frigidũ vero aduersuʒ. i. est eis ꝯrium ⁊ occidẽs. i. mortificãs eoꝝ debilem inatã caliditatẽ. Et ꝓinde aer ventosus quilibet in dictis mẽbris ẽ multũ nociuus. ⁊ maxie borealis. ⁊ p̃cipue si ad austꝝ sequat rarefactis mẽbris dictis. Fit ẽt ꝓbabile piculũ in electõe aeris multũ frigidi in hac dispõne ẽt fluente sanguine per dictas vias ꝓpter oppillationẽ que sequi ꝯsueuit ex coagulatiõe sanguis in vesica vel inspisatiõe saniei circa eã. vñ postea fit vel in totũ retentio vrine vel difficultas ⁊ distilatio eius. In passiuis ẽt qualitatib⁹ inclinet aer ad tempamẽtũ. Nã lʒ aer siccus in vlcerib⁹ videatur cõferr̃. tñ ex alia parte cõiungit acuitate mãe siue vrinalis siue saniose ad maiorẽ facit imp̃ssionẽ dolorosaʒ. Et ita caueat a statiõe supra plũas calidas. ⁊ ab adhesiõe pannoꝝ calidoꝝ circa dorsuʒ ꝓncipaliter pelliũ. ⁊ ꝓprius vulpium. ⁊ a strictura vestiũ supra dorsuʒ. Vñ si eius stratus fuerit supra mataraciũ ex cotto factũ ⁊ maxie in estate erit ꝯueniẽs. Et qñ aer p nãm accideret ad intensam caliditatẽ dẽret rectificari saltiʒ pticularis aer camere eius cum infrigidãtibus humectantibus vel exiccãtibus secũdum diuersitatem intentionum ex aspersione violarum rosarum nenufaris ⁊ similium ⁊ hec de aere. ¶ Circa motum vero dicat ꝙ omnis motus ducens ad flamatiõem nocet qm̃ ad acuitatẽ addit. ⁊ qm̃ in vlcerib⁹ in qbus necessaria est ꝯsolidatio maxie ꝯuenit quies ⁊ trãquillitas. Et de hoc dicebat. A. oʒ ꝙ adhereãt trãquilitati ⁊ quieti ⁊ nõ laborent q̃ztuʒ possibile ẽ: imo oʒ vt sint ꝯtenti exercitio ⁊ fricatiõe extremitatũ maxie sup. supioꝝ. Quod dico signãter qm̃ fricationes inferioꝝ ꝯuertẽdo mãs in deorsuʒ ad mẽbra lesa nocent. Et addit textus qm̃ nõ ẽ nociuũ in reb⁹ magis vlcerib⁹ quorũ necessaria ẽ ꝯsolidatio q̃ʒ motus. Quia tñ aliquotiẽs est necessaria expurgatio saniei q̃ iuuat aliquali motu: tũc illo cãu suaue exerci^m pedes factũ nõ discõuenit. Iuuat ẽt ad fortificationẽ mẽbroꝝ de quo dixit. A. de cura vlcerũ vesice. Et exerciciuʒ quidẽ nocet eis ꝓpea ꝙ acuit ⁊ supinflamat. Si aũt nõ facit idest iuuatiuũ ꝓpea ꝙ ꝯfortat mẽbruʒ. addit expiatur ergo ipm sup. vatiẽs paulatiʒ: ⁊ fiat in tp̃e ꝯueniẽti vt stomaco vacuo. Si ṽo nõ inflamat ⁊ sit necessaria mondificatio saniei fiat suaue exerci^m pedes: ⁊ suauis fiet in naui vel in vectatõe. Sʒ vbi hec nõ fuerint meli⁹ vt adhereat qeti membroꝝ inferioruʒ ⁊ fricationi membrorum superioruʒ fricando spatulas versus adiutoria ⁊ cubitos cõducẽdo versus manus. ¶ Et fm hoc ẽt sequit ꝙ somn⁹ est in casu magis iuuans q̃ʒ vigilie nisi cuʒ est necessaria expurgatio saniei. sʒ nullo mõ dormiat sup ventreʒ. lʒ ẽt supie dormire nõ ꝯueniat ꝓpter iflamationẽ mẽbroꝝ. Eligat ergo somn⁹ supra alteꝝ lateꝝ vt fm eũ sitũ 2^m quẽ minus dolet. Et tardet somnus a cibo per duas horas. ¶ Et quẽadmodũ dictũ ẽ de motu corporeo ⁊ qete. Ita intelligat ⁊ de motibus aĩalibus. Nã solicitudo ira furor ⁊ passiões inflamãtes multis nocẽt. tristitia ẽt ꝯuertẽdo mãs ad interius nocet. Sʒ in cãu bñ sperare ⁊ moderate gaudere cõuenit. Coitus tamẽ in hoc casu est maxime nocens qm̃ per eũ cõuertunt materie ad renes ⁊ fit inflamatio in eis ⁊ sequit maxia debilitas ad ipm. nã de eo dicit. A. Coitus nãqʒ nociu⁹ ẽ istis valde pp multitudinẽ motus ⁊ exerci^m sup. dorsuʒ i eo. Et đ debilitate ꝯtingente dicebat Rab. Moy. pticula. 7^a. nõ ẽ mirũ ꝙ hijs q frequẽtant coitũ debilitãtur qꝛ totũ corpus eũatur in eũatiõe ipa cũ eũentur p eũ spirit⁹ ⁊ humores: ⁊ ei addita est delecta° vehemens que sola ꝓncipaliter extinguit spiritualẽ virtutẽ ⁊ debilitat eã. Addit nã fuerũt qdã qbus supuenit vehemẽs delectatio ⁊ mortui sunt ob h. ¶ De inanitiõe dicat ꝙ lʒ supfluitas ⁊ repletio nauseatiuo sit multũ nocens. tñ ianitio ⁊ ieiunia vt ad

inflamatõez ducũt nocẽt. Lenitio tñ vẽtris quottidiana ẽ ne/
cessaria vt mãe q̃ ad renes ꝯuerti ꝯsueuerũt ad ptẽ oppositã
ꝯuertanꝛ ꝺ quo inferius diceꝛ in medicinalib⁹ magis. ¶ Nũc
vltimo ad cibũ ⁊ potũ deueniẽdo. ꝑma ponaꝛ regula q̃ est. d.
A. in talib⁹ dispõnib⁹ dixit ꝙ melioꝝ res dispõnis ciboꝝ quos
sumẽ ꝑcipiunꝛ ẽ vt sint tales quatenus ꝯcomitteꝛ eos lenitas
nãe: ⁊ ꝯtra° sitis. Et ita supple debẽt eligi cibaria insipida cũ
lenitate quadã ad frigidũ declinãtia vel tẽpata aliqualꝛ ab/
stersiua cũ ẽ purgatio saniei necessaria. Et qñ est purus ardoꝝ
sine sanie ex vrina vel sanguine: tũc oꝫ talia cibaria declinare
ad aliqꝺ viscosũ glutinosũ cũ humiditate aliq̃li tempata vꝉ
remisse dulcedinis. Et vbi ẽ intẽtio ꝯsolidatõis ⁊ exiccationis
vlceris oportebit dicta cibaria ẽt medicinalia paꝝ ad stip^m de
clinare. Et iõ vt dicebat A. in ꝑn. capꝉi. Et dimissio cõis acuti
⁊ amari ⁊ salsi ẽ necessaria. Et alibi dixit in fine capꝉi eiusdem
Et oꝫ vt euitẽt oẽ acetosũ fortis acetositatꝭ ⁊ oẽ acutum ⁊ oẽ
salsũ ⁊ oẽ ꝙ ẽ vehemẽtis dulcedinis. Nã vt dixit in ꝑn. capꝉi
de cura vlceꝝ vesice replicãdo similẽ sniaꝫ. Oꝫ vt ipsi deuitẽt
cibaria acuta salsa ⁊ acetosa vehemẽtis dulcedinis ꝯuertibi
lia ad colerã ⁊ sumãt cibos delectabiles cibos bonos ⁊ illos
qui faciũt ꝯglutinatõez sup. aliqualẽ in casu dicto. nã talia de
q̃bus dictũ ẽ salsa ⁊c. generãt acuitatẽ in hũorib⁹ ⁊ bauracita
tẽ: vñ ꝑ pte trãseũtes ad renes addũt ad acuitatẽ vrine ⁊ vl/
ceratõez ꝯñr. Nã vt dixit A. in capꝉo vlceꝝ vesice ⁊ in eo cui
assidue fit vrina acrida succedũt vulnera ⁊ vlcera. Cũ tamẽ
vt dictũ ẽ equatio humoꝝ ⁊ declinatio eoꝝ ab amaritudine ⁊
bauracitate ad dulcedinẽ sup. remissaꝫ vel in spissitudinẽ sit ne
cessaria in casu. Spãliter ergo descẽdẽdo cũ nõ est necessaria
mondificatio saniei oꝫ panis eius eẽ fact⁹ ex duab⁹ ptib⁹ fari/
ne frumẽti ⁊ vna pte ordei cuꝫ modicissimo furfure ⁊ sine sale
oio ⁊ modico frumẽto coctus ꝯueniẽter ⁊ nõ supflue. Quod
si ptes exteriores essent toste amoueanꝛ. Sꝫ vbi esꝫ intentio
mondificatõis saniei vel aptõis opillatõis circa collũ vesice:
tũc panis posꝫ eẽ magis fermẽtat⁹. Et si pinsareꝛ cũ aq̃ ꝺco/
ctõis liquiricie esꝫ electioꝝ ꝯpositio: imo vsus liq̃ricie in omni
cãu suo ẽ satis cõueniẽs. Nã ꝺ ea dixit Aui. in cura vlcerum
renũ. Et radici liq̃ricie iest exicatio ⁊ mõdifi° ⁊ matura° ⁊ glu
tina°. Valet igiꝛ ꝑ fercuꝉ ꝯueniẽter panata de illo pane facta
in brodijs carniũ ꝺ q̃bus ĩfra. Et farinata ꝺ farina ordei disso
luta in dicto brodio. Et siꝉꝛ far spelte. Et si itendamus ad mon
dificatõez sup dictis ferculis põt addi aliq̃d de lacte amigda
laꝝ dulciũ cũ modico zuchari. Et vbi itẽdimus ꝯfortatiõi ⁊ in
frigidatõi valꝫ ferculũ ꝺ pisto milij vel panici bñ cocto in bro/
dijs carniũ vt ĩfra. Et si semp ponaꝛ paꝝ zuchari albi nõ dis/
cõueniet. ¶ De olerib⁹ in casu valẽt olera ad frigidũ declinã/
tia vel tẽperata: sicut sunt malue spinachia lactuca portulaca
in estate. Et si fit mẽtio ad mõdificatõez aliqualẽ põt sumi ali
q̃d ꝺ sumitatib⁹ herbe feniculi ĩ modica tñ q̃ꝫtitate. Qñ tamẽ
esꝫ fluxus sanguis ⁊ necessaria ꝯstrictio tũc acetosa plantago
multũ ꝯueniẽt cũ alijs. Et ꝺ carnib⁹ siꝉꝛ valẽt carnes talꝛ q̃lifi
cate vt sunt carnes pulloꝝ cũ ẽ intẽtio magis ad alterãdum ⁊
pulloꝝ: qñ ẽt intẽtio ad putredinẽ mõdificãdaꝫ. Et carnes pdi
conũ sunt ad hãc intẽtõez excellẽtis ⁊ siꝉꝛ fasianoꝝ in hyeme
⁊ turtuꝝ qñ ẽ itẽtio ad ꝯfortatõez. Carnes aũt pipionuꝫ ⁊ q̃
leaꝝ ⁊ aliaꝝ auiũ q̃ nutriunꝛ ex iunipo vꝉ ficub⁹ ⁊ alijs calidis
oio euitenꝛ. De carnib⁹ quadrupedũ singꝉꝛ valẽt carnes cap
toꝝ oi tpe quo hñi pñt. ⁊ carnes daneloꝝ cũ ꝓprietate etiã ad
renes ⁊ vesicã: ⁊ carnes cuniculoꝝ ⁊ capriolorꝝ ẽt ꝯueniũt ⁊
ericij cũ ꝓprietate spãli. In hyeme. n. carnes caponum ⁊ ca
stratoꝝ vnius ãni: maxie cũ ẽ intẽtio ad mõdificatõez pñt ex/
hiberi. Carnes quoqꝫ vituloꝝ in estate dimittendo ptes pin/
gues ⁊ eligẽdo ptes neruosas maxie fluẽte sanguine sunt lau
dabiles imo ⁊ pedes ipsoꝝ si debite coquanꝛ in ista intẽtione
sunt ꝯueniẽtes. nã sũt boni nutrimẽti ⁊ facilis digõnis. 2° cañ.
capꝉo ꝺ pedib⁹. Carnes ẽt lepoꝝ lactãtiũ ꝯueniunt: ẽt valent
cũ ꝯfortatõe. Et si eẽt vehemẽtissimus ardoꝝ ⁊ pũctio tũc ptes
posteriores ranaꝝ colectaꝝ ĩ pratis in aq̃s fontalib⁹ currenti
bus decẽter cocte ꝯueniũt in moderato vsu. Et cũ ẽ intẽtio ali
cuius infrigidatõis cũ abstersiõe ⁊ nutricatõe valent carnes
ostracoꝝ debite ꝑparate abstergẽdo mucositates ꝺm artem.
nã in his oibus vt voluit Gal. in de alimẽtis ẽ virt⁹ q̃dã abster
siua. Et si pp difficultatẽ digõnis eaꝝ ⁊ debilitatẽ virtutꝭ dige/
stiue infirmi nõ possent debite digeri masticãdo reducanꝛ cum
alijs carnib⁹ electiorib⁹ de q̃bus supra cũ pistello massellando
⁊ ꝯterrendo cũ brodijs ꝯueniẽtibus ad formã potabilez. De
piscib⁹ aũt vbi virtus ꝯstaret ⁊ nõ esꝫ necessaria multa restau
ratio ⁊ ꝯueniẽter possent digeri valerẽt fere oia genera pisciũ
ꝑter pisces dure carnis ⁊ bestiales ex qualitate frigida eoruꝫ
attinẽte cuidã viscositati. Sed pisces psici dicti ⁊ temeli ⁊ simi
les coloris argẽti vt voluit Gal. ide ꝯferentibus ⁊ nocentibus
sunt inter reliquos electiores: ⁊ maxie si pisces fuerint petrosi
⁊ squamosi elixati ĩ aqua cũ modico vini vermilij sine spẽbus.
Oua ẽt sorbilia ⁊ pdices multũ ꝯueniunt nõ stãte nimia infla
matiõe. Imo de mẽte Alexandri si sumanꝛ tepida vt a gallina
educunꝛ nõ cocta cũ tota substãtia in punctiõe vrine pli^m affe
rũt iuuamẽtũ. Possent ẽt fieri aliqua saporamẽta ad ꝯseruañ
appetitũ cũ succo acetose. vel cũ vino granatoꝝ dulci. vel mo
dico succi rancij semp dulcorãdo cũ zucharo dimittẽdo sucos
herbaꝝ apitiuaꝝ oium. vt ẽ fenicul⁹ petrosiliũ spargi ⁊ similia.
Nã oia ꝓuocatiua ⁊ multiplicatiua vrine sunt ĩ cãu nr̃o vetita.
nisi cũ est intẽtio eductõis saniei ⁊ aptõis opillatiõis mãe ĩspis
sate circa vesicã. aꝉs pluri^m nocẽt oia talia. sꝫ in dictis cãib⁹ ali
q̃d de eis sumere ẽ ꝯueniẽs ẽt aliq̃d de dictis medicinis diure
ticis cũ offerenꝛ ea que sunt frigida ⁊ stiptica ad ꝯsolidatiõez
sꝫ in modica dosi exhibere ꝯuenit. ⁊ h̃ ⁊ in cibis ⁊ in medicinis
Et istũ cañ. ẽt posuit. A. in cura vlceꝝ ꝙ debẽt pticipare glutia
tione sup. fcã mondificatõe. per h̃ ꝙ dixit. Et opꝫ vt ꝯmisceas
cũ medicinis vlceꝝ oibus. ⁊ sup. cũ cibis medicinalib⁹ glutina
tionẽ faciẽtia. sicut sunt amiliũ ⁊ dragagãtũ ⁊ gũe frigide. Et
ponẽs rõnez dixit. nã glutinatio ẽ ex eis que ꝓhibẽt vlcera mi
nuta ab excoriatõe eoꝝ que trãseũt sup ea. i. acutoꝝ. Et qm̃ ta
lia difficulter transeũt ad dicta mẽbra. Idcirco paulo post ad
didit. Et oꝫ iteꝝ vt imisceanꝛ cũ eis diuretica sup. modica ⁊ me
dicine subtiliatiue sup. in modica dosi ne faciãt ꝑuenire ad ipsa
sup. mẽbra medicinas rectificãtes ⁊ singulariter. Sꝫ addit ⁊ ẽ
verbũ semp notañ ĩ hac mã. lꝫ ipe. s. medicie diuretice ipis no
ceãt. s. talꝛ infirmis ⁊ ꝯmoueãt ꝯuertẽdo mãs ad dicta mẽbra
lesa. Et ita pro regꝉa obserueꝛ ꝙ ꝓuocatiua nullo mõ exhibeã
tur nisi in modicissima dosi in dictis casibus. Et ẽ ab eis fugien
dũ tanquã ab inimico iterficiẽte. vt paulo post dicã cuꝫ erit ser
mo de potu. Et ita spargi ⁊ lupuli ⁊ melones ⁊ similia cõiꝛ ob
lata in dictis casibus de ardore vrie cuꝫ vlcere vel sine sunt a
q̃bus cauere oꝫ. nisi vt paulo añ dictũ ẽ. Ideo inter fructus vi
tenꝛ ficus ꝑcipue: ⁊ vue ois generis: q̃nimo ẽt ⁊ amigdale. lꝫ
laudenꝛ cũ est itentio mondificatõis saniei. ⁊ ita semina maio
ra cõia tñ in modicissimo vsu debent exhiberi pp id qꝺ ad re/
nes ꝯuertunt sꝫ alij fructibus mouẽtibus magis ad intestina ⁊
lenientibus ventreꝫ vt sunt pruna bñ matura ⁊ psica bñ matu
ra ⁊ ceresa ⁊ huiusmõi si per certũ tp̃s añ alia cibaria sumanꝛ
pce tñ leniẽdo ventreꝫ ⁊ ꝯuertẽdo mãs ad ptem oppositã vie
renũ in casu satis ꝯueniũt. Si ẽt sumanꝛ duo vel tres boli ꝺ pir
ris coctis in 2ª mensa cũ modico zuchari nõ ẽ disconueniẽs.
Sꝫ a citonijs caueñ ẽ cũ inter ꝓuocatiua ab auctoribus ꝯnu/
merenꝛ. Iam venieñ ẽ ad potũ in quo dicaꝛ cũ dño. A. ẽt ĩ ca
pitulo cure vlceꝝ renũ. ⁊ idẽ intelligaꝛ ⁊ de apostematib⁹ re/
nũ ⁊ vesice. Lꝫ oꝫ vt sit minoratio potus aque ⁊ per aquã itel
lexit vinũ ⁊ reliqua potabilia parata ꝯuerti ad renes ⁊ addu
cit rõem minoratõis potus. dicẽs vt minoreꝛ necessitas migen
di ⁊ minoreꝛ motus renũ ab eo ꝙ ꝑuenit ad eos sup. de hũori
bus per potũ ⁊ eoꝝ rõ. i. excoriatio per id. i. pp motũ humorũ
ex potu ꝯuertẽte hũores ad eos. nã de nã potus ẽ ꝯuerteñ ad
vias vrine. qꝛ sicut mã grossa ꝯuenienter educiꝛ ꝑ intestina ita
mã aquosa subtilis vt sic a nã deriuaꝛ ad vias ĩnũ. ⁊ iõ ĩ capꝉo
cure apostematũ ipoꝝ renũ dicit ꝙ oꝫ vt ꝓhibeas potũ aque
plurime. nã potus aqua plurie ñ euacuaꝛ sup. ẽt si frigida fue
rit q̃n laboraꝛ faciat renes suo incessu ⁊ motu ⁊ sup. ꝯducẽdo
hũores ad renes. cũ tñ vt ibidẽ dixit nõ ẽ vlceribus aliq̃d ita
ꝯgruũ sicut q̃es: ⁊ antea dixerat. nã ⁊ si aqua sit ꝯueniẽs sup. ĩ
ꝑncipio apostematuꝫ calidoꝝ appareat qꝛ ĩfrigidat ⁊ hũectat
apostemata calida. i. ꝓhibẽdo fluxũ mãe ⁊ remouẽdo malam
cõplexionẽ. veꝝ tñ cũ ẽ taliter ꝙ impellit ꝓuocatiõe. i. hũores
ꝑ ꝓuocatiõem ad renes ⁊ coartat versus eos. ⁊ ea que sũt ef
fusa ad latus ptis huius apostematis ad ꝯ̃rium vie suo motui
sup. de humoribus qui mouerenꝛ ad aliã viã. tũc nocumentuꝫ
eius. s. ꝓuocationis ⁊ potus aque ẽ sup ipius iuuamentũ cã q̃
litatis sue. i. supra iuuamẽtũ qꝺ ẽ natũ seq̃ ex qualitate aque ꝯ̃
ria ꝑ frigiditatẽ apostemate calido ẽt in ꝑncipio. Et ita de men
te sua colligiꝛ ꝙ in nocumẽtis viaꝝ vrine abstinẽdum ẽ a potu
quãtũ possibile ẽ qꝺ si necessaria fuerit potatio signaꝛ quasi ꝑ
totũ vt voluit Auic. blãdiẽdo sit in modicissima quãtitate. ⁊ h̃ si

ne sit potus de brodijs siue de aquis vł vino. Sꝫ ꝯueniẽs potus cũ cibo ẽ vt sit vinũ paucifeꝝ medij coloris remisse vinositatis ad dulce aliqualr̃ declinãs nõ ad acetosuꝫ mixtũ cũ aq̃ decoctiõis ꝯfectõis dragagãti. vel cũ q̃rit̃ mondificatio saniei cũ aq̃ decoctõis ligricie plus vel minus fm̃ vini potẽtiã ⁊ necessitatẽ restauratõis ⁊ egre consuetudinẽ. Et hec sufficiãt q̃ztũ ad regimen cibi ⁊ potus.

¶ Jaꝫ veniẽdo ad medicinalia cõmemoro vnã sniam dñi A. in ꝓn. cure apatũ renũ q̃ ꝯueniẽter trahi põt ad casuꝫ nostrũ cũ dixit. Initiũ curatõis apatũ calidoꝝ ẽ abscisio cãe p flobothomiam ex basilica si sanguis ẽ vincẽs. Et paulopost addit ⁊ p solutõeꝫ vẽtris ẽt si sunt illic humores acuti cũ sanguine vł sine sanguine. Hec ẽ pria intẽtio vt ꝯstat q̃ stat in equatõe humoꝝ acutoꝝ. Scda itẽtio ꝑficit̃ cũ diuertẽtibꝰ humores tales ad viã oppositã vie renũ vt ad viã secessus vł p vomitũ. Alia itẽtio erit ad ipsaꝫ dispõnẽ mõdificanᵒ vł ꝯstrigẽdo fm̃ exigentiã sit̃ cũ itẽtõe remissiõis doloris aliquotiẽs maxie molestãtis

¶ Primũ ergo de flobothomia. lꝫ sanguis in ea nõ sit vincẽs dicat̃ ꝙ ꝯstãte aliqualiter virtute leuis flobothomia d̃ vena basilica erit i cãu admodũ ꝯueniẽs. nã maxie ẽ faciẽs remissionẽ acuitatis humoꝝ ⁊ si nõ sit indigẽtia euonis sanguis ꝓncipalr̃ Et ꝓcipue valeret i casu qñ fieret mictus sanguineus ẽt diuertendo. Vñ si singulis. xv. diebꝰ vel circiter fieret leuis aptura vene. itelligẽdo sp ꝯstãte ṽtute: ⁊ extrahẽdo ꝺuas. ʒ. sanguis ñ vltra credo i cãu multũ ꝯueniret. ¶ Equatio ẽt humoꝝ fit cũ alterãtibus p interius sumptis remittẽtibꝰ acuitatẽ colere: sed nõ exhibeant̃ ea q̃ sunt ꝯductiua ad vias vrine. Et in hoc vꝫ sirupus de portulaca Mesue singlr̃ cũ aqua lactuce decoctionis seis maluaꝝ ⁊ berberoꝝ, sirupus ẽt factus ex decoctiõe iniubarũ sebestẽ ⁊ ordei excorticati erit cõueniẽs. Silr̃ ꝯfecᵒ facta loco siruporꝝ vt. j. valebit. ℞. zuchari violati dyaborigina- tiꝰ añ. ʒ. iς. diadragãti frigidi. ʒ. i. suci portulace cocte ⁊ depurate. ʒ. ς. carniũ tamarindoꝝ ⁊ sebestẽ ñ muffidoꝝ añ. ʒ. iij. cũ folijs. vj. argẽti fiat ꝯfecᵒ de qua sumi pt̃ coclear vnũ cũ didio in mane hora siruporꝝ. Ad istã intẽtiõꝫ valẽt epithimata ad epar ⁊ ad cor facta fꝫ cões descriptões ad alterãdũ ⁊ ad frigidũ.

¶ In intẽtõe aũt diuersiõis stãte facilitate ad võmẽdũ ꝯplet̃ ꝓprijssime intẽtio cũ vomitu qñ diuertit ⁊ euãt añtes mãs de quo dicit Sera. i caᵒ renũ. Et ego ñ narro laudẽ vomitꝰ pp euãtionẽ replõis visceꝝ tñ: imo pato vt dixit ꝙ qñ hõ vtit̃ eo assidue sanat̃ ex vlceribus velociter sanatiõe ꝯpleta. Et. A. dixit lꝫ vomitus quo vlcera renũ medicãtur addit ꝙ ẽ sufficiens ad id excusans ab alio: dꝫ tñ talis vomitus iduci suauiter cũ võitiuo leui ne fiat ꝯmotio agitatiua humoꝝ in toto: vt cũ pẽna intincta i olõ oliuaꝝ ⁊ aqua decoctõis seminis aneti. Quia tñ vt scribit̃ vñ eẽ debilis stõaci forte vomitꝰ quilꝫ i cãu ẽ suspectus. Sꝫ si fieret dolor pꝰ vomitũ oꝫ rectificare stõacũ saltẽ exteriꝰ cũ appropriatꝭ vt sacelatõibꝰ approbatꝭ ⁊ vnctõibꝰ ⁊c. Perficit̃ ẽt h̃ intẽtio diuersiua cũ ꝯuertẽtibꝰ ad viã itestinoꝝ: ⁊ p viã eoꝝ q̃ supponũt̃ p clisteria: ⁊ ẽt p ea q̃ supius. Per iferiꝰ põt fieri clistet̃ vt. j. ℞. maluaꝝ. M. ij. matꝝ violaꝝ floꝝ altee añ. M. i. ordei ⁊ furfuris frumẽti añ. M. ς. Et vbi esset magna flamma posset addi aliquid de lactucis ⁊ portulacis in decoctõe d̃ q̃ fcã colatura d̃bite q̃ztitatꝭ addat̃ cassie noui̾t̃ excte. ʒ. i. vł mellis violati. ʒ. i. fm̃ diuersitatẽ itẽtionũ in magis vł minꝰ abstergẽdo cũ vitellis duobꝰ ouoꝝ ⁊ cũ olei cõis ⁊ violaꝝ ⁊ seminis lini añ. ʒ. i. sine sale fiat clistere. Sepuꝫ ẽt irci vel capre ad linieñ i cãu ꝯuenit ⁊ si bis i ebdomoda saltẽ vtat̃ talibꝰ clisterijs erit ꝯueniẽs. Per supius ẽt ad eãdẽ itẽtõneꝫ laudo vt singulis octo vel decẽ diebꝰ adminus sumat d̃ cassia: nõ i forᵃ potus ne moueat̃ ad renes. sꝫ in forᵃ bolli vt. j. ℞. pulpe cassie ʒ. i. tapellet̃ subtilit̃ sine armilis pulpe sebestẽ ẽt depurato. ʒ. ij. granoꝝ berberoꝝ ad correctioneꝫ infłatõis cassie numero 4. vel. 5. ⁊ cũ zucharo albo oĩa simł reducant̃ in forᵃ boli. Et si displiceret cassia põt sumi d̃ ꝯfectõe diaprunis nõ solutiui vel diacatholicone damasceni ad eãdẽ dosiꝫ. Et gratior erit ꝯpositio si fiat vt. j. ℞. pulpe sebestẽ. ʒ. ς. tamarido. ʒ. i. passularũ nigraꝝ. ʒ. ij. pẽidioꝝ. ʒ. vi. fiat bolꝰ ⁊ ita ꝯplet̃ h̃ itenᵒ diuersiõis

¶ Circa aũt ipsaꝫ dispõnẽ ꝓncipalẽ si fuerit acuitas ⁊ põtio sine sanguine ⁊ sanie sufficiat ifrigidaᵒ cũ humectatõe isipida nõ cũ ꝓuocatiuis vt dictuꝫ ẽ i pria pte. Et in h̃ singlr̃ valẽt gũi arabicũ dragãtũ seia lactuce portulace vt papaueris ⁊ succꝰ ligricie ex his pñt fieri trocisci ⁊ exhiberi cuꝫ aq̃ lactis. Et qñ vehemẽtissimus essꝫ dolor oporteret vsq̃ ad opiata transire. Pro quo valẽt singlr̃ trocisci alkikingi. Rasis in antidotario almãsoris ⁊ singularissime ẽt valẽt trocisci ẽt eiusdẽ Rasis. xᵒ ꝯtinẽtis facti ad strãguriã siue sequãt̃ vlcera siue adbustioneꝫ vrine quoꝝ ꝓprietas ẽ statiꝫ se dare dolorẽ vt dicit ⁊ fiũt vt. j. ℞. iusquiami ⁊ opij añ. ʒ. ς. seis citruli ⁊ lactuce añ. ʒ. iiij. seis portulace. ʒ. iiij. fiant trocisci cũ aq̃ liquiricie uã de eis possunt exhiberi. ʒ. i. cũ aq̃ decoctõis ligricie. Et pñt dissolui i lacte ad sirigañ p deorsũ. Diapapauer ẽt ad hãc itẽtõeꝫ valet. Et qñ ꝯiũgit̃ cũ acuitate exitꝰ sanguis cuiꝰ retẽtio sit necessaria vltra flobothomias ⁊ reliq̃ oꝫ misceri q̃dã cũ stipticitate aliq̃li glutinatõꝫ faciẽtia vt sũt bolus armenꝰ terra sigillata arale ⁊ trocisci d̃ karabe ad h̃ sũt excellẽtes. Et oportebit magis infrigidare epar ⁊ renes ⁊ vesicã. qñ in prio casu remissiora tñ frigida debẽt poni circa vesicã q̃ꝫ circa epar vel renes: imo cũ frigidis semp dꝫ apponi aliqd ꝯfortãs caliditatẽ nãleꝫ vesice cuiusmodi ẽ lignũ aloes. Et ad sedationẽ doloris aliqd d̃ altea ⁊ camomilla vel anetũ. de quo dicit Auic. ⁊ fortasse necessariũ ẽ cã doloris vt apponat̃ in eis aliqd de papauere. Et cortices mãdragore sunt ꝯueniẽtes ad id. Et paulo añ dixerat in cura apostematũ. Et ex illo ẽ sup. medicamie vt emplastret̃ cũ pãno lineo infuso in oleis calefactiuis ⁊ illis in q̃bus ẽ virtꝰ aneti ⁊ altee sup. cũ alijs frigidis. Q̃d si educat̃ mã saniosa tũc intentio stat in mondificatõe saniei mondificãdo cũ aliqualr̃ leuibꝰ abstergẽtibus nõ tñ ꝓuocatiuis nisi remississime. imo cum mondificatione dꝫ eẽ aliqualis exiccatio absq̃ꝫ mordicatõe. Et de hoc ẽt dicit Auic. in cura scabiei vesice in prio oꝫ vt administrent̃ mõdificatiua abstersiua que sint de exiccatiuis absq̃ꝫ mordicatõe Inter medicialia singulariter hic laudat̃ aq̃ lactis de q̃ dicit Raſ. xᵒ. ꝯtinẽtꝭ. q̃d nõ ẽ aliqd melius aq̃ casei i his locis i hac intentiõe qñ laudat hec loca violent̃. Nõ exhibeat̃ tñ i pluria quãtitate pp id ꝙ dictũ ẽ. Et qñ apparuerit sanies mõdificari erit intendẽdũ cũ ꝯfortantibus magis ⁊ stipticis. non tñ p superiꝰ: sꝫ ẽt p inferius siringãdo. Et qñ ptes ille sunt multũ lese vt supponit̃ ⁊ oẽ ꝙ incutit̃ si fuerit aspum multũ nocet. Idcirco ordinãdũ ẽ sief. in cãu ꝯueniẽs q̃d faciat ad mondificatiõeꝫ ẽt ad ꝯsolidationẽ fricãdo dictũ sief sup cote cũ lacte vel aqua plãtagis fm̃ diuersas intentões fiat vt. j. ℞. sarcacole q̃ttuor diebus nutrite in lacte mulieris q̃ter in die lac renouãdo. ʒ. vj. ceruse amili plũbi vsti tucie bñ ꝑparate. añ. ʒ. i. floꝝ nenufaris violaꝝ seis lactuce. añ. ʒ. i. ς. opij iusqami albi añ. ʒ. ς. croci. ℈. i. fiãt sief. cũ emulsiõe papaueris albi ⁊ de eis fricet̃ sup cote vt dictũ ẽ. Et si vnget̃ intra vesicã cũ. ʒ. i. ς. vel. ij. dissoluẽdo duos vel tres sief. pro vice in dicto liquore ⁊ querat̃ orifiᵐ colli vesice in vulua versus ptem supiorẽ per duos digitos iterius. Erit ẽt ꝯueniẽs ad mitigationẽ doloris circa illas ptes vt fiat fomentatio cũ filtro vel pãno lineo infusis in decoctõe vt. j. ℞. maluaꝝ radicũ altee añ. M. i. radicũ nenufaris ⁊ seminũ eiꝰ. añ. ʒ. iij. melliloti camomille añ. M. ς. granoꝝ alkikingi. ʒ. ς. calami aromatici. ʒ. ij. buliãt in aqua cõi debite quãtitatis aliquot bulitõibus ⁊ ex ea fiat fomentatio vt dictũ ẽ. Põt ẽt fieri inũctio ad dictas partes cũ vnguento vt. j.. ℞. olei violati olei amig. dul. mucilaginũ altee fenugreci ⁊ citonioꝝ. añ. ʒ. ς. olei mirtiloꝝ. ʒ. ij. cũ cera alba fiat vnguẽtũ. Et si fierẽt opillatiões in dicta via p ingrossationẽ humoꝝ vel saniei in dicta via vł sãguinis coagulati. tũc fiãt fomentatões humectatiue cũ modica caliditate vt ex altea camomilla, fenugreco pitaria senationibus ⁊ semine lini ⁊ huiusmõi: apponẽdo ẽt i unctionibꝰ aliqd de oleo de lilio ⁊ amigdalaꝝ dulciũ cũ modico croci infundendo zirbũ adipinũ castrati vł capreti ⁊ ẽ electior i dicta d̃coctione ⁊ tepidũ supponere. Et his suꝫ ꝯtẽtꝰ. Et sit oiuꝫ factori laꝰ.

¶ Pro vlcere in collo m̃ricis versus os intrinsecũ i quadã domina spectabili de burgundia. Consilium. .75.

Casus iste vt ex accidẽtibus scriptis ⁊ verbo relatis ẽ apostema vlceratũ in collo m̃ricis. ⁊ ad hoc causãdũ pro cã ꝓmitiua fuit ille cãus sup scallã: de quo in cãu significatũ ẽ: q̃ꝛ ꝓpter vehemẽtẽ dolorẽ mã ad locũ illũ lesuꝫ atracta ⁊ mẽbro debilitato ibidẽ retẽta fuit ⁊ a virtute mẽbri nõ ꝯuenienter regulata cãuit dictũ apostema ⁊ ad collectionẽ venit tãdẽ: ⁊ instrumẽto cirugico fcã solutiõe ⁊ tandẽ nõ ꝑfecte curato apostemate remãsit vlcus i ꝙ plerũq̃ꝫ cadit apa quodlibet m̃ricis. ptim pp mẽbri debilitatẽ: ⁊ ipsius aptitudinẽ ad supfluitatũ receptionẽ a toto ptim ẽt q̃ꝛ propter aliqualẽ dñaꝝ erubescentiã vel pudoreꝫ nõ ꝑmittit̃ vt ꝑfecta sanatio fiat. Et exinde colligantia m̃ricis cũ dorso ⁊ renibꝰ an

chis stomaco corde cerebro vesica itestino maxie recto ⁊ mus
culis coxaꝝ. Hec membra ēt in ꝓprijs opationibus remanent
lesa. vn̄ nōbiliter renib⁹ dolet. ⁊ aliqñ nō pōt ambulare ⁊ con
sequēter vicinitate vesice pp lesionē. ꝯtentiue vesice nō pōt ni
si modicā vrinā ꝯtinere. Neqꝫ incōueniēs foret ꝓpter imedia
tā cū vesica vicinitatē vt aliqua ps saniei presudationē ad ve
sicā deriuata ⁊ nō debite mondificata i vesicā ipresserit nocu-
mentū ⁊ ita vt in eandem vlceratōem causauerit. Et hoc esset
primo deterius propter inquam dictum vlcus continuo manē
te virulentia vel sanie per colluꝫ mr̄icis versus extremū eius
orifi^m ⁊ distilāte vrina ꝑ porū extremū colli vesice. ꝑ ipm collū
mr̄icis ad exitū abstersit mām oēm virulentā siue saniosam cui
obuiat in collo matricis existētē. Et exinde apparet turbida vri
na saniosa vel virulēta: ēt nō existēte vesica lesa. Et nō incōue
niret iterdū apparere vrinā sanguineā: vt si existēte vlcere cor
rosiuo corrodaꝉ aliqua ps venosa. Possem ꝑ signa ⁊ euidētia
manifestare casuꝫ fore talē. sꝫ qꝛ in hoc mō cū paucitate vtili
tatis eēt multū laborādū ñ pro nūc lati⁹ ad h⁹ laborādo isistā.
¶ Pro cura igiꝉ vl' saltē aleuiatōe huius male dispōis obser
uato debito pri⁹ regimine in sex reꝝ dieta nō naturaliū. ponaꝫ
ꝯsequēter regimē curatiuū. Et qꝛ ꝓncipalis intētio ē ad vlcus
qd̄ vt sic indiget exicatiuis: ⁊ ꝭa intētio ē ad cām ipsius corosinā
q̄ vt arbitror ē ſ'ra nitrositate ⁊ salsedine pticipās. Jō prio cir-
ca collectōeꝫ aeris. Sit aer habitatōis ipsi⁹ satꝭ tempat⁹ i acti
uis ad sicū tñ declinās. Cauēduꝫ igiꝉ ab aere calido. Vn̄ tpe
hyemis ñ multū approximet igni neqꝫ stet i stuffis neqꝫ i aere
specieb⁹ aromatizato neqꝫ vbi sit multitudo fumi sꝫ teneaꝉ in
solario i camera bn̄ clausa cū modico igne ⁊ sit ignis ex lignis
salicū. Cauēdū ēt tpe estatꝭ a caumate sꝫ rectificeꝉ aer cū san
dal' corticib⁹ citri. rosis i copia vl' cū aspsione aque rosate per
camerā vel aq̄ fontis cū magna pte aceti. Cauēdū tñ gnāliter
ab oi aere vētoso qꝛ lꝫ aliquo mō conuenire videaꝉ manifesta
qualitate tñ ledēdo mēbra neruosa plus nocet quā iuuat ⁊ h̄
de aere. ¶ Circa cibū ⁊ potū ñ pōt poni regula in electiōe ci-
borum nisi negatiua vt. s. cauēdū sit spāliter ab oi salso pūgiti-
uo ⁊ acuto: ⁊ ab oi eo ꝙ cū comediꝉ iprimit acuitatē in ore vt
spēs aleū ⁊c. ⁊ ab oi ēt vehemētis dulcedinis pp ipi⁹ facilem
ꝯuersionē in colam. Affirmatiua vͦ regula dari nō pōt. qꝛ a^a
cōueniret stāte vlcere sordido. ⁊ alia stante mōdificato. ¶ Est
itaqꝫ ꝯsideranꝉ ꝙ ab vlcere: vel educiꝉ mā multū saniosa vl' vi
rulenta mali odoris: vel educiꝉ mā modice malicie imo vl' fere
nihil educiꝉ stāte remisso dolore: vel educiꝉ sanguis purus vel
satis purus. ⁊ sic arguamus de mōdificatōe facta ab ipso vl
cere. Si primo mō educaꝉ mā saniosa vel male qualitatis: eo
casu ꝯueniūt cibaria qbus cū hoc ꝙ sunt boni nutrimēti cōiun
gatur ēt aliqualis virtus ablutiua vel lauatiua. Et si nō appa-
ret sanies vel virulētia. sed ꝯstaret de mōdificato vlcere ex ca
su ꝯpetūt cibi ad stipticū ⁊ glutinosuꝫ magis declinātes. Ge-
neraliter tñ oēs cibi debēt eē boni chimi ⁊ bone qualitatis isci
pidi vel aliquo mō ad dulcia declinātes. Specialius tñ descē
dendo in ꝓmo casu apparēte mā virulēta sit panis fact⁹ ex dua
bus ptibus farine or. mūdi ⁊ electi ⁊ vna parte furmenti electi
cū modico fermēto ⁊ mīmo salis ⁊ si in eodē sit aliqd furfuris
ñ incōueniēs ē. Jn scd̄o tñ casu pōt fieri panis ex maiori quā
titate frumēti ⁊ minori ordei ⁊ mīma pte fermēti cū ablatione
in totū ⁊ furfuris ⁊ salis sit bn̄ coctus vtrobiqꝫ cū ablatiōe pti
um corticaliū duoꝝ vel triū dieꝝ ad plus. Circa carnes i prio
casu cōueniūt carnes vituloꝝ arietū ⁊ pullaꝝ ⁊ gallinarū iuue
nū. Caro ēt capti iuuenis vꝫ. Et ista oia hic elixenꝉ ⁊ nō assen
tur. Nō incōuenit ēt aliqñ vti pdicib⁹ vel fasianis. Jn scd̄o vͦ
cāu ꝯueniūt carnes ad stipticū magis declinātes vt aues pue
oēs mōtane. Perdices aūt ⁊ fasiani i hoc casu p̄cipue ꝯue-
niūt: carnes ēt vituloꝝ nō nimis ꝓpinquoꝝ gnātiōi ⁊ maxime
neruose ⁊ cartilaginose ⁊ carnes puloꝝ exercitatoꝝ. Felicita-
biꝉ tñ opatio si iste carnes erūt assate magis q̄ꝫ elixate. Jm-
positis ēt qbusdā ad stipticū ⁊ glutinosuꝫ declinātib⁹ vt coriā-
dris sandalis citrinis dragaganto granis granatoꝝ ⁊ hmōi.
Ex qbus ēt itrātib⁹ nō incōuenit iterdū facē aliq̄ salsamēta cū
amigdalis apposito modico zuchari ⁊ agreste. Et hec d̄ carni
bus nō cōmemorādo a qb⁹ abstinēdū ē spāliter vt ex his itel-
ligaꝉ qd̄ ab oib⁹ alijs sit abstinēdū ⁊c. Jn dieb⁹ aūt qb⁹ carnes
nō comeduntꝉ in ꝓmo cāu. i. stāte necessitate mōdificatōis vlce
ris valēt oua gallinaꝝ sorbilia cocta i aqua cū testa sine sale ⁊
accupata in aq̄. Valet ēt ꝓ ferculo electo pānis coct⁹ bn̄ subt
lis cū modico olei ⁊ lacte amigdalaꝝ dulciū cū modico zucha

ri. Nō laudo in isto cāu multū pisces: sꝫ in scd̄o cāu magis lau
do pisces q̄ꝫ oua. Et lꝫ pisces squamis carētes vt magis glu
tinosi ad ꝓpositū facē videanꝉ magis q̄ꝫ squamosi: tñ pp alia
nocumēta apta induci magis laudo pisces petrosos vel squa
mosos alijs. Et in hoc casu ꝯpetit exhibitio casei recētis modi
co sale pticipantis. Jn prio tñ casu nō. Et generaliter nūquā
ꝯpetit caseus antiquus. Jnter olera autēꝫ in ꝓmo casu valent
ea q̄ ad humidū aliquo mō declināt: ⁊ in scd̄o q̄ ad stipticuꝫ ⁊
glutinosuꝫ. Nūquā eligēdo herbas calidas siue aromaticas.
Valent igiꝉ p^o in prio casu spinachia lactuca ⁊ aliqd petrosilij
spargi ēt videnꝉ bn̄ ꝯuenire. Jn scd̄o cāu magis valet portula
ca ⁊ p̄cipue plantago buglosa borago ⁊ huiusmōi. Et ex va-
ria mixtura dictaꝝ herbaꝝ. ꝭm cāus exigen^am p̄t fieri varia p̄
paratio cibarioꝝ. Jnter fructus vero vitenꝉ general'r fructus
calidi p̄cipue ficus que ꝓpter lactici^m quoddā occultū i eis vt
voluit. d. Auic. vlceribus maxie inimicanꝉ. Cauenꝉ ēt ab vuis
auellanis ⁊ huiusmōi. Jn prio cāu nō incōuenit aliqñ vti pru-
nis bn̄ maturis vel psicis vel amarenis ad remittēdū nitrosita
tē ⁊ salsedinē māe virulēte. Sꝫ pro regula sumanꝉ añ cibū ad
minus per horā ꝭm doctrinā. Ga. in de alimētis. c. de prunis i
fine. Amigdale ēt ꝯueniūt qūocūqꝫ. Jn scd̄o vero cāu magis
valēt pira nespila granata muza ⁊ huiusmōi. De vino magis
eligaꝉ in ꝓmo cāu vinū al. ⁊ subtile mxtiū cū aqua decoctionis
zuchari seminū cōium frigidoꝝ ⁊ liquiritie. Et i hoc ꝭo cāu ma
gis valet vinū nigrū ad stipticū aliqūo declinās mistū cū aqua
decoctōis coriandroꝝ. pp. ⁊ dragagāti ⁊ modico zuchari. Et
general'r cauenꝉ ab oibus vinis magnis ⁊ potentib⁹ declinādo
semp ad paucifera magis ⁊ minus ꝭm vini po^am ⁊ hec d̄ cibo
⁊ potu. ¶ De motu ⁊ qete dicaꝉ ꝙ lꝫ qes sit necessaria in omni
vlcere remouēdo. tñ stāte vlcere sanioso indigēt mundificatiōe
⁊ maxime in matrice vt in cāu nr̄o. Cōuenit igiꝉ aliqualis mo
tus localis. Jdcirco existēte indicatōe ad mondificatōeꝫ com
petit aliquādo motus. Vbi facta mondificatōe stāte intentiōe
ad ꝯsolidationē ꝯpetit qes opposita illi motui. Et necessaria ē
loco exercitij fricatio extremoꝝ ⁊ maxie mēbroꝝ supioꝝ magis
q̄ꝫ inferioꝝ ꝓpter in o^m diuersionē. Vnde laudo singulo mane
facta ventris lenitiōe vel nāliter vel artificio vt. j. videbiꝉ fiat
fricatio totius corporis ꝓmo leuiter incipiēdo deinde intēden-
do magis circa spatulas ⁊ brachia: ⁊ sic supplebit vices exer
citij cū ꝓpter ꝯsolidationem vlceris sit iniūcta qes localis. Et
hoc est obseruādū ⁊ nūq̄ꝫ relinquenꝉ qꝛ in hoc pendet maxima
radix cure. ¶ Et ex hoc intellecto pōt patere qd sit dicendū d̄
somno ⁊ vigilia qꝛ somnus attestaꝉ qeti ⁊ vigilia motui 2^a. ꝓ.
Stante igiꝉ indicatōe ad mondificādū amplior ꝯpetit vigilia
q̄ꝫ somnus. imo tūc mediocris exhibeaꝉ somn⁹ ne pp retentio
nē illaꝝ prauaꝝ māeꝝ ⁊ ipaꝝ esfumationē ad principalia mē-
bra sequanꝉ inde nōbilia nocumēta. Sꝫ vbi sit maior itētio ad
ꝯsolidationē fcā mondificatiōe maxie ꝯpetit somnus ad ꝯfor
tatiōem opationis naturalis mēbri lesi. Sit tñ regula in somno
vt nō dormiaꝉ imediate post cibū sꝫ saltēꝫ transactis duabus
horis ⁊ in ꝓncipio somni fiat aliqualis leuis fricatio ad plātas
pedū. ¶ De ianitiōe vero ⁊ repletiōe sumarie dicaꝉ ꝙ ois i-
moderata repletio maxie nocet. Et plus est declinādū ad iani-
tionē quā ad repletionē. Veꝝ qꝛ iaꝫ ꝯiungiꝉ virtutis debilitas
ꝓpter ꝓlixitatē ⁊ longitudinē morbi cū forti attractiua mēbro
rū ꝙ manifestaꝉ ex vehementi appetitu ipsius. laudo vt cibus
ptiaꝉ ita vt si solebat bis tm̄ in die nāli refici ter reficiatur ita vt
singulis. viij. horis dando ptiꝫ. d̄ cibo reficiaꝉ. ¶ De aialibus
quoqꝫ passionibus dicaꝉ breuiter ꝙ oēs ꝯpassiōes nocēt p̄ter
gaudiū ⁊ leticiā qbus iterdū vti ꝯuenit. Vn̄ ꝯuersatio cū ami-
cis ⁊ audire instrumēta sonora ⁊ cant⁹ suaues vl' melodias si
hora ꝯueniēti afferanꝉ ꝯueniūt. nō afferanꝉ imediate post ci-
bū sꝫ transactis trib⁹ vel q̄tuor horis a cibo. De coitu vͦ vlti
mo dicaꝉ ꝙ oi modo ē ab eo abstinēdū. qꝛ ipsius vsus celebra
ri non pōt in cāu nr̄o sine maximo ⁊ nōbilissimo nocumento. Et
hijs suꝫ ꝯtentus pro regimine diete.

¶ Ad medicialia tādē veniēdo duplex insurgit generalis intē
tio vna. s. ad añcedēteꝫ cām. alia ad ꝯiunctā dispōeꝫ. Pria āt
triplici instrumēto ꝑficiꝉ vel q̄rto prio. s. diuertēdo cām ad op-
posi^m. scd̄o. s. mām digeren^o. tertio eandeꝫ digestā euāando. q̄r
to membra ꝯfortādo. ¶ Ante has tñ vna ē cōis in oibus mā-
libus morbis que est lenitio ventris ⁊ materieꝝ cōium eductio
que ꝑficiꝉ primo cū clisteri cōi fcō vt. j. ℞. cassieꝉ. de cānis no
uiter extce mellisrosati pulueris zuchari. añ. ℥. i. salis. ʒ. ij. olei
cōis. ℥. iij. cū decoctōe furfuris frumēti ordei maluaꝝ. qd̄ suf-

ficit fiat clistere. Habēdo semꝑ mēti qđ in isto cāu nunq̃z ꝯue
niūt clisteria fortia in qbus intrēt hyere vel ellectuaria alia for
tia ne vicinitate mēbri lesi ad itestinū rectū ꝓpter acutā qualita
tē clisteris lederet mēbꝝ iam debilitatū. Est ēt memorandū vt
nō sint nimie quātitatis sed. xviij. ℥. ad plus ne ꝓpter extēsionē
factā in itestino recto a quantitate clisteris fiat ꝯpressio ⁊ nocu
mētū loci appropriati vel ꝓpter ꝯpressionez loci fiat expressio
clisteris ⁊ sic frustra laborarem⁹. Quo facto clisteri sequenti
mane exhibeat lenitiuū ꝑ supius vt. j. ℞. cassie piguis nouiter
extracte ⁊ electe. ʒ. i. dyaprunis n̄ solutiui. ʒ. ß. cū aq̃ đcoctio
nis prunoꝝ coraloꝝ sebesten tamarindoꝝ qđ sufficit fiat potio
Qua fcā mōdificatōe ꝑ diuersiōe māe laudo ꝑus si virt⁹ ꝯsen
tit vt fiat leuis flobothomia ex basilica dextri brachij extrahē
do q̃ttuor vel qnq3. ʒ. sanguis. Et si nō possz tollerare pp vir-
tutis debilitatē fiat in saluatela manus extrahēdo vsq3 ad. ℥.
iij. quo fcō post tres vł q̃ttuor dies: nisi stet stomaci nimia đbi-
litas. ꝑcipue in hoc cāu ꝯpeteret vomit⁹ sz leuis fiat cuz iposi
tōe pēne inuncte oleo i gulā post sumptū cibū diuersaꝝ reruz
vnctuosaꝝ ꝑ mediū hore facto ipso vomitu clausis oculis ⁊ li
gatis cū binda ⁊ post horā sumat frustrū panis paꝝ assatū in
fusuz i modico vini stiptici ⁊ post mediā horā ei⁹ sumat prādiū
⁊ leue. Et si tal' vomit⁹ fiat bis in mēse ꝺz ordinē dictū plurimū
iuuabit. ¶ Pro expediēda scđa regl'a sumat sirup⁹. v. vel. vi.
vicib⁹ vt. j. ℞. sirupi violati simplicis mellisro. sirupi đ fumoter
re. ań. ʒ. ß. aquaꝝ boraginis endiuie ⁊ lupuloꝝ misce quo ꝯti
nuato. Pro expediēda alia itētōe ad eūandū māz fiat medi-
cina vt. j. ℞. mirabolanoꝝ citrinoꝝ. ℥. i. ß. kebuloꝝ ⁊ indoꝝ ań.
℥. i. infundāt i aqs lupuloꝝ feniculi ⁊ fumiterre decoctōis pas
sulaꝝ epithimi ⁊ violaꝝ ⁊ dimittāt in ifusiōe p. x. horas. Dein
de fcā exꝑssiōe addat exꝑssiōi cassie nouiter extracte ⁊ electe
℥. vi. ꝯfectōis amech ⁊ diasseniconis. ań. ℥. i. ⁊ fiat potio. Et si
magis placeret i forma pillulaꝝ fiāt pillule vt. j. ℞. pillulaꝝ đ
fumoterre pillulaꝝ indaꝝ. ań. ℈. ij. cū mellerosato formētur pil
lule. Quib⁹ assumptis vł aliquo supradictoꝝ solitiuoꝝ post. vi.
horas iā fcā ꝯueniēti ꝑ secem evacuatōe sumat lauatiuum vt
j. ℞. aq̃ decoctōis or. ⁊ acorū ciceroꝝ rubeoꝝ. ʒ. viij. zuchari
vni⁹ cocte. ℥. ß. misce ⁊ calidū sumat. Et post horā assumptio-
nis sumat leue prādiū cū cibis đlicatꝭ vt supra. Seq̄nti v̄o die
in mane sumat ꝯfectio vt. j. ℞. diabuglo. ʒ. ß. zuchari ro. ʒ. ij.
misce ⁊ ista sufficiāt ꝑ remouēda cā ante. Laudo tn̄ ꝙ in duo
bus vł trib⁹ mēsib⁹ fiat tal' eūatio. ¶ Pro ꝯplen^a v̄o 4^a inten
tōe vt ꝑ ꝯfortatōe membroꝝ fiat ꝯfectio in morsellis vt. j. ℞.
spēꝝ dyarodon đscriptōe cōi. ℥. ij. spēꝝ triasandaloꝝ ⁊ aroma
tici rosati sine musco ań. ℥. i. cū zucharo albo dissoluto in aquis
fumiterre ⁊ lupuloꝝ qđ sufficiat fiat ꝯfectio in morsellis. ⁊ fiāt
morselli. ℥. ij. ꝑ quolibet ⁊ sūmat vnum singula vice semꝑ ante
cibū ꝑ horā. Ad hoc ēt valet electuariū factū vt. j. ℞. dyabu
glose manuscrpi cū perlis ań. ʒ. ß. cum sirupo đ succo acetose
fiat ꝯfectio ⁊ ex his ꝯplet itētio oīs q̄ hr̄ ad cāz ancedētē.
¶ Veniēdo aūt ad cāz cōiunctā ⁊ magis imediatā oz aducē
q̄dā q̄ ꝑ supius exhibita valēt: ⁊ q̄dā ꝑ inferius. lz ea q̄ ꝑ infe-
rius exhibent multo maiorē afferāt vtilitatē q2 imediate attin
gūt ad mēbruz lesuz q̄z ea q̄ ꝑ supius. Vtraq3 tn̄ ⁊ ꝑ supius
⁊ ꝑ iferius diuersificari oz ꝺm variā ⁊ ꝯriā intētōez q̄ sumit in
cura: q2 aliqn̄ stat intētio đ abstergēdo apparēte sanie ⁊ viru
lētia: ⁊ aliqn̄ đ ꝯsolidādo ⁊ glutinādo vt mondificato iaz vlce
re ⁊ apparēte vero sanguie. ¶ In prio igit cāu ꝑ supius ⁊ ꝑ
iferi⁹ exhiberi pn̄t ⁊ sirupi ⁊ ꝯfectiōes vt. j. ℞. mell'ro. collati
ʒ. i. sirupi de bisancijs. ℥. i. ß. cum aquis eupatorij matricarie
⁊ lupuloꝝ fiat sirup⁹. Et si expedit magis ꝓuocare ⁊ abstergē
pōt addi sirup⁹ đ duab⁹ radicib⁹ vł đ oib⁹ sine aceto addendo
decoctōis supscriptaꝝ aq̃ꝝ modicū đ radice yreos ⁊ aroma
tizādo modicū cinamomi vel croci nisi fuerit ꝯiuncta nimia in-
tensa caliditas. Loco vero ꝯfectionis ꝯueniret ꝯfectio dianisi
vel de seminibus. Et si timeret nimia apertio posset apponi de
spēbus triasandaloꝝ vel rosate nouelle simul cū p̄dictis: ma-
gis ⁊ minus ꝺm maiorē ⁊ minorē indicatōez de mōdificando
vel nō mōdificādo. Et loco ellectuarij ꝯpetit dyalacca vł dya
curcuma exhibēdo. ℥. i. cuz modico vini subtilis. Et si placeret
refrāgere nimiā apitionē posset addi aliqd de zucharo rosato vł
dyabuglo. ¶ Si v̄o eēt itētō ad ꝯsolidādū ⁊ ꝯglutinādū ⁊ pro
hibēdū fluxū sanguis isto cāu ꝑ supi⁹ valerēt sirupi de agresta
⁊ portulaca de citonijs de ribes de mirtis ⁊ huiusmodi cum
aqs plātaginis ⁊ buglose bursepastoris portulace ⁊ absintij.
Aromatizatis sirupis cū sandalis coriādris p̄paratis coralis
rub. dragagāto ⁊ similibus. Et ex hijs artificiosus medic⁹ sciet
componere sirupos magis ⁊ minus stipticos ꝺm maiorē ⁊ mi-
norē necessitatē. Loco vero ꝯfectiōis ꝯueniūt ꝯfectōes facte
ex spēbus triasandaloꝝ trocis. de spodio cū semine acetose de
terra sigillata cū aqs suprascriptꝭ faciēdo magis ⁊ min⁹ stipti-
cas ꝺm variā intentionē. Et si placeret facere i forma ellectua
rij pōt fieri ꝯpositio trociscoꝝ supradictoꝝ cuz zucharo rosato
veteri ⁊ icorporare cū aliquo supradictoꝝ siruporꝝ stipticoruz.
Et qn̄ talia nō sufficerēt ad ꝓhibendū sanguinis fluxū. liceret
exhibere singulo mane de trifera minore ex arte fenorum vsq3
ad. ℥. i. ß. Et si nō sufficeret tūc inintroitu ad lectū ⁊ ꝑ dormitio
ne exhibēda ⁊ sanguis ꝓhibitiōe ꝯueniret exhibere. ℥. i. atha
nasie magne vel filonij ꝑsici. Et ē singulare cū aqua plantagis
vel alicuius huiusmōi. Et in illo casu comedant vētose frequē
ter posite sub mamillis sicce. Et hijs suz ꝯtētus quātū ad ea q̄
per supius exhiberi possunt. ¶ Quātuz v̄o ad ea que ꝑ localia
inferius dicēdū breuiter quod q̄daz sunt applicanda in forma
balnei ⁊ fomentationū: quedā ꝑ vnctōes exterius. q̄dā ꝑ suffu
migatōes. q̄dā per iiectionē i forma clisterioꝝ. q̄dā per suppo
sita vel sinimēta cū vnguētis fcā. Et ista oīa variātur vel varia
ri debēt ꝺm duplicē intentionē generalē q2 aliqn̄ maior ē inten
tio ad abstergēdū ⁊ mondificandū qn̄q3 magis ad ꝯsolidan-
dū ⁊ sigillādū. Prio igit pro mondificatione ⁊ remissiōe dolo
ris fieri pōt balneū vel fomētatio cū spongijs eiusdē balnei su
per regione m̄ricis positis ⁊ fiat balneū cū his vt. j. ℞. radicū
altee. M. i. maluaꝝ camomille melliloti aneti. ań. M. ß. fur-
furis frumēti. M. ij. ⁊ si intendimus alicui ꝯfortationi m̄ricis
addi pōt calami aromatici. ℥. iij. Et vbi inten^o maior eēt ad con
fortationē mēbri. vt facta mondificatōe vel quasi supradictꝭ ad
dat radicū nenufaris ⁊ seminū ei⁹. ań. ℥. iij. granoꝝ alchichigi.
℥. ß. buliāt in aqua cōi aliquot bulitionib⁹ ⁊ exinde cū filtro vel
spongijs vt supra fiat fomētatio. Et si placeret facere balneuz
oportet multiplicare quātitatē simpliciū ꝺm ꝓportionē ⁊ mēsu
rā. Et hoc fiat arbitrio boni apotecharij ⁊ in dicto balneo sede
re poterit vsq3 dū balneet ꝓpe vmblicū. Et postq̄z sederit ꝑ.
6^am. vel. 8^am. ꝑtem hore facta exiccatōe ꝑus cū pāno tepido
fieri pōt inunctio ꝯueniēter cū vnguēto vt. j. ℞. olei amigdala
ruz dulciū. ʒ. i. olei camomille olei de lilio olei violati ań. ʒ. ß. ⁊
cū modico cere fiat vng^m. Et si addat mucilagis altee ⁊ fenu
greci ań. ℥. ij. ꝯueniet. Hoc dico in casu vbi intentio sit ad mon
dificatōem ⁊ doloris remissionē. Et vbi intētio foret magis ad
ꝯfortatōem ⁊ ꝓhibitōem fluxus māe posset auferri oleū de li
lijs ⁊ minorari oleū amigdalinū addēdo đ oleo citonioꝝ ⁊ mu
cilagine eorūdē đbigra ań. ℥. ß. ⁊ cū seminibus nenufaris ⁊ al
chichigi subtilissime puluerizatis ponendo ań. ℥. i. de quolibet
pōt rectificari vnguētū ⁊ valebit. ¶ Cōsequēter ꝑ iterius stā
te intentōe ad mondificādū pōt fieri clistere cum aqua mellis.
Et si placet aliquomō ꝯfortare fiat decoctio mellisrosati. Et si
nō sufficit aqua mellis tm̄ pōt poni in decoctōe paꝝ furfuris.
Vel ⁊ ē forti^o addere radicē yreos. Et si pur materia eēt cor
rosiua ⁊ grossa nō icōueniret ponere aliqd salis. Et si materia
foret subtilis ⁊ virulēta possz fieri clistere cū aqua lactis vł cū
modico ordei ⁊ modico zuchari. ¶ Est tn̄ multū aduertenduz
qđ in vlceribus huiusmōi nō ē ꝓcedendū cū multū abstersiuis
nisi stāte necessitate in vlcere multū corrosiuo quo casu abster
siuū satis forte ⁊ factū ex vrina ⁊ maxie colerici hoīs apponē
do de yreos ⁊ sarcacolla valet. Facta vero ꝑfecta mondifica
tiōe pōt fieri clistere ex lacte ouino addēdo de boloar^o draga
gāto thure ⁊ huiusmōi subtiliter puluerizatis. Verꝝ q2 stante
mondificato ꝑfecte vlcere puluis quātūcūq3 subtilis attigēs
ad illas ꝑtes multū acute ⁊ dolorose iprimit. Idcirco mihi cō
ueniēs in hoc cāu visuz ē vt fiāt sief. vel trocis. qui bn̄ exicati fri
cētur cū lacte sup cote quo vtunt barbitōsores ⁊ tādē dissolu
tis eis i lacte vsq3 ad quātitatē. vj. vł. vij. ʒ. lactꝭ fiat clisteriza^o
intra matricē. Fiant ergo troci. vt. j. ℞. spēꝝ trociscoꝝ alchichi
gi Rasis in antidotario sin̄ opio vel cū opio stāte maiori. neces
sitate. ℥. ij. infundant in lacte ouino vel muliebri per diē ⁊ tādē
ex eis fiāt trocisci. Possent ēt fieri sief. vt infra valētes. ℞. sar
cacole q̃ttuor diebus lacte cōi nutrite quater in die lac renouā
do. ℥. ß. ceruse amidi plūbi vsti tucie. p̄p̄. ań. ℥. i. violaꝝ floꝝ ne
nufaris seis lactuce. ań. ℥. i. ß. iusquiami albi. ℥. ß. opij ⁊ croci.
ań. ℈. i. fiat sief. cū emulsiōe semis papaueris al. ⁊ ex his fri
cet cū lacte vt supra. Ad hoc ēt valz vnguētū vt. j. ℞. tutie ab
lute ꝑ. ij. climie ceruse sarcocole nutrite vt supra. ań ꝑ. i. olei ro.
⁊ cere quātū sufficit misce ⁊ fiat vnguētū ⁊ isto pōt vti cirugic⁹
supra

supra pecia ponendo super loco vlcerato facta mondifica/
tione. Et vbi necessaria sit mondificatio ꝛ carnis remotio illo
casu vꝫ vnguentum viride vel vnguentum egiptiacum. Pos/
sent etiā fieri cōsolidatiue clisterizatōes cum aquis decoctio/
num reꝝ stipticaꝝ vt rosaꝝ mirtiloꝝ sumac balaustiarū nucum
cipressi ꝛ huiusmodi pmistis ēt dictis aquis cū vnguētis recti
ficātibus vt ē vnguētū de climia de plūbo adbusto cū oleo ro
sato ꝛ huiusmōi. Et si ꝯiūgeret ꝯplexio multū calida cōueni/
ret i dictis clisterijs addere de succo portulace vel plātaginis
adden° ꝯsequēter de mucilagine dragagāti vel psilij ꝛ pulue/
ribus trociscoꝝ de terra sigillata ꝛ karabe ꝛ huiusmodi. Et ex
talibus ꝛ suprascriptis fm variā intētōeꝫ cōsolidādi vel mon
dificādi fieri possunt suppositoria vľ pessaria fꝫ diuersa appro
priata ꝯstituta. de qbus ꝯtinuo pōt tenere intra matricē maio/
ribus vel minorib⁹ factis fm maiorē vel minorē distātiā vľ pro
pinquitatē vlceris ab ore extrinseco matricis. Ex dictis ēt pōt
expert⁹ medicus colligere appropriatas medicinas pro suffu
migijs. aliqñ ad mōdificatōeꝫ. aliqñ ad ꝯfortatōeꝫ ꝛ sigilla/
tionē. vbigra. Pro mōdificatōe vꝫ vt sumat mirř storacis yre
os. añ. ꝛ cū oleo de lilio vel terebētina fiāt formule ꝛ supponā
tur carbonib⁹ pro suffumigio. Sola ēt terbētina vꝫ suffumiga/
ta: vel adipes cū croco ꝛ cassiali. ꝛ cinamomo ꝛ huiusmodi ex
qbus possunt fieri formule ad suffumigiū. Ex medicis autē sti/
pticis fiāt suffumigatōes stiptice vt ex dragagāto boloar°. co/
ralis nucib⁹ cipssi ꝛ huiusmōi calidis vel frigidis plus ꝛ min⁹
apponēdo fm maiorē necessitatē infrigidandi vel calefaciendi
cū mucilagine dragagāti vel psilij vel vnguēto aliquo appro
piatoꝝ fiant formule de qbus fiat suffumigiū. Et istis pro nunc
sum ꝯtētus patus ad vlteriora scribendū ꝛ ꝯsulēdū si alie no/
ue difficultates in isto casu emergerent.

¶ Pro vlcere matricis. Consilium. 76.

Asus iste vt scribiť ē vlcus i matrice cū ꝯplōe san/
c guinea. Utrū aūt cōiūgať cū eo apā vel nō. ꝛ vtꝝ
vlcus cām habuerit ragadias siue scissuras matri/
cis siue mām tm̄ virulētā ꝛ corrodētē siue aliā cām
extrinsecā hoc ex casu nescio: quoꝝ tm̄ cognitio necessaria eēt
ad debitā cōsolidationē fiēdā. qm̄ si aposteᵃ cōplicareť cū vl/
cere vel aliūde fluat mā ad curā vlceris oporteret prius attē/
dere apostemati vel māe fluenti: vt fuit snia Ga. 3° thegni. illo
textu. Et si qdē flegmō aut quassa° aut sclirosis aut tumor cum
vlcere fuerit curāduꝫ ē illa pri⁹ ꝛc. Quicqd tm̄ sit: vlcus matri/
cis difficillimū ē ad ꝯsolidandū. qm̄ simplex solutio in matrice
difficillime ꝯsolidať vt ē snia Gal. vj. interioꝝ. c. pe. multomagis
si cū solutōe cū cōpliceť vlcus. ꝛ p̄cipue in ꝓfundo ad quē lo
cuꝫ difficillime attingūt medicine vt in cāu nr̄o.
¶ Ego tm̄ in pn̄ti arbitratus ꝙ cā vlceris fuerit ruptura venaꝝ
pp extēsionē ex mā repletōe venaꝝ matricis ꝯcurrēte: ēt acui
tate ipsi⁹ sanguinis ex habitudine tot⁹. ponā quedā gnālia in
casu ꝯferētia: imo specialia magis: supponēs gnālia fcā q̄daꝫ
ptinētia ad regimē: q̄dā magis ad curam.
¶ In regimine igiť ꝓhibeať aer calidus. lꝫ ēt aer extreme fri
giditatis noceat. Et iō q̄cūqꝫ extrinsecus applicanť sint neqꝫ
intense calida neqꝫ intense fria: sꝫ ad tepidū inclinata. qm̄ ma
trix mēbꝝ neruosuꝫ exn̄s ab actualiter frigidis maxie leditur.
¶ Prohibeať ēt p̄cipue ira furor ꝛ solicitudo. Inducať leti/
cia ꝛ gaudiū q̄ztū possibile ē. vt mā ad exteriora conuertatur.
¶ Et attineat qeti magis q̄ꝫ exercitio. Imo fugiat motū preci
pue ambulationē ꝛ fricationē tibiaꝝ. vel partiū inferioꝝ: lꝫ fri/
catio partiū suprioꝝ in cāu sit cōueniēs. Uitētur balnea quecū
qꝫ humectātia absolute. qm̄ habilitāt m̄bra lapsa ad receptio
nem. ¶ Adhereat ēt magis somno q̄ꝫ vigilie. qm̄ somnus ge
tat mās ꝛ infrigidat. In somno tm̄ sit aduertētia vt dormiēs n̄
dormiat supra ptē vlceratā. sꝫ supra aliā ptē vt sanies i loco n̄
retineať. lꝫ si aliqñ apponātur medicamina iteri⁹ pro certo tpe
tūc iaceat supra ptē lesaꝫ vt pro eo tpe retineanť medicine in
loco. ¶ In regimie cibi ꝛ pot⁹ cauēdū ē ab oi salso pūgitiuo ꝛ
acuto ꝛ ab oib⁹ amaris. ꝛ ab oi eo qđ cū comediť iprimit acui
tatē i ore. Et sic cauēdū ē a spēb⁹ vinis potētib⁹ aleis poris ce
pe ꝛ hūi. In reliqs aūt cibarijs n̄ pt dari regľa gnālis qm̄ alia
ꝯuenirēt stāte vlcere sordido ꝛ alia stēte vlcē mōdificato. Id
circo aduertēdū ē ad debite dietādū nunqd ab vlcere educať
materia multum saniosa vel virulēta mali odoris vel educatur
sāguis pur⁹ vľ sañ purus. Si p̄mo mō educať mā saniosa vľ male
q̄litaꝫ. cū tūc sit idigētia abstersiōis: ꝛ tc̄ ꝯueniūť cibaria q̄ cū
hoc ꝙ sint boni nutrimēti ac frigidū aliqualiter inclinātur etiaꝫ
sint abstersiua ꝛ ablutiua. Et si non appareat sanies neque vi
rulentia sed videatur constare de mondificatione vlceris tunc
regimen sit diuersum a primo. Nam cibi illo casu debent incli
nari ad stipticum ꝛ glutinosum. Generaliter tamen omnes ci/
bi debent esse boni chimi ꝛ bone qualitatis insipidi vel ali
quo modo ad dulce declinātes. Posset exemplificari spālius
ad oēs cibos discurrēdo. sꝫ qm̄ certus suꝫ qđ ista nōbilis dn̄a
dꝫ eē sub regimine alicuius nōbilis medici fm istas regľas qli
bet doctus medicus sciet ad spālia descēdendo dearticulare
ꝛ appropriare cibos. Et hec generalia sufficiāt quātū ad regi
mē. Intellecto tm̄ de vino sicut dictū ē de cibis qđ in casu neces
sarie mondificatōis vt apparēte sanie vel virulētia vinū ꝯue/
niēs dꝫ eē albuꝫ subtile debile tm̄ mixtū cū aqua decoctōis zu
chari ꝛ ligricie. Sꝫ vbi intentio sit ad ꝯsolidādū. vinū ꝯueniēs
erit nigrū grossuꝫ ad stipticū inclinatuꝫ ꝛ aliqualr̄ dulce si pōt
saltē cū mixtiōe aque decoctōis zuchari ꝛ ligricie. sed vbi ꝓut
supra ꝛ hec sufficiāt quātū ad regimē sex reꝝ non naturalium.
¶ Circa medicialia duplex vertiť intentio generalis vna. s. ad
cām añcedētē alia ad ꝯiunctā. Et ad cām añcedēteꝫ pficiť cuꝫ
diuertentib⁹ digerentibus ꝛ p̄parantib⁹ materiā ꝛ tādē euacu
antibus: fcā tm̄ p̄us vētris lenitōe qđ est cōis doctrina medico
ruꝫ. Ad hec tm̄ nō me extēdā qm̄ credo sufficiēter ista genera
lia fcā eē: pur ꝯmemorabo q̄dā ne fiat error in ope p̄us fcā le
nitōe ventris cū cassia vel māna ꝯuenit singulariter flobotho/
mia fcā de basilica dextri lateris. Cōsequēter ꝯueniet vomit⁹
factus cū leuibus tm̄ ꝓuocantib⁹ vt vľ snia Gal. iꝫ°. de ingenio
sa. circa illā ptem. Qđ si in epate icipiēte flegmonare. ꝛc. Cō
sequēter vero fcā flōia a vena basilica ꝯueniet eūatio p saphe
nas vt fuit itentio Gal. in li° de flobothomia distinctōe 3ᵃ. c. 5. i
pricipio. cū dixit. Nā incipiētibus qdē. supple pticulis ledi ex
cā sanguinea qđ ꝓhiberi oꝫ qđ supfluit. In antiqs vō vt i cāu
nr̄o ipm̄ soluꝫ euacuare qđ icuneatū ē in paciēti pticula. Eua/
cuabiť aūt optie hoc p copulatas venas eis que in ipsa. vt in
casu nr̄o ē de saphenis respectu matricis. qua ꝯpleta intētōe.
lꝫ nūc dictū magis appropriеť ad cām ꝯiunctā quā añcedēteꝫ
qꝛ tm̄ sermo erat de flobothomia apparuit ꝯueniēter factum si
hoc in loco positū fuit. ¶ Circa digōem māe laudarē sirᵐ vt
ꝟ. ℞. sirupi đ fumuterre sirupi violati ꝛ mellis rosa. añ. ℥. ʃ. aq
rū boraginis lupulloꝝ ꝛ endiuie. añ. ℥. i. misce: ꝯtinuētur qnqꝫ
vicibus. Postea sumať medicia. vt. ꝟ. ℞. mirabolanoꝝ citri. ʒ.
ʃ. yndoꝝ ꝛ kebuloꝝ. añ. ʒ. i. infundanť in aquis lupuloruꝫ ꝛ fu
miterre decoctiōis epithimi. passulaꝝ ꝛ violaꝝ. añ. dimittanť i
infusiōe p. x. horas. ꝛ facta exp̄ssiōe addať cassie excte electe
diacatoliconis. añ. ℥. ʃ. ꝯfectōis hamech. ʒ. i. ʃ. dyafeniconis.
ʒ. i. sirupi viol. ℥. i. misce. ꝛ fiat potio. Et si magis placeret in for
ma pillulaꝝ pōt fieri vt. ꝟ. ℞. pillulaꝝ đ fumoterř pillulaꝝ ynda
rū. añ. ℈. ij. cū sirupo vio. fiāt pillule. Et sumanť hora mediciaꝝ
sumēdo lauatiᵐ ex aqua ordei ꝛ zuchari post. vj. horas. Con
sequēter sumēdo prādiū leue semp cauēdo a ꝓuocationibus
ꝛ diuertētibus ad vias vrine ꝛ mn̄cis. Et sequēti die sumať cō
fectio vt. ꝟ. ℞. dyabuglosati. ℥. ʃ. zuchari ros. ℥. ij. misce. ꝛ si ta
lis eūo. fieret singulis tribus mensibus eēt ꝯueniens.
¶ Iaꝫ restat intētio ꝯfortatiōis mēbroꝝ maxie epatis generā
tis sanguinē calidū cuius mēbri retifica° fit cū vsu ꝯfectionis
vel electuarij vt infra. ℞. spēruꝫ rosate nouelle specieꝝ dya/
rodon abbatis ꝛ triasandaloꝝ añ. ʒ. i. cū zucaro al. dissoluto in
aquis fumiterre lupuloꝝ qđ sufficit fiat cōfectio in morsellis:
Uel pōt fieri electuariū. vt. ꝟ. ℞. dyaborginati. ℥. iʃ. zucari ro
sa. vľ viola. fm varias intētiōes supradictas. ℥. ʃ. manuschri.
cū plis. ℥. i. Et si fuerit magn⁹ ardor ꝛ caliditas estiua addať.
ʒ. ʃ. spēruꝫ trociscoꝝ de cāphora ꝛ cū sir° viola. fiat electua/
riū. Et hec sufficiāt q̄ztū ad cām añcedētē ꝛ mēbra mādātia.
¶ Ultimate restat intētio que ē ad actualē dispōem. In qua si
prio ꝯiungať dolor vehemēs cū vlcere prius remittēdus est
dolor colligiť ex snia Aui. 4ᵃ primi. c. p̄mo. Et hec intētio pfici
pōt exterius ꝛ interius applicata. Faciēdo prio sessionē i bal
neo vsqꝫ ad vmblicū cū aqua decoctiōis vt. ꝟ. ℞. maluaꝝ ca
momille melioti aneti añ. M. ʃ. radicū altee ꝛ floꝝ añ. M. i.
floꝝ nenufaris fenugreci ꝛ seis lini. añ. M. ʃ. misce ꝛ fiat de
coctio in sufficiēti quātitate aque pro balneo. Per interius vō
stante vehemēti caliditate ꝛ ardore infundanť p clisterizatōeꝫ
mixtura vt. ꝟ. ℞. aque virge pastoris aque ordei. añ. ℥. vj. ꝛ in
ea tepida ifūdať psilij. ℥. ʃ. fiat mucilago. ꝛ addať emulsionū

seis papaueris albi ⁊ iusquiami.añ.ʒ.ſ.lactis mulieris puel/
lã lactãtis.ʒ.iij.⁊ ſi nõ ſufficit addant albumia tria ouoꝝ con/
quaſſata.Et ſi nõ ſufficiat addat cãphore.ğ.iiij.Et ſi nõ ſuff/
ceret vltimate addat opij ⁊ croci.añ.ğ.ij.Remiſſo igit dolore
iaꝫ itentio ẽ ad ꝑncipalẽ morbũ q̃ vel ꝑficit cũ abſtergentibꝰ ⁊
mũdificãtibꝰ:vt apparẽte ſanie ⁊ virulẽtie.Hoc fiat cũ cliſte
ri iniecto ex aq̃ ro.cũ zucharo:vel addẽdo ꝺ aq̃ mellis:vel tã
deꝫ addẽdo parũ vini albi.Et ſi nõ ſufficiat in abſtergẽdo va
let vrina viri.Deinde ꝑueniat ad hoc vt ponat in decoctione
eius paꝝ yreos:aut ꝺ ariſto.ro.⁊ ꝺ hmõi abſtergẽtibꝰ.Facta
ṽo mõdificatõe fiat cliſtere ex lacte ouino addẽdo ꝓ ꝯſolida/
tiõe vt boloarꝰ dragãto thure puluerizãtis ſubtilr̃.Uel fiat vn
guẽtũ qꝺ ponat in forma peſſarij ⁊ ẽ Aui.2i.tertij.℞.litargi/
rij ceruſe ⁊ ſarcocole.añ.partes equales ⁊ ex eis cuꝫ cera ⁊
oleo ro.fiat vnguẽtuꝫ ⁊ inuoluat ꝺ vnguẽto in peſſario ⁊ ſup/
ponat loco egro.Ualet ẽt ad ꝓpoſituꝫ ſi fiat mixtura vt.ʒ.℞.
tutie ablute par.i.climie argẽti ceruſe ſarcocole in lacte pluri/
bus vicibꝰ lote añ.p.i.⁊ cũ oleo ro.lõgo tpe ꝯtrito i m ortario
plũbeo cũ piſtello plũbeo fiat mixtura.Et ita cum his intẽdat
ꝯſolidatõi.Qꝺ ſi apparuerit iterato ſanies redeat cuꝫ abſter
gẽtibus ad abſtergẽdũ.Tñ aduertẽdũ ne abſtergẽtia ſint ni/
mis fortia ne nimis ꝓfundet vlcus:maxie vbi fuerit nimis cor
roſiuũ.quo caſu neceſſaria ſunt magis abſterſiua vt dictũ eſt.
Poſſent ẽt fieri decoctões reꝝ ſtipticaꝝ ⁊ ſupponi ꝓ ꝯſolida
tione.Poſſunt ẽt ꝯpleri intẽtões abſterſiõis ⁊ ꝯſolidatõis cũ
ſuffumigijs factis ex medicinis appropriatis q̃ medicus exptꝰ
facile ex dictis ꝯponet faciẽdo formulas ſupponẽdas igni ſub
cathedra miſcẽdo pulueres ꝺ q̃bus dictũ ẽ abſterſiuos vl̃ cõ
ſolidatiuos cũ terbẽtina.Et his ſuꝫ ꝯtẽtus cõmemorãdo vnũ
ſingulare qꝺ ẽ dñi Gal.i libro ꝺ facile acq̃ſibilibꝰ dixit ꝙ epar
teſtudinis terreſtris ſi exicet ⁊ ponat i peſſario ẽ valde efficax
ad dolores matricis.Dixit ẽt ꝙ cor leporis exiccatũ ſi det in
potu multũ iuuat.Et hec ſufficiãt ad laudẽ dei amen.

¶ Pro fluxu mẽſtruoꝝ alboꝝ quaſi ꝯtinue manãtiũ ex mr̃iceꝫ
ꝓ magnifica dña vxore dñi gubernatoris aſtenſis ⁊c.

Conſiliuꝫ .77.

Caſus magnifice dñe vxoris magnifici dñi Ray/
c naldi ꝺ darſnay gubernatoris aſtẽſis meritiſſimi ꝑn
cipalr̃ ſtat in ꝓfluuio mẽſtruoꝝ alboꝝ ſiue humidi/
tatũ albaꝝ q̃ſi ꝯtinue manãtiũ ex mr̃ice attinẽs ꝑn
cipaliter nãe flegmatice.vñ os mr̃icis exteriꝰ q̃ſi ꝯtinuo reddit
humidũ lꝫ magis habũdet tal̃ humiditas tribꝰ vel q̃ttuor die
bus añ diẽ purgatõis mẽſtruoꝝ rubeoꝝ q̃ mẽſtrua ru.mẽſua/
tim educunt durãtia tribꝰ diebꝰ vtplurimũ.Aliquotiẽs ru.veri
coloris ſꝫ vt ſepius coloris ſub ru.ad albũ declinãtis quaſi ſit
ſicut lotura carnis aialis recẽter decolati.Et lꝫ vt ſcribit a cla
riſſimo doctore mr̃o Jo.Antonio ꝺ ferrarijs ꝺ gradi mihiꝰ affi
ni ⁊ velut filio amãtiſſimo diſpõ eius matricis ſit ſubſtantifice
calida ⁊ ſicca vt ꝑ ſigna euidẽtia dicit ſe inueſtigaſſe:eſt tñ vt
ab eo ſcribit q̃litatiue ⁊ accidẽtaliter multũ humida vt etiã ex
caſu manifeſte ꝯſtat.Huic ẽt diſpõni ãnectit accidẽs quoddã
ꝺ frigiditate cruriũ a genibꝰ ĩfra cuꝫ põderoſitate dorſi maxie
circa ꝑtes renũ:vt ṽbo accepi a q̃dã venerabili matrona aſtẽ
ſi que mihi accidẽtia ipſius magnifice dñe ꝑticularit̃ ⁊ diſticte
multũ declarauit.Et ẽ ãnoꝝ dña patiẽs circiter.xxx.macre ha
bitudinis pallidi coloris facilr̃ ſatis iraſcibil̃:hñ diſcurſiua in
opationibꝰ aialibus.Declarat ẽt ꝯplexionẽ huiꝰ humidã ſaltẽ
accidẽtalẽ matricis ẽt cũ frigiditate ꝙ mulier hucuſq̃ꝫ in hac
etate nõ fuit veneri multũ parata:imo cũ viro eiꝰ q̃ñ cõiungit
aliq̃ñ ſemẽ nõ emittit ꝓpriũ viro actũ debite ꝯplẽte.Nõ etiã
i actu multũ voluptuat ꝓut me inquirẽte certificatꝰ ſuꝫ a ſupra
dicta matrona.Hic igit caſus neceſſariã req̃rit attẽtõeꝫ.Nã
tal̃ ꝯtinuus curſus dictaꝝ mãeꝝ ꝑ matricẽ ꝯceptiõeꝫ ꝓbabilr̃
ipedit ⁊ vſq̃ꝫ hodie ipediuit q2 nũq̃ꝫ vt fert fuit ꝑgnãs.Impe
dit q̃dẽ ꝯceptiõꝫ frigiditate ⁊ hũiditate mãe ſꝑma corrũpẽdo
aut ipꝫ ſꝑma i hora coytꝰ imiſſuꝫ i ipſaꝫ matricẽ ex lubricare
faciẽdo ita vt nõ retineat.Nocet ẽt clauſionẽ oris matricis im
pediẽdo ⁊ ꝓhibẽdo.Eſt ẽt tedioſuꝫ mulieri patiẽti ⁊ ñ ſibi tm̃
ſꝫ forte ẽt ñ ſit grata viro.Et qꝺ ſit de cãis difficultatis ipregna
tionis ẽ expreſſa ſnĩa Raſis in diuiſiõibꝰ in caº ꝓprio de diffi/
cultate impꝑgnatõis.¶ Cã igit huius principalis nocumẽti dꝫ
eſſe multiplicatio taliũ hũiditatũ i toto maxie vicio epatis fri/
gidi ⁊ hũidi ꝑncipaliter cũ matrix ſit eſſentialiter ſica vt ſuppo
nitur:ꝑ viã ergo cõmunitatis aliũde cõmunicat hec mã ad ma
tricẽ.⁊ declarat ꝯplexionẽ epatis frigidã ⁊ humidã habitudo
totius q2 palidi ẽ coloris.vnde ꝑꝑ debilitatẽ digeſtiõis in toto
aggregant ſuꝑfluitates tales q̃ poſtea a virtute mãdantur ad
matricẽ tanq̃ꝫ ad receptaculũ ſuꝑfluitatũ.Sed qꝺ magis ha
bundẽt in diebꝰ ꝓximis purgatiõi ſanguis mẽſtrui cã ſumit ex
hoc q2 per mẽſeꝫ aggregata mã ſãguinea i venis mẽſtrualibꝰ
⁊ cõſequẽter aggrauata virtute maiori conatu inſurgit ad ſuꝑ
fluitates flegmaticas corruptas q̃ ſil̃ cũ ſanguie grauãt v̓tutẽ.
Et ex eadẽ cõi radice elicit cã infrigidationis tibiaꝝ.Nã poſi
tiue poſſunt ifrigidari:cõicata ẽt mã frigida ad dictas partes
extremas qm̃ ex nã ſitus tibiarũ materie flegmatice ſua graui
tate faciliter mouent deorſuꝫ ⁊ ſic poſitiue dicta mẽbra infrigi
dant.Uel forte dicat ⁊ ꝓbabiliter magis qꝺ iſta mẽbra red/
dunt f̃ra ꝓpter opilatões medias frigidas ex tali mã flegma
tica in toto habũdante.vñ fit ꝓhibitio.vel impedimẽtũ trãſitꝰ
ſpirituũ influentiũ ⁊ calidi nãlis ad dicta mẽbra ⁊ ita ſaltẽ ꝑua
tiue infrigidant.Declarat ẽt habundantiã humiditatũ in toto
ſalteꝫ dependere nõ tm̃ vicio epatis ſꝫ ẽt vicio ſtomaci multi/
tudo humiditatis aquoſe que quaſi cõtinuo ab ea emittit per
viã oris.Et ita cũ frigiditate hoꝝ mẽbroꝝ nãlium vt ſtomaci ⁊
epatis fit ſatis rõnale in toto multiplicari dictas mãs.⁊ ide ñ
fieri generatõem ſanguis boni ⁊ laudabilis.imo aquoſi vñ ẽt
menſtrua apparẽt ſubrubea ſicut lotura carnis vt dictũ eſt.Et
exinde remanet habitudo macra ꝑꝑ indebitaꝫ ꝯuerſionẽ boni
nutrimẽti in mẽbra.Et cũ h hitudo palida ꝑñtia ſanguis fleg/
matici ⁊ paucitate ſpirituũ circa mẽbra exteriora.Et ex eadeꝫ
radice pꝫ vñ nõ ſit auida ad venerẽ:tũ ꝓpter obtuſionẽ ſẽſus
oris mr̃icis a dicta mã flegmatica:tũ q2 nõ fit ex ſangnine fleg
matico generatio ſꝑmatis ꝓlifici ſpirituoſi ſubſtãtialr̃ caliduꝫ.
vnde nõ fit titilatio faciẽs ad delectationẽ hora coitus.Et ex
hijs pꝫ clarificatus caſus cũ ſignis ſuis.Reſtat venir̃ ad cor
rectiõem huius diſpoſitõis ⁊ accñtiũ ꝯſequentiuꝫ.
¶ Cura igit fluxus taliũ humiditatũ adimplet ſufficiẽter die
ta:⁊ rebus medicinalibus.
¶ Circa ergo dietã euitet ois aer humidus ⁊ cõis ⁊ ꝑticula/
ris ſue habitatiõis ⁊ maxie ſi ad frigidũ declinet.Unde ſit ca
mera eius ꝯſtituta ſurſuꝫ inter duo ſolaria hñs ſpiraculum ad
oriẽtẽ ſi poſſibile ẽ vel ſaltẽ ad meridiẽ.Et ꝓinde ſtãte aere ne
buloſo groſſo vel pluuiali nõ exeat camerã ⁊ maxime hyeme.
imo tũc rectificet aer facto igne i camera ex lignis q̃rcinis vel
ꝓprius ex lignis iunipi vel lauri ſeu fermẽtis vitis a mõte vel
ex fermẽtis roriſmarini.Si ẽt ſuffumiget camera ponẽdo vnã
pillulã de infraſcriptis ſupra carbones erit ꝯueniẽs deſcriptõ
quaꝝ ẽ vt.ʒ.℞.laudãi.ʒ.i.ſ.thuris gar.galiemuſcate añ.ʒ.ſ.
cũ modico terbẽtine fiat paſta pro ſuffumigio.Uitet ventꝰ ⁊
borealis ⁊ auſtralis ⁊ in eſtate non repiat in aere libero poſt
xxiiij.horã.Neq̃ꝫ ẽt exeat camerã de mane niſi poſt vnã horã
diei poſt ortũ ſolis ⁊ oio caueat ne ſupra eã cadãt radij lumis
lune.¶ Uitet nimia q̃es:imo exercitiũ ẽ i cãu magis ꝯueniẽs
q̃ꝫ q̃es.Uerũtñ exercitiũ mẽbroꝝ ſuꝑioꝝ ẽ magis ꝯueniẽs q̃ꝫ
inferioꝝ.Uñ laudat ſingulariter vt mane ꝑus expulſis ſuꝑflui
tatibus cõibus cũ poſtea redierit in lecto fiat fricatio ſpatula
rũ ⁊ brachioꝝ ſcd̃m tñ ꝑus mondificatõe totius corporis ꝺ qua
dicet ĩfra.Exercitiũ ẽt factũ cũ brachijs portãdo aliq̃d ponde
roſuꝫ in manibus ⁊ brachia ꝯmouẽdo ẽ ad ꝓpoſitũ magis cõ
ueniẽs q̃ꝫ exercitiũ cruriũ ⁊ pedũ ne mãe ꝯuertant ad iferio/
ra.¶ Somnus ẽt ſuꝑfluus ẽ nociuus in cãu ⁊ maxie diurnus
vñ magis inclinãdũ ẽ ad vigiliã q̃ꝫ ad ſomnũ.Nõ excedat igi
tur ſomnus ſpaciũ ſeptẽ horaꝝ nocte.Et ſi nõ poterit ex certa
cã dormire de nocte tollerat vt dormiat in die maxie in eſtate
ꝑcipue ſi ꝯſuetudo fuerit ad ſomnũ diurnũ.Sꝫ q̃uocũq̃ꝫ ſit ñ
exponat dormitioni niſi trãſactis adminus duabꝰ horis a prã
dio vel a cena ⁊ q̃uocũq̃ꝫ nõ dormiat ſupra dorſuꝫ imo ſupra
alterũ lateꝝ ⁊ capite debite eleuato ⁊ ipſo ⁊ pedibꝰ ⁊ reliquis
extremis decenter cooꝑtis.¶ Fugiat oẽm repletionẽ imo pau
citas cibi ⁊ potus ẽ in caſu multũ neceſſaria.Nã ꝓpter exube
rãtiã ciboꝝ impꝑficiunt digõnes que ſunt cãe maximi nocumen
ti in caſu:vt dictũ ẽ ſupra.Et inde fit ipedimẽtũ in ꝯceptiõe vt
dicebat.A.de difficultate impꝑgnatiõis.Neceſſariũ ẽ.n.vt ſint
mẽbra digõnis ⁊ mẽbra ſpirituũ fortia ita vt fiat ꝯceptio.Et ꝓ
inde laudabile erit ſi ſemel in ebdomoda obſeruet ieiuniũ vniꝰ
diei vel ſaltẽ cena ſit multũ leuis.¶ In paſſionibꝰ aialibꝰ ma/
xime caueat a triſtitia ⁊ diffidẽtia ⁊ cogitationibꝰ malis.imo i
tendẽdũ quãtũ poſſibile ẽ ad gaudiũ ⁊ leticiã ⁊ bonã ſpẽ futu
re ꝯceptiõis ⁊ curõis ab hoc accñti.Et lꝫ moderata ira nõ in
totuꝫ

totũ diſcõueniat in cãu tñ ſupfluitas in ea multipliciter nocere
põt marie debitũ ſomnũ ꝓhibẽdo vñ ꝯſequenter ꝑ indigeſtio
nẽ multiplicabunt̃ ſupfluitates que ſunt prima cã nocumenti.
¶ Circa cibũ ⁊ potũ regula ſit vt euitent̃ oĩa cibaria. groſſi fri
gidi humidi nutrimẽti difficilis digõis multaꝝ ſupfluitatũ gene
ratiui. Et ꝓinde ſumatiꝫ vitent̃ oẽs carnes pingues muſculo
ſe ⁊ extremitates aĩaliũ ⁊ piſces oĩs generis niſi parump ali
quotiẽs de ſalitis. Vitent̃ oĩa legumina ⁊ herbe frigide ⁊ hu/
mide vt lactuce portulace ſpinachia ⁊ hmõi niſi ꝑce in eſtate.
Vitent̃ oẽs fructus frigidi ⁊ humidi vt poma pſica bñ matu
ra melones ⁊ hmõi. Vitent̃ caſeus ⁊ lac lꝫ paꝝ d̾ caſeo anti/
quo ſumere poſt cibũ nõ ſit incõueniẽs ⁊ marie ouino. Vitet̃
acetũ ⁊ acetoſa vt rãcia limones agreſta ⁊ hmõi lꝫ in eſtate ꝓ
ſaporamẽto poſſꝫ ſumi aliqd d̾ vino granatoꝝ parũp cũ zucha
ro dulcorato. Et ſi placet facere saporẽ viridẽ apponat̃ aliqd
de ſuco mẽte ⁊ meliſſe cũ modico ſuci acetoſe. Panis conue/
niẽs in caſu dꝫ eſſe aliqualiter furfuraceus parũper ſalitꝰ de/
bite fermẽtatus. Et d̾ carnibꝰ comedat carnes pullinas eſtate
⁊ caponũ hyeme ſed nõ ſint multũ pingues. Vtat̃ ẽt carnibꝰ
perdicum ⁊ auiuꝫ montanaꝝ maxime dreſſarum ⁊ turturum.
Carnes ẽt colũboꝝ cõpletoꝝ in pẽnis ſunt ꝯueniẽtes marie
hyeme. Carnes ẽt caſtrati vniꝰ anni ⁊ carnes capretoꝝ ⁊ ca
prioloꝝ ſunt ꝯueniẽtes Herbe ẽt aromatice ſunt ad intẽtioneꝫ
vt bugloſa betonica feniculus. iſopꝰ ꝑcipue maiorana ſaluia
⁊ huiuſmodi ⁊ aliqbus bletibꝰ mirtis nõ erit ferculũ incõueni
ens. Brodiũ ẽt ciceroꝝ ẽ in caſu multũ cõueniẽs. Oua ẽt ga/
linaꝝ ⁊ ꝑdicũ ꝑcipue. Et de fructibꝰ valẽt pinee ꝑparate ſꝫ ar
tem priꝰ infuſe ĩ aqua calida: poſtea exicate ⁊ cũ zucharo dul
corate valẽt auelãe toſte ſingulari iuuamẽto ⁊ fiſtici ex ꝑcipua
ꝓprietate ⁊ vue paſſe marie ſi maſticent̃ cũ armillis ⁊ ita. ij. vl̃
iij. ficus tempore ſuo bñ mature nõ diſcõueniũt. Potus eius
ſit vinũ ad bruſcũ declinãs: nõ tñ debile ſꝫ mediocre in potẽtia
Et ſi miſceat̃ in eſtate cũ modico aque extinctiõis ferri vel cali
bis erit cõneniẽs ſꝫ ꝑce bibat̃. Et iſtis ſum ꝯtẽtus q̃ztũ ad die
tam remittẽdo me ad reliqua multa ꝑticularius d̾terminanda
ſm ꝯſiderationem clariſſimi doctoris magiſtri Joãnis Antonij
de quo ſupra.
¶ Ad medicinalia veniẽdo dicebat Auic. in caſu. Oportet vt
incipiat̃ a mõdificatõe corporis cũ flobothomia ⁊ ſolutõe vẽ
tris ſi indiget̃ ambobus. Et lꝫ habitudo huius dñe nõ videat̃
ꝯſentire ad flobothomiã ꝯiũcta hac diſpõe pro q̃zto flobotho
mia eſt eũatiua ſanguis ꝑncipal̾ ⁊ hũoꝝ mixtoꝝ cũ eo: tñ ha
bita indicatõe ab eo qd̾ ẽ ſm cor inflamabil̾ ⁊ ſatis macra ira
ſcibilis ⁊ medicine ad caſuꝫ ꝯueniẽtes dñt eſſe calefactiue ⁊
exiccatiue. Ad ꝓhibitõem igit̃ inflamatõis minuta fl̾oia infri/
gidatiua tm̃. iij. vel. iiij. ℥. ſanguis ſpero qd̾ in ꝑn. erit multũ iu/
uatiua. Juuabit ẽt qꝛ nã mẽbroꝝ fiet auara ad non cõicãdum
mãs ad matricẽ. Jdeo ſtãte vẽtris lenitõe primuꝫ qd̾ laudo ẽ
vt fiat flobothomia d̾ baſilica ꝑtis dextri. Et ſi vẽter nõ ſit mo/
lis qꝛ ſtiptice ẽ nãe vt itellexi ꝑus fiat cliſtere molificatiuũ fecũ
⁊ eductiuũ cũ. ℥. ſ. caſſie ⁊ brodio pingui debite q̃ztitatꝭ ⁊ mo
dico ſalis. Deinde intẽdẽdũ ẽ fl̾oia facta poſt vnũ diẽ ad eũa
tionẽ mãe flegmatice habũdãtis in toto ẽt ꝑticulariter cõuer/
tendo ad matricẽ vt ex ea ẽt ꝑtialis fiat eũatio. Quia tñ tales
mãe de ſe nõ ſunt cõueniẽter parate expulſiõi niſi digerantur
ꝑus ꝯuenit vt afferant̃ digeſtiua ꝯueniẽtia ĩ cãu ⁊ qm̃ talia ſũt
iciſiua ſubtiliatiua ꝓ ꝑte ⁊ apitiua vbi ſtarẽt mãe in vijs cõibꝰ
forte timeret̃ ne ĩ virtute hoꝝ digeſtiuoꝝ ꝯuerterẽt̃ ad mẽbra
ꝯueniẽs ẽ vt a ꝑnº fiat mõdificatio mãieꝝ cõiuꝫ circa ſtoma/
cuꝫ ⁊ meſeraicas exiſtẽtiũ cũ medicina leui nõ potẽte ad mẽ
bra lõginquiora ꝑuenire ad mãs tales flegmaticas eũandũ.
Et in hoc laudo ſi exhibeat̃. ʒ. vi. yere ſimplicis gal̾. in electua
rio poſite a Gal. 7º terapẽtice ĩ qua nõ intrat turbit neqꝫ aga
ricus. Nã ꝑficiet opatõeꝫ ĩfra dieꝫ nãlem. Vel exhibeat̃. ʒ. i.
pillulaꝝ elefanginaꝝ añ cenã circiter horaꝫ ſi plꝫ vel in mane.
Et expleta die ſequẽti poſtea exhibeat̃ ſirupꝰ vt. j. ℞. radicũ
feniculi acori petroſilij cãedreos camepiteos. añ. ℥. i. rubeetin
ctoꝝ aſſari cipi ſcileriſmõtani añ. ℥. ſ. ſe. feni. ſeniſ peonie añ.
ʒ. iij. meliſſe betonice gariofilate añ. M. i. valeriane. M. ſ.
decoquãtur ĩ aqua debite quãtitatꝭ ⁊ collature addat̃ zuchaꝝ
debite quãtitatꝭ ⁊ fiat ſirupus q aromatizet̃ cũ ſpẽbꝰ. vt. j. ℞.
ʒʒ. nuciſmuſ. cardomõi galãge añ. ʒ. i. ro. ʒ. ſ. croci ſpice añ.
℈. i. ponãtur in petia ⁊ buliãt tribꝰ vel quattuor bulitiõibus in
ſirº ⁊ d̾ ꝓ ſirº ſumãt̃. ℥. ij. ⁊ exhibeat̃ cũ aq̃ meliſſe betonice ⁊ bu
gloſe dãdo. ℥. i. ſ. de qualibꝫ dictaꝝ aquaꝝ. Et ſi placꝫ exhibẽ
ſirupũ de reptis in apothecis exhibeat̃ ſirupꝰ vt. j. ℞. meliſro
ſati. ℥. i. ſirupi. de calamẽto. ʒ. vi. ſirupi de ſticados. ʒ. iij. aque
decoctionis acori ſiſeleos nuciſmuſcate. ℥. iiij. miſce continuet̃
quattuor vel. v. vicibus. Poſtea ſumatur potio vt infra. ℞.
agarici trociſcati. ʒ. i. ſ. acori. ʒ. ſ. ſpice. ℈. ſ. infundantur in
aqua decoctionis predicti ſirupi per. xij. horas poſtea facta
expſſione addat̃ colature caſſie nouiter extracte. ℥. ſ. bñdicte ſim
plicis. ʒ. ij. electuarij indi. diafeniconis añ. ʒ. i. cuꝫ zucharo fiat
bolus ⁊ exhibeat̃ hora exhibitionis medicinaꝝ ſolutiuaꝝ cuꝫ
debita obſeruãtia eaꝝ. Et ſequenti die ſumat̃ ꝯfectio vt. j. ℞.
metridati. ʒ. i. diãbre. ʒ. ij. cũ melle roſato fiat ꝯfectio tardet̃ ci
bus per ſex horas. Et ſi forte oportebit ſecũdare purgationeꝫ
põt fieri ſirupus magis abſterſiuꝰ vt. j. ℞. artemiſie mr̃icarie
medie meliſſe ꝑſſij aſſari leuiſtici añ. M. i. aniſi cimini ameos
calami aromatici añ. ℥. ſ. radicũ enule. ℥. i. decoquant̃ ⁊ colen
tur ⁊ cũ collatura fiat ſirupus cũ melle ſumant̃. ℥. ij. dicti ſirupi
cũ aqs vt. j. ℞. aquaꝝ iſopi artemiſie rute añ. ℥. i. ſ. miſce aro
matizet̃ cum modico nuciſmuſcate ⁊ raſura eboris. Et poſtea
poſt ꝯtinuationẽ. v. vicibꝰ exhibeat̃ aliqua mediciaꝝ vt ſupra.
Deinde ſumat̃ ꝯfectio ſequẽti die vt ſupra. Poſtea laudo ſin
gulis ſex diebus ſumat vnũ mirabol̾. groſſuꝫ vl̾ duos kebulos
ꝯditos per tres horas añ prandiũ. ⁊ a ꝓprietate ad ꝯforta/
tionẽ valet nuxmuſcata ꝯdita. Et ita factis hijs mondificatio/
nibus oꝫ iã ſm doctrinã auctoꝝ vt ꝓcedamus ad mõdificãtia
mr̃iceꝫ. Nã põt cliſterizari matrix cũ decoctõe praſſij ſingula/
riter ⁊ modico mellis inducẽdo tres vel q̃ttuor. ℥. in matricem.
Decoctio ẽt furfuris cũ modico ariſtologie ad eandẽ valꝫ iten
tionẽ. Si ẽt imponat̃ nocte cũ pena ligata cũ filo longo. ʒ. i. me
tridati vel tiriace antique plurimũ mõdificat. Jdẽ facit mercu
rialis piſtata ⁊ ſuppoſita. Et ſil̾r cottũ intinctũ in terbẽtina cuꝫ
modico maſticis idẽ opat̃. Et tũc declarabit̃ ꝑfecta mondifica
tio matricis qñ talia attrahẽtia ⁊ mõdificãtia ſuppoſita ĩferũt
aliqualẽ dolorẽ. Et fortiſſimũ inter hec ẽ. Si extractis granis
de collogntida impleat̃ vacuitas eius de oleo de lilio ⁊ dimit/
tat̃ ſic die ⁊ nocte in loco calido. deinde exprimat̃ ſtringendo
collogntidaꝫ. ⁊ de hoc qd̾ exprimet̃ cliſterizet̃ matrix inducen
do. ℥. i. vſqꝫ ad. ℥. i. ſ.
¶ Succedit ꝯñr alia intẽtio de ꝯfortatõe matricis ⁊ adiacen
tiũ ꝑtiũ. Prio fiat ſtufa ſeu ſẽicupiũ ſupra qd̾ ponat̃ tabula ꝑ
forata ⁊ iſta dña ſedeat ſupra tabulã facta decoctiõe ex rebꝰ
ꝯfortatiuis ſtipticis ita vt recipiat̃ fumus intra vuluaꝫ. vñ fiat
bulitio reꝝ vt. j. ℞. ſquinãti olibani cipi. añ. ℥. i. folioꝝ tamariſci
radicũ biſtorte añ. M. i. ſumach cupulaꝝ galãdiũ alũis nitri
añ. ℥. i. buliãt oĩa in aqua debite quãtitatis ⁊ eo fiat ſẽicupium
duobus diebus vel tribꝰ in mane deinde fiat ſero ſuffumiginꝫ
vt. j. ℞. turis nuciſmuſcate ciperi ſqnãti ſe. agnicaſti añ. ʒ. i. lau
dani. ʒ. ij. miſſ. fiat paſta. Et fiant formule plane de qbus pona
tur vna ſupra carbones ſub cathedra ſup qua ſedet ad recipi
ẽdũ fumũ. Valet ẽt exterius vt fiat inũctio ſupra mr̃icẽ ab vm
blico. j. cũ oleo vt. j. ℞. olei de lilio. ℥. i. ſ. olei ſpice ⁊ abſinthij
⁊ maſtic. añ. ℥. ſ. miſce. Cũ vnctõe põt ẽt fieri emplaſtꝝ ad in
tentionẽ extenſuꝫ ab vmblico vſqꝫ ad vuluã vt. j. ℞. radicũ aſ
ſari radicũ narciſci folioꝝ lilij. añ. cuꝫ ſucco a brotani ⁊ ſpica
pulueriꝫata fiat emplaſtꝝ per iterius. Etiaꝫ ad ꝯfortationem
põt fieri peſſariũ imponeñ matrici liganº lanã ſupra lignũ po
ſtea infundat̃ in vino decoctõis vt. j. ⁊ ſupponat̃ fiat vt. j. ℞.
corticũ mediãt q̃rcus folioꝝ mirti ſqnãti ſe. agnicaſti cipi carpo
balſami baluſtiaꝝ gallaꝝ olibani aluis iameni añ. d̾coquant̃ ĩ
vino nigro ſufficiẽter ⁊ ex ea peſſarizet̃ ſm modũ dictũ. Per ĩ
terius ⁊ ſupius ad ꝯfortatõem matricis valet dyãbra ſingula
riter. Valet ẽt ſi ſumat̃ aliqbus vicibꝰ in mane. ʒ. i. ſ. ſcileris
mõtani cũ modico vini boni aromatici. Pliriſarcoticon ẽt ẽ ad
hanc intentionẽ multũ iuuãs. Poſſumus ẽt facere ad hanc in
tentõeꝫ ꝯfectionẽ appropriatã iuuãtẽ ẽt ad ꝯceptõeꝫ vt. j. ℞.
gariof. macis ciamomi galãge xiloal. ʒʒ. añ. ʒ. i. blacce biſãcie
nuciſmuſcate ſpice croci roſaꝝ ru. raſure eboris ſũac carda/
momi pipis lõ. ſandaloꝝ citri. ſete crude ambre añ. ʒ. ſ. muſci.
gra. iiij. cũ zucharo diſſoluto in melle roſato ⁊ aqua mr̃icarie
⁊ roſaꝝ añ. qꝫ ſufficit. Fiat ꝯfectio ĩ morſellis. ʒ. iij. ꝓ quolibet.
Et ſumat̃ vnus in mane cũ modico vini aromatici. Et iſtis ſũ cõ
tentus q̃ztũ ad primã ⁊ ꝑncipalẽ diſpõeꝫ. ¶ Circa renes aũt
põt fieri vngᵐ vt. j. ℞. olei abſinthij olei citonioꝝ añ. ℥. ſ. lauẽ
tur in aqua plantaginis ⁊ mẽte poſtea addat̃ roſaꝝ ru. coralo
rũ ru. nucũ cipſſi ⁊ mumie añ. ʒ. ſ. aceti paꝝ ⁊ cere paꝝ fiat vn
guẽtũ pro vnctõe renũ ⁊ iungat̃ oĩbus duobꝰ diebus in ſero

eũdo dormitũ. Et post singulas duas iunctões abstergat po/
stea iunctio cũ pãno i fuso i vino vermilio debili ⁊ tepido. Lau
do ẽt singulariter vt fiat inũctio ad stomacũ cũ aliquo vnguẽto
stomatico aromatico. ¶ Circa aũt frigiditatẽ tibiaꝝ laudo fie
ri semicupiũ ponẽdo tabulã multis foraminib⁹ pforatã exten/
dẽdo crura nuda sꝫ coopta supius ad recipiẽdũ fumũ ex dco
ctõe vt. j. ℞. corticũ radicũ interioꝝ vlmi ⁊ corticum radicum
quercus interioꝝ ⁊ acori añ. ʒ. iij. sticados camomille abrota/
ni rute calamẽti añ. M. i. bacaꝝ lauri cimini anisi añ. ʒ. i. oia
simul buliãt in aq̃ debite q̃ztitatꝫ ⁊ ex ea fiat euaporatio vt di
ctũ ẽ ⁊ ita fiat ter vl' quater. Et semp facta postea succione cũ
pãno lineo fiat inunctio ad crura cũ vnguẽto vt. j. ℞. olei d spi
ca olei d lilio. añ. ʒ. i. ß. pipis lõ. ⁊ squinanti spice piretri añ. ʒ.
ß. croci. ℈. ß. cũ modico cere fiat vnguẽtũ ⁊ istud fiat euacua
to corpore prius. Et his sum contentus.

¶ De pruritu matricis. Consilium. 78.

Quoniã suꝫ reqsitus vt aliqua vtiliter afferã in scriptis
de remotione prurit⁹ determinate ptis q ẽt tpe pre
gnationis notabiliter ledit vt vulue. sꝫ tpe ptus solꝫ
adeo affligere vt quasi p dclaratõꝫ virtutẽ diiciat.

¶ Est primũ aduertẽdũ pro intelligẽtia qd cã huius accidẽtis
ẽ mala ꝯplexio nãlis acuta mordicatiua bauracbia vel salsa ⁊
aliquotiẽs ꝯiungitur apata parua.

¶ Vñ oꝫ esse intẽtionẽ ad ꝓhibendũ quecũqꝫ hãc mãm au/
gent: ⁊ ẽt ad diuertẽdũ ad diuersuꝫ: ⁊ cum hoc ad remittendũ
acuitatem illius in loco: ⁊ confortationem membri ne recipiat.

¶ Est ergo vitãdus aer calidus ⁊ acutus siue nãliter talis siue
ex artificio cũ igne. Vitãdũ exercitiũ laboriosuꝫ inflamatiuum
maxie pedes factũ: qm̃ fricatio dorsi ⁊ brachioꝝ ad diuersuꝫ
trahẽdo ẽ ꝯueniẽs. Innanitio ẽt supflua ⁊ ieiunia sunt ad no/
cumẽtũ lꝫ ẽt supflua repletio noceat. Et idẽ intelligat de vigi/
lijs. q2 supflue inflamãt ⁊ exacuũt hũores. Declinare ergo ad
somnũ ⁊ ad quietẽ ẽ in cãu ꝯueniẽs. Et idẽ intelligat de ira fu
rore solicitudine ⁊ reliqs aie passionib⁹ inflamantib⁹. Vitãda
sunt ẽt via cibi ⁊ pot⁹ oia acuta ⁊ mordicatiua. Vñ dixit Gal.
3° regis acu. Scias q acetũ ẽ malũ matricib⁹. Et addit Imo
⁊ oia acetosa põtica amara ⁊ acuta nocẽt.

¶ Iã q̃ztũ ad medicinalia magis ẽ notãdũ q intẽtio alia sumi
tur ad cãm añcedẽtẽ. alia ad ꝯiũctã. alia sumẽda ẽ añ tps par
tus. ⁊ alia tempore partus.

¶ Quãtũ ergo ad cãm añcedentẽ ad remissionẽ acuitatis hu
morũ. ⁊ ad diuersionẽ a loco leso vel ne fluãt ad eũ valẽt pci/
pue. nisi forte eẽt pgnãs: flo^a vene cõis in brachio dext°. Et
tñ pgnatio nõ vĩ in to^m ꝯsentire. Ego tñ stãte mediocri habitu
dine vel mẽsura hũoꝝ ⁊ pgnatiõe. iiij. v. vel. vj. mẽsiũ vsqꝫ ad
vij. ẽt inclusiue auderẽ supra flobothomiã fiendã eũando circi
ter. ʒ. iij. vel. iiij. Postea attẽdendũ ẽ equatiõi hũoꝝ cũ appro
priatis digestiuis. vt ifra. ℞. sirupi de portulaca Mesue. ʒ. ij.
sirupi de granatis ⁊ de fumoterre añ. ℥. ß. aquaꝝ violaꝝ por/
tula ⁊ lupuloꝝ. añ. ℥. ij. misce pro duab⁹ vicib⁹. Et si i dicto siru
po ponerent. ʒ. ij. mucilaginis seis citonioꝝ expsse ex aqua plã
taginis magis iuuaret. Quibus ꝯtinuatis qnqꝫ vicib⁹ erit lau
dabile educere dictos hũores suauiter cũ appropriata medi
cina vt ifra. ℞. mirabolanoꝝ citri. ʒ. iij. indoꝝ. ʒ. i. ꝯtũdant ⁊ in
fundant i aquis lupuloꝝ fumiterre ⁊ portulace decoctõis pas
sulaꝝ ⁊ fcã expssiõe post. x. hor. addat sirupi violati. ℥. ij. mãne
ʒ. i. Et si adderet. ʒ. ß. pulueris reubarbari vsqꝫ ad. ℈. ij. nõ in
cõueniret iudicio meo. Deinde ꝯuenit pur ad eãdẽ intẽtio cãe
añcedẽtis cũ ꝯfectiõibus electuarijs ẽt malas q̃litates dicto
rũ hũoꝝ rectificare. Fiat ergo electuariũ vt. j. ℞. zuchari vio/
lati. ʒ. ij. dyabuglos. zuchari ro. añ. ʒ. i. spẽꝝ trociscoꝝ d cãpho
ra. ʒ. i. cũ sirupo d portulacha fiat ꝯfectio. d q̃ sumant coclea
ria duo i mane cũ aqs siruppoꝝ. Valebit ẽt aliqualꝫ epithimari
epar leui epithimate facto ex duabus partibus aque endiuie
vna fumiterre ⁊ modico aceti.

¶ Ad cãm ꝯiunctã: nisi foret pgnãs: valeret singlꝛ flo^a saphe
naꝝ. qm̃ p eã dcã cã ptiꝫ euaret: Sꝫ qm̃ ẽ ꝓuocatiua eã ñ lau
darẽ: nisi in tpe ꝓrio partui nãli. qm̃ tũc leuis tal' flobothomia
iuuaret. Laudarẽ ẽt p tps nõbile añ ptũ ad cãꝫ ꝯiunctã sumi
p supius aquã decoctõis saluie q̃ ab auctorib⁹ a ꝓprietate p
cipue i isto casu laudat. Et si cũ ea misceant mucilagines dra
gãti ⁊ seis citonioꝝ credo magis iuuabit. Et si p supius valet:
nõ minus ẽt valebit si p iferi⁹ interi⁹ imittat. Valet ẽt si fiat li/
nimẽtuꝫ ex mucilaginib⁹ fenugreci seis citonioꝝ ⁊ psilij ⁊ cum
oleo rosato mixtis ad itra. Valet ẽt suc⁹ iusquiami albi suppo
situs ⁊ iniect⁹. Idẽ ⁊ suc⁹ papaueris al. Et silꝛ decoctio corti/
cũ ei⁹. Valet ẽt vng^m vt. j. ℞. croci ⁊ cãphore añ. 6^am ptem. ʒ.
vnius plũbi vsti. ʒ. 3^am vni⁹ baccaꝝ lauri. ℈. i. terrãt ⁊ ꝯficiãt
cũ albumine oui ⁊ oleo rosato ⁊ cũ lana itincta i dicta mixtu/
ra fiãt suppositoria. Ad idẽ valꝫ litargiriũ cũ vitellis ouoꝝ di
stẽpatũ. Possemus multiplicare remedia. sꝫ ista sufficiãt non
existẽte tpe ptus. Si tñ ponerẽt exteri⁹ rose balaustie cũ folijs
piri ⁊ portulaca sil' bulita ⁊ i duab⁹ ptib⁹ aq̃ ⁊ vna pte vini ni/
gri iuuarẽt ad ꝯfortatõnẽ mẽbri ⁊ ꝓhibitõeꝫ fluxus ad eum.

¶ Tempore aũt partus ꝓximi. imo in hora partus qñ est ti/
mor ꝓpter incessuꝫ fetus per easdẽ ptes de plurima titillatiõe
⁊ maxio pruritu ⁊ maxia resolutiõe i virtute. sunt pparan^a oia
que ptuꝫ facilẽ efficiãt. Unde in cãu sit venter primũ molis. ⁊
si nõ nãliter. fiat cũ clisteri humectatiuo facto ex brodijs reruꝫ
humectantiũ dbigra. ℞. fenugreci seis lini añ. M. ij. maluarũ
altee añ. M. i. misce bulliãt ⁊ i decoctiõe fiat sessio. Fiãt ẽt in
vnctões circa inguina ⁊ sumen ⁊ infra renes cũ vnguẽto vt. j.
℞. olei de lilio. olei amigdalaꝝ dulciũ añ. ℥. i. ß. isopi hũide. pi
guedinis galline añ. ℥. ß. croci. ʒ. ß. misce. fiat vnguẽtũ ꝓ lini/
endo vt supra. Si ẽt infundant intra matricẽ. ʒ. iij. olei violati
⁊. ℥. ij. olei cõis cũ. ℥. i. mucilaginis fenugreci erit maxie iuuãs
ad ptuꝫ cũ remissiõe illius nocumẽti. Sũt ẽt pparanda mẽbra
pturiẽtis ꝺm sitũ ꝺm quẽ ꝯuertat caput fetus ad exitũ. Quo fa
cto stet sedẽs supra cathedrã pforatã ⁊ añri⁹ aptã cũ crurib⁹
ꝯuersis ad posterius ⁊ coxis ad anterius. postea iuuet cũ cõ/
pressiõe ventris in deorsuꝫ ⁊ cũ sternutatõe ꝓuocata cũ iposi
tiõe intra nares ꝯdixi ⁊. ʒʒ. pulverizatoꝝ ⁊ cũ reliqs habilitãti
bus ad exprimẽdũ. apponẽdo ẽt aromata deorsuꝫ ⁊ nõ sursũ
ex suffumigijs appropriatis ex mirra lignoal. cinamomo cassia
li. musco ambra ⁊ huiusmõi. Neqꝫ p supius sũt eque applicã
da nisi in virtute debilitata ⁊ pterrita. quo cãu talia aromatica
essent p supius exhibẽda. Ubi aũt eẽt multũ laborãs i ptu ex/
hibeat puluis vt. j. ℞. corticũ cassiefis. cassielig. ⁊ cinamomi.
añ. ʒ. ß. croci ⁊ boracis lapidis añ. ℈. ij. subtilissime pulverizẽ
tur ⁊ miss. ꝓ duabus vicib⁹ exhibeat cũ aqs matricarie beto/
nice. Nõ curo ad alia me extẽdere d ꝯfectionib⁹ i cãu appro
priatis vt dyambra dyamusco ⁊ alijs que sunt cõiter nõ. Nõ
ẽ tñ omittẽdũ. qm̃ regimẽ de quo supra ⁊ ex pte ciboꝝ ⁊ medi
cinaꝝ ẽ ad frigidũ multũ dclinãs. ne stomaco nocumẽtũ iferat
laudo circa stomacũ in toto tpe ꝓcessus attẽdẽdũ cũ ꝯfortãti
bus digestiuã ⁊ vnctionib⁹ ⁊ sacellationib⁹ pcipue valebit vn
guẽtũ vt. j. ℞. olei spice. ʒ. i. olei masticis ⁊ absinthij. añ. ℥. ß.
galãge cinamõi gar. granoꝝ padisi añ. ℈. ij. lignial'. galiemus
cate. añ. ℈. ß. cũ modico cere fiat vnguẽtũ. Et hijs suꝫ ꝯtẽtus.

¶ De fluxu supfluo sãguieo pcipue mestruali. Cõsiliũ. .79.

Pro casu ⁊ pseruatõne a supfluo fluxu sanguinis ꝓ
pter acuitatẽ colericã. Prio incline t ad frigidum ⁊
humidũ ex aere frigid habitatõis. Multũ qescat.
Multũ dormiat. Dimittat ieiunia irã: ⁊ quecũqꝫ i
flamãtia. Dimittat acuta amara salsa ⁊ acetũ. pcipue vina al
ba. ⁊ spẽs sinapi rutã ⁊ huiusmõi. Utat medicinal'r tpe exu/
berantis fluxus ventosis siccis positis sub mamillis ẽt vna ma
gna posita sup regiõe epati. Et si fiat leuis flobothomia euacu
ando duas. ʒ. sanguinis de vena basilica erit ꝯueniens. Pur
get ẽt mã colerica prius eã digerẽdo cũ sirupis vt. j. ℞. sirupi
ro. sirupi granatoꝝ añ. ʒ. vj. aquaꝝ plantaginis burse pastoris
⁊ mẽte añ. ℥. vnã misce. Continnet qnqꝫ vicibus ⁊ postea su
mat potio vt. j. ℞. mirabolanoꝝ citrinoꝝ yndoꝝ añ. ʒ. i. Cõtũ
dant ⁊ infundant in aquis plantaginis acetose ⁊ absintij. Po
stea facta collatura post. x. horas addat ꝯfectiõis amech. ʒ. i.
ß. micblete. ʒ. i. reubarbari pulverizati. ℈. ij. misce fiat potio.
Sequẽti die sumat. ℥. ß. zuchari rosa. postea post. vj. dies ꝯti
nuet vt singulo mane accipiat. ʒ. i. ß. trifere minoris ex arte se
nonis. ⁊ hoc per. viij. dies cũ modico vini nigri. Et qñ ista non
sufficiãt sumat interdũ. ʒ. i. trociscoꝝ de charabe cũ aqua cali
beata. Et postremo si nõ suffecerint sumat d filõio psico ad q̃z
titatẽ. ʒ. i. cũ aq̃ plantaginis. Et his suꝫ ꝯtentus ⁊c.

¶ Pro vxore dñi zenonis de huginio de difficultate hanelit⁹
cum subtractiõe mẽstruorum. Consiliuꝫ .80.

Uir spectabilis

v Ir spectabil' ⁊ frater maior honorāde. Recepi litteras vestras cū additione quorūdā accidētium de quibus explicite mecū nō erat facta mētio special' s. de fluxu humiditatis ex capite cū reliqs alijs. Et re vera nisi scripsissetis fuerat mihi ꝓpositū ꝙ ꝑncipalis cā nocumēti de difficultate hanelit⁹ ⁊ subtractione euōnis nālis mēstruoꝝ esset mā ex cerebro discurrēs flatica: ptim in ramos pulmonis recepta ⁊ sic opillans ⁊ inde expirationē ⁊ inspiratōez difficultans: ptim ad venas matricales ēt fluens opillans ora venaꝝ ⁊ sic ꝓhibēs exitū sanguinis mēstrualis fm ptē ēt recipitur i stomaco ⁊ inde debilitat' appetit⁹.

¶ Prima ergo ⁊ radicalis itētio curatiua sumit' ⁊ sumi debʒ a ꝓhibitiōe fluxus māe a capite. 2ª erit purgare mām cōtentā in matrice ⁊ in pectore. tādez ꝯfortare stomacū discrasiatū p de fluxū māe flatice ad ipm. ¶ Omissis igit' multis cōib⁹ ex pte diete i q̄ ꝯclinādū ē ab oib⁹ grossis viscosis ⁊ hūidis actualit' ⁊ virtualit'. ⁊ ab aceto rāceo ⁊ agresta ⁊ hmōi ⁊ reliquis euaporationē faciētibus vel euaporātibus fm iudiciū pn̄tis medici dimissa ēt purgatōne cōi ordinarie fiēda bis in anno: laudo singulis decē diebus ad euāndū mām ex capite ne i eo aggregent' sumi i introitu lecti duas pillulas grossas de infrascriptis ℞. agarici trociscati. ℈. ij. acori sticados an̄. ℈. ß. cū oximelle. s. fiat pasta pro pillulis. ʒ. i. pro qualʒ. Consequēter laudo trahi mām per nares getata nā post pillulas p diē attrahēdo per nares de caputpurgio vt ifra. ℞. suci radicuʒ bletis depurati ℥. ij. aque mellis aq̄ maiorāe an̄. ℥. iß. vini albi. ℥. ß. nigelle macis pulueriʒatoꝝ. an̄. ʒ. ß. misce. Laudo ēt fieri saculū capiti vt ꝗ supponat' capite prius fricato ⁊ pectinato: post ēt vētris lenitionē fiat vt ifra. ℞. maiorane sticados rorismarini. an̄. tertiam partē. ℳ. corticū citri macis an̄. ʒ. i. vernicis. ʒ. iij. rosaruʒ sandaloꝝ citrinoꝝ an̄. ʒ. ij. misce pro saculo capitis fiēdo de sindone de grana. Laudo postremo pro hac intētōe in introitu lecti tenere i ore vnā de pillulis plāis vt ifra. ℞. thuris. ʒ. i. boli ar. spice an̄. ʒ. ß. suci ligricie gumi arabici an̄. ʒ. i. cū mucilagine seis citonioꝝ fiat pasta pro pillulis plāis. Jaʒ venien̄ ē ad mōdificationē māe opillātis poros venaꝝ mr̄icis. pro expeditione cuius laudo ꝑus fieri sessiōez vsqʒ ad vmblicū in balneo decoctōis vt. ꝗ. ℞. artemisse cāomille an̄. ℳ. i. fenugreci seis lini an̄. ℳ. ß. rute saluie an̄. tertiā. p. vni⁹. ℳ. buliāt i aq̄ ꝯbite q̄ʒtitatis aliqb⁹ bulitiōibus ⁊ in ea decoctōe sedeat. p. 4m. hore expulsis supfluitatib⁹ cōib⁹ tribus diebus ꝯtinuis in mane postea succedētib⁹ alijs trib⁹ dieb⁹ i sero in introitu lecti sibi supponat pro nastali lanā inuolutā in electuario de quo infra ⁊ liget' cū filo coxe. ℞. metridati. ʒ. ij. trifere maioris. ʒ. i. trociscoꝝ de mirra cassie lignee cinamōi. an̄. ʒ. ß. cū sirupo de eupatorio misce ad formā electuarij. Laudo ēt pro hac intentione posse fieri iunctiōez sup vētre vt ifra. ℞. olei de lilio. ℥. ij. olei rute ⁊ spice an̄. ℥. i. misce cū. ʒ. i. croci. Pro euacuatiōe māeꝝ in pectore existētiū ad facilitēdū eas p screatū laudo fieri electuariū de quo lambēdo sumat' vt ifra. ℞. lob. de pino. ℥. iß. liquiricie rase capillue. n̄ mussidoꝝ an̄. ʒ. ß. pulmonis vulpis pulueriʒati. ʒ. ij. croci. g̃. v. cū oximelle fiat electuariū. Ad hāc intentionē laudo fieri inunctionē vt. ꝗ. pectori. ℞. olei amigdalarum dul. isopi hūide ⁊ olei de lilio an̄. ʒ. ß. croci paꝝ fiat vngm pro pectore. Ultio pro ꝯfortatōe stōaci iungat' stomac⁹ cū vnguēto vt. ꝗ. ℞. olei spice masticis ⁊ ros. an̄. ℥. ß. gariofiloꝝ macis cinamomi coraloꝝ accacie an̄. ʒ. i. galliemuscate. ʒ. ß. cere paꝝ fiat vnguentum pro stomaco.

¶ Pro vna nobili muliere alamana q̄ piodice cecidit in furiaʒ cū desiderio coeūdi cū nō erat pregnans ⁊ cessabat ipsa pregnante. Consilium. 81.

c Larissime doctor recepti nouissime litteras adme p vos datas qbus petitis a me cōsiliū dari sup casu quodā difficili admodū saltē pro etate sufficiēte ad ꝯceptōez qm̄ in etate ꝓlixiori dispositio talis est minus verēda. imo vt spero rationabiliter per etatem etiam sine medicinis corrigeretur.

¶ Casus talis ē. Quedā nobilis mulier etatis mediocris bone habitudinis sanguinee q2 alba carnosa ⁊ in facie rubea elegantis corpis cū proprio marito p lōga tpa pudicissima vixit q̄ nūc p aliquot ānos iterpollatis tēporib⁹ in mētis ꝑmixtionez incidit ⁊ quasi furiosa fuit cū n̄ ē ꝑgnās: qꝺ acciddēs ēt cū contingit totū corp⁹ ei⁹ tremit ⁊ ptes mēbroꝝ q̄si singule tremēdo monent': ēt si imobiliter detineant': ⁊ durat hoc accidēs per aliquot dies. Sic cū icipit hec dispō sentit' i vētre ei⁹ sonit⁹ manifestus ita vt vir ei⁹ cōiacēs audiat sonū dictū i vētre ei⁹: ⁊ tūc supra motum ⁊ propter solitū fuit cupida libidinis. Et cū vir in totum huic imoderato appetitui satisfacere non studeat siue non possit tūc reddit' vigilans. ⁊ tūc incipit insanire. Sʒ postq̄ʒ a viro cōcepit semp libera ē ab hijs omnibus accidētib⁹ vsqʒ ad finē partus ⁊ post nisi. ꝗ. annuʒ concipiat aut duos solet in ꝑstinā furiā icurrere. ¶ Similē q̄si casum posuit Azaran⁹ i. c. de epilepsia sʒ in viro: dicit qꝺ vidit aliquē paciētē epilens[...] qui ante cāum festinanter vt furiēs erat querēs mulierē ad coitum ⁊ cū egisset cū ea post emissionē seis cessabat ꝑoxismus epilepsie ⁊ preseruabatur a casu.

¶ Causa aūt accidētis huius mulieris rōnabiliter ē qꝺ dicta mulier sanguifica existēs ē plurimi seis generatiua. qm̄ in toto habundat multa mā ꝓportionata generatiōi spmatis que ē superfluitas vltimi' alimēti iā ad mēbra distributi. Debet cū hoc eē calide mr̄icis ⁊ calidoꝝ testiculoꝝ. vn̄ fit' multa attractio de dicta mā in toto habundanti ad mr̄icem vel testiculos mulieres. qꝺ semē in spē spmatis dʒ eē calidū ⁊ siccū acutū pruritiuū plurimū ad venerē icitatiuū. Et forte coadiuuauit ad hāc cām qꝺ tpe sue iuuētutis cū viro suo plurimū frequētauit actū coeūdi. vn̄ nā ꝯsueuit plurimā spmatis quātitatē euacuare. vbi forte i hac etate viro ibecilliori facto vl' magis tempato in morib⁹ nō sic frequentato actu coeūdi mā spmaticha circa vasa spmatis mulieris aggregata ⁊ retēta supcalesit ⁊ aliqual'r adhuritur. vnde fit pruritiua magis. ⁊ agēs i mām sanguificā vel aliā materiaʒ in mr̄ice reptaʒ ptiʒ de ea conuertit in ventositates que ꝯn̄ter in matrice retēte ad diuersas ptes ꝓpulsate causant sonū illū sensibilē. partiʒ ēt de mā ꝯuertit in fumū adhustū q sursuʒ ad paniculos ⁊ mirigas cerebri aduenies in eos malam q̄litatez imprimēdo ⁊ siccitatē iducēdo ⁊ sensitiuā stimulādo euigilare facit. Dictus ēt vapor adhustus mixtus cū spiritib⁹ subseruientibus aie in opationibus discursiuis facit ad ꝑmixtiōez mētis. qm̄ ꝑmixtione talis vaporis cū spiritibus fiat vari⁹ motus spirituum in cerebro. ⁊ cōsequenter varia diuersorum reꝑsentatio in sensibus interiorib⁹. fm ꝙ ydola vel spēs dictoruʒ vapoꝝ diuerso° repn̄tant. Et inde in virtute appetitiua irascibili fit varia inclinatio ad diuersos motus quasi videat' furiens. Et q2 tales vapores eleuant' a mā spmatica pruratiua stimulatiua ad venerē q similitudinē gerūt dicte māe ꝯsequēter iclināt ad motū venereū ⁊ ꝓinde reddit' multū auida ad actū. Et forte ēt in cā ꝯiungit' retētio aliqualis menstruoꝝ vbi nō fit debita mōdificatio eoꝝ. que ēt sua caliditate calefaciēdo mr̄icē vaporibus acutis eleuatis reddit'. ꝑurit⁹ ⁊ titillatio ad ptes istas. Et sic ad venerē maior inclinatio. Sʒ postea fcā ꝯceptōe regulatis dictis humiditatibus a nā ꝓpter finē non fit euaporatio sursuʒ ad cerebꝝ attingēs ⁊ ꝯn̄r nō fiunt vigilie neqʒ mētis ꝑmixtio. Nō ēt fit ille tremor ⁊ ꝯcussiuus motus mēbroꝝ q fiebāt an̄quā dicte mae regularent' a virtute qm̄ ab illis māebus resoluebant'. tūc vapores ⁊ ventositates que incluse itra cutiʒ petētes exitū ⁊ expirare nō potētes faciebāt saltus ⁊ iectigatiōes in mēbris. qua cessante cā de dicta euaporatōe resolutis a virtute dictis vaporibus q actu causabāt dictos mot⁹ cessat motus. Et hec de casu.

¶ Jam veniēdo ad curā due sunt intentiōes ꝑncipales. Una ꝯsistit circa dietā. Alia circa magis medicialia. ¶ Circa ergo dietā cauēdū ē ab oibus multiplicātib⁹ sanguinē ⁊ spma. Cauēdū ēt ab oibus acutis calefaciētib⁹ subtiliantib⁹ ⁊ mām adhurentib⁹. ¶ Jdeo spāliter magis aer sue habitatōis debʒ eē aer frigidus vel saltē ad frigidū declinās ⁊ sit tpatus in passiuis vel parump ad siccū declinās iō vitet' aer stufe ⁊ aer cum calidis aromatizat⁹. ¶ Uitet motū supfluū ⁊ corporeū ⁊ aialē ⁊ ita vigilie ēt supflue nocēt. Un̄ melius ē vt inhereat qeti ⁊ somno ⁊ in somno dormiat supra lectos frigidos duros. Et si aspgant' linteamina cū puluere rosaꝝ violaꝝ. nenufaris ⁊ iusqami maxie in estate erit ꝯueniēs. Et nō dormiat supra dorsuʒ. Et in passionib⁹ aialibus vitet irā ⁊ furiā ēt cogitatiōes tristes multū. Precipue vitet imaginatōes ⁊ cogitationes circa res venereas. Un̄ corā ea nō loquat' qsq̄ʒ de actu coeundi. neqʒ praticet cū mulieribus iuuēculis ⁊ luxuriosis multominus cum viris ⁊ iuuenibus elegātis forme. imo ꝯuertat mētē suaʒ circa morales ꝯsideratōes. ⁊ hoc dico cū ē mēs sana in ea. ⁊ nō cū ē in pox°. Et ita vniuersalit' dimittat visuʒ auditū ⁊ tactū oium eoꝝ que hn̄t ad venerē incitare. ¶ Et circa cibos ⁊ potus sint

cibi frigidi actu ⁊ potẽtia pauci nutrimẽti ad stipticũ ꝯclinãtes
Uñ vitent̃ oua sorbilia ⁊ fere oĩa gnã carniũ vel saltez parce
eis vtat̃. Et sint elixate ⁊ nõ assate: ⁊ rectificate in decoctõne
cũ aliquo stiptico buliẽdo in eis ꝯ acetosa vel plãtagine vl' fru
stra citonioꝝ vel pomoꝝ siluestriũ vel aliq̃ grana granatorum
vel berberoꝝ ⁊ sumach ⁊ hmõi vel i tpe estatꝭ aliqd ꝯ agresta
decoquat̃ in ferculis eiꝰ. Et semp parce sumat cibũ ⁊ ñ ad sa-
turitatẽ. Et sit panis factus non ex pura farina frumẽti. sꝫ ap-
ponẽdo aliqd ꝯ farina milij vel siliginis ⁊ nõ fiat ex flore fari
ne. sꝫ sit portio furfuris. Et nõ sit panis salitꝰ neqꝫ nimis fermẽ
tatus. Quod si talis fuerit ãmoueant̃ ptes exteriores. Et cum
comedunt̃ carnes aliqualr̃ infundant̃ i suco limonũ vl' acetosi
tatis citri vel berberoꝝ vel granatoꝝ vel aliquo hmõi. Et ele-
ctiores carnes sunt carnes capretoꝝ vel agnoꝝ vl' vituli lactã
tis eligẽdo ptes musculosas. Dimittẽde sunt carnes pullorũ
columboꝝ ⁊ q̃leaꝝ p̃cipue ⁊ carnes auiũ mõtanaꝝ vt pdicuꝫ
sternaꝝ ⁊ aliaꝝ minutaꝝ ⁊ carnes caponũ ẽt sũt dimittẽde. vñ
gnãliter cibi eiꝰ sint frigidi ⁊ grossi nutrimenti ⁊ difficil' digõis
vñ iter canes p̃cipue laudant̃ pedes porcoꝝ ⁊ carnes ceruo-
rũ ⁊ bouũ grossoꝝ. Et substãtie leguminũ sunt ad casuꝫ conue
niẽtes maxie lẽtiũ dimittẽdo brodia ciceꝝ ⁊ faseoloꝝ. Et si po
nat̃ paꝝ aceti in decoctõe magis valẽt. Ualet miliũ ⁊ panicũ
decoctũ ⁊ valet lac accidũ factũ extracto butiro. Et ꝯ oleribꝰ
valẽt lactuce portulace malue plantagines. Sumant̃ cũ mo-
dico agreste si plꝫ dimittẽdo spẽs aromaticas maxie piper ci
namomũ ⁊ crocũ. Et si pur plꝫ aliqñ aromatizare vtat̃ i fercu
lis vel in saporamẽtis puluere siue piperata vt. ℞. rosa. ru.
coral. rub. coriãdroꝝ. pp. ãñ. ʒ. ß. macis. ʒ. ij. cubebaꝝ. ʒ. i. ga-
rio. ʒ. ß. croci. ℈. ß. misce fiat pipata. Pro potu dimittat oĩa vi
na potẽtia ⁊ vtat̃ paucifero ẽt mixto cũ aq̃ cisterne vel cũ aq̃
extinctõis calibis. Dimittat ꝯfectões omnes ⁊ zucharatas ⁊
mellitas saltẽ i nõbili vsu. Licet tñ sumere post cibũ aliqd de
coriãdris ꝯditis vl' piro vel citro ꝯdito vel in estate paꝝ pomi
acetosi l' melõis l' psici ñ bñ maturi. Et h̃ q̃ꝫtũ ad dietã sufficiãt
¶ Restat ad mediª venire. Sꝫ i medicinalibꝰ oꝫ q̃ fiat diuisio
qñ alia ꝯueniũt in poxismo. ⁊ alia cuꝫ ñ ẽ in poxismo. sꝫ est ti-
mor ne cadat. Et pmo ponemus regimẽ tpa nõ exñte in poxis
mo. ¶ Prio igit̃ laudo vt stãte vẽtris lenitõe fiat sibi floboª sal
tẽ bis i ãno in tpe veris ⁊ autũni ꝯ vena basilica dextri lateris
educẽdo. vj. vel. vij. ℥. sanguinis p vice. Et si forte in estate fie
ret leuis flobothomia credo ꝯueniret. Et vbi timeret̃ ꝯ cãu in
poxismũ post flobothomiã ifra tres vel quattuor dies cõuenit
flobothomia saphenaꝝ educendo q̃ttuor. ℥. sanguis. Postea
laudo vt exhibeat̃ sirupus qñ ẽ in recta quiete ẽt bis in ãno in
vere ⁊ autũno p q̃nqꝫ dies vt. ℞. sirupi violati sirupi ꝯ fumo
terre ⁊ oxizachare ãñ. ℥. ß. aquaꝝ acetose lupuloꝝ ⁊ fumiter
re ãñ. ℥. i. ß. misce. Et postq̃ꝫ ꝯtinuauerit. v. vicibꝰ tũc exhibea
tur potio vt. ℞. mirabol'. citri. ʒ. iij. indoꝝ. ʒ. i. reubarbari. ʒ. i.
ß. se. acetose rasure eboris ãñ. ʒ. ß. passulaꝝ. ʒ. i. ifundant̃ oĩa
in aq̃s lupuloꝝ buglose ⁊ arthemisse p. xij. horas postea facta
collatura addat̃ collature cassie extracte diacatholiconis sine
diagredio ãñ. ℥. ß. dyafeniconis ⁊ bñdicte simplicis ãñ. ʒ. i. ß.
sirupi violati. ℥. i. misce fiat potio. Et stet. vi. horis ãñ assumptõ
nẽ cibi post eã vsqꝫ dũ sit ꝯpleta solutio. deinde sumat̃ prãdiũ
leue: ⁊ p totã diẽ stet in camera clausa. Seq̃nti die sumat siru-
pũ vt. ℞. sirupi ro. ℥. i. sirupi de absinthio. ℥. ß. aquaꝝ endiuie
acetose ⁊ buglose ãñ. ℥. i. ß. misce. Deinde laudo ẽt ad preser
uãdũ q̃ si nõ ꝯbite mẽstruet̃. vt singul' mẽsibꝰ p duos dies ãñ
horã mẽstruatõis fiat lotio cruribꝰ ante cenã p horã cũ deco-
ctione vt. ℞. camomille melliloti matricarie. ãñ. M. i. rute
abrotani. ãñ. M. ß. sauie tertiã ptẽ. M. i. decoquat̃ i tribus
ptibus aque ⁊ vna pte vini albi vsqꝫ ad debitã decoctõꝫ. De
inde fiat lotio tibiaꝝ fricãdo in deorsuꝫ p quartã ptẽ hore vniꝰ
Et si postea ñ habũdauerit fluxus cõuenienter exhibeat̃ semel
in diebꝰ purgationũ puluis vt. ℞. spicenardi seis apij. ãñ. ʒ.
ß. granoꝝ milij solis ciperi. ãñ. ℈. ß. croci. g̃. ij. mis. exhibeat̃ cũ
℥. iij. aque decoctõis ciceꝝ ru. Et post factã mõdificatiõeꝫ per
diẽ quietata nã ꝯuenit vt vir secũ cõiungat̃ ad sufficiẽter ꝯplẽ
dũ actũ qñ illud tp̃s est aptũ ad p̃gnatõeꝫ: ⁊ cũ p illũ actum
emittit̃ mã spermatica mulieris. cuius retẽtione causant̃ dicta
accñtia vt fuit supradictũ. ⁊ sic p̃seruat̃ ab eis. Et hoc sentie-
bat A. 20ª. tertij caplo ꝯ iuuamẽtis coitus cuꝫ dixit. Et oĩs in
cuius corpore est vapor fumosus coitus alleuiat ab ipso ⁊ cõ
fert ei ⁊ remouet ab eo qꝺ timet de nocumẽto coartationis va
poris fumosi. Et proinde infra dixit quod accidit mulieribꝰ ex
coartatione matricis quod pro parte accidit in casu nostro.
Juuat ẽt ad casuꝫ si ifrigident̃ ptes mr̃icis maxie post mõdi
ficatõeꝫ factã sanguinis ⁊ mestrui scã fomẽtatõe supra mr̃icẽ
cũ decoctione vt. ℞. rosa. mirtiloꝝ sumach floꝝ nenufaris ⁊
iusq̃ãl al. ãñ. M. ß. camomille ʒª. M. i. se. canapis. ʒ. i. buliãt
in bocalibus duobus aque ⁊. ℥. ij. aceti vini albi aliq̃bus buli-
tiõibus. postea cũ spongia vel filtro infuso in dicta decoctione
⁊ exp̃sso ponat̃ infra vmblicũ per quattuor digitos. Et hoc est
facto bis vel ter fiat iunctio vt. ℞. olei rosaꝝ olei cucurbitini
ãñ. ℥. i. olei de nenufare ⁊ absinthij. ãñ. ʒ. ß. misce. Põt ẽt fieri
iunctio ad dorsum supra renes cũ vnguẽto infrigidãte ⁊ ꝓhi-
bentẽ attractiõem ad mr̃icẽ qñ ꝓpter multã allegationẽ mr̃i-
cis ad illas ptes sensibiliter alterat̃ alteratis dictis ptibus fiat
vnguentũ vt. ℞. succi lactuce ⁊ solatri. ãñ. ℥. ß. olei ros. ℥. i.
olei mirtiloꝝ. ℥. ß. mucilaginis psilij ⁊ se. citonioꝝ fractoꝝ in si
milibus succis. ãñ. ʒ. ij. gallaꝝ masticis acatie lapidis ematitis
puluerizatoꝝ ãñ. ℈. ij. aceti paꝝ ⁊ cere paꝝ fiat vngm̃. ⁊ iunga
tur circa renes vna die sic ⁊ altera die nõ. ꝯtinuãdo q̃ttuor die
bus interpolatis oĩbus. xv. diebꝰ ipsa nõ existẽte p̃gnãte. quo-
niã ꝯtinuus vsus istius medicie ifrigidatiue ⁊ ẽt fomẽtatiões
lꝫ ex ista pte iuuaret eẽt pata tñ p alia pte nocere. ꝓinde ñ lau
do eius vsuꝫ ꝯtinuũ. Nã dicebat Auic. de multitudine deside
rij coitus. Multitudo desiderij qñ ẽ cũ fortitudine corporis ⁊
sanguineitate ⁊ sanitate ꝯplexiõis ⁊ adolescentia etatꝭ ⁊ po-
tẽtia sup coitũ absqꝫ successiõe debilitatis vt sup. est in cãu nr̃o
nõ est necessariũ vt occupatio sit in regimine eius in fractione
eius. fractio nãqꝫ eius atterit ꝯplexionẽ ⁊ destruit virtutẽ pro-
pter vehemẽtiã sui nocumẽti. Fiat ergo tñ diebus interpollatꝭ
Et ad istã intentionẽ eandẽ laudo vsuꝫ ꝯfectiõis vt. ℞. mira
bolanoꝝ oĩum ãñ. ʒ. i. gariofiloꝝ nucis muscate coriandroꝝ pre
paratoꝝ gallaꝝ ãñ. ʒ. ß. rosaꝝ. ℈. ij. cũ zucharo dissoluto in aq̃
absinthij ⁊ plantaginis quãtũ sufficit fiat ꝯfectio i morsellis ⁊
sumat̃ morsellus. ʒ. iij. pro vice tribus diebꝰ cõtinuis in mense.
Et hec sufficiãt in dispõne sana.
¶ Sꝫ vbi iã caderet in poxismi p̃ncipiũ qꝺ cognoscit̃ ex p̃cedẽ
tibꝰ vigilijs ⁊ sonitu pcepto circa vẽtrẽ ⁊c. Jam insurgit inten
tio alia que est ꝯuertere vapores ad inferius ⁊ ꝯfortar̃ caput
ne recipiat impr̃ssionẽ maloꝝ vaporꝝ. ¶ Primũ ergo pficit̃ ñ stã
te ventris lenitiõe vt fiat clistere sumẽdo. ℥. i. cassie fi. ⁊. ʒ. ij. bñ
dicte cũ decoctõe cõi ⁊ modico salis. Deinde fiat lotio ad cru
ra de qua dictũ est supra. Sꝫ obseruet̃ ne fumus attingat ad
nares neqꝫ ad os aliq̃uo ligan° liteamẽ ad collũ ne possit sur
suꝫ euaporare. Et fiat fricatio ad coxas deorsuꝫ frican° cũ pã
no rubeo ⁊ matrona docta alligata petia ad digitũ ⁊ infuso di
gito cũ petia in oleo de lilio in quo sit dissoluta mirra cũ mõico
galie muscate imponat digitũ in vuluã ⁊ faciat ibi titillationem
vt excitet̃ nã ad deorsuꝫ expellẽdũ mãm ne retineat̃. Et etiam
hoc tpe maxie iuuat vt coeat cũ ꝓprio viro. Et si nõ põt in totũ
satisfacere desiderio eius formet̃ instr̃m ligneũ ⁊ vestiat̃ itesti-
no vno vniꝰ aialis vt capreti vel alteriꝰ sibi ꝯuenienter adheren
te supra q̃ fiat inunctio cũ oleo de lilio vt supra cũ dictis pul-
ueribus postea supponat̃ agitãdo per collũ mr̃icis ita vt indu
cat̃ ad spmatizationẽ. Et ad hoc ẽt maxie iuuabit flobothomia
pua saphenaꝝ saltẽ de vena dextri pedis exhendo. ij. vel. iij.
℥. sanguis. Et ligature ẽt ⁊ stricture coxaꝝ aliqual'r dolorose
ad istã intentiõem faciũt. ¶ Secũdũ p̃ncipale ẽ vt ꝯfortet̃ ca-
put. ne recipiat illos vapores ⁊ in hoc faciũt odoramẽta frigi
da ad stipticũ declinãtia. Nã fiat decoctio vt. ℞. rosa. M. i.
violaꝝ floꝝ nenufaris. ãñ. M. ß. sandaloꝝ citrinoꝝ corallorũ
rub. spodij berberoꝝ ãñ. ʒ. ij. buliãt i aqua debite quãtitatis de
inde sumant̃ de dicta decoctõe. ℥. vj. vini citonioꝝ. ℥. ij. aceti. ℥.
i. fiat ex h̃ toto lotio faciei ⁊ de hoc ipso posito in ampula vel
spongia fiat odoramẽtũ in p̃ncipio fluxus. Si ẽt fiat euapora-
tio ex aceto aspso sup lapides ignitos iuuat ad hãc intẽtiõeꝫ.
Juuat ẽt h̃ tpe vt abscindãt̃ capilli ⁊ fiat embrocatio supra
pteꝫ añriorẽ capitꝭ cũ decoctõe vt. ℞. maluaꝝ lactucaꝝ vio.
ros. ãñ. M. i. plãtaginis. M. ß. camomille p. ij. M. fiat oĩuꝫ
decoctio in aqua ⁊ de ea fiat embrocatio supra caput. deinde
facta succiõe cũ pãno fiat embrocatio cũ pãno lineo infuso in
tribus ptibus olei rosa. ⁊ vna pte aceti leuiter supra añriorem
pteꝫ capitis. ⁊ ita ꝯtinuet̃ duobꝰ diebus mane ⁊ sero. Et si i to
tũ nõ potuit ꝓhiberi qñ incidat in pmixtionẽ mentis in ꝓcessu
ad dictã fomentatõeꝫ addat̃ camomille aneti ⁊ fenugreci ãñ.
ptem tertiã aliaꝝ reꝝ frigidaꝝ ⁊ cũ ea fiat embrocatio. Et ita
addat̃ in oleo rosa. in quo infundit̃ petia ʒª ps olei camomille
⁊ quarta

⁊ q̃rta ps olei aneti. Et similiter addat̃ in odoramẽto dicto ali q̃d cãphore ⁊ ligniał. Postea capiti supponat̃ pulmo arietis nouiter decolati supra caput vel catulus triuz mẽsiũ scisus per mediũ posit⁹ supra caput calidus ⁊ sic singulis duob⁹ vł trib⁹ diebus fiat vsq̃ dum mala dispositio remoueatur cerebralis. Et his sum contentus.

¶ De prefocatiõe matricis ꝓ quadaz alamana. annorum decem ⁊ octo. Consilium. 82.

d Jligenti facta cõsideratione in accidẽtib⁹ ⁊ signis huius nobilissime iuuenis alamane etatis ãnoꝝ decem ⁊ octo bone habitudinis ſm faciẽ bene colorata cuius egritudo poxismalis incepit euenire in .xv. anno declarat̃ ꝙ fuerit ⁊ sit suffocatio matricis .i. dispõ mala matricis ad q̃z sequit̃ suffocatio vel p̃focatio hanelit⁹: ñ quidẽ ſm totũ. qm̃ vt dicit Gal. 6°. de interiorib⁹ ca°. 3°. Impossibile ẽ aĩal viuere sine hanelitu. qm̃ oẽ aĩal viuẽs hãelat. ⁊ oẽ hanelans viuit. sz dicit̃ hanelit⁹ p̃focatio quasi occulta ⁊ insensibilis quodãmodo aeris inspiratio. Est igit̃ talis dispõ appellata suffocatio vel p̃focatio matricis .i. ex cã m̃ricis ꝯtingẽs. Unde dicebat Aueroys 4°. collꝫ ꝙ ẽ egritudo vulue .i. matricis illa que dr̃ suffocatio m̃ricis. nã fit pp cãm in ea .i. ex ea. Que qdez suffocatio lz pẽdere possit ex oĩ corruptiõe m̃ae in matrice male qualitatis: imo ex ipsa matrice cũ corrũpit̃ pp apata vel vcera: tñ vt ẽ cõis medicoꝝ snia potissima cã a qua pẽdet ẽ retentio p̃ter naturã mẽstruoꝝ vel spmatis vel vtriusq̃. Et in cãu isto maxie fit ꝓbabiliter ex his cãis qm̃ vt ex accidẽtibus scribitur nunq̃ habuit mẽstruoꝝ fluxũ sufficiẽter neq̃ mẽsuatiz: sz tm̃modo de .x. septimanis i. .x. septimanas: ⁊ ẽt nõ copiose. Az ẽt sanguifica ẽ in qua dz multiplicari sperma virgo existẽs etiã ꝑ aggregationẽ spmatis ⁊ nõ expurgationẽ debitã eiusdẽ cum alterant̃ dicte m̃ae ⁊ extẽdũt venas ⁊ artarias causantes dolorez spasmat̃ aliqualiter matrix: tũ q꞉ ſm latus dilatat̃ ⁊ i longum ꝯtrahit̃ in sursuz: tũ q꞉ neruosa ꝑcepto nocumẽto ad suaz cõtrahit̃ originẽ vt ẽ cõis medicoꝝ snia. lz Johãnes alexãdrinus prio epydimiaꝝ comẽto 2° videat̃ nõ ꝯsentire cõi snie: q꞉ voluit matricẽ nõ cõicare cerebro ꝑ neruos: sz qcquid sit saltẽ ex repletione venaꝝ ⁊ ꝯtractiõe ei⁹ versus dyafragma sit talis. pro ꝑte adminus suffocatio nõ ꝙ moueat̃ situaliter matrix vsq̃ ad dyafragma: imo neq̃ situaliter vsq̃ ad stomacũ vt dixit Gal. 6°. interioꝝ. ca°. allegato ⁊ ẽt 6ª. ꝑticula afforismoruz in comẽto afforismi. Quibuscũq̃ strãguria ⁊c̃. Pur sursuz saliendo mediate ꝯprimit dyafragma. Per aliũ tñ moduz magis causant̃ acciª de p̃focatõe ⁊ ꝯtractiõe ⁊ acciª vł spasmi ⁊ sincopis q꞉ hec egritudo in accidẽtib⁹ similis ẽ epilẽsie ⁊ sincopi vt voluit Auic. 21ª. tertij. cap°. ꝓprio in ꝑn°. Nam modus quo potissimũ causat̃ ẽ talis q꞉ m̃ã spermatica vel mẽstrualis vt supra retẽta ⁊ in matricẽ coartata siue i venis siue i matricẽ defluxa a regimine nature derelicta in peximã mutat̃ substãtiã qualitatẽ habentẽ venenosaz. venenosaz dico quasi a tota spẽ nature mulieris ꝯ̃riaz. Et prauior ẽ si sperma ad ꝯ̃riuz ꝯuertatur q̃z si sanguis mẽstruus putrefiat vt declarauit Serapio. 5° breuiari. caplo ꝓprio experiẽtia ⁊ rõne. Experiẽtia qdẽ qm̃ vidue mulieres q̃ cohire ꝯsueuerũt pp ꝯtinuã ẽt retẽtõez spmatis nõ tñ retẽtis mẽstruis sepe incidũt in hanc dispõnem: ⁊ nõ sic frequẽter icidũt mulieres nupte coitu vtẽtes ⁊ si i eis mẽstrua d̃fecerint. Declarabat ẽt rõe. sed eã dimitto pp breuiare. A. tñ visus est adducere suasionẽ ad hoc qm̃ sicut lac ex sanguine gn̄atuz citi⁹ ⁊ deteriori gradu malicie putref̃it q̃z ipse sanguis similiter ⁊ sperma ex sanguine gn̄atuz ad deteriorẽ malitiã deducit̃ cũ putrefit q̃z sanguis. Ab his ergo materieb⁹ vel alteraz eaꝝ taliter alterat̃ eleuat̃ fumus venenosus qui cũ ꝓpter coartationẽ nõ hẽat vñ excludat̃ inferi⁹ necessariũ mouet̃ ad supiora: ⁊ sic occurrẽs dyafragmati ipsuz quasi to^m^ imobilitat ⁊ inde fit nocumẽtũ in hanelitu. ⁊ ſm ꝑtem ꝑ artarias ad cor cõicat̃ ip̃mẽs in cor. ipm̃ cor quasi ꝯ̃bitur refugiẽs ⁊ fit sincopis ⁊ accidẽtia eius. Ad paniculũ ẽt cerebri imediate ꝯtẽtiuũ vt piaz matrẽ ẽt pro parte eueniẽs tristẽ sensatiõez ip̃mens cãt in eo ⁊ in cerebro nocumẽtũ. vñ fit ꝯ̃ctus ⁊ spasm⁹ eius. Et ꝓinde epyª ⁊ acciª ꝯñr eius de ꝯ̃ctõe mẽbroꝝ ⁊ spuma circa os apparẽte que qm̃ vt scribit̃ in cãu ad rubeũ est declinãs nõ est nisi rõnale ꝙ nõ tm̃ pp spasmuz fiat talis spuma. sed etiaz pp ebulitiõez fortẽ factã circa ꝑtes pectoris in hũiditates pulmonis ex indebita euẽtatiõe ꝓpter ablatiõez quasi hanelitus Et ſm hoc oz credẽ ꝙ imobilitas siue dispõ dyafragmatis ad motum non tantum pendet pp ifrigidatonez ipsius ex vapore taliter eleuato vt cõmuniter volunt scribentes sed propter qualitatem venenosaz vt supra dictũ est. Et ſm hec imediate possumus declarare. ẽt acciª q̃ in ea ꝯtingũt. Nã quod inuaserit morb⁹ decimoq̃nto ãno stante ipsa sanguifica cũ i ea etate ⁊ ex ꝑte mẽstrui ⁊ spmatis fuerit viripotẽs ⁊ facta ꝓhibitione eius q꞉ nõ ẽ mẽnstruata debite vt supra dictũ ẽ. vñ declaratur cohartatio in vijs menstruatõis. ẽt rõnabiliter facta ẽ coartatio in vijs spmatis. ⁊ sic dictis materiebus p̃ter nał̃r retẽtis ꝯsequẽter per modũ declaratũ sequũtur reliqua oĩa accidentia de casu vt in sincopi ⁊ epilenª de ꝯ̃ctiõe de spuma. Et cum postea ẽ i declinatõe de aliquali resudatiõe sudorali vaporib⁹ iã ab interioribus ad extrema infrigidata efusis q cũ infrigidãtur in aquositatẽ ꝯuertunt̃. Patet ẽt quare ꝓcedẽte etate erat iste morbus poxismał̃r frequẽti⁹ inuadit ⁊ deteriora vident̃ accidẽtia cũ ꝓpter etatẽ accidẽtẽ fiat maior multiplicatio sanguinis menstrualis ⁊ spmatis: ⁊ sic cũ non fiat ipsoꝝ ex purgatio ꝯueniẽs ꝯsequẽter fiat inde maior lesio ⁊ magis frequẽs. Patet ꝯsequẽter quare magis nocte affligit̃ q̃z die. qm̃ i nocte vapores magis ad interiora ꝯuersi ꝑ̃ncipalia mẽbra magis petũt. ⁊ sic magis ledũt. ⁊ in die ecõtra a lumie ⁊ exercitio ad exteriora ꝯuersi minus ad ꝑ̃ncipalia occurẽtes minus ledunt. Ex dictis ẽt pz quare añ poxi^m^ sentit aliquã ꝯmotionẽ circa regionẽ m̃ricis. ⁊ tũc sentit dolorẽ magnũ. qm̃ fcã ꝯmotiõe m̃aeꝝ in m̃rice vt supradictũ ẽ fit corugatio ſm longum q꞉ abbreuiat̃ in deorsuz ⁊ elongat̃ in sursuz q꞉ dilatat̃ ⁊ vapores sursuz pellũtur ⁊ ꝓpter extensionẽ venaꝝ ⁊ artariaꝝ ⁊ p̃ter nãlem motum matricis fit vehemens dolor añq̃z fiat manifesta euaporatio ad cor ⁊ ad cerebꝝ ⁊ diafragma a qua euaporatiõe vt supra dictũ ẽ maxime pendet hec dispositio. Immo a dicta euaporatiõe ita pendet qδ possibile sit vt credo fieri posse suffocationẽ matricis nõ ꝯcurrente illo motu matricis. lz dñs Auic. in text. videat̃ inuere qδ in hac passione accidãt due spẽs egritudinis que dicte sunt. s. de ꝯmotõe m̃ricis ⁊ nocumẽtũ euaporatõis. qδ credo intelligi debere vtplurimũ. Et rõ que me mouet ẽ talis. nã si ex vapore venenoso eleuato a pede vel ex punctura aĩalis venenosi põt per cõitatẽ ad cor ⁊ cerebꝝ cãri sincopis ⁊ epiª. vt sentiunt in diuersis locis oẽs medici illustres. multo magis ex vapore eleuato ex m̃rice que ad dicta principalia maiorẽ hz colligantiã causabit̃ sincopis ⁊ epilenª cũ p̃focatõe hanelitus ex cã in matrice que dispositio aliud nõ ẽ q̃z p̃foca° matricis vt supra visuz ẽ. ⁊ sic patent ⁊ accidentia ⁊ cause eorum ⁊ sic patet de casu.

¶ Circa regimẽ due sunt fiende principales ꝯsiderationes. Una vertit̃ ad dispõem poxismalẽ in actu poxismi. Alia ꝯuertit̃ ad cãm dicte dispõnis cũ est extra poxi^m^. Et qm̃ in actu poxismi nõ est cibus offerẽdus pp virtutẽ a morbo maxie opprimi neq̃ esset habilitas ad recipiẽduz. Idcirco regimẽ in dieta reseruabit̃ ad ſam intentionẽ ꝑ̃ncipalẽ. Saluo ꝙ de aere vnũ verbũ dicendũ ẽ vt. s. aer sit luminosus quãtũ fieri põt. ⁊ si nõ sit talis ꝑ nãm vt cũ accidit poxismus tpe noctis illuminet̃ cuz lumine facto ex accẽsiõe candellaꝝ electaꝝ ex sepo optie depurato modicũ fumũ reddẽtiũ. ¶ Circa ẽt aĩales passiones sit obseruãtia ꝙ in poxismo vocibus fortiter eleuatis circa aures factis quãtũ possibile ẽ euigilet̃ cũ verbis gaudiũ ⁊ spẽ inducentib⁹ de salute vt ꝯuertat̃ quãtũ possibile ẽ aĩa ad exteri⁹ simul cũ vaporibus inclusis ⁊ p̃focatiuis. Et in hoc stat maxia intentio curatiua releuatiõis a paroxi°. Et sic quecũq̃ ꝯuertunt ad exteriora ⁊ inferiora maxie ad casuz multũ ꝯueniũt. Proinde laudat̃ prio vt fiant fricatões laboriose ⁊ fortes sub plãtis pedũ fricãdo aspere cũ pãno aspero calefacto ł cũ manu madefacta cũ aceto ⁊ cuz sale trito vt fiat fricatio dolorosa. Et si iũgat̃ ẽt modicũ pipis fracti ẽt iuuabit. Postea fiãt ligatur̃ ad crura stricte ascẽdẽdo vsq̃ ad coxas ⁊ interdũ dillatãdo. deinde ponant̃ ventose sicce ẽt ad coxas. Consequẽter ponat̃ vẽtosa magna supra sumẽ. deide a medico vel ab obstetrice cõprimat̃ venter a stomaco v̾sus vmblicũ in deorsuz. ꝯsequẽter apponant̃ aromatica deorsuz ⁊ sumant̃ grana .x. musci. ⁊ ponant̃ in petia linea ⁊ supponat̃ vel sumat̃ de ramich siue δ gallia ⁊ dissoluat̃ cũ modico olei de lilio. postea cuz lana infusa in dicta mixtura fiat pessariũ ⁊ supponat̃. Et si pro tũc obstetrix iponeret digitũ in dicta mixtura ⁊ tãdẽ imponeret in orificiũ extrinsecũ matricis ⁊ labia ꝯcuteret vehemẽti ꝯmotiõe eẽt maxime iuuãs ad ꝯuertenduz m̃ãm spmaticaz deorsuz. Et si ꝓ tũc

offerant̄ fetida ſupius ad nares de odorabilibꝰ diſplicibilibus
q̄cū̄qꝫ ſint ea multuꝫ iuuabit. Et in hoc laudant̄ ſinglr̄ fumiga/
tio capilloꝝ ꝯbuſtoꝝ vel ſubtulariū̄ ꝯbuſtoꝝ vl̄ plumaꝝ ꝑdicū̄.
Nō ſic laudo aſſaꝫ fetidā̄ vel caſtoreū̄ qm̄ niſi facta mondifica
tiōe ex̄n̄te cerebro repleto talia ſi offerent̄ ꝓpter ſuā̄ caliditatē̄
liquefaciētē̄ poſſent eē̄ cā̄ magni nocumēti faciēdo fluere mā̄s
ex cerebro ad vētriculos eiꝰ ⁊ ſic ex epiᵃ pp malā̄ q̄litatē̄ tā̄tuꝫ
poſſꝫ fieri epiᵃ mā̄lis ⁊ repl̄onalis ⁊ forte appoplexia. In hoc
ergo ⁊ applicatōe hoꝝ ē̄ bn̄da nōbilis ꝯſideratio. Eſt ēt bn̄da
ꝯſideratio circa id qđ dicebat̄ đ impōe digiti obſtetricis in vul
uā̄ ne nimis ꝓfundet digitū̄ fortiter cōmouēdo. qm̄ virgo ex̄n̄s
forte ex ipulſiōe digiti ⁊ cōmotōe laborioſa fieret erupᵒ pani
culi ⁊ clauſtri virginal̄. ⁊ tū̄c cū̄ nuberet i ꝑmo ꝯcubitu cū̄ viro
poſſꝫ eē̄ ſcā̄dalū̄ dubitā̄do ꝙ alias eſſꝫ corrupta. Sed ſi fuiſſet
alias nupta deberet obſtetrix ꝓfundare manū̄ agitā̄do labo/
rioſe verſus os intrinſecū̄. nā̄ ſeq̄t̄ cōmotio q̄dā̄ laborioſa cum
đlectatōe ſicut ⁊ i actu coitus ⁊ ſic mā̄ deorſuꝫ deriuat̄ cū̄ ipa
matrice. Et ꝓinde credit̄ ꝙ vbi eſſꝫ mulier nupta ita ꝙ ꝑ legeꝫ
liceret ꝯcubere cū̄ ea ſi ꝯiungeret̄ vir cū̄ ea forti adherētia qđ
eſſꝫ ſingulare ꝑ̄ſidiū̄ i reductione a poxiſmo. ſꝫ in virgine. vt in
cā̄u nr̄o ꝯſueta icurrē̄ poxiſmū̄ ex cauſis đ qbꝰ ſupra ſaluber/
rimū̄ erit ꝯſiliū̄ vt cū̄ ē̄ đa cōualeſcēs nuptui det̄. Et vt marita
ta bono mō̄ tractet̄. Uꝫ ēt ad eā̄dē̄ itētōꝫ fumigiū̄ aromaticū̄
ponēdo mulierē̄ ſupra ſellam itra quam ſuper carbones igni
tos ponant̄ due pillule đ ifraſcriptꝭ. ℞. ſtoracis liq̄de lignial̄.
caſſielinee aā̄. ʒ. i. ambr̄ muſci aā̄. ℈. v. cuꝫ oleo đ lilio ſi expedit
fiat paſta ⁊ forment̄ pillule plane. Sꝫ hic obſernet̄ vt cū̄ fit fu
migiū̄ deorſuꝫ aromaticū̄ ne aliquo mō̄ fumus aromaticꝰ aſcē̄
dat ꝑ exterius ad nares: imo tū̄c debē̄t apponi ꝑ̄cipue fetida
ſupius: ⁊ nōbilr̄ dꝫ circū̄uolui pā̄nis iferiꝰ ne fumus aromaticꝰ
ſurſuꝫ aſcēdat vt dictū̄ ē̄. qm̄ matrix n̄ q2 hē̄at ſenſum odoratꝰ
mouet̄ ad aromatica: vt dicit Serapio: q2 tū̄c eſſꝫ animal: ſed
ꝑ naturā̄ ſibi inatā̄ ⁊ ꝓpriā̄ ita gaudet ſuauibꝰ odoribus ſicut
epar dulcibꝰ. Et ex hoc pꝫ cōis error mulieꝝ aſſiſtentiū̄ in caſu
mulieris ꝑ̄focate q̄ ſemp nitunt̄ ad exp̄ſſionē̄ faciei cū̄ vino aro
matico ⁊ fricationē̄ ꝑtiū̄ ſupioꝝ nō attendentes qđ talia iclinā̄t
matricē̄ ad motū̄. ſurſuꝫ ⁊ ad euaporatiōꝫ materieꝝ corrupta
rum ad mēbra ſupra. quoꝝ cōuerſio ad oppoſitū̄ ē̄ neceſſaria.
Laudā̄t ēt auctores fieri emplaſtrū̄ ſupra vētrē̄ ex abſinthio
⁊ ruta calefactis ſup tegula aſꝑſa modico vini vel aceti ponē̄
do huiuſmōi ſupra vētrē̄ a ſtomaco inferius. Et ſingulariſſime
laudat̄ in hoc ſi ſumat̄ filix vel ꝑ ſe vel cū̄ leuiſtico ⁊ bulliat i vi/
no ⁊ aq̄ ⁊ poſtq̄ꝫ aliq̄bꝰ bulitōibꝰ bulierit ſupponat̄ vētri vt di
ctū̄ ē̄. naꝫ ab his fugit matrix ad iferius. Et ſi apponat̄ cum eo
paruꝫ ruthe ēt valebit. Et ad eā̄dem intētōeꝫ facit inunctio ex
oleo amigdalaꝝ amaraꝝ ⁊ ex oleo ruthe vel laurino. Inferiꝰ
aūt circa ſumen fiat emplaſtruꝫ ex ſauina pulegio ⁊ calamēto
decoctis in vino aromatico. Uel ēt circa eaſdē̄ ꝑtes fiat inun/
ctio cū̄ oleis aromaticis vt ē̄ oleū̄ đ ſpica ⁊ đ lilio ⁊ đ coſto. Si
ēt fiat ſuppoᵐ vltra reliq̄ que dicta ſunt vel peſſariū̄ ex ſerpi/
lio ſaturegia calamēto cuꝫ modico caſſielignee erit ad caſum
ꝯuenēs. Et qn̄ iſta oia nō ſufficiā̄t ad euigllatōeꝫ tū̄c veniēdū̄
eſt maximū̄ iter remedia qđ ē̄ ſternutatōeꝫ iducē̄. Nā̄ ꝑ eā̄ fit
vehemēs motꝰ ꝯcuſſiuus dyafragmatis ⁊ membroꝝ pectoris
ad iferiora. ⁊ ſic fit motꝰ q̄ſi ipulſiuus mr̄icis deorſuꝫ ⁊ excu/
ſiuus vapoꝝ ad iferiꝰ: ⁊ ſic multū̄ in caſu ꝓficit. Cōplet̄ auteꝫ
ſternutatio ſi iponat̄ itra nares pēna infuſa in aceto ⁊ ſurſum
aliqual̄r ipulſa. Uel fiat inſufflatio itra nares ex pipere lōgo
vel nigella vel ſinapi vel cū̄ ꝯdiſi ⁊ ē̄ fortiꝰ cuꝫ canula vel pēna
inſufflā̄do itra nares. Iſtud tn̄ remediū̄ dꝫ eē̄ đ poſterioribus
fiēdis ꝯ iuuenes medicos nō recte itelligētes qui imediate ad
ipſuꝫ recurrūt qm̄ in corpe repleto ⁊ i puro eſt cura ſuſpecta.
Nā̄ ex vehemēti agitatōe fcā̄ ex ſternutatōe magna fit cōmo
tio in hūoribꝰ totiꝰ. Unde poſſibile ē̄ ipſos fluere ad vacuita/
tes medias: ⁊ ſic eſſe pn̄t cā̄ multoꝝ nocumētoꝝ: ⁊ ēt ex eoruꝫ
cōmotōe fcā̄ multa euaporatōe clauſis vijs deorſum ⁊ aptis
vijs mēbroꝝ ſupioꝝ. lꝫ videat̄ fieri excuſſio ad iferiꝰ. Sꝫ n̄ ſtā̄
te habilitate receptōis mēbroꝝ iferioꝝ ⁊ excuſſiōis ꝑ ea forte
maior fiet cōicatio vapoꝝ nocituoꝝ ad membra ſupiora q̄ꝫ ſi
ſternutatio iducta nō fuiſſet. Sꝫ i corpe mōdificato ⁊ iaꝫ aliq̄
liter dilatatis meatibꝰ mēbroꝝ iferioꝝ. tū̄c ſternutatio excellen
tis ē̄ iuuamēti. Poſtq̄ꝫ ā̄t mulier ē̄ aliqual̄r euigllata. tū̄c ſi ex/
hibeat̄ paꝝ tyriarce vel metridati ē̄ in cā̄u valēs. Nā̄ ⁊ ſi for
te vt dicebat A. ſua aromatizitate videat̄ vſus eoꝝ ſuſpectꝰ.
tn̄ q2 mirabili iuuamēto ꝯfortat cor ⁊ cerebrū̄ iuuat cōſequēter

eos ad expellenduꝫ vapores nocentes. ⁊ ꝯfortā̄do ēt reſiſtūt
impreſſioni eorum. Sed vnuꝫ eſt qđ ſingulariter laudat̄. ⁊ eſt
remediuꝫ quo vtor. ⁊ vidi mirabileꝫ ex hoc experientiā̄ vt ſu/
matur. ʒ. i. ſemis paſtinace ſilueſtris puluerizate ⁊ exhibeatur
cū̄ modico vini. Nē̄ ſtatiꝫ reducit facta aliquali euigilatōe. Si
ēt cū̄ ea apponat̄. aliq̄d cimini vel ſpicenardi vel de bacis lau/
ri iſta oia iuuare vident̄. Sꝫ ego vtor illo puluē̄ ſolo ⁊ ſufficit.
Et hec ſufficiā̄t quā̄tū̄ ad regimē̄ diſpōis in poxiſmo.

¶ Iam ſuccedit ſcđa intentio pricipalis que ē̄ ad cā̄m morbi
ipſa nō exiſtēte in poxiſmo. Circa quā̄ occurrūt duo principa
liter. Unū̄ eſt circa dietā̄. Scđm circa medicialia. ¶ Circa pri
mū̄ vitet̄ aer frigidus qm̄ ꝯuertit vapores interius ⁊ ꝓhibet
ipſoꝝ tranſpiratiōem. Uitet̄ ēt aer calidus exceſſiue caliditatꝭ
liquefactiuꝰ pp ꝯmotionē̄ humoꝝ. Uitet̄ ēt aer humidus groſ
ſus vaporoſus ⁊ ventoſus ⁊ aer ſtufe eſt magis diſcōueniēs ꝓ
pter recluſionē̄ multoꝝ vapoꝝ. Sit camera ꝯſtituta in loco alto
ad orīētē̄ hn̄s ſpiraculū̄ que in hieme ēt ita diſponat̄ vt euēta/
ri poſſit aer camer̄. ¶ Exercitiū̄ pedes factū̄ ſuaue ē̄ ꝯueniēs.
⁊ nimia q̄es maxie nocēs. ſed fiat exercitiū̄ hora debita ſtoᵒ n̄
pleno ⁊ expulſis ſupfluitatibus ſit magis longū̄ q̄ꝫ velox pau
latine minorā̄do ꝓcedat cū̄ fuerit aliqualr̄ factū̄ velox vſqꝫ ad
q̄etē̄ ⁊ tū̄c q̄ſcat adminus ꝑ mediaꝫ horā̄ aā̄ aſſumptōem ci/
bi. ¶ Somnus ſupfluus maxie nocet. ꝑ̄cipue ſup repletiōem.
vigilia tn̄ ſupflua ēt nocet inflamā̄do. ſꝫ ꝯueniētius ē̄ declinare
ad paucitatē̄ ſomni quā̄ ad ſupfluitatē̄. ⁊ nō ſit ſomnus diurnꝰ
ſꝫ nocturnus ⁊ extremis bn̄ cooptis. Uitet̄ ſupflua repl̄o ⁊ ſin
gula die habeat̄ ventris bn̄ficiū̄. Et ſi non nā̄lr̄ artificioſe cum
ſuppoſitorio cōi vel cliſteri fcō vt. j. ℞. mercurialis bletis fur/
furis camomille aā̄. M. i. calamēti ʒᵃᵐ ꝑtē̄. M. fiat decoctō
in aqua ſufficiēti ⁊ de collatura ſumant̄. ℥. xviij. ⁊ addat̄ caſſie
fiſtul. ℥. i. bn̄dicte ſimplicis. ʒ. iij. cū̄ oleo cōi ⁊ ſalis paꝝ fiat cli/
ſtere. Uitent̄ int̄ aiales paſſiones maxie furor ⁊ iracū̄dia. licꝫ
triſtitia ēt ſit plurimū̄ nocēs. Et ꝓinde gaudere ⁊ bn̄ ſperare ē̄
in caſu multū̄ iuuā̄s ē̄ igit̄ ꝓ poſſe ⁊ oi ingenio curandū̄ vt lete
viuat. ¶ Pro cibo aūt ⁊ potu vitē̄t oia opillantia. ſcđo oia ge
nera cibarioꝝ viſcoſoꝝ vt carnes pingues ⁊ mucilagines aia/
liū̄ groſſoꝝ ⁊ piſces pingues maxie. groſſi corporis ⁊ generalr̄
oēs ꝑ̄ter ꝑ̄troſos ⁊ habētes multas ſquamas q i modica quā̄
titate ⁊ debite ꝑ̄parati cū̄ origano ⁊ modico vini ⁊ aceti in de/
coctōe nō diſcōueniūt. Carnes ēt porcoꝝ maxie vitā̄de ⁊ ite
riora aialiū̄ ⁊ cerebella que viſcoſitate ꝑticipā̄t. Carnes etiaꝫ
groſſoꝝ aialiū̄ ſubſtā̄tie mr̄ice nocēt vt bouū̄ ⁊ ceruoꝝ. Legu/
mina ēt vitā̄da ſꝫ brodiū̄ ciceꝝ ⁊ faſeoloꝝ ſatis ꝯuenit actu ēt
fr̄a ēt potētia talia vt aqua frigida ⁊ genera fructuū̄ frigida vt
lactuca portulaca ⁊ huiuſmōi ⁊ rā̄cia limones ⁊ agreſta ⁊ ace
tū̄ ſimplex. talia oia nociua ſunt vl̄r. Eligant̄ cibaria bone qua
litatis tempata in actiuis facilis digōis boni chimi ⁊ paucarū̄
ſupfluitatū̄ debite ꝑ̄parata magis elixata quā̄ aſſata vt carnes
pulloꝝ faxianoꝝ ꝑdicū̄ auiū̄ montanaꝝ impinguataꝝ vel nā̄lit̄
pinguiū̄. Carnes caponū̄ ⁊ caſtrati in hyeme. Uitelli ouoꝝ ēt
ſunt ꝑ̄cipui iuuamēti ⁊ in oi vſu ꝑ̄parationis ouoꝝ. modo n̄ ſint
dura neqꝫ aſſata in brodeto ⁊ viuarolo ⁊ huiuſmōi ꝯueniunt.
Uinū̄ ſit albū̄ medie ſubſtā̄tie medie vinoſitatis. Inter fructus
valent pinee ⁊ amigdale dulces dulcorate cū̄ zucharo. ⁊ tres
vel q̄ttuor ficus recētes aā̄ cibū̄ ſumpte per quartā̄ ꝑtem hor̄.
Fiſtici quoqꝫ ſunt ꝑ̄cipui iuuamēti. Et hec ſufficiā̄t quantū̄ ad
ea q̄ eligibilit̄ ſumi đbē̄t i via cibi ⁊ potꝰ ⁊ ꝯn̄r q̄ꝫtū̄ ad regim̄.

¶ Circa medicialia occurrūt tres itētōes. Una ē̄ digeſtio ma
terie vel cauſe opillantis que plerū̄qꝫ eſt mā̄ groſſa ⁊ viſcoſa
qm̄ aggregat̄ in mēbro per nā̄m frigido. Scđa itētio ē̄ euacua
tiua ⁊ diuerſiua. 3ᵃ principalis intentio ē̄ ꝯfortatiua mēbroruꝫ
ꝑncipaliū̄ ne leſiōem recipiā̄t ⁊ ēt exiccatiua ſpmatis niſi fuerit
nuptui data qđ tn̄ eligibiliſſimū̄ ē̄.

¶ Circa igit̄ primū̄ laudo fieri digeſtionē̄ cū̄ remiſſe ſubtiliati/
uis ⁊ inciſiuis ⁊ in ꝓceſſu cū̄ fortioribus. Prio igit̄ fiat ſirupꝰ
vt. j. ℞. oximellis ſimplicis mellis roſati ſirupi de duabꝰ radi/
cibus aā̄. ℥. ſ. aquaꝝ betonice matricarie ⁊ lupuloꝝ pp eiꝰ cō
ꝑ̄ſoneꝫ calidā̄ aā̄. ℥. i. miſce. Continuet̄ q̄nqꝫ vicibus. Deinde
fiat eūatio leuis vt. j. ℞. agarici electi. ʒ. i. ſ. turbit. ʒ. ſ. ʒʒ. ſpi/
ce aā̄. ℈. ſ. infūdant̄ in oximelle ſimplici ⁊ aq̄s betonice ⁊ mr̄i/
carie aā̄. ꝙ ſufficit ⁊ fcā̄ exp̄ſſiōe poſt. x. horas addat̄ collatu
re caſſie extracte. ℥. ſ. bn̄dicte ſimplicis nicholai. ʒ. ij. miſce ⁊ fi
at potio ⁊ exhibeat̄ ꝑ duas horas aā̄ diē̄. Et obſeruet̄ regimē̄
vt in ſolutiuis ꝯuenit tardā̄do lauatiuū̄ ꝑ. vj. horas. qđ fiat ex
decoctōe ciceꝝ rub. cū̄ modico zuchari poſtea ſumat̄ prā̄diuꝫ

leue. Sequēti die sumat ꝯfectionē vt. ℥. ℞. metridati. ℈. ij. dya
buglosati. ʒ. ij. misſ. Deinde fiat post duos dies si videat᷑ pleni
tudo in toto sanguinea flobotbomia leuis de basilica educen/
do. ℥. v. sanguinis eligēdo venā brachij dextri vel sinistri vt fiat
ex eodē latere ad qđ ꝺclinat matrix tpe poxismi si declinat ad
alterā ptiuz. ⁊ si nō declinauerit eligat᷑ baxilica dextri. Et non
exñte plectoria sāguinea dimittat᷑ flobo^a^ baxilice sz fiat flobo^a^
i saphenis. ℥. tallū educēdo. ℥. ij. vel. iij. ꝺ singulo pede: ꝑus fa
ciēdo fricatōes sat᷒ fortes ad crura cū pāno rubeo trabendo
deorsuz: q̄ ēt flobo^a^ ē necessaria qñ ēt fieret flo^a^ baxilice: sz tar
det᷑ post duos dies a flo^a^ baxilice. Et i boc laudaui flobotbo/
miā qꝛ ē peccās retētio sanguinea. qm̄ vbi esset tm̄mō retentio
spmatis cā nocumēti flo^a^ nullo mō essz ꝯueniēs vt recte volūt
auctores. Cōsequēter reiterāda ē dıgō cū fortiorib⁹. Et tunc
valebit sirupus vt. ℥. ℞. oximellis sqlitici mell̓ ro. sirupi ꝺ eupa
torio añ. ʒ. ʃ. aquaꝝ decoctōis arthemisie calamēti ⁊ spice. ℥.
iij. mis. ⁊ fiat sirupus ⁊ ꝯtinuet᷑. v. vel. vi. vicib⁹. vel fiat sirupus
magr̄alis vt. ℥. ℞. radicū petrosilij spargij feni. añ. ℥. i. buglos.
melisse scolopēdrie eupatorij. ꝑsij. añ. M. i. seis anisi leuistici
amonij macedonici ⁊ apij. añ. ʒ. iij. passulaꝝ. ʒ. vj. decoquantur
debite ⁊ collent᷑ ⁊ collatura sirupizet᷑ cū zucharo ⁊ exbibeat᷑
ꝺ eo vsqꝫ ad. ʒ. ij. cum decoctōe sirupi p̄cedentis. ¶ Est tamē
aduertenduz qđ tēpore multum calido si dubitaremus ꝓpter
ꝯpl̓oez eius sanguineaz de caliditate eoꝝ possent refrāgi ap/
ponēdo ꝺ seie endiuie ⁊ sandalis citrinis i decoctiōe vel aque
endiuie vel alio taliter alteratiuo ad frigidum sed aperitiuo
Consequēter pōt exbiberi pro solutiuo ⁊ ē speciale in isto cāu
ab oibus fere auctorib⁹ laudatū vt exbibeat᷑. ʒ. i. agarici pul/
uerizati cū modico vini albi. Et si addat᷑ paꝝ spice cū eo pulue
rizate credo magis felicitabit᷑ opera^o^. Et si exbibeat᷑ cū aqua
decoctiōis bisantie vl̓ cū aqua ruthe ēt forti⁹ opabit᷑. Et qñ so
lutiuū supradictū ñ sufficiēter soluerit pōt fieri solutiuū ad bāc
intētionē vt ifra. ℞. agarici trocifcati. ʒ. ij. oximellis squilitici. ʒ.
ʃ. aq̄ ꝺco. sauie calamti ⁊ radic̄ buglo. ℥. iij. floꝝ melisse boragi
nis anthos añ. ʒ. i. stent oia taliter cōmissa p. xij. horas. postea
fiat exp̄ssio ⁊ collature addet᷑ dyacatboliconis byere simpli/
cis Gal. añ. ℥. ʃ. benedicte. ʒ. ij. dyaffe. ʒ. ʃ. misce. ⁊ fiat potio
⁊ exbibeat᷑ vt supra. ⁊ seruet᷑ ordo vt supra in alia medicina.
Deinde post duos dies fiat bal^m^ ⁊ sessio in tina facta ex diure
ticoꝝ decoctōe vt fenugreco se. lini leuistico sansuco abrotano
⁊ similibus. ⁊ cōtinuet᷑ p tres vel quattuor dies. Nā plurimuz
vz ad ꝯuertēdū mās in deorsuz.

¶ Pro vltima vero expeditōe laudo singula die sumi. ʒ. ij. elle
ctuarij de dyacinamomo: sz auic. 5° cañ. Uz ēt dyaciminum.
Ualet ꝯfectio iuuamēti. Et Rasis laudauit nono ꝯtinētis cō/
fectionē dyamarte si sumat᷑. exēpligr̄a. ʒ. i. vsqꝫ ad. ʒ. iʃ. Uz ēt
ad b ellectuariū factū vt ifra. ℞. piperis lōgi. ℥℥. añ. ʒ. iij. blā/
cebisantie ⁊ cinamomi macis añ. ʒ. i. cinimi. gar. croci. añ. ℈. ij.
cū zucharo dissoluto in aqua arthemisie fiat cōfectio in morse
lis vel sine aqua fiat ellectuariū ꝭm ꝙ magis placebit. Ualet
vltimo cōfortationi ⁊ ꝓuocatiōi mēstrui ⁊ exicatōni spmatis si
fiat puluis cui⁹ exbibeat᷑. ʒ. i. cū modico vini vt. ℥. ℞. folioꝝ ru
the folioꝝ agnicasti mētastri seis sisileos aristologie rubeetin/
ctoꝝ añ. ʒ. ij. zuchari ad mediū pōderis ⁊ croci. ℈. i. misce. Fiāt
ēt epithimata ⁊ sacelatōes cōes ad ꝯfortatōez cordis: sz nō
sint multū aromatizate cū ē suspitio de futuro casu in paroxis/
mo. Et bis sum contentus ⁊c.

¶ Ad p̄cipitatōez matricis ꝓ quadā dña spectabili de burgū
dia. Cōsiliuz .83.

In declinatōe matricis vel p̄cipitatōe. Que ē egri/
tudo officiał. vt q̄ mēbro organico debet᷑ puta ma/
trici ꝭm ꝙ ē mēbrū mobile. cāe pñt esse multiplices
ꝭm ꝙ ipsa matrix moueri pōt: vel a virtute motiua
ꝓpria vt refugiat nocumētū insequēs pñtiā māe in ipse ꝯtēte.
⁊ hoc multipl̓r ꝭm varietatē māe ⁊ diuersuz sitū ipsius i mr̄ice.
Uel fieri pōt tał mot⁹ ex mā sua quātitate peccāte vñ fieri pt
spasmus repletōis vnius ptis ꝯñr ꝯctio eiusdez ptis ⁊ tract⁹
alteri⁹ ptis ad eā. Pōt ēt fieri mot⁹ ⁊ ꝯctio vnius ptis ad vnū
lat⁹ a siccitate ⁊ ex spasmo ꝺ sicitate. Pōt ēt fieri ex relaxatōe
⁊ mollificatōe ligamētoꝝ vnius ptis vñ ps illa mollificata ⁊ pa
raleticata decidit sup aliā. Uel pōt fieri ex ruptura ligamētoꝝ
vnius ptis ⁊c. Uñ theorice ꝯtēplanti apparebit casuz talē ab
infinitis fere causis ꝯtingere posse. Idcirco casus iste pp cāꝝ

multitudinē difficillimus reddit᷑: non habita exq̄sita notitia cāe
determinate. Est ēt casus iste magna diligētia ꝯsiderādus cuz
pp būc sepenumero ꝯtingat actū ꝯceptōnis ipediri. Qm̄ pp
talē ꝯuersiōz ad aliqđ lateꝝ vt dixit. d. Aui. c. ꝓprio remouea
tur os matricis ab opp̄ssiōe p quā inicit᷑ ad ipsam sperma ⁊c.
Uisis tñ q̄busdā i scriptis redactis ēt relatu referētis pticipa
tōe ⁊ collatōe fcā cū. d. magistro Philippo ꝺ mediolano du/
cali phisico ꝺ ꝯsensu suo dico ꝙ cā bui⁹ passiōis ⁊ pp materiā
flegmaticā viscosaz ꝯtentā: ptim i vna cellulaꝝ ꝯcauitat᷒ ipsi⁹
matricis: ptim ꝯtēta itra duas tunicas ipsius matricis. Cuius
māe aliq̄ ps nōnūq̄z ventosat᷑. ⁊ sic illa ps in tumorē eleuat᷑ ⁊
inde fit apparētia illi⁹ tumefactōis cuz dolore acutissimo. ⁊ pp
istā cāz pōt ꝯtingere vt iterdū ñ ꝺbite mēstruet᷑ ⁊c. Et b ꝺ cāu.
¶ Hoc igit᷑ stante laudo ꝙ regimē in dieta declinet ad calidū
⁊ siccū: nō tñ excellent᷑. hoc dico in cibo ⁊ potu ⁊ alijs reb⁹ ñ
nālibus: p̄terq̄z i motu ⁊ qete. qꝛ cauēdū ē a motu ⁊ exercitio
maxie membroꝝ inferioꝝ. ⁊ p̄cipue a saltu ⁊ descensu p gra/
dus a tussi ⁊c. Sz exercitiū ꝙ ei ꝯuenit ē fricatō mēbroꝝ supio
rū vt dorsi ⁊ brachioꝝ ⁊ capitis qꝛ fricatio tibiaꝝ vel coxaruz
Adderet in p̄cipitatōe ⁊c. ¶ Circa cibū tñ descēdendo ꝯsulo
caueñ eē ab oibus cibis flegmaticis viscosis humidis accidē
tali būiditate ⁊ ventosabili. quales sunt cibi de pasta vt rabioli
lagana ⁊ similes ⁊ huiusmōi. Et omne lacticiniū preter oua re
cētia que in hoc cāu. nisi indurent᷑ sunt multū ꝯueniētia. huius/
modi sunt etiam omnia interiora animalium ⁊ maxime par/
tes pingues ⁊ viscose ⁊ mucilaginose musculose. Carnes ēt
animalium multum propinquorum generatiōi huiusmodi ge
neris. Sunt ēt pisces maxie magni corporis ⁊ squamis caren
tes. Et similit᷑ legumia fere oia: que ⁊ si nō p̄beāt nutrimētum
viscosuz tñ ⁊ merito modi substantie ⁊ humiditatis i eis ꝯtente
nō bñ digeste facil̓r ventosant᷑: ēt vsqꝫ in tertia digestōne. Ab
oibus ergo talibus caueñ ē. Et ex bijs ad infinita spālia descē
dere possuz ad que nō descendo remittēs me iudicio astantiuz
medicoꝝ. Uinū suū sit boni coloris boni odoris ⁊ medie sub/
stātie. Et pro regula obseruādū in hoc cāu lz videat᷑ satis ipti/
nēs tñ ptinentissimū ē vt curet᷑ oibus modis. vt fiat bona dige
stio in epate ⁊ mēbris. ne tales māe regenerent᷑ que sunt pro
portionales materiei peccāti in mr̄ice. Et hoc de regimie i die
ta. Et si pro hoc nō sufficeret determinata dieta fiāt vnguenta
empl̓a vel cerotaria ꝭm artē appropriata ꝓ ꝯfortanda digesti
ua illorum membroruz p̄intellecta illorum complexione ⁊c. se
cunduz medicos. astantes.

¶ Ad medicinalia vero venien^o^ triplex vertit᷑ inten^o^ curatiua.
Pria ad ipm morbū q est essential̓r vel malus motus mr̄icis
vel malus situs eiusdē. Et hec intentio subdiuidit᷑ ꝭm ꝙ dupli/
citer pficit᷑. Prio vt reducat᷑ ad suū ꝯuenientē. 2° vt ibidē psi/
stat ⁊ ꝯfirmet᷑. Scđa intentio ē ꝑncipalis ad cām morbi añce/
dētē ⁊ ꝯiunctā. Tertia intentio erit ad correctōem accidētiuz
q̄ plerūq̄z has passiōes ꝯsequūtur. ⁊ bis tribus sumā ꝯcludo.
¶ Quātū ad primū ē aduertenduz general̓r pro regl̓a ꝙ oia
aromatica p inferius nocēt. ⁊ per supius iuuāt. Ecōtra vero de
fetidis si olfatui supius occurrāt nocēt ⁊ si inferius iuuāt. Et ex
hoc cōcludo pro regula obseruañ qđ qñ inferius fetida sup/
ponunt᷑ simul ⁊ eodē tpe aromatica supius offerant᷑. Ne si for
tassis fetida solū inferius offerant᷑ tādē eleuata ⁊ ad spiritua/
lia ptingēs virtute sensitiua ipoꝝ p̄terita ꝯprimant᷑ musculi mē
broꝝ supioꝝ ad inferiora ad vaporē illū deponendū ⁊ sic ma/
trix inde ꝯprimet᷑. Et in hoc sepe erare ꝯtingit. Habēda est er
go in hoc cautela diligēs. ¶ Circa ꝑmū ēt est aduertēdū qđ lz
fetida vt sic cōuenire videant᷑. in aliq̄bus tñ corporib⁹ maxie
delicatis ⁊ in q̄bus vie ⁊ meatus sunt satis ampli ⁊ quoꝝ vir
tus sensitiua mr̄icis ē multū acuta aliquādo ex approximatiōe
multū excessiue fetidoꝝ sequūtur nōbilia nocumēta vñ sequit᷑
aliqñ cāus virtutis subito ⁊ sincopis ꝓpter pmutatōem tepa/
ramēti spiritus ēt si posita sint aromatica supi⁹. ⁊ hoc ꝭm exce^m^
ꝓportionis fetidoꝝ supra aromatica. Scđm nocumētū est qꝛ
pcepto nocumēto a virtute sensitiua matricis mouet᷑ aliqñ ma
trix iordinato motu ⁊ diuerso. ⁊ ide fit ligamentoꝝ ipius diuer
sa extensio. Et pro tāto fiūt diuersi ⁊ intensi dolores. ¶ Cū bis
ēt ad memoriaz reduco ꝙ cū scđm plurimū tales male euapo
ratōes p suffumigatiōes sunt actu calide ꝯtingit aliqñ vt mul
titudo hoꝝ fumoꝝ receptoꝝ in ptibus obstructis ipius mr̄icis
extensiōem faciāt. ⁊ sic ꝯsequēter dolorez. nō nūq̄z ēt formali
sua caliditate occurreñ būiditatibus in matrice ventosabilib⁹
ipsaꝝ multe ptes ventosant᷑ ⁊ matrix in die fit extensa ⁊ partes

circunstãtes ⁊ sic dolores causenť. Et istã cãz doloris credo cõ
tigisse in casu huius spectabilis dñe. qꝛ relatu referẽtis cuz fie
bãt suffumigatões semp eã dolores infestare solebant. ¶Ex
his itaqꝫ duo concludo in ope. Unũ cũ incipimus approxiaꝛ
fetida per inferius incipiamus a debilibus fetidis que si ñ ꝯfe
rãt tandẽ ad fortiora accedamus. Scõm qᵭ priꝰ apponamus
ipsa fetida intra matricez quã per suffumigatõem. Quod si nõ
suffecerit vt quãdo mã eẽt ꝯtenta in locis angustis vel itra pa
niculos eiusdẽ quo casu magis ꝯferunt iste suffumigatões tũc
ad eas veniẽdum erit.

¶Pro primo igiť expediẽdo laudo vt sumãtur sumitates fo/
liorũ vrticarũ recẽtiũ ⁊ grosso mõ pistẽtur ⁊ cũ pecia lane vel
bõbice intromittať bis in die in modũ empľi. Uel aliter ẽ satis
forte. Sumať ouũ de sub galina putrefactũ ⁊ rumpať ⁊ vitel
lum cuz albumine bene ꝯquasseť ⁊ in eo infusa lana in forma
pessarij supponať. Et hic nõ obliuiscať qn superiꝰ aromatica
ponãtur. Aliud qᵭ ego experiẽtia multotiẽs cũ ꝓbaui ẽ vt sup
ponať matricarie medie. i. crespole sic dicte papie. M. ʒ. pi/
steť grosso mõ ⁊ mergať in oleo de semine lini ⁊ statiz reducta
ẽ matris. Et si placet fetida p euaporatões offerre isto cãu cõ
feret vt ponať terbẽtina sup carbones vel ponãtur plume pdi
cum ⁊ ẽ fortius. Quod si nõ sufficit ponať assa fetida ⁊ ẽ fortis
simũ. Ad hãc eãdẽ intẽtionem possez plura alia adducere sed
ista pro nunc sufficiant.

¶Et si ipsa matrix reducta fuerit iã insurgit alia intẽtio q̃ ẽ ipiꝰ
cõseruatio in situ ꝯueniẽti ⁊ hoc pficiť multis instrumẽtis. Pri
mum ẽ vt iacẽte muliere suppiᵃ eleuatꝭ cruribꝰ aperiat obstitrix
vuluã ⁊ apponat lanã succidã pietibꝰ matricis ⁊ eisdẽ adhere
re faciat. Deinde ponat aliã lanã ifusaz i vino põtico decoctõ
nis sumac. ypoqstidos acacie gallaꝝ balaustiaꝝ ⁊ aliaꝝ medi
cinaꝝ stipticaꝝ ñ aromaticaꝝ qꝛ ille obessent. Et si illa lana ifor
mareť i forma mẽbri virilis meliꝰ foret. Et si alr̃ fieri ñ pt pmo
formeť mẽbꝝ ex cera satꝭ solida diñ circũuoluať lana ifusa ⁊c.
Hoc fcõ apponãť tres vẽtose sicce vna sup vmblico alie due
sup extremitatibꝰ ancharũ vbi alliganť cornua matricis ⁊ co/
gatur mulier se iacere. Aliqui ẽt apponũt dorso ⁊ qꝛ nõ ẽ pos/
sibile vẽtosas sic longo tpe pmanere loco ipaꝝ sumãtur tria co
ria ad rotũditatẽ grossi magni vel palme manus pueri ⁊ super
extẽdatur galbanũ ⁊ locis supradictis supponãtur. Hec ẽt re
media valẽt si ponãtur in pte opposita declinatiõi matricis ad
ipius reductionẽ. Et istis stãtibus ꝯtinueť aromatica supiꝰ ca
uendo a tussi clamore incessu statõe ⁊ similibꝰ. Ad hoc ẽt for/
tissime vz cerotũ qꝫ sic fit. ℞. masticis thuris albi galbãi. oppo
naci terbẽtine resine liqde storacis liqde añ. ℥. i. fiat cerotum ⁊
ponať istud sup matricẽ añ ⁊ retro. ⁊ sic pmaneat. Ante tñ q̃z
ad ista accedamus ad eã. s. reducẽdã laudo vt prius obstitrix
manu pcipiat si latus matricis esset multũ induratũ: ⁊ tũc bo/
num eẽt aliquo mõ prius molificare cuz vnguẽto fcõ vt infra
℞. olei amigdalaꝝ dul. olei d̃ lilijs al. añ. ℥. ʒ. pinguẽdinis gal
line mucilaginis fenugreci añ. ʒ. ij. nucis cipssi. ʒ. i. cum modico
cere fiat vnguentum. Et hoc de primo principali scilicet de cu/
ra morbi absolute.

¶Sequiť aᵃ pncipalis intẽtio que ẽ ad cãm morbi ⁊ ad añce
dentẽ ⁊ cõiũctã: que lz sit in intẽtõe medici. 2ᵃ dz tñ esse prima
in executõe ⁊ ope. Et hec ẽ duplex. pma ad añcedẽtẽ. secũda
ad cõiunctã. Et prima ẽt varijs instrumẽtis pficiť. s. mõdifica/
tione materieꝝ cõiuz: ⁊ euõne minoratiua materieꝝ ꝓpriaꝝ: ⁊
cõsequẽter digestione eaꝝ: ⁊ vlterius euõne eradicatiua ipaꝝ
⁊ postremo ꝯfortatõne mẽbroꝝ generãtiũ. Prio igiť fiat leniº
vẽtris cũ clisteri cõi ⁊ decoctõe cõi addito modico camomille
⁊ absinthij. Scdo deť bolus cassie vt. ℥. i. tapellate cũ modico
zuchari. Et post duos dies deť hoc leue minoratiuuz. ℞. pillu
laꝝ elefanginaꝝ. ʒ. i. pillulaꝝ de hyera simplici. ℈. i. cũ melle ro
sato fiãt. vij. Cõseqnter exhibeanť digerẽtia mãm appropria
ta in his tñ habẽda cautela qᵭ lz talẽ mãm digerãt calefacien
tia subtiliatiua apitiua ⁊c. tñ qꝛ in casu talis mã transmittiť ab
alijs mẽbris ad matricẽ timẽdũ ẽ in approximatõe hoꝝ multũ
apitiuoꝝ ne nimia fiat pcipitatio materieꝝ ad locũ ⁊ ꝯsequenť
magis matrix pcipiteť ⁊c. In hoc ergo casu semp cũ apitiuis
ponẽda sunt aliqua ꝯfortatiua. Uz ergo i ꝓposito mel rosatũ
collatũ oximel simplex sirupus acetosus cõpositus. Nec obsit
qᵭ quidã dicũt qꝛ maxie est mẽbroꝝ neruosuz vñ nõ ꝯpetit si/
rupus acetosus qꝛ hoc itelligiť i sanitate obseruãda. Et tandẽ
sirupus de calamẽto cuz aqs appropriatis vt aqua melisse ru
te feniculi pssij. i. marubij absinthij pulegij calamẽti betonice ca

momille aromatizãdo cũ nuce muscata Cipis nuce cipssi ma/
gis ⁊ minus apiẽdo ⁊ cõfortãdo ꝭm qᵭ apparebit astãtibꝰ me
dicis. Facta aũt digõe fiat euacuatio cũ medicis solutiuis ap
propriatis. vt ẽ electuariũ indũ. Spẽs hyere. hyeralogodion
bñdicta. ifusio agarici. In appropriatis pillule de bñdicta. pil
lule de agarico. pillule auree mesue q̃ dicunť turbidate. ⁊ sĩles
medicine quaꝝ descriptões sigillatiz ñ pono qm̃ in his medici
nis operãdũ ẽ ꝯsilio medicoꝝ ibi astãtiũ. Cõmemoro tñ qꝫ hu
iusmõi pillule deriueť ad matricẽ cũ aliquo appropriato diri
gẽte ꝯñr ꝯforteť mẽbra mãdantia ⁊ recipiẽtia cũ medicinis
appropriatꝭ. vt sunt diamuscũ dulce ⁊ amaꝝ diambra diagalã
ga diamargaritõ ⁊ sumẽdo spẽs haꝝ ⁊ diuersas ꝯponẽdo cõ
fectões ad varias intentiões medici. In hoc ẽt valent ꝯfectio
nes magne vt metridatũ tyriaca ⁊ similes. Alia intentio spãlis
ẽ mondificatio ꝓpriaruz materieꝝ ipius matricis. Sz in hoc ẽ
habẽda regula qꝫ nõ ponanť ista euãntia itra matricẽ ad mon
dificandũ. nisi ipsa pus pfecte ꝯfirmata in situ suo. qꝛ dubiũ es
set ne cũ atraherenť materie inferius simul ⁊ matrix pcipitare
tur. Fiat ẽt talis mondificatio cũ lenibus attractiuis ⁊ aliqũo
ꝯfortatiuis. In hoc ergo casu maxie valz mastix si supponať.
Ad hoc ẽt valet mercurialis pistata ⁊ supposita. Lotiones le
ues vel clisterizatões facte cũ aqua mellis ciceroꝝ rub. absin
thij ponať in matrice vel decoctio cartami vel prassij. Suppos
toriũ ẽ factũ vt. j. ℞. storacis liqde. ʒ. ʒ. baccaꝝ lauri. ℈. ij. cro
ci. ℈. ʒ. olei lilioꝝ alboꝝ ⁊ laudani q̃ztũ sufficit misce ⁊ fiat pes
sariũ. Deinde fcã mondificatõe fiat ꝯfortatio cũ suppositorio
vt. j. ℞. nepite millefolij añ. ʒ. i. pisteñ simľ nucismuscate. ʒ. ʒ.
cere paꝝ ⁊ cũ adipe anseris fiat pessariũ. Ad hoc valz rasura
eboris nucis cipressi foliũ ⁊c. Cõmemorãdo tñ ne talia aroma
tizata multũ vsu noceãt pcipitando. Laudo ergo cũ talibꝰ ap
ponanť aliqua stiptica nõ aromatica vt sunt plãtago mirtꝰ gal
le sumach ⁊c. Et hoꝝ ꝯpositio scõm magis ꝯfortatiuoruz ⁊ mi
nus stat pricipaliter in medici prudentia. Et hec de ista intẽtio
ne. Et sic finis huius consilij.

¶Pro quadam spectabili domina burgunda patiente ruptu
ram siphac in inguine. Consilium. 84.

C Asus huius spectabilis dñe talis ẽ pricipaliter egri
tudo ꝯplexionalis in pte inguinis vt in situ malo ⁊ so
cietate iporum intestinorũ cuz paniculo dcõ siphac
ipa itestiᵃ debito mõ cõtinere debẽte: ⁊ hoc pp solu
tionẽ ⁊ rupturam ipius siphac cui cõiungiť hũoralis cã vt hũi
ditas illius membri ⁊ circũstantiũ vt matricis ipz siphac remo
lientis. Et ad hãc solutionẽ coadiuuauit vt pmitiua causa ca/
sus grauis ipsius mulieris ad terrã ⁊ inordinatus motus ipius
marticis parti a ventositate in matrice inclusa diuerso modo p
ipsaz mota partiz facta a sensitiua ipsius matricis pterita ⁊ ve
luti fugiẽte saliẽte ꝓpter suffumigiũ factũ ex pura assa fetida
factũ opera cuiusdã medici cũ ipsa dña dolore quodã extensi
uo ipsius matricis a ventositate causato laboraret. Et ex hac
egritudine pẽdẽt duo principalia accidẽtia. Pať manifesꝰ tu
mor aliqñ in mirach inguinis cuz grauissimo dolore ptim cãto
ex dillatõe solutõis siphac ptiz ex fecibus vel aᵃ mã simul cuz
ventositate inclusa in ipsis intestinis malo mõ situatꝭ. Scõm pn
cipale accidẽs ẽ difficultas impgnatõis ptim pendens ex ma
la situatiõe orificij matricis intriseci nõ directe oppositi orificio
colli ipsius ⁊ hoc maxime fit ꝯparatiõe ipsius matricis cũ dcõ
loco inguinis tpe doloris. ptim ẽt ex ventositate inclusa i matri
ce cũ humiditate ꝯtentiua matricis debilitãte ⁊ adherẽtiã ⁊ fi
xionẽ semis in matrice ꝓhibente. hec tñ accidentia dicta sunt
vt principalẽ egritudinalẽ dispõem ꝯsequẽtia que essentialiter
ꝯsiderata sunt ẽt egritudines. Hec igiť ñ nãles dispões si simľ
ꝯsidereñ in se includũt oia morboꝝ genera malã. s. ꝯpõem p
mo intestinoꝝ. ⁊ forte ẽt zirbi dcã ẽ a medicis aliqñ lz iproprie
ramex ⁊ vere hernia intestinalis ⁊ zirbosa. hec aũt oia manife
stissima sunt diligenter ꝯsiderãti responsiões fcãs inqsitionibus
per me factis q̃s hic adducẽ eẽt supfluum ⁊ hec de casu.

¶In his igiť malis dispõnibꝰ amouẽdis due pncipales mihi
occurrunt itentiões curatiue. Una. s. ad ipsuz tũorẽ inguis re
mouendũ ⁊ ꝓhibẽduz ipius reditũ iteratuz. Scda ẽ ad matri/
cem disponẽdaz p facilitanᵃ cõceptiõe. Pria ãt intentio per
ficitur cũ resolutione eius qᵭ aggregatũ est faciens extẽsionẽ
ipsam amplificans vltra capacitatẽ orificij ipius siphac soluti
quod plerũqꝫ est ventositas cũ fecibus. Perficiť ẽt cũ habili

tãtibus dictas ptes ad reductõez ne si cum violẽta fieret redu
ctio seqret ipsius siphac maior apertura. Scđa aũt intentio q̃
fuit ꝓhibiꝰ recidiue descẽsus ꝑncipalꝭ ꝑficit cum ꝯsolidatiõe
scisure si possibiľ ẽ aut saltẽ cũ applicatõe quorũdã instrox ex
terius talẽ descẽsuz ꝓhibẽtiũ. Primũ ergo has oẽs intẽtões
seriatim ꝑsequar anteq̃z ad ₰m ꝑncipale deueniã. ⁊ ꝑmũ per
medicinas dehinc p dietã q̃ huic ẽ ꝯueniẽs. ¶ Pro expedien
da igiť ꝑma intẽtõe q̃ ẽ reductio intestinox. Prio nisi sit vẽtris
fluxibilitas distãter a cibo p. 7. horas fiat clistere lenitiuũ ⁊ ali
quo mõ resolutiuũ ⁊ nullo mõ attractiuũ. qꝛ in hoc solet a mľ
tis grauis error cõmitti. qꝛ cõmittunť ad reductõez magis in
disponũt pp cãs ꝯsiderãti notas. Fiat ergo clisteř vt. ĩ. ℞. mal
uax mercurialꝭ altee. añ. M. i. furfuris frumẽti fenugreci seis
lini. añ. M. ß. seis anisi ⁊ aneti. ʒ. i. buliãt in vna situla aq̃ vsq̃z
ad sexti ꝯsumptõez ⁊ ď colatura sumat libř. i. cui addať cassie
nouiter extracte pinguis. ℥. i. ß. pulueris zuchari vľ mellis vio
lati. ℥. i. olei cõis. ℥. ij. ⁊ aneti. ℥. i. ⁊ cũ modico salis fiat clistere
Et hic singulariť notãduz q̃ꝺ cũ voluerit patiẽs emittere clisteř
nõ surgat pedes sꝫ leuiter ipa iacẽte ⁊ sup altero laterũ decli
nãte ipm clistere remittat. Quod si pur surgere vellet adhibea
tur cautella cũ manu supra tumorẽ vel locuz ipius ad leuiter
ꝯprimẽduz ⁊ cõtinẽduz ne aliqd descẽdat. Et hoc semp obser
uetur cũ se cõpremit ad secedẽduz. vel cũ errecta manet nisi
brachale haberet: q̃ꝺ hmõi vices suppleret de quo ĩfra tãgeť
Facta aũt lenitiõe vẽtris situata ipa supina sup moli lecto fiat
fomẽtatio cũ spõgijs infusis ĩ decoctiõe suprascripta vsq̃z dũ
fiat remolitio partiũ illarũ ⁊ ventositatꝭ ipius aliq̃lis resolutio
Et tũc ipa muliere sic supina existẽte cũ humeris aliquo modo
depressis ⁊ natibꝰ aliq̃liter eleuatꝭ ⁊ expulso hanelitu tũc mi-
nister paulatiz ⁊ cũ facilitate manibꝰ applananᵒ ⁊ aliqualiter
ꝯprimẽdo intromittat intestinũ q̃ꝺ exiuerat ⁊ zirbũ: ⁊ nõ violẽ
ter fiat ne solutio maioreť. Q̃ꝺ si p̃dicta decoctio nõ foret suf
ficiẽs ad resolutõez addi pñt alia fortiꝰ resolutiua in decoctio
ne: vt camomilla mellilotũ ruta calamẽtũ agnuscastus maiora
na cũ cimino carui ⁊ hmõi. Et ista intẽtio cũ his ꝑficiať ꝯtinuã
do si expedit duobꝰ tribꝰ vel q̃ttuor diebꝰ vsq̃z dũ ꝯpleať intẽ-
tio. Et mihi magis plꝫ has fomẽtatões apponi q̃z corpus po
ni in balneo. Et fortasse nõ eque cito ꝯpleať intentio pp alias
cãs notas ĩtelligẽti. Et in hoc tpe semp cũ diligentia custodiať
vt vẽter molis fiat ẽt p supius sumpta vt cuz brodialibꝰ ⁊ reli-
q̃s humectãtibꝰ ⁊ lubricãtibꝰ ne ad sedẽdũ opus sit ꝯpressiõe
Quod ⁊ si in toto casu obseruari debeat tñ ꝯpleta ista intẽtõe
nõ ẽ ꝯueniẽs p supius humectãtia ⁊ lubricãtia sumi: cũ tũc in
tẽtio sit magis ad ꝯsolidãdũ ⁊ exicandũ sꝫ p inferius tñ dꝫ cu
stodiri lenitio ventris.

¶ Hac igiť expleta intẽtõe sequiť alia intẽtio q̃ fuit ꝓhibitio re
cidiue descẽsus q̃ ꝯpleť ꝯsolidatõe si possibiľ ẽ vľ saltẽ aliquo
rũ approximatõe exterior descẽsuz ꝓhibẽtiũ ⁊ ꝯseruatio ori-
ficij ne dilateť: ⁊ totuz fit p interius sumpta ⁊ p exterius. Per
interius digerẽdo mã̃z antecedẽtẽ que fuit mã̃ flegmatica cũ
vẽtositate ⁊ euacuãdo. tãdẽ mẽbra nutritõis ꝯfortãdo. postea
ꝯsolidãtia offerẽdo ⁊ q̃ a ꝓprietate valẽt. Vex qꝛ ex oi facilli
ma cã vt motu ꝯpressiõe hanelitus ⁊ alia hmõi ẽt faciliter re-
dirent intestina deorsuz nisi poneť ꝓhibẽs exterius. Laudo vt
anteq̃z ad aliud deueniať. Primo fiat brachale ad ligandũ ⁊
ꝯprimẽduz locũ ne aliqd descẽdat. Sꝫ hic est vnuz singulare
aduertẽdũ q̃ꝺ notauiť. d. Auic. circa q̃ errãt cõiter pratici cir-
ca. s. figurã plumazoli dicti brachalis vt nõ sit spice figure sed
quadrate ⁊ plane q̃m cũ sunt sperice dubiũ ẽ ne vulnus dila-
tẽt. Fiat ergo ₰m hãc formã dictus plumazolus vt. s. sit q̃ttuor
digitis amplus ⁊ sit ď tela lini multis plicatõibus iter q̃s pona
tur cotũ ⁊ sit plane figure nõ rotunde ⁊ alligeť brachali scđm
cõem morẽ facto: ⁊ fiant lamina ferrea facta ₰ꝫ quãtitatẽ emi
nẽtie q̃ ẽt tota p̃nis ⁊ modico coti inuoluať: nõ tñ rotũda re-
maneat imo plana. Et tũc supra locũ tumoris supponať ime-
diate emplastrũ vel cerotũ supra coriũ extẽsuz vt loco firmiter
adhereat supponẽdo dictã laminã ⁊ supra ipsaz plumazoluz
⁊ stringẽdo cũ bracali fcõ decẽter vt nihil descẽdere possit. Et
si nõ poneret cerotũ nõ esset magna vix vsq̃z dũ erit fcã mon
dificatio mãe ãncedẽtis qꝛ tũc fortius iuuabit. Ipsius aũt de
scriptões ĩfra ponã. Facta aũt ligatura ⁊ ꝓhibitõe descensus
iaz ẽ digerẽda mã̃. Fiat ergo sirupus secũdũ hoc. ℞. mellis ro
sati. ℥. ij. sirupi ď sticados sirupi ď duabꝰ radicibꝰ sine aceto añ.
℥. ß. cũ aq̃s betonice matricarie feniculi decoctionis seis anisi
sisileos. añ. paruz fiat sirupus pro duabus vicibus cõtinuetur

q̃ttuor vel q̃nq̃z diebꝰ in isto ẽ intẽtio nr̃a in casu nr̃o: ⁊ etiam a
ꝓprietate respicit matricẽ ⁊ si apparebit in decoctiõe addere
parũ rasure eboris erit bonũ. Deinde sumat medicinã vt ĩfra
℞. agarici electi subtilis triti. ʒ. i. ℥. ℈. ß. incorporentur in for-
mam trociscorum cum oximelle. s. ⁊ exiceñť in vmbra p horas
x. deinde dissoluaať ⁊ infundanť in aq̃s melisse arthemissie ⁊
betonice decoctõis radicũ feniculi anisi. sisileos. añ. ʒ. i. ß. p sex
horas postea addať cassie nouiter ext̃cte. ʒ. vj. benedicte. s. ʒ. ij.
mellis rosati. ℥. i. misce ⁊ fiat potio: ⁊ sumať per tres horas añ
diez ⁊ tardet ad aliqd assumendũ vsq̃z ad q̃ttuor horas diei.
Deinde fcã ꝯueniẽti opatione sumat lauatiuum vt. ĩ. ℞. aque
decoctiõis or. ⁊ cicerox ru. ⁊ mellis ꝑfecte dispumati scđm ar
tez. ℥. viij. sumať calida postq̃z tardeť cibꝰ adhuc per horã ad
minus: tãdẽ sumať prandiũ leue cũ cibis ꝯueniẽtibus de qui
bus in alia principali pte determinabiť. Sequẽti ṽo die p tres
horas añ diẽ sumat ꝯfectionem vt. ĩ. ℞. metridati. ℈. ij. trifere
maioris. ʒ. ß. diabuglosati. ʒ. ij. cũ sirupo de radicibꝰ sine aceto
fiat confecᵒ. Et si patiẽti tederet sumere medicinã in forma po
tiõis sumi põt in forma pillulax. Fiant ergo pillule vt. ĩ. ℞. pil-
lulax fetidax. ℈. ij. ß. pillulax elefanginax. ʒ. ß. cũ melle ro. for
menť pillule cõis quãtitatis quas sumat scđm modũ ⁊ ordinẽ
supius notatũ de medicia potabili ⁊ ita dicať de sequẽtibus vt
supra. Laudarẽ ẽt vt singľa ebdomoda sumeret añ cenã per
horã tres pillulas de infrascriptis. ℞. pillulax elefanginarum
ꝑ. ij. pillulax cõiuz ex aloe mirra croco par. i. fiant pillule cõis
quãtitatꝭ. Et si timor eẽt de dillatatõe orificij siphac cũ ĩtẽdimꝰ
ꝯsolidare p̃ter dictas pillulas apitiuas addi põt ꝑs vna pillu
lax de bdelio que hic p̃cipue valent facta cõi euãtione. Et qꝛ
diuersa corpora diuersas possunt substinere mediciax doses
que diuerso mõ variańť ⁊ a nã intrinseca ipox vel ꝯsuetudie
ad medicinas vel diuerso influxu patrie. idcirco ad maiorãdũ
vel minorãdũ dosiz medicinax ⁊ reliqua oia mondificãdũ reli
quo iudicio. M. Antonij de heaq̃s ibidẽ existentis sub cuius
ꝯsilio opa ⁊ cura meipsuz fidissime ad mortẽ vsq̃z laborãtẽ cõ
mitteret. Facta aũt ꝯueniẽti mãe euãtione ãncedẽtis restat vt
mẽbra nutritiõis ꝯforteńť. Prio itaq̃z laudo vt stomaco fiat ĩ
unctio cũ vnguẽto vt. ĩ. ℞. olei spice olei absinthij masticis añ.
℥. ß. spẽx dyagalãge. ʒ. i. cũ cera fiat vnguẽtũ de quo vngatur
añ cibũ. Laudo ẽt vt vtať p horã vnã añ cibũ morsello vno.
ʒ. ij. dyanisi in morsellis vel dyagalãga vľ diambra diacimino.
Et si nõ sufficiũt fiat ꝯfecᵒ vt. ĩ. ℞. spẽx diatriton pipereon. ʒ. i.
ß. Speciex aromatici rosati ⁊ diagalãge. añ. ʒ. ß. cũ zucharo
dissoluto in aqua maiorane ruthe ⁊ absinthij quod sufficit fiat
confectio in morsellis.

¶ Jam aduenięndũ ẽ ad remedia ꝓprius respiciẽtia ꝯsolida-
tionez ⁊ per interius ⁊ p exterius lꝫ ea que p exteriꝰ magis in
hoc cãu multo ꝯferãt quã que p ĩterius qꝛ tales medicine p su
pius sumpte nõ nisi plurimũ alterate ⁊ in virtute debilitate ve-
niũt ad locũ lesuz. Medicine tñ ꝯsolidatiue nõ sunt offerende
nisi ꝑmo approximeńť medicie resolutiue ⁊ exiccatiue. ⁊ hoc
singulariť notãdũ. ⁊ rõ ẽ qꝛ ꝯsolidatio scisure nõ fit nisi cũ me-
dicinis glutinatiõem faciẽtibus in q̃bus ẽ ꝯfortatio aliqualis
⁊ stipticitas. tales aũt medicie nõ sunt potentes labia vlceris
dilatata elongata ⁊ distẽsa ꝓxime aggregare que nisi ꝓxima
medicine glũtinatiue ad ꝑfectõem ducere nõ possunt. Primo
ergo offerẽde sũt medicie aliqualr resolutiue ⁊ stiptice qꝛ hax
virtute medicinax minorato humido hox mẽbrox p resolutio-
nẽ ⁊ exiccato ꝯueniẽter fit. vt talia mẽbra ad inuicẽ ꝓxia fiant.
Et sic p medicinas glutinatiuas ꝯsolidatiõi sunt pata. Et istã sẽ
tentiaz satis nobis manifestat. d. Auic. c. ꝓprio cũ dixit. Et oꝫ
vt administreńť in ea emplastra que sup scisurã administrańť.
s. ad ꝯsolidatõem postq̃z aggregata sunt labia scisure. Et ñ so
lũ intellexit q̃ꝺ nõ apponańť emplastra ⁊c. nisi postq̃z reductũ
ẽ sursũ q̃ꝺ descẽderat. vñ labia reddebańť elõgata: q̃ꝺ ⁊ si ve
rũ sit vltra hoc tñ istud idẽ tacite innuit q̃ꝺ apparebit diligenter
textũ suũ examinãti. ⁊ p̃cipue ĩ supiori caplo generali. vñ post
q̃z posuit nãm mediciax ꝯsolidationẽ faciẽtiũ dixit ponẽdo or
dinẽ retrogradũ. Q̃ꝺ exiccatio fit cũ medicis resolutiuis ⁊ re
ductio eius q̃ꝺ descẽdit fit strictura ⁊ ligatura vex resolutio eiꝰ
q̃ꝺ aggregatũ ẽ fit cũ emplastris faciẽtibꝰ ydropisi. s. aquose ⁊
ventose. ⁊ ꝓhibitio materiei fit cũ euõne ⁊ equatiõe cibi. i. per
dictã digestionẽ. Et sic pꝫ ꝯsideranti q̃ꝺ ipse nõuit ordinẽ retro
gradũ. nã via ordinis stãte descensu intestinox cũ mã̃ humida
⁊ ventosa. Pria intentio ĩ ope ad cãm ãncedẽtẽ ẽ ad digestio
nẽ mãe cũ dieta. Scđa ad euõnem ipsius non digeste. Tertia

ad resolutiõez eius ꝙ aggregatuꝫ ē ĩ intestis ꝓhibẽs reductiones ipoꝝ. Quarta reductio ipsoꝝ vel eius qḋ descendit. Quita exiccatio cũ medicis resolutiuis ⁊ ꝯfortatiuis ad hãc nostrã intentionem. Tandem ⁊ vltimo approximatio medicinaruꝫ cõsolidantium ⁊ glutinationem faciẽtiuꝫ. Et quod hec sit etiam mens sua potest colligi per hoc qꝛ ipse in .c. speciali sequenti anteq̃ꝫ ipse faciat emplastra ꝓprie cõsolidatiua ipse approximat emplastrũ ex sauina nuce cipssi ⁊ folijs eius in qbus nõ ē virtus generatiua sꝫ resolutiua ⁊ exicatiua ⁊c. Et hoc notãter declaraui qꝛ ē velut clauis in ista mã vt prio labia vniant̃. deinde ponãtur emplastra ꝯsolidatiua. Prio ergo ꝑ interius laudat. Auic. ꝯfectionẽ sagzenea q̃ ponit̃ ab eodẽ .5°. cañ. iter cõfectiones tyriacales ⁊ vꝫ in ꝓposito nr̃o resoluẽdo ⁊ exicando cũ decoctiõe nucis cipssi. Põt ergo exhiberi vt ĩfra. ℞. sagzenee. ʒ. i. aque camomille. ℈. i. ꝺcoctiõis nucis cipssi. ℥. iij. misce ⁊ plꝫ. Hic valẽt ꝯfectiões oẽs de qbus supra cuꝫ dicta decoctione. Ponã ẽt vnũ puluerẽ ab aliqbus laudatissimuꝫ p̃cipue a Lafranco mediolanẽsi cuius vtilitas ĩ hoc cãu ad ꝯsolidandũ magis ē ꝓprietate oculta q̃ꝫ qualitate manifesta qꝛ vt ipẽ refert suis tẽporibus cũ isto plures sanauit ⁊ ipm secreto habuit a quadã nobili muliere q̃ curauit infirmos cũ isto puluere ℞. pulueris de radicibꝰ valeriane oĩ mãe. ʒ. ß. cũ. ʒ. ij. vini mediocris ⁊ cõtinuet̃. viij. vel. x. diebꝰ. Posseꝫ hic plures ꝯfectiones ꝯsolidatiuas ꝑ supius exhibẽdas adducere. verũ qꝛ plurime eaꝝ ad glutinosuꝫ declinãt qḋ nõ bñ ꝯuenit in cãu huiꝰ domine saltẽ pro articulo ꝯceptiõis: qꝛ ẽt vt supradictum ē virtutes haꝝ medicinaꝝ ĩ trãsitu multũ debilitãtur ero ꝯtẽtus si vnã posuero q̃ fuit gẽtilis que ĩter alias p̃cipua ē. ℞. radicũ cõsolide maioris ⁊ minoris. añ. libr̃. ß. boliarmẽi sanguinisdraconis mirre. añ. ℥. i. radicũ brusci. herbe filupẽdule. añ. ℥. iij. gallaruꝫ cipssi. ℥. ß. sanguis leporis. ℥. ij. radicũ sigilli salamonis ⁊ sigilli stẽ marie añ. ℥. ij. radicũ spargi. ʒ. iij. colofonie. ʒ. ij. cum melle fiat electuarium de quo sumat in mane in quantitate nucis cum vino subtili.

¶ Circa vero localia primo lando vt ꝺꝫ regulã supius prius ponat̃ medicina aggregationẽ faciẽs. deinde ꝯsolidãs. Primũ ergo fiat qḋ iubet Aui. vt ĩfra. ℞. sauie. M. i. nucis cipssi ⁊ folioꝝ cipressi. añ. M. ß. ꝯtundant̃ ⁊ pistent̃ ⁊ supponant̃ in forma emplastri. Et si placeret addere aliqd de oleo camomille ad incorporãdũ erit ꝯueniẽs ipa. Et sic aggregata sunt radices emplastroꝝ ad hãc supra intẽtiõeꝫ sup plurimũ iuuamenti quoꝝ ē ꝯueniẽtia dicit ꝓnceps. Et si placeret põt fieri decoctio eorũdẽ in vino rubeo. ⁊ tũc locus cũ vino decoctiõis cum pecia epithimari ⁊ in h cãu valerẽt spica squinãtũ absinthium cipi nux muscata bacalauri ⁊ hmõi. Et h fiat quater ĩ die duobus ꝯtinuãdo diebꝰ anteq̃ꝫ aliud emplastrũ ꝯsolidatiuũ supponat̃. Est tñ hic p̃cipue hñda aduertẽtia vt fcã aptura ligature ꝑ vsu hoꝝ medicaminũ ne patiẽs aliquo mõ moueat̃ ⁊ generaliter ab oĩbus caueat q̃ ad descẽsuꝫ faciant de qbꝰ infra dicet̃. Tãdẽ sunt enumerãda q̃dã emplastra vel cerota q̃ extẽsa sup corio loco supponant̃ ⁊ firment̃ cũ brachali ꝺm ordineꝫ supradictũ. Prio in hoc casu valet cerotũ vt. ĵ. ℞. glutinũ pisciuꝫ vl̃ carte. ℥. iiij. colofonie. ℥. ij. picis naual̃ aromoniaci añ. ℥. ij. oĩa frustratim icidant̃ ⁊ ponant̃ in. ℥. ij. aceti ⁊. ℥. iij. olei ꝺ mastice ꝑ diẽ ⁊ noctẽ postea liq̃ fiãt in patella ⁊ collent̃ ꝑ stramen. ⁊ colatura ispisset̃ cũ hoc puluere. ℞. masticis thuris boliarmeni mumie sanguis draconis dragagãti farie fenugreci: añ. ℥. ß. misce ⁊ diutiꝰ agitent̃ vsq̃ꝫ ad formã ⁊ in h ego curaui vnũ senẽ. lx. annoꝝ. Ponã aliud ⁊ ē singular̃ ⁊ sufficeret ⁊ vocatur cerotuꝫ de pelle arietꝭ qḋ sic fit. ℞. picis naualis. ℥. ij. litargiri. ℥. i. cere citrine ⁊ rubee colofomie. añ. ℥. ij. armõiaci opoponaci. bdelij galbani. añ. ℥. i. visci q̃rcini. ℥. iij. aloes. ℥. i. ß. masticis corticũ thuris mirre terbẽtine nucis cipssi gultinis pisciuꝫ sarcocole. añ. ℥. i. boliarmeni gipsi. añ. ℥. iij. aristol̃. lon. ⁊ rot. mumie sanguisdraconis. añ. ℥. ij. radic̃ ꝯsolide maioris ⁊ minoris. añ. ℥. i. sãgis hõis. libr̃. ß. ciperi sansuci acacie gallaꝝ. añ. ℥. ß. sauine capitũ granatoꝝ. añ. ℥. ß. Iteꝫ. ℞. pellem arietinã vnã ⁊ coque diu in aq̃ dulci pluuiali quousq̃ꝫ pell̃ discoagulata sit tũc molifica viscũ ⁊ gumas in dicta aq̃ pluuiali ⁊ pone ad ignẽ vsq̃ꝫ dum bñ dissoluta sint oĩa. deinde colla ⁊ postea adde desup puluerẽ aliaꝝ reꝝ oĩum ⁊ denuo reduc ad ignẽ ⁊ coque quousq̃ꝫ fit in modũ ẽplastri postea ipso vtere. Nota tñ pro regl̃a ꝙ ipo apposito nõ moueat̃ circa. ix. dies: patiẽte semꝑ quãtuꝫ ē possibile quieto manẽte. Naꝫ vt refert Auẽzoar. li°. 24°. thesir. Quidã iuuenis qui h morbo laborabat qꝛ stetit duobꝰ mensibꝰ supra dorsuꝫ suuꝫ cũ bono regimie sine appõne medicaminũ liberatꝰ est. Et cũ his credo deodãte liberabit̃. Quod si pur ista aliq̃ cã nõ sufficerẽt: sꝫ velet patiens certa ⁊ ꝑfecta cura curari. tũc deueniẽñ est ad cauteria aliqñ potẽtialia aliqñ actualia q̃ vt oẽs ꝯueniũt doctores eligibiliora sunt. Verũ qꝛ doctrine talis curatiõis magis factis quã verbis pñt declarari in p̃ntiaꝝ nõ ponã modũ: sꝫ notabo loca ad q̃ recurrẽdũ ē. Recurre igit̃ ad dñꝫ. Haliabatẽ nono suo pratice. c. 50. Et ad Albucasiꝫ. c. 5°. de ramice itestinali. Et spãlius. c. 5°. vbi exp̃sse habet̃ doctrina casus nostri. Alios doctores nõ adduco. cũ ꝑ istos plenissime satisfiat ⁊ hoc q̃ꝫtum ad medicinalia primi principalis casus.

¶ De scdo nihil loquar remittẽs me ad illa que al̃s scripsi ꝓ dispõne eiusdẽ dñe: tũc existimãs qḋ casus eẽt difficultas conceptõis a plurima humiditate flegmatica ꝓhibẽte. Recurrendũ ergo ad ea que ibi scripta sunt que iuuabũt ad ꝯceptõem. De dieta ẽt sumatiꝫ ptranseo: tũ qꝛ res de se facilis ē: tũ qꝛ ab alijs credo circa hoc copiosius scriptũ fore. nec in hoc a vulgari medico plurimũ errare ꝯtingeret. sꝫ cauẽdũ ab oĩbus gnãliter que vel relaxare vel descẽdere vel apire orificiũ possunt ⁊ sic ab oĩbus calidis nãliter ⁊ artificiose cibis. s. ⁊ potibꝰ saltu clamore cãtu rixa ira motu violẽto maxie sup repletiõem ⁊ ẽt coitu potissime super repletionem ⁊ huiusmodi ⁊c. Ad laudem omnipotẽtis. Amen.

¶ Pro filio cõitis Frãchini si gibosus possit gnãre. Cõsi. 85.

r

Egsitus vt de quadã q̃one ꝓposita qd sentiã iudiciũ meũ afferã ⁊ in scriptꝭ redigã. Primũ formabo casuꝫ in terminis: deinde quãtũ intellexero vt ꝑ vitate satisfaciã conabor adimplere.

¶ Casus talis ē. Clarissimus adolescẽs ⁊ miles generosus dñs Petrus ruscha filiꝰ Magnifici comitis Frãchini ꝯiunx vt dr̃ pudicissime ⁊ generose iuuenis filie, Magnifici comitis Philippi bõromei ē aliqual̃r distortus. ⁊ ꝺm ꝑteꝫ vnã posteriorez dorsi gibbositatẽ hñs ⁊ ꝺꝫ aliã ꝑteꝫ oppositã thoracis strumã quãdã in etate iuuẽtutis ꝯstitutus in opationibus nãlibus ⁊ aialibus potens ⁊ opationes motiuas p̃cipue fortes ⁊ laboriosas sine nocumento tollerans.

¶ Querit̃ si idẽ mr̃imoniali thoro cũ sibi despõsata ꝯiungat̃ ⁊ carnali copula vt ꝯuenit ꝯiugatis vtat̃. si ē aptus ꝓpter illam malã cõpositionẽ siue melius stante illa mala ꝯpositõe generare. Et si ꝓpter vsuꝫ mr̃imonialis thori ꝓbabiliter nõ possit ad multos annos superuiuere.

¶ Ad quã dubitatiõem qꝛ ē bimẽbris. ꝓmo r̃ñdebo ad ꝓmam ꝑtem. s. si cum hac dispõe reddi possit viripotẽs dehinc ad ꝺaꝫ vt. s. si ꝓpter vsuꝫ debitũ fiet breuis vite.

¶ Pro r̃ñsione igit̃ ad ꝓmũ ex collectis virtual̃r ab hijs q̃ scribunt̃ ab Aristotile. 16. de aialibus. c. vltio ⁊. 5°. de historijs ẽt vltio ⁊. 9°. ꝺ historijs. Et Haliabas 9° theorice. caplo. 37°. ⁊ 39°. ⁊ Rasis 9°. ꝯtinentis. caplo. 4°. ⁊ Serapio 5° breuiarij caplo. 38. ⁊ ab alijs auctoribus medicie p̃cipue a Gal. 5ᵃ affo rismoꝝ ⁊ ab Auic. 20ᵃ. tertij. c. de diminutõe coitus ⁊. 21ᵃ. tertij. c. de sterilitate ⁊ difficultate impregnatõis. ẽt 3° colliget ab Auerol. Noto ꝙ cãe difficultatꝭ generatõis p̃ter cões accidẽtales ⁊ extrinsecas reducunt̃ ad hãc diuisiõem. Cause impedimẽti vel ꝓhibitiõis. Aut se tenẽt ex ꝑte spmatis. Aut ex ꝑte instrumẽtoꝝ generatõis vt virge testiculoꝝ vasoꝝ seiariũ. Aut ex ꝑte defectus in ꝓncipijs. s. principalibus. vt corde cerebro ⁊ epate. Aut ex defectu in mẽbris medijs int̃ hec principalia ⁊ instrumẽta generatõis. Nã posset eẽ semen ex maliᵃ ꝯplexionis sine mã vel cũ mã nõ ꝓlificũ. ⁊ hoc vel vicio corpulente mãe vel spũose ⁊ hoc cũ oĩ maliᵃ ꝯplexiõis ⁊ calida ⁊ frigida hũida ⁊ sicca simplicibus vel ꝯpositis ⁊ h ꝑꝑ multas cãs ꝯtingere potẽtes ⁊ quodãmõ infinitas vt verbigr̃a. si spma fuerit añ eius emissionẽ in corpore nimio tpe retẽtũ tũc infrigidat̃ ita qḋ nõ ꝯuenit generationi. Et similes possunt eẽ alie cãe idisponẽtes sem̃ ad generatiõem que sunt cause corporee. Et preter eas dixit ẽt Azararius qḋ accidit aliqñ sterilitas a viro ⁊ muliere ꝓpter ꝓprietatẽ semis ⁊ nõ ꝓpter al̃s cãs sicut accidit arboribus nõ ferentibus fructũ. Propter mẽbra ẽt generationis põt eẽ defectꝰ multipliciter maxie vt dicit Rasis in diuisionibꝰ. Aut ꝑꝑ puitatẽ virge. Aut qꝛ ligamẽtum capitꝭ virge abbreuiatũ ē ⁊ aliqual̃r spasmatũ vt nõ possit semẽ eicere ad modũ sagite ⁊c. Nimia ẽt longitudo põt eẽ cã impedimẽti vt tradunt

dūt auctores ⁊ multe alie possunt eē cause nocumētoꝝ in mē/
bris generatōis ad quas in pn̄s discurrere curio^m eēt magis
q̄ȝ vtile. Propter ēt defectū in pncipijs pōt eē nocumentū qm̄
vt.20^a.tertij de causis spmatis dixit Auic. verificando dictum
Hipo.s. ꝙ scisio venaꝝ post aures facit ad sterilitatē.dixit opȝ
vt sit ei.s.spmati ex oi mēbro pricipali fons ⁊ vt sit ex alijs mē/
bris resudatio ad istas radices.Et hoc maxime v̄ificaṫ de pte
spirituosa seis.Et ꝓinde passiones aiales vt tristitia tioꝛ ⁊ hu/
iusmōi difficultāt generationeȝ.Ex pte ēt mēbroꝝ medioꝝ pōt
eē difficultas vel ipossibilitas vt qn̄ essent opillate vie medie.
ita vt semē n̄ posset ēt ꝯueniēter vel ꝑm ptē ei⁹ corpulētā vł spi
rituosā ad mēbra generatōis trāsmitti. Uel mala q̄litas men
broꝝ medioꝝ vt renū vł venaꝝ emulgētiū male ipm semē q̄li/
ficantiuȝ.Et alie similes cause ⁊ plures possent adduci ex pte
mulieris. Sed qm̄ ꝓposito nostro nō seruiūt illas obmitto.

¶Ad ꝓpositū igiṫ nostrū cōuertēdo hec mala ꝯpositio ⁊ sit
mēbroꝝ in dicto.d.petro. Primo n̄ ē cā nocumēti ad gn̄āduȝ
ex pte mēbroꝝ gn̄atiōis.qm̄ mēbra gn̄atiōis q̄ȝtū ad ꝯpōem
vt longitudinē breuitatē rectitudinē.⁊c.vel ēt ad eoꝝ ꝯpl'oem
a mēbris pectoris nullā vidētur hr̄e depēdētiā:⁊ sic ex pte ipe
dimēti in instris pro hac ꝯtortione nō reddiṫ impotēs ad gn̄ān
dum. Nō ēt gratia pncipat⁹ mēbroꝝ reddiṫ impotēs pp cōtoꝛ
tionē.qm̄ cū tali ꝯtorsiōe stare pōt bona valitudo pncipalium
mēbroꝝ.s.cordis cerebri ⁊ epatis.imo de facto ꝯiungiṫ vt ex
accidētibus ⁊ opatōibus vniuscuiusqȝ mēbroꝝ principaliū.s.
cordis cerebri ⁊ epatis pōt demōstrari.nam pōt quidē in oēs
opatōes vitales naturales ⁊ aiales sufficiēter vt plane ꝯstat.
Neqȝ ēt ex pte nocumēti spermatis ē merito hui⁹ dispōis de/
fectus qm̄ cum sperma sit supfluitas vtilis vltimi alimēti.Et id
qdē habūdat a mā nutricatōis membroꝝ vt volūt medici oēs
⁊ talis mā pficiṫ pricipaliter a virtute digestiua cuius basis ⁊
radix est epar.⁊ q̄ȝtū ad ptē spirituosaȝ pficiṫ a tēperamento
pncipaliū mēbroꝝ p̄cipue cerebri postremo acqrit virtutē iforma/
tiuā i testiculis ⁊ p̄paratiuā i vasis seminarijs ꝑm veriorem
opinionē. Jō si cū tali mala compōe thoracis pt staṙ bonitas
digestiue epatis ⁊ mēbroꝝ alioꝝ cū tēperamēto ēt principaliū
mēbroꝝ ⁊ testiculoꝝ ⁊ vasoꝝ seminariū vt supra declaratū ē.
vṙ ēt ꝙ pp hāc ptem nō reddaṫ impotēs ad generādū. Neqȝ
postremo apparet ꝙ pp inter media mēbra sit aliquale nocu/
mentū qꝛ neqȝ ꝑm renes vel alia mēbra vicina mēbris spmaṫ
ē aliqua manifesta lesio.ergo vṙ ꝯcludēdū pro rn̄sione ad pmā
ptē dubitationis qd pp nocumētū strunie vł gibbositatis n̄ red
ditur impotēs ad generādū.Ex hoc tn̄ nō inferaṫ qd si cū vxo
re cōcubuerit qd necessario generabit.nā posset esse nocumētū
in ꝓprietate occulta vtriusqȝ seminis vt supra dictū ē.Etiam si
forte vterqȝ ipsoꝝ essȝ generatiuus tn̄ ꝯtingit qd alter cū alte
ra n̄ generabit. Un̄ dixit Auic.Et qn̄qȝ est causa in spermate
vt sit sperma diuerse impressionis ei que est in spermate mu
lieris ꝯtriū receptrici aut cōicantis sup vnū duoꝝ ordinū.⁊ nō
accidat inter ea ambo filius.⁊ si pmutet vnusqsqȝ sociuȝ suū n̄
ē du^m quin sit ambob⁹ filius. Jdē sensit Aristotiles 9° de aiali
bus vltio caplo cū dixit.Et forte accidit plurib⁹ viris ⁊ mulie/
rib⁹ ꝙ nō pn̄t gn̄āre insimul qn̄ sepanṫ generāt ⁊c.

¶Pro rn̄siōe ad scdaȝ ptē quesiti.noto vt colligiṫ tertio tbe
gni de mēte Gal.in illa pte Venereoꝝ vo ꝑm epicuriuȝ ⁊c.Et
qd vsus coitus nō semp ē nociuus:imo vt scribiṫ.20^a.tertij de
iuuamētis ei⁹ holeȝ in cui⁹ corpe ē vapoꝛ fumosus coitus alle
uiat ab ipso ⁊ ꝯfert ei.⁊ remouet ab ipso qd timet d nocumē
to cohartatōis vaporis fumosi.Et addit. Et qn̄ȝ accidit viro
ex dimissiōe coitus.⁊ habūdātia spmatis ⁊ frigore ei⁹ ⁊ ꝯuer
sione ipsius ad venenositatē vt mittat spma ad coꝛ ⁊ cerebruȝ
vaporē malū venenosuȝ sicut accidit mulierib⁹ ex coartatione
matricis.¶Et ex his ꝯcludo. Rn̄dēdo ad hāc ptē ꝙ sicut di/
ctū est in habitꝭ ante cū tali dispōne stat possibilitas ad debite
generādū ꝙ si vtaṫ thoro matrimoniali vt ꝯuenit nō ꝓpterea
ex hoc ifirmabiṫ vel ledeṫ imo ad meli⁹ disponeṫ. Sȝ si qraṫ d
mō,tpe ⁊ numero vsus ei⁹. Dicaṫ ꝙ non pōt dari regula vni
formis.nā diuersis diuerso mō ꝯuenit.sȝ habeaṫ regła gn̄alis
quā ponit Gal.loco allegato supra vt celebreṫ ex iteruallis tā
tis vt in vsibus neqȝ dissolutōeȝ sentiat ⁊ leuioꝛ ipse se ipso vi
deaṫ fact⁹ ⁊ meli⁹ dormiēs.Et sic sit satisfactū ad vtrāqȝ ptem
Hoc igiṫ est qd d dubitatōe ꝓposita sentio:⁊ ita firme iudico.

¶Pro patiēte varices ⁊ elefantiā. Cōsiliuȝ .86.

l In casu varicū ⁊ elefantie.pro aliq̄li obseruādo or
dine.in discursu haꝝ dispōnū quātū ad essentiā ea/
rū.⁊ cās ⁊ signa ꝯn̄r cāꝝ.⁊ postrēo ad curā.Sciē/
dū ē ꝙ varices ⁊ elephātia in genere sūt morboꝝ
oia genera morboꝝ icludētia pncipalr̄ tn̄ sunt in genere male
ꝯpositōis qꝛ augumēti. Un̄ varices sūt augumētū venaꝝ per
tibias ꝓtensaꝝ q̄ qꝛ tortuose icedūt p crura.ad modū vitis.vi/
tes ab aliqbus appellanṫ. Cū eleuatiōe tn̄ dictaꝝ venaꝝ cru
riū multotiēs ꝯiūgiṫ aliaꝝ ptiū macrefac°:ꝓpter opillationem
ipsaꝝ venaꝝ vt videbiṫ.Elefan^a aūt ē inaturale augmētū ⁊ cru
riū fere eq̄le.⁊ per h distiguiṫ a varicibus.ecce qūo h vtraqȝ
est morbus p̄cipue in ꝯpositiōe qꝛ in augmēto cruriū vel vena
rū ipsius.Est aūt egritudo mālis qꝛ tale augmētū fit ꝓpṫ mul/
titudinē humoris vtplurimum grossi in illis ptibus ꝯtenti q hu
moꝛ ⁊ si ibidē vt multū multipliceṫ per viā defluxus maxie i va
ricibus.tn̄ nō icōuenit vt ēt paulatine ibidē per indigestionē ⁊
ipotētiā resolutiue vel expulsiue aggregeṫ ⁊ p̄cipue i elefā ia.
Et ex his pȝ qd tales morbi sibi talia mēbra determināt. Und
si in alijs q̄ȝ in tibijs vene tumescerēt ⁊ ingrossarenṫ vł alia mē
bra vel brachia sicut pedes in elefantia nō ꝓpterea varices
vel elefantia denominareṫ. Sunt igiṫ a ꝓpriate egritudines.
¶Cause aūt eaꝝ maxie per viā defluxus ad has duas redu
cunṫ.s.ad debilitatē mēbri recipiētis. Uel ē talis in creatura.
Aut ē talis ex tpe. Jn creatura:ex debilitate pncipioꝝ nāliuȝ.
vel ex nō debita ipsoꝝ ꝯueniētia. Ex tpe ꝯtingit maxie ꝓpter
malitiā noue ꝯplexiōis p̄cipue calide.q̄ ēt in attrahēdo iuuat.
Et ꝓpterea i intinerātib⁹ ⁊ onera portātibus vel ꝓpter longā
stationē accidūt tales dispōnes.qꝛ talia mēbra fatigata supca
lefiūt.Exacuiṫ aūt expulsiua supioꝝ mēbroꝝ ipsa irritata. aut
multitudine humoꝝ.aut ipius malicia.qꝛ necessitate ⁊ irritate
virtutes nāles sumūt incremētū.Malicia aūt humoris.aut ē
talis pp acuitatē:aut pp grossitiē ⁊ viscositatē.Acuitas aūt lȝ
vt multū cū mā subtili ꝯiūgaṫ.tn̄ ēt aliqn̄ cum grossa vt in mā
melācolica p viā adhustiōis.Et qm̄ mā subtilis merito substan
tie nō ē disposita vt in ꝯcauitate venaꝝ vel in mēbris multo tē
pore reclusa ꝯtineaṫ maxie si calida sit.iō in causis corporeis
cā an̄s ⁊ ꝯiūcta vtpluriṁuȝ ē mā malancolica adhusta maxie
influxa mā.quoniā in tali mā ē terestreitas faciēs ad pmanētiaȝ
in mēbro ex vna pte ⁊ acuitas faciēs ad fluxū pp stimuluȝ ex/
pulsiue ex alio.Ex dictis pȝ pṁo ꝙ cā corporea haꝝ dispositio
nū nō est colera vel sanguis subtilis. Patet scdo ꝙ aliqn̄ cā ē
multitudo sanguis substātia nō peccās. Patet tertio ꝙ aliqn̄
cā ē flā grossuȝ cui aliqd differēs ꝯmisceṫ. Patet q̄rto p idem
ꝙ aliqn̄ mā melancolica fecalis ē in cā. Pȝ vltio ꝙ mā melan
colica adhusta ē in cā vtplurimū ex quocūqȝ humore fiat ad/
husta nō tn̄ putrefacta.Differūt tn̄ qꝛ mā melācolica in varici/
bus vtplurimū ē ex sanguine adhusto:⁊ i elefantia ex flegma
te adhusto.Ex alijs aūt causis equaliṫ fit elefantia vel varix se
cūdū variā membroꝝ p̄parationem.ceteris tn̄ paribus in sub/
stātia māe aȝ mā varicū q̄ȝ elefātie. Loquoꝛ in facta per viaȝ
defluxus.qꝛ subtilioꝛ mā pētret in venas puas ⁊ nō clauditur
in ꝯcauitatibus tm̄ magnis. Patet vlterius ꝙ q̄lȝ talis disposi
tio ē morbus cronicus ⁊ tarde terminatōis ⁊ vt multū despa/
tus ad curā si fuerit ꝯfirmat⁹.ꝓpter debilitatē mēbroꝝ ⁊ multi
tudinē vel grossiciē māe.ēt qꝛ cū tali mā ꝯiungiṫ accuitas quia
medicinis subtiliantibus ⁊ resoluentibus sepe maliciaṫ vn̄ de
terioꝛ fiet dispositio.Ex quo vlterius pȝ correlariū Auic.ꝙ si
nō addiṫ in malitia melius ē vt nō cureṫ.s.nisi blādien° ꝓhibē
do augumētū ⁊ malitiā eaꝝ. Patet vlterius ꝙ in varicibus vt
multū alie ptes cruriū minoranṫ ꝓpter ꝓhibitionē ⁊ opillatio
nē transitus nutrimēti. Pȝ ēt ꝙ in oib⁹ venis per transuersum
membra inferiora extenuanṫ. Patet vlterius ꝙ tales morbi
vtplurimū sequūtur morbos cronicos lȝ ēt sequi possit acutos
per crisim maxie tn̄ sequūtur egritudines splēis vt pȝ.Et hec i
causis ꝓnosticis sumatiȝ sufficiant.

¶Signa haꝝ dispōnuȝ sunt duplicia.quedā sunt signa ipaꝝ
dispōnū.q̄da signa cāꝝ. ¶Signa dispositionū per se nō sunt
qꝛ vt dixit Rasis ad almansorē.c.ꝓpṙo. Cū vene plene gros
se ⁊ diuerso mō curuate ⁊ virides.s.aliqualr̄ vt plurimū i cru/
re appuerint egritudo que vitis diciṫ adesse significaṫ. Ecce si
gna clara varicū. Cū aūt crus videris totū ingrossatū equaliṫ
ita vt a genu ifra fere sit equalis cū pede ēt tumefacto ⁊ sit du
ricies cū coloꝛe offusco in toto crure ⁊ nō alibi sit tūoꝛ.tūc ele/
fantiā iudicabis.Dico notāter cū coloꝛe offusco ⁊ duricie pro
pter vndimiā in qua nō apparet coloꝛ offuscus.qd ē apa albū

l

mole.qꝛ a mã flegmatica moli depēdēs.Dixi ēt ⁊ non alibi sit
tumor.ad differētiaꝫ cacessie in q̃ nõ soᵐ cruris sit tumefactio.
sꝫ ēt in palpebris saltē apparet qꝛ dicta dispositio vicio epatis
toti nocumētũ cõicatuꝫ ꝓuenit qꝺ nõ necessario in elefanᵃ con
iungit.Et sic patēt signa dispõnuꝫ.¶Signa aũt cāꝝ vt nũquid
tales sint ꝑ viã defluxus.vel per viã paulatine ꝯgestionis ge/
nerate.⁊ si per viã fluxus nũquid sint ꝓpter alias egritudines
acutas vel cronicas ēt sunt clara ex modo generatõis eaꝝ su/
bito vel tarde.etiaꝫ ex precessione causarum primitiuaruꝫ va
rio modo coadunantiuꝫ,ad membri debilitatem vel ad fluxibi
litatem materie etiam ex precessione morboruꝫ acutorum vel
cronicorum.Expedit solũ vt ponant signa materie distinctiue.
¶Signa igit multitudinis sanguinis sunt rubedo loci:calidi/
tas tactus nõ multũ tñ acuta sꝫ vaporosa difficultas ad impri
mendũ vtplurimũ cõiungit cũ signis dñij sanguinis in toto:vt
cũ amplitudine venaꝝ rubore coloris pulsus magnitudine.vri
na rubea obscura ⁊ similib⁹ ex p̃cedēti regie ⁊c.¶Signa aũt
sanguinis adbusti sunt istis similia saluo qꝺ color mēbri ē ad fu
scum magis ꝺclinãs ⁊ in tactu calor ē acutior ⁊ p̃cessit regimē
adbustiuũ.Et addit Rasis in diuisionib⁹ ꝙ in ista apparet ali/
quid ex eminētijs.¶Si ꝟo mã fuerit colera adbusta ē rubedo
magis clara ad citrinũ aliqualiter declinãs ⁊ in tali caliditas ē
magis mordax ⁊ põderositas minor ⁊ habitudo toti⁹ colerica
⁊ regimē p̃cessit colericũ ⁊ adbustiũ ex exercitijs laboriosis ⁊
cibis ⁊ coitu ⁊ similib⁹.s.adbustionem producentib⁹ in colera.
¶Signa aũt flegmatice sunt qꝛ tactus ē frigidus color cruris
albus põderositas magna impssio molis cũ habitudie flegma
tica.⁊ vrina pulsu ⁊ regimine p̃cedente attestãtibus flegmati.
¶Quod si fuerit melēcolica ex flegmate stat albedo cuꝫ qua/
dam offuscatione ⁊ aliquali calore reemisso.tñ ēt maior in ipri
mendo difficultas:⁊ qꝺ p̃cipuũ ē si post regimē flegmaticuꝫ ⁊
habitudinē flegmaticã secuta ē cã adhurēs ex fortibus exerci
tijs vel longitudine febris vel alia siſi cã.¶Si vero mã fuerit
melãcolica naturalis:qꝺ raro ꝯtingit ꝑꝑ terestreitateꝫ mãe:ad
sunt multa grauitas color fuscus frigiditas i tactu hitudo mli
ca cũ signis melencolie.Et si fuerit melia adbusta ex melia tũc
color adviriditatē declinat cũ põderositate ⁊ aliquali acuitate
in tactu ⁊ fiũt ēt trõbositates maxime in elefantia vñ assimilan
tur nodis ⁊ postremo color denigrat cũ reliqs signis ꝓportio
nabilibus p̃cedētibus de habitudine ⁊ regione ⁊ maxime si se
querētur febres melēcolicas ⁊ apata splēis.⁊ tu alia discurre
⁊ bis sum ꝯtētus.¶Cura hꝫ duplex regimen.s.vle ⁊ ꝑticula
re.Uniuersale aũt p̃ncipaliter attēdit circa duo:vt ꝺbitũ regi
men sex reꝝ nõ nãliũ ad ꝓhibitiõꝫ mãe ãñtis i toto:⁊ ꝯo circa
mãm ãñcedēteꝫ i toto cũ approprriatis digerēdã ⁊ eũandã ⁊ tã
dem cũ ꝯfortatõe mēbroꝝ alterãdo ipoꝝ ꝯplõem malã ⁊ bo/
nam inducēdo.Particulare ãt regimē maxime ꝟtit circa mãm
ꝯiunctã in venis magnis tibiaꝝ vel ipsaꝝ cruriũ ꝯtētã.In regi
mine vniuersali primo aduertēdũ ꝙ qꝛ ois mã apta fluere ad
dicta loca ⁊ ibidē multo tꝑe ꝯtineri ē frigida p̃ter sangninē qui
vt supra dictũ ē aliqñ sola multitudine peccãs põt eē cã.Iõ in
oibus preterq̃ꝫ in illa regimē dꝫ ad calidũ declinare qꝛ ēt qlꝫ
alia a sanguine p̃ter ea q̃ pēdet a flegmate grosso ē melãcoli/
ca siue a melãcolia nãli siue a melãcolia adbusta sit causata ⁊
cũ ois talis sit mã sicca oꝫ vt regimē ad humidũ ꝺclinet.In oi
ergo p̃terquã in sanguinea ⁊ flegmatica regimē dꝫ ad humi/
dum declinare ⁊ in qualibet p̃terq̃ꝫ in pēdēte a sangnine debꝫ
ad calidũ p̃clinare.Inequalr tñ ⁊ diuerso mõ.qm̃ in fcã a mã
frigida sine adbustione vt i flegmatica melēcolica nãli dꝫ regi
men notabiliter ad calidũ declinare.In factis aũt ꝑ adbustio
nē ad remisse calidũ ⁊ ad remissius calidũ i factis ꝑ adbustio/
nē ex hũoribus calidis vt ex sanguine vel ex colera q̃ꝫ ex factis
ex flegmate vel ex melēcolia qꝛ regimē notabilit calidũ dispo
nit ad adbustionē:imo dicũt qdã ꝙ in melēcolia ex adbustione
colere regimē dꝫ ad frigidũ declinare ad ꝓhibitõeꝫ adbustio/
nis:⁊ qdã addũt hoc eē debere ꝑꝑ humorē digerēdum existi
mantes humorē talē melicã eē calm cui⁹ oppoᵐ ego ꝓbabilit
credo vt vr colligi posse prima.p.c.de homorib⁹ i fcõ eē cũ sit
essenlr melãcolia cui⁹ ē ad frigidũ declinare cũ ꝑ notabile tꝑs
ꝑmansit talis qꝛ forte i via transitus ⁊ generationis facta ꝑ ad
bustionē maxime ex calido humore vt ē probabile ēt per certũ
tēpus permaneat calida.In ꝓcessu tñ vt credo remanet frigi
da.Dicerē igit in tali cãu ꝙ intētõe habita ad mãm in toto exi
stentē antecedētē improprie qꝛ aptã trãsire i mãm ꝓprie ãñce
dētē vt habita intētiõe ad materiã colericã q̃ habũdet in toto
aptam per regimen calidum facile conuerti in melãcoliã adbu
stam que postea ad loca declinaret ⁊ fieret ꝯiũcta tũc regimē
ad frigidũ deberet declinare.Sꝫ hita intentiõe ad mãꝫ ꝓprie
ãñcedētē ⁊ ēt ꝯiunctã que melancolica ē ⁊ ꝯseqnēter frigida.
dico ꝙ regimē dꝫ ad calidũ declinare magis tñ ⁊ min⁹ ꝯm ꝙ
mã ē ꝯm se magis vel minus frigida.qꝛ si imaginet mãꝫ melã/
colicã factã ꝑ ꝯgelatiõem ex flegmate vitreo tunc manifestum
ē ꝙ regimē dꝫ ad calidũ nãliter declinare.sꝫ vbi mã erit melan
colica ex adbustiõe prassine colere tũc regimē dꝫ ad remisse
calidũ multũ declinare.forte tñ in pricipio ad aliquale frigidũ
Et ē aduerteñ ꝙ vbi pro digõne mãe eēt necessitas regiminis
multũ calidi.tũc ꝯuenit regimē nõbiliter humidũ.p̃terq̃ꝫ i fleg
mate.qm̃ in mã melancolica per regimē multuꝫ calidũ nisi nõ
biliter multũ humectet dubiũ ē ne resolutõe facta in ꝑtib⁹ sub
tilibus relique ꝑtes petrificent.sꝫ si humectet equata mã ces/
sat illa dubitatio.Et hec oia bñ mēti tene.qm̃ ex hijs dictis po
teris discurrere ad debitũ regimē in oi mã.Et ego nõ ꝓcedam
ꝑticulariter ad regimē cuiuscũqꝫ mãe.qꝛ nimis longũ esset.sed
solũ deueniã ad regimē mãe vtplurimũ cõtigentis.s.ad regimē
mãe melãcolice per adbustionē ex sanguine in varicib⁹.⁊ regi
mē mãe melancolice ex flegmate in elefantia.qm̃ sicut supra/
dictũ ē dicte dispões vtplurimũ a dictis materijs ꝓcedũt.In
varicibus igit erit intentio ad mãm melancolicã ex sanguine.⁊
in elefantia ad mãm melancolicã ex flegmate.Et ꝯm hunc or/
dinē credo ꝓcessisse.d.Auic.in textu.qꝺ ēt intelligēti diligēter
ꝯsideranti manifestũ erit.Si tñ medico ꝑ signa p̃dicta inotesce
ret cãꝫ dictaꝝ dispositionũ aliaꝫ esse recurrat ad doctores vbi
tractãt de passionibus melancolicis ⁊ ab illis doctior fiet.qũo
circa generalia operañ sit cũ memoria eoꝝ que p̃missa sũt pau
lo añ.¶In varicibus igit prio sit aer ad remissuꝫ calidũ ⁊ hu
midũ declinãs.hoc dico intentiõe habita ad ipaꝫ mãꝫ vere añ
cedentē vel cõiunctã.Sꝫ si haberemus intentionē maiorē ad
materiã añcedētē.vt in corpore repleto sanguine ꝓhibēdo ad
bustionē in eo.tũc aer deberet ad frigidum ⁊ siccũ aliqualiter
declinare.qui si nõ habeat sic dispositus ꝯm natura rectificet
talis ꝯm arte euaporãdo camerã vel irrorãdo cũ approprriatis.
vnde si intenderemus calefactioni ⁊ humectationi conueniret
irroratio ex aqua buglose pro duabus partibus ⁊ aquis vio/
larum ⁊ melisse.añ pro parte alia.Et si infrigidationi ⁊ exic/
cationi fiat irroratio ex aquis endiuie pro duabus partibus
⁊ vna parte aqua rosate ⁊ aceti.añ.In elefanᵃ autē sit aer ad
calidũ ⁊ humiduꝫ satis ꝺclinãs habito respectu ad ipsaꝫ ma
teriaꝫ flegmaticaꝫ ꝓhibendã que faciliter trãsiret in ipsaꝫ me
lēcolicã adbustã habito respectu ēt ad ipsam mãm iam fcam.
Sed si intenᵒ verteretur ad ꝓhibitionē adbustiõis oꝫ aerē ad
frigidũ aliqualiter declinari.Ideo oi respectu habito.laudo vt
aer ad tēperiē in qualitatib⁹ omnib⁹ declinet.Eligat igit aer
tēperatus nõ vētosus mũdus a vaporib⁹ prauis clarus boni
odoris qui si nã talis nõ existat fiat artificialiter cum siffumigo
facto per camerã vt.ꝶ.℞.sandaloꝝ oium.añ.ʒ.ß.rosaꝝ.ʒ.vj.
ambre.ʒ.i.musci.℈.ß.bñ albi ⁊ rubei.añ.℈.ij.floꝝ nenufaris.
ʒ.ij.laudãi.ʒ.i.masticis thuris.añ.ʒ.ij.ꝯtũdant oia grosso mõ
Et si apparet addere potes aliquid de lignoalr.Hoc tñ ē ꝑ di
uitibus posito ꝺ isto cocleari meᵒ sup prunas.Pro paupe aũt
fiat suffumigaᵒ vt.ꝶ.℞.floꝝ rosaꝝ violaꝝ nenufaris.añ.ʒ.ij.
thuris masticis gariofoloꝝ añ.ʒ.i.ß.misce ⁊ fac vt sup.¶Cir
ca motũ ⁊ qetē dico qꝺ qꝛ qes humectat ⁊ in materia melan/
colica intentio est humectatio.Ideo laudo quieteꝫ supra exer
citiuꝫ quoniã ēt in casu nostro vtroqꝫ membra lesa sunt crura
⁊ lesia conseruatur per malam complexioneꝫ calidã coadiuuã
tem ad attrahañ.ēt qꝛ ꝑ motũ disponũt mãe ad decursuꝫ.Iõ
in vtroqꝫ exerciᵐ pedũ est maxie vitãduꝫ imo ⁊ statio sup pe
des.Uerũ qꝛ nisi corp⁹ aliqualiter exercitaret duᵐ eēt de mul
tiplicãdo materias in toto ⁊ ꝯñter ab expulsiua mēbrorũ su/
periorũ ꝯiuncta debilitati mēbroꝝ inferiorũ facile pellerentur
supflue mãe ad inferiora vnde nocumētũ augeretur ideo cõue
niens est corpus aliqualiter exercitari.Et qꝛ exerciᵐ cruriũ est
incõueniēs vt dictũ est.ideo loco ipsius cõuenit exerciᵐ factuꝫ
cum fricationib⁹ mēbroꝝ maxime suprioꝝ vt brachiorũ ⁊ spa/
tulaꝝ.Fiat igit tale exercitiũ cũ fricationib⁹ leuiter factis ꝑ du
as horas in mane ⁊ vnaꝫ horã ante cenã per horã nõ fiat tñ
nisi prius expulsis supfluitatibus cõib⁹ ⁊ celebratis duab⁹ di/
gestiõib⁹ vt stomaci ⁊ epatis vt pꝫ cõiter.viiij.horas ab assum
pto cibo p̃cedēti.Fiant aũt tales fricatiões i aere clause ca/
mere rectificato sicut pri⁹ dictũ est.Et sint suaues fricatões ne
fortes

si fortes fiãt corpore inflamato disponãtur humores ad fluxũ
τ ad adhustionẽ. Laudaret̃ ẽt exercitiũ factũ cũ naui vl' suauit̃
eqtãdo: lz pp sitũ mẽbrorꝫ istud ẽt nõ sit cõueniẽs. Et in hoc ad
curã harꝫ dispõnuz ẽ hñda oĩo obseruãtia qꝛ ẽ maxia ps cu/
re: sicut fortiter pedib' exercitari ẽ maxia cã taliuz dispõnũ vt
pꝫ in itinerãtib' τ corã regib' assistẽtib' in qbus tales solẽt eue
nire dispõnes. Si ẽt talia corpa exercitent̃ exercitio manuuz
vt arte cãpsoria sutoria scriptoria vel pectinatiõe lane vl' alio
hmõi in quo brachia exercitent̃ τ nõ crura ẽ laudabile multũ
saluo nisi essꝫ ars adurẽs vt feraricia vel vitrearia qm̃ p tales
disponũtur humores ad adustionẽ q̃ i casu vitãda sunt. ¶ De
somno autẽ τ vigilia laudo q somnus equet̃ vigilijs in virtute
maxie in elefan^a qm̃ supflue vigilie adhurunt τ somnus super
fluus disponit ad f'la multiplicãdũ qd facile trãsit in mãꝫ vere
antecedẽtẽ. Et lz dixeriꝫ ista equari debere in virtute nõ itelli
go q q̃ztũ ad tp̃s sit eq̃litas nã semp fere vigilia dꝫ eẽ ꝓlixior
somno q̃ztũ ad tp̃us. sed somnus. viij. vel. ix. horarꝫ ad plus in
virtute equat̃ vigilijs horarꝫ duodeciꝫ qꝛ tm̃ humectant̃ cor^a p
illud spaciũ in somno q̃ztũ exiccant̃ p vigiliã moderati exerci/
tij horarꝫ duodeciꝫ. In varicib' tñ minor somnus cõueniret vt
pꝫ. ¶ De repletõe τ inanitõe. Innanitio aliqual'r laudat̃ nõ
laudo ieiuniũ qꝛ p̃parat ad adhustionẽ sꝫ nõbilẽ in vtroqꝫ cãu
laudo parcitatẽ qꝛ minorant̃ mãe apte trãsire in adhustionez.
Nõ ẽ tñ ita attenuãda dieta q si forte oporteret in varicibus
post longũ tp̃s qñ reliq̃ nõ ꝯtulissent deuenire ad cyrugicam
opatõez vbi oporteret virtutẽ eẽ ꝯstãtẽ ꝯtingeret reperire vir
tutẽ debilitatã τ sic nõ possemus ad opatiõez deuenire nãlem
τc. Supfluitates aũt cões purgent̃ p vomit' leues clisteria τ
suppositoria ꝓut iferius dicet̃. ¶ De passiõib' animi breuiter
dicat̃: q passiões nocẽt oẽs q̃ faciũt accidẽ caliditatẽ additaꝫ
τ supfluã sicut furor τ ira qñ p̃parãt adhustiõi q̃ ẽt faciũt acci
dere frigiditatẽ supfluã sicut timor τ pauor ẽt nocent sua frigi
ditate maxie in elephan^a. Sꝫ q̃ ꝓducũt caliditatẽ tẽperatam
τ frigiditatẽ tẽperatã tales ꝯpetere pñt vt ꝓducẽtes frigidita
tẽ in varicib' sicut tristicia τ inuidia τ caliditatẽ in elephãtia vt
gaudiũ τ leticia. ita exẽplificauit Hali in cõmẽto. 34. secundi
tegni. De coitu dico q vt i plurib' nõ iuuat. tñ i varicib' in cor
pore sanguineo τ solito tali euõni stante obiecto ẽt delectabili
interpolãdo iuuat. fiat tñ celebratis duab' ꝑmis digestionib'
τ cũ sanguis ẽ insemita ad mẽbra: nõ tñ hora famis. sꝫ tpe p̃
cedẽti τc. ¶ Quãtũ ad regimẽ in cibo τ potu prio obseruẽtur
alique regule. Prima cibus eorꝫ non sit crudus sꝫ sit aliqual'r
de se resoluẽs cruditatẽ τ vẽtositatẽ p̃cipue in elephantia. Se
cũda cib' nõ sit grossus imo subtiliãs grossuꝫ vt fiat subtil' nu/
trimẽti. Tertia oĩa opilãtia in casu sunt nociua: siue opilẽt per
modũ substãtie vt grossa viscosa τ iherẽtia: siue opilẽt p q̃lita
tes vt sunt põtica stiptica τ talia. Ex h tñ ñ iferat̃ q apitina in
casu ꝯueniãt qꝛ preparãt ad discursum humoruꝫ τ sic nocent.
Quarta regula. oĩa fortia frigida cibaria nocẽt oĩa ẽt vehemẽ
ter calida p hoc qd ad adhustionẽ disponũt nocent. 5ª regula.
Cibaria cõueniẽtia debẽt ad aliqualẽ caliditatẽ τ humidita/
tem declinare magis tñ τ minus s'm qd supra dictũ ẽ de mã di
uersa. nõ sint tñ substãtie multũ passibilis vel corruptibilis. Ex
his regulis potes corrolarie inferre in ꝑticularib' qbus ẽ vtẽ
dum τ a qbus ẽ abstinẽdũ. Sit igit̃ panis eorꝫ panis frumenti
mediocriter fermẽtatus τ aliqual'r furfureus vni' diei duoruꝫ
vel triũ nõ multũ in fur^o exiccat' quẽ si hẽre ꝯtingat cruste mo
ueant̃. In carnib' cõueniũt carnes galinarꝫ pinguiũ iuuenum
ꝑdicũ fasianorꝫ pulorũ iuuenũ auicularũ mõtanarꝫ pinguium
qꝛ macre vt aliq volũt sunt melãcolice pp sicitatẽ. Carnes ẽt
edorꝫ castratorꝫ τ iuuenũ vitulorꝫ sint elixate τ nõ assate. Sed
si assate placeãt. ꝑtes exteriores ãmoueãtur qꝛ adhuste. Euitẽ
tur carnes vacine hyrcine porcine caprine siue sint salite siue
nõ: bouine ẽt spãliter salite. Carnes ẽt aquatice sunt vitãde τ
siluestres aĩaliũ multoruꝫ vt ceruine leporine p̃cipue qꝛ prone
sunt ad humorẽ melãcolicũ. Credo q carnes caprioli iuuenis
τ daney iuuenis τ cuniculorꝫ ꝯueniãt. Caseus ẽt nocet τ ma/
xime antiquus fortiter salitus. Euitet lentes fabas τ olera oĩa
sicca vt erucã rafanũ caules. euitet omnia multũ acria τ salsa
multũ. Pro integra doctrina huius vide Galienũ. 3°. interiorũ
c. 7. vbi clare τc. Cõueniũt oua sorbilia: nõ tñ multũ frequen
ter p̃cipue in varicib' corporis sanguinei. qꝛ sanguinem nimis
multiplicarẽt. Et hoc itelligat̃ d cibarijs oĩb' multũ nutritiuis.
Pisces conuenientes sunt petrosi τ squamosi non grossi cor/
poris. Utantur pane cocto in hordijs ꝓdictarꝫ carniũ. Vale/

far collatũ cũ zucharo. Brodetũ cũ zucharo vl' cũ lacte amig
dalarꝫ dul. qd in hoc cãu multũ ꝯuenit. In secũdis mẽsibus va
lent amigdale vue passe pinee alique τ phistici. Uinũ sit vinũ
nõ vinosuꝫ neqꝫ albũ subtile penetratiuũ: sed sit medie substã
tie ad rub. declinãs mediocris potẽtie. mistũ ẽt notabili ꝑte aq̃
zuchari. Et hijs sum ꝯtẽt' q̃ztũ ad regimẽ i reb' nõ nãlibus.
¶ Expedito prio pricipali vt circa regimẽ obseruandũ i dieta
iam ꝯsequẽter restat circa vniuersale regimen s'm ꝑncipale vt
curatio cũ medicinis circa cãm añcedẽtez in toto existentẽ que
in se includit m'ltas intentiões. Pria ẽ circa p̃parãtiõꝫ τ digõ
nẽ in mã. Scda circa euõnez diuersiuã τ minoratiuã τ tãdem
eradicatiuã dicte mãe. Tertia erit circa ꝯfortatiõem mẽbrorꝫ
ad generãdũ mãm laudabilẽ in toto maxie circa ꝯfortationem
cordis τ splenis τ epatis. Unde dicebat Mesue in cura sod
ab hũore melãcolico. Cura oĩum egritudinũ melancolicaruꝫ
nõ est expoliãda ab vno triũ regiminũ. Primũ ẽ regimẽ circa
adequatiõem cãe eius τ ipsius digestionẽ. Et s'm regimẽ circa
ipsius euõnez supple τ diuersionẽ. Tertiũ est regimẽ ꝯfortati
uũ cordis supple τ splẽis vl' epatis. Quia tñ digestio propria
mãe maxie in elephantia ꝑficit̃ cũ subtiliatiuis τ calefactiuis
τ opillatiões apientibus que medicie exhiberi non possunt re
manẽtibus mãeb' cõibus i stomaco τ i itestinis qm̃ tales ma
terie cões per tales medicinas ꝑducerent̃ ad venas τ essent
cã maioris opillatiõis. iõ regulare ẽ prio tales mãs cões euã
re cũ clisterijs vl' medicina secessiua. In cãu igit̃ vt in elefan^a
ꝯueniret clistere vt. j. ℞. maluarꝫ mercurialis bletis. añ. M. i.
camomille furfuris frumẽti. añ. M. ʃ. buliãt in debita quãtita
te aque vsqꝫ ad debitã ꝯsumptõem que dꝫ eẽ ꝑua. τ de colla
tura sumat̃. libr̃. i. ʃ. cui addat̃ cassief. ℥. ʃ. mellro. pulueris zu
chari. añ. ℥. ʃ. cũ. ℥. iij. olei cõis vel semis lini τ. ℥. iij. salis fiat
clistere. Et in varicibus loco bletis τ camomille ponerẽ matrẽ
violarꝫ cũ ordeo cũ modico olei violati loco olei de semine lini.
Per supius exhiberi põt potio vt. j. ℞. cassie nouiter extracte
de cãnis. ℥. x. sirupi violati. ℥. i. ʃ. in varicibus vl' mellis violati.
℥. i. in elephãtia loco sirupi violati cũ decoctõe prunorꝫ tama/
rindorꝫ sebestẽ violarꝫ ordei qd sufficit in varicibus τ in elephã
tia addat̃ parꝫ anisi τ feniculi in decoctiõe τ fiat potio. Facta
aũt ventris lenitõe veniẽñ est ad ꝓpriaꝫ materiã añcedentem
τ qꝛ in elephantia duplex est mã añcedens. s. mã flegmatica
τ melãcolica ex flegmate ad hãc vtrãqꝫ in digestiuis τ euacua
tiuis dꝫ eẽ intentio i elephãtia. In varicib' aũt ẽt ẽ duplex mã
añcedẽs vt sanguinis sup calefacti i via ad adhustionẽ: τ me
lãcolia sanguinea igit̃ τ in varicibus ad vtrãqꝫ dꝫ eẽ intentio.
Et qm̃ hee intẽtiões ꝯrijs quodãmõ ꝑficiunt̃ vt supradictum ẽ
obseruabimus regulã dñi Ga. p^a amphorismorꝫ in ꝯmẽto am
phorismi. Humide diete vbi dixit. In his ergo duob' ꝯtrarijs
oportet vt fortior medicet̃ pri'. alter tñ ñ negligat̃. sicut i ydro
picis cũ febricitãt τc. In varicibus igit̃ qꝛ maior itentio in mã
antecedẽte ẽ p̃uidere ne sanguis in melancoliã per adhustio/
nẽ trãseat qd cũ frigidis ꝯplet̃ quã sit ad ipam melãcoliã q̃ cuꝫ
aliqual'r calefaciẽtibus digerat̃ vt ẽ dictũ iõ in digestiuis i cãu
appropriatis hee intentões s'm hunc ordinem saluabunt̃. In
elephantia nõ ẽ tãta diuersitas. In temporib' tñ ẽ aliqualis q̃
ẽt in appropriatis obseruat̃. Digestiuuꝫ ergo in varicibus ꝯue/
niẽs τ domesticũ eẽt tale. ℞. sirupi acetosi simplicis. ℥. i. sirupi
de fumoterre. ℥. ʃ. aquarꝫ endiuie fumiterre τ buglose. añ. ℥. i.
misce. Et si mã eẽt grossior τ i corpore senili in hyeme loco siru
pi acetosi ponerẽ oximel simplex. Possez ẽt facerẽ iulep ex aqs
appropriatis pro delicatis vt. j. ℞. aquarꝫ cicoree lupulorum
buglose τ fumiterre. añ. ℥. iij. aceti al. ℥. i. τ cũ zucharo al. debi
te quãtitatis clarificet̃ iulep. In elephãtia ꝯueniet sirupus vt
j. ℞. oximellis simplicis. ℥. ij. sirupi d bisancijs. ℥. i. mellisro. aq̃
rũ melisse buglose feniculi. añ. ℥. ij. clarificet̃ pro duabus vici/
bus τ aromatizet̃ cũ modico croci. Posset ẽt fieri iulep ex dict'
aqs s'm modũ supradictũ τ istis sirupis vtat̃. vj. vel. vij. vicib'.
maxie in elephãtia ꝓpter dispõẽm humoris añqꝫ fiat euõ in
humore neqꝫ in pricipio vti debemus fortioribus digestiuis qꝛ
in qualibet mã grossa est habẽda cautella ne fortia digestiua τ
calefactiua subito applicent̃ τ p̃cipue melãcolica. imo oportet
gradati mãm equare prio subtiliãdo si sit viscosa vel humectã
do si sit melãcolica τ cõsequẽter exhibere aliqd solutõez faci
ẽs cũ mediocritate τ ꝓprie eius qd hilitatũ ẽ vt sonãt mẽtes
p̃cipue Auic. τ Mesue i. c. de melãcolia. τ ꝑus remissiora dei
de fortiora. Et cũ mã iã digeri manifestat̃. tũc exhiberi põt ali/
qd solutiuũ ẽt satis debile in ꝑncipio: τ regulet̃ precipue in ele

phãtia. Et hita itẽtõe ad mãꝫ ipaꝫ iã melãcolicã factã ꝫꝫ cano
nes ẽt ipsiꝰ. d. Mesue in cura sode melãcolice dixit sic: ⁊ sunt
verba aurea. Regimẽ euãtiuũ mãe. s. melãcolice ꝯplent tria
ꝯsiderabilia in euõne huiꝰ mãe obseruãda. Primuꝫ ẽ vt nõ la
boriosaꝫ ⁊ subitã faciamus euõnẽ sꝫ p iterualla hñteꝫ tẽpiem
vt nã euõnẽ ⁊ nõ euõ nãm regulet. Hoc. n. ẽ precepto Hypo.
Subita eiꝫ ⁊ violẽta opatio vix a nã regulaꝭ ⁊ eius opatio ẽ si
cut impetus flãme q̃ subito i subtile agit ⁊ debile ⁊ p̄tergrediꝭ
grossuꝫ. Opꝰ vero moderati caloris ẽ equalr̃ in vtrãqꝫ ptẽ rei
elisabilis ⁊ assabilis agere. Scõm ꝯsiderabile ẽ vt euãtiuũ sit
ꝯmẽsuratũ nõ excedẽs mediocritatẽ sꝫ sit extẽsio eleuatõis eiꝰ
nõ recedẽs aut modicũ recedẽs a gradu medicinarũ incolu/
miũ. Et tertiũ cõsiderabile ẽ vt nõ spolienꝭ solutiua a rebꝰ le/
nitiuis ⁊ humectatiuis. hoc. enim est quod operationem boni/
ficat: ⁊ hoc est commune omnium egritudinum melancolicaꝝ
vt p̄dixerat. Euacuatiuũ igiꝭ ꝯueniẽs in varicibꝰ hñdo maxie
intẽtionẽ ad mõdificationẽ sanguis eẽt sumere. ℥. vi. vel. vii. de
coctiõis capillliueneris quã scripsit Mesue distinctõe. 7ª i pri
cipio. Et habita itẽtõe ad mãꝫ adhustã magis ꝯueniret deco/
ctio fumiterre ibidẽ posita. Possꝫ etiã fieri solutiuũ appropria
tũ ꝫm hũc modũ. ℞. aque distillatõis fumiterre ⁊ buglose añ.
℥. ij. ß. tamaridorũ floꝝ fumiterre ⁊ sene. añ. ʒ. ij. simul buliãt ⁊
in fine decoctõis addaꝭ epithimi cuscute. añ. ʒ. j. ß. ⁊ post pa/
rũ dimittanꝭ tepefieri: deinde manibꝰ fricenꝭ ⁊ collenꝭ ⁊ in col
latura dissoluaꝭ cassie extracte. ℥. ß. ⁊ iteꝝ colleꝭ ⁊ addaꝭ dya
sene. ʒ. ij. ⁊ plus ⁊ minus ꝫm necessitatẽ hoc ẽ appropriatũ vt
pꝫ. Si aũt eẽt itẽtio ad mãm flaticã ⁊ melãcolicaꝫ ex flegmate
vt in elephãtia ꝯueniret ⁊ solutiuũ leue i pricipio post tñ dige
stionẽ vt ifra. ℞. polipodij. ʒ. ij. turbit. ʒ. i. agarici electi mixti cũ
oximelle simplici. ʒ. ß. salisgẽme. ℈℈. añ. ǵ. iij. infundanꝭ in aqs
buglose feniculi fumiterre. añ. ʒ. i. seri caprini. ʒ. iij. dimittanꝭ in
ifusiõe p horas. xij. postea fiat colatura in qua dissolue cassie
℥. ß. diacatoliconis nõ actuati cũ diagredio. ʒ. ij. misce fiat po/
tio. In hoc ẽt casu possꝫ exhibere diascene cõe sine dyagre/
dio danº. ʒ. iij. vel. iiij. ꝫm dispõeꝫ patiẽtis ⁊ põt formari bolus
vel põt fieri potio cũ aqs supradictis. Posses ẽt formare pil/
lulas satis leues in casu isto ꝫm formã vt infra. ℞. hyerepigre
ʒ. iij. agarici electi. ʒ. i. mirabolanorũ kebuloꝝ ⁊ indorũ añ. ʒ.
ß. floꝝ buglose ⁊ boragis. añ. ℈. i. cũ sirupo de epithimo fiant
pillule de qbꝰ exhibebis. ℈. iiij. vel plus vel minꝰ ꝫꝫ ꝙ appebit
His expeditis vidẽdũ ẽ de flobothomia si ꝯueniat vel nõ. ⁊
si ꝯueniat vñ fieri debeat. Pro prio dico dubiũ eẽ si i mã melã
colica ꝯueniat pp quosdã textus q̃ videnꝭ ꝯ̃dicere. Nã ẽ textꝰ
i pricipio. c. d cura. quartane prima quarti. Veꝝ oibus spẽbꝰ
suis sunt iudicia in qbꝰ cõicãt ⁊ id ẽ qd ipe oẽs minuũꝭ in prin
cipio. Postea paulopost dixit. Et qñ ñ necessaria ẽ flõmia: tũc
flbothomia eiꝰ ẽ nocẽs. inquãtũ debilitãs. ⁊ inquãtũ educit cõ
trariũ melãcolie. ⁊ inquãtũ mouet humores ad exteriora. pri/
mus sonat semp in melãcolia cõuenire. secũdus nõ: Postea
versus finẽ capituli dixit. Cũ ergo digesta est egritudo tũc bo
nũ ẽ flobothomare ex basilica. Etiã post qñ vitupauit tyriacas
ante digõeꝫ dixit. Et in fine eiꝰ si necessaria fuerit flõmia aude
sup eã. Ecce ponit eã timorosaꝫ neqꝫ cõuenire nisi post digõeꝫ
⁊ euãtionẽ. ⁊ tamen ex primo textu habebanꝭ qd in principio.
Et alibi multotiens inueniemus in dictis auctorũ sup hoc va/
rietatem. Non curo adducere ꝑpter euitare prolixitatem. In
summa ad tollendũ cõtrouersiaꝫ dicerem primo ponendo vnã
distinctionẽ quod talis materia melãcolica vel ẽ in toto vel par
ticulari membro. In toto dupliciter: qꝛ vel intra vasa magna
vt in quartana cõtinua: vel in totius ambitu vt i lepra. In par
ticulari membro etiam dupliciter: qꝛ vel in principali aut nobi/
li membro vt in melancolia in cerebro: vel in ignobili vt splene
vel in tibijs vt in casu nostro. Et quelibet talis: aut est sangui/
nea vel sanguini admixta aut a cõplexione sanguinis non no/
tabiliter remota: aut econtra. Etiam: aut coniungiꝭ in corpore
pletorico sanguineo cum alijs conditiõibus flobothomiã pro/
mouentibus: aut non. Alia distinctio talis flobothomia: aut
intẽditur rõne euãtiõis dicte materie: aut rõe ꝓhibitõis gene
rationis ⁊ multiplicationis eius. Secũdum has distinctiões
ponã istas ꝯclusiões. Prima stante mã melancolica intra va
sa magna nõ remota a nã sanguinis ⁊ ꝯiungaꝭ in corpore san
guineo cũ alijs ꝯditionibus flobothomie nõ ꝯ̃dicentibus. tunc
conuenit flobothomia ⁊ in pricipio. patet ꝯº. qꝛ per flobotho
miã ꝓhibeꝭ multiplicatio melãcolie euacuãdo sanguinẽ aptuꝫ
faciliter in melancoliã transire. Hanc ꝯclusiõem intellexit Aui.

loco allegato in primo textu cũ dixit. Veꝝ oibus spẽbus suis
sunt iudicia qbꝰ cõicãt. ⁊ id ẽ. vt ipse oẽs minuunꝭ i p̄ncipio. i.
oibus spẽbus quartanaꝝ ⁊ a quacũqꝫ mã pẽdẽtiũ ꝯuenit vel
ꝯuenire põt vt minuaꝭ in pricipio vt in cãu ꝯclusionis habita i
tentione p̄ncipaliter nõ ad mãm ꝓpriaꝫ. sꝫ ad añtem. qꝛ in q̃r
tana a melancolia nãli ꝓcedente si ꝯiungaꝭ cũ ꝯditionibꝰ dic/
tis ꝯpetit flobothomia vt pꝫ similiter in ceteris vt discurrendo
pꝫ. Scda stãte mã melancolica i totius ambitu ꝯiuncta multi/
tudine sanguinis in venis cũ ꝯditionibus positis in alia ꝯclusio
ne ꝯpetit flobothomia ⁊ i pricipio. Patet ꝯclusio vt p̄cedens
intelligenti. Hãc ꝯclusiõem intellexit. d. Auic. 3ª quarti tracta/
tu. 3º de cura lepre in pricipio. c. cũ dixit. Et cũ tu verificaueris
ꝙ illic. i. in vasis cõibus ẽ sanguis plurimũ corruptꝰ. i. nõ elon
gatus a natura mlĩe aduste sꝫ in via ad eã. tũc opꝫ vt incipias
⁊ flõmes floboª ⁊ si nõ aliunde saltẽ ex manibꝰ. Tertia Stan
te mã melancolica in pticulari mẽbro maxie pricipali vt cere/
bro existẽte in toto habũdãtia sanguinis nõ seperati multum a
mã melancolica cũ ꝯditionibus vt supra ꝯuenit ⁊ in principio
flobothomia. Et hoc intentiõe habita ad ꝓhibitionẽ genera/
tiõis melãcolie. Patet ꝯclusio vt p̄cedẽs. Et hanc ꝯclusiõem
intellexit Galienus. 3º. interioꝝ. c. vij. cũ dixit. Cũ videris mãꝫ
melãcolicaꝫ esse clausaꝫ in corpore. s. bñ pmistam cũ sanguine
flobothoma venã mediã que colligãtiaꝫ hꝫ cum basilica ⁊ ce
phalica. ⁊ est canon p̄mus. Et loquebaꝭ in cãu passiõis melan
colice que est paº cerebri. hãc etiã ꝯclusionem intellexit. d. A.
pª tertij de cura melancolie cũ dixit. Euacuaº ita qdẽ fienda ẽ.
nam si vides venas plenas qualitercũqꝫ sit tũc colera nigra ẽ
sanguinea. i. sanguis ñ nõbiliter differt a nã melancolie. flobo/
thoma ergo ex nigra. imo oꝫ ꝫm oẽm dispõnem. s. huiusmõi. i.
in quocũqꝫ mẽbro peccauerit melancolia stãte tali dispõe ve
naꝝ vt a flobothomia incipias. Et sic ampliaꝭ ẽt ꝯclusio p ideꝫ
fundamẽtũ peccãte mã in alio mẽbro a mẽbro p̄ncipali. Quar
ta. Habita intentiõe ad euãndũ mãm melãcolicaꝫ ꝓpriã pec/
cãteꝫ p flobothomiã siue sit in toto peccãs siue in pticulari mẽ/
bro nõ ꝯuenit flobothomia nisi p̄cedẽte digõne ⁊ vt plurimuꝫ
fcã de mã minoratiua euõne. Ista ꝯclusio rõe declaraꝭ qm̃ me
lãcolia vbicũqꝫ fuerit nõ digesta sꝫ cruda elongaꝭ nõbiliter a
nã sãguis: ⁊ frigida ⁊ sicca existẽs imobilis reddiꝭ ⁊ iepta eua
cuatõi per flobothomiã. Et talis añ digõem nõ ẽ per flobotho
miã euacuãda. Et ꝯfirmaꝭ qꝛ fcã flobothomia mã melãcolica
indigesta existẽte fit sanguinis ⁊ humoꝝ calidoꝝ euõ quorum
pñtia disponiꝭ mã digestiõi ⁊ per eoꝝ euõnem incrudaꝭ. ipsa
tñ mã melãcolica nõ euãꝭ cũ per talẽ euõnem nõ sit apta ꝯue
niẽter euãri igiꝭ ⁊c. Quita. Et qꝛ mã mlĩca in morbis ꝓportio
nalibus vtplurimũ multitudine peccat ⁊ nõ reddiꝭ apta a mul
titudie ꝯsequẽter digeri nisi virtute p exonerationem aleuiata
p euõneꝫ minoratiuaꝫ pficiꝭ. iõ ꝯcludiꝭ ꝙ vtplurimũ nõ dꝫ fie
ri talis mãe euõ per flobothomiã nisi p̄cedẽte euõne minorati
ua eiusdẽ. Hec ꝯclusio ẽ de mẽte Auic. locis supra allegatis
cũ dixit. Cũ ergo digesta ẽ egritudo tũc bonũ ẽ flobothomaꝭ.
Et cũ addit. ⁊ in fine eius si necessaria fuerit flobothomia qꝛ si
sit fcã digesta mista sanguini ⁊ ꝯuersa ad nãm eius aude sup
eã inuit quod si aliter fieret flobothomia ad intentõem euõnis
materie melãcolice ⁊ si nõ sit digestio in materia tũc timorosuꝫ
est ⁊ nociuũ. Possem alios tex. pro hac ꝯclusiõe adducere sꝫ
isti sufficiãt. Cõfirmaꝭ ẽt ꝯclusio exprimẽto qm̃ vt refert Gal.
si aliqñ fiat flobothomia ad euõneꝫ dicte materie nõ p̄cedenti
bus alijs pticularibus euõnibus nõ bñ succedit. dixit. n. sic In
veritate dico ꝙ tpe meo ñ inueni magnã vtilitatẽ flobothomie
que fit in flobotomia ex quacunqꝫ cã sit nisi hoc mõ. s. post du/
as vel tres purgatões añcedentes cũ rebus respicientibꝰ ⁊
educentibꝰ mãm melancolicã nãlem vel adhustã vel aliuꝫ hu
morẽ ꝯuersuꝫ ad naturã melancolie. absqꝫ adhustiõe. Et hoc
iõ est qꝛ floboª euacuat sanguineꝫ calidũ ⁊ humiduꝫ resistẽtẽ
humori melancolico. ecce ꝯclusionẽ verificatã exprimẽto docto
ris. Cõcludo igiꝭ ꝙ si corpus a quo fienda ẽ euõ p flobotho/
miã sit multũ sanguineũ ⁊ ꝯuertaꝭ ad nãm melancolicã fiat flo
bothomia in ipso p̄ncipio ad minorãdũ sanguinẽ ⁊ ad nãꝫ ale/
uiãdã vt degestiõi melancolie possit melius intendi. Sꝫ si nõ sit
sanguineũ nec materia mista sanguini vt cõiter est in principio
morboꝝ melãcolicoꝝ flobothomia in p̄ncipio facta ẽ multum
nociua pp eius ineptitudinẽ ad talẽ euãtionẽ. Immo laudabi
le ẽ ẽt ꝙ facta euacuatiõe in mã nõ dꝫ fieri euõ melãcolie per
flobothomiã ꝙ corpus bñ exerciteꝭ ⁊ ñ fiat nisi ad minus trã
sacta hora diei tertia ad bñ cõmiscẽdũ melãcoliã cũ sanguie
vt simul

vt simul euacueꝫ. Et ꝓinde laudat auctor flobothomiā talem
fieri debere latā. Et ꝭꝫ hāc distinctōeꝫ poteris glosare ⁊ ꝯcor
dare tex. si ꝯrij apparebunt.
¶ De qua vena fieri debeat sic breuiter dico qꝺ vbi itēdamꝰ
minorare mām cōeꝫ ne trāseat in añcedentē flobothomia fiat
stante in toto nocumēto de basilica dextri lateris. Et si fuerit in
ꝑticlari mēbro fiat ꝺ basilica oppositi lateris corpe pletorico
existente. Et si corpus nō fuerit multū repletū fiat de vena ni/
gra eiusdē lateris. Sed si volumus eūare mām ꝓpriā fiat de
saluatella sinistra stāte in toto nocumēto. Et si in ꝑticulari mem
bro fiat de basilica siue saluatella eiꝰ aliqn̄ in saphenis peduꝫ
⁊ multū laudaꝫ aliqn̄ in saluatella manus virtute debili existē
te ⁊c. In ꝓposito igiꝫ nr̄o q² in varicibꝰ mā peccans ē melāco
lia cuius radix fuit sanguis dico qꝺ vtplurimū ꝯpetit flobotho
mia diuersiua ⁊ euacuatiua. Et si ꝯiungaꝫ plectorie cū sangui
ne in via ad adbustionē. primo fiat flobothomia de basilica de
xtra in ꝑncipio postea facta digōe ⁊ eūatione minoratiua fiat
cōsequēter eūo ꝑ flobothomiā saluatelle ⁊ fiat paulatia po/
stea vlterius facta digōe itereꝫ vel i brachio vel in manu. Iō
in cura varicū dn̄s Auic. laudauit flobothomiā. In elefantia
aūt q² radix māe ē vtplurimū fl'a oꝫ fl'a eūare ⁊ diuertere ⁊ h
cōuenieter fit ꝑ vomitū. iō auctores ꝑcipue in cāu isto laudant
vomitū fieri. tn̄ aliqn̄ ē necessaria flobothomia saltē ad virtutē
aleuiandā. Iō dixit Auic. i ꝑncipio cure elephantie. Cū ergo
succurriꝫ ei in principio sui possibile est vt ꝓhibeaꝫ cū eūatiōi/
bus ⁊ ꝓprie cū vomitu laborioso ⁊ cū eo qꝺ extrahit flegma ⁊
cū flobothomia si indiget ea. Ex hoc tn̄ nō collige ꝙ in princi/
pio ꝯpetit vomitus laboriosus: sꝫ habita intētōe ad materiaꝫ
ꝓpriā eūandā: qꝺ nō fit in ꝑncipio. hn̄ ꝯpetit laboriosus vomi
tus. In principio autem in vtroqꝫ cāu competere potest vomi
tus leuis vt infra. ℞. aque orꝺ. decoctionis anethi. ℥. viij. oxi/
mellis simplicis in elephantia vel sirupi acetosi simplicis in va
ricibus. ʒ. ij. sumatur tepidum ⁊ post duas tertias hore cum
intētōe vomēdi iposito digito in gulā fiat vomitꝰ. Factis ⁊ ex/
peditis iā digestiuiꝫ leuibus ⁊ minoratiuis ⁊ ordinata flobo/
thomia ponēda sunt digestiua fortiora ⁊ eūatiua. In varicibꝰ
igiꝫ digestiuū fortius fiat vt ifra. ℞. sirupi de bisanciis cū ace/
to. ℥. ij. sirupi violati cōpositi sirupi de epithimo. añ. ʒ. ß. aquaꝝ
buglose melisse. boraginis ⁊ lupuloꝝ. añ. ʒ. ij. ß. misce ꝓ dua/
bus vicibus clarificeꝫ ⁊ aromatizeꝫ cū modico macis. Ad hāc
ēt intētionē valeret sirꝰ vt ifra. ℞. aquaꝝ buglose lupuloꝝ fu/
miterre añ. ℥. v. aque decoctiōis thimi epithimi ⁊ capilliuene/
ris. añ. ʒ. ij. floꝝ boraginis ⁊ buglose ⁊ violaꝝ. añ. M. i. ligni
aloes sandaloꝝ al. ⁊ rub. añ. ʒ. i. buliāt oia simul paꝝ ⁊ dimit/
tātur sic ꝑ diē naturalē. postea fcā collatura cuꝫ zucharo albo
addito modico aceti sirupizeꝫ. Postea. ℞. folliculorum. sene.
M. i. thimi epithimi florum boraginis ⁊ buglose. añ. M. ß.
oia simul pistenꝫ ⁊ in saculo ligentur ⁊ in sirupo suspēdenꝫ ⁊c.
Sirupus ēt in casu ꝯueniētior ⁊ fortior quo vlterius i ꝓcessu
vti possumꝰ fiat vt ifra. ℞. floꝝ boragis buglose floꝝ fumiterre
melisse ⁊ violaꝝ. añ. ʒ. i. ligricie corticuꝫ citri passularū enucle
atarū seis bōbacis anisi ameos. añ. ʒ. ß. scolopēdrie scario/
le capilloꝝūueneris endiuie cicoree añ. M. i. maiorane basili
conis camedreos añ. M. ß. sticados arabici sene epithimi.
añ. ʒ. ß. pruna numero. x. buliāt in aqua sufficienter ⁊ colleñ ⁊
collature addaꝫ succi bugulose ⁊ pomorū dul. añ. ℥. ß. ⁊ siru/
pizeꝫ cū zucharo al. ⁊ aromatizeꝫ cū croco ⁊ sandalis. Et si vo
lumus facere domesticū fiat vt ifra. ℞. sirupi de bisanciis siru/
pi de pomis ꝭm Mesue in. c. ꝺ soda melācolica añ. ℥. ij. sirupi
de epithimo. ℥. i. aquaꝝ cicoree scolopēdrie lupuloꝝ ⁊ fumiter
re. añ. ℥. ij. ß. misce ꝓ tribꝰ vicibus clarificeꝫ ⁊ aromatizeꝫ vt
superior. In elephātia aūt fiat sirupꝰ domesticus vt infra. ℞.
sirupi de epithimo. ʒ. ij. oximellis simplicis sirupi de fumoterre
añ. ʒ. ß. aquaꝝ feni. cuscute ⁊ scolopēdrie añ. ℥. ij. misce ꝓ dua
bus vicibꝰ clarificeꝫ ⁊ aromatizeꝫ cū modico croci ⁊ cinamo/
mi. Vel fiat magistrale sub hac forma. ℞. radicū feni. spargi.
brusci polipodij quercini añ. M. ß. thimi epithimi cuscute se/
ne scolopēdrie extremitatū tamarisci. floꝝ boragis floꝝ buglo
se añ. ʒ. i. hec oia buliāt in libris quattuor aque vsqꝫ ad ꝯsum
ptionem tertie partis ⁊ dimittatur sic in infusione per diē ⁊ po
stea fiat colatura ⁊ colature adde aq̄ lupuloꝝ aq̄ boragis ⁊ bu
glose ⁊ melisse. añ. ʒ. ij. cū sufficiēti quātitate melis ⁊ aceti paꝝ
fiat sirupus de quo sumatur cuꝫ aquis melisse absinthij ⁊ apij.
Et si velles domesticū fortiorē quo vti posses magis in ꝓcessu
sic fiat. ℞. sirupi de epithio sirupi acetosi ꝯpositi sirupi ꝺ thimo
añ. ℥. ß. aquaꝝ scolopēdrie melisse añ. ℥. i. misce ⁊ clarificeꝫ du
plicanº ⁊ aromatizeꝫ vt supra cum cimino. Pōt ēt aliter fieri.
℞. radicū. v. diureticoꝝ acori ⁊ rafani corticū radicū caparoꝝ
añ. ℥. i. corticū mediani arboꝝ frasini ⁊ tamarisci añ. ℥. ß. florū
genestre ⁊ capilloꝝūue. floꝝ melisse añ. ʒ. ij. camedreos scolo/
pēdrie eupatorij absinthij añ. M. ß. sticados arabici. ℥. ß. bu
liant i aqua ꝯueniēter vt radices multa ebulitiōe flores ⁊ her
be modica bulitiōe ꝭm arteꝫ. Deinde facta collatura cū melle
⁊ zucharo equaliter ⁊ modico aceti fiat sirupus debite coctus
qui postea aromatizeꝫ cū mace cinamomo ⁊ croco paꝝ positis
in petia infusa i eodē. Et exibeaꝫ cū aquis scolopēdrie melisse
⁊ eupatorij. Et istis sirupis vti potes i toto ꝓcessu aliqn̄ fortiori
bus aliqn̄ minus fortibus ⁊ aliqn̄ faciēdo iulep pp delicatos
cū aquis vt supra ⁊ ꝯsequēter cū istis facta digestiōe debemꝰ
iterato eūare māꝫ ēt gradatiꝫ cū minus fortibus postea cū for
tioribus. Et qm̄ i hoc posset error nōbilis ꝯmitti vtile erit si sim
plicia tales materias enacuātia ꝭm gradū in fortitudie ⁊ debi
litate ꝯnumerenꝫ q² ex istoꝝ cognitōe poteris ad solutiua ꝯue
niētia ꝓcedere. De solutiōe istoꝝ ⁊ gradibꝰ repio apud aucto
res diuersitatē. nā Auer. in canticis pte scꝺa prie ꝑtis pratice
ꝯmēto. 12. sic dixit. Fortior ex his medicinis ē lazulus. post ipm
epithimus. post ipsuꝫ polipodiū. post ipsum mirabolani indi ⁊
kebuli. Sene aūt ⁊ fumusterre educūt humores adustos. Ad
dit ego nō repono buglosaꝫ iter educētes melācoliā nihilomi
nus ē ex resistentibus ei. Ex isto habes diuersas medicinas va
lentes in melācolia nāli ⁊ melancolia adusta ⁊ gradus ipsarū
neqꝫ in his ꝯnumeraꝫ thimus neqꝫ lapis armenus. Hāc etiaꝫ
varietatē in soluēdo obseruat mesue in simplicibus suis qm̄ lau
dat epithimū polipodiū in melancolia nāli. Sene aūt fumiterre
laudat in melācolia adusta. Mirabolanos indos dicit valere
in vtraqꝫ melācolia. Ipse ponit lapidē armenū valere in mā
melācolica cū ꝯsideramus morbos qbus valet Aui. scꝺo cañ.
nō facit caᵐ de lapide lazulo sꝫ hn̄ de lapide armeno. Et i isto
caplo cū dixit ꝙ in soluēdo melancoliā fortior ē lapidelazuli ⁊
ꝙ simulaꝫ in colore azuli. ⁊ ꝙ eo vtunꝫ pictores ⁊ tinctores lo
co azuli. ⁊ serapio nō facit mētionē de lapide armeno sꝫ de la
pidelazuli dixit ꝙ laxat humores melancolicos ⁊c. De epithi
mo dixit Auic. ꝙ soluēdo educit melācoliā fortiter ⁊ flegma ⁊
qꝺ potio ē q̄ttuor aureoꝝ. Dixit de mēte alioꝝ ꝙ si bibaꝫ. i. su/
maꝫ in substātia pōdus ē aurei. ij. ß. ⁊ decoctū vsqꝫ ad q̄ttuor.
Dixit Serapio de mēte Haliabatis ꝙ educit melācoliā. Intel
lige ꝭm diascoridē dixit colerā ⁊ melancoliā. De polipodio di/
xit Auic. soluit melācoliā. i. nālem sine pūctiōe ⁊ soluit flegma.
Item dixit Separio quod purgat melancoliam suauiter ⁊ fleg
ma. Et ꝙ quidā medicorum ingeniati sunt ad eos qui nō pote
rant potare medicinas ꝓhiciebāt ipm tritū i aliqbus cibis ipo
rum ⁊ purgat melācoliā leuiter. i. naturalē. De mirabolanis di
xit Auic. nigri soluūt melācoliā. i. naturalē kebuli soluūt melan
coliā ⁊ flegma. Idē ēt sentit serapio. De sene ⁊ fumoterre di/
xit. Serapio ꝭꝫ Rasiꝫ i. c. de sene in fi. Sene ⁊ fumiterre pur
gant humores adbustos. Auic. nō facit mētionē. Itaqꝫ vide/
mus auctores i h ꝯuenire ꝙ lazulus epithiᵐ mirabolani poli/
podiū purgāt melācoliā naturalē fumusterre ⁊ sene eūant me
lācoliā adbustā. hoc igiꝫ pro regula obseruemus. ¶ Sꝫ restāt
adhuc due difficultates. Una ē de graduatōe i soluēdo mām
melācolicā. Aliā ē de lapide armeº ⁊ ꝺ thimo quas medicias
aliqui cōnumerāt inter has ⁊ aliq nō. Reperio rosam āglicaꝫ
cuius auctoritas ēt ē magna ⁊ ingraduando vr̄ isto mō sentire
dixit sic graduando a debiliori ad fortiꝰ i ꝑmo gradu ⁊ ordine
sunt mirabolani indi ⁊ emblici. post ipm sunt polipodiū cū ani/
so ⁊ diureticis. deinde epithimū q² eius opatio ē fortior opa/
tiōe polipodij. ⁊ maiorē ifert corpori angustiā. iō oꝫ remittē eiꝰ
qualitates ꝑmas ⁊ maliciā i resoluēdo ⁊c. pꝰ epithimū lapis
lazuli. De eleboro nō faciūt mentiōem tāq̄ꝫ de eo q est apud
nos medicia nimis fortis. Conueniūt igiꝫ ꝙ lapis lazuli ē for
tior medicia ad eūandū melancoliā. postea epithimū. postea
polipodiū. ⁊ postea in vltio gradu snnt mirabolani q² debilio/
res in educēdo māꝫ melancolicā. Nota igiꝫ h ꝓ regl'a. Credo
cōe indiᵐ male intelligēdū sit in oppositū credūt qꝺ polipodiū
vel epithimus minus soluūt quā mirabolani. ¶ De vltia diffi/
cultate pº de epithimo repio cōiter auctores thimū laudare i
mā fl'ia marie flegmatica ⁊ passionibus pectoris ēt sirupuꝫ de
thimo ad idē valere. nō repio de thimo fieri ꝑcipuā mētionē cō
tra passiones melancolicas a seniorꝰbꝰ ⁊ illustribus medicis.
sꝫ moderniores eo in his passionibus vtanꝫ ⁊ repio rosam an/

glicā sic dicentē in cura q̄rtane. Sz vnū ego dico ꝙ thimus est
herba bona in passione splenis ⁊ in morbis melancolicis ⁊ in
morbis alijs. sz in epithi° qđ hac ē.i. qui laudaᷓ hic nunq̄z iue
ni opationē sensibilē hoc ipe. Starē ego tn̄ in iudicio maioris
partis ⁊ maxie ꝑmoꝝ medicoꝝ neqz sua experien^a dz in hoc
facere regulā. Credo tn̄ qđ caliditate ⁊ subtilitate digerendo
valeat sz soluēdo nō credo. ¶ Circa vltimū ꝙ me multū diffi
cultat vt de lapide armē° nūquid debeat poni inter medicias
huiusmodi cū ab aliqbus fiat mētio ⁊ ab aliqbus nō. reperio
Rasim p° conti. c. de melācolia versus finē q interpositis tamē
verbis quibusdā alijs dicit hec v̄ba que sequūtur. Antiq ꝯsue
uerūt vti eleboro. sz ego magis laudo lapidemarme^m qꝛ nulla
dubitatio vel defectus ē in opatione ipsius ⁊ cognoscitᷓ virtus
opationis eius sup infirmū ꝑ paucos dies ⁊ si necesse ē reitera
ipm qꝛ nō ē in eo calefactio nec qualitas mala nec malus sa/
poꝛ. Ecce qualia verba. Dicerē igitᷓ in tali mā ꝙ lazulus ⁊ la/
pisarmenus cū sint medicine multū fortes vt oēs testātur pretᷓ
verba Rasis paulo an̄dicta nō debēt eē in casu nr̄o nec vsu.
⁊ ab eis cauere debemus quātū possumus. Sicut eniz antiqo
res quib⁹ nō erāt note leuiores medicine vtebanᷓ eleboro. ⁊
nūc loco elebori vtunᷓ lapidelazuli vt dixit Serapio p̄rio bre
uiarij de cura melācolie versus finē dixit. Medici antiqui da
bant in hac egritudine eleboꝝ nigrū decoctū i aqua aut cōtu/
sum aut mistū cū alijs medicinis. Sz medici nr̄i tp̄is recedunt
ꝑꝑ vehemētiā q̄ accidit illi qui ipm accipit. Idē dixit Auer. 5°.
colliget. c. de eleboro. Et idē dixit qđ Adamas hz similē virtu/
tem purgādi sicut eleborus. E dn̄s Auic. c. de lapidearmeno
dixit ꝙ lapis armenus fortioꝛ ē lapidelazuli. Ita ⁊ nos qbus
innotescūt leuiores istis debemus ab istis diuertere quātū pos/
sumus. Idez dico de scamonea in materia colerica qꝛ vt dicit
Gal. p° regiminis acutoꝛū cōmēto. ij. i fi. Verū tn̄ melioꝛ ē ei cō
positio q solutiuā pōt portare medicinā in qua elebor⁹ cadit.
⁊ nō cadit in ea scamonea. Cū tn̄ relique nō sufficiāt sup eis
ꝯsumēdū ē. dicerē tn̄ ꝯsulēdo salua tn̄ reuerētia dn̄i Rasis ꝙ
lapis armenus dz semp in totum dimitti neqz eo aliquo pacto
vti. p̄rio qꝛ in virtute lapis lazulus ei assimilaᷓ ⁊ ē familiarioꝛ.
Et de eo forte oēs medici faciūt mētionē ꝑter Aui. q ⁊ si nō po
nat capitulū de ipo simplici. tn̄ multotiēs d̄ eo vtiᷓ ⁊ approbat.
Scđo ꝙ plus me mouet est qꝛ que sit talis medicina a multis
ignoraᷓ nō tm̄ modernis sz ab antiqoribus ⁊ maxime doctis ⁊
exp̄tis. Reperi Rabimoysem i tractatu quodā de regimie sa
nitatis ad regem hyspanie sic dixisse. Nō debz eūari dn̄s cuz
lapide lazuli ꝓpter eius vehemētiam. neqz cum lapide ar° qꝛ
nō cognosciᷓ de quo intulit dubitationē nobilioꝛ medicorum. s.
Auēzoar qđ nō sit ille qui tali nomine nōcupatur. Ego etiam
testoꝛ me multotiens a doctis apothecarijs perquisisse quid i
telligāt ꝑ lapidē armenū. Aliqui melius intelligētes cōfusione
ducti dicūt se nō intelligē. Et tn̄ ꝯponūt pillulas de lapide ar°.
Alij minus sciētes libere dicūt quod ꝑ lapidēarmenū sumunt
boluārmenū in cōpositiōibus. Ecce bestialitatē eoꝝ cū lapis/
armenus sit vehemēter solutiuus ⁊ bolusarmenus solutiōi cō
trarietᷓ. Hec oia diligēter notate pro bona doctrina. Nam ⁊ si
aliqualiter a ꝓposito feceriz digressionē vtiliter tn̄ factū existi/
mo. habetis hic de lapidearmeno ⁊ de thimo a multis laudatᷓ
in soluēdo mām melācolicā. Ego aūt eos vitupero. Habuistis
gradus in fortitudine ⁊ debilitate medicinaꝝ soluētiū melāco
liam diuerso mō a cōi iudi°. hūistis z° electionē mediciaꝝ soluē
tiū mr̄iaz nālē ⁊ aliquā adhustā. Nota tn̄ hic ꝙ lz haꝝ medici
narum alique magis euacuēt melācoliā nālem ⁊ alique adhu
stam. Credo tn̄ ꝙ oēs tales oēm mām eūant melancolicā. Et
ꝑ tāto doctores i mā melācolica quacūqz oi tali medicina vtū
tur. Et rōnem huius credo eē qꝛ ꝓbabile ⁊ verisimile ē ꝙ oēs
māe melācolice sint eiusdē speciei qđ manifestaᷓ ꝑ hoc qꝛ oēs
tales cū putrescūt febres causantes eadē ꝓprietate specifica
afficiūt qꝛ de quarto in quartū faciūt de nā sua pariodū. ideo
ꝓbabile ē ꝙ ois medicina q̄ per ꝓprietatē vnam illaꝝ respicit
oēm respicere possit. Cū hoc tn̄ stat ꝙ inequaliter vt ꝯstat itel
ligēti. Circa electionē igitur eaꝝ in ope bonū est considerare.
Iā redeo ad p̄cipale nostrū vt ad medicinas eūatiuas. Va
leret igitur in varicio⁹ solutiuū vt. ʒ. ℞. dyacatholicōis dama
sceni vel nicolai sine dyagredio. ʒ. vj. ⁊ cuz aquis fumiterre bu
glose ⁊ lupuloꝝ decoctōis floꝝ boraginis ⁊ buglose foliculoꝝ
sene. an̄. ʒ. i. misce fiat potio. In h° cāu in forma pillulaꝝ. Va
lerent ēt pillule vt. ʒ. ℞. pillulaꝝ de fumēterre pillulaꝝ idaruz
an̄. ℈. ij. cū modico hamec formenᷓ pillule ⁊ exhibeātur cū. ℥.

ij. aq̄ casei. Et si velles solutiuū magistrale fcm̄ fiat vt. ʒ. ℞. reu
barbari electi. ʒ. ij. epithimi. ʒ. i. foliculoꝝ sene. ʒ. i. ß. mirabola
noꝝ citri. ⁊ indoꝝ. an̄. ʒ. ß. spice sq̄nāti an̄. ℈. ij. passulaꝝ piguiū.
ʒ. i. ß. infundanᷓ oia in aqs vt. ʒ. ℞. aquarū fumiterre cicoree
scolopendrie ⁊ buglose. an̄. ℥. i. ß. ⁊ buliant duabus vel tribus
bulitionibus ⁊ remaneat in infusiōe post decoctionem. x. hor̄. ⁊
postea fiat fortis exp̄ssio ⁊ collature addaᷓ diasene. ʒ. iij. sirupi
violati. ℥. ij. misce fiat potio. Posses si talia nō suffecerint in ꝓ
cessu addere dosiz solutiuoꝝ vel ēt aliqd de lapidelazuli loto
⁊ rectificato ꝭm artē. semp tn̄ cū timore. In elephantia aūt cō
ueniret solutiuū domesticū factū vt. ʒ. ℞. dyacatholiconis cas
sie extracte an̄. ʒ. ß. yerepigre. ʒ. i. ß. dyasene. ʒ. ij. sirupi de epi
thimo. ℥. i. cū decoctiōe polipodij cuscute radicū feni. ⁊ scolo
pēdrie an̄. ʒ. ij. passulaꝝ. ʒ. ß. sumēdo. ℥. v. dicte decoctiōis de
bite facte fiat potio. Et domesticū ēt eēt ius galli veteris ordi/
nati ꝭm artē in quo coquunᷓ polipodiū sene epithimū passule.
carthamū. ⁊ isopus sumēdo de eo facta dissolutōe carnium ⁊
exp̄ssione. ℥. vj. vel. vij. Et si volueris fortius facer̄ fiat vt. ʒ. ℞.
agarici electi. ʒ. i. ß. ʒʒ. salisgēme an̄. ℈. ß. mirabolanoꝝ kebu/
loꝝ. ʒ. ij. indoꝝ. ʒ. i. ß. ꝯtundanᷓ ⁊ fricenᷓ cū oleo amigdalarum
dulciū ⁊ oia simul infundanᷓ in decoctōe vt. ʒ. ℞. polipodij q̄r/
cini radicū fen̄. petrosilij an̄. ʒ. ij. ß. foliculoꝝ sene. ʒ. ij. epithimi.
ʒ. i. passulaꝝ. ʒ. iij. sticados floꝝ boragis ⁊ melisse an̄. ʒ. ß. buli/
ant in sufficiēti quātitate aque ꝭm artē buliendo p̄ri⁹ radices ⁊
postea flores cū epithimo. Et sumaᷓ de ista decoctōe fcā colla
tura. ʒ. v. ⁊ ista dimittanᷓ in ifusiōe ꝑ horas. x. postea fiat exp̄s
sio ⁊ collatura. ⁊ collature addaᷓ dyacatholiconis. ʒ. vj. diasce
ne. ʒ. i. ß. oximellis simplicis. ℥. i. misce fiat potio. Sequēti māe
post medicias fiat ꝯfectio ⁊ sumat vt. ʒ. ℞. metridati. ʒ. i. dya/
buglosati. ʒ. i. misce hoc idē post al's eūones in elephātia. Cir
ca tn̄ ꝑmū p̄rio minoreᷓ metridatū, ⁊ augeaᷓ dyabuglosatum
⁊ in ꝓcessu fiat eūatio. Post medicias in varicibus fiat ꝯfec/
tio vt. ʒ. ℞. dyabuglosati. ʒ. ß. spēꝝ ꝯfectiōis de gēmis. ℈. ß.
cū sirupo de bisancis. Quidā ꝯposuit electuariū satis forte va
lens in oi mā melācolica. Cuius descriptio talis ē. ℞. buglose
ligricie. an̄. ʒ. i. sticados arabici camedreos camepitheos cala
menti absinthij seminis anisi. an̄. ʒ. ij. ß. epithimi polipodij sene
an̄. ℥. i. mirbolanoꝝ indoꝝ ⁊ kebuloꝝ an̄. ℥. ß.. p̄runoꝝ iuiubaꝝ
an̄. nūero. 50. scholopēdrie. M. i. buliāt in libr̄. iij. aque vsque
ad cōsumptiōnē medietatis excepto epithi° qui ponaᷓ in fine
decoctionis ⁊ facta decotiōe ꝑ diē dimittanᷓ in ifusione postea
fiat collatura ⁊ bona expressio i qua ponanᷓ vt. ʒ. ℞. lapidisla
zuli lapidisarmeni qđ tn̄ nō placet. p̄p̄. an̄. ʒ. iij. elebori nigri. ʒ.
ij. ß. sene. ʒ. vj. reubarbari ellecti. ℥. 5. cinamimi ellecti. ʒ. ij. ligni
allo. ʒ. ij. been albi ⁊ rubei. an̄. ʒ. 5. spice squinanti. an̄. ℈. 5. oia
grosse contundantur ⁊ ponantur in dicta collatura calida ⁊
per diem ⁊ noctem in fusione permanēant postea fiat colla/
tura ⁊ cum sufficienti quantitate mellis ⁊ zuchari equaliter
fiat ellectum. Cuius dosis est ab. ℥. 5. vsque ad. ʒ. vi. ⁊c.
Habetis varia solutiua ⁊ fortia ⁊ min⁹ fortia qbus vario mō
vti oz. qm̄ in cāu opz corpus mūdū tenere ⁊ maxie si debea/
mus deuenire ad opationē manualē, que laboriosa ē. Propᷓ
qđ dixit Auic. c. ꝓp̄rio in fi. Rectius ē vt nō apponanᷓ. s. vari
ces neqz fiat in eis aliqd laboriosuz nisi post eūonē ⁊ mondifi/
cationē vltimā. Et versus p̄cipiū cure dixit. Cū aūt ꝯfirmaᷓ
paꝝ spaᷓ ꝙ ꝓhibeaᷓ. Et si speraᷓ scias quod sumā curatiōis
sperare huius egritudinis ē assiduatio in curatiōe. s. cū medici
nis eūantibus ⁊c. Et qm̄ vt dicebaᷓ circa tex^m exponēdo i hoc
casu maxie valet vomit⁹ ⁊ nō solū materieꝝ cōlum sz ēt cū ꝓ
prietate appropriataꝝ maxie in elephātia iō obseruenᷓ v̄ba.
Serap̄. in. c. de melācolia sub hac forma. Si humoꝛ est terre
stris grossus frigidus mōda stomacū cū vomitu cū potu aque
calide in qua decocta sint anetum sal ⁊ calamentum fluuiale ⁊
nux aromatica ⁊ semē atriplicis ⁊ semē raffani snpple cū oib⁹
istis vel aliqbus eoꝝ. ⁊ ciba illuz in primis ex raffano decocto
cū secaniabi facto cū aceto sq̄litico ⁊ si adiuuat virtus habun
dantius apponemus eliborum in raffano ⁊ infundemus i seca
niabi. Habes ex isto textu plura vomitiua ⁊ fortia si ꝯsideraᷓ.
Prio igitᷓ posses infundere raffanū i oximelle simplici facto ex
aceto cōi vel ex aceto sq̄litico ⁊ ē fortius ⁊ postq̄z steterit in in
fussione sex horis comedas de ipo raffano tres vel quattuoꝛ
bolos male masticādo. Et post mediā horā cū intentiōe vomē
di ponaᷓ digit⁹ in gulā vel pēna infusa in oleo ⁊ fiat vomit⁹. Et
si nō suffecerit p⁹ talē cibatiōez hora dcā exhibeaᷓ d̄coctio vt
ʒ. ℞. calamēti fluuialᷓ. ʒ. i. 5. seis anisi atriplicis. an̄. ʒ. 5. buliāt in
aqua

aq̄.℥.x.vsq; ad ꝯsemptioꝫ tertie partꝭ. Et facta collatura adda
tur oximellis simplicis vel squilitici.ʒ.iſ.⁊ tepide exhibeatur.
Et si fortius volueris adde in decoctione de semie raffani vel
buliant hec in media pte aque raffani. Et sic adhuc forti⁹ adde
de nuce vomica. Et si forti⁹ nutriatꝛ raffanus cū elleboro i oxi
melle simplici mā viscosiori existēte vel squilitico imponēdo fru
stra pua elebori in raffano tn̄ cū dꝫ sumi raffanus abiciatꝛ ele/
borus. Alios modos posui i cōsilio meo de lepra. Adverte tn̄
ꝙ nisi stomacus in virtute fuerit fortis ⁊ in substātia robustus
cū alia ꝑparatōe ad vomēdū nō auderē in exhibitōe hoꝝ vo
mitiuoꝝ. qꝛ audiui de medico multū audace qui cū vomitiuo ꝑ
duxit stomacū amici ad vomēdū vsq; ad mortē. Si igitꝛ ita fie
ri ꝯtingat obseruentꝛ canones positi a dn̄o Auic. quarta primi
ca.xi.⁊.ix.cū succedētibus qbusdā.⁊ nō obliuiscaris ꝯfortare
stomacū si vomitus laboriosus factus fuerit. Ego tn̄ magis in/
hereo euacuatiuis ꝑ secessum: sic ēt de cōi fit vsu. lꝫ Hypo. vomi
tū laudauerit. Et vt hēamus ordinē i solutiuis qꝛ freqns nimis
vsus ē nociuus ⁊ ex alia pte oꝫ corp⁹ bn̄ mōdare i talib⁹ pas/
sionibus ⁊ modū ꝯseruare. iō ꝓ regula obseruetꝛ ꝙ colligitꝛ pri
ma tertij cap. de melācolia bn̄ consideranti postquam veneris
de debilibus ad fortiora tunc debes semel in mense cum me/
dicina forti euacuare ⁊ semel in ebdemoda cum debili medicia
⁊ semel cū medicina mediocri: hoc intelligitꝛ ꝯstāte virtute. Di
xit.n. sic ad litterā. Si ergo nō cōferūt.i. nō sufficiūt medicine
supradicte reitera. iteꝝ ⁊ i oī ebdemoda euacua vice vna cū pillu
lis subtilibus.i. leuib⁹ medijs.i. mediocrib⁹ ꝯpositis ⁊ iter spa
tium id administra triferā epithimi. secūdū hūc modū Sumā
tur trifere.ʒ.iij. epithimi.ʒ.i. hyere.ʒ.ſ. misce. Et i oī mense euacua
cū alia qua forti⁹ de hyeris magnis donec inuenias egritudinē
iā remotā si bn̄ ꝯsideras colliꝫ qđ dictū ē. Iā vltio restat i hoc
ꝑncipali ꝯuenire ad alterationē mēbroꝝ. In varicib⁹ igitꝛ post
aliquā euacuationē ꝯuēit epithimare epar vt.j. ℞. aquaꝝ cicoree
endiuie fumiterre ⁊ buglose an̄.℥.ij. sandaloꝝ oium. coralorū
vtriusq;: been. vtriusq; an̄.ʒ.ſ. lignial.℈.i. aceti paꝝ fiat epithi
ma vel pōt fieri saculus ex florib⁹ rosaꝝ violaꝝ floꝝ boragis
⁊ buglose an̄. M.ſ. spice absinthij an̄.ʒ.ij. cū spēb⁹ vt supra
fiat saculus ꝓ epe q fumigetꝛ cū aspsiōe sup lapide greco cuꝫ
aqs cicoree ⁊ absinthij equaliter cū fumo. Pro corde fiat epi
thima cordiale sub hac forma. ℞. aquaꝝ boragis buglose vi
olaꝝ an̄.℥.iii. melisse rosaꝝ an̄.ʒ.i.ſ. vini albi odoriferi.℥.ſ. san
daloꝝ citri.⁊ rub. coraloꝝ rub.⁊ alboꝝ. an̄.ʒ.ſ. ozimi gariofo
loꝝ vtriusq; beē sete crud icise an̄.℈.i. ābre croci. an̄.g̃.i.ſ. cā/
phore ossis de corde cerui an̄.g̃.ii. misce. Et si placet potes ad
dere de fragmētis itrātib⁹ in ꝯfectōe de gēmis.ʒ.ſ. ꝓ delica/
tis. Et ex eisdē potes ꝯficere saculū mutādo aquas ⁊ flores ⁊
herbas addendo de corticibus citri remisse in qualitate cum
semine acetose. In elefantia autem fiunt etiam rectificatio/
nes horum membroꝝ cum similibus sed minorentꝛ doses frigi
doꝝ vt violaꝝ rosaꝝ ⁊c. ⁊ augeantꝛ doses calidoꝝ vt been gar.
cinamomi ambre ozimi addēdo vbi nō sunt posite vel augēdo
vbi sūt posite. In ꝯfortatōe āt splenis vtplurimū ꝺbilitati i at
trahēdo vel i expellēdo i tali cāu ꝓpo fiat fomētatio supra ipꝫ
splenē vt.j. ℞. corticū tamarisi corticū radicū salicis ⁊ caparo
rum lapacij acuti kebuli an̄. M.ij. scolopendrie floꝝ genestre
absinthij abrotani an̄. M.i. costi ciperi. an̄. M.ſ. seium feni
culi fenugreci seis lini. an̄. M.iſ. spicenardi.ʒ.ſ. ponantꝛ oīa
ad bullēdū i vio albo ⁊ aqua equalꝛ ⁊ quarta pte aceti albi ⁊
facta debita decoctōe fiat fomētatio supra ipm̄ splenē ter vel
quater. Et si volueris fortiorē efficere adde in decoctōe de gu
mi arabico bdelio serapino oppoponaco ponēdo.℥.ſ. vel.i. ꝺ
quolibet eorū ⁊ de aceto ponēdo mediā ptē aceti sqlitici. Et fa
cta fomētatiōe fiat inunctio supra splenē cū vnguēto vt.j. ℞.
olei amigdalarū amaraꝝ olei ruthe olei de caparib⁹ an̄.℥.ſ.
olei de lilijs albis.ʒ.ii. seis anisi carui ameos an̄.ʒ.ſ. costi cipi
cinamomi an̄.℈.ſ. aceti.ʒ.ii. croci.g̃.ii. misce. Et si volueris for
tius facere adde de gumi ꝺm necessitatē. In hoc casu etiam
valet oleū benedictū ⁊ oleū balsaminū. Et possꝫ ēt fieri emplꝫ
⁊ cerotū cuꝫ appropriatis vt. ℞. dialthee māciaton an̄.℥.i.ſ.
armoniaci dissoluti in aceto.℥.i. floꝝ genestre seminis aneti an̄.
ʒ.ſ. fiat cerotum si placet. Et si volueris facere emplastrum
poteris addere oleum de lilio de caparibus cum pinguedine
porci ⁊ cum farina fenugreci ⁊ seminis lini ⁊ sic variabis ma/
nēte eadem intētōe. Pro confortatiōe vero membrorum per
interius valēt ꝯfectiōes cordiales cū aliquib⁹ epaticis ⁊ sple
neticis. In varicib⁹ minus calidis i elefantia calidioribus. In

varicibus, fiat ꝯfectō vt.j. ℞. specieꝝ dyarodon abbatis.ʒ.ſ.
spērū electuarij letificātis Rasis spērū ꝯfectiōis de gēmis.
an̄.ʒ.i.ſ. cū zucharo dissoluto i aquis melisse cicoree fumiter/
re ꝙ sufficit fiat cōfectio in morsellis.ʒ.ij. ꝓ quolibet morsello.
Et detꝛ in sero ante cenam ꝑ duas horas vel vnam ad minus.
In elephantia valet vt.j. ℞. spēꝝ dyambre.ʒ.ij. spēꝝ ꝯfectio
nis de musco dulci.ʒ.i. spēꝝ diarodon abbatꝭ.ʒ.ſ. cū.℥.vi. zu/
chari dissoluti in aquis melisse scolopēdrie ⁊ betonice cuꝫ mo
dico vini albi electi fiat ꝯfectio in morsellis. Posset ēt fieri ele
ctuariū in hoc ꝓposito vt.j. ℞. corticuꝫ citri. ꝯditi.℥.ſ. ligricie
rase.℈.ii. zucari candi. carniū passulaꝝ pinguiū an̄.ʒ.i. marga
ritaꝝ an̄.ʒ.i. iacintoꝝ saphiroꝝ smeraldi doronici coraloꝝ al. ⁊
rub. an̄.℈.i. cinamomi electi macis galāge. an̄.ʒ.ſ. gariof. cub
bebe lignial. storacis calamite seis basiliconis. an̄.℈.ſ. croci.
ʒ.ſ. musci ambre an̄.g̃.vij. ꝯserue boragis ⁊ buglose an̄. succi
pomoꝝ dulciū depurati.℥.ii. aque rosate vini optimi. an.℥.i.⁊
cū libꝛ.i. zuchari albi fiat electuariū in bona forma quo vti pōt
diebus qbus nō sirupizatꝛ neq; aliter soluitꝛ. Bonū est ⁊ regu
lare in his morbis cronicis vt aliqn̄ dimittatꝛ nā qeta cū debita
dieta ⁊ nullis medicinalibus alteretꝛ. ⁊ sic expeditū sit primum
ꝑncipale circa regimē in totū habēdū.

¶ Consequēter ordinandū ē qm̄o opandū est circa pticularia
mēbra. In varicibus igitꝛ obseruetꝛ talis modus factis p⁹ que
ꝑcesserūt fricentꝛ dicte varices cū pāno tepido ⁊ si pānus esset
de grana eēt ꝯuenientior ⁊ ꝯtinuetꝛ fricatio vsq; dū mēbrū ca/
leat ⁊ sanguis venaꝝ subtiliatus videatꝛ. ⁊ hoc fiat post duas
horas diei in estate ⁊ vltra vespas in hyeme. Consequenter
bn̄ ꝯsidera si vene inflate sint de ramis saphenaꝝ vꝉ sciaticaꝝ.
Si saphene accipe flobothomū ⁊ aperi venā infra cauillaꝫ in
pte exteriori ⁊ siluestri ⁊ facias latū orificiū vt sāguis grossus
exire possit ꝺm tn̄ vene minute dispōeꝫ. Fiat tn̄ flobothomia fcā
ꝑus ligatura stricta post fricatōes cū binda supra genu. si sup
genu venaꝝ tumefactio extendatꝛ. Et si sint tm̄ infra genu tume
facte stringatꝛ infra genu ⁊ in oībus ꝯprimatꝛ deorsuꝫ vt grossa
mā possit educi ⁊ tota vnius cruris educatꝛ vna vice si virt⁹ con
sentiat. ⁊ si nō ptiatꝛ vsq; dū educta sit ꝺm modū q supradict⁹ ē
⁊ cognoscetꝛ eius eductio totalis qn̄ nō stabit ipsaꝝ apparens
tumefactio ⁊ h expedito in vno crure post duos vel tres dies
fiat similis opatio in alio crure si vene alterius cruris sint tūe
facte. Qđ si forte ꝯtingeret ꝓpter viscositatē ⁊ terrestreitatem
humoris qđ nō obediat descensui deorsuꝫ tūc oportebit aliqn̄
facere opationē scilicet vt facta fricatiōe vel embrocata tibia
cū aqua calida vsq; dū vene rubeant ⁊ exuberāt fiat flobotho
mia in diuersis ptibus cruriuꝫ vt mā magis grossa appareat ⁊
mā ide euacuetur. Consequēter fiat decēs ligatura incipiendo a
calcaneo bn̄ stringēdo ⁊ sursuꝫ ꝓcedendo vsq; ad genu. ⁊ sic
fassia remaneat vsq; ad ꝯsolidatiōem flobothomie. postea dis
soluatꝛ ⁊ crus cū stipticis ꝯfortetꝛ fomentādo embrocādo ⁊ vn
guēdo. ⁊ postea decēs ligatura fiat vt supra. Et ꝯsequēter p⁹
aliquos dies an̄q; membꝝ exercitetꝛ fiat calcia de pelle canis
per longū scisaꝫ ⁊ cū cordula serica paulatine stringatꝛ ⁊ fassia
ꝺm modū dictū supponatꝛ vsq; ad tēpus. Paulatine exercita/
ri incipiat obseruādo in reliqs regimē ꝺm ꝙ dictū ē in dieta ⁊
medicinis. maxie cū vomitu ⁊ aliqbus flobothomijs i manu vꝉ
brachio ad diuertenꝺ. qꝛ tūc diuersio ē necessaria ne aliqd deor
suꝫ fluat. qđ fluere ꝯsueuit. postea cū per tēpus tūe fieri nō ap
pareāt remoueatꝛ fassia ⁊ calcia dicta stricta retineatꝛ ēt ꝑ tem
pus. postea post multū tēpus remoueatꝛ semp regimie obserua
to vt dictū ē qꝛ maxim⁹ tior ē in tali passiōe de recidiua ꝓpter
cās supra exp̄ssas. Et si ꝑ flobothomiā venaꝝ non posset tota
mā ꝯuenieter educi vt opus sit venas incidere vel i totū remo/
nere ad pfectā curā recurrex ad ea que suprascripta sunt cir/
ca textū per me in.22ª. tertij ꝺm doctrinā Albucasis ⁊ moduꝫ
obserua suū. Hic modū nō ponaꝫ ꝓpter nō ꝓlongare inutiliter
Et qꝛ dictū ē ꝙ expedit post flobothomiā vt mēbꝝ stipticis cō
fortetꝛ iam sunt ponēde medicie ad hoc valētes. Prio ergo fi
at decoctio de qua fcā ꝯsolidatōe mēbꝝ epithimetꝛ vt.j. ℞. ro
saꝝ absinthij folioꝝ piroꝝ ⁊ plantagis. an̄. M.i. mēte. M.i.
gallaꝝ balaustiaꝝ corticū granatoꝝ an̄.ʒ.ij. nucis cipssi masticis
an̄.ʒ.i.ſ. sandaloꝝ rub. sanguinis draconis. an̄.ʒ.i. buliāt in si/
tula vna aque vsq; ad qnte ptis ꝯsumptionē. ⁊ de ea fiat em
brocatio ⁊ cathaplasmatio. ⁊ si fiat cū spōgia ifusa ⁊ supligetꝛ
erit vtile. Postea fiat iunctio cū vnguēto vt.j. ℞. vnguēti san
dalini.℥.iij. olei mirtiloꝝ.℥.ij. succi barbe hyrcine accatie. an̄.ʒ.
i.ſ. coriandroꝝ ꝑparatoꝝ nucis cipssi an̄.ʒ.i. rectificetꝛ vnguen

tū pro vngēdo. Posses ēt facere emplastrū ꝯfortatiuum vt. ℥.
℞. farine orobi. ℥. i. ß. farine fabaꝝ. ʒ. ß. olei mirtini ⁊ rosaꝝ lo
taꝝ in aceto. aā. ℥. ß. ⁊ cū decoctōe supradicta fiat emplastrꝝ.
Posses ēt facere cerotū ex pulueribus ꝯstrictiuis cū dragagā
to mastice ⁊ similibus. Ualet vnguentū de cerusa ⁊ similia. Et
cum his ordinatim positis pficiet̄ inten° nostra. Ego tamē lau/
do nō minus ad curā debitū regimē in dieta ⁊ medicinaruꝫ q̄ꝫ
ista localia q2 sine obseruatōe illoꝝ ista eēnt timorosa. In loca
libus vero ꝓ elephātia ē cōmemorañ. vt dictum est circa tex.
ꝙ in applicatōe medicaminū ē timor: qm̄ si ad frigidū declina
uerint dum ē de impigendo mām in mēbro: ⁊ si ad calidū dum
est ne materia adbusta magis maliciet̄ ⁊ ad cācrenam transe
at. Iō habēda est cautella maxime in regimine ⁊ purgatione
cōtinuata vt cū aliqua calida resolutiua applicari possint ōbēt
talia eē cum hoc cōfortatiua ⁊ stiptica aliqualiter magis tñ ⁊
minus q2 in ꝓcessu magis resolutiua q̄ꝫ stiptica. In hoc ergo
casu ad cōfortationē ⁊ exicationē materie maxime si satis mo
bilis fuerit vel molis ꝯuenit si apponant̄ spongie magne noue
supra crura tumefacta ꝙ fortiter supligent̄. Et fortius erit vt
īfundant̄ in aqua cineris cauliū fic⁹ ⁊ vitis. Et si placet potes
facere embrocaꝫ longā cum aqua decoctōis lupinoꝝ vel cum
dicto lixiuio imposito modico aceto ⁊ postea super aspgere de
puluere vt. ℥. ℞. tamarisci seis anethi torrefacti sticados ara/
bici aā. ʒ. ii. myrrhe. ʒ. ß. rosaꝝ. ℈. i. oia pulverizabis ⁊ supasp/
ges. ⁊ vt retineant̄ potes post inungere cuꝫ oleo absinthij ro
sarū. aā. Ad hoc ēt valet farina fenugreci cū aloe. Et postre/
mo si nō sufficiant valet alumē cū fimo caprino si secū misceat̄
Et si infundat̄ in aceto felicitabit̄ opera°. In hoc tñ inherēduꝫ
expertis cyrugicis q2 aliq̄n oꝫ remedia variare ꝟm magis ⁊ mi
nus calidū ⁊ magis ⁊ minus exiccatiuū. ⁊ aliq̄n scarificare oꝫ
⁊ scalpellare ꝟm ꝙ forte mēbrū sit in via ad corruptioneꝫ vel
non. Pro his igit̄ ad doctos recurratur cyrugicos. ⁊ his ad
pñs sim ꝯtētus. Et notate ꝙ lꝫ istud cōsiliū factū sit in casu va
ricū ⁊ elephātie tñ ad oēs morbos melācolicos diligēter cōsi/
deranti iuuamētū p̄stabit. ⁊ precipue i melācolicis ꝑ adbustio
nē ex sanguine ⁊ flegmate. Et sic sit finis.

¶ Pro Magnifico comite. d. Johāne de barbiano. de p̄ser/
uatione a doloribus iūcturarū. Consilium. 87.

p Ro p̄seruatiōe a dolorib⁹ iūcturaꝝ pedū ex mā de
scendēte calida a dñio colerica magis. Laudo cir/
citer mediū marcij fieri mōdificatōꝫ corporis. Pri
mo faciēdo vomitū leuē: si facilis fiat i eo vomitus
cū aqua tepida mixta cum oleo cōi. Postea stāte replōe san
guinea in q̄li peccās fiat flobo^a de vena basilica educendo cir
citer. v. vel. vj. vncias sanguinis. Postea digerat̄ mā cum siru
pis vt. ℥. ℞. sirupi. ro. ℥. i. mellis ro. ʒ. ß. aq̄ꝝ acetose yue. ⁊ ab
sinthij aā. ℥. i. miss. ꝯtinuet̄. v. vicib⁹ postea sumat. ʒ. i. pillaꝝ. vt
℥. ℞. reubar. electi. ʒ. ij. mirabola. citri. agari. turbit hermoda/
ctiloꝝ aā. ʒ. iß. diagredi masticis gar̄. aā. ʒ. ß. cōficiātur cū su/
co rosaꝝ. Et p̄t de eis fieri minor q̄ꝫtitas si plꝫ ꝟm ꝓportionē.
Et iste pillule sumant̄ ꝟm modū aliaꝝ medicinaꝝ soluētiū sumē
do lauatiuū ⁊c. Sequenti die sumat̄. ℥. ß. zuchari rosati. Si ēt
interdum sumātur due de suprascriptis pillulis vt singulis. xv.
diebus erit ꝯueniēs. Et istud idē q̄d supradictū ē obseruet̄ ad
mediū septēbris. Laudo ēt semel vel bis in ebdomada sumi
coclear. i. de puluere vt. ℥. ℞. herbe yue ossiū humidoꝝ cōbu/
stoꝝ ꝟm correspōdētiā iūcturaꝝ pedum si fieri pōt subtilissime
pulverizatoꝝ. ʒ. ij. liquiricie rase pulverizate. ʒ. iij. sumat̄ cum
aqua mellis. Et his cōtētus sum obseruando regimē in religs
hoc sicut verbo dictum est.

¶ Pro Magnifico comite Johāne de barbiano pro preser
uatione a dolore podagrico a cā colerica mixta sanguini i quē
dolorē tm̄ semel inciderat. Consilium. 88.

m Agnifice. d. comes ⁊c. Hac die tātum oblata mihi
oportunitate scribēdi postq̄ꝫ vidi. M. U. quod ad
vos ꝓmissi litteris mādaui meis: sumatiꝫ tñ ⁊ cōpē
diose ea tantum referēs a q̄bus abstinendum necessario est ⁊
quibus etiam vtendum.
¶ Quātū igit̄ ad regimē circa aerē eligat̄ aer hyeme t̄patus.
vel ad paucā declinās caliditatē. estate vero ad paucā frigidi
tatem absq̄ꝫ humiditate p̄cipue in loco vestre ꝯuersatiōis ma
xime accubitus iō camera hūida nequaquā ē ꝯueniēs. Cauē
dū ēt a vento maxime boreali: ⁊ p̄cipue cū sequit̄ ad austrum.
¶ Exercitiū aūt ⁊ si iūcturas multū ꝯfortat ⁊ viuificet. ñ sit tñ
laboriosuꝫ nimis maxie pedib⁹ siue ex lōga itineratōe siue ex
saltu. sit igit̄ mediocrit̄ ꝟcm̄: hora tñ ꝯueiēti vt i māe exp̄lsis sup
fluitatib⁹ cōib⁹ ex egestiōe ⁊ vrina: q̄ nisi ꝑ nām ⁊ sponte edu/
cant̄: iuuet̄ nā cū suppositorio vel clisteri cōi. Idē dico debe
re fieri saltē ꝑ horā vnā. Fricatōes quoq̄ꝫ mēbroꝝ superioruꝫ
vt spatulaꝝ ⁊ brachioꝝ in casu cōueniūt. Cauēdū a fricatio/
nibus peduꝫ laboriosis p̄cipue lotiōibus ēt pedū ex aqua dul
ci siue cōi fontis sunt nociue. Ubi igit̄ stet necessitas lotiōis pe
dū fiat cū lixiuio: nō tñ forti in quo sit decoctū paꝝ salis ⁊ rosa
rū. hoc dico nō existente aliquo dolore in loco. qm̄ si dolor pñs
foret talis lotio nō ꝯueniret nisi forte in declinatōe parū. Ca/
uenduꝫ ēt a coitu maxime sup replōnē q̄uocūq̄ꝫ tñ fiat parce
hēatur distāter a cibo. vij. vel. viij. horis nullo mō stando. qm̄ il
le sit⁹ ad dolorē istū maxime ꝑparet. ¶ Somnus in casu vro
magis ꝯueniēs est q̄ꝫ vigi^a. Sit igit̄ somnus. vij. horaꝝ vl̄. viij.
nocturn⁹. Et non diurnus nisi stāte necessitate vel alias cōsue/
tudine. Nō sit tñ lectus de plu^a multū moli. Uitāde sunt passio
nes aīales p̄cipue ira furor tristitia ⁊ solicitudo. Calciamēta
ēt stricta multū nocēt. ¶ Inanitio ēt ⁊ ieiunium maxie nocent.
¶ Circa cibū ⁊ potū pro regula hēat̄ ꝙ diligēter oꝫ multuꝫ ⁊
bñ masticare. ⁊ eē vnico ꝯtētus cibo vel duob⁹ ad plus. Neq̄ꝫ
in comedēdo ē multū tp̄s ꝓlongandū. neq̄ꝫ post cibū ⁊ potum
indigestū oꝫ aliū sumere. Fugiēda est ēt ois potus ⁊ cibi replo
⁊ ēt nauseatiua sacietas ⁊ ebrietas. Sꝫ si aliq̄n errare ꝯtinge
ret in habūdātia cibi ⁊ potus ꝙ nō credit̄. tūc ꝓuocet̄ vomit⁹
vel saltē clistere cōe supponat̄ vt cibus extra stomacū trahat̄.
Spāliter tñ descēdēdo sit panis elect⁹ de frumento nō salitus
neq̄ꝫ in furno tostus ⁊ si alr̄ nō haberet̄ cū cultello r̄moueant̄
ptes sicce ⁊ aduste vitent̄ brodia apitiua vt brodiū ciceꝝ falio
loꝝ cauliū ⁊ herbaꝝ calidaꝝ. Uitent̄ sp̄es maxie pip cinamo/
mū ⁊ croc⁹. Uitent̄ acria acetū p̄cipue lꝫ agresta ⁊ succ⁹ gra/
natoꝝ si ꝑce sumant̄ ꝓ alterandis ferculis maxie in estate ꝯue
niāt. A porris aleis ⁊ cepis ⁊ raffanis cauēdū tanq̄ꝫ ab inimi
co interficiēte. A vinis potentibus ⁊ albis cauendū ē. imo vi/
nū nocet. sꝫ ꝓpter ꝯsuetudinē bibat̄ de nigro grosse substantie
nō dul. sꝫ haustero mixtū cū aqua. s. decocta A fructibus pu/
trescibilib⁹ aquosis ē cauendū vt sunt ceresa. pruna tñ in ꝑua
quātitate nō incōueniunt si sint bñ matura si ꝑ certū tp̄s añ ci/
buꝫ sumant̄. Poma ēt ⁊ pira cocta vt citonia sat̄ ꝯueniūt. Si/
militer ēt melones in ꝑua q̄ꝫtitate nō discōueniunt idē intelligo
de cucurbitis. Cauēdū p̄cipue a ficubus auelanis ⁊ vuis. In
ter carnes valēt carnes capretoꝝ pulloꝝ iuuenū ⁊ vitnloꝝ. A
carnib⁹ magni corporis siluestribus cauēdū ē. Ab auib⁹ ēt aq̄
ticis aues aūt minute ⁊ siluestres ꝯueniūt p̄cipue turtures fasi
ani ꝑdices ⁊ alie aues minute p̄ter coturnices que nō ꝯueniūt
Inter olera cōueniūt lactuce ⁊ portulace cū aliq̄b⁹ bletib⁹ di/
mittēdo feniculū ⁊ petrosiliū ⁊ rutaꝫ p̄cipue. Inter pisces con
ueniūt pui petrosi ⁊ maxie in estate Pisces aūt magni corpor
nō squamosi vt anguile tenche nō ꝯueniūt. In ferculis ꝯuenit
panicū ⁊ miliū i panigata vt aiūt. Far ēt ⁊ risuꝫ satis ꝯueniūt
i hieme p̄cipue. Si ēt rumpant̄ oua i aqua cū modico agreste
vel vino granatoꝝ nō discōueniūt. A caseo ēt cauēdum ē p̄ci/
pue veteri ⁊ salito. A cibarijs oibus de pasta maxie azima ta
lia oia nocēt. Ad reliqua aūt cibaria discurrere potestis ꝯpan
do ad ea que sunt scripta supra q̄ sunt vtilia vel nociua. Et his
suꝫ ꝯtētus quātū ad regimē obseruanduꝫ in dieta.
¶ Circa medicialia breuiter laudo oi anno saltez tp̄e hiemis
fieri flobothomiaꝫ de vena basilica dextri brachij euāndo cir/
citer. ʒ. vj. Si ēt fiat similis flobothomia veniēte autūpno erit
ꝯueniēs. Laudo ēt fieri purgationē sel̄ vel bis in anno. Prio
p̄digesta mā tp̄ib⁹ vt supra post flobothomias fcās. Fiat igitur
digestiuū. vt. ℥. ℞. sirupi ros. ℥. i. sirupi de granat̄ ⁊ mellis ros.
aā. ℥. ß. aquaꝝ endiuie acetose ⁊ buglose. aā. ℥. i. miss. ꝯtinuet̄
q̄nq̄ꝫ vicib⁹. Postea sumant̄ pillule vt. ℥. ℞. mirabolanoꝝ citri.
ʒ. iiij. reubarbari. ʒ. ij. hermodactiloꝝ agarici turbit. aā. ʒ. i. ß.
dyagredij. masticis gariofiloꝝ. aā. ʒ. ß. ꝯficiant̄ cū succo ros. ⁊
fiāt pillule que sumant̄ hora qua sumi ꝯsueuerūt medicie so/
lutiue. In dosi. ʒ. i. ꝓ vice. si nō sufficiat exhibeāt̄ vsq̄ꝫ ad. ʒ. iij.
Postea sumat̄ lauatiuū cū aqua or. vt fieri solet. Et sequenti
die sumat̄ de ꝯfectōe. vt. ℥. hoc ē vt supra. ℞. zuchari ros. ℥. ß.
dyabuglosati. ʒ. ij. miss. Laudo tñ vt añq̄ꝫ sumant̄ pillule ꝑ ho
rā añ vel duas fiet vnū repcussiuū in crure supra pedeꝫ vel ēt
ambos

ambos pedes cū pecia infusa in oleo ros. ꝯquassato cū modi/co aceto. Et cū istis spero erit pseruata. M. U. a casu, i dolor iūcturaꝝ pcipue peduꝫ. Et bis suꝫ ꝯtentus ꝛc.

¶ De curatiōe ꝛ preseruatione a casu i egritudinē podagricā p Magnifico. d. Thoma de bononia ducali consiliario dignissimo. Consiliuꝫ. .89.

Casus magnifici dn̄i Thome de bononia viri pricipis ducalis pcipui ꝛ comitis dignissimi ē egritudo podagrica pariodica. bis vel ter in āno i tēporibus aptioribus ad eā affligēs. vt tpe veris pp motū sanguinis ꝛ humoꝝ in eo. Et in tpe autūpni ꝑpter malitiā humoꝝ ꝛ debilitatē digōis ꝛ āicessiōnē dilatatiōis meatuū in estate pcedēti Que dispositio tm̄ tribus iaꝫ vicibus vel quattuor afflegit. Etatū ānoꝝ qnquaginta vel circa. Sanguinee ꝯplexiōis ſm̄ toti⁹ habitudinē. imo ēt ꝛ talis egritudo dolorosa ē p viā defluxus ex mā sanguinea ad flegmaticū declināte. i. inclinato ad qualitatē flegmatis ipso sanguine. s. in latitudine eius non tempato ſꝫ ad frigidū ꝛ humidū declināte. Credo tm̄ cū h sanguine ptē flegmatis ꝯmisceri aggregato flegmate p indigestiōem ꝛ pp ociū corporale cui subicit vt ꝯsulares decet viros cuꝫ aiali labore i discurrēdo. ꝛ cogitādo circa ꝯsiliabilia ꝛ agibilia. Manifestat aūt dolorē pēdere p viā defluxus māe ad pedes subitus euentus ꝛ casus i porim̄ dolorosuꝫ. Declarāt aūt māꝫ color loci cū eleuatione nō multū magna ad rubeuꝫ declināte ꝛ cū tactu ꝛ pulsatōe ꝛ grauitate. Cū tactu calido nō intēse nimis ꝛ tarditate dissolutiōis cū fit curatio. Stāte ēt habitudine sanguinea ꝛ vrina quasi semp ad rubeū declināte. Et lꝫ videat in eo quasi quedam inclinatio ꝛ hereditaria successio ad hos morbos ꝑpter antecessores eius qui h⁹ vel simili morbo laborauerūt tm̄ vt arbitror a casu in dictos porismos ꝑhiberi poterit: tum qꝛ nō ē necesse qꝺ si pentes fuerit taliter dispositi quod ꝑpterea similis sit futura dispositio in genitis quoniā licet spiritus decisi a pedibus pentum tēpe generationis fuerint mala qualitate affecti. Inclusi tm̄ dicti spiritus in mā seminali ꝑlifica potuerūt corrigi a malitia i virtute spirituū pricipaliū mēbroꝝ potētiū quoꝫ sperma ꝑprius fit ꝑlificū. Etiā esto ꝙ dicti spiritus decisi a pedib⁹ essent alterati ꝛ maliciati aliqualiter ꝛ parati ſm̄ se imprimere similē dispōeꝫ in mā ex qua debēt generari pedes in genitis ſm̄ quā impssionē reddant pedes debiles ꝛ egrotatiui. Cōtingit tm̄ mām nō eē paratā receptiōi dicte ipssionis vel in se vel pp astralē influxū dicta mā ꝯfortata ꝛ consequēter nō fiet impssio maliciosa. Et ita esse existimo factū tpe sue gnatiōis: qꝺ sati euidēter suadet qꝛ quasi toto tpe vite sue fuit sanus ſm̄ dicta mēbra: ꝛ tm̄ a duobus vel trib⁹ ānis proximis fit in eo manifesta talis lesio. Tum qꝛ multis laboribus ēt corporeis alias subiectus fuerit. vnde si impssa fuisset lesio habitualis fortis a generante. in pedibus geniti multo iam tēpore supiore in hāc dispōem incidisset. Est igit sperādū ꝙ a cāu in dictos porismos poterit releuari existēte adhuc quasi morbo in pn⁹ quātū ad hunc casum. Nā de hoc dicebat. A. Et cū succurrit doloribus iuncturarū in primis cum apparēt fiet eorū cura facilis ꝛc. Et supposito qꝺ ibi esset aliqualis malicia relicta ex ꝓgenitoribus ad suscipiēdū nocumentū de materia fluēte qꝛ tn̄ vt dixit Serapio 4° breuiarij cap. 23°. In omnib⁹ mēbris ꝓrepatis vt accidat eis aliqd ex egritudinibus que fiunt ex materijs necessariū ē vt agregēt i eis iste due cāe. s. multitudo supfluitatū: ꝛ ōbilitas mēbri rcipiēt. h igit sola cā ō bilitate mēbroꝝ nō sufficit. ſꝫ ēt reqrit multiplicatio supfluitatū ad inducendū tales morbos. Sꝫ vt ꝯstat cū bonitate regis ꝛ obseruātia quozūdā medicinaliū ꝑhiberi pōt multiplicatio dictaꝝ materieꝝ in toto ꝛ ꝯsequēter a virtute n̄ trāsmittent ad iuncturas p nām ēt debiles ꝛ exinde nō fiet dolor.

¶ Ad hoc igit vt occurrat agregatōi ꝛ multiplicatiōi dictarum materierū i toto. primo ponet regimen in dieta conueniēti ad hoc secundo ponentur quedā medicinalia ad pussionem. qꝺ si pur occurreret ꝙ paroxismuꝫ icideret qꝺ deus aduertat annectemus etiam ea que in paroxismo magis valebunt remotionem eius.

¶ Circa igit regimē in dieta. Prio circa aerē eligat aer i hyeme tempatus vel ad paucā declinās caliditatē estate vero ad paucā frigiditatē absqꝫ hūiditate. qm̄ per humiditatē iūcture multū relaxant ꝛ passibiles redūtur ad receptōem supfluitatū aliunde transmissaꝝ ad eas. iō fugiēda ē habitatio apud lacunas ꝛ stagna ꝛ hoc pcipue obseruet in aere ꝑprie habitationis ꝛ acubitus. Ideo camera humida neqꝫ in loco terreno posita nequaquā ē ꝯueniēs. Etiā cauēdū ē a vēto marie borreali ꝛ ab aere grosso ꝛ nebuloso qm̄ multū nocet. Idcirco maxime cauēdū tpe estatis ne moret in sero sub radijs lune. Tempore ergo hyemis quo aer ē nāliter frigidus ꝛ hūidus. ē prio corp⁹ pānis bn̄ coopiendū ꝛ marie pellibus vulpium que in hoc casu marimā habēt ꝑprietatē. Est ēt aer camere rectificādus cū igne facto ex lignis quercus ꝛ lignis iunipi lauri ꝛ similibus calidis aromatizatis. aliqn̄ imponēdo stipites salute rorismarini ꝛc. vel saltē suffumigare camerā cū puluere posito sup prunas vt. J. describit. R̄. thuris cinamomi nucismuscate gar. ma/cis an̄. ʒ. ij. misce. vel si volumus pōt fieri formula ex hijs ꝛ cum storace liqda ꝛ magis valebit. ¶ Exerci⁹ aūt ꝛ si iuncturas multū ꝯfortet ꝛ viuificet. nō tn̄ sit laboriosuꝫ nimis: marie pedibus. siue ex longa itineratiōe siue ex saltu siue ex longa statiōe qꝛ ex talibus fit defluxus māeꝝ ad pedes. Uñ dicebat. A. in cautella a doloribus iūcturaruꝫ. Et vtat exercitio tempato ꝛ eqtatōe ꝛ nō supfluat i eis quoniā excitāt podagrā ꝛ dolores scilꝫ supfluū exercitiū ꝛ supflua eqtatio ꝛ tunc maxime ꝯuenit qn̄ corpus ē marie mundū. Nā dixit Rasis in diuisionib⁹. Et ꝯfert eis oibus exerci⁹ temperatū post egritudieꝫ ꝛ post flo/miā ꝛ solutionē ꝛ eūonem ꝛ vomitū. Sit igit mediocriter ſcm̄ hora tn̄ ꝯueniēti vt in mane expulsis supfluitatibus cōibus ex egestione ꝛ vrina. que nisi p naturā ꝛ sponte educant iuuetur natura cū suppositorio vel clisteri cōi. Idē dico dēre fieri saltē p horā vnā an̄ cibū nō tn̄ vsqꝫ ad lassitudinē. Et post ipm̄ qetetur in loco tempato adminus p mediā horā anqꝫ sumat cib⁹. Fricatōes quoqꝫ mēbroꝝ supioꝝ vt sptaulaꝝ ꝛ brachioꝝ i casu ꝯueniūt. Cauēdo a fricationibus pedū laboriosis pcipue. Lotiones ēt pedū ex aqua dulci siue cōi fontis tepida vl' calida qm̄ ꝛ humores ꝯmouēt admodū ꝛ iūcturas laxas faciūt ad recipiēdū sunt nociue. Ubi ergo stet necessitas lotionis peduꝫ. Fiat cū lexiuio nō tn̄ forti in quo sit decoctum paꝝ salis ꝛ rosatū. hoc dico nō existēte aliquo dolore in loco. qm̄ si dolor p̄sens foret talis lotio nō ꝯueniret nisi forte in declinatōe parū. Et qꝛ coit⁹ ponit de modis exercitij ab ipo cauēdū ē ꝛ maxime sup repletiōem. Nā de eo ēt dixit Rasis loco ibi supra. Coit⁹ in oibus ꝯplexionibus i qbus accidit podagra. Est mal⁹ valde qm̄ incitat corpus sup. ad dictos dolores infrigidan⁹ illō ꝛ replēdo mēbra debilia sup. humoribus ꝛ desican⁹ residua. Postea paꝝ post addit. ſꝫ maioris nocumēti erit i illis i qbus accidit podagra nouiter. Quōcuqꝫ tm̄ fiat pce habeant distanter a cibo. vij. vel. viij. horis ꝛ nullo mō stādo qm̄ ille situs ad dolorē marie ꝑpararet. Et cū fit fiat minor ꝯcussio membroꝝ q̄ fieri possit. ¶ Somn⁹ i cāu magis ꝯueniēs ē qꝫ vigi^a. sit igit somn⁹ vij. horaꝝ vel. viij. noctūrn⁹ ꝛ nō diurn⁹ nisi stāte necessitate vl' alīs ꝯsuetudie. Nō sit tn̄ lectus de pluma multū moli neqꝫ intret ad somnū nisi distātera a cibo p horā cū dimidia vel duas. Et ꝑpterea dicit Auic. ꝛ sunt vltia ꝟba capituli de cautela a p̄seruatiōe a doloribus iuncturaꝝ. Et oꝫ vt nō dormiāt supra cibū oio qm̄ est ex rebus nocibilioribus eis. ¶ Passiōes aiales ēt vitande sunt pcipue ira furor tristitia ꝛ nimia solicitudo circa speculabilia ꝛ ꝯsiliabilia. qm̄ exterminānt. hee animi passiões. i. extra terminos nāles ducūt ab ea que ſm̄ nām ꝯsistētia. i. ab ea dispōe que nālis ē vt dicit Gal. 3° tegni. Et ex pte dispōnis pticulariū mēbroꝝ. s. ipsoꝝ pedū ē multū aduertēdū ne calciamēta sint nimis stricta parata ad dolorē inducere. Similiter cauēdū ab offensiōe ipsoꝝ pedū ad res. duras ꝛ iequales vt ad lapides iequales ꝛ huiusmōi. ¶ Circa ianitiōem dicat ꝙ lꝫ pcitas i cibo ꝛ potu sit magis ꝯueniēs qꝫ nauseatiua sacietas ꝛ stomacalis repletio. imo ēt qꝫ cōis moderata comestio p h qꝺ per eā moderatā fit multiplicatio sanguis ꝛ per supfluā sāguis flegmatici ꝛ crudi qui ē spālis cā malis huius nocumenti vt supra declaratū ē. Et de hoc dicebat Rasis loco ibi supra. Si qs patit dolorē ex materijs sanguineis stude vt nulla fiat repletio i isto. tn̄ ieiuniū supfluū ꝛ supflua eūatio ē ad nocēduꝫ ieiunium quidem propter inflāmationem humorum ꝛ subtiliationem eorum. Parcitas tamē in cibo ꝛ potu semp in casu est conueniens ꝛ in preseruando ꝛ in curando. propter hoc dicit Auic. ad finem capituli de cura talis doloris a causa calida Et nō oportet vt ieiunent plurimū: signāter dicit plurimū quasi inuat ꝙ moderata abstinētia sit cōueniens. Et supflua eūatio ꝑpter debilitatē que sequit. In virtute ēt nocet. Lenificatō tn̄ vētris ē in casu ad modū ꝯueniēs. Et de hac dixit Rasis 12°

ꝯtinētis lenificatio ventris curatio ē cuiuslibet in cuius corpore
coadunant̄ humores semi crudi. Circa hec aūt que ibi dicta
sunt vno verbo ꝯprebēdit Serapio sniam generalē vt ēt scri/
bit 12ᵃ ꝯtinētis dixit. Generat podagrā supabūdantes sacie/
tates nauseatiue. ociū longuꝫ coitus intēsus ꝛ supabundans.
remotio euacuationū cōsuetarū balneū motus post cibum ꝛ
sumarie totū id qđ malā digōem facit. Et dixit ēt Serapio ca.
allegato quarto breuiarij. Et vlr dico ꝙ oēs res que generant
maliciā digestiōis sunt iuuātes super generationē supfluitatū i
doloribus iuncturarū ꝛc. ¶ De cibo ꝛ potu. primo sunt ponē/
de quedā regule gnāles obseruāde. deinde ad spēalia magis
deueniēdū erit de qbus sit hec pria regula. Quod diligēter ci
baria oꝫ ꝛ cū aduertētia bñ masticare ꝛ in eadem mēsa non ē
multiplicāda diuersitas cibarioꝝ. imo oꝫ vnico ꝯtētari vel duo
bus in spē diuersis laudabilib᷒: de qb᷒ īfra spālis erit sermo.
Secunda regula. Nō ē iterponēdū tp̄s neqꝫ ꝓlongādū in ci
batione prādij vel cene locutiōibus interpositis vel alijs diuer
tentibus imo ē cōtinuāda cibatio interponendo potū ita tñ qđ
elonget̄ potus a pricipio comestiōis vsqꝫ transacta tertia pte
cibatōis. Et iste due regule sunt obseruāde ꝛ in p̄seruādo non
existēte dolore ꝛ ēt in curādo cū ē actualiter poxismus. Spe/
cialiter tñ descēdēdo satis gnāliter tñ ē cauēdū ab oibus ꝛ ſꝫ
nām frigidis ꝛ ēt ſm actū: maxie in p̄seruādo: ēt in paroxismo
vsqꝫ cū trāsierit ꝑncipiū ꝛ notabilis pars augmēti. qm̄ forte in
ꝑncipio fluēte mā que ē sanguinea vt supponit̄ flegmati ꝯmi/
xta cibi frigidi ad ꝓhibitionē fluētis māe erūt cōueniētes. Ui
tanda ēt sunt oia fortiter acetosa maxie de aceto vini qđ dico
signāter qꝛ remisse acetosa maxime in estate i p̄seruādo ēt ali/
is tp̄ibus stāte actuali dolore in prin° vel augmēto ei᷒ vt ē ace
tositas granatoꝝ muzoꝝ ꝛ vini citonioꝝ ꝛ acetose vel ribex ꝛ
huiusmōi nō discōueniret: imo iuuaret. Est ēt cauēdū tertio ab
oibus gnāntib᷒ sanguinē aquosuꝫ ꝛ fluxibilē ꝛ subtilē. Et ꝓpter
hoc plurima genera olerū cōiuꝫ vt spinachiaꝝ ꝛ bletis ꝛ cu/
curbite ꝛ huiusmōi nō cōueniunt. Et ita silr p̄lima genera fru
ctuū p̄limū hūidoꝝ de qb᷒ spāli᷒ īfra dicet̄. Ab oibus ēt subti
liātibus hūores ꝛ liquefaciētib᷒ ꝛ meatus dilatātibus p̄pāti
bus ad fluxū ē cauēdū. Et ita a spēbus acutis vt pipe cinamo
mo croco ꝛ similib᷒. Et a poris cepe aleis ꝛ huiusmōi. Et a vi/
nis potētibus ꝛ acutis maxime albis cauere oportet. Si autē
a vino alterius dispōis. In tpe sanitatis vel tpe morbi vtēduꝫ
sit īfra spāli᷒ dicet̄. Obseruet̄ igit̄ vt cibi quib᷒ vtēdū ē sint mo
dicarū supfluitatū qui in tpe sanitatis sint facilis digestiōis mo
derati nutrimenti non grossi nec viscosi. dico signāter tpe sani/
tatis qꝛ tpe egritudinis maxime in ꝑn° neqꝫ cibi que cōueniūt
dñt eē multū facilis digōnis neqꝫ moderati nutrimēti. imo pau
ci nutrimēti ne mā sanguinea in toto augeat̄ vel aucta cōserue
tur ꝛ ne virtus occupata tali cibo diuertat̄ ab operatione cir/
ca morbum. Et hanc diuersitatem insinuauit Auicē. in multis
locis obseruari debere 2ᵐ diuersitatē dispositiōis q̄ actualr ꝯiū
gitur. qꝛ aliter tpe egritudinis ꝛ aliter tpe sanitatis. Nam tpe
egritudinis vituperauit Auic. carnes in cura vniuersali doloꝝ
iuncturaꝝ. Regulariter ēt in dolore cui᷒ cā ē frigida: multo ma
gis in calida. Nā dixit. Et oꝫ vt deuitet̄ caro in eo qđ frigiduꝫ
ē de hac egritudine. Et in aliqbus repitur. Oportet vt deuitet̄
caro in eo qđ factū ē de hac egritudine. i. duꝫ infestat egritudo
Et tñ in ca° cautelle a doloribus iūcturaꝝ euitauit carnes gros
sas tm̄ maxie in cā frigida ꝛ iussit cibaria q̄ sunt bone digestio/
nis ꝛ velocis. Cuꝫ tñ in c° de cura doloris a cā calida dixerit
ꝙ isti iuuātur plurimū a cibis frigidis grossis sicut q fiunt de lē
tibus cū aceto. ēt ibi laudauit acetosuꝫ carnis vacine. ꝛ hoc ē
ꝓpterea qꝛ 2ᵐ diuersitatē dispositionū ꝯiunctarū. oꝫ vario mō
dietari ꝛ nō vniformiter ꝛ vno mō semp. Et idē etiā dixit exp̄sse
Rasis nono almāsoris q nō tm̄ in cura doloris a cā calida vi/
num vitupauit ꝛ carnes. imo ēt cōfectiones mellitas pp circō
stantiā ꝓximitatis tpis ad casuꝫ. Uñ dicit loquēs de podagra
a cā calida. In tp̄e vero sue incolumitatis ꝛ p̄cipue circa tp̄s
in quo egritudo eū inuadere consueuit. ꝛ qua maxie in vere a
potu vini abstineat ꝛ a cōmestiōe eoꝝ que cū melle cōficiūtur
ꝛ a carne ꝛ sint i eis nutriētia acetosa ꝛ stiptica ꝛc. Et ita ibidē
vituperauit ꝯsuetū alias exercitiū fieri pp hanc tm̄ circōstātiā
vt ꝓximitatē ad casum in poxiᵐ. Uñ dicit. Et instrumēta. i. mē
bra mot᷒ q̄ hāc cōsueuerūt incurrere passionē vt sup. pedes in
cāu nr̄o minus solito laborē pati assuescāt ꝛ p̄cipue cū ip̄i᷒ iua
siōis timet̄ sup. ꝑnᵐ. Et ex his patet ꝙ nō secundm vnicam re
gulā dietari debēt talia corpora semper ſꝫ differēter ꝛ diuerso
mō ſm diuersitatē circōstātiaꝝ que in corpore ꝯiungunt̄ ꝛ alr
tpe sanitatis ꝛ ad ꝓuisiōeꝫ ꝛ alr tempore egritudis. Sꝫ sūpta
indicatōe a mā. ꝛ a cā doloris in casu nr̄o. In via p̄seruatiua ē
cauēdū a nutrimētis multiplicātis sanguis ꝛ p̄cipue aquosi ꝛ
flegmatici ꝛ a carnibus huius generis. Et ꝓprius cauēdum ē
ꝛ cū instat tēpus insultus. qm̄ tūc in totū cauendū est a carnib᷒
vsqꝫ dū sit facta miōratio de mā cū fl'omijs ꝛ farmacijs de q/
bus. j. Et tūc gradatiꝫ ascendere possumus ad dietā sibi mo/
deratā. Et si hoc tpe nō facta miōratione vel mōdificatōe in p̄
seruādo ē necessaria talis subtractio a carnib᷒ ꝛ similib᷒. mul/
to magis in poxismo in via curatiua p̄cipue in ꝑncipio fluentis
māe. imo ꝛ vsqꝫ per totū statū doloris ei᷒. Et dixit Haliab. 8°.
pratice sue caplo. 33°. in cāu nota. in sanguinea si ꝯiungat̄. ſc.
morboꝝ illū dispone acutoꝝ regie. ſ. dādo ptisanā ordei ꝛ cum
aqua granatoꝝ ꝛc. Specialius tñ descēdēdo. Sit panis i cāu
electus de frumēto nō salitus neqꝫ in furno tostus vnius diei
adminus vel duoꝝ. Quod si tostus fuerit amoueant̄ cū cultel/
lo ptes sicce ꝛ aduste. Et ꝓ ferculis valent in cāu nr̄o militū ꝛ
panicū cocta in brodio maxie in estate. In hyeme aūt magis
valet far ꝛ risuꝫ. Et si dulcorent̄ cū modico lactis amigdalaꝝ
ꝛ modico zucharo erit ꝯueniēs tpe sanitatis. Panata ēt lota
ꝛ panis in brodio carniū ꝯueniētiū infusus ēt in tpe sanitatis ē
ꝯueniēs. Nō laudo ego brodia ꝓuocatiua in regimie sanitatis
multominus tpe egritudis vt cōiter laudat̄ de brodijs ciceruꝫ
rubeoꝝ ꝛ faseoloꝝ ꝛ cauliū remisse coctoꝝ ꝛ alioꝝ apitiuoꝝ lo
quēdo de ꝓprie ꝓuocatiuis que sunt medicine calide ꝛ acute
subtiliatiue sanguis ꝛ hūoꝝ. nisi forte sint tales que cuꝫ forma
spāliter mouēt ad vias vrine. vt ē de cāteridibus ꝛ vt forte sūt
spargi. ſꝫ de his loquor que caliditate subtiliāt ꝛ liquefaciunt
humores vt baucie ciminū anisuꝫ brodiū seminum acutoꝝ ꝛc.
qm̄ in corpe pato ad fluxuꝫ māe ad mēbra determinata vt in
cāu nr̄o ad pedes subtiliatis hūoribus facile a nā ꝯuertuntur
dicte māe ad mēbra debilia ꝛ ꝯsueta fluxū humoꝝ aliūde reci
pere. Et ꝓpter hoc Auic. in cura doloꝝ iuncturaꝝ a cā calida.
i cibis laudauit cibos frigidos ꝛ stipticos aliqualr vt lētes ꝛc.
Et ego de hac mā pp apparētes quosdā textus in oppoᵐ. A.
spāliter in cura vli doloꝝ iuncturaꝝ qui postq̄ꝫ ordiauit euatiᵃ
per flobothomiā vomitū ꝛ per secessū dixit deide administra ꝓ
uocationē ꝛc. ēt Rasis 9° ꝯtinētis. ꝛ eiusdē 9° Almansoris q
ēt tpe sanitatis in pato ad dolores podagricos a cā frigida vi
dent̄ ꝯsentire ad exhibitionē eoꝝ. Nā dixit ad fineꝫ capituli lo
quēs de dictis corporib᷒ a cā frigida. Eis quoqꝫ duꝫ sanus ē.
ſ. medicis vtat̄ que vrinā ꝓuocare ꝯsueuerūt ꝛc. Feci de hac
mā satis clarā decisiōeꝫ. 22ᵃ. tertij cū scriberē sup illo capitulo
generali quō debeāt intelligi dicta auctoꝝ de exhibitiōe ꝓuo/
catiuoꝝ ēt in caplo de cautella a doloribus iuncturaꝝ in tali ca
su ad illū locū recurrere oꝫ. Et si qs latius intelligere velit ꝛ co
piose magis videre poterit istā mām in scripto meo sup 9°. Al
mansoris in caplo de paralesi in cura vbi ample tractaui istaꝫ
mām i intentiōe diuersiōis māe. Cōtinuādo igit̄ in cibis đ gra
nis ꝯueniūt aliquotiēs lentes ꝛ đcoctōes eaꝝ abiecta pria de
coctōe in diebus in qbus nō comedunt̄ carnes ꝛ in estate pro
prius ēt quolibet tpe in ꝑmis tēporibus poxismi. Et de olerib᷒
valēt acetosa ꝛ plantago stātibus eisdē circōstātijs. Sꝫ in ꝓui
siōe tm̄ ꝛ in hyeme sumere aliquas bletes rectificatas cū iso/
po ꝛ saluia ē satis ꝯueniēs. Et ita vsus ouoꝝ elixatoꝝ tpe quo
carnes nō comedunt̄ in hyeme p̄cipue nō ē irregularis. Si ēt
sumant̄ oua sorbilia vbi tñ per tres horas admin᷒ añ steterit
infusa in aceto fortissimo. Et si plꝫ in viuarolo sumere ea rectifi
cent̄ in estate cū acetosa ꝛ i hyeme cum isopo vel saluia. De
piscib᷒ ēt i diebus i qbus carnes non comedunt̄ valent pisces
pui petrosi vt piscarie dēptis lāpredis ꝛ aliqbus lucijs ꝛ pisci
bus p̄scis dimisso pingui intrinseco. Et in estate pōt eē vsus eo
rū ꝯueniēs cū succo acetose a vino granatoꝝ vel modicissimo
aceti dulcorati cū passulis decoctī in eo. De carnib᷒ aūt valent
carnes ad siccū declinātes ꝛ nāliter ꝛ p artificiū. Et ita carnes
quadrupedū multū ꝯueniētes i estate p̄cipue ꝛ carnes caprio
loꝝ danioꝝ. In hyeme aūt carnes castratoꝝ vni᷒ āni sūt lauda
biles. Et đ auib᷒ valēt pdicōi i estate. ꝛ pdices i hyeme. Ideꝫ
dico de fasianis. Turtures ēt sunt i cāu ꝯueniētes ꝛ alie aues
cōiter montane maxime in hyeme. Carnes etiam pullorum
gallinaꝝ masculorum non adhuc coeuntium in estate ꝛ capo/
num in hyeme non disconueniunt. ꝛ regulariter assate sunt
electiores ellixatis remotis partibus extrinsecis tostis. Et si ad
cōseruādum appetitum infundant̄ in vino granatorū vel su/
co arancij

co arācij nō nimis acris cuius acredo pōt remoueri cū zucha
ro iuuabit. De fructibus aūt vitupanť oēs fructus multū humi
di ne generēt sanguinē aquosum vt sunt pruna psica bñ matu
ra ceresa iteriora melonū ⁊ huiusmōi. Et d̄ hoc dixit Aliabas
in hoc ca. ⁊ ē 30[m] d̄ pratice. Et fructus caueat oēs ⁊ magis
humidos. Et siquis eoꝝ vult sumere zibebū cōferet ponticū ⁊
ficus sicas: sʒ nō multas accipiat. Tñ vbi fuerit vētris multa
stipticitas vel vehemētia desiderij ad sil'es fructus de dictis su
pra. ⁊ in tpe caumatis parcus vsus eoꝝ nō est incōueniēs. sʒ
oʒ vt sumanť p mediā horā vel quasi ante cibum aliū. Fructus
aūt q cōcedi p̄nt in secūdis mēsis maxime sunt pira ⁊ coctana
⁊ aliqua poma nō multū hūida dicta ruzunētia in vulgari no
stro. ⁊ si fuerint cocta sup prunis vel sub cineribus sunt electō
ra. Persica ēt non nimis matura imo aliqual'r dura i modico
vsu nō discōueniūt. In hyeme quoqʒ sumere aliquas pineas
pri' ifusas in aqua tepida ⁊ agitatas p tp̄s ⁊ postea exicatas
nō erit irregulare. Idē itelligať si sumanť aū auelane toste ita
vt p tostionē remoueanť cortices exteriores. De potu aūt bre
uiter dicať q̄ lʒ vinū v'lr sit quasi ab omnibus auctoribus veti
tum. nā de eo dicit Aui. in. c. de cautela a doloribus iuncturaꝝ.
Et deuitēt potare vinū plurimū grossum imo oē vinū. Et in cu
ra doloꝝ iuncturaꝝ absolute dicit. Et oʒ vt dimittat vinū oio v̄s
qʒ quo saneť ex eo sanatiōe integra ⁊ veniēt sup ip̄m quattu/
or tpa. s. p̄n[m] augmētū ⁊c. Et dicit Azararius in patiēte dolorē
iuncturarū. Et non bibat vinū oibus diebus vite sue: ⁊ si non ē
possibile ei reliquere vinū ex nimia eiꝰ iclinatiōe ad ip̄m. absti/
neat saltim ab ip̄o vno āno vel duobꝰ ⁊c. Et Rasis 12° ꝯtinen
tis dixit vidi plures patiētes sup. tales dolores relinquere po/
tū vini ⁊ sanati sunt de podagra oino aut ad minꝰ diminuta est
passio in illis. Et his sil'es snias plures ⁊ rōes adduxi i q̄ōne
spāli facta p me sup 22[a] tertij ad declarādū nocumēta vini i di
ctis passiōibꝰ. Tñ qꝛ Rasis post verba dicta addit. Cōsidera
tñ ne ex retētiōe potꝰ vini euenerit patiēti detrimētum qm̄ sup.
si euenerit detrimētū nō opʒ vt in totū abstineať ab eo. Proin
de i casu huiꝰ dñi maxime pp etatē nō in totū vitupo vsuʒ eiꝰ.
sʒ hūda ē magna pcitas in eo. ⁊ sit vinū de vuis nigris ad stipti
cū aliqual'r declinās mixtū in estate cū aqua extinctiōis ferri
vel calibis ⁊ in hyeme cū aqua mellis plus vel minꝰ f̄m maio/
rem vel minorē mixtionem f̄m naturam vini. Et ita obseruādo
debitam dietā. dicebat Rasis in libello suo de iuncturis. Cum
adhibemus circa infirmuʒ p̄dictā cōsiderationē scilʒ debitum
regimen in dieta ⁊ ip̄e fuerit obediens non agregabunť in cor
pore eius superflua scilʒ quibus possit plodicari. i. reddire po
dagra: ⁊ maxie itelligit si vtereť electuarijs siue ꝯfectiōibꝰ vel
sup. pulueribꝰ vel alijs q̄ habeāt supflua ex alimēto relicta i di
gōe 3[a] ꝯsumere. Addit maxie ēt si vteris circa loca iūcturarū
medicinis stipticis cōfortātibꝰ eas ne recipiāt f̄m qd̄ transmis
sum ē a se repellāt. ⁊ de eis fiet sermo in sequenti pte p̄uisiua p
medicinas. Et ista sufficiant q̄ztum ad dietam.

¶ Veniēdo igiť ad medicinalia supposita ꝯclusione pauloāte
dicta de mēte Rasis qd̄ ad p̄seruationē in paratis ad doloreʒ
iuncturaꝝ intelligēdo de his que fiūt p viam defluxus maxime
sint tria necessaria. s. p̄hibitio agregationis materieruʒ in toto.
Secundū confortatio mēbroꝝ iuncturaꝝ ne recipiāt. Et 3[m] cō
sumptio materieꝝ que agregātur per medicinas exicatiuas ⁊
paulatina euacuatio earūdē per regiōes maxie contrarias a
vijs iuncturaꝝ cōsuetarū ledi. Et qm̄ cā nocēs in cāu nr̄o vt fu
it supra dictū ē cā sanguinea mixta flegmati. ⁊ sanguini d̄beať
euacuatio p flobothomiā. ⁊ flegmati p̄prius p medicinā v'l vo
mitiuā vel secessiuā. Idcirco obseruādo rectū ordinē in exibi/
tione istoꝝ infrascriptoꝝ ponemus ordinē quē obseruat domi/
nus Auic. in curatiōe generali iuncturaꝝ ⁊ podagř apud prin
cipiū capituli cū dixit. Et si sup. mā fuerit sanguinea aut cū do/
minio san. oportebit vt administres flobothomiaʒ ex pte ꝯria.
Et si fuerit cōis iūcturis corporis tūc ex vtrisqʒ ptibus simul.
tūc sup. oportet flobothomare. Addit deinde administra vomi
tum. Et tandē dixit: deinde administra solutionē vētris sup. ha
bita priꝰ intētione p vomitū vel solutionē vētris. ad mām aliaʒ
a sanguine sed secū mixtā ⁊ ita f̄m ordinē obseruabiť. Igitur
erit ordināda flobothomia. deinde vomitꝰ consequēter solutio
vētris p appropriata ⁊ ita intellexit. d. Aui. De vomitu fiendo
cū appropriatis solutiuis q ē aliqual'r laboriosus ⁊ ēt de solu/
tione vētris cū appropriatis solutiuis mām peccātē in toto re/
spicientibus q̄ʒ de solutione ventris lenitiua ⁊ de vomitu leui
in corpore parato ad vomendum iste ordo non est seruandus

imo prius oportebit facere vētris lenitionē cuʒ clisteri lenitiuo
q̄ʒ sit fiēda flobothomia vt ē clara cōis snia auctoꝝ. ⁊. A. spe
cialiter quarta primi caplo p̄prio. ⁊ pria quarti in cura febriū
putridaꝝ. Idē dico de vomitiuo leui ꝯparato ad flobothomiā
qd̄ vomitiuū tale in parato ad vomendū prius p̄ponendum ē
q̄ʒ flobothomia. lʒ vomitiuū forte sequi dʒ ad eā ⁊ añcedere
ad solutiōem forte. vt voluit series tex. Auic. ⁊ p̄prie in isto ca
su p̄seruatio a podagra qm̄ vt vult Auic. in illis verbis ꝯtinnā
do administrationē vomitus addidit sup. ip̄m ꝯuenire ⁊ p̄prie
qñ dolor ē inferioribꝰ. vomitus. n. vt iquit magis iuuatiuꝰ est ei
q̄ʒ vētris i solutio. qꝛ sup. euanꝰ diuertit ab inferioribꝰ vbi vē/
tris solutio ꝯuertit ad inferiora que snia Auic. lʒ posita sit i ca
pitulo cure taliū doloꝝ tñ ⁊ in via p̄seruatiua non existēte actu
dolore ⁊ existēte actu dolore debent ista obsernari. qm̄ vt dicit
Gal. in libro heresū. Quecūqʒ. n. sanāt egritudines iā fientes
hec ⁊ añq̄ʒ fiant p̄hibent ꝯsistere. Et istā sniaʒ v'l simile maxie
de flobothomia posuit idē Gal. in libro suo de flobotho[a] spāli
ter caplo. v. ē textus bñ singularis in ista mā ⁊ cōis nō tm̄ pec
cāte sanguine in p̄seruādo a doloribus iuncturaꝝ sʒ ēt in p̄ser/
uando ab oi magno piculo qñ eo fcō eēt necessaria flobotho[a].
Et dixit sic. Nō. n. solū qñ iaʒ magna fuerit egritudo flobotho
mie ē tp̄s sʒ cuʒ suspicabiť debēs sup. euenire addit puenit. n.
erudi° quā Hipo. dixit docēs nos quecūqʒ p̄ntibus iā egritudi
nibus recte vtiqʒ ageremus melius esse hoc f̄m p̄nci[a] eaꝝ vel
debentibus incipere anticipare patiētes ⁊ ita vt pʒ dedit regu
lā. Qd̄ cū ē suspitio de futuro casu in mor[m]. in quo ꝯueniret flo
bothomia debemꝰ anticipare. Ideo qm̄ tpe veris ⁊ autumpni
vt dictū ē supra solet hec podagrica passio euenire ad p̄uiden
dū ꝯuenit vt p̄ueniamꝰ cū hijs de q̄bus dictum ē. Prio igiť qꝛ
flobothomia ē necessaria nō existentibꝰ aliq̄bus p̄hibentibus
eā de debilitate ⁊c. ⁊ añ flobothomiā ē necessaria vētris lenitō
⁊ sicut ēt supra dictū ē in regimie p̄curare oʒ oi die semel aut
bis vētris lenitionē. Et si nā nō fuerit obediēs oʒ vt iuueť cū cli
steri lenitiuo. Cuius descriptio fiat vt. ʒ. ℞. bletis mercurialis
furfuris. añ. M. i. fenugreci. M. ß. buliāt in aqua debite quā
titatis vsqʒ ad ꝯsumptionē quarte ptis ⁊ de ea tota sumatur.
libř. i. ß. ⁊ dissoluanť in ea cassieť. ʒ. i. puluis zuchari mellis ro
sati. añ. ʒ. vj. cū oleo cōi ⁊ modico salis fiat clistere. Et si appa
ruerit educi mās flegmaticas cuʒ clisteri aliquotiēs a virtute
pōt addi in decoctōe floꝝ camomile ⁊ centauree minoris añ.
M. i. ⁊ addēdo paꝝ olei de camomilla ⁊ plus salis apponen
do. qd̄ si educerenť māe calide posset addi in decoctōe malua
rū ⁊ or. añ. M. i. ⁊ posset apponi modicum de oleo violato ⁊
minuere quātitatē salis. Deinde fiat flobotho[a] de vena basili/
ca exhēdo. v. vel. vj. ʒ. sanguis in vere vsqʒ ad septē sʒ in autū
no aliquid minuere de ista quantitate vsqʒ ad. ʒ. v. ⁊ non vltra
qꝛ virtus minus fortis ē ⁊ minor san. repletio in autūmno quā
in vere. Et in hac flobo[a] hētur magna spes in cāu nr̄o in p̄ser/
uādo si fiat ⁊ maxie in tpe veris. Nā de hac dicit Alexāder in
caplo p̄prio de podagra sanguinea. Si eniʒ de sanguine ꝯsi
terit eē q supuenerit humorē si nihil ē qd̄ p̄hibeat sup. de hijs
que nō ꝯsentiūt ad flobothomiā vt ē virtutis debilitas ⁊c.
sanguis ē auferēdus. Et addit. Haliabas ex basilica. Et ꝯti
nuādo iquit Alexāder. Ex hoc. n. scio m'ltos fuisse liberatos
aut rarius eē reumatizatos ita vt p̄mo vere per singulos an
nos sanguinē aufferenꝰ ñ solū p̄ euōne h̄ faciētes sʒ p custo
dia corporis sup. a casu in dictam dispositionem hoc adhibeť.
Postea aquietata nā pꝰ flobothomiā p duos vel tres dies p̄t
fieri euātio cū medicina respiciēte acuitatē i sanguine ⁊ mixtio
nem alicuiꝰ flegmatis cū eodē. Et prius p̄parādo mām cum di
gestiuis: nō tñ habilitātibꝰ ⁊ cōmouētibꝰ humores ad fluxum
qm̄ sepe p tales sirupos subtiliata mā ⁊ dillatatis meatibus ex
corpore neutro ⁊ parato ad morbū fit corpus actu egrū. Fiet
igiť digestio cū ꝯfortātibꝰ ita dt nullo° sumanť sirupi acetosi. sʒ
fiat 2[m] modū vt. ʒ. ℞. mellis rosati. sirupi rosati. añ. ʒ. i. aquaꝝ
endiuie solatri ⁊ absinthij. añ. ʒ. i ß. mis. cōtinueť q̄ttuor l' q̄nqʒ
vicibꝰ. Postea laudo exhiberi medicinā ad intētionē dictā re/
motiuā serositatis sanguinee ⁊ flegmatř subtilis fiat vt. ʒ. ℞.
mirabolanorū citrinoꝝ ⁊ kebuloꝝ añ. ʒ. ij. reubarbari. ʒ. i. in/
fundāť i aq̄ decotōis prunoꝝ tamaridoꝝ sebestē ⁊ capill've.
qd̄ sufficit p. xij. horas adminus. postea facta fricatura ⁊ exp̄s
siōe collature. addať cassie nouiť extracte. ʒ. ß. māne. ʒ. i. elec/
tuarij. de succo ros. ʒ. i. diafeniconis. ʒ. ß. mis. ⁊ fiat potio ⁊ ex/
hibeať f̄z formā aliaꝝ medicinaꝝ tardanꝰ cibū per. vj. horas.
Postea sumendo aliq̄d de lauatiuo vt de brodio cuʒ modico

zuchari albi ꝛ seqnti die sumat ꝯfectõnez vt.ℨ.℞.zuchari ro.
ʒ.ij.dyabuglosati.ʒ.i.spẽꝝ ꝯfectionuz de gẽmis.℈.i.misce.Et
si non plz in forma potionis põt exhiberi in forma pillulaꝝ.ꝛ
fiat vt.ℨ.℞.mirabolanoꝝ citrinoꝝ.ʒ.ij.reubarbari electi.ʒ.ß.
aloes loti.ʒ.i.scamonee cocte in pomo.ʒ.ß.rosaꝝ rubeaꝝ ma
sticis añ.℈.ij.cum suco rosaꝝ fiãt pillule dosis ẽ a.ʒ.i.vsqz ad
duas ꝛ exhibeant̃ scðz formã.Et hic bñ notet̃ qð cũ sunt exhi
bẽde medicine ad p̃uisionẽ vt in hac intẽtõne nr̃a ꝯuenit ꝛ q̃si
fit necessariũ vt apponant̃ ad crura q̃si ad mediũ ꝯ̃sus pedes
aliq̃ ꝯfortãtia stipticãtia ꝛ ꝓhibẽtia motuz mãe ad pedes qm̃
ipsis debilitatꝭ vel ex gn̄atõe vel p p̃cedẽtes dolores cõmotis
mãebus p medicinã solutiuã facile fluerẽt mãe ad pedes ꝛ ex
sano fieret egrũ corpus vt ẽt dicebat̃ de sirupis. Ideo laudo
fieri decoctõez absinthij rosaꝝ ꝛ gallaꝝ in vino nigro ꝛ postea
infundat̃ petia duplicata in dicta decoctone ꝛ postea suplige
tur tepida ad crura ꝛ hoc fiat ter vel quater in die qua sumit̃
medicina icipiẽdo anteq̃z sumat̃ medicina.postea singulis tri
bus vel q̃ttuor horis fiat epithima vt dictũ ẽ. Nã p hãc p̃ser/
uat̃ a nocumẽto dicto.Et si dicat̃ obiciẽdo p tale ꝓhibitiuũ flu
xus mãeꝝ deorsuz fit ẽt ꝓhibitio deductõis mãeꝝ ꝺ pedibꝰ ita
ꝙ virtus medicine nõ sic attingeret ad membra debilia.neqz
mãe pñt a dictis mẽbris trahi ad intestina vt tandẽ expellant̃
Dico ꝯcedẽdo qð dicit̃.ꝛ hoc ẽ intẽtõis mee in isto ꝓposito vt
virtus medicine nõ ptingat ad pedes neqz ab eisdẽ pedibus
fiat solutio.qm̃ in cãu nr̃o nõ stat actu dolor neqz mã ledens in
pedibꝰ:qm̃ vbi eẽt mã ledẽs iaz nõ essz intẽtio ad p̃seruatiõez
sed ad curatõez. Ideo in talibꝰ doloribꝰ q fiũt p viã defluxus
cũ pedes dicunt̃ eẽ sani.i.nõ actu dolẽtes medicine q̃ dantur
ad p̃uisionẽ solutiue nõ debẽt hr̃e virtutẽ attrahẽdi a iuncturis
neqz a pedibꝰ qm̃ existẽtibꝰ dictis sanis neqz i eis peccãte mã
si exhibeant̃ medicine eductiue ab illis mẽbris educũt̃ ab eis
humiditates nãles ꝛ mẽbris cõueniẽtes ꝛ sic mẽbra ista debi
litant̃ ꝛ fiũt paratiora ad recipiẽda nocumẽta.Et pp hoc non
apposui in ꝯpositõe solutiuoꝝ p̃dictoꝝ aliq̃s medicinas a pro
prietate ꝛ singl'r recipiẽtes dicta mẽbra iuncturaꝝ vt sunt gn̄a
fortia gumi ꝛ hermodactili vel aliqð hmõi.Et ex hoc pz maxi
mus error cõis praticantiũ q in p̃seruãdo a doloribꝰ iunctura
rũ ordinãt pillulas ꝺ hermodactilis indifferẽter:qð nõ ẽ neqz
canonicũ neqz regulare i p̃seruãdo a doloribꝰ iũcturaꝝ factis
p viã defluxus vt in cãu nr̃o:lz i doloribꝰ q fiũt p viã paulatine
ꝯgestiõis anteq̃z fiat vehemẽs dolor ꝛ icipiũt aliqual'r agra
uari in incessu tũc in p̃seruãdo a vehemẽtiori dolore q̃ nõ ẽ ꝟa
p̃seruatio simpl'r sz curatio cuiꝰ aliqd factum ẽ lz nõ intensuz ꝛ
aliqd futurũ fieri ꝛ tũc ad mãz iaz agregatã ꝛ p̃seruãdo vt ñ
multiplicẽt̃ mãe tales ꝛ dolores iũcturaꝝ.tũc medicine tales
respiciẽtes dolores tales sunt ꝯueniẽtes.sz in his q fiũt p viã
defluxus nequaq̃z ꝛ hoc ẽ singl'r notandũ. Anteq̃z tñ exhibe
rent̃ medicine solutiue ꝺ qbus dictum ẽ vbi ꝯiungeret̃ repletio
nauseatia stãte iclinatõe ad vomẽdũ ꝯuenit vt ꝓuocet̃ vomitꝰ
cũ leuibꝰ vt iponẽdo digitũ intra gutur vel pẽnã intinctaz i oleo
vel fiat decoctio modici semis aneti ꝛ ꝺ ea tepida sumant̃.vi.
vel.vij.℥.ꝛ iponat̃.℥.i.oximellis ꝛ totuz tepidũ sumat̃.ꝛ ita in
cedẽdo leuiter p camerã p duas tertias hore semp cũ intẽtõe
vomẽdi tãdẽ coadiuuet̃ nã iponẽdo digitũ in os ꝛ deponendo
caput emittat̃ vomitiuũ cum mã habilitata ad vomitũ ꝛ tales
faciles modi vomẽdi si fiãt bis vel ter in mẽse:non ꝑuato p̃ciso
numero dieꝝ mł'tũ iuuãt i p̃seruãdo. Si ẽt singl'is mẽsibꝰ sume
rent̃ tres pillule.ʒ.vniꝰ.de supra ordinatꝭ simpl'r nõ seruando
ordinẽ p̃cisuz in nũero dieꝝ i cãu spero multũ ꝓficient. ¶ Suc
cedit mõ in hac intẽtõe ꝯfortari mẽbra ne recipiãt.ꝛ hoc per
interius ꝛ p exteriꝰ. Per interius qdẽ valz in hyeme si sumat̃
bis in ebdomoda ꝯfectio ad q̃ztitatẽ coclearis vt.ℨ.℞.metri
dati.ʒ.ij.zuchari ro.℥.i.misce.Et in tp̃re estatꝭ sumat̃ ꝺ ꝯfectõ
ne vt.ℨ.℞.zuchari rosati.℥.ij.dyabuglosati.℥.i.spẽꝝ plirisar/
coticon.ʒ.ij.oia cũ sirupo rozato misceant̃.ꝛ in oĩ tpe valebit.
Si in mane sumat̃ coclear vnũ ꝺ puluere vt.ℨ.℞.ossiuz huma
noꝝ de extremitatibꝰ iuncturaꝝ pedũ lotoꝝ in vino nigro ꝛ exi
catoꝝ ꝛ puluerizatoꝝ.℥.i.yue aromatice.℥.ß.liquiricie rase ꝛ
zuchari albi.℥.i.misce.ꝛ fiat puluis ꝛ exhibeat̃ in hyeme cuz
aq̃ mell'ꝛ i estate cũ aq̃ zuchari vł'aqs endiuie ꝛ acetose. Ex
teriꝰ aũt fiãt leues lotiões ad pedes cũ ꝺcoctõe vt.ℨ.ꝛ hoc in
tpe optie icolumitatꝭ pedũ. ℞.absinthij yue rosaꝝ gallaꝝ añ.
M.i.salis.ʒ.ij.bulliãt i vino vermilio ꝛ aq̃ ferrata eẽntial'r ad
ꝯsũptõz meditatꝭ ꝛ ex eis fiat leuis lotio pedibꝰ bis i mẽse ad
minꝰ.Et si fiat pꝰ assũptõez pillulaꝝ iterponẽdo ꝟnã diẽ erit sa

lubrius. In hac ẽt intentiõe ꝓ vltio remedio in cãu fluentꝭ ma
terie vt in cãu nr̃o laudãt moderni fieri cauteriũ potẽtiale i mẽ
bro vt i cruribꝰ supra pedes infra genu per q̃ttuor digitos ad
minus ne attingat̃ ad extremitatẽ musculi ꝑuiẽtis motui genu
vt euitet̃ dolor quãtũ possibile ẽ.ꝛ sic accipiẽdo vnã pillulaz sa
tis grossaz factã de massa vt.ℨ.℞.calcis viue tãtã q̃ztitatẽ que
sufficiat ꝙ si misceat̃ cũ sapõe moli fiat substãtia ꝯpacta.nã ex
eo fit cauteriũ potẽtiale siue ruptoriũ modicissimi doloris si po
nat̃ illa pillula grossa in pte siluestri cruris siue cruriũ ꝛ suplige
tur fortiter adherendo.qm̃ infra tres vel quattuor horas fiet
escara satis grossa que postea admoueat̃ apponenº butirũ in
loco singula die remouẽdo vsqz dũ sit remota:deide ꝯtinuent̃
orificia apta ꝯtiñuo tenẽdo intra orificia vnã pillulã equalẽ su
pra dicte factã ex cera ꝛ singula die renouãdo qm̃ p hũc mo/
dũ paulatie euãt̃ mã si aggreget̃ i toto ꝛ sic p̃seruatur a fluxu
ad pedes.Et in hoc ego vidi multiplices expientias ꝛ iuuamẽ
ta nõbilia in p̃seruãdo nõ tm̃ in dolore podagrico.sz ẽt i dolo/
ribus aliaꝝ iuncturarũ vt ego notaui clare.22ª.tertij in capl'o
de cauterijs in dictis doloribus a cã frigida. Nã debẽt appo/
ni in diuersis sitibus ꝑm diuersitatẽ locoꝝ dolẽtiũ qm̃ ad diuer/
tẽdũ p̃ncipal'r iuuãt. Proide credo magis valerẽt in cãu nr̃o si
poneret̃ ruptoriũ in meº coxe pp maiorẽ diuersiõem.Et si con
tingat vt indurent̃ latera vlceris ꝛ obsterchent̃ ita vt nõ possit
educi mã per illũ locũ tũc ꝯuenit vt loco pile ceree ponat̃ aliqð
aspeꝝ vt ẽ cicer angl'are cãns aliqualẽ dolorẽ ad ꝓhibẽdũ cõ
solidationez qr sepe talia vlcera facile ꝯsolidant̃ nisi taliter oc
currat̃:hoc tñ vt pz magis appropriat̃ intentõi ad diuersiõez
quã ad ꝯfortatõem et h sufficiãt quãtuz ad ptem p̃seruatiuaz.
¶ Qua sic expedita succedit 3ª p̃ncipalis itẽtio.s.curatiua qñ
succederet actu dolor podagricꝰ siue ciragricus.s.dolor i ma
nibus ꝛ in hac itentiõe oz ꝯmemorare que dicta sunt supra i
dicta.s.qð fluẽte mã in pricipio doloris i ista cã colerica opz vti
tenui multuz dieta.imo qð eius dieta sit q̃si dieta febriũ acuta
rũ maxie si ꝯiungat̃ febris sz q̃nocũqz sit dieta sit multũ tenuis
dimissis multiplicatiuis sãguis ꝛ calefaciẽtibꝰ qbuscũq̃z. Qui
bus suppositis in pricipio occursus intendẽdũ ẽ ad ꝓhibitõez
mãe fluentis ꝛ que iã recipit̃ in mẽbro ꝓhibẽdo ne amplꝰ flu/
at que fluxura eẽt si possibile ẽ.Et hoc ꝯplet̃ cũ diuertẽtibꝰ p̃n/
cipaliter ad oppositũ ꝛ ꝯstringentibus meatus per quos fluit.
Alia intentio ẽ repellere ex loco mãm fluxaz ꝓ pte ꝛ tãdẽ.vlti
mo ad resolutiõem de eodẽ loco paciẽte ꝛ in tẽporibꝰ medijs
puta in augumẽto ꝛ statu oz vti medijs medicis ꝯpositis ex il/
lis q̃ repcutiũt ꝛ resoluũt diuersimode ꝑm cañ cões collectos
4ª primi ꝛ 3ª q̃rti de apatibꝰ vt qð in augmẽto debent̃ vincere
repellẽtia sup.resolutiua plus ꝛ plus quãto augmẽtũ plus ap
propinquat p̃ncipio. In statu ꝟo debẽt equari ꝛ quãto plus ꝓ
cedit status versus declinatõem tãto plus ꝓcedat additio i re
solutiuis.Et ita oz variari gradus istaꝝ mediciaꝝ ꝑm ꝓcessum
diuersoꝝ tẽpoꝝ.Et ẽt in repellẽtibus oz eẽ diuersitas ꝑm diuer
sitatẽ mãe.qm̃ in causa magis ygnea vt i colerica magis sicca
quã in sanguinea repellẽtia debẽt esse frigidiora intensiue ꝛ in
stipticitate ꝛ i siccitate remissiora vbi in sanguinea pñt eẽ repel
lẽtia ꝯueniẽtia minꝰ frigida ꝛ ficciora ꝛ magis stiptica ꝓpter
mãz eẽ humidiorẽ vt in casu nr̃o. Quia tñ in p̃ncipio imo ꝓprꝰ
in augmẽto aliquotiẽs stat tãta doloris intentio in cã calida qð
fit timor de pditiõe egri nisi dolor minuat̃ ꝛ maxie cuz fit dolor
iũcturalis in manibus quo cãu vt videbit̃ nõ erit excusaº vt di
cebat. A. Cũ fiunt dolores ꝛ non tollerat̃ qn tribuant̃ sedati
ua doloris ẽt aliquotiẽs cũ stupefactiuis correctis tñ ꝛ ista cõ
sequẽter vltio cũ fit resolutio necessaria.qm̃ aliquotiẽs dubita
tur ꝺ petrificatõe mãeꝝ in iũcturis erit ẽt vltio ad hoc ꝓspiciẽ
dũ. Procedẽdo igit̃ ꝑm has intentões in p̃ncipio cũ occurrit̃
infirmo si vẽter nõ fuerit mollis iuuet̃ cuz clisteri de quo supra
dictũ ẽ.qr hec lenitio semp ẽ necessaria vt fuit dictũ. Deinde i
casu nostro apparẽtibus signis sanguis ꝛ dñantibꝰ fiat fl'oia.
Nã de hac dicebat Rasis in diuisiõibꝰ. Et nõ oz vt dimittat̃
fl'omia i hac egritudie. Sz oz vt fiat fl'omia cũ incipit aposte/
ma ꝛ dolor ꝛ pulsatio.cũ caliditate i iũcturis p̃cise si ẽ aposteª
magne quãtitatis ꝛ rubei coloris ꝛ hec ẽ vniuersal'r cõis doc/
trina illustriũ auctoꝝ educendo circiter.℥.v.vel.vj.san.Sed de
qua vena fieri debeat ꝯueniunt oẽs ꝙ ex basilica oppoª.vt si
fuerit dolor in pedibus ꝟbigr̃a in dextro fiat ꝺ basilica brachij
dextri ꝛc.sz si fuerit in manibus in cãu nr̃o.nõ stãte multa plec/
toria oz ẽt fieri i basilica ptis opposite vt si fuerit in dextra ma
nu fiat de basilica sinistri lateris.ꝛ eꝯ si fuerit i sinistra fiat de
basilica

basilica dextri. Verū stante multa plectoria oporteret si eēt in
manu dextra fieri flōiam de saphena sinistri pedis: ꝛ econtra.
Vel ēt vbi cā doloris sensibiliter fuisset retētio cōsuete eūonis
vt retētio fluxus emoroidalis cōsueti emanare. tūc in isto casu
siue fuerit i manu siue i pede. laudo fieri flobothomiā d saphe
na pedis sani ꝛ nō de basilica. Et qm̄ in magnificētia hui' dn̄i
n̄ stat plectoria seruet regula cōis quā posuit Rasis loco pau
lo ante allegato cū dixit i cāu isto. Et cura eius ē flobothomia
si ē in manu sinistra ex manu dextra. i. ex brachio dextro. Et si i
manu dextra ex manu sinistra. i. brachio sinistro. Et si i pede de
xtro tūc fiat in manu dextra. i. in brachio dextro. Et si i pede si/
nistro fiat in manu sinistra. i. i brachio sinistro. Qua facta flobo
thomia diuersiua simul ꝛ euacuatiua fiat repcussio vel ꝓhibi/
tio prius ne mā trāseat ad mēbra talia dolētia cū infrigidātib'
stipticis i casu nr̄o positis circa ꝛ supra mēbra taliter lesa que
debēt esse simpliciter stiptica cū frigiditate ad ingrossandū ma
teriam ꝛ stringēdū meatus ne mā fluat per eos. Vn̄ stante do
lore in pede dextro exēpligratia pōt fieri epithima supra locū
doloris in crure infundēdo pecias duplicatas in decoctiōe fa
cta vt. ℞. aquarū rosarū ꝛ plātaginis an̄. ℥. iij. aque extictio
nis ferri. ℥. vj. buliāt in eis gallaꝝ ꝛ sandaloꝝ alboꝝ ꝛ rubeoꝝ
an̄. ʒ. ij. sumac. ʒ. i. postea infundātur pecie i dicta decoctiōe ꝛ
apponātur loco dicto. Vel possent infundi pecie in aqua ro. ꝛ
plātaginis ꝛ solatri cū modico aque absinthij ꝛ aceti. Vel pos
set fieri emplastrū incorporādo farinā lētiū vel or. cū sandalis
albis ꝛ acacia ꝛ cū oleo ro. ꝛ mirtilloꝝ qđ sufficit ad formaꝫ
emplastri semp apponēdo parū aceti. Tandē supra locū iam
lesuꝫ ponat ēt medicina q̄ ꝓprius vocat repcussiua in qua tn̄ n̄
tanta sit stipticitas sicut in ꝑma imo sit aliqualis lenitio pp mi/
tigationeꝫ doloris. Et in hoc singulariter vꝫ mucilago psilij fcā
cū aceto p hunc modū. Liga semen psilij i pecia linea integrū
ꝛ in aceto fac bulire d inde fac expressionē mucilaginis ꝛ loco
dolenti suppone. Et sepe dꝫ reiterari. nā hoc ē singulare mitti/
gans dolorē ꝛ repcutiēs. De quo dicebat Serapio q̄ꝫuis sti/
pticitatē faciat acetū aut fex eius tn̄ qn̄ pmiscet cū psilio fit ex
vtrisqꝫ medicamē magni iuuamēti. Et ponit rōneꝫ qm̄ acetum
pp vehemētiā sue virtutis ꝛ subtilitatis n̄ ꝓhibet a penetratio
ne vsqꝫ in ꝓfundū mēbri sup. ipm mucilaginē imo sup. iuuat ꝛ
psiliū pp viscositatē suā ꝓhibet acetū a mordicatione. Vꝫ ēt i
hoc tēpore pulpa cassie nouiter extracte si dissoluat cū modi/
co aque solatri ꝛ in ꝓcessu sola subtiliet supra locū doloris. Fit
ēt emplastrū subtile cū farina ordei ꝛ sumac dissolutis cū deco
ctione folioꝝ vitis recētiū incorporādo ēt d dictis folijs cū mo
dico olei ro. Facit ēt ad hoc si infundat mica panis abscisis ex
teriorib' in duab' ptibus lactis recētis maxie capraruꝫ ꝛ vna
pte olei ro. vel citonioꝝ ꝛ postea facta expssione leui extēdatur
panis ad formā emplastri sup loco. Et pro linimēto alio vꝫ si su
matur d rasura corticū cucurbite ꝛ misceāt cū sief memite po
nendo octauā partē d sief ꝛ extēdant supra locū imo dicit Ra
sis. i2°. ꝯtinētis. Si in articulis fuerit apostema calidū cū rube/
dine vehemēti si cortices cucurbite recētis ponātur sup id miti
gabūt ipm mirabiliter. Addit ēt hoc facit farina fabaꝝ mixta
cū modico suco frigido vt sup. eēt suc' endiuie ꝛ solatri vł sem
peruiue bulitoꝝ. Et dicebat. A. Et de exptis ē sucus cāne hu/
mide. i. recentis ꝛ terre cū. n. ex eo fit linimētū vt dixit sedat
dolor statiꝫ sup. q necessarius ē vt minuat. qm̄ vt dixit Alexan
der in cā calida ꝓcedē debes reglꝫ sup infrigidatōeꝫ loci. qm̄
si dimittis ipsuꝫ ita calidū ꝛ sup. dolorosuꝫ attrahet habūdan
ter sup. d mā ad locū. Et ista ordina tpe ad mitigatōeꝫ doloris
oleū rosa. ꝑcussuꝫ cū albumine oui aut cū lacte. Sꝫ d his me/
dicinis frigidis ponit Rasis vnū cañ. prio qđ transmutatio dꝫ
fieri de vno medicamie ad aliud nec dꝫ fieri frequens cura de
vno medicamie ꝑcipue si patiēs non aleuiat inde. qm̄ pluries
vnū medicamē ꝯfert vni mēbro ꝛ nō ꝯfert alteri mēbro i quo
fuerit dicta passio. Addit ꝛ qđ magis mirū ē. Est qn̄ꝫ medica
men qđ ꝯfert vni mēbro pluries. deinde nocebit ei post modi/
cū inferēdo ei apostema. Ponit aliud documētū in medicinis
frigidis maxie ꝙ fiat frequēs pmutatio in eis neqꝫ ꝑsistāt mul
to tpe supra mēbrū dolorosuꝫ iūcturale sup. iprimat nocumē/
tuꝫ in talia mēbra nāliter frigida. Et si hoc est veꝝ vłꝫ i medi/
cinis frigidis multomagis in stupefactiuis q̄ aliquotiēs neces/
sarie sunt cū medicine frigide q̄ dicte sunt nō sufficiūt. Et de h
dicit Aui. Et nō admistres stupefaciēs nisi apud necessitatē ꝛ
mēsura. i. ꝑmitte vt vult lr̄a exterior ꝙ sedat malitiā sumā dolo
ris sup. d medicamie nō stupefaciēte ꝛ vtere eo cū audatia ꝛ

temeritate plus. Et ꝯtinuādo iuuamenta stupefa cientiuꝫ dixit.
Et multotiēs ꝯfert stupefactio. sup. nō tm̄ minuēdo sensuꝫ mē/
bri: imo inquātū igrossat mām ꝓcedētē sup. ad mēbrū q̄re reti
net. Posuit ꝯñter cañ q dictus ē d pmutatiōe mediciaꝝ similē
canoni posito a Rasi. dixit. Et scias ꝙ rectius ē vt pmutatio fi
at cū medicis. qn̄qꝫ. n. medicia ē ꝯferēs vni mēbro ꝛ nō alteri
ꝛ qn̄qꝫ ꝯfert in hora ꝛ post illud nocet ꝛ mouet doloreꝫ ꝛ h est
cōe nō tm̄ in medicis frigidis. imo ēt in alijs. Quādo aūt ē ne/
cessaria stupefactio ꝛ tūc de electis magis ē stupefactiuū po
sitū ab Auic. iter narcotica sedātia dolorē dixit. Sumant opij
aur. iiij. croci auꝝ vnū ꝛ terrant cuꝫ lacte vacino ꝛ ꝓhiciat de
sup medula pāis simulagenij ꝛ liniat ꝛ fiat ex eis emplastꝝ ꝛ
coopiat cū folijs sicle. qđ ēt posuit Rasis. i2°. ꝯtinēt. sꝫ ipse fe
cit cū securibus qm̄ ipe posuit tm̄ de opio quātū de croco. Vel
fiat aliud vt. ℞. iusqami. ʒ. vj. opij croci an̄. ʒ. i. vini cocti q̄ꝫtū
sufficit ad distēpandū ꝛ misceant cū oleo ros. Et qn̄ pur staret
instātia vigiliaꝝ ꝛ eēt timor de sincopi pp ꝯtinuū influxū ꝛ reu
matizātē mām tūc nō tm̄ oportebit exterius applicare imo ēt i
terius ꝛ tūc valet si exhibeat vna pillula in sero tpe somni de i
frascriptū. ℞. storacis laudāi masticis ꝛ opij an̄. ptes equales
ꝯficiant cū succo plantagis ꝛ exhibeant cū mōico vini rubei.
Sꝫ hic bn̄ nō. qđ cū dolor minuit ē i toto sistendū a narcoticis.
Et si ꝯtingeret aliqualis stupor in toto vel i mēbro leso tunc bo
nū erit p interius exhibere. ʒ. ß. tyriace. Et sup locū doloris cū
fit stupor in sensu vel difficultas i motu tūc dicebat Serapio
opꝫ vt administremus emplastꝝ ex fellibus dissolutis cuꝫ oleo
camomillino. Naꝫ vt dicit istud maturat ꝛ facit reddire calidi
tatē inatā ad mēbra que ifrigidata sunt ex vsu mediciaꝝ stupe
fatiētiū. Idcirco in stupefactis ne sequat grāde nocumētū bo
nū est an̄qꝫ ponant stupefactiua opiata vt ꝑus exhibeant stu
pefactiua domestica vt sunt succus lactuce ꝛ lac papaueris ꝛ
succus coriādri hūidi si ispissent cū sandalis albis vł cū sief
memite. ꝛ qn̄ nō ē nimia caliditas loco psilij dissoluti in aceto d
quo dictū ē ꝑmū. Laudauit Serapio i dicto aceto fieri mucila
ginē de semie altee ꝛ ex eo liniat vt supra dicebat. Et ita pos
sum' ponere in ordie alia remedia que mixta hn̄t intentionem
ptiꝫ ad fluxā mām. ptiꝫ ad fluxurā. Et ad hoc valebit emplastꝝ
de medula panis infusi i lacte vacino si eidē addat paꝝ croci
vel vitelus oui cū modico croci vel si addat modicū mellis cū
pulpa cassie ꝛ extendat. Et in ꝓcessu tēdēdo magis versus sta
tū pōt post addi de melle ꝛ subtrahi de cassia vsqꝫ dū equent
in statu. Et ita pōt fieri emplastꝝ cōiter laudatuꝫ ab oibus de
fenugreco ꝛ positū bis ab. A. iter sedātia dolores vt sumatur
fenugrecū ꝛ ꝓhiciat in vase ꝛ desuper ponat aceti ꝛ aque q̄ꝫ
tuꝫ sufficit ꝛ coquat sup prunas vsqꝫ quo dissoluat in decoctio
ne deinde ꝓhiciat desup mellis quātū sufficit sup. plus vel mi
nus ꝰm qđ crescit itentio resolutōis maior vel mior de eo ꝙ flu
xū ē: Possemus hic multiplicare remedia sꝫ nō ē necessitatis
qm̄ ista sunt electiora. Et ꝰm cañ. datos pōt qlibet paꝝ doctus
ad diuersas discurrere ꝯpositiōes ꝛ maxie ꝯponēdo mucilagi
nē fenugreci cū medula cruris vitli ꝛ cū oleo rosato vel camo
milino apponēdo sanđ. al. ꝛ ru. Vel pōt fieri empla^m ex faria
fenugreci ꝛ se. lini cū pinguedie āseris vel galine semp appo
nēdo aliqđ ꝯfortās de ros. vel floribus camomille vel paꝝ mir
re vel aliqđ huiusmōi ꝯtinuādo ꝛ variādo i medicinis vsqꝫ ad
declinatōem. Nō ē tn̄ tardāda solutio vētris vsqꝫ dū trāseant
ista tempora. imo ꝯuenit fcā flobotho^a post duos dies exhibeꝛ
soluti^m. maxie in hac mā vbi flegma ē mixtū sanguini. De quo
dicit Rasis. xij. ꝯtinentis in pluribus ꝯponit sanguis cū flate.
sꝫ tc̄ minutio. i. flobothomia dꝫ fieri i ꝑmo. deinde laxatio. Et i
hac laxatōe videnꝛ auctores magis laudare soluti^m vomitiuū
q̄ꝫ secessiuū vt supra allegatū est de mēte Auic. nō tm̄ loquen
do de vomitiuo leui cōi. imo ēt de appropriato. quoniā p me/
dicinā vomitiuā magis diuertit ab inferius. imo ē eūatio oppo
sita māei fluēti ad deorsuꝫ vbi solutio p secessuꝫ nō sic. Tn̄ qr
talis eūo nō ē sic nature ꝯsueta ꝛ p eā idisponit stomacus ad
bn̄ cibū trāsmutādū. qr ēt debilitat ꝛ in appeten° ꝛ in digerē/
do pp dolores ꝛ istātias vigiliaꝝ. iō nisi i corpore pato ad vo/
mēdū ꝛ al's ꝯsueto faciliter vomere nō multū laudo vsuꝫ illi'.
sꝫ magis inclino ad medicinaꝫ secessiuam quoniaꝫ euacuatio
talis fit p regiōes deputatas eūoni. Neqꝫ stat ꝓpterea suspi°
exhibēdo medicias approbatas secessiuas de ꝯuertēdo mām
in deorsuꝫ qm̄ talis eūatio dꝫ sp fieri cū medicis de quaꝝ pro
prietate ē vt cū hoc ꝙ soluūt māꝫ sup. flegmaticā vt in cāu no
stro est i eis ēt virt' succedēs ꝛ faciēs stipticitateꝫ ꝛ ꝯfortatio

nem vt eſt in hermodactilis qui de ꝓprietate euãt a iuncturis mãꝫ talē ⁊ lꝫ ſua caliditate liqueſaciãt humiditates nõ eſt tñ timor ꝯfortatꝭ iuncturis ⁊ ꝯſtrictis vijs de fluxu eaꝝ ad iuncturas. Et ꝺ hoc dicit Aui. in ſolutõe hoꝝ morboꝝ iũcturaliũ. Et in hermodaculis qdē credit eē plurimũ iuuamēti. ꝓpterea ꝙ ipſi ſoluũt ſtatiꝫ hũorez frigiduꝫ. Addit ⁊ in ipſis ē res alia qm̃ faciũt ſuccedē ſolõni ſtipticitatē ⁊ ꝯfortãt quare nõ ē poſſibile cũ eis vt reddeãt ſupfluitates liqfacte ꝑ medicinaꝫ qbus nõ accidit vt euacuent. imo addit ⁊ ꝓhibēt ſup. dicti hermodactali ſup. poſiti i ſolutiuis iteꝝ illud qꝺ ſubtiliatũ ē ꝑ virtutē medicine ſolutiue currē in meatibꝰ. Et dixit hoc ſpãle eē in hermodactilis qꝺ ꝯtiũ ē i reliquis ſolutiuis ⁊ euãtiuis calidis. Nam plura eoꝝ ſũt q̃ dillatãt meatus ⁊ dimittũt ipos dillatatos ⁊c. ſꝫ dicit ꝙ nocumētũ eoꝝ ē qꝺ nocēt ſtomaco niſi rectificent vt cuꝫ pipe ⁊. ʒʒ. ⁊c. Et tãdē dixit. Et dixerũt qdã ꝙ pedi coruino ineſt opatio hermodactiloꝝ ⁊ nõ ē nocē ſtomaco. Et idē cõfirmauit ſcꝺo cañ. caplo ꝓprio. Et iſtam ſniaꝫ accepit formalr̃ a Raſi. ixº. ꝯtinētis q̃ſi ad ſeriē lr̃e vt iacet. Ideo ſupra ſolutiua ſeceſſiua magis ꝯſentio quaꝫ ſupra vomitiua i iſto caſu. Sꝫ ſi pur eēt ꝯſuetudo ⁊ facilitas i corpe ad vomēdũ oportebit inducē vomitũ poſt repletõeꝫ ſtomaci ex cibis ꝺ quoꝝ nã ē purgare colerã ⁊ flegma: vt comedēdo attriplices nõbilr̃ ſalitas cũ carne galli antiq cocti i cuiꝰ vētre poſitꝰ fuerit iſopus ⁊ cartamus ⁊ fumus terre ⁊ tãdē ꝓ potu vtat decoctiõe attriplicis ⁊ raffani iponēdo ēt aliqd olei ꝺ amigdalis dul. ⁊ poſtq̃ꝫ ſteterit ſic ꝑ horã vel circiter ꝓuocet vomitũ cũ ipoſitõne digiti vel pēne itra gutur ita vt vel remaneat i ſtomaco ꝺ eo qꝺ ſumpſerat ꝑus: poſtea tñ tardet aſſumptõeꝫ cibi ꝑ duas horas adminus: ⁊ anteq̃ꝫ ſumat cibũ ꝑ paꝝ añ ſumat duo coclearia ſirupi ꝺ mēta vel miue citonioꝝ ⁊ ſumat cibũ pce ⁊ qeſcat vna die poſtea poſt duos dies põt ſumē medicinã ſeceſſiuã i forma ꝓprius pillulaꝝ q̃ꝫ in forma potõis lubrice pp neceſſitatē attrahēdi a longinqs vt diuturniori tpe moret in ſtomaco. Sꝫ hic ē ſpãliter notãdũ ꝙ lꝫ repiant aliq textꝰ auctoꝝ q videant ꝯſentire ad exhibitõeꝫ medicinaꝝ lenitiuaꝝ vel ꝺbiliũ ꝺ qbꝰ ē vna ſnia Aui. in caplo generali ꝺ cura doloꝝ iuncturaꝝ i gnãli qui voluit loquēs in ſolutiuis ꝙ melius ſit vt blãde tractet in ꝑnci. additi ꝓceſſu. Si aũt repletio exigit vt fiat aſſellare ſemel aut bis ex eis q̃ bibunt ſicut aq̃ endiuie ⁊ ſolatri cuꝫ caſſiaf. exquo textu aliq laudãt caſſiãfiſ. exhiberi in ꝑnº hoꝝ morboꝝ i forma boli vel cũ brodio: qꝺ credo eē irregulare qꝛ exigētia ē in ſolutõe i his morbis vt ſemp anectat aliqd qꝺ mēbꝝ ꝯfortet ⁊ aliqualr̃ ſtipticet pp illꝺ qꝺ dictũ ē ſupra ꝺ hermodactilis. Iꝺ ſi Aui. ꝯſenſit ad exhibitõeꝫ caſſie exhibuit cũ aq̃ ſolatri habente ſtipticitatē ⁊ ꝯfortatõeꝫ imo ꝺ mēte eiꝰ vr̃ eē cũ ē euãndum eē euãdũ cũ medicina nõ lenitiua imo hñte virtutē approbatam ad ſoluenduꝫ hu. determinatuꝫ ⁊ a loco determinato vt a iuncturis ad minorandũ de mã ꝓpria. Proinde dixit ipe in adminiſtrando ſolutõem vētris apud ꝑncipiũ capituli ꝓrime allegati. Et incipe a re forti. i. a medicina nõ lenitiua tantum: ſed a proprietate educente vt declaraui ſuper iſto textu. 22. tertij Et qui vult hoc clariꝰ intelligere põt recurrere ad iſtũ locũ qm̃ in ꝓceſſu ipe poſuit vnũ tex. ad declarãdũ ꝙ medicina lenitiua nullo mõ ꝯueniat: ⁊ iſta q̃ ē debilis ſm doſim ⁊ fortis ſm poᵃᵐ ē ita que in cãu ē ꝯueniēs in ꝑnº. Nã dixit loquēs de iſta lenitiua ꝙ ipa mouet mãm ⁊ ñ facit currere aliqd ſup. per ſeceſſum de quo ſit curãdũ qꝛ. ſ. nõ educit de mã ꝓpria ſꝫ ſolũ cõi addit imo fortaſſe ſubtiliat mãs ꝯgellatas alias ſup. exñtes nõ in mēbris dolētibꝰ ⁊ facit eas currere ſup. ad mēbrũ doloroſum. Et iſta eadē ſnia fuit Raſis ixº ꝯtinētis cũ dixit. Et noli facere qꝺ faciũt aliqui dãtes in potu medicinas modice virtutis ad educēdũ flegma. qm̃ caleſaciēs flegma vel ſup. ꝯmouēs ⁊ ñ educēs illud auget nocumētũ ei. Et ita ex expientia manifeſtatur ꝙ tales medicine lenitiue cũ exhibētur adducũt ad nocumentũ. Et ita cõiter auctores illuſtres cũ exhibēt medicinas i morbis iũcturaꝝ ponũt medicinas electiē mãs reſpiciētes ſatis acutas. Sꝫ in mã indigeſta quã aliquotiēs cogimur euãre pp neceſſitatē oꝫ eas exhibere medicias q̃ ſint fortes ſm virtutem ⁊ debiles i doſi ſemp mixtas cũ eis q̃ poſt ſolutõꝫ ꝯfortãt ⁊ ꝓhibēt fluxibilitatē mãeꝝ cõmotaꝝ ad mēbra leſa. Et ita i hꝰ cãu ſpeciali valēt ſingulariter pillule de hermodactilis. Meſue ex inuētione ꝓpria de qbus põt dari maior vel minor doſis. ſm ꝙ mã ē magis vel minus digeſta. qm̃ in ꝓceſſu doſis debet maior q̃ꝫ in ꝑnº. Uel pñt exhiberi pillule ad iſtã intētõem facte vt. ℥. ℞. ſpērũ. hyere gal. cuꝫ aloe agarici trociſca. añ. ʒ. vj. radicis pedis coruini. ʒ. iij. pulueriꝫent oĩa ſubtilr̃ ⁊ cũ ſucco ro. fiant pillule de qbus põt dari. ʒ. i. ⁊ vſqꝫ ad. ℈. iiij. ſꝫ ſi exhibeantur ſatis a ꝑncipio deberemꝰ incipere a. ʒ. ſ. vel ad. ℈. ij. ⁊ ſeruare ordinē mediciaꝝ. danº poſt medicinã vt dictũ ē ſupra in pte p̄ſeruatiua ꝺ alijs pillulis. Et pſeuerãte dolore oibꝰ. x. diebus debēt exhiberi alique de hijs pillulis interponēdo aliquos ſirupos de qbus ſupra. Sꝫ ſi exhibeant in ꝓceſſu doloris dicti ſirupi cũ aqua decoctõis acori ⁊ ſaluie ⁊ tanꝺ in declinatiõe ſenſibili ad remoueñ vel reſolueñ religas mãeꝝ q̃ remãſerũt dixit Raſis loº ibi ſupra vidi quēdã pati dolorē articuloꝝ ac ſequi qetē magnã qñ articuli eius ſup. aliqualr̃ dolētes in declinatõe fuerunt ꝯpreſſi cũ tempie cũ mãu calida: ⁊ ledi ſupple multo tpe tenēdo manũ ſupra locũ leſuꝫ ad reſolutiõem ⁊ ꝯfortatiõem inducēdo petrificatõem mãeꝝ in iũcturis que aliquotiēs ſequit vel nimiã ifrigidatõem vel nimiã caleſactionem mediciaꝝ localiũ. Dicebat Raſis loco vbi ſupra ꝙ farina lupinoꝝ mixta cũ oximelle ad formã emplaſtri ꝓhibet petrificatiõem. Et dicit ꝙ in apoſtemate duro ad diſſolueñ ipm ꝙ reſtat in articulis radix chiritrita cũ aceto ad modũ emplaſtri ad hoc valet ⁊ tollit illud. ⁊ ꝙ ciuis cauliũ cũ adipe vetuſta illud ideꝫ tollit. Poſtea vltio mitigato i tanto dolore ſtãte ihabilitate motus illoꝝ mēbroꝝ ēt ꝓpter diuturnã qetē p̄cedētē ꝯuenit vt paulatine inducat ad motũ augenº ipm gradatiꝫ vſqꝫ dũ deueniatur ad motũ nãlem. nã per eũ multũ ꝯfortant iũcture. Et ſi tũc fiãt balnea dictis iũcturis de qbus dictũ ē in pte p̄ſeruatiua iuuabũt deo ꝯcedēte. Et tũc iã corpoř puro exiſtēte iuuaret balneatio ipſoꝝ extremoꝝ ꝺbiliũ ex aqs termaꝝ ſiue ex aqs mineralibꝰ. Et ſi ēt ſupponeret luto eorũdē balneoꝝ credo multum ꝯferret. Quia tñ mã in cãu noſtro que fluit ē ſanguinea mixta flegmati vt dictũ ē magis iuuaret ſi aq̃ balnei pticiparet minera ferrea ⁊ ſale armõiaco quã alijs mineris vltra ſulfur ꝙ conſequitur quaſi ad omnes aquas termarum. Et ſic ſit finis cum dei laude. 1470. die. 21. Aprilis.

¶ Pro quodã ꝑncipe q patiebat diſpõem doloroſam. nõ pedũ vl̃ manũ. ſꝫ ēt aliaꝝ iũcturaꝝ ſꝫ totiꝰ q̃ſi corpiſ Cõſiliũ. 90.

[c]Aſus Illuſtriſſimi ꝑncipis ⁊ dñi dñi Gaſtionis ꝑncipis nauarrare comitis frixi ⁊c. ē ꝑncipalis diſpoſiº articuloꝝ doloroſa nõ pedũ tm̃ vel manũ. ſꝫ aliaruꝫ ēt iũcturaꝝ totius quaſi corporis: vñ ꝓprie paſſio artetica appellanda ē. qꝛ pluriũ dolor iũcturaꝝ periodicꝰ tñ ⁊ nõ ꝯtinuus: cui aliquotiēs ꝯiuncta ē mala diſpoſitio ſequeſtratiue ⁊ digeſtiue ipſoꝝ renũ. vñ aliquotiēs fit mictus ſanguineꝰ ēt nõ piodicus ſꝫ ex tpe maxie cũ ꝯiungit motus ꝓgreſſiuus ſiue eqtatiuus vel alius ꝯcuſſiuus ipoꝝ renũ vel ptiuꝫ eis adiacētiũ ꝯiũcta nãli habitudine ſanguinea ſꝫ totũ maxie pp epatꝭ influxũ cũ corde ēt calido. cerebro tñ ad humidũ flegmaticuꝫ inclinato. ⁊ ſtomaco ſimiliter. i etate ēt qꝛ iã quaſi in pria ſenectute ē ꝯſtitutus. ¶ Cauſa corporalis mãlis dictoꝝ doloꝝ ſupponit mã miſta ex ſanguine aliqualr̃ colerico cũ flegmate. ſanguineã ꝓbat defluxus mãe ad diuerſas iũcturas quaſi ſaltando ſimul cũ habitudine totius tali ꝓpter facile reſudare ſãguinē habũdãtē p̄cipue colericũ ex poris venaꝝ termiataꝝ ad diuerſas iũcturas adiũctis ēt alijs ſignis caliditatis. Miſtionē flegmatis declarat qes diuturna cũ cerebro hũido ⁊ ſtomaco ⁊ ꝓlixitas paroxiſmoꝝ ſimul cũ qbuſdã alijs ſignis frigiditatis que interdũ apparēt: ēt qꝛ poſt magᵐ fluxuꝫ vt ſcribit fuerunt graniores dolores. Uñ ꝓpter hec accidētia dubitatũ ē a medicis nõ qd mã taliũ doloꝝ ꝓpter diuerſitatē ſignoꝝ ſit calida vel frigida: ⁊ ita dubia fuerũt ſigᵃ vt a qbuſdã eoꝝ ſit iudicata mã calida: ⁊ a qbuſdã frigida. Cauſa aũt ꝓria ſecundi accidentꝭ de mictu ſanguineo ē ꝯplexionalis caliditas ipoꝝ renuꝫ cõicata ab ipſo epate calido. vñ pp exerciᵐ caleſaciēs partes dorſi aucta i eis caliditate fit dilataº porroꝝ venaꝝ deferētiuꝫ ſanguinē ad renes vltra illũ quo idigēt pro nutricatõe ꝓpria. vñ debilitat ꝓprie ꝯtentiua eoꝝ vt ñ ſuſtineãt tãto tpe ſanguinē cũ aquoſitate vt fiat debita ſequeſtratio ſm totũ ſanguinis ab aquoſitate: ⁊ ita fit emanatio tũc aliqualis ſanguis cũ dicta aquoſitate cũ fit mictꝰ ⁊ in ꝓceſſu fit ſeperatio illius ſanguinis ⁊ reſidētia in tota ſubſtãtia vrine ꝓpter icolumitatem epatis ⁊ venaꝝ ſupra renes vñ recipit ſanguis debitã formã ſeperatã a nã aquoſitatꝭ ⁊ ꝯſequēter fit ſeperatio eius i vrina. Adiuuat ēt ad debilitatē ꝯtentiue ipoꝝ renũ aliqualis acuitas ⁊ pontio ipſius mãe vrinalis pp nõ retineri tpe ſufficiēti ad debite ſeque

ſtrãdũ

strādū ⁊c. ꝓp totā habitudinē ēt eē calidaꝫ maxīe ex sanguine
coleico ꝓp cuius punctiōeꝫ terret natura in retentione tp̄e de/
bito. ⁊ hoc manifestat. qm̄ in exitu eius percipit aliqualis pru/
ritus ⁊ pontio in extremitate membri vt scriptum est.
¶ Hec sunt due ꝓncipales dispōes qbus occurrēdū ē. ⁊ preci
pue secūde. qm̄ dispō pᵃ iuncturaꝝ nō tāti ē timoris sicut ₰a:
imo ꝑ dictā dispōeꝫ p̄seruat ab alijs multis prauis dispōnibꝰ:
ēt q2 multo tp̄e habituata nō ita ei occurrere possumus sicut se
cūde dispōni nō sic habituate. Tn̄ formabo ꝓncipaliter curaꝫ
ad dispōnē iuncturaꝝ qm̄ ē in eā facilior incursus: semꝑ tn̄ cō
memorādo valētia in ₰a dispōne: q̄ dispōes ⁊ si diuerse sint tn̄
cōicant i multis vt p̄seruet ab eis cū nō sunt: ⁊ ēt ad curatōeꝫ
cū actu existūt. Et qm̄ dicebat Serapio 4° breuiarij caᵒ. 23°. in
oībus mēbris prep̄atis vt accidat eis aliqd ex egritudinibꝰ q̄
fiūt ex materijs necessariū ē vt aggregent i eis iste due cāe. s.
multitudo supfluitatis. ⁊ debilitas mēbri recipiētis. Ponā igit
intētiōes obseruādas cōes in his vtrisqꝫ dispōnibꝰ. ꝓmo in re
gimine diete. 2° i medicinalibꝰ. Ad hoc igit vt occurrat aggre
gatōi ⁊ multiplicatōi dictaꝝ māeꝝ in toto: p̄rio ponet regimen
in dieta cōueniēti: ⁊ ad hoc ponētur q̄dā medicinalia ad preui
sionē ꝙ si occurreret ꝙ in poxismū icideret alteriꝰ talis dispōis
ꝙ deus aduertat: aduertemus ēt ea q̄ in poxismo magis vale
bunt ad remotionē eius nō ledēdo alterā q̄ztum erit possibile.
¶ Circa ergo regimē in dieta ⁊ primo circa aerē elligat aer i
hyeme tempatus vel ad paucā declinās caliditatē estate non
ad paucā frigiditatē absqꝫ hūiditate: qm̄ ꝑ hūiditatē iuncture
multū relaxant ⁊ passibiles reddunt ad receptionē supfluita/
tum aliūde trāsmissaꝝ ad eas: ⁊ renū ꝯtētiua magis debilitat.
Jō fugiēda ē hitatio apud lacūas ⁊ stagna ⁊ h̄ p̄cipue obser
uet i aere ꝓprie habitatōis ⁊ accubitꝰ. Jō camera sit hūida
siue in loco terreno posita nequaq̄ꝫ ē ꝯueniēs ēt cauēdū ē avē
to maxie borreali: ⁊ ab aere grosso ⁊ nebuloso. qm̄ multū no/
cēt. Jdcirco maxie cauēdū ē tp̄e estatis ne moret in sero sub
radijs lune. tp̄e ergo hyemis quo aer ē nāliter frigidus ⁊ hūi/
dus. ē p̄rio corpus pānis bn̄ copiēdū ⁊ maxie pellibꝰ vulpiuꝫ
que cū hoc maximā hn̄t ꝓprietatē ad mēbra iūcturalia: dimit
tēdo tn̄ ptes dorsi q̄ n̄ debēt calefieri maxie dictis pellibꝰ vul/
piū: imo stāte actu relaxatione renū vt cū apparet sanguis i vri
na oꝫ illas ptes aliqualiter infrigidari vt īfra dicet. Est ēt aer
camere rectificādus in hyeme cū igne facto ex lignis q̄rcus ⁊
lignis iunipi lauri ⁊ similibꝰ calidis aromaticis: aliqn̄ imponen
do stipites saluie rorismarini ⁊c. Sꝫ nequaq̄ꝫ ē occurrēdū dor
so ad ignē neqꝫ camera ē multū calefaciēda. Et licebit saltem
suffumigare camerā cū puluere posito sup prunas vt infra de
scribit. ℞. thuris cinamomi nucismuscate gariof. macis. an̄. ʒ.
ij. mis. vel si volumus pōt fieri formula ex his ⁊ cū storace liq/
da incorporari ⁊ magis valebit ponēdo vnā ex eis sup carbo
nes. ¶ Et ꝯferret eis oībꝰ exercitiū tēpatū post egritudinem ⁊
post ēt solutōeꝫ ⁊ euacuatōeꝫ ⁊ vomitū. Exercitiū aūt ⁊ si iun
cturas multū ꝯfortet ⁊ viuificet: nō tn̄ sit laboriosuꝫ nimis ma
xime pedibꝰ siue ex lōga itineratōne siue ex saltu siue ex longa
statōe q2 ex talibꝰ fit defluxus māeꝝ ad pedes ⁊ ad renes vn̄
debilitāt: imo statio vt dixit Auer. ē exercitiū dorsi. Vn̄ ēt dice
bat Auic. i cautella a doloribꝰ iūcturaꝝ. Et vtat exercitio tēpa
to ⁊ motōe ⁊ n̄ supfluat in eis qm̄ excitāt podagraꝫ ⁊ dolores
s. supfluū exercitiū ⁊ supflua eqtatio: sꝫ tūc maxie cōuenit qn̄
corpus ē maxie mūdū. Nā dicit Rasis i diuisiōibꝰ. loquēs de
tal₰ patiētibꝰ. Et ꝯfert eis oībꝰ exerciᵐ tēpatū post egritudinē
⁊ post flobothomiā ⁊ solutionē ⁊ post euacuationē ⁊ vomitū.
Sit ēt mediocriter factū hora tn̄ cōueniēti vt in mane expulsis
supfluitatibꝰ cōibꝰ ⁊ egestiōe ⁊ vrina q̄ nisi ꝑ nāꝫ ⁊ spōte edu
cat iuuet nā cū suppositorio vel clisteri cōi. Jdeꝫ dico debere
fieri apposito i ꝺcoctōe aliqᵒ ꝯfortatiuo iūcturaꝝ renū ⁊ vt ab
sinthiū vel rosas cū alijs saltiꝫ ꝑ horā vnā dictū exercitiū ante
cibū: nō tn̄ vsqꝫ ad laxitudinē: ⁊ post ipm̄ quietet in loco tēpe/
rato adminus ꝑ mediā horā anteq̄ꝫ sumat cibus. Fricatiōes
quoqꝫ mēbroꝝ si pioꝝ vt spatulaꝝ brachioꝝ in casu ꝯueniunt:
maxie cū ē paroxismus nocumētoꝝ qn̄ nō lꝫ incedere neqꝫ sta
re sꝫ oīmoda qes tūc ē necessaria opposita motui ābulatio ⁊c.
nisi ēt esset dolor i dictis mēbris supioribus qm̄ ēt tūc nō posse
mus facere fricatōes illoꝝ mēbroꝝ. Cauēdo tn̄ ē omni tēpore
a fricatiōibꝰ pedū laboriosis p̄cipue ēt lotiōes pedū ⁊ manuū
ex aqua dulci siue cōi fontis tepida vl' calida nocēt: qm̄ ⁊ hūo
res ꝯmouēt ⁊ iūcturas laxas faciūt ad recipiēdū. Vbi gᵒ stet
necessitas lotionis pedum vel manuū fiat cū vino nigro non tn̄
forti in quo sit decoctū paꝝ salis ⁊ rosaꝝ hoc dico nō existente
aliquo dolore in loco qm̄ si dolor p̄ns foret talis lotio nō ꝯueni
ret nisi forte in declinatōe paꝝ. Et q2 coitꝰ ponit ꝺ modis exer/
citij ab ipso cauēdū ē. ⁊ maxie sup repletionē ēt ꝓprius si vria
esset sanguinolēta. Nā de eo ēt dixit Rasis. loco vbi supra co
itus i oībus ꝯplexiōibꝰ in qbus accidit podagra ē malus valꝺ
qm̄ incitat corpus supple ad dictos dolores infrigidādo illud
⁊ replēdo mēbra debilia sup humoribus ⁊ desiccādo residua:
Postea paꝝ post addit sꝫ maioris nocumēti ē i illis in quibus
accidit podagra nouiter. Quocūqꝫ tn̄ fiat p̄ce ⁊ distanter a ci/
bo ꝑ septē vel. 8°. horas admius. ⁊ nullo mō stādo. qm̄ ille sitꝰ
ad dolorē maxie p̄pararet. ⁊ iō cū fit fiat ꝯfortatio mēbroꝝ q̄
fieri possit. ¶ Somnus in cāu magis ꝯueniēs ē q̄ꝫ vigilia. Sit
igit somnꝰ septē horaꝝ vel. 8. nocturnus. ⁊ nō diurnꝰ nisi stāte
necessitate vel al's ꝯsuetudīe: nō sit tn̄ lectus de pluma multuꝫ
molli. imo estate iaceat sup lectū de bōbice. neqꝫ itret ad som
nū nisi distanter a cibo ꝑ horā cū dimidia vl' duas. Et ꝓpterea
dicit. A. ⁊ sunt vltia verba capituli de cautella apud Serapio
nē a doloribꝰ iūcturaꝝ. Et oꝫ vt nō dormiāt supra cibū oīo qm̄
ē ex rebus nocibilioribꝰ eis. ¶ Passiōes aīales ēt vitāde sūt
p̄cipue ira furor tristitia ēt ⁊ nimia solicitudo speculabilia ⁊ cō/
siliatiua qm̄ extermināter he animi passiōes. i. ex̄ terminos nā/
les ducūt ab ea que ₰m nām ꝯsistētia. i. ab ea dispōne que nā/
lis ē vt dicit Gal. 3° tegni. Et ex pte dispōis pticulariū mēbroꝝ
p̄cipue. s. ipoꝝ pedū ē multū aduertendū ne calciamēta sint ni
mis stricta parata dolorē inducere. Similiter cauēdo ab offen
siōe ipsoꝝ pedū ad res duras ⁊ iequales vel ad lapides ieq̄
les. Et ab huiusmōi ēt cauendū ē in dorso ne deploides sint ni/
mis stricte vel cingulū ad dorsū nō sit latū neqꝫ strictū. ¶ Cir
ca ianitōem dicat lꝫ p̄citas i cibo ⁊ potu sit magis ꝯueniēs q̄ꝫ
nauseatia sacietas ⁊ stōacalis repletio: imo ēt q̄ꝫ cōis mode
rata comestio ꝑ hoc ꝙ ꝑ moderatā fit multiplicatio sangis ⁊ ꝑ
supfluā sanguis cū flegmate crudo qꝺ ē spālis cā mālis huius
nocumēti vt supra declaratū ē. Et de hoc dicebat Rasis loco
ibi supra. Si qs patit dolorēꝫ ex materijs sanguineis. Sed vt
nulla fiat repletio tm̄ ieiuniū supfluū ⁊ supflua eūo ē ad nocen
dū. ieiuniū qdē ꝓp inflamatōem humoꝝ ⁊ subtiliatiōem eoꝝ ⁊
iflamatōem renū. ⁊ eūo supflua ꝓp debilitatē que seqtur a vir
tute ēt nocet. Parcitas igit in cibo ⁊ potu semꝑ in cāu ē cōue
niēs ⁊ i p̄seruanᵒ ⁊ in curādo. Propter hoc dicit. A. ad finem
capituli. de cura talis doloris a cā calida. Et nō opꝫ vt ieiunet
plurimū. signant dicit plurimū quasi iuuat qꝺ moderata absti/
nētia sit ꝯueniēs. Lenificatio ventris curaᵒ ē cuiuslibet i cuius
corpe coadunant humores semi crudi. Circa hec aūt que dic
ta sunt ibi ꝯprehēdit Serapio sniaꝫ generalē vt ēt scribit. 12°.
ꝯtinētis cū dicit generāt podagrā suphabūdantes sacietates
nauseatiue ociū longū coitus intensus ⁊ sup habūdās remo/
tio reꝝ ꝯsuetaꝝ ⁊ appositio reꝝ nō ꝯsuetaꝝ. balneuꝫ ēt ⁊ motꝰ
post cibū. ⁊ sumarie totū id qꝺ malā digestiōem facit. Et dicit
ēt Serapio cap̄lo allegato. 4° breuiarij: ⁊ humor salitus dico
ꝙ oēs res que generāt maliᴬᵐ digōis. sunt iuuātes sup gene/
ratiōem supfluitatū i doloribus iuncturaꝝ ⁊c. ¶ De cibo ⁊ po
tu p̄rio sunt ponēde quedā regl'e generales obseruāde. deinꝺ
ad spālia magis deueniēdū erit de qbus sit hec regl'a. Prio
in eadē mensa nō ē multiplicāda diuersitas cibarioꝝ. imo opꝫ
vno ꝯtentari vel duobꝰ in spē diuersis laudabilibus de qbus i
fra spālis erit sermo. Scꝺa regl'a. nō ē interponeñ tp̄s neqꝫ ꝓ
longandū in cibatiōe p̄rādij vel cene cū locutōibus iterpositis
vel alijs diuertētibus. imo ē ꝯtinuāda cibatio interponēdo po/
tū: ita tn̄ vt elonget potus a ꝓncipio comestiōis vsqꝫ trāsacta
tertia pte cibatiōis. Et iste due regule sunt obseruāde ⁊ i p̄ser/
uando nō existēte dolore ⁊ ēt i curādo cū ē actual'r paroxismꝰ.
¶ Spāliter tn̄ descēdēdo satis general'r tn̄ ē cauendū ab oībꝰ
⁊ ₰m nām frigidis ⁊ ēt ₰m actū maxie i p̄seruādo ēt a poxismo
tn̄ si trāsierit ꝓnᵐ ⁊ nōbilis ps augmēti qm̄ forte in ꝓncipio fluē
te mā q̄ ē sanguinea vt supponit flegmati ꝯmista cibi frigidi ad
ꝓhibitōeꝫ fluētis. māe erūt ꝯueniētes. Vitāda ēt sunt i vtraqꝫ
dispōne oīa fortit acetosa. maxie ꝺ aceto vini. qꝺ dico signant
q2 remisse acetosa maxie i estate i p̄seruanᵒ ēt alijs tp̄ibꝰ stante
actuali dolore in principio vel augmēto eius vt est acetositas
granatoꝝ muzoruꝫ ⁊ vini citonioꝝ vel acetose ⁊ ribes ⁊ hu/
iusmōi nō discōuenirēt: imo iuuarēt. Est ēt cauēdū 3° ab oibus
gnāntibꝰ sanguinē aquosuꝫ ⁊ fluxibilē ⁊ subtilē: ⁊ ꝓp hoc plu
rima genera oleꝝ cōiuꝫ vt spinachioꝝ ⁊ bletis ⁊ melonū ⁊ hu
iusmodi n̄ ꝯuenirēt: ⁊ ēt plurima geneꝝ fructuū plurimū: hūec

tantiū de q̄bus specialius ĩfra dicet̃ nocēt. Ab oībus ēt subti/
liantibus hūores ⁊ liquefaciētibus ⁊ meatus dillatātibus pre
parātibus ad fluxū ē cauēdū ĩ vtraqꝫ dispōne ⁊ hoc ē p̄cipue
obseruādū ⁊ ita a specieb⁹ acutis vt pipere cinamomo croco
⁊ sīlibus ⁊ a poris cepe aleis ⁊ huiusmōi ⁊ a vinis potētib⁹ ⁊
acutis marie albis cauere oꝫ. Si aūt vino alteri⁹ dispōis ĩ tpe
sanitatis vel tpe morbi vtēdū sit infra spēali⁹ dicet̃. Obseruet̃
igit̃ vt cibi q̄bus vtēdū ē sint modicaꝝ supfluitatū q̄ ĩ tpe sanita
tis sint facilis digōnis moderati nutrimēti nō grossi nec viscosie
dico signāter tpe sanitatis. qꝛ ĩ tpe egritudinis dolorose marie
in p̄n° ēt stāte potiōe vrine ⁊ vrina aliqualr̃ sanguinolēta neqꝫ
cibi q̄ ꝯueniūt debēt esse multū facilis digōnis neqꝫ moderati
nutrimēti: imo pauci nutrimēti ne mā̃ sanguinea ĩ toto augeat̃
vel aucta cōseruet̃ ⁊ ne virtus occupata tali cibo diuertat̃ ab
opatione circa morbū. Et hāc diuersitatē ĩsinuauit Aui. ĩ mult̃
locis obseruari debere 2m diuersitatē dispōis q̄ actualr̃ ꝯiūgit̃
quare aliter tpe egritudinis alit̃ tpe sanitatis. nā tpe egritudis
vitupauit Auic. carnes in cura vniuersali doloꝝ iūcturaꝝ regu
lariter ēt ĩ dolore cuius cā ē frigida: multo magis ĩ calida. Nā
dicit. Et oꝫ vt deuitet̃ caro in eo qd̄ fm̄ ē de hac egritudine. Et
in aliq̄bus repit̃ oꝫ vt deuitet̃ caro ĩ eo ꝙ factū ē de hac egri/
tudine. s. dū infestat egritudo. Et tn̄ in ca° de cautella a dolori/
bus iūcturaꝝ euitauit carnes grossas tm̄ marie in cā frigida ⁊
iusit cibari q̄ sunt bone digōis ⁊ velocis. Cuꝫ tn̄ in ca° de cura
doloris a cā calida, dixerit isti iuuant̃ plurimuꝫ a cibis frigidis
⁊ grossis sicut q̄ fit de lentib⁹ cū aceto ēt ibi laudauit acetosum
carnis vacine. ⁊ hoc ē ꝓpterea qꝛ fm̄ diuersitatē dispōnū ꝯiū
cturaꝝ oꝫ vario mō dietari ⁊ n̄ vniformiter ⁊ vno° semp. Et idē
ēt dixit exp̄sse Rasis 9° almāsoris q̄ n̄ tm̄ in cura doloris a cā
calida vinū vitupauit ⁊ carnes. imo ēt ꝯfectiones mellitas ꝑꝑ
circōstantiā ꝓximitatis tpis ad casuꝫ. Vn̄ dicit loquēs de po/
dagra a cā calida. In tpe nō sue incolumitatis ⁊ p̄cipue circa
tp̄s in q̄no egritudo eū inuadere ꝯsueuit. ⁊ quā marie ĩ vere a
potu vini abstineat ⁊ a comestiōe eorū que cū melle cōficiunt̃
⁊ a carne ⁊ sint in eis nutriētia acetosa ⁊ stiptica ⁊c. Et ita ibi/
dē vitupauit cōsuetū alias exercitiū fieri ꝑꝑ hanc tm̄ circūstan
tiaꝫ vt ꝓximitatē ad casuꝫ in poxismū. Vn̄ dicit. Et instrumēta
i. mēbra motus q̄ hāc cōsueuerūt incurrere passionē minus so
lito laborē patri assuescāt ⁊ p̄cipue cū ipius ĩuasionis timetur
principiū. Et ex his pꝫ ꝙ nō fm̄ vnicā regulā dietari debēt ta/
lia corᵃ semp. sed differēter ⁊ diuerso mō fm̄ diuersitatē circun
stantiaꝝ q̄ in corpe ꝯiungūtur ⁊ aliter tpe sanitatis ⁊ ad p̄uisio
nem ⁊ aliter tpe egritudinis. Sꝫ sumpta idicatiōe a mā̃ ⁊ a cā
doloris in casu nr̄o in via p̄seruātia ē cauēdū a nutrimētis mul
tiplicatiuis sanguinis ⁊ precipue aquosi ⁊ flegmatici ⁊ a car/
nibus huius generis. Et prius cauēdū ē cū instat tp̄s insultus
q̄m tūc in totū cauendū ē a carnib⁹ vsqꝫ dū sit facta minoratio
de mā̃ flobothomijs ⁊ farmacijs de q̄bus. Et tūc gradati ascē
dere possumus ad dietā sibi moderataꝫ. Et si hoc tpe nō facta
minoratiōe vl' mōdificatiōe in p̄seruādo ē necessaria talis sub
tractio a carnib⁹ ⁊ similib⁹ multo magis in ꝓximo in via curati
ua p̄cipue in principio fluētis materie imo ⁊ vsqꝫ p totū statuꝫ
doloris eius. Et dicit Aliebas 8° pratice sue ca°. 33° in cāu no
stro in sanguinea si ꝯiungat fe. morboꝝ illū dispōne acutoꝝ re
gimine. s. dādo pitisanā ordei ⁊ cū aqua granatoꝝ ⁊c. Specia
lius tn̄ descēdendo sit panis in cāu electus de furmēto: nō sa/
litus: neqꝫ in furno tostus vnius diei adminus vel duoruꝫ. Qd̄
si tostus fuerit amoueantur cū cautello ptes sice ⁊ adhuste. Et
pro ferculis valēt in vtroqꝫ cāu nr̄o milliū ⁊ panicū cocta ĩ bro
dio maxime in estate. In hyeme aūt magis vꝫ far ⁊ risum. Et
si dulcorarent̃ cū modico lactis amigdalaꝝ ⁊ modico zucharo
erit cōueniens tēpore sanitatis panata ēt lota ⁊ panis in bro/
dio carniū ꝯuenientiū in fusus etiā in tēpore sanitatis etiā cō/
ueniens. Non laudo ego brodia prouocantia in regimine sa/
nitatis multo magis tempore egtitudinis vt cōiter laudat̃ de
brodijs cicerum rub. faseoloꝝ ⁊ cauliū remisse coctoꝝ ⁊ aliorū
apitiuorum loq̄ndo de proprie ꝓuocatis q̄ sunt medicie calide
⁊ acute subtiliātie sanguinis ⁊ humorum p̄cipue: nisi forte sint
tales que cū forma spāliter mouēt ad vias vrine vt ē de cāta
ridibus ⁊ vt forte sunt spgi. Sꝫ vniuersalr̃ ēt de hijs loq̄tur q̄
caliditatē subtiliāt ⁊ liquefaciūt hūores vt bautie ciminū ane/
suꝫ brodiū senationū vel alioꝝ acutoꝝ ⁊c. q̄m in corpore pato
ad fluxū mā̃e ad mēbra determiata vt ĩ casu nostro ad pedes
⁊ aliq̄n nō ad renes. nā subtiliatis hūoribus facile a nā ꝯuer/
tunt̃ mā̃e ad mēbra debilia ⁊ ꝯsueta fluxū hūoꝝ aliunde reci/
pere. Et ꝓpter h. A. in cura doloꝝ iūcturaꝝ a cā calida ĩ cibis
laudauit cibos frigidos ⁊ stipticos aliqualr̃ vt lētes ⁊c. Et ĩ ca
lido mictus sanguis dixit ĩ cāu oꝫ euitare diueretica ꝓpterea
laborare faciūt renes debiles ⁊c. Et ego de hac mā. ꝓpter ap
parētes quosdā textus in oppoᵐ. A. spāliter ĩ cura vniuersali
doloꝝ iuncturaꝝ q̄ postq̄ꝫ ordiauit euātiua p flobothomiā vo/
mitū ⁊ p secessuꝫ dixit deide administra ꝓuocatōem ⁊c. Etiaꝫ
Rasis 9° ꝯtinent̃. ⁊ eiusdē. 9°. almansoris q̄ ēt tpe sanitat̃ ĩ
parato ad dolores podagricos a cā frigida vident̃ ꝯsētire ad
exhibitiōem eoꝝ nō dixit ad finē cā loquēs de dictis corporib⁹
a cā frigida eis quoqꝫ dū sanus ē. s. medicis vtat̃ que vti nā ꝓ
uocare ꝯsueuerūt ⁊c. Feci ꝺ hac mā̃ satis clarā dicisionē. 22ᵃ
tertij cū scriberē sup illo caplo generali quomō debeāt itelligi
dcā auctoꝝ de exhibitōe ꝓuocatiuoꝝ. ēt ĩ caplo de cautella a
doloribus iuncturaꝝ in tali cāu ad illū locuꝫ recurrere oꝫ. Et si
q̄s latius intelligere vellet ⁊ copiose magis videre poterit istā
mā̃m in scripto meo sup. 9° almansoris in caplo de paralesi in
cura ibi ample tractaui istā mā̃m in itētiōe diuersiōis mā̃e. Cō
tinuādo igit̃ in cibis de granis ꝯueniūt aliquotiēs lentes ⁊ de/
coctōes eaꝝ abiecta pria decoctōe in diebus in q̄bus non co/
medunt̃ carnes ⁊ in estate ꝓprius. ēt quolibꝫ ipse in p̄mis tē/
porib⁹ paroxismi. Et de oleribus valēt acetosa ⁊ plantago stā
tibus eisdē circōstātijs. Sꝫ in p̄uisiōe tm̄ ⁊ ĩ hyeme sumere ali
quas bletes rectificatas cū isopo ⁊ saluia ē satis ꝯueniēs. Et
ita vsus ouoꝝ elisatoꝝ tpe quo carnes nō comedunt̃ ĩ hyeme.
p̄cipue nō ē irregularis. si ēt sumant̃ sorbilia. Ubi tn̄ per tres
horas adminus aū steterint infusa in aceto fortissimo nō icon
uenit. Et si placet in viuarolo sumere ea rectificent̃ in estate cū
acetosa ⁊ in hyeme cū isopo vel saluia. De pisibus ēt in dieb⁹
in q̄bus carnes n̄ comedunt̃ valent pisces pui petrosi. vt pisca
rie. dempt̃ lampredis ⁊ aliq̄ lucij. ⁊ pisces p̄sixi dimisso pigui ĩ
trinseco. Et in estate pōt eē vsus eoꝝ ꝯueniēs cū succo aceto
se ⁊ vino granatoꝝ vel modicissimo aceti dulcorati cū passulis
decoctis ĩ eo. De carnib⁹ aūt valēt carnes ad siccū declinātes
⁊ nālit̃ ⁊ p artificiū ⁊ ĩ carnes capretoꝝ sunt int̃ carnes q̄dru/
pedum multuꝫ ꝯueniētes in estate p̄cipue. ⁊ carnes capriolo
ruꝫ ⁊ danioꝝ ⁊ hericij precipue. In hyeme aūt carnes castra
toruꝫ vnius anni ⁊ vitule triuꝫ mensium sunt laudabiles. Et de
auibus valet perdiconi in estate ⁊ perdices in hyeme. Ideꝫ
dico de fasianis. Turtures ēt sunt ĩ cāu ꝯueniētes ⁊ alie aues
cōiter mōtane marie in hyeme. Carnes ēt pulloꝝ galinaruꝫ
masculoꝝ nō coeūtiū in estate ⁊ caponū in hyeme nō discūue
niūt. Et regularit̃ assate sunt electiores alisat̃ remotis ptibus
extrīsecis tostis. Et si ad ꝯseruādū appetituꝫ ifundant̃ in vino
granatoꝝ vel succo arācij nō nimis acri cui⁹ acredo pōt rēo/
ueri cū zucharo valebit ēt fieri salsamētū ꝓ ꝯseruādo nō no/
ciuū in casu vt. ℥. Recipiātur aliq̄ amigdale depilate vt ptes
due eaꝝ. exēpligr̃ a. ℥. i. ⁊ pieaꝝ excto cortice grosso postea in
fusaꝝ in aq̄ calida ⁊ agitataꝝ vsqꝫ dū remoueat̃ cortex iterior
alb⁹ adherēs nucleo postea sufficiēter exsiccataꝝ. ℥. ß. epata
duaꝝ gallinaꝝ nō supflue cocta in decoctiōe q̄ coterant̃ simul
cū pineis amigdal' dict̃ masinādo ⁊ iponēdo aliq̄d brodij car/
niū dictaꝝ tpe hyēis vsqꝫ dū educat̃ tota subā in formā lactis
ispissati postea cū zucharo ⁊ cū spēb⁹ suis approꝓatis ꝺ q̄b⁹
ĩfra: ⁊ cū modico aceti passulati fiat saporamētū sibi gratū pl⁹
⁊ min⁹ in estate ponenᵃ de zucharo ⁊ dicto aceto ⁊ spēb⁹ fm̄
ꝙ magis placebit. Et ĩ estate vbi querat̃ acetositas maior pōt
apponi aliq̄d ꝺ succo rācij vel limonū nō nimis salitoꝝ vl' ꝺ vi
no granatoꝝ muzoꝝ ⁊ ita pōt plus ⁊ min⁹ addi de zucharo fꝫ
diuersas intētiōes. Spēs cōueniētes sunt nusmuscata macis
cardamomuꝫ gariofili exēpligr̃a. aū. ʒ. i. ß. roxaꝝ coraloꝝ rub.
coriādroꝝ p̄paratoꝝ mēte sice spodij. aū. ʒ. ß. croci. ℈. i. zucha
ri ad mediū ponderis misce pro pipata. De fructib⁹ aūt vitu/
perant̃ oēs fructus multū humidi ne generēt sanguinē aquo/
suꝫ: vt sunt pruna p̄sica bn̄ matura cerasa iteriora melonum ⁊
hmōi. Et ꝺ hoc dicit Aliebas ĩ hoc caplo ⁊ ē. 38m. pratice. Et
fruct⁹ caueat oēs ⁊ magis humidos. Et siq̄s eoꝝ vult sumere
zibebū cōteret poti⁹ cuꝫ armillis: sꝫ nō multas accipiat. Tamē
vbi fuerit vētris multa stipticitas vel vehementia desiderij ad
sil'es fructus ꝺ dictis supra ⁊ in tpe caumat̃ parcus vsus eoꝝ
nō ē incōueniēs. sꝫ oꝫ vt sumat̃ p mediā horā vel q̄si aū cibū
Fructus aūt q̄ cōcedit p̄nt in secūdis mensis marie sunt pira
⁊ coctana ⁊ aliqua poma nō multū humida dicta rezunētia in
vulgari nostro. Et si fuerint cocta sup prunis vel sub cineribus
erūt electiora. p̄sica ēt non nimis matura. imo aliqualr̃ dura in
modico

modico vsu nõ discõneniũt. In hyeme quoqȝ sumere aliquas
pineas ꝑus ĩfusas ĩ aq̃ tepida ⁊ agitatas p tp̃s ⁊ postea exic
catas nõ erit irregulare. Idẽ intelligat̃ si sumant̃ aliq̃ auella/
ne toste ita vt p tostionẽ remoueãt̃ cortices exteriores. De po
tu aũt breuiter dicat̃ ꝙ lȝ vinũ vlꝫ q̃si ab oib⁹ auctorib⁹ sit veti
tũ. Nã ꝺ eo dicit Aui. in caplõ ꝺ cautella a dolorib⁹ iũcturaꝝ.
Et deuitẽt potat̃ vinũ plurimũ ⁊ grossuȝ imo oẽ vinũ. Et ĩ cura
doloꝝ iũcturaꝝ absolute diminutionis. Et oȝ vt deuitet vinum
oio vsqȝ q° sanet̃ ex eo sanatõe ĩtegra ⁊ veniẽt sup ip̃ȝ q̃tuor
tẽpa. s. pnm augumẽtũ ⁊c. Et dicit Azarari⁹ ĩ patiẽte dolorem
iũcturaꝝ. Et ñ bibat vinũ oib⁹ dieb⁹ vite sue. Et si ñ ẽ possibile
ei relinq̃re vinũ ex nimia ei⁹ ĩclinatõe ⁊c. p tp̃s abstineat saltẽ
ab ipso vno ãno vel duob⁹ ⁊c. Et Rasis. 12. ꝯtinẽtis dixit. Vi/
di plures patiẽtes sup tales dolores relinq̃re potũ vini ⁊ sana
ti sunt ꝺ podagra oio aut admin⁹ debilitata ẽ passio in hijs. Si
miles snĩas plures ⁊ rõnes adduxi ĩ spãli q̃õne fcã p me sup.
22ª. tertij ad declarãdũ nocumẽta vini ĩ dictis passiõib⁹. Tñ
qꝛ Rasis post ṽba dicta addidit ꝯsidera tñ ne ꝺ retẽtiõe pot⁹
vini euenerit patiẽti detrimẽtũ. qm̃ sup. si euenerit detrimẽtũ ñ
oȝ vt in totũ abstineat̃ ab eo. Proinde in casu hui⁹ Illustrissi/
mi dñi marie pp etatẽ nõ ĩ totũ vitupo vsuȝ ei⁹: sȝ bñda ẽ ma/
gna pcitas ĩ eo. ⁊ sit vinũ ꝺ vuis nigris ad stipticũ aliqualꝫ de
clinãs mistũ ĩ estate cũ aq̃ extinctõis ferri vel talib⁹ ⁊ ĩ hyeme
cũ aq̃ mellꝭ plus vel min⁹ ꝺm maiorẽ vꝫ minorẽ mistionẽ ꝺȝ nãȝ
vini. Et ĩ obseruãdo ꝺbitã dietam dicebat Raꝭ ĩ libello suo de
iuncturis. Cũ adhibem⁹ circa ĩfirmũ p̃dictã ꝯsideratõeȝ. s. de
bitũ regimẽ in dieta. ⁊ ipse fuerit obediẽs nõ aggregabimur
in corpe ei⁹ supflua. s. qbus possit piodicari. i. redire podagra
⁊ marie vt si vtet̃ electuarijs siue ꝯfectõib⁹ vel sup. puluerib⁹
vel sup. alijs q̃ hẽant supflua ex alimẽto relicta in digõne. 3ª.
ꝯsumẽ. Addit marie ẽt si vsi fuerint circa loca iũcturaꝝ medi/
cinis stipticis ꝯfortãtib⁹ eas ne recipiãt. sȝ ꝙ transmissuȝ ẽ a se
repellãt. Et ꝺ eis fiet ꝺmo ĩ seq̃nti pte p̃uisiua p medicinas. Et
ista sufficiant quãtuȝ ad dietam.

¶ Veniẽdo igit̃ ad medicinalia supposita ꝯplõne paulo ante
dicta qm̃ nocẽs in cãu nr̃o vt fuit supradictũ ẽ cã sanguinea mi
sta flegmati ⁊ sanguini: debeat̃ euõ p flobothomiã ⁊ flegmati
ꝑus p medicinã vomitiuã vel secessiuã euãtio. Idcirco obꝺuã
do rectũ ordinẽ in exhibitõe istoꝝ instrõꝝ. ponem⁹ ordinẽ queȝ
obseruat. d. Aui. in curatõne gnãli iũcturaꝝ ⁊ podagre apud
ꝑncipiũ tñ cũ dixit. Et si pur mã fuerit sanguinea aut cum dñio
sanguis oportebit vt admistres flobothomiã ex pte ꝯ̃ria. Et si
fuerit cõis iuncturis corpis vt in casu nr̃o tũc ex vtrisqȝ ptibus
silꝭ tũc sup. oȝ flobothomare. addit dictũ admistra vomituȝ. Et
tãdẽ dixit. Deinde admistra solutõeȝ vẽtris sup. habita inten/
tõe p vomitũ vꝫ solutõeȝ vẽtris ad mãȝ aliã a sanguie. s. secũ
mistã. Et ita ꝺȝ ordinẽ obꝺuabit̃. Prius igit̃ erit ordinãda floª
Deinde vomit⁹ ꝯñr solutio vẽtris p approbata. Et ita ĩtellexit
dñs A. ꝺ vomitu fiẽdo cũ approbatꝭ solutiuis q ẽ aliqualꝫ la/
boriosus. ⁊ ẽt ꝺ solutõe vẽtris cũ approbatꝭ solutiuis mãȝ pec
cãtẽ ĩ toto ĩspiciẽtib⁹. qm̃ ꝺ solutiõe vẽtris lẽitia ⁊ ꝺ vomitu le
ui in corpe parato ad vomẽdũ iste ordo nõ ẽ obꝺuandus. imo
ꝑus oportebit facẽ vẽtris lenitõeȝ cũ clisteri lenitiuo q̃ȝ sit fiẽ
da floª vt ẽ clara cõis snĩa auctoꝝ ⁊ Auic. spãliter 4ª ꝑmi ca°
prio: ⁊ pria q̃rti ĩ cura febriũ putridaꝝ. Idẽ dico de vomitiuo
leui ꝯparato ad flobothomiã qꝺ vomitiuũ tale ĩ parato ad vo
mẽdũ ꝑus opandũ ẽ q̃ȝ flobothomia: lȝ vomit⁹ fortꝭ seq dȝ ad
eũ ⁊ añcedẽ dȝ ad solutõeȝ fortẽ: vt voluit series text⁹ Aui. ⁊
ꝓprie in isto cãu p̃seruatio a podagra. qm̃ vt voluit. d. A. ĩ illis
ṽbis ꝯtinuãdo admistratõeȝ vomit⁹ addit. sup. ip̃m ꝯuenire ⁊
ꝓpe qñ dolor ẽ ĩ ĩferiorib⁹. vomit⁹. n. vt ingt magis ĩ hoc iuua
tiuus ẽ ei q̃ȝ vẽtris solutio qꝛ sup. euacuãdo diuertit ab ĩferio
rib⁹ vbi vẽtris solutio cõuertit ad ĩferiora q̃ snĩa Auic. lȝ posita
sit in caplõ cure taliũ doloꝝ: tñ ⁊ ĩ via p̃seruatiua ñ exñte actu
dolore dñt ista obseruari qm̃ vt dicit Gal. ĩ libro heresũ. Que
cũqȝ. n. sanãt egritudines iaȝ fiẽtes: hec ⁊ anteq̃ȝ fiãt ꝓhibẽt
ꝯsistẽ. Et istã snĩaȝ vꝫ similẽ marie ꝺ floboª ponit idẽ Gal. in li/
bro suo ꝺ floboª spãliter ca° hoc cum dixit. Et ẽ text⁹ bñ singꝭa
ris ĩ ista mã cõis nõ tm̃ peccãte sanguie p̃seruando a dolorib⁹
iuncturaꝝ: sȝ ẽt in p̃seruãdo ab oi magno piculo qñ eo fcõ essȝ
necessaria floboª. Dixit sic. nõ. n. solũ qñ iaȝ magna fuerit egri
tudo flobothomie est tp̃s: sȝ cuȝ suspicabit̃ debẽs sup. euenire
addit. p̃uenit. n. eruditio quã ip̃e dixit docẽs nos q̃cũqȝ p̃ntib⁹
iã egritudinib⁹ recte vtiqȝ agerem⁹ meli⁹ eẽ hoc ꝺm ꝑnª earuȝ
vel debentibus incipere anticipare patiẽtes. Et ita pȝ qꝺ cum
ẽ suspitio de futuro cãu in morm ĩ quo ꝯueniet flobothomia de
bemus anticipare. Iõ qm̃ tpe veris ⁊ autumni solet h̃ poda/
grica passio euenire ad p̃uidendũ ꝯuenit vt p̃ueniam⁹ cuȝ his
de qbus dictũ ẽ. Prio igit̃ qꝛ flobothomia ẽ necessaria nõ exi
stentib⁹ aliqbus ꝓhibẽtibus eã de debilitate ⁊c. ⁊ añ flobotho
miã ẽ necessaria vẽtris lenitio ⁊ sicut ẽt supra dictũ ẽ ĩ regimie
ꝓcurare oȝ oi die semel aut bis ventris lenitionẽ. Et si nã ñ fue
rit obediẽs oȝ vt iuuet̃ cũ clisteri lenitiuo cui⁹ descriptio fiat vt
j. ℞. bletis mercurialis añ. M. i. fenugreci. M. ſ. buliant in
aqua debite quãtitatis vsqȝ ad ꝯsumptõem quarte ptis ⁊ de
ea cocta sumat̃. libr̃. i. ſ. ⁊ dissoluant̃ in ea cassiefi. ℥. i. pulueris
zuchari mellis ros. añ. ʒ. vj. cũ oleo cõi ⁊ modico salis fiat cli/
stere. Et si appuerit deduci mãs flꝭaticas cũ clisterij aliquotiẽs
a virtute põt addi ĩ decoctõe floꝝ camomille ⁊ centauree mio
ris añ. pugilũ vnũ: ⁊ addẽdo paꝝ olei de camomilla: ⁊ plus sa
lis apponẽdo. Qꝺ si educerent̃ mãe calide pt̃ addi ĩ decoctõe
maluaꝝ ⁊ ordei añ. M. i. ⁊ appõi modicuȝ de oleo violato: ⁊
minuere quãtitatẽ salis. deinde fiat flobothomia de vena basi
lica exhẽdo. v. vꝫ. vj. ℥. sanguis ĩ ṽe vsqȝ ad. vij. sȝ ĩ autũmno
aliqd miuere de illa quãtitate vsqȝ ad. ℥. v. ⁊ nõ vltra. qꝛ ṽtus
minus fortis ẽ. ⁊ minor sanguis repletio ĩ autumno quã in ṽe.
Sic ĩ hac flobothomia hẽtur magna spes in cãu nr̃o ĩ p̃seruã/
do si fiat ⁊ marie in tpe ṽis. Nã de hac dicit Alexander ĩ. c. ꝓ
prio de podagra sanguinea. si. n. de sanguine ꝯstiterit eẽ q su/
pauerit humorẽ singꝭaris flobothomia ẽ cũ nõ ꝓhibeat sup. ꝺ
his qui nõ ꝯsentiũt ad flobothomiã vt ẽ virtus debilitas ⁊c. sã
guis ẽ auferẽdus. Et addit Haliabas ex basilica. Et ꝯtinuãdo
ingt Alexãder. ex h̃ eniȝ multos fuisse liberatos aut rarius eẽ
reumatizatos. ita vt ꝑmo vere per singulos ãnos sanguinẽ au/
ferẽdo non solũ ꝓ euõne hoc faciẽtes. sȝ ꝓ custodia corporis
sup. a cãu in dictã dispõnem hoc adhibet̃. Postea aquietata
nã post flobothomiã p duos vel tres dies põt fieri euõ cũ me/
dicia respiciẽte acuitatẽ in sanguine ⁊ mistionẽ alicui⁹ flegmatꝭ
cũ eodẽ ꝑus preparando mãm cũ digestiuis. nõ tñ habilitantib⁹
⁊ ꝯmouẽtibus hũores ad fluxũ qm̃ sepe per tales sirupos sub
tiliata mã ⁊ dilatatis meatibus ex corpore neutro ⁊ pato ad
morbũ fit corpus actu egꝝ. Fiat igit̃ digestio cũ ꝯfortãtib⁹ ita
vt nullo mõ sumant̃ sirupi acetosi. sȝ fiat ꝺm modũ vt. j. ℞. mel
lis rosati sirupi rosati. añ. ℥. i. aquaꝝ endiuie solatri ⁊ absinthij
añ. ℥. i. ſ. mis. ꝯtinuent̃ q̃ttuor vel qnqȝ diebus vicissȝ. Postea
laudo exhiberi medicinã ad intentiõem dictã remotiuã serosi/
tatis sanguinee ⁊ flegmatis subtilis fiat vt. j. ℞. mirabo. citri.
kebuloꝝ añ. ʒ. ij. reubarbari. ʒ. i. infundant̃ in aqua decoctiõis
prunoꝝ tamarindoꝝ sebesten. ⁊ capilue. ꝙ sufficit p. xij. horas
adminus. postea fcã expssiõe ⁊ fricatura collature addat̃ cas/
sie nouiter excte. ℥. ſ. mãne. ℥. i. electuarij de succo rosa. ʒ. i. dia
fe. ʒ. ſ. misce ⁊ fiat potio. Et exhibeat̃ ꝺm formã aliaꝝ medici/
naꝝ tardãdo cibũ per. vij. horas. postea sumẽdo aliqd de laua
tiuo vt de brodio cũ modico zuchari albi. Et sequẽti die sumat
ꝯfectionẽ vt. j. ℞. zuchari rosa. ʒ. ij. diabuglosa. ʒ. i. spẽꝝ ꝯfec
tionũ de gẽmis. ℈. i. mis. Et si nõ plȝ ĩ forma potionis põt exhi
beri in forma pillulaꝝ fiat vt. j. ℞. mirabolanoꝝ citrinoꝝ. ʒ. ij.
reubarbari electi. ʒ. ſ. aloes loti. ʒ. i. scamõee cocte ĩ pomo. ʒ.
ſ. ros. ru. masticis añ. ℈. ij. cũ succo ros. fiãt pillule dosis ẽ a. ʒ.
i. vsqȝ ad. ij. ⁊ exhibeant̃ ꝺm formaȝ vt supra. Et h̃ bñ notet̃ ꝙ
cũ sunt exhibẽde medicie ad p̃uisiõem vt in hac intentiõe ma
xime ꝯuenit ⁊ quasi fit necessariũ vt apponant̃ ad crura quasi
ad mediũ versus pedes aliqua ꝯfortãtia stipticãtia ⁊ ꝓhiben
tia motũ mãe ad pedes. ꝓprie cũ stat timor de dolore pedum
intelligat̃: ⁊ de alijs iũcturis si timeat de dolorib⁹ eaꝝ vt supra
eas iũcturas apponant̃ vt exempligr̃a si tiet̃ dolor ĩ manibus
apponant̃ dicta ꝯfortãtia supra iũcturã manuũ in die solutio
nis medicie qm̃ ipsis debilitatꝭ vel ex generatõe vel p p̃ceden
tes dolores ꝯmotis mãebus p medicinã solutiuã facile fluerẽt
mãe ad pedes ⁊ ex sano fieret egꝝ corp⁹ vt ẽt dicebat̃ de siru
pis. Ideo laudo fieri decoctionẽ absinthij rosaꝝ ⁊ gallaꝝ eq̃/
liter in vino nigro: ⁊ postea infundat̃ petia duplicata ĩ dicta de
coctõe postea supliget̃ tepida ad crura vꝫ supra alꝭs iũcturas
correspõdẽtes. ⁊ h̃ fiat ter vel quater in die qñ sumit̃ medicia
incipiẽdo añq̃ȝ sumat̃ medicia. postea singulis trib⁹ vel quat/
tuor horis fiat epithima vt dictũ ẽ. nã per hãc p̃seruat̃ a nocu
mẽto dicto. Et si dicat̃ obiciẽdo per tale ꝓhibitiuũ fluxuũ mãe
ruȝ deorsuȝ fit ẽt ꝓhibitio eductiõis mãeꝝ de pedibus vel de
alijs iũcturis ita qꝺ virtus medicie nõ sic attingeret ad mẽbra
debilia neqȝ mãe possunt a dictis mẽbris trahi ad itestina vt tã

dez expellant. Dico ꝯcedēdo q̄d dr̄. ꝛ hoc ē intētōis medicie
in isto ꝓposito vt virt⁹ medicine nō ptingat ad pedes ne ab eis
dē pedib⁹ fiat solutio: q̄m in cāu nr̄o nō stat actu doloꝛ neqꝫ mā
ledēs in pedib⁹: q̄m vbi eēt mā ledēs iā nō eēt intētio ad p̄ser/
uatōez sꝫ ad curatōez. Ideo i talib⁹ dolorib⁹ q̄ fiūt p viam de
fluxus cū pedes dicūt eē sani. i. n̄ actu dolētes medicie q̄ dāt
ad p̄uisionē solutiue n̄ dn̄t hr̄e v̄tutē attrahēdi a iūcturis neqꝫ
a pedib⁹ q̄m exn̄tib⁹ dictꝭ mēbris sanis nec i eis peccante mā si
exhibeāt medicie eductiue ab illis mēbris educūt ab eis hūi
ditates nāles ꝛ mēbris ꝯueniētes ꝛ sic mēbra illa d̄bilitant ꝛ
fiūt patiora ad recipienᵈ nocumēta. Et pp h̄ n̄ apposui i ꝯpōe
solutiuoꝝ p̄dictoꝝ aliquas medicinas a ꝓprietate ꝛ singulr̄ re
spiciētes dicta mēbra iūcturaꝝ: vt genera fortia gūi ꝛ hermo
dactili vel aliquod huiusmōi. Et ex hoc pꝫ maximus erroꝛ cōi
ter practicātiū qui in p̄seruādo a dolorib⁹ iūcturaꝝ ordināt pil
lulas de hermodactilis indifferēter q̄d nō ē regulare in p̄seruā
do a doloribus iūcturaꝝ factis p viā defluxus vt in cāu nr̄o. sꝫ
in doloribus q̄ fiūt p viā paulatine ꝯgestiōis anteq̄ꝫ fiat vehe
mēs doloꝛ ꝛ incipiūt aliqualr̄ agrauari in incessu in p̄seruando
a vehemētiori dolore q̄ n̄ ē vera p̄seruatio simpliciter sꝫ curaᵒ
ei⁹ cuius aliqd factū ē sꝫ nō intēsuꝫ ꝛ aliqd ē futurū fieri ꝛ tūc
ad mām iā agregatā in p̄seruādo vt nō multiplicent materie ta
les ꝛ dolores iūcturaꝝ. tūc medicine tales respiciētes dolores
tales sunt cōueniētes. his q̄ fiūt per viā defluxus nequaq̄ꝫ ꝛ
hoc ē singulariter notādū. Ante tn̄ quā exhibeātur medicie so
lutiue de q̄bus dictū ē vbi cōiūgeret repletio nauseatiua stāte
inclinatōe ad vomēdū cōuenit vt ꝓuocet vomitus cuꝫ leuib⁹:
vt imponēdo digitū intra guttur: aut pēnā intinctā in oleo: vl̄ fi
at decoctio modici se. aneti. ꝛ de ea tepida sumant. vj. vel. vij.
ʒ. ꝛ imponat. ℥. i. oximellis: ꝛ totū tepidū sumat. Et ita incedē
do p camerā p duas tertias hore semp cū intētiōe vomendi tā
dem coadiuuet nā imponēdo digitū in os ꝛ deponendo caput
emittat vomitiuū cū mā habilitata ad vomitū. Et tales facles
mōi vomēdi si fiant bis vel ter in mēse nō seruato p̄ciso nume/
ro dierū multū iuuant in p̄seruādo. Si ēt singulr̄ mēsibus sume/
rēt tres pillule. ʒ. vnius d̄ supra ordinatꝭ sil̄r nō obseruādo or/
dinē p̄cisuꝫ in numero dieꝝ in casu spero multum ꝓficient.

¶ Succedit mō in hac intētōe ꝯfortari mēbra ne recipiāt ꝛ h̄
p interius ꝛ p exterius. ¶ Per iteri⁹ q̄dē vꝫ in hyeme si suma
tur bis in ebdomoda ꝯfectio ad q̄ztitatē coclearis vt. j. ℞. me
tridati. ʒ. ij. zuchari roxati. ℥. i. misc̄. Et in tpe estatis sumat d̄ cō
fectione vt. j. ℞. zuchari rosa. ʒ. ij. dyabuglosati. ℥. i. spēꝝ pliri
sarcoticon. ʒ. ij. oīa cū sirupo rosato misceātur ꝛ oī tpe valebit
Si in mane sumat colear vnū de cōfectiōe vt ifra. ℞. ossiū hu
manoꝝ de extremitatib⁹ iuncturaꝝ pedū lotoꝝ in vino nigro ꝛ
ericcatoꝝ ꝛ pulverizatoꝝ. ℥. i. yue aromatice. ℥. ß. ligricie rase
ꝛ zuchari al. an̄. ʒ. ß. misc̄. ꝛ fiat puluis ꝛ exhibeat i hyeme cū
aqua mellis ꝛ in estate cū aqua zuchari vl̄ aq̄s endiuie ꝛ ace
tose. Exterius aūt fiāt lenes lotiōes ad pedes cū decoctiōe vt
infra. ꝛ hoc in tpe optime incolumitatis pedū q̄d. ℞. absinthij
yue rosaꝝ ꝛ gallaꝝ. M. i. salis. ʒ. ij. bulliant in vino vermilio ꝛ
aqua ferrata equaliter ad cōsumptionē medietatis. Et ex eis
fiat leuis lotio pedib⁹ bis i mēse. ad minus. Et si fiat post assum
ptionē pillulaꝝ iterponendo vnā diē erit adhuc salubrius. In
hac ēt itētōe pro vltimo remedio i cāu fluētis māe vt i cāu nr̄o
laudāt moderni fieri cauteriū potētiale i mēbro vt in cruribus
supra pedes ifra genu p quattuoꝛ digitos adminus ne attiga
tur ad extremitateꝫ musculi fuiētis motui genu vt euitet doloꝛ
q̄ztū possibile ē. Et fit accipiēdo vnā pillulā satis grossaꝫ factā
d̄ massa vt isra. ℞. calcis viue tātā q̄ztitatē q̄ sufficiat cū saluia
ad faciēdū formā: q̄d si misceat cū sapone molli fiat substātia
cōpacta: nā ex eo fit cauteriū potētiale siue ruptoriū modicissi
mi doloris si ponat illa' pillula grossa in pte siluestri cruris siue
cruriū ꝛ supliget fortiter adherēdo q̄m ifra tres vel q̄ttuoꝛ ho
ras fiet exscara satꝭ grossa. q̄ postea amoueat apponeñ butiꝝ
in loco singula die renouādo vsqꝫ dū sit remota. Deinde ꝯfert
tenere orifiᵃ apta cōtinuo tenēdo itra orificia vnā pillulā equa
lem supradictis factaꝫ ex cera ꝛ singula die renouādo q̄m per
hūc modū euacuat materia si agreget in toto: ēt p̄seruat a flu
xu ad pedes. Et i hoc ego vidi multiplices experiētias ꝛ iuua
mēta notabilia in p̄seruādo: nō tn̄ a dolore podagrico: sꝫ ēt in
doloribus aliaꝝ iūcturaꝝ vt ego anotaui clare. 22ᵃ. tertij in caᵒ
d̄ cauterijs ꝛ i dcis dolorib⁹ a cā frigida. nā d̄bēt appōi i diuer
sis sitib⁹ fꝫ diuersitatē locoꝝ dolētiū q̄m ad diuertēdū p̄ncipalr̄
iuuāt. Proide credo magis valerēt i cāu nr̄o si ponēt ruptoriū

i medio coxe pp maiorē diuersiōez. Et si ꝯtingat vt indurent la
tera vlceris ꝛ obstrahent ita vt nō possit educi mā per illuꝫ lo
cū tūc ꝯuenit vt loco pillule ceree ponat aliq̄d aspeꝝ vt cicer
angulare cāns aliqualē dolorez ad ꝓhibenduꝫ ꝯsolidationez
qꝛ sepe talia vlcera facile ꝯsolidant nisi taliter occurrat. hoc tn̄
vtiqꝫ magis approbat itētōi ad diuersiōez q̄ꝫ ad ꝯfortatōez.

¶ Qua sic expedita succedit 3ᵃ p̄ncipalis intentio. s. curatiua
cū succederet actu doloꝛ podagricus siue ciragricus. s. doloꝛ i
manibus. Et hac intentōe oꝫ ꝯmemorare ea que dicta sunt su
pra in dieta. s. q̄d fluēte mā in p̄ncipio doloris in ista cā calida
opꝫ vti tenui multū dieta: imo q̄d eius dieta sit q̄si dieta febriuꝫ
acutaꝝ maxie si ꝯiungat febris: sꝫ quōcūqꝫ sit. sit dieta multū
tenuis dimissis multiplicatiuis sanguis ꝛ calefaciētib⁹ quibus
cūqꝫ. Quibus suppositis in p̄ncipio occursus itendendū est ad
ꝓhibitiōem māe fluētis ꝛ que iā recipit i mēbro: ꝓhibendo ne
amplius fluat que fluxura eēt si possibile ē: ꝛ hoc ꝯplet cū di/
uertētibus p̄ncipalr̄ ad oppoᵐ. ꝛ cū strigētibus meat⁹ p quos
fluit. Alia intētio ē repellere ex loco mām fluxā ꝓ pte: ꝛ tandē
ad resolutōem de eodē loco patiēte. Et in temporibus medijs
ꝛ in augmēto ꝛ statu oꝫ vti medicis ꝯpositis ex illis que repcu
tiūt ꝛ resoluūt diuerso mō fm cañ. cōes colectos q̄rta p̄mi ꝛ
tertia q̄rti de apostematib⁹: vt ꝙ in augmēto debēt vincere re/
pellentia sup. resolutiua plus. ꝛ plus quāto augmētū pl⁹ distat
a p̄ncipio. in statu vero debēt equari. ꝛ quāto plus ꝓcedit stat⁹
v̄sus declinatiōem tāto plus ꝓcedat addiᵒ i resolutiōe. Et ita
oꝫ variari grad⁹ istaꝝ mediciaꝝ fm ꝓcessuꝫ diuersoꝝ tpoꝝ. Et
ēt i repellētibus oꝫ eē diuersitas fm diuersitateꝫ māe. q̄m in cā
magis ignea vt in colerica magis sicca quā sanguinea repellē
tia debēt eē friora intensiue ꝛ in stipticitate ꝛ i siccitate remissio
ra vbi in sanguinea pn̄t eē repellētia ꝯueniētia minus frigida
ꝛ sicciora ꝛ magis stiptica pp mām eē hūidiorē vt in casu nr̄o.
Quia tn̄ in p̄ncipio imo plus i augmēto aliquotiēs stat tāta do
loris infestatio in cā calida. ꝙ fit tioꝛ de p̄ditiōe egri nisi doloꝛ
minuat. ꝛ maxie cū sit doloꝛ iūcturalis in manibus quo cāu vt
videbit nō erit excusatio vt dicebat. A. cū fiunt dolores ꝛ non
tollerant tribuant sedatia doloris ꝛ aliquotiēs cū stupefacti/
uis: correctis tn̄. ꝛ ita ꝯsequēter vltio cū fit resolutio necessaria
q̄m aliquotiēs dubitat de petrificatōe materieꝝ in iūcturis ēt
vltio ad hoc p̄spiciēdū. Procedendo ēt fm has intentiōes in
pricipio cū occurrit infirmo si venter nō fuerit mollis iuuet cuꝫ
clisteri de quo supra dictū ē. qꝛ hec lenitio semp ē necessaria vt
fuit dictū. deinde in cāu nr̄o apparentibus signis sanguis ꝛ do
minantib⁹ fiat flobothomia. Nā d̄ hac dicebat Rasis in diui
sionib⁹. Et nō oꝫ vt dimittat flobothomia in hac egritudine. sꝫ
oꝫ vt fiat flobothomia cū incipit apostema ꝛ doloꝛ ꝛ pulsatio
cū caliditate in iūcturis p̄cipue si ē apostema magne quātitatꝭ
ꝛ rubei coloris. Et h̄ ē vniuersalr̄ cōis doctrina. Illustriuꝫ auc
toꝝ educēdo circiter. ℥. v. vel. vj. sang. Sꝫ de qua vena fieri de
beat ꝯueniunt oēs ꝙ exempligr̄a i pede dextro fiat de basilica
brachij dextri ꝛ cetera. Sed si fuerit in manibus in cāu nostro
nō stāte multa plectoria oꝫ ēt fieri in basilica partis opposite
vt si fuerit in dextra manu fiat de basilica sinistri lateris ꝛ econ/
tra si fuerit in sinistra fiat de basilica dextri. Veꝝ stante multa
plectoria oꝫ ēt si eēnt in manu dextra fieri flobothomiā de sa/
phena pedis sani ꝛ nō d̄ basilica. Et q̄m in excellētia hui⁹ Il
lustrissimi dn̄i nō stat plectoria seruet regula cōis quaꝫ posuit
Rasis loco paulo an̄ allegato. Et dixit in cāu isto. Et cura ei⁹
ē flobothomare si ē in manu sinistra ex manu dextra. i. ex bra/
chio dextro. Et si in manu dextra ex manu sinistra. i. brachio si
nistro. Et si ex pede dextro tūc fiat i manu dextra. i. brachio dex
tro. Et si i pede sinistro fiat in mān sinistra. i. in brachio sinistro.
Qua facta fl̄oia diuersiua sil̄iter ꝛ euacuatiua fiat repcussio vl̄
ꝓhibeat h⁹ ne materia, trāseat ad mēbra talia dolētia cū infri/
gidantibus stipticis in casu nostro positis: ꝛ supra talia mēbra
lesa que debēt eē simpliciter stiptica cū frigiditate ad ingrossā
duꝫ materiā ꝛ stringendū meatus ne mā fluat p ea. Unde stan
te dolore in pede dextro exempligr̄a pōt fieri epithima supra
locū doloris in crure infundēdo pecias duplicatas i decoctōe
facta vt. j. ℞. aquaꝝ rosaꝝ plātaginis an̄. ℥. iij. aque extinctōis
ferri. ℥. vj. bulliāt in eis gallaꝝ ꝛ sandaloꝝ alboꝝ ꝛ rub. an̄. ℥.
ij. sumac. ʒ. i. postea infundant petie in dicta decoctiōe: ꝛ ap/
ponat loco dicto vel possent infundi petie in aqua rosata ꝛ plā
taginis ꝛ solatri cū modico aque absinthij ꝛ aceti. Vel posset
fieri emplastrū incorporādo farinā lentiū vel or. cū sandalis al
bis ꝛ accacia ꝛ cū oleo rosato ꝛ mirtiloꝝ q̄d sufficit ad formā
emplastri

emplastri:semp apponēdo paꝝ aceti:tandē supra locū iaz lesum apponaꝛ ēt medicina q prius vocaꝛ repcussiua in q̄ tñ ñ tāta sit stipticitas sicut in pria imo sit aliqualis lenitio pp mitigationē doloris. Et i hoc singulariter vz mucilago psilij facta cuz aceto p hūc modū liga semē psilij in pecia linea ⁊ in aceto fac bulire:dinde fac expssionē mucilaginis ⁊ loco dolēti suppone. Et sepe oz reiterari nā hoc ē singulare mittigās dolorē ⁊ repcutiēs:de quo dicebat. Serapio q̄zuis stipticitatē faciat acetū aut fex eius tñ qñ pmisceꝛ cuz psilio fit ex vtrisq3 medicamen magni iuuamēti:⁊ ponit rōez qm̄ acetū pp vehemētiā sue virtutis ⁊ subtilitatꝭ nō ꝓhibita penetratiōe vsq3 in ꝓfundū mēbri sup ipam mucilaginē imo sup. iuuat. ⁊ psiliū pp viscositatez suā ꝓhibz acetū a mordicatōe. Ualet ēt in hoc tpe pulpa cassie nouiꝛ extracte si dissoluaꝛ cū modico aq̄ solatri:⁊ in ꝓcessu sola subtilieꝛ supra locū doloris. Fit ēt emplastrū subtile cū farina or. ⁊ sumac dissolutꝭ cū decoctiōe folioꝝ vitis recētiū icorporādo ēt de dictꝭ folijs cū modico olei ros. Facit ēt ad hº si infundaꝛ micha panis abscisis exteriorib⁹ in duab⁹ ptib⁹ lactis recētis maxie capraꝝ ⁊ vna pte olei rosati vel citonioꝝ ⁊ postea fcā expssione leui extēdaꝛ panis ad formā emplastri super loco. Et ꝓ linimēto alio vz si sumaꝛ de rasura corticū cucurbite ⁊ misceanꝛ cū sieꝛ memite ponēdo octauā ptez de sieꝛ ⁊ extēdaꝛ sup locū. Imo dicit. Rasis 12º. ꝯtinētis. Si in articulis fieret apostema calidū cū rubedie vehemēti si cortices cucurbite recētꝭ ponanꝛ sup id mittigabūt ipm mirrbiliꝛ. Addit ēt hoc facit faria fabaꝝ mista cū aliquo succo frigido vt sup. essz succus endiuie ⁊ solatri vł sempuiue bulitoꝝ. Et dicebat. A. Et de exptis ē succ⁹ cane hūide.i.recētis ⁊ terree cū.n.ex eo fiat linimētū vt dixit sedaꝛ dolor statiz sup. q necessari⁹ ē vt minoreꝛ qm̄ vt dicit Alexāder in cā calida ꝓcedere debes regulariter sup infrigidatiōez loci. qm̄ si dimittis ipz ita calidū ⁊ sup. dolorosuz attrahet sup. habūdāter de mā ad locuz. Et ita ordinat ipse ad mittigatiōez doloris oleuz rosatū pcussuz cū albumine oui aut cū lacte. Sz de his medicis frigidis ponit Rasis. vnū can. prio q trāsmutatio oz fieri d vno medicamie ad aliud nec oz fieri frequēs cura de vno medicamie p̄cipue si patiēs ñ aleuiaꝛ inde. qm̄ pluries vnū medicamē cōfert vni mēbro ⁊ non confert alteri mēbro in quo fuerit dcā paº. Addit ⁊ qd magis mirꝝ est. Et quoniā medicamē ꝯfert vni mēbro pluries deinde nocebit ei postmodū inferēdo ei aposteāx:ponit aliud documētum in medicinis frigidis maxime q fiat frequens permutatio in eis neq3 ꝑsistāt multo tpe supra mēbrū dolorosuz iūcturale sup. ne iprimaꝛ nocumētū i talia mēbra nāliter frigida. Et si h ē verꝝ vniuersaliter i medicinis frigidis multomagis i stupefactiōe que aliquotiēs necessaria est qñ medicine frigide q̄ dicte sunt nō sufficiāt. Et de hoc dicit. Aui. Et nō administres stupefaciētia nisi apud necessitatē ⁊ mēsurā.i. ꝑmitte vt lr̄a exterior qd sedat malitiā sumā doloris sup. de medicamine nō stupefaciēte ⁊ aude i eo cū audacia ⁊ temeritate plus. Postea continuādo iuuamēta stupefactōis dixit. Et multotiēs ꝯfert stupefactio sup. ñ tñ minuēdo sensuz mēbri. imo inquātū igrossat mām ꝓcedētē sup. ad mēbrū quare retineꝛ. Posuit ꝯsequēter cañ. qui dict⁹ ē de ꝑmutatione medicinaꝝ. Et de ꝯueniētib⁹ ad hoc singulariter ē sumaꝛ medula pāis semulagenij. ⁊ terraꝛ cū lacte vacino ⁊ addaꝛ opij.ʒ.i.ʃ.croci.ʒ.i. ⁊ totuz leniaꝛ in forma emplastri. Uz ēt singulariter stāte dolore ꝑusq̄z veniamus ad istud forte vt exhibeātur stupefactiua magis leuia:de quibus sunt succ⁹ lactuce ⁊ lac papaueris ⁊ inspissenꝛ cū sieꝛ memite ⁊ ex eo fiat linimētū. Ad hoc ēt vz emplastrū dictū de medula pāis infusi i lacte vacino cū vitello oui. Pulpa ēt cassie fist. nouiter extracta ⁊ dissoluta cū aqua solatri i casu multuz iuuat vt dictū ē. Et in ꝓcessu veniēdo ꝟsus statū addaꝛ aliqd mellis cū dicta cassia. Et in statu doloris equētur mel ⁊ cassia. Ualet ēt singulariter emplastrū. A. de fenugreco vt sumaꝛ fenigrecū mundū ⁊ ꝓiciaꝛ in vase ⁊ desup ponaꝛ aceti ⁊ aque q̄ztum sufficit ⁊ coquaꝛ super prunas vsq3 dū dissoluiꝛ i decoctiōe deinde ꝓiciaꝛ desup melis tm̄ q̄ztū est de fenugreco ⁊ buliant simul vsq3 quo bñ icorporētur semp bñ agitādo ⁊ i forma emplastri supponaꝛ. nā ē singulaꝛ mitigatiuū doloris ⁊ ꝓhibitiuuz induratōis. Et quando fieret timor d induratione materie tunc sumaꝛ d mucilagine fenugreci cum medula cruris vituli ⁊ cum modico olei rosati vel camomelini fiat linimentum apponendo aliquid de floribus rosarum vel camomille fm indigentiaz.

¶ Quibus expeditis localibus sunt ordinanda aliqua alia eductiua de mā mista sanguini iam fluxa. ⁊ in h magis laudo medicias secessiuas q̄z vomitiuas. qm̄ ꝯuertūt ad mēbra materias malas de quoꝝ nocumēto ē mior tior in secessiuo quaz in vomitiuo. Sz in his semp oz apponi aliquas medicinas de ꝓprietate quaꝝ ē vt cū hoc q soluūt mām in casu nostro flegmaticā faciūt ēt stipticitatē ⁊ ꝯfortatōem ꝓhibētē fluxuz māerum ad iūcturas. Et huius iuuamēti sunt hermodaculi de quibus dixit. A. Et in hermodactilis qdē crediꝛ eē plurimū iuuamēti ꝓpterea qd ipsi soluūt statiz hūorem frigidū. Addit ⁊ in ipis ē res alia qm̄ faciūt succedeꝛ solutōi stipticitatē ⁊ ꝯfortāt ⁊c. Ideo in talibus medicinis cū intendimus euare a iūcturis oz semp aliqd simile exhiberi. Et pro inde errāt qui exhibent i talibus doloribus cassiā solā vel aliud lenitiuū tm̄ qm̄ sepe cōmouēdo hūores ⁊ relaxādo iūcturas siñ eaꝝ ꝯfortatōe sūt cā q fluāt māe ad iūcturas ⁊ fiūt cā maioris nocumēti. Et d medicinis solutiuis laudo exhiberi medicias i forma pillulata:vt lōgiori sua mora in euando educāt mās a longings ⁊ a iūcturis melius quā faciāt medicine in forma potabili exhibite. Pillule qbus vtēdū eēt in cāu huius. Illu.d. debēt eē rectificate cū frigidis ad ꝓhibenduz inflamationē totius ⁊ calefactionez renū ⁊ ad ꝓhibenduz acuitatez vrine in quibus tamē sit vis solutiua a iuncturis. Laudo igiꝛ pillulas vt infra. ℞. rosarum rub. violaꝝ macis spice. añ. ℈.ij.ʃ. sandaloꝝ alboꝝ rubeoꝝ citrinoꝝ. añ. ℈.ʃ. hermodactiloꝝ.ʒ.i. diagredij.℈.i. mirabolanoruz citrinoꝝ.℈.ʃ. reubarbari.g̃.xv. aloes.ʒ.v. cū succo rosa. fiat magdaleon ⁊ sumanꝛ.ʒ.i. vsq3 ad.℈.iiij. ꝓ vice. Et si nō sufficiāt ad tres assellatiōes sumaꝛ de eis maior dosis. Et sumaꝛ more aliaꝝ mediciaꝝ solutiuaꝝ obseruādo regimē ꝯsuetum in receptiōe lauatiui post.vj.horas ⁊ stando in domo p vnā diē. Et sequēti die sumaꝛ sirupus vt.j. ℞. sirupi rosati.℥.i.ʃ. aq̄ruz absinthij plantaginis ⁊ buglose añ.℥.i.ʃ. misſ. Iste pillule iuuabunt in vtraq3 dispōne euando mām colericā ⁊ flegmaticam. Etiā nō existēte dolore laudo post factā p̄paratiōem in mā in p̄seruādo a doloribus ⁊ de nocumēto mēbroꝝ vrinaliuz ⁊ in tpe veris ⁊ autūmni facta flobothomia d vena basilica leui.v. vł vj.ʒ. Post quattuor vel qnq3 dies fiat euō cū pillulis in qbus nō intrant alique medicie eductiue a iūcturis cum qbus tñ sit virtus ꝯfortatiua ⁊ ꝓhibitiua māeꝝ ne fluāt ad iūcturas. Cōpositio fit vt.j. ℞. mirabolanoꝝ citrinoꝝ ⁊ kebuloruz añ.ʒ.i.ʃ. reubarbari.ʒ.i. aloes.ʒ.ʃ. ros. rubeaꝝ violaꝝ spice. añ.℈.ij. sādaloꝝ alboruz ⁊ rubeoꝝ añ.℈.i. diagredij.℈.ʃ. cū succo rosaꝝ fiat magdaleon. ⁊ sufficiat ad duas doses. De quātitate tñ solutiuoꝝ me remitto ad p̄stantissimos phisicos sue dñatiōis qm̄ in his oz ꝯsuetudini nature multū iherere. Laudo postremo ꝓpter scdam dispōnem vt in estate semel in ebdomoda sumaꝛ.℥.vj. aque lactis caprini in qua sit extinctū ferrū bis vel ter cū modico zuchari in mane. Cōsequenter laudo vt bis in ebdomoda fiat iunctio ad renes cū vnctiōe vt.j. ℞. olei rosati loti i aqua acetose.℥.ʃ. olei violati.℥.ʃ. sandaloꝝ citrinoꝝ.ʒ.ʃ. camphore.g̃.ij. cū cera alba fiat vngm̄ cū modico aceti ꝓ vnctione renū. Et añq̄z fiat ħa inūctio fiat ꝑus abstersio d pria iunctiōe in loco vncto cū petia infusa in modico vini ⁊ aqua ordei. ⁊ postea succedat iunctio vt supra. ¶ Laudo quoq3 si ꝯtingat ardor vł pūctio i exitu vrine infundaꝛ mēbꝝ in lacte caprino calido ⁊ teneaꝛ p quartū hore bis vel ter lac tepiduz renouando. Ualebit ēt ad h si fiat iunctio itra anū ⁊ testiculos eūdo dormitū cū vnguēto vt.j. ℞. olei violati olei amigdalaꝝ dulciū añ.℥.ʃ. mucilagis dragāti ⁊ gumi arabici añ.ʒ.iij. cum modicissimo croci ⁊ cera alba fiat vnguētū molle dimittēdo fortiora. q2 credo nō expedire. Nā cuz his p̄seruabiꝛ sua excellētia si de⁹ voluerit a deteriori dispositōe p̄cipue cū bona obseruantia diete supradicte. Et his sum ꝯtentus.

¶ De artetica passione cū imobilitate anchaꝝ. Cōsiliū. 61.

Casus spectabilis mercatoris sauonensis domini Baptiste ē generaliter passio articuloloꝝ que arthetica noiari pōt. qm̄ ad diuersos articulos sepe cōicata ē vt ad iūcturas dorsi descēdēdo vsq3 ad caudam ⁊ ad alias manifestiores iuncturas genuū ⁊ reliquas plures. sz ꝑncipalissime dispositio sua ē dicenda siatica. qm̄ ab eo nunq̄z absoluitur ⁊ fuit sibi cronica dispositio. iā tribus annis elapsis. Et lz a ꝑncipio mā hoꝝ nocumētoꝝ vt ex euidētijs ab eo habitis fuerit mā silis in dictis iuncturis ledens vt flegma subtiliatū ex colera que vt ex sn̄ia auctoꝝ vt pluri^m ē cā doloꝝ iuncturaꝝ. Naz dicit Aui. 22ª. tertij. Qd inter cās māles ꝑmū

sit a colera ꝛ flegmate simul deinde a crudo.i.a flegmate pu/
ro ꝛc̄.Et idē voluit Rasis libro suo de iūcturis.q̄ qn̄ ꝯponū/
tur hūores ad generādū tales dolores adiūgit̄ ꝓ maiori pte
colera cū flegmate.Et adducit rōnē hui⁹ dicti.Qm̄ dieta pluri
moꝝ hoīuꝫ ē grossa pp quā hūores grossi augētur q̄ ad iūctu/
ras discurrē nō pn̄t nisi subtilient̄.s.p colerā.Et ita ꝓpe ꝯtigit
huic nr̄o patiēti q multis ānis p maria nauigauit cū malitia re
giminis vt fieri solet.ipso tn̄ radicalr̄ ꝯplexione hn̄te colericaꝫ
ꝛ ita ꝯueniēter fieri potuit mixtio dicti hūoris q̄ fuit cā doloris
diuersaꝝ iuncturaꝝ.Vn̄ pp ei⁹ subtilitateꝫ nō fuit multo tpe re
tēta in iunctnris ꝛ alterata a mō sue substātie.sꝫ pmanēs i sua
temeritate facile cū medicinis resoluētib⁹ ꝛ exiccātib⁹ remoue
bant̄ dicti dolores remota cā.Et ita ēt nouissime ꝯtingit in eo d̄
mā fluēte vel fluxa ad diuersas nō latas vacuitates iūcturaꝝ
vt spondiliū versus caudā q dolores cū applicatōe remedio/
rū facile curant̄ pp māꝫ eē subtilē ꝛ nō multū ꝓfundatā.Veꝝ
qꝛ ēt d̄ dicta mā erat fluxū plurimū ad anchā ꝛ vacuitatē scie
q̄ ē ꝯcauitas nōbil̄ ꝛ manifesta ꝛ cū mali^a regimis curatiui de
applicatōe calefaciētiū fortiuꝫ circa dictas iūcturas ꝛ ex ap/
plicatōe emplastroꝝ ꝛ vnguētoꝝ fortiū calefaciētiū ꝛ exiccan
tiū simul cū receptōne balnei mineralis sulphurei ꝛ aluminosi
imo vt narrat ēt cū introitu in furno ꝛ lōga mora i eodē nūq̄ꝫ
apponēdo humectatiua vl̄ mollificatiua neqꝫ incisiua circa di
ctas iuncturas deducta ē dicta mā q̄ p̄mum erat subtilis ad in
grossatōeꝫ ꝛ spissitudinē resoluto subtili aqueo remanēte gros
so cinericio.ꝛ ita ex mā satis subtili flegmatica p̄ncipalr̄ fcā ē
mā alteri⁹ denomiatōis melācolica terrestris.Et ꝓinde reple d̄
dictis vacuitatib⁹ siue ab eadē mā terrea facte sunt dicte iūctu
re simplr̄ imotiue.imo ēt imobiles.qꝛ neqꝫ a manu cirugici cō
tractātis dictas iuncturas potuerūt vllo mō situaliter moueri.
Et ꝓinde nō ē fiēda admiratio si ēt cū d̄bit̄ ingeniјs curatiuis
ꝛ iterius ꝛ exterius in cāu applicat̄ nō vsqꝫ hodie potuit ma
nifestari euidēs iuuamētū circa motum dictaꝝ iūcturaꝝ qd̄ tn̄
manifestatū ē i reliqs iūcturis strictiorib⁹.Et hic ē vnus d̄ ma
lis modis terminatōis doloꝝ iūcturaꝝ d̄ qb⁹ deterior plerūqꝫ
ē dolor sciaticus ꝛ pp sitū.Nā ad sciaꝫ merito situs fluūt māe
ꝛ pp ꝯcauitatē magnā ipsius respectu aliaꝝ vn̄ plurima mā in
ipsa recipit̄ ꝛ a d̄bilitate digestiue ꝛ resolutiue illoꝝ membroꝝ
assuosoꝝ frigidoꝝ p nām ꝛ d̄biliū n̄ resoluit̄ dicta mā imo āpli⁹
ab eadē mā dicta mēbra d̄bilitant̄ i ꝯplexionē.Et ꝓinde dice/
bat Aui.Quāto plus prolongat̄ spaciuꝫ eius addit̄ eius de/
scensio.i.nocumentuꝫ vsqꝫ ad deorsum magis protendit̄ ita q̄
qn̄qꝫ ꝓtendūt dolores vsqꝫ ad digitū ꝛ ex eo pes ꝛ coxa do/
lent ꝛ fit difficilis ei icuruatio ꝛ equatio erectōis vt in cāu nr̄o.
Itaqꝫ lꝫ dixerit Alexāder i p̄n° capituli d̄ podagra ꝛ sup.alio
rum doloꝝ iūcturaꝝ existimo qꝛ pp varietatē natiuitatis cause
earū neqꝫ cognoscere oīo neqꝫ curari pōt pfecte.Ego tn̄ ex su
perius anotatis ꝛ aliјs q̄ dicenda essent vbi expediret i dubio
credo i summa q̄ hec dispō ē sciatica p̄ncipalr̄ ex mā melācoli
ca indurata pendēs.Qn̄ nō ē dolor nisi remissus ꝛ ē ꝓfundus
ꝛ nō supficialis:ꝛ tumor quasi nō ē sensibilis cum tn̄ oīmoda
imobilitate ꝛ cū paucitate iuuamēti cuꝫ eūone ꝛ alia qualibet
recta opatione qd̄ declarat maximā resistentiā in mā impssioni
medicinaꝝ.Et hec de cāis sufficiāt ꝛc.
¶ Iam veniēdo ad curā.qm̄ vltra sciaticā stat habilitas flux⁹
māe ad alias iūcturas nō latas ex diuturnitate lesionis illaruꝫ
iūcturaꝝ cū.ēt notabili cerebri passibilitate ꝛ debilitate faciēte
ad regenerationē flatice hūitatis cū habitudine colerica vt di
ctū ē similiter inclināte faciēte ad penetrationē i dictas iunctu/
ras q̄ dispositio ꝛ alia dicta ꝛ aliјs medicinalibus indigeret ad
curationē a debita dieta ꝛ medicinalib⁹ q̄ debet̄ curationi sia/
tice s̄m q̄ māe tales sunt multū diuerse vt recte dicebat Sera
pio 3° breuiariј ca°.24°.ad finē cū dixit.Et nō oꝫ vt sis ꝯtētus
s̄m prudētiā regimine medicinaꝝ tm̄:imo administra sit̄e i eis
que comedūtur ꝛ bibunt̄ ꝛ vniuersalit̄ dico i regiminib⁹ reliqs
q̄ ē qꝛ iste modus oꝫ vt distinguat̄ s̄m speciē egritudinis ꝛ ꝯsi
deremus ēt illud q̄ exegit hora etas ꝛ cāe q̄s diximus ex eis
ꝛ ita s̄m diuersitatem cāe oꝫ diuerso mō opari.¶ Qꝛ tn̄ passio
maxime ledēs ꝛ p̄ncipaliter vt dictū ē.ē siatica passio ꝓhibēs
rectitudinē erectōis.Idcirco ad eā remouēdā si possibile erit.
erit p̄ncipalis nr̄a iutētio.nō omittēdo tn̄ simplr̄ itētionē ad ali
am diuersaꝫ dispōeꝫ s̄m cōeꝫ doctrinā auctoꝝ nostroꝝ spālite r
scriptā a domino Auic.4^a.primi ca°.vltio i principio ꝛ primo
amphorismorum de mente Galie.in comento amphorismi.
Humide diete ꝛc.

¶ Circa ergo curā sciatice passionis stabūt tres pricipales i
tentiōes.s.in dieta.ꝛ medicinalibus.ꝛ tādē cirugia.Quib⁹ ex
peditis postremo ponā aliqua faciētia,ad aliaꝫ dispōem diuer
sam.ꝛ ita intendebam facere.Sed per celerem recessuꝫ dicti
d.baptiste cū fragili mea valitudine ad res curiose expediēdū
nisi cū nōbili tpe ēt de voluntate sua.q̄dam tm̄ sumatiꝫ ad die
tā ptinētia ꝛ q̄dā ēt breuia ad medicinalia ad p̄seruationē i de
terioreꝫ dispōem.imo ad inductiōeꝫ vere sanitat̄ in eo si possi
bilis est.qd̄ ēt fuit ꝓpositi dicti.d.Baptiste.Et in dieta tm̄ ꝯnu
merabo ea a q̄bus abstinendū ē vt ex eis ꝯsequēter eligat̄ q/
bus ē vtēduꝫ.¶ In dieta ergo circa aerē.Vitet̄ oīs aer gros
sus nebulosus humidus ꝛ ventosus.Et ꝓinde i dictis tepori/
bus standū ē in loco clauso ꝛ nō in aere libero.Et ē dormiēdū
in solario ꝛ nō in loco terreno.Et vitandus est aer oīs frigidus
ꝛ inclinādū est ad aerē calidū saltē moderate.¶ Circa motuꝫ
cū nō possit incedere crurib⁹ pp ieptitudinē ꝛ lesiōem i anchis
oī die fiat fricatio expulsis supfluitatib° cōibus cruriū modera
ta cū pāno calido ꝛ mane ꝛ an̄ cenā per horā.Si ēt fiat leuis
fricatio ad brachia ꝛ ad ptes anchaꝝ nō discōueniet fricatio
ēt capitis ꝛ pectinatio sūmo mane ēt ē ꝯueniēs.¶ Circa som
nuꝫ dicat̄ q̄ lꝫ supflu⁹ somn⁹ ꝛ supflua vigilia noceāt.ꝛ videat̄
somnus supfluus magis nocere quā vigilia.tn̄ pp ipsi⁹ maciē
ꝛ virtutis ibecillitatē laudo somnū admin⁹ septē horaꝝ int̄ dieꝫ
ꝛ noctē lꝫ somn⁹ diurnus regulariter nō ꝯueniat ꝛ debeat̄ nisi
qn̄ nō dormierit nocte ꝛ maxie in estate.Et si nō possit dormire
saltē q̄escat i lecto per.vij.horas vl̄.viij.Et tn̄ semp obseruan̄
vt inter cibū ꝛ somnū nōbile itermediet spaciū vt saltē duaruꝫ
horaꝝ.¶ De ianitiōe ꝛ repletiōe dicat̄ q̄ repletio i isto cāu ē
maxime nociua.Et ianitio vētris ꝛ lenitio eius ꝛ paucitas cibi
magis ꝯueniūt.nō tn̄ laudo oīmodā ianitionē ꝛ tollerātiaꝫ ie
iuniј ꝛ maxie in estate.¶ De aialibus passionibus caueat̄ ab
ira ꝛ furore ꝛ reliqs p̄terq̄ꝫ a gaudio qd̄ in cāu moderatuꝫ est
multū ꝯueniēs.Coitus ēt lꝫ ꝓpter motū in eo circa dorsum ꝛ
ptes viuas sit multū nocēs ēt exiccādo tn̄ qꝛ ꝯiunctus mr̄imo/
nio nō dꝫ in totū ꝓhiberi.Sꝫ rarus dꝫ eē eius vsus ꝛ cum nā
videt̄ incitare ad illud ꝛ in tantis interuallis q̄ corpus dissolu/
tionē nō sentiat sꝫ aleuiet̄ ꝛ meli⁹ fiet dormiēs.¶ De cibo v̄o
ꝛ potu dicat̄ q̄ cibus dꝫ ad calidū declinare parūp nō tn̄ de/
clinet ad siccū ꝛ humidū vehemēter sꝫ sit temperatuꝫ in humi
ditate ꝛ magis ad humidū tpe estat̄ ꝛ minus tpe hyemis.Et
ita cauen̄ ab oībus cibis frigidis ꝛ viscosis vt caseo cibariјs d̄
pasta pinguib⁹ ꝛ viscosis.piscib⁹ ꝛ maxime recentib⁹ squāmis
grossis carentib⁹ lactucis portulacis fructibus aqueis vt cere
sis amarenis psicis ꝛ huiusmōi.Et spāliter cauenduꝫ ab aceto
oī modo administratiōis.qꝛ vt oēs testant̄ maxie nocet.Et exi
de vinū ēt nocet qꝛ faciliter indigestū penetrās ē ad neruos ꝛ
ibidē in acetū ꝯuertit̄.ꝓpter hoc ergo magis abstinen̄ a viuis
albis ꝛ dulcibus maxie in p̄ncipio cibi ꝛ stāte maxia siti ꝛ post
forte exercitiū.qm̄ tūc maxie indigestū fertur ad neruos.Ca
uen̄ tn̄ ēt ab vsu aque frigide.Est ēt ꝓ regula obseruan̄ vt mi/
nus sit ꝯmedendū in sero quā in prandio ꝛ cauen̄ a brodialib⁹
humidis in cena ꝛ h̄ generaliter.Spāliter vero sit pāis ex fru
mēto bn̄ mūdo nō antiquato ꝛ sit ꝯpetenter fermētatus ꝛ cuꝫ
modico furfure subtili cum modico salis magis tn̄ tpe hyemis
quā tpe estatis sufficiēter coctus sit nō comedat̄ calidus neqꝫ
post tres dies.Brodiū carniū ꝛ brodiū ciceꝝ rubeoꝝ ꝛ ēt oro
bi laudant̄.Qua sorbilia ēt in viuarolo cū aliquibus herbis d̄
q̄bus ifra sine caseo.Tamē inter herbas ꝯueniūt saluia maio
rana rorismarinus yua betonica isopus herba sāctipetri ꝛ hu
iusmōi cū bletis.ꝛ nō cuꝫ spinachiјs nisi tpe magni estus.ꝛ ēt
modici caules cū carnibus vel butiro nō nimis cocti laudant̄.
Inter carnes quadrupedū laudāt̄ castrati ānales maxie hye
me ꝛ vituloꝝ grossoꝝ in estate.Lepores ēt ꝯueniūt ꝛ maxime
cerebꝝ eius de quo oēs doctores faciūt singulare festū in hoc
capitulo.ꝛ maxie assatū tn̄ vt dicit Auēzoar quōlꝫ valꝫ qꝛ a ꝓ
prietate similiter ꝛ carnes capretoꝝ vulpiū ꝛ caprioloꝝ silue/
striū.In volatilibus valēt tpe hyemis capones nō nimis pin/
gues ꝛ columbi.iā volare potētes valent mirabiliter in oī mō
p̄ter caput ꝛ colluꝫ que debēt abscindi vt vult Auenzoar:imo
ita iuuāt vt ex flatus eoꝝ ꝯferat oībus neruoꝝ egritudinibus.
In estate v̄o magis laudo pullos puos iuuenes castratos pdi
ces fasianos ꝛ similia Bibat vina mediocria ꝛ in ꝯpetēti sub/
stātia vel colore mixta:tn̄ in estate cū aqua modici mellis.ꝛ in
hyeme cū dicta aqua multe permixtiōis cum melle ꝛ modico
saluie vel isopi.ita tn̄ q̄ satis p̄us comedat si possibile ē āteq̄ꝫ

bibat: lʒ sumpta indicatiõe a morbo vinuʒ nequaq̃ʒ cõueniret
imo 2m oiuʒ sniaʒ auctoꝝ ꝛ maxie. A. Oporteret trãsire sine vi
no vsque dũ ꝯplerẽtur oia tpa morbi. Sʒ pp satis debilẽ ꝛ de
licatã ei⁹ ꝯplexionẽ ꝛ vsqʒ hodie obseruatã ꝯsuetudinẽ i bibi
tiõe vini. ñ laudo vt i totũ auferat: sʒ sit eius vsus modicus vt
dictũ ẽ medie substãtie ꝛ ad nigrũ declinans ꝛ aliqualr ad sti
pticum vel põticũ mixtum vt supra. Et hec de dieta sufficiant.
¶ Veniẽdo ad medicinalia laudo vt bis i ãno fiat mondifica
tio vlis maxie i vere ꝛ autũno ꝑus ꝑparãdo mãʒ cũ aliq̃bus
digestiuis habẽdo respectũ ad oẽs iũcturas ꝛ spãliter ad di
ctas anchas sumẽdo. v. vel. vi. sirupos factos vt. ʒ. ℞. mellis
ro. collati. ℥. i. sirupi de abscin. ℥. ß. sirupi d sticados. ʒ. ij. aqua
rũ endiuie betonice ꝛ saluie. aã. ℥. i. ß. misce pro vna vice. Et si
plʒ põt fieri sirupus magistralis vt ĩfra ꝛ ẽ multũ singlaris in
casu. ℞. rubee tinctoꝝ sticados corticũ citri corticũ subtiliũ ex
trinsecoꝝ phisticoꝝ. aã. ℥. ß. thuris rosaꝝ. aã. ʒ. ijß. liq̃ricie mũ
date. ʒ. vj. terrẽda terrant ꝛ infundant p noctẽ in libr. vijß. aq
feruẽtis ꝛ mane ponant i olla sup ignẽ ꝛ addant ducati. i. cũ
alijs ad buliendũ ꝛ buliant vsqʒ ad ꝯsumptõeʒ medietat. po
stea collet ꝛ collatura addat sirupi de corticib⁹ citri. libr. ijß. ꝛ
cũ. ℥. vi. mell ꝛ masticis i pecia ligati. ʒ. ij. ꝛ iteꝝ coquat ꝛ fiat
sirupus ꝛ ꝯtinuet vt supra. Et valebit nõ tm̃ in prepando mãʒ
vt educat cũ solutiuo. sʒ ẽt ꝯfortatõi mẽbroꝝ radicaliũ ꝛ ꝑnci
paliũ ꝛ ꝓhibitõeʒ fluxus mãe ad dictas iũcturas. Vñ si etiaʒ
post purgatõeʒ aliquotiẽs sumerent qnqʒ vel sex d dictis siru
pis i cãu multũ ꝯueniret. Deinde fcã ꝑparatõe cũ sirupis fiat
purgatio cũ pillul vt. ʒ. ℞. agarici aloes medule cartami her
motactiloꝝ electoꝝ aã. ʒ. ij. ʒʒ. ℈. ij. reubarbari electi mirabola
noꝝ citrinoꝝ ꝛ kebuloꝝ aã. ʒ. i. rosa. masticis. aã. ℈. ij. cum oxi
melle fiat pasta pro pillulis. Et sumant a. ʒ. iß. vsqʒ ad duas ꝓ
vice reducẽdo ad minorẽ numeꝝ quo fieri possit vt reuocando
a. v. vel ad. iij. si ẽ possibile. Et sumant cũ ordine medicinaꝝ so
lutiuaꝝ exhibẽdo lauatiuũ p sex horas post vt fieri solet qd fi
at ex aqua decoctiõis ciceꝝ ru. ꝛ ordei paꝝ. Sequenti aũt die
sumat ꝯfectio vt. ʒ. ℞. dyabuglo. ʒ. ij. metrida. ℈. iiij. mis. Et de
istis pillulis. laudo singulo mẽse vti debere semel sumptis duo
bus vel trib⁹ de dictis sirupis scriptis magistral. sʒ sufficiat su
mere. ℈. iiij. vsqʒ ad ãpli⁹. ʒ. iß. vt bis vel ter tm̃ soluatur de mã
humorali ꝛ sequẽti die. sumat ẽt ꝯfectio vt supra. Laudo etiã
vt ter i mẽse ñ suãdo tñ ꝑcisuʒ numerũ dierum sumãtur eũdo
dormitũ pillule vt. ʒ. ℞. agarici trociscati. ℈. ij. pillulaꝝ asaye
ret acori. aã. ℈. i. mis. fiãt. iij. Et sequẽti die sumat ꝯfectio vt. ʒ.
℞. diabuglosati. ʒ. ij. dyacori. ʒ. i. mis. Et lʒ i isto cãu ab auctori
b⁹ magis laudet vomit⁹ q̃ʒ vẽtris solutõ i euacuañ mãs i toto
existentes p hoc ꝙ facit nõ tm̃ ad eũonẽ sed ẽt ad diuersionẽ
a locis lesis vbi vẽtris solutio cũ medicinis datis desup ꝯuer
tit in deorsuʒ ad loca lesa etiã eũando de mã appropriata lau
dant auctores ꝛ ꝑcipue Rasis in de iuncturis: ꝛ ẽt Auic. capi
tulo ꝓprio clisteria fortia multũ facta purgatiõe cũ medicinis
sup. vomitiuis vel secessiuis. Nã dicit. A. p⁹ purgationeʒ ma
ior cura sunt clisteria q̃ attrahũt mãm tali attractõe ꝙ vulnerã
tur intestina ꝛ faciũt fluere sanguinẽ ꝛc. tñ pp delicatã ꝯplexio
nem patiẽtis ꝛ excarnationẽ ego ñ laudarẽ neqʒ vomitiua for
tia neqʒ clisteria sic acuta lʒ vẽtris lenitio fit multũ necessaria
vt dictũ ẽ supra. Laudo igit stãdũ in pillulis dictis supra: sed
in corpore robusto ꝛ forti illa eẽnt electiora ad citiorẽ curatio
nem inducendam ꝛc.
¶ Ita ad localia veniẽdo maxie circa passiões anchaꝝ. Pri
mo ẽ obseruãdus cañ. dñi Rasis in de iũcturis cũ dicit. Cum
apostema icipit durescere ꝛ ibi sumit apostema ĩproprie vta
ris medicinis mollificatis fm duritiẽ apostematis ꝛ tãdiu do
nec videas remoliri ꝛ rarefieri ꝛ tũc reuertatis ad resolutiua
ꝛ eis vtaris fm duriciei q̃ʒtitatẽ ꝛ nõ cesses quãdoqʒ molifi
care q̃nqʒ dissoluere donec dissoluant. Et ita fm anchas stãte
dicta terrestreitate ꝛ duricie mãe. Primũ oʒ mollificare ꝛ inci
derẽ subtiliare mãm. Fiat ergo emplastrũ fm formaʒ vt. ʒ. ℞.
radicũ althee. ℥. i. fenugreci se. lini. aã. M. i. buliãt in trib⁹ pti
bus aque ꝛ vna oximellis simplicis vsqʒ ad remolitionẽ radi
cũ. deinde oia simul malassent ꝛ addat farine lupinoꝝ. ℥. i. vel
℥. iß. ꝛ cũ oleo de amig. du. vel de lilio simplici ꝛ fiat emplm ꝛ
supponat. Vel põt fieri inũctio cũ vnguen° vt ĩfra. ℞. mucila
ginũ althee ꝛ fenugreci. aã. ℥. ß. mucilaginis seis lini isopi hu
mide pinguedinis anatis fecis olei de lilio. aã. ʒ. iij. bdelij disso
luti i oximelle simplici. ʒ. ij. croci. ℈. i. oia simul incorporẽtur cuʒ
modico cere ꝛ fiat vnguẽtũ ꝛ prius calefiat aliqual locus cũ
panno calido bis vel ter apposito. Pro intẽtõe aũt resolutiõis
ꝛ dissolutiõis vʒ ꝛ ẽ ꝑcipui iuuamẽti si fiat vnguẽtũ vt ĩfra. ℞.
galãge. ʒ. iß. pipis longi sticados. aã. ʒ. ß. pulueris vermiũ ter
restriũ exiccatoꝝ. ʒ. v. cũ oleo de costo fiat vnguentũ. Valʒ ẽt
ad hoc si fiat mixtura vt infra. ℞. se. ruthe siluestris bacarum
lauri aniuden nitri herbe lumbricorum aã. ʒ. ij. ruthe recentis
armoniaci picis aã. ʒ. ß. oia simul incorporentur ad formam
emplastri ꝛ supponat. Stercus ẽt caprinũ si infundat i aceto
ꝛ addat paꝝ sinapis ẽ forte medicamẽ multũ attractiuũ exte
rius ꝛ exiccatim. ꝛ in q̃busdã corporib⁹ vesicatiuũ ꝛ ita fiat re
uolutio dictoꝝ medicaminũ ꝛ aliquotiẽs mollificãdo ꝛ aliquo
tiẽs resoluẽdo. Nã hec est intentio i oibus mẽbris duris. Vl
timũ ingeniũ pro nũc quãdo reliqua ñ sufficiũt ponit ẽt a Ra
si in suo de iũcturis de mẽte Gal. qd facit ad rũpẽdũ cuti ꝛ ex
hit mã de iũctura cuius modus ẽ. Accipe caseũ antiquũ longi
tpis ꝛ nasturciũ ꝛ pulueriza simul postea accipiant pedes por
ci antiqui saliti ꝛ coquant multa decoctiõe in aqua vsqʒ dum
dissoluant ꝛ deide cũ dicta decoctiõe misceant dicti pulueres
ꝛ fiat emplm ꝛ locis supponat. Nã dixit ibidẽ de mẽte Gal.
ꝙ rumpit cutis ꝛ exhibit ois humorositas ꝛ patiens sanat ꝛ
dixit se eẽ exptuʒ. Posseʒ h ordinare cauteria ꝛ actualia ꝛ po
tẽtialia que maxie valẽt in cãu qñ reliq̃ nõ sufficiunt. sʒ ꝓpter
compassioneʒ virtutis ipsius debilis non audeo. Et ista suffi
ciant. Et sic est finis.

¶ Pillule in dolore iuncturaꝝ a cã calida. Consilium. .92.

¶ Recipe rosa. ru. violaꝝ macis spice maiorane aã. ℈. ij. ß.
sãdaloꝝ oiuʒ aã. ℈. ß. diagredij. ℈. i. mirabolanoꝝ citrinoꝝ. ℈.
ß. reubarbari. g̃. xv. aloes. ʒ. vj. ꝛ. g̃. xv. cuʒ succo ros. fiat mag
daleõ. Alie pillule in mafia frigida. ℞. agarici medule cartãi
hermodactiloꝝ aã. ʒ. ß. radicum peonie radicũ pedis ceruini
aã. ʒ. i. ß. pipis. ʒʒ. aã. ʒ. ij. pollipodij q̃rcini. ʒ. i. ß. masticis. ʒ. i.
turbit reubarbari aã. ʒ. i. rosaꝝ. ʒ. ij. ß. cũ succo caulium fiãt pil
lule. Et eius dosis sit a. ʒ. ß. vsqʒ ad. ʒ. i. ß.

¶ De preseruatiõe a casu in febres acutas: ꝛ debilitateʒ ge
nuũ ꝛ iũcturaꝝ merito malitie ꝯplexiõis cerebri ꝛ epatis hũi
de cerebri frigide ꝛ epatis paꝝ calide. ¶ Pro Reuerẽdissi
mo ꝛ Illu^mo dño. d. ꝓtonotario de ruffo. Consilium .93.

q Voniã teste Galieno in libro heresum capitulo. vi.
Quecũqʒ sanant passiões iam fientes. hec ꝛ añq̃ʒ
fiãt ꝓhibent ꝯsistere. Ideo ad occurrendum malis
dispõnibus in quas sua Reuerẽdissima dominatõ
faciliter incideret. oportebit annotare ea que facerẽt ad cura
tiõem dictaꝝ malaꝝ dispõnuʒ si in eas qd deus auertat incide
ret. qm̃ ea oia cũ alia tñ applicatõe ꝛ mõ faciẽt ẽt ad ꝑserua
tionẽ ne in eas incidat si sicut expedit offerant. ¶ Sʒ qm̃ inge
niũ curatiuũ ꝛ ẽt ꝑseruatiuũ. prio ꝛ ꝑncipalr sumit ab essentia
morbi pñtis ꝛ futuri. tertio tegni. idcirco vt hẽatur recta cogni
tio de applicãdis oʒ primũ clarificare radicẽ sue dispõnis nã
lis. qm̃ ex ea facile ꝑcipit cũ sit corpus nõ ꝓpinquũ tempamẽ
to absoluto in quẽ lapsuʒ p nãm faciliter ꝛ ꝓmpte sit cassura
sua dñatio. Et qm̃ corpora fiũt passibilia ꝛ egrotatiua i dispõ
nes ꝑter nãm: nõ tm̃ ex lapsu eoꝝ qualitatiuo manifesto a tem
peramẽto optio. imo ẽt ex q̃busdã occultis pricipijs intrĩsecis
inclinãtibus ad lapsuʒ siue ex pte influxuũ ꝛ radicẽ superioris
siue ex parte modi mixtiõis ipsoꝝ corpoꝝ vt fuit expressa snia
Auerois. 6°. colliget. que pricipia occulta siue nãm ĩsequẽtia
dicta nõ pñt cognosci nisi ex effectu ꝛ a posteriori. Idcirco ad
habẽdã debitã noticiã totalis dispõnis sue illustriss.me dñatio
nis. prio notabo casuʒ quo ꝯprehẽdit per accidẽtia manifesta
nãlia que sit ei⁹ ꝯplexio qualitatiua manifesta. scdo nõbo vnũ
accidẽs ꝑter nãm nõ habẽs cãm sic manifestã p quod sua dña
tio ẽ inclinata ad vlteriorẽ lapsuʒ ꝛ multo deteriorem: ad que
vtraqʒ oʒ ꝑuisiõem adhibere: qd facile fiet habita exquisita
notitia istoꝝ vtroruq̃ʒ: que vt declarentur formabo cãum dispo
sitionis sue illustrissime dñationis.
¶ Casus igit fm habitudinẽ quasi ꝑncipaliũ mẽbroꝝ ex mani
festis ꝑncipijs ẽ ꝯplexio inclinata ad humidũ maxie fm epar
ꝛ cerebꝝ cũ modico lapsu ad frigidũ fm cerebꝝ. paꝝ calidũ
fm epar. fm cor aũt videt ꝯplexionis colerice iflamabilis sub
tiliũ spirituũ iracondus p nãm lʒ ex morali philosophia ꝛ rõe
moderate corrigat ne in mores reprehẽsibiles ꝛ iracõdos in

cidat. Et sepe in tpe estatis in lapsuz facile ad calidū ⁊ siccum
incidit sua illustrissima dñatio in febres colericas ex mã satis
grossa vt ex colera vitellina cōmixtiōe flegmatis cū colera do/
mināte ⁊ vicēte ita ꝙ hoc āno ꝑcipue visuz ē ex termiatiōe fe
bris colerice p sensibiles euōnes ⁊ a nã ⁊ ab arte fcās posset
declarare hāc manifestaz ꝯplexionez qualitatiuaz per multa
alia sigª ⁊ essentialia ⁊ ab operatiōibus ⁊ a casibus sumpta.
Sed quoniā hoc magis curiosum esset quā vtile dimittaz. sed
afferaz vnū nouū accidēs q̄si tñ sibi nāle. qđ ē debilitas inata
q̄dā a gnatōe ꝯcta circa genua ꝓprius ⁊ crura. circa q̄ nōnū/
q̄z dolet neqz sine manifesto nocumēto sustinet frigida oblata
īterius vel exterius. quā tñ dispōnē credo hr̄e radicez ex frigi
ditate ⁊ hūiditate cerebri ⁊ mēbris neruosis ꝺ nuca spinali me
dula originē hñtibus. vñ ħ anno cū essz in ꝑoxismo febris acu
te circa statū eius ex iflamatiōe vehemēti ⁊ intēsiōe facta i to
to querēs refrigeriū fm crura nō ꝑsistebat in determiato loco.
sz ad diuersas ptes lecti vt refrigeref discurrēs incidit in cuzez
siue thetanū spēm spasmi siue duplicatū spasᵐ cruriū. pº p nō
bile tps. vñ fuit expediēs diuersa applicari igenia curatiua ici
piēdo a mitiorib⁹ prio que nō sufficiebāt. deinde veniendo ad
balneū olei calidi ⁊ tādē angustiat⁹ vehemētissime cōicato do
lore ⁊ spasmo ēt supiorib⁹ mēbris talif ipso cruciato nā radica
lis cordis nō ampli⁹ obediēs rōni pp hui⁹ excessiuū cruciatuz
lassata icidit in q̄zdaz ipaciētiā: tandē acriorib⁹ adhibitis reme
dijs qm̄ morb⁹ accutissim⁹ erat ⁊ piculosus fuit expediēs deue
nire vsqz ad exhibitiōez castorei: nō obstāte febre: ⁊ ita tandē
alleuiatis accidētib⁹ de spasmo. ⁊ si ēt ꝑsisterit febriēs p horas
sua illustrissima dñatio cū rōe dñante vincit sensuz ⁊ ita doluit
de sua ipaciētia vehemētissima ⁊ ꝯtinuo vt ꝯsueuit ⁊ in morbo
⁊ post morbū inducta sanitate moderatissim⁹ aio ⁊ corpore fu
it. ¶ Ad hoc igif accidēs tanq̄z molestissimū ⁊ ad qđ patū est
incidere nisi ꝑuideaf opz oculū medici eē aptuz ac etiā suā illu
strissimā dñatiōez vere cauere cū omi diligētia ab his de qui/
bus infra specialius dicetur.
¶ Hijs ergo suppositis pro ꝑseruanº a cāu in dictas dispōnes
duo faciā ꝑncipalif. pº ponā regim̄ cōe i dieta ad vtrāqz dispō
nez valēs ꝭo ponā medicias diuersas fm diuersitatē cāruz dis
pōnuz diuersaꝝ. ¶ Primo igif in aere ꝯseruef singl'r ne curra
tur ad excessuz in caliditate ⁊ in frigiditate sz sit tēpatus i eis
in passiuis aūt q̄litatib⁹ landabile ē vt parūp declinet ad siccū
maxie in tpe hyemis q si nō habeaf nāliter talis ꝑparef artifi
cialiter cū alterātib⁹ ad frigidū in estate vt cū aspsione in came
ra aque rosate aceti ⁊ aq̄ fontis mixtis infundēdo ēt folia i eis
s. violaꝝ rosaꝝ salicuz vitis ⁊ hmōi: tenēdo ēt flores neufaris
dispsas p camerā. In tpe aūt hyemis rectificef aer parūper
ad calidū ⁊ siccuz tenēdo aromata de cinamomo garof. ābra
musco ⁊ simi'lib⁹ i camera sue habitatiōis. Uel fiat suffumigiū
ponēdo vnā formulā de ifrascriptis sup prunas itra cameraz q̄
descriptio est vt infra. ℞. corticū citri cinamomi doronici thu/
ris vernicis añ. ʒ. ʂ. ambre. ℈. i. musci. ℥. iij. masselētur oia simi'r
⁊ fiat pasta de qua fiāt formule ad formā lupinorū ⁊ ponatur
vna vel due supra prunas vt supra dictum ē. Et ita ēt quolibet
tpe camera illius sit in solario situata nequaq̄z terrena habēs
spiraculū ad oriētē si fieri pōt in hyeme: ⁊ i estate ad septētrio
nez. Et ñ stef in aere maxie i sero post occasuz solis maxie sub
radijs lune. Neqz mane exeat ex camera añ ortuz solis. Et ēt
euitetur ois aer nebulosus ⁊ grossus ⁊ vētosus ꝑcipue borea
lis vel australis. nā in istis stationib⁹ tēpoꝝ melius ē stare i ca/
mera. Et hec obseruātia in aere ē maxime necessaria precipue
dum dñatio sua illustrissima stabit in ferraria cuius aer ad gros
sum ⁊ hūidū multū declinat. Nā suffumigia dicta oi tpe ibidē
sunt seruāda nisi in estate multū rabida. Qđ si necessitate q̄daz
vrgēte fuerit expediēs exire domū ēt stāte aere grosso ⁊ nebu
loso ē habēda ꝑcipua cautela in tegēdo caput ⁊ aures ⁊ col/
lum in aures imittēdo aliqd olei amigdalaꝝ amaraꝝ ⁊ taliū cū
lana sucida: ⁊ in hoc nō sit error qm̄ pluris iuuamēti affert de
bita ministratio aeris q̄z reliquarū reꝝ nō nāliū debita admini
stratio ēt simul collectaꝝ vt colligif textu Gal. 3º tegni textu cō
menti. 28. ¶ De motu ⁊ qete breuiter dicaf ꝙ exercitiū debito
mō factū ⁊ maxie ꝓgressiuū nō stāte actu dolore circa genua
vel crura ē in cāu multū iuuās. nā p eū dissoluūtur mãe supflue
ex digōe ēt mēbroꝝ decise viuificato calido nāli q̄ nisi dissoluāf
tandē multiplicate virtutē grauāt ⁊ adducūt ad opilatōnes ⁊
ad reliqua nocumēta. Dz aūt exercitiū taliter ꝯditionari vt fi/
at iam completa digestione fm totum etiam pro magna parte

epatis ⁊ hec est hora vt plurimū añcedens prandium vel ce
nā per duas horas ⁊ tūc ē multū iuuatiuū sicut ex opposito si
fieret añ digestionē stomaci ꝯpletā ⁊ maxie si eēt laboriosum
eēt maxie nociuuz. sicut dicit Gal. in libro de euchimia ⁊ ca/
chomia caplo 4º. dicit sic maximū ei ē maluz ad sanitatē qes
corporis sicut ⁊ maxie bonū ē moderata motio. Addit ⁊ nul/
lo mō moueaf motu forti supra cibū. Sicut. n. dixit maximuz ē
bonū ad sanitatē exerciᵐ añ cibū. ita ē nociu⁹ ois mot⁹ supra
cibū. Nō fiat ergo velox nec acutū sz suaue satis ⁊ magis ꝓ
lixū ⁊ post ipm per tps qescēn ē añq̄z sumaf cibus vt mēbra
agitata qetenf. sz ñ fiat nisi ꝑus facta eductiōe supfluitatū cōl
um vel per nām vel p artez vt cū aliquo suppositorio vel clistef
cōi. Qđ si pro aliqua ꝯtingētia vel aliquali dolore cruriū ñ pos
sit incedere pedes fiat eques leuiter. Uel aliter fiant fricatio/
nes ad membra supiora que supplebūt vices alterius exerci/
tij. Exercitiū ēt ꝑticulare maxie capitis ē in cāu multū iuuans si
fiat cū pāno lini satis aspero suauiter tñ fricanº ⁊ postea pecti
nādo. Et si post pectinatōem abscisis capillis vel supra coronā
sue dñationis fieret supaspsio vernicis pulverizate tēuissime:
⁊ postea fricanª cū manu vt melius pētret inferius multū iuua
bit ad desicatōem cerebri. ¶ De somno aūt ⁊ vigilia breuiter
dicaf ꝙ supfluus somnus ⁊ supflue vigilie vtraqz in cāu nocēt
vt ē snia amphorismi. Hipo. ꝑticula scđa. sz dz eē somnus ꝓli
xior in estate ⁊ breuior in hyeme in cān nr̄o. Nā in estate vigi/
lia nimis nocet ⁊ in hyeme somnus qr facit ad retentionez sup
fluitatuz ⁊ qr nimis humectat. Sit ergo cōis mensura dormi/
tiōis nocturne in hyeme septē horaꝝ ⁊ in estate octo vel nouē
si fieri pōt. Et fugiat omni tpe somnuz diurnū qñ ꝯuenienf dor
mit de nocte. Nō nūq̄z tñ in estate cū sit maxia resolutio ⁊ ifla
matio licebit dormire p horā i die: sz semp dormiaf capite elle
uato ⁊ in loco obscuro ⁊ capite ⁊ extremis decēter coopertis.
In hoc tñ satis spectāda ē ꝯsuetudo. qm̄ nō minus quasi est
attēdenda quā ipsa nālis dispositio vt voluit Gal. scđo regimi
nis acutoꝝ. ⁊ Auic. deciatertij in caplo de asmate: Nō ē tñ in
trandū in lectū nisi post duas horas ab assumpta cena. ¶ De
inanitiōe ⁊ repletiōe dicaf ꝙ ois repletio nocet ⁊ ꝑcipue sero
tina. vñ melius est declinare ad ianitiōez quā repletōez nimiā
tñ ianitio ⁊ ieiunia nocēt ꝓpter inflamationē ⁊ maxie i estate.
Et si ꝯtingat pp ieiunia ex lege ordinata nō sumi cenā nō fiant
collatōes ex vinis potentibus sz mediocribus. ¶ In passioni
bus aialibus vitenf tristitia furor ⁊ ira ⁊ iclinādū ē ad gaudiū
cū mensura tñ. ¶ Circa cibū ⁊ potū opz diuersimode alterare
cibū in hyeme ⁊ i estate. qm̄ in hyeme oz ad siccū nōbiliter icli
nare vbi in tpe estatis multū minus. Et sit hic regula generalis
vt vitenf oia cibaria que nō sunt stomaco familiaria ⁊ amica:
qm̄ talia ab eodē nō digerunf. Sed spāliter descēdēdo cauen
duz ē ab oibus frigidis ⁊ viscosis cibariis vt a caseo ⁊ a cibis
de pasta ⁊ ꝑtibus aialium pinguium ⁊ viscosis ⁊ lacertosis ⁊
neruosis ⁊ piscibus ⁊ maxie recētibus corpoꝝ grossoꝝ modi
cas sq̄āmas habentiū. Et hic vituperanf anguille ⁊ tenche ⁊
huiusmōi. Inter herbas vituperanf maxime in hyeme herbe
frigide ⁊ humide: vt sunt lactuce spinachia ⁊ relique huiusmo
di. Et in estate dz eē vsus istoꝝ cū moderatōe. qđ si ꝓpter ap
petitū ⁊ ꝯsuetudinē offeranf in ferculo. s. vel pro insalatucio
rectificef eoꝝ malitia ꝯplexiōis frigide ⁊ humide cuz aliqbus
oleꝝ calefacientiū ⁊ exiccātiū ⁊ cerebꝝ ꝯfortātiū velut saluia
rozemarino isopo ⁊ huiusmōi modico mēte. cicorea ēt in cāu ñ
incōuenit. Attendēdū tñ ꝙ in casu acetū ē maxie nociuū ꝙ si
pur ipsius sit necessaria administratio sit acetū nō nimis acre
neqz albū. Qđ si in eodē decoquanf passule ⁊ ꝯñter expresso
dicto aceto a passulis pro vsu reseruef in hoc maxie remouef
ipius nocumētū. Uinū quoqz eius sit vinū mediocris substatie
mediocris coloris ⁊ vinositatis. Quia tñ ꝯsuetudo sue dñatio
nis fuit ad vsuz aque vinate ⁊ nō ad vsuz vini aquati. eligātur
ꝑmū per tpus vina aquosa magis. deinde paulatine in tpe ac
cedēdo ad vina qualificata disposita fm ꝙ dictū ē. qđ si pur do
minatio sua aliqñ vellet vti mixtiōe vini cū aqua pp nō sibi of/
ferri neque posse vina de quibus ē intentio nr̄a eo cāu sit aqua
cocta simplicis decoctōis qr ipsius decoctio vt dixit dñs Aui.
scđa. ꝑmi. caplo. 16º. de dispōnibus aquaꝝ decoctio rectificat
aquā. Aqua eniz cocta sicut testificati fuerunt sapiētes mioris
ē iflationis ⁊ velocioris descēsiōis. Idcirco ē cauēdū a pota
tōe aque frigide per se ⁊ ēt a mixtiōe nouiter facta i vino qm̄
vt dicit Cōciliator differenª. 77ª. Si talis ꝯmixtio fiat p tps
vt ipse vin lemiaꝝ ē ꝯuenientius. vl' si ñ fiat eo mō saltē fiat p

tp̄s.vj.horaꝝ an̄ ip̄ius assumptiōem vt dixit. Haliabas primo
pratice qm̄ si fiat illa hora qua bibit vt ēt voluit Gal.20.regi/
minis acutoꝝ ꝯmēto.34.in fine mollificat stomacū ꝛ debilitat
ꝛ i intestinis ventositatem generat. Est etiam in casu pro regu
la obseruandum vt minus sit comedendum de sero quam in
prandio vt supra. Et cauēdum a brodialibus ꝛ humidis i ce
na. Jdcirco elisata minus conueniunt sed assata magis spe/
cialiter etiam magis descendendo sit panis eius factus ex
frumento bene mūdo nō antiq° ꝛ ꝯpetent fermentat⁹ cū mo
dico furfure subtili ꝛ modico salis. magis tam̄ tp̄e hyemis q̄z
tp̄e estatis sufficiēter coct⁹. Non comedat calidus neqꝫ post
tres dies vt dicit. Auēzoar Oua sorbilia ꝛ ēt leuit cocta in vi/
uarolo posita vel alio mō p̄parationis in h satis ꝯueniūt. Bro/
diū quoqꝫ ciceroꝝ brodiū carniū brodetū ꝛ huiusmōi laudant
Sit tn̄ modicus vsus casei ꝛ ip̄e sit caseus pecudū sex mēsiuz
mediocriter salitus. Jnter carnes aūt quadrupedū p° laudan
tur carnes castrati ānualis maxie tpe hyemis ꝛ vituloꝝ i esta/
te. Lepores ēt ꝯueniūt. ꝛ maxie cerebrū eaꝝ ꝓprietatē hꝫ sin
gularē in ꝯfortatōe cerebri. vbi reliqua fere cerebra oiuꝫ qua
drupedū nocēt. Carnes quoqꝫ capretoꝝ in estate nō maxime
ꝓpinquoꝝ gnātioni p̄cipue sunt ymo ēt valent tp̄e hyemis ca
pones: nō nimis tn̄ pingues: colūbi ēt iam potētes volare ꝯue
niunt imo cerebrū ꝯfortant vt dicit Auenzoar p̄ter tn̄ caput ꝛ
collū ipsoꝝ q̄ abscindi debēt vt ibidē refert. Aues ēt montane
ꝛ maxie de iunipo nutrite quas dresias appellam⁹. ꝑdices ēt
vel fasiani ꝓprie ꝯueniūt sꝫ gnāliter aues parue montane in
rubis viuētes p̄ter sturnū q excipit ab Aueroy quito colliget
sunt laudabiles. Aues aūt aquatice vt anates ꝛ aues hmōi
sunt in totū dimittēde. Jnter fruct⁹ ꝯueniūt vue passe pinee a
ꝓprietate ꝛ fistici ꝛ p̄ncipalit in hyeme ēt tp̄e vindemiaꝝ si su/
māt vua q̄ fuerint appēsa in sole p quattuor vel sex horas nō
erūt multū nociua. Pruna ēt bn̄ matura ꝛ amarene cū qbus/
dam psicis bn̄ maturis si an̄ cibū per paꝝ sumātur nō nocebūt
Jdeꝫ dico de melone bn̄ maturo ꝛ aliqbus ceresis. Nā hmōi
si parce sumant ꝛ tp̄e vehemētis caliditatꝭ ꝛ cū vehemēti desi
derio ꝛ an̄ cibū paꝝ p tp̄s quarti hore stomaco vacuo existēte
nō nocebūt. Si vero psica essent, nō bn̄ matura sꝫ dura aliqua
liter nō an̄ cibuꝫ sꝫ post offerri debent. Jdē intelligat de piris
coctanis vel citonijs qꝛ talia oia post cibū sumi debēt. Sed h
aduertēdū ꝙ istoꝝ q̄ztitas exhibendoꝝ post cibuꝫ dꝫ eē multo
minor q̄z quātitas fructuū de qbus supra an̄ cibū sumēdoruꝫ
qm̄ tales fruct⁹ stiptici exn̄tes post aliū cibū sumpti iuuāt ꝯpri
mēdo cibū ad fundū stomaci ꝛ os stomaci vniēdo ꝛ aggregā/
do si in modica sumant q̄ztitate ex ꝯsequēti ꝓhibēdo euapo/
ratiōeꝫ cibi ad caput. Si aūt sumerent in mag^a q̄ztitate ꝯpri
mūt cibū deorsuꝫ ꝛ ita ꝯprimūt vt eū p̄cipitare faciūt an̄ digō
neꝫ ex̄ stomacū ꝛ sic plurim̄ nocēt. Cuꝫ ergo sumunt i modica
quātitate sumant. Et hec sufficiāt de regimine in dieta.
¶ Jam succedit ponere quedā medicialia breuia ad p̄uisionē
tm̄ faciētia. Laudo igit pro p° p̄ncipali expediēdo vt de p̄ser
uatiōe a casu in febres i estate vt circiter mediū aprilis fiat le
uis mondificatio cuꝫ medicina vt infra leuit solutiua prius ex/
hibitꝭ digestiuis qbusdā factis vt.J. Recipe sirupi acetosi sim/
plicis.℥.i.sirupi violati ꝛ mellis rosati an̄.℥.ß.aquarū endiuie
cicoree ꝛ absinthij an̄.℥.iß.misce ꝛ cōtinuet in mane sumēdo
v.vicibus. dormiendo per horam vnā adminus post sirupū. Et
post dictos sirupos exhibeat potio vt.J. ℞.reubarbari ellecti
ʒ.ijß.squināti.℈.i.infundant in aquis endiuie ꝛ cicoree an̄.ꝙ
sufficit ꝛ stent in infusiōe p.xij.horas ꝛ postea facta expressiōe
bona addatur collature manne ellecte.℥.ij.misce ꝛ fiat potio
sufficiēs sue dn̄ationi qm̄ p naturā ē satis solubilis. Sequēti āt
mane sumat sirup⁹ vt ifra. ℞.sirupi rosati.℥.i.mellis rosati.℥.
ß.aquaꝝ endiuie.℥.ij.buglose ꝛ absinthij an̄.℥.i.misce. Cre/
do ēt si fiat flobothomia leuis ex basilica singult adminus duo
bus ānis in hoc tpe veris multū iuuabit ad p̄uisionē vt nō ca/
dat in dictas febres acutas in estate: cū ipsi⁹ ꝯplexio epatis sit
ad sanguineū declinās. Eandē ꝛ similē purgationē laudo dari
debere circiter mediū septēbris ꝛ maxie si sua illustrissima do/
minatio passa fuerit illis dieb⁹ lassitudinē ꝛ grauitateꝫ incessus
ꝛ diminutionē appetit⁹ ꝛ huiusmodi accidentia. Laudo ēt tpe
caumatis ꝛ estatis vtat meridie hora collatiōis de sirupo ꝺm
compositionē vt ifra. ℞.sirupi de suco acetose sirupi d̄ ribes ꝛ
mellis rosati.an̄.℥.iß.sirupi violati.℥.ß.aquarū endiuie.℥.iij.
lupuloꝝ absinthij.an̄.℥.ijß.misce pro duabus vicib⁹. Et ita in/
terpollate p aliquot dies vtat hora collatōis meridiei stāte sto
maco iā vacuo d̄ prādio p̄cedēti. Jta laudo fieri epithima ad
epar illo tp̄e factū vt ifra. ℞.aquaꝝ endiuie.℥.iij.aq̄ solatri ꝛ
absinthij.an̄.℥.i.aceti.℥.ß.spodij rosarū sandalorum citrino/
rum ꝛ spice.an̄.℈.i.misce ꝓ epithimate. Et hec sufficiant pro
primo accidenti.
¶ Quantū ad ꝺꝫ laudo saltē tpe hyemis ꝙ singulis.x.vl duo
deciꝫ diebus sua illustrissima dn̄atio sumat tres pillulas d̄ ifra
scriptis eūdo dormitū ad dosiꝫ.℈.ij.ꝓ vice. ℞.pillulaꝝ asꝭye
ret ptes duas agarici trociscati pillulaꝝ alefanginaꝝ an̄.p.ß.
cū melle rosato fiat pasta pro pillulis. Jtē laudo singula ebdo
mada bis sumat coclear vnū pulueris seraceni ꝯpositi a rosa
rio anglicano in capitulo doloꝝ iuncturaꝝ exp̄sso ꝛ declarato a
me magistro Johāne Matheo de ferrarijs de gradi d̄ Me
diolano supra.22^a.tertij in expositiōe illius i caplo de cura do
loris iūcturaꝝ in spāli a cā frigida ad finē capituli de medicis
sumendis p interius cū modico vini sumat per vnā horam ad
minus an̄ cibū. Nō pono descriptiōem illius. qm̄ nō ē dignuꝫ
vt illa descriptio sciat nisi a medico ꝛ apotecario. Jō suus or/
dinarius phisicus querat dictā descriptionē in dictis locis. Nā
cū vsu huius pulueris existimo maximū futuꝝ iuuamentū in p̄
seruādo dn̄ationē suā a nocumento genuū ꝛ tibiaꝝ. Et ita cuꝫ
laude diei sit satisfactū pro p̄uisiōe nocumentoꝝ in qbus inci/
dere ē pata sua reuerendissima dominatio cui me ꝛ in oī tpe ꝛ
omni loco comēdatuꝫ facio.

¶ Pro quodā nobili d̄ vultolia patiēte q̄rtanā. Cōsiliū. 94.

l
Jcet diuersitatē cāꝝ māeꝝ accidētiū i quartanis n̄
habita exqsitiori noti^a signoꝝ ꝛ accidētiū necessario
rū ad p̄fectā noticiā māe que multiplex ꝛ varia esse
pōt ꝺm multiplicitatē huoꝝ que adhuri possūt ꝛ ad
mlīam ꝯuerti nō possiꝫ ego ꝯuenienter ꝯsulere. qm̄ diuersitati
cāꝝ diuersuꝫ regimē ē necessariū. Estimatiuo tn̄ iudicio p ea q̄
audiui dico ꝓbabiliter cām huius quartane esse mām mlīcam
ex adhustiōe sanguis generatā p̄cipue cū intelligat vir robust⁹
ꝛ ad opatiōes oēs satis fortis nāliter ꝛ si fuerit annosus. ꝛ ex
alijs qbusdaꝫ intellectis ad que nō discurro ꝓpter iutilitatem.
hoc igit supposito nō est ꝓpositi mei in p̄nti. ad singula discur/
rere que in cāu ꝯsulatione indigerent nisi tp̄s supesset ad scri/
bendū sꝫ tm̄ quedaꝫ notabo in qbus posset error cōiter ꝯmitti
ne in errorē incidat. Dico igit p̄mo ꝓ vna cautella obseruāda
ꝙ lꝫ mā mlīca facta in se sit frigida qꝛ tn̄ talis vt supponitur ē
radicaliter calida ex quo fuit sanguis ꝛ per adhustionē genita
effectiue a calido adhurēte. Jdcirco regimē ꝯueniēs in dieta
cibi ꝛ potu aeris ꝛ reliquaꝝ reꝝ nō nāliuꝫ nō dꝫ ad calidū de
clinare imo paꝝ p ad frigiduꝫ ꝛ humiduꝫ lꝫ intentio que est ad
cām an̄cedēteꝫ mālem de digestione dꝫ eē cū aliqualiter cali/
dis. Et ꝓinde ex hac regula seqtur ꝙ cauēdū ē a vinis poten/
tibus a sp̄ebus ꝯfectionibus calidis ab aere ēt calido ꝛ sicco
camere imo ꝯuertendus ē aer parump ad frigidū. Jdeꝫ d̄ re
liqs intelligat. Ex hoc ēt sequit in ope qd̄ i p̄ncipio paroxismi stā
te frigiditate membroꝝ nō sunt applicāda extremis excessiue
calida ꝛ sicca de lapidibus ignitis vel ferro ignito. vel pannis
excessiue calefactis. Sꝫ ꝯueniēti⁹ erit si hēat vesica bouis vel
due ꝛ fiant semiplene cū aqua calida. i qua sint decocte viole
flores boraginis ꝛ buglose ꝛ nenufaris. sumēdo de quolibet.
M.i.ꝛ de floribus camomille ꝛ.melliloti. M.i.ß. Et circa
dorsuꝫ nō fiant inūctiōes cū tiriaca metridato vel alijs antido
tis fortibus vt fieri solet. sꝫ existēte necessitate ꝓpter fortē ꝯcus
sionē membroꝝ pōt fieri coacte inunctio cuꝫ oleo anetio ꝛ non
vltra. Cōseruet ēt spāliter vt nō occurrat paroxism⁹ nisi ventre
vacuo. Jta ꝙ si illa die paroxismi cibādus sit eger ꝓpter debilita
teꝫ sit adminus cibat⁹ p.v.vel.vj.horas an̄ horā paroxismi. ꝛ tūc
in hora ꝓxima paroxismo vel in p̄ncipio si faciliter ꝓmoueri po/
tuit ad vomēdū vomitus tūc ē maxie ꝯueniēs. sꝫ nō fiat nisi cū
cā liuiter ꝓuocāte nota medicis. Jn ꝓcessu aūt paroxismi obser/
uet ne corpus nimis calefiat pānis ꝛ vestimentꝭ. imo laudabi/
le ē iam expanso calor ad mēbra ita qd̄ extrema sint nōbiliter
calefacta. ꝛ ptibus pectoralibus tepefieri incipientib⁹ vt cir/
ca cor approximet epithi^a alteratiuū ad frigidū et descriptio
ꝯueniēs fiat vt.J. ℞.aquaruꝫ buglose lupuloꝝ rosaꝝ.an̄.℥.ij.
melisse.℥.i.acetose.℥.i.ß.fragmentorum smeraldi saphiri sub
tilissime tritorum ana.℥.ß.florum boraginis violarum ꝛ bug/
lose ana.℈.i.ambre ꝛ camphore ana.ğ.ij. Si etiam die se/
quenti fiat epitima epati ad infrigidandum erit conueniens

factis iã euacuationibꝰ de mã ãñcedenti vt supponit̃ fiat vt.ꝭ.
℞.aque endiuie.℥.iij.lupulorũ rox.añ.ʒ.i.aceti.ʒ.ß.vtriusqꝫ
sandaloꝝ ⁊ coraloꝝ añ.℈.i.lignial.℈.ß.misce nunqꝫ tñ aliqđ
hoꝝ actualiter ponat̃ frigidũ sed tepidũ.Est ẽt habẽda cautel
la vt tẽpore poxisimi post quinqꝫ horas a pñº ꝑ etatẽ virtꝰ cõ
fortet̃ cũ aliquo cõfortãte medicinali cuiꝰ descriptio ꝯueniẽs
ẽ vt infra.℞.zuchari violati.℥.i.dyabuglosati.℥.iß.ambre.℈.
ß.margaritaꝝ.ʒ.ß.saphiri iacinti granate smeraldi añ.℈.ß.ro
sarũ rub.℈.i.specieꝝ triasandaloꝝ.ʒ.iß.specieꝝ aromatici ro/
sati sine musco ⁊ rosate nouelle añ.℈.i.cuꝫ sirupo de succo po
morũ ⁊ folijs.iiij.auri fiat cõfectio ⁊ generalit̃ pro regula ob/
seruet̃ qđ in diebꝰ poxismi sit dicta exhibitio medicinaꝝ ad fri
giduꝫ magis declinãs q̃ꝫ in diebus qetis vel minoris afflictio
nis.Nã in die qetis medicina ad calidũ magis põt declinare.
siue sit sirupus siue sit ꝯfectio.Idẽ de cibis intelligẽdũ ẽ.Lau
do ẽt ꝓpterea ꝙ corpꝰ vt supponit̃ satis robustũ existit ꝑ nãm
⁊ mãm ex sanguine habuisse redditũ si ñ sit facta flobothomia
fiat de basilica primuꝫ ⁊ post.viij.vel.x.dies de saluatella vel
vena inferiori sinistri brachij ⁊ si alias fuisset facta stãte grossi/
tie vrinaꝝ ⁊ ad ruborẽ declinãtiũ laudo fieri đ vena sinistri bra
chij vt dictũ ẽ.ita tñ qđ nõ sumat̃ nisi modica quãtitas sangui
nis ⁊ fiat aptura magna post tres horas diei adminus.Lau/
do ẽt factis euõnibus diuersimis de appropriatis vt supponit̃
singulis.x.diebꝰ in die ãñcedẽti imediate ad diẽ febris sumat
ʒ.i.dyacatholiconis in mane q̃ si fortassis nõ oparet̃ ꝑ dispo/
sitionẽ regionis ⁊ robusticitatẽ corpis addant̃.ʒ.i.vel.ij.diase/
ne nicholai ⁊ cũ zucharo fiat bolus.Est tñ notãdũ ꝙ si nõ ad/
datur dyasene nõ ẽ expediẽs sumi lauatiuũ ante cibum ⁊ si su
matur ẽ necessariũ.Si aũt nõ placeret in forma huiusmõi ex/
hibeat̃.ʒ.i.i tribꝰ pillulis de pillulis indis ⁊ fumoterre equalit̃
s.ʒ.ß.de qualibet.Est ẽt obseruãda cautella vt i diebꝰ nõ affli
ctionis singula die sumat coclear.i.magnũ de ꝯfectiõe vt ĩfra
℞.ꝯserue violaꝝ ⁊ buglose.añ.ʒ.i.cuscute thimi ãthos viola
rũ.añ.℈.i.passulaꝝ mũdataꝝ.ʒ.ij.polipodij.ʒ.i.spẽrũ ꝯfectio
nis de gẽmis.ʒ.iß.cũ folijs tribꝰ auri ⁊ sirupo de pomis ꝯposi
to fiat cõfectio.In regimine aũt circa dietã obseruet̃ vt i die/
bus qetis sit dieta satis ĩpinguatiua ex carnibꝰ auiũ mõtanaꝝ
si hẽri pñt vel cũ pullis galinaꝝ q electiores sunt i cãu q̃ꝫ pdi
cum.Carnes ẽt vituloꝝ in cãu ꝯueniũt ⁊ castratoꝝ iuuenum a
proprietate Oua quoqꝫ sorbilia plurimi sunt iuuamẽti ⁊ bro
dia dictaꝝ carniũ.panis coctꝰ ẽt i brodijs ⁊ maxie cũ amigda
lato ꝯuenit ⁊ istis ṕcipue inherẽdũ ẽ ⁊ reliqua dimittant̃.vinũ
sit mediocrit̃ vinosuꝫ ⁊ medij coloris mixtũ ẽt cũ aqua zuchari
ẽt decoctiõis radicis buglose ⁊ si ponerent̃ frustra auri i deco
ctiõe eẽt ꝯueniẽs.si ẽt adderet̃ radix buglose i decoctõe i bro
dijs felicitabit̃ opatio videre ẽt sibi grata de iocalibꝰ auro ⁊ hu
iusmõi ẽ in cãu multũ ꝯueniẽs.Iã restãt aliqua a ꝓprietate va
lẽtia.dr̃ qđ si sumãtur quattuor folia berbene cũ.ʒ.i.radicis eiꝰ
⁊ detur in potu cum vino ꝙ curat.Et quod inunctio facta dor/
so cum sanguine asini.manu ducto ꝙ sanat.Alij dixerunt ꝙ mi
sceatur sanguis asini cuꝫ succo serpẽtarie ⁊ vngat̃ totũ dorsuꝫ
paciẽtis ⁊ curabit̃ si deus voluerit.Ego tñ magis inhero his
que.s.scripta sunt qm̃ talia nõ nisi post digestionẽ ⁊ humorum
euacuationem conferre consueuerunt.Et his sum contentus.

Descriptio pilularum ad quartanam.Consiliuꝫ. .95.

Recipe agarici trociscati pillulaꝝ alsayeret añ.ʒ.i.lapidis
lazuli p̃parati scene polipodij epithimi.añ.℈.i.cũ sirº de põis
ꝯposito fiat pasta ꝓ pillulis.Trocisci ad idẽ.℞.ani.ãeos assa
ri absinthij.seis apij amigdalarũ excorticataꝝ masticis spice
oium.añ.aur̃.i.aloes ⁊ folij añ.aur̃.iß.succi eupatorij.aur̃.ij.
terrantur ⁊ fiant trocisci.

Pro obscuritate visus cũ pãno subtili ⁊ signo albo ⁊ rube/
dine venaꝝ oculi.℞.lane sucide.M.i.ꝯburet̃ pro cinere po/
stea sumat̃ cinis cũ tertia pte pulueris thuris ⁊ cũ albumine
oui ꝯquassato fiat mixtura ꝓ ponẽdo suꝑ ciliuꝫ oculi cũ stupa.
Itẽ.℞.zuchari albi.ʒ.i.tucie p̃parate margaritaꝝ albaꝝ.añ.
℈.i.℥.g.v.mis.fiat pluis cribelatꝰ pro insufflando intra oculũ.

Ad preseruandum nos a peste.Consilium. .96.

Pro p̃seruãdo a malitia aeris pestiferi maxie in tp̃e
hº calido ponã quedã breuia ad regimẽ ꝑtinentia.
ꝯñter quedã medicinalia ẽt ad ĩtẽtiõeꝫ istã iuuãtia.

Primum quod occurrit est.Nullum esse ita salubre reme/
diũ in p̃seruãdo sicut nõ occurrere aeri pestifero vel discedere
ab eo ⁊ ad aerẽ nõ ĩfectũ locũ sue habitatiõis eligere.Qđ si
pur fuerit expediẽs trãsire p aerẽ infectũ vel in eodẽ ꝯmorari.
Prima regl'a sit ꝙ vitãdus ẽ aer multũ discopertꝰ:⁊ ẽt mul
tuꝫ ꝯstrictꝰ qui nõ possꝫ debite euẽtari.neqꝫ moret̃ flante ven
to in pte opposita vẽto.Et vniuersalr̃ pticipãduꝫ est cũ modi
cis psonis:⁊ nõ est cũ eis colloquẽduꝫ si possibile ẽ:salteꝫ in lo
cis arctis:⁊ tunc etiã obseruet̃ vt facies nõ in directũ colloce
tur faciei illius cum quo loquitur.Et fugienda est omnis multi
tudo psonaruꝫ ⁊ loca ad que plurimi cõfluũt vt tp̃e missaꝝ ⁊c.
Et nõ fiat ꝯtactus alioꝝ maxime vestiũ nisi pro necessitate.Et
ꝓhibeat̃ accessus in totũ ad mulieres:⁊ maxime publicas.Et
añ exitũ a camera ꝓpria in hoc tpe calido fiat irroratio per ca
merã:⁊ ẽt ablutio faciei ⁊ brachioꝝ ⁊ manuũ cũ mixtura fcã
ex aqua acetose rosaꝝ ⁊ aceti ptibus equalibus.Et vitet̃ aer
calidus vel ex dispõne ãni.vel accidentaliter in tpe calido.Et
in aere frigido ⁊ nebuloso ⁊ grosso accendat̃ ignis in camera
factus ex sarmẽtis aromaticis vt lauri rorismarini vitiũ ⁊ simi
liũ.Vel saltẽ suffumiget̃ apposita vna pte de mixtura vt.ꝭ.su/
pra carbones.℞.thurris gariof.floꝝ buglose doronici verni/
cis añ.ʒ.ß.corticuꝫ citri boliar.añ.℈.ij.ambre.lignialoes añ.
g.iiij.musci.g.ij.cũ mucilagine se.citri.⁊ modico terbẽtine fiat
pasta.Postea cũ exit domũ teneat in ore frustꝝ zedoarie siue
de corticibus citri:⁊ semꝑ ꝯuertat faciẽ i ꝯriũ his cũ qbus col
loquẽdũ ẽ.Fugiẽda ẽ ois repletio ⁊ maxime de cibis malis vt
de fructibus.Nã oẽs cibi humidi ⁊ actu ⁊ poª sunt nociui.Est
tñ abstinẽduꝫ a cibis ẽt grossis difficulter digestibilibus.⁊ ab
his que appropiquãt corruptõi vt sunt cibaria multũ humida
ꝯiuncta caliditate.Et lꝫ supflua repletio noceat ẽt de cibis lau
dabilibus tñ nimia abstinẽtia ⁊ ieiunia iflamãdo nocẽt.Adhe
rendũ ẽ cibis frigidis ⁊ siccis saltẽ cũ artifiº taliter p̃paratis:
vt cũ aceto agresta vino granatoꝝ ⁊ similibus.Et ꝓ potu vitẽ
tur via potẽtia maxie dulcia ⁊ grossa ⁊ turbida ⁊ acuta.Hibã
tur via modice vinositatis mixta ꝭm plus ⁊ minus ꝭm varieta/
tẽ aeris in calido ⁊ frigido ⁊ ꝭm potẽtiaꝫ vini.

Iã ad medicialia maxie veniẽs añ oia necessaria ẽ euãtio
cõis debẽti transire per loca suspecta.⁊ h ꝓprius pficit̃ cum
flomia moderata vene cõis.⁊ si sit peccatũ in alijs humoribꝰ
a sanguie.Fiat ẽt mondificaº cũ appropriatis ⁊ digerendo ⁊
euãndo dictos humores ⁊ ꝯueniẽtes pillule quasi ad oẽs hu
mores peccãtes sunt si fiat vt.ꝭ.℞.agarici albissimi.ʒ.v.turbit.
electi.ʒ.ß.℥.ʒ.i.ß.mirabolanoꝝ kebuloꝝ citrinoꝝ indoꝝ.añ.
ʒ.ij.diagredij đbite p̃pati.ʒ.ijß.tormẽtille been albi ⁊ rub.añ.
ʒ.ß.mirre croci añ.ʒ.i.xilobalsami carpobalsami sqnãti assari.
añ.℈.i.cinamomi macis nucismusc.gariof.spice.añ.℈.ß.ãbre
electe.ʒ.i.smeraldi.℈.ij.lignialoes ossis đ corde cerui sete cru
de.añ.℈.ij.aloes sicotrini electi.ʒ.iij.fiant pillule cũ succo ace
tose vel absinthij.De his.pñt exhiberi.℈.iiij.ꝓ vice.Et facta
mondificatõe tali ad solidationẽ spirituũ ⁊ ꝓhibitiõem putre
factõis in h tpe rabide caliditatis si sumat̃ omni mãe coclear
vnũ de puluere vt infra cũ modico vini al.subtilis mixti cũ mo
dico aq̃ rosate erit ꝯueniens cuiꝰ descriptio.℞.vtriusqꝫ endie
scariole lactuce boraginis añ.ʒ.ß.se.citri excorticati.ʒ.i.ß.ro
saꝝ spodij sete crude se.acetose.añ.℈.ij.margaritaꝝ albaruꝫ
terresigilate boliar.ꝑus infusis.terra sigilata ⁊ boloar.in aqua
rosata ⁊ aceto postea.exiccatis añ.ʒ.i.gariof.ʒ.ß.croci ⁊ cam
phore.añ.℈.ß.smeraldi iaciti.añ.g.v.mis.fiat puluis ⁊ stante
aere frigido ꝯuenit si bis in ebdomada sumant̃ tres pillule de
cõibus factis ex mira aloe ⁊ croco ponderis.ʒ.ß.ꝓ vice vsqꝫ
ad.ʒ.i.ponẽdo ptes.ij.aloes ⁊ alioꝝ añ.p.i.Et si placeret i for
ma ꝯfectõis posset addi de diabuglosato ⁊ zucharo rosato cũ
sirupo de acetositate citri ad formã electuarij ⁊ posset cum zu
charo dissoluto in aqs appropriatis fieri ꝯfectio in morsellis
solida.Etiã sumat̃ tiriacha cõis andromaci ad quãtitateꝫ.ʒ.i.
semel in ebdomada tardãdo cibũ per sex horas post.Valꝫ ẽt
ꝯpositio tirachalis stante tpe humido facta ex nucibus ficubꝰ
⁊ ruta añ.ptibus equalibus sumẽdo modicũ vini cũ aq̃ bug/
lose ⁊ pro maiori solidatiõe spirituũ ⁊ ꝓhibitõe a putrefactio
ne in dicto tpe valebit si fiat pul.vt.ꝭ.℞.ẽblicoꝝ carabe sica/
dos zedoarie.se.citri mũdi granoꝝ mirti spodij.añ.ʒ.i.ß.mar/
garitaꝝ al.saphiroꝝ iacitoꝝ smaraldoꝝ ãbre croci cinamomi
electi añ.ʒ.i.boliar.loti.℈.i.camphore.g.iij.fiat puluis ꝭm ar/
tẽ ⁊ exhibeat̃ vt supra.Et ex eis vel aliqbus eoꝝ frigidis põt
fieri pomũ ad odorandũ tẽporibus calidis addẽdo sandalos
citrinos

citrinos ⁊ flores nenufaris vt.℥.℞.ſe.citri excorticati floꝝ ne nufaris roſaꝝ ſandaloꝝ citrinoꝝ añ.ʒ.ſ.ambre.℈.ij.cāphore g̃.iij.ligent̃ in petia ꝑus infuſa in aqua roſota ⁊ expſſa ꝓ odorameto.Et in tpe frigido pōt fieri odoramētū vt.℥.℞.laudani ℥.i.ſ.ſtoracis calamite.ʒ.iij.been.al.⁊ ru.gariof.cubebaꝝ ligni aloes nucismuſcate galliemuſcate añ.ʒ.i.ambre.℈.i.muſci.gra.v.roſaruz.ʒ.ſ.miſce fiat pomū pro odoramēto.Et hec ſufficiant.

¶ In caſu aeris peſtiferi. Couſiliuz. .97.

¶ Recipe pillulaꝝ cōium numero tres.ſumātur bis in ebdemoda:mediādo p tres dies cū modico aq̄ bugloſe.Et ſi hec n̄ ſufficerēt forment̃ pillule vt.℥.℞.ambre ellecte.ʒ.i.ſmeraldi.℈.ij.lignial.oſſis d̄ corde ceruí.ſirici crudi.añ.℈.ij.ben al.⁊ ru.tormētille.añ.ʒ.ſ.mirre croci.añ.ʒ.i.xilobalſami carpobalſami ſqnanti aſſari.añ.℈.i.cinamoni macis nucismuſ.gariof.ſpice.ana.℈.ſ.turbit electi.℥.ſ.agarici albiſſimi.ʒ.v.ʒʒ.ʒ.i.ſalis gen.℈.iiij.mirabolanoꝝ kebuloꝝ indoꝝ citrino.añ.ʒ.ij.dyagredij debite p̄parati.ʒ.ij ſ.aloes ſucotrini electi.℥.iij.⁊ ꝯfice pillulas de q̄bus ſumat̃ vna groſſa oibus.xv.diebus cum ſucco abſinthij.Item.℞.metridati.ʒ.vi.boliarmeni terre ſigillate.ſe.aceto.ſpodij floꝝ lābruſce.añ.ʒ.vi.ābr̃.g̃.ij.cāphor̃.g̃.iiij.muſci gra.i.cū cera fiat pomuz pro odorando.

¶ Circa reginē in aere.Vitet̃ aer quilibz nebuloſus groſſus caliginoſus ⁊ vētoſus ⁊ q̄libet maxie meridionalis ⁊ oriētalis Neqz exeundū ē a domo niſi poſt duas horas diei.Et tūc q̄libet de veſtris teneat in ore paꝝ fruſtri de zedoaria vł d̄ ariſtoro.vel de gētiana ⁊ ē ſingularis ſiue de cortice citri cōdito ⁊ ē magis ſuaue.lz zedoaria ponat̃ excellētior.Valet ēt ſi p parū ſumat̃ ad q̄ztitatē pue caſtanee de paſta facta ex folijs rute ficubus ſicis ⁊ nucib' equaliter ad inuicē malaſatis.Sed qūocunqz ſit pticipādū ē cū paucis hoībus ⁊ nō ē cū eis loquēdū niſi i aere libero ⁊ nō in locis ſtrictis.Et tūc ēt obſeruet̃ vt facies nō indirectū occurrat faciei illi' cū quo loq̄tur.Vitāda ē ēt oīs multitudo pſonaꝝ p̄cipue ꝯtactus veſtiuz.Et iō fugienda ſunt loca ad q̄ plurimi ꝯfluūt.⁊ tpe miſſaꝝ ⁊ huiuſmōi.Et interdicat̃ oīno vt nullus accedat ad mulieres ⁊ maxie publicas. Neqz ꝯtāgende ſunt manus niſi cū cerotecis.Et ante exitū a domo ⁊ in regreſſu fiat ignis ex lignis iunipi ⁊ lauro ſi hēri pōt ⁊ ſarmētis roriſmarini ⁊ huiuſmōi aromaticis.Pōt ēt ſuffumigari camera apponēdo vnā formulā de quib' infra ſup carbones.℞.corticū citri.cinamomi doronici thuris vernicis.añ.ʒ.ſ.boliarmeni terreſigilate infuſoꝝ in aceto p duas horas añ.℈.ij.ambre lignial.muſci.añ.g̃.iiij.tormētile zedoarie diptami añ.ʒ.i.cū terbētina clara fiat forma pro formulis.

¶ Circa cibū ⁊ potū p° obſeruet̃ regula q̄d pce ſit comedendum ⁊ bibēdū p̄cipue ſit pcitas in potu.Cauēdū ē etiā ab humidis formaliter ⁊ virtualiter.Et ideo declinādū ē ad dietam ſiccā:⁊ conſequēter ad aſſata magis q̄z elixata.Et ſpecialiter vitent̃ cibaria alterata v̄ſus putrefactōez:vt plerūqz euenit i auib' ex mlto tpe mortuis ⁊ aliis ſiluestrib' aīalib'.et his ⁊c.

¶ Pro botio remouēdo. Conſilium. .98.

P Rimo in cāu iſto obſeruet̃ dieta vt caueat̃ ab oib' cibarijs frigidis ⁊ hūidis viſcoſis flegmaticis ⁊ ēt melēcolicis.Et ſic cauen̄ ē a carnib' porcis a caſeo cibarijs de paſta carnib' pinguibus ⁊ neruoſis.Et a leguminibus ⁊ a carnibus bouum ſalitorum maxime ⁊ ab aqua frigida.⁊ maxime ſi groſſa fuerit ⁊ ſpiſſa.Nec eſt ſubito dormiēdū p' cibū.Et ē dormien̄ capite bn̄ leuato ⁊ bn̄ coopto.

¶ Poſtea laudo ſumi tres ſirupos vt.℥.℞.oximellis ſquilitici ſirupi de duab' radicib' ⁊ mell̃ roxa.añ.℥.ſ.aquaꝝ betonice maiorāe ⁊ feniculi.añ.℥.i.miſce.poſtes ſequēti die ſumat̃ puluis vt.℥.℞.agarici.ʒ.i.turbit.℈.iſ.ʒʒ.℈.ſ.oia ſimul infundātur in modico oximellis ſq̄litici ⁊ tandē fiat trociſcus q exicetur ⁊ tandē fiat puluis.Et ſumat̃ hora mediciaꝝ ſolutiuaꝝ ⁊ tardetur prandiū vt fieri ſolet.Sequēti die ſumat.ʒ.i.metridati. Poſtea laudo vt ſingula ebdomada det̃ puluis vt.℥.℞.turbit electi.ʒ.iii.ʒʒ.ʒ.ſ.zucari al.ʒ.iſ.miſce ⁊ fiat puluis d̄ quo ſumatur.ʒ.i.vt dcm̄ ē cū modico vini al.Et poſt duos dies detur ʒ.i.pulueris iſraſcripti in mane cū vino albo ⁊ ꝯtinuet̃ tribus dieb' ꝯtinuis vt.℥.℞.ſpōgie.℥.ſ.ſpice.ʒ.ij.aniſi cinamomi petroſilij apij.añ.ʒ.iii.nucismuſ.gariof.pollij.ʒʒ.cinamomi liquiricie.añ.℥.ſ.pulegij.ſaturegie iſopi.añ.ʒ.ij.carpobalſami piperis longi mirre.añ.ʒ.i.oia ſupſcripta puluerizētur miſce ⁊ vſui reſeruet̃ vt dictū eſt.Hoc tñ magis laudo fieri in hyeme q̄z i eſtate ⁊ magis i corpore nō macilēto q̄z macilēto.Laudo ēt fieri iunctiōez ad locū tumoris ex̄ cuz oleo de lilio ⁊ camomelino. Ita ꝯtinuādo remedia iterpollatiz remouebit̃ ſi de' voluerit.

¶ Pro cancro parum vlcerato. Conſilium. 99.

I N caſu clariſſimi ciuis Ianuēſis.d.Andree imperialis.Suppoſito q̄d caſus ſuuſ ē cancer vł ſibi propinquiſſimus ex quo ē apoſtema duꝝ ⁊ ſephiros ꝓ hoc q̄d ſtant in eo pulſationes ⁊ aliqualis inflāma° cū manifeſta additōe ei' ⁊ p hoc accidētia diſtinguūtur a ſephiros cū q° magis cōicat q̄z cū alijs apoſtematib'.Et q̄zuis eius color ad rubeum declinet ⁊ non ad fuſcum neqz plūbeuz colorem neqz in eo appareant vene in circuitu ad nigrum declinantes.n̄ propterea concludendum eſt cācruz n̄ eſſe.ſz ipm n̄ eſſe cancrum factum ex mā flegmatica vel melācolica p viaz adhuſtionis hoc bn̄ ſequit̃.Sed dabilis ē cancer genit' ex mā colerica adhuſta.⁊ aliquis ex mā ſanguinea aduſta.⁊ aliquis ex mā mixta ex hūs.Et i iſtis dicta acci^a nō ſunt neceſſaria.ſz tm̄ in illis qui pendēt ex mā mlica facta aduſta ex nāli mlia.vł flate.q̄d nō ē in cāu nr̄o q2 tale apoſtema pendet ex mā mlica ex aduſtione ſanguinis fcā cū aliquali miſtiōe colere:q̄d declarāt rubedo cū dolore pulſatiōe ⁊ velocitate additiōis que accidētia nō ſimiliter in aliis apparent.Et hanc dr̄iaz tacite innuebat dn̄s Auic.tertia quarti.c.ꝓprio de cācro cū dixit.Et cācer q̄dam ē vehemētis doloris.⁊ alius ē pui doloris q̄et'.⁊ alius ē qui pducit ad viceratōem qm̄ ē ex mlia que eſt ab aduſtiōe ſanguis ⁊ aduſtiōe colere pure ſolius ⁊ alius ē ſiccus q n̄ vlcerat̃.Ut ſupple factus a materia aduſta ex mlia vel flegmate vt dixi ⁊ bn̄ ꝯſideranti apparebit hāc eē mētē.d.A.in illo loco. ¶ Cōcludendū igit̃ ꝙ de accidētibus cācri q̄dam ſunt neceſſaria ⁊ iſepabilia vt apoſtemati duricies cū aliquali pulſatiōe ⁊c.q̄dam ſunt ſepabilia nō ſemp ꝯcomittātia vt color fuſcus cū apparētia illaꝝ venaꝝ in circuitu ⁊c.Etiā q̄d fiat incipiēdo hoc ē ꝯtingens.q2 aliq̄n aliū morbū ſequit̃.Poſſet etiā in caſu nr̄o dici ꝙ vbi ptes circūſtantes al's fuiſſent cauterizate dicte venule aliqualr̄ ad rubeū ⁊ nō ad fuſcū declinātes ſcd̄z ꝓportionatā mām apparerent.ſed cauterizatio al's facta ꝓhibent taliū ramoꝝ apparentiā extrinſecus.lz vt firmiter teneas interius lateāt. ¶ Hoc igit̃ ſupppoſito qm̄ vt oēs ꝯſentiūt auctores medicie.In canc° duplex repit̃ regimē vel ingeᵐ curatiuū.Unū.ſ.quo fit ipſius integra radica° ⁊ ipſius vera curatio abſcindēdo totū membꝝ canceratū ⁊ oēs eius ramos in totuz euellēdo ꝯſequēter cū ferro vł auro ignito cauſticādo ⁊ cauterizando.Aliud ingeniū eſt magis blāditiuū quo.ſ.intendit̃ ad remiſſionē malitie qualitatis māe eiuſdē ⁊ ꝓhibitiōem augmēti eius ⁊ vlceris.Et lz vt planuz ē intelligere vbi pria via ſecure exhiberi poſſit per quā in totū fit ꝑncipalis morbi vera curatio multo electior eēt q̄z ſc̄a.Sz vbi n̄ tute exhiberi poſſit neqz certitudinē habeamus de vera cura multo elligibilior ē 2^a via quā p^a. ¶ Dubitanduz ē igit̃ ſi in cāu iſto ſit ꝑma acceptanda.via.vel ſc̄a que ē tm̄ blanditiua. ¶ Et quoniā ego huius fui ſn̄ie ꝙ ſc̄a ſit elligēda.⁊ adhuc ſum adducā rōes ⁊ me^a ꝓbabilia q̄dā ꝓpter que hanc ſn̄iam firmā teneo. ¶ Pro declaratione adduco prio textuz.Hipo.cōem in iſta mā.vi.pticula amphoriſmoꝝ cuz dixit.Quibuſcūqz abſcōditi cācri fiunt non curare melius ē.Curati eniz citius pereūt.Nō curati v̄o multuz tps pficiūt.Super quo textu dixit Gal.ſup illo verbo.Nō curare q̄d intendit vel nō debet incideri vel vreri.Curati eniz.i.inciſi cici' peūt quā nō curati.i.quā nō inciſi.ſz ſuper leuiter blādiri ¶ Sz in hac noſtra mā reſidet difficultas.ſ.in cāu nr̄o.An cancer iſte dicat̃ eē de abſcōditis:vt dixit Hipo.circa texᵐ.q2 non de abſcōditis ⁊ manifeſtis nō vr̄ pn̄s tex.imo ex oppoſito apparet ex verbis Hipo.ꝙ cancri manifeſti debēt curari ſc̄m modū dictū.cuiuſmōi videt̃ eē i cāu noſtro q2 diſpoſitio eſt in loco extrinſeco ⁊ apparēti.Sz iā volo declarare ꝙ iſte cācer debet appellari de abſcōditis.⁊ tūc ſtabit ſn̄ia Hipo.ſ.ꝙ nō fiat cura p inciſſionē vel per cauteria.ſcd̄o adducā' nocumenta apta euenire ſi fiat hec inciſio.tertio declarabo poſtq̄z ſibi nō cōpetit hec cura qua via incedēdū ē anotādo regimē ꝯueniēs circa dietā ⁊ circa medicinalia.

¶ Circa igit̃ ꝑmū ē notādū ſc̄m doctrinaz cōem doctoꝝ in iſta

mā ēt circa illū passuz spāliter ꝫm sniam Dini de florētia tertia
q̄rti.loco supius allegato vbi ipse tractat istā māz qꝺ duplicit
intelligere possumus cancm aliquē eē absconditū. Uno mō qꝛ
sit i cōcauitatibus corpis interioribus vt in matrice vel epe ⁊
mēbris nō extrinsecis ſʒ itrinsecis. Alio mō dr̄ cācer eē abscō-
ditus qꝛ ⁊ si sit apparēs in exterioribus:tn̄ ē ꝫm eius radices
in interioribus mēbris ꝓfundatus. ⁊ isto mō oēm cācꝝ lōgi tē
poris ⁊ satis magnū medici abscōditū appellāt. Et isto mō di
cūt oēs ꝙ cācer antiqu' nullus debʒ incidi nec vri ⁊ opposito
mō cancer puus ⁊ extrinsecus ⁊ vbi sumus certi de eradica-
tione totius maliciate māe ꝙ isto cāu aliqn̄ medici p̄sumūt ad
incidēdū ⁊ cauterizandū. Sʒ qꝛ raro ēt i pricipiāte ⁊ puo cā
cro sunt securi de extirpādo in totū radices eius. Ideo docti
medici ēt cū dubio operanꝭ. Et ꝓpterea.d. Auic. dubitās cu-
rā in puo. ⁊ in incipiēte cācro cū sectōe dixit.c.allegato. Et for
tasse sufferunt cācri pui sectionē.i.cācri pui fortasse curanꝭ cuʒ
sectiōe. Et dixit fortasse ponēs ēt rē i dubio. Multo g̊ min' i cā-
cro ꝯfirmato n̄ ē attēdēda cura cū icisiōe. ſʒ solū ē habēda in
tentio ne augeatur ⁊ ne vlcereꝭ. Et ad hunc sensum dicit ipse
in principio capituli de cura. Illud qꝺ oportet caueri de cura
cācri.i.qꝺ illud ꝙ oʒ intēdere in cura cācri ē qm̄ cū incipit for-
tassis possibile ē vt ꝓhibeaꝭ ⁊ accidit aliqbus horis vt saneꝭ
incipiēs.i.qn̄ incipit ⁊ ē puus ⁊ addit. Cōfirmatus vero n̄ sa
natur. Quod aūt in cāu nr̄o nō sit paruus ⁊ incipiēs manifestū
ē qm̄ incipiēs diciꝭ qui ē duoꝝ vel triū mēsiuz incipiēs ⁊ paru'
ad q̄ztitatē fabe vel huiusmōi. talis aūt est iā.v.vel.vij.annoꝝ
⁊ vlceratus Et ꝙ sit ēt cōfirmatus ⁊ habeat radices interius
penetrātes vł saltē vsqʒ ad mēbra nobilia vt paniculū saltē ex
trinsecū puenietes. Primo deduci pōt ex verisimili pp tempo
ris longitudinē. Scd̄o qꝛ alias fuit incisus ⁊ cauterizat'. ⁊ tn̄
infra mēsez repululauit:qꝺ nō fuisset si radicit' fuissʒ remotus
Neqʒ in hoc dicaꝭ ꝙ malia regis fuerit cā reddit'. qm̄ si radi
ces oēs fuissent extirpate cautem ferreuz vel aureū remouet
malitiā cōpłois sue inducēdo nouā ꝯplexionē vt voluit albu-
chasis. talis ergo recidiua non fuit ex malia regis ⁊ derelicta
mala qualitate tm̄. Sed ꝓpterea ꝙ radices ipsius nō erāt in
totū extirpate qꝛ erāt penetrātes vel vsqʒ intra saltē paniculū
inuolute ⁊ ꝙ hoc sit veꝝ adduciꝭ. Tertio significa° pp exitū ma
teriei q̄ virulēta est ⁊ subtilis q̄ magis attestari vr̄ mēbris spma
ticis vt neruosis vel paniculosis q̄z carniformib':⁊ sic ex ꝯse
quēti si tūc nō potuit fieri vera cura° p incisionē qn̄ erat mioris
tpis multomin' atēptāda est nūc cura° cuz illa via.
¶ Sed iam secundo restat ꝺclarare nocumēta que apta sunt
sequi ex ipsius incisione ⁊ cauterizatione. Primum quoniam
quia existentibus radicibus profundis oportebit consequen-
ter radicitus incidere profundare vsqʒ ad membra nobilia ⁊
sic fiet vulnus maximū. ⁊ nō nisi cū magna violētia nature p̄ci
pue qꝛ vicinareꝭ ad mēbra nobilia. ⁊ sic fiet vulnus maxim ⁊ n̄
nisi cū magna violētia nature p̄cipue qꝛ vicinareꝭ ad membra
maxime sensibilia. ex ꝯsequēti fieret maximus dolor. ⁊ exinde
maxima resolutio spirituum. ⁊ calidi nālis. ⁊ forte tanta qꝺ ad
mortē deduceret. Est ēt dubiū ⁊ 2° ne pp dolorē attrahanꝭ alij
hūores q sint cā augumēti apatis. Posset ēt fieri tāta sanguis
effusio pp radicitus incidere qꝺ ad extremā resolutionē dedu-
cereꝭ. Et iste oēs cāe nocumētoꝝ i cura assignanꝭ a Gal°. i te
rapētica ad glauconē in fine. Postremo qꝺ ē ēt speciali' i isto
casu talis icisio ⁊ cauterizatio inducūt ꝯplexionē calidā i mem
bro vnde faciliter p̄t malia materie exaugeri ⁊ magis malicia
ri ⁊ ex ꝯñti deteriorabiꝭ morbus. Et pp hāc cām dixit. A.c°. al
legato cum dixit. Et fortase erit in cauterio timor magnus. ⁊ id
erit qn̄ erit cācer ꝓpe p̄ncipalia mēbra ⁊ nobilia.s.neruosa vt
in cāu nr̄o ⁊ addit. Et iā narrauit qdā primoꝝ qꝺ medicus qdā
incisit mamillā cā cerosaz radicit' ⁊ cācerata ē alia. ⁊ hoc po-
tuit eē pp cās dictas ad Auic. qꝛ p cauteriū fuit addita malitia
māe q̄ tādē alteri mamille fuit cōicata. In suma g̊ ꝯcludo ꝙ in
cisio nequaq̄z fiēda ē:qm̄ vel fiet incisio profunda ⁊ radicitus
vt fieri dʒ in cāu isto ad remouēdū radices ꝓfundas:⁊ tūc pp
dolorē ⁊ emorosagiā ē dum de subitanea morte:aut n̄ fiet inci
sio ꝓfunda:⁊ tūc nō remouebunꝭ radices ei' qꝛ denuo fieret
recidiuatio ⁊ deterior priore pp mām magis malignari.
¶ Restat igiꝭ vt hec via i totū dimittaꝭ ⁊ via blanditiua operā
dū ē. Ad ꝓhibitionē augmēti ⁊ vlcerationē ei' qꝺ erat vltimū
ꝓpositū nr̄m. Pro qua igiꝭ intētione ꝯplena. Primo ordinan-
dum ē debitū regimē in dieta. Scd̄o medicinalia ponendo ea
qbus comple° totius rectificeꝭ humores prauos aliquos eua

cuando ⁊ aliquos ad benignū reducēdo ⁊ deprauationi mate
rie occurrēdo ⁊ hoc per ea q̄ interius sumi debent:3° ad ꝑticu
laria exterius applicanda erit deueniendum.
¶ Circa itaqʒ primū in electōe aeris sit aer ad frigidū magis
quā ad calidū declinās ⁊ ad humidū magis quā ad siccū. Ex
ꝯsequēti tpe estatis stādū ē in locis recentibus:⁊ nō sub sole.
Et sit camera sue habitatōis ad septentrionē discopta ⁊ nullo
mō a meridie tpe ēt magni estus rectificeꝭ aer cū aspsione fo-
lioꝝ frigidoꝝ vt folioꝝ vitis salicū lactucaꝝ plātagis violaꝝ ⁊
floꝝ eius ⁊ folioꝝ eius folioꝝ nenufaris vł cū aspersiōe facta
cū aq̄ ⁊ aceto. Idē dico qꝺ tp̄e hyemis nō est stāduz in came
ra nimis calida neqʒ apud ignē. Et ex eodē fundamēto nō est
dormiēdū sup pluma calīa:neqʒ sūt portāde ad dorsuz vestes
multū calide vel ad pect'. Unde vitāde sunt pelles vestiū vul
pis tp̄e hyemis. Et elligēde sunt pelles agnine albe magis q̄z
nigre. Et hec de aere sufficiāt. ¶ Circa motū ⁊ quietē breuiꝭ
dicaꝭ qꝺ exercim suauiꝭ factū ad aliqualē resolutiōez vapoꝝ
⁊ ꝯfortatiōez calidi nālis q omni malicie ꝯpłoali resistit siue ca
lide siue frigide vt 2a p̄mi de signis ꝯplexionū colł ꝯueniēs est
Quies tn̄ in cāu absolute ꝯueniētior est recedēs a mediocrita
te q̄z exercim tpamētuz excedēs cū p quietē corpus humecte
tur ⁊ ifrigideꝭ ⁊ sic humores a resolutiōe ꝓhibenꝭ qꝺ p̄cipue
intēdim' in cāu nr̄o. ¶ Idē dico de somno respectu vigilie qm̄
somn' ad supfluitatē declinās magis iuuat q̄z vigilia mediocri
tatē excedēs. Sit igiꝭ somn' ꝓlixus:qui si nō haberi possit nā-
liter saltē longo tpe sup locc quiescaꝭ qm̄ talis quies pro pte
somno equipaꝭ. ¶ Circa ianitionē ⁊ repletionē breuiter sētio
qꝺ lʒ supflua repletio noceat:plus tn̄ nocet ianitio supflua. qm̄
per eā corpus ad inflamatōem deduciꝭ ⁊ exiccationē. Ieiu-
nia igiꝭ vitāda sunt. neqʒ sustinēda ē fames vł sitis. perinde lau
do nō existendū vsqʒ ad horā none ad sumēdū prādiū vt solēt
multi dn̄oꝝ Ianuēsiuz facere p̄cipue tpe estatis. Nō ē tardan
dū prādiū ſʒ comedēdū i mane hora tempestiua ⁊ media die
aliqꝺ pro collatiōe sumendū ⁊ tādē tardāda erit cena in hora
recētiori. Sit tn̄ regula circa. ianitionē vt singula die vēter red
daꝭ mollis saltē semel in die, qꝺ si bis fieret eēt ꝯueniētius. Et
qm̄ coitus ad ianitionē ptinet dico ꝙ lʒ supfluus coitus exiccā
do ⁊ inflamādo multū noceat. Interpolatus tn̄ per hoc ꝙ va
pores mł̄icos depellit ⁊ aiam iocūdam efficit iuitātenā in cāu
nostro ē interdū ꝯueniēs. ¶ Circa regimē cibi ⁊ potus breuiꝭ
dicaꝭ ꝙ oia cibaria inflamabilia maxie merito qualitatū mani
festaꝝ vt calida ⁊ sicca nocēt. Ex hoc vitanda sunt oia salsa ⁊
acuta mordicatia vt sunt aromatica cepe alea porri ⁊ rutha.
Seia calida vt anisuz feniculus sinapis ⁊ huiusmōi sunt vitan
da. A melle ⁊ aceto cauēdū ē verūtn̄ aliqn̄ ꝓ salsamētis ꝯfi-
ciēdis ex amigdalis ⁊ huiusmōi. Si sumereꝭ paꝝ ꝺ aceto pas
sulato nō multū incōueniret magis tn̄ laudo ꝓ talibus sapora
tionib' agrestā vel succū rancij. seu vinū granatoꝝ siue succuz
acetose clarificatū qꝺ singulare ē quā ipm acetū. Cauenda ēt
sunt quecūqʒ terrestria ⁊ multa vt sunt oia genera leguminum
Carnes ēt aialiū antiquoꝝ vt bouū. capretoꝝ nō iuuenū ca-
stratoꝝ antiquoꝝ. ⁊ hoꝝ maxie salitoꝝ. A carnibus ēt ceruorū
lepoꝝ ⁊ huiusmōi mł̄icoꝝ. Declinādū ē ergo ad ea que sūt vł
tempata vel ad frigidū ⁊ humidū aliqualr̄ declinantia. Et pro
inde valent carnes capretoꝝ iuuenū pullaꝝ iuuenū ꝑdicum vi
tuloꝝ iuuenū. Et sint hec oia elixata ⁊ nō assata vel frixa. Su
mere etiā interdū de ouis alteratis cū agresta vel vino grana
torū nō incōuenit. Pisces ēt in cāu moderate sumpti p̄ter sali
tos satis ꝯueniūt ⁊ spāliter in cāu'a ꝓprietate ꝯueniūt. Cācri
fluuiales ēt rane herbe ēt ad frigidū declinātes vt lactuca en
diuia scariola plātago malua spinachia cū buglosa ⁊ boragi
ne ꝯueniūt ēt singulariter laudarē in casu cucurbitas far ēt or
dei ⁊ spelte cū millio ⁊ panico in brodio pingui bn̄ ꝯueniunt.
Modicus ēt caseus recēs modicissimi salis nō incōuenit. sed
salsus ⁊ antiqu' maxie discōuenit. Fruct' ēt si pce sumanꝭ p̄ter
ficus vuas auelanas ⁊ castaneas nō discōueniēt. Sit panis
fact' ex frumēto bn̄ mūdo modicissimi furfuris ⁊ modicissime
fermētat' vnius diei vel duoꝝ ad plus cui' crusta n̄ sit ꝯbusta.
Et si panis fuerit notabiliter coctus amoueanꝭ ptes extrinsece
cū cultello. Uinū eius sit albū vł medij coloris pauciſeꝝ mixtū
ēt cū aqua decoctōis zuchari ⁊ radicū buglose si nō displicet.
Et sic sit ꝯtent' quātū ad regimē sex reꝝ nō nālium.
¶ Circa medicialia duo faciā. Prio ponā quedam q̄ ꝯueniūt
ad p̄uisiōez ne corp' labaꝭ ad calidū:⁊ sic ꝯnotan° ēt q̄ euant
illū humorē melācolicū p̄missis digerētib' humorē appropriatū
deinde

deinde pticularia remedia circa locū apatum apponam.

¶ Pro p° igitur laudo vt singulo āno bis fiat leuis flobothomia de vena basilica dextri lateris brachij euādo nō multaʒ quātitatē magis tū copiosaʒ tpe Mai ⁊ minorē tpe autūpni. vbigrā tpe Mai sumēdo circit̄.℥.v.vel.vi.tpe vero septēbris qttuor ad plus vł qnqʒ. Et si media estate tpe magni caumatꝭ pciperet̄ in totū magna iflamatio nō incōueniret ēt tunc fieri apertiōeʒ vene ad refrigeriū tm̄ ⁊ euentatiōeʒ: euacuando tm̄ de sanguie duas.℥.vel tres ad plus. Laudo ēt vt bis in āno fiat ordinata purgatio vt in fine aprił ⁊ in ꝓncipio septēbris. Fiat igit̄ scḋm vt.j. ℞.sirupi de succo endiuie sirupi violati sirupi de bisancijs sine aceto an̄.℥.ß.aquaꝝ fumiterre.℥.ij.boraginis.℥.i.mis.ꝯtinuet̄.v.vel.vi.vicibꝰ. Post quos sirupos sumptos in aurora ẜm vsuʒ cōmunē laudo exhibitiōeʒ medicie vt.j. ℞.mirabolanoꝝ citrinoꝝ gumosoꝝ.ʒ.ij.indoꝝ.ʒ.i.ꝯtundant̄ ⁊ infundant̄ in aquis lupuloꝝ fumiterre ⁊ boraginis an̄.℥.iß. In qbus aquis priᵐ sit facta decoctio leuis passulaꝝ.ʒ.ij.epithimi florū boragis ⁊ buglose an̄.ʒ.ß.⁊ postq̄ʒ steterint dicti mirabolani i infusiōe p.x.vel.xij.horas fiat ipoꝝ bona expssio ⁊ collature addat̄ reubar.ellecti pulueriʒati.ʒ.i.cassie excte diacatholiconis sine diagredio an̄.℥.ß.ꝯfectiōis hamec.℈.ij. sirupi violati.℥.i.mis.fiat potio. Et si forte essʒ leuis mdicia pp ipm eē tarde solutiōis addat̄ in solutio ẜm estimatiōeʒ medici cognoscētis ipius nām̄ solutiuū ipm sit de ipa ꝯfectiōe hamec vel de dyaprunis solut. ad q̄ztitatē q̄ medico placuerit: h̄ medicina sumat̄ ẜm modos ⁊ vsus ẜm quos alie medicine sumi solēt tardādo lauatiuū.p.vi.horas. Et lauatiuū sit ex aq̄ ordei cū modico ʒucari albi. Sequēti die sumat̄ ꝯfectō vt.j. ℞.dyabuglosati.℥.ß.fragmētoꝝ intrātiū in ꝯfectiōe de gēmis.ʒ.ß. cū sirupo de pomis simplici fiat ꝯfectio ⁊ deauret̄ ⁊ sumat̄ in aurora. Et ista purgatio potiꝰ cōueniet in vere. Tpe autūpni laudo fieri purgationē vt.j. ℞.sirupi de fumoterre sirupi violati ⁊ de bisancijs.an̄.℥.ß.aquaꝝ lupuloꝝ boraginis ⁊ buglose an̄.℥.i.misce.ꝯtinuet̄ sex vicibꝰ sicut ꝺ alio sir° docebat̄ postea sumat̄ medicia vt.j. ℞.reubar.ellecti minuti incisi.ʒ.i.⁊.℈.i.spice paꝝ infundant̄ in.℥.iij.seri caprini.⁊.℥.i.aq̄ fumiterre.⁊ ℥.ß.vini al.⁊ stent i infusiōe adminꝰ.viij.horis postea huic toto addat̄ nulla facta collutura diacatholiconis sine dyagredio ʒ.vi.dyaprunis solutiui.ʒ.i.sirupi vio.℥.i.mis.fiat potio. Et sumat̄ ẜm ordinē vt.ꝺ.aliaꝝ mediciarū. Et sequēti die sumat̄ de comfectiōe vt supra. Et si nō placeret in forᵃ potōis pn̄t exhiberi pillule ẜm hūc modū. ℞.pillulaꝝ indaꝝ haly.℈.ijß.pillularū quas facit Mesue post pillulas ꝺ agarico imediate. Et dicit sic pillule q̄ ꝯferūt colere ⁊ ad egritudines colere citri.℈.i.cū aqua casei formētur pillule. Et hec ambaꝝ pillulaꝝ vnica descriptio i cāu nr̄o multū valʒ. Sʒ si debiliter soluerēt addat̄ i dosi. Laudo ēt vt iterdū ꝓ euōne materie.v.vel.vi.vicibus in anno sumat̄ de sirupo vt infra. ℞.buglose scariole acetose omnium cū radicibꝰ suis an̄.℥.iij.sticados arabici epithimi foliculorum sene an̄.℥.ij.sirici crudi seminis acetose maioris ⁊ minoris an̄.℥.i.corticū citri ⁊ semis eiꝰ mūdati melisse capilliue.recentis an̄.℥.ij.rosaꝝ rub.recētiū.℥.iij.aut succi eaꝝ.℥.ij.infundant̄ p diē ⁊ noctē in aqua calida decoctiōis ranaꝝ viridiuʒ ⁊ mundataꝝ deinde fiat decoctio cū succo granatoꝝ acetosoruʒ expressoꝝ cū pulpis suis ⁊ pomoꝝ redolētiū an̄.℥.iij.succi fumiterre dispumati libr̄.ß.aceti passulati libr̄.ß.fiat sirupus circiter libr̄.iij.⁊ aromatiʒet̄ cū.℈.ß.musci de quo vtat̄ sumendo pro vice.℥.ijß.cū totidē seri caprini vel aque decoctiōis liquiricie vel aque fumiterre vel lupuloꝝ ⁊ huiusmodi. Et pro euōne laudarē sepe ad mondificationē totiꝰ vt qbuslibet diebꝰ.xv.semel sumeret̄ potio vt infra. ℞.epithimi.ʒ.ij.florū boraginis ⁊ buglose an̄.ʒ.i.infundātur insimul in.℥.vj.seri caprini p.x.horas postea facta collatura addat̄.℥.iß.sirupi viol.⁊ totū simul sumat̄. Et si nō soluerit i dicta collatura dissoluat̄.℥.i.mane ⁊ iuuabit. Laudo ēt ad alterationē mēbroꝝ vt sumat̄ oibus diebus de confectionibꝰ vt.j. ℞.specieꝝ dyarodon abbatꝭ.ʒ.ij.seminis portulace ⁊ acetose smeraldi.an̄.ʒ.ß.margaritaꝝ splēdidarū.ʒ.i.limature eboris ossis de corde cerui an̄.℈.ij.coral.rub.lignialo.sandaloꝝ citri.an̄.ʒ.i.cū ʒucharo dissoluto i aqs fumiterre ⁊ buglose fiat ꝯfectio in morsellis ⁊ deauret̄: ꝺ qua cōfectione sumatur morsellus vnus duaꝝ.ʒ.ante cibū p duas horas vel adminus per vnam horam.

¶ Jam veniēdo ad pticularia lʒ in apate absolute sumpto intētiōe hita ad mām triplex insurgat intentio ꝓncipalis vna.s.q̄ ē repcussio ipsius mãe que pficit̄ cū ꝯfortatione ipius ⁊ expulsione ad ꝯtriuʒ. Alia est de equatiōe ⁊ digōne mãe tertia de euōne eius vel sensibiliter vel isensibiliter facta. In ꝓposito tū nostro ꝓncipalis nostra intētio erit ponere medicamia q̄ ad equationē mãe magis accedāt remittēdo eius maliciā: ⁊ cū hoc apponent̄ q̄daʒ qbus mēbrū ꝯfortat̄.nō obmittēdo in totuʒ ea q̄ ꝯfortāt aliqualr̄ ⁊ resoluāt. Et q̄ resoluētia quedā sunt talia p q̄litatē manifestā vt q̄ calida ⁊ subtiliatiua.q̄dam sunt talia p ꝓprietatē dimissis ꝓmis q̄litatibus q̄ per qualitates primas obessēt ducēdo mām ad inflamatiōem.de secūdis tm̄ quaꝝ est a ꝓprietate resolue̅ in eis fiet mētio. Et lʒ exēplificare posseʒ pticularit̄ de diuersis simplicibꝰ medicis quaꝝ alique vnā intētionē magis pficiēt ⁊ alie alterā. Quia tū in hoc nō eēt vtilitas in opere ponā tātū medicias aliquas mistas que i hoc magis ꝯueniūt. Laudo igit̄ ꝓ prio vt fiat marā vt infra. ℞.olei rosati factiꝰ ẜm artē.℥.i.succi plātaginis depurati.succi sempuiue an̄.℥.ß.tucie ꝑparate.ʒ.ij.ß.oia simul per horā ꝯtinue sub sole cōterrant̄ in vase plūbeo. Et si nō repiant̄ fiant artificiose qm̄ in virtute plūbi acqrit̄ singularis virtus in cāu nr̄o. Nam vt dicit Auer.5°.collʒ licet fritas nāliter in ꝯplone plūbi dn̄et̄ hʒ tamē virtutē dissolutiuā ꝯparādo ipʒ carni hois. Ex ꝯsequēti p h̄ qḋ refrigerat i cāu valʒ ⁊ p h̄ qꝛ resoluit ⁊ spālit̄ q̄ valet ꝯ cācrū vt loco allegato.⁊ facit cessare mās discurrētes vt ibidē.⁊ iō ois liquor q sup loco ponēdꝰ ē dʒ ꝓus ꝯteri in mortario plūbeo vt dictū ē. Ad hāc itētiōeʒ vʒ succꝰ solatri: siue solus supponatur, siue in mortario cōtritꝰ infusa pecia lini dupla sup loco ponat̄.⁊ vʒ mirabilr̄ qm̄ a ꝓprietate resoluit apata calida.ēt ex ꝓprietate ꝯfert cācro: ēt manifesta q̄litate infrigidat ⁊ remittit iflamatiōeʒ materie. Si ēt cū eo ponat̄ bolus armenꝰ vel terra sigillata valʒ. Valet ēt si fiat vnguētū vt.j. ℞.lapidis molaris subtilissime pulueriʒati.℥.ß.lauet̄ pluribꝰ vicibꝰ sicut tucia: postea sic lota ⁊ trita ꝯmisceat̄ ⁊ icorporet̄ cū oleo rosato ⁊ succo coriādri recētis vel portulace ⁊ ꝯmisceant̄ terrēdo i mortario plūbeo vt supra ⁊ multū ꝓdest. Pro hac ēt pte ad hāc intentiōeʒ valet vt refert Gulielmus brisiēsis se habuisse a quodā aico fidedigno quo curauit vnū patiētē per vsuʒ emplastri vt.j. ℞.amig.dul.mūdataꝝ.℥.ij.ꝯtundant̄ fortiter i mortario cū pistello plūbeo.deinde iterato supponēdo succuʒ sempuiue ꝯtundant̄.tādē addat̄ paꝝ aceti ⁊ iteꝝ ꝯtundant̄ ⁊ in forma emplastri pluries supponant̄ ⁊ iuuabit si deus voluerit. Possē hic multiplicare remedia sed ista in cāu nostro sint electoria ⁊ ꝑcipua. Et hijs breuioribus sum ꝯtentus ⁊c.

¶ Pro quodam magnifico ⁊ illustri Alamano ad lepram disposito. Consiliuʒ. .100.

c

Asus Dn̄i Hermani talis ē. Prio ipse fuit i dispōne lepre in ꝓncipio eius. Nūc vo ꝓmo intuitu diuini auxilij ab ea euasit. Verūtū in eo ꝓpter morbi diuturnitatē adhuc in mēbris exterioribus maxie aliq̄ remāsit mala qualitas que nisi in totū deleat̄ ⁊ radicitus remoueat̄: ⁊ introducat̄ noua bona dispō prie ꝯria que tādē fiet habituata facile recidiuaret̄ in ꝓstinā dispōnem. Jdcirco necessariū ē ipm p longū satis tp̄s vti regimie tā in rebꝰ que nobis inevitabiliter occurrūt quā ēt in medicis. Ad ꝑuisiōeʒ. Jō statui ꝓ ꝯfirmāda ipius bona valitudine in hoc cāu ꝯsulere ponēdo regimē ꝑseruatiuū ab hac ꝑua lesiōe ⁊ in rebus nō nālibus ⁊ ēt medicinalibus. Consequenter expedita expeditione istius mãe ⁊ vt alicui alteri qui hoc morbo laboret cedat fortasse ad frucᵐ ponere conabor regimē curatiuū si salubris erit. Priꝰ tū quā ad hoc ꝓncipale itentū deueniā duo faciā.prio declarabo qm̄.d.noster Hermanꝰ fuit i ꝓncipio lepre.scḋo q̄ñ iā ampliꝰ nō ē in actuali huiusmōi dispōe.ꝓ qbus oʒ ꝑscire qd sit lepra: ⁊ que sint eius cãe.⁊ que sint signa eiusdem. Quibus intellectꝭ qlibet facile ꝯcludere poterit quod intendimus.

¶ Pro prio itaqʒ declarādo. Lepra.iō dicit̄ qd nois quasi lesio petrosa.q̄ in ea indurant̄ mãe ex adustiōe sicut petre Jnꝺ fiunt in ea trūbositates lapideate. Vel alr̄ lepra.i.lesio praua ꝺ qua ⁊ si plures ab auctoribus dent̄ diffinitiones.duas tantū intendo ponere. Prima est Aliabatis 8° sue theorice sic dicētis. Lepra siue elephātia ẜm ipm ē morbꝰ corpis mēbra desicās ⁊ siccitate corrūpēs ⁊ tāq̄ʒ cācer q toti corpori isit. Scḋm Auic.4° can̄ fen.3ᵃ tractatu 3°.c.viij.pfectius sic describitur. Lepra ē infirmitas mala ꝓueniēs ex sparsiōe colere nigre in toto corpe.quare corrūpit̄ ꝯplexio eoꝝ.⁊ forᵃ ipsoꝝ.⁊ figura eoꝝ.⁊ finaliter cōtinuitatē soluit.⁊ scindunt̄ mēbra ⁊ cadūt.⁊

ē sicut cācer cōis toti corpi. Et qm̄ vt sumitur ab. A. pª. ꝓ. c. de
hūoribus colera nigra sumit̄ equiuoce. Naꝫ aliqñ sumit̄ cole
ra nigra pro melēcolia nāli quarto humore distincto ab alijs tri
bus humorib⁹. Aliqñ v̄o sumit̄ pro quolibet humore in nāli fa
cto ꝑ viā adhustiōis. Et hoc mō sumit̄ in ꝓposito colera nigra
ab Auic. Et ex hoc manifeste pꝫ qđ ex oibus humorib⁹ adhu
stis fieri pōt lepra. Et pp̄ hāc cām distinxerūt auctores lepraꝫ
in quattuor spēs. Nā vna appellata ē alopicia vt pēdēs a me
lēcolia sanguinea. Alia vt pēdēs a flegmate adhusto vel m̄lia
flegmatica dicta est tyra a tyro serpente pp̄ squamas ⁊ exco/
riationē q̄ in hoc manifestant̄. 3ª pēdet a colera adhusta ⁊ di/
cta ē leonina a maxia seuitate accidētiū. 4ª appellat̄ elephā
tia vt pendēs a m̄lꝫa nāli adhusta. Et sicut q̄libet haꝝ materie/
rū ꝑ se sūpta pōt esse cā certe lepre. ita nō in ꝯuenit ex illis plu
rib⁹ simul mistis fieri aliq̄ꝫ vnā vt pꝫ intelligēti. ¶ Aduertēdū
tñ ꝙ ñ ois praua lesio in corpore hūano pendēs a melācolia
adhusta dr̄ lepra. Propter qđ sciēdū est qđ hic humor: aut est
putrefact⁹: aut nō putrefact⁹. Et si putrescat: aut intra venas:
aut ex̄. Si intra: plerūqꝫ fit q̄rtana ꝯtinua. Si ex̄ fit iterpolata
Si aūt tñ putrescat: aut expellit̄ ad ꝑtem vnā: aut ad corpus
totuꝫ. Et si ꝓmuꝫ: aut in ꝓfundū mēbrū retinet̄: vel ad supiorē
expellit̄. Et si pᵐ. Aut mā est grossa. ⁊ tūc generat duritieꝫ vel
sephiros. Aut subtilis ⁊ corrodēs: ⁊ tūc generat herpestiome
nuꝫ. Aut media: ⁊ sic fit cācer. Si aūt ad supiorē pellat̄: tunc
morpheā serpiginē vel scabiē inducit. Cū aūt ad totū ꝓsequi
tur: sic lepra generat̄. Hoc a serapiōe colligit̄ ꝑtim 5° breuiarij
ꝑtim a dn̄o Auic. Ideo notāter dixit in diffinitiōe ꝓueniens a
sparsiōe colere nigre in toto corpe. ¶ Et qm̄ ꝓncipiū gn̄atiōis
humoꝝ est epar ſm eius diuersitatē caliditat̄ varij generāt̄ hu
mores teste Auic. c. de gn̄atiōe humoꝝ cū dicit. Qđ caliditas
tempata in q̄ꝫtitate hm̄oi sanguinē generat tempatū: distēpa/
ta aūt ⁊ supfluēs ſm gradus supfluitat̄ alioꝝ humoꝝ est gn̄a/
tiua. nā supfluēs nō multū colerā gn̄āt rubeā. plus melācolicā
ꝑ adhustionē. Et q̄rto cañ. c. ꝓprio đ lepra dicit qđ mala ꝯple
xio epatis aut corporis toti⁹ decliuis valde ad caliditatē. ⁊ sici
tatē ē cā efficiēs melācoliaꝫ ꝑ adhustionē sanguis. Et ibi sume
bat sanguinēs ꝓ massa sanguinea. Manifestū ergo ē ex his
que sit cā ꝯplexionalis ⁊ hūoralis lepre tam añcedēs q̄ꝫ ꝯiun
cta. Cōplesionalis quidē cā ē mala ꝯplexio calida ⁊ sicca epa
tis ⁊ corporis toti⁹. Humoralis v̄o añcedēs est humor melāco
licus ꝑ adhustionē genit⁹ in epate ⁊ venis. Et ꝯiuncta est idē
humor in mēbris dispsus sua q̄litate ledens vt supradictū est.
Cause aūt ꝓmitiue dicūtur res nō nāles quecūqꝫ supflue ca/
lefaciūt ⁊ exsicāt in tm̄ qđ humorē adhurūt ⁊ in melēcoliaꝫ cō
uertūt: ⁊ singularit̄ mala ꝯpositio ciboꝝ adinuice vñ. d. Auic.
2ª. ꝓ. c. de regimie eius qđ comedit̄ ⁊ bibit̄ versus finē. Expe
rimētatores nāqꝫ indi ⁊ alij iaꝫ dixerūt qđ lac cū reb⁹ acetosis
dādus nō est: nec pisces cū lacte. qm̄ inde ad egritudines ꝑue
nit̄ ꝑimētes sicut lepra. Fit ēt nō nunq̄ꝫ hr̄ditarie ⁊ ex gn̄atiōe
vt 2ª primi. c. 8°. Et si ꝑentes sunt imūdi vt cū fetus generatur
tp̄e mestruoꝝ. De his aūt causis lati⁹ dicet̄ ⁊ distincte cū ise/
rius determinabit̄ de regimine preseruatiuo.

¶ Restat nūc māifestare q̄ sint signa hui⁹ dispōis i gener̄ ꝓ q°
declarau° p° notādū qđ q̄dā sunt signa ꝓnostica ꝓpinq̄: q̄daꝫ
demōstratiua dicte egritudinis. sꝫ in ꝓn°. quedā ipsius demon
stratiua in statu egritudinis. quedā versus statum procedēdo.
¶ Signa ꝓnostica ſm Auer. in q̄rto sui colliget. c. 3i. sunt rau/
cedo vel grossities vocis. Anhelit⁹ strictus cū rubore faciei tē
dente ad fuscū. Obfuscatio aliqualis alboꝝ oculorū: lꝫ Auic.
c. ꝓprio videat̄ hec signa ponere lepre iā actu i ꝓn°. Sed pñt
cōcordari. qm̄ sit cū istis signis aliq̄ alia de dicēdis ꝯplicentur
sunt signa demōstratiua: ⁊ si ꝑ se solū appareāt sunt signa pro
nostica. ¶ Signa v̄o ei⁹ in ꝓn° sunt q̄ dicta sunt maxie si haneli
tus adhuc aliqualiter feteat. Et sudor ⁊ capilli incipiāt gracil/
lari. Et appareāt mores melācolici. Et solicitudo. ⁊ cū multum
ymaginant̄ se eē leprosos. qr̄ dicit Auēzoar. 44°. thesir Ra
ro ꝯtigit fieri leprā nisi ex ym ginatōe. Et multiplicant̄ somnia
terribilia melā colica. Et cū senserit in somno grauitatē magnā
supra corpus suū sicut faciūt q patiūtur incubū. Et appareāt
morphee ꝑ totū quasi corp⁹ ⁊ infectōes late rubee obscure ⁊
nodi q̄dā vt dicit raſ fieri cepit. Et vrina subtilis apparet cum
ypostasi multū arenosa pp̄ adhustionē māe. Et sepe apparent
circuli ad rubeū declinātes. Et aliqñ appet virgulata sicut fit i
spleneticis. Et cutis manuū ē vnctuosa ita vt sup ipsaꝫ ñ possꝫ
stare gutta aq̄ q̄ nefluat. Qñ v̄o magis accedit ad statū iā cō

dunt pilli supcilioꝝ. Et stupescūt cartilagines nariū. Et cū h̄ in
sensibiles fiunt posteriores ꝑtes tibiaꝝ iuxta talū. Et nodi mul
tiplicant̄. Et tumor faciei. Et oribilitas eius intenditur.

¶ Ponunt̄ ēt a doctoribus alique experiētie. Pria ē ꝙ facta
flobothomia. si ponant̄ tria grana salis supra sanguinē tñ non
multū de recēti ex̄ctū si statiꝫ resoluant̄ ista tria grana sanguis
ē infectus. si ñ nō. Scđm ē accipe sanguinē eius ⁊ ponat̄ i aq̄
clarissima ⁊ subtilissima. ⁊ si sup natauerit ē infectus. ⁊ si petat
fundū nō. Tertiū ē familiare ⁊ ē ꝙ sanguis fricet̄ manibus ⁊
si strideat malus ē: vel colet̄ ꝑ petiā ⁊ si supius remaneāt q̄daꝫ
frustra terrea q̄ nō pñt dissolui malus ē. ⁊ si nō. ñ. Et h̄ est qꝛ si/
gnificat adustionē magnā factā i humoribus. ¶ Signa v̄o qñ
ꝯfirmata ē. sunt. ꝓmo qñ accidētia fere oia que p̄cesserūt inten
siora sunt ⁊ cū hoc multū sensibiliter maiorant̄. Et capilli ca/
dunt. Et mēbra pleraqꝫ corrodunt̄ ⁊ maxie nasci cartilagines
Facies in totū orribilis fit. Et hanelitus multuꝫ fetens ⁊ labia
multū ingrossant̄ ⁊ denigrant̄. Et denigrat̄ totus color valde.
Et pulsus fit debilis multū ⁊ tardus cū aliquali spissitudine ⁊
tādē fit rarus in postremo vite. Aduerte tñ qđ lꝫ signa dicta vt
in pluribus sese ꝯsequant̄ ſm ꝙ dictū ē. tñ non incōuenit ꝙ ali
qđ signoꝝ positoꝝ in augmēto manifestet̄ in principio huius. ⁊
aliqđ de singis ꝓncipij manifestet̄ in augmēto. verbigrā in pri/
cipio aliqñ incipiūt cū alijs signis nodi vel eminētie apparere i
corpore. ⁊ aliqñ in ꝓncipio multū rubescūt oculi. ⁊ hoc ē qꝛ nul
lū taliū ꝑ se ē sufficiēs ad ꝯcludendū de certo tp̄e morbi sꝫ bñ
si cū alijs ꝓportionabilibus ꝯplicet̄. signis. Nō sequit̄ ergo in
h̄ manifestant̄ nodi ḡ ē i augmēto morbi. sꝫ ⁊c. vt pꝫ itelligenti
¶ Preter aūt signa distinguētia inter tempora morbi. sunt etiā
aliqua alia declarātia diuersas spēs eius de quibus supradic
tū ē. Nā alia ꝓportionāt sanguinee. alia colerice ⁊ sic đ alijs.
¶ Signa ergo colerice sunt qđ color. decliat ad citrinū obscu
rū. ⁊ mordicatio in facie ⁊ palpebris. ⁊ cito venit ad augmen
tuꝫ cū scisura manuū ⁊ pedū ⁊ aspitate eoꝝ. Et ad sūmū acci
dētia multa cōia in oi spē fiūt in hac multū intensa. ⁊ maxime
vrina tendit multū ad citrinitatē. ⁊ precessit regimē colericum.
¶ Signa sanguinee sunt prio qđ facies declinat ad colorē ru
beū obscuꝝ. Et fetor corporis maxie sudoris ē multū grauis.
maxime ex leui cā multuꝫ. exit sanguis a naribus eius. Et regi
mē p̄cedēs i dieta multa grossa. Vene circa oculos plene san
guine. Labia ⁊ gingiue stāt rubore plena. Et a gingiuis non
nūq̄ꝫ exit sanguis. Et apparēt in corpore macule multe rubee
⁊ similia. Signa vero flegmatice sunt qđ color declinat ad al/
bū obscurū ⁊ maxie labia. Et ab extremis decidunt̄ quedam
resolutiōes albe velut squamee. Et vrina apparet grossa cum
fundo grosso saltē in respectu. Oculi plerūqꝫ lacrimant̄ ⁊ pe/
des tumescūt ⁊c. ¶ Signa melencolice sunt color obscurus.
In animalibus passionibus tristicia. et vrina multū subtilis ñ
colorata cū modica ypostasi. Debilitas vocis ⁊ hanelitus ⁊ i
hac maxie nodi multiplicant̄. Sanguis a vena extract⁹ ē mul
tū squalidus ad terreū declinās ⁊c.

¶ Istis sic declaratis quilibet paꝝ exercitatus in medicina di
ligenter cōsiderās accidētia p̄terita ⁊ p̄ñtia huius. d. Herma/
ni facile cōcludere poterit qualis fuerit ⁊ qualis actualiter sit
hec dispositio. Fuit ergo in ꝓncipio vt dicebat̄ in via ad lepraꝫ
imo in eius ꝓncipio sanguinee. s. ⁊ colerice ꝑ adustionē. Nunc
vero ē in via salutis imo quo ad intriseca mēbra iā sanus fac
tus ē. que duo manifeste declarari pñt si prio remoueat̄ diffi/
cultas que hic oriri legitie posset. Nā suppono leprā penden
tē ex adustione colere rubee posse curari. ⁊ tñ mēs. Hali. vide
tur sonare oᵐ exp̄sse. dicit. n. 8°. theorice. c. ꝓprio circa litterā.
Sunt q̄dem elefantie, spēs due. altera que fit ex colera nigra
quā sanguinis dicimus eē fecē ⁊ purgamētū mēbroꝝ casuꝫ ñ
inducēs. purgat̄ vero nō nūq̄ꝫ. Altera vero ex humore fit ni/
gro que ex colere generat̄ rubee adustiōe in qua mēbꝝ ē con/
mestio a qua q̄s nulla ꝯualescit medicina. Que sn̄ia ⁊ si diffici
lis videat̄. tñ soluēdo breuiter dicat̄ qđ ille textus hꝫ intelligi
stante iā morbo ꝯfirmato ⁊ in statu ⁊ nō in ꝓncipio. qđ manife
ste pꝫ per hoc qđ. d. in qua mēbroꝝ ē ꝯmestio. ⁊ hoc ē accidēs
status ⁊ nō ꝓncipij. Vel aliter dicat̄ qđ ab hoc morbo fere nū
quā fit curatio. secus in alijs spēbus. ⁊ hoc qꝛ vtplurimum ad
istos morbos in ꝓncipio nō ē cura ⁊ diligētia. ⁊ cū sunt ꝯfirma
ti nō sunt sanabiles. qꝛ itaqꝫ lepra pendēs per adustioneꝫ co
lere i breui multū tempore respectu aliaꝝ venit ad statū ⁊ con
firmat̄. Idcirco dicit a qua q̄s nulla ꝯualescit medicina. i. i plu
ribus. ¶ Ad ꝓpositū itaqꝫ redeūdo prio declarat̄ primuꝫ. vt
quod

qꝫ fuerit in pricipio lepre. Prio inspecta eius faciei dispōne.
erat.n.eius coloꝛ sub citrinus ad rubeū aliqualiter declinans
ꝛ maxie oculi ad rubeum declinabāt. Apparebāt ēt q̇dā moꝛ
pheatica p faciē collū ꝛ p alias ptes. erant ēt nodi nōbiles in
tibijs. Erāt quoqꝫ eminētie. quedā sup facie. Et vox fuit notabi
liter rauca. Urina ēt erat subtilis multū cū ypostasi multū are
nosa ꝛ circulo nigro. Somnia ei⁹ mala ꝛ terribilia grauitas ali
quādo in somno. Manus quoqꝫ erāt multū oleaginee q̇ oia
simul sumpta certe ꝯcludūt ipm fuisse in pn° lepre. Sꝫ qꝫ fue/
rit in spē tali de qua supra dicebat̄ declarat̄ p acci^a talis spēi
discurrēdo: ꝛ maxie per regimē p̄cedēs. Fuit.n. plurimū exer/
citatus equitādo a pr̄ia ad curiā romanā pluribus vicib⁹ ꝛ re/
deundo ꝛ tpe maximi estus ꝛ vsus vinis potētibus ꝛ spēbus:
ꝛ fortasse cū esset in patria minus tēperat⁹ in re vxoria. Et sic
dico de reliquis declinātibus partiꝫ ad sanguineū ptiꝫ ad cole
ricum. ¶ Ex opposito vero declarat̄ 2^m vt ꝙ membra interioꝛa
sunt reducta ēt cōsequēter qꝫ exterioꝛa sint in reduci. qm̄ vt te
statur. d. Auic. in. c. pprio. Manifestat̄ pmo in mēbris. i. extri
secis nocumētū. deinde i intrinsecis. ꝛ hoc q꞉ extriseca debilio
ra sunt. Et ex hoc sequit̄ qꝫ tardi⁹ sanātur exterioꝛa ꝛ cici⁹ inte
rioꝛa q꞉ sunt foꝛtioꝛa. Declarat̄ ℊ ꝙ interioꝛa iā sint sana ꝛ p°
ex opatiōibus q꞉ epar qꝫ ē hmōi pncipiū nō generat nisi san/
gnine laudabilē: qꝫ pꝫ ex coloꝛe faciei bonificato: ēt qꝫ gene
rat spirit⁹ subtiles: nec cū eisdeꝫ miscētur vapoꝛes m̄rici. q꞉ n̄
somniat terribilia somnia imo suauia ꝛ placibilia ita vt aliqn̄ si
bi appareat volare al's currere multū ꝛ videre res gratas, qꝫ
on̄dit pn̄tiaꝫ sanguis ꝛ humoꝝ laudabiliū: iuxta illud Gal. vl/
timo v̄bo de somnijs. Que igit̄ vitēt q egrotāt in somnijs coin/
dicabūt plerūqꝫ nobis indigestiōis ꝛ q̄litates humoꝝ. Urina
ēt bona ē ꝛ in substātia coꝛpoꝛe ꝛ ꝯtentis maxie ypostasis lau
dabilis est cū circulo bono. bn̄ appetit. bn̄ digerit. recte discur
rit. ꝛ sic discurrēdo p oēs dispōes mēbroꝝ pncipaliū oēs vali/
de sunt ꝛ bone. vox facta ē sicut sana in exterioꝛib⁹ ēt bonifica
tus ē coloꝛ faciei ꝛ occuloꝝ. Manus facte sunt aspe satis nō
ampli⁹ sunt vnctuose. Nodi tibiaꝝ sunt remoti. Multe eminē
tie faciei sunt remote. Un̄ p hoc firmit̄ ꝯcludi pōt qꝫ iam cura
tus ē ex lepra. lꝫ p̄cedētis moꝛbi aliq̄ adhuc signa remāserint
Et pro hoc facit q꞉ nā nō pōt simul ꝯ̄rijs moueri motib⁹. Cuꝫ
igitur lepra sit egritudo vt dictū ē in prin° qua coꝛrūpit̄ ꝯplexio
mēbroꝝ conti°. ꝛ p declarata supius iaꝫ māifeste rectificat̄ mē
broꝝ ꝯplexio. seqtur ꝛc. Et pro hac firmāda sn̄ia fieri pn̄t ille
experiētie fm̄ ꝙ scriptū ē supius fm̄ ꝙ ego feci ꝛ certe appa/
rebūt laudabilia tm̄ signa ꝛ nulla suspecta. Nec obsit ꝓposito
nostro qꝫ tpe hēat insensibilitatē aliqꝫ ptium coꝛpis. Prio q꞉
illa insensibilitas sibi incepit euenire. vi. annis an̄cedentib⁹ ad
illaꝫ dispōeꝫ i vno digito man⁹. 2° q꞉ tal' stupoꝛ eueniēs i huiꝰ
modi cāu: aut puenit merito opillatiōis facte maxie in oꝛigine
neruoꝝ: aut a mala q̄litate indisponēte insiꝛm vt spirituū: aut in/
disponēte oꝛganū vt sicitate idisponēte mēbrum ꝛ duricie. quō
dr̄ scd̄a tertij. c. de stupoꝛe ꝙ pp duritiē nerui ꝯtingit i tactu pe
dis i compatione ad tactū manus sicut stupoꝛ. Aut pp pauci/
tatem spirituū ꝛ virtutis debilitatē vt in moꝛiētibus p viā reso/
lutōis euenit̄ solꝫ. Nō fit p opillatiōeꝫ maxie i oꝛigie neruoꝝ
q꞉ illꝫ accidēs maxie māifestaret̄ i: extrēis qꝫ sibi n̄ fit q꞉ pedē
sinistrum hēt egregie sensibilē. Neqꝫ fit mala qualitate q꞉ eēt
toti cōis qꝫ nō ē. Neqꝫ fit a sicitate ꝛ duricie oꝛgani. q꞉ ex q^a
ē pa° cōis saltē tactus pedis absolute esset debilis respectu ta
ctus manus qꝫ nō ē ꝯparan° sanū pedē māui lese. Neqꝫ pp
virtutis debilitatē q꞉ nō in omnib⁹ ē extremis ꝙ tn̄ esset. Re/
stat, g° qꝫ pēdeat a cā pmitiua aliq̄ q̇ sic leserit oꝛga^m vt neruū
veniētē ad illud brachiū vel tibiā qꝫ n̄ ad a^a mēbra vt v̄bigr̄a.
si ab aliqua cā eēt aliquo mō spondilis mota a qua ramificat̄
neruus sic dās sensuꝫ illi mēbro ꝙ nō alteri. Et pro hoc maxie
facit q꞉ doctoꝛes insignes ponūt ꝙ stupēt aliqn̄ certe ptes coꝛ
poꝛis vt nares ꝛ ptes posterioꝛes pedū infra talū vel cauillaꝫ
qꝫ nō ē in hoc in vtroqꝫ pede. Et pp h° salua bona ꝯscia cre/
do qꝫ istud accidēs nō pendet ab hoc moꝛbo vt dictuꝫ ē. Et h̄
sufficiāt quo ad principalia duo prima de quibus supra. Et ex
hoc legitie inferri pōt ꝙ conuersatio dicti. domini Hermani n̄
est futura nocumento secum conuersantibus.

¶ Nunc deuenio ad tertiū principale vt ad regimen pro hac
dispōne. ꝛ primo p̄seruatiuo 2° curatiuo. Primo ēt ponēdo re
gimen in. vj. rebus nō naturalib⁹ qꝫ cōe est ꝛ in preseruādo ꝛ
curan° quodāmō saluo qꝫ i curatiuo oꝫ vti regimīe magis hūe
ctatiuo, ꝛ ad calidioꝛa possum⁹ declinare. Notādo tn̄ vt tradi
tū ē. vj. collꝫ. 7^a. c. ꝛ alibi pluries iter distēpantias ꝯpositas fri
gida ꝛ sicca ē deterioꝛ. Idcirco in hac. ꝛ ad p̄uisiōeꝫ. ꝛ ad cu
rā debent homies p̄cipue obedire. potissimū ꝓpter verba que
dixit Ga. vj. de reg. sani. c. 12. cū dixit Sanatiua vero ars illos
qui obediūt ei custodire sanos ꝓmittit. hijs aūt qui nō obediūt
talis hec ars existit ac si nequaq̄ꝫ eēt. Et q꞉ dixit Galien⁹ ītio
thegni ꝙ aer quocūqꝫ alio magis nos imutat. Prio elligatur
aer paꝝ ad calidū declinās ꝛ humidū. magis tn̄ ꝛ minus fm̄
subiecti ꝛ spēi dispōneꝫ. Et qm̄ aer calidus ꝛ humidus ad pu
tredinē ē facilis iō dꝫ haberi obseruātia ne sit humidū humidi
tate mala vt ē humiditas stagnoꝝ ꝛ ciuitatū in paludibus re/
clusaꝝ in q̄bus sepe humectat̄ aer ex vapoꝛibus grossis fecu
lētie ciuitatis ꝛ bestiaꝝ moꝛtuaꝝ. Habitet ergo in domo eleua
ta ꝛ circa extrema ciuitatis vbi aer purioꝛ ē. ꝛ in domo q̇ a vē/
to pcutiat̄ oꝛientali ꝛ sol ingrediat̄ in ea. Sol.n. dissoluit putre
dinē aeris ꝛ subtiliat ipm ꝛ purificat. Ideo nō est laudandus
aer stufaꝝ qui stufis ēt male mōdis aliqn̄ clausis nōbili tempe
detinet̄. Doꝛmiat igit̄ in camera inter duo solaria ꝯstructa cui⁹
aer libere euētet̄. Et si pur aliqn̄ aer ad frigidū ꝛ siccū d̄clina
ret vel calidū ꝛ siccū qꝫ in hoc cāu maxie nocet ꝓpter adustio
nē que fit in humoꝛibus. tūc alteret̄ aer cū aliquib⁹ aromatib⁹
aut ad frigidū declinātibus aut ad humidū fꝫ ꝙ dispositio exi
git. Exempligr̄a cū intendimus infrigidare cū aspsiōe p came
rā tpe estatis cū folijs vitis ꝛ rosis ꝛ huiusmōi frigidoꝝ que fo
lia si nō reperiant̄ recētia fiat decoctio in aqua ꝛ aceto rosarū
ꝛ sandaloꝝ cū modico cāphoꝛe ꝛ similiū. ꝛ si intendamus infri
gidare fiat aspgefactio camere cū aqua ꝛ vino odoꝛifero val
de vel cū aqua modice decoctōis coꝛticū citri gariofoloꝝ ꝛc.
Cauēdū ergo ab itineratōe tpe magni estus ꝛ magni frigoꝛis
ꝛ hoc de regimine aeris in quo studiū adhibeat̄ singulare qm̄
vt dicit Rabimoises hoc ē radix in pncipio regimis coꝛpoꝛis
ꝛ anime ꝛc. ¶ De motu ꝛ qete dicat̄ prio ꝙ exercitiū tempe/
ratū ē ꝯueniens vt factū. i mane pedes vel eques aere claro
suauiter vsqꝫ ad aliqualē laxitudinē. verbigr̄a durādo p horaꝫ
pedes. ꝛ per horā cū dimidia eques. incipēdo a leuioꝛi ꝛ ꝓce
dēdo intēdēdo tādē remittendo vsqꝫ ad qetē. hoc tn̄ nō fiat ni
si fcō exercitio pticulari vt an̄q̄ꝫ surgat de mane fiat leuis fri/
catio per totū coꝛpus incipiēdo a cruribus ꝛ postea ascēdēdo
ad spatulas ꝛ brachia ꝛ toꝛacē ꝛ descēdēdo ēt ad crura tan/
dē quo facto fiat euō supfluitatū cōium nāliter. qꝫ si nā per se
nō suffecerit iuuet̄ cū suppositoꝛio vel clisteri cōi. deinde fiat le
uis pectinatio capitis. tādē fiat exercitiū de quo supra postea
qescat per horā an̄ assumptiōem cibi ꝛ idē ꝯueniēs erit si fiat
ante cenā. Aduertēdū tn̄ ꝙ nō incipiat̄ nisi postq̄ꝫ transierit
cibus ad epar. qꝫ vtplurimū fit in septē hoꝛis. In tpe v̄o qetis
viuat letus plerūqꝫ cū sono coꝛdaꝝ de cantu. ¶ De somno ꝛ
vigilia dicat̄ breuiter ꝙ lꝫ somnus cōis sit septē hoꝛaꝝ. in hoc
tn̄ cāu ꝯcedi pōt vsqꝫ ad nouē. q꞉ per somnuꝫ maxie coꝛpoꝛa
humectant̄. qꝫ pricipaliter itendit̄ i ꝓposito. Et sit talis somn⁹
nocturnus vel ptiꝫ diurnus vt de mane factus. sꝫ si aliqua con
tingētia nō posset de nocte sufficiēter doꝛmire ꝯcedi pōt doꝛ/
mitio diurna vnius hoꝛe vel duaꝝ nō tn̄ fiat nisi post prandiū
adminus p duas hoꝛas. ꝛ nō fiat in lecto nimis suaui maxie
tpe estatis ꝓpter supcalefactionē mēbroꝝ. ꝛ nō doꝛmiat̄ sup
latus dextrū nisi paꝝ. imo obseruet̄ in h̄ regula. d. A. ꝙ in pnci
pio doꝛmitiōis ponat se sup dextro latere per hoꝛam vel circa
postea ponat se sup sinistro ꝛ doꝛmiat sic per totam noctē vsqꝫ
ad mane. ꝛ tūc ponat ēt se sup dextro. qm̄ tunc p̄parat̄ ad exi
tū supfluitatū cōium. ¶ De ianitōe ꝛ repletiōe dicat̄ sumarie
ꝙ v̄traqꝫ excelenter facta nocet. Inanitio q̇dem nimia vt ieiu
nia q꞉ inflamāt ꝛ p̄parāt ad adustionē ꝛ maxie in isto nr̄o cole
rico. Repletio ēt nimia nocet ꝓ quāto p̄parat ad putrefactio
nē ꝛ macrefactiōem. fm̄ sn̄iam. A. tertio can̄. fen. 13. ca. de eis
que nocēt stomaco. cū dixit. Ex rebus magis inimicis stōaco ē
repletio. ꝛ ꝓpter id nō auget̄ coꝛpus gulosuꝫ. qm̄ cibus eius
nō digerit̄ quare nō crescit ex eo. Comedat̄ ergo bis i die nisi
esset festuꝫ solēne qꝫ pro fide eēt obseruādū ꝛc. Et pce semp
comedat̄ remanentibus adhuc reliq̄s famis. ptius tn̄ in pran
dio quā in cena. qm̄ in nocte magis ꝛ pfecti⁹ laboꝛāt virtutes
nāles quā in die. ꝛ sic sese foꝛtificant̄ vt pꝫ intuēti. ¶ De cibo
ꝛ potu breuiter dicat̄ prio generaliter qꝫ cibus sit facilis digō
nis ꝛ boni chimi q꞉ maxia intentio in oi melencolica mā ē hu/
mectatio laudabilis nutrimēti. Sit ergo eius panis prio de tri
tico bn̄ mūdo nō antiquus vltra tres dies. nec nouus eiusdeꝫ
diei ꝛ maxie. nō sit calidus sꝫ sit medius. Sed si venter eēt ali/

quādo ꝯstipatus fiat aliquo mō furfuratus. sit tñ semp cū modico fermēto. Nō comedat᷑ hustus ad ignē nec salsus nimis. parꝝ tñ salis ꝯuenit. In cāu tñ nostro vbi pur mā fuerit calida ꝯueniret cōmiscere parū de faria ordei cuꝫ faria tritici. Et erit melius cū hoc semp ꝙ ñ comedat᷑ panis nisi in furno coctus. Carnes vero eoꝝ sint galinaꝝ satis pinguiū ꝛ p̄cipue brodia eaꝝ qm̄ in brodijs eaꝝ inest ꝓprietas rectificādi malitiā hūoꝝ melācolicoꝝ. Nō sint tñ antique vltra duos ānos ſꝫ iuuenes. ꝛ bonificat᷑ opatio eaꝝ si cibent᷑ ſm modū Rabimoyses hꝰ modo. Ponātur galine magne ꝛ pue in domo ampla liberi aeris in q ñ sit stercus neqꝫ sordicies imo mūdet᷑ sepe locus earuꝫ. Et sit cibus quo debeāt nutriri factus ex farina ordei distempata cū lacte. ꝛ cū hoc admisceant᷑ frustra caricaꝝ ꝛ administretur illic de aqua ꝛ istud brodiū maxie valebit in leproso vt voluit. Auēzoar. c. ꝓprio in fine. Valēt ēt carnes caponū fasianorum ꝛ alioꝝ volatiliū nō degētiū in aqs vel paludibꝰ. hic ēt p̄cipue aliqñ turtures laudant᷑ lꝫ ad siccitatē declinēt. De quadrupedibus laudātur carnes arietine iuuenes maxie tpe hyemis ꝛ de edinis tp̄e estatis ēt vitullinis ꝛ porcinis iuuenibꝰ nō pinguibꝰ ptibus ſꝫ de coxa ꝛ de spinadorsi. De siluestribꝰ cōueniūt carnes caprioloꝝ cuniculoꝝ tñ iuuenū ꝛ alioꝝ similiū facilis digestōis. Inter pisces ꝯueniūt singl'arit᷑ petrosi pui squamosi nati in aqs claris currētibꝰ. Et sic nō laudant᷑ pisces anulosi vt anguile nec hmōi pisces lacuū. Et pro correctiōe istius in coctōe laudat᷑ vt iponat᷑ paꝝ vini albi vel ponat᷑ de feniculo petrosiº saluia ꝛ hmōi. Supra tñ oia nutriētia ꝯueniūt oua sorbilia galinaꝝ i p̄nº cibi. De herbis ēt ꝯueniūt blete spinachia ſꝫ p̄cipue borago ꝛ buglosa lactuca ēt in hoc casu ꝯuenit. ꝛ in estate feniculus ēt cū saluia vꝫ. Vinū eius sit albū subtile claꝝ nō potēs nimis: ꝛ misceat᷑ cū aq̄ decoctiōis zucari plus vl' minus ſm ipius potētiā vel saltē, si sit de vuis nigris sit medij coloris. Vnū tñ aduertēdū gnāliter ꝙ nullo tp̄e vel loco sumat cibum qui icipiat putrefieri ēt modica putrefatiōe. vñ aliqui doctores ꝓhibuerūt comedere ferculū qꝺ remāsit nocte vna ꝛc. Inter radices ꝯueniūt singularit᷑ cortex radicuꝫ linguebouis. qm̄ vt dixit. Rabimoyses hēt i se ꝓprietatē in dilatatōe aie ꝛ delet melācoliā ꝛ extirpat ipaꝫ ex toto. Cōueniūt rape ꝛ napi ꝛ radix feniculi ꝛ endiuie. Fugiendū est a cepis poris aleis ꝛ hmōi acutis: maxie cū lacte ꝛ spēbus qm̄ forte ministꝝ taliter factuꝫ quo cōiter vtunt᷑ dñi Alamani ē cā euentꝰ in hac dispōne. Et gnāliter oia accuta calida si ꝯiūgātur cū his q̄ facilit᷑ merito mōi substātie putrescāt sunt cā talis dispōis. De granis leguminū breuit᷑ ē dicendū abstinēdū est ab omni genere eoꝝ tñ brodia maxie cicerū interdū ꝯueniūt. Inter fructus vero iterdum valēt amigdale vue passe ꝛ aliq̄ recētes cū aliqbus ficubus. Castanee euitētur cū auellanis ꝛ nucibꝰ ꝛ nespillis. De reliqs aliqñ ꝛ paꝝ comedi pōt. ita tñ vt obseruet᷑ ordo i comestione vt sit ꝓ regula qꝺ cibi lubrici ꝛ facilit᷑ passibiles sunt p̄ponēdi añ pastuꝫ: maxie si vēter sit ꝯstipatꝰ: ita tñ qꝺ nō imediate post lubricū sequat᷑ stipticꝰ vel ñ lubricꝰ. qm̄ vterqꝫ simul ex stomacū p̄cipitaret᷑. Immo obseruet᷑ illud qꝺ dixit Gal. 2º alimentorum. caº. de prunis in fine vbi sic dicit ad litteram. Et interrumpemus aliquod tempus ꝛ non mox prandemus post ipsa scilicet pruna. Et statim post dixit quod hoc commune est omni qꝺ laxat. E in hoc concordat. dicit Rasis quarto almāsoris. c. de cibatiōe vbi postq̄ꝫ dixit ꝙ fructꝰ de qbus loquit᷑ sūt pruna ꝛ ficus vue ꝛ hmōi. subdit. Postq̄ꝫ aūt comederit fructꝰ. s. p̄dictos aliqº iterposito spaº cibū quē dꝫ comedere edat ħ tñ intelligat᷑ de cibarijs in qbus est. notabilis, diuersitas in lubricitate ꝛ nō lubricitate qm̄ in illis in qbus est modica dr̄ia vt inter panē remolitū in brodio ꝛ nō remolitū istud nō oꝫ obseruari. Addat᷑ ēt pro ꝯplemēto ꝙ fiāt cibi qui in se boni sunt ꝑ artificiū placibiles qm̄ sup ħ dixit. Azararꝰ pticula. 26 i p̄ncipio. Et si possibile ē ꝙ cibꝰ sit laudabil' ꝛ delectabilis ꝑ naturam vel ꝑ artificiuꝫ tūc ē felicitas adimplēda ꝛ addit maxime hoc in infirmis ꝛ cōualescentibꝰ. De cohitu dicat᷑ ꝙ p̄termittēdus est. ꝛ maxie ñ fiat sup repletiōeꝫ. nec cū muliere leprosa nec mēstruosa vel in dispōe ad futura mēstrua de propinquo: nec cū muliere cū qua cohierit vir leprosus. ¶ Et qꝛ vltimo circa res nō naturales manifeste appet ꝙ passiones aie mutant corpus magna ꝛ māifesta mutatōe videmus. n. hominē q̄ꝫtūcūqꝫ robustū qñ inuaserit eū timor oēs amittere opatiōes virtutū tā naturaliū quā aialiū q̄ꝫ vitaliū infrigidat᷑. n. corpꝰ deicitur pulsus ꝛ facies pallet vox tremit. Ecōtra in letiª q̄ꝫtūcūqꝫ hō fuerit debilis de se ꝛ deiecte virtutis: si tñ fiat vincēs ꝛ letꝰ fiant fortificantur virtutes oēs elleuat vocē faciē dillatat pulsum magnificat ꝛ totū corpus validius fit. Idcirco oꝫ in hoc maximo morbo mꝉico vt singularis ꝛ p̄cipua sit solicitudo i passionibus tristibus remouēdis. fugiēdo occasiōes timoris ꝛ tristicie ꝛ huiusmōi ingrēdo cās iocūditatꝭ et gaudij. Et qm̄ has qetant passiones aiales nō ē medici vt medicus est. ſꝫ magis moralis philosophi nō viterius in hoc insistā ſꝫ ad medicialia magis deueniā. Et hec de isto principali.

¶ Ad medicinalia veniēdo. Quia p̄ter ea que supius i rebus nō naturalibus dicta sunt ea que ꝯferūt ad p̄uisionem huiꝰ nostri ne recidiuet sunt ēt ea que ponunt᷑ in regimine curatiuo statui ne ꝯtingeret idē bis replicare deuenire ad regimē vere curatiuū. Vbi duo p̄ncipaliter faciā. Primo ponaꝫ verū regimē curatiuū si curari potest si nō palliatiuū. scꝺo veniā ad q̄daꝫ accidētia ꝯña ipm̄ morᵐ. Et pro prio duo fiēt. prio ponā ea que iterius debēt administrari. scꝺo ea que exterius. Et eoꝝ que interius pᵒ digestiua. deinde eūatiua. ¶ Pro cuius intelligētia sciēdū qꝺ medicinaꝝ que interius sumende sunt. q̄dam respiciūt humorē peccātē digerēdo. quedā eūando. quedaꝫ vtroqꝫ mō. Et qm̄ talis humor tripl'r peccat grossitie opillationē faciēte siccitate ꝛ adustione in mēbris siccitatē ꝛ adustionē inducēte. iō expediēs ē, qꝺ medicine huius humoris digistiue sint subtiliatiue pp grossitiē. ꝛ apitiue pp opillatōem. ꝛ humectatiue ꝛ aliquo mō infrigidatiue pp siccitatem ꝛ adustionē humoruꝫ ꝛ mēbroꝝ. Veꝝ qꝛ fortiter apientia nō sunt exhibēda nisi fcā aliquali mundificatōe qꝛ al's magis opillarēt vt voluit expsse. d. Auic. pria quarti. c. de effimera ex opillatiōe cū dixit. Et nō ꝓperes añ eūonem ad mondificādos meatꝰ ꝛ aptionē id. eniꝫ fortasse ē cā attrahēdi hūores subito ad quosdā meatus ꝛ inuiscādū in eis ꝛ id ē res in qua sunt errores plurimi ꝛ fortasse addit in opillatōe. Ideo prio fienda ē leuis vētris lenitio. ꝛ tādē exhibeant᷑ digestiua postea eūatiua. ¶ Prius tñ q̄ꝫ ad descriptōes deueniā oꝫ prio remouere aliquas difficultates que legitime in sequētibus moueri possent ꝓpter apparēter quosdā textus aduersantes ꝛ ꝯ̄dicētes. Nā duᵐ est nūq̄d in lepra ꝯpetat eductio. Et nūquid si ꝯpetat debeat fortis esse. ꝛ frequēter fcā. Dimissis igit᷑ ꝯ̄dictionibus ptium qꝛ nō ē p̄ñtis negotij. Dicat᷑ breuiter ꝙ lepra. aut ē in via vt ꝯfirmet᷑. vel iam ē ꝯfirmata ꝛ fixa. Et si primū dico qꝺ tūc ꝯpetit eductio: ēt aliqñ copiosa. vt cū nocumētū est in sanguine ꝑ flobothomiaꝫ. ꝛ si in alijs ꝑ farmaciā. vñ Serapio. c. ꝓprio. Intentio in curatiōe lepre humoris vincentis ē eūo. ꝛ hoc in p̄ncipio ꝛ anteq̄ꝫ induret᷑ ꝛ in duricieꝫ lapideā transeat obedit medicis que attrahūt eū ꝛ eūant eū ꝛ resoluūt cū medicis que abstergunt. Et hanc eandē sniam voluit. d. A. in pricipio. c. de cura dū dixit. Oꝫ vt incipiat᷑ in ea cū eūationibus ꝛ mūdificatōe anteq̄ꝫ ingrossetur egritudo. Et cū tu verificaueris qꝺ illic ē sanguis plurimus corruptus. tūc opꝫ vt incipias ꝛ flobothomes flobothomia vltima. Et pro hoc possent rōes ꝛ alie adduci auctoritates. Si aūt ſm extiterit tūc nō ē eūandū saltē multū ꝛ vehemēter sed interdū paꝝ. Et pro hoc ē serapio vbi supra paꝝ post cū dixit. Cū ergo ꝑuenit res ad grossitudinē terrestrē ꝯpletā nō eūat᷑ oio neqꝫ resoluit᷑. Et illud oio intelligat᷑. i. totaliter qꝛ in ꝯfirmata ad ꝓlongatiōem vite ꝯuenit cū medicia debili eūare ꝑ intestina ꝛ aliqñ per exteriora. Et pro hoc dixit Auic. versus fineꝫ capituli. In flobothomia vͦo eoꝝ qui ꝯfirmati sunt non opꝫ vt sit occupatio neqꝫ in solutiōe ventris eoꝝ cum medicina forti qm̄ supfluitates in eis mouent᷑ ꝛ nō sepant᷑. imo fit aleuiatio i declināndo mās eoꝝ ad intestina ꝛ administret᷑ deforis qꝺ carminet ꝛ resoluat. Sꝫ ꝯ̄ determinationē videt᷑ eē snia. d. Rasis qnto almansoris. Iussit. n. in tpe pricipij ꝑuaꝫ ꝛ paulatinā fieri eductionē. ita qꝺ cū flobothomia fiat eūo in vena dextri brachij ꝛ post aliquos dies reiteret᷑ flobothomia sinistri. ita dico ꝺ eūone ꝑ medicinā. vñ recitat ibidē de quodā iuuene patiēte leprā qꝺ in qnqꝫ mensiū tpe ꝛ paucoꝝ dieꝝ spatio ei plusq̄ꝫ q̄dragesies vētrē soluisset quod fieri nō potuisset si multuꝫ ꝛ statiꝫ eduxisset. Pro quo dicēdū qꝺ snia dñi Rasis vtplurimū ē obseruāda vt supra qꝺ nō plurima subito fiat ꝛ copiosa eūo siue ꝑ flobothomiā siue per euacuationē. qm̄ vtplurimū. si forti fieret eūo ēt a p̄ncipio cāus virtutis plurimū subito ꝓsterneret᷑ ex quo corpus ē cacocimū ꝛ virtus debilis. vñ melius ē per interualla educere q̄ꝫ exq̄sitissime. qm̄ naꝫ illud nō pateret᷑. lꝫ intentiōe sumpta a mā que corrigibilis nō ē sibi vltima cōpeteret eūo. Et ad hunc intellectū intelligat᷑ snia. d. Auic. cū dixit. Flobothomes flobothomia vltima. Verū ē intentione sumpta

ad mām

ad mām cui cōpetit euacuatio eradicatiua. neqꝫ per hoc con/
clude qꝺ vnico vica debeat fieri talis eūo. ſꝫ ſaltez in pluribus
vicibus. Et ſi aliqui alij textus inueniātur ſonare quod a pͥnci/
pio fiat euacuatio vltima vel fortis: intelligantur vel ſecunduꝫ
quod dictum eſt: vel in ꝯperatione ad eūonez que ſibi debetur
in ꝓceſſu: vbi multo ſubtilior ꝺbeꝛ eūo maxime p flobothomiā
quā a pͥnͦ qm̄ vtpluͫ. ꝺſus ſtatū materia magis ē in membris
diſperſa nō eque educibilis p aptionē magnaꝝ venaꝝ ſicut a
pͥnͦ. qm̄ mā verſus ſtatū magis ē in mēbris diſpſa: n̄ eque edu
cibilis p aptionē magnaꝝ venaꝝ ſicut a pͥnͦ. Et ad hūc intelle/
ctum loquebaꝛ. d. Serapio. 5ͦ ſui breuiarij cuꝫ dixit. In initio
huius egritudinis: oꝫ vt fiat eūo ſanguinis multi a pͥnͦ ꝛc. In/
telligaꝛ cōperatiue ꝛc. Et que nūc dicta ſunt debēt obſeruari
pp male intelligētes textꝰ qꝛ copioſe multū euacuādo maxiꝫ
ſequereꝛ nocumētū: iō bn̄ aduerte. Habeātur ēt in cura tali ſi/
cut in reliquis paſſiōibus mlcis tres. cañ. quos recitat Me/
ſue in cura ſode fr̄e in fine de mēte Gal. Et qm̄ ꝺba ſunt vtilia
referā ſm qꝺ ad tex. iacēt. Canon ē ꝙ cura huius ſode nō eſt
expolianda ab vna triū regiminū: ꝛ ſil'r oiuꝫ egritudinū melan
colicaꝝ. Primū eſt regimē hūectatiuū ꝛ ipinguatiuū pͤter hoc
qꝺ faciat cadere in opillatiōes. ꝛ hoc iō vt lenificeꝛ ꝛ habilite
tur corpus hūoris vt recipiat qualitatē digeſtionis i toto. ꝛ hͦ
regimē ē neceſſariū in pͥnͦ ꝛ in medio ꝛ in fine. 2ͦ vt nō cadat
in corpꝰ hūoris vt reſoluaꝛ ſubtile ꝛ remaneat groͫ ꝛ accidat
reſiduo eiꝰ lapideitas. Secūdū regimē ē regimē reſolutiuum
reſolutionē faciēs cū mediocritate ꝛ ꝓprie eius qꝺ habilitatū
ē vt fiat id: ꝛ hec duo regimina oꝫ vt ſibi inuicē ſemp ſuccedāt
2ͫ hoc. n. eadē digeſtio equabit mām ꝛ qualiter reſolueꝛ. Ter
tiū regimē ē eūatiuū in quo tria ꝯſideranda ſubdunꝛ. Unū ē vt
nō ſemel ꝛ multā ꝛ ſubitā faciamꝰ eūonē. ſꝫ per iterualla hn̄/
tem tēpiem vt nā eūatiuū ꝛ nō eūatiuū regulet. ſubitā eniꝫ ꝛ
violentā eūatiōez vix nā regula opaꝛ ſicut ipetus flāme q̄ cito
agit in ſubtile ꝛ poſt egrediꝛ groͫ. Opus. n. moderati caloris
eſt equal'r in vtraqꝫ pte rei elixabil' ꝛ aſſabilis agere. Secūdū
cōſiderabile ē qꝺ eūatiuū ſit cōmēſuratū n̄ excedens medio/
critatē ꝛc. Tertiū eſt vt nō expolieꝛ ſolutiua a rebus lenifica
tiuis ꝛ hūectatiuis: hoc. n. ē qꝺ opatiōez bonificat. Sup qbus
oibus dictis tanq̄ꝫ ſub radicibus ꝛ fundamentis fabricari po
teſt actus curatiuus totus.

¶ Redeundo itaqꝫ vn̄ iaꝫ facta ē digreſſio. Primo cū occur
rit leproſus fiat vētris leuis lenitio p ſupius ſumēdo vt. j. ℞.
caſſie pinguis noui̇ extēcte. ℥. iſ. ſirupi violati. ʒ. i. cū decoctiōe
violaꝝ ordei. Iuinbaꝝ paſſulaꝝ boragis ꝛ bugloſe quātū ſuf
ficit fiat potio poſtq̄ꝫ medicinā nō expedit vti lauatiuo. Seqn
ti die inſpecta eius diſpōne habituali cū reliqs ſignis cognito
qꝺ in ipſo ſit peccatuꝫ ſanguis corrupti fieri pōt flbothomia ꝺ
vena baſilica dextri brachij circiter. ʒ. vi. ꝯſtante virtute. Et ex
illo ſanguie fiāt experiētie de qbus facta ē mentio ſupius vt in
telligaꝛ vt ſi iam multuꝫ ꝓceſſit morbꝰ vel ne: qꝺ ſcies ex ſupio
ribus. Quod ſi non pōt decē dies. pōt fieri noua flobothomia
de inferiori vena brachij in curatura brachij ſiniſtri ad extio
nez ēt. ʒ. v. vel circa. Semp habēdo mēti qꝺ in talibꝰ flobotho
mijs fiat notabilis vene aptio vt mā groſſa ꝛ terreſtris euacua
ri poſſet. In tēpore vero medio fiat digeſtio materie cū ſirupo
leui vt infra. ℞. ſirupi acetoſi ſimplicis ſirupi viola. de infuſiōe
añ. ℥. i. cuꝫ aquis bugloſe endiuie ꝛ fumiterre fiat ſirupus qui
cōtinueꝛ p. vi. dies. Poſt quos ſūmat medicinā vt. j. ℞. caſſie
noui̇ extracte. ℥. ſ. dyacatholiconis damaſceni. ℥. ſ. ellectua
rij amech. ʒ. iij. cū decoctione paſſulaꝝ violaꝝ epithimi polipo
dij ꝛ bugloſe qꝺ ſufficit fiat potio. poſtqꝫ ſtet. vj. horis. Poſtea
ſummat lauatiuū ex aqua or. cū. ℥. ſ. zuchari rubei. Et poſt ho
ram a lauatiuo ſumaꝛ prādiū ſibi cōueniēs vt ſupra ſcriptum
ē. Et qm̄ hec cōfectio dyacatholicon ē in hoc cāu multū cōue/
niens ꝛ ipſa ſepe ꝛ p ſe cū alijs vtēdū ē. Iō bonū ē eiꝰ pōere
deſcriptionē q̄ talis ē. ℞. ſene ellecte ꝛ mūdate caſſieſi. tama/
rindoꝝ añ. ʒ. vj. reubarbari optimi ꝛ ellecti pollipodij recentis
ꝛ mūdati aniſi violaꝝ añ. ℥. ſ. ligricie raſe ꝛ mūdate ſeiuꝫ cōl
um mūdatoꝝ candi penidioꝝ añ. ʒ. ij. terrenᵃ terrātur ꝛ pulue/
rizenꝛ. Caſſia vero ꝛ tamarindi diſſoluanꝛ in aqua iferiꝰ ꝺſcri
pta. ℞. polipodij viridis. ℥. ij. ſeminis feniculi. ℥. i. terrātur ſiml'
ꝛ facias inde bulire i aqua ſufficiēti poſtea colla ꝛ cuꝫ aq̄ iſta
fiat ſirupus cū zuchari. libr̄. i. poſtea coque vſqꝫ ad ſpiſſitudi/
nem cū predicta caſſia ꝛ tamarindis diſſolutis ꝛ qn̄ coctū erit
ſuperaſpganꝛ pulueres ꝛ fiat ellectuariū in forma bona. Po
ſtea ſequēti die pōt dari ꝯfectio vt. j. pro rectificatōe mēbroꝝ

ꝛ dilatatione anie. ℞. dyabugloſe. ℥. ſ. zuchari roſati. ʒ. ij. ſpe
cieꝝ ellectuarij de gemis. ℈. i. cū ſirͦ de corticibꝰ citri fiat cōfe
ctio. Tandē poſt aliquos dies iterato pōt fieri flobothomia: ꝛ
ſi nō de magnis venis ſaltē de paruis vt de vena naſi in lepo/
re eiꝰ: vel. de vena frontis: vl' de venis guidez maxie ſi ꝯiungaꝛ
fortis vocis raucedo ꝛ maxie a plectoria ſanguinis ꝛ ꝯſequē
ter ꝺ nouo digereꝛ cū ſirͦ in quo fortior ſit virtꝰ ſubtiliatiua ſan
guinis groſſi ꝛ humoris melācolici ꝛ virtus aiam dillatandi ꝛ
auferendi hūores melācolicos eūandi vt. j. ℞. bugloſe ſcario
le acetoſe oium cū radicibꝰ ſuis. añ. ℥. iij. ſticados arabici epi
thimi foliculoꝝ ſene. añ. ℥. ij. ſirici crudi ſeis acetoſe. añ. ℥. ſ.
corticū citri vel citrāguli vel limonis ꝛ ſeis eius mundati me/
liſſe politrici. añ. ℥. ij. roſaꝝ rubeaꝝ recentiū. ʒ. iij. aut reſidētie
roſaꝝ vel ſucci eaꝝ. ℥. ij. infundanꝛ per diē ꝛ noctē i aqua cali/
da. deinde fiat ꝺecoctio cū ſucco granatoꝝ acetoſoꝝ expſſorū
cū pulpis ſuis ſucci pomoꝝ redolētiū. añ. ℥. iiij. ſucci fumiterre
diſpumati. libr̄. ſ. aceti paſſulaꝝ. ʒ. iij. qꝺ fit infundendo paſſu/
las in aceto tāte quātitatis vt coopiri poſſint paſſule per diez.
ꝛ poſtea buliat duabus bulitionibus ꝛ colleꝛ ꝛ exprimaꝛ ace
tū zuchari al. libr̄. ij. mellis paſſulaꝝ. libr̄. ii. ꝛ fit ex infuſiōe paſ
ſulaꝝ mundataꝝ in aqua calida per diez ꝛ noctē deinde fit de
coctio ſufficiens. deinde cū bona expſſione colletur ꝛ collatura
iterato ponaꝛ ad ignē lentū ꝛ tm̄ buliat ꝙ veniat ad ſpiſſitudi
nē mellis ꝙ mel paſſulatuꝫ diciꝛ ꝛ fiat ſirupꝰ. libr̄. iij. ēt pōt aro
matizari cū. ℈. i. muſci ſi placet ꝛ erit felicitas maior. Et vtaꝛ
iſto ſirupo añ aurorā cū aqua lactis caprini aut paſſulaꝝ aut li
gritie aut meliſſe. Et eius doſis ē ꝯmunis ſirupoꝝ. Poſtquē ex
hibitū. vij. vel. viij. vicibus exhiberi pōt medicina ꝓportōnalis
ſuperiori vel ſi volumus in forma pillulata fiāt pillule vt. j. ℞.
pillulaꝝ indaꝝ Meſue in principio. c. de ſoda melācolica. ℈.
iiij. fiant ſeptē. vel pillulaꝝ indaꝝ Meſue diſtinctōe. x. ſꝫ eius
doſis ſit aliquāto minor. Augmēteꝛ tn̄ vel minoreꝛ ſm ꝙ vide
rimus ventrē ſolui vel nō ſolui. Ualent ēt in hoc ꝓpoſito pill'e
de lapide lazuli vſqꝫ ad doſim ſupiorē. Poſtea hora ꝯueniēti
deꝛ lauatiuū ſm morē cōem. Et ſequēti die deꝛ confectio vt ſu
pra. Tandem quieſcat natura per. vj. vel. viij. dies a ſirupis ꝛ
eūatiuis. ſꝫ vtere ꝯfectiōe cōuenienti in ꝓpoſito omni mane
vt infra in quaerit virtus animaꝫ dilatandi ꝛ vapores melāco
licos calrificādi ꝛ impinguādi vt infra. ℞. pineaꝝ munadtaruꝫ
que nō fuerint rancide in aqua calida prius infuſarum, libr̄. ſ.
amigdalaruꝫ dul. recentiū. ℥. i. ſ. interioꝝ corticū cinamomi el/
lecti. ʒ. ſ. gariofiloꝝ ſandaloꝝ citri. añ. ʒ. ii. ligni al'. ambre ellec
te añ. ʒ. ſ. carniuꝫ limaciaꝝ pͤparate decoctaꝝ ꝯtritarū. libr̄. i.
poſſent ēt poni carnes tales aduſte i pulueres redacte ſm mo
duꝫ qui ſtati diceꝛ zuchari al. libr̄. iiij. mellis paſſulaꝝ libr̄. ſ. aq̄
ro. libr̄. i. ſucci pomoꝝ dulciū ꝛ aromaticoꝝ libr̄. ſ. ſucci boragi
nis ſucci meliſſe. añ. ʒ. iij. fiat electuariū ꝛ bn̄ decoquaꝛ. Et de
hoc vti pōt vno cocleari in mane ꝛ ēt ante cenā per horā. Et ſi
plꝫ paꝝ vini albi bibere bonū ē. Et qm̄ limacie in hoc cāu va/
lēt ꝛ in electuario ſuperius ſcripto ad ꝯpoſitiōem intrāt ꝛ hoc
idē rane. nam tertio de alimentis Rane aūt tā exterius appli
cate q̄ꝫ alterius ſumpte alterāt ꝛ ꝯtempant diſcritas calidas
ſua aūt ꝓprietate ꝯ maniam ꝛ venenoſitatē hūoris aduſti. ita
vt dixerit. d. Auic. ſcōo cañ. c. ꝓprio qꝺ rana cū coquiꝛ cū ſale
ꝛ oleo ē bezoar lepre ꝛc. iō apponaꝛ modꝰ vſus eaꝝ. Accipiā
tur limacie maxie i locis ſiccis repte vt nemoribꝰ ſiccatis ꝛ ex
tendaꝛ linteamē albū i camera clauſa ꝛ ſupponanꝛ ꝛ ſtati ex
bibūt teſtā ꝓpriā ꝛ ibi cū cultelo quis exiſtens abſcindat tan/
dem per ventrē ſcindanꝛ ꝛ fricenꝛ cū furfure vel cū aqua cali
da ſalita ꝛ modico aceti duabus vicibus. ꝺinde huiuſmōi car
nes terrātur ꝛ piſtenꝛ addēdo. ſ. paulatiꝫ cū piſtanꝛ modicum
aceti vt virtutē magis inciſiuā acquirāt ꝛ cū reliqs ꝯponantur
vel cum primo ſunt lote ponanꝛ in furno nō nimis calido ꝛ ita
paulatine exiccenꝛ vt poſſint in puluerē redigi ꝛc. Rane vero
q̄ranꝛ arboree virides vel mōdaꝝ aquaꝝ ꝛ que p prata ſaltā
do diſcurrūt. Euitenꝛ ēt nigre ꝛ ptes poſteriores accipiātur ꝛ
ita pͤparenꝛ vt ſupradictū ē de limacijs. Ualet ēt in hoc cāu le
tiᵃ. Poſſent ēt ad hoc ꝓpoſitū infinite quaſi ſimiles cōponi de
ſcriptiones. Conſequēter poſt. v. dies redire pōt ad aliqꝺ di/
geſtiuū ꝺ qbus ſupra. Uel pōt fieri ſirupus digeſtiuus ꝛ eūa
tiuus vt infra. ℞. ſuccoꝝ boraginis ꝛ bugloſe cū radicibꝰ ꝛ fo
lijs ſucci lupuloruꝫ. añ. ℥. iſ. floꝝ boraginis ꝛ bugloſe. añ. ℥. ij.
paſſulaꝝ liquiricie añ. ℥. ſ. epithimi. ʒ. iij. oēs ſucci per ſe diſpu
menꝛ ꝛ reliqua coquanꝛ in ſero caprino ꝛ in decoctiōe ponāꝛ
mirabolanoꝝ citrinoruꝫ. ʒ. ij. kebuloꝝ indoꝝ añ. ʒ. i. ꝛ ſtent pe

noctem ⁊ fricent in crastino postea simul oīa collent ⁊ cum zu
charo addēdo cassie ex̄cte. ℥.i. fiat sirup⁹ long⁹. Ualz ēt aliqñ
vti ⁊ ꝯtinuare plurib⁹ vicibus loco sirupi vt. j. ℞. seri caprini.
℥. vij. in quo p noctē infundant. ʒ.i. epithimi pulverizati ⁊ i cra
stino totū sumat. Sit tñ pro regl'a qḋ nūc vno vtat nūc alio ne
nā vni nimis assuescat medicie. Et ne ꝯtingat obli⁹ si per nām
vel leuē eūatiōz fieri possit eductio sanguis p emoroydas mul
tum laudat. Naz talis sanguis eūatio maxie respicit materiā
adbustā vt 2ᵃ quarti. c. ꝑmo. Et si oībus decē diebus fieret pau
ca eūatio vt q̄ttuor. ℥. laudarē. Post has vero medicias i cāu
nostro ⁊ ꝯfectōes ꝯpetit balᵐ. ⁊ maxie tp̄e hyemis. Pro quo
aduertēduz ꝙ in ꝑn⁹ nundū maculatꝭ ptibus exteriorib⁹ ꝯpe-
tit balneū in se aque dulcis: nō in quo dicat eē aliq̄ virtus cale
factiua vl' abstersiua: sz tm̄modo humectatiua. Et post balneū
ꝯpetit iunctio ex oleis ad stipticū ꝺclinātib⁹ pro ꝯfortatōe mē
broꝝ saluo ꝙ in extremis vt manib⁹ vel pedib⁹ fieri pōt aliqua
iunctio cū oleis aliquo mō resoluētib⁹ q2 vt plurimū iaz in ipis
extremis aliq̄ incipiūt macule apparere. In ꝓcessu vero mor
bi ꝯuenit balneū aliq⁰ mō subtiliatiuū ⁊ abstersiuū facta ēt inū
ctione cuz aliquo oleo resolutiuo ⁊ abstersiuo ⁊ aliqñ exicatio
scdm ꝙ exigit ꝑticialis dispō. Et in hoc bñ aduertat q2 aliqui
tex. repiunt q laudāt balneū solū aque dulcis aliq iubent fieri
balneū aque calefactie. Et hoc diuersi fecerūt pp diuersas cō
sideratiōes ad morbū in ꝑncipio ⁊ augumēto. Fiat g̃ in ꝑn⁰ ex
pulsis supfluitatib⁹ ⁊ leui facta fricatiōe balneū aq̄ dulcis tepi
de in quo intret patiēs ⁊ ibi moret corp⁹ p mediū hore vel cir
ca: ⁊ tādem plus ⁊ plus scdm ꝙ in processu corpus est magis
assuefactū: ⁊ postea in balneo. vel ex̄ vngat oleis vt. j. ℞. olei
rosati olei cōis olei mirtiloꝝ. añ. ʒ.i. misce postea qescat p ho-
raz ⁊ hēat tandem exerciᵐ de quo supra vel si placet post ex-
ercitiū factū facere balneū ñ displicet ⁊ post balneū quietato
corpe hēat aliqd de ꝯfectōib⁹ de qbus supra ⁊ tandē prāden
dum. Notādo tñ ꝙ tale balneū nec aliqd aliud ꝯueniēs est in
ꝑncipio ꝑncipiāte imo nisi facta notabili corporis mōdificatio
ne. Idcirco si in ipositiōe in balneo tepido corp⁹ rigeret nō de
beret stare in balneo q2 fortasse p vsuz eius pduceret corpus
ad fortes opillatiōes ⁊ alia nocumēta ⁊c. Et cū his solis cre
do curabit eger in ꝑncipio morbi existēs. Cuz vͦo ad augumē-
tuz puenerit qm̄ virtus magis debilitata ē ⁊ mā magis ingros
sata ⁊ pro tunc digestio ⁊ eūo fit deficilis: opz sua digestiua ⁊
eūatiua fiēt fortiora sue virtuti tñ ꝓportionata. Et qm̄ virtus
debilis fortez motū nō sustinet opz g̃ in cāu exhibere medici-
nā fortem debilem. fortem quidem ex parte virtutis medicine
vt tam difficilē humorez digerere ⁊ eūare possit. debilez tñ ex
pte quātitatꝭ pue vt paulatix euacuando virt⁹ nō cadat. Sit g̃
prio i hac specie ꝓ regl'a quo ad flōiaz qḋ minus ꝯpetit flobo
thomia magnaꝝ venaꝝ imo fere nunq̄z. ⁊ plus puaꝝ ꝺ qbus
dictū est. s. ¶ Circa medicias bonū est cū digestiuis simul ali
qḋ leuiter soluens adiūgere vt fiat sirupus vt infra. ℞. corti-
cuz radicū caparoꝝ tamarisci añ. ʒ. ij. endiuie cicoree acetose
cū radicibus agrimonie maioris ⁊ mioris melisse radicū tor-
mētille añ. ℥. ij. polipodij q̄rcini. ℥. iiij. seminū ani. feni. carui. añ
ʒ. ß. portulace. seis coriādri. mellōis ⁊ lactuce. cuscute añ. ℥.
i. ligricie mūdate. ʒ. iß ꝯq̄ssent ⁊ ifundant in aq̄ calida deco-
ctionis limaciaꝝ mūdataꝝ ⁊ ꝯtusaꝝ deinde fiat in eo decoctio
⁊ collet ⁊ cū aceti passulati libr̄. ß. zuchari al. libr̄. ij. fiat sirupᵃ
⁊ medietas eius condiat cū. ℥. i. mirabolanoꝝ indoꝝ kebuloꝝ
⁊ emblicoꝝ añ. ℥. ß. ⁊ vtat illo sir⁰. Et si plz hēre descriptionem
sirupi in apothecis reperti fiat vt infra. ℞. sirupi de epithimo
℥. ij. sirupi de fumoterre. sirupi violati compositi. añ. ℥. i. aqua
rum melisse ⁊ buglose ⁊ cicoree. añ. ℥. ij. pro duabus vicibus
Et si placet exhibere cum aqua lactis optimuz ē. Alius etiam
fortior fiat vt infra. ℞. succi fumiterre cocti ⁊ colati. p. ij. succi
boraginis similiter p̄parati. p. i. i collatura infundant epithimi
foliculoꝝ sene ana paꝝ p tres dies ⁊ tres noctes. Et in illa col
latura medietas serpētis ellecti ꝭm artē vt posterius ponet ⁊
p̄parati remotis extremitatib⁹ decoquat vsqz ad dissolutionez
carnis deinde cū exp̄ssione collet ⁊ collatura illa sirupizet cuz
zucharo al. qḋ sufficit. Et qm̄ fortis ē det tm̄ de 3⁰ in 3ᵐ. Pos-
sunt ēt interdū alique exhiberi medicine. sed i modica dosi vt ꝺ
pillulis de qbus supra. Et ad hoc valēt yere magne Auic. v⁰.
cañ. quaꝝ descriptiōes ⁊ doses ibi reqras. Ualet ēt p̄cipue i
hoc ꝓposito diasene nicolai. ¶ Et qm̄ eleborus niger vt dixit
Mesue. c. ꝓprio in h⁰ casu mirabilem hēt ꝓprietatē. q2 tñ vt
ibidem difficilis est multum medicina. ponam aliquos modos

ꝺsus eius. Unus est qḋ eligat elleborus niger iuxta radicem
alicuius arboris fructifere puta pruni vl' cerase: pforet arbor
in radice ⁊ in trumcho imponatur ibi elleborus ⁊ si imponatur
parū gariofiloꝝ aut cinamomi erit melius. Et foramē bñ optu
ret sic. n. fruct⁹ illius arboris erunt solutiui ⁊ aromatici sine no
cumento. Aut aliter ꝭz Serapi. elleborus liget cū fillo l' pecia
cū puluere gariofiloꝝ vel cinamomi ⁊ suspendat in vase vini
debite quātitatis ⁊ maxime qñ ē mustū. fiet eniz tale vinū solu
tiuū ⁊ aromaticū. Sumunt ēt alij modi a doctoribus vt qḋ su-
mat mel passulatū de quo supius dictum ē ⁊ in eo tepido sub-
mergant frustra siue ptes alique elebori ⁊ ibi maneāt in isusio
ne circa octo vel decez horas ⁊ tūc facta collatura circa auro
rā p̄paret vnū coclear aut duo aut plus aut minus ꝭm ꝙ vide
bimus solutionē facere. Possent ēt alij mōi inueniri sz ad pñs
ꝓpter breuitatē omitto. De his tñ medicinis raro vtat ꝓpter
suspitiōem. ¶ Et qm̄ ēt in hoc cāu maxime laudant carnes vi
peraꝝ vel virtutes eaꝝ de quibus ēt supra facta ē mentio que
nisi per artē rectificent inde sequi posset nōbile nocumentū id-
circo ꝓ electiōe ⁊ p̄paratiōe ipsaꝝ aduertēdum ꝭm ꝙ colligi
pōt de mente Auic. qnto cañ. ⁊ ēt ca. ꝓprio de lepra ⁊. d. Ha
liaba. x. sue pratice. c. de trociscis tyri plura reqrunt. q̇dam ex
pte vipaꝝ. quedā ex pte artificij. Et pte qdem viperaꝝ reqrit
prio vt sint in mōtibus vel locis siccis ⁊ nō humidis ⁊ aquati
cis repte Ex pte ēt coloꝝ eius vel coloꝝ eaꝝ oz ꝙ sit flaua ⁊ ñ
alba q2 tales sunt debilis virtutis nec nigra q2 illa ē excellētis
nimie virtutis. Ex pte ēt sexus. requirit. n. ꝙ sit femina. mascul⁹
vero suphabundantis ē virtutis. Distinguit aūt femia a mas-
culo qm̄ femina plures hz dentes. Ex pte ēt habitudinis siue fi
gure q2 dz haber̄ caput planū latū ventrē strictū solidū ⁊ cau
dam artā. Ex pte ēt operationis eaꝝ vt incedāt capite eleuato
⁊ velociter ⁊ cū magno strepitu. Ex parte vero artificij plura
requirunt in vipera in ꝓposito comedēda. Unū est ex pte sue
captiis vt capiat in fine veris vel in ꝑncipio estatis. Aliud ē ꝙ
in decolatiōe ipsius dz statim simul abscindi caput ⁊ cauda ⁊
ꝭm longū ad quattuor digitos ab vtroqz extremo. Et si illis ab
scisis diu moueant viue cū multa agitatiōe ⁊ sanguinis effusio
ne bonū ē deinde dēret per mediū extrahi in longū ⁊ mondifi-
cari optime a visceribus suis ⁊ maxie a fele deinde excoriari.
deinde eo pfecte loto decoquat in aqua vsqz ad dissolutiōem
carniū ⁊ ossiuz ⁊ tādē ipis ⁊ dissolutiōe carniū vti pōt alterādo
tñ cū reliqs vt cibis vel medicinalibus ꝭm quod dicet. Pñt ēt
huiusmōi carnes sic p̄parari vt ponant in furno nō nimis cali
do extracto pane intm̄ ꝙ exiccēt. ⁊ possint puluerizari. ⁊ tūc il
li pulueres misceant cū electuarijs vt cū dyaboragiato ⁊ dya
buglosato ⁊ huiusmōi. Laudo tñ anteq̄z vtat aliquo istorum
imediate positoꝝ ꝙ ꝑus alteret virtus dictaꝝ viperaꝝ ⁊ remit
tat ⁊ tādē illis mediate vtat. Uerbigr̄a nutriant galine vl' ca
pones tm̄mō ex frumēto vel ordeo vel alijs granis decoctꝭ in
brodio vipaꝝ ⁊ bibāt ēt galine ꝺ illo brodio ⁊ sic dimittant cū
tali pastu donec deplument ⁊ tūc comedat ꝺ illis caponibus
vel galinis ⁊ ꝯtinuari pōt vsqz dū iā mens egroti aliqualiter
pturbet. vel cū vesice quedā rubee apparuerint velud vesice
ignis in corpore. Et cū iaz incipit corpus inflari qm̄ tūc iam si
gnū ē perfecte opationis q2 fortasse expoliabitꝛ ⁊ deinde sana
bit. Quod si nō sanet, cū reliqs bonis regiminibus ⁊ morbus
nō fuit ꝯfirmatus adhuc licebit scḋa vice idē regimē replicar̄.
Ad hoc ēt laudat cōiter exhibitio vini in quo mortua ē vipa ꝺ
electis ꝭm artē. Ualet in hoc casu administratio tiriace ātique
p interualla. Preter hoc aūt regimē expediēs ē vti balneo di-
uersimode ab eo qḋ a ꝑncipio. q2 iā mēbra exteriora vt suppo
suimus sunt infecta. alit tñ ⁊ aliter ꝭm qḋ dispositio exigit. quia
aliqñ expedit magis humectare. ⁊ aliqñ magis absterger̄. nō
nūq̄z ēt ad cutiz trahere. Pōt ergo fieri balneū exhibendum
ꝭm ordinē dictū supius cū rebus vt infra. ℞. camomille melli-
loti dragōtee. Cameleōte p̄cipue nigre lapacij acuti fumiterr̄
folioꝝ violaꝝ epatice endiuie maluaꝝ. añ. ptes equales. Et si
volumus ad attrahēdū ad cutiz ⁊ expurgandū addere possu
mus de viperis decolatis ꝭm artē de qbus dictū ē. Deinde fi
at iunctio cū oleo de lilio amigdalaꝝ dul. ⁊ aliqñ admiscendo
pulueres abstersiuos ⁊ exicatiuos vt nucismuscate. ʒʒ̄. stafisa
grie nigelle ⁊ huiusmōi. Et aliqñ ad intentionez magis hume-
ctādi ⁊ mollificandi valebit iunctio dialtee singulr. Diuersitas
aūt hoꝝ remedioꝝ ⁊ varia applicatio faciliter inotescit cuilibz
perito in medicina. Et qm̄ post balneū ꝓpter attractionē aliq̄
ruz materieꝝ ad os stomaci aliqñ nauseā iducere bonū erit ꝑ-

tunc aliqđ leue vomitiuū exhibere ad vomitū ꝓuocandū vł si
sufficit positio pēne i gulā vł man⁹ laudabilius erit. Ueruʒ qꝛ
quilibet vomitus ad raritatem substantie stomaci perducit
⁊ ad apetitus prostrationeʒ laudabile erit vt etiam voluit Aui
ce. ante cibum sumere aliquid de sirupo de absinthio. Et hec
que dicta sunt de balneis intelligant maxime tempore hyemis
veris vel autūni qꝛ tpe estatis loco balneoꝝ visus ē. A. lauda/
re motū ⁊ saltū ⁊ pugnū cū socijs. ⁊ tm̄ sudoris ꝓuocationeʒ.
Et ꝯsequenter ipsis sub radijs solis existētibus fient inūctiōes
nūc in dorso nūc in sinistro. ⁊ dextro cū butiro recēti vt laudat.
Aui. vel cū alijs remedijs appropriatis de qbus dictū ē supi⁹
⁊ hoc breuiter d̄ isto principali.

¶ Nunc restat venire ad aliud ꝑncipale vt ad correctionē ali
quorum accidētiū. Et qm̄ acci^a que plerūqꝫ indicāt de curatio
ne in hoc cāu sunt rubedo oculorū: remotio pilloꝝ supcilioꝝ: ali
quales nodi vel eminētie: mali^a hanelit⁹: ⁊ stupor aliquaꝝ ptiū
vt posterioꝝ tibiaꝝ. Jdcirco oꝫ aliq̄ breuia ꝓ ꝯplemēto addu
cere. ¶ Pro p⁰ ergo vt rubedine oculorū remouēda fiat ꝑmo
stupha humectātia ⁊ apitiua poroꝝ oculorū cū decoctiōe ca/
momille ⁊ fenugreci ⁊ de palleis siccalis deinde fiat collirium
vt. j. ℞. aq̄ ro. ℥. iij. aque feniculi. ℥. iß. dragagāti gumi arabici
lapidis emathiti añ. ʒ. ß. canfore. g̃. ij. ⁊ misce. ¶ Pro. 2⁰ lau/
do prio fricētur supci^a cū pāno aspero ita vt sanguis attrahat
⁊ pori aperiant deinde fiat inūctio cū oleo vt. j. ℞. olei laurini.
℥. ß. olei spice. ʒ. iß. ⁊ fiat iunctio. Deinde de nouo fiat fricatio
cū succo cepe ⁊ spu^a maris si expedit ita vt tandē pilli regene
rent. Et pro h̄ vide q̄ dicūtur a doctorib⁹ in cap⁰. de alopicia.
¶ De nodis v̄o dicat breuit qđ aliqn̄ sufficit sola molificatiua
resolutio. Et hec intentio potissime pficit cum exhibitiōe cero/
ti de mucilaginib⁹. Uel pōt fieri emplastrū cuʒ radice lilij vel
serpētarie ⁊ cuʒ bulierit post decoctiōem ꝯterātur ⁊ cum oleo
amigdalaꝝ amaraꝝ fiat ēplastrū. Ad hoc ēt vʒ armoniacū di
solutū in aceto. Et tandē facta molificatiōe ad resolutiōem ⁊
exicatiōeʒ vʒ stercus caprinū ⁊c. in aceto dissolutū. Aliqn̄ v̄o
hec nō sufficiūt nisi in totū radicit⁹ remoueātur cū causticis: vt
cū calce viua extincta plurib⁹ vicibus ⁊ arsenico ⁊ hmōi in qb⁹
a me nō est sermo ꝓlongādus pp remedioꝝ suspitiōeʒ. Sʒ in
hoc hēatur diligēs ⁊ exptus cirugic⁹ q applicet infra ad hoc
necessaria. Et tandē facta escara apponātur ēt ea q̄ putrefa/
ciūt vt butriuʒ singularit vel reliq̄ pinguedies: Et ꝯñter facta
molificatione apponātur icarnatiua ⁊ ꝯsolidatiua sicut aloes
aristologia ro. litargiriū ⁊ hmōi. ¶ Circa tm̄ quasdaʒ eminen/
tias singulares circa faciē apparētes laudo nōbiliter vt appo
natur sucus citrāguli ⁊ est apud nos scarlegia qm̄ lʒ a docto/
ribus laudet ego tm̄ in h̄ vidi iuuamētū. ¶ Potest ēt fieri marā
vel linimētuʒ ad delēdas maculas faciei ⁊ eminētias ⁊ colorē
bōificādū vt. j. ℞. amigdalaꝝ dulciū. ʒ. iij. amigdalaꝝ amaraꝝ
ʒ. iß. bn̄ purgētur farine ciceꝝ ⁊ lupinoꝝ ⁊ ordei añ. ʒ. ij. gumi
arabici dragagāti amili. semis melonis ⁊ cucumeris omniuʒ
purgatoꝝ añ. ʒ. iß. meliloti yreos costi añ. ʒ. i. condisi croci mire
ana. ʒ. ß. omnia terrātur ⁊ cū albumine oui cōfice ⁊ trocisci ad
vmbrā exicent ⁊ tandeʒ distēperet cum aqua cōmuni tepida
vel lacte si expedit. Et facies epithimet in sero. Jn mane vero
abluatur cū aqua decoctionis furfuris vel fabaꝝ vel cū aqua
sublimationis floꝝ fabaꝝ ⁊ multū vʒ ⁊ sic ꝯtinuet. ¶ Ad mali
ciaʒ hanelitus singulariter vʒ fortis vociferatio ⁊ clamor i ma
ne. Ualʒ ēt loch sanū dñi Mesue: loch de caulib⁹: sucus cau
lium ⁊ brodiū eaꝝ. Et pro h̄ ēt laudat. A. lac ouiuʒ. Exhibeat
tm̄ i modica quātitate ⁊ facta corpis mōdificatōe. ⁊ h̄ dico pp
aliquos tex. huic dicto aduersantes q lac nō concedūt. ¶ Ad
stuporē v̄o ptiū fiāt fricatōes fortes ad tales ptes ⁊ p̄cipue cū
vrticis. Et si n̄ sufficiāt tūc fiāt scarificatōes cū flobotho⁰ ł raso
rio. Meli⁹ ēt laudāt aliq leues fricatōnes tādē supponat aq̄
vite vel ardēs. ⁊ vltio supponat pix sola ita vt sit vehemēter li
quida: aut soluta i oleo cū quātitate qua faciet eā ꝯferre. Jpa
n. vt dicit Auic. fen. 7^a. 4⁰. cañ. tractatu. 4⁰ attrahit nutrimētū
ad mēbrū ⁊ retinet ipsuʒ in eo ⁊ remouet frigus ei⁹ si cā fuerit
debilitas virtutis aut opillatio pororū. in cuti ⁊c. ⁊ hec de isto
ꝑncipali. ¶ Ad vltimū breuiter veniēdo qn̄ cāus nō ē reducibi
lis breuiter pro regula ponat q nullo mō vtatur medicamine
forti neqꝫ flobothomia: sed tantūmodo aliqn̄ vtile ē exhibere
medicinas cōes supfluitates educētes vt liniēdo vel ꝯprimen
do vel exteriēdo. verbigrā cū cassia māna: ⁊ aliqn̄ miscere i ci/
bis eoꝝ aliqua acuta pungitiua vt rafanos poros ⁊ huiusmo/
di. Et pro tali casu laudauit Auic. in cibis aliqua talia acuta ⁊
salsamēta q̄ tm̄ a me cū d̄ regimine ciboꝝ d̄terminaret sunt veti
ta. Et h⁰ qꝛ tūc de illis agebat vt cibi erāt h̄ āt vt medicie. Cō
fert etiam aliquando in potu sumere de troci. de caparibus
cū aqua casei. Paleāt ēt qdam eoꝝ supficiē maxime faciei cū
limatura metalloꝝ. Nōnulli tm̄ sanguine testudis ⁊ oleo amig
dalaꝝ amaꝝ ⁊ huiusmōi vt limatura eboris tyriaca noua opia
ta ⁊ talibus Precipue tm̄ attendēdū in huiusmōi corporib⁹ ē
ꝯfortatio membroꝝ principaliū cū medicinis ⁊ cibis ad h̄ ap/
propriatis que oīa ad pn̄s enarare nimis longū eēt. Et hec cū
dei laude dicta sufficiant ꝓ ꝯplemēto huius cōsilij de lepra.

¶ Pro magnifico ⁊ potēti viro dño Andrea de birago ꝓ rup
tura tibie: ꝑus tm̄ facta restauratiōe. Consiliuʒ. .ioi.

Asus huius magnifici viri fuit ruptura cruris: foci/
c lij adminus supioris versus mediū cuʒ vulnere. Est
igit egritudo cōis qꝛ in nā cōi. s. in vnitate solu⁰: tm̄ i
mediate reduci pōt ad egritudineʒ in ꝯpōne qꝛ i si
tu vel societate ptium solutaꝝ vt 2^a. ꝑ. doc. p^a. c. 3⁰.

¶ Facta igit ꝑmuʒ debite restauratiōe ossiū. qđ ex equalitate
tactus ꝯprehēdit. factis ēt diuersionibus cū flobothomia po
tiōe ⁊ tenuitate diete ꝯueniēter ptransita iam septia ⁊ ex ꝯse
quēti timore fluxus ⁊ timore materie apostemātis cū ex cāu a
ꝑncipio facta solutōe nō in osse tm̄. sʒ in almocati ⁊ carne cir/
cūdantibus. ēt in reductōe per artificiū ad debitū plasma ⁊ si
tū ptiuʒ ꝯueniētē debuerit dolor cāri qui ē potissima cā tract⁹
māe sic initēte nā succurrere mēbro leso. neqꝫ sit futura aliūde
cā doloris. Uidet eē ꝯcludēdū q diuidēdo tpa morbi quo ad
accidētia iā trāsiuerūt pricipiū augmētū ⁊ statū. Et sic expedit
a pria itentōe que in solutionē ꝯtinui medicādo ꝯiungit. s. reti
nere id qđ fluit ⁊ ꝯstringere māʒ si ipsa fuerit curens restāt ꝺm
d. Auic. quarta ꝑmi. 28⁰. c⁰. due alie intentiōes generales. s.
ꝯsolidare scisurā: ⁊ putrefactionē ꝓhibere. quanto magis pos
sibile fuerit. Et hoc ē qđ dicebat idē caplo allegato satis apud
pricipiū. Cūqꝫ de vno triū. i. de ꝓhibitiōe fluxus māe te excu
saueris vt in casu nr̄o reddi ad cogitandū de duobus remanē
tibus. s. ad ꝯsolidandū: ⁊ ꝓhibitionē putrefactiōis. Et qm̄ mē/
bra spermatica soluta in ꝓuecta etate de mēte Ga. 3⁰ tegni ꝺʒ
viā prime intentionis ⁊ vera restauratione nō ꝯsolidant. Jn/
tentio igit nostra erit ad vnionē ptium solutaꝝ supaligatōe car
tilaginis generāde que ꝺm veteres porus sarcoydes vel oros
bot appellat. Et qꝛ vt dicebat Gal. tertio tegni illo. §. ꝯglutiat
aūt nām ⁊ pricipale regenerās ē virtus. mediuʒ aūt ꝯglutina
tionis ē viscosuʒ: ⁊ impediēs ꝯglutinatōem plerūqꝫ ē humidū
accidētale qđ vt multū in mēbris ꝓpter debilitatē digestiue ⁊
expulsiue ipoꝝ multiplicat. Jdcirco. Gal. ibidē vnā intentōeʒ
inuebat ꝑncipalē in ope eē ꝯseruationē substātie. i. ꝯplōis ptis
lese. Et qꝛ ossa sunt nā sicca. ⁊ ꝺm doctrinā. Ga. 8⁰. de ingenio
sanitatis. c. quarto mēbro siccioꝛ ꝯuenit medicina siccior. De/
bet igit ad exiccādū humidū accidentale aptū in mēbro frigi
do ⁊ debilitato multiplicari. ad ꝯseruandū ēt ꝯplexionē ossis.
cū ꝯseruatio p similia fiat. vna pricipalis radix in medicis i ca
su nr̄o offerendis sit de medicinis siccis. Et qꝛ talis supligatio n̄
fiat nisi p iuiscatōem q̄ fit per viscosa ꝯglutinātia. alia radix i
medicis sit ex medicis ꝯglutinantibus: magis tm̄ in ꝑncipio ge
neratōis porri q̄ʒ in ꝓcessu cū a ꝑncipio sit maior iuiscādi ne/
cessitas quā in ꝓcessu vt pʒ. Et qꝛ vt supra dicebat nā ē princi
pale agēs que spiritu ⁊ calore tāquā instrumētis opat quoruʒ
ꝯtinua fit resolutio ⁊ aliquali caliditate ꝯfortant ⁊ vigorantur.
Jdcirco ad hec oīa recte ꝓspiciēs. d. A. qnta quarti tractatu
scđo dixit qđ adiuuātur. supple ad reductōem cum emplastris
fortibus stipticis in qbus ē caliditas quedā ⁊ ꝯglutinat. Licʒ
idem intelligi pōt in pulueribus ⁊ vnguentis ⁊ ēt intrinsec⁹ ap
plicādis ⁊ via medicinarum.

¶ Jn hoc igit tāq̄ʒ super radice ⁊ cardine fundet pricipalis i
tentio nostra i curatiōe: differenter tm̄: qꝛ lʒ equalis maneat in
tentio de ꝯseruatiōe membri in glutinādo: tm̄ ⁊ exiccādo varia
tur intētio qꝛ a ꝑncipio glutinātia post ꝓhibitionē fluxus mafie
debēt siccis dñari ad iuiscādū. Jn ꝓcessu vero ad induratōeʒ
orosbotis exiccātia dñent. i medio vero equaliter exiccātia cū
glutinātibus misceant. Et iō si a ꝑncipio dragagātuʒ gumiara
bicū bolusarmen⁹ debebāt in ꝯpositiōe dñari supra balaustꝛ
nucē cipressi sandarachā ⁊ huiusmōi. Jn ꝓcessu aūt ista sicca i
lis gultinosis dominent: semp tm̄ aliquid ꝯfortās apponēdo: ⁊
mumiā ⁊c. Et quēadmodū in pulueribus exēplificatū ē. Jdeʒ

in vnguētis fomentatōibus cathaplasmatibus ē dicendū. Ut
ordo habeať a principio poterit fieri puluis vt.j. ℞. dragagā
ti gūīarabici boliarmeni sanguinis draconis ad ꝯglutinandum
anā.ʒ.i. farine orobi galis mirtiloꝝ anā.ʒ.i. ad exiccādū nucū ci/
pressi mirre mumie ⁊ yreos anā.ʒ.ß.ad ꝯfortādu3 ⁊ ex his fiat
puluis. In processu vero circa.25am. sicca magis dominētur ⁊
glutinosa minus addēdo supradictis de rosis balaustis ⁊ simi
libus ⁊ iā fiat equatio in illis vt infra. ℞. dragagāti gumiara/
bici. boliar. sanguis draconis.ʒ.i. farine orobi galis balaustia/
rum rosaꝝ. anā.ʒ.i. nucu3 cipssi mirre ⁊ mumie. anā.ʒ.ß. misce ⁊
fiat puluis q incorpeť cū albumine oui. Et hec quātu3 ad ea q̄
ad secūdam attinēt intētionē exterius applicāda generaliter.
¶ Jam restat vltima intentio q̄ vt supra dicebať ꝓhibitio pu/
trefactiōis q̄ quidē cū genereť ex diminuto calido nāli extra/
neato hūido ꝓprio a calido alieno i hoc cāu nisi ꝓuideať veri
similiter adueniret putrefactio: qm̄ pp approximationē medi/
caminū stipticoꝝ ⁊ glutinātiū exterius ⁊ fortē sup aligaturam
⁊ ꝓhibitionē motus mēbri fit pp hec tria. Primo vt sequatur
opillatio poroꝝ ⁊ ꝯsequēter trāspiratiōis fit ꝓhibitio ⁊ sic cali
di nālis p̄paratio ad extinctionē ⁊ ad inflamationē accidenta
lis caloris clausis accidētalibus vaporibus interius: vn̄ vt se/
pe i his aliqualis prurit' ꝯiungiť ex titilatione vapoꝝ interius
reclusoꝝ. ex ligatura.n. ꝓhibeť aliquādo trāsitus spiritus ⁊ nu
trimenti ad mēbrū ⁊ sic disponiť ad putrefactionē. Per qetem
ēt mēbri multe retinētur hūiditates supflue que p exercitiū re/
soluūtur que sunt mater putrefactōis. Idō l3 inter causas ꝓhi
bitionis regeneratōis pori cōnumereť multitudo solutionis li/
gamentoꝝ: tn̄ pp alia iuuamēta vt ad aliqualē trāspirationem
poroꝝ ⁊ ēt ad manifestiorē si pustule vľ liuiditas mēbri induce
tur cōprehendātur vt ēt medicamina renouari ⁊ ꝯfortari pos
sint iubent auctores singulis trib' vel quattuor dieb' renouari
ligatura. Est ēt habēda cautela vt nō sit nimis stricta ligatura
ꝯsus superi' vt nutrimētū apte ad mēbrū deuenire possit. Pro
pter id ēt qđ mēbrū nō moueť ad resoluēdū mās que retineńť
nō inconuenit aliqn̄ embrocationē fieri supra mēbrū cū aqua
tepida ⁊ oleo vt etiam.d. Auic. laudauit. Licet etiam embro/
cationes videantur impedire consolidationem. tamē istius gra
tia sunt aliquando vtiles ⁊ necessarie. qm̄ etiā maxie iuuant in
attrahēdo nutrimētu3 ad mēbrū ⁊ vigorādo caliditatē nālem
mēbri cuius attractio nutrimēti maxie ꝯuenit in corporib' pau
ci sanguinis absolute aut pauci sanguis viscosi sicut in cāu hu
ius magnifici dn̄i. Et pp hoc dicebat. A. loco allegata. Mi/
norať restauratio.i. fit difficilis restauratio fracture colericoꝝ ⁊
ꝯualescentiū: nisi supple nutrimētū ad mēbru3 trahať cū epiti
matib' aliqualr calefactiuis ⁊ ꝯfortatiuis. Laudo igiť iterdū
fieri fomētatiōe3 cū aqua tepida decoctionis camomille ab/
sinthij ⁊ modico nucis cipssi: l3 ēt pp aliam cām aliqn̄ laudetur
ēbrocatio qn̄.s. gnātus est porus eminētior ⁊ grossior q3 expe
diat: sed tūc fiet cū molificatiuis ⁊ cū minuētib'. l3 mihi hoc in
totu3 nō placeat: imo elligibili' videreť vt priua grossus ⁊ cō
stans ess3 ⁊ si aliquātulū eminētior foret quā ꝙ ad moliciē3 ⁊
eq̄litatē tenderet. Quod si hijs obseruatis manifestareť putre/
facti in certo loco: qđ n̄ credo. Expedit vt locus iste discoptus
maneat: ⁊ nō clausus: cū ascellis ⁊ virulētia corrodēs cū istris
⁊ sanguisugis amoueať tande cū exicātib' cureť ex mumia ⁊
aloe coralis rosis ⁊ hmōi. Aliqn̄ tn̄ per corrosionē vsq3 ad ci/
catrizantia deueniēdū est: vt sunt es ⁊ calcātū iuxta vt in exer
citio expertis notū est. Et hec sint quātū ad ea que p extrinsec'
sunt approximāda. ¶ Per intrisec' vero ad ꝓhibitiōe3 putre
factiōis vltra id ꝙ de dieta diceť laudo vt semel aut bis in eb/
domoda sumātur vna aut due de pillulis vt.j. ℞. spērum yere
simplicis.ʒ.ij. corticū mirabolanoꝝ c tri.ʒ.i. indoꝝ.ʒ.ß. reubar
bari ellecti.ʒ.ß. masticis.℈.i. cū mellerosato formeńť pillule.
In hijs oibus vt ꝯsiderāti p3 est vt virtus putrefactōe3 remo
uens ex pte aloes ⁊ spēru3 secū ꝯiuncturaꝝ ad ꝯpositionē ye
re. Et ēt virtus solutiua leuis materiei colerice ⁊ flgmatis ex pte
eorūde ⁊ reubarbari ⁊ melācolice ex pte mirabolanoꝝ ⁊ ma/
xime indoꝝ. ex mirabolanis ēt acqritur frigiditas ⁊ ꝯfortatio
que in casu nr̄o necessaria est. Confortať ēt stomac' ⁊ mēbra
nutritiōis p masticē. Laudo ēt sequēti mane ad mōdificatiō3
⁊ abstersionē materieꝝ si q̄ remāserunt mote in vijs cōibus vt
sumať sirupus vt.j. ℞. sirupi rosati de infusiōe.℥.ij. mellis ro.
℥.ß. aquaꝝ lupulloꝝ.℥.ij. absinthij.℥.i. misce. Cum hijs ēt pp
alias virtutes p̄seruať a gnātione vētositatis q̄ idē dn̄s meus
nō nunq3 molestari solet. ⁊ que multipliciter potest esse causa

curationis nostre ⁊ hec de medicinalibus.
¶ Quātū vero ad dietā prio ꝓ regula minuanť quecūq3 ad i
flamationē ⁊ subtiliationē p̄parant. quecūq3 ēt lubrica apitiua
⁊ ventosabilia sunt. qm̄ p h oia ꝓhibeť porri generatio. ¶ In
regimine igiť aeris declinet aer ad frigidū ⁊ siccū. euētādo eū
⁊ irrorando camerā cū aqua ⁊ aceto ⁊ aqua rosata que si non
habeať sumať decoctio rosaꝝ ⁊ sandaloꝝ. ¶ Circa motum ⁊
qetē dicať qđ q2 mēbrꝝ lesu3 ꝯueniēter moueri nō pōt saltem
singula die. reliquū corpus ante prandiū leuiter fricetur. ⁊ erit
fricatio loco exercitij resoluentis supfluitates vaporosas viui/
ficabiť calor nālis totius. Et laudarē circa amotionē stuparum
cū fiť. noua ligatura pāno lineo tepido fieri leuē euaporatōem
tibie lese per hanc eni3 rarificanť porri ⁊ fit aliqualis vaporū
reclusoꝝ trāspiratio ⁊ caloris mēbri ꝯfortatio. ⁊ sic a putrefa
ctōe elongatio. ¶ Somnus.vj. horaꝝ vel.vij. si est possibile inť
diē ⁊ noctē ad rectificationē porri ē multū ꝯueniens qui si nāli
ter haberi nō posset laudarē vt hora somni in sero sumať.ʒ.i.
sirupi de papauere electi. Circa passiones animi vitāde sūt co
gitatiōes ⁊ passiones oēs animales quātū fieri pōt p̄ter gau/
diū ⁊ leticiā que moderate sumpte plurimū iuuāt ad ipingna/
tionē ⁊ restauratiōem. ¶ Circa cibū ⁊ potū ꝯueniunt cibaria
ad glutinosu3 declinātia in calido vel frigido nō multū excessi/
ua. Sit igiť panis cū modico ⁊ sine sale farine subtilis volatiľ
⁊ si apponať tertia ps farine de spelta erit ꝯuenientius sit tam̄
ꝯuenienter coctus vnius aut duoꝝ dieꝝ ad plus. Loco ferculi
ꝯueniūt collatura farris collatura or. ⁊ spelte. Miliū ēt pani/
cū ꝯueniūt maxie si cū eis exhibeať. de lacte facto ex duab'
ptibus amigdalaꝝ. ⁊ vna pte seis citonioꝝ. qđ notanť addo q2
amigdale sole aptione ⁊ substantie subtilitate ⁊ liqditate min'
ꝯueniunt. Et si placeat arromatizari nō icōuenit si sumantur
spēs vt.j. ℞. coralorū ru.℥.i. macis cinamomi. anā.ʒ.i. corian/
droꝝ p̄paratoꝝ i vino granat. cu3 modica pte aceti.℥.ß. gario
foloꝝ.ʒ.i. misce. Inter carnes laudanť. p̄cipue pdicones cum
vt Auer. placuit qnta colliget sint ꝯplexiōis frigide ⁊ sicce sub
stantie tn̄ faciliter transmutabiles. Idē de fasianis intelligať:
Pectus ēt vituli cū pedibus anterioribus aliqn̄ ꝯueniūt. Car
nes ēt edi p̄cipue cū sint nālis ꝯplexionis sicce ⁊ accidentalis
aliqūo viscose pp ꝓpinquitatē ad generatōem s3 passibilis ꝓ
pter raritatē ipsaꝝ. Carnes ēt castratoꝝ vnius āni remisso fer
uore caumatis aliqn̄ ꝯueniūt. Pisces ēt vt temeri ⁊ aliquales
lucij pingues interdū ꝯueniūt. Oua ēt sorbilla cocta cū testa i
aqua ⁊ aceto nō inconueniūt. Facere interdū ferculū ex bora
ginibus aliqbus bletibus portulacis ⁊ maluis nisi abhorreat
aut brodio carniū est conueniēs. Inter fructus multū laudan
tur ēt sumere de piro bn̄ cocto cū modico zuchari ⁊ coriādro
ru3 est ꝯueniens. Idem de coctanis intelligať. Reliqua oia
humiditate habundant ⁊ psica ficus vt vue vľ caliditate vt nu
ces ⁊ auellane. vel substātie terrestreitate vt castanee ⁊ sic vel
putrescibiles vel iflamabiles vel ventosabiles reddunt. Pot'
eius sit vinū satis pauciferꝝ aliqualr coloratū ad stipticū vľ ali
qualiter ad dulce declinās mistū tn̄ aliqualr pp ꝯsuetudinē cū
aqua cocta simplici vel modico vini granatoꝝ. Et hec sufficiāt
de qualitate cibarioꝝ. De quātitate vo vtrū tāta maior vľ mi/
nor exhiberi debeat quā tpe sanitatatis in isto casu in genera/
tionē orosbotis. vel ingrossationē cataracte. ⁊ in melia reducē
da ē apud n̄ nullos dubitatio p̄cipua. Quidā tenuerūt gross'
eē dietandū in his cāibus quā tpe sanitatis. Cum soleat tpe
cū est sanus vehemētissime ⁊ laboriose exercitari ⁊ cū regula
sit in debite dietan° ꝙ resolutiōi do3 ꝓportionari restauratio mi
nus ē igiť offerendū quā tpe sanitatis. modice tn̄ minus. saltez
in q̄li vt offerať mā supfluēs ad regenerationem porri qui nisi
supfluerent difficile multum esset ossa consolidare. Et de hijs
pro nunc sum contentus.

¶ In casu magnifici viri dn̄i Jo. caquerani ossachi diu infecti
a qualitate canis rabidi ꝓpter impositione3 manus i os eius
⁊ si eū nō momorderit. Consiliu3. .102.

Ir Manifice recepi supiorib' diebus litteras ve/
v stras exp̄ssiuas ⁊ manifestatiuas cāus vestri vt ego
ꝯsiliū afferā ad correctione3 p̄ntis male dispōnis ⁊
ad p̄seruatōe3 forte futuraꝝ dterioꝝ nisi ꝓuidereť.
¶ Unde dilligenter examinato casu ꝯcludo oium vestrorum
nocumentoꝝ p̄ncipalē radice3 fuisse. vt ⁊ vos recte sentire vi/
demini istā malā qualitatē venenosa3 derelictā circa cor p̄nci/

paliter. ⁊ ꝯsequēter quasi toti cōicātis: ⁊ spāliter cerebro ex cōtactu saliue ⁊ sanguinis canis illius rabidi. in cui⁹ os manum imposuistis: ⁊ si in dictā manū nulla fuerit impssa solutio mēbri manifesta nā tante malitie sunt hūiditates illi⁹ canis rabidi q̄ꝺ vt ēt faciēt alia cōiter venena petunt cor. de pᵃ intētiōe: lꝫ nō subito cordi cōicet̃ sꝫ in tpe ꝓut appuit in vobis post quartaꝫ diem qñ in medio somno expgescēs fuistis cuꝫ maxio orrore ⁊ cū maxio sudore frigido ⁊c. Et qm̄ influxus cordis tanq̄ꝫ principalioris mēbri ē cōis circa totū vel supra totū nō ē mirabile ꝙ ēt in toto sit cōicata tota qualitas mediātibus spiritib⁹ ⁊ sanguine taliter infectis a corde supra totū cōicatus: p̄cipue tñ ē cōicatū nocumentū cerebro pp ꝯtinuitatē q̄ꝫ spiritus vitalis ipsius cordis ⁊ spiritus aialis cerebri: vt voluit Auic. pria tertij caᵒ. de mlīa ⁊ ꝯñter mediāte cerebro maximā colligātiam ⁊ continuitatē hñte cū stomaco mediāte quodaꝫ neruo magno a cerebro veniēte ad os stomaci sit ēt ꝯmutata mala qualitas stomaco: ⁊ ita cerebrū ⁊ stomacū sunt debilitata in opationibus: ⁊ exinde multiplicant supfluitates flegmaticas p indigestionē ⁊ tñ gnātur vētositas i stomaco q̄ ē de cāis doloris vestri circa stomacū. Et ex eadē radice multiplicat̃ sputū ⁊ descēdit mā ꝺ cerebro catarralis ad gutur ⁊ pectus. vnde sepe vt' scribitur est algoratus. Et alia ēt pte mēbra totius vt dictū ē sunt debilitata i digerēdo ꝓpriū nutrimētū eis aduenies. vñ multiplicāt ēt p indigōem hūiditates in eis supfluas vñ hora sepationis eaꝝ vt circa aurorā sepe expellunt̃ dicte mãe p sudorē. Et ita si euacuentur vos melius habetis illa die. Et si retinent̃ grauāt mēbra ⁊ oia membra vident̃ lassata. Et de dictis mãeb⁹ vel similib⁹ multiplicant̃ aliquotiēs circa stomacū ⁊ intestina maxime per defluxū a cerebro ⁊ exinde cū pillulis cōibus manifeste educunt̃ humiditates q̄ similant̃ albugini ouoꝝ. Et ex eadem radice fit vt cōicet̃ ēt dolor aliquotiēs versus cor pp ventositates multiplicatas ex debilitate circa cor ⁊ partē sinistrā. Nā cor fuit mēbꝝ pᵐ lesum vt dictū ē. Credo ēt ꝙ illa vestra detētio vt scribit̃ vehemēter deducat ad debilitatē opationum oiuꝫ mēbroꝝ maxie cordis cerebri ⁊ stomaci pp tristitiā maxie ⁊ tristes cogitationes. qm̄ dicebat. A. in caᵒ debilitatꝭ digestionis in fine. Et ex cāis corruptiōis digestiōis ⁊ debilitatꝭ ei⁹ est tristitia sicut ex cāis bonitatꝭ digestiōis est gaudiū.

Restat igit̃ vt hic scribant̃ quedā a quib⁹ cauendū est i dieta ⁊ in regimie cibi ⁊ pot⁹ vt ex eis elligant̃ qbus vtendum sit Postea ponā aliq̄ leuia medicamia ad casum valentia.

De regimine igit̃ circa dietā sit regula vt vitētur oia humores adhurētia ⁊ humorē melācolicū generātia. Naꝫ qualitas ista venenosa cordi cōicata adducit ad melācolicā nām. Et ꝓinde opꝫ vt euitet̃ aer excessiue calidus ⁊ sicus adhurēs. licet ⁊ aer frigidus faciēs ad inspissatiōeꝫ humoꝝ sit de causis ad melācolicū deducēs. Et ita aer turbidus ⁊ grossus ē multū nocens. Exerciᵐ corporeū ēt supfluū multū nocet. Sꝫ exerciᵐ aiale vt vehemēs cogitatio ⁊ ꝯtinua pscrutatio de agēdis est maximi nocumēti in cāu: Unde dicebat Rasis p̄mo ꝯtinentis q̄ꝺ homies subtilis ingenij disponūtur ad melācoliaꝫ pp exercitiū. s. animi ⁊ studiū nimiū. Dicit ēt ibidē. Uidi q̄ꝺ vna de rebus q̄ generāt magis melācoliā ē ociositas ⁊ p̄meditatio pñtiuꝫ p̄teritoꝝ ⁊ futuroꝝ. Et Auic. spāliter ꝯsensit ꝙ supfluitas tristitie ⁊ timoris ⁊ vigilie supflue ad hoc ducūt. Innanitio ēt ⁊ subtractio cibi ⁊ pot⁹ supflua sunt de cāis huius. iō nimia abstinētia nocet. Sꝫ in cibo ⁊ potu dicebat Gal. 3ᵒ de iterioribus ꝙ quedā sunt gnātia melācoliaꝫ inter q̄ p̄cipue numerātur carnes oiuꝫ anialiū corpoꝝ magnoꝝ q̄drupedū vt carnes bouū ceruoꝝ. ⁊ maxie carnes salite: siue sint aialiū terrenoꝝ ⁊ maxie aq̄ticoꝝ vt pisciū: ⁊ caro leporis plus efficit mlīam quā alia caro. Et h̄ intelligit̃ de leporib⁹ nō ꝓpinquis gnātioni qꝛ cū appropinquāt gnātōni vicinātur tpamēto. Caules ēt sunt maximi nocumēti. ⁊ oia olera. Dicebat Auerois nocēt in hoc p̄ter lactucā ⁊ buglosā p̄cipue si ꝯdiant̃ cū aceto ⁊ sale ⁊ insalatucia maxie herbaꝝ calidaꝝ max̃. nocēt. Oliue ēt ⁊ capařs sūt i fiñ gnātōis melācolie. Et lꝫ capařs soluāt ⁊ educāt melācoliaꝫ gnātā p suaꝫ ꝓprietatē tñ p suā sbaꝫ gnānt eaꝫ. Case⁹ ēt vetus ē de multū nocētib⁹ ⁊ caro porci p̄cipue siluestris ⁊ salsa. lentes ēt sunt in extremo gnātiōis melācolie. lꝫ oia legumia noceāt ⁊ oia amara. Utendū est ouis sorbilib⁹ ⁊ brodijs pulloꝝ in estate ⁊ caponū in yeme ⁊ carnes ēt sīliter eoꝝ bone sūt ⁊ carnes captoꝝ ⁊ ēt ouoꝝ sex mensiuꝫ i estate ⁊ yeme castrati ānalis ⁊ ēt carnes vituloꝝ ꝯueniūt ⁊ carnes pdicū singulr̃ ⁊ turtuꝝ sꝫ oia cibaria debēt eē elixata ⁊ cauēdū est ab assatis.

Uinū ꝯueniēs dꝫ eē mediū i colore ñ nigꝝ neqꝫ opacū subtile medie vinositatꝭ ⁊ si in estate misceat̃ cū aq̄ decoctiōis radicū buglose siue boraginis. sed precipue buglose erit conueniens Nā ipsa buglosa ⁊ proprie eius radice vtitur Auer. in omni modo administrationis eius est in hoc casu maximi iuuamenti. Et hec de dieta.

Circa medicinalia laudo oi mense ꝙ sumatis de pillulis vestris cōib⁹ maxie si rectificent̃ ꝫ modū vt. j. ℞. pillulaꝝ cōiū. ʒ. iij. xiloaloes se. acetose. añ. ℈. i. cū sirᵒ de citro i hyeme. ⁊ in estate cū sirupo de acetositate citri siue de limonibus fiāt pillule. Et sumant̃. ʒ. i. ß. ꝓ vice vl' tāta quātitas que sufficiat ad soluendū ter vel quater. Et singula ebdomada laudo vt semel vl' bis sumat̃ vnū clistere de infrascriptis. ℞. bletis cauliū melisse buglose matrū violaꝝ. añ. M. i. polipodij sene cartami añ. ℥. ß. epithi. timi cuscute añ. M. ß. ameos semis aneti ⁊ feni. añ. ʒ. iij. buliāt oia sufficiēter in aqua debite quātitatis ⁊ de collatura sumant̃. ℥. i8. cui addat̃ casiefi. ℥. i. yerepigre. ʒ. ß. olei ꝺ lilio olei camomille. añ. ℥. i. sal' cōis. ʒ. ij. misce. Laudo ꝯñr fieri ꝯfectionē vt. j. ℞. diabuglosati. ℥. iij. ꝯfectionis de gēmis. ʒ. i. plirisarcoticon. ℥. ß. zuchari violati. ℥. ß. cū sirupo de bisantijs fiat ꝯfectio cū sex folijs auri ⁊ exibeat̃ singulo mane coclear vnum magᵐ. Uel pōt fieri in forma ꝯfectionis solide vt. j. ℞. spēꝝ diambre. ʒ. i. ß. fragmentoꝝ cordialiū. ʒ. i. spēꝝ dyarodon descriptiōe cōi. ℈. iiij. cū zucharo dissoluto i aquis buglose betonice ꝙ sufficit fiat ꝯfectio in morsellis. Et si aliquotiēs singulis decē diebus maxie tpe humido exñte sumeret̃. ʒ. i. metridati per sex horas ante horā prādij erit ꝯueniēs maxie ad istam intentionē. Laudo ēt fieri saculū supra cor vt. j. ℞. folioꝝ buglose ⁊ melisse ros. ⁊ viole. añ. tertiaꝫ. ptem. M. i. vtriusq̄ꝫ heē secte crude incise. añ. ʒ. ß. doronici seiuꝫ citri. añ. ℈. ij. coraloꝝ seminis acetose ⁊ gar̃. añ. ℈. i. ossis ꝺ corde cerui. ʒ. ß. fragmentoꝝ smaraldi ⁊ iacinthi electoꝝ ⁊ puluerizatoꝝ. añ. ℈. i. auri limati. ℈. ß. misce pro saculo ponēdo in sindone de grana ⁊ aspgat̃ lapis ignitus cū vino aromatico ⁊ aqua buglose mixtis ⁊ sup fumo eius calefiat saculus oi die ⁊ cordi supponat̃ ⁊ retineat̃. Fiat ēt vnguētū ꝓ vnctiōe stomaci vt. j. ℞. olei spice. ℥. ſ. olei. masticis ⁊ absinthij. añ. ℥. ß. cinamomi galāge gario. cardamomi coraloꝝ ru. añ. ℈. i. musci ⁊ ambre. añ. g̃. iij. cere parū fiat vnguētū pro stomaco. Laudo ēt vt fiat pomū ad odorandū tenēdo quasi ꝯtinue in manu. sꝫ nō post cibū imo distanter a cibo q̄ttuor vel q̄nq̄ꝫ horis vt. j. ℞. nucismus. acori corticum citri añ. ʒ. i. maiorane isopi cinamomi gariof. añ. ʒ. ß. galie elefangine. ℈. ij. ligni aloes rosaꝝ rubeaꝝ laudani añ. ʒ. ij. cere ꝙ sufficit fiat pomū pro odorando. Et hijs sum ꝯtentus. paratus ad maiora si expediat q̄ꝺ deus. auertat.

Ad bonificañ colorē ꝓ dño petro zuchono. Cōsiliū. .io3.

m Agnifice ac spectantissime domine mi. vt satisfaciā reqsitiōi per vos facte: ꝓmissioni de bonificādo colore vestro. statui aliqua vobis scribere. Et qm̄ triplici via color reddit̃ bonus. prio generantib⁹ sanguineꝫ bonū claꝝ ⁊ subtilē. scđo mondificantibus ipm sanguinem tertio ipm sanguinem spergētibus ad cuti ⁊ ēt cutiꝫ abstergētibus ⁊ ipam aliq̄ñ calefaciētibus vt sanguis ⁊ spiritus ibidē traherent̃. Pro prio pficiēdo laudo vtēdū eē ouis recentibus brodio carniū vino subtili odorifero bōis carnib⁹. p̄termittendo oia grossi nutrimenti dātia nutrimentū melācolicū. vt fer sunt oia legumia p̄ter cicera que tñ vobis nō ꝯueniūt ꝓpter inflamationeꝫ. Et ita dico de alijs grossis cibarijs vt vos ipē intelligitis. De scđo vero vt de mōdificādo sanguinem laudo vt singula ebdomoda bis vtat̃ singula vice in mane vno vel duobus mirabolanis. Qm̄ ipi in h̄ singularē hñt ꝯueniētiā ⁊ in reliq̄s vos iuuabūt pluriuꝫ: quos si nō bonos repietis mediolani mittatis venetias vel faciatis p aliquē mercatorē vobis portari. In diebus in qbus nō accipietꝭ de istis laudat̃ a doctorib⁹ accipere circa. ʒ. i. trifere minoris q̄ si gustui fortasse esset horribilis dimittat̃. De tertio v̄o vt de mouētibus sanguinē ad cutiꝫ laudo vt in p̄ncipio cibi ⁊ maxie tpe frigido accipiant̃ due ficus ⁊ calefiant ad ignē ⁊ sumant̃ āte cibū. Laudat̃ ēt vsus spēꝝ cū ferculo vel ex cinamomo gariofolis cipero cum modico croci. Ualet ēt brodiū cicerorum rub. ⁊ brodium cauliū imꝑfecte coctoꝝ. Usus ēt acori cōditi facit bonū coloreꝫ. Circa vero localia laudo vt in mane accipiatꝭ i ore qñ nō accipitꝭ alia medicamina modicū bōi vini maluatici vl' alteri⁹ boni vi

ni odoriferi ⁊ teneat̄ i ore mouēdo p hos multotiēs.postea re
nouate ⁊ sic fiat p mediū hore iaz ꝑmissa fricatione capitis
ita quod nullo modo subsequatur.Et si aliquando accipiatur i
ore parū aque vite sic p certū tp̄s agitando p os postea eice/
re satis ꝯueniet.¶ Ab extra vero in hoc ꝓposito cōuenit ablu
tio faciei facta cū decoctiōe vt.j.℞.fabaꝝ excorticataꝝ lupi
noꝝ.añ.ℳ.i.radicis yreos.ℨ.i.vngulaꝝ vituli frustratiz inci
sarū numero.ij.seminū raffani.ʒ.ij.seis melonis excorticati.ʒ.
i.buliāt in situla vna aq̄ vsqz ad ꝯsumptionē tertie ptis postea
decoctioni addat̄ cinamomi.ʒ.ß.⁊ parū buliat ⁊ de illa infri/
gidata ⁊ collata fiat lotio. Possent infinita poni remedia ad
propositum:sed non curo quia minus proficiunt quam ea que
interius sumuntur.

¶ Pro morphea. Consilium. 104.

Jspositio huius venerabilis religiosi dicēda ē mor
d phea:⁊ nō albaras:qd̄ ex multis euidētijs aucto/
rum declarari posset.Sz hec sufficiāt ad euidentiā
qm̄ mēbꝝ ē sensitiuū ⁊ cuz sensu nz cutis ē aliqualit̄
depssa.⁊ cū hoc cū acupungit̄ exit subito sanguis:⁊ sic decla/
ratur ꝙ nocumētū est i cute ⁊ nō ꝓfundat̄ intrinsecus.Et hec
est differētia vt ponebat ⁊ dicebat Auic.7ª.quarti caº.ꝓprio.
Jnter duas morpheas ⁊ albaras ꝙ vtraqz morphea ē in cu
te ⁊ si est profunda parum valde.Et albaras vt dixit est in cu/
te ⁊ carne vsqz ad os.Et lz auctores cōiter ⁊ Auic.loco alle/
gato posuerint tm̄ duas spēs morphee quaꝝ vna ē nigra ⁊ al
tera ē alba dicta alguadi:⁊ pria ē ex hūore melācolico adhu
sto pendēs:ex altera dicta alguadi ex flegmate pēdet vel ma
litia i virtute imutatiua mēbri ꝯuertēte nutrimētū ⁊ si ꝯueniēs
fuerit ad nām flegmaticā.Sicut ēt nutrimētū aliquotiēs ꝯuer/
tit mēbrū aliqualiter ad nām ipsius vt ē auctoꝝ snia.qꝛ tm̄ vt vi
su ꝯprehēdi pt hec fetiditas cutis dicta morphea.neqz dicen
da ē morphea alba simpliciter neqz nigra cuius eē nō ambigi
tur.Nā in morphea alba ē vera albedo ⁊ raro vel nunqz pru
ritus ꝯiungit̄ neqz velociter ⁊ sensibiliter surripit mēbꝝ neqz
furfures vel squame resoluūtur a mēbro cū mā flegmatica sit
modice ipressiōis ⁊ maxime adducēdū hec accn̄tia q̄ tm̄ acci/
dētia in hac dispōe ꝯiungunt̄ vt ex narratione ifirmi ⁊ visu cō
prehēdi pōt.Nā color declinat ad terreū ad citrinū declinātē
⁊ iste macule augumētādo sensibiliter ꝓcedūt ⁊ cōiungunt̄ in
ea pruritus ⁊ furfures cutanee resoluunt̄ vt ipse narrauit.Jō
credo marie ꝯfirmat⁹ auctoritate.Azararij illustris medici po
nētis tres spēs morphee quaꝝ vna ē que assimilat̄ terre.alia
nigra.alia alba.Et ex his que assimilat̄ terre dicit ipe:aut erit
cū ea pruritus:aut resoluent̄ ex ea squame similes furfuribus
tritici vt in cāu nostro:aut erit plana ⁊ equalis supficiei corpo/
ris nostri.Jtaqz hec talis dispō neqz ꝓprie ē pēdēs a mā me
lancolica vt nigra morphea:neqz ex flegmatica alba.sz ex hu
more ꝑncipaliter colerico vel sanguine colerico.
¶ Et ita q̄ztum ad curam oportet habere intentionem ad cau
sam acutam principaliter euacuando coleram rubeam.Et in
regie declinādo cū his q̄ generāt bonū sanguinē marie cū ci/
bis declinātib⁹ ad frigiditatē ⁊ humiditatē.abstinēdo a calefa
ciētib⁹ ⁊ exicātibus:vt sunt oia acuta haurachia vt alea porri
cepe ⁊ rafan⁹.⁊ oia salsa:⁊ oia calefaciētia fortit̄ vt species
acute ⁊ herbe amare eruca ruta ⁊ similia.Uitādo ēt oia ace
tosa acetositate acuta vt acetū vini acuti dimittēdo ēt vina po
tentia.Et in mō ꝑparatiōis ciboꝝ dimittēdo assata:⁊ eligēdo
elissata.⁊ vtēdo cibis inspidis vel aliq̄liter ad remissuz dulce
declinātib⁹.Et cū hac regula gnāli poterit ipe discurrere ptic
lariter i regie cibi ⁊ potus.Dimittat ēt exerciᵐ laboriosuz ⁊ ni
miuz motū:⁊ nimias vigilias:⁊ aerē calidū inflatiuū:⁊ omēs
animi passiōes inflamatiuas maxime iraz.
¶ Sed circa medidicialia obseruet̄ regl'a qd̄ singl'a die hēat
lenitiōez ventris vel nālr vel artificialit̄:vt cū suppositorio:vl
clisteri cōi cū oleo violato ꝓ pte.Consequnter oi ebdomoda su
mat bis.ℨ.vi.aque casei in q̄ steterit in ifusione p noctē epithi/
mi puluerizati.ʒ.i.⁊ sumat̄ cū substātia epithimi. Et postea sin
gulis.xv.dieb⁹ sumat potionē vt.j.℞.mirabolanoꝝ citrinoruz
ʒ.ij.indoꝝ.ʒ.i.polipodij.ʒ.iß.epithimi floꝝ boragis ⁊ buglose
añ.ʒ.ß.passulaꝝ.ʒ.ij.infundant̄ oia in aq̄s lupulloꝝ ēdiuie ⁊
fumiterre añ.ꝙ sufficit ⁊ facta exꝓssione post.xij.horas addat̄
collature diacatholicōis.ℨ.ß.lapidis lazuli ꝑparati.g̃.ij.misce
Postea laudo si vrine declinauerit ad rubeū ⁊ alias apparet

mixtio humoꝝ cū sanguie ꝙ fiat leuis flobothomia de basilica
educēdo.ʒ.q̄ttuor sanguis faciēdo orificiū latū.Naz licet flo
bothomia i cura morphee alguadi ⁊ flegmatice nequaq̄z ꝯue
niat:tm̄ in hac spero multum ꝯueniet:sicut etiā aliqñ ꝯuenit in
cura morphee nigre. Laudo etiaz aliquotiēs.s.bis in ebdo/
moda sumi.ʒ.iß.pro vice de trifera minore. Et hoc fiat vsqz
dum appeat corpus munduz intrinsec⁹ qd̄ cognoscet̄ ex ispe
ctiōe vrinaꝝ ⁊ ex alijs opatiōib⁹ nālibus incolumib⁹ ⁊ ex som
nijs laudabilib⁹. Nam dicit Auic. Et cū corpus est mundum
⁊ ꝯplexio corporis ē equalis.tūc dimitte medicinas que bibū
tur.qm̄ ipse fortasse afferēt nocumētū ⁊ maius illis ē ꝙ ipe fa
ciūt fluere sanguinē.i.paucificāt eū ⁊ minorāt spiritū que ābo
sunt de illis q̄bus indiget̄ in curatiōe.Oportet igit̄ tunc stante
corpore puro vt intendamus circa mēbra extrinseca ꝓuocan
do sudorē apiendo porros ⁊ ꝯuertēdo sanguinē bonū ⁊ spiri/
tuz ad exteriora.Jdeo fricatō membroꝝ exterioꝝ i ptibus ma
culatis ante duas horas ab assumptione cibi hora qua nutri
mētū transit ad mēbra ⁊ sanguis ē in semita recundēdi ē mul
tū ꝯueniens.facta aliqualiter laboriose cū pāno lineo.⁊ d̄ gra
na forte melius erit.Jntrare ēt stuphā bis in ebdomoda hora
dicta ad sudorez ꝓuocandū ē multū ꝯueniēs.Et postq̄z suda
uerit sufficiet vt itret lectū calidū.Et fiat fricatō supra ptes ma
culatas cū oleo spice ⁊ oleo de ruta.Et in ꝓcessu cū ista ñ suf/
ficiūt pōt addi paꝝ pipis ⁊ sinapis.Et postea si placet pōt fie
ri epithima magis attrahēs vt.j.℞.corticū radicū caparo.ʒ.
ij.seis raffāl.i.cicuta armel semis nasturcij añ.ʒ.ß.ꝯdisi.℈.ß.
oia cum aqua rute incorporent̄ ⁊ modico succi cepe ⁊ ex eo fi
at epithia circa ptes maculatas.Et si ptes vesicent̄ tūc dimit
tat̄ per duos vel tres dies vsqz dum sanent̄.Postea fiat itera
ta fricatio.Si ēt ptes multū rubescāt tardet̄ p diez ⁊ postea re
nouatio iteret̄.Creta ēt cuz aceto ⁊ modico salis si supponat̄
postq̄z exiuerit balneū ē efficax remediū.Et cū hijs spero cu
rabit̄ si deus voluerit.Et his sum contentus.

¶ De saphati ⁊ scabie pro vno ianuense. Consilium. 105.

N casu huius amici qui ē mala ꝯplexio nālis cali/
i da ⁊ sicca ex salso flegmate cū debilitate vnius par
tis menti versus maxillā.Jntentio pricipalis q̄ ver
tit̄ i regimie sex reꝝ ñ nālium ē infrigidatio aliqual̄r
⁊ humectatio.¶ Jdcirco prio in regimine aeris eligat̄ aer ali
qualiter ad frigidū ⁊ humidū declinās. Non ꝓpterea eligat̄
aer grossus ⁊ turbulentus ex mistione vapoꝝ grossoꝝ ⁊ turbu
lentoꝝ q sit facile putrescibilis.Et sic euitet̄ aer stagnoruz ꝓpin
qu⁹ vel locoꝝ paludosoꝝ.Sz sit aer clarus ⁊ subtilis aliqual̄r
tm̄ frigidus vt dictū ē.Et qm̄ tempore estatis fit aer contrarie
dispōnis temporibus suas nās seruantibus.Jdeo ꝯueniet ae
rē ꝓpriū rectificare aerē ꝓprie camere.que tm̄ sit artificial̄r fa
bricata ꝯstituta iter duo solaria cuius fenestra sit ab oriēte vel
septemtrione ⁊ si due fuerint esse ꝯuenientius.Rectificet̄ igit̄
aer tēpore estatis cū aspsione aque per camerā ⁊ cū folijs sali
cū vituz lactucaꝝ ⁊ hmōi aspsaruz cū modico aceti ⁊ aqua fri
gida vel cū suffumigio facto ex corticibus pomoruz redolētiū
⁊ sandalis citrinis violis ⁊ huiusmodi.Et ex hoc habetur re/
gula vt euitādus sit q̄libet aer calidus siccus inflamatiuus ⁊
hoc de aere.¶ Circa cibū ⁊ potū primo de cibo dicat̄ vt eui/
tandus sit q̄libet cibus acute qualitatis iflamabilis ēt vel adu
stibilis.siue hoc sit merito manifeste qualitatis vt sunt porri ce/
pe alea spēs vina potētia.siue merito modi substantie vt lac.
Uehementer ēt dulcia sunt vitāda ꝓpter ipsoꝝ facilē ꝯuersio
nē ad nām igneā.Cibi ergo qui ꝯueniunt sint mediocriter faci
liter digestibiles ⁊ boni nutrimēti qꝛ maxie intentio in qualibet
mā adusta ē humectatio.Sit ergo eius panis pº de tritico bñ
mūdo nō induratus neqz nimis recēs.⁊ si cū eo poneret̄ ītia
ps d̄ faria or.ꝯueniret.Nō sit ēt pāis vst⁹ nec salsus.Jnt̄ car
nes ꝑcipue valēt carnes pulloꝝ captoꝝ vituloꝝ ⁊ castratoꝝ sa
tis iuuenuz.Ualēt ēt pdices turtures.vitent̄ q̄lee ⁊ pipiōes ⁊
reliq̄ aues calide.Brodiū haꝝ carniū nōbilit̄ ēt vz siue p se su
matur siue cū pane cocto siue cū pane infuso vel quōlibet alit̄
Jnter pisces ꝯueniūt singulariter pisces petrosi pui vel ēt me
diocris quātitatis squamosi i aquis claris ⁊ dulcib⁹ repti.ma/
ritimi ⁊ saliti minus ꝯueniūt.Jnter herbas laudant̄ spinachia
borago buglosa lactuca cū modico feniculi vel saluie ēt alique
modice bletes ꝯueniūt.Legumia oia sunt vitāda ēt quacūqz
fiūt per artificiuz difficilis digōis vt assature.cibaria de pasta
grossa

grossa ⁊ huiusmoi. Uinū vero eius sit subtile mediocris virtu/
tis mistū tñ cū aqua decoctōis zuchari. ⁊ hoc circa regimē de
cibo ⁊ potu. ¶ Circa motū ⁊ qetem breuit dicat ꝙ tēperatuz
exercitiuz ꝯuenit. ⁊ maxie factū hora ꝯueniēti vt euāato vētre
a supfluitatibꝰ cōibꝰ. s. i mane añ prādiū p horas duas vł ho/
raz tm̄ siłr ante cenā ñ sit tñ laboriosuz ⁊ calefactiuū ⁊ plurimū
inflamatiuū. sꝫ vsqꝫ ad calefactiōez manifestā exclusiue termi
net. Et hoc siue fiat pedes siue eques. ⁊ hec ꝺ motu ⁊ quiete.
¶ De somno ⁊ vigilia dicat ꝙ cōuenit moderata dormitio ad
āpliꝰ tñ ꝺclinādo q̄ꝫ ad minus ita ꝙ dormiat saltē septē horis
ꝺ nocte. Qꝺ si pp aliq̄ꝫ cām dormire ñ potuisset tollerabił est
diurna dormitio ñ tñ ad dormiēdū se ponat nisi ad minꝰ transa
ctis duabꝰ horis ꝺ cena ⁊ ꝺ prādio nec multum calefiat caput
cū exteriꝰ applicatꝭ biretis vel alijs hmōi ne caliditate capitis
eleuent vapores ad faciē q sūt cā nocumēti. Sit tñ decēter ca
put cooptū ne aeris frigiditate nimiū ledat ⁊ ꝯñr vapores in
ferius ad mētū reflectāt. nō dormiat ēt i lecto nimis moli ⁊ te/
nero vñ mēbra calefiūt sꝫ mediocri. ¶ Circa inanitiōez ⁊ re/
pletōez sūmarie dicat ꝙ vtraqꝫ magis debito fcā nocēt. reple
tio qdez p hoc ꝙ digestionē debilitat. ⁊ supfluitates młtiplicat
⁊ vaporatōez ad caput educit ⁊c. Innanitio ꝟo p hoc ꝙ eam
sequit humoꝝ exacuitio ⁊ iflamatio. ⁊ ꝯñter ipsorum adustio.
Per repletōez aūt gnāri hūores frigidos in ꝓpria spē. ꝙ lau
do plus eqdē equałr ꝺ cibo sumēdū q̄ꝫ virtuti ꝓportionet. Id
circo laudo vt magis a mediocritate declinet ad grossaz dietā
q̄ꝫ ad tenuiorē. ¶ De accidētibꝰ aūt animi vt vno ꝟbo dicatur
oia talia imoderate nocēt maxie furor vel iracūdia imo a toto
genere sūt nociua. gaudiū aūt per hoc ꝙ virtutes corroborat
nāles plurimū ē comēdādū. Et hec sint dicta q̄ꝫtū ad regimen
sex reꝝ nō nāliū. Addendo ꝙ circa coituz praticet textꝰ. d. A.
7ª. q̄rti tractati 3° cū dixit in capło de scabie ⁊ pruritu. ⁊ trahi
pōt ad casuz nostrū qꝛ ē ꝓportionał illi. Et dimittāt coituz oio.
coitus. n. mouet mās ad exteriora ⁊ excitat vaporē calidū pu
tridū veniētē ad ptē supficiei cutis q̄re putrefacit illic ⁊c.
¶ Circa medicinalia due isurgūt intētōes ꝑncipales. Una. s.
ad rē añcedētē. Alia ad cōiunctā. Circa aūt añcedentē prio
ꝯuenit euō qdā minoratiua: deinde adequatio māe: ⁊ digestio
eiusdē: ⁊ postremo ipsius māe eradicatio. Circa cōiūctā prio
ꝯuenit abstersio māe ibidē p̄ter nāz colecte. secūdo mēbri ꝯfor
tatio ⁊ fluxure māe ꝓhibitio. ¶ Pro expeditōne igit ꝑmi prio
laudo exhiberi potōez vt. ỹ. ℞. cassie pinguis nouiter extracte
℥. i. diacatoliconis. ʒ. ſ. cū decoctōe buglose violaꝝ ordei iu/
iubaꝝ passulaꝝ ⁊ boraginis qꝺ sufficit fiat potio. Sumat i ma
ne p horā ante diez. postq̄ꝫ nō dormiat sꝫ quiescat in lecto per
horā ⁊ tādē moret sex horis i obscuro deābulādo vsqꝫ ad pfe
ctionē medicine huiꝰ leuis. Deinde sumat prādium leue ⁊ illa
die nō nōbiłr exercitet. Sequētibꝰ ꝟo diebꝰ duobꝰ interposita
vna die quietis laudo vt in mane sumat. ℥. v. seri caprini cū. ʒ.
i. epithimi. Si ēt sumeret ꝺ suco fumiterre scabiose ꝭm moduz
vt ifra erit cōueniēs. ℞. suci fumiterre in sero expssi ⁊ mane fa
cta residētia collati. ʒ. iij. suci scabiose siłr p̄parati. ʒ. i. scene. ʒ.
ſ. zuchari. ʒ. ij. misce ⁊ sumat ēt ꝯtinuatꝭ duobꝰ diebꝰ post serū
caprinū. Et ex his ꝯplet sufficiēter intētio pria que ē ꝓpe māe
minoratio. ¶ Quātū ꝟo ad digōnē māe ⁊ equatiōez eiꝰ laudo
vt fiat sirupus vt. ỹ. ℞. sirupi violati de infusiōe violaꝝ. ℥. ij. siru
pi ꝺ fumoterre ⁊ oximellis simplicis. añ. ʒ. ſ. cū aqs endiuie lu
pulloꝝ boraginis ⁊ scabiose. añ. ʒ. i. ſ. misce ꝓ duabꝰ vicibꝰ. Et
istū sirupū incipiat sumē post supradicta interpollatꝭ duobꝰ vel
tribꝰ diebꝰ vel qbus nihil sūmat. Et ꝯtinuet supradictꝰ sirupus
v. vel. vj. vicibꝰ. Et si hoc tpe pp eliquatōez humoꝝ ⁊ aptōem
opilationū viderent ingrossari vrine ⁊ ad rubeū ꝺclinare lau
darem fieri leuē flobothomiā ꝺ basilica brachij dextri euāando
vsqꝫ ad q̄ꝫtitatē. v. vel ad plus. vi. vnciaꝝ sanguis nec aliquo
pacto trāscēdat ad flobothomiam magis copiosaz. qm̄ in hoc
casu ⁊ siłibꝰ pēdētibꝰ a mā adusta ⁊ grossa vel indurata copio
sa flobothomia plurimū nocet. Et in his p̄cipue tꝫ cañ dñi. A.
ꝙ partire flobothomiā melius ē ⁊c. ¶ Quibꝰ tñ exhibitꝭ siru/
pis deueniēdū ē ad aliā intētōez q̄ ē euātio māe magis eradi/
catiue ꝓ qua prio laudo potōez vt. ỹ. ℞. mirabolanoꝝ citrino
rū. ʒ. iij. kebuloꝝ ⁊ indoꝝ. añ. ʒ. i. infundat i aqs lupuloꝝ fumi/
terre endiuie decoctōnis passulaꝝ ⁊ ligritie p. x. horas. deinde
fiat eiꝰ exp̄ssio ⁊ collatura cui collature addat diacatholico/
nis. ʒ. ſ. ꝯfectionis amech. ʒ. ij. sirupi vio. ʒ. i. mis. ⁊ fiat potio.
Possemꝰ ēt ⁊ eēt forte ꝯueniētiꝰ i dcā medicia subtrahē. ʒ. i. ſ.
mirabolanoꝝ citri. ⁊ addē. ʒ. i. reubarbari in ifusiōe cū modico
spice. Et si plꝫ i forma pillulata ⁊ nō i potōe sumat pillulas vt
ỹ. ℞. pillulaꝝ ꝺ fumoterre. ℈. ij. pillulaꝝ aureaꝝ q̄ istā materiā
ꝓprie respiciūt ⁊ agregatiuaꝝ. añ. ℈. i. cū sirupo violato fiant
numero. vij. Et sumat aliqua istaꝝ medicinaꝝ ꝭm formā supꝰ
dictā de alia medicia saluo qꝺ ꝯuenit ad quālibet istaꝝ dormit
per horā. post quas vel alterā eaꝝ sumat ꝯfectio vt. ỹ. ℞. dya
buglosati. ℥. i. zuchari rosati. ʒ. ij. misce. Ad hāc ēt solutōez va
lent pillule de fumoterre quas ꝯposuit. d. Auic. in. c. de scabie
⁊ pruritu sumēdo. ʒ. i. vsqꝫ ad. ℈. iiij. ꝭm formā dictaz in reliqs
medicis. ¶ Facta aūt euōne eradicatiua ⁊ qeta virtute per
duos vel tres dies ꝯuenit exhibitio alicuius sirupi longi vel de
coctiōis i qua simul sit virtus digestiua ⁊ euātiua. ⁊ ad hāc itē
tionez valet p̄cipue decoctio de mirabolanis quam posuit. d.
Mesue in distictiōe nona nō apponēdo turbit neqꝫ agaricuz
que ꝭm aliquos intrāt illā decoctionē ⁊ p̄cipue si fiat decoctio
in aqua casei. In hoc ēt cāu pōt fieri sirupus alter solitiuus ⁊
digestiuus vt. ỹ. ℞. succi fumitterre cocti ⁊ collati. p. ij. succi bo
raginis similiter p̄parati. p. i. in collatura infundant mirabola/
ni citri. ponēdo ꝓ qualibet libra succi. ℥. ſ. mirabolani epithi/
mi. ʒ. ij. per tres dies ⁊ tres noctes. Deinde facta exp̄ssione ⁊
collatura sirupizet collatura cū zucharo alb. ⁊ fiat sirupus lō
gus. q per se sumi pōt: vel cū sero caprino ⁊ aliquot diebꝰ con
tinuet ēt cū his tota mā vel fere tota eradicari poterit ꝯplebit
intentio que erat materiei eradicatio.
¶ Facta ergo euōne ad mēbroꝝ alteratiōem pōt fieri ꝯfectio
ꝺ qua vtat vt. ỹ. ℞. zucari ro. ℥. ij. dyabuglo. ʒ. ſ. spēꝝ tria san
daloꝝ rosate nouelle. añ. ʒ. ſ. ⁊ cū sirupo de fumoterre fiat cō
fectio. Possez ēt facere ꝯfectionē in forma ꝯfectiōis solide vt
infra. ℞. spēꝝ diaradon abbatis. p. ij. spēꝝ rosate nouelle. p.
i. spēꝝ trifere saracenice quartā ptem ⁊ cū zucharo dissoluto i
aqua buglose ⁊ fumiterre qꝺ sufficit fiat ꝯfectio solida. pria tñ
ꝯueniētior ē in estate ⁊ de isto vti pōt in toto ꝓcessu egritudis
etiā a principio licet magis cōferat facta mondificatione. His
tamē omnibus sic perfectis.
¶ Iaz venieñ ad extrinseca localia prio mondificatiua ⁊ ab/
stersiua deinde ꝯfortatiua vt postq̄ꝫ sit mēbꝝ ad dispōem i sup
ficie velut nālem reductū ꝓhibeat recidiua similis dispōnis.
Et circa h̄ maxie laborandū qꝛ ꝓpter tpis diuturnitatē illi mē
bro mala ꝯplexio facta ē velut nālis: ⁊ iō indiget ēt diuturna
medicaminū applicatōe ad illā remouendaz. Laudo tñ añq̄ꝫ
veniamus ad fortia abstergētia ⁊ mōdifcātia humectare ma/
teriā ⁊ equare ꝯplexionē eius rarefacere ēt membꝝ ⁊ ꝓuoca
re mām iter cutē ad extra. Et hoc ꝯueniēter fit cū qbusdā eua
poratiuis ⁊ balneis: Fiat igit balneū vt. ỹ. ℞. fumiterre scabio
se lapacij acuti camedreos centauree. añ. M. iij. buliāt in aq̄
debite quātitatis vt sex vel octo situlaꝝ aliquot bulitiōibꝰ ⁊ si
cū mā salsa ꝯiungeret multū de colera pōt addi in decoctiōe
de boragine maluis violis nenufare ⁊ huiusmodi ⁊ sup fumo
dicte decoctiōis iclinata facie ⁊ lintheo coopta vaporet ita vt
sudet si possibile ē ⁊ h̄ fiat duobus diebus vel tribus. Istud ēt
ꝯueniret si in toto eēt dispō scabiosa facere toti vaporationez
talez vt totū corpus sudare possit. Hoc ꝯueniēter fiet si de dcā
decoctōe calida impleant due ole ēt cū dictis herbis ⁊ ponā
tur ex vtraqꝫ pte lecti ⁊ litheo magno coopiat patiēs itroclusis
dictis olis ita vt sedet. deinde fiat exucatio cū pāno lineo tepi/
do. tñ laudo vt oculi ligent priꝰ cū binda supposito modico co
ti oculis ne ille vapor ad oculos attingat. Post h̄ ad abster/
gēdū ⁊ exiccādū mām valet epithia cū vrina ꝓpria. ad hoc ēt
valet decoctio pulegij. Tādē ad hanc intentionē pōt fieri vn/
guētū i forma vt. ỹ. ℞. olibani argēti viui extincti cū saliua ho
minis ieiuni cere albe olei laurini añ. ʒ. ij. salis cōis ad pondꝰ
oium assungie porcine. ℥. i. ſ. sal. terrat subtiliter ⁊ olibanū cuz
assungia ⁊ cera liquefiāt ⁊ oia simul bñ misceant. ⁊ erit vnguē
tū bonū in cāu nro. In hoc ēt valet vnguētū cū aleis minutissi/
me tritis ⁊ cū assungia porcina bñ mistis in forma maraz. Ad
hāc ēt intentiōem valet vnguētū singulare qꝺ fecit dñs Me/
sue i antidotario distictōe. xiª. descriptiōe vltia. Ad ipm recur
rat qꝛ vtilis ē. neqꝫ ꝓpter breuitatē ipm hic adducam. Et iste
hic adducte descriptōes ēt valerēt vbi corpus totuz eēt scabio
suz qꝛ mā vtplurimū apparēs in scabie ꝓportionalis est huic.
Unū tñ hic ꝯmemoro ꝙ si corpus totū fuerit scabiosuz ñ fiat i
unctio ex vnguēto ꝯtinuatꝭ diebus. sꝫ saltē fiat interpella° per
diē. Et cū hoc diligenter aduertat ꝙ ꝯueniētius curatur ⁊ citiꝰ
si nō totū corpus vngat. sꝫ solū qdam mēbra tm̄ vt ptes rar vn
gant vt ptes manifestaꝝ iuncturaꝝ dimissis iūcturis apꝺ emō

toꝛia. Ungāť igiť brachia ī curuatura cubiti ⁊ ī curuatura ra/
sete manus ⁊ sub genibus ⁊ ī ꝯiunctōe pedū. Neq̄ ꝓpterea
si apperet ī ꝓmis dieb⁹ scabies multiplicari ē differēdū. q2 hoc
sepe eueniret sole ēt rōnabilr maxīe coꝛpe nō exn̄te perfecte
mūdo. In cāu ēt nr̄o si ꝑ lōgitudinē moꝛbi ꝺbilitata digestiua
assimilatiua mēbꝛi coloꝛ mēbꝛi essꝫ alterat⁹ iā ꝑfecta fcā mōdi
ficatōe ⁊ abstersiōe mãe fiat linimētū suꝑ locū vt. ȷ. ℞. stafisa
grie mirre fecis vini rubeetinctoꝝ ematitis aluminis. an̄. terrā
tur subtiliter ⁊ cū aceto sepe locus liniať donec coloꝛ suꝑ locū
nālis retineať. Hijs sic oīb⁹ ꝑfectis postremo ꝓ ꝯplenda vltia
intētōe vt ꝯfoꝛtatōe mēbꝛi fiat vt. ȷ. ℞. mucilaginis dragagāti
⁊ citonioꝝ. an̄. ʒ. ij. olei citonioꝝ ⁊ masticis. an̄. ℥. ſ. sandaloꝛuꝫ
citri. lapidis emathitis. an̄. ℈. i. cū modico cere fiat vnguētū ꝺ
quo fiat inunctio. Possem in hoc remedia multiplicare ſꝫ cum
laude altissimi ad pꝛesens bene sufficient.

¶ De scere siue pustulis q̄busdaꝫ rubeis subito appentib⁹: ēt
subito euanescētib⁹. Consilium. 106.

Et si vt firmiter teneo in cāu huius spectatissime iu
uenis annoꝝ. xiiij. vel circa sapiēter ⁊ pꝛudētissime
ꝯsultum sit. ita ꝙ a me dignū nihil addi possit: tn̄ vt
satisfaciā req̄sitōni clarissimi. Ciuis Januē. domini
Octauiani vinaldi gēitoꝛis sui pauca q̄dā ſꝫ electa magis quo
ad potero in cāu cōferētia subijciā. Et qm̄ vt medicoꝝ pꝛiceps
Gal. io. terapentice scripsit. Cura eniꝫ sicut diximus circa co/
gnitioneꝫ ⁊ ꝓnosticationē sequiť. Ideo de quiditate passionis
pꝛimitus ꝑtractādo. credo ego ex accidētibus scriptis cū iudi
cio pꝛestātissimi ⁊ clarissimi doctoꝛis. M. Antonij de nouis ꝙ
egritudo hec vel accidēs ꝓpꝛius ad capitulū sere reduci pos/
sit q̄ꝫ ad aliud capituloꝝ. Nam si herisipila foꝛet aut pura aut
flegmonides nō sic subito remoueret: cū q̄libet talis sit egritu/
do mālis lꝫ a mā subtili ī suꝑficie pendēs extensa. Si igiť talis
ruboꝛ ⁊ inflamatio n̄ ampli⁹ durat q̄ꝫ ꝑ quattuoꝛ hoꝛas. q̄ꝫq̄ꝫ
etiā n̄ sit modicā coꝛpoꝛis ꝑtē occupās. sed magnā neq̄ꝫ sit no/
tabilis eleuatio cutis. Ista tn̄ vt arbitroꝛ n̄ sunt in cāu essentia
liter necessaria. ⁊ si vt multū ꝯtingat. Nā in fine capituli an̄ cu
ram dixit. Et cū sere inuadit locū ampluꝫ ⁊c. Ibi videť colligi
qꝺ aliq̄n tales inflatiōes siue pustule magnū locuꝫ occupāt. ⁊
q̄n̄ocūq̄ꝫ sit nō vr̄ ꝙ talis apparētia ab alia cā pendere posset
quā a vapoꝛibus colericis cū aliquali ꝑmistiōe vapoꝝ sangui
neoꝝ ꝙ manifestat rubedo clara cū pꝛuritu ⁊ angustia ⁊c. po/
tissimū ꝯcurrētibus nāli ꝯplexione sua ⁊ dispositione viduitatꝭ
⁊ reliquis de q̄bus in cāu copiose scriptum est.
¶ De administratione igiť regiminis aeris bꝛeuiter ⁊ strictim.
pꝛimo circa aerē hoc ꝑcurrēdo. In electione viteť aer siccus
calidus ⁊ inflamatiuus. Et eligať ad frigidū ⁊ hūidū aliquali
ter declinās. T̄pe igiť estatis ē hn̄da pꝛeci^a cautella vt quiete
tur ī loco frigido ⁊ aula frigida. Ita vt cāera sue h̄itationis sit
a septētrione discoopta. ⁊ ex eadē ꝑte fenestrā habens. ¶ Et
si ꝯtingat exercitari fiat in hoꝛa tēperatioꝛi vt in mane ⁊ sero.
¶ Et ex hoc inferať ꝙ t̄pe noctis vel in t̄pe nō intēsi caloꝛis n̄
stet nimis coopta pānis circa doꝛsum neq̄ꝫ doꝛmiat suꝑ lecto
moli vel calido ſꝫ sit lectū ex coto ⁊ nō lana vel plūa ꝯstructū.
¶ In regimie cibi talis oꝛdo serueť. Cauēdū ab oībus cibis
inflamabilib⁹ vt acutis amaris salsis ⁊ foꝛtiter dulcib⁹. Et sic
vitande sunt species cepe poꝛi sinapis alea ruta ⁊ huiusmōi.
A vinis quoq̄ꝫ potētib⁹ ⁊ ab aceto p̄cipue a cōfectionib⁹ ca/
uendum ē ēt de melle. Carnes ēt auiū montanaꝝ paruaꝝ vi/
tāde sunt. Inter carnes valēt carnes edi p̄cipue ⁊ vituli lactā
tis. pullaꝝ ēt iuuenū perdicū turturū. Carnes ēt agni ꝯueniūt
carnes ēt limaciaꝝ ⁊ ericij singulariter qm̄ vltra q̄litates ma/
nifestas sunt appꝛopꝛiate epar rectificantes pisces ēt petrosi
pui aque dulc̄. valent. Genera quoq̄ꝫ cōchiliū ⁊ aliqui bn̄ co/
cti ⁊ optime masticati ⁊ in p̄paratiōe hoꝝ gnāliter elissata ma
gis placēt q̄ꝫ assata. Inter herbas sunt lactuca endiuia boꝛa
go tarasacon endiuia siluestris spinachia poꝛtulaca cū aliq̄b⁹
bletibus dimittēdo maioꝛanā saluiā ⁊ reliqua arromata. Pꝛo
alijs ferculis competit miliū panicū simula bn̄ cocta far frumē
ti abiecta pꝛima elixatura. far ēt de spelta n̄ incōuenit. Sꝫ qn̄
carnes nō comeduntur de leguminibus p̄cipue ꝯueniunt lentes
ēt optīe decocte abiectis pꝛimis ꝺcoctōib⁹ duab⁹. Idē dico de
caulibus intelligēdū esse. Oua ēt infusa in aqua cuꝫ albumine
comesta suꝑasperso modico vini granatoꝝ vel agreste nō incō
ueniunt. Si ēt fiat mistura ouoꝝ cū caseo iuuenili nō salito vel
modici salis n̄ incōueniet. Sed p̄cipue caueñ a caseo veteri ⁊
salito. In fructib⁹ viteñ singl'e ficc⁹ ⁊ fistici auelane ⁊ amigda
le ⁊ vue passe pira ⁊ coctana satis cōueniunt. Poma ēt satis
solide substātie. ſꝫ aquea ⁊ hūida nocēt. Vinuꝫ sit nigrum pon
ticum vel stipticum modice vinositatis ⁊ acerbum mixtum eti/
am cum aqua decoctionis coꝛiandroꝛum vel pꝛunoꝛum ⁊ ta/
marindoꝛum. Ista obseruatio in cibo ⁊ potu multuꝫ pꝛoficiet.
¶ Circa motū ⁊ q̄etē bꝛeuiter cauendū a motu laboꝛioso p̄ci/
pue si fiat post repletiōem ꝯuenit tn̄ aliquale exercitiū an̄ pꝛā
diū ⁊ cenā tardādo tn̄ per hoꝛā post exercitiū an̄q̄ꝫ cibus su/
mať. ⁊ fiat expulsis suꝑfluitatibus cōībus ⁊ nō alr̄. ¶ In som
no vero regula obserueť vt ꝙ somnus equeť vigilie quātū ad
tempus vel saltē doꝛmiat in die nāli ⁊ si doꝛmire nō possit saltē
q̄escat. ¶ Replō ⁊ ianitio magis nā fcā sunt mala. i. nō exce
dāt cōem oꝛdinē ianitiōis ⁊ repletiōis. Jeiuniū tn̄ hic ē maxīe
nociuū qm̄ hic ad inflatōem ducit. ¶ Circa accidētia aīe ca/
uendū ab ira p̄cipue a solicitudine ⁊ curiositate gaudiū in hoc
cāu nō multū laudať. tristi^a ꝯueniētioꝛ ē. Et hec sufficiāt quātū
ad regimē. vj. reruꝫ nō naturalium.
¶ Circa medicinalia veniēdo. obseruata vētris lenitiōe si non
ē fcā flōia laudo fiat de basilica dextri lateris. Postea ꝑ quat
tuoꝛ vel q̄nq̄ꝫ dies fiat flōia de saluatella que ē inter digitum
mini^m pedis ⁊ anularē. Et talis flōia multuꝫ cōpꝛobata ē hu/
moꝛibus īflamatis ⁊ adustis ⁊ ab egritudinibus ab eis depē
dentibus. Si tn̄ nō debite purgareť s̄m menstrua magis lau/
darē flōiaꝫ saphenaꝝ vt venaꝝ positaꝝ in pede in ꝑte itrīseca
apud cauillā. Quia tn̄ egritudo hec actualiter ex vapoꝛe de/
pendet vt supponimus de mēte dn̄i Auic. i. tertij in. c. de cano
nibus vlibus. ⁊ habeť can. ⁊ regula qꝺ replō vapoꝛosa maxī
me iuuať cū flobothomia basilice sinistre ideo in casu i^o ex quo
moꝛbus piodicus eē videť ego laudarē qꝺ an̄ inuasiōem pox/is
mi cū manifestanť aliqua accidētia que cōiter an̄cedūt ad illū
vt fieret leuis flobothomia ꝺ basilica sinistri lateris eūando mo
dicaꝫ sanguis quātitatē vt duaꝝ. ℥. vel triū, ad plus. Quib⁹ sic
factꝭ flōijs restāt alie itentiōes. vna. s. ad equationē mãe a qua
dictus vapoꝛ foueť ⁊ aliqualē eūonē. Alia erit ad ꝯfoꝛtatōeꝫ
coꝛdis ⁊ spiritualiū qm̄ illud vr̄ deterius accidēs. qꝺ in cāu cō/
tingat cū appꝛopꝛiatis postremo ad remissionē ardoꝛis ⁊ pꝛu
ritus in aure ꝯtingētis spālia pauca apponenť remedia.
¶ Pꝛo pꝛia igiť intētiōe expediēda ad digōneꝫ mãe ⁊ eūatio
nē ꝯueniūt in cāu aliqualr̄ frigida vel sicca maxīe ad ꝓhibitio
nē ebulitiōis mãe ⁊ ꝯsequēter euapoꝛatōis. In hoc igiť casu
valet sirupus vt infra in quo erit ēt altera^o epatis ad frigidum
cū ꝯfoꝛtatiōe eius ꝓpꝛia. ℞. sirupi de succo endiuie sirupi de
granatꝭ an̄. ℥. i. aquarum endiuie acetose. an̄. ℥. i. ſ. misce. Ad
hanc intentōem valet singularr̄ sirupus de poꝛtulaca domini
Mesue. Valet ēt sirupus de succo acetose. ⁊ acetositate citri
in q̄bus p̄ter equatiōꝫ mãe iuuanť ꝯfoꝛtan^o coꝛ ⁊ mēbꝛa spiri
tualia que videnť in cāu maxīe ledi. Posseꝫ facere sirupos ma
gistrales. ſꝫ doctus medicus ex hijs ad ꝓlixitatē euitādā ꝑticu
lares s̄m varias aliquo^o itentiōes efficere poterit sirupos. Fa
cta aūt equatiōe mãe laudo in cāu purgationē leuē que ēt alte
rādo iuuabit que poniť a dyno. in cāu illo. Et ē delicata multū
vt. ȷ. ℞. duo granata mala muza ⁊ excoꝛticenť a coꝛtice exte/
rioꝛi ⁊ accepto toto itrinseco cū pulpis eoꝝ fiat foꝛtis succi ex
pꝛessio. deinde facta collatura. ponať sucus sub diuo ꝑ noctē.
postea in mane sumať addendo. ʒ. ij. zuchari al. Pꝛo hac iten
tiōe sufficit si sumāť. ʒ. x. dyapꝛūis nō solutiui nicholai ⁊ cū zu/
charo fiat bolus. ⁊ si placebit pōt dissolui cū decoctōe pꝛuno/
ruꝫ tamarindoꝝ sebesten violaꝝ adductis aliq̄bus, granis ber
beroꝝ ⁊ oꝛdei excoꝛticati. Ad hāc ēt intentiōem pōt fieri medi
cina vt. ȷ. ℞. mirabolanoꝝ citrinoꝝ. ʒ. iij. mirabolanoꝝ indoꝛū.
ʒ. i. ꝯtundanť ⁊ infundanť in aquis ēdiuie ⁊ acetose decoctio
nis passulaꝝ pꝛunoꝝ tamarindoꝝ qꝺ sufficit ⁊ facta exp̄ssione
addať māne electe. ℥. ij. dyapꝛunis solutiui. ʒ. i. ſ. sirupi violati.
℥. i. misce ⁊ fiat potio. Ad itentiōem ēt eūonis aliqualis ⁊ alte
ratiōis in casu valet vsus sirupi de fumoterre cū aq̄s lupuloꝛū
plantaginis ⁊ acetose. Et hec sufficiāt quantū ad mām cum' si
rupis ⁊ solutiuis que in casu semꝑ debēt esse leuia.
¶ Jam restat attendere ad aliqualē ꝯfoꝛtatōem membꝛoꝛuꝫ
spiritualiū ne recipiāt imp̄ssionē neq̄ꝫ nocumentum ex vapoꝛi/
bus dictis eleuatꝭ ad coꝛ ⁊ spiritualia qui ꝓbabiliter magis le
dunt an̄q̄ꝫ fiat apītio illius ruboꝛis ī facie ⁊ alijs ꝑtibus quam
postq̄ꝫ iā manifestať dcā apparētia ꝓpter illos vapoꝛes ꝓus
circa spiritualia magis cōcludi. Laudo igiť fieri ꝯfectiōeꝫ vt
infra

infra in cāu p̄cipuam. ℞. dyabuglosati. ℥. iij. dyaboraginati zu
chari rosati aā. ℥. i. ß. zuchari vio. ℥. ß. spēꝝ rosaꝝ nouelle. ʒ. i. ß.
m argaritaꝝ albaꝝ. ʒ. ß. semis acetose ossis de corde cerui spo
d j fragmentoꝝ iacinthi zaphiri ⁊ smeraldi ⁊ granate. aā. ℈. i.
croci. ǵ. ij. folioꝝ auri ⁊ argēti. aā. nūero. iij. cū sirupo de aceto/
sitate citri fiat ꝯfectio. Et illa sepe vtaꝛ qꝛ spero ex hac magnū
sequi iuuamētuꝫ. Pōt ēt fieri ꝯfectio in morsellis vt. j. ⁊ vale
bit ēt alteratōi epatꝭ. ℞. spēꝝ trociscoꝝ ꝺ spodio cū seie aceto
se. ʒ. ij. spēꝝ dyarodon abatꝭ. ℈. ij. spēꝝ ꝯfectōis ꝺ gēmis. ℈. i.
cū. ℥. vi. zuchari albi dissoluti in aqs endiuie ⁊ acetose qꝺ suffi
cit ⁊ deauretur. Cōuenit ēt in cāu fieri saculū cordi vt. j. ℞. floꝝ
boraginis violaꝝ ⁊ rosaꝝ. aā. tertiā ptē. M. sandaloꝝ citri. ⁊
rub. coraloꝝ rub. vtriusqꝫ ben aā. ʒ. ß. sete crude semis aceto
se. aā. ℈. ij. ossis ꝺ corde cerui ābre ⁊ gariof. aā. ℈. i. fragmēto
rū itrātiū i ꝯfectōe ꝺ gēis. ʒ. i. cāphore. ǵ. ij. nisi eiꝰ odor fiat sibi
abhomiabilꝛ ⁊ cū folijs tribꝰ auri dissoluti fiat saculus i sindōe
ꝺ grana. ⁊ suffumigetur sup fumo lapidis igniti aspsi ex aq̄ rosa.
acetose ⁊ buglose cum modico vini albi odoriferi. Cōuenit ēt
in casu epithimare epar cū epithimatibꝰ cōiter valētibꝰ in alte
ratōe epatis ad frigidū cōiter fiendis ad que nō me extendo
propter prolixitatem euitandam.

¶ Jaꝫ vltio restat ꝯfortare loca faciei iterdū ne recipiāt nocu
mētū ex vaporibꝰ eleuatis: nō tñ fiat nisi p̄cedētibꝰ euāatōibꝰ ⁊
flōia vt dictū ē. Fiat igitur vngᵐ vt. j. ℞. mucilagis citōioꝝ ⁊ dra
gāti. aā. ʒ. ij. olei ros. ⁊ citonioꝝ aā. ℥. ß. sandaloꝝ citrinorum ⁊
rub. margaritaꝝ ellectaꝝ lapidis emathitis aā. ℈. ß. cū modi/
co cere fiat vngᵐ leue. ad liniendu ꝫ ptes dictas posseꝫ in hoc
multiplicare remedia spero cū altissiº ad reductionē sufficiēt ⁊
postea ad preseruationem. Si tamē ista iuuenis maritetur cre
do esset maxima pars cure.

¶ Pro demacrato parato ad ethicam cum debilitate digesti/
ue stomaci. Consilium. 107.

c Asus huius spectatissimi adoloscētis ē principalꝛ
macies totiꝰ cū debilitate digestiue stomaci cōicata
p̄ncipaliter ex splene cū epate nāliter calido multi/
plicātibus dictis mēbris nālibus multā vētositatē q̄ fit cā ēt ad
tardādā ⁊ aliquoⁿ corrūpendā digōnē. Vñ stante habitudie
macra nāliter est curandum vt preseruetur a casu in ethicam
coniuncta caliditate epatis.

¶ Ideo in regimine primū pro regula ē obseruādū q̄ztuꝫ ad
dietā vt vitētur oia supflue calefacientia ⁊ exsiccātia. imo incli
dum ē ad tempamētū in actiuis ⁊ parūper ad humidū: nō tñ
grossum ⁊ opillatiuū. ⁊ ꝓinde stare apud ignē multo tpe est ad
nocumētū maxie hyeme ⁊ in estate sub sole. ¶ Motus ēt la/
boriosus ē nociuꝰ: ⁊ qes magis ꝯueniēs. ¶ Aliquale tñ exerci
tium moderatū factū in aere tempato vel parūper frigiᵒ cibo
prius in stomaco digesto viuificat caliditatē nālem. sed post eū
nō sumatur cibus repētine: imo tardetur p horā ab assumpto cibo.
¶ Et ita similiter vigilare supflue ē multū nocēs: ⁊ somnus su/
pra mediocrē nouē horaꝝ ē in cāu multū iuuās. sꝫ nō accepte
tur somnus nisi trāsacta ad minus hora cū dimidia post cibuꝫ.
Et si nō possit illo spaº dormire saltē quiescat qm̄ qes suplet vi
ces somni. Et pro tanto in estate laudo somnū diurnū post prā/
dium p duas horas aut adminus p horā: sed fiat i loco obscu
ro capite debite elleuato ⁊ extremis decēter cooptis. ¶ Fugiē
da ē ois repletio cibi q̄ztūlibet ꝯuenientis de se. Innanitio tñ
supflua p̄cipue ieiuniū aptū ē plurimū ad nocēdū. Et ita coytꝰ
ē sibi maxie vendus. ¶ De ellectione āt ciboꝝ. Cibus ei ꝯue
niens dꝫ esse bone qualitatis pauce q̄ztitatis boni nutrimēti ⁊
facilis trāsmutationis ad humidū declinās ⁊ ẜm actū ⁊ ẜm po
tentiā. Jō cauēdū ē ab omni sicco ⁊ terrestri nutrimento: ⁊ ita
ab oi genere leguminū: ⁊ ab oibus carnibꝰ grossoꝝ aialium: ⁊
maxime salitis: ⁊ a caseo: ⁊ maxime antiquo. Cauēdum ēt ab
oibus acutis inflamare potētibus ⁊ exsiccātibus. ⁊ ideo porri
alea cepe ⁊ huiusmōi acuta ⁊ spēs acute vt piper. ℥℥. ⁊ acetū
de vino potēti maxie talia oia nocent. Vina etiā potētia in cōi
vsu acuta guarnacina ⁊ huiusmōi sunt ad nocendū. Et ita pa/
nis durus vel alias siccus ⁊ maxie de milio vꝉ furfuraceus no
cet. Panis igitur ꝯueniēs sit panis albus de frumēto mūdo bñ
p̄parato vniꝰ vel duoꝝ dierū ad plus. Et de reliqs nutriētibus
oua sorbilia si elissentur in aceto sunt multū ꝯueniētia. Carnes
ēt pulloꝝ ⁊ pdicū ⁊ fasianoꝝ ⁊ caponū p̄cipue hyeme ⁊ pulla
rum in estate ēt plurimū ꝯueniūt ⁊ in prādio ⁊ quasi oi tpe elis

sate sunt meliores assatis. Si ēt placēt pisces dimissis piscibꝰ
magni corporis in estate ꝓprius ꝯueniūt pisces petrosi. lꝫ etiā
sardene nō. salite satis ꝯueniāt ⁊ temeri ⁊ huiusmodi coloris
argēti: sꝫ elissentur i brodijs cū modico ysopo ⁊ cinamomo. De
ferculis ꝯueniūt pāis i brodijs carniū dictaꝝ. ꝯuenit brodetuꝫ
⁊ far maxie collatū cū amigdalis ⁊ zucharo. similiter panicuꝫ
pistū coctū cū brodio pingui ⁊ oua similiter i viuarolo. Et si ali/
qñ placet vti aliquibus herbis ꝯueniūt buglosa singulariter ⁊
in estate endiuia ⁊ cicorea cū lactucis ⁊ modico feniculi vꝉ pe
trosilij. ⁊ ꝺ his pñt fieri aliquoº salsamēta cū aceto passulato.
¶ De fructibus aūt in estate nō incōuenit sumere quattuor vꝉ
qnqꝫ prūa damascena bñ matura añ cibū per quartuꝫ hore.
Idē intelligo de melonibus bñ maturis sumēdo duos vꝉ tres
bolos. sꝫ electius ē qꝺ melonibus ꝯtinetur abiecto semine. Idē
intelligatur de psicis bñ maturis. Sumere ēt duas ficcus cum
sint bñ mature nō est peccatū. sꝫ in hyeme magis valēt pinee
p̄parate ⁊ passule sine armillis ñ nimis dulces que sumi pñt ⁊
in pricipio mense ⁊ post. Potus aūt sibi ꝯueniens ē vinū sub/
tile de vua tñ rubea nō bruscū imo parūper ad dulce declinās
¶ Et in passionibus aialibus vitetur oino tristitia ⁊ nimia solicitu
do ⁊ diffidentia vel timor: imo ē adherendum gaudio leticie ⁊
bone spei quātū fieri pōt.

¶ De medicinalibꝰ aūt prio laudo vt singula die habeatur bñ
ficiū ventris. ⁊ si nō habeatur nāliter ꝓcuretur cū clisteri facto vt i
fra. ℞. maluaꝝ foliorū alte mercurialis buglose ⁊ se. lini aā.
M. i. decoquantur in aqua debite quātitatis ⁊ collentur de qua
sumatur. libr. i. ß. ⁊ addatur cassie nouiter extracte. ʒ. vj. pulueris zu/
chari. ℥. i. olei ami. dul. ℥. ij. olei camomille. ℥. i. salis. ʒ. ij. misce.
Postea laudo qm̄ nō est mihi multa itentio in cāu isto ad solu
tiua p̄pari dēre māām aliqualꝛ melācolicā circa splenē exñtem
nō radicalē sꝫ parūper adustā vt ꝯñter a virtute resoluatur vꝉ p
canales debitos. Et in hoc valet sirupus vt. j. ℞. buglose bo/
ragis capilliueneris lingue ceruine endiuie scariole. aā. M. i.
radicū spargi brusci aā. ʒ. iiij. sandal. rub. violaꝝ aā. ʒ. ij. poma
domestica numero. ij. poma odorifera numero. iiij. croci. ʒ. ß. fi
at sirupus cū zucharo. Et si detur cū sero caprino vel aqua de/
coctiōis radicū buglose erit ꝯueniētior. Si ēt loco infusiōis bu
glose ⁊ boraginis sumeretur ꝺ succo boragis ⁊ buglose erit me
lius. Si ēt tpe estatꝭ adderetur se. papaueris al. ⁊ semis lactuce
ad ꝓuocandū somnū erit felicior. Et isto sirupo pōt vti mul o ⁊
ꝯtinuato tpe. Et si volueris aliud simul digerēdo euāare fiat si/
rupus vt. j. ℞. floꝝ boraginis buglose melisse fumiterre viola
ruꝫ aā. ʒ. ij. liqritie corticū citri passulaꝝ enucleataꝝ semis bon
bicis. aā. ℥. ß. scolopēdrie scariole cicoree ēdiuie capillue. aā.
M. i maiorāe. M. ß. anisi. ʒ. i. ß. sticados arabici sene epithi
mi. aā. ℥. ß. poma numero. x. buliant in aqua ⁊ collentur ⁊ colla/
ture addatur succi buglo. pomoꝝ dulciū aā. ℥. vj. ⁊ sirupizetur cuꝫ
zucharo albo ⁊ aromatizetur cuꝫ croco ⁊ sandalis. rub. ⁊ citri/
nis. Si ēt infundantur. ʒ. ij. epithimi. in sero caprino p noctē vsqꝫ
ad. ℥. vj. seri ⁊ facta collatura sumatur tepidū i cāu valebit. Cō
uenit ēt ad hanc intentionē si interdū sumantur a. ʒ. vj. vsqꝫ ad. ℥.
i. de dyaprunis. Nicholai nō solutiuo. Valebit ēt singulariter
ꝯfectio dyacatholiconis si in eadeꝫ quātitate sumatur vt exēpli
gratia adminus semel in mense. Laudo ꝯsequēter ad hāc in/
tentionē fieri ꝯfectiōes appropriatas vt. j. ℞. floꝝ melisse bo/
raginis buglose viol. ligni aloes. aā. ʒ. i. dorōici. ʒ. ß. margarita
rū iacintoꝝ smeraldi aā. ℈. i. croci. ǵ. vj. oia subtiliter puluerizē
tur ⁊ cū zucharo dissoluto in aqs buglose fumiterre qꝺ sufficit
fiat cōfectio in morsellis. Ad hāc intentioneꝫ ēt laudarē mixtu
ram vt. j. ℞. dyaboroginati dyabuglosati. aā. ℥. i. zuchari vio/
lati. ℥. ij. zuchari rozati. ℥. ß. fragmētoꝝ vt sup̄ ligni aloes. aā.
℈. i. cū folijs. iiij. auri fiat mixtura de qua sumi pōt vnū coclear
vsqꝫ ad duo in mane. ¶ Jam vltimo fienda sunt duo localia
vnum circa splenē ad ipm̄ ꝯfortandū ⁊ ꝓ pte incidēdū subtiliā
dū ⁊ resoluēdū māām circa ipm̄ ꝯtentā fiat vt. j. ℞. olei amig.
dul. ℥. i. olei de caparibus. ℥. ß. oximellis simplicis. ℥. ß. in quo
dissoluantur bdelij. ʒ. ij. croci. ℈. ß. ⁊ cere parum fiat vngᵐ. pro
vnctiōe splenis. Laudo scđo qm̄ in eo multiplicatur ventositas
multa que sepe fluens ad genitalia fuit cā errectiōis ⁊ pollu/
tionis nocturne qꝺ accidēs est maxie in casu nocēs fiat ǵ vt in
unctio circa radices testiculoꝝ ⁊ supra ad ꝯfortatōem vasoꝝ
seminaliū ⁊ resolutiōem ventositatis fiat vt. j. ℞. olei mēte oli
absinthij ⁊ mirtiloꝝ aā. ℥. i. oia lauentur quattuor lotionibus in
vio nigro equaliter postea addantur pulueres vt. j. ℞. nucismus
cate nucis cipressi thuris. aā. ʒ. ß. se. agni casti. ℈. i. gallaꝝ. ℈.

ij. cū modico cere fiat vngᵐ satꝭ molle. ꝛ hec pro casu sufficiāt.

¶ Pro restauratiōe demacrati spectati iuuenis Jeronimi de grimaldis Januensis. Consilium. .io8.

P Ro restauratione demacrationis i iuuene iā multo tp̄e iducte. Cuius ēt ꝯplexio ē ad frigidū ꝛ siccū declinās qui ēt ꝓpter debilitatē stomaci digestiue ñ nūq̄z dolores ventosos incurrit circa stomacū ꝛ reliqua nālia membra sepe ēt incurrit in opillationes que sunt potissima cā sue demacrationis ꝛ aliqñ in spālem opillationem a calculo i renibus ꝛ vijs medijs inter ipsos ꝛ vesicaz.

¶ Pro ꝑuisiōe ēt a dictis accidētibꝰ malꝰ ꝛ timorosis duo fiēt ꝑncipalr. ꝑmū. s. erit ꝯsistens circa debitā correctiōez in dieta cuius debita applicatio erit potissima cā ad executiōez ꝑncipalis intēti. Secūduz erit i applicatiōe quorūdaz leuiū medicialium dicta accidētia magis respiciētiū. ¶ Pro pº igitur expediendo sit ista regula gnālis. ꝙ in oibus ad dietā ptinētibꝰ declinandū est ad leuiter calefaciēs ꝛ humectās. ¶ Circa igiꝉ aerem euiteꝉ qlibet siccus ꝛ vētosus declināddo ad aerē calidum aliqualr. frigidus igiꝉ maxie vitādus est. nō sit tñ aer sibi cōueniēs excessiue calꝭitatis qꝛ talis ad resolutiōez facit ꝛ exicationez. Jdcirco tp̄e estatis querēda sunt loca recentia nō multuz ēt eleuata ne ad siccitatē declinēt nō sit tñ multū excellēter humida. Et si pp feruorē estatis aer locoꝝ hitabiliū sit intēsiue caliditatꝭ rectificeꝉ ad frigidū deducēdo ꝛ ad humidū cū asplione folioꝝ p camerā. s. vitis lactucaꝝ maluarū salicū floꝝ nenufaris vngule cabalie ꝛ hmōi. folia ēt violaꝝ ꝛ flores earuz si recētes hēri pñt maxime ꝯueniūt ad humectādū. Si ēt fiat irroratio cū aq̄ fontis multe quātitatꝭ cū modico vini albi vꝉ aceti erit ꝯueniēs. Non tñ aer deducaꝉ ad maxiam frigiditatē vt dictū est supra. Si ēt tp̄e hiemis eēt vehemētis frigoris aer rectificeꝉ aer camere igne facto in ea cū lignis ad humidū declinātibus vt salicū populi ꝛ hmōi. vel cū arromatizatiōe facta cū modico ābre lignoaloes storace calamita ꝛ dragaganto siꝉ in pastaz redactis ꝛ super prunis poītis ita vt semp oculus ꝛ intētio sit ad ꝓhibendū exicatiōez ꝛ h̄ de aere. ¶ Exerciᵐ āt eius sit suaue ꝛ placidū ad resolutiōez nō faciēs. Non igiꝉ sit longuz nimis neq̄z intēsuz imo tale fiat ꝙ nequaq̄z ad lassitudinez ꝑducat fiat tñ stomaco semꝑ inanito ꝛ expulsis supfluitatibus cōibus. ꝛ cū iam cibus ē in semita vt trāseat ad mēbra. ꝛ hec ē hora cōiter ab assūpto cibo post. vi. vꝉ. vij. horas. Fiat igitur in mane ante prādiū suauiter ꝛ moliter vt dictū est vel in sero añ cenā ita tñ qd nō imediate post ipm cibº sumaꝉ sed ꝑ tp̄s quieteꝉ. Et hº intelligaꝉ in die in qº nō dꝫ fieri balneuz de qº. ℥. fiet mētio. qñq̄z die balnei suppleāt fricatiōes exerciᵐ ꝓgressiuū q̄ fricatōes i lecto hꝰ tñ expulsis supfluitatibꝰ suaues tñ ꝛ nō resolutiue. Fiant igiꝉ cū pāno aliqualiter calido incipiēdo a coxis deorsuz fricādo consequēter sursum ad spatulas ꝛ brachia deueniēdo ꝛ ꝑ deorsuz pectus ꝛ vētrē tādē ad coxas ꝛ crura fricationē terminādo. Jta tñ fiat ꝙ mēbra calere aliqliter videanꝉ ꝛ rubere. Et hee fricationes in cāu maxie cōueniunt nō existēte i toto repletiōe. nā ꝑ eas attractiua mēbroꝝ vigoraꝉ ꝛ nutrimentū ad mēbra ꝯuertiꝉ ꝛ sic mēbra restauranꝉ. Et hic nō ē obmittēdū exercitiū capitis ꝙ aliquali fricatiōe ꝛ pectinatione ꝑficiꝉ qm̄ inde cerebrū maxime in ꝟtute vigoraꝉ expulsis supfluitatibus ꝛ vaporibus alijs caliditatē eius nālez obtūdentibꝰ. Generaliter ergo in cāu quies multo cōueniētior est q̄z exercitiū lꝫ aliquale vt moderatū vt dictū est nō mediocriter ꝓficiat. Et sicut dictū ē de exercitio ꝛ qete idē intelligaꝉ in effectu de somno ꝛ vigilia qm̄ somnus i cāu isto multū ꝯueniens ē qꝛ humectat: vigilia ꝟo exiccaꝉ. Sit igiꝉ somnus nocturnus. 8. vel. 9. horaꝝ adminus ꝛ si ēt extēsior esset nō esset malum. Si tñ tm̄ tp̄s ñ posset dormire saltē i lecto moli quietetur qm̄ quies vt scribiꝉ pro medio somno cōputaꝉ. Diurnus ēt si modo distanter fiat a cibo per duas vel tres horas maxie tp̄e estatis multū ꝯueniet. Hoc tñ intelligaꝉ nisi ꝑ nām somnus diurnus sibi nociuus videtur. Quo etiam casu maxime laudo vt quiescat in lecto moli duabus vꝉ tribus horis maxime tp̄e caumatis in meridie. Semper tamen post somnum aliqualis fiat leuis fricatio saltem preparatiua ad resolutionem vaporū nō sit tñ tanta ꝛ talis nec ita fortis q̄ sequiꝉ somnuz diurnū sicut q̄ nocturnuz. ¶ Circa passiōes animales breuiter dicaꝉ ꝙ gaudere ꝛ letari multū cōuenit imo adhibeanꝉ ei deliᵃ ꝛ amenitates soni ꝛ cātus. ꝛ ꝑ viribꝰ q̄ztum possibile ē iocūdetur. Jstan. vt dixit Aui. 7ᵃ quarti tractatu q̄rto. 2ᵐ capitulo. Cōfortāt virtutē nālez valde q̄re bona fit eius administratio in nutriendo ꝛ expellēdo supfluitates. ꝛ id quidez est ꝑncipiū causaruz pinguedinis. Fugienda ergo ira tristitia timor curiositas vsq̄z duz saltē mēbra sint ad debitaz carnificationē restituta. ꝛ in hoc habenda ē singularis obseruātia tanq̄z in eo ꝙ ē radix ꝛ princiᵐ releuatiōis ab hac macie. Coytus ēt in cāu maxie suspectus ꝛ timorosus ē ꝛ ab eo fugieñ tanq̄z ab inimico vulnerāte. ē tñ ꝯsuetudo eius paulatine remittenda ꝛ in eo serueꝉ modus ꝛ de quibus verbo iformatus ē copiose vt tādē ipo fortiori ꝛ validiori facto ad actum illuz sine nocumēto fortis sit ꝛ validus.

¶ Circa regimē cibi ꝛ potus breuiter dicaꝉ ꝓ regula cū dño Auic. pria quarti ꝟsus finez. Sit cibus eius humectās facilis penetratiōis ꝛ velocis descēsiōis in quo nō ē viscositas. Sed circa numeꝝ cibatōis ē hñda ꝯsideratio qm̄ aliter dietādū est tp̄e hyemis vꝉ veris ꝛ autūmni. ꝛ alr tp̄e estatis. Nā tp̄e hyemis autūmni vel veris cū pp caloris debilitatē non fiat multa resolutio ꝓpter ēt mēbroꝝ duriciē nō ē necessarius cibus neq̄z multe quātitatis neq̄z frequēs. Debēt igiꝉ administrari huiusmōi tp̄e nutriētia qui i pauca quātitate pñt corpꝰ nutrire ꝛ qꝛ tarde digerit nō indiget sepissiᵃ refectōe imo sufficit ei cibꝰ bis in die nāli. Et forte si graueret ēt ꝯueniētior eēt cibatio talis vt s. in dictis temporibus ter in duobus diebus nālibus dietareꝉ hoc intelligaꝉ nisi tp̄e hyemis ꝓpter nimiā frigiditatē. calor eiꝰ ita extingueret ꝙ nō posset nisi modicā cibi quātitatē pro vice debite ꝯmutare. ꝛ tūc stante virtutis maxia ꝓstratione nisi frequēter cibareꝉ defice[…] eius calidū nāle simul cū humido radicali: sicut pꝫ in lucerna pata extinctōi pp humidi oleaginei paucitatē ꝛ ꝯsumptōem licinij illuminati. Est ergo tūc tali stāte ꝓstratione frequēter cibādū. sꝫ modicū pro vice dādo. ñ credo tñ ipm ꝓpter aeris intēpiē ad fīm tp̄e hyemis ꝛ ꝑcipue i hac regiōe ad tātā debilitatē calꝭ nālis deueniꝉ. vt sit ei ita frequēs ꝛ sepissima necessaria cibaº. sꝫ sufficeret eū bis in die cibari vt dictū ē plus de quantitate cibi ꝓ vice offerendo. Tempore ꝟo estatꝭ ꝓpter magnā resolutiōem a calꝭo necessaria ē frequētior cibatio quā alijs tp̄ibus vñ hoc tp̄e forte erit ꝯueniēs. ꝛ sic laudo vt ter in die nāli cibeꝉ sic. s. ꝙ inter ꝑmā ꝛ scdaz ꝯmestionez iteruenīat spaciuz. vj. horaꝝ inter scdam ꝛ tertiam interueniat spaciū. viij. horaꝝ ꝓpter virtutē tp̄e meridiei eē magis resolutā. Et inter vltimā ꝯmestionē primi diei ꝛ ꝑmā sequētis diei interueniat spaciū. x. vel. xi. horaꝝ. ꝛ ita 3ᵃ ꝯmestio sit maior 2ᵃ ꝛ 2ᵃ vel equalis cū prima vel aliquāto maior. Et i hoc habeatur bona ꝯsideratio. Sꝫ spāliter magis descēdēdo sunt euitanda oia cibaria flatis seu mꝉie generatiua ꝛ venarū opillatiua cuiusmōi sunt grossa ꝛ viscosa salita ꝛ digestioni iobedientia. verbigrā leguminū genera. genera similiter piscīū salitoꝝ. ꝛ ñ salitoꝝ. ꝛ spāliter bestialiū marinoꝝ ꝛ vniuersaliter carentium squāmis ꝛ spinis. A carnibus ēt salitis aialiuz siluestriū ꝛ porcoꝝ ꝛ bouū antiquoꝝ ēt nō salitis ꝛ auiuz in aq̄s degentium vniuersalr cauendū ē a cibarijs ēt de pasta azima. ꝛ maxie a turtis q̄bus ciues Januēses mꝉtū vtunꝉ. Uitādi ēt sunt fructꝰ frigidi ꝛ humidi ēt frigidi tm̄. si ēt sint sicci vt sint pira poma coctana, nespila. ꝛ similia. Jn oleribꝰ ēt frigidis ꝛ humidis sit ꝑcitas vt lactuč ꝛ portulač. spinachijs ꝛ huiusmōi nisi tp̄e magni estus quoꝝ pōt fieri mixtio cū reliquis herbis aromaticis magis vt cū feniculo maiorana melissa ꝛ huiusmōi. Modus aūt ꝑparatiōis carniū ꝯuenientior ē lixatura quā assatura vel frixura ꝛ assatura ꝯueniētior quā frixura vel pastillatura. Salse vero magis ꝯueniētes sunt ex vino quā aceto qm̄ acetū huic ꝯplexiōi valde nociuū ē. Et si pur dēat vsus eius hēri aliqñ ꝓpter appetitum excitanduz sit acetum passulatum. Species vero ad saporationes magis conuenientes sunt cinamonum ꝛ. ℥℥. ꝛ vniuersaliter oia genera specierū caliditate ꝛ humiditate participantia. Mel etiaz in cāu est maxime cōueniens. Et potissime decoctū ꝛ clarificatum sed eligaꝉ mel albū grandinosuz durū boni saporis. Jnter carnes ꝯueniūt carnes iuuenū caponū gallinaꝝ ꝛ galloꝝ ꝛ oua sorbilia sunt cibaria maxime ꝯueniētia. Carnes ēt ꝑdicū fasianoꝝ ꝛ auiū montanarum oēs ꝯueniūt. hee enim carnes sunt facilis digōis boni ꝛ multi nutrimēti. Lac ēt in cāu laudaꝉ. sꝫ hñda ē in assumptiōe eiꝰ diligentia ꝙ nō exhibeaꝉ stomaco nisi bñ ꝛ ꝑfecte mūdo ꝛ modica q̄ztitate incipiēdo ab. ℥. iij. ꝛ gradatiꝫ ꝓcedendo vsq̄z ad quinq̄z apponēdo in eo aliquid zuchari vel parum mellis prohibent. n. hec calefactionē eius in stomaco. Et tempore estatis ꝯueniꝉ lac asininum vel caprinū. tēpore vero hyemis ouiuum

vel vacinū. ⁊ sup eius bibitionē nō ē dormiendū nec mouēduȝ
marie motu laborioso. Erit igit̄ cibus qui ꝯueniēter dabit̄ i ma
ne aliū nō ꝑmiscēdo cibū. Est tñ habēda cōsideratio ꝙ si i sto
maco eius acetoset̄ vel vētoset̄ qđ ex eructuatiōe vel inflatio
ne vētris cognoscit̄ eo casu dimittat̄. Caseus ēt euitet̄ quilibȝ
salitus ⁊ antiquus nō nimis tñ recēs pinguis ad dulcedinem
decliuis nō in multa q̄ꝫtitate marie si cū zucharo sumit̄. inter/
dū ꝯueniēs ē. Butirū ēt cōuenit ex ꝯsequēti. In ꝯdimentis ma
gis laudo butirū q̄ꝫ oleū qm̄ hūectat ⁊ calefacit. Inter olera
valēt sicla seu bleta feniculus petrosiliū betonica borago do/
mestica ⁊ siluestris melissa saluia ⁊ silia q̄ ad caliditatē ⁊ humi
ditatē declinēt. polipodiū ēt cū aniso ē interduȝ ei cōueniēs si
in brodio laudabiliū carniū buliat ad vētrē leniēdū. Inter fru
ct⁹ ꝯueniētes sunt ficus i modica q̄ꝫtitate. Amigdale fistici ⁊
pinee rectificent̄ tñ i fundēdo eoꝝ grana post absciſiōeȝ primi
corticis ⁊ marie pineas i aq̄ calida đcoctōis zuchari. Et post
q̄ꝫ sunt i vmbra exicata ēt denuo i fundant̄ i aq̄ tepida zucha/
ri tādē exicent̄ ⁊ cū zucharo supaspso ꝓ vsu reseruent̄. Non
ꝯtingat tñ error i ficub⁹ qꝛ nunq̄ꝫ post cibū sumēde sūt đ alijs
nō ē magna cura. Nō vitupo quoqȝ castaneas si ꝑce comedā
tur vbi primū i elixatura optīe sunt đcocte postea sub cinerib⁹
calidis ēt aliqual̄r exicate ⁊ tādē cū zucharo supaspso come
ste ⁊ post cibū ⁊ nō ante sumātur. Inter fercula laudatur bro
diū galinaꝝ ēt ꝑ se solū laudat̄ far ordei cū lacte amigdalarū
dulciū. Et si nō hēatur ipsuȝ far coquat̄ ordeū in brodio pin/
gui bona decoctōe postea malaxet̄ tandē succus ei⁹ cum lacte
amigdalaꝝ ꝑ staminiā educat̄ ⁊ ex eo cuȝ brodio pingui fiant
pultes in cāu iuuātes. Si ēt eodē mō risuȝ ꝑparet̄ vel đ spel/
ta far erit cōueniēs. Et đ supius habitis olerib⁹ ⁊ reliqs possunt
fieri cōueniētia fercula in cāu nr̄o. Inter olea cōueniūt oleum
amigd. dul. ⁊ đ oliuis bn̄ maturis aliqn̄ ꝓ ꝯdimētis. vinū eius
nō sit albū neqȝ aquosuȝ sȝ rubeū subtile tñ ⁊ odoriferꝫ ad ali
qualē trahēs dulcedinē. Misceat̄ tñ aliqual̄r cū aq̄ decoctō
nis zuchari tp̄e estatis vel aq̄ mellis tp̄e hyemis. Sed non fiat
ipsius magna ꝑmixtio sicut cōiter fieri ꝯsueuit. Ad hāc inten/
tōeȝ restat vt aliqđ đ balneo in cāu marie ꝑficiēte ordo trada
tur. Laudo igit̄ fieri balneū singulis. v. dieb⁹ ⁊ in ꝓcessu si pla
cuerit singul̄r trib⁹ dieb⁹. Et si tādē ex eo grāde sequat̄ iuuamē
tū singula die fiat. Sit tñ ordo qđ nō ponatur in balneo nisi ex
pulsis supfluitatib⁹ cōib⁹. Et si n̄ hn̄tur nāliter cū clisteri fcō vt
ifra educant̄. ℞. brodij galline pinguis libr̄. iij. in quo đcoquā
tur maluaꝝ matrū violaꝝ ⁊ camomille an̄. M. i. ⁊ fcā collatu
ra addat̄ olei amig. dul. olei vio. an̄. ℥. ij. butiri loti. ℥. i. zuchari
rubei. ℥. i. ʃ. mis. Et si visuȝ fuerit addere paꝝ salis adde. Pos
ses ēt ipo n̄ soluēte addē paꝝ cassie v̄l mā̄ne. Et si placēt sup
posito^m solū fiat quo fcō ponat̄ i balneo suauiter tepido ita ꝙ
neqȝ rigeat neqȝ calefiat. Hora autēȝ cōueniens ē mane ⁊ si
ante introituȝ fiant fricationes aliquales vt supra erit conue/
niens. Balneuȝ autēȝ fiat ꝫm formam vt infra. ℞. quinqȝ ca
pita arietuȝ mundata ⁊ debite excorticata ⁊ gallinas duas ⁊
hec fac bulire in vase magno in quo sit multitudo aque ⁊ deco
quātur vsqȝ ad dissolutionē eoꝝ postea fiat collatura ⁊ ifunda
tur aqua i loco balnei. Et si addātur libr̄. ij. butiri recētis erit cō
ueniēs. Sȝ sit balneū i camera clausa vt aer frigidus occurre
re nō possit ⁊ in hoc loco moret̄ ꝫm ꝯplacētiā ꝫȝ plus ⁊ min⁹.
Minus tñ in primis ⁊ plus in ꝓcessu termini tñ maior exitus
a balneo ē cū pulpe digitoꝝ incipiūt aliqualiter ꝯtrahi. deinde
ponat̄ in loco molli. ⁊ aliqualiter suauiter siccet̄. ⁊ sit locus me/
diocriter calefactus. ita vt nō infrigidet̄ nec calefiat notabilit̄.
Postea fiat inūctio sup mēbra ei⁹ cū oleo vt ifra. ℞. olei amig.
dulciū. ℥. iij. butiri recētis quater loti. ʒ. ij. spinalis medule vitu
li trāseūtis per spinā. ℥. ij. oīa simul liquefiāt ⁊ ex eo tepido fiat
iunctio. Et postq̄ꝫ exiccata iā aliqualiter fuerint mēbra fiat le/
uis inunctio cū oleo ros. ad claudēdū inūctiones ꝑdictas. Et si
postea sumeret̄ marie tp̄e estatis de lacte dicto vel de brodio
pulli nō ē incōueniēs ⁊ ꝑ duas horas i lecto tardet̄. Et si for/
te placeret sumere pro forma electuarij cōfectionē restaurati
uaȝ sumēdo coclear. i. vel. ij. fiat vt ifra. ℞. vuaꝝ passulaꝝ pin
guiū mūdataꝝ ab armillis. ℥. iij. seis bōbacis mūdati ⁊ excor/
ticati. ʒ. iʃ. granoꝝ pini ꝑparatoꝝ vt dictuȝ ē supra. ʒ. ij. amig.
dul. mundataꝝ. ℥. iʃ. fisticoꝝ. ℥. i. pulpaꝝ gallineaut ꝑdicis aut
fasiani. libr̄. i. Cinamomi. ʒ. ij. ambre. ℈. i. fragmētoꝝ intrantiuȝ
ꝯfectionē de gēmis. ʒ. ij. cū zucharo dissoluto in aqua violaruȝ
fiat bulli⁹ ⁊ reducat̄ in formā electuarij cū folijs. iʃ. auri. Et si
placeret in forma morselloꝝ fieri pōt. Et h sufficiāt q̄ꝫtum ad
regimen in dieta.

Circa medicinalia pauca sint dicēda qm̄ solutiōes laborio
se flobothomie vel vētosatōes in cāu nō cōueniūt solū ordinā
da sunt quedā q̄ opillatiōes fieri ꝓhibeāt ⁊ nutrimētū ad mē/
bra afferāt ꝓpria intētiōe ad mondificationē flatū i stōaco ge
neratoꝝ. Laudo fieri ꝯpositionē pillulaꝝ vt. ȝ. ℞. piguiū ficuū
numero. 6. terbentine. ʒ. i. semis cartami. ℥. ʃ. cum zucharo fi/
at pasta. ⁊ de hac an̄ pastū per ꝫ^m hore sumat̄ quātitas auel
lanaꝝ. Valet ēt si sumat̄ mirabolanus vnus kebulus ꝯditus
vel duo in mane per tres horas an̄ cibū. Trifera ēt muschata
ad hoc iuuat ꝯfortādo ⁊ humorositatē stōachi exiccādo. Ad
hanc intentionē valet yera. Gal̄. simplex de sex reb⁹. n̄ audeo
super fortiora. Sed si pur ista non sufficerēt pōt fieri decoctio
vt. ȝ. ℞. pollipodij. ʒ. ʃ. anisi. ʒ. ij. decoquant̄ ⁊ in decoctione i
fundant̄ cartami. ʒ. i. ʃ. turbit. ℈. iiij. ℥ȝ. ℈. ʃ. ꝑ diē nāleȝ postea
fiat expssio ⁊ collatura ⁊ tepida exhibeat̄ cuȝ zucharo. Pro
rectificatiōe digestiue stomachi valet singulariter emplastrum
Gal̄. emēdās vicia stomachi cū multis alijs cōibus. Ad ape
riendas opillatiōes si ꝯiungat̄ factis mondificationib⁹ ex su/
pradictis valet precipue exhibere. ʒ. i. dyacalamēti cuȝ modi/
co vini. fomentatōes ēt ⁊ sacellatiōes cōes resolutiue ad ven
tositates si generarent̄ ꝙ nō credo fiāt que cōmuniter fieri so
lent. Et hoꝝ qlibet ē satis doctus. Laudo tñ qm̄ aliqn̄ incurrit
tumorē splenis vt inungat̄ cū vnguento vt infra i regione ei⁹.
℞. olei de caparib⁹ olei anetini ⁊ amigdalaꝝ dul. an̄. ʒ. ʃ. olei
ruthe. ʒ. ij. aceti albi. ʒ. iij. croci paꝝ ⁊ cere paꝝ fiat vng^m. Fiat
ēt vnguētū stomaci ad digestiuā vigorādā. ℞. olei spice absin
thij, masticis. an̄. ʒ. ʃ. cinamomi galange gariofoloꝝ coralloꝝū
rub. an̄. ℈. i. cuȝ modico cere fiat vnguētū. Et his sum ꝯtētus.

Pro reuerēdissimo in xp̄o patre. d. Jacobo Bōromeo ep̄o
papiensi ⁊ comite dignissimo ⁊ dn̄o suo ꝑcipue colendissimo ꝓ
macrefactiōe inducēda. Consilium. .109.

1 Mplorato ꝑus diuino auxilio ponaȝ prio aliquas
clausulas generales obseruandas. deinde spāles.
Primo itaqȝ pro regula cauēdū ab oibus q̄ pin
guescere faciūt vt ab vsu moderati regis ꝑcedētis.
Caueat̄ a delicijs ⁊ ꝯplacētijs corporeis. Est vtenduȝ rebus
quodāmō ꝯtristantibus ⁊ affligentib⁹. Sed spālius descē/
dēdo p° vtēdū ē aere nō temperato sȝ nōbiliter calefaciēte ⁊
resoluēte vel nōbiliter infrigidāte ita vt ebetata ⁊ ꝑterita saltē
mēbroꝝ extrinsecoꝝ virtute attractiua nutrimētū ad membra
nō trahat̄ ⁊ sic ꝯsequēter macrefiāt In hoc tñ aduertendū ꝙ
frequētare mutatiōem mō ad calidū mō ad frigidū in ꝓposi/
to nr̄o magismulto ꝯfert quā ꝑsistentia vel in aere multuȝ reso
lutiuo vel frigido. Proide dico ꝙ moderata qes vel mode
ratū exercitiū nō iuuat: sȝ fiat laboriosuȝ exercitiū maxime tp̄e
famis ⁊ ieiunij. post qđ ēt per tp̄s qetet̄ anteq̄ꝫ cibus sumat̄:
⁊ si an̄ cibū dormiat̄ facilitabit̄ intentio: ⁊ hoc laudo semel in
ebdomoda fieri deberet ⁊ nō frequēter. Et lȝ imoderata qes i
cāu nr̄o valeat ipsam tñ nō laudo ꝓpter nōbiliora nocumenta
que ad ea sequi possēt. Et ex eodē fundamēto sit alia regl̄a
balneū aeris resolutiuū marie ⁊ sudare faciēs si hora famis
offerat̄ ꝯuenit. Balneū aūt humectatiuū nō sic conuenit. Et si
aliqn̄ intendat̄ ad balneū aque n̄ sit aqua simplex. sȝ decoctio
nis reꝝ subtiliātiū ⁊ resoluētiū de qbus infra dicet̄. Et post ipȝ
tardet̄ cibus sicut supradictū ē de exercitio. Et istud hic libent̄
ꝯmemoraui qꝛ supplere pōt vices exercitij q° n̄ semp. R. dn̄s
meus. d. ep̄us vti pōt. Et tale exhibitū vel balneū resolutiuuȝ
ꝯfert multipliciter in casu nr̄o. Prio qꝛ humorē sanguineum in
mēbra ꝯuertēdū subtiliat. ⁊ a coagulātiōe in mēbra elongat.
Scđo qꝛ ipso supcalefacto sanguine lucratus ē qualitatē acu
tā vnde factus ē discōueniēs attractiue ⁊ nutritiue membroꝝ
⁊ consequenter ipsa membra extenuantur. ⁊ hec de aere mo/
tu ⁊ quiete. De cibo ⁊ potu prio ponent̄ alique regule ge
nerales deide spāles. p^a semp sit ꝑcitas in cibo ⁊ potu: ⁊ cō/
ꝯtinuo surgat̄ a mensa reliqis famis adhuc exn̄tibus. ⁊ semel
in ebdomoda saltē ieiunare tardādo ꝯmestiōneȝ vsqȝ ad sero
valet. Scđa regula coadiuuās. p^am exhibeant̄ cibi in ꝑn° prā
dij deiciētes appetitū vt sunt oia pinguia ⁊ vnctuosa. ⁊ post n̄
tardet̄ cibus per tp̄s imo ꝯtinuet̄ ⁊ illud marie hȝ locū nisi nā
appetat pinguia vsqȝ sint mediocriter pinguia sed excelent̄. vt
frustꝫ panis cū notabili quātitate butiri vel infusuȝ in oleo oli/
uaruȝ maturarum. vel de parte caponis vel galline pinguioꝝ.

Et lꝫ pinee ⁊ amigdale fistici ⁊ huiusmõi vt sentiũt auctores
ad hoc facere videbanꝭ qꝛ tñ ipsoꝝ vsus plurimũ impinguati
uus ⁊ appetitiui multũ ꝯueniens in ꝓposito nõ placet. Et sicut
dictũ ẽ de ꝑcitate i cibo ita generaliter intelligaꝭ de potu. Sit
i eo ꝑcitas ꝺ potu vini itelligẽdo. Et q̃lis dẽat eẽ pot⁹ iferi⁹ di
ceꝭ. licet pꝛiceps nr̃. A. 4ª cañ fen. 7ª dixerit ꝙ potaꝭ vinũ po
tẽs i nõbili q̃ꝫtitate i ieiunio extenuat ꝑpea ꝙ r̃soluit ⁊ venas
vapoꝛib⁹ replet ⁊ ñ subsit loc⁹ r̃ceptõi nutrim̃ti i uenis ⁊ sic ma
cresacit. tñ qꝛ tal' vini vsus vt oẽs medicoꝝ illustres in plerisqꝫ
locis testanꝭ ad grauia ⁊ nõbilioꝛa solet ꝑducẽ nocumẽta hũc
potũ ñ laudo ne id assequamur qꝺ vulgo dici solet. Cecidit in
syllaꝫ cupiẽs vitare caribdim. Quia i cãu nr̃o ꝑncipal' occasio
ipinguatõis ẽ equalitas i caliditate: studẽdũ ẽ i eis q̃ ꝯplexio-
nẽ ad ꝯtrũ ei⁹ ꝑducẽ faciũt. vt sit iclinatio cũ cibis vl' medicis
aut ad frigus aut ad calorẽ sati intẽsuꝫ. Magis tñ laudo que
iclinãt ad nõbilẽ caliditatẽ quã ad frigiditatẽ nõbilẽ. qm̃ timoꝛ
ẽ in appꝛoximatõe reꝝ multũ intẽse frigidaꝝ. qꝛ tal' frigiditas
est vite multũ inimica vt inq̃t Aui. 4ª. fen. ꝑ. c. 2º. Et ẽt qꝛ cali
da faciũt ad subtiliatõeꝫ ⁊ euapoꝛatõeꝫ ⁊ exinde ab elonga
tõe nutrimẽti a nã nutriti frigida ꝟo ꝯstare faciũt humidũ. Vi
deꝭ ergo vt per se magis calida extenuare faciant q̃ꝫ frigida.
Ipsoꝝ ergo vsus magis plꝫ sic vt singula ebdomoda semel vl'
bis sumaꝭ aliq̃ medicina lenitiua vl' ꝯpressiua leuis. qm̃ ꝑ eaꝫ
ꝯuertiꝭ cibus a via venaꝝ. ⁊ ẽt acquiriꝭ nãe ꝯsuetudo vt ex oi
motu debili hũoꝝ euacuet versus intestina qꝺ ad venas acci-
dit. Ista tamẽ regula obseruãda ẽ vbi vẽter nõ nimis laxareꝭ
qꝛ eo casu nõ esset praticãda regula. Quales debeant eẽ me
dicine: ⁊ q̃lis oꝛdo i fra diceꝭ. ¶ Vomit⁹ ẽt si nõ cũ laboꝛe fiat
ꝯuenit nõ oꝛdinat⁹. sꝫ sine oꝛdie qꝛ cũ oꝛdine iuuat ad ipinguã
dũ. In hac ẽt regula addaꝭ ꝙ oẽs medicine ꝓuocatiue vrine
hic ꝯueniunt. Nõ est vtendũ cibis multũ delicatis vel ex se vl'
artificio nõ dulcib⁹ nõ insipidis nõ aromaticis: ⁊ gñaliter non
suauib⁹ gustui neqꝫ multũ nutritiuis neqꝫ assatis. sꝫ elixatis po
tius. qꝛ assata ceteris paribus plus afferũt nutrimẽti q̃ꝫ elixa
ta. ⁊ nutrimẽtũ magis cõstãs ⁊ elixata magis mole ⁊ tenerum
aptius dissolutõi. Omnes cibi vel medicine exhibẽdi sunt vel
subtiliatiui vel exicatiui vel acetosi vel amari qꝛ cũ his q̃litati-
bus in his ꝯiungiꝭ paucitas nutrimẽti. ⁊ ex medicinis cũ cibis
alteratis ꝯuertiꝭ nutrimẽtuꝫ a nã nutriti. ⁊ hec ꝺ generalibus.
¶ Ad spãlia ꝟo magis deueniẽdo. Pꝛio circa panẽ. Nõ vta
tur pane frumẽti vel farris qꝛ talis nimis nutrit. sꝫ sit panis fa
ctus ex oꝛdeo electo a furfuribus mũdo ⁊ puluere: sit ꝯueniẽ-
ter coctus nõ tñ sit vnius diei sꝫ duoꝝ ad minus vel triũ. Pa-
nis ẽt de millio hic laudaꝭ maxie. Quod si pur nõ placeret nisi
ex frumẽto ⁊ oꝛdeũ vel spleta que ẽt ꝯuenit haberi non posset
fiat panis mũdus a pulueribus nõbiliter furfuratus ⁊ nõbiliꝭ
salitus ⁊ foꝛtiter coctus neqꝫ ꝑtes exterioꝛes vt dñis fieri solꝫ
cultello admoueanꝭ qꝛ i vigoꝛe illaꝝ ꝑtiuꝫ fit minus nutritiuus
⁊ nõ comedaꝭ recẽs sꝫ triũ vl' quattuoꝛ dieꝝ. Et ex vsu panis
sic rectificati grãde sequiꝭ iuuamẽtum in casu nostro tanq̃ꝫ ex
ꝯtinuo cibi ⁊ vnifoꝛmi. Placet tñ magis panis oꝛdei. Et sicut
de pane dictuꝫ ẽ ita de pluribus intelligaꝭ de pastilis laganis
frumẽtinis rauiolis artocleis ⁊ huiusmodi si in tẽpoꝛe talia fie
ri ꝯtingat sint ex farina oꝛ. vel furmẽti rectificati secũduꝫ ꝙ di
ctuꝫ est. ¶ De carnibus ꝟo dicendũ est vt sit i oib⁹ parcitas sꝫ
p̃cipue nõ ẽ vtendũ carnibus ꝑdicuꝫ fasianoꝝ pauonũ galina
rũ vel caponũ pinguiũ vel mediocriũ auiũ montanarum quo
rũcũqꝫ saluo q̃ꝫ stoꝛneloꝝ quib⁹ secure vti põt ꝑꝑ hoc ꝙ paꝝ
nutriũt ⁊ colũboꝝ exercitatoꝝ nõ ẽ vtẽdũ maxime iuuenibus.
Alijs auibus aquaticis cõueniẽtius vti põt. Vitãde etiã sunt
carnes castratoꝝ maxime vni⁹ ãni: ⁊ vituloꝝ iuuenũ: ⁊ carnes
poꝛcoꝝ sunt vitãde. Vtẽdũ ẽ carnibus bouinis ñ mediocriter
pinguibus sꝫ ad macrũ declinãtibus: arietinis iuuenib⁹ capre
tis notabiliter distãtibus a natiuitate nõ tñ curiose impiguatis
Carnibus ẽt siluestrib⁹ quadrupedũ nõ ꝓpinquoꝝ gñatiõi ⁊
capꝛioloꝝ ceruoꝝ ⁊ lepoꝝ. qꝛ hee p̃cipue ꝯueniũt cũ nutrim̃tũ
exhibeãt colericũ. ¶ Verũ qꝛ dñatiõi reuerẽdissimi. d. mei. d.
epi. ꝓ honestate debeꝭ vt plerũqꝫ vt domi ⁊ foris carnib⁹ vtaꝭ
delicatis vt caponũ ꝑdicũ vituloꝝ iuuenũ vtiliter afferẽde sunt
quedã additiões q̃bus obseruatis vsus taliũ carnium minus
erit nociuus. Vtendũ est ꝑtib⁹ auiũ postremis vel posterioꝛib⁹
p̃termissis ꝑtibus pectoꝛalib⁹ ⁊ alaꝝ dimissis ẽt epate testicu-
lis ⁊ cerebꝛo eoꝛũdẽ. In quadrupedib⁹ vero ẽt cerebꝛuꝫ ma-
mille carnes glãdose dicte lagieti medule ossiũ ⁊ ꝑtes carnee
ꝑticipãtes media pinguedine p̃termittanꝭ. Sꝫ comedãtur car
tilagines vicine ossibus ⁊ carnes musculose dicte el pesso ꝺ la
carne vulgariter. Secũdo ãnecto vt oẽs carnes siue elisse siue
asse sint foꝛtiter decocte vsqꝫ fere ad ꝑtiũ dissolutioneꝫ. Tertio
ꝙ sint notabiliter salite ⁊ aromatizate cũ spẽbus subtilitatiuis
⁊ exiccatiuis de q̃b⁹ vt i fra faciã ꝑmã descriptõꝫ. pl⁹ tñ ⁊ min⁹
sꝫ tẽpoꝝ dispõnẽ i caliditate ⁊ frigiditate. Quarto laudo sup
carnib⁹ salsimẽta cũ aceto spẽb⁹ ⁊ agresta mõico zucharo fcã
Idcirco carnes quadꝛupedũ siluestriũ in patella frixe ⁊ sapo
ribus acetosis sapoꝛizate vt moris ẽ in hac parte multuꝫ mihi
placent. qꝛ cũ eo quod honoꝛifice offerunꝭ ad mensaꝫ dñi mei
modice ẽt nutriũt. De supfluitatibus aũt dictoꝝ aĩaliũ ⁊ auiũ
cõestibilibus vt lacte butiro caseo ouis ⁊c. sumarie dicaꝭ ꝙ oꝫ
in singulis taliũ bonã ꝑcitatẽ ⁊ tempantiã hẽre qꝛ talia oia ex-
celenter nutriũt. Sed qm̃ ꝑsepe esus hoꝛũ in vsũ venit ꝓ ele-
ctiõe. sit pꝛima regula vt saltẽ dimittanꝭ oua soꝛbilia gallinaꝝ.
sꝫ magis ꝯueniũt in ꝯpositiõe cuꝫ herbis subtiliatiuis calefa-
ctiuis quas statim enumerabo in viuarolo. rauiolis ⁊ huiusmo
di ⁊ cuꝫ caseo nõ iuuenili qꝛ talis plurimuꝫ nutrit sꝫ antiquo ⁊
salito ꝯuenienter vt cuꝫ robiolis veteribus. Nõ nũq̃ꝫ ẽt conue
nit vti ouis in patella frixis. ⁊ semꝑ bonũ erit aspgere talia ali
quibus acetosis vt aceto vel agresta vel succo rãcij vel limonũ
vel sumitatũ vitis vel acetose dicte lapatiuꝫ acutũ. vel alio ace
toso. A lacte ẽt ⁊ butiro ẽ abstinenduꝫ. Et loco butiri vtendum
oleo oliuaꝝ. ⁊ si foꝛet oleũ factuꝫ ex oliuis imaturis melius es
set. Et queãdmodũ dictuꝫ ẽ de ouis gallinaꝝ intelligaꝭ ꝺ ouis
quantũcũqꝫ auiũ ꝑdicuꝫ ⁊ anatũ. de ouis ẽt pisciũ qꝛ oia ta-
lia plurimũ nutriũt. Caueaꝭ ẽt a sanguine aĩalium ⁊ maxime
poꝛci. qꝛ habet ꝯuenientiam cũ sanguine humano. ⁊ iõ dimit-
tẽdi sunt heroldi. ¶ De piscibus quoqꝫ dicaꝭ quod absolute
magis cõueniunt quaꝫ carnes qꝛ minus nutriũt. Inter pisces
tñ cauenduꝫ a salmone anguillis tẽchis ꝑsicis timeris ⁊ a pes
carijs in quibus maxime ẽ copia lampꝛedaꝝ ⁊ p̃cipue a can-
cris licet ꝯciliatoꝛ dixerit ꝙ cãcri multũ restauratiui nõ sunt q̃
bus vtimur. tamẽ credo qꝺ ẽt isti inter pisces multuꝫ nutriunt.
Nõ ꝯmemoꝛo pisces maioꝛes qꝛ ipsoꝝ copiã non habemus
sed vteñ ẽ lucijs strigijs ⁊ alijs nõ multũ delicatis multũ squa
mosis. ⁊ artificialiter asseñꝭ ⁊ sapoꝛizenꝭ si placet cũ aceto ce
pe ⁊ similibus. Pꝛo regula nõ comedanꝭ cal'i. neqꝫ coopianꝭ
sꝫ postq̃ꝫ sunt per se infrigidati comedanꝭ. In hoc etiam cãu
generaliter ceteris paribus magis ꝯueniũt pisces saliti quã ñ
saliti. imo in casu potissime ꝯueniunt. ¶ Herbe vero in cãu va
lentes sunt maioꝛana mẽta calamentũ petrosiliũ apiũ monta-
num. ⁊ aquaticuꝫ cresso^m. ⁊ mentastrũ poliũ oꝛiganuꝫ isopus
pulegiũ basilicon. eius tñ ꝑuus sit vsus. rutha ciminũ agn⁹ ca
stus marrubiũ ⁊ absinthiũ. Frigide vero sunt lactuce poꝛtula
ce folia cucumeris ⁊ cucurbite. violaꝝ plantago virgapastoꝛis
acetosa atriplices ⁊ his similia. Et ex his possunt fieri varia co
mestibilia ⁊ salsamẽta tempoꝛib⁹ carniũ ⁊ quadregesimaliuꝫ.
¶ Circa grana in hoc valent via cibi oꝛdeũ miliũ panicum si-
mula lentes qꝛ talia sunt oia exiccatiua. Cauenduꝫ a frumen
to farre rixo faseolis ⁊ ciceribus p̃cipue qꝛ vltra hoc qꝺ foꝛtiꝭ
nutriũt ẽt vt dixit Azararius nõ inueniꝭ aliq̃s cibus ita ꝓmo-
uẽs ad libidinẽ sicut cicer. In via vero medicine cõuenit coꝛi
andrũ p̃paratũ grana berberoꝝ sumach alkikingi ribes ⁊ si-
milia. Inter fructus cauẽduꝫ a copia vuaꝝ maxie albaꝝ ⁊ op
time maturaꝝ a ficubus p̃cipue recentibus a pineis auelanis
fisticis amigdalis nucibus recentibus castaneis dactilis passu
lis. Et ex hoc eliciaꝭ ꝙ ꝯfectiões ex istis cõposite nõ laudanꝭ
i ꝓposito. Alia fere oia genera fructuũ possunt tollerari. preci
pue tñ valent ꝑsica. ñ nimis matura granata oia p̃cipue agre
sta muza. tamarindi nespila pira soꝛba moꝛa ⁊ coctana oliue i
mature ⁊ mirabolani ⁊ capares ⁊ similia. potissimũ si nõ bene
matura fuerint. Et si ex hijs fiant delicate ꝯfectiões ex zucha
ro vel acetosenꝭ ꝓ insalata vel si pꝛo salsimẽto cõdianꝭ nõ de
bẽt vituperari ad mensaꝫ. d. epi imo ꝓposito nostro cõueniũt.
Cauẽduꝫ a rapis naponibus pastinacis ⁊ p̃cipue decoctis i
bꝛodio carniũ. saltẽ sit ipsoꝛum moderatus vsus qꝛ aliq̃ñ loco
medicine pꝛo quãto vrinã pꝛouocant nõ inconueniũt. Et simil'r
cõueniũt radix feniculi apij cepe rafani poꝛri alea ⁊ talia acu
ta que ꝓpter acutaꝫ qualitatẽ multũ elonganꝭ a nã nutrimẽti.
Nõ tamẽ laudo vt istoꝝ sit vsus nisi moderat⁹ ne ad alia ꝑdu-
ceret nocumẽta. ¶ De vino dicaꝭ qꝺ absolute caueaꝭ a vinis
nouis vermilijs ⁊ dulcibus. sꝫ vtendũ vinis antiq̃s paꝝ agresti
bus ⁊ subtilibus aqueis eligẽdo ex eis debilioꝛa si mõ sint ap
ta antiquari. sicut a diuina ꝓuidentia prouisũꝫ ẽ de vinis de la
Stradela

stradella.hijs ēt parce vtendū ē ⁊ nō peccabit si paꝝ misceantur.⁊ hec sufficiant de regimine i cibo ⁊ potu. ¶De somno ⁊ vigilia sūmarie ex dictis cōprehendi pōt qualis dēat esse obseruātia.est.n.paꝝ dormiēduz nam quātuz somno nā iuuet facile ē comprehēdere.Et ex h patet qđ sunt remouende omnes cause somnuz ꝓlongantes.nam post cenā cū diuersis diuerso modo diuertēdo vt fabulatōibus cogitationibus nō tñ multuz suauibus aliqñ acutis sonis ⁊ huiusmodi.Unde tardandū ab introitu lecti per tres vel quattuor horas a cena vt cibus sumptus in cena iaz transiuerit ad funduz stomaci ⁊ sic nō sit apt' multos vapores neqz longo tēpore sursuz ad caput cōicare q sint cā longi somni.Quādo etiā intrat lectuz fiat leuis fricatio pedib' ad diuertendū vapores ad oppo^m vel ponāt extrema in aqua calida.Sit ēt ingeniū vt post cenā sumat aliqđ vapores reprimens vt frust^m coctani vel de codognata sine spēbus appellata dyacitoniten secūdum medicos vel sumant.vj.vel viij.coriādra ꝑparata ꝯuenient̄er sm artē aliter non placerent. Est quoqz dormiēdū sup lecto nō moli vel tenero sed duro magis.Est curanduz exercitari post.vj.horas somni ⁊ a lecto surgere ⁊ nō in lecto quietari.¶Ex dictis superius etiam patere pōt qualiter sit habendū circa inanitōem ⁊ repletōem.s.vt curanda sit inanitio.⁊ modicuz sumēdo absolute de cibo.⁊ sumēdo cibaria modici nutrimēti de quibus supra scriptuz ⁊ paucis vicibus maxie tēpore hyemis.Unde credo cōueniēs eē dño meo vt a ꝓncipio octobris vsqz ad ꝓncipiuz aprilis vel mediū saltē marcij obseruet dieta monachoꝝ sancti bñdicti.s.vt tātū semel in die comedatur.Sub hoc ꝯcludo qđ saltez bis in āno fiat copiosa satis flobothomia vt in ꝓncipio veris ⁊ in ꝓncipio autūni extrahendo.vij.vel.viij.℥.pro vice.fiat tñ secūduz obseruātias oportunas a medico sciri debitas.Fiat itaqz vbicūqz ꝯtingat dominatōez suā reperiri ꝯsilio egregij medici quia hic de oībus regulas apponere in longū nimis sermo protraheret.¶De coitu hic nihil cōmemoro ne cum de ista materia fortasse loquere a preceptis legis sanctissime declinare ꝯtingeret neqz sit super hoc regula necessario danda.De passionibus etiaz aīalibus supra satis intellectuz est qꝛ aliquādo tristari vel irasci conuenit.nō sit tamē sic excellens vt peccare ꝯtingat.⁊ hec de oībus ad dietam ꝑtinentibus.

¶De medicinis generaliter ⁊ pro regula dicat ꝙ oēs medicine ꝓuocatiue vrine ⁊ secessiue ⁊ sudorē ꝓuocantes ⁊ resolutiue ⁊ exiccatiue in hoc casu ꝯueniunt inter quas alique interius oportune offerunt ⁊ aliq̄ exterius. Inter medicias secessiuas laudo p̄rio vt singula ebdomoda sumat medicina vt.j.℞.cassie extracte sine armillis.ʒ.vj.granoꝝ berberoꝝ numero q̄ttuor tapelent oīa simul ⁊ cū zucharo fiat bolus ⁊ sumat ante cenā paꝝ.Ad hanc ēt intentiōem valet sumere ꝯfectiōem vt.j.℞. trifere minoris.ʒ.ij.cū zucharo si expedit fiat ꝯfectio. Uel alit ⁊ felicitabit opō vt.j.℞.spēꝝ hyer.s.cū aloe turbit electi añ. ʒ.i.trifere minoris.ʒ.iij.misce ⁊ sumat pro tribus vicibus.Et si placet post bibēdo paꝝ vini tepidi.Istā tñ medicinā melius ē sumere in mane stomaco ieiuno.⁊ de ista ēt tute vti pōt bis in ebdomoda.Ad hanc ēt intentiōz valent mirabolani cōditi ⁊ iste sunt medicine secessiue.Alie aūt ēt ꝯueniūt i casu nr̄o que non sunt solutiue ⁊ vsus eaꝝ pōt eē in pulueribꝰ ⁊ i electuario ⁊ in confectione.Primo pōt fieri puluis vt.j.℞.seminis apij ameos semis fēiculi ⁊ ruthe cimini añ.p.i.lace.p.ij.baurach. p.iiij.misce ⁊ fiat puluis subtil de quo pōt singula die sumere a.℈.ij.vsqz ad.ʒ.i.maxie in hyeme.Ad idē valz puluis.d.A. caplo ꝑprio factus vt.j.℞.seminis ameos ⁊ seminis ruthe ⁊ cimini.añ.p.equales sansuci sicci ⁊ baurab.añ.quartā ꝑtem lace.p.i.cuius dosis sit vsqz ad.ʒ.i.in die. In electuario vero ꝯferunt ꝯfectiones vt infra.Prima ꝯfert mirabiliter cōfectio dyalacha qꝛ pro quanto vrinā ꝓuocat ⁊ a ꝓprietate extenuat virtute lace vt.2° can.ca.ꝓprio ⁊ alibi.Ad hoc valet metridatū ⁊ tyriaca dyatriton pipion subtiliātes ⁊ resoluētes.In morsellis vero valent dyaciminū dianisuz ꝯfectio de musco amara dyacinamomū ⁊ talia.Et si medicus voluerit pulueribus supra scriptis ⁊ zucharo dissoluto i aquis ruthe maiorane.⁊ huiusmōi facē ꝯfectiōz i morsel magis appropriabūt casui nr̄o. Istaꝝ tñ vsus sit ꝑcipue stomaco vacuo ⁊ famescēte.post q̄s ēt per tp̄s tardet cibus vsqz dū incipiat debilitari appetitus ⁊ hec de medicinis sumēdis per interius.Nolo tñ hic obliuisci qđ superius ꝓmissum ē vt describere spēs in hoc cāu valētes. Fiat ergo vt.j.℞.ciperi semis agnicasti añ.ʒ.i.macis.gar.añ. ʒ.ij.nucismuscate pipis galange.añ.ʒ.ß.croci.ʒ.ß.misce fiat puluis ⁊ si plz addere zuchaꝝ ponat ad libitū.Et qꝛ ex ꝑhabitis colligi pñt quecūqz impediētia tractū alimenti ad membra ⁊ morā i eisdē membris sunt frigida ⁊ ad siccū declinātia. Secunduz vero ꝓficiunt quecūqz fortiter calefaciunt ⁊ subtiliant. Ponende igit sunt alique medicie que exterius applicate ad hoc iuuamētum ꝑbēt numerādo calida ⁊ frigida.Inter olea calida sunt valentia oleū de lilio oleū de rutha oleū de pipibꝰ oleū vulpe.de spica de costo de castoreo de scorpio.⁊ similia. Possunt ēt fieri epithimata de vino al.decoctōis reꝝ calidaꝝ de quibus supra.vsus tñ hoꝝ nisi i tp̄e exhiberet esset in cā certo cāu ipinguandi.Uteñ ergo nō absolute istis omni tp̄e.sed tp̄e iam famis existentis vel in tp̄e per paꝝ añcedēte ad horā famis.Inter frigida valent oleū ro.oleuz de mirtis ꝑcipue ⁊ citonioꝝ ⁊ similia.Fieri ēt possunt epithimata ex succis portulace virge pastoris caud equine lactuce sempuiue iusqami albi. ⁊ miscere cum eis de cerusa camphora mirtis sumach.de puluere lapidis cotis ⁊ similiū.Istoꝝ tñ vsus nō multuz placet.sz pro completiori doctrina posita sint.Et hijs ad pñs suz ꝯtentꝰ.
Laus deo pax viuis ⁊c.

Laus Deo semper.

¶Expliciūt perutilia diuersas ad egritudines. Cōsilia Celeberrimi ac famosissimi philosophi ⁊ medici.d. Magistri Jo. Mathei ex Ferarijs đ gradi mediolanēsis.Per Andream de boscho in Papia impressa:ac diligen issime emendata per Prestantissimuz artiū ⁊ medicine doctorez dñm.M.Petrū Antoniuz rusticū placentinū.medicine ordinarie đ mane lecturaz optime dilucidantez. Impensis.d.Bernardini de scotis modoetiēsis.Anno a natiuitate dñi.M.ccccci.die.4.Maij Ad laudem sūmi dei Amen.

¶ Tractatus Rabi Moysi quē domino ⁊ Magnifico Soldano babilonie transmissit.

p Ostq̃z admanꝰ minimi ſuitoris Moysi israhelitici cordubeni p̄ceptū pͥcipis ac honorati regis ꝑuenit cui deus glorioſus honores augumētare digneť: qđ mihi trāſmiſſit per quēdam ſuū nuntiū.ſ.vt ſibi ſcribere deberē regimē tale cui perſecure ⁊ aſque dubitatione aliqua poſſit decuris egritudinum que nouiter ipſi meo domino reuerendo ſuperuenerunt fideliter confidere. a quo deus dignetur ipſas ⁊ oēs alias egritudines elongare ⁊ ſanitatē ꝑfectā cum eodē tēporibus vite ſue ꝑmanere. Mihi qdē ſignificat dictus nūtius qđ dn̄s meus reuerēdus ꝯqueritur de duritie ſeu ſiccitate ſue nāe: intātū quod nō p̄ōt aſſellare niſi cū ſummo ſtudio ⁊ labore: ⁊ qđ innouata ē ēt eidē melācolia ⁊ male cogitationes: ⁊ qđ appetit eſſe ſolitarius ⁊ timet mori: ⁊ qđ debilitatus eſt ſtomacus eius taliter qđ cibus corrūpiť in eo abſq̃z cōpleta digeſtione. ¶ Quare ſup his quattuor ordinaui tractatus. Tractus primus đ regimine ſanitatis omniū hominū ſub breuiloquio cōpilatus. Tractatus ſecūdus ē de regimine egrotātium quādo nō poſſunt medicū inuenire: vel ſi repiunt ē vt iperfectus ⁊ aſque ſcia. Tractatus tertius ē de regimine mei dn̄i ⁊ de ſuis accidētibꝰ prout mihi ꝑ ſuū nuntiū ſignificauit. Tractatus quartus ē capitulū generale conueniens ⁊ vtile ſanis ⁊ egris oibꝰ tēporibꝰ ⁊ oibꝰ locis. Et nō iproperet mihi ab aliquibꝰ ſi aliqđ dicā i hoc tractatu đ his q̄ i alijs memoraui tractatibꝰ: eo ꝙ qlibz tractatꝰ ſit ſm cōmodi exigētiā ⁊ reqſitiōez q̄rētis: aut ſz itētōz efficiētis. Et ſup h̄ adeo excelſo ⁊ glorioſo imploro auxilium ⁊ iuuamen.

¶ Tractatus primus de regimine ſanitatis oium hominū ſub compendio compilatus.

I Ntētio nr̄a in hoc tractatu rememorari vias leues ⁊ faciles ad memorie recōmēdatōnez: ⁊ exercere ea q̄ dicturus ſuz erit magne vtilitatꝭ ⁊ ꝑfectiōis in cōſeruatōe ſanitatꝭ. Et hic tractatꝰ ē ſm ſniam magnoꝝ medicoꝝ. ¶ Dicit Hipocras ꝙ ꝯſeruatio ſanitatꝭ exiſtit in elōgatōe a multa repletōe: ⁊ ſupfluo labore. Uide gͦ qūo hipocras poſuit ꝯſeruatōez ſanitatꝭ i his duabꝰ vijs.ſ. vt qlibz ſe abſtineat a ſupflua, ⁊ nimia repletōe ⁊ a tali exceſſu exercitij ⁊ laboꝝ q poſſit cibū corrūpere ⁊ digōnē ipedire. qm̄ qn̄ aliqs tm̄ comedit atq̃z bibit: vt ſatieť ſupflue: ex neceſſitate ſeqť inde extēſio. Et ſcitū ē ꝙ qđlibz mēbrū qn̄ extēdiť vltra debitū ſoluiť i ſua ꝯtinuitate: ⁊ inde debilitať virtꝰ eius intātū ꝙ nullo mō p̄ōt digōnē ꝑ factā efficē: ⁊ accidit dolor in eo: ⁊ debilitas motꝰ eiꝰ: ⁊ maxie cū potat aquā mltā pꝰ repletōz. Un̄ ipoſſibile ē qn accidat ei vna ex iſtis rebꝰ vz ꝙ corrūpať digō taliť ꝙ ĩnde p̄ōt aduenire mors. Qđ ſi corruptio fuerit minor p̄dicta efficieť eger ſz liberabiť cū bono regimie ⁊ ꝯueniēti. Et adhuc p̄ōt digō mala eē leuior intātū ꝙ ſubſtētabiť patiēs abſq̃z eo ꝙ ꝑueniat ad egritudinē: ſz cū labore. Spēs aūt male digōis diuerſificanť ſm diuerſitatē ſpēꝝ ciboꝝ: ⁊ ꝯplexionū: ⁊ etatuz ⁊ ſm p̄paratōnem mēbroꝝ ad recipiēdū egritudines: certiſſime cognoſcēdo ꝙ ſi digō ſcā fuerit corrupta i ſtomacho: ipoſſibile ē ꝙ bona fiat inepate vľ ceteris membris. ¶ Et dicit ſiľr glo.: Qui cupit ſe ab egritudinibꝰ ꝯſeruare ſtudeat toto poſſe ne malā faciat digōnē: ⁊ vt nō moueat ſe motu laborioſo vel ſupfluo pꝰ cibū. Et hac đ cā medici ꝯcorditer ⁊ gnāliť dixerūt ꝙ q vult in ſanitate ꝑmanē ſtudeat ſurgere an̄ ſacietatē: ⁊ cū aliquo appetitu demēſa: abſtinēdo ſe oio a tēſiōe ⁊ ſuperflua repletōe ſtomaci. Jtē adhuc oēs ſapiētes medici dicunt ꝙ ex aſſumptōe mali cibi i modica quātitate minus ſeqť nocumentū: quā ex repletōne boni ⁊ ꝑfecti iſupflua quātitate atq̃z magna. eo ꝙ qn̄ aliqs recipit ex cibo nō bono aut malo i modica quātitate in ſtōaco ⁊ epate digeriť digōne ꝯpleta: ⁊ hoc ē vel ꝑꝑ delectatōz ipſius: vel qꝛ calor ⁊ virtꝰ p̄ualet ⁊ dn̄ať ſupra id modicū intātū qđ id qđ ex eo ꝑuenit ad mēbra recipiť ⁊ cōuertiť ab ipſis i ſui nutrimētū optime. ⁊ ſi qđ ex ipſo ſupfluo remanet ē valde modicū: vn̄ a virtute expulſiua ipſoꝝ faciľr expelliť: q̄re ex hoc nō ꝑuenit nocumētū ⁊ ſi qđ accidit ē tā leue ⁊ iperceptibile qđ n̄ curať. Qui aūt ſaturať ſupflue q̄zuis ex optio pane ⁊ ꝑfecto ⁊ nobiliſſimis carnibꝰ ⁊ ꝑfectiſſime p̄paratis nō p̄ōt bonā facē digōnē nec laudabilē. Et hāc cautelaz medici habuerūt qn̄ ꝓhibent neq̃ cupiēs ſanitatē ſuā cōſeruare recipiat fercula multa i vna mēſa. qm̄ ex vno ferculo non p̄ōt tm̄ ſaturari qđ inde valeat ad nocumētū de quo ſit curādū ꝑuenire. ¶ Sciēdū ꝙ ſm ꝙ diuerſificanť cibaria diuerſimode variať digō ſm nāz vnius cuiuſq̃z cibi. ergo qcūq̃z cupit ſuam ſanitatē ꝯſeruare ſtudeat cōmedere in tēperatis horis diei. ⁊ taliter cōmedat ꝙ ſtomacus inde n̄ recipiat extēſiōez nec grauamen ⁊ comedat cibaria ꝯueniētia ſue nāe: intm̄ ꝙ non deueniat ad eruptuatōz putridā aut corruptā: neq̃z ad ſitiz ⁊ ꝙ ſentiat pꝰ cibuz ſanitatē ⁊ leuitatē. ⁊ ꝙ cibaria ſua talia exiſtāt ꝙ ꝑmaneat mollis ⁊ ſolubilis nature. Et iſtud regimen toto poſſe ꝑſeueret. Si aūt aliqn̄ icūbit neceſſitas comedēdi i horis calidis minuať de quātitate. eo ꝙ virtus digeſtiua i tali tp̄e ⁊ hora debilis exiſtit ꝑꝑ ſparſionē nālis caloris ad exteriora. ¶ Et qn̄ infrigidať aer addať ⁊ multipliceť quātitas qꝛ virtus digeſtiua tūc tp̄e fortificať ⁊ vigorať ꝑꝑ coadunationē caloris inati ⁊ ꝯſtrictionē poroꝝ. Et dico vobis dn̄e Reuerende ꝙ ſi qs ſe regeret ſemꝑ eo mō quo regit animal ſuū ꝙ equitat euaderet a multis ⁊ diuerſis egritudinibꝰ quoniā nō reperiť hō q ꝓpinet ſuis eqs ānonā ſemꝑ ⁊ oibus horis cibandi i tali ꝓportione ꝙ ſm ꝙ cogitare ⁊ ſcire p̄ōt ꝙ poſſit digerere ⁊ ferre cōpetēter abſq̃z difficultate ⁊ labore. qꝛ bn̄ ſcit qlibet ꝙ ſi iordiate cibareť vel ſupflue vel fatigareť vltra debitū ⁊ iordinatis horis ꝙ infirmareť ſine dubio ꝙ n̄ faciūt i ſe ipſis. Et ſic qlibet attentꝰ i ſuis motibus exercēdis qm̄ motus ē radix maxie i cōſeruatiōe ſanitatis ⁊ i pluribus egritudinibꝰ expellēdis. ¶ Etiam dixit nobilis ypocras ꝙ q vult ſuā ſanitatē ꝯſeruare vtať exercitio ſz tali mō ꝙ nō ꝑcipiat dolorē i ſuis mēbris nec grauamē ſupfluū. Sciēdo ꝙ nō repiť res i mundo que poſſit moui ⁊ exercitio tempato eqparari eo ꝙ ex motu excitať ⁊ augetur calor nālis i oibus mēbris. ⁊ nō eſt corpus alicuius hominis i quo nō multiplicenť ſupfluitates alique ⁊ generenť. quāuis comedat tempate ⁊ cibaria optia. nedū in faciētibus ꝯ̄riuz que ꝯſumunť ab exercitio ⁊ motu ordinato. Et expelliť ēt nocumētū ꝑ motū ⁊ laborez ꝙ accidit ex malo regimie ſcō i maiori ꝑte hominū. Et ſcitū ē ꝙ motꝰ nō ſunt equales qꝛ alij ſunt graues alij fortes alij debiles. Motus aūt grauis ē ille i quo anelitus fortiter ꝑmutať cū anxietate. Et ille qui fortior iſto exiſtit nominať laborioſus atq̃z fortis. Debilis v̇o nō inducit ꝑmutatōnē i corpore. Et optimū ꝙ ē i conſeruatōe ſanitatis ageř motus leues ⁊ nō laborioſos. Et nō ē ꝯueniēs vti exercitio niſi facta ⁊ ꝯpleta digeſtione ⁊ poſt expulſiōem ſupfluitatū prime ⁊ ſcđe digeſtionis.ſ. ſtercoris ⁊ vrine. Neq̃z eniz fieri dz motus i forti calore vľ frigore. motus aūt ꝯueniētes ſunt i mane poſt exitū a ſomno ⁊ ꝯpleta digeſtione ⁊ facta expulſione dictaruz ſupfluitatū. ¶ Dixit Galienus i regimine ſanitatꝭ qđ ſicut exercitiū ꝯueniēs ē an̄ cibū. ſic nociuū ē valde poſt cibū ⁊ ſpāliter poſt ſupfluā ſatietatē. Sciēdo ꝙ motus localis ſupfluus ⁊ coitus ⁊ balneū poſt cibū ſunt oia magni nocumēti ⁊ ſpāliter illis qui habēt venas ſtrictas vel ſiccas nāliter. Jlli eniz ſunt q recipiūt ⁊ recipere poſſunt ex talibus multa nocumēta. Tamē ſin̄ nocumēto p̄ōt qlibet ſe mouere ambulando tm̄ quātū ſua domus extendiť in longitudine ad hoc ꝙ cibꝰ deſcēdere poſſit facilius ad fundū ſtomaci vbi digeſtio nāliter celebrať. ¶ Et ſomnus ē ex rebꝰ que multū iuuāt digeſtionē. ⁊ maxie in eis qui aſſueti ſunt dormire in die. Et de melioribus ⁊ vtilioribꝰ rebꝰ i regimine ⁊ ꝯſeruatiōe ſanitatis ē nō addere cibo cibū donec ſit digeſtus ⁊ nō comedere niſi poſt nālez appetituz. neq̃z bibere dz niſi ſitierit nāliter qm̄ aliqn̄ quāplures homines patiunť ſiti ⁊ famem mēdoſaz que fames ſpāliter erit ex aliquo malo humore ⁊ mordicatōe mordicāte orificiū ſtomaci ⁊ ide generabiť fames cui nullatenus ē ſatiſfaciēduz. ¶ Et ſcias ꝙ bibere aquā poſt cibū ē ex rebus que multū deſtruūt digeſtionez niſi fuerit aſſuetus. Jn menſa vero qn̄ comedit ⁊ infra cibū nō bibat niſi aquā ſimplicē ſine aliqua miſtione. ¶ Et de modis etiā ⁊ ordinibus ꝯſeruationis ſanitatis ē expellere ſupfluitates oi hora ⁊ tp̄e quātū p̄ōt abſq̃z retētione ipſaꝝ coire vel dormire ſeu aliqđ iter icipere vel aliquez grauē motū facere. niſi prius dictas ſupfluitates coneť expellere toto poſſe. Et poſtq̃z fecerit aut ꝯpleuerit aliquā ex dictis qnq̃z actionibꝰ agere ſtudeat illud idē.ſ. dictas ſupfluitates cōeť expellere. ¶ Et đ ordinibꝰ ſimiliter ⁊ ꝯueniētibus rebus in ꝯſeruatiōe ſanitatꝭ ē vt qlibet ſciat nām vnius cuiuſq̃z ſpēruz ciboꝝ q comeduť. ⁊ de his ⁊ ſuper his quāplures medici diuerſos atq̃z varios ediderūt libros eo qđ hoc ē ex rebus maxie neceſſarijs i arte medicine.

¶ Nos vero adducemus super hoc vtiles regulas ſm cibos
quibus vti consueuimus.
¶ Et ex illis ē qm̄ cibus laudabilis ad quē opꝫ tendere q q̄rit
ſanitatis ꝯtinuationē ē panis ꝺ frumēto arte paratꝰ. ⁊ carnes
edoꝝ iuuenū pecoꝝ. ⁊ carnes gallinaꝝ faſeanoꝝ turturū ⁊ p/
dicū. ⁊ vitella ouoꝝ. Et voloꝰi quā vt panis frumenti artificialiꝭ
paratus ſit ꝙ ſit ex frumēto cuius decoctio ꝯpleta ſit atqꝫ pfe
cta. ſ. poſtq̄ꝫ ab eo exiccata fuerit ipſius humiditas ſupflua.
neqꝫ iueteratuꝫ ſit quouſqꝫ icipiat putrefieri. ⁊ ſit panis cum
modico furfure. Auferātur cuꝫ criuello vel cucullo: ⁊ appare/
at in ipſo acetoſitas ⁊ ēt ſal: ⁊ multiplicetꝰ eius tractatio in bo
ra ꝯfectionis ⁊ ſit coctus in furno. talis eniꝫ panis p̄paratꝰ ſm
artificiū eius apud medicos eſt cibus magis laudabilis. Et oꝫ
te ſcire qꝺ totū id qꝺ de frumēto fit p̄ter hūc panē nō ē bonus
cibus aliquo mō. Sꝫ ſunt mala cibaria. Videlicet. ſicut panis
azimus: ⁊ paſta cocta in aqua: ⁊ vermicella ſimiliter: ⁊ furfu/
ra cocta: ⁊ aqua q̄ farinata dr̄ in vulgari: ⁊ acida qꝺ ē azimum
aſſatū cū oleo: ⁊ pāis cū oleo mixtus ſiue oleo cōi ſiue ceteris
oleis hmōiꝰ cibaria oia ſunt mala vniuerſis hominibus. Sim i
liter ⁊ panis nimis albus ⁊ panis factus de

¶ Granū vero coctū nō ē laudabilis cibus quāuis ſit bonum
qn̄ digeritꝰ bn̄. requirit eniꝫ potētē ſtomacū vt digeratꝰ. Et tunc
nutrit bono nutrimēto ⁊ copioſo.
¶ Genera vero carniū q̄ p̄dicte ſūt a nobis i, precedēti tracta
tu nō oia ſunt eiuſdē nature: nec oia equaliter laudabilia. Sꝫ
meliora carniū genera quadrupedū ſunt carnes porcorū vniꝰ
anni paſcentiū in cāpo: ⁊ caſtratoꝝ medie etatis pinguium. Et
ptes meliores ex his ſunt q̄ adherēt oſſibꝰ. Et quodcūqꝫ ē i vē
tre malū eſt. Vniuerſe aūt pinguedines male ſunt. replēt eniꝫ
⁊ digeſtionē corrūpunt ⁊ appetitū, phibent flegma generant.
Et ſimiliter capita animaliū plures ſupfluitates generāt quaꝫ
cetera membra. Alie vero extremitates. ſ. pedes priuati ſunt
a ſuperfluitatibus neqꝫ mali nutrimenti ſunt faciliſqꝫ dige/
ſtionis. Agnine vero carnes malas habent ſuperfluitates et
nihil boni exiſtit in eis. Edi vero lactentes boni nutrimenti ſunt
faciliſqꝫ digeſtionis. Carnes vero auium generaliter leuio/
res ſunt carnibus beſtiaruꝫ ⁊ facilis digeſtionis. Sꝫ meliores
carnes inter aues ſunt carnes quas p̄ſcripſimus. Lac vero i
illa hora i qua mulgetꝰ dū nō aceſcat i ſtomaco: neqꝫ in fumos
reſoluatꝰ: neqꝫ generet vētoſitatē in renibus ē boni nutrimēti.
Oportet aūt miſceri cū ipſo modicū mellis ⁊ modicū ſalis ⁊
ea que numerauit Ga. vt nō coaguletꝰ in ſtomaco. Sꝫ melius
inter genera lactis ⁊ magis ſubtile ē lac caprinū ⁊ vaccinum
ēt ē boni cibi. Oia vō que de lacte fiūt vel cū eo admiſcentꝰ ma
la ſunt. Et eodē mō qcquid de lacte coquitꝰ ⁊ qcqd cū ipſo co/
quitur peſſimū eſt. Similr̄ vniuerſa genera caſei peſſima ſunt
atque groſſa. Caſeus vero vnius diei albus ⁊ dulcis ⁊ n̄ mul
tū pinguis bonus ē. Et vniuerſa genera butiri vniuerſaliter n̄
ſunt mala cibaria vniuerſis hominibus. Mel quoqꝫ ē bonuꝫ
nutrimētū ſenibus. malū vero iuuenibꝰ ⁊ maxie cuius ꝯplexio
ē calida: qm̄ cito vertitꝰ in colerā ru.
¶ Piſces vero vt plurimū mali ſunt nutrimēti ⁊ maxie habē/
ti humidā ꝯplexionē: ⁊ ſenibus: ⁊ multo magis piſces magni
corporis ⁊ ſaliti ⁊ creſcētes in malis aquis: ⁊ q ſunt multū pin
gues mali ſunt pp multam humiditatē. Piſces quoqꝫ nō mali
ſunt quoꝝ corpora parua ſunt: ⁊ quoꝝ carnes ſunt albe ⁊ du
re atque frangibiles ⁊ quoꝝ ſapor dulcis ſit in marinis aqs ex
cretū aut in alijs aquis currētibus. Genera quoqꝫ piſciū que
dicuntur cephalones non ſunt mali nutrimenti ſi ſumatur de
illis ad modicum.
¶ Et notandū ē apud oēs medicos qm̄ ex melioribus cibarijs
ē illud cuius , phibitio ē diuulgata in lege ſaracenoꝝ. ſ. vinum.
nā illud ē qꝺ nutrit multo ⁊ ſubtili nutrimēto: ⁊ cito digeritur: ⁊
adiuuat digōeꝫ: ⁊ extrahit ſupfluitates a poris: ⁊ vrinā educit
⁊ ſudorē ⁊ p̄ter hoc hꝫ alias plures laudes ⁊ diuerſa iuuamē
ta a medicis iā poſita. Sed tractare de eo cuiꝰ adminiſtratio
nō ē licita inutile ē: ⁊ ob hoc ſubtraximus hāc memorationem
ſpecieꝝ ipſius ⁊ eius ſumptionis modū ſm ſemitā ſanitatum.
¶ Ex cibarijs vō q̄ mala ſunt vniuerſis hominibꝰ ſunt. ſ. allea
⁊ cepe porri ⁊ caules melongiane oia hec peſſima ſunt his q
ſuā ſanitatē cupiūt ꝯſeruare. Citrulli vō ⁊ melōes virides mi
noris ſunt malitiei. Mellones aūt citrini ſi ſumātur p ſe i p̄n/
cipio diei euacuato ſtōaco ⁊ n̄ ſit i ipſo malus hūoꝝ. ſ. ab alio
loco , pcedēs ⁊ cū hoc n̄ ſit in ipſo malitia cōplexiōis tūc bn̄ di

gerentꝰ ⁊ corpori nutrimētū: iflamāt: vrinā multiplicāt: neruos
purificāt atqꝫ mūdificant ab humoribꝰ que in eis ſunt tūc non
erūt mali nutrimēti. Qꝺ aūt facimus memorationē de iſtis eſt
qꝛ homines ꝯſueuerūt comedere de illis multum.
¶ De fructibꝰ quoqꝫ hmōi ſciēdū ē qꝺ oē qꝺ educitꝰ ex arbo/
ribus malū ē ad nutrimētū hominis in gnāli: ſꝫ ē diſtātia inter
eos in malitia. Sunt eniꝫ qdā fructus valde mali vt ſunt cara
be ⁊ ſorbe ⁊ neſpile. Alij vō ſunt parū mali ⁊ , xime bonitati
vt ſunt ficus ⁊ vue. Et dixit Gali. ꝙ ficus ⁊ vue ſunt q̄ſi p̄nci/
pes oiuꝫ fructuū ⁊ minoris malitie: ſꝫ ſanguis generatꝰ ex fru
ctibꝰ nō ē bonus. Nec qs i hoc decipiatꝰ cū diximus oē ꝙ edu
citꝰ ꝺ arboribꝰ ē mali nutrimēti nos itellexiſſe mella fructuum ⁊
vina decocta ⁊ potōes ꝯfectōes q̄ fiūt ex ipſis i hoc genē cō
tineri. Inuenimus. n. ea vtilia , pprijs langoribꝰ. Nā ipſoꝝ opa
tio ē i eo ꝙ medicine ſunt. Hoc aūt totū notū ē apud illum q in
arte medicine ē peritꝰ. Et ē qdē apud Ga. ſmo quē , ptulit per
modū correctōis hominibꝰ ⁊ iurauit p deū qm̄ ſmo ille eſſꝫ p/
fecte veritatꝭ i quo corrigit hoīes nō comedere fructus. Dixit
eiꝫ qm̄ cū icidēt in febrē oi āno iuſſit ei pater ſuus vt n̄ comede
retꝰ fructꝰ aliquo mō: ⁊ exēptus eſt a febre illo āno. Poſt illud
ſubtraxit ſe oibus diebꝰ ſuis ab vſu fructuū q iurauit n̄ ſenſiſſe
febrē ex tūc vſqꝫ i diē illū quo fecit illū ſmonē niſi febrē effime
raꝫ. Et nos qdē dicimus qm̄ veꝝ ē ꝙ dixit. Nā humiditas fru
ctuū ē mā febris. Nec, p tāto qs ꝯ nos obijciat eē plures ho/
mines comedētes fructꝰ n̄ moleſtari a febre. nā ꝯſuetudīes ⁊
nutritōes alias hn̄t rōes. qūo ſi aliqs de regione in die vteretꝰ
pane artificioſe parato ⁊ carnibus ouinis neceſſario infirma/
retꝰ. Quod ſi aliqs noſtrū ꝯtinue vteretꝰ granis rizi ⁊ piſcibus
vt yndi faciūt neceſſario egrotaret. Sꝫ huiuſmōi tractatus in
tentiōis nō ē has cās ponere. ſꝫ eius intentiōis ē demonſtrarꝰ
quod fructꝰ vniuerſaliter mali ſunt. ⁊ ꝙ homo euitet eos neqꝫ
miſceat eos cū cibo aliquomō. Et vtatꝰ ex eis qcūqꝫ mollifica
tiui ſunt ⁊ humectatiui ſunt. ſicut vua pruna ⁊ ficus an̄ cibum.
Nec ſumat cibuꝫ donec ex ſtomaco educantꝰ. Et ex ipſis poſt
cibū vtatꝰ qcunqꝫ aggregatiui ſunt vt coctana ⁊ pira. ⁊ nō ſu/
mat de eis niſi modicū vt ꝯfortēt ⁊ claudāt que ſunt in ſtoma
co. Et quēadmodū inter fructus laudabiles ſunt ficus ⁊ vue.
ſic peiora ſunt p̄ſica ⁊ meline. Nec accedat ad aliqꝺ iſtoꝝ ge/
neꝝ aliquo mō quoniā ex his generantꝰ humores q admiſſi ſan
guinē ebuliēt. Et hec erit potiſſima cā putridoꝝ humoꝝ ⁊ fe/
briū. Fructus vero ſicut vue paſſe ⁊ fiſtici nō ſunt mali. imo vti
les ſunt poſt ꝯmeſtionē ⁊ maxie paſſe ⁊ fiſtici qm̄ iuuant epar
maxie ⁊ in ſanitate epatis nos viuimus ſicut dixit Galienus.
Similiter bonū ē poſt cibū aliqd dulcedinis ſumere p̄ſtant eni
ſtomaco virtuteꝫ retinēdi ⁊ digerēdi. hoc ē ꝙ viſuꝫ ē nobis po
nere i hoc capitulo ꝙ qdem ſm noſtram intētōem ſufficiēs ē.

¶ Tractatus ſcōs de regimie egrotātiū qn̄ nō p̄nt medicū in
uenire. vel ſi repiunt ē ⁊ iperfectꝰ ⁊ abſqꝫ ſciētia

I Am notuꝫ ē apud ſpeculatores ſciētia medicine ne
ceſſaria ē homini i eo ꝙ ē ſuſceptiuꝰ egritudinū pro
pter ciboꝝ multiplicatōem. Nec deſinit indigeꝛ me
dico aliquo tpe vl̄ modo. ⁊ hoc ē qꝛ aliqs ꝯtinet tria
regimina. Primū regimē ⁊ magis nobile ē regimē ſani. vt ſa/
nitas nō remoueatꝰ ab eo. Scōm ē regimē egroꝝ. ⁊ ē acceptō
ꝯſilij ⁊ opari vt ſanitas recuperetꝰ. Tertiuꝫ vero regimē quod
appellat. Ga. viuificatōem. ⁊ ē regimen illius q nō ē ſanus ſa
nitate legitima nec eger ſicut regimen neutroꝝ ⁊ ſenuꝫ. Ma
nifeſtū ē ergo. qm̄ indiget hō regimie medici oi mō. oiqꝫ tpe.
Verūtamē eius neceſſitas hn̄di medicuꝫ tpe egritudis ē for/
tior. ⁊ abſentia ipiꝰ medici tūc magis p̄iculoſa exiſtit. Ideoqꝫ
putāt ſtulti nō eē neceſſariū medicū niſi in tpe egritudinis. Cō
tingit eniꝫ plures egrotare. aliquē eūdo p viaꝫ i ciuitate in qua
nō ē medicꝰ. vel ē ibi medicus non tn̄ dignus poſſe ꝯſidere de
ipſo. Proptea fuit ꝺ ꝯſilio ſerui ſignificarꝰ qd oꝫ fieri i tali cāu.
¶ Dico ergo quātū. Ga. iā deliberauit. ꝙ vniuerſi antiquo tpe
qn̄ occurrebat eis aliqꝺ dubiū in ipſa egritudine nō curabāt
ipſaꝫ aliquomō. ſꝫ morbū ipſuꝫ reliquebāt nature qm̄ nā ē ſuf
ficiēs ad ſanatiōem egritudinis. Quod vero iaꝫ , plongauit in
multis locis libroꝝ ſuoꝝ ſermonē in cōmēdanda nā dicēs ipaꝫ
eē ſapiētē ⁊ ingenioſaꝫ ad faciēduꝫ id qꝺ opꝫ fieri. Neqꝫ indi
get alieno ſubſidio i curatione egritudinis. Opꝫ tn̄ medicū iu/
uare ⁊ ſubſtentare ipam nō alio mō. Dixit aūt Raſis i quodā
notoꝝ capituloꝝ ꝙ qn̄ egritudo fuerit fortior virtute egri non

speres salutē ab ea nec ꝑ ea vtilis ē medicia aliquo mō. Cum
aūt virtus egri fortior fuerit egritudine nō eget medico aliquo
mō. ſʒ ipsaʒ sanat sola nā. Qñ vero egritudo ⁊ virtus sunt eq̄
les. tūc indigebit medico ꝑ virtutꝭ ꝯfortatōe. Hoc tñ cū medi
cus fuerit sufficiēs sciēs quomō ꝯfortet ipsaʒ ⁊ ꝯsideret sup
ipsaʒ. Sʒ maior ps medicoꝝ errant credētes ꝯfortare nām ⁊
ipsaʒ debilitāt. ⁊ eius motuʒ impediūt. Et iō dicit Ar. i li. d sen
su ⁊ sensato qđ maior ps hoium moriꝛ ex medicina ꝓp ignorā
tiā medicoꝝ ipsius nature. Medici aūt intelligunt ꝑ nām vir/
tutē regitiuā corporis aialis cuius essentia ⁊ ipsius virtꝰ opa/
tionis determinata ē in libro sciaꝝ. ⁊ scientijs antiquoꝝ. Et ꝓp
has cās assumūt sibi reges plures medicos ⁊ ex illis eligūt q
magis ē intelligēs ⁊ magis vetus in ipsa scia possibile ē ei ab
errore excludi cū ipoꝝ opiniōes fuerint pariter ꝯgregate.
¶ Manifestuʒ ē igiꝛ ex his que dicta sunt. qm̄ opʒ egrū cum
nā ꝑmanere qñ medicus non ē sufficiēs. Sʒ modus eius ꝑma
nētie cū ipsa nā ē vt non recipiat medicinā nisi illā quā sani cō
sueuerūt recipe. Et nō recipiat de cibo quantitatē totā quā so
let sumere: ⁊ cū sitierit bibat. Et cū famescit cōmedat tpe quo
solebat. ⁊ tūc ꝯmedat leuiorē cibū iter cibos qbus vsus ē.
¶ Et sciēdū ē ēt cū hʒ secū diuulgatū medicū vnuʒ nec ꝑ plu/
res nō declinet ad assumptionē mediciaꝝ fortiū nisi cum ꝯsilio
medici periti valde cuius scientia ꝓbata ⁊ v̄ificata est sup quo
extaꝛ expientia. sʒ p̄ter ipsum eligat tpe sue egritudis debiles
medicinas non fortes.
¶ Ego qdeʒ declarabo medicias fortes q̄ sunt. Flobothomia
cū mľtī sanguis extractōe. Silr̄ eūo cū violēter laxatiuis atra
ctiuis: vt ē cologntida scāonea. Silr̄ eūo ꝑ vomitū cū forti me
dicina: vt eleboro nuce vomica. Silr̄ cuʒ cristerijs acutis i qbꝰ
itrāt cologntida Serapinū castoreū ⁊ siľia. Etiā tolleraꝛ sitiʒ ⁊
cessare a potu aque ⁊ cibo totalr̄ ita qđ eger nihil sumat. Silr̄
mō accipe ꝯfectōes iuuamētoꝝ multoꝝ: sicut tyriacas ⁊ metri
datos theodoricon ⁊ his siľia. hec oia sūt medicine difficiles.
Nō vtere aliq̄ ipsaꝝ nisi cū ꝯsilio periti medici in scia ⁊ arte.
Hec. n. si fiāt in casu debito sanāt egrū d ꝓxio: vel ꝑ ea libera
biꝛ a morte. Qđ si peccauerit in ꝓprio cāu ⁊ delicto iterficient
vt plurimū cito: vľ faciēt acqrere egritudinē q̄ in vltio ducit ad
mortē: ⁊ iō oʒ cauere ab eis. ¶ Medicine v̄o debiles sunt. s.
Extractio sanguis cū scarificatōe i tibijs aut i' supiore pte cor
poris. Et laxare vētrē cū māna ⁊ prunis ⁊ sirupo vio. ⁊ sirupo
ro. cū aq̄ fria infriatis. Silr̄ vomitꝰ cū aq̄ or. ⁊ secāiabin vľ cū
radice aut cū radicibꝰ melonū ⁊ siľia. Silr̄ cristeria leuia sūt si
cut cū aq̄ ordei aut decoctōe furfuris cum aqua mel. vel cum
oleo tantum ⁊ his similibus.
¶ Ad subtiliādū v̄o cibū ē acceptio sirupoꝝ qui habenꝛ in vsu
factoꝝ d zucharo vľ d melle apum vel aq̄ ordeacea vel farre
ex ordeo aut micha panis pluries lota. aut sumē modicū d pa
ne cū ferculis extraneis. s. q̄ n̄ sunt sanoꝝ fercula. Silr̄ curari
cū medicinis sanatiuis. s. rebꝰ q̄s ꝯsueuerūt sani accipe freq̄n
ter sicut sunt sirupus noci. ⁊ sirupus acetosus. ⁊ sirupus vio. ⁊
rosa. ⁊ ceteris his siľes sicut rose facte cū melle vel zucharo:
⁊ viole silr̄ hoc mō facte: ⁊ mirabolani ꝯfecti ⁊ siľia. Itē acce
ptio decoctōnū ꝯpositaꝝ ex medicinis debilibꝰ ⁊ securis est v̄o
ligritia. capillus veneris ⁊ lingua bouinis. ⁊ semen endiuie. ⁊
cortices citri. ⁊ maciana. ⁊ radices spgi. ⁊ cortices radices en
diuie. ⁊ feniculi ⁊ apij. ⁊ semen citruli. ⁊ semen portulace. ⁊ se
men mellonum. ⁊ radix maluauisci ⁊ eius semen. ⁊ his similia.
Itē sirupus ꝯpositus ex fructibꝰ ⁊ seminibus ⁊ floribꝰ qbꝰ sani
vti ꝯsueuerūt. Silr̄ potꝰ tamarindoꝝ. Uniuersa hec medicine
leues ⁊ dbilesq3 qñ admistrate fuerint suo loco ⁊ tpe iuuāt ⁊
sanāt egritudinē dbilē. ⁊ aliqñ sanāt egritudinē fortē lōgo tpe.
Qđ si eoꝝ admistratio loco suo nō fiat: nō iterimūt: nec gene/
rāt intēsuʒ malū. Silr̄ inuenimus maiorē ptē medicoꝝ ꝯsideꝛ
hoc mō medicine ad q̄rēdū securitatē. Euacuationē v̄o cū ye/
ris ⁊ agarico ⁊ turbit ⁊ his siľibꝰ ⁊ silr̄ cassia fistula modus me
diocre ē ⁊ non d genē difficilium euacuationū: nec sūt d medi
cinis dbilibꝰ. Cassia fistula v̄o lʒ hēat i se molestiā ⁊ iterdū in
ducit podus. i. tenasmon. est tñ secura medicina. Agaricus ⁊
si sit secuꝝ ex pte sua laxatōnis: tñ eiꝰ acuitate et siccitatꝭ vehe
mētia nocet magno nocumēto qñ reqrimus humectatiōeʒ to
tius corpis vel alicuiꝰ mēbroꝝ. Et ita ē nocumētū ieraꝝ ⁊ trife
raꝝ iserētiū magnū valde multotiēs. Et hoc est qđ nos ꝓhibe
mus sumptōem tyriacaꝝ ⁊ mitridatoꝝ nisi hoc fiat de cōsensu
medici ꝑitissimi: ⁊ hoc in sanis. In egris aūt dico ꝙ iaʒ posue
rūt ꝙ i regimie sanorum ē sumere tyriacaʒ quolibʒ. x. die hoc
dixerunt medici. sʒ nō est id de rōne medicie rō absoluta. imo
oēs qui requirūt hoc huiusmōi hn̄t necessario ꝯditiones sicut
id qđ posuerūt de ꝯditione tyriace. quolibet die. x. ꝑ modū cō
seruatiōis sanitatis hoc nō oʒ sumere calidā hn̄tem cōplexio
neʒ nec i temporibꝰ itense caliditatis. Sʒ ipa vti dʒ ille i cuiꝰ
stomaco ē malus humor. vel humor qcunq3. Et sicut ēt ex hoꝝ
dictis ē ꝙ vomitus semel vel bis i mēse bonus ē modꝰ i regi/
mine sanitatꝭ. Hoc ēt hʒ ꝯditiōes. s. ꝙ nō sit ille debilis pecto/
ris. nec talis cuius caput repleꝛ de facili. vľ accipiat ei frequē
ter almahada. ⁊ qđ nō fiat vomitꝰ in tpe nimis frigido. Et ſm
quālibet rōem qua ipi soluūt sunt certe ꝯditiōes sicut exēplar
posuimus. ꝙ ē. qm̄ nos diximus administrare debilē medici
nā quā memorati sumus de cuiꝰ ꝯditionibus ⁊ vti ipa qñ non
repiꝛ pitus medicus ⁊ ꝙ possit in ipaʒ manū imittere cū quo/
cūq3 medico qui possit repiri totū hoc positū ē in loco necessi/
tatis. Nā hoc idē nocet ⁊ ēt ista modica quātitate maxime qñ
medicū ꝯtigit falere ⁊ administrare p̄ter ꝓpriū. Et Ga. qdem
declarauit nobis quoniā ipse iubet potū aque donec sanet eiꝰ
sitiʒ ⁊ iducat sudorē i corpe egri ⁊ mollificet nām eius ⁊ amo
ueat febrē ⁊ sanabiꝛ ꝑfecte. Et multotiēs soluūt potus aque tē
pore nō debito ꝙ qdem erit cā egri ꝑditiōis aut acqrendi sibi
longā ifirmitatē de qua nūq3 sanabiꝛ. Et iā qdem determiua/
uerūt oēs cōditiōes qbus soluiꝛ potus aque vel ꝓhibeꝛ. Qđ
si qd hoc ē de potu aque: multo magis erit i alijs que p̄ter hec
sunt. Et qñ ꝯriānꝛ signa ⁊ dubitaꝛ apud nos vtrum dēat solui
potus aque vľ ꝓhibeaꝛ. dimittat ipaʒ eger bibat ⁊ nō euitet.
Quod si fuerit apud nos dubiū vtꝝ nutrire debeamꝰ egrū vel
caueamus ipsaʒ totalr̄. nutriremus ipm tūc subtili cibo. Scđʒ
hoc igiꝛ oʒ eē tale regimen vbi nō inueniꝛ penitus medicꝰ. s. ꝙ
ꝯcurrat semp cū regie sanatiuo ⁊ sumat minꝰ eo qđ ꝯsueuit su
mere ⁊ ꝯseruet quotidie virtutē i cibi sumptiōe. Talis aūt ci/
bus erit subtilis. s. ius pulloꝝ. ⁊ ius carniū. ⁊ vitella ouoꝝ paꝝ
coctoꝝ i aqua. ⁊ similiꝛ vinū cui decet dari aut cū cibo grossio/
ri. hec sint carnes pulloꝝ. ⁊ nō cesset semp ꝯseruare virtutē nā
lem cū cibo. Similiter ꝯfortet virtutē aialem cū bonis odorife
ris cū calidis. s. musco ⁊ ambra ⁊ sebres ⁊ ligno aloes i egri/
tudinibus frigidis. Uel frigiđ sicut rose nenufera mixta ⁊ vio/
le iegritudinibus calidis. Similiter quoq3 ꝯfortet virtutē vita
lē ⁊ nālem cū instrumētis musice ⁊ cātis ⁊ recitādo sermones
qui ipsuʒ letificāt ⁊ eius aiam dilatant. societate gaudeat. oia
hec oʒ eē i quolibeꝛ egro qñ medicꝰ nō ē ad disponēdū neces/
saria que qdē iusserūt antiq cuilibet medico. Nā quādo possi/
bile ē regere, egrū cū dietis nō regat ipm cū medicia. Qđ si n̄
dubitat eē necessariū regimē cū medicia. tūc regat ipʒ cū rebꝰ
solutiuis. Tūc icipiat a debiliori ⁊ leuiori. Et si hoc sufficit bn̄
qdeʒ. Quod si nō sufficiāt. tūc ex medicia forti in fortioreʒ. Et
quātocūq3 poterit eē regimē cū medicia simplici. nō regat cū
medicia ꝯposita. Qđ si nō poterit trāsire regat ipsuʒ cū ea cuiꝰ
ꝯpositio minor ē. Nec eligat medicias multe ꝯpositiōis nisi cū
magna necessitate. Et cū sint huiusmōi p̄dicte ihibitiōes ⁊ cau
tele i discretiōe laudati medici quāto magis. Opʒ cauere vbi
medicꝰ nō ē. oʒ tūc maximā adhibere diligentiā. ⁊ nō accele/
rare administratiōem medicinaꝝ fortiū. nec sumeꝛ multas me
dicias ⁊ sit ꝯtentus de regimine debiliori iter regimia. Et hoc
est ꝙ visuʒ ē nobis de rectificatōe ſm hoc capituluʒ.

¶ Tractatus tertiꝰ de regie mei dñi ⁊ de suis accñtibus ꝓut
mihi per suū nuntiuʒ significauit.

I Am ꝯcordauerūt antiq medici ꝙ ꝑncipiū regimis
hois ē ipm hēre nām lenē. Quādo eni exiccaꝛ. ma
xime cui ascenderint ex eo fumi ad cerebꝝ. rectificet
ipam añquā illi fumi mali ad cor ⁊ cerebꝝ ascēdāt
⁊ corrumpāt ⁊ pturbent spūs ⁊ inducāt pessimas cogitatiōes
⁊ stupefactiōem ⁊ pigritiā ab exercendo motꝰ ⁊ ꝓhibeāt sup
fluitates digestionū oēs nō expelli extra. Propter hoc igiꝛ ad
hibēda ē solicitudo ꝯpleta lenitatis nature.
¶ Et dixit Auenzoar. Ex melioribus rebꝰ qbus hō possit leniꝛ
ventrē ē infusio reubarbari cū tamarinđ. Sʒ illud ad qđ decli/
nat serui opinio ꝙ melius ē iusta id qđ numeratū ē ei de ꝯple/
xiōe tua. ē eē ꝯtentū de lemonia cū galma fcā pingui ⁊ croco
oriētali ⁊ zucharo ⁊ succo limonū ⁊ bletis coctis i ipsa absq3
eius aque ꝓiectiōe. ⁊ assuescat ēt in hora ꝯmestiōis i ꝑncipio
sumere olera ꝑparata cū oromagaro. i. cucha fcā ex ordeo ⁊
bono oleo añ ꝯmestionē. Deinde sumat dñs meꝰ qđ eligat, ex

cibariis alias fercul̃. Et sũpta cõmestiõe sugat coctanũ vnuz
vl̃ pirũ vel pomũ añ granatũ cũ nucleis suis. Olera que dñs
meus dz sumẽ i p̄n° sũt bledi vl̃ spinachij vl̃ boragines. q̃d cũ
qz ipoꝝ inueniẽ p̄parata cũ bono ordeo et exomagro ꝺ ordeo
Et cũ idiguerit lenificatõe cũ medicina tũc recipiat ꝺ reubar/
baro bono. ʒ. i. ⁊ eo ꝯtuso accipiat. ℥. ij. ꝺ tamarinꝺ. mundatis
a nucleis ⁊ a corticib⁹ suis ⁊ icidãt q̃ztũcũqz subtilit̃ poterit ⁊
infundant̃ i libr̃. i. ⁊ media aq̃ calide feruẽtis fortit̃ p noctẽ vnã
in mane ꝟo colet̃ sup trib⁹ vncijs ꝺ sirupo ro. infrigidatiuo ⁊ su
mat eũ postea ⁊ nõ comedat vsqz i fine sexte hore diei. Qꝺ si
nã exiccata fuerit mlt̃ũ. ñ ẽ negãdũ accipe ꝺ cassia fistula. cui⁹
modus acceptõis tal̃ erit. ℞. lingue bouis. ʒ. iiij. ligritie mũda
te ⁊ ꝯtuse capilli veneris granoꝝ berberis. añ. ʒ. iij. semis mal
uauisci. ʒ. v. rosaꝝ recẽtiũ si inueniri poterint turiones. vii. nũe/
ro feniculoꝝ viridiũ. vij. tiruones ifundant̃ oia i libr̃. i. cũ dimi/
dia aq̃ calide die ⁊ nocte ⁊ buliãt ⁊ fricẽt̃ manib⁹: deinde colẽ
tur super. xx. ʒ. cassie fistule ⁊. ʒ. iiij. olei ⁊ zuchari. ℥. ij. ⁊ sumat
illud. Et desinat a cõmestiõe vsqz ad ei⁹ ꝯplemẽtũ opatõnis.
Deinde cibet̃ cũ pulla elixata i aq̃. Qꝺ si nõ fuerit tp̃s rosarũ
viridiũ ponat̃ loco eaꝝ sirupus rosat⁹ infrigidatiuus. ℥. iij. Et
ego qdẽ scio ꝙ aliqs forsitan admirabit̃ ꝺ appositõe granoꝝ
berberis in hmõi medicina cũ sint restrictiua q̃re itẽdis cũ eis
ingeniari solum. Scito ꝙ grana berberis in hmõi medicina
hñt ꝓprietatẽ amouere molestiã ex cassia fistula ⁊ ꝯfortare vi/
scera ⁊ nõ iducat̃ põdus: ⁊ hoc recepimus a seniorib⁹ artis.
Et iã qdẽ posuerũt medici sirupũ secaniabim laxatiuũ ꝺ rosis
quẽ oz hr̃e penes dñm meũ quo vtat̃ ad leniẽdũ nãz tpe inten
se caliditat̃ cui⁹ modus hoc est. Accipiat̃ libr̃. i. aceti vini acuti
valde ⁊ ponant̃ in ipõ. c. rose virides ⁊ exponatur soli per diẽ
vnã. in mane vero exprimant̃ rose ille. ⁊ loco eaꝝ apponantur
alie quãtitate primarum: et nõ desinat sic facere inouando ro/
sas. s. die quolz. iiij. dieb⁹ de accepto aceto illo fiat ide sirupus
cuiuslibz libr̃. zuchari. ℥. iij. aceti p̄dicti. Et ecce quidẽ auẽzoar
ꝯponit sirupũ secaniabiz factũ de passulis ⁊ ẽ bonum valde ⁊
vtile fieri i tpe estatis. Et modus ei⁹ ẽ qꝺ accipiat̃ de passulis
nigris mũdatis a nucleis ⁊ ponat̃ ex ipsis i qualibet libra ace
ti libra media ⁊ ifundãtur i ipso duob⁹ dieb⁹ deinde fac bulire
eas duab⁹ bulitiõib⁹ vel. iij. ⁊ collet̃ ⁊ ex hoc aceto fiat seca/
niabiz talis eniz ꝯpositio cũ bona diligẽtia fcã ẽ vtilis. Nã ace
tũ incidit flegma ⁊ resistit humoꝝ putrefactiõi resistẽtia cui ñ ẽ
similis ⁊ ẽ subtilis substãtie nimis ⁊ nãm iflamãs ⁊ iõ vtil̃. Se
caniabiz i oib⁹ febrib⁹. Verũtñ acetũ nocet multũ epati. radit
eniz ipm ⁊ ei⁹ sanguinẽ dealbat. Et Ga. qdẽ determinauit qm̃
ꝯseruatio sanitat̃ hois ꝯsistit i sanitate epat̃. sz acetũ ei⁹ debi/
litat ꝟtutem. passule ꝟo amice sunt epi ipiguãt eniz ipm ⁊ nutri
unt ⁊ tingũt sanguinẽ ⁊ humores decoquũt. Verũtñ calefaci
unt ⁊ vrũt sanguinẽ qñ multũ sumit̃ de ipsis. Sz qñ componit̃
sirupus de aceto et passulis quemadmodũ ille nobilis vir con/
posuit ꝓueniet ad nos iuuamẽtũ aceti ⁊ liberati erim⁹ ab eius
nocumẽto qꝺ ifert epati ⁊ deueniem⁹ ad vtilitatẽ passularũ ⁊
ab ipsarum caliditate liberabimur talis i q̃z sirupus extrane/
us preparari oportet.
¶ Preuisuz fuit ẽt a seruo cõpõere dño meo duos sirupos ⁊
vnũ electuariũ vtiles apꝺ accidẽtia memorata quoꝝ vno siru
poꝝ vtat̃ semp ⁊ oi tpe. Nã ei⁹ opatões st̃ subtiliar̃ sanguinẽ ⁊
ei⁹ turbulẽtiã ⁊ fumos melãcolicos auferre: dillatare aiam ⁊
letificare ⁊ lenire pectus: ⁊ malas cogitatões ꝺlere ⁊ cetera
p̄dicta accidẽtia. Cui⁹ mõus ẽ vt accipiant̃ frõdes rosaꝝ viri
diũ buglose libre dimidiũ sticados ℥. ij. setecrude seis fũiterre
cortices citri añ. ℥. i. fundãt̃ oia i sex libras aq̃ calide die ⁊ no
cte deide buliãt ⁊ exp̄mãt̃ ⁊ collẽt̃ ⁊ effũdãtur sup ipz. vi. libr̃.
sirupi mebumaẽ. i. salsi. ponat̃ supra lẽtũ ignẽ dõec fiat ei mo
dus sirupi ⁊ arõatizet̃ cũ q̃rta pte aurei boni musci. Tal̃ eni si
rup⁹ visus ẽ a ꝟuo ñ hẽre similẽ i letitia ifortitudie cordis ⁊ ro
boratõe corpis: ⁊ ẽ tempat⁹ neqz eniz calefacit neqz iflãmat ⁊
iõ oi tpe sumi p̃t: ⁊ ei⁹ sũptio ẽ a duab⁹ vncijs vsqz ad tres cũ
aq̃ frigida i estate: i hyeme ꝟo calida. Sz alt̃ sirup⁹ q̃ ẽ de itẽ
tiõe ꝟui ꝯpõere ipz ẽ sirup⁹ lenitiu⁹ nãe: ⁊ possibile erit lenifica
re vẽtrẽ duab⁹ assellatiõib⁹ vl̃ trib⁹ ꝟm p̄parationẽ: ⁊ ꝯfortabit
virtutẽ expulsiuã q̃ ẽ i stõaco ⁊ itestinis: ⁊ educit flegma ⁊ me/
lãcoliã ⁊ colerã suauit̃: ñ offendẽs vasa nutritiõis. Et sumptio
ei⁹ ẽ a trib⁹. ℥. vsqz ad. iiij. cũ aq̃ calida i qua coquat̃ anisuz do
nec mutet̃ ei⁹ color. Iste tñ ñ accipiat̃ semp sz apꝺ necessitat̃
tis tp̃s ad educẽdũ superfluitates detẽtas. Et cũ eo vsus fuerit
dñs me⁹ semel in ebdomoda cõfortabit viscera ⁊ auferret ab

eo dispositões illas q̃ iducũt siccitatẽ ⁊ lenificabit nãm ⁊ redu
cet ipsaz ad ei⁹ cõsuetudinẽ. Cui⁹ ꝯpositio talis ẽ. ℞. polipo/
dij rasi ⁊ mũdati fisticoꝝ excorticatoꝝ ⁊ ꝯtusoꝝ añ. ℥. ij. buglo/
se sene. ℥. i. ligritie mũdate ⁊ ꝯtuse ⁊ lignimaluauisci cõtusi añ.
℥. i. feniculoꝝ viridiũ. M. i. rosaꝝ viridiũ. iiij. numero ifundant̃
oia i libr̃. iiij. aq̃ calide die ⁊ nocte. i mane ꝟo buliant ⁊ collẽtur
post expressionem super vncijs tribus de cassia fistula munda/
ta vel fucata cũ. ℥. v. olei amigdalaꝝ ⁊ ponat̃ seorsuz. Deide
accipe mirabolanoꝝ cortices kebuloꝝ indoꝝ ⁊ ẽblicoꝝ añ. ʒ.
iiij. ꝯtundant̃ mirabolani ⁊ ifundant̃ in librã. i. ⁊ dimidia aque
calide feruẽtis p diẽ ⁊ noctẽ. mane vero exprime illos exp̃ssio
ne bona ⁊ adiungat̃ p̄ma aq̃ i qua ẽ cassia fistula que posita ẽ
seorsuz. ⁊ ꝯiunctis his duabus aqs effundant̃ sup. iiij. libras
sirupi violati. ⁊ ponat̃ totũ sup lento igne ⁊ suspendant̃ i ea i
petia pãni lini subtilis ⁊ rari spice ⁊ masticis añ. ʒ. ij. reubarba
ri cõtusi. ʒ. iij. ⁊ quottidie exp̄mat̃ petia illa cũ spatula vt virtu/
tes illaꝝ spẽꝝ imittant̃ i sirupũ. ⁊ cũ assumpserit sirup⁹ spissitu
dinẽ ⁊ modũ alioꝝ sirupoꝝ deponat̃ ab igne ⁊ reponat̃ i vase
mũdo ⁊ eo vtat̃ tpe necessitatis sicut dixi. Electuariũ ꝟo qꝺ sic
signauit seru⁹ ẽ trifera magna quã ex añ ꝯposuit seruus i vsuz
illoꝝ qbus ẽ oportuna q̃ qdez bonificat digõnes ⁊ ꝯfortat oia
mẽbra vniuersaliter ⁊ spãliter cor ⁊ stomacum ⁊ tardare facit
canos ⁊ dissoluit flegma ⁊ ꝓhibet fũos ascẽdere ad cerebruz
⁊ corroborat sensus ⁊ aufert eoꝝ stuporẽ ⁊ iuuat coytũ ⁊ dila
tat aiam. Cuius ꝯpositio ẽ vt accipiat̃ mirab. kebuloꝝ indoꝝ
⁊ bellizi. añ. ℥. i. rosaꝝ rubeaꝝ lingue auis señ marini seis spar
gi seis carotaꝝ seis eruce ambaꝝ spẽꝝ ben anisi masticis corti
cis belsen. añ. ʒ. ß. cubebe cardamomi gariofiloꝝ aneti galan
ge pipis longi. ℥℥. doroñici. ligni aloes boni. añ. viij. ptez vni⁹. ʒ.
pinoꝝ mundatoꝝ. ℥. iij. terrant̃ medicie sicce ⁊ cribellent̃ ⁊ ter
rant̃ semia ⁊ pini vt sint bñ lenia ⁊ fricent̃ mirab. cũ v. libr̃. olei
amigdalaꝝ vel olei fisticoꝝ rez post rem. deinde misceant̃ oia
cũ tribus libr̃. mellis dispumati ⁊ reponat̃ in vase ⁊ dosis eius
erit a. iiij. ʒ. vsqz ad qnqz tepefacto cũ aq̃ calida i qua coctuz
sit anisuz. sz i aere tempato sumat ex ea minimã sorbitõez nec
sumat ex ea temporibus itense caliditatis nec alijs temporib⁹
vtat̃ ea frequẽter. sz sumẽda ẽ semel i septiana. hij sirupi ⁊ ele
ctuaria quos ꝓuidit seru⁹ debẽt esse semper i thesauro regis.
¶ Et notũ ẽ apud dñm meũ regẽ ꝙ passiões aie mutãt corpo
ra mutatõibus magnis ⁊ manifestis oibus. Et testatio huius ẽ
ꝙ aliqua hora tu videbis aliquẽ hominẽ ꝯbuste ꝯpositiõis ⁊
fortẽ habentez vocẽ ⁊ cũ vigorosa fame. ⁊ cũ supuenerit ei ali
qꝺ de quo timet tũc videbis ipz mutatuz colore ⁊ vigore faciei
p̄dito ⁊ i curuata statura ⁊ vocẽ raucaz q ẽt si voluerit eleuat̃
vocẽ suã toto posse nõ poterit ⁊ debilitabit̃ eius virtus ⁊ forsi/
tã arripit eũ tremor ex debilitate nimia ⁊ eius pulsus minora/
bit̃ ⁊ eius oculi ꝓfundant̃ ⁊ palpebre grauant̃ a motu ⁊ infri
gidat̃ corporis supficies eiusqz cibi appetit⁹ cadit. Et cã qdez
oium haꝝ passionũ ẽ reuocatio caloris nãlis ⁊ sanguis ad cor
dis interiora. Contrariũ hoꝝ quoqz p̄dictoꝝ eẽ poterit vt ali
quis erit debilis corpore ⁊ palidus coloris faciei ⁊ vocẽ habz
planã p̄ceperit aliqꝺ qꝺ letificat ipm grãdi letificatione statim
videbis ipm robustũ corpore ⁊ eleuata voce ⁊ splẽdida facie
⁊ accelerant̃ eius mot⁹ ⁊ pulsus eius magnificabit̃ ⁊ ipi⁹ cor
poris supficies calefiet ⁊ apparebit exultatio ⁊ letitia i ipso q̃
nõ poterit occultari. Et cã qdez istoꝝ affectuũ ẽ mot⁹ nãlis car
nis ⁊ sanguis ad manifestas ptes corpis. Sicqz accidẽtia p
territoꝝ ⁊ timidoꝝ q victi sunt ⁊ simil̃r victoꝝ q optinuerũt ma/
nifesta sunt. Quãdoqz possibile ẽ victũ nihil posse videre ex de
fectu virtut̃ visiue eiusqz segregatiõe. Victoris aũt quasi au/
get̃ splẽdor faciei augmẽtatõe manifesta ita ꝙ vr̃ ei lumẽ ae/
ris augmẽtatũ ⁊ magnificatũ ab eo ꝙ erat. Hoc aũt pz mani/
feste ⁊ nõ eget ꝓlixitate declaratõis. Et iõ iubere debẽt me/
dici vt habeat̃ solicitudo i motibus aialibus ⁊ ipoꝝ visitatione
quottidie ⁊ ꝓuideat̃ i ipsoꝝ certificatõe tpe sanit̃ ⁊ egritudi
nis nec aliud. ℞. dz hic ꝓcedere aliq̃ũo et opz medicũ hic hẽ
re i eius extimatõe. s. qꝺ ois eger hẽat aiaz aut cãm et ois sa
nus latã vel amplã et iõ itẽdit medicus i his q̃ auferãt aiales
passiones que faciũt ipam aggregari. Nã cũ hoc sanitas con
seruat̃. et id est magis primũ et p̄cipuũ i egroꝝ sanatiõe. et ma
xime cũ egritudo sua fuerit aialis. sicut pleuresis. et sicut stupe
factio melãcolica i quibus solicitudo aialiũ motuũ maior vel
fortior dz eẽ. Similiter cuicũqz supuenerit lõga cogitatio et so
licitudo de his quib⁹ mos nõ erat hoc facere vel dicas ipam
extensiõem. nã in hmõi ñ p̄sumit ꝑitus medicus rectificat̃ mo

tus aiaꝝ ipsaꝝ i illis passionibus remouēdis. Medicus vō in
quātū medicus cuius rō nō ē scire igeniū tales passiones ex-
cludere. Uerūtamē hec oia pnotescunt a speculatiua philoso
phia et doctrinis legū. philosophi eniꝫ queadmodū ediderunt
libros de generibꝰ sciaꝝ sic fecerūt plures libros i rectificatio
ne moꝝ et doctrinis aie ad querēdū mores nobiles ex quibus
nō resultet nisi opatio bona. et ꝓhibent ab effectu et docēt mo
dū auferēdi ab aia qđcūqꝫ vitiū in ipsa inuenerit donec delea
tur ille habitus inducēs defectū. Silr̄ qdē doctrine legū ⁊ iu-
riū accepte ex ꝓphetaꝝ ꝓphetijs ⁊ nā ⁊ scia bonoꝝ regiminū
ētiuuāt ad rectificatōeꝫ virtutū aie vt eiꝰ bone dispōnes pue-
niāt ex qbꝰ nō nisi bone opatōes sequūtur. ⁊ pp hoc nō inue-
nies aie passiōes magnā iducētes mutatōeꝫ nisi viliorib' vul
gi nō hn̄tibꝰ sciaꝫ i moribꝰ phylosophicis. nec i leguꝫ doctrinis
sicut paruulis mulieribꝰ ⁊ isipiētibꝰ vulgi. Oēs tales prenimia
cordis mollitie obstupescūt ⁊ timent: ⁊ videbis eos qn̄ puenit
ad eos aliqđ dānū aut aliqd aduersitatꝭ tpe isurgere eis timor
⁊ clamāt ⁊ plorāt ⁊ pcutiūt maxillas ⁊ pectꝰ eoꝝ ⁊ ꝯtingit ali-
qn̄ supabundare eis has res intm̄ ꝙ ipsi stulti moriunt̄ subito
vel i momēto tēporis ex hoc ꝙ accidit eis tristitie ⁊ ansietatis.
Silr̄ mō qn̄ aduenit stultis talibꝰ aliqđ cōmodū ex cōmoditati
bus tēpoꝝ magnificat̄ eoꝝ letitia p hoc extimantes illi vilissimi
ex modica doctrina aie sue puenisse iaꝫ ad magnū bonū ⁊ glo
riant̄ ⁊ dilatant̄ i oibꝰ his q̄ puenerūt ex dilatatōibꝰ ⁊ multipli
cāt ipsoꝝ visuꝫ ⁊ gaudiū donec aliq hoꝝ moriunt̄ ex vehemēti
exultatōe eo qđ spiritꝰ eoꝝ dissoluūtur pp ipsius declinatōnem
ad exteriora corpis subito: sicut dixit Ga. Et cā totiꝰ huiꝰ ē mo
lities aie ⁊ ipsius ignorātia reꝝ veritatꝭ. Docti vō ⁊ acqrentes
mores phylosophie ⁊ legis doctrinas acqrūt aiabus suis for
titudinē ⁊ tales sūt vere fortes ita ꝙ nō mutant̄ tēpoꝝ aie ne-
qꝫ patiunt̄ nisi morte mō ⁊ q̄ztūcunqꝫ aliqs magis suscipit de
doctrina. minus patiet̄ ex ambobus accidētibus equalr̄. vꝫ ex
die boni vel mali donec si puenerit ad aliqđ magnū bonum ex
bonis mūdi q̄ qdē vocant̄ a phylosophis bona fantastica non
magnificat̄ illud apud ipsuꝫ. ⁊ nihil reputat bona talia ⁊ cum
puenerit ad eū magnū dānū ⁊ āgustia magna ex tpe aduersi-
tatibꝰ q̄s qdē physici fantasticas aduersitates vocāt nō stupe
scit neqꝫ timet sꝫ eas tollerat bono mō. Uerūtn̄ huiꝰ dispōnis
motꝰ in aiaꝫ ipsius hois puenire poterit qn̄ ptingerit veritas ⁊
pfecte cognouerit nās ipsiꝰ vniuersi. Nā ⁊ si maius bonū ꝙ ē
iter mūdana bona cōtinuo aliter pmanet oibus diebꝰ sui spatij
vite essꝫ hoc vtiqꝫ minus ⁊ modicū valde atqꝫ cū sit finibile ⁊
corruptibile hois fine aduenięte i quo morit̄ sic cetera aialia.
Silr̄ mō ⁊ maius malū maloꝝ silr̄ morte circūspecta aq̄ ipos
sibile ē euadere erit minus malū malo mortꝭ absqꝫ dubio ⁊ pp
hoc erit modica mutatio fcā ab hoc malo qꝛ in iferiori gradu ē
q̄ꝫ malū cuiꝰ priuatio aduētus ē ipossibile. Merito nāqꝫ phy
losophi appellauerūt bona huiꝰ seculi et huiꝰ mala. bōa et ma
la fantastica. Plura et. n. suoꝝ bonoꝝ imaginat̄ hō bona eē q̄
qdē in veritate mala sunt. Silr̄ et plura mala maloꝝ suoꝝ exti
mat eē mala q̄ qdē bona sunt. Pluries. n. ꝯgregabit quis diui
tias multas et pueniet ad dignitates et iperiū magnuꝫ qđ erit
sui corpis pditōis cā. ac eiꝰ aie detestatōis in eo ꝙ turpes ac-
qrit mores et dieꝝ abreuiatōeꝫ et plongari a deo excelso cum
quo ꝯiungit ē bonū optimū et sempiternū. Et multotiēs depau
perat̄ diues ab eiꝰ diuitijs et deponit̄ rex a regno. qđ qdē erit
cā rectificatōis sui corpis et pficiēdi sui aiaꝫ rectis moribꝰ et
nobilibꝰ et suoꝝ dieꝝ ꝓlōgatōis et eiꝰ accessuꝫ et adherere ad
deū qđ ē eternū bonū. Dicit aūt Ruus qm̄ siue ꝓlōget̄ vita siue
detrūcet̄ sic ē opinio medicoꝝ et phylosophoꝝ et aliquoꝝ sub
antiqs legibꝰ viuētiuꝫ saracenoꝝ vl̄r: vt plurimū ꝙ vulgus ex
timat vt bonū ē malū in veritate: et ꝙ existimat malū ē bonum
in veritate. Nō aūt huiꝰ intētōis tractatꝰ ē haꝝ reꝝ veritates
determinare ⁊ ipsaꝝ modos dicē. qꝛ iaꝫ sup hoc ꝯpilati sunt li
bri multi in oi tpe ⁊ in oi gente sapiēti q̄ studet i sciētijs. Sꝫ si-
gnificauit Ruus p hāc significatōeꝫ debere exercitari circa vsū
animi vt modicū recipiat passiōis studēs i illis libris moralibꝰ
et legū doctrinis ⁊ corruptōibꝰ iudicijs atqꝫ rōnibꝰ q̄s itelligē
tes determinauerūt donec fortificetur aia ⁊ itelligat ⁊ cogno
scat veꝝ eē veꝝ ⁊ falsuꝫ eē falsuꝫ ⁊ minuat̄ passio in aia sua ⁊
sic eiꝰ passio ⁊ itelligētia priuata a malo ⁊ recedat sollicitudo
eiꝰ ⁊ societatꝭ ꝓlongatio ⁊ dilatet̄ aia eiꝰ ipsa exn̄te in qua vis
nā. Et hic locus bone ꝯsideratōis p q̄ꝫ erūt diminute male co
gitatōes suspiria ⁊ tristitie ⁊ ēt possibile ē tolli totalr̄ cū posue
rit hāc ꝯsideratōeꝫ versus oculuꝫ eiꝰ itellectꝰ: qm̄ in q̄cūqꝫ re

cogitauerit hō ⁊ doluerit cū ipsa cogitatōe ⁊ ei aduenier tristi
tia ⁊ suspiriū ipossibile ē hic eē nisi vnū đ duobꝰ. Uel. s. cogita-
re in re p̄terita queadmodū cogitaret đ eo qđ preterijt pecunie
amissiōis vl̄ mortꝭ alicuiꝰ hois pp quē dolet ⁊ tristat̄. Uel cogi
tare de rebꝰ futuris aduenire ⁊ ex timore ꝯtingēte ei i re i q̄ co
gitat extimat icidē aliqđ dānū. sꝫ notū ē cū itellectuali cogita-
tōe ꝙ cogitat̄ i eo ꝙ p̄terijt nullo mō ꝓficuū ē imo tristari ⁊ do
lere de his que p̄terierūt ē de opationibus insipiētiū. neqꝫ eniꝫ
differt aliquē tristari alicuius pecunie pditiōe ⁊ huic similit̄ an̄
tristari eē hominē ⁊ nō eē angelū vel stellā ⁊ similes cogitatio
nes reꝝ ipossibiliū. Cogitatio vero in his que inducūt actōem
aie ⁊ pati tediū i re cōtingēte in futuro similiter relinqui dꝫ cuꝫ
hac ꝯsideratiōe. videlꝫ qcqd homo timet aduenire sibi ē đ nā
reꝝ possibiliū qꝛ possibile ē eē ⁊ possibile ē n̄ eē. Et sicut ipe do-
let ⁊ ꝯtristat̄ ne forte ꝯtingat ꝙ timet: sic dꝫ suā aiam dilatare
ꝯfidēdo i dn̄o. ⁊ cū hoc possibile erit ꝯ̄riuꝫ eius ꝙ timuit. Naꝫ
ꝙ timuit aduenire sibi ⁊ eius ꝯ̄riū possibiliū sunt ambo. Hoc ē
ꝙ visuꝫ ē a seruo eē necessariū i hoc capitulo ⁊c.

Tractatus q̄rtus. Caplm̄ gnāle ꝯueniens ⁊ vtile sanis ⁊
egris oibus tēporibus ⁊ oibus locis.

p Rimū ꝙ oꝫ ꝯsiderari ē rectificatio aeris deinde p̄-
paratio aquaꝝ. Pria vero p̄paratio amboꝝ. Naꝫ
hoꝝ p̄ncipiū ⁊ maior ps materie quā medici appel-
lāt spiritus q sunt vapores subtiles i corpor̄ huma-
no reperti ⁊ ceteris aialibus ē ab aere extriseco attracto. Ua
pores cū sanguine existētes i epate ⁊ venis ex eo ꝓcedentibꝰ
dicunt̄ spiritus nāles. Uapores vō sanguis existētis i corde ⁊
arterijs dicunt̄ spiritus vitales. Uapor aūt q existit i vētriculo
cerebri ⁊ qui transmittit̄ ex eo per ꝯcauitates neruoꝝ dicit̄ spi
ritus aialis. Sed ipsoꝝ pricipiū ⁊ maior ps māe ē ab aere ex̄
vel ab extra atracto. ⁊ cū fuerit aer putridus vel frigdus seu
abhominabilis mutant̄ huius spiritus oēs ⁊ sequet̄ eoꝝ ꝯdi-
tio ecōtrario eius ꝙ opꝫ. Inquit Ga. intelligo substātiā aeris
attracti ab homine cū spiratōe eē in fine temperamēti ⁊ puri-
tatis ab oi re que ipꝫ coinqnat ⁊ deturpet. Inqt auctor. ⁊ quā
tūcūqꝫ spiritus subtilior erit ⁊ eius mutatio imutatiōe mutabi
tur ꝯditio aialis ⁊ vitalis magis quā nālis. Ergo cū fuerit mu
tatus aer pua mutatōe mutabit̄ ꝯditio aialis mutatōe q̄ pcipi
pōt. Et iō inuenimꝰ aliquos pcipiētes defectiōem opationum
aialiū apud aeris corruptiōem. s. accidere ei pmistionē itelle-
ctus. ⁊ breuitatē intelligētie. ⁊ defectū memorie. nō tn̄ pcipiē-
tes mutationē operatiōis vitalis ⁊ naturalis.
Comparatio aeris ciuitatū aeri cāpoꝝ ⁊ planitieꝝ est sicut
ꝯpraratio aque grosse ⁊ aq̄ clare ⁊ dulcis. Nā in eo ꝙ ciuitas
hꝫ excelsa edificia ⁊ vias arctas ⁊ maior ps eius ꝙ resoluit̄
in ipsa ē ex supfluitatibus habitatoꝝ ⁊ mortuoꝝ suoꝝ ⁊ cada-
ueribus suaꝝ bestiaꝝ ⁊ ꝙ ex eoꝝ cibis vel cibarijs putrefit. sic
ipsius aer putridus ⁊ turbidus ⁊ reddunt̄ vapores eodē mō
cū similes i gradu: nec aliqs vestꝝ pcipit ꝙ in ipsa ꝯtingit. Sꝫ
cū nō hēamus viā igeniatiōis resistēdi huic ex quo nutriti su-
mus i ciuitatibus ⁊ ꝯsueuimus pmanere i ipsis. salti eligat̄ ex
ciuitatibus ciuitas discopta i circuitu ⁊ maxie a pte aqlonis ⁊
oriētis: ⁊ ciuitates situate sup excelsis montibꝰ paucaꝝ arboꝝ
⁊ aquaꝝ. Ad si nō poteris hēre viā igeniationis necessarie in
pte. Uidelꝫ ⁊ circa hoc. s. a ciuitatibꝰ trāsferri. habitet tn̄ i ex-
tremitatibꝰ ciuitatꝭ. Uidelꝫ. in pte septētrionali et orientali eaꝝ.
Et sint habitacula domus excelsa i eoꝝ edificijs. et ampla i ha
bitu: que a vēto pcutiant̄ septētrionali. et sol ingrediat̄ in eam
Sol eiꝫ dissoluit putredines aeris. et subtiliat ipm̄ et purificat.
Et sit solicitus ꝓlongar̄ latrinā i qua secedit a loco cubili sui et
disponere ipam quātūcūqꝫ remotius. Et cū hoc toto posse ige
niare i aeris rectificatōe et exiccare ipm̄ cū aromatibꝰ et fu-
migijs ꝯueniētibꝰ fm̄ aeris mutatiōem. Hoc ē radix i pricipio
regiminis. Sa. corporis aut aie ⁊c.
Licet caueres et custodires te vltio tuo posse ipossibile tn̄ ē
absqꝫ aliquoꝝ paucoꝝ accidentiū inouatiōe i corpore frequē
ter qđ ē ꝙ aliqn̄ nā est leuis et aliqn̄ paꝝ sicca et patiet̄ homo
mutatiōem i eius digestiōe p vnū diē aut an̄ sentiet paꝝ dolo-
ris in capite vel i alia pte corporis leuiter tn̄ et plura his simi-
lia. Caue igit̄ exide vt nō assumas ad curādū ista talia. nec fe
stines sumere medicias cū qbus intēdit hmōi accidētia remo-
uere. Iam iussit dn̄s medicum non dēre hic medicari. qꝛ ipsa
nā sufficiēs ē i talibus nec idiget iuuamine alicuiꝰ medici. sꝫ p-
maneas

maneas i illis cũ regimie sano et bono.nam si hec pua accidẽ
tia corporis medicaueris iter duo pmanebit.s.vel ꝙ tua opa/
tio erit erronea et remouẽs nãm a sua opatiõe nãli.vel recta et
reducẽs nãm ad suaz opatiõem nãlez et docebis nãm tuã pi/
gritiã et reddes ipam nõ facientez ꝙ iam oz facere nisi cũ iu/
uamine ab extra veniẽte.Et posuerũt exemplum de bestia que
nõ vult ambulare nisi cum freno.ipsa eni stabit quousqz faciat
moueri ipsaz bõ.Silr mõ ⁊ bõ cũ ipsa nã curaẽ absqz ꝯsuetu
dine ipossibile ẽ nõ inouari mutatõez aliquã incurare eã:⁊ ali
qñ durabit illud trib⁹ dieb⁹ vel.v.absqz dolore ⁊ debilitate in
ipsa virtute.Nã si cepis in coadunatõe coadunare ⁊ ꝯstrinse
ris ipsaz nõ soluet cũ medicinis cũ nã rediuerit ad ei⁹ ꝯsuetu/
dinẽ:⁊ erit cã hui⁹mot⁹nãlis ex motib⁹ nãlib⁹ expulsiue virtutꝭ
q̃ excitata ẽ ad expellẽdũ qð ðbuit expellere ⁊ nãz lenificabit
⁊ cũ ipsaz ꝯstrinxerit ledet ⁊ pdet alias ꝓhibebit suã opatõez
cõueniẽtẽ ⁊ occultabit id qð exire patũ erat ⁊ iducet lãgores
Et possibile ẽ vt sit cã illius lenitatꝭ debilitas virtutꝭ retẽtiue ⁊ si
nãe relinqueret excitaret p se ⁊ ei⁹opatões nãles. Sz si ꝯfor
tat virt⁹ hic ab aliq° alio q̃ztũcũqz fuerit pigra recipiet vtiqz
illud in societatẽ ⁊ ꝯsuetudinem donec q̃ztumqz pigra fuerit
idigebit excitatõe ab extra. Patet itaqz manifeste qð magis
ꝯueniens ẽ relinquere hec talia ipsi nãe.Et sic oportet fieri in
quolibet accidente in quo nõ est periculũ ⁊c̃.
¶Ecce dixit Abimatar alpharabi qð scie medicine ⁊ nauiga
tiõis ⁊ cult⁹ terre ñ ẽ finis quẽ ꝯsequãtur eaꝝ opatões neces/
sario. Nã aliqñ medicus opat qcqd ðcet opari pfecte nec ca
dit error nec ex pte sui nec ex pte ifirmi ⁊ ñ sequet ide sanatio
q̃ qdẽ ẽ finis nec nã corespõdebit.agẽs eniz qð ẽ i nobis ñ est
tãtũ medicina sz medicina ⁊ natura. Natura qdẽ ñ rñdebit ali
qñ pp plures cãs quaꝝ aliq̃ i hoc tractatu memorate sunt. Si
militer ⁊ agricola recte opabit qcqd dz opari:ñ tñ ꝓsperabit
illud semẽ. Simil'r quoqz ⁊ ipse nauta curat nauẽ meliori cura
qua poterit:⁊ edificat ipaz meliori edificio qð possibile ẽ quod
pgit mare ꝯueniẽti tpe i quo ꝯsueuit:⁊ cũ hoc toto nauis pibit
Cã ꝰo toti⁹ hui⁹ ẽ depẽdẽtia hui⁹ finis ex opatiõe duoꝝ quo
rũ vnũ opari nitit qð intẽdit p se supiori ⁊ digniori mõ quo pt.
alterum vero deficit in eius operatione.
¶Qñ itellexeris bñ totũ illð qð ꝯtinet capitulũ p̃cedẽs scies
qð aliqñ egritudo poterit eẽ leuis ⁊ fortificabit nã supra ipam
⁊ incipit remouere ipam ⁊ studet facere oẽ qð dz ⁊ fallit medi
cus in curatiõe sua ⁊ interrũpet exiñ nãe opatio ⁊ hoc maxie
ꝯtingit oibus locis oibusqz tẽporib⁹. Inquit rasis i quodã ca
pituloꝝ suoꝝ. Qñ egritudo erit manifestior virtute ñ iuuat me
dicina aliquo mõ. Qñ ꝰo virt⁹ manifestior fuerit ipa egritudie
ñ egebit medico vllo mõ. Qñ ꝰo nã ⁊ egritudo equales fiant
tunc idigeret medico ad substẽtãdũ virtutẽ ⁊ iuuãdã ipsaz pos
se superare morbũ. ¶Inqt auctor. Ex dicto huius viri in arte
sua periti inotescit.qm̃ exigẽtia medicuz reliquẽdi maior ẽ quã
ipm regrẽdi:cũ fcã fuerit opatio i oib⁹ egritudinib⁹ ⁊ hoc qdẽ
qñ erit medicus laudabilis sciẽs qð debeat nãm substẽtari nõ
aũt qð pcutiat et diuertat eã ab eius consuetudine principali.
¶Multotiẽs fallũt medici faciẽtes egris eoꝝ medicinas in/
cidẽter ⁊ ñ moriet exinde eger sz euadet. Nã ego vidi quẽdã
cui data fuit laxatiua potio fortis nõ indigẽti ⁊ supuenit ei flu
xus sanguinis ex pte inferiori ⁊ cũ ꝯtinuasset aliqbus dieb⁹ad
uenit ei tenasmõ forte nimis q sanat⁹ ẽ postea. Vidi ⁊ aliũ pa
tiẽtez repletõez q̃ dr chachomia:cui⁹ ꝯplexio ignorabat ⁊ flo
bothomat⁹deduct⁹ ẽ in periculũ mortꝭ ⁊ ei⁹ virt⁹ defecit ⁊ ꝓlõ
gata ei egritudine vltio sanatus ẽ. Nõ aũt negligẽdus ẽ nihil
vt forsitan putet aliqs qm̃ error medicoꝝ ẽ pue lesiõis dicens
ꝙ cũ peccasset hoc magnũ peccatũ nõ exinde ꝯtingebat mo/
ri.multo minus qñ peccauerit medicus i quãtitate cibi vl' quã
titate subtil'laxatiui nõ ẽ sicut ẜmo res in his causis ꝓcedẽtib⁹
Tu.n.vides ad oculuz aliquos detrũcatos manib⁹ vel pedi/
bus aut oculis extractis l' eis aduenire magnas vulneratões
in bello incõcauitate corporis.nec ꝑ tãto moriunt sz viuũt v/
qzquo deus voluerit:et videbis aliquẽ punctuz ab aliq̃ subtili
acu vel spina et deueniẽte punctura ad arteriã vel ad neruum
spasmabit et moriet. Hoc mõ ꝓcedit negociũ in errore medi/
ci vel ꝙ peccet peccatũ magnũ ð quo eger euadet:vel quod
peccet in modica re et morietur eger. Hoc totum oportet te in
telligere:et omnes qui habent intelligentiam.
¶Notũ ẽ ꝙ ꝯmestio cibi soliti ⁊ potus aque ẜm ꝯsuetudinez
⁊ balneari i aqua frigida q ꝯsueuit illud. ⁊ igredi balneũ.hec
oia putãt aliq nõ iducere magnũ ꝑiculũ ipsis egris cũ fcã fue
rint i debite. Nõ tñ est ita. G.eniz declarauit ꝙ aliq febricitan
tiũ potauerũt aquã frigidã que solita fuerat eis ⁊ facti sũt ei⁹
humores crudi ⁊ excitatus ẽ ignis eius febris ⁊ mortu⁹ ẽ inde
Sunt alij quoꝝ potus aq̃ frigide ẽ medicatio in lenificãda eoꝝ
nã ⁊ eoꝝ ignẽ febrilẽ extinguẽdo. ⁊ sanati sunt inde.quib⁹ si ꝓ
hibita fuisset aqua vtiqz fuissent mortui. Sic ẽ ꝙ aliqs febrici/
tãtiũ si rexeris eũ cũ aqua frigida sanat ⁊ liberat. Aliquos ꝰo
interficiet. Simil'r quoqz itroitus balnei mundificat aliq̃ cor/
pora febricitantiũ ⁊ eoꝝ   ꝓpinat.i aliqbus ꝰo ad
dit putrefactionẽ ⁊ febris efficit fraudulenta ⁊ morit. Simili
mõ ⁊ cibi exhibitio erit aliqñ cã mortꝭ. Ordines ꝰo oium istaꝝ
reꝝ ⁊ ꝯditões qbuscũqz haꝝ opationũ soluant vel ꝓhibeant
iaz tradite vel declarate sunt rõnibus. Sz intelligere hoc totũ
ex libris facile ẽ valde hñti pfectũ itellectũ.verũtamẽ opari il
lud i tpe ifirmitatꝭ i diuisiõe difficile ẽ fido sapiẽti. Qui ꝰo igno
rat radices huius artis ⁊ qui opat casualiter ei nihil vr̃ diffici
le nec i eoꝝ cadit opinionẽ.i.itentiõem ꝙ sit repiri egritudinez
q̃ idigeat ꝓuisiõe. ¶Inqt Abrasis i quodã suo caplõ. Medi
cina ẽ ars vsitata i qua vulgus populi gloriat sz ei⁹ nobilitas
quã nimis vr̃ difficilis ꝑito medico. ¶Inqt auctor de hoc qð
posuit Abrasis i illo caplõ. G.eniz impleuit libꝝ suuz. Posuit
eniz qñ deceptores assumunt in leuẽ hãc artẽ ⁊ apud eos mo
dica reputat.cũ apud.y.videat difficilis atqz ꝓlixa. Nec pu
tes q studes i hoc tractatu hoc eẽ ꝓpriũ i arte medicie. Vide
bis.n.cũ bñ respexeris oẽs alĩs scias nãles ⁊ mathematicas
aut theologicas sic eas iuenias.s.quãtũcũqz aliqs erit magis
pfectus i aliqua scia plus ei vr̃ difficilis ⁊ insurgũt apud ipm ⁊
ꝙ remotũ ẽ ꝓpinquũ ⁊ eius allegationes ⁊ fantasias multipli
cãt ⁊ ad ipius rñsuz erit celer sup eo ꝙ nõ itelligit. ¶Et reuer
tẽtes ad ꝓpositũ dico qm̃ ꝙ dixi eẽ facilẽ itelligẽtiã artis medi
cine apud bñ itelligẽtes ⁊ difficilẽ apud eos eẽ opiniõem i ipa
ꝯsiderauit. G. ꝙ hoc mõ nõ dixit ꝙ tractatus ꝯueniẽs ẽ vt vn
gat senex cũ oleo ⁊ fiat ei fricatio lenis ⁊ erit hec opatio facta
ꝯueniẽter reꝝ difficiliũ. Inqt auctor ꝯsiderãdũ ẽ nobis hñtib⁹
itellectũ cũ fricatio ⁊ vnctio sint apud. G. ex reb⁹ difficilis opa
tionis nobis.s.ꝓueniẽtibus i pticularẽ opationẽ ⁊ simili potus
aque vel eius ꝓiectio sicut p̃diximus quomõ erit hec res i flobo
thomia ⁊ euõne cũ colognitida ⁊ succo cucumeris asinini ⁊ am
bobus generibus eleboris. ⁊ i clisterijs cũ castoreo serapio ⁊
oppoponaco. ⁊ i cauterij ⁊ icisione ⁊ aptiõe ꝙ qñ oia hmõi
apud ꝓbos medicos vere difficilia reputant. ¶Inqt Auen/
zoar i suo libro noto.nũquã administraui mediciam laxatiuam
alicui aliter qn pluribus dieb⁹ ante illud meuz cor laboraret ⁊
similiter post illud.
¶Negociũ hominis i ipso coytu. Notũ ẽ qm̃ nõ est aliqs qui
vtat ipso ex pte regimis sanitatꝭ nec ex pte ꝯseruatõis spẽi sz
ad delectatõem tm̃. ⁊ ob hoc exercẽt ipm homines totis suis
viribus oi tpe ⁊ oi mõ. ¶Sz manifestũ ẽ apud sapiẽtẽ ꝙ coi
tus nocet oibus hominibus p̃ter paucos quoꝝ ꝯplexio iducit
nõ offendere eos modicũ ipius. Verũtñ hoies diuersificat in
lesiõis quãtitate. Nã aliq sunt qbus nocz multũ aliqbus vero
paꝝ sz eius nocumẽtũ i iuuenib⁹ q sunt humidi modicũ ẽ. Of/
fendit aũt senes ⁊ ꝯualescẽtes ab egritudie ⁊ oẽs habentes
nãm siccã. Vidimus eniz quãdoqz ex ꝯualescẽtib⁹ q exercuit
coytũ ⁊ illo die mortu⁹ ẽ ⁊ ex illis fuit cui accidit sincopis ⁊ re
cidiuauit i febrẽ ⁊ mortu⁹ ẽ post paucos dies. Vniuersal'r igi
tur coytus mortiferus ẽ egris ⁊ ꝯualescentibus ⁊ siccis ꝯple/
xiõe. Nec qsquã dz exercere coytuz ante cibi digestionez.nec
cũ fame.nec cũ siti.nec iebrietate.nec post coytũ ad balneuz.
nec post laborẽ.nec ante sanguis minutõem.nec post illaz per
vnã diẽ. Et dico ꝙ qcunqz cupit sanitatꝭ ꝯtinuatiõem nõ assu/
mat coytũ i mẽte sua nec recordet ipsi⁹ quãtũcũqz poterit.
¶Iuuamẽta vini multa sunt si sumit sicut dz.tũc erit cã ꝯser/
uatõis sanitatꝭ.et multaꝝ infirmitatuz remotionis. Verũtamẽ
iam notũ ẽ qm̃ nõ oẽs hoies sciũt modũ vtẽdi ipso neqz atten
dũt nisi ebrietatẽ. Ebrietas vero nocet oibus hoibus. Errauit
ergo q eẽ putauit vtilẽ ebrietatẽ semel i mẽse. Ebrietas nãqz ẽ
plenitudo toti⁹ corporis ⁊ ꝓprie i cerebro.sz modica quãtitas
que iuuat dz sumi postq̃z cibus educit ex stomaco. Adolescen
tes vero nõ vtant eo qm̃ ledit eos valde.corrũpit eniz eoꝝ ce/
rebra ⁊ aias. Et dixit. G. ꝙ nõ dz gustare de eo Iuuenis nisi
post ebdomodas.iij.i.xxi.ãnos. Et quãtũcũqz accesserit i eta
te tm̃ erit sibi vinuz vtile Senibus autẽ erit vinũ magis necessa
rium quã ceteris hominibus.
¶Balneũ quoqz oz eẽ i retẽtiõe sanitatis ⁊ sanatiõe egritu/

dinū. Medici iubēt balneū tpe egritudinis ſꝫ diuerſitatē egri
tudinū ⁊ etatū. Et dixerūt qꝺ aſſiduatio vſus balnei oi die pu
trefacit hūores. Et hoc ē veꝝ dictū. nā q trabit longā morā ſu/
dat nimis. iō intret ⁊ nō tardet: ſꝫ balneeꝛ ⁊ egrediaꝛ. ⁊ os col
luat ēt ſi ſitiat oi die: ⁊ maxie ſenes ⁊ malā habētes cōplexio/
nem. Nec qs ingrediaꝛ balneū anteq̄ꝫ cibus educaꝛ a ſtoma
co. Sꝫ eiꝰ ingreſſus ſit poſtq̄ꝫ ſtomacus fuerit vacuus cibo an
teq̄ꝫ recipiat famē: ⁊ hoc ē vtile oibꝰ hominibꝰ. Sꝫ poſtq̄ꝫ pce
pit famē ñ ē bonū intrare in ipm niſi q q̄rit eſſe macilētus. ¶ Et
modus vſus eiꝰ ē vt cū intrauerit ſudet primo: ⁊ tergat ſudorē
ſuū cū petia pāni lini mūdati. ⁊ quātūcūqꝫ fluxerit ſudor ter/
gat ipm donec pānus ſit madefactus: ⁊ tūc mūdificet cutē: de
inde friceꝛ ⁊ abluaꝛ cū aqua calida q̄ ñ mordeat corpus. Po
ſtea minuaꝛ de caliditate aq̄ paulatiꝫ ita qꝺ vltio abluaꝛ cum
aqua tepida. Qui vo itēdit eē macilētꝰ vtaꝛ aqua calida ſicut
aque potꝰ: ⁊ intret aquā calidā quā poſſit tollerare. Caput vo
ñ oꝫ lauari cū aqua nec cū aqua tepida nec cū aqua frigida tā
tū: ſꝫ oꝫ lauari cū aqua calida valde donec ſentiat incēdiū i cu
ti capitis. Aqua eniꝫ frigida ⁊ ſi ꝯfortet cerebrū remanebunt
eiꝰ ſupfluitates i eo fixe ⁊ infrigidabūt illud: ⁊ ēt oēs neruos
qꝛ i cerebro habēt ortū: ⁊ exinde fient oēs motus tardi: ⁊ poſ/
ſibile ē qꝺ quādoqꝫ inducaꝛ paraleſis vel tortura aut ſpaſmꝰ
⁊ illud oꝫ cauere ex hoc vltimo nimis. Aqua ēt tepida inducit
cerebro frigiditatē et fumos et mollitiē et debilitat oēs ſenſus
et motꝰ corroborat. Dormire vo poſt exitū balnei valde ē vtile
inqt. G. ñ video in digōe rei ſolubilis ſomno vtiliꝰ poſt exitum
a balneo: ſꝫ ſomnus i balneo peſſimus ē. Poſſet eniꝫ genera/
re ſincopiꝫ ex bello inter ipſuꝫ ſomnū ⁊ calorē balnei reſultāte.
Nā calor. ſ. balnei attrabit calorē ad exteriora corpis. Som/
nus vo calorem attrabit ad iteriora. Et oꝫ vt caueat a potu aq̄
frigide cū exierit a balneo. Jā eniꝫ narrauit. G. qꝺ qdā pota/
uerant aquā frigidā poſt exitū ex quo renes eoꝝ ifrigidati ſunt
⁊ in egritudinē ydropiſim iciderūt: pp hoc ē melius expectare
⁊ tollerare ſitiꝫ donec algeat corpꝰ ⁊ recedat caliditas mēbro
rū acqſita a balneo ⁊ tūc bibat aquā. Qꝺ ſi tūc ñ poterit tolle/
rare ſitiꝫ tempet aquā cū ſirupo corticis citri aut ſirupo de ma
ſtice aut ſirupo roſato ⁊ tūc bibat ſimiliter ſirupuꝫ deſgnāto ab
ordeo facto cū nucleis granatoꝝ ⁊ zucharo tēperato cuꝫ mu/
ſco ⁊ ligno aloe. Qꝺ ſi expectaret donec recederet a corpore
calor balnei ⁊ tūc ſumeret hoc. ſ. ſirupū de ſquināto vel aliquē
predictoꝝ ſirupoꝝ vere melius eſſꝫ oi homini vtiqꝫ ⁊c.
¶ Multotiēs icurrūt hoies reumata ex eoꝝ ignorātia i eo qꝺ
eis generaꝛ quottidie: vel erit catarrus fluēs ad naſuꝫ: vel vo
cis raucedo ⁊ tuſſis qñ fluit i cānā pulmōis. Et iō bonū ē vt ca
ueat ſe a reumate i hyeme ⁊ eſtate. Et in exitu eiꝰ a balneo in/
duat ſe in balneo anteq̄ꝫ exeat: ⁊ ꝯſeruet caput ſuū a forti fri/
gore ſemp ꝙ ē cā reumatꝭ. Silr cuſtodiat ſe a calore intēſo qꝛ
diſſoluit ⁊ facit flueꝛ ſupfluitates ꝯgelatas i cerebro ⁊ h̄ erūt
reumata a cā calida magis q̄ a frigida. fluūt aliqñ ad cōcaui/
tatē pulmonis ⁊ occupāt ipm. i. replēt ipm ſubito. ſ. ex mlta hu
miditate deſcēdēte ⁊ debilitāte recipiētē ⁊ erit virtꝰ expulſiua
debilis nō potēs illud expellere p tuſſiꝫ ⁊ ſuffocaꝛ iñ hō vel ſe
quiꝛ hoſoa qꝺ ē abreuiatio anelitꝰ vt ñ poſſit iacere. qñqꝫ fluit
ad ſtomacū ⁊ generat fluxū iteſtinoꝝ q̄ ē egritudo difficilis cu/
ratōis qñqꝫ fluit ad aliquā ptē iūcturaꝝ ⁊ qñqꝫ ad ſubſtātias
mēbroꝝ itriſecoꝝ ⁊ in ipoꝝ cōcauitates ⁊ facit apā in illo mē/
bro ⁊ ſeqꝛ pleureſis ⁊ pipneumōia ⁊ apoſtema epis aut apo
ſtema ſtōaci vel alioꝝ mēbroꝝ quare bonū ē cauere a reūate.
¶ Preſeruatio a reumate eē poterit i pſeruādo caput a mlta
calefactiōe vel a multa infrigidatōe vt iā diximus: ⁊ nō vti la/
cte aut aliquo legūinū. q̄ oia ſunt iflatia ⁊ qꝺ ñ dormiat pꝰ ci/
bū ⁊ maxie i nocte: ⁊ ñ inebrieꝛ qm̄ alterat ſenſuꝫ cito: ⁊ debe
at ꝯfortare cerebꝝ cū rebꝰ odoriferis ſm ꝯplōnē ⁊ etatē. Et ex
ꝓprietatibꝰ i ꝯfortatōe capitꝭ. ē trituratio gariofiloꝝ i puluerē
ſubtilē ⁊ poſitio eiꝰ i medio i loco capitꝭ vbi diuidūꝛ capilli tota
hyeme: ⁊ iunctio capitꝭ cū oleo ꝺ been ſcō cū ſpēbus i hyeme
ꝯfortabit ipm valde. Jn eſtate ꝯfortet caput cuꝫ aqua roſata
⁊ aſpgat ſup ipm paꝝ de mace pulueriꝫata multum bene.
¶ Nō ꝯuenit alicui ſumere cibū i quocūqꝫ loco vel tpe fuerit
q incipit putrefieri ⁊ q̄ꝫuis modica putrefactiōe ñ cōedat qꝺ
putrefactū ē vel alteratū ē i colore. Nec aliqd ex rebꝰ putre/
factis: ſicut brodia ſalitoꝝ ⁊ ſicut illꝺ qꝺ dr̄ ꝯpoſita ex his ſimi
lia. nā hmōi ſūt mā febriū ⁊ q̄ſi venena. Nobiles vo medicoꝝ
ꝓhibuerūt cōedere ferculū qꝺ pmāſit nocte vna ⁊ carnes reli
cte p diē vl p noctē qñqꝫ declināt ad putrefactiōeꝫ q̄ꝫuis non
appeat manifeſte ſtatiꝫ. Et nitaꝛ dulce cōedere toto poſſe qm̄
dulce nutrit ſicut dixit. G. Similr bibat aquā dulcē clarā ⁊ frigi
dam ſed quādo dulcedo ſuperabundauerit in ipſo cibo cū eo
miſceat parum de aceto vel de re acetoſa aut aliquid qꝺ in eiꝰ
ſapore manifeſtā ſalſedinē ⁊ coadunatiōem hꝫ. ſicut ferculuꝫ
cū ſucco agreſte vel aceto vel oliuā cū exomagaro de ordeo.
vel ſumat ex citonijs vel granis odoriferis iſta eniꝫ fercula ⁊ ſi
ſint multū delectabilia ⁊ pauci nutrimēti hñt tñ. ſ. magnā vtili/
tatē. Et pma qdem vtilitas eoꝝ ē qꝛ non ſunt abbominabilia.
Alia qdem ſunt que deponūt flegma a ſtomaco ⁊ inducūt ap
petitū ſicut ē decoctio exomagari. Sūt ⁊ alia qdē que reſiſtūt
putrefactiōi ⁊ mūdificāt vt fercula i qbus ē acetū cū aqua li/
monū. Et alia ſunt que ꝯfortāt ſtomacū ⁊ orificiū eius. ſicut eſt
quicqd coquiꝛ cū ſumac ⁊ granis granatoꝝ ⁊ cū citonijs ⁊ aq̄
agreſte. Et his cibarijs regat ſe hō quātūcunqꝫ erit poſſibile.
¶ Conſuetudo ē magna radix i ꝯſeruatōe ſanitatꝭ ⁊ i curatio
ne egritudinū. Nō opꝫ hominē trāſire de ꝯſuetudinibꝰ ſanita
tis ſemel aut ſimul nec i cibo nec i potu nec i coytu nec i balnei
ingreſſione nec i motu. ſꝫ requiras in his oibus ꝯſuetudinē. Et
ſi illa ꝯſuetudo fuerit extra ſanatiuā ordinatiōem nō tranſfe/
raꝛ ex eo ad id ꝙ ordo reqrit niſi gradatiꝫ longo tpe donec p/
pendat mutatiōem. nā ipoſſibile ē hōem mutare ſubito ꝯſuetu
dinē qn egrotet. Eger aūt ñ mutet ꝯſuetudinē ſi nō pcipiaꝛ ab
eo tpe ipaꝝ egritudinū aliqd mutatōis ꝯſuetudis ⁊ ad bonū.
¶ Jam notū ē ꝙ aialium q̄dā ſunt carnes quaꝝ ꝯplexio ꝯtra
riaꝛ valde nutrimēto hominis. ſicut carnes lupine ⁊ vulpine. ⁊
eaꝝ q̄dam ſunt vtiles. vt carnes ouine. Et ſic ē rō ipſoꝝ in veſti
mēto hois. Pili namqꝫ ⁊ pelles ꝓ veſtimēto hois ꝯueniētes.
ſunt pelles ouine. nociue vero ſunt pelles vulpine. ita poſuit.
Vero medicoꝝ. qꝺ qdem veꝝ ē. Et iō vr̄ ſeruo ꝙ veſti
mēta huius que dicunꝛ arabice dapta ſunt mala nimis. ſꝫ ve/
ſtimēta alſebeg laudauerūt medici. Similiter dixerūt ꝙ veſti/
mēta de pellibus gattoꝝ generāt maciē. Similiter odoratus ⁊
flatus eoꝝ ⁊ ꝓpter hoc dixerūt diſtare ab eis ⁊ ab odore flatꝰ
eoꝝ ſicut dixerūt eē bonū odorare flatū colūbaꝝ ⁊ exercitiū ea
rū frequēter i habitaculis qꝛ daꝛ ꝓpter hoc fiducia nō deueni
ri i egritudies neruoꝝ vt i paraliſiꝫ torturā oris ⁊ ſpaſmū ⁊ tre
morē ⁊ ab oibus his pſeruat ꝯuerſatio colūbaꝝ ⁊ actio earuꝫ
ita tñ qꝺ caueat ab eaꝝ ſtercore nec ipm dimittat i domo ꝯgre
gari ꝙ putrefacit ⁊ corrūpit aerē. ⁊ ꝓpterea ꝯmeſtio pullorū
colūbaꝝ ſanat egritudinem neruoꝝ.
¶ Meliores carnes venatōis ſilueſtris ſunt carnes caprio/
loꝝ. Lepus vero hꝫ iuuamētū ſanitatꝭ expimēto. ſ. ꝙ ꝯmeſtio
cerebri eius ꝯfert iuuamētū tremori ⁊ egritudinibꝰ iūcturarū.
Et pelles similr lepoꝝ calefaciūt vtili calefactōe ⁊ ꝯferūt egri
tudinibus iuncturaꝝ ⁊ maxie ſenibus. Aſinus vo ſilueſter ha/
bet magnā ꝓprietatē i mūdificatōe viſus. hoc eniꝫ expimento
verificatū ē ꝙ comeſtio carniū ſui ⁊ iclinatio oculoꝝ ſup vapo
rē carniū decoctiōis eius duꝫ coquunꝛ ꝯfortāt viſuꝫ ⁊ apiunt
opillatiōes nerui cōcaui ⁊ aſpicere oculos ipſius frequenter
vtile ē. mūdificat eniꝫ viſuꝫ ⁊ aufert eius fumoſitatē ⁊ hoc pa
tet expimento. Hoc eſt totū ꝙ viſum eſt ſeruuꝫ ponere de his
que oportuna ſunt dn̄o noſtro Regi. cuius deus excelſus no/
bilitateꝫ ⁊ gloria ꝯſeruet ⁊ regnuꝫ exaltet.

¶ De cauſis accn̄tiū apparētiū i dn̄o ⁊ Magnifico ſoldāo.
⁊ ꝺ temporibus apparitiōis eoꝝ.

p Eruenerūt ad ſeruū paruū lr̄e cōtinētes ꝙ debeā
declarare oia accidētia illa p capl'a. ⁊ oſtēdere ip
ſoꝝ accidētiū cās. ⁊ tēpora inouatiōis eoꝝ. ⁊ pone
re oia que attendit medicus inueſtigare. ⁊ ſcribere
qūo ea prio oporteat curare i oi tpe ſm quālibet ipſoꝝ itētio/
nē. ⁊ narrare cūſimiliter qꝺ medici iuſſerūt facere in his ꝯdi/
tionabiliter ⁊ diſtincte poſuerūt. Et cognouit ſeruus veraciter
ꝙ iſte littere de ſcriptura dn̄i nr̄i fuerūt abſqꝫ dubio. Et iuro p
deū ꝙ meliores nr̄i tpis deficiūt a cognitiōe neceſſaria i ordia
tiōe illaꝝ reꝝ. ⁊ maxie qꝛ eas nō intelligūt vt ſciāt eas ordina
re. Et ꝓpterea ꝓuideat ſeruꝰ eius reſponſuꝫ ad regē ſit rn̄ſum
medici ad medicū. nō reſponſuꝫ ad illū qui nō ē ꝺ arte poſtq̄ꝫ
diuulgatū ē apud regis medicos tractatꝰ dn̄i nr̄i i cognitiōe il
loꝝ accidētiū ⁊ cāꝝ eoꝝ ⁊ ecce habui notitiā illoꝝ pdictoꝝ ac/
cidētiū que intendit auferre ⁊ ſignificauit dn̄s ſeruo qꝺ iuſſerit
qlibet medicus i hoc ⁊ mandauit ſibi qꝺ ſcribat ei ꝯſiliū cuiuſli
bet eorum qꝺ propono facere.

Qui

¶ Qui vero medicoꝝ dixit ꝙ si flueret sanguis ex venaꝝ orificijs nũc sicut alio tpe fluxus ⁊ recederēt ista accidētia. h' veꝝ ē in quo nō ē dubiũ. qm̄ sanguis iste q ꝓcedit nō ē nisi fex sanguinis ⁊ ei' supfluitates q̄s nã expellit ꝑꝑ malitiã ei' ꝑ aliquã viarũ crisis. ¶ Qui vͦ dixit aptōeꝫ orificioꝝ venaꝝ fieri ꝑ sessiōꝫ in aq̄s q̄ hoc faciũt. error ē. Nec huus cōcedit hoc aliquo mō ꝑꝑ multas cãs q̄s oñdit. Pria ē q2 ille medicine q̄s facēt vel aque in qb' sederet calide sunt ⁊ necessario calefacerēt ꝯplexionē ⁊ inflamarēt humores. Scda cã est q2 nã qñ aperit has venas ꝯpetēti mō apit eas ſ3 qd̄ oꝫ. ſ3 cũ apimus eas cũ medicinis vltra quã oportea aperiunt ⁊ multiplicat fluxus sanguis q difficilis erit ꝯstrictōis: qd̄ ñ accidit qñ ꝑ se fluit q̄uis fluat multotiēs ⁊ nō valeat ꝯstringi. Tertia ē qm̄ iste vene qñ apiunt ꝑ se exit ex eis qd̄ exire oꝫ. nã. n. expellit illud ad extremitates ⁊ virt' expulsiua excitata ē ad expellēdũ: ſ3 qñ apiuntur ꝑ has fluit tũc ꝙ nō deberet fluere. Sꝫ dico vł' ꝙ nos nō oꝫ accedē ad hoc artificiũ nisi loca sint apostemata ⁊ augumētet eoꝝ dolor valde: tũc. n. oꝫ eas aperire cũ medicina donec exeat ex eis qd̄ imissuꝫ ē illuc d̄ sanguine q locum apãuit: ⁊ erit actio nr̄a tũc q̄si ex imitatōe nãe: sicut icōueniēs ē añ tp̄s aperire apostemata ⁊ educē qd̄ i eo ē. Sic ñ ꝯuenit ꝙ faciat dñs noster aliquo mō. Qd̄ si spōte ꝯtingat fluere sicut multotiens facere ꝯsueuit non intendat illud aliquo modo nisi res grauaret multum ⁊ vltra mēsuram restringere.

¶ Post hoc vͦ scripsit dñs ꝙ aliq medicoꝝ cōsuluerũt sumē modicũ vini cũ aq̄ buglose ꝑ aliq̄s horas post cibũ: ⁊ ēt sumē d̄ hoc eodē paꝝ circa horã dormitōis ad ꝓfundũ ei' somnũ. ⁊ significauit mihi supra hoc. qm̄ aliq sunt q ꝯdicunt huic ꝯsilio dicētes nō eē vtilē modũ. ex quo ipꝫ forte calefacit cerebruꝫ ⁊ ꝯplexionē ⁊ generat vētositates ⁊ iflatōes. ¶ Sꝫ d̄ ꝯsilio huius est ꝙ ꝓma itentio ē verior: ⁊ ēt si sumat d̄ eo modicũ. s. q̄si. ʒ. i. oriētalis vel circa illud post cibũ in hora digōnis iuuabit digōnē cibi ⁊ addit in expulsiōe supfluitatũ ꝑ vrinã ⁊ aufert a sanguine vapores fumosos generãtes hec oia accidētia existentia nũc: ⁊ maxie si tēpet cũ lingua bouis: vel si infundat i ipso de lingua bouis quãtitas duaꝝ dragmaꝝ in. ʒ. i. esſ3 meli' ⁊ dilataret aiaꝫ magis. Qñ vͦ medici ꝓtulerũt letificatiuũ simpł' voluerũt itelligere ꝑ illud sirupũ d̄ lingua bouis. ſ3 qñ ponit lingua bouis. in vino addit ad dilatatōeꝫ aie ⁊ letificatōeꝫ eius ⁊ pot' vini humectat corpus bona humectatōe. Jam Ga. dixit hoc in regimie sanitat̄. ¶ Qui vͦ opinat' ē ipsuꝫ calefacē errat. q2 vinũ ē nō aũt medicina ⁊ ē bonus cibus valde ⁊ boni cibi neqꝫ calefaciũt neqꝫ infrigidãt medicina vͦ ipsa ē que valde calefacit ⁊ infrigidat. Sed ex vino generat bonus sanguis ſm nãꝫ sanguis nãlis q ē calidus ⁊ humidus. Limphatũ vͦ absqꝫ dubio vētositates gnãt: ⁊ possibile gnãre tremorē.

¶ Narrauit Auēzor q singularis fuit i gnãtōe sua ⁊ magnus iter nobiles artis qd̄ vinũ limphatũ gnãt illud si bibat statiꝫ cũ limphat: ſ3 qñ limphat ⁊ stat ꝑ vnã horã aut plus ⁊ deinde biberit illud erit tũc bonũ valde postq̄ꝫ vinositas supat aquositatē ⁊ ipsaꝫ alterat ⁊ rectificat ꝯplexionem. ¶ Illud vͦ ꝙ huus vult d̄ lingua bouis ē cortex radicis ei': nō aũt vult foliũ: sicut faciũt viri de acio ⁊ egypto. sic. n. vidimus vniuersos senes nobiles faciētes i terris hyspanie ⁊ in toto occidente. Silł' vtimur corticib' radicis lingue bouis. nō aũt ei' folijs. Igit herbaꝫ oꝫ hr̄e penes ipsuꝫ dñm nr̄m regē: ⁊ ñ distet ab ipsa q2 hꝫ ꝓprietatē in dilatatōe aie ⁊ delet melãcoliaꝫ ⁊ extirpat ipsam ex toto ⁊ eoꝝ cui' huus ē exptus ⁊ verificatũ apud ipꝫ in quo nō ē dubiũ: vinũ subtile qñ limphat cũ decima pte aq̄ ro. facit eiꝫ aiaꝫ ãplã: ⁊ nō inebriat: neqꝫ offendit cerebrum: ⁊ ꝯfortat stomacũ: ⁊ auget i oib' laudabilib' q̄ ꝓprie sũt ipsi vino. Et ob hoc vult huus ꝙ apponat in. ʒ. i. oriētali d̄ vino. ʒ. iiij. de aq̄ ro. ⁊. ij. ʒ. aq̄ lingue bouis ⁊ dimissis ꝑ q̄ttuor horas vel q̄si bibat ipꝫ postea. Sꝫ sumere ipꝫ silł' circa horã dormitōis bonuꝫ ē ⁊ opinio recta ē. nã facit ꝓfundare somnũ ⁊ auferre cogitatiōes ⁊ bonificat digestionē ⁊ supfluitates expellit.

¶ Cōcordauerũt medici ꝙ qñ ꝯplexio ē acuta ⁊ ad caliditatē declinat tũc bonũ ē vti eo ꝙ ifrigidat ⁊ humectat. hoc autē veꝝ ē ſ3 cōe. Oportet aũt ꝙ distinguatur per capitula ⁊ ponatur modus.

¶ Ipsoꝝ vero. Qui ꝯsuluit bibere aquã endiuie cũ aq̄ sandaloꝝ ⁊ infusioneꝫ tamarindoꝝ prunoꝝ ⁊ iuiubaꝝ dicit huus errorē eē magnũ. q2 hoc regimen absolutũ cũ hꝫ ipꝫ flegma victoriã supra cōplexionē radicalē ñ ē cōueniēs aliquo mō: maxime pruna ⁊ iuiube q2 hec debilitãt stomacũ ⁊ nocēt ⁊ impediũt digestiōes. ⁊ qñ stomacus debilitat ⁊ humectat destruũtur tres digestiōes. ⁊ nō valebit hoc regimen nisi ei qui habundat colera nigra ſ3 nō posuit de significatōe coleř nigre. Nos vero qd̄ p̄sumpsimus ex p̄dictis signis ē generatio fumoꝝ melancolicoꝝ generatoꝝ ex colera rubea generata ex adustione flegmatis abundantis ꝑ tempora.

¶ Qui mō ꝯsulit ifusionē reubarbari cũ aqua endiuie ꝑ diem qñ fuerit itentiōis lenificare vētreꝫ. Conueniēs ē. ⁊ iaꝫ qdem narrauit seruus modũ lenificatiōis nature cũ ipso reubarbaro in capitulo t̄tio suoꝝ tractatuũ q tractat' sunt i folio dñi nr̄i.

¶ Qui vero ꝯsuluit itroitũ balnei quolibet die tertio ⁊ vti exercitio quolibet die ⁊ ꝙ vngat oleo violato. totũ ē ꝯueniēs ⁊ ad hoc loquet seru' sup hoc caplo disticte ⁊ proprius.

¶ Qui vero ꝯsuluit pecias cũ sandalis epati. Et similiter q cōsuluit ꝯmedē citrulũ ⁊ lactucã ⁊ portulacã ⁊ spinachia ⁊ atriplices. hoc totũ ē error. nã hoc remediũ ꝯfert habentib' febres iflamatiuas vrentes valde. Et qñ accidũt i his qui ꝯplexionē hñt valde calidã ⁊ in tpe estatis.

¶ Et maior error isto ē q iussit potũ lactis. qm̄ ꝯsiderauit humectatiōem. ⁊ dimisit ꝯuersiōis facilitatē eius ad quēcũqꝫ humorē iuenit i stomaco. ⁊ nō ꝯsiderauit nãm cause egritudis q̄ est flegma adustum.

¶ Et qui signauit sumere secaniabin de citonijs post cibũ per vnã horã. ꝯueniēs ⁊ vtile remediũ. bonificat eniꝫ digōnes sed adiũctio sua sirupi succi berbene post dũ cibus ē in stomaco ⁊ ēt si stomacus eēt vacu' a cibo non haberet locum ille succus in ista egritudine.

¶ Ille qui signauit vti sirupo lenificatiuo filij pthomei aut alicuius alterius similiter q signauit sirupũ salti a rabico humati. i. acetose vel salsule ⁊ pomoꝝ ⁊ aque lingue bouis ⁊ granoꝝ mirti ⁊ semis trogen. totũ hoc ē ꝯueniēs. ſ3 adiungere cũ hoc psiliũ nō vr̄ ꝯueniens i hoc loco. nō eniꝫ video i ipso bonũ regimē i hac discrasia ⁊ ꝯplexiōe.

¶ Qui vero signauit sumere aquã ordei cũ papauere ⁊ seie cori eē mirabile i rectificãdo somnũ ⁊ quasi cũ hꝫ aquaꝫ ordei virtutē humectatiōis breuē somnũ ꝯfortabit ipsaꝫ semē cori ⁊ mirabilius hoc ē eius qui dixit sumere pruna post aquã ordei ego qdem nō puto ſm istos medicos ꝙ sit aliqd̄ membroꝝ corporis magis ꝓpriũ quã stomacus. Ille vͦ q nō curat si debilitet stomacus vel nō debilitet ⁊ si accipiat i ipso impedimētum vel nō cũ possibile sit eis ꝯfiteri nobilitatē stomaci ⁊ multitudinē vtilitatũ suaꝝ quapropter opꝫ adhiberi curã circa ipm ꝯtinuo. ⁊ iō fecit super ipm nobilior medicoꝝ tractatũ. Uerũtam̄ hoc respōsuꝫ apud illos ꝯfortat stomacũ eius digōnem bonificat ⁊ exiccat eius humiditateꝫ ⁊ eius viscositateꝫ icidit q̄ generant ex flegmate qd̄ non desinit generari in ipso quottidie ⁊ subtiliat qd̄ grossuꝫ ē in ipso ⁊ ē illud regimine cui' memoria p̄cessit apud eos ꝙ ē aqua ordei cũ seie corticis ꝓprius icipiendo post illud cũ prio nimis. Redarguit ergo seru' qd̄ redarguēdũ i hoc cãu. vt caueat dñs ⁊ nō indigeat generalr̄ dicto.

¶ Sumere aũt poma ⁊ citonia ⁊ sumeř grana granatoꝝ post cibũ ꝯsulēdũ ē oibus hoibus i regimine sanitatis nec in hoc ē additio ptinens huic egritudini.

¶ Qd̄ vͦ signatuꝫ fuit de sumptiōe pitartimi. i. coriãdroꝝ hēt i se nãm igrossandi vapores ⁊ ꝓhibēdi eos ascēdē ꝙ qdē verũ ē. Nihilominus opꝫ ꝙ sumat cũ medicis sicut sunt grana sufusur ⁊ huiusmōi vel coquat cũ medicia. Sed sumere coriandrũ solũ post cibũ ⁊ si nō iducat vomitũ generat pustulas absqꝫ dubio ⁊ corrũpit cibũ. Sumere aũt semē portulace cũ zucharo aligbus tpib' p̄terquã cũ cibo bonũ est ⁊ ēt si misceret cũ ipo cibo nō lederet in eo ꝙ regit ⁊ cōfortat cor.

¶ Et signauit dñs noster qm̄ medici signauerũt ei vti mesmes. i. crisomilis ⁊ piris ⁊ citonijs cũ cibo vuis ⁊ melonibus ⁊ granatis. Et ante hoc nō cognouit seruus intentionē huius signatiōis. vtꝝ fuerit ꝑꝑ necessitatē appetitus ⁊ ꝯsuetudinis sumendi. Et de fructibus ꝙ qdē ꝯuenit sumere de ipsis ante cōmestionē ꝙ lenificet nãm. post ꝯmestioneꝫ vͦ ꝙ ꝯstringit ⁊ coadunat sicut sunt pira citonia ⁊ poma. hoc ē ꝯueniēs. Qd̄ si itēdit dicere ꝙ vsus istoꝝ fructuũ ꝯferat huic discrasie error est. naꝫ fructus oēs huidi sunt mali ⁊ sanis ⁊ egris qñ accipiunt ꝑ viã cibi ⁊ maxie melones ⁊ mesmes q̄ dicunt bacoch i hispania. oēs sunt mali ꝓ multitudie alteratōis ipsoꝝ ad quēcũqꝫ malorũ humoꝝ existentiũ in corpore. Similiter ⁊ psica pexima sunt eniꝫ mã malaꝝ febriũ ⁊ frauduletaꝝ. Et Ga. dixit ꝙ a die aq̄ manũ abstraxit a cōmestiōe fructuũ humidoꝝ ñ ꝑcepit febreꝫ

vſqꝫ i finē dieꝝ ſuoꝝ: ⁊ ꝓlongauit ſmonē ſuū ſup hoc p modū corruptōis humoꝝ: ſicut ſcriptum ē in eiꝰ tractatu. Propter q̄ neceſſe ē q̄ relinquat dn̄s nr̄ oēs fructꝰ humidos toto eiꝰ poſſe.

¶ Qui vo ↄſuluit relinquere oēs carnes venatōis ⁊ carnes q̄ vocant adir et melangranas dixit bene. nam oia hec vigent in illud de quo cōqueritur dominus ex ipſis accidentibus.

¶ Siliꝫ quoqꝫ q ↄſuluit exercitiū oi die cōueniēter dixit.

¶ Siliꝫ q ꝓhibuit ipꝫ accedē ad regiōes calidas. diſſoluūt. n. i hoie vapores. ſ. aſcēdētes ad ſupficiē corpis dū frigidi ⁊ hūidi ſūt. Vaporibꝰ. n. illis aſcēdētibꝰ q reſoluūt ex ſanguine groſſo ⁊ turbido ille regiones addūt igroſſitudinē ⁊ vſtionē ſanguinis ⁊ eiꝰ vapores multiplicāt. qn̄ vo pficiet ſanitas dn̄i i adiutorio dei poterit moueri ⁊ ire ad quecūqꝫ eius deſideria deus adimpleuerit tam in hoc ſeculo quam in futuro.

¶ Nō vr̄ ſeruo qd̄ dn̄s euacuet corpus eiꝰ cū lapide lazuli vl̄ cū lapide armeno. Nō cū lapide lazuli pp eiꝰ vehemētiā. Cū lapide vo armeno qꝛ nō cognoſcit: ⁊ iā intulit i ipſo dubietatez nobilis medicoꝝ ⁊ pli   ita qd̄ ṅ ē iſte q nūcupat hoc nomine. Eodē mō vr̄ ſuo eē ↄueniēs cauere ſibi dn̄m ab adminiſtratōe medicinaꝝ laxatiuaꝝ fortiū. Et ſit ↄtētꝰ de reubarbaro vl̄ aq̄ caſei ⁊ cima methi ⁊ his ſimilibꝰ hec oia ↄueniētia ſunt. Nec videt ſeruo facere iſuſionē pſicā: nec aquā melonū in eo qd̄ nocet ſtomaco nō eniꝫ eſt id de quo ↄquerit dn̄s noſter ex ipſis egritudinibꝰ iflamatio neqꝫ ſitis. Nec ēt vr̄ ſuo qd̄ vtatur multū de nenuphare qꝛ ingroſſat ſanguinē ⁊ debilitat ſtomacū hec nō ſunt bona niſi patiētibꝰ febres acutas ſicut narrauit ſuꝰ Nec videt ſeruo adminiſtratio decoctiōis epithimi. qꝛ moleſtat ⁊ exiccat. Qd̄ infundat epithimū ⁊ ponat i aqua eiꝰ. ꝫ. i. de aqua caſei ꝫ accipiat bis vel ter tpe veris. ⁊ ſemel vel bis in hyeme eſſet bonū ⁊ iter qualꝫ vicē ſit ſpatiū. xv. dieꝝ: ⁊ frigetur epithimū cū oleo amigdalaꝝ qd̄ liget i petia pāni lini ſubtilis ⁊ ampli. deinde infundat ipſum per noctem in aqua caſei.

¶ Et ſignauit dn̄s nr̄ qd̄ qn̄ flōtomatur exibat ſanguis groſſus quaſi ſplen. Et dixerūt medici ſupra iſta flobothomia qd̄ appꝫ ſꝫ tp̄s plenitudo ex qua ſeqtur neceſſario educere ⁊ auferre d̄ ſanguine ſm id. ſꝫ qd̄ oꝫ ↄſiderare ſupeſt ſubtiliare ſanguinem ⁊ rectificare cōplexionē epatꝭ vt generet bonū ſanguinē. Hoc qdē determinauit ſeruus in precedēti tractatu quod hoc fiat cum ſirupis predictis.

¶ Qui vero ſignauit potuꝫ ſirupi letiſicatiui: ⁊ electuariū i quo ſint lapides p̄cioſi vt granata ſmaragdi ⁊ argentū ⁊ aurū totū hoc bonū ē ⁊ vtile valde qꝛ iſte ſunt medicine cordiales iuuatiue ſua ꝓprietate. ſ. forma ſpecifica: q̄ qdē ē tota eoꝝ eſſentia. i. ſubſtantia non ſimplex qualitas.

¶ Qui vero ſignauit dn̄o de vſu adminiſtratōis ligue bouis ⁊ nenufaris ⁊ cū toto hoc nō fuit extirpata radix diſcraſie. Cauſa huiꝰ ē frequēs vſus. Nā medicie ↄuertūtur in nutrimētū qn̄ ↄtinuo fiūt qꝛ nā recolligit eas ad ſe ⁊ diligit. pp qd̄ nō pōt habere manifeſtā opationē qꝛ quaſi nutrimētū efficit vel proprie nutrimētū. Et Ga. qdē dixit qd̄ huiꝰ debiles medicie ſi recipiātur p vnā ſeptimanā ↄtinuo pdit eaꝝ opatio medicinalis ⁊ nō apparebit i eis deīn manifeſtus effectꝰ. Et pp hoc bonū ē trāſferri de medicina in medicinā ⁊ relicta prima medicina p dies aliquos tūc poterit redire ad ipſam.

¶ Qui aūt ſignauit d̄ diminutiōe coitus p̄ter ↄſuetudinē ſic faciendū ē qm̄ maxia reſultat vtilitas in eius dimiſſione.

¶ Balneuꝫ qn̄qꝫ nō eſt renuēduꝫ aliquo modo non in tēpore coytus nō in tempore quietis ⁊ qd̄ ſumpſit ſm ↄſuetudinē bonus ⁊ pfectus. Probatio vero huius eſt qꝛ fumi melancolici nō moleſtant cerebrū nec alterant eius modum ſed moleſtant cor tantum.

¶ Eius vero qd̄ ſentit dn̄s debilitatis poſt ſaporeꝫ. i. exercitiū cā huius eſt dimiſſio ⁊ interpollatio. Nam ſi gradatim rediret ad ipſuꝫ paulatim pcipiet in fine eius fortitudineꝫ ⁊ letitiaꝫ q̄ ſolent reſultare poſt quodlibet exercitium debite rectum.

Laus deo ⁊ virgini Marie.

¶ Incipit regimē ſanitatis ad inclituꝫ dn̄m regē aragonie ab ordinatore directum.

¶ De aeris ⁊ manſionis ↄgruitate. Capitulum primuꝫ.

p Rima ps vel ↄſideratio ſanitatꝭ ↄſeruāde ptinet aeris electōi. Nā iter ea q̄ neceſſario approximāt humāo corpori nihil ē qd̄ imutet fortius ipm̄ quā qd̄ p os ⁊ p nares ad cor ⁊ arterias inſpirādo puenit cū qualitatibꝰ ſuis ⁊ per oēs arterias imiſcet ſpiritibꝰ corporis p quos oēs actiones corporalis vite pficiunt. Ideo regalis prudētia q̄ ad ꝓprie ſanitatꝭ ↄſeruatiōem ſtudē dꝫ pp ſalutē regni nūqꝫ negligat quātū facultas ↄcedit eligere aerē i hitādo tā i ptibꝰ regni q̄ꝫ i māſionibꝰ locoꝝ ad q̄ in habitāda declinat. Nā cū i ea pte regni eligit diutiꝰ hitare iux̄ differētias ptiū āni i q̄ ſalubrior ſeu purior uiget, aer duplr̄ ꝓuidet vtilitati cōi. Prio qdē in ↄſeruatōe ꝓprie ſalutꝭ a q̄ diriuat ſalus totiꝰ multitudis cui preeſt. Scd̄o vero ꝓuidet multitudini q̄ ad eiꝰ pn̄tiā ↄfluit d̄ cōſeruatōibꝰ ſanitatū. ¶ Nō ſolū aūt corpori eſt comodus. aer purus ſꝫ ēt mēti. Nā oia mētis opa ſiue i apprehēdēdo ſiue i iudicādo clariꝰ ⁊ pfectiꝰ excercent i aer̄ puriori. Ex qua ↄſideratōe ṅ modice regis prudētia ſublimat cū p hoc publice vtilitati ꝓuideat valde i pcurādo claritatē cognitōis ⁊ iduſtrie nālis: nō ſolū i mēte ꝓpria. ſꝫ totiꝰ ↄſilij. vn̄ manet gubernatōis ifluētia toti regno. Ad qd̄ bonū ꝓcurādū q̄ꝫtū ei poſſibile fuerit ipſe rex obligat ex ꝓprie maieſtatis officio. cū nō tm̄ nālibꝰ documētis ſꝫ cotidianis ↄſtet expiētijs. qd̄ aeris ipuritatꝭ atqꝫ groſſicies igeniū hebetat. Apprehēſiōem obtūdit. iudiciū obſcurat. cogitatōes ifatuat. ⁊ oblīqat affectōes. ¶ Ea igit ps ad habitādū diutiꝰ eligat vbi fuerit i ſubſtātia purꝰ aer ⁊ i q̄litatibꝰ tempatꝰ iux̄ dr̄iam tēporis. Nā i eſtate q̄rēdus ē purꝰ ⁊ ex circūſtātijs hitatōis declinās ⁊ ad moderatā frigiditatē. Et ecōuerſo in hyeme. Vbi aūt purꝰ ē aer ibi ver ⁊ autūpnꝰ exiſtūt in q̄litatibꝰ tēperati. ¶ Sꝫ qꝛ frequēter ↄtigit qꝛ vbi purꝰ ē aer ſubitis ventoꝝ. flatibus agitat. Jō tūc corpꝰ raꝝ d̄ facili ledit alteratōnibꝰ repētinis cū leuiter ad eiꝰ iteriora penetret vētus maxie ſi flauerit. veluti p canalē. ꝓpt qd̄ expedit i locis vētoſis dēſis veſtibꝰ opiri. ſꝫ colericis atqꝫ ſanguineis ↄgruit veſtis ex lino vl̄ ſerico iterclūſa bōbace nam talis veſtis ſanguinē nō iflamat neqꝫ extuare facit ⁊ a vētoꝝ igreſſu ꝓtegit circūtecta ⁊c. ¶ In manſiōe vo q̄ p̄cipue deputabit ad iacendū ⁊ dormiēdū cauebit ne ſit aer ↄcluſus. ⁊ nō hn̄s liberas expiratōes. ſicut i aliqbus domibus teſtidunoſis. que pauca ⁊ pua hūc ſpiracula. vel reumaticis. ſicut i ſub ſolarijs. quoꝝ ſolū non ē pauimētatū. In talibus eniꝫ māſionibꝰ aer ē nimis groſſus ⁊ humidus ⁊ iacētes maxie dormiētes i eis multū grauat i capite ⁊ in pectore. facit eniꝫ eos obtuſos ⁊ pigros ⁊ ſomnolentos. cor ↄſtrigit anelitū indurat faciēdo reſpiratōem difficileꝫ ⁊ vocē amputat ⁊ obſcurat. ¶ Preterea ſi neceſſitas vrgeat i tali domo iacer̄ ſubtiliet i hyeme ⁊ depuret aer. cū igne maxie fcō de vitibꝰ ſiccis aut roremarino ſeu romero vel bruco vel ſimilibꝰ lignis. ſ. ṅ flamantibꝰ ſꝫ faciētibꝰ flāmā clarā. Eſtate vo cūcta ſpiracula teneant apta. nec ſolū irriget ⁊ in ea parte iaceat p quā liberius ingredi pōt aer. ⁊ ſi ſterni debuerit domꝰ. virētibꝰ plātis. caueat ne ſint aquoſe vt iūcus groſſus ⁊ boci ⁊ mollis herba. ſꝫ mirto ſalice vl̄ ſimilibꝰ ⁊ talis domus poterit i hyeme cū ligno aloes aut thure ſuffumigari aut ligno iunipi vl̄ cipreſci vel roriſmarini. Eſtate vo cū ſandalo aut ſolijs mirthi ſiccis aut virgis eius vel roſis ſiccis qbus ⁊ ſi copia ſuppetat ſolū ſternet. aut ſaccelli repleant ex eis ⁊ collocent circa puluinar lecti. ¶ Cū aūt frigora cogēt vti bn̄ficio ignis cauēduꝫ erit ne nimis ſe approximet. aut diu ſedeat ad ipm̄. ⁊ maxime ſumpto cibo. ⁊ vultu appoſito. nam rara corpora depauperat ſpū. ⁊ eoꝝ impedit digeſtiuā. ⁊ ebetat viſuꝫ ⁊ acuit ſanguinē ⁊ cauſat vertiginē. ſꝫ ad ignē ↄuerſo eius bn̄ficiū moderate ſumat. Si vero fuerit corā oculis ⁊ maxie ꝓpe ↄuenit aliqd pp oculos interponi.

¶ De naturali exercitio. Capituluꝫ. .2.

p Oſt ↄſideratiōeꝫ aeris iō ↄſideratio ſeqt exercitij q̄ nāliter dꝫ refectōem p̄cedeṙ pp duo. quoꝝ vnū ē qꝛ calorē excitat nālem p quē ē cibi digeſtio celebrāda. Vnd̄ expedit vt cibꝰ q ſumit eū ueniat excitatū

⁊ non

ꝛ nō ſopitū. Aliud eſt q2 ſupfluitates corpis reſoluit ꝛ ꝑparat expulſiōi qb⁹ in corpe manētib⁹ nā mēbꝛoꝝ ſuas nō pōt pficē actōes. ꝛ. n. calorē nālē obtūdūt ꝛ meat⁹ ipediūt p quos debꝫ alimētū trāſire. Vñ nā corpis ipedita manet donec ſupfluitates cibi pterite fuerit excluſe pfecte. Q̄zuis autē groſſe ſupfluitates vt iteſtinales ꝛ veſicales ab aliqb⁹ corporib⁹ egrediant abſqꝫ exercitio cū ſubtiles q̄ p poros cutis hñt expelli ꝛ q̄ vt plurimū agregant in lacertis mēbꝛoꝝ ꝛ iter cutē ꝛ carnē raro niſi p exercitiū educunt. a corpe ſano. tū q2 raro ſudat. tū q2 rariſſimnꝫ eſt ꝙ aliqs ita pce viuat ſiue cibet ꝙ calor nālis poſſit mēbꝛoꝝ ſupfluitates pp paucitatē ꝯſumē. vł ꝙ ita ſit fortis ꝙ poſſit quaſcūqꝫ ſupfluitates raſcare. ꝯgruit. n. añ cibū exercitari: ſꝫ comedētib⁹ paꝝ ſufficit exercitiū modicū. hijs aūt q copioſe reficiunt maius ē neceſſariū ꝛ ecōuerſo. Nam hijs qui paꝝ exercitāt ſufficit modica leuiſqꝫ refectio. Jllis āt q mł'to ꝛ forti exercitio corpali vtunt copioſa debet ꝛ groſſa refectio ℭ Hijs attētis ꝛ prādio ꝛ cene pmittat exercitiū moderatū ꝛ vniforme. Moderatū qdē ē exq° alacrior qs efficit ꝛ mēbra ēt leuiora. Nā ſi doluerint aut inde ſatigata pmāſerit ꝓculdubio fuit imoderatū ꝛ iō cū fatigatio inchoat ē ceſſandū ab eo. Vniforme vō dr̄ qñ iferiora ꝛ ſupiora ꝓportionalr̄ exercitant ſiue peditādo ſiue eqtādo. vł alr̄ exercitiū pagat. Vñ q peditādo exercitat dꝫ aliqñ iclinari ad colligēdū manib⁹ aliqd placidū ꝛ opandū. ℭ Eqtās vō ſiue aſſcēdēdo ſiue dſcēdēdo ſiue monēdo equū. nō ſolū pedū colūnas ſꝫ dorſuꝫ moueat ꝛ manus ꝛ brachia maxie ſi venatōi dederit opam. Jlla tñ in ꝓpoſito ſpēs mot⁹ ad exercitium eligi dꝫ p q̄ꝫ ſemp illeſa pmaneat regalis maturitas ꝛ honeſtas q̄ pp ludus pile vł aureat vł lucte cū cortaneis nullo mō regi ꝯgruit qm̄ pſonā ipſius ꝯtentibilem reddūt. iſtud autem publice vtilitati nimiū derogat.

ℭ De balneatione. Capitulū .3.

p Oſt ꝯſideratōnez exercitij. balnei ꝯſideratio ſeqt. iō q2 defectū ſupplet ipſius. ℭ Nā i regimie ſanitatis illi ſolū balneant i qb⁹ pp obmiſſiōem exercitij ꝛ copioſaꝫ refectōeꝫ multitudo ſupfluitatū agregat i lacertꝭ intercutaneis regionib⁹ aut qb⁹ ꝑmultitudie ſudoris in exercitio vł alia cā lotio corpis ē neceſſaria. Et iō balneuꝫ ſtuphe ꝯpetit primis ad ꝓuocādū ſudorē. Alijs vō balneū aque ad ablutōeꝫ. ſꝫ in ꝓpoſito neutrū locū hꝫ. ℭ Nā corpi tempato vł ſanguine habūdāti ſi moderate cibet ꝛ exercitet nō congruit ſudare: nec neceſſariū ē ablui pp ſudoris veſtigia. qđ vbi pp ei⁹ exercitiū ſudoris ꝓuocati māꝫ aliqñ ſeq̄retur neceſſitas abluēdi. Cauēdū ē ne corpus mergat i aq̄ notabilr̄ calida: ſꝫ ſit tepida. velut illa q̄ ſolis feruorib⁹ eſtate caleſcit. ꝛ roſe vnico feruore bulite ꝓiciant in balneo. ℭ Colūne tñ pedū ad cōſeruatōeꝫ ſinceritatꝭ viſus ꝛ audit⁹ atqꝫ memorie ſepe lauent ꝛ fomētent cū aq̄ moderate caliditatꝭ. Et talis lotio fiat i ſero circa introitū lecti dieb⁹ illis i qbus cenare nō ꝯtigit. Lotio vō capitis nō tardet vltra. xx. dies: nec in ebdomoda plus q̄ꝫ ſemel fiat: ꝛ nūquā ſtomaco repleto ſꝫ añ prādiū vel longe poſt ipſuꝫ ꝛ ante cenam ſi proponatur cenare.

ℭ De refectionis conſideratione. Capitulum. .4.

p Oſt ꝯſideratōeꝫ balnei ſeqtur ꝯſideratio refectionis duplici rōne. Prima ē. qm̄ balneū corp⁹ inanit ꝛ ianito corpe dēt refectio. Secūda vō ē qm̄ balneum ianiendo ꝓuocat appetitū cibi q noiatur fames q̄ nihil aliđ ē q̄ꝫ ꝑco nature ad iudicādū neceſſitatē citatōnis. De corpe nāqꝫ ſano tūc ē certū ꝙ indiget cibo qñ manifeſte fameſcit ꝛ iō ſpāliter hñtibus tempatū corp⁹ ꝛ ſanguie habūdans ꝑalijs expedit nō ſumere cibū donec eſuriat. Nā enī mēbꝛoꝝ nō amplectit qđ nō appetit. ſꝫ reſpuit ipm. Et iō cib⁹ q ſumit abſqꝫ appetitu nāe velut ſarcina grauis fertur a ſtomaco ꝛ alijs mēbꝛis ꝓpterea magis corrūpit in eis q̄ꝫ ꝯuertatur i ea. nā cū reſpuāt ipm illa nō conātur vel tepide i ſubſtātiā ſuā cōuertē. Quāobrē pꝫ ex his ꝙ ſanis corpib⁹ i qualibꝫ pte āni nulla ſm naturā ē alia cōgrua hora citatōis ſiue in prādio ſiue i cena niſi qñ nā comedere appetit ꝛ hoc teſtat ꝙ vulgaris obſeruātia tēpeſtiue cenādi nō hꝫ i ſanis corpib⁹ exiſtētiaꝫ rōis ſꝫ ex leui ꝯceptu manuū impitoꝝ ꝛ obſeruat ex idiſcreta ꝯſuetudine populari. Sumēdus eſt ergo cibus appetēte nā: nec diu ēt poſt eſuriē dēret ſūptō tardari niſi qñ ſcē ꝯſtōes ecclē vł honeſta occupatio aut religioſa deuotō qñqꝫ ſuggerūt ipaꝫ eſuriē tollerare. Debꝫ ēt taliter mēſurari cibatio ne ſtomachus offenſiōe grauet ſicut eniꝫ nocet cibus ſumptus añ tpus ꝑdictū. ſic ēt nocꝫ ſi ſumat imoderate. Ad qđ vitādū expedit vt duo vitent. primū ē ipfecta maſticatio p q̄ꝫ magna fit nāe iniuria cū nō reddit ei qđ ꝑma iſtitutōe debet. ad hoc eniꝫ dētes a nā ſunt ordinati vt pfecte maſticet cib⁹ añq̄ꝫ trāſmutat in locum digeſtionis cum enim cibus non eſt liquidus aut per artificium comminutus. Valde naturam ſui corpis defraudat que ſuis dentibus perfecte non conterit nam aptitudo loquēdi nec ſtomacho nec ceteris membꝛis interioribus eſt cōceſſa. Qua ꝓpter neceſſe eſt vt ledant a cibo cū nequeant ſupplere defectū ꝯtritōis. Ledunt ēt ex cibo impfecte maſticata duplr̄ Primo q2 plus inde ſumit ex quadā deglucīēdi voracitate. Secūdo qm̄ iglutitus impfecte digerit ꝛ per ꝯñs corpus ad multas ꝑparat paſſiones ꝛ iō voraces frequēter egrotāt ꝛ nūq̄ꝫ ad nālem ꝑueniūt ſenectutē. Scđm aūt qđ metu refectiōis imoderate dꝫ vitari ē varietas ferculoꝝ i vna menſa ꝛ maxie ſi fuerit delicata. citi⁹ eniꝫ letat appetit⁹ ꝛ deficit in ſumptione vnius cibi quā diuerſoꝝ. qm̄ blādimēta ſapoꝝ ꝓuocāt eum ad plus ſumēdū quā ſtomachus poſſit digerer̄ pp hoc ēt qñqꝫ difformitas ferculoꝝ ē tāta ꝙ vnū ē facilis reliquū vō difficilis digeſtionis. neceſſe eſt ꝙ debita nutritio membꝛoꝝ impediat. q2 cū ꝑus digerat vnū quā aliud ꝛ ꝯmiſceant adinuicē. aut cū digeſto illabit i digeſtū aut ſi vſqꝫ ad pfectā digōem alteri⁹ remanſerit corrumpet veluti ſi carnes pulloꝝ ꝛ vacine iſimul decoquerēt. Accidit ēt ꝙ qñqꝫ fercula varia multa ſūt numero duob⁹ mōis impedit pfectō digōis. Primo q2 comedēs ad frequētl⁹ potādū iducit frequēs aūt potus digōneꝫ impedit quēadmodū frequēter ſupfundere aquā olle impedit ei⁹ feruorē. Scđo q2 iter priuꝫ ferculū ꝛ vltimū magnū ē iteruallū. pp qđ ichoata digeſtio ꝑma cruditate ſupueniētiū ipedit que oia nocumēta vitant p ſumptōem vni⁹ ferculi tm̄ aut duoꝝ aut plus. dūtñ iter ea nō cadat notabile iteruallū. ꝛ ꝙ nō ſint valde difformia q̄ztū ad habilitatē digōnis. Et iō q paucis veſcunt ad extremā ꝛ mundā ꝑueniunt ſenectutē. Qui vō ſtudēt ad multitudinē ciboꝝ icarcerādā vel ante ſenectutē extinguent. vł eoꝝ ſenect⁹ i tempeſtiua erit ꝛ valde i mūda ſicut in habitatoribus ſeptētrionis frequēter occurrit. ℭ Nō ſolū aūt hora refectōis quātitas ſꝫ ēt qualitas ciboꝝ dꝫ attēdi ſic. ſ. vt illi ſumant q corpori ꝯgruūt ſm exigentiā nature ꝛ ipius tpis. ꝛ qui ñ ꝯgruunt euitent. vñ q nālr̄ diſpoſitus ē ad patiēdū fluētes emoroydas ꝛ pulſantes vitare dꝫ acuta ꝛ ſalſa ꝛ nimiū dulcia ꝛ quecūqꝫ ꝯſtipāt de qbus infradicet.

ℭ Nūc aūt ꝯuenit de regimie pot⁹ i generali tractare circa ꝙ breuē nā ꝑbet ſanis corpib⁹ reglaꝫ. ſ. niſi potet qñ ipſa reqrit hoc ē qñ verā ſitiꝫ aliqs patiet. Tūc aūt eſt vera ſitis qñ i ore ſtomachi pcipit eſtuatio qđ nūq̄ꝫ i ſanis corporib⁹ ꝯtingit niſi ſumpto cibo. vñ cū talis ſitis ē manifeſta ſumēdus ē pot⁹ ꝛ ſobꝛie qualis nature corporis ꝛ tēpori debet. ℭ Eſt ꝛ eniꝫ i ꝓpoſito cauendū ne ſit vinū acutū vł igneū aut groſſuꝫ ꝛ dulce. ſꝫ in eſtate albū vel roſeū. in hyeme ſub rubeū ꝛ in ſubā ſp clarū atqꝫ ſubtile. cuius ſapor ē ſimplex ꝛ amicabilis ꝛ odor ſuauis Et ex talibus eligant ſemp dbilioꝛa que min⁹ tollerare poſſūt aque mixturā. corporib⁹ eniꝫ tempatꝭ ꝛ ſanguineis ꝛ colericis vtilius ē bibere vinū dbile cū modico aq̄ q̄ꝫ vinoſuꝫ fractū cū multa aq̄. ℭ Sic igit i ꝓpoſito pꝫ ꝙ expedit oio vitare q̄cūqꝫ vina ꝯficiūt ex gipſo vel calce. vel q̄ ꝯſeruant in vaſis pice linitꝭ. Et eadē rōe vitādū ē nectar niſi ꝯficeret ſm formā iferius ānotatā. Patet ēt ex ꝑdictis ꝙ vinū nouū pfecte clarificatum ē i ꝓpoſito veteri ſemp vtilius. ℭ Jn ſiti vero mendoſa i qua ñ eſtuat orificiū ſtomachi ſꝫ guttur areſcit. vel os aut palatū. pp puluerē aut motū aut aeris calorē ꝛ ſiccitateꝫ. nō expedit bibere ſꝫ ſufficit gargarizādo vinū bñ limphatū aut aquā ptes ꝑdictas humefacere vel emūdare. vel ſi magis placeret ſuccoſos fruct⁹ maſticare ꝛ abicere vel modicuꝫ ſucci deglutire pp gutturis ariditatē erit expediens.

ℭ De dormitōe ꝛ corporis tranqllitate. Capitulum. .5.

p Oſt refectōem nāli ordie qeſcere ꝯuenit atqꝫ dormire cibus eniꝫ ad hoc recipit vt digerat ꝛ digeſt⁹ ꝯuertat in membꝛoꝝ ſubſtātiā. digō vero cibi ꝛ maxie i ſtomaco vbi recipit cū totalitate ſue ꝯformitatꝭ ad mēbꝛa neqt ꝯpleri niſi calor nālis p quē digō celebꝛat. q̄ꝫ

tū poſſibile ē coadunet circa locū digōnis. Qua pp modera/
te refecto nō ꝯuenit ābulare ſumpto cibo. vl' laborare. vl' ēt vi
gilare maxie ſi corpus eoꝝ nō habūdauerit nāli calore. qm̄ in
motu ꝛ labore diſtrahit calor naturalis ad mēbra que motum
exercent ſimilr̄ i vigilantib'. dato φ n̄ moueāt columnas pedū
ꝛ manuū nihilomin' ad organa ſenſuū vt audit' ꝛ viſus ꝛ ad
ſp̄m cerebrū vbi meditatōis opatio exercet. Calor enī nā/
lis diſtrahit qm̄ ſine ip̄o nulla vite opa poſſūt i corpore pfici q̄
oia recte ꝯſiderantes phi dixerūt ꝯcordit φ potior hora maio
ris refectōis ad ꝯſeruandū ſanitatē ē veſptina ppria q2 nox
refectōis ſuccedit. Ex qua tria bōa pueniūt neceſſaria digōni
pficiēde. Primum eſt frigiditas aeris q2 i aere frigido fortior
ē digeſtio q̄z in calido. qm̄ p frigiditatē aeris coadunat calor
nālis in clibano corpis. ꝛ p calorē ip̄i' aeris diſgregat' v'ſus ex
teriora: pp φ vt plurimū comedūt ampli' in frigidis hitatōib'
in hyeme. Scōm ē tranquillitas mentis ꝛ corpis qm̄ de nocte
ceſſant meditatōes ꝛ occupatiōes diurne. Tertiū ſomnus ge
tus nā ſub ſilentio noctis nec ſtrepitu clamorib' iterrumpit nec
occupatiōib' ipedit nec luce feriēte oculos breuiat ergo qui
moderate reficit ſumpto cibo ſedeat ꝛ qeſcat tā mēte q̄z cor/
pore: ſedēdo audiat nō amara neq3 ſubtilia ſ3 placida. q̄ fue/
rint facil' itellect' vt ſūt regū ꝛ ſcōꝝ patrū iſtorie: vl' muſice me
lodie. ℭ Cū aūt ſomnis aduenerit ptinus dormiat ſed de die
maxie i eſtate dormiat i loco frigidiori ꝛ obſcuriori ꝛ maxime
tāqllo dūtū nō ſit reumatic'. pedes quoq3 diſcalciēt ꝛ opian
tur. nā dormire calciatꝭ pedib' ꝛ tibiis maxie in eſtate fumoſq3
reflectit ꝛ corpus eſtuare facit ꝛ inqetari pp φ impedit digō
viſu3 obſcurat. ꝛ mēs hebetat. ℭ Coopiēdi vō ſunt ne nimiū
ifrigident ꝛ ſilr̄ caput i ſomno plus q̄z in vigiliis ē opiendum.
nā cū calor nālis i eo coadunet circa mediā corpis regionē ex
trema remanēt modico calore munita. ꝛ iō tūc facili' pōt a fri/
gore ledi maxie ſi aer frigidus q̄ſi p canalē ppulſus a uētis p/
cutiat mēbra. ppterea cauēdū ē ne i directo capitꝭ feneſtra vl'
ſpiraculu3 ſint apta. ℭ Qui vō ſani ſunt corpe debēt in primo
ſōno ſup dextrū lat' dormire: vt epar φ circa cor pl' habūdat
nāli calore ſubiaceat ſtomaco tāq̄z ignis ſupposit' lebeti. Cū
aūt fuerit pm' ſomn' explet' n̄ ē necc̄m hiis q tēpate reficiuntur
dormire. ſ3 ſi qñ pl' ſbito ſumeret aut aliō φ eēt ḡue ad dige
rēdū tūc dormiēs n̄ excitet a prio ſomno pp refectiōe3 digōis
ſ3 pp ſtimulū ſupfluitates agregate i mēbris. ſicut vrine i veſi
ca vl' fumoꝝ i lacerti. ſ. aut ſcreat' i pectore vl' ſilr̄ qbus ex/
pulſis vrinādo vel tuſſiādo vel mēbra tangēdo adhuc expedi
ens erit ad ſomnū redire. qō ppēdet expō ō doloſitate capitꝭ ꝛ
grauedie palpebraꝝ ꝛ tūc ne fumis ꝯcluſis epar caleſcat ꝯue
nit iacere ſup latus ſiniſtrū. nā cibo fere digeſto multo minor ca
lor ſufficit ad pficiend̄ digeſtionē q̄z crudo ſupinus nunq̄z d3
ſanus dormire ne ſupfluitates q̄ fluūt ad palatū ꝛ nares reflu
ant ad cerebrū ꝛ ſubiūgat memoriā. S3 excitat' pōt ex pādi/
culari ſupinus ꝛ paꝝ deſcēdere ad mēbroꝝ equationē ꝛ maxi
me iūcturaꝝ ſpinaliū. Silr̄ ſaīs ꝛ ſtomacū hn̄tib' calidū vl' tē
patū nō expedit ſupra vētrē dormire pp ceruicis ꝯtorſionē et
ſtomachi cōpreſſionē. Illis nō qb' pp ſtomachi frigiditatē eſt
neceſſariū. pcipit vt ſup molliſſima puluinaria vētrē collocēt ꝛ
vt in gemitu q̄z cū minus poterūt collū torq̄re: l3 meli' eēt ven
tri ceruical molliſſimū ꝛ calidu3 applicare ꝛ brachiis amplecti
vel cu3 lata faſcia lini ſupfirmare vt in ſomno adhereat. ſicut
aūt his q moderate reficiūtur nō expedit ſumpto cibo deābu/
lare. ſic imoderate refectis ē expediēs pus q̄z dormiāt deam/
bulare ſuauiter atq3 diu quouſq3 depſſu3 fuerit pōdus orifi/
cii ſtomachi. Et cū oīs refect' debeat i ſomno tenē caput ꝛ pe
ct' ceteris ptib' altiora magis tū expedit hoc imoderate reple
tis ne regurgitāte cibo ḡuet orificiū ſtomachi. ꝛ p ꝯn̄s caput i
mēbra ſpūalia. Somno itaq3 ꝯpleto ſtudēdū ē diligēter emū
dare corpus a ſupfluitatib' multiplicatꝭ i eo nō ſolū p ſeceſſu3
aut vrinādo. ſ3 ēt p alias ptes vt tuſcicādo ꝛ ſcreādo ꝛ nares
mūgēdo caput pectinādo ꝛ faciē ꝛ manus cū aq̄ tepida ſemp
lauādo. ℭ Coitus ēt q ad nāe comodū ordinat exerceri d3 ex
pleto ſomno ꝛ corpe tempato. ℭ Hiis autē quoꝝ iūcture ſunt
debiles aut quos emoroide ſepe vexāt ſiue fluētes fuerint ſiue
ſurde cauēdū ē diligēter ne famelici coeāt vl' imediate poſt co
meſtionū repletōe3 ꝛ maxie ſi ſtimulis volūtariis exiccaret ad
hoc ſtudioſe nā. ſemp. n. expectāda ē vt ipſa ſpōte regrat ꝛ ex
debitꝭ iteruall' vt nā poſſit effūdē ſemē abſq3 diſſolutōe corpis
ꝛ tormēto. violēt'. n. coitus eſt a certis hoib' cū terrore vitan/
dus. qm̄ oēs vires corpis aputat i extremā p̄cipitat ſenectutē.

ℭ De accidentibus animi. Capitulum .6.

ſ Upradictis igit' p ordinē obſeruatꝭ ſcire cōuenit in/
ſup φ animi accidētia corpus efficacit' mutāt ſeu al
terāt ꝛ in opibus mētis faciūt manifeſtā oppſſionē
ꝛ iō que nociua ſunt debent ſtudioſe vitari ꝛ ſpālit'
ira ꝛ triſtitia qm̄ ira ſupcalefecit omnia mēbra. Et ppter feruo
rem cordis oēs actus rōnis ꝯfundit. ꝛ iō cauende ſunt ei' oc/
caſiones vbi q̄ztū ex p̄cepto rōnis aduerſus illicita cōicatur.
ℭ Triſtitia corp' i frigidat ꝛ excitat ꝛ ppterea maciē ꝛ exte/
nuatōem iducit. Et q2 cor ꝯſtringit ꝛ ſpiritū obtenebrat ꝛ igroſ
ſat ingeniū ebetat apprehēſionē impedit iudiciu3 obſcurat ꝛ
obtūdit memoriā. iō vitāda ſunt ei' obiecta niſi quātū rō pſua
deat ad deteſtatōem vitioꝝ ꝛ mētis pulcritudinē reformādā.
ℭ Qui vō multꝭ curis ꝛ ſolicitudinib' diſtrahunt ꝛ crebro pun
gunt gaudio ſepe vacare debēt ꝛ honeſtis ſolatiis vt animus
refloreat ꝛ ſpūs retrahet.

ℭ De nutrientibus. ſ. cibi ꝛ potus. Capitulu3. .7.

Oſt generalia ꝯuenit ſpāliter loq de nutrientib' ꝛ
p remediis ꝯ lapſus ꝛ int' nutriētia. prio de cibis. ſcōo
de potib'. S3 q2 ciboꝝ qdā ſumunt i alimētū qda3
vō i ſaporē. iō pus erit ſermo.
ℭ Quidā vero ſumunt ex terre naſcentib'. qdā vō ex aialib'.
ꝛ l3 aialia dignitate pora ſint plantꝭ tū q2 mā ſunt aialiū in eo
φ nutriunt ex eis. iō terre naſcētia pora ſunt aialib' per nām
ꝛ rōne nutritiōis. Ex terre vō naſcentib' aſſumunt i alimētū. v.
per ordinē. ſ. Prio grana panifica vt frumētum ordeū ſiligo ꝛ
miliū ꝛ auena ꝛ paniciū ꝛ riſi. Scōo ligumia. Tertio fructus.
Quarto folia. ſ. oleꝝ ꝛ herbaꝝ. Quito radices vt ſunt porri ꝛ
cepe ꝛc. q̄ ſub terra recipiūt incremētū. ℭ Frumētū aūt coctū
frequētari nō d3 qm̄ lumbricos multiplicat ꝛ opillatiōes gnā/
rat ꝛ diſponit ad calculu3 in renib' ꝛ veſica ꝛ ſimilr̄ pultes. ꝛ
farina frumēti. ꝛ qcqd fit de paſta frixa vl' elixa. Et idē eſt iudi/
ciū de tritico qō vulgarit' dr̄ a latera ō amido l3 ſit leui' ceteris
tempato cū corpori n̄ expedit iſtis vti. Et ſi forte dieb' ieiunioꝝ
interdū placuerit comedeꝛ ꝯdiant cū multo lacte amigdalaꝝ
ꝛ pus fortit' coquant. ℭ Simila vō min' p̄dictꝭ oibus ē nociua
ꝛ adhuc min' colatū furfuris. que ſi pus cū multa decoquant
aqua deinde cū lacte amigdalaꝝ erit in dieb' ieiunioꝝ tempatꝭ
atq3 colericis cibus leuiſſimus ꝛ ēt vtilis. vtili' erit cū ferculu3
factū ex ordeo mūdato pus cocto vſq3 ad rupturā deide loto
cū aq̄ frigida poſt modū pinſato ꝛ cocto cū multo lacte amig/
dalaꝝ vſq3 ad mediocrē denſitatē iſte cib' ē valde ꝯueniēs pa
tiētib' emoroydas pulſantes. Et ſimili mō fieri d3 ferculu3 ex
auena mūdata ſi magis placuerit l3 ſit min' vtile qua3 p̄dcm̄
ferculū aut ex riſis fiat cū multo lacte amigdalaꝝ ſemp vtile ē
corporib' tempatis. Ad vitādū tū vētris ꝯſtipatione3 vltio d3
ſumi. ℭ In p̄dictis ꝛ oibus eſt cauēdū ne vetuſtate corrupta
ſint vel appropiquēt corruptōi. ꝛ iō farina ꝛ furfur et ſimilia ꝛ
tertiū q̄ pl's. vi. menſibus fuerint reſeruata vitari debēt a cor/
poribus tempatis ꝛ colericis. Et amidū ſi pl's q̄z. xii. menſes
habuerit ꝛ riſu3 ſi pluſq̄z duodeci mēſib' fuerit ex cortices re
ſeruatū ꝛ maxie i regionib' calidis. Generalr̄ vō tenēdū ē φ ſi
p̄dicta oia fumoſi odoris p̄cipiantur eſſe vel acuti ſaporis aut
terrei ſemper ſunt euitanda.

ℭ De vſu panis. Capitulum. .8.

Anis aūt ſemp d3 eē mediocriter feruentat' ꝛ paꝝ
p ſalſus ꝛ nequaq̄z farina ibibitus. Et ad uitand̄ cō/
ſtipatiōem pdeēt φ vel ſextā vel ſeptimā pte3 fur/
furis ꝯtineret cauēdū tū ē ne ſumat calidus aut in/
duratus. ℭ Si vero neceſſitas vrget aliū vti biſcocto ſumat a
pncipio remollitū i pigui brodio. ſiue fuerit pinguedo carniū ſi
ue fuerit pinguedo dulcis olei oliuaꝝ. aut amigdalaꝝ. Et i die/
bus carniū fruſtra lardi bachonis cū eo ſumat vel aliqua ven
trē humectātia ſeu mollificantia de qbus iam dicet.

ℭ De leguminibus. Capitulum. .9.

Egumina nūq̄z ꝯgruunt tempatꝭ corporib' q̄zdiu
l maneret i ſanitate. Et ppterea ꝯuenit in pposito vt
eoꝝ ſubſtātia vitet. ꝛ maxie ſiccoꝝ ſ3 ſi de recenti/
bus aliū placuerit gr̄a nouitatꝭ expedit φ coquāt cū
zinzibere

zinziberē ⁊ croco ⁊ i ſine cõdiãt cũ lacte amigdalaꝝ ñ cũ pin
guibus carnibꝰ coqnt. qꝛ tũc nõ oꝫ addere lac amigdalaꝝ. Et
inter cetera legumina minus sunt nociua ſanis coꝛpibꝰ piſa ro
tũda alba ⁊ cicera fabe ⁊ iſtoꝝ ẽt triuꝫ minus nociua ſunt pi/
ſa rotũda ⁊ alba. ¶ Generaliter autẽ quecũqꝫ legumina ſicca
ſi ſine carnibꝰ pꝛepant̃ dꝫ cepe rotũdũ ⁊ albuꝫ cõminutũ cum
multo oleo ⁊ dulci eis adiũgi ⁊ vltio lac amigdalaꝝ ⁊ hoc eſt
maxie neceſſariũ ſi fabe debeãt comedi ⁊ p̃cipue ſi fiũt ex faba
fracta. Ligumina vero q̃ cũ lacte animaliũ p̃parãtur oino vi/
tanda ſunt in ꝓpoſito. Sed i quadrageſima qñ diuturnus eſt
vſus opilãtiũ. alimẽtoꝝ vt piſciũ ⁊ polentaꝝ vtile ẽ ad ꝯſerua/
tionẽ ſanitatis in p̃ncĩº refectiõis interdũ ſumere puretã cicerũ
aut piſoꝝ. Et hec ẽ illa aqua quã ſapiẽtes comẽdãt. ſ. vt piſa ⁊
cicera i aqua dulci remoliãtur p noctẽ ⁊ in eadẽ ſequẽti die bul
liãtur duobꝰ aut tribꝰ feruoꝛibus ⁊ tũc colẽtur ⁊ collature fuẽ
tur ⁊ a ꝓpinquãte hoꝛa refectiõis addat̃ ei paꝝ vini albi ⁊ mo
dicũ de puluere ſpicenardi ⁊ croco ⁊ ſal imoderata q̃ztitate
deinde vnico feruoꝛe bulliãt̃ ⁊ ꝓpinetur i pꝛicipio refectiõis
vel ad potãduꝫ vel ſi magis placuerit fiãt offe. Tale nãqꝫ bꝛo
diũ apperit ⁊ mũdificat venas capillares epatis ⁊ vias vꝛina
les ⁊ iõ p̃ſeruat a calculo ⁊ arenis p̃cipue piſa vel cicera re/
molliãtur ⁊ coquãtur i aq̃ p̃dicta. Uulgares ãt nimis decipiuꝫ
tur in eo ꝙ credũt hãc vtilitatẽ i eẽ bꝛodio ciceꝝ remolliatoꝛuꝫ
i lexiuo nã tota ſubſtãtia ſubtilis ⁊ apitiua p pꝛimã remolitõeꝫ
ſeparatur exinde.

¶ De vſu fructuum — Capitulum. io.

V
Sus fructuũ tempato coꝛpoꝛi nõ ꝯgruit via cibi ſꝫ
potius medicine. vꝫ ad ſeruãdũ ip̃ꝫ ab aliquo acci
dente nociuo qđ ex ꝯcurrẽtibꝰ põt timeri. Et iõ mo
derate ⁊ oꝛdinate ꝯuenit vt eis vtat̃ ꝯſiderata vtili
tate ſemp q̃ ſpat̃ acqri p ſumptionẽ ipoꝝ ⁊ nõ tãtũ ad volũta
tem ſumẽdi ſunt ſꝫ ad euidẽtẽ vtilitatẽ. nã vti fructibꝰ ad volũ
tatẽ ꝯſeruationẽ ipedit ſanitatẽ. Eſt igit̃ aduertẽdũ ꝙ coꝛpa q̃
fructibꝰ nõ vtũtur pꝛo alimẽto debẽt i qualꝫ pte anni ꝯſidera/
re q̃lia poſſunt accidẽtia nociua incurrere vel ex qualitatibꝰ ae
ris vel ex nutriẽtibꝰ alimentis illius tpis. Et ſm h̃ fructibꝰ vti
magis ꝯgruit ad obuiãdũ accidẽtibꝰ illis melioꝛi mõ. Qm̃ igit̃
i eſtate ſanguis feruoꝛe aeris inflãmat̃ in eſtate ⁊ autũno ſicci
tate acuit iõ tũc expedit vti frigidis ⁊ humidis fructibꝰ. ſimilr̃
qm̃ eſtiuo feruoꝛe mẽbꝛa coꝛpis rarificant̃ ⁊ facilꝰ ab eiſdem
exalãt caloꝛ nãlis ⁊ ſpũs ideo tũc expedit vti fructibꝰ tpate cõ
ſtringẽtibꝰ poꝛos quales ſunt ſiptici ſilr̃ tũc ꝯpetit vſus aceto/
ſoꝝ ad frãgẽdũ coleraꝝ acumen. Siccitas ẽt tpis q̃ ſepe vẽtrẽ
ꝯſtipat reqrit frequẽter i eſtate ⁊ autũno vſũ ipoꝝ. Silr̃ quoqꝫ
ꝓſunt ad ſomnũ ꝓuocãdũ vbi a ſiccitate tpis ipedit̃. vl̃ ad ſiti
ꝯpeſcẽdã vel ad eſtuationẽ coꝛdis ⁊ epatis ⁊ oꝛificij ſtomachi
mittigãdã qbus oibus diligẽter ꝯſideratis facilꝰ qs poterit in
eſtate ⁊ autũno vſũ fructuũ moderari ad regimẽ ſanitatẽ. Qui/
cunqꝫ v̓o ad obſeruationẽ ſanitatis itendit dꝫ has regula gnã
liter obſeruare. Pꝛia ꝙ nunq̃ꝫ vtat̃ fructibꝰ taꝫ coctis q̃ꝫ cru
dis donec i arboꝛe fuerint ꝯſecuti pfectã maturitatẽ ſi poſſint i
arboꝛe maturare. Exceptis moꝛis qbꝰ vtendũ nõ ẽ poſtq̃ꝫ ex
facta maturitate nigreſcũt. qm̃ ſunt cibus araneoꝝ ⁊ ſangui/
nẽ inficiunt ⁊ putredini pꝛepant. ⁊ bubones ⁊ carbũculos ⁊
antraces multiplicãt ⁊ iõ i regiõibus calidis ⁊ humidis anno
quo taliũ moꝛũ copioſus vſus ẽ epidimia regnat niſi p fluxũ vẽ
tris impediat̃. Scđa v̓o regula qua abſtinẽdũ ẽ a fructibus qñ
multiplicãtur in eis vermes aut interiꝰ tepeſiũt qꝛ in vulgari ca
thelanoꝝ dr̃ entetar. Et cognoſcit̃ p hoc qꝛ fructꝰ exterius ñ eſt
nãlr̃ coloꝛatus nec hẽt nãlẽ medullã tales eniꝫ fructus germi
nãt ꝯtinuas febꝛes niſi foꝛte ſupfluitas eoꝝ p fluxuꝫ vẽtris aut
foꝛtẽ laboꝛẽ ⁊ copioſos ſudoꝛes a coꝛpoꝛe reſo uãtur. Tertia
v̓o regula p̃cipit ne fructꝰ diuerſi ſumãtur ſimul q̃ztũcunqꝫ ſint
in naturis vel effectibꝰ ꝓpinqui. v. gr̃a ſi deberẽt ſumi pira ad
ventrẽ molificandũ nõ expedit ſimul cũ eis cereſa ſumere. ſed
ſufficit vt hec vel illa ſumãtur in p̃ncipio refectionis ſilr̃ quoqꝫ
tpe qº ficꝰ ⁊ vue repiunt̃. nõ expedit vt ſimul ſumãtur. lꝫ vterqꝫ
pꝛoſint ad ventrem molificandum ſed ſufficit alterum ſummi ⁊
maxime ficus quibus ad hoc vt efficaciter mollificent debet
bꝛodiũ ſup bibi vel alꝰ liquoꝛ. ¶ Sed hñtibus epar ⁊ ſtoma
chum calidum ⁊ cunctis colericis quales ſunt habitatoꝛes af
frice ⁊ libie tutiꝰ ẽ aq̃ꝫ frigidã ſup bibeꝛ: ceteris vinũ liphatũ.
¶ Si vero debuerit vua ſumi ꝓpter vẽtris ſolutiõem cauẽduꝫ
erit ne ſumant̃ in mẽſa ſꝫ longe añ maxie ſi fuerit recens qm̃ ñ
ſolũ gnãt ventoſitatẽ ſꝫ etiã facit bulitõem. ⁊ iõ ſubuertit cibũ
⁊ pturbat digõnem ⁊ vuis ſumptꝭ nullo mõ vinũ ſup bibat̃. ſed
bꝛodiũ tm̃ vel aqua frigida. Si cũ in mẽſa debuerit vue ſumi
ꝯuenit vt multꝭ diebus poſt collectiõem fuerint reſeruare. vel
aqua ferueti ſupfũdat̃ p̃mo ⁊ poſtea cũ aqua frigida. ¶ Idẽ
quoqꝫ de pſicis ⁊ añ pſicis ꝯperatꝭ ficubꝰ ⁊ vuis dꝫ itelligi. nã
pſica ſumunt̃ qñqꝫ in pꝛicipio pꝛãdij ad vẽtris ſolutionem ab
hijs maxie quoꝝ epar calidũ ẽ ⁊ ſiccũ ſꝫ nõ expedit vt tũc ficꝰ
ſumant̃ ⁊ multominꝰ vue ſed ſufficit vt añ perſica vel pſica tm̃
ſumant̃ maxie duracia que maioꝛi habũdant aquoſitate ecõ/
uerſo i hijs quoꝝ viſcera frigida ſunt ⁊ hũida qꝛ plus eis mol/
lioꝛa ꝯpetunt ⁊ ſi p̃dicta neceſſitate cogant̃ aliqñ duratia ſu/
mere pꝛiꝰ remoliant̃ i vino puro maxie ſi fuerint eadẽ die colle
cta nã que poſt collectionẽ biduo vl̃ triduo exponunt̃ ⁊ ſapidiꝰ
⁊ ſalubꝛius tũc ſumũtur. ¶ Si tñ habẽtes viſcera calida debe
rẽt ſumere ficus i nõbili quãtitate tũc expediret eis p̃mittere p
ſica ficubus vel poma bñ matura ⁊ aromatica cruda in eſtate
⁊ cocta i hyeme vel ſaltẽ eligat ficus mucas. ſ. quaꝝ ſapoꝛ pci
piat manifeſtã acredinẽ p nãm electiſſime nãqꝫ ſunt ficus qua
rũ medula ẽ rubea ⁊ ſapoꝛ muꝫus ⁊ tales ꝯpetũt maxie iuue
nibus ⁊ quoꝝ ꝯplexio calida ẽ vl̃ tempata. ¶ Pꝛedicta v̓o re
gula ſimiliter locũ hꝫ i fructibꝰ q̃ ſumunt̃ ad mitigãdũ feruoꝛẽ
ſanguis vt ſũt cucumeres ⁊ mellones vel ad frangẽdũ acumẽ
colere vt ſunt acetoſi fructꝰ nã cucumeres ⁊ mellones vl̃ citru
los. ſ. turongia quos ſimul nõ ꝯuenit ſumere ⁊ ſi i mẽſa ſumãt̃
paꝝ dꝫ ex eis ſumi ⁊ ex cucumeribꝰ ſola medula ⁊ añ cibũ a iu
uenibꝰ ⁊ hñtibꝰ viſcera calida verũtñ eſtiuis feruoꝛibꝰ vt incõ
grue ſumunt̃ ab eis i fine cene vt diaflamate ⁊ ſupioꝛibꝰ mem
bꝛis eſtuãtibꝰ pp p̃cedẽtẽ diei feruoꝛẽ ⁊ ariditatẽ efficatiꝰ miti/
giũ p̃beat̃ maxie cũ ſomnꝰ dẽat ſubſeq. ¶ Ex hic pꝫ rõ pp q̃ꝫ
pſica ⁊ mala granata dulcia plus ꝯferũt ſumpta i fine cene cũ
moderamie quã in p̃ncipio lꝫ ſint fructꝰ aquoſi nã ariditateꝫ ⁊
eſtuationẽ ſupioꝝ ptiũ efficacit̃ mitigãt ⁊ ſuauẽ ꝓcurãt ſomnuꝫ
in hijs ẽt qui acutꝭ ⁊ aridis veſcunt̃ i cena vt aſaturis obtun/
dũt fumoꝝ acumẽ. ¶ Tñ ſi longe añ cenã ſumat̃ medulla cu/
cumeris aut mellonis ad mittigãdũ ſanguis feruoꝛẽ vt illiꝰ eẽt
i fine vero cene ſumant̃ pſica aut mala granata vel poma ele/
cta cruda vel aſſa ifrigidata cum modico panis acetoſi quoqꝫ
fructus q ſumunt̃ ad colerã obtũdẽdã ⁊ excitãdũ appetitũ vl̃
longe añ pꝛãdium debẽt mala granata ſumi vel i pꝛicipio vt
cereſa tm̃ aut moꝛa ipfecte matura. ¶ Siue tñ a p̃ncipio ſiue
longe aut ſumerent̃ nihil ſupbibẽdũ ẽ niſi foꝛſitã timeret i his
q longe ſumũt ꝙ eoꝝ acetoſitas offenderet guttur ⁊ oꝛificium
ſtõaci vel ſpiritualia tũc expedit paꝝ bꝛodij vl̃ vini bñ limphati
aut zucharã purã imediate poſt ſumẽ. ¶ Eſt iõ tales ſi ſũpſerit
i ieiunio acetoſitatẽ mali granati aut citrãguli vl̃ limõis debẽt
cũ zuchara ſumer̃ p̃dicta. Similr̃ regl̃a tꝫ i fructibꝰ q̃ ꝯpꝛimũt
vel ꝯſtringũt q multi ñ debẽt ſumi ⁊ iõ ſumptꝭ ſermenijs nõ de
beret̃ pira ſumi ⁊ ſumptꝭ piris abſtinẽdũ ẽ a coctanis ⁊ ſumptꝭ
coctanis reſpuẽda ſoꝛba ⁊ neſpila ſunt ⁊ ecõuerſo.
¶ Sꝫ circa fructꝰ ꝯpꝛimentes multa occurrit diuerſitas naꝫ q
dã ꝯpꝛimũt ſola groſſitie atqꝫ grauitate ſua ſicut auellane cru
de. qdã vero ꝯpꝛimũt per potẽtiã quã hñt ꝯſtrigẽdi ⁊ iſtoꝝ cõ
pꝛimẽtiũ qdã ſunt q debiliter ꝯſtrigunt̃ ⁊ vocant̃ ſiptica vt ſar
menia ⁊ pira qdã qui foꝛtiter vt coctana ⁊ ſoꝛba ⁊ huiꝰ põtica
nominant̃. Itẽ iſtoꝝ oium q̃dã ſunt aromatica q̃dã nõ q̃dam
dulcia q̃dam non dulcia.
¶ De ꝯpꝛimẽtibus ergo dat̃ regula gnãlis ꝙ ſi ſola grauitate
ꝯpꝛeſſint ⁊ nullã potẽtiã hẽant ꝯſtrigẽdi vl̃ agregãdi ptes mẽ
bꝛi cui obuiant nec aromaticitatẽ aut dulcedinẽ nullo mõ ſumi
debẽt maxie a coꝛpoꝛibꝰ tempatis. Et iõ auellane recẽtes vi/
tãde ſunt lꝫ poſſint cibũ ſumpũ ꝯpꝛimẽ qꝛ nec dulcedinẽ hñt
que placeat oꝛi ſtomachi nec aromaticitatẽ qua ꝯfoꝛtẽt ⁊ fo/
ueãt ſpiritꝰ eius nec ſipticitatẽ aut põticitatẽ que coꝛroboꝛent
aggregãdo ptes ipius. Et iõ generalr̃ nociue ſũt oꝛi ſtomachi
ꝙ ſua grauitate ⁊ frigiditate pcutiũt nullum ꝯferẽdo iuuamẽ.
Sicce v̓o minꝰ frigide ſunt ⁊ iõ minꝰ nocẽt ⁊ ſi aliquãtulũ coꝛ/
reant̃ minus nocebũt ⁊ acqrũt ſipticitateꝫ ⁊ dulcedinẽ p q̃ꝫ
poſſunt ꝓdeſſe ſicut ⁊ caſtanee qñ aſſant̃ nã ſipticitas ⁊ dulce
do vigoꝛant̃ in eis ⁊ iõ ſumpte poſt cibum ꝯpꝛimũt ipm oꝛifi/
ciũ ſtomachi ꝯfoꝛtãdo maxie ſi i vino aromatico calidõ imergãt̃
¶ De ꝯſtringentibꝰ aũt dant̃ regl̃e plures. ¶ Pꝛia ẽ ꝙ ſi ſu/
mant̃ ante cibũ ꝯſtipãt ſi vero poſt cibũ laxãt. nã qñ p̃cedũt ci
buꝫ ꝯſtringunt ptes inferioꝛes qbꝰ obuiant ⁊ iõ feces ciboꝝ p
meatus ꝯſtrictos difficilius expellunt̃. Qñ v̓o ſeqnũtur cibuꝫ

ꝙ ꝯstrigũt meatũ, sup feces exꝓmũt eas ꝑ ptē iferiorē. ¶ Secũda regula ē ꝙ ꝯstrigētia pontica nũquã sunt sumēda cruda vbi fuerint ꝯdita vł ꝑ diuturnã morã pōticitatē amiserint. Dia eiꝝ pōtica ledunt imoderate pãniculos pectoris ⁊ iō coctana ꝓus debēt q̃z sumãtur in pingui brodio carniũ dequoqui. vł in pastellł cũ carnibꝰ aut si magis placēt assari sub prunis aut in furno qđ melius ē. vel coquantur in vino puro. sꝫ assa vel in vino puro cocta fortiꝰ stringũt q̃z q̃ cũ pinguedine carniũ coquãtur. Sorba vō ⁊ nespula q̃ raro maturescũt i arbore ꝑ diuturnã morã post collectōeꝫ amittũt pōticitatē ⁊ iō tũc si predicta necessitas vrgeat vt sumanł vel ipsa nespula q̃ carent notabili amaritudine pñt assari vel coquanł tm̃ in mero. illi vō fructus pōtici q comedunł ꝑ ꝯdimētũ amittũt nociuã ponticitatē sicut nuces q̃ cũ cortice ꝯdiunł ⁊ oliue isulse ⁊ iō hec moderate cōstringũt. plus tñ oliue q̃z nuces qm̃ ꝯdiunł absqꝫ melle vel zuccharo ⁊ iō ptius debēt sumi. qm̃ lederent spũalia. ¶ Tertia regula ē ꝙ ꝯstringētia succosa vt pira magis ꝯgruũt siccis tēporibꝰ vt estate ⁊ autũno q̃z hyeme. Succo vō carētia ⁊ maxime si fuerint dulcia hyeme ⁊ vere plus ꝯpetunt sicut castanee ⁊ dactili. Oēs. n. dactili hñt aliquã stipticitatē sꝫ manifestioꝛ ē i dactilis isularibꝰ ⁊ affricis q̃z alexãdrinis. Et hyeme ⁊ vere si necessitas vrgeat vti fructibꝰ ad laxãdũ vētreꝫ ꝯueniēter sumunł post cibũ sicut vue passe cũ suis granis dũtm̃ nihil sup bibał. Et efficatius vēter mollificał si ficus sicce sumãł i ꝓnº absqꝫ pane. in fine vō dactili vł oliue. ⁊ post oliuas pñt absqꝫ potu sumi alique vue passe. Sꝫ si fructꝰ succosi magis placerent illis tēporibꝰ vitari debēt magis nociui sicut sũt vue brumales q̃ valde nocēt itestinis ⁊ renibꝰ ⁊ vesice. vñ si sumē placuerit in ꝓnº refectōis ad vētris mollitieꝫ succosaꝝ melius ē vt pomum aromaticũ assuꝫ ifrigidatũ sumał vel coctũ i vino aut vue hyemales maxie albe sumanł ⁊ abiciał cortex ⁊ grana. ¶ Si vō necessitas vrgeret sumē brumales imerganł i aq̃ feruēti deinde supfundanł cũ frigida ⁊ paꝝ inde sumał. ¶ Si vō ꝯstringētia vel ꝯprimētia succosa i fine placuit sumē sicut pira sumanł cũ caseo veteri ⁊ electo ⁊ assenł ⁊ i vino mergantur. Caueat tñ ab eis qui frequēter patitur tortōes aut iuncturaꝝ dolores. ¶ Ultia vō ꝯsideratio q̃ đ fructibꝰ ē hñda ptinet ad fructꝰ oleaginosos vt sũt amigdale auellane nuces pinee fistici de qbus due regule danł. ꝓma de crudis. Scđa de ꝯditis.

¶ De crudis qdē sciēdũ ē ꝙ oēs offēdũt stomachũ. Sꝫ amigdale ⁊ nuces ⁊ fistici minus offendũt i sua recētia ⁊ teneritate. Auellane vō ⁊ pinee tũc plus q̃z qñ sunt mediocriter exiccate. vñ corporibꝰ tēpatis ⁊ quoꝝ ꝯplexio ad caliditatē declinat nō expedit hijs fructibꝰ crudis vti qꝛ multũ nocē pñt ⁊ parũ ꝓdesse amigdale nãqꝫ recētes ⁊ tenē suo tpe pñt aliqualił estuatōeꝫ stomachi tēpare. ¶ Sicce ⁊ remollite nō ꝓsunt nisi ad ꝓhibēdũ ascēsuꝫ vaporis vini ad caput. Nuces aũt ⁊ tenere ⁊ idurate nō solũ stomachũ sꝫ caput ⁊ visuꝫ offendũt ⁊ solũ a venositate pisciũ tuētur. Auellane paꝝ epar ꝯfortant sua ꝓprietate sꝫ stomacho nocēt ⁊ capiti. Pinee vō iter cetera genera plus stomacho inimicał sꝫ ꝓsunt paliticis ⁊ hñtibꝰ screatũ saniosuꝫ i pectoꝛ. Fistici vō efficaciter ꝓsunt epati frigido ⁊ stomachuꝫ ceteris minus offendunt sed capiti nocent.

¶ Si vō p̄dicti fructꝰ ꝯdianł cũ melle ⁊ zucharo sicut pineatũ vł nucatũ stomaco qdē minꝰ nocēt. sꝫ tñ p̄dictis corpibꝰ ñ expedit eis vti p̄cipue cũ magis ad volũtatē ꝯdiãł q̃z ad vtilitatē.

¶ De oleribus ⁊ supra terrã nascētibus. Caplm .ii.

h Ic sub oleribꝰ largo noie ꝯprehēdunł queqꝫ nascētia supra terrã ex qbꝰ cogna seu ferculũ p̄parantur siue sũt herbe vt caules ⁊ bletes spinachia ⁊ silla siue fructꝰ herbaꝝ vt cucurbite ⁊ melongene q albergine vulgariter declinãt.

¶ De oleribꝰ ergo breuiter ē sciēdũ ꝙ nũq̃z expedit corpi tēpato ꝙ cruda sumanł exceptis lactucis ⁊ portulacis tēporibꝰ feruidis ad ꝯpescēdũ sanguis feruorē ⁊ stuatōem i stomaco ⁊ i epate ita ꝙ añ cibũ cũ modico ⁊ limphato aceto sumãł Amare tñ lactuce sunt oio vitãde corpibꝰ tēpatł ⁊ quoꝝ ꝯplexio ad caliditatē declinat. fercula vō pñt ex eis oibꝰ fieri exceptis albergenis quaꝝ vsus nullo mō ꝓdest illis sꝫ i ceteris cadit distinctio. ¶ Naꝫ borago ⁊ buglosa domestica pp sui tēpamētuꝫ oi tpe ꝯgruit maxie qbꝰ venter ē stipticus qbꝰ ad tollendã aspitatē pñt adiũgi spinarchij alꝰs bliti teneri ⁊ nō rubei ⁊ i estate lactuce vel portulace vł ēt attriplices aut blete. In hyeme vō cressones aut petrosillũ ⁊ pauca folia mēte vł oculi caulium alboꝝ. Spinarchia vō ⁊ bleti supradicti q vicinãł tempamẽto pñt mixtiꝫ vel sepatiꝫ sumi in q̃libet pte ãni ⁊ cetera q̃ tēpori ꝯgruũt adiungi. ¶ Estati vō ꝯgruũt lactuce dulces ⁊ portulace ⁊ blete atriplices ⁊ cucurbite. hyeme vō cressones ⁊ vrtica tenera ⁊ petrosilluꝫ ⁊ caules rubei aut crispi ⁊ virides. albi vō quoꝝ costa ē lata ⁊ foliũ leue maxie si creuerit in loco irriguo ⁊ in vmbroso vtiłꝛ sumunł iterdũ estate ⁊ autũno abiectis magnis ⁊ extremis folijs ⁊ oculis p̄paratł. In vere aũt teneritates spargoꝝ alias spinargioꝝ pñt adiũgi vel per se p̄parari postq̃z fuerit prebulite.

¶ In vsu tñ p̄dictoꝝ tria ꝯuenit obseruare. ¶ Primuꝫ ē vt cũ spicata fuerit respuãł. ¶ Scđꝫ ē ne cũ lacte aialiũ ał amigdalaꝝ ꝯdianł qm̃ nimia fumositate lederēt corpa supradicta. s. tēperata vel calida sꝫ cuꝫ brodio carniũ maxie gallinaꝝ aut cuꝫ lacte amigdalaꝝ vł oleo dulci maxie recēti. i cucurbitł vō spãliter ꝯuenit obseruare vt ꝓ lacte aialiũ lac ponał amigdalaꝝ ne renibꝰ noceãt ⁊ vesice. similił quoqꝫ ne noceãt itestinis conuenit eis aliquas cepas albas ⁊ rotũdas adiũgē. sꝫ vt nō obsint stomacho debēt eis adiungi oculi cauliũ vel i scutella cum spargi cinamomo. ¶ Tertiũ ē ꝙ añ oia fercula debēt sumi exceptis caulibꝰ q vltio possunt sumi pp stipticitatē q̃z hñt ⁊ maxime crispi ⁊ virides siue rubei. Si tñ sumereł eoꝝ brodiũ conuenit vt ꝓmo sumał pp vim q̃z hꝫ apitiuã vt brodiũ ciceꝝ supradictũ. nã pp eoꝝ repugnãtiã vexał stomachus ⁊ impedił digō si sumał simul. s. substãtia ciceꝝ ⁊ p̄dictoꝝ cauliuꝫ ⁊ brodiũ ipoꝝ quã obrē expedit ad vitãdũ hoc icōueniēs ꝙ añ p̄bulanł ⁊ postmodũ coquanł cũ p̄dictis aut feruēti aqua diu supfundanł aut qđ coquanł vsqꝫ ad dēsitatē ad h vt brodiũ resoluał vł qđ brodiũ i pricipio sumał ⁊ in fine substantia.

¶ De radicibus qbus vtimur. Capitulum. .12.

r Adices qbꝰ cōiter vtimur sunt porri ⁊ cepe ⁊ alea ⁊ rafanus ⁊ napi ⁊ rape ⁊ pastinace ⁊ cherenie ał chirene. Et a ꝓmis q̃ttuoꝛ debēt oia coraꝫ tempata ⁊ calida penitus abstineł maxie si fuerint cruda. secus i algoribꝰ, hyeme possunt interdum fieri fercula ex porris aut cepis patiētibꝰ tñ fluentes emoroidas ⁊ pulsantes ꝯueit semp vitare porros alea ⁊ raffanũ ⁊ cepas longas q̃ vulgarił appellanł aut dicunł scalonie ⁊ similꝛ rotũdas si sint rubee sꝫ si fuerint albe pōt ex eis p̄bulitł fieri cepulatũ cuꝫ carnibꝰ aut dulci oleo ⁊ siue sit siue nō. dꝫ eis lac amigdalaꝝ semp adiungi ⁊ qꝛ tale ferculũ ventrē mollificat debē ante oia fercula sumi. ¶ Rape quoqꝫ dulces ⁊ napi teneri si cũ carnibꝰ coquãtur ⁊ melle ⁊ pipe ⁊ cinamomo ⁊ carni ꝯgruũt p̄dictł corporibꝰ ⁊ ēt dato ꝙ nullo sapoꝛ ꝯdianł si tñ placuerit sufficit vt coquał cũ garofilis ꝯquassatis vel cũ zinzibere ⁊ croco ⁊ cinamomo: ventrē eniꝫ mollificãt ⁊ visui ꝓsunt. vias vriales mũdificãt. ¶ Pastinace quoqꝫ si fuerint albe poterũt asse ł cocte cũ carnibꝰ aliqñ sumi qm̃ eadē iuuamēta vētri ⁊ vijs vrinalibꝰ ꝯferunt. Si expedit vt p̄dicte radices ꝓmo sumanł. ¶ Cherenie vō possũt a p̄dictis i hyeme ⁊ vere sumi si moderate assenł. si tñ caput ⁊ pulmonē vel pectꝰ reumatissimꝰ vexaret nō sumerenł qm̃ nocerent pulmoni ⁊ capiti.

¶ De alimētis que sumunł ex aialibus. Capituluꝫ. .13.

a Limēta que sumunł ex aialibꝰ aut sumunł ex eorũ substãtia vt ex mēbris vł ex hũiditatibꝰ eorũdeꝫ sic ex lacte ⁊ ouis. Animalia vō gressibilia vt q̃drupedes ⁊ aues vel natatilia vt pisces. Gressibilia vero vel domestica sunt vel siluestria ⁊ tã de hijs q̃z de illis semp ea sumēda sunt i alimētũ q̃ vicini ora sunt tempamēto vł que magis ꝯgruũt qualitatibus tēporis. Uñ gallina q̃ parere icipit ⁊ capo. vj. vel. vij. mēsiũ ad plus ⁊ cuniculꝰ. iiij. aut. vj. mensiuꝫ ⁊ capreolus. x. vel. xij. mensiũ dũmō in suo genere sint mediocriter pinguia possunt ꝯuenienter assumi q̃libꝫ pte anni. Et similił ꝯgruũt oi tpe corporibꝰ tempatł aut calidis carnes eduli lactētis aut vituli si possunt hēri qualibet pte ãni. Sꝫ pulli gallinaꝝ ⁊ anseꝝ quãdiu piplãt ał pepizãt ⁊ carnes recētes porci ⁊ porcelli magis ꝯgruũt estati ⁊ autũno. pulli quoqꝫ ꝑdicũ eodem tpe ꝯgruũt sꝫ solũ qꝛ i autũno repiunł sicut ⁊ iuuenes coturnices ⁊ turtures iō tunc magis ꝯgraunt sicut ⁊ pulli ⁊ collũbini. ¶ Sꝫ gallie veteres ⁊ aragones ⁊ grues ⁊ veteres pauones

τ pdices τ cuniculi ãnales τ lepores τ anseres τ carnes bidẽtis arietis τ castrati τ auicule q̃ capiunt i breso τ palũbi τ cerelle τ turdones τ gallia cega magis hyeme. τ silr carnes salse τ quecũqȝ sunt dure digõnis τ vacine τ apri. ¶ Sȝ q̃ ð facili digerunt pp laritatẽ τ raritatẽ τ tam̃ sunt frigide τ sicce ꝯplexiõis vt carnes cerui τ caprei quocũqȝ tpe fuerit aliqñ bone hitudis possunt sumi. Anates vero τ fulice magis autũno ꝯueniũt. sȝ corporibus' tempatis nũq̃ȝ expedit anatibus vti vl' fulicis. Eis ẽt quos emoroyde crebro vexãt τ marie pulsãtes expedit vt diligẽter euitẽt grues τ agrones τ anseres veteres τ pauones τ turdos τ merulos τ sturnelos τ turtures τ turdones τ coturnices. ¶ Ibijs tñ corpib' maior vis facienda ẽ i artificio p̃parãdi carnes p̃dictas. Debẽt. n. galline post occisiõeȝ ex interari τ suspẽdi a mane ad sero vel econuerso priusq̃ȝ coquant. ¶ Perdices autẽ veteres τ cuniculi debẽt adminus p diez nãlẽ post occasioneȝ suari. ¶ Grues ṽo τ fasiani biduo in estate i hyeme triduo. ¶ Pauo quoqȝ oi tpe dȝ suari post occisiõeȝ duob' dieb' τ si plus q̃ȝ ãnũ habuerit tribus adminus dȝ τ magis frequẽtare elixas vel coctas in pastellis q̃ȝ assas. Frixuras ṽo ð̃bẽt oio vitare. ¶ Silr ẽt cuniculos assos τ oẽs auiculas q̃ capiunt i breso vel silẽs assas τ in estate mutonẽ assu[...] Et ois assatura sumat i fine. p̃ter assaturã porci τ eduli por[...]s ẽt assus vitãdus ẽ semp. sȝ ð ꝯdito salso tp̃re estiuo põt aliqñ sumi. ¶ Est ẽt obseruãdũ i oi assatura τ spãliter i pdicib' ne arescãt. nã si nimis assent sunt nociue. qð ẽt de assaturis fuerit i supficie torridũ semp i ꝓpposito ẽ vitandũ τ ideo cutis τ pinguedo assature porci debent vitari.

¶ Fercula que fuerit ex carnibus cõiter τ pinguedine collectis morterollũ atqȝ densatis vitãda sunt marie in ꝓposito. sed alba ꝯmestio de pulpis gallinaꝝ poterit frequẽtari dũtñ nõ fiat ex pulpis effilatis sȝ ex trãsuerso gratiliter incisis τ postmodũ ꝯtritis τ lixatis cũ lacte amigdalaꝝ tm̃mõ vel si amidũ aut farina risi iungatur ꝙ sit valde modicum.

¶ Membroꝝ etiã diuersitas dȝ attẽdi. Nã lȝ ptes viciniores cordi sint puriores pp bñficiũ copiosuȝ nãlis caloris ꝙ ab ipo recipiũt ipm cũ cor in via cibi nõ ꝯpetit tpatis corporib' atqȝ colericis vel habẽtibus debilẽ digestiuã cũ sit dure digõis etiã grossuȝ generãs sanguinẽ. Epar quoqȝ silr dȝ euitari marie si fuit pfecte coctũ qm̃ ꝯstipat τ terreũ malãcolicũ generat sanguinẽ. Solũ aũt epar eduli interdũ p̃dictis dũtñ moderate sit assuȝ τ silr cerebrũ ipi' tm̃modo si pfecte assetur. Cor aũt cerui τ cerebrũ leporis aut cuniculi si sumãtur ꝓsunt pp virtutem tiriacalẽ. Sed ceteroꝝ quadrupedũ cerebra τ cũctoꝝ aialium intestina τ stomach' τ renes τ splen. debẽt vitari p̃ter stomachũ gallinaꝝ aut anseris atqȝ gruuis. Extrema ṽo vt sũt rostra aures τ pedes quadrupeduȝ ex paucis aialiũ debẽt in vsum aliqñ sumi a p̃dictis sicut ex porco τ edulo naȝ colericis ꝓdest vsus ipoꝝ τ tpatis in feruido tp̃e marie in sulso. Et idẽ dȝ ð pulmone intelligi dũtñ ab edulo accipiat nã alioꝝ aialiuȝ pulmones sunt eis vtiles. Lingua ṽo ex vitulo vel ceruo tm̃ accipiantur vbera ṽo semp vitẽtur nisi deberẽt cum fame sumi τ absqȝ alijs ferculis.

¶ De alimẽtis q̃ sumũt ex hũiditatib' aialiũ. Capitulũ. 14.

Umiditates aialiũ q̃ cõiter marie sumũtur i alimẽtũ sunt lac armentoꝝ τ oua gallinaꝝ τ ea q̃ fiunt ex lacte. Sanguis eniȝ nulli' aialis ꝯgruit alimẽto p̃cipue corporib' tempate cõplexionis aut calide. In ꝓposito ṽo salubri' ẽ vsus ouoꝝ recẽtiũ fractoꝝ in aq̃ τ sp molliũ ex q̃bus a medio autũni vsqȝ ad mediũ veris sufficit vitellũ accipe reliquo tpe põt albũ accipi cũ vitello. Si placẽt sumere aliter p̃parata cauẽdũ ẽ ne sumãtur cocta i vẽtrib' gallinaꝝ aut inuoluta τ frixa. sȝ ante sint assa vel singulariter frixa τ sp mollia. Lactis vsus oino vitet p̃terq̃ȝ a medio aprilis vsqȝ ad finẽ maij. Nã in illo spatio ꝓderit lac caprinũ saltẽ sumere per q̃ndenã τ marie in prima q̃ndena maij. Sumet aũt sicut egre diet i ieiunio ab vberib' depositis supfluitatib' τ p̃misso aliq̃li exercitio dũtñ nullus extraneus sapor in ore pcipiat aut tenebrositas i oculis aut dolor in capite. Sitqȝ mẽsura mediocris s. cõtinẽs mediã librã vel ad plus inter. ix. aut. xj. post cui' sumptionẽ tã diu tardabit prãdiũ donec manifestus aduenerit appetitus inter ea vero q̃ sunt ex lacte butiꝝ spãlit τ sarazeũ sunt p̃dictis corpib' euitãda. Si tñ placent in hyeme sumere aliqñ butirũ cauẽdũ ẽ ne sit rãcidũ aut nimis salsuȝ τ ꝙ i modica q̃ȝtitate sumat. qð si fuerit melle ꝯditũ erit meli' assumẽdũ crudũ.

¶ Serũ aũt recẽs τ marie caprinũ bulitũ τ colatuȝ esset vtile frequẽtare a medio marcij alias madij vsqȝ ad finẽ iulij vl' augusti sup̃dcã hora τ q̃ȝtitate. ¶ Case' ṽo si fuerit vacin' τ butirosus ac dulcis p̃t freq̃ntari assus l' elissus i aq̃ autũno τ hyeme. ¶ Quin' aũt piguis τ nõdũ rãcidus nec nimis salsus poterit interdũ i fine refectõis i modica quãtitate sumi mult' aũt nõ expedit nec ẽ tutũ nisi cũ cucurbitis τ herbolato fcõ ex boraginibus spinargijs τ a triplicib' sumet τ raro. ¶ Casei aũt q̃cunqȝ fuerit cũ coagulo facti debẽt a p̃dictis corporib' euitari sȝ lac cũ flore coagulatũ posset estiuis calorib' aliqñ sumi ad estuatiõem stomaci ꝯpescẽdã τ sitiȝ i principio cene dũmõ potus vini nõ sequeret imediate simili quoqȝ rõne põt tũc tẽporis case' recẽs i fine sumi vbi deerit fruct' nominati sup'.

¶ De pisciũ vsu. Capituluȝ. 15.

Pisces q̃cũqȝ fuerint lactunales vitãdi sunt nisi ꝯstaret lacũ eẽ limpidissimũ i ꝓfundo vt saxosuȝ vel calculosuȝ vel arenosuȝ τ marie ꝙ ex trãsitu magni fluminis crearet vel ex magna scaturigie fõtiũ aut ex magno τ frequẽti refluxu maris. ¶ Similr sunt vitãdi q̃ sũt ex riuulis leuiter fluẽtib' τ marie si reciperẽt climes canabi vel lini aut putridaꝝ herbaꝝ l' limositates corioꝝ aut ꝯdimẽta ipoꝝ vel ceteras supfluitates villaꝝ aut opidoꝝ τ vndecũqȝ fuerit hoc ẽ marini seu fluuiales lacunales. Attẽdẽdũ ẽ p̃ncipalr ꝙ hẽant substãtiã puraȝ que nõ sit i odore grauis nec in sapore ne i tactu τ i sepatiõe limosa. Et eoꝝ qui puraȝ hñt hoc modo substantiaȝ semp existũt salubriores q̃ pulpã hñt cãdidã vt argentũ τ iter hos squamosi sunt sp p̃ferẽdi. tñ si squamis caruerũt saltẽ obseruãduȝ erit vt subã sit q̃lis ẽ dicta. Erit ẽt cauenduȝ ne pisces magni τ dure pellis vt regi τ alfonsus τ sturgio τ similes ꝯmedant recẽtes capti sȝ tãto tpe piscis reseruet τ marie exinterat' ꝙ absqȝ corruptõe substãtie tenerescat. ð̃bẽtur aũt p̃dictis corporibus pisces recentes vtpluримuȝ assari vel lixari. sȝ assatura magis ẽ frequẽtãda i hyeme q̃ȝ i estate si ue i furno siue i prunis assent elixatura ṽo econtrario. sȝ illa q̃ fit cũ vino albo ꝯgruit oi tpe. ¶ Et est obseruãduȝ ne i assando pisces oleo liniant sȝ i vino vbi sal fuerit dissolutũ. Si vero frigãt aut i multo liniant oleo cuȝ assant expedit nõ sumere cutẽ cuȝ vniuersalit cutis pisciuȝ sit vitãda τ ipoꝝ assũgia. Pisces aũt pfecte salsi τ marie p̃salsugine arefacti nõ ꝯgruũt p̃dictis corporib' lȝ brodiũ simplex ꝯgrui sicci sumptũ iterdũ p̃cipue i quadragesima qñ frequẽtant opillãtia sit vtile in pricipio mẽse qm̃ aperit meatus atqȝ mõdificat sȝ ex substantia vl' nihil sumat vl' paꝝ τ raro τ circa finẽ refectõis. ¶ Si vero piscis pfecte salsus fuerit lardosus vt balnea siue tunina poterit i q̃dragesima paꝝ aliqñ sumi cũ spinargijs i pricipio quẽcũqȝ necessarias occurrerit cõstipatõem soluẽdi sȝ ex piscibus semisalsis τ marie piguib' elixatis largi' põt sumi. nã p sces piguet τ grossi biduo l' triduo sale ꝯditi si elixent sapidi' τ salubri' comedet.

¶ De vsu saporum. Capituluȝ. 16.

De saporib' τ ꝯdimẽtis ꝯuenit scire ꝙ nũq̃ȝ p̃dictis corporib' acuta ꝯueniũt τ iõ salsamẽta fortia vt pipatas vel aliatas τ acutos sapores vt sinapi τ erucã eis expedit vt euitẽt nisi talr possint reprimi ꝙ eorũ nocumẽtuȝ nõ timet sicut eruca reprimit qñ pastillũ ei' din in aqua simplici coquit quãtũ. s. coquerẽtur carnes vacie deinde pistata cũ paucis amigdalis distempet cũ puro aceto nihil aliõ adiũgẽdo nisi forsan cinamomũ modicũ. ¶ Mel aũt vitare debẽt corpora supradicta τ multũ visuȝ zucbare si tam̃ eruce vel alicui acuto salsamẽto placẽt interdũ adiungere q̃cquã dulce meli' vt zucbara albissima vel paꝝ sape iungat q̃ vulgariter dr̃ atrop. ¶ Semp tñ ẽ memorãduȝ ꝙ valð dulcia τ acuta τ assa τ ẽt salsa paciẽtibus emoroidas vexatiões inimicant. τ iõ nõ expedit eis vt ꝯfectões τ salsamẽta frequentẽt marie si fiãt de pipere quocũqȝ vel cũ multo zinzibere vel galenga vel nuce exarga vel muscata vel gariofolis aut etiaȝ multo croco. ¶ Et vt error ois possit euitari portabit sequens puluis. ℞. ʒʒ. albissimi. ʒ. ij. coriãdri bulliti i aceto τ siccati. ʒ. i. turbomonij al's cardamoi ben al. ʒ. ß. rasure. s. eboris lote. ʒ. ij. gariofoli croci añ. ʒ. i. ciamomi electi. ʒ. vj. fiat puluis τ ð ipsis cũ amigdalis pistatis fiat salsamẽtũ cui modicũ aceti vel agre-

ſte poterit addi de ipo ēt imoderata quātitate ꝯdiant paſtilici
⁊ ꝑ totā eſtatez imponat paſtillus cū de furno extrahentur lac
amigdalaꝝ factū cuȝ agreſta vel ſucco mala granatoꝝ aut li-
monuȝ vel citrāguloꝝ que vulgariter dicunt toꝛūge vel aran-
gie tales enim ſapores acetoſi facti cum amigdalis raro aut
nūq̄ȝ pñt ledē ſpālia.pt.n.iſtaꝝ acetoſitas q̄ ponūtur i paſtill'
caueri offenſa ſi totū ouū cū eis foꝛtiter agitet ⁊ poſt modum
paſtill' iponat cū fuerint extracti ð furno:ſilr cū lacte amigda-
laꝝ fcō cū p̄dictis acetoſitatib' aſſature aſpgant ſemp minus
nocebūt.Sȝ ſi placuerit eſtiuis caloꝛib' vti ad ſapoꝛē ſimplici
acetoſitate cauēdū ē nimiū frequētet ſuccus limonū qm̄ valde
neruis ⁊ neruoſis inimicat mēbꝛis.⁋Acetoſitas vō citrangu
li q̄ vicinioꝛ eſt tēpamēto ſp ē minoꝛis offenſiōis.Et in hijs etiā
fructib' dȝ obſuari regl'a ſupꝛadicta.ſ.vt non ſumant in vſum
donec i arboꝛ maturauerit.Immo.n.tūc pfecte maturauit cū
amiſit oīo coꝛticis duriciez atq̄ȝ viriditatē.Citrangulus autez
ad ſui pfectā maturitatē dȝ p ānū integrū in arboꝛe pmanere.
⁋Oibus aūt acetoſitatib' melioꝛ eſt q̄ ſumit ex male granato
muȝo āni p̄teriti cū debilioꝛ ē tūc qꝛ modicuȝ hȝ ſtipticitatis q̄
pōt ꝯfoꝛtare ſtomacū ⁊ mēbꝛū ⁊ mēbꝛa iterioꝛa.Et hac etiaȝ
rōne p̄ceteris comedat agreſta q̄ fit ex teneritatib' vitium.Et
ab oibus alijs abſtinēdū ē cū ð ipſis copia repit q̄ poterit ſumi
cū ceteris acetoſitatib'.Si placuerit cū aſſaturis auiuȝ vti eſti
uo tpe ſufficit ad ſapoꝛez vt cōquaſſent in mixtura vini.⁊ mlte
aque roſacee cū modico ſale.⁋Aſſaturis aūt quadrupedū ſi
placuerit ſapoꝛē aliū a ſale ꝯiungere ſufficit eruca p̄dicto mō
pata vel ſalſamētū viride factū ſolūmō cū aceto ⁊ amigdalis
⁊ petroſili ⁊ modico mēte vl' canela cinamomi.vel ſi carnes
aride fuerint q̄s opoꝛtet diligēter vitare ſufficit paꝝ ſalis cum
mlto vino limphato.ſȝ i ꝓpoſito pōt ex canela cinamomo ele
cto amigdalis ⁊ aceto fieri ſapoꝛ ꝯueniēs oib' aſſaturis nō ſo
lū q̄drupedū ſȝ ēt piſciū ⁊ hyeme pōt addi paꝝ ȝinȝiberis.ſȝ
ille ſapoꝛ q̄ fuit tm̄ ex optio cinamomo ⁊ multis amigdal' atq̄ȝ
aceto pōt oī tpe frequentari ſi ꝯſuetudo regrat vti ſapoꝛib' qꝛ
dr̄ qꝫ coꝛpa tēpata nō idigēt alieno ſapoꝛe.nā cū appetitu re
gulato ſemp ab eis ſumit alimētū ⁊ iō niſi q̄litates alimētoꝛuȝ
vel tēpoꝝ ab eq̄litate receſſerint n̄ idigēt medicato ſapoꝛe niſi
ſale ſolūmō.Sȝ ꝯſuetudo nāe frequēter iponit neceſſitatez ⁊
iō teſte hipocrate dādū ē aliqd ꝯſuetudini ⁊ aliqd nāe coꝛpis
aliqn̄ coꝛpi ſicut docet in ꝓpoſito per regulas p̄dictas.⁋De
hijs aūt qbus cibaria ꝯdiunt ad ſapoꝛē ſicut ſal ⁊ oleū ⁊ ace-
tū ⁊ carnes ſalſe ⁊ ſilia p p̄dicta ſufficienter datur intelligi q̄
conueniat obſeruari.

⁋De vſu potus. Capitulum. .17.

De potib' vō ſciēdū ē qꝫ ea q̄ bibūt a ſais coꝛpoꝛib'
cōiter aut ſumūtur tm̄ rōne pot' aut i rōne ſolūmō
medicine p̄ſeruatiue vel in rōne qdē pot' ⁊ medicie
In rōne quidē pot' dabit ois liquoꝛ ſūpt' ad extin
quēdū ſitiȝ cauſatā ex cibo ⁊ ad reddēdū ipm moderate fluxi
bile ſicut bibit vinū vel aqua i hoꝛa refectionis.De vino ergo
quale cōueniat in pꝛopoſito ⁊ quando debeat ſumi dictum eſt
ſupꝛa in generalibus.
⁋In rōe vō medicine ſumit tm̄ qn̄ in eſtate bibit aliqs liquoꝛ
ad mitigandū eſtuatōem interioꝝ mēbꝛoꝝ.Qua intētiōe bibit
a pluribꝰ tūc in feruoꝛe diei iulep ⁊ ſirupus fact' ex aq̄ roſata
tm̄ ⁊ pane ȝucare q ſirupus ē tūc tpis valde vtilis tpatis coꝛ-
poꝛibus qn̄ pꝛe feruoꝛe tēpoꝛis eſtuāt ⁊ ad h magis vtile ha-
bentib' ꝯplexionē nāliter calidā ſpāliter i epate ⁊ in coꝛde bi-
bitur.n.cū aqua frigida:nō ſolū ifrigidat ſȝ humectat ēt ⁊ cō
foꝛtat ſimili quoq̄ȝ rōe hn̄tibus ſtomachū ſiccū ⁊ inteſtina:ſpā
lius ꝯuenit tūc tpis bibere ſirupuȝ violaceū mō p̄dicto.qb' vō
ſunt humida ſirupū roſaceū ſicut ⁊ in his quoꝝ cerebꝛū ſiccuȝ
ē ꝯuenit pp eſtuationē iterioꝛū mēbꝛoꝝ tūc tpis bibere ſirupuȝ
nenufarinū.Eadē ēt rōe tūc tpis bibit aqua oꝛdei ab his quo
ruȝ ꝯplexio poti' declinat ad ſiccitatē.Sȝ ⁊ carnoſis ⁊ hn̄tib'
viſcera calida nāliter ſufficit tūc tpis pp eſtuatōez iterioꝝ aquā
purā frigidā bibere q̄ ſit de fonte viuo aut laudabili puteo vel
ciſterna.Pinguib' tm̄ ⁊ opilatis vel ſtrictos hn̄tes meat' ite-
rioꝛes ꝯuenit addere paꝝ aceti.Sȝ i ꝓpoſito ſi p̄dicta neceſſi
tas vrgēt iſdū bibē ipaȝ diſſoluat i ea p' roſatia ⁊ ȝucara fcā ð
puro ⁊ albiſſiō pāe q̄pp tūc ipa dȝ potari ⁊ maxie i dieb' cani
cl'arib' ⁊ ēt iulep ſic fcm̄.ſ.qꝫ ad vnā libꝛā pāis ȝucare ponant
iij.libꝛe de aqua roſacea nec ſupꝛa ignē ſtare pmittat niſi quā
tū clarificatōi ſufficit ita qꝫ ad plus nō ſumat de aqua roſacea
niſi tertia pars.
⁋In rōne vero potus ⁊ medicine ſumit ſicut qn̄ in feruoꝛib'
ē eſtatꝭ poſt ſomnū diuturnū ſitiunt ⁊ ſitiunt vera ſciti q hn̄ fue
rūt i pꝛādio refecti nā talibus tūc tēpoꝛis expedit i via potus ⁊
medicie bibere aquā frigidā vel vinū hn̄ limphatū.⁋Sȝ i al
goꝛib' hyemis ⁊ iterdū i quadrageſima ſumit via medicie ſo
lū mō nectar ſiue claretū in fine refectiōis.Sed ad hoc vt os
ſtomachi caleſiat ⁊ digeſtiuā ꝯfoꝛtet.Et iō ſumit vt plurimuȝ
cū eo qꝫ circa regionē oꝛificij ſtomachi plus retinet ipȝ ſicut cū
nebulis q̄ ſūme viſcoſitati adherēt vel hn̄tes ipm humidū cuȝ
pane toꝛefacto.⁋Sed i ꝓpoſito nō eſt neceſſarius nectaris
vſus qꝛ ꝯficit ex duobus hn̄tib' acumē ⁊ iflamātibus.ſ.ſpēb'
⁊ vino ⁊ tertio iflamabili qꝫ ē dulce.ſ.mel aut ȝucarata.Si rōe
tēpoꝛis aut ꝯſuetudinis ꝯplacuerit vti pce ſumat.⁊ ſemp fiat
ex puluere ſequēti.℞.cinamomi electi.ȝ.i.ȝȝ.albiſſimi.ȝ.6.ꝛo
ſaꝝ cubebaꝝ gariofoloꝝ ſandali rubei an̄.ȝ.ij.piloꝝ ſpice.ȝ.i.
fiat puluis qui ſufficit i ꝓpoſito ad.xxx.libꝛ.vini addito melle
vel ȝucharo quātū ſufficiet puluerib' icoꝛpoꝛādis.Et ad plus
ſufficit quartū mellis deſpumati aut media libꝛa ȝuchare diſſo
lute cū vino modico.tn̄ cū melle diuti' ⁊ meli' ꝯſeruat ⁊c.

⁋De lapidib' emoꝛoidaꝝ ⁊ eaꝝ remedijs.Capitulū. .18.

Certū ē qꝫ ſeruādo regimē ſupꝛadictū emoꝛoidaruȝ
vexatio vel oīno ceſſabit vel tā leuis erit qꝫ poterit
ppendi.Sȝ qꝛ frequēter a debito regimie declinat
iō ꝯuenit vt q p nām ꝓni ſunt ad talē vexationē ſciāt
qbus remedijs i actu paſſionis poterit ſe iuuare.
Quoniā igit emoꝛoide que moderate fluūt nō ſunt vllo mō re-
ſtrigēde qm̄ talis fluxus coꝛpoꝛi eſt ſalubꝛis ⁊ p̄ſeruat ipm a
plurib' ⁊ grauib' moꝛbis.Sȝ imoderate fluētes qꝛ nimis coꝛ
pus debilitāt ſunt ꝯpeſcēde ad qð tria ſūt neceſſaria.Primū
ē diligēter ſeruare p̄cepta ſupꝛadicti regimis ⁊ ſpāliter i vitan
do acuta ⁊ ſalſa ⁊ dulcia ⁊ i acutꝭ debēt aſſature intelligi ⁊ ma-
xime ſi fuerit aride debēt ēt vitari cūcta iflamātia ſicut ira ⁊ co
itus ⁊ exercitiū foꝛte.Scōm ē vti apte itra delectabilib' ſtipti-
cis ⁊ ſarmenijs ⁊ piris ⁊ coctanis ⁊ ſimilib' vt ſcriptū ē ſup'
nō tn̄ in p̄ncipio ſumēt ne vētrē ꝯſtipēt ⁊ auricule poꝛci ⁊ pedū
⁊ amidū ⁊ ēt riſi tūc frequētabunt vel i eſtate bibat mane ſiru
pus roſace' aut factus ex ſucco citonioꝝ ſiue mirtilloꝝ ⁊ ſi co-
cti fuerit ad pfectiōem admiſceat duplū aque calide ⁊ quaſi
tepidū bibat.⁋Si vero nō eēt ſirupus ad pfectiōem coctus
qꝫ melius ē caleſiat modicū ⁊ bibat ⁊ ſi foꝛte dulcedo addat
cū debuerit ſumi paꝝ de ſucco mali granati exp̄ſſi recēti vl' ſal
tē puri ant modicū de ſucco citrāguli i hyeme vō comedant in
ieiunio.xxx.l'.xl.radicule q̄ dicūt vulgarit trufles ð rouax.Ter
tiū ē vt exterius applicent aliqua ſtiptica ſic vȝ vt i eſtate fiat
ſacellus ex tribus ptibus roſaꝝ ⁊ q̄rta mirtilloꝝ ⁊ vnico feruoꝛ
buliāt i aq̄ deide exp̄mat ⁊ cū tepuerit diu ſedebit ſup̄ ipm ⁊
māe ⁊ ſero.⁋In hyeme vō ſaluia recēs ꝯq̄ſſabit ⁊ friget cū
multo oleo roſaceo ⁊ i ſacelo ponat ⁊ ſedebit ð ſup vt p̄us.Et
ēt i fluentibus emoꝛoidis aduertēdū ne ceſſante fluxu ſanguis
foꝛte ſtillēt aquoſitates albe vel citrine vel virides ⁊ ibidē ſoꝛ-
dities agreget nā talis imūditia icluſa nō ſolū pꝛuritū ſȝ fre-
quēter vlcera generat coꝛꝛoſiua ⁊ iō cū apparuerit p̄dicti fluo
res dȝ illa regio ſepe lauari ⁊ ēt diu cū vino i quo ſaluia recēs
⁊ plātago equaliter ſumpta ⁊ cōquaſſata p̄us buliant vel i de
fectū plātaginis ⁊ ſaluie ſumant equales ptes roſaꝝ ⁊ ireos
vel abſcintiū ⁊ ꝯquaſſent ⁊ bulliant cū vino.
⁋Contingit ēt ſepe qꝫ doloꝛ moleſtat ⁊ hoc multipliciter.Pri
mo qdē pp retentionē ſanguis emittēdi qn̄ eniȝ ille vene ſunt i
moderate replete nec apiunt vt ꝯſueuerūt ad effundēdū ſan
guinē excedēte doloꝛe afficiūt regionez illā ⁊ qn̄q̄ȝ vicinas vt
ē regio ancaꝝ ⁊ colligatas vt regio doꝛſi.⁋Et cognoſcit ex-
ceſſus ſanguis ibi retēti p hoc qꝫ ipi timēt ⁊ grauedo ſiue pon
deroſitas ⁊ pulſatio ſentiunt ibidē.⁊ i iuuenibus maſculis ma
gis ſentit pulſatio quā grauedo ⁊ qn̄ȝ ſanguis exuberat nō ſo
lū ibi ſed ēt ſupꝛa totū doꝛſum tendit ⁊ difficulter curuat.ac ſi
baculus eſſet infixus.
⁋Mitigat aūt doloꝛ dupl'r.vno mō ad cām pfectā alio ve-
ro mō ad remediū tm̄.⁋Cura vero pfecta ē vt cā doloꝛis ab-
ſcindat pfecte.qð fit ſi ſanguis q ſupfluit ſenſibilit euacuet ⁊
maxie p illas ptes p q̄s nā ꝯſueuit ⁊ adhuc conat euacuar.ſ.
p emoꝛoydas.Et iō feſtinādū vt ille apiant qð fit trib' mōis.

vnus ē flobothomia sine lanceola. Alius cũ sanguisugis ap/
positis ꝑ cãnas. Terciꝰ ē cũ medicinis ⁊ melioꝛ medicinarum
est folioꝛuꝫ ficulnee qd̄ dꝫ prius applicari ⁊ ꝙ vna pars cum
alia confricetur quousqꝫ lac effluat. inde post modum fricen/
tur emoꝛoide cum superficie confricata donec apperiatur.
Et simili modo ꝯfricantur vt cepa ⁊ lactente vel distempetur
aloe citrinũ cum felle bouino ⁊ modico aceti ⁊ calidũ cũ pan
no vel bõbace supponat̄ oleũ amigdalaꝝ amaraꝝ ⁊ ꝑsicoꝛũ.
Si v̄o tardaret̄ aut tardari timeret̄ emoꝛoidaꝝ aptio saltiꝫ di/
uertẽdo ē sanguinis abũde apiendo venã grossioꝛeꝫ q̃ apparet
supꝛa dorsum pedis fit ĩ ambobꝰ pedibꝰ ⁊ h̄ fiat ĩ ieiunio ⁊ ad
minus de vtroqꝫ .iij. ℥. sanguinis extrahant̄. Vel si p̄dicta flo/
bothomia nequeat fieri saltē fiat d̄ vena epatis ĩplicatura bꝛa
chij ⁊ subtilis dieta seruetur tribus diebꝰ. Cõgrua v̄o r̄media
sunt ꝓposito calefactoria malitiã q̃ suauit̄ ⁊ incẽsibilr̄ detume/
faciũt supfluitatẽ sanguinis resoluẽdo. Fiãt aũt h̄ calefactoꝛia
duobꝰ mõis. Uno mõ vt medicine cocte ĩ aqua ponãtur ĩ aliq̃
olla subsella. pfoꝛata ⁊ sedẽdo ĩ sella recipiãt vapoꝛ ꝑ inferio/
rata. Alio v̄o mõ vt medicine cũ aqua decoctõis eaꝝ ponant̄
gaualdalli vl̄ conca ⁊ sedeat̄ ibi vel ĩmergat̄ ibidem spõgia ⁊
exp̄mat̄ ⁊ supsedeat̄. Sꝫ p̄mus modus ⁊ scd̄s efficacius ope
rant̄. ¶ Medicine v̄o q̃ bullient̄ ĩ aq̃ erũt iste. s. duo manipu/
li folioꝝ lingue canis vel in defectu eiꝰ tãtũdẽ maluaꝝ vel ius
malue ⁊ manipulũ vnius violarie ⁊ tãtũdẽ petrosilli ⁊ librã se
mis fenugreci vel in defectu eiꝰ componant̄ .iiij. ℥. mellis loti ⁊
due d̄ sticados citrio ⁊ oĩa cõquassata ponant̄ in sacello lineo
⁊ bulliant̄ in aqua dulci ⁊ fiat vt p̄us est dictuꝫ. ¶ Scd̄o vero
doloꝛeꝫ curãt ⁊ ꝑꝑ excrescẽtiã qñ. s. in extremitate ipsaꝝ exte/
rius erũt q̃dã additamẽta sicut si essent papille mamillaꝝ que
excrescẽtie in q̄busdaꝫ sunt aspere ⁊ dure ad modũ veruce ⁊
inde vocãt̄ verucales. In q̄busdã v̄o sũt leues ⁊ rotũde ⁊ tur
gẽtes ad modũ vue ⁊ ĩde dicunt̄ vuales. In q̄busdã v̄o st̄ mol
les ⁊ granose vt moꝝ ⁊ ind̄ dicũtur moꝛales qꝛ r̄sudãt h̄ũidita
tes sãguinolẽte ĩõqꝫ q̃dã ficos nominauerũt ⁊ oẽs huiusmõi
excressẽtie affligũt sedentẽ vl̄ eq̄tantẽ ⁊ maxie verucales ꝑꝑ
suã duritiẽ ⁊ asꝑitatẽ ⁊ post has grauiꝰ affligũt vuales q̃ꝫ mo
rales qꝛ ꝑꝑ sui timoꝛẽ vel tẽtiõnẽ nõ cedũt ꝯpꝛessioni.
¶ In hijs ergo excressentijs ē sciendũ ꝙ parũ ꝓsunt remedia
supꝛadcã p̄terq̃ꝫ ĩ vualibꝰ q̃ vt plurimũ generãtur ex retẽtiõe
sanguis cuiꝰ euacuatio moderata ꝓdest ⁊ ideo pꝛosunt in his
exerceri supꝛadicta.
¶ In verucalibus aũt ꝓdest ad remediũ applicare ⁊ mollicĩã
⁊ lenicĩã vt vitellũ oui ꝯquassatũ in estate cuꝫ oleo violaceo ⁊
in hyeme cũ oleo amigdalaꝝ dulciũ ⁊ butiꝝ recens ĩ oĩ tpe ꝓ
dest. Adiunge p̄dictis mucilaginem maluaꝝ aut fenugreci ita
vt mixtura p̄dicta bõbax vl̄ pãnꝰ lineus imergat̄ ⁊ subponat̄
¶ Immoꝛalibus aũt ad remediuꝫ plus ꝓsunt exiccatiua sine
moꝛdicatõe sicut puluis factus ex folijs tasi barbati vel plãta
ginis adustis vel ex radicibꝰ cãnaꝝ adustis. hic. n. puluis incoꝛ
poꝛatus cũ oleo rosaceo dꝫ subponi cũ pãno: vel dꝫ subdẽ in
spongia. Predictis ēt pulueribus põt adiungi quarta ceruse
⁊ alia quarta pars litargiri ⁊ cum oleo ro. fit vnguentũ cõue/
niens in pꝛoposito ad remedium.
¶ Sꝫ in oĩbus p̄dictis terciꝰ ē ⁊ melius ad curã ĩtẽdere q̃ꝫ ad
remediũ qd̄ ñ p̄bet nisi momẽtaneũ iuuamẽtũ. Et iõ ꝓcurãdũ ē
vt ille excressentie auferãt̄ ad hoc vt equalis maneat supfici/
es reziõis. Tñ in illis coꝛpibꝰ in q̄bus expedit vt emoꝛoide se
pe fluant cauenduꝫ est diligenter ne per modũ auferẽdi solitus
fluxus ꝓhibeat̄. sicut accidit qñ extirpãtur cauterio vel incisio
ne. qꝛ vt plurimũ tũc ꝯtingit ꝙ in sanatõe cauterij vel incisiõis
claudũtur oĩo ꝑsolidationem venarum.
¶ Sꝫ ꝯueniẽs aut securioꝛ modus ē vt auferant̄ paulatiꝫ cũ
suauibꝰ coꝛꝛosiuis: q̃lia sũt ea q̃ sũt d̄ nã salis. Nã q̃si pariẽdo
ꝯsumũt supfluitatẽ ⁊ cito liq̄scũt sicut fex aceti ꝯbusta ⁊ cũ sa/
le nitri ⁊ salgema ⁊ vitrũ ⁊ mel ⁊ vetꝰ assũgie poꝛci ex quibus
optimuꝫ ꝯficit̄ vnguẽtuꝫ sic. s. vt fex aceti ꝯbusta cuꝫ sale nitri
⁊ salgema ⁊ vtrũqꝫ oĩa simul vel aliqua ipoꝝ accipiant̄ eq̄s
poꝛtionibus ⁊ puluerizent̄. deind̄ cũ vna p̄te mellis ⁊ duabus
assungie liquefacte fortit̄ incoꝛpoꝛent̄ vt fiat sicut vngnẽtũ ĩ pã
no supponat̄ ⁊ qualibet vice sub lauet̄ prius cuꝫ vino calido ĩ
quo modicuꝫ mellis dissoluat̄ poterit tñ ĩ estate modicuꝫ aceti
cuꝫ p̄dictis ex q̄bus vnguẽtuꝫ fiet icoꝛpoꝛari.
¶ Cũ aũt ex crescẽtie fuerit curate vel ablate mãseritqꝫ sup/
ficies regiones equata sufficit ĩ estate lauare cũ vino decoctõ
nis rosaꝝ. vel tapsi barbati vel plãtagis ĩ hyeme cuꝫ vino de/
coctiõis saluie cui p̄ti post lotiõeꝫ sup asp̄get̄ puluis ex d̄uabꝰ
p̄tibus rosaꝝ ⁊ vna ceruse factus. ¶ Possunt ēt aufferri ꝯue/
nient̄ si ligent̄ ĩ radice sicca vel filo sericino dũ tñ ligatꝰ nõ ab
stringat̄ imoderate sꝫ q̃ꝫtum tolerari poterit absq̄ꝫ doloꝛ̄ gra/
ui. ¶ Si vero accipiat̄ coꝛtex laureone que vulgariter dr̄ ma/
tapol ⁊ fiãt ex eo fila ex q̄bus p̄dicte excrescẽtie ligent̄ radici
tus moderate serigãtia celeriter abscindet̄.
¶ Tertio mõ affligũt ꝑꝑ inflamatiõem ipsaꝝ ĩ circũstantijs re
gionis tunc sufficit vt sepe lauent̄ cũ aqna dulci tepida in qua
p̄us bulliat̄ semel cucurbite vel cucumeris ꝯquassatũ aut poꝛ
tulaca vel sempuiua vel floꝛes nenufaris vel suo tpe liniat̄ cuꝫ
succo cucurbite vel sempuiue aut ex albumie oui vl̄ oleo viola
to fortit̄ agitatꝭ vel fiat vnguentũ ex cerusa lota ⁊ cera alba ⁊
oleo violato ⁊ mucilagine psilij equaliter acceptꝭ ⁊ foꝛtiter in/
coꝛpoꝛatꝭ ⁊ similiter poterit vnctio fieri ex populeone si recẽs
iueniat̄ ⁊ si p̄dicta oĩa deficerẽt tepefiat aqua simplex ac si ste
tisset ad solẽ ⁊ bombax vel pãnus leuis imersus ĩ ea frequẽter
aplicet̄ regioni p̄dicte.
¶ Quarto ēt mõ ꝯsueuerit affligere ĩ egerẽdo qñ stercus emit
tẽdũ ē duꝝ qꝛ tũc maxie si fuerit excrescẽtes cohercent̄ ⁊ com
pꝛiment̄ ab eo ĩ exitu ⁊ grauẽ cruciatũ generãt. ¶ Et iõ p̄cauẽ
dũ ē ne secet̄ idurent̄ cibis vtẽdo molitiuis ⁊ humectatiuis iux̄
doctrinã supioꝛẽ ⁊ si cetera nõ haberent̄ ĩ pꝛõptu in pꝛincipio
pꝛandij sumeret̄ medulla cassie fistule vsqꝫ ad quãtitatẽ. ℥. i. vl̄
circiter vel semis adminꝰ. ¶ In actu vero assellandi põt obuia
ri afflictõi si mergant̄ ĩferioꝛa ĩ aqua moderate caliditatꝭ ⁊ ma
xime si malue fuerint ibi cocte vel ĩ oleo violato tepido pãnus
lineus imersus ano suauiter quãtũ poterit ĩtromittat̄.

¶ Explicit Regimen sanitatis Compositum ab Arnaldo de
villanoua catalano nũc in medicina p̄alijs Excellente.

Ad laudem dei eterni Amen

¶ Ad Caesarei. Pontifi. qꝫ iuris doctoꝛẽ celeberrimũ: Phi
losophũ acutissimũ ac sacre medicine monarchã. d. Jo. Jaco
buꝫ. Bonaiũctam: Gabꝛielis Carliꝰ Astñ. d̄ sancto Gaim: epi
gramma.

Collegas manui diu micande
Felix Roma suae duos adoptans
Armis: consilio: toga subegit.
Terrarum omne solum: Rabi: Renaldus:
Matheus qꝫ gradi. Joanne tuti
Sint ductoꝛe suo. nihil malignos:
Moꝛdaces timeant nihil. pꝛobatꝰ omni
Dux hic dux latio: via medellae:
Foꝛtuna: ingenio: gradu: vel arte.
Hos quare foueas bonis Joannes
Jam nunc dux auibus: Uiros tuere
Oꝛbi tu Jppocrates: Galenus Asiae.

Registrum.

a b c d e f g h i k l m n o p. ¶ Omnes sunt terni p̄
ter a qui est quaternus.

251